Diuusi ñiooquidʌ utuducami oodamicʌdʌ

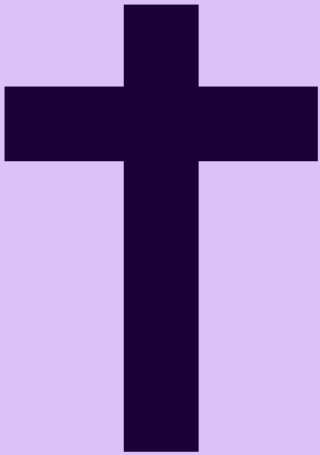

New Testament in Tepehuan, Northern (MX:ntp:Tepehuan, Northern)

Diuusi ñiooquidʌ utuducami oodamicʌdʌ
New Testament in Tepehuan, Northern (MX:ntp:Tepehuan, Northern)

copyright © 1981 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Tepehuan, Northern

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Tepehuán del Norte [ntp], Mexico

Copyright Information

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.
You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:
You must give Attribution to the work.
You do not sell this work for a profit.
You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.
Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Tepehuan, Northern

© 1981, Wycliffe Bible Translators, Inc.
This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.
You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:
You include the above copyright and source information.
You do not sell this work for a profit.
You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.
Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 1 Oct 2024 from source files dated 29 Jan 2022
1cd37655-9109-5b5b-ab5d-6e755e5aa421

Contents

MATAIVO 1
MARCUSI 53
RUUCASI 84
VUAANA 138
HECHOS 179
ROMANOS 226
1 CORINTIOS 247
2 CORINTIOS 267
GÁLATAS 281
EFESIOS 289
FILIPENSES 297
COLOSENSES 302
1 TESALONICENSES 307
2 TESALONICENSES 311
1 TIMOTEO 314
2 TIMOTEO 320
TITO 324
FILEMÓN 327
EBREOS 329
SANTIAGO 346
1 PIIDURU 352
2 PIIDURU 358
1 VUAANA 362
2 VUAANA 367
3 VUAANA 368
UUDASI 369
APOCALIPSIS 371

Mataivo ooja istumaasi ivuaadana ʌSuusi Cristo aidʌsi aimʌraitadai tami oidigi daama

1 Potʌʌtʌgiducatadai ʌʌqui aaduñdʌcarudʌ Suusi Cristo ismaacʌdʌ ʌrcajiudadʌ ʌraí Davicaru dai Davicaru ʌrcajiudadʌ Avraañicaru.
2 Avraañicaru ʌroogadʌ Isaacaru, Isaacaru ʌroogadʌ Jacocaru, Jacocaru ʌroogadʌ Judacaru dai aa ismaacʌdʌ maamarai ʌgai.
3 Judacaru ʌroogadʌ Paaresicaru daidʌ Saaracaru daidʌ ʌdʌʌdʌ Tamara tʌʌgiducatadai, Paaresicaru ʌroogadʌ Esinomicaru, Esinomicaru ʌroogadʌ Aramacaru.
4 Aramacaru ʌroogadʌ Aminadabacaru, Aminadabacaru ʌroogadʌ Naasonacaru, Naasonacaru ʌroogadʌ Salmonacaru,
5 Salmonacaru ʌroogadʌ Boosocaru daidʌ ʌdʌʌdʌ Raaba tʌʌgiducatadai, Boosocaru ʌroogadʌ Obedicaru daidʌ ʌdʌʌdʌ Ruuta tʌʌgiducatadai, Obedicaru ʌroogadʌ Isaícaru.
6 Isaícaru ʌroogadʌ ʌraí Davicaru, daidʌ ʌraí Davicaru ʌroogadʌ Salomoñicaru daidʌ ʌdʌʌdʌ ʌrUriiasicaru ooñigadʌ.
7 Daidʌ Salomoñicaru ʌroogadʌ Roboamicaru, Roboamicaru ʌroogadʌ Aviiasicaru, Aviiasicaru ʌroogadʌ Asacaru,
8 Asacaru ʌroogadʌ Josapaatacaru, Josapaatacaru ʌroogadʌ Joramacaru, Joramacaru ʌroogadʌ Usiasicaru,
9 Usiasicaru ʌroogadʌ Jotamacaru, Jotamacaru ʌroogadʌ Acasicaru, Acasicaru ʌroogadʌ Esequiiasicaru,
10 Esequiiasicaru ʌroogadʌ Manaseesicaru, Manaseesicaru ʌroogadʌ Amoñicaru, Amoñicaru ʌroogadʌ Josiiasicaru,
11 Josiiasicaru ʌroogadʌ Jeconiiasicaru dai aa ismaacʌdʌ maamarai ʌgai. Ʌgai oidacatadai aidʌsi ʌraígadʌ Bavilooniana oidacami divia dʌvʌʌragadʌana ʌjudidíu dai maisapicami vuucai mui gʌdʌvʌʌragamu.
12 Dai gooquiʌrʌ Jeconiiasicaru ʌroogadʌ Salatielicaru, Salatielicaru ʌroogadʌ Sorovaveelicaru,
13 Sorovaveelicaru ʌroogadʌ Aviudicaru, Aviudicaru ʌroogadʌ Eliaquiimicaru, Eliaquiimicaru ʌroogadʌ Asoracaru,
14 Asoracaru ʌroogadʌ Sodocaru, Sodocaru ʌroogadʌ Aquimicaru, Aquimicaru ʌroogadʌ Eliudacaru,
15 Eliudacaru ʌroogadʌ Eleasaracaru, Eleasaracaru ʌroogadʌ Matanacaru, Matanacaru ʌroogadʌ Jacocaru,
16 Jacocaru ʌroogadʌ Osee ismaacʌdʌ ʌrcunadʌ María dai María ʌrdʌʌdʌ Suusi ismaacʌdʌ ʌrʌCristo.
17 Tami gʌaagai baivustaama dan maacova oodami ismaacʌdʌ oidacatadai aidʌsi oidacatadai Avraañicaru abiaadʌrʌ asta aidʌsi oidacatadai Davicaru uucami tomasi maivʌʌsi ʌʌpana oidacatadai dai ʌʌpʌ baivustaama dan maacova Davicaru abiaadʌrʌ asta aidʌsi ʌraí Bavilooniʌrʌ oidacami maisapicami vuucai ʌjudidíu Bavilooniamu ʌgai maivʌʌscatai ʌʌpana oidacatadai dai ʌʌpʌ baivustaama dan maacova aidʌ abiaadʌrʌ asta aidʌsi vuusai ʌCristo, ʌgai maivʌʌscatai ʌʌpana oidacatadai.

———

18 Aduucai ʌpʌdui tai divia Suusi Cristo: María ʌrdʌʌdʌ dai casi ʌrgʌncuucunacamicatadai ʌgai ʌʌmadu ʌOsee dʌmos maiquia ʌmapai oidacatadai, taidʌ María nonoatu guvucadadʌcʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ.
19 Ʌosee ʌrʌmo cʌʌli cʌʌga tuigacami dai maitipʌliditadai ismatiagi ʌoodami isnonoacatadai ʌMaría, baiyoma ipʌliditadai ʌgai isʌstocai dagituagi sai maisoimaa taatatuldana ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ.
20 Dai aidʌsi quiaa tʌtʌgitoitadai ʌOsee gomaasi, tai coosigadʌrʌ gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Osee Davicaru cajiudadʌ, maitiduaadicuda vʌʌnañi ʌMaría vaidʌ ʌrgʌooñiacana, Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ viaaca agai ʌgai ʌali oodami.
21 Ʌgai marata agai ʌmo ali gʌʌli pai Suusi tʌʌtʌ. Ʌsuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai oodami soimaascamigadʌaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ vaavoitudagi cascʌdʌ potʌʌgiduca agai ʌgai —astʌtʌdai.
22 Aidʌsi ʌpʌdui gomaasi aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Diuusi gʌñiooquituldiadamigacʌdʌ saidʌ icaiti:
23 Ʌmo ali tʌji nonoatumu dai maratamu ʌmo ali gʌʌli dai Emanuel aagadamu oodami.

Ascaiti Diuusi. Emanuel itʌiya ʌlidi: Diuusi gʌrʌʌmadu daacana.
24 Dai aidʌsi nʌnʌa ʌOsee poduucai idui isducatai aagidi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ, vʌʌna ʌgai
ʌMaría.
25 Dʌmos maiaabana voo ʌgai asta aidʌsi marai ʌMaría. Ʌgai ʌrtuucamidʌrʌ maradʌ tai
Suusi tʌʌtʌ.

2

———

1 ʌSuusi Beleenʌrʌ vuusai Judeea dʌvʌʌriʌrʌ, aidʌsidʌ ʌEroodʌsi ʌrraícatadai ami
dʌvʌʌriʌrʌ. Tai ami Jerusaleenʌrʌ Judeea dʌvʌʌriʌrʌ dada chiʌʌqui cʌcʌʌli. Jerusaleenʌrʌ
siooma muidu oidacami siaa ʌʌmapʌcʌrʌ Judeea dʌvʌʌriʌrʌ. Ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ ami dada
cʌʌ maatʌ nʌidi sisiaavugai. Siaalico padʌrʌ dada ʌcʌcʌʌli,
2 dai gatʌcacaimi daidʌ icaitimi:
—Vaaco daja aapimʌ judidíu gʌnraíga ismaacʌdʌ vuusai, nʌidi aatʌmʌ siaavugaigadʌ
cascʌdʌ dada aatʌmʌ dai siaa duutuda ragai —ascaiti ʌcʌcʌʌli.
3 Dai aidʌsidʌ ʌraí Eroodʌsi maí gomaasi aliʌ duaadimu ʌgai. Ʌgai poʌliditadai isoidaca
agai ʌmai raí siʌgai camaitatʌaanʌda agaitadai. Dai vʌʌsi ʌoodami Jerusaleenʌrʌ oidacami
aliʌ duduaadimu ʌʌpʌ. Ʌgai poʌliditadai isʌtʌtʌaanʌdami istutuiditadai isgʌncocodagi.
4 Taidʌ ʌEroodʌsi ʌmpagi vʌʌsi ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ, ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai tʌcacai saaco vuusia agaitadai ʌCristo.
5 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Beleenʌrʌ tami Judeea dʌvʌʌriʌrʌ, dai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ooja sai pocaiti
Diuusi:
6 Ismaacʌdʌ Beleenʌrʌ oidaca agai Judeea dʌvʌʌriʌrʌ aa judidíu vaamioma siaa duutu-
adamu siaa judidíu.
Ʌgai saagida vuusia agai ʌmo gʌʌ tʌaanʌdami.
Dai ʌgai tʌaanʌdamu ʌjudidíu.
Ascaiti Diuusi —astʌtʌdai ʌgai.
7 Taidʌ ʌEroodʌsi ʌstocai vaí ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ dada siaalico padʌrʌ, dai cʌʌga tʌcacai
suu duucu gʌmaasitu ʌsiaavugai.
8 Dai gooquiʌrʌ ootoi ʌEroodʌsi ʌcʌcʌʌli Beleenamu daidʌ itʌtʌdai:
—Iimivurai dai gaaga ʌali siʌʌñi dai mʌsiʌʌscadʌ tʌgiagi vʌrai dadacai giñaagida nai aanʌ
ʌʌpʌ mʌʌ siaa duutudagi —astʌtʌdai ʌEroodʌsi.
9-10 Potʌtʌdai ʌraí taidʌ ʌcʌcʌʌli iji. Daidʌ ʌsiaavugai ismaacʌdʌ tʌʌ ʌgai vaasʌquioma
mosbaitʌqui imʌitadai. Taida cʌquiva ʌsiaavugai daama siaaco daacatadai ʌali siʌʌñi. Dai
aidʌsi ʌcʌcʌʌli tʌʌ ʌsiaavugai aliʌ baigʌnʌʌli.
11 Dai vaapacʌcai ami quiiyʌrʌ tʌʌ ʌgai ʌali siʌʌñi ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ. Dai gʌntootonacʌdʌ
guuquiva dai siaa duutuli ʌgai ʌali siʌʌñi dai gooquiʌrʌ cuupioco ʌgai gʌncajojooñiga dai oi
ooro, dai cubimadali dai mirra. Mirra ʌrʌmo istumaasi chigian uuvadami.
12 Dai gooquiʌrʌ Diuusi aagidi ʌcʌcʌʌli coosigadʌrʌ sai camaiiimʌna siaaco daacatadai
ʌEroodʌsi tai cascʌdʌ ʌmai voiyamu sʌʌli noonora ʌgai.

———

13 Dai aidʌsi canoonora ʌcʌcʌʌli, ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ gʌmaasitu coosigadʌrʌ ʌOsee
daidʌ itʌtʌdai:
—Vañigiñi dai vaidacai goali siʌʌñi ʌʌmadu godʌʌdʌ voopoivurai Ejiipituamu dai
momʌʌca avʌr daraaja asta siʌʌscadʌ gʌnaagida aanʌ. ʌEroodʌsi gaaga agai goali siʌʌñi dai
muaa ʌlidi —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
14 Taidʌ ʌOsee vañi dai tucarʌ vaidacai ʌali siʌʌñi ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ Ejiipituamu.
15 Dai anaasi daraaja ʌgai asta aidʌsi muu ʌEroodʌsi. Aidʌsi poduucai idui ʌgai poduucai
ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Diuusi ʌʌquioma gʌñiooquituldiadamigacʌdʌ dai pocaiti: “Aagidamu
aanʌ giñmara sai vuusaiña Ejiipituaiñdʌrʌ”, ascaiti Diuusi.

———

16 Dai aidʌsi maí ʌEroodʌsi isyaatagi ʌcʌcʌʌli aliʌ baamu, dai gatʌjai coodaragai vʌʌsi aali
ismaacʌdʌ viaacatadai googo uumigi coidamacoga ismaacʌdʌ Beleenʌrʌ oidacatadai dai
vʌʌsi sicoli Beleena oidacami. Ʌcʌcʌʌli sastuduacʌdʌ caaagidi ʌEroodʌsi siʌʌquidʌ tʌʌtadai
ʌgai ʌsiaavugai dai poduucai ʌʌsitu ʌEroodʌsi siʌjudidíu raígadʌ ismaacʌdʌ gaagai ʌgai
cayoga viaacatadai gooca uumigi. Dai cascʌdʌ gatʌjai coodaragai vʌʌsi aali ismaacʌdʌ
viaacatadai googo uumigi coidamacoga.
17 Poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja gʌraduñicaru Jeremiiasi Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ
dai poduucai ooja:
18 Muidutai judidíu ooqui suaanʌda agai muiyapʌrʌ oidacami.

Λooqui suaanλda agai gλcooditudacai maamaradλ.
Dai maitipλliadamu λooqui isaa baiλλliatudagi.
Cacoimu maamaradλ cascλdλ.
Ascaiti Jeremiiasicaru.
19 Dai aidλsi camuu λEroodλsi, tai λmo Diuusi tλaañicarudλ gλmaasitu λOsee coosigadλrλ
Ejiipitλrλ daidλ itλtλdai:
20 —Vañigiñi dai vaidacai goali siλλñi λλmadu dλλdλ λpamu avλr iimi gλndλvλλragamu
casi atcoi λgai ismaacλdλ muaa λliditadai goali siλλñi —astλtλdai λDiuusi tλaañicarudλ.
21 Taidλ λOsee vañi dai vuaa λali siλλñi λλmadu λdλλdλ tami Isireli dλvλλriλrλ.
22 Dλmos aidλsi maí λOsee siλλArquelao λrtλaanλdamicatadai Judeeλrλ gλooga Eroodλsi
vλλtarλ, duaadicuitadai λgai isimiagi gaamucu, tai coosigadλrλ aagidi Diuusi tλaañicarudλ
sai Galileeamu iimλna.
23 Dai aλcai Galileeλrλ dλvλλriλrλ Nasareeta oidatu. Aidλsi poduucai idui λgai poduucai
λpλdui ismaacλdλ aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadλ saidλ λoodami pocaitiada agai saidλ
λSuusi λrNasareetλrλ oidacami.

3

———

1 Aidλ tuigaco oidigana Judeea dλvλλriλrλ divia λVuaana ismaacλdλ vapaconai λoodami,
2 daidλ itλtλdai:
—Λma duucai avλr gλntλtλgito dai camaisoimaasi ivuaada casia miaadλimi istuigaco
Diuusi soiña agai oodami sai cλλgacλrλ oidacana —astλtλdai.
3 Idi Vuaana λgai ismaacλdλ aagai λDiuusi ñiooquituldiadamigadλ Isaíacaru aduucai ooja
λgai:
Diuusi ootosa agai λmo cλλli sai oidigana gamamaatλtuldiña dai poduucai gaaagidamu
λgai:
"Caotoma divia agai gλrtλaanλdamiga cascλdλ λma duucai avλr gλntλtλgito dai ca-
maisoimaasi ivuaada".
Asduu ooja Isaía.
4 ΛVuaana yuucusidλ cameyu vopodλcλdλ duñisicatadai dai givuradλ ogicλdλ duñisicatadai,
dai soosoyi cuaadana λVuaana λλmadu saivoli.
5 Vai daivλiña oodami vλλsi Judeea dλvλλriaiñdλrλ Jerusaleenaiñdλrλ dai aa
λλmarλcλrλaiñdλrλ caλca λliditai istumaasi aagai λVuaana dai ismaacλdλ miaanai
oidacatadai λaqui Jordán λλrλ.
6 Dai ismaacλdλ daanλiña Diuusi sai oigλldana soimaascamigadλ λVuaana vapaconaiña
ami λgλλ Jordán aquiλrλ.
7 Dλmos aidλsi tλλ λVuaana ismuidutai fariseo λλmadu saduseo daivimi sai λgai vapaco-
nana tai λgai itλtλdai:
—Aapimλ ismaacλdλ daivλi tami ansai gλnvapaaconana λpan ducami coocoyi ismaacλdλ
vopooyi siuu duucu camλλjidagi vasoi, poλliditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi
gλntaatatulda agai. Λλrλga gλaagai issλλlicλdλ λma duucai gλntλtλgituagi aapimλ dai
camaisoimaasi ivuaadagi.
8 Cλλgacλrλavλr oidaca vai nλidiña aa mλssλλlicλdλ caλma duucai gλntλtλgito dai ca-
maisoimaasi ivuaada agai.
9 Dai maitavλr povλnλliada aapimλ mλsaidλ λrAvraañicaru cajiudadλ sai cascλdλ
cλλgacλrλ gλnnλidi Diuusi. Sλλlicλdλ angλnaagidi sai Diuusi istutuidi isiduñiagi Avraañicaru
cajiudadλ asta idi ojoodiaiñdλrλ isipλliadagi.
10 Diuusi cabaigλduu issoimaa taatatuldagi maicλλga tuutiacλdλ λpan duucai λmo cλλli
ismaacλdλ guicutai uusi ismaacλdλ maicλλgadu iibiadλ dai mλmλidi. Poduucai Diuusi
ootosamu λoodami ismaacλdλ soimaasi ivueeyi mλλca siaaco tomastuigaco mλλcana taí.
11 Aanλ gia suudagicλdλ gλnvapaconai sai nλidiña aa mλsai caλma duucai gλntλtλgito
dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dλmos divia agai λmai ismaacλdλ gλnvapacona agai
Diuusi Ibλadλcλdλ sai gλnλλmadu daacana Diuusi Ibλadλ. Dai λgai vaa nλida agai oodami
ismaacλdλ λrcλλga ivuaadami dai ismaacλdλ λrmaicλλga ivuaadami. Λgai vaamioma viaa
guvucadagai iñsaanλ. Aanλ maitistutuidi siλλsi istutuidi λgai.
12 Λmo cλλli ismaacλdλ cλlivai tλligi bai tueeyi λtλligi daidλ λcosadλ mλmλidi. Poduucai
iduñia agai λgai ismaacλdλ divia agai λoodamicλdλ. Ismaacλdλ vaavoitudai λgai iimia
agai tλvaagiamu dai ismaacλdλ maivaavoitudai Diaavora λλmadu iimia agai λgai siaaco
tomastuigaco mλλcana taí —astλtλdai λVuaana λoodami.

———

13 Vaidʌ ʌSuusi Galilea dʌvʌʌri amaadʌrʌ imʌitadai dai aayi ami ʌgʌʌ Jordán aquiʌrʌ
siaaco daacatadai ʌVuaana sai ʌgai vacuaanana.
14 ΛVuaana maitipʌlidimi tuucamidʌrʌ isvacuaanagi daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Aanʌava ʌgai dai gʌaagai pʌsgiñvacuaanagi. ¿Tuipʌsi aapi ipʌlidi isaanʌ gʌvacuaanagi?
—astʌtʌdai ʌVuaana.
15 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi maiñioocada sioomʌ ʌrcʌʌgai tʌsiduñiagi istumaasi Diuusi ipʌlidi —astʌtʌdai
ʌSuusi.
Taidʌ ʌVuaana ipʌli.
16 Dai aidʌsi mosvacoi ʌVuaana ʌSuusi taidʌ ʌSuusi vuusai suudagiaiñdʌrʌ. Tai otoma
gʌcupiooco ʌtʌvaagi taidʌ ʌSuusi tʌʌ Diuusi Ibʌadʌ vai tʌvai siaaco uucami daacatadai ʌgai
ʌpa maasi ʌmo tugu.
17 Tai caidatu ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ daidʌ icaiti:
—Idiavʌr giñmara nai aliʌ oigʌdai aanʌ. Dai aanʌ aliʌ baigiñʌlidi goocʌdʌ —ascaiti
ʌñiooqui.

4

———

1 Taidʌ Diuusi Ibʌadʌ vaidacai ʌSuusi oidigamu, sabai ʌDiaavora iduiñtuldana ʌmo
istumaasi istumaasi Diuusi maitipʌlidi.
2 Daidʌ Suusi maitauu goo coobai tasai dai goo coobai tucagi dai cascʌdʌ biuugimu-
catadai.
3 Taidʌ ʌDiaavora miaadʌrʌ cʌquiva siaaco daacatadai ʌSuusi nʌida ʌliditai sabai
iduiñtuldana ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi maitipʌlidi daidʌ itʌtʌdai:
—Pʌsaapi ʌrDiuusi maradʌ di, tʌaañiñi goojoodai vai tascali gʌnaatona —astʌtʌdai
ʌDiaavora.
4 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ icaiti: “Maisiu mosʌca tascalicʌdʌ istutuidi oodami isoidacagi,
gʌaagiava Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Taidʌ ʌDiaavora vaidacai ʌSuusi Jerusaleenamu dai ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu
daama tʌsagi,
6 daidʌ itʌtʌdai:
—Pʌsaapi ʌrDiuusi maradʌ di, tabiaadʌrʌ mʌtana gʌʌsi tuduidʌ. Pocaiti Diuusi
ñiooquidʌrʌ di:
Diuusi ootosamu gʌtʌtʌaañicaru vaidʌ gʌnuucaticana.
Sigʌdaagiadamu ʌgai gʌnnoonovicʌdʌ pai maisaraana aapi gʌʌʌcaso ʌmo odiana.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora.
7 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ di: “Maitʌaagai pʌsaagiadagi Diuusi saidʌ iduuna ʌmo
istumaasi mosnʌida ʌliditai sabai giduuna”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
8 Tai ʌpamu ʌDiaavora vaidacai ʌSuusi ʌmo gʌʌ tuvidacamu dai abiaadʌrʌ tʌtʌʌgidi vʌʌsi
gʌgʌr tʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ oidaga oidigi daama dai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ tʌaanʌi
ʌtʌtʌaanʌdami,
9 daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ angʌmaquiagi oigaragai pai tʌaanʌda vʌʌsi goovai pʌsgiñvuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ
cʌquivagi dai giñsiaa duutudagi —astʌtʌdai ʌDiaavora.
10 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Imʌdañi tabiaadʌrʌ Diaavora, pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Aliʌsi gʌaagai issiaa duutu-
adagi Diuusi dai mosʌca ʌgai ʌʌgiadagi”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
11 Taidʌ ʌDiaavora ii abiaadʌrʌ, tai dada Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai nuucagi ʌSuusi.

———

12 Aidʌsi maí ʌSuusi ismaisapicatadai ʌVuaana ii Galilea dʌvʌʌriamu.
13 Dʌmos camaivii ʌgai Nasareetʌrʌ baiyoma Capernauumamu ii ʌgai dai mʌʌca oidaca
agai. Capernauuma ʌrgʌʌ suudagi ugidiana. Λgʌʌ suudagi ugidiana ʌrNepatalicaru
dʌvʌʌragadʌcatadai dai abaana Nepatalicaru dʌvʌʌragadʌ ʌrSebulonacaru
dʌvʌʌragadʌcatadai.
14 Aidʌsi ʌSuusi ii gamucu aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ
Isaíacaru daidʌ icaiti:
15 Mui oodami sibʌaadʌrʌ oidacami oidaca agai Galileeʌrʌ
Sebulonacaru dʌvʌʌragadʌrʌ dai Nepatalicaru
dʌvʌʌragadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi abaana Jordán aqui maigovai.

16 Dai ʌgai maimaatʌcamu Diuusi ñiooquidʌ dai aliʌ soimaasi ivuaadamu.
Dʌmosgooquiʌrʌcaʌcamu ʌgai istumaasi gamamaatʌtulda agai ʌcʌʌgacʌrʌ vuviaadami dai baigʌnʌliadamu ʌgai.
Ascaiti Isaíacaru.
17 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌSuusi potʌtʌdaiña ʌoodami:
—Ʌma duuquiavʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada. Casia miaadimi istuigaco soiña agai Diuusi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana —astʌtʌdaiña ʌSuusi.

———

18 ʌSuusi gʌʌ suudagi ugidiamu sʌʌli imʌitadai Galileeʌrʌ, dai tʌʌ gooca gʌnsiʌʌgʌmʌ. Ʌmoco Simuñi Piiduru tʌʌgidu, dai ʌgʌmai Aandʌrʌsi. Ʌgai ʌrvatopa vuudamicatadai, dai suudarʌ dadaitudai gʌnvatopa vuicaru.
19 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidávurai nai aanʌ gʌnmaatʌtuldana mʌsducatai gaagada aapimʌ oodami vaidʌ giñvaavoitudana —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Tai ʌgai otoma anaasi viaa gʌnvatopa vuicaru dai oí ʌSuusi.
21 Dai baitʌquiooma tʌʌ ʌSuusi ʌʌpʌ gooca gʌnsiʌʌgʌmʌ. Jacovo ʌʌmadu Vuaana Sevedeo maamaradʌ. Vai ʌmo vaarcu ʌraana daraajatadai ʌʌmadu oogadʌ dai daraasdi gʌnvatopa vuicaru. Taidʌ ʌSuusi vaí.
22 Tai ʌgai otoma anaasi viaa ʌvaarcu ʌʌmadu gʌnooga dai oí ʌSuusi.

———

23 ʌSuusi vʌʌsi Galilea dʌvʌʌriana aimʌraitadai, dai vʌʌsi judidíu quiquiuupaigadʌrʌ gaaagidimi isDiuusi soiña agai oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Vʌʌsi istumaasi gaaagidiña ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ ʌrcʌʌgaducami. Dai Suusi duduaaidimi mui oodami naana maasi coocodagai viaacami.
24 Tai otoma maí vʌʌsi Siria dʌvʌʌriʌrʌ oidacami istumaasi ivuaadana ʌSuusi, dai otoma vuaapi ʌgai ʌSuusi vʌʌsi ʌcoococoidadʌ sai duduaaidana tomastuma coocodagai viaacami dai ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñʌdagi vaidʌ ʌSuusi duduaaidiña vʌʌscatai dai vuvaitu Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
25 Tai oí mui oodami ʌSuusi Galileeaiñdʌrʌ, dai Decapolisi dʌvʌʌriaiñdʌrʌ, dai vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ dai aa ʌʌmapʌcʌrʌaiñdʌrʌ, ʌgʌʌ aqui Jordán vasoñiomaiñdʌrʌ.

5

———

1 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi vʌʌsi ʌoodami, tʌsai ʌmo giidiana dai ami daiva. Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ gʌnʌmpagi ʌSuusi sicoli dai vʌʌsi ʌoodami.
2 Vaidʌ ʌSuusi mamaatʌtuldi daidʌ itʌtʌdai:

———

3 —Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ maatʌ istʌgito isDiuusi soiñagi vaidʌ ivuaada ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi. Diuusi soiñamu vai ʌgai ivuaadana istumaasi Diuusi ipʌlidi.
4 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ sivi soigʌʌlidi soimaasi ivuaadatai ʌgai Diuusi bai ʌʌliatudamu.
5 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi, ʌgai tʌaanʌdamu oidigi utudiʌrʌ siʌʌscadʌ ugitiagi idi oidigi.
6 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidaca ʌlidi, Diuusi soiña agai ʌgai vai poduucai oidacana.
7 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ soigʌnʌlidi aacʌdʌ, Diuusi soigʌʌliadamu ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ.
8 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ maisoimaasi ivuaada ʌlidi. Ʌgai Diuusi ʌʌmadu iimimu.
9 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ soicʌi ʌcococadami sai camaitʌncococodaiña. Diuusi gʌmaamara duucai nʌijadamu.
10 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ aa soimaa taatamituldi ivuaadatai ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi. Diuusi soiñamu vaidʌ apiaivuaada ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi.
11 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu aapimʌ siʌʌscadʌ ʌoodami gʌnaagiadagi soimaasi ñiooqui dai soimaasi gʌntaatamituldiadagi dai mʌsiʌʌscadʌ gʌnyaatagʌdagi, giñvaavoitudaitai aapimʌ.

12 Dʌmos baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ Diuusi gʌnmaaquimu ʌmo istumaasi cʌʌgaducami
tʌvaagiʌrʌ, poduucai ʌʌpʌ soimaa taata ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga
dada isaapimʌ.

———

13 Ismaicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ oodami maitipʌliadamu isvaavoitudagi Diuusi
ñiooquidʌ poduucai isduucai ʌmo oodami maitipʌlidiña iscuaadagi cuaadagai
maiyoovicami. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ. Nʌiditai aa iscʌʌgacʌrʌ
oidaga aapimʌ poduucai ipʌliadamu ʌgai isvaavoitudagi Diuusi ñiooquidʌ dʌmos
ismaicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ aidʌ gia maisoicʌi aapimʌ oodami dai Diuusi gajiaadʌrʌ
gʌnviaamu aapimʌ.
14-16 Aliʌsi ʌrsoiñi cuudagi tucarʌ. Poduucai ʌʌpʌ aliʌsi ʌrsoiñi aapimʌ cʌʌgacʌrʌ oida-
catai vai poduucai maatʌna aa isducatai Diuusi ipʌlidi isoidacagi. Vʌʌsi oodami gʌntʌgito
nʌidi isaapimʌ ʌrvaavoitudadami. Daidʌ ʌoodami nʌiditai iscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ siaa
duutuadagi Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.

———

17 Maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ iñsaanʌ divia dai maiʌʌgiada iñagai Diuusi sʌʌlicamigadʌ
dai mamaatʌtuldiaragadʌ ismaacʌdʌ aagidi ʌgai Moseesacaru dai gʌñiñiooquituldiadamiga,
baiyoma divia aanʌ dai ʌʌgiada iñagai.
18 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai siʌʌsi uucami cʌaacagi oidigi vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi
moduucai imʌda agai maitʌviaa agai tomalaachi tomali ʌmo oojai maimaigovai gʌdaasa
agai asta siʌʌscadʌ ʌpʌdui vʌʌsi ismaacʌdʌ viaa siʌpʌduñiagi.
19 Cascʌdʌ sioorʌ ʌmapiadʌrʌ viaagi ʌmo istumaasi Diuusi sʌʌlicamigadʌaiñdʌrʌ, tomasi
ʌgai poʌlidi ismaisi gʌaagai isiduñiagi dai poduucai mamaatʌtuldiadagi ʌoodami sai po-
duucai ivuaadana ʌgai maicʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ
ʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai poduucai mamaatʌtuldiadagi ʌoodami sai poduucai
ivuaadana ʌgai gia cʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
20 Aanʌ angʌnaagidi aapimʌ sai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu
ʌfariseo poʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidaga dʌmos maitʌrvaavoi. Aapimʌ aliʌsi gʌaagai issʌʌlicʌdʌ
cʌʌgacʌrʌ oidacagi maisiu ʌpan duucai ʌgai. Dʌmos istʌtʌgitoda aapimʌ ʌpan duucai ʌgai,
Diuusi maitʌnsoiñamu iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ.

———

21 Aapimʌ cajioma mʌsaidʌ itʌtʌdai gʌnʌʌqui aaduñicaru: “Maitavʌr gacoodada,
isʌmaadutai gamuaagi ʌdudunucami gʌaagai isgatʌaañiagi muaaragai ʌgai ʌʌpʌ”.
22 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai tomasioorʌ sioorʌ baamuagi gʌaduñi vui, dai sioorʌ
galnaasi ñioocadagi gʌaduñi vui, dai sioorʌ vuiirugami aagadagi gʌaduñi Diuusi soimaa
taatatuldamu tomasi gʌnmamaatʌtuldiadamiga maipoduucai gʌnmamaatʌtuldiadagi.
23 Poduucai isʌmaadutai imiagi ʌgʌʌ quiuupiamu dai siaa duutuda agadagi Diuusi dai
ami tʌgituagi saidʌ idui ʌmo istumaasi soimaascami gʌaduñi vui vai cascʌdʌ vui baamucagi
ʌaduñdʌ,
24 gʌaagai isvuusia ʌgai abiaadʌrʌ dai mʌʌ nʌidagi gʌaduñi dai baiduñiagi ñiooqui ʌgai
ʌʌmadu. Dai aidʌ gia ʌpamu imiagi ʌgai ʌgʌʌ quiuupiamu dai ami siaa duutudagi Diuusi.
25 Isʌmaadutai soimaasi iduñiagi gʌaduñi vui vaidʌ ʌaduñdʌ vaidaquiagi dudunucamiʌrʌ
dʌmos baiyoma gʌaagai isbai duñia ʌgai ñiooqui ʌgai ʌʌmadu voiyamu vai ʌgai
maivaidaquiagi dudunucamiʌrʌ vaidʌ ʌdudunucami tʌʌgidan tada ʌsandaaru vaidʌ
ʌsandaaru maisagi.
26 Aanʌ gia gʌnaagidi sai maivuusian tada ʌgai abiaadʌrʌ asta siʌʌscadʌ gaaa namʌqui
vʌʌsi mʌsiʌʌsi tañiagi.

———

27 Aapimʌ cajioma sai ʌʌqui abiaadʌrʌ aduucai gʌaa: “Sai maitʌaagai isgoogosi
gʌnducamicagi oodami”.
28 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai tomasioorʌ sioorʌ galnaasi gʌntʌtʌgitodagi ʌmo ooqui vui
tomasi mʌʌcasdʌrʌ nʌidi ʌgai, ʌgai caʌpan ʌʌsi soimaasi ivueeyi isʌʌmadu voimudai.
29 Isʌmaadutai nʌijadagi ʌmo istumaasi dai gaʌʌsida ʌliadagi siʌʌpʌ ʌma maasi soimaas-
cami baiyoma gʌaagai ismainʌijadagi dai Diuusi ʌʌmadu imiagi dai maisiu ʌDiaavora
ʌʌmadu imiagi.
30 Isʌmaadutai iduñia ʌliadagi ʌmo istumaasi soimaascami gʌnoonovicʌdʌ baiyoma
gʌaagai ispoʌliadagi ʌgai ismainoonovʌ dai Diuusi ʌʌmadu imiagi dai maisiu ʌDiaavora
ʌʌmadu imiagi. Poduucai aagai ʌSuusi sai ʌoodami camaisoimaasi ivuaadana.

———

31 Λʌqui aduucai gʌaagai ʌʌpʌ: “Tomasioorʌ sioorʌ dagituagi gʌooñiga gʌaagai ismaquiagi ʌmo oojai siaaco aagadagi iscadagito”.
32 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai isʌmo cʌʌli dagituagi gʌooñiga, maiviaacatai istuisidʌ dagituagi, oodami poʌliadamu isʌooqui gogoosi gʌducami sai cascʌdʌ dagito ʌcʌʌli dʌmos ʌcʌʌli ʌrduñidʌ ispoduucai tʌtʌgitodagi ʌoodami, dai sioorʌ vʌʌnagi ʌmo ooqui dagitobarui ʌgai soimaasi ivueeyi ʌʌpʌ.

———

33 Aapimʌ cajioma ʌʌpʌ mʌsaidʌ itʌtʌdai gʌnʌʌqui aaduñicaru: “Siʌʌscadʌ ʌmaadutai pocaitiadagi sai maatʌ Diuusi sai sʌʌlicʌdʌ iduñia agai ʌmo istumaasi Diuusi vʌʌtarʌ aliʌsi gʌaagai isiduñiagi”.
34 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai maitʌaagai isaagadagi Diuusi tomastumaasicʌdʌ. Gʌaagai isaagadagi Diuusi mosʌcaasi siʌʌscadʌ sʌʌlicʌdʌ gʌaagadagi dai sai siʌʌscadʌ aagadagi isʌmo istumaasi ʌrvaavoi maiaagadagi tʌvaagi mʌʌca gatʌaanʌi Diuusi cascʌdʌ,
35 tomali maiaagadagi dʌvʌʌrai ami daja Diuusi cascʌdʌ, tomali Jerusaleena ami gatʌaanʌda agai Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga cascʌdʌ.
36 Dai tomali maiaagadagi gʌnmoomo aapimʌ maitistutuidi istojatudagi siʌʌpʌ tucutudagi tomali ʌmo cuupai.
37 Mosavʌr cho caitiada siʌʌpʌ ʌjʌ dai maitʌrcʌʌgai isvaamioma aagadagi.

———

38 Aapimʌ cajioma isʌʌqui gʌaagai aduucai: “Isʌmaadutai gʌgʌgʌʌviagi gʌvuji pai camainʌaada aapi gʌvujicʌdʌ ʌdudunucami viaa ispoduucai iduñiagi ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ dai isʌmaadutai gʌgʌgʌʌviagi dai daitudagi gʌtaatamu ʌdudunucami viaa ispoduucai iduiñiagi ʌʌpʌ ʌgaicʌdʌ”.
39 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi: Maitʌaagai pʌsvui gʌsia aapi ʌoomaligami baiyoma isʌmoco gʌgʌgʌʌviagi gʌvuivasana dagitoñi vai ajadʌrʌ gʌgʌgʌna ʌʌpʌ.
40 Isʌmoco vaama gʌcʌʌsagi dai gʌyaatagʌdagi gʌvoopoida ʌliditai gʌvaasaraga dagitoñi vai bʌʌcaiña gʌdaan vaasaraga ʌʌpʌ.
41 Isʌmaadutai gʌaagidagi issoiña bʌʌquia aapi cusuvidʌ tomasi daan duucu uucami soiñañi asta uruunoco uucami.
42 Tomasioorʌ sioorʌ gʌtaanʌdagi ʌmo istumaasi maacañi aapi, dai sioorʌ gʌtaanʌdagi ʌmo istumaasi tañiuvidicami tañiuvidañi.

———

43 Aapimʌ cajioma ʌʌpʌ sai aduucai gʌaa ʌʌqui: “Oigʌadañi gʌaduuñi dai cʌʌdada gʌsaayu”.
44 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi: Oigʌadavurai gʌnsasayu, cʌʌgavʌr ñioocada vui ʌgai ismaacʌdʌ gʌnñiooquidi, cʌʌgavʌr ivuiidiada sioorʌ gʌncʌʌdadagi, gamamadadavurai ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ soimaasi ñiooqui gʌnsuuligiadagi dai soimaasi gʌntaatamituldiadagi.
45 Poduucai gʌmaatʌ isaapimʌ ʌrmaamaradʌ gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja. Λgai ootosdi tonoli cʌʌga tuutiacami dai maicʌʌga tuutiacami, dai ʌgai ootosdi duuqui ismaacʌdʌ siaa duutudai dai ismaacʌdʌ maisiaa duutudai.
46 Dai isaapimʌ oigʌadagi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ gʌnoigʌdai aapimʌ poduucai siaadʌrʌ gʌnoidana Diuusi ʌmo istumaasi. Asta maicʌʌga tuutiacami ʌʌpʌ poduucai ivueeyi di.
47 Dai isviaatuldiada aapimʌ mosʌca gʌnaaduñi tuma cʌʌga ivueeyi aapimʌ asta ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi ʌʌpʌ poduucai ivueeyi di.
48 Cʌʌgavʌr ivuaada aapimʌ ʌpan duucai gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.

6

———

1 Siʌʌscadʌ aapimʌ siaa duutuadagi Diuusi maitavʌr poduucai ivuaada mosipʌliditai isgʌnnʌijadagi ʌoodami dai cʌʌga ñioocadagi aapimʌ gʌnvui, mʌspovuaada aapimʌ aidʌ gia gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maitʌnoidamu tomali ʌmo istumaasi.
2 Cascʌdʌ mʌsiʌʌscadʌ oidiadagi soituutuigami ʌmo istumaasi maitavʌr poduucai ivuaada mosipʌliditai isgʌnnʌijadagi oodami poduucai isduucai ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ aagaiña ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivuaadana. Quiquiuupiʌrʌ dai cacaayana poduucai ivuaadana ʌgai sai cʌʌga ñioocaiña oodami ʌgai vʌʌtarʌ. Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai ʌgai ismaacʌdʌ povuaadagi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maioidamu tomali ʌmo istumaasi.
3 Dʌmos mʌsiʌʌscadʌ aapimʌ oidiadagi ʌmo istumaasi soituutuigami maitavʌr poduucai ivuaada ipʌliditai isgʌnnʌijadagi aa.

4 Dai Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ nʌidi mʌstumaasi ivueeyi ʌgai gʌnoidamu ʌmo istumaasi
aapimʌ.

———

5 Dai mʌsiʌʌscadʌ gamamadada aapimʌ, maitavʌr ʌpan duucai ivuaada ʌgai ismaacʌdʌ
aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi, ʌgai oojoidi isgugucaitai gamamadadagi
quiquiuupiʌrʌ dai cacaayana sai nʌidiña ʌoodami. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai gʌrooga
ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maitʌnoidamu tomali ʌmo istumaasi.
6 Dʌmos aapimʌ mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi iimivurai siaaco maitiipu oodami dai
gamamadada. Dai Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ nʌidi mʌstumaasi ivueeyi ʌstocai ʌgai
gʌnsoicʌdamu.
7 Mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi maitavʌr muiyoco aagada ʌmo istumaasi isduucai ivueeyi
ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dai poʌlidiña ʌgai sai ʌmomoono caʌca agai aliʌ
tʌvʌpi ñioocaitai ʌgai tomasi maicaʌ.
8 Maitavʌr potuutiaca aapimʌ, Diuusi gʌrooga maiquiaa aagidacai aapimʌ abiaadʌrʌ
camaatʌcana mʌstumaasi tʌgito aapimʌ.
9 Cascʌdʌ aduuquiavʌr gamamadada:
Gʌrooga aapi pʌsmaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja, aatʌmʌ ipʌlidi isʌoodami gʌsiaa duutuadagi.
10 Vai otoma aʌna istuigaco gatʌaanʌda agai aapi ʌʌgi tami oidigi daama.
Vaidʌ ʌpʌduuna pʌstumaasi aapi ipʌlidi tami oidigi daama poduucai isduucai ʌpʌvueeyi
tʌvaagiʌrʌ.
11 Gʌrsoiñañi tʌtai viaaca aatʌmʌ cuaadagai tʌsiʌʌsi tʌgito sivi vʌʌtarʌ.
12 Gʌroigʌldañi gʌrsoimaascamiga tʌsmaacʌdʌ ivueeyi poduucai tʌsduucai oigʌldi aatʌmʌ
ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi gʌrvuiididi.
13 Maiti dagito isʌDiaavora gʌraagiadan taadacagi isiduñia aatʌmʌ soimaasi.
Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaapi ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidi daama tomastuigaco,
dai aapi vaamioma viaa guvucadagai tomastuigaco istomali ʌmo ʌmai dai isaliʌsi
gʌaagai isvʌʌsi oodami gʌsiaa duutuadagi tomastuigaco.
Vʌʌsi gomaasi sʌʌlicʌdʌ ʌpʌduñia agai poduuquiavʌr gamamadada.
14 Mʌsaapimʌ oigʌldiadagi aa siʌʌscadʌ soimaasi gʌnvuiidiada ʌgai, Diuusi gʌrooga
ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja gʌnoigʌldiadamu aapimʌ gʌnsoimaascamiga ʌʌpʌ,
15 dai mʌsaapimʌ maioigʌldiadagi aa aidʌ gia tomali Diuusi gʌrooga
maitʌnoigʌldiadamu gʌnsoimaascamiga.

———

16 Mʌsiʌʌscadʌ aapimʌ gayunandudagi maitavʌr soigʌnʌliadan vuaada ʌpan duucai ʌgai
ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi, ʌgai soigʌnʌliadan vuaadana sai
nʌidiña oodami isyunandui ʌgai. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ
daja maioidamu tomali ʌmo istumaasi.
17 Dʌmos aapimʌ mʌsiʌʌscadʌ gayunandudagi maitʌaagai mʌssoigʌnʌliadan vuaadagi,
18 vai maimaatʌna oodami mʌsgayunandui. Vai mosʌca Diuusi gʌrooga maatʌcana dai
poduucai ʌgai gʌnoidamu ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

———

19 Maitʌaagai istʌtʌgitodagi oodami isʌmpaidiadagi mui naana maasi tami oidigi daama
siaaco maamaradʌ uugiugai dai siaa gʌvueeyi istumaasi dai tami siaaco ʌʌsivogami
vapacʌi dai gaʌʌsidi.
20 Baiyoma gʌaagai isivuaadagi vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai ʌgai maaquimu istu-
maasi tʌgito tʌvaagiʌrʌ.
21-23 Isʌmpaidiada oodami mui naana maasi dai riricutuagi aidʌ gia mostʌtʌgitodamu
ʌgai gʌnvustuidaga dai poduucai ʌʌgi gʌnvupuiirumadai dai maisoicʌi aa dai maitistuti-
adamu istʌtʌgitodagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada ʌgai. Dai camaitʌtʌgitoi istumaasi
aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai apiasoimaasi ivuaadana. Baiyoma gʌaagai istʌtʌgitodagi
oodami istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi poduucai gia soicʌi ʌgai aa.

———

24 Sioorʌ mostʌtʌgitodagi isducatai gamaitʌcʌdagi mui tumiñsi ʌgai gia maitistutuidi
isʌʌgiadagi Diuusi.

———

25 Gʌnaagidiana maitavʌr vuam ʌnʌliada cuaadagaicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ ugia agadagi
siʌʌpʌ mʌstumaasi iiya agadagi dai oidacagi, tomali yuucusicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ gʌnaada
agadagi. Diuusi gʌndui aapimʌ Diuusi gʌnmaa iibʌdagai ʌgai gʌnsoiñamu isviaacagi
cuaadagai dai yuucusi.

26 Nʌidavurai ujuurugi. Goovai maita ʌsai tomali maita yoovai, tomali maibai tueeyi
gʌnyoova troojʌrʌ, vai vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja maacai cuaada-
gai. Ʌoodami vaamioma namʌga siujuurugi.
27 Cascʌdʌ maitʌrsoiñi isnaana maasi tʌtʌgitodagi oodami. Tomali maitistutuidi istaaju-
cami metro vaamioma gʌtʌcavaldiagi, tomasi naana maasi gʌtʌtʌgitoi.
28 ¿Tuisidʌ mosʌʌsi tʌtʌgitoiña oodami yuucusi? ʌoodami gʌaagai isnʌijadagi isducatai
gʌʌrai yoosigai oidigana maita aata vuaadatai dai tomali maita iilutaitai.
29 Dai vʌʌscʌrʌ gʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌraí Salomoñicaru ismaacʌdʌ viaacatadai
yuucusi cʌcʌʌgaducami vʌʌscʌrʌ yuucusidʌ maiʌpan ʌʌsi chigiamaasi yoosigai.
30 Gʌaagai isgʌntʌgito nʌijadagi oodami vasoi. Chiʌʌqui tasai dʌjiana guucacana dai
gaacʌcai gʌmʌmʌidi ooroñiʌrʌ maitiipucatai cuaagi vai vʌʌscʌrʌ Diuusi sigia maastudai,
vʌʌsi vaamioma soiñana ʌgai oodami isyuucustada. Vʌʌscʌrʌ ʌoodami maicʌʌga vaavoitu-
dai isDiuusi nuucada.
31 Cascʌdʌ gʌaagai ismaivuam ʌnʌliadagi oodami dai maitʌaagai ispocaitiadagi: “¿Istu-
maasi ugimu aatʌmʌ?” Siʌʌpʌ: “¿Istumaasi iimu aatʌmʌ?” Siʌʌpʌ: “¿Istumaasi gʌraadamu
aatʌmʌ?”
32 Vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi mosʌca gomaasi gʌntʌtʌgitoiña,
dʌmos gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja camaatʌ isvʌʌsi gomaasi tʌgito aatʌmʌ.
33 Baiyoma gʌaagai isipʌliadagi oodami sai Diuusi soiñana vai cʌʌgacʌrʌ oidaca ʌgai
isducatai Diuusi ipʌlidi, siDiuusi soicʌdamu siviaacamu ʌgai istumaasi tʌgitocagi.
34 Maitʌaagai issoimaasi gʌntaatamituldiadagi oodami naana maasi gʌntʌtʌgitoitai. Vʌʌs
tasai naana maasi oidacana dai vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌrnuucada aatʌmʌ.

7

———

1 Maitavʌr pocaitiadai: “Dañi tʌʌ soimaasi idui ʌgai maiviaacatai istuisidʌ pocaitiadagi”.
Ispocaitiada aapimʌ Diuusi potʌimu sai maicʌʌga ivueeyi aapimʌ pocaititai.
2 Isʌmaadutai gʌtʌgito nʌijadagi ʌsoimaasi ismaacʌdʌ ivuaadagi ʌaduñdʌ aidʌ gia Diuusi
gʌtʌgito nʌijadamu ʌsoimaasi ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai ʌʌpʌ.
3 ¿Tuipʌsi gʌtʌgito nʌidi issoimaasi ivueeyi gʌaduñi dai maitʌtʌgito nʌidi isaapi vaamioma
soimaasi ivueeyi?
4 ¿Tuipʌsi maisiaa ʌrai aapi?, sai potʌtʌdai gʌaduñi: “Dañi aliʌ soimaasi ivueeyi aapi”,
tʌtʌdai.
Dai maitʌtʌgito nʌidi isvaamioma soimaasi ivueeyi aapi.
5 Aapi ʌrʌmoco ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Ʌʌpʌga
gʌaagai iscamaisoimaasi ivuaada aapi dai gooquiʌrʌ aagidagi gʌaduñi sai camaisoimaasi
ivuaadana. Mʌsapiaaagiadamudai aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ cʌʌdai
Diuusi mosgalnasi ñioocadamudai ʌgai Diuusi vui dai soimaasi ivuiidiadamudai Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ.
6 Cascʌdʌ maitʌaagai mʌsapiaaagiada Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ cʌʌdai Diuusi
dai maivaavoituda ʌlidi.

———

7 Aliʌsi gʌaagai mʌsiapiataanʌdagi Diuusi istumaasi tʌgitocagi siʌgai gʌnsoicʌdamu sai
viaacana istumaasi tʌgitocagi.
8 Sioorʌ apiataanʌdagi Diuusi istumaasi tʌgitocagi Diuusi sʌʌlicʌdʌ soicʌdamu ʌgai sai
viaacana istumaasi tʌgitocagi.
9 ¿Baisoidaga ʌmaadutai aapimʌ isgʌntaañiagi gʌnmara ʌmo paana baisoidana aapimʌ
ʌmo odai?
10 ¿Siʌʌpʌ isbaioidana aapimʌ ʌmo cooyi isgʌntaañia ʌgai vatopa?
11 Mʌsaapimʌ ismaacʌdʌ maicʌʌ tuutuiga maatʌ oidi gʌnmaamara istumaasi
cʌʌgaducami, siooma cʌʌga gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja ʌgai maacai istumaasi
cʌcʌʌgaducami sioorʌ taanʌdagi.
12 Pocaiti Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
Mʌstumaasi ipʌliada aapimʌ isgʌnvuiidiadagi aa poduuquiavʌr ivuiidiada aapimʌ ʌgai
ʌʌpʌ.

———

13-14 Sʌʌlicʌdʌ avʌr ipʌliada aapimʌ isDiuusi gʌnsoicʌdagi isʌʌgiada aapimʌ. Muidutai
maitipʌlidi isDiuusi soicʌdagi. Siooma maisijaiga isʌgai ivuaadagi istumaasi ipʌlidi dʌmos
ʌgai gia iimimu Diaavora ʌʌmadu. Aliʌ sijaiga oodami vʌʌtarʌ isipʌliadagi isDiuusi
soicʌdagi isʌʌgiada ʌgai Diuusi, dai vaamioma chiʌʌquidu sioorʌ ʌʌgidi Diuusi dai ʌgai gia
iimimu Diuusi ʌʌmadu.

———

15 Gʌnnuucadacavurai dai maitivuaada istumaasi gʌnaagiadagi ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami. Ʌgai gʌnʌʌmadu gʌnʌmpaidi ducami isvaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ dʌmos maitʌrvaavoi isvaavoitudai ʌgai. Ʌgai ipʌlidi isgʌnvupuiirumadagi mʌsaidʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌcana dai oidiña mui naana maasi mʌstumaasi viaacagi.

16 Aapimʌ istutuidi ismatiagi isbai sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌgai ischo ʌʌpʌ, ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaada ʌgai. Cʌʌga maatʌ aapimʌ ismaitʌyoovai uuvasi uupariaiñdʌrʌ, tomali iigosi uuvasi dʌʌdʌdʌaiñdʌrʌ, poduucai ʌʌpʌ ʌoodami yaatavogami maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.

17 Poduucai ʌʌpʌ oidaga uusi ismaacʌdʌ yoovi iibiadʌ dai oidaga aa uusi ismaacʌdʌ maiyoovi iibiadʌ.

18 Ʌmo uusi cʌʌgaducami maitistutuidi issoimaascagi iibiadʌ, dai ʌmo uusi maicʌʌgaducami maitistutuidi iscʌʌgaducagi iibiadʌ.

19 Vʌʌsi uusi ismaacʌdʌ maicʌcʌʌgaducagi iibiadʌ tami gʌrdʌvʌʌragʌrʌ gʌguicumai dai taiyʌrʌ gʌmʌmʌidi. Poduucai ʌʌpʌ Diuusi soimaa taatatuldamu ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌgʌʌ taiyʌrʌ ʌDiaavora ʌʌmadu.

20 Nʌiditai issoimaasi ivueeyi ʌgai poduucai gʌmaatʌ isʌgai ʌryaatavogami.

———

21 Maisiu vʌʌscatai ismaacʌdʌ pocaitiadagi sai aanʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌ iimia agai siaaco gatʌaanʌi Diuusi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.

22 Siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco nʌida iñagada aanʌ vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami amaasi muidutai povai iñtʌtʌadamu: “Tʌaanʌdami aatʌmʌ gamamaatʌtuldiña gʌñiooqui, dai gʌguvucadagacʌdʌ vuvaidiña Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ, dai gʌguvucadagacʌdʌ ivuaadana aatʌmʌ mui naana maasi gʌgʌrducami”, iscaitiadamu ʌgai.

23 Dʌmos aanʌ potʌʌdamu: “Aapimʌ tomali ʌmo imidagai maitiñvaavoitu. Iimivurai tabiaadʌrʌ. Aapimʌ ʌrsoimaasi ivuaadami”, antʌʌdamu aanʌ —astʌtʌdai Suusi.

———

24 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Sioorʌ giñcaʌcagi daidʌ ivuaadagi istumaasi aagai aanʌ ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ aliʌ saituduga daidʌ idui ʌmo vaaqui dʌmos ʌʌpʌga cʌʌga cooco dʌvʌʌrai dai cʌʌgaducami darai simientogadʌ.

25 Tai duudu dai gʌʌpi daivusai suudagi dai cavami ʌvʌ tai vʌʌscʌrʌ maigʌi ʌvaaqui cʌʌgaducatadai ʌgai simientogadʌ cascʌdʌ.

26 Dʌmos sioorʌ giñcaʌcagi dai maitivuaadagi istumaasi aagai aanʌ ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli vuiirugami ismaacʌdʌ mosoorai daama idui ʌmo quii.

27 Tai duudu dai gʌʌpi daivusai suudagi dai cavami ʌvʌ tai gʌi ʌvaaqui dai camaitʌrsoiñi —astʌtʌdai ʌSuusi.

28 Aidʌsi canaatocai ñioo ʌSuusi, vaidʌ ʌoodami camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcatai siʌʌ cʌʌga ñioocai ʌSuusi.

29 Ʌmo sʌʌlicami viaacami duucai mamaatʌtuldi ʌgai dai maisiu ʌpan duucai ʌmo mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi cascʌdʌ.

8

———

1 Aidʌsi ʌSuusi tʌvai giidiaiñdʌrʌ tai oí mui oodami.

2 Tai miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo coocodagai ismaacʌdʌ duvaaldi gatuucuga dai siaa duutuli ʌSuusi, daidʌ itʌtʌdai:

—Tʌaanʌdami pʌsipʌliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —astʌtʌdai ʌcʌʌli.

3 Taidʌ ʌSuusi taata gʌnovicʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:

—Ipʌlidiana isgʌduaaidagi, duaadicami ivii —astʌtʌdai ʌSuusi.

Mospotʌi ʌSuusi taidʌ ʌcoocoadʌ duaadicami vii.

4 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Dañi, maitiaagiada tomali ʌmaadutai pʌsducatai dueeyi mosaiimi dai mʌʌ vuidʌrʌ cʌquiva ʌpaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vai nʌidiña ʌoodami pʌscadueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

5 Aidʌsi mosaayi ʌSuusi Capernauumʌrʌ tai miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo sandaaru
tʌaanʌdamigadʌ. Ʌgai ʌrromanu dai daañimi,
6 daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami giñmara quiiyʌrʌ caatʌ maitistutuidi isaimʌrdagi dai aliʌ soimaa taataca
coocodagai —astʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ gaamu imimu dai duaaidamu —astʌtʌdai.
8 Taidʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami aapi vaamioma tʌaanʌi iñsaanʌ cascʌdʌ maitʌaagai pʌssoigʌvuaadagi
mosai potʌi sai duaadʌna giñmara siʌgai duaadimu.
9 Aanʌ viaa giñtʌaanʌdamiga, dai aanʌ viaa ʌʌpʌ giñsandaaruga ismaacʌdʌ tʌaanʌi aanʌ,
siʌʌscadʌ aagida aanʌ ʌmoco sai imʌna vai aimʌrai, dai siʌʌscadʌ aagida aanʌ ʌmai sai
diviana vai didivai, dai siʌʌscadʌ tʌaañia aanʌ ʌmo istumaasi giñpioоñiga vaidʌ ivueeyi
—astʌtʌdai ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ.
10 Aidʌsi caʌ ʌSuusi imaasi, maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi daidʌ itʌtʌdai ʌjudidíu is-
maacʌdʌ oiditadai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, sai gʌraaduñi saagida maiquiaa nʌidi aanʌ tomali ʌmoco
ispocaasi vaavoitudadagi siʌʌsi vaavoitudai idi cʌʌli.
11 Aanʌ angʌnaagidi sai mui ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aipaco oidacami vaavoituda agai
Diuusi ñiooquidʌ. Dai ʌgai iimia agai tʌvaagiamu mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi daiʌʌmadu
daraaja agai Avraañicaru dai Isaacaru, dai Jacocaru.
12 Dʌmos ʌjudidíu ʌgai ismaacʌdʌ poʌlidi sai iimia agai mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi
Avraañicaru cajiudadʌcatai, ʌgai gia maiviaacamu oigaragai isiimiagi. Diuusi ootosa agai
ʌgai mʌʌca siaaco tomastuigaco tucamuga dai suaanʌda agai ʌgai dai aliʌ soimaa taataca
agai —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Dai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ:
—Imʌdañi gʌquiiyamu dai pʌstumaasi vaavoitudai poduucai ʌpʌduuñimu —astʌtʌdai.
Dai mospotʌi ʌSuusi tai dueeyi maradʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ.

———

14 Taidʌ ʌSuusi ii Piiduru quiidiamu vai ami caatʌcatadai ʌPiiduru tuumudʌ aliʌ oiditadai
toiñdagai.
15 Taidʌ ʌSuusi mostaata novidʌ tai dagito toiñdagai tai otoma vañi ʌgai dai bibi
gʌdadidacami.

———

16 Dai aidʌsi catuca taidʌ ʌoodami vuaapi ʌSuusi mui oodami ismaacʌdʌ viaacatadai
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ, taidʌ ʌSuusi mosali ʌmo ñiooquicʌdʌ vuvaitu vʌʌsi ʌDiaavora
tʌtʌaañicarudʌ dai duduaadi vʌʌsi ʌcoocococidadʌ.
17 Aidʌsi ʌpʌdui imaasi poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai Isaía Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ dai poduucai ooja aagaitai ʌCristo: “Ʌgai gʌrduduaaidamu”, ascaiti
Isaía.

———

18 Aidʌsi tʌʌ ʌSuusi isaliʌ muidu oodami ʌgai sicoli, aagidi ʌgai gʌmamaatʌrdamiga sai
daivuñdana vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi Galilea.
19 Tai ʌmo mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ miaadʌrʌ cʌquiva daidʌ itʌtʌdai
ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami aanʌ gʌoidatucuda iñʌlidi tomasiaaco siaaco aimʌrda aapi
—astʌtʌdai.
20 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Cacaasiocai viaa gʌntʌʌtʌjoga dai ujuurugi viaa gʌncoocosa, dʌmos aanʌ ismaacʌdʌ
viaa ʌmo sʌʌlicami maivaacʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
21 Dai ʌmai ismaacʌdʌ ʌrʌSuusi mamaatʌrdamigadʌcatadai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Tʌaanʌdami giñdagitoñi nai ʌʌpʌga mʌʌ yaasa aanʌ giñooca dai gooquiʌrʌ
gʌoidatucudagi —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñoidañi dai dagito vai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrʌpan ducami coidadʌ maitiñʌʌgiditai
yaasana gʌncoidadʌga —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

23 Amaasi ʌSuusi tʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai.
24 Dai aidʌsi gʌʌ suudagi daama iimʌitadai ʌgai tai aliʌ cavami ʌvʌ vai tai tʌʌsadʌi suudagi
dai vaarcu ʌraana vaacʌi. Vaidʌ ʌSuusi coosocatadai.

25 Tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai iji dai mʌʌ nʌnʌitu daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami cʌʌgacʌrʌ igʌrvuvaida casiatʌ yooga duudupi —astʌtʌdai aatʌmʌ.
26 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi duduaadimuca? Aapimʌ maivaavoitudai iñsaanʌ istutuidi isgʌnnuucadacagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Dai vañi dai dodoligitu ʌʌvʌʌli ʌʌmadu ʌgʌʌ suudagi tai vʌʌsi dodoli vii.
27 Tʌtai aatʌmʌ maitʌʌ isducatai gʌrtʌtʌgituagi daidʌ icaiti:
—¿Istuma cʌʌli idi vai asta ʌʌvʌʌli dai gogʌʌ suudagi ʌʌgidi? —caiti aatʌmʌ.

———

28 Dai amaasi vaasadʌrʌ dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi dai aayi Gadara dʌvʌʌriʌrʌ, tai vuvaaja gooca cʌcʌʌli camposantuaiñdʌrʌ ʌgai viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai aliʌ oomaliga tomali oodami maitistutuidiña ismiaanai dʌgavuscʌdagi.
29 Amaasi miaadʌrʌ guuquiva ʌgai siaaco cʌaacatadai ʌSuusi dai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
—¿Tuipʌsi gʌrʌʌmadu vapacʌi aapi Suusi Diuusi maradʌ maitiquiaa aʌcai istuigaco soimaasi gʌrtaatatulda agai aapi? —ascaiti ʌgai.
30 Dai bai miaanai abiaadʌrʌ ajioopaitadai mui tataisoli,
31 vaidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daañimi ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Pʌsgʌrvuvaidagi idi cʌcʌʌliaiñdʌrʌ pai gʌrdagito tʌtai vaapaquia aatʌmʌ gotataisoliʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
32 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Iimivurai tudu —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvuaaja ʌcʌcʌʌliaiñdʌrʌ dai tataisoliʌrʌ vaapa, taidʌ ʌtataisoli koidam voopoi dai gʌʌ suudarʌ suuli dai vʌʌsi baicoi.
33 Taidʌ ʌnuucadacami tataisoli voopoi dai duduaadimutugai, dai mʌʌca gaaagidi quiiquiana vʌʌsi istumaasi ʌpʌdui, dai isducatai ʌpʌdui ʌcʌcʌʌlicʌdʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
34 Tai vʌʌscatai ʌoidacami iji siaaco daacatadai ʌSuusi, dai tʌʌgacai daañimi sai imʌna ami dʌvʌʌriaiñdʌrʌ.

9

———

1 Tai amaasi ʌSuusi tʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ, dai daivusai vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi dai ʌpamu aayi ʌʌgi gʌdʌvʌʌragʌrʌ.
2 Mʌtai uusiʌrʌ vuaapi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñʌdagi. Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi isaliʌ vaavoitudai ʌoodami potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli coocoadʌ:
—Maiti soigʌʌliada giñaduñi, casiant oigʌli aanʌ vʌʌsi istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivuaadana aapi —astʌtʌdai ʌSuusi.
3 Amaasi ʌʌmoco ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ aduucai gʌntʌtʌgitoitadai: “Idi cʌʌli poʌlidi isʌrDiuusi”, asʌnʌlidi.
4 Vaidʌ ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoi ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi mosʌʌ soimaasi gʌntʌtʌgitoi?
5-6 Aanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai cascʌdʌ viaa guvucadagai isoigʌldiadagi vʌʌsi soimaascamigadʌ oodami. Dʌmos maisijaiga ispoduucai aagagi tomasioorʌ cascʌdʌ sivi gʌntʌʌgidamu aanʌ issʌʌlicʌdʌ viaa aanʌ guvucadagai isduaaidagi idi cʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
Dai amaasi itʌtʌdai ʌSuusi ʌcʌʌli coocoadʌ:
—Vañigiñi dai bʌi gʌvaacosi dai noragi gʌquiiyamu —astʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌcoocoadʌ vañi dai nora gʌquiiyamu.
8 Aidʌsi tʌʌ ʌoodami imaasi, aliʌ duduaadimu dai siaa duutuli Diuusi, maacacai ʌgai guvucadagai ʌmo cʌʌli.

———

9 Taidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ dai giñtʌʌ iñsaanʌ daacatai gavuuyi tumiñsi, dai povai iñtʌtʌdai:
—Mataivo, giñoidañi —iñtʌtʌdai.
Antai aanʌ cʌquiva dai oí.
10 Dai ʌmo imidagai gacuaadatadai ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ tai mui tumiñsi vuudami dai aa soimaasi ivuaadami dada dai ami meesa vuidʌrʌ daraaja Suusi ʌʌmadu dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi ʌʌpʌ.
11 Dʌmos tʌʌgacai ʌfariseo gʌrtʌcacai aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ dai povʌrtʌtʌdai:

—¿Tuisidʌ gacueeyi gʌnmamaatʌtuldiadamiga tumiñsi vuudami dai soimaasi ivuaadami ʌʌmadu? —gʌrtʌtʌdai.
12 Vaidʌ ʌSuusi caʌ gomaasi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌʌgi coococoidadʌ tʌgito gaduduaaidiadami ʌmaicoococoidadʌ maitʌgito.
13 Maatʌvurai aapimʌ istʌiya ʌlidi idi ñiooqui Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Aanʌ maitipʌlidi isʌoodami giñoidiadagi naana maasi tomali maitipʌlidi aanʌ isʌoodami coodadagi tutuuru tomali sisiivatu aanʌ giñvʌʌtarʌ, baiyoma ipʌlidi aanʌ sai soigʌnʌlidiña oodami aacʌdʌ”. Aanʌ andivia tami oidigi daama vai ʌsoimaasi ivuaadami ʌma duucai gʌntʌtʌgitona dai camaisoimaasi ivuaadana. Ismaacʌdʌ poʌlidi ismaisoimaasi ivueeyi siaadʌrʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgitona —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

14 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Aatʌmʌ ʌʌmadu ʌfariseo duudatai maitacueeyi. ¿Tuisidʌ aapi gʌmamaatʌrdamiga gacueeyi? —astʌtʌdai.
15 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ gia ʌʌmadu aimʌrai giñmamaatʌrdamiga cascʌdʌ gacueeyi goovai, dʌmos siʌʌscadʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñvuidʌrʌ vʌʌtʌ giñmuaagi aidʌ gia maitaugimu giñmamaatʌrdamiga.
16-17 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ dai apiavaavoitudadagi gʌvaavoidaraga —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

18 Aidʌsidʌ ʌSuusi aagaitadai imaasi tai ami divia ʌmo judidíu tʌaanʌdamigadʌ dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Giñmara ooqui utudama muu dai isaapi imiagi dai daama daasagi gʌnovi ʌpamu duaacan tada ʌgai —astʌtʌdai ʌjudidíu tʌaanʌdamigadʌ.
19 Taidʌ ʌSuusi cʌquiva dai ii ʌgai ʌʌmadu dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌʌpʌ oí.
20 Amaasi ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cabaivustaama dan gooca uumigi soimaascatadai masaadaigadʌ miaadʌrʌ cʌquiva ʌgai ʌSuusi abaana dai gooquiamadʌrʌ mostaata ugidiana daama vaasaradʌ.
21 Povʌʌliditadai ʌgai: “Tomasi mosʌca daama vaasaradʌ taata aanʌ cascʌdʌ caduaadian tada aanʌ”, asʌʌlidi ʌooqui.
22 Dʌmos ʌSuusi gooquiamaco nʌnʌava daidʌ itʌtʌdai ʌooqui:
—Baigi gʌʌliada giñmara giñvaavoitu aapi cascʌdʌ dueeyi —astʌtʌdai.
Dai aidʌ todian duucai ʌooqui dueeyi.
23 Aidʌsi aayi ʌSuusi quiidiʌrʌ ʌtʌaanʌdami tʌʌ ʌgai ʌiivadami cabaigʌnducacatadai dai iivitulda agaitadai aidʌmʌsi yaasa agaitadai ʌali tʌji dai tʌʌ mui oodami vai gʌgʌrʌ suaanʌitadai.
24 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vuvaaquivurai tabiaadʌrʌ, goali tʌji maitʌrmuuquiadʌ mosacooso goovai —astʌtʌdai ʌSuusi.
Dʌmos ʌoodami mosasʌi pocaititai ʌSuusi.
25 Aidʌsi cavʌʌsi vuvaja ʌoodami taidʌ ʌSuusi vaa dai bʌi ʌmuuquiadʌ novidʌ tai ʌgai vañi.
26 Dai vʌʌsi aipacoga sicoli oidacami maí istumaasi ʌpʌdui.

———

27 Aidʌsi vuusai ʌSuusi abiaadʌrʌ gooca mainʌnʌaadami oí ʌgai dai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
—Aapi Davicaru cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami soigi gʌʌlda aatʌmʌcʌdʌ —tʌtʌdai ʌmainʌnʌaicʌdʌ.
28 Dai aidʌsidʌ ʌSuusi vaa ʌmo quiiyʌrʌ taidʌ ʌmainʌnʌaicʌdʌ abaana guuquiva taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Vaavoitudaimʌsi aapimʌ iñsaanʌ istutuidi isgʌnduduaaidagi? —tʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ —tʌtʌdai.
29 Amaasi ʌSuusi taata ʌgai vuupuidʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Povʌduñia agai isducatai vaavoitudai aapimʌ —tʌtʌdai.
30 Tai povʌdui caduduaadicami vii. Amaasi ʌSuusi cʌʌga aagidi daidʌ itʌtʌdai:
—Maitavʌr aagiada aapimʌ tomali ʌmaadutai istumaasi idui aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

31 Dai mosutudama vuvacʌcai abiaadʌrʌ tomasioorʌ aagidimi aipacoga istumaasi iduitadai ʌSuusi.

———

32 Aidʌsi quiaa vuvaquimi ʌcʌcʌʌli tai aa vuaa ʌmo cʌʌli muudugami sai duaaidana ʌSuusi. Ʌgai viaacatadai ʌmo Diaavora tʌtʌaañicarudʌ.
33 Dai vuvaidacai ʌSuusi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ tai bovasdʌrʌ gʌaagacai ñioo ʌcʌʌli. Taidʌ ʌjudidíu maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi daidʌ icaiti:
—Tomali ʌmo imidagai maitʌnʌidiña ʌmo istumaasi pomaasi vʌʌsi gʌrdʌvʌʌragʌrʌ —caiti ʌjudidíu.
34 Dʌmos ʌfariseo vui ñioocai ʌSuusi daidʌ icaiti:
—Gocʌʌli vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ guvucadadʌcʌdʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ —caiti.

———

35 Vaidʌ ʌSuusi aimʌraiña vʌʌsi aali quiiquiana dai aipaco ami dʌvʌʌriʌrʌ uugidiana mamaatʌtuldiña ʌgai ʌoodami judidíu quiquiuupaigadʌrʌ. Ʌsuusi aagidiña ʌoodami sai Diuusi soicʌda ʌlidi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai duduaaidiña ʌSuusi tomastuma coocodagai viaacagi oodami.
36 Tʌʌgacai ʌSuusi mui oodami aliʌ soigʌʌli ʌgaicʌdʌ. Ʌgai aliʌ soigʌʌli vaamioma gatʌaanʌitai ʌromamano dai maitiipu sioorʌ soiñagi vai ʌʌgi gatʌaanʌdagi ʌgai. Ʌgai ʌpan ducami cañiiru maipastutuuruacami, maiviaacatai sioorʌ nuucadacagi.
37 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌ:
—Tami oidigi daama oidaga mui oodami ismaacʌdʌ vaavoituda ʌlidi Diuusi ñiooquidʌ, dʌmos maitiipu sioorʌ aagidagi, chiʌʌquidu oodami ismaacʌdʌ gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ. Vai ismaacʌdʌ caʌca ʌlidi ʌpan ducami gʌʌpi yoovaragai dai yoovadami chiʌʌquidu.
38 Cascʌdʌ daanʌdavurai aapimʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrtʌaanʌdami vai ootosana aa gʌñiñiooquituldiadamiga vai aagidana ʌgai ñiooquidʌ ʌoodami —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

10

———

1 Amaasi ʌSuusi gʌrvaí aatʌmʌ baivustaama dan gooca tʌsaidʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌcana dai gʌrmaa sʌʌlicami sai vuvaidiña aatʌmʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ dai duduaaididana oodami tomastuma coocodagai viaacami.
2 Dai potʌʌtʌgidu aatʌmʌ baivustaama dan gooca ʌSuusi ojootosadʌ. Ʌʌpʌgadadʌ ʌrSimuñi mʌsmaacʌdʌ Piiduru aagaiña ʌʌpʌ, dai Aandʌrʌsi Piiduru suculidʌ, dai Jacovo ʌʌmadu Vuaana Sevedeo maamaradʌ,
3 dai Piili, dai Bartolomé, dai Tomás, dai aanʌ Mataivo ismaacʌdʌ ʌrvuudamicatadai tumiñsi, dai Jacovo Alfeo maradʌ, dai Leveo mʌsmaacʌdʌ Tadeo aagaiña ʌʌpʌ,
4 dai Simuñi ʌgai ʌrʌmoco ismaacʌdʌ vuidʌrʌ caatʌcana ʌromamano, dai Uudasi Iscaliote ismaacʌdʌ gooquiʌrioma gatʌʌgi ʌSuusi.

———

5 Daidʌ ʌSuusi gʌrootoi vʌʌscatai aatʌmʌ tʌsai gaaagidana Diuusi ñiooquidʌ dai povʌrtʌtʌdai ʌgai:
—Maitavʌr iimi siaaco oidaga ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu, tomali maivapacʌda quiiquidʌrʌ Samaalia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami,
6 baiyomavʌr iimi gʌraaduñi judidíu ʌʌmadu. Ʌjudidíu camaiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ ʌjudidíu ʌrʌpan ducami cañiiru sibʌ iimiadʌ.
7 Iimivurai dai aagida sai camiaadimi istuigaco Diuusi soicʌda ʌlidi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.
8 Aanʌ gʌnmaa guvucadagai mʌsai duduaaidiña ismaacʌdʌ viaacagi ʌcoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dai ismaacʌdʌ ʌma maasi coocodagai viaacagi ʌʌpʌ dai duduaacaldavurai coidadʌ dai vuvaidavurai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ. Aanʌ gʌnmaa idi guvucadagai dai maitʌntai tumiñsi, cascʌdʌ aapimʌ avʌr maitaanʌda ʌʌpʌ mʌsmaacʌdʌ duduaaidagi.
9 Dai maitavʌr vuucai tumiñsi,
10 tomali maivuucai gʌnmoraraaliga gaamu voiyamu. Mosali ʌʌmo vaapasaragai avʌr vuucai dai maitavʌr vuucai aa susuusacai tomali giicai. Ʌaata vuaadami viaa sʌʌlicami mʌsbibiaadagi.

11 Mʌsiʌʌscadʌ ajiagi aapimʌ ʌmo ali quiiyʌrʌ vʌrai gaaga ʌmo oodami cʌʌ tuigacami
ismaacʌdʌ vʌʌsi oodami siaa duutuadagi dai ami quiidiʌrʌ ʌgai avʌr gʌnuuliña asta
mʌsiʌʌscadʌ iji aapimʌ abiaadʌrʌ.
12 Mʌsiʌʌscadʌ aiya ʌmo quiiyʌrʌ vʌrai aagida ʌoidacami sai Diuusi ipʌlidi isiibʌstudacan
taadacagi ʌgai iibʌadʌ.
13 Dai isami oidacami caʌca ʌliadagi Diuusi ñiooquidʌ dai sʌʌlicʌdʌ ipʌliadagi isDiuusi
soiñagi vai gʌniibʌstacan tadacagi ʌgai aidʌ gia gʌniibʌstacan tadacamu ʌgai. Dai is-
maicaʌca ʌliada ʌgai aidʌ gia maitʌniibʌstacan tadacamu ʌgai.
14 Dai mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgida agadagi dai tomali maitʌncaʌca ʌliadagi vʌrai vu-
vaaqui abiaadʌrʌ dai gigigida ʌdʌvʌʌrai gʌnʌʌcasuaiñdʌrʌ vai poduucai maatʌna ʌoodami
ismaicʌʌga idui.
15 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami
dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami vaamioma soimaasi taatatuldamu ʌgai ʌoodami
ismaacʌdʌ maitʌnmiaadʌgidagi siʌoodami ismaacʌdʌ Sodoomʌrʌ dai Gomoorʌrʌ oida-
catadai.

———

16 Gʌnootosai aanʌ ʌoodami saagida dai ʌʌmoco aliʌ oomaliga dai soimaasi
gʌntaatatulda agai poduucai isduucai sʌʌsʌyi soivueeyi cañiiru. Cʌʌga avʌr gʌntʌtʌʌgitoca
dai cʌʌga tuutiaca vʌʌscatai vui.
17 Dʌmos aapimʌ gʌaagai mʌsʌjʌʌgi gʌnnuucadacagi, gʌntʌʌgida magai dudunucami dai
gʌngʌgʌʌgʌtudamu aapimʌ quiquiuupiʌrʌ.
18 Dai asta vaama gʌntutusadamu oodami tʌtʌaanʌdami vuidʌrʌ dai raraí vuidʌrʌ
giñvaavoitudaitai aapimʌ, poduucai istutiadamu aapimʌ isgiñaagadagi ʌgai vuitapi dai ʌgai
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vuitapi ʌʌpʌ.
19-20 Dʌmos mʌsiʌʌscadʌ vaama gʌntutusadagi aapimʌ dudunucamiʌrʌ maitavʌr vuaam
ʌnʌliada maimaatʌcatai istʌiyagi. Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoicʌdamu vʌrai aagada mʌstumaasi
tʌgitocagi amaasi.
21 Dai oodami gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnsusuuculi dai gʌnsiisiʌgi dudunucamiʌrʌ mʌsai
coodaiña, dai dʌʌdʌdʌ gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnmaamara, dai maamaradʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌca
agai gʌndʌʌdʌ dai gatʌaanʌdamu coodaragai ʌʌpʌ.
22 Dai vʌʌsi oidigi daama oidacami gʌncʌʌdada agai giñvaavoitudaitai aapimʌ. Dʌmos
sioorʌ apiagiñvaavoitudadagi siʌʌscadʌ uucami oidacagi oidigi daama ʌgai cʌʌgacʌrʌ vu-
vaaquimu.
23 Mʌsiʌʌscadʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi ʌmo ali quiiyʌrʌ iimivurai sibʌaacoga
ʌmai ali quiiyʌrʌ. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai maiquiaa naatocai iimia agai aapimʌ vʌʌsi aali
quiiquidʌrʌ ʌjudidíu sidivimu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
24 Tomali ʌmo mamaatʌrdami maivaamioma maatʌ siʌmaatʌ gamamaatʌtuldiadami dai
tomali ʌmo pioońi maivaamioma gatʌaanʌi siʌʌsi gatʌaanʌi gatʌaanʌdami.
25 Isoimaasi taatamadagi ʌmamaatʌtuldiadami ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌʌpʌ soimaa taata-
maiña. Dai issoimaasi taatamadagi gatʌaanʌdamiga ʌpiooñigadʌ soimaasi taatamaiña
ʌʌpʌ cascʌdʌ aapimʌ soimaasi taatamadamu ʌʌpʌ ʌpan duucai aanʌ. Ʌoodami Diaavora
giñaagaiña dai vaamioma galnaasi ñiooqui gʌnaagiadamu ʌgai aapimʌ giñmamaatʌrdamiga.

———

26 Dʌmos maitavʌr ʌʌbiada ʌoodami ismaacʌdʌ soimaasi gʌnduiñda ʌliadagi. Cʌʌ maatʌ
Diuusi vʌʌsi istumaasi iduñia ʌliada ʌgai aapimʌ gʌnvui dai Diuusi maasiuldamu vʌʌsi
gomaasi siʌʌscadʌ nʌidagi ʌgai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami.
27 Vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌʌgi daraajatai aatʌmʌ aagidavurai aapimʌ ʌoodami
vʌʌsi aipacoga oidacami.
28 Maitavʌr ʌʌbiada ʌgai ismaacʌdʌ mumueeyi gatuucuga dʌmos maitistutuidi ismuaagi
gaibʌdaga. Baiyomavʌr ʌʌbiada Diuusi ismaacʌdʌ istutuidi isootosagi gaibʌdaga ʌʌmadu
gatuucuga mʌʌca siaaco oidaga ʌDiaavora.
29-31 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isgʌgaagarai gooca ujuurugi ʌmo sintaavucʌdʌ dʌmos Diuusi
vʌʌscʌrʌ nuucadacana. Ʌoodami maitistutuidi ismuaagi tomali ʌmo urugi maimaacacai
oigaragai Diuusi. Dai Diuusi vaamioma gʌnnuucada aapimʌ siʌ ujuurugi cascʌdʌ maitavʌr
duduaadicuda Diuusi gʌnnuucadaca agai. Diuusi maatʌ vʌʌscatai asta siʌʌjʌquidu
ʌʌmadutai cuucupadʌ.

———

32 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌnmaasiuldagi oodami vuitapi isgiñvaavoitudai aanʌ ʌʌpʌ
aagamu giñooga vuitapi ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja isʌgai ʌrgiñmaamara.

33 Dai ismaacᴧdᴧ giñᴧstocadagi oodami vuitapi aanᴧ aagamu Diuusi gᴧrooga vuitapi
ismaacᴧdᴧ tᴧvaagiᴧrᴧ daja sai ᴧgai maitᴧrgiñmaamara.

———

34 Maitavᴧr povᴧnᴧliada aapimᴧ ansai aanᴧ divia sai siooma oidacana vᴧᴧsi oodami
maitavᴧr vaavoi baiyoma divia aanᴧ vai oidacana cocodi. Ismaacᴧdᴧ maitiñvaavoitudai
cocoadamu ᴧgai ismaacᴧdᴧ giñvaavoitudai.
35 Isᴧmo cᴧᴧli giñvaavoitudagi maradᴧ vuidᴧrᴧ caatᴧcamu. Dai isᴧmo ooqui giñvaavoitudagi
ooqui maradᴧ vuidᴧrᴧ caatᴧcamu. Dai isᴧmo ooqui giñvaavoitudagi caasdᴧᴧdᴧ vuidᴧrᴧ
caatᴧcamu.
36 Dai poduucai aipaco gᴧnvupui vᴧᴧtᴧcamu ᴧoodami ᴧᴧgi gᴧnaadunumᴧ.
37 Tomasioorᴧ sioorᴧ maitiñvaavoituda ᴧliadagi baamucai dᴧᴧdᴧ maimaaquimu aanᴧ
oigaragai isᴧrgiñmamaatᴧrdamicagi dai tomasioorᴧ sioorᴧ maitiñvaavoituda ᴧliadagi baa-
coicai maamaradᴧ maitipᴧliditai isgiñvaavoitudagi oogadᴧ maimaaquimu aanᴧ oigaragai
isᴧrgiñmamaatᴧrdamicagi.
38 Dai sioorᴧ maibaigᴧducagi isoimaa taatagi dai asta muquiagi ᴧmo curusiaba
giñvaavoitudaitai maimaaquimu aanᴧ oigaragai isᴧgai ᴧrgiñmamaatᴧrdamicagi.
39 Dai sioorᴧ giñvaavoitudadagi vai cascᴧdᴧ ᴧoodami muaagi ᴧgai Diuusi ᴧᴧmadu oida-
camu tomastuigaco dᴧmos sioorᴧ duaadicudagi mᴧsmuaagi dai cascᴧdᴧ pocaitiadagi sai
maitiñvaavoitudai ᴧgai gia maiimimu Diuusi ᴧᴧmadu tᴧvaagiamu.

———

40 Dai sioorᴧ ᴧᴧgiditai gᴧncaᴧcagi aapimᴧ ᴧgai ᴧᴧgiditai giñcaᴧ aanᴧ ᴧᴧpᴧ dai sioorᴧ
ᴧᴧgiditai giñcaᴧ aanᴧ ᴧgai ᴧᴧgiditai caᴧ gᴧrooga ismaacᴧdᴧ giñootoi.
41 Dai sioorᴧ ᴧᴧgiditai caᴧ ᴧmo Diuusi ñiooquituldiadamigadᴧ Diuusi ootosadᴧcatai
ᴧgai, ᴧgai ismaacᴧdᴧ ᴧᴧgiditai caᴧ Diuusi maaquimu ᴧmo istumaasi ᴧpan duucai
gᴧñiooquituldiadamiga. Dai sioorᴧ ᴧᴧgiditai caᴧ ᴧmoco ismaacᴧdᴧ siaa duutudai Diuusi, siaa
duutudaitai ᴧgai Diuusi, Diuusi maaquimu ᴧmo istumaasi cᴧᴧgaducami poduucai isduucai
maa ᴧgai ismaacᴧdᴧ siaa duutudai Diuusi.
42 Dai tomasioorᴧ sioorᴧ baigᴧᴧliaracᴧdᴧ vasidagi ᴧmo avᴧsi suudagi ᴧmoco ismaacᴧdᴧ
giñvaavoitudai, giñᴧᴧgiditai caᴧ ᴧgai sᴧᴧlicᴧdᴧ Diuusi maaquimu ᴧgai ᴧmo istumaasi
cᴧᴧgaducami, tomasi mosvasidagi ᴧmo avᴧsi suudagi —gᴧrtᴧtᴧdai ᴧSuusi.

11

———

1 Dai aidᴧsi naatocai gᴧrmaamatᴧtuli ᴧSuusi aatᴧmᴧ mamatᴧrdamigadᴧ iji abiaadᴧrᴧ dai
aagida ragai Diuusi ñiooquidᴧ vᴧᴧsi aipaco sicoli oidacami.
2 ᴧVuaana ismaacᴧdᴧ vapaconaitadai ᴧoodami ᴧgᴧᴧ aqui Jordáñiᴧrᴧ maisacariᴧrᴧ
daacatadai dai maí vᴧᴧsi istumaasi ivuaadatadai ᴧSuusi. Amaasi ootoi gooca
gᴧmamaatᴧrdamiga siaaco daacatadai ᴧSuusi
3 sai tᴧcacana sabai ᴧgai sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrᴧCristo ismaacᴧdᴧ viaacatadai isdiviagi sabai gᴧaagai
isnᴧnᴧracagi ᴧmai.
4 Taidᴧ ᴧSuusi aa noragi daidᴧ itᴧtᴧdai:
—Mᴧᴧcavᴧr aagida ᴧVuaana vᴧᴧsi mᴧstuma nᴧidi dai caᴧ.
5 Dai aagidavurai isducatai ismaacᴧdᴧ mainᴧnᴧaitadai casi istutuidi isnᴧaadagi dai
ismaacᴧdᴧ maiajioopaitadai caajioopai, dai ismaacᴧdᴧ viaacatadai gocoocodagai is-
maacᴧdᴧ duvaldi gatuucuga duduaadᴧi, dai ismaacᴧdᴧ maitᴧtᴧcaidacatadai catᴧtᴧcaidaga,
dai coidadᴧ duduaacarᴧi dai soituutuigami vᴧᴧsi gᴧmamaatᴧtuldi isducatai cᴧᴧgacᴧrᴧ
gᴧvuvacᴧi.
6 Baigᴧᴧliadamu sioorᴧ apiagiñvaavoitudadagi —tᴧtᴧdai ᴧSuusi.
7 Dai aidᴧsi caiji ᴧgai ismaacᴧdᴧ ootoi ᴧVuaana taidᴧ ᴧSuusi gᴧaagacai aagidi ᴧoodami
aagaitai ᴧVuaana dai potᴧtᴧdai ᴧgai ᴧoodami:
—Aapimᴧ iji mᴧᴧ oidigana siaaco daacatadai ᴧVuaana. Aapimᴧ maatᴧcatadai sai ᴧgai
maitᴧrᴧmoco ismaacᴧdᴧ aagai ᴧmo istumaasi dai ᴧma maasi ivueeyi.
8 Aapimᴧ iji mᴧᴧca siaaco daacatadai ᴧVuaana. Aapimᴧ maatᴧcatadai sai ᴧgai
maitᴧrᴧmoco ismaacᴧdᴧ cᴧᴧga dadapacami yuucustai. Aapimᴧ cᴧᴧga maatᴧ sai ismaacᴧdᴧ
cᴧᴧga dadapacami yuucustai cᴧcᴧᴧgaducami quiiquiᴧrᴧ oidaga gᴧgᴧr raí baabaquidᴧrᴧ.
9 Aapimᴧ iji mᴧᴧ oidigana nᴧida ᴧliditai ᴧmo Diuusi ñiooquituldiadamigadᴧ dai sᴧᴧlicᴧdᴧ
angᴧnaagidi sai Vuaana aa duiñdadᴧ vaamioma namᴧga siᴧ aa duiñdadᴧ vᴧᴧsi ᴧgaa Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadᴧ.
10 Diuusi ñiooquidᴧrᴧ pocaiti aagaitai ᴧVuaana:
Ootosamu aanᴧ ᴧmo ootosicami aapi Cristo gᴧbaitᴧqui vai ᴧgai aagidana ᴧoodami sai divia
agai aapi daidᴧ ᴧoodami ᴧma duucai gᴧntᴧtᴧgitomu dai camaisoimaasi ivuaadamu.

Ascaiti Diuusi.
11 SΛΛlicΛdΛ angΛnaagidi sai vΛΛsi oodami saagidaiñdΛrΛ ΛVuaana ismaacΛdΛ vapaconaitadai ΛoodamI viaa goaa duiñdagai ismaacΛdΛ vaamioma namΛga sitomasmaascΛdΛ oodami aa duiñdadΛ, dΛmos vaamioma baigΛnΛlidi Λgai ismaacΛdΛ giñnΛidi dai giñvaavoitudai siΛVuaana.
12 AidΛsi divia ΛVuaana ismaacΛdΛ vapacoi ΛoodamI abiaadΛrΛ ΛoodamI gΛnaajagΛi vaavoituda ΛliditaI gocΛΛgaducΛdΛ ñiooqui isducatai Diuusi soicΛi oodami sai cΛΛga gΛntΛtΛgitocana.
13 AidΛsi maiquia divia ΛVuaana Moseesacaru ΛΛmadu Λgaa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ aagidi gΛrΛΛqui aaduñicaru dai ooja liivruΛrΛ isducatai Diuusi divia agaitadai dai gatΛaanΛda agaitadai tami oidigi daama Λmo imidagai.
14 Dai isaapimΛ vaavoitudagi istumaasi gΛnaagidi aanΛ aidΛ gia maatΛmu aapimΛ isΛrvaavoi isΛVuaana ΛΛpΛga divia iñsaanΛ dai gaaagidimi ansai aanΛ gooquiΛrioma divia iñagaitadai. Λgai idui Λaa duiñdagai ismaacΛdΛ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ aagidi ΛΛquioma Eliiasicaru isiduñia agaitadai.
15 CΛΛgavΛr gΛntΛgito caΛca aapimΛ istumaasi gΛnaagidi aanΛ.
16 Sivi gΛnaagidamu aanΛ istumaasi Λpan ducami ΛoodamI sividadΛ. Λgai Λpan ducami Λaali ismaacΛdΛ plaasΛrΛ gatΛtΛvΛiña dai iiñoquidiña gΛaaduñi daidΛ itΛtΛdaiña:
17 “Iiva aatΛmΛ muusicocΛdΛ mΛtai maitatuutudai. Susuañi aatΛmΛ mΛtai aapimΛ maisoigΛnΛΛli”, astΛtΛdaiña.
18 Diviacai Vuaana Λgai ismaacΛdΛ vapaconai ΛoodamI dai Λgai aliΛ duudatai gayunanduiña dai tomali Λmo imidagai maitayΛΛdana istumaasi navamudaga. Mai aapimΛ pocaitiña sai Λgai viaa Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ.
19 Dai diviacai aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami dai maiduudatai gayunandui dai gayiΛΛyi mai pocaiti aapimΛ giñparunaitai ansaidΛ ΛrtuU naacΛdami dai iitΛracami tomasi tomali Λmo imidagai mainavamucurui aanΛ, dai ansaidΛ ΛraduuñdΛ tumiñsi vuudami dai aa soimaasi ivuaadami. VΛΛscΛrΛ maimaatΛ nΛidi aapimΛ isducatai Diuusi gΛrsoi Vuaana ΛΛmadu aanΛ sai maatΛna aatΛmΛ istumaasi gΛaagai tΛsiduñiagi —tΛtΛdai ΛSuusi.

———

20 Amaasi ΛSuusi gΛaagacai aagidi ΛoodamI siΛΛ soimaasi ivuaadana CorasiiñiΛrΛ oidacami dai BetasaidΛrΛ oidacami dai siΛΛ soimaa taata agai Λgai. ΛSuusi ivuaadana mui naana maasi gΛgΛrducami CorasiiñiΛrΛ dai BetasaidΛrΛ tai vΛΛscΛrΛ maiΛma duucai gΛntΛtΛgito dai apiasoimaasi ivueeyi ami oidacami cascΛdΛ ΛSuusi bagaimi daidΛ itΛtΛdai:
21 —Soogigi aapimΛ CorasiiñiΛrΛ oidacami dai BetasaidΛrΛ oidacami siΛΛ soimaa taatamu aapimΛ. ΛoodamI ismaacΛdΛ TiiroΛrΛ oidacatadai maitΛrjudidΛu dai maivaavoitudai Diuusi. IstΛΛgimudai Λgai istumaasi gΛgΛrducami mΛsmaasi tΛΛ aapimΛ Λgai gia Λma duucai gΛntΛtΛgitomudai dai camaisoimaasi ivuaadamudai dai gΛnaadamudai yuucusi tutuucucami dai gΛncocomaivadamudai mataicΛdΛ dai poduucai tΛΛgidamudai aa oodami iscaΛma duucai gΛntΛtΛgito dai camaisoimassi ivuaada agai.
22 DΛmos siΛΛscadΛ Diuusi nΛidagi ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami vaamioma soimaasi gΛntaatatuldamu Λgai aapimΛ siΛTiiroΛrΛ dai SidooniΛrΛ oidacami.
23 Dai aapimΛ judidΛu Capernauum ΛrΛ oidacami povai ΛnΛlidi mΛsai iimia agai Diuusi ΛΛmadu baiyoma mΛiimia agai Diaavora ΛΛmadu. ΛoodamI ismaacΛdΛ SodoomΛrΛ oidaga maitΛrjudidΛu dai maivaavoitudai Diuusi dΛmos isΛgai tΛΛgimudai istumaasi gΛgΛrducami mΛsmaasi tΛΛ aapimΛ aidΛ gia Diuusi maiugitituldamudai SodoomΛrΛ oidacami quiaa oidacamudai oodami SodoomΛrΛ.
24 DΛmos siΛΛscadΛ Diuusi nΛidagi ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami vaamioma soimaasi gΛntaatatuldamu Λgai aapimΛ siΛSodoomΛrΛ oidacami —tΛtΛdai ΛSuusi.
25 Amaasi ΛSuusi potΛtΛdai Diuusi gΛooga:
—Giñooca aanΛ gia sΛΛlicΛdΛ siaa gΛduutudai aapi apΛrbaitΛcΛaacami tΛvaagiΛrΛ dai oidigi daama. Aapi apΛtmaimaatΛtuli idi maasi ismaacΛdΛ poΛlidi isΛrsastudugami, aapi maatΛtuli mosΛca Λgai ismaacΛdΛ maatia ΛlidI gΛmamaatΛtuldaraga.
26 CΛΛgaduava giñooca poduucai ipΛli aapi dai poduucai idui —tΛtΛdai ΛSuusi gΛooga.
27 Dai apiamamaatΛtuldi ΛSuusi ΛoodamI dai potΛtΛdai:
—Giñooca giñmaa vΛΛsiaΛcatai. AanΛ ΛrDiuusi maradΛ dai tomali Λmaadutai maicΛΛga giñmaatΛ mosΛca giñooca dai tomali Λmaadutai maicΛΛga maatΛ giñooca mosΛca aanΛ ismaacΛdΛ ΛrmaradΛ Λgai. Dai vΛΛscΛrΛ oidaga aa ismaacΛdΛ maatΛ giñooca mosΛca Λgai ismaacΛdΛ aanΛ ipΛlidi sai maatΛna.

28-29 VΛΛscatai aapimΛ ismaacΛdΛ caoojogi ΛΛgiditai mamaatΛtuldaragadΛ ismaacΛdΛ
gamamaatΛtuldi quiquiuupiΛrΛ, aapimΛ maitΛniibΛstacan tadaga gΛniibΛdaga
gomaasicΛdΛ, giñvaavoitudavurai dai giñdagito nai aanΛ gΛnmamaatΛtuldiadagi dai
ΛΛgiadavurai istumaasi gΛnmamaatΛtuldiada aanΛ. AanΛ maioojodai giñmamaatΛrdamiga
dai maigΛΛducΛdΛ giñΛlidi aanΛ dai gΛniibΛstacan taadacamu aapimΛ.
30 Maisijaiga isΛΛgiada aapimΛ giñmamaatΛtuldaraga —tΛtΛdai ΛSuusi.

12

———

1 ΛΛmo imidagai ibΛstaragai tasΛrΛ ΛsicamI saagida imΛitadai ΛSuusi tΛtai aatΛmΛ ma-
maatΛrdamigadΛ vaiñcumaimi tΛligi muuradΛ dai gΛrnoonovicΛdΛ cΛlivaimi aatΛmΛ dai
cuumimi.
2 Vai ΛΛmoco ΛfariseO tΛΛgacai gomaasi potΛtΛdai Λgai ΛSuusi:
—Dañi gΛmamaatΛrdamiga ivueeyi aa duiñdagai ismaacΛdΛ maitiipu oigaragai
isivuaadagi ibΛstaragai tasΛrΛ —tΛtΛdai ΛfariseO.
3 DΛmos ΛSuusi potΛtΛdai:
—CanΛidi aapimΛ ΛoojaI siaaco aagai ismaasi idui DavicarU ΛmO imidagai aidΛsi Λgai
ΛΛmadu aaduñdΛ biuugicoi.
4 Vaa Λgai ΛquiiyΛrΛ siaaco siaa duutudaiña gΛrΛΛqui aaduñicaru Diuusi dai uu Λpaana
daasdaradΛ Diuusi ismaacΛdΛ ΛΛgi papaali viaacatadai oigaragai iscuaadagi ΛΛgi po-
duucai viituli MoseesacarU cascΛdΛ. Tai VΛΛscΛrΛ vui DavicarU dai uu dai gomaasi
maitΛrsoimaascami.
5 SiΛpΛ canΛidi aapimΛ oojai siaaco oojisi MoseesacarU sΛΛlicamigadΛ saidΛ Λpapaali ΛgΛΛ
quiuupaigadΛrΛ judidíu aata vuaadana ibΛstaragai tasΛrΛ dai gomaasi maitΛrsoimaascami.
6 DΛmos aanΛ angΛnaagidi sai aanΛ cadivia dai vaamioma gΛaagai aanΛ siΛdudunucami
ΛgΛΛ quiuupiΛrΛ.
7 AapimΛ maimaatΛ caΛ istΛiya ΛlidI idi ñiooqui DiuusI ñiooquidΛrΛ ismaacΛdΛ pocaiti:
“AanΛ ipΛlidi isaapimΛ soigΛnΛliadagi aacΛdΛ maisiu mosΛcaasi giñdadaadiadagi naana
maasi istumaasi dai coodadagi tutuuru dai sisiivatu dai giñdadasdiadagi”, ascaiti Di-
uusi. IsmaatΛ caΛcamudai aapimΛ gomaasi aidΛ gia maigΛΛpiΛrΛ vuupadamudai
giñmamaatΛrdamiga. GoovaI maitivueeyi tomali ΛmO istumaasi soimaascami.
8 AanΛ viaa ΛmO sΛΛlicaami cascΛdΛ viaa aanΛ sΛΛlicami isaagagi istumaasi ΛpΛduñiagi
ibΛstaragai tasΛrΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

———

9 AmaasI ii ΛSuusi abiaadΛrΛ dai vaa ΛgΛΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu.
10 Vai amI cΛaacatadai ΛmO cΛΛli ismaacΛdΛ gaquisapicatadai ΛmO novidΛ, vaidΛ ΛfariseO
gaagaitadai istuucΛdΛ gΛΛpiΛrΛ vuaajagi ΛSuusi dai tΛcacai dai potΛtΛdai:
—¿Oidagasi oigaragai isduaaidagi ΛmO coocoadΛ ibΛstaragai tasΛrΛ cho sio?— tΛtΛdai
ΛfariseO.
11 TaidΛ ΛSuusi aa noragi dai potΛtΛdai:
—¿MaacΛdΛ aapimΛ maiotoma vañigidana gΛnsoiga cañiiru issibΛcai dΛΛcarΛ gΛsiagi Λgai
tomasi ΛribΛstaragai tasΛrΛ?
12 Dai ΛmO oodami vaamioma namΛga isΛmO cañiiru. PoduucaI tudu oidaga oigaragai
isivuaadagi ΛmO istumaasi cΛΛgaducami ibΛstaragai tasΛrΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.
13 AmaasI potΛtΛdai ΛSuusi ΛcΛΛli:
—GiñuuliñdañI gΛnovi —ΛtΛdai.
Dai mosuuliñi Λgai gΛnovi tai cacΛΛga duaadicami vii Λpan duucai ΛgΛmai novidΛ.
14 AmaasI vuvaaja ΛfariseO abiaadΛrΛ daidΛ icaiti:
—IsducatAi iduuñimu aatΛmΛ dai muaamu goSuusi —ascaiti.

———

15 Dai aidΛsi maí ΛSuusi gomaasi, ii abiaadΛrΛ tai mui oodami oí. TaidΛ ΛSuusi duduaadi
VΛΛsi ΛcoococoidadΛ.
16 Dai aagidi Λgai ΛoodamI sai maiaagaiña siOorΛ Λgai.
17 AidΛsi ΛpΛdui gomaasi aidΛ ΛpΛdui ismaacΛdΛ ooja Isaía sai pocaiti DiuusI:
18 Idi ΛrgiñpiooñIga ismaacΛdΛ ΛcO vuusaitu aanΛ.
Dai aliΛ oigΛdai aanΛ goovai dai baigiñΛlidi goocΛdΛ.
GiñIibΛdaga imia agai goovai ΛΛmadu.
Dai goovai aagida agai ΛoodamI ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu sai DiuusI oigΛldi ΛsoimaasI
ivuaadami.
19 Dai goovai maicocoaada agai oodami dai maiiiiñacada agai caayana.
20 Dai duduaaidiada agai ΛcoococoidadΛ dai cΛΛgacΛrΛ vuvaida agai ΛsoimaasI ivuaadami.

Dai ʌmo imidagai goovai taiyʌrʌ daituda agai ʌDiaavora siaaco tomastuigaco mʌʌcana.
21 Dai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vaavoituda agai istumaasi aagai giñpiooñiga dai poduucai tomastuigaco Diuusi ʌʌmadu daraaja agai.
Ascaiti Diuusi, asduu ooja Isaía.

———

22 Amaasi mʌtai vaidacai ʌmo cʌʌli mainʌaadami dai muudugami mʌʌca siaaco daacatadai ʌSuusi. Ʌcʌʌli viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ taidʌ ʌSuusi duaadi ʌmuudu tai ʌgai istui isñiooquiagi.
23 Taidʌ ʌoodami maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌʌgituagi tʌʌgacai gomaasi, daidʌ icaiti:
—Davicaru cajiudadʌ lienʌ goovai ismaacʌdʌ catʌvʌpi ʌpʌdui isnʌnʌra aatʌmʌ, ismaacʌdʌ Diuusi daasa agai saidʌ ʌrraícana ʌpan duucai gʌraduuñi Davicaru ʌrraícatadai —ascaiti ʌoodami.
24 Dʌmos aidʌsi ʌfariseo caʌ gomaasi pocaiti:
—Idi cʌʌli vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ —ascaiti ʌfariseo.
25 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai dai potʌtʌdai:
—Isʌdudunucami mosaipaco gʌncocoadagi camaitistutuidi isapiagatʌaanʌdagi, isaipaco gʌncocoadagi ʌmapʌcʌrʌ oidacami ugitimu ʌoodami dai baabaquidʌ suuligimu. Dai isaipaco gʌncocoadagi ʌmo adunumʌ vʌʌsi ugitimu ʌgai.
26 Poduucai ʌʌpʌ isʌDiaavora ʌʌgi vuvaidagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ poduucai isduucai icaiti aapimʌ ʌgai poduucai ʌʌgi gʌcocodagi otoma camaitatʌaanʌdan tada ʌgai.
27 Aapimʌ pocaiti ansai aanʌ vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ. Siʌrvaavoicamudai isDiaavora guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aidʌ gia aapimʌ gʌnaaduñi vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ ʌʌpʌ. Ʌʌgi ʌgai gʌnaagidamu ismaitʌrvaavoi isDiaavora guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aanʌ ʌʌmadu ʌgai.
28 Baiyoma Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai poduucai cʌʌ maatʌ aapimʌ iscaaayi istuigaco Diuusi soicʌda agai oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.
29 Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai isʌDiaavora cascʌdʌ istui isvuvaidagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
30 Sioorʌ maitiñvaavoitudadagi ʌgai giñvuidʌrʌ vʌʌtʌ, sioorʌ maitiñsoiña aagiadagi ʌoodami isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌgai, ʌgai sobicʌi sai maivaavoitudana dai maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌna.
31 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi sai vʌʌsi istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi ʌoodami gʌoigʌldi dai vʌʌsi istumaasi galnaasi ismaacʌdʌ aagadagi oodami gʌoigʌldi dʌmos sioorʌ soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ibʌadʌ vui ʌgai gia maiviaa gʌoigʌldaraga.
32 Dai tomasioorʌ ismaacʌdʌ giñvui ñioocadagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ʌgai gʌoigʌldi dʌmos sioorʌ soimaasi ñiooqui aagadagi Diuusi Ibʌadʌ vui ʌgai gia maiviaa gʌoigʌldaraga tomali ʌmo imidagai.

———

33 Ispoʌlidi aapimʌ ansai aanʌ ivueeyi Diaavora aa duiñdadʌ mosavʌr gʌntʌgito nʌijada aapimʌ istumaasi ivueeyi aanʌ dai poduucai maatʌmu aapimʌ sai istumaasi ivueeyi aanʌ ʌrDiuusi aa duiñdadʌ maisiu ʌDiaavora aa duiñdadʌ. Poduucai isduucai ʌmo uusi cʌʌgaducami cʌʌgaducami iibiatai dai ʌmo uusi maicʌʌgaducami maicʌʌgaducami iibiatai. Vʌʌsi uusi cʌʌga gʌmaatʌ iibiadʌrʌ.
34 Aapimʌ ivuaadana naana maasi soimaascami. Siaadʌrʌ istuidʌna aapimʌ isaagagi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami soimaasi ivuaadatai. Vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai ʌmo oodami ibʌadʌaiñdʌrʌ vusacʌi.
35 Ʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami viaa naana maasi cʌcʌʌgaducami gʌibʌdagʌrʌ cascʌdʌ aagai naana maasi cʌcʌʌgaducami. Dai ʌmo cʌʌli maicʌʌ tuigacami viaa naana maasi soimamaascami gʌibʌdagʌrʌ cascʌdʌ aagaiña ʌgai naana maasi soimamaascami.
36-37 Dai aanʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai soimaa taatatuldamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ galnaasi ñiioocai, dai Diuusi maisoimaa taatatuldamu ismaacʌdʌ cʌʌga ñiioocai —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

38 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami nʌida ʌrʌlidi aatʌmʌ siduñia aapi ʌmo istumaasi gʌducami —tʌtʌdai.
39 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Λoodami maicΛΛga tuutiacami giñaagidi ansaidΛ iduuna Λmo istumaasi gΛducami Λgai vuitapi dΛmos maitΛΛgimu Λgai Λmai istumaasi gΛducami mosΛca Λistumaasi gΛducΛdΛ ismaacΛdΛ idui Diuusi ootosacai Joonasi gaamu Ñiñiviamu.

40 Dai poduucai isduucai Joonasi ΛraΛna daacatadai ΛvatΛopa gΛducΛdΛ vaica tasai dai vaica tucagi poduucai aanΛ ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami yaasapicamu vaica tasai dai vaica tucagi.

41 Dai siΛΛscadΛ caaiyagi istuigaco Diuusi nΛida agadagi oodami sividadΛ ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami amaasi aagamu Diuusi sai ismaacΛdΛ ÑiñiviΛrΛ oidacatadai ΛΛqui maitΛrgΛpiΛrΛ vΛΛtΛcami dΛmos aapimΛ gia sΛΛlicΛdΛ gΛpiΛrΛ vΛΛtΛ, Λ ÑiñiviΛrΛ oidacami Λma duucai gΛntΛtΛgito dai camaisoimaasi ivuaada agai aidΛsi Joonasi aagidi Diuusi ñiooquidΛ cascΛdΛ. Dai tami daja aanΛ sivi dai vaamioma ΛrtΛaanΛdami aanΛ siJoonasi dai aapimΛ maitiñΛΛgiditai caΛ.

42 Dai siΛΛscadΛ caaiyagi istuigaco Diuusi nΛida agadagi oodami sividadΛ ismaacΛdΛ ΛrcΛΛga ivuaadami dai ismaacΛdΛ ΛrmaicΛΛga ivuaadami amaasi aagamu Diuusi isΛooqui ΛΛquidΛ ismaacΛdΛ ΛrbaitΛcΛaacamicatadai mΛΛ SiipΛrΛ cΛΛga gΛtΛgito Λgai mΛΛcasdΛrΛ divia dai caΛca agai istumaasi aagai ΛSalomoñi ismaacΛdΛ ΛrΛmo tΛaanΛdami saitudugami. Dai tami daja aanΛ sivi dai vaamioma ΛrtΛaanΛdami aanΛ siΛSalomoñi mai aapimΛ maitiñΛΛgiditai caΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

———

43-45 Λoodami sividadΛ soimaasi ivuaadami ΛrΛpan ducami Λmo cΛΛli ismaacΛdΛ ibΛadΛrΛ daja Λmo Diaavora tΛaañicarudΛ. SiΛΛscadΛ ΛDiaavora tΛaañicarudΛ vuusiagi ΛcΛΛliaiñdΛrΛ oidigana aimΛraiña dai gaagaiña siaaco gΛibΛstagi dai siΛΛscadΛ maitΛΛgia Λgai siaaco povΛ ΛΛlidiña: “Λpamu animiagi giñquiiyamu iñsiaadΛrΛ vuusai”, asΛΛlidiña. Dai siΛΛscadΛ Λpamu ami divia Λgai dai tΛtΛΛgaiña cΛΛli Λpan duucai Λmo quii siaaco maitiipu oidacami dai cΛΛga voisiquicami dai cΛΛga baiduñisicami. Dai amaasi Λgai aimΛraiña dai vuaapaiña ΛΛpΛ cuvaracami Diaavora tΛtΛaañicarudΛ, ismaacΛdΛ ΛrvaamioΛma soimaascami siΛgai. Dai Λgai ΛΛmadu vΛΛsi Λgaa vapacΛiña ami cΛΛliΛrΛ dai ami oidacana dai poduucai vaamioma soigΛ vuaadana Λgai isvaasΛquioma. Poduucai ΛpΛduuñimu ΛΛpΛ idi oodamicΛdΛ sividadΛ soimaasi ivuaadami, Λgai maitiñΛΛgiditai caΛ cascΛdΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

———

46 DaidΛ ΛSuusi quiaa ñiooquiditadai Λoodami aidΛsi ami dada ΛSuusi dΛΛdΛ ΛΛmadu susuuculidΛ. DΛmos quiidigana guucacatadai Λgai dai nΛida ΛliditadaiΛSuusi.

47 Tai Λmoco aagidi ΛSuusi dai potΛtΛdai:

—GΛdaada ΛΛmadu gΛsusuuculi quiidigaiñdΛrΛ guuca dai gΛaatagida Λlidi —tΛtΛdai.

48 TaidΛ ΛSuusi aa noragi dai potΛtΛdai:

—VΛΛscatai cΛΛgacΛrΛ vuvacΛi giñvaavoitudaitai tomasi ΛrgiñdaΛda dai giñsusuuculi —tΛtΛdai ΛSuusi.

49 Amaasi gΛrvui nΛnΛava ΛSuusi aatΛmΛ mamaatΛrdamigadΛ daidΛ itΛtΛdai Λoodami:

—Idi ΛΛpΛ ΛrgiñaaduñΛi.

50 TomasioorΛ sioorΛ ivuaadagi istumaasi ipΛlidi gΛrooga ismaacΛdΛ tΛvaagiΛrΛ daja Λgai ΛΛpΛ ΛrgiñaaduñΛi —tΛtΛdai ΛSuusi.

13

———

1 Λgai vaa tasΛrΛ ii Λgai ami quiiyaiñdΛrΛ dai mΛΛ gΛΛ suudagi ugidiana daiva.

2 Tai mui oodami gΛnΛmpagi ami siaaco daacatadai ΛSuusi. TaidΛ ΛSuusi Λmo vaarcu ΛraΛna vaa dai ami daiva. Tai vΛΛsi Λoodami anaasi gΛΛ suudagi ugidiana vii.

3 Tai naana maasi istumaasi mamaatΛtuli ΛSuusi cuentocΛdΛ dai potΛtΛdai:

—Λmo Λsadami gaΛsimu

4 dai gaΛsaimi Λgai tai chiΛΛqui tΛligi voiyΛrΛ suuli tai dada ujuurugi dai uu.

5 Tai aa tΛligi ojoodai saagida suuli siaaco maitiipucatadai gΛΛpi dΛvΛΛrai. Tai otoma vuvaja ΛtΛligi maituucavi dΛvΛΛracatadai ΛdΛvΛΛrai cascΛdΛ.

6 Tai mosvuusai tasai tai gaquisa maitatacatadai Λgai cascΛdΛ.

7 Aa tΛligi vasoi saagida suuli taidΛ ΛvasoiΛ maidagito isgΛΛliagi.

8 Tai aa tΛligi cΛΛgaducami dΛvΛΛriΛrΛ suuli dai gΛΛ dai cΛΛga iibaji asta Λmo siento litro vuvaja ali Λmo litroaiñdΛrΛ. Dai aa vaicobai litro vuvaja Λmo litroaiñdΛrΛ. Dai aa asta Λmo coobai dan baivustaama litro vuvaja Λmo litroaiñdΛrΛ.

9 CΛΛgavΛr gΛntΛgito caΛca aapimΛ istumaasi gΛnaagidi aanΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.

———

10 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ guuquiva dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi ñiooquidi gooodami cuentocʌdʌ? —tʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ.
11 Tai ʌgai gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Diuusi gʌnmaatʌtuldamu aapimʌ mʌstumaasi maimaatʌ isducatai ipʌlidi Diuusi issoicʌdagi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dʌmos gogaa maiviaa oigaragai ismatiagi.
12 Sioorʌ bʌʌjʌi giññiooqui dai giñʌʌgidi ʌgai vaamioma maatʌtuldamu aanʌ, dai sioorʌ maibʌʌjʌi giññiooqui dai maitiñʌʌgidi tomasi palʌʌpi maatʌ ʌgai aanʌ vʌʌscʌrʌ maitʌgitoldamu istumaasi maatʌ ʌgai.
13 Cascʌdʌ gʌnñiooquidi aanʌ cuentocʌdʌ. Ʌgai canʌidiña istumaasi ivuaadana aanʌ dai maitipʌlidi isgiñvaavoitudagi dai cacaʌcana istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ dai maitipʌlidi ismaatʌ caʌcagi.
14 Ʌgaicʌdʌ casi ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai pocaiti:
Caʌcamu aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ dʌmos tomali ʌmo imidagai maimaatʌ caʌcamu.
Nʌijadamu aapimʌ istumaasi ivueeyi Diuusi dʌmos maimaatʌ nʌijadamu.
Ducami iscuupicagi gʌnvuupuji. Aapimʌ maitipʌlidi isvaavoitudagi cascʌdʌ.
15 Aapimʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi.
Tomali maitʌntʌgito caʌ aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.
Mainʌijada ʌlidi aapimʌ tomali maicaʌca ʌlidi tomali maiʌma duucai gʌntʌtʌgitua ʌlidi dai camaisoimaasi ivuaadagi isaanʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana.
Astʌtʌdai Diuusi Ibʌadʌ ʌIsaía sai potʌʌna.
16 Dʌmos Diuusi gʌnmaa oigaragai mʌsai aapimʌ giñmamaatʌrdamiga gia nʌidiña naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ ivueeyi aanʌ dai mʌsai caʌcana istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ cascʌdʌ baigʌnʌlidi aapimʌ.
17 Sʌʌlicʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai mui Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai aa oodami cʌʌ tuutiacami nʌida ʌliditadai istumaasi nʌidi aapimʌ dʌmos mainʌidi. Ʌgai caʌca ʌliditadai dʌmos maicaʌ.

———

18 Caʌcavurai aapimʌ istʌiya iñʌlidi aanʌ aagaitai ʌsadami.
19 Ismaacʌdʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai istumaasi Diuusi ipʌlidi issoiñagi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai maimaatʌ caʌ ʌgai vaa ʌrʌgai daidʌ ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ voiyʌrʌ suuli. ʌDiaavora didivai dai maitʌgitoldi Diuusi ñiooquidʌ.
20 Daidʌ ʌtʌligi ismaacʌdʌ ojoodai saagida suuli ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai cʌʌga baigʌnʌliaracʌdʌ ʌʌgidiña,
21 dʌmos maisiguupuacana ʌgai vaavoidaragadʌ. Vaavoitudaiña chiʌʌqui tasai dai siʌʌscadʌ parunadagi aa vaavoitudaitai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ vai cadadagitoi gʌnvaavoidaraga.
22 Daidʌ ʌtʌligi ismaacʌdʌ vasoi saagida suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai mostʌgitocana tumiñsiʌrʌ dai istumaasi tʌgito vʌʌsi tasai dai mui aa naana maasiʌrʌ dai poduucai maitivueeyi ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi dai ʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ maiiibiatai.
23 Dʌmos ʌtʌligi ismaacʌdʌ cʌʌga dʌvʌʌriʌrʌ suuli ʌgai ʌrʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai mamaatʌtuldi aa ʌgai ismaacʌdʌ vʌtʌmʌ mamaatʌrʌi ʌgai ʌgai daidʌ ʌrʌpan ducami iibiadʌ. Ʌʌmoco ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ cʌʌga iibaji asta ʌmo siento litro vuvaja ʌmo litroaiñdʌrʌ dai aa ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ iibaji vaicobai litro dai aa ʌrʌpan ducami ʌtʌligi ismaacʌdʌ iibaji ʌmo coobai dan baivustaama litro —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

24 Daidʌ ʌSuusi gʌraagidi ʌmai ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Gomaasi ʌpan ducami aidʌsi ʌmo oodami ʌi tʌligi cʌʌgaducami gʌdʌvʌʌragʌrʌ.
25 Dai gooquiʌrʌ coi ʌgai ʌʌmadu gʌpipiooñiga tai tucarʌ divia ʌmo saayudʌ ʌʌsʌcami dai tʌligi saagida ʌi ʌgai vasoi dai ʌpamu nora.
26 Dai aidʌsi cagʌʌ ʌtʌligi dai muuradagai moguucacatadai ʌvasoi ʌʌpʌ.
27 Amaasi iji ʌpipiooñigadʌ dai mʌʌ aagidi gʌaamu dai potʌtʌdai: “Cʌliodami ʌi aapi tʌligi cʌʌgaducami. ¿Siaadʌrʌ vuvaja idi vasoi?” astʌtʌdai.
28 Taidʌ ʌaamudʌ itʌtʌdai: “Ʌmoco giñsaayu ʌi gomaasi”, astʌtʌdai. Amaasi ʌpipiooñigadʌ itʌtʌdai: “¿Ipʌlidipʌsi isiimia aatʌmʌ dai vooponagi ʌvasoi?” astʌtʌdai ʌpipiooñigadʌ.
29 “Cho”, astʌtʌdai ʌgai. “Isvoopona aapimʌ ʌvasoi vooponan tada aapimʌ ʌtʌligi ʌʌpʌ.

30 Baiyomavʌr dagito vai vʌʌsi baigʌduuna vʌrai amaasi iimi dai ʌʌpʌga voopona ʌvasoi
dai mʌida dai gooquiʌrʌ voopona ʌtʌligi dai baitua giñtroojogʌrʌ", astʌtʌdai ʌaamudʌ
gʌpipiooñiga —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

31 Daidʌ ʌSuusi gʌraagidi ʌmai ñiooqui cuentocʌdʌ sai poduucai maatʌna ʌoodami isdu-
catai Diuusi ñiooquidʌ aipacoga imʌi oidigi daama dai potʌtʌdai:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasi
ʌpʌvueeyi ʌcaidʌ ʌmo uusi ismaacʌdʌ ʌpa maasi coravi caidʌ ismaacʌdʌ ʌi ʌmo oodami
gʌdʌvʌʌragana.
32 Goovai ʌraliducʌdioma uusi caidʌ oidigi daama ismaacʌdʌ gʌʌsai. Vai gʌgʌrʌ dai gʌgʌrʌ
mamartai. Dai asta ujuurugi daivʌi dai ami maamaradʌrʌ coocosatai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

33 Daidʌ ʌSuusi gʌraagidi ʌmai ñiooqui cuentocʌdʌ ʌʌpʌ sai poduucai maatʌna ʌoodami
isducatai Diuusi ñiooquidʌ aipaco imʌi oidigi daama, dai potʌtʌdai:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana, gomaasi ʌrʌpan ducami navaiti is-
maacʌdʌ vʌʌnagi ʌmo ooqui vaica muuli tʌligi tuicami tai copoda. Vʌʌsi tui saagida
ii ʌnavaiti dai poduucai vʌʌsi aipacoga oidigi daama imʌi Diuusi ñiooquidʌ —gʌrtʌtʌdai
ʌSuusi.

———

34 Vʌʌsi gomaasi aagidi ʌSuusi ʌoodami cuentocʌdʌ dai tomastuigaco mamaatʌtuldiña
ʌSuusi ʌoodami cuentocʌdʌ.
35 Aidʌsi poduucai ivuaadana ʌSuusi poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ ooja Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ istumaasi aagai Diuusi dai pocaiti:
Ñiooquidamu aanʌ ʌoodami cuentocʌdʌ.
Aagidamu aanʌ naanʌ maasi istumaasi ismaacʌdʌ maimaatʌ tomali ʌmo oodami mosʌʌgi
aanʌ.
Ascaiti Diuusi.

———

36 Amaasi ʌSuusi diosagi ʌoodami dai vaa ʌmo quiiyʌrʌ tʌtai ami miaadʌrʌ guuquiva
aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai aatʌmʌ:
—Gʌraagidañi aapi istʌiya ʌlidi gocuento ʌvasoi ismaacʌdʌ gʌʌi tʌligi saagida —tʌtʌdai
aatʌmʌ.
37 Amaasi ʌSuusi povai gʌrtʌtʌdai:
—Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ʌrʌpan ducami ʌgai ismaacʌdʌ ʌi ʌtʌligi.
38 Daidʌ ʌdʌvʌʌrai ʌrʌpan ducami ʌoidigi. Daidʌ ʌtʌligi ʌrʌpan ducami ʌoodami is-
maacʌdʌ gʌndagito sai Diuusi soicʌiña iscʌʌga gʌntʌtʌgitoca ʌgai daidʌ ʌvasoi ʌrʌpan
ducami ʌgai ismaacʌdʌ iimia agai mʌʌca siaaco oidaga ʌDiaavora.
39 Daidʌ giñsaayu ismaacʌdʌ ʌi ʌvasoi ʌrʌpan ducami ʌDiaavora. Ʌyoovaragai ʌrʌpan
ducami siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi. Dai ʌpipiooñi ismaacʌdʌ voopoi ʌtʌligi ʌrʌpan ducami
Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.
40 Poduucai isduucai ʌvasoi gʌvoopo dai gʌmʌmʌji poduucai ʌʌpʌ ʌpʌduñia agai siʌʌscadʌ
ugitiagi oidigi.
41 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ootosamu giñtʌtʌaañicaru siʌmpaidamu ʌgai vʌʌsi
soimaasi ivuaadami dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ soimaasi iduiñtuldi aa vai ʌcovai vuvaidana
ʌgai sai camaiʌʌmadu daraajana ʌgai ismaacʌdʌ aanʌ soicʌi sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana.
42 Dai mʌʌca taiyʌrʌ siaaco oidaga ʌDiaavora ootosamu Diuusi ʌgai sisuaanʌdamu ʌgai
dai aliʌ soimaa taatacamu.
43 Amaasi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi dadadacʌda agai ʌgai
ʌpan duucai tasai mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi gʌrooga. Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca
istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai ʌʌgiadavurai.

———

44 Ʌgai ismaacʌdʌ ipʌlidi sai Diuusi soicʌiña sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌrʌpan ducami
ʌcʌʌli ismaacʌdʌ tʌʌ tumiñsi yaasapicami ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ, dai ʌpamu yaasa anaasi. Dai
baigʌʌliditai imʌi dai gagara vʌʌsi istumaasi viaacatadai dai gasavʌʌli ʌdʌvʌʌrai.

———

45 Ʌgai ismaacʌdʌ ipʌlidi sai Diuusi soicʌiña sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌrʌpan ducami ʌmo
riicugami ismaacʌdʌ gaagaimi soorʌ viaa aali ojoodai namʌacami.
46 Dai aidʌsi tʌʌ ʌmoco ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo odai vaamioma namʌacami sivʌʌsi
ʌgaa ii ʌgai dai gagaara vʌʌsi gʌvustuidaga dai gasavʌli ʌali odai.

———

47 Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana dai gomaasi ʌrʌpan ducami ʌmo gʌʌ
vatopa vuicarui ismaacʌdʌ dadaitudai ʌvatopa vuudami ʌgʌʌ suudarʌ dai vuuyi mui naana
maasi vatopa.
48 Siu duucu suudagi ʌvatopa vuicarui ʌvatopa vuudami bʌʌ ajioopai gʌʌ suudagi
ugidiana dai ami dadarʌi dai ʌcovai vuvaidi ʌvatopa cʌcʌʌgaducʌdʌ dai asarʌrʌ tueeyi dai
maigovai suuligai ʌvatopa maicʌcʌʌgaducʌdʌ.
49 Poduucai ʌpʌduñia agai ugitʌcai oidigi. Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dadimu dai ʌcovai vu-
vaidamu ʌoodami soimaasi ivuaadami dai ʌgai ismaacʌdʌ camaitʌrsoimaasi ivuaadami.
50 Dai maigovai suuligamu ʌsoimaasi ivuaadami taiyʌrʌ siaaco oidaga ʌDiaavora
sisuaanʌdamu ʌgai dai soimaa taatacamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

51 Amaasi ʌSuusi gʌrtʌcacai dai povʌrtʌtʌdai:
—¿Maatʌmʌs caʌ aapimʌ vʌʌsi gomaasi? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Tai aa noragi aatʌmʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ tʌaanʌdami —tʌtʌdai aatʌmʌ.
52 Amaasi ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ʌmoco ismaacʌdʌ cʌʌ maatʌ istumaasi aagai judidíu sʌʌlicamigadʌrʌ dai cʌʌ maatʌ ʌʌpʌ
ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi aanʌ isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana
ʌgai gia cabai gʌnduuduna isaagidagi aa Diuusi ñiooquidʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

53 Aidʌsi naato gʌraagidi ʌSuusi ʌcuento ii abiaadʌrʌ
54 gaamucu siaaco gʌʌ ʌgai. Dai judidíu quiuupaigadʌrʌ gʌaagacai gamamaatʌtuldi ʌgai
Diuusi ñiooquidʌ. Taidʌ ʌoodami camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi daidʌ icaiti:
—¿Ducatai istutuidi goovai ismosʌʌ cʌʌga tʌtʌgitodagi daidʌ ivueeyi goovai istumaasi
gʌgʌrducami?
55 Idiavʌr ʌuusi ivisumadami maradʌ dai María ʌrdʌʌdʌ. Dai susuuculidʌ ʌrJacovo, dai
Osee, dai Simuñi, dai Uudasi.
56 Dai susuuculidʌ ooqui ʌʌpʌ tami gʌrsaagida oidaga. ¿Siaacoga maí goovai vʌʌsi imaasi?
—caiti ʌoodami.
57 Aliʌ mui naana maasi maatʌcatadai ʌSuusi cascʌdʌ baacoican tada ʌoodami ʌgai vui.
Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vʌʌsi oodami cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ mosʌca ʌʌgi
dʌvʌʌragadʌana oidacami gia maisiaa duutudaiña tomali aaduñdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
58 Daidʌ ʌSuusi maitidui mui naana maasi gʌgʌrducami ami. Ʌoodami maivaavoitudaiña
ʌgai cascʌdʌ.

14

———

1 Aidʌ tuigaco ʌEroodʌsi ʌrcaigicatadai Galileeʌrʌ dai maí istumaasi ivuaadatadai ʌSuusi.
2 Daidʌ ʌEroodʌsi aagidi ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajatadai dai potʌtʌdai:
—Gooviava ʌrVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami dai caduaaca ʌgai coidadʌ
saagidaiñdʌrʌ cascʌdʌ viaa ʌgai guvucadagai daidʌ ivueeyi naana maasi gʌgʌrducami
—astʌtʌdai ʌEroodʌsi.
3 Ʌeroodʌsi ʌʌquioma gatʌjaitadai mʌsai bʌʌcaiña ʌVuaana dai maisacarui vuurana
cadeenacʌdʌ. Ʌerodiiasi ʌrduñidʌcatadai. Ʌerodiiasi ʌrooñigadʌcatadai ʌPiili ʌEroodʌsi
suculidʌ. Dʌmos ʌEroodʌsi ʌʌsi gʌsuculi ooñigadʌ.
4 Taidʌ ʌVuaana itʌtʌdai ʌEroodʌsi:
—Maitavʌaagai pʌsʌʌsiadagi gʌsuculi Piili ooñigadʌ —astʌtʌdai ʌVuaana.
5 Eroodʌsi aidʌ otoma muaa ʌliditadai ʌVuaana dʌmos ʌʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami.
Ʌoodami vaavoitudai isʌVuaana ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ cascʌdʌ.
6 Dʌmos tasagadʌrʌ ʌEroodʌsi idui ʌgai ʌmo vagimi dai ʌmo ali tʌji Erodiiasi maradʌ vaa
dai gatuudai ʌvapaidadʌ vuitapi vaidʌ ʌEroodʌsi aliʌ oojoidi tuudaidadʌ ʌali tʌji.
7 Daidʌ itʌtʌdai ʌEroodʌsi ʌali tʌji:
—Maatʌ Diuusi nai gʌmaquiagi pʌstumaasi giñtañiagi —astʌtʌdai.
8 Amaasi ii ʌgai siaaco daacatadai ʌdʌʌdʌ taidʌ ʌdʌʌdʌ aagidi istumaasi tañia ʌgai
ʌEroodʌsi. Dai ʌpamu divia ʌgai daidʌ itʌtʌdai ʌEroodʌsi:
—Giñmaacañi ʌmo aasocoliʌrʌ moodʌ ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaiña ʌoodami
—astʌtʌdai ʌali tʌji.
9 Taidʌ ʌraí sʌʌlicʌdʌ soi gʌʌli. Dʌmos caaagiditadai ʌgai sai maatʌ Diuusi sai maquia agai
ʌʌgi istumaasi tañia ʌgai. Daidʌ ʌvapaidadʌ caʌcatadai ʌʌpʌ cascʌdʌ.

10 Amaasi gat^jai ^Erood^si m^sai guicutana ^Vuaana cusivod^ am^^ maisacari^r^.
11 Bood^r^ ^mo aasocoli^r^ vuaa dai maa ^ali t^ji, taid^ ^ali t^ji maa g^d^^.
12 Amaasi dada ^Vuaana mamaat^rdamigad^ dai m^^ b^i ^Vuaana tuucugad^ dai b^^cai dai yaasa. Dai gooqui^r^ iji siaaco daacatadai ^Suusi dai aagidi istumaasi ^p^dui.

———

13 Aid^si maí ^Suusi gomaasi ii abiaad^r^ ^mo vaarcu^r^ ^map^c^r^ siaaco maitiipu oidacami. D^mos ^oodami maí isii ^Suusi, gooqui^r^ iji aali quiiquiaiñd^r^. D^mos ^gai d^v^^rapi s^^li iji.
14 Dai aid^si t^vai ^Suusi vaarcuaiñd^r^ t^^ ^gai mui oodami dai soig^^ldan tada ^gaic^d^, dai duduaadi ^coococoidad^ ismaac^d^ vaidaticatadai ^gai.
15 Dai aid^si casi ^rurunococatadai miaad^r^ guuquiva aat^m^ ^Suusi mamaat^rdamigad^ daid^ it^t^dai:
—Casiat urui dai tomali ^maadutai maioidaga tanai. Ootosañi gooodami vai iim^na aali quiiquiamu siaaco miaaga vai gasav^dana cuaadagai dai gaugaana —t^t^dai aat^m^ ^Suusi.
16 Taid^ ^Suusi pov^rt^t^dai:
—Maita viaa goovai isiimiagi. Bibidavurai aapim^ —g^rt^t^dai ^Suusi.
17 T^tai aat^m^ it^t^dai:
—Mos^ca taama paana dai gooca vatopa viaa aat^m^ —t^t^dai aat^m^.
18 Taid^ ^Suusi pov^rt^t^dai:
—Baigovai av^r giñvuaapida —g^rt^t^dai.
19 Dai amaasi ^gai aagidi ^oodami sai vasoi saagida daraivana. Dai amaasi ^Suusi vui ^taama paana dai tai n^n^ava t^vaagiamu dai gamamagi dai saasasacai g^rmaa aat^m^ mamaat^rdamigad^ t^sai taacogidana ^oodami.
20 Dai v^^scatai gauu dai tataascovai. Dai gooqui^r^ ^mpagi baivustaama dan gooca aasarai susudacami saasaquigad^ ^paana ^^madu vatopa.
21 Daid^ ^oodami ismaac^d^ gauu ^rtaama milicatadai, dai ^covai ooqui dai aali.

———

22 Taid^ ^Suusi g^raagidi aat^m^ mamaat^rdamigad^ t^sai t^^t^id^na vaarcu^r^ dai d^gavun^na vaasad^r^ ^g^^ suudagi ^^p^ga is^gai dai ^gai dioosaidimi ^oodami quiaa.
23 Dai aid^si cadioosagi ^gai ii ^mo tuvidacamu dai ^^gi gamamada agai. Dai aid^si cadidiaimi ^Suusi quiaa ^^gi daacatadai am^^ca.
24 Daid^ ^vaarcu ca^ran ^^si im^itadai ^g^^ suudagi. Daid^ ^vaarcu vuid^r^ vustai ^^v^^li dai tai vapañig^i suudagi dai m^^ vaarcuaba ast^c^i.
25 Dai casiaalimod^ ^Suusi cayoga g^raayitadai aat^m^ mamaat^rdamigad^ mossuudagi daama im^itadai ^gai.
26 Dai aid^si t^^ aat^m^ issuudagi daama im^itadai ^gai ali^ duduaadimu aat^m^ dai ijiiña daid^ icaiti:
—Gooviava ^r^mo suiñali —caiti aat^m^.
27 D^mos ^Suusi g^rñiooqui dai pov^rt^t^dai:
—Maitav^r vuaam ^n^liada aan^ana. Maitav^r duduaadicuda —g^rt^t^dai ^gai.
28 Amaasi ^Piiduru ñiooqui daid^ it^t^dai:
—T^aan^dami is^raapi giñt^aañiñi isimia aan^ suudagi daama dai m^^ca g^ajiagi —t^t^dai Piiduru.
29 Taid^ ^Suusi it^t^dai:
—Giimi tudu —t^t^dai.
Amaasi t^vai ^Piiduru vaarcuaiñd^r^ dai g^aagacai aim^rai suudagi daama dai m^^ vuid^r^ ajia agai ^Suusi.
30 Dai aid^si t^^ ^gai isali^ cavami ^v^^limi ali^ duaadimu, dai casuudagi uta vaaquimi dai iiña daid^ it^i:
—T^aan^dami c^^gac^r^ igiñvuusaida —caiti ^gai.
31 Taid^ ^Suusi otoma b^i novid^ daid^ it^t^dai:
—S^^lic^d^ maic^^ga giñvaavoitudai aapi. ¿Tuip^si maic^^ga giñvaavoitudai? —t^t^dai ^gai.
32 Aid^si t^^t^sai vaarcu^r^ ^Piiduru ^^madu ^Suusi otoma g^^^pitu ^v^^li.
33 Amaasi aat^m^ ismaac^d^ vaarcu^r^ daraajatadai g^rtootonac^d^ guuquiva ^Suusi vuid^r^ daid^ it^t^dai:
—S^^lic^d^ aapi ap^rmarad^ Diuusi —t^t^dai aat^m^.

———

34 Dai vaasad^r^ d^gavusai aat^m^ ^g^^ suudagi dai aayi Genesareta d^v^^ri^r^.

35 Dai aidʌsi maí ʌoodami isʌgai ʌrSuusi otoma aagidi vʌʌsi ami dʌvʌʌriʌrʌ oidacami.
Taidʌ ʌoodami otoma vuaa vʌʌsi ʌcoococoidadʌ ami siaaco daacatadai ʌSuusi.
36 Daidʌ ʌoodami daañimi ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌdagitoñi tʌtai taata aatʌmʌ gʌyuucusi tomasi ugidiana gʌyuucusi taata aatʌmʌ
—tʌtʌdai ʌoodami.
Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ taata yuucusidʌ duduaadicami vii.

15

———

1 Amaasi miaadʌrʌ guuquiva ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ siaaco daacatadai ʌSuusi. Ʌgai Jerusaleenaiñdʌrʌ dada, daidʌ itʌtʌdai:
2 —¿Tuisidʌ maitivueeyi gʌmamaatʌrdamiga istumaasi gʌrviituli gʌrʌʌqui aaduñicaru dai
maitʌrʌpan duucai vapaconai gʌnnoonovi siuu duucu gaugia aagadagi? —tʌtʌdai ʌgai.
3 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi aapimʌ maiʌʌgidi istumaasi ipʌlidi Diuusi baiyoma ʌʌgidi aapimʌ istumaasi
gʌnviituli gʌnʌʌqui aaduñicaru?
4 Mospoduucai icaiti Diuusi: “Siaavʌr duutuada gʌndʌʌdʌ”, dai pocaiti ʌʌpʌ: “Sioorʌ
maicʌʌga ñioocadagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ vui, ʌgai gʌaagai isdudunucami muaagi”, ascaiti
Diuusi.
5 Dʌmos aapimʌ pocaitiña sai ʌmo oodami istutuidi isitʌʌdagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ: “Mai-
tan istutuidi isgʌnsoiñagi tomali istumaasicʌdʌ vʌʌsi istuma viaa aanʌ ʌrDiuusi aa duiñdadʌ
vʌʌtarʌ”.
6 Dai ispotʌiya ʌmaadutai mai aapimʌ pocaitiña sai camaiviaa ʌgai issoicʌdagi gʌooga
siʌpʌ gʌdʌʌ. Dai poduucai aapimʌ mosgajiaadʌrʌ vipieeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi ducami
isiʌrʌmo istumaasi maicʌʌgaducamicagi. Dai baiyoma ivueeyi aapimʌ itumaasi gʌnviituli
gʌnaaduñicaru.
7 Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai
Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ gʌnaagaitai aapimʌ dai ʌgai ooja istumaasi aagidi
Diuusi dai poduucai ooja:
8 Aapimʌ pocaiti mʌsai giñsiaa duutudai dai maisiaa giñduutudai.
9 Gomaasi gia maitʌrsoiñi tomali ʌmaadutai vʌʌtarʌ.
Aapimʌ maigamamaatʌtuldi giññiooqui baiyoma gamamaatʌtuldi aapimʌ istumaasi
oodami gʌnviituli.
Ascaiti Diuusi sai ooja Isaíacaru.
10 Amaasi ʌSuusi aagidi ʌoodami sai miaadʌrʌ guuquivana daidʌ itʌtʌdai:
—Giñcaʌcavurai dai cʌʌga maatʌ caʌca:
11 Tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ cueeyi oodami maivapacʌi tʌgitoidadʌrʌ cascʌdʌ
cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma tʌgitoidagadʌaiñdʌrʌ vusacʌi mui
naana maasi soimaascami dai poduucai gʌmaatʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami —tʌtʌdai
ʌSuusi.
12 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ guuquiva daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maatʌpʌsi isaliʌ baacoi ʌfariseo caʌcai istumaasi aagai aapi? —tʌtʌdai aatʌmʌ.
13 Dʌmos ʌgai povʌrtʌtʌdai:
—Tomastuma mamaatʌtuldiaragai istumaasi gamamaatʌtuldiadagi oodami ismaacʌdʌ
maitʌrDiuusi mamaatʌtuldaragadʌ vʌʌsi gomaasi ugitimu.
14 Dagitovurai aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi gomaasi. Ʌgai ʌpan ducami
ʌmoco mainʌaadami ismaacʌdʌ vaidaquia ʌlidi ʌmai mainʌaadami, isvaidaquia ʌgai
vʌgoocatai sibʌ dʌʌcarʌ suuligian tada ʌgai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
15 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Gʌraagidañi aapi istʌiya ʌlidi gocuento —tʌtʌdai ʌPiiduru.
16 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tomali aapimʌ mʌsmaimaatʌ caʌ?
17 ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai vʌʌsi cuaadagai ismaacʌdʌ cueeyi oodami gavoocʌrʌ
vapacʌi dai gooquiʌrʌ vusacʌi?
18 Dʌmos istumaasi aagai oodami ʌgai gia gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi, gomaasi ʌgai dai
soimaasi iduiñtuldi oodami.
19 Gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi gosoimaasi tʌgitoidagai cascʌdʌ, dai gomuaaragai, dai
goʌʌmadu voidagai aa ooqui, dai goʌʌsidaragai, dai goyaatagidaragai, dai goñiooquidaragai.
20 Vʌʌsi gomaasi ʌristumaasi soimaascami. Dʌmos isʌmo oodami maivacuanagi
gʌnoonovi poduucai isduucai ivueeyi ʌfariseo siuu duucu gaugia agadagi gomaasi
maitʌrsoimaasi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Daidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ gamu Tiiroamu dai Sidooniamu.
22 Tai ʌmo ooqui Cananeeaiñdʌrʌ divia siaaco daacatadai ʌSuusi dai iiña ʌgai daidʌ
itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, aanʌ anvaavoitudai sai aapi ʌrDavicaru cajiudadʌ ismaacʌdʌ ʌʌqui
abiaadʌrʌ nʌnʌracatadai aatʌmʌ daidʌ ʌrraícamu aapi. Ali tʌji giñmara sʌʌlicʌdʌ soimaa
taataca viaacatai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. Soigi gʌʌlda dai duaaida —tʌtʌdai ʌooqui.
23 Dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui. Amaasi aatʌmʌ ʌSuusi ma-
maatʌrdamigadʌ dada dai daañimi daidʌ itʌtʌdai:
—Ootosañi idi ooqui mosʌrgooquiʌrʌ aimʌraiña goovai dai iiñacaiña —tʌtʌdai aatʌmʌ.
24 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌooqui:
—Diuusi giñootoi ansai aagidana aanʌ ʌgai ñiooquidʌ mosʌca judidíu. Ʌgai ʌrʌpan ducami
cañiiru sibʌ iimiadʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
25 Taidʌ ʌooqui miaadʌrʌ cʌquiva dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ
itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami giñsoiñañi —tʌtʌdai ʌgai.
26 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maitavʌr cʌʌgai isʌʌsiadagi oodami gʌmaamara tascalidʌ dai oidiadagi googosi
—tʌtʌdai ʌgai.
27 Taidʌ ʌooqui itʌtʌdai:
—Vaavuava isʌjudidíu googosi gʌraagai dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌgoogosi cuaadana vʌʌsi istu-
maasi gʌʌsʌi meesagadʌaiñdʌrʌ sosiaacami, cascʌdʌ tomasi maitʌrjudíu aanʌ giñsoiñañi
aapi sivi —tʌtʌdai ʌooqui.
28 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aapi ooqui aliʌ cʌʌga vaavoitudai, cascʌdʌ ʌpʌduuñia agai istumaasi ipʌlidi aapi
—tʌtʌdai.
Dai aidʌ todian duucai ʌooqui maradʌ dueeyi.

———

29 Taidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ dai ugidiana daivusai ʌgʌʌ suudagi dai ʌmo giidian tʌsai dai
ami daiva.
30 Tai ami aayi mui oodami dai vaidaticatadai chuchuecogami dai momochugami dai
mainʌnʌaadami dai mumuudugami dai mui naana maasi coococoidadʌ. Daidʌ ʌSuusi
ʌʌcasodʌ abaana tuaa ʌcoococoidadʌ tai ʌgai duduaadi.
31 Dai poduucai ʌoodami maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi tʌʌgacai isʌmumuudu ñiioocai
dai duduaadʌcai ʌmomosiucʌdʌ ʌʌpʌ, dai ajioopaitai ʌchuchuecocʌdʌ, dai nʌnʌaavacai
ʌmainʌaadami. Daidʌ ʌoodami gʌnaagacai siaa duutudai gʌrDiuusiga.

———

32 Amaasi ʌSuusi gʌrvai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai daidʌ ʌpʌrtʌtʌdai:
—Soigiñʌlidi aanʌ idi oodamicʌdʌ caaayi vaica tasai istami giñʌʌmadu daraaja goovai
dai maiviaa istuma ugiagi. Dai maiootosa iñʌlidi aanʌ sai noonoigʌna goovai maitaugacai,
susuiquituan tada goovai voiyamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
33 Tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Ducatai tʌʌgimu aatʌmʌ cuaadagai mosʌʌqui oodami vʌʌtarʌ, dai tami maioidaga
tomali ʌmo oodami —tʌtʌdai aatʌmʌ.
34 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Mʌʌqui paana viaa aapimʌ —gʌrtʌtʌdai.
Tʌtai aatʌmʌ itʌtʌdai:
—Cuvaracami paana dai chiʌʌqui vatopa —tʌtʌdai aatʌmʌ.
35 Tai amaasi ʌSuusi aagidi ʌoodami sai dʌvʌʌrapi daraivana.
36 Dai ʌgai vui ʌcuvaracami paana dai ʌvatopa dai gamamagi dai gooquiʌrʌ saasarai dai
gʌrmaa aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai tʌtai aatʌmʌ taacogi ʌoodami.
37 Tai vʌʌscaitai gauu dai tatascovai. Dai gooquirʌ ʌmpagi cuvaracami aasarai ismaacʌdʌ
baivito.
38 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ gauu ʌrmaacova miilicatadai, dai ʌcovai ooqui dai aali.
39 Dai gooquirʌ ʌSuusi dioosagi ʌoodami dai vaarcuʌrʌ vaa dai iji aatʌmʌ gamu Maga-
daalamu.

16

———

1 Taidʌ ʌfariseo ʌʌmadu ʌsaduseo mʌʌ nʌidamu ʌSuusi mosnʌijada ʌliditai astuma duuna
ʌSuusi gaagaitadai ʌgai isducatai gʌpiʌrʌ vuaajagi dai aagidi saidʌ iduuna ʌmo istumaasi
gʌducami Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
2 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌ urunoco vʌʌgicagi icomai aapimʌ icaitiña sai cʌʌgaduca agai tasai.
3 Dai siʌʌscadʌ quiaamoco vʌʌgicagi icomai aapimʌ icaitiña sai maicʌʌgaduca agai tasai.
Aapimʌ aagaiña ʌmo istumaasi dai ʌmamaasi ivuaadana. Cʌʌga maatʌ nʌidi aapimʌ oidigi
siʌʌscadʌ duuduquia aagadagi dai siʌʌscadʌ maiduuduquia agadagi dʌmos maimaatʌ
nʌidi aapimʌ istumaasi ʌpʌvueeyi sivi oidigi daama.
4 Aapimʌ sivi oidacami ʌrsoimaasi ivuaadami dai maivaavoitudadami dai giñtʌaanʌi
aapimʌ isiduñia aanʌ ʌmo istumaasi gʌducami dai poduucai nʌijada ʌlidi aapimʌ sabai
aanʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ nʌnʌra aapimʌ dʌmos maitʌʌgimu aapimʌ ʌmai istumaasi
gʌducami mosʌcaasi ʌistumaasi gʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi ootosacai Joonasi gamu
Ñiñiviamu —tʌtʌdai ʌSuusi.
Dai anaasi viaa ʌgai dai ii.

———

5 Dai aidʌsi aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ vaasmocoradʌrʌ dʌgavusai tʌgito is-
maivuucaticatadai paana.
6 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Gofariseo navaitigadʌ dai gosaduseo navaitigadʌ maicʌʌgadu —gʌrtʌtʌdai.
7 Tʌtai aatʌmʌ gʌraagacai aipaco gʌraatagidimi daidʌ icaiti:
—Maivuucati aatʌmʌ paana cascʌdʌ pocaiti goovai —caiti aatʌmʌ.
8 Taidʌ ʌSuusi maí istumaasi aatagaitadai aatʌmʌ dai povʌrtʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pocaiti mʌsai maivuucati paana? Sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga vaavoitudai aapimʌ.
9 ¿Maitamʌsquiaa maatʌ nʌidi tomali maitʌgito aapimʌ aidʌñsi bibi aanʌ ʌtaama mil
oodami taama paanacʌdʌ mʌtʌʌqui aasarai ʌmpagi saasaquigadʌ?
10 ¿Tomali maitamʌstʌgito aapimʌ aidʌñsi bibi aanʌ ʌmaacova mil oodami cuvaracami
paanacʌdʌ mʌtʌʌqui aasarai ʌmpagi saasaquigadʌ?
11 ¿Ducatai maitʌntʌgito caʌ aapimʌ aidʌsi gʌnaagidi aanʌ mʌsai gʌnnuucadacana
ʌfariseo navaitigadʌ dai ʌsaduseo navaitigadʌ aanʌ maiaagaitadai paana? —gʌrtʌtʌdai
ʌSuusi.
12 Amaasi gia maatʌ caʌ aatʌmʌ isʌSuusi maiaagaitadai navaiti paana vʌʌtarʌ baiyoma
aagaitadai ʌgai ʌmamaatʌtuldaragadʌ ʌfariseo dai ʌsaduseo sai maicʌʌgadu.

———

13 Dai aidʌsidʌ ʌSuusi aayi Sesarea Filiposi dʌvʌʌrʌiʌrʌ gʌrtʌcacai daidʌ pʌrtʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dʌmos ʌoodami, ¿voorʌ giñaagai?
—gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
14 Tʌtai aatʌmʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌʌmoco pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌVuaanacaru ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami, dai aa
pocaiti pʌsaidʌ ʌrEliiasicaru, dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrJeremiiasicaru siʌʌpʌ ʌmai Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ —tʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ.
15 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—¿Dai aapimʌ moorʌ giñaagai? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
16 Amaasi ʌSimuñi Piiduru itʌtʌdai:
—Aapi apʌrʌCristo ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Dai aapi ʌrDiuusi maradʌ
ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga —tʌtʌdai ʌPiiduru.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi aapi Simuñi, Joonasi maradʌ tomali ʌmo oodami
maitʌmaatʌtuli gomaasi mosʌca Diuusi gʌrooga ismaacʌdʌ tʌvaagiana daja ʌgai gia
gʌmaatʌtuli gomaasi.
18 Dai aanʌ angʌaagidi sai aapi Piiduru aagiada agai oodami ansai aanʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviaadami dai muidutai giñvaavoituda agai dai ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu aanʌ, dai
tomasi coiyagi vʌʌscʌrʌ ʌmo imidagai ʌpamu duduaacamu vʌʌscatai.
19 Dai aanʌ gʌmaaquimu ʌmo sʌʌlicami pai aagida ʌoodami sai sioorʌ giñvaavoitudagi
soicʌda aagai sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana Diuusi vai poduucai tomasioorʌ sioorʌ
maitiñvaavoitudagi aagiditai aapi tami oidigi daama maidagitomu aanʌ isvaquia ʌgai
tʌvaagiʌrʌ dai tomasioorʌ sioorʌ giñvaavoitudagi aagiditai aapi tami oidigi daama ʌgai gia
dagitomu aanʌ isvaquia tʌvaagiʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 Amaasi ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ gʌrdaí aatʌmʌ mamaatʌrdami sai maiaagidiña tomali
ʌmaadutai siʌgai ʌrʌCristo.

———

21 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌSuusi gʌaagacai gʌraagidi aatʌmʌ mamaatʌrdami sai ʌgai viaacatadai
isimiagi Jerusaleenamu dai sai soimaa taatatulda agai ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu ʌʌmadu
ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai
gʌraagidi ʌSuusi sai ʌgai muaa agaitadai dʌmos bovaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaaca agaitadai.
22 Amaasi ʌPiiduru ʌcovai vaidacai dai vui ñiooquimi daidʌ itʌtʌdai:
—Chu cʌliodami Diuusi maitipʌldana dai maitʌdagitona. Tomali ʌmo imidagai
maitiʌpʌduuna imaasi —tʌtʌdai ʌPiiduru.
23 Taidʌ ʌSuusi ajaco cʌquiva daidʌ itʌtʌdai ʌPiiduru:
—Maitigiñʌʌmadu aimʌrda aapi Diaavora giñsobicʌi aapi. Aapi pocaiti sai maitʌaagai
isivuaadagi aanʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ:
—Isʌmaadutai giñʌʌgiada ʌliada maitʌaagai isʌʌgi gʌtʌgitocagi dai gʌaagai isvʌʌs tasai
baigʌducagi siʌduñiada gʌmuaatuda ʌgai giñvaavoitudaitai daida giñʌʌgiadagi.
25 Sioorʌ ivuaadagi ʌʌgi istumaasi ipʌliadagi ʌgai gia imimu Diaavora ʌʌmadu, dʌmos
sioorʌ baigʌducagi dai muquiagi giñvaavoitudaitai ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuusaimu.
26 ¿Tumaasi ʌrsoiñi ʌmo oodami vʌʌtarʌ isgamaitʌagi vʌʌsi istumaasi oidaga oidigi daama
vai iibʌadʌ imiagi Diaavora ʌʌmadu? Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgaaanamʌquidagi
dai cʌʌgacʌrʌ vuusiagi.
27 Dai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami divimu ʌmaadu mui Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai
giñooca dadadaquigadʌ gʌrsicoli dadadaquida agai. Siʌʌscadʌ diviagi Diuusi ʌgai nʌidamu
vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
28 Sʌʌlicʌdʌ oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ tami guuca dai maicoiya agai asta siʌʌscadʌ tʌʌ
goovai ismaasca iñagai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami siʌʌscadʌ gatʌaanʌdagi Diuusi
ʌʌmadu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

17

———

1 Daidʌ ʌSuusi bonaadami tasaicʌdʌ vaidacai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌJacovo ʌʌmadu ʌVuaana
Jacovo suculidʌ ʌmo tʌca giidiana.
2 Dai ami ʌSuusi ʌmapʌdui vuitapi gʌmamaatʌrdamiga. Dai vuivasadʌ dadadaquitu
ʌpamaastu tasai, dai yuucusidʌ cʌʌga tootuatu.
3 Dai todian duucai tʌʌ ʌgai Eliiasicaru ʌʌmadu Moseesacaru vai gaaatagaitadai ʌʌmadu
ʌSuusi.
4 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai ʌSuusi:
—Tʌaanʌdami vʌʌsi ʌrcʌʌgai istami daraaja aatʌmʌ isipʌliada aapi tʌtai duuñi vaica uu-
cusai, ʌmoco aapi gʌvʌʌtarʌ dai ʌmai Moseesa vʌʌtarʌ dai ʌmai Eliiasi vʌʌtarʌ —astʌtʌdai
ʌPiiduru.
5 Dai quiaa ñioocaitadai ʌgai tai divia ʌmo icomai dadadacʌdami dai iiña vʌʌscatai
ismaacʌdʌ ami daraajatadai. Tai icomiaiñdʌrʌ caidatu ʌmo ñiooqui daidʌ icaiti:
—Idi Suusiava ʌrgiñmara nai aanʌ aliʌ oigʌdai dai baigiñʌlidi aanʌ goovaicʌdʌ.
Ʌʌgiadavurai aapimʌ —ascaiti ʌñiooqui.
6 Moscaʌcai ʌmamaatʌrdami ʌñiooqui dʌvʌʌrapi cuiiqui dai aliʌ duduaadimu.
7 Amaasi ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Vaapaigivurai aapimʌ maitavʌr duduaadimu —astʌtʌdai ʌSuusi.
8 Dai aidʌsi aipaco nʌnʌaava ʌgai camaitʌʌ ʌgai ʌcʌcʌʌli mosʌca ʌʌgi ʌSuusi.
9 Dai aidʌsi tʌaapañimi ʌgai ʌgʌʌ giidiaiñdʌrʌ ʌSuusi dai ʌmamaatʌrdamigadʌ daidʌ
itʌtʌdai:
—Maitavʌr aagiada tomali ʌmaadutai istumaasi tʌʌ aapimʌ asta siʌʌscadʌ aanʌ is-
maacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami caduaacagi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
10 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ icaiti ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ saidʌ ʌEliiasicaru viaa-
catadai isdiviagi ʌʌpʌga isaapi? —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
11 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavoava istumaasi aagai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ sai Eliiasi viaa-
catadai isʌʌpʌga diviagi dai baiduñiagi oodami iibʌadʌ.
12 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai cadivia Eliiasi dai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ maimaí dai soimaa taatatuli ʌgai isducatai ipʌli. Poduucai ʌʌpʌ ʌoodami
sividadʌ soimaasi giñtaatatuldamu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ maatʌ caʌ isʌSuusi aagaitadai ʌVuaana ismaacʌdʌ vapa-
conaitadai ʌoodami.

———

14 Dai aidʌsi aayi ʌgai mʌʌca siaaco daraajatadai ʌoodami ʌmo cʌʌli miaadʌrʌ cʌquiva
ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
15 —Tʌaanʌdami soigi gʌʌlda aapi giñmaracʌdʌ. Susuiquitʌrʌi ʌgai dai aliʌ soimaa
taatamai. Muiyoco imidagai taiyʌrʌ gʌgʌsʌi dai suudarʌ.
16 Tami vuaapi aanʌ gʌmamaatʌrdamiga ismaacʌdʌ tami vii tai goovai maitistui isdu-
aaidagi —tʌtʌdai ʌcʌʌli.
17 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Aapimʌ oodami maivaavoitudadami dai soimaasi ivuaadami catʌvʌpi gʌnʌʌma daja
aanʌ mai aapimʌ vʌʌscʌrʌ maitiñvaavoitudai. Aliʌsi ʌroojodaragai aapimʌ. Baigovai avʌr
giñvuaapidi goali gʌʌli —gʌrtʌtʌdai.
18 Dʌmos ʌSuusi aagidi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ sai dagitona ʌali gʌʌli dai camaiʌʌmadu
daacana. Tai ʌgai vuusai ʌali gʌʌliaiñdʌrʌ, tai ʌali gʌʌli todian duucai duaadicami vii.
19 Dai gooquiʌrʌ aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi aatagi ʌgai ʌʌgi dai tʌcacai daidʌ
itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ maitistui aatʌmʌ isvuusaidagi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ? —tʌtʌdai aatʌmʌ.
20 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Aapimʌ maicʌʌga giñvaavoitudai cascʌdʌ. Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi. Sai
iscʌʌga giñvaavoitudadamudai aapimʌ aidʌ gia istutiadamudai aapimʌ isivuaadagi istumaasi
tomasi sʌʌlicʌdʌ sijaiga.
21 Gomaa Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aliʌ sijaiga vuvaidaragai oodamiaiñdʌrʌ cascʌdʌ
avʌnacai maitaugacai gamamadagi vai poduucai vuvacʌi goovai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

22 Dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi gʌrʌmpaidimi Galileeʌrʌ taidʌ ʌSuusi
povʌrtʌtʌdai:
—Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami mʌgiñtʌʌgida aagai aa oodami
23 siʌgai giñmuaamu dʌmos vaica tasaicʌdʌ duaacamu aanʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Tʌtai aliʌ soigʌrʌʌli aatʌmʌ imaasicʌdʌ.

———

24 Aidʌsi aayi ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ Capernauumʌrʌ ʌtumiñsi vuudami ʌgʌʌ quiuu-
paigadʌrʌ judidíu iji siaaco daacatadai ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—¿Gʌmamaatʌtuldadamiga isgamaacai ʌʌpʌ tumiñsi ʌgʌʌ quiuupai vʌʌtarʌ? —astʌtʌdai
ʌtumiñsi vuudami.
25 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ —astʌtʌdai.
Amaasi utudama vaacʌcai ʌPiiduru quiiyʌrʌ ʌSuusi ʌʌpʌga ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma tʌtʌgitoi aapi? ¿Maacʌdʌ oodami taanʌi ʌtʌtʌaanʌdami tumiñsi, ʌʌgi gʌnaaduñi
sisibʌacoga oidacami? —tʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌsibʌadʌrʌ oidacami —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Amaasi aaduñdʌ maitʌaagai ismamaacadagi tumiñsi.
27 Dʌmos vʌʌscʌrʌ maaquimu aanʌ tumiñsi vai poduucai maibaacuagi ʌtumiñsi vuu-
dami. Imiñi aapi ʌgʌʌ suudagi ugidiamu dai daituda ʌmo babaidacarui dai vuusaida
ʌvatopa ismaacʌdʌ ʌʌpʌga bʌiya gobabaidacarui. Ʌgai vatopa tʌñiʌrʌ tʌʌgimu aapi tu-
miñsi. Ʌtumiñsi gʌraimu isgaaanamʌquida aanʌ dai aapi ʌʌpʌ. Bʌcaiñi aapi dai mʌʌca aa
namʌquida —tʌtʌdai ʌSuusi.

18

———

1 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ guuquiva dai tʌcacai daidʌ
itʌtʌdai:
—¿Siʌʌscadʌ gatʌaanʌdagi aapi vʌʌsi oidigi daama maascʌdʌ aatʌmʌ
gʌmamaatʌrdamiga vaamioma gatʌaanʌda ragai? —tʌtʌdai aatʌmʌ.
2 Amaasi ʌSuusi vaí ʌmo ali dai gʌrsaagida cʌi,
3 dai povʌrtʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isaapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaigʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌliadagi ʌpan duucai idi ali poduucai gia maiiimimu aapimʌ siaaco tʌaanʌi Diuusi.
4 Poduucai gia ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi ʌrʌgai
ismaacʌdʌ maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi ʌpan duucai idi ali.

5 Tomasioor∧ sioor∧ vaavoitudai giñmamaat∧tuldaraga dai casc∧d∧ oig∧dai idi ali oodami
∧gai gia giñoig∧dai aan∧.

———

6 Tomasioor∧ sioor∧ soimaasi iduiñtulda ∧liadagi ∧moco ismaac∧d∧ utudama
giñvaavoitudagi siooma ∧rc∧∧gai ∧gai v∧∧tar∧ m∧scusivuana vulidagi ∧mo g∧∧ mauturui
dai g∧∧ suudar∧ daitudagi.
7 S∧∧lic∧d∧ maic∧∧gadu oodami v∧∧tar∧ isoidacagi naana maasi ismaac∧d∧ soimaasi
iduiñtuldiadagi ∧oodami. V∧∧sc∧r∧ oidacamu istumaasi isducatai soimaasi ivuaadagi
oodami d∧mos soimaasi taatamu ∧gai ismaac∧d∧ soimaasi iduiñtuldiadagi ∧oodami.
8 Is∧maadutai iduñia ∧liadagi ∧mo istumaasi soimaascami g∧novic∧d∧ si∧∧p∧ g∧∧casoc∧d∧
baiyoma g∧aagai ispo∧liada ∧gai ismainov∧ si∧∧p∧ mai∧caso dai maisiu Diaavora ∧∧madu
imiagi.
9 Dai is∧maadutai iduñia ∧liada ∧mo istumaasi soimaascami g∧vuupujic∧d∧ baiyoma
g∧aagai ispo∧liada ∧gai ismaivuupuju. Siooma ∧rc∧∧gai ispo∧liada ∧gai ismaivuupuju dai
maisiu Diaavora ∧∧madu imiagi.

———

10 C∧∧gac∧r∧ av∧r n∧ijada aapim∧ v∧∧scatai ismaac∧d∧ giñvaavoitudagi. Aan∧ ang∧naagidi
sai Diuusi t∧t∧aañicarud∧ ismaac∧d∧ t∧vaagi∧r∧ daraaja Diuusi ∧∧madu c∧∧ga nuucada ∧gai
ismaac∧d∧ giñvaavoitudai tami oidigi daama.
11 Dai aan∧ ismaac∧d∧ viaa ∧mo s∧∧licami divia dai c∧∧gac∧r∧ vuvaida iñagai soimaasi
ivuaadami ∧gai ∧rsib∧ iimiad∧ Diuusi v∧∧tar∧.
12 Is∧maadutai viaacagi ∧mo siento cañiiru vai sib∧ imiagi ∧moco siaad∧r∧ ma-
ianaasi viaana ∧gai ∧gaa maaco coobai dan baivustaama dan tustaama dai gaagamuna
∧sib∧imiaad∧.
13 Dai ist∧giagi s∧∧lic∧d∧ vaamioma baig∧∧liatugadagi ∧gaic∧d∧ si∧gaa ismaac∧d∧ maisib∧
iimiagi.
14 Poduucai ∧∧p∧ Diuusi g∧rooga t∧vaagi∧r∧ daja dai ∧gai maitip∧lidi isiimiagi Diaavora
∧∧madu tomali ∧moco ismaac∧d∧ giñvaavoitudai.

———

15 Is∧maadutai soimaasi duiñdagi ∧mai, ∧gai g∧aagai isaagidagi ∧∧gi ∧gai sai soimaasi
duñi. Dai is∧gai c∧∧ga baiduñia ∧liadagi ñiooqui aid∧ gia ∧rg∧naadunum∧camu ∧gai.
16 Dai is∧gai maibaiduñia ∧liadagi aid∧ gia g∧aagai isvaidaquiagi ∧moco si∧∧p∧ gooca
g∧aaduñi vai poduucai oidacana n∧ijadami ismaitip∧lidi ∧gai isbaiduñiagi ñiooqui.
17 Dai isapiaquiaa maibaiduñia ∧liada ∧gai aid∧ gia g∧aagai isaagidagi v∧∧si
∧vaavoitudadami, dai isapiaquiaa maibaiduñia ∧liada ∧gai aid∧ gia g∧aagai is∧pan duucai
n∧ijadagi ∧gai ismaac∧d∧ maivaavoitudai si∧∧p∧ ∧pan duucai tumiñsi vuudami.
18 Dai aan∧ ang∧naagidi sai si∧∧scad∧ aagiada aapim∧ Diuusi ñiooquid∧ ∧oodami toma-
sioor∧ sioor∧ maitiñvaavoitudagi aagiditai aapim∧ ∧gai maidagitomu aan∧ isvaquiagi
t∧vaagi∧r∧, dai tomasioor∧ sioor∧ giñvaavoitudagi aagiditai aapim∧ ∧gai gia dagitomu aan∧
isvaquiagi t∧vaagi∧r∧.
19 Dai aan∧ ang∧naagidi ∧∧p∧ sai isgoocatai aapim∧ g∧naagidagi dai daañiagi isDiuusi
g∧nsoiñagi, Diuusi g∧rooga g∧nsoiñamu.
20 Tomasiaaco siaaco g∧n∧mpaidadagi gooca si∧∧p∧ vaica dai giñsiaa duutuada agadagi
dai gamamadada agadagi ami daacamu aan∧ ∧∧p∧ —g∧rt∧t∧dai ∧Suusi.
21 Amaasi ii ∧Piiduru dai t∧cacai ∧Suusi daid∧ it∧t∧dai:
—T∧aan∧dami, ¿v∧∧quiojo imidagai g∧aagai isoig∧ldada aan∧ ∧moco giñaduñi ismaac∧d∧
soimaasi giñvuiidadagi? ¿Par∧ cuvaracamiojo? —t∧t∧dai ∧Piiduru.
22 Taid∧ ∧Suusi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Chu aan∧ anmait∧aagidi sai cuvaracamiojo baiyoma ang∧aagidi aan∧ sai mai∧caldacai
gaoig∧liada.

———

23 Isducatai ∧p∧vueeyi si∧∧scad∧ Diuusi soic∧dagi oodami isc∧∧ga g∧nt∧t∧gitocagi ∧pan
ducami istumaasi idui ∧mo t∧aan∧dami. ∧t∧aan∧dami ip∧liditadai is∧pipiooñigad∧ aa
nam∧quidagi.
24 Utudama g∧aagacai taañimi ∧gai g∧pipiooñiga ismaac∧d∧ vupuaatulditadai m∧tai
vuaapi ∧mo pioooñigad∧ ismaac∧d∧ mui mil vuaatulditadai.
25 Daid∧ ∧pioooñigad∧ maiviaacatadai istuc∧d∧ aa nam∧quidagi. Taid∧ ∧aamud∧ aagidi
sai gagaarana v∧∧si g∧vustuidaga dai g∧maamara dai g∧ooñiga dai ∧∧gi ∧gai dai vuvaidana
tumiñsi dai ∧c∧d∧ aa nam∧quidana.

26 Amaasi ʌpiooñigadʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva gʌaamu vuidʌrʌ dai daañimi daidʌ itʌtʌdai:
“Giñaamu giñnʌnʌracañi aapi gʌaa namʌquidamu aanʌ vʌʌsi”, astʌtʌdai.
27 Taidʌ ʌaamudʌ soigʌʌʌli dai oigʌli dai camaitaí aidʌ, dai dagito isimiagi ʌgai.
28 Tai ii ʌgai dai moo maigovai tʌʌ ʌmoco gʌaduñi ismaacʌdʌ vuaatulditadai chiʌʌqui tumiñsi. Dai cuchivuana bʌi dai cayoga vuliji daidʌ itʌtʌdai: “Aata giñnamʌquida pʌsmaacʌdʌ giñvuaatuli”, astʌtʌdai.
29 Amaasi ʌaduñdʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌgai vuidʌrʌ dai daañimi daidʌ itʌtʌdai:
“Giñnʌnʌracañi aapi gʌaa namʌquidamu aanʌ vʌʌsi”, astʌtʌdai.
30 Taidʌ ʌgʌmai maitipʌli, baiyoma vaidacai dai gatʌjai maisaragai dai gaaagidi mʌsai anaasi maisacana asta siʌʌscadʌ aa namʌqui ʌgai vʌʌsi.
31 Amaasi ʌgaa pipiooñigadʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami tʌʌ gomaasi dai sʌʌlicʌdʌ soigʌnʌʌli dai iji dai mʌʌ aagidi ʌtʌaanʌdami vʌʌsi istumaasi ʌpʌdui.
32 Amaasi ʌtʌaanʌdami gatʌjai mʌsai mʌʌ vaidana ʌgai daidʌ itʌtʌdai: “Aapi gia sʌʌlicʌdʌ maicʌʌ tuiga. ¿Duucaidʌ aanʌ gʌoigʌli vʌʌsi pʌsmaacʌdʌ giñvuaatulditadai aapi, giñdaañimi aapi cascʌdʌ?
33 ¿Duucaidʌ aapi maisoigʌʌli gʌaduñicʌdʌ, poduucai isduucai soigiñʌli aanʌ aapicʌdʌ?” astʌtʌdai.
34 Dai sʌʌlicʌdʌ baamu ʌaamudʌ dai gatʌjai maisaragai dai gaaagidi mʌsai anaasi maisacana asta siʌʌscadʌ aa namʌqui ʌgai —tʌtʌdai ʌSuusi.
35 Cuugatʌrʌ povʌrtʌtʌdai ʌSuusi:
—Poduucai iduñia agai gʌrooga tʌvaagiʌrʌ aapimʌcʌdʌ issʌʌlicʌdʌ maitʌnoigʌliada aapimʌ aipacoga —gʌrtʌtʌdai.

19

———

1 Caaagacai ʌSuusi imaasi ii ami Galileeaiñdʌrʌ dai aayi mʌʌ Judeea dʌvʌʌriʌrʌ vaasadʌrʌ Jordán aqui.
2 Dai mui oodami oiditadai tai ami duduaadi ʌSuusi coococoidadʌ.
3 Amaasi ʌʌmoco fariseo miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadi ʌSuusi dai mossoimaasi ñiooquituda ʌlidi ʌgai cascʌdʌ tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Oidagasi oigaragai siʌmo cʌʌli dagituagi gʌooñiga tomastucʌdʌ? —tʌtʌdai ʌfariseo.
4 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ canʌidi Diuusi ñooquidʌ siaaco oojisi sai aidʌsi Diuusi idui oodami idui ʌgai cʌʌli dai ooqui.
5 Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ icaiti ʌʌpʌ: “Cascʌdʌ cʌcʌʌli dagitomu gʌndʌʌdʌ dai ʌʌmadu oidacamu gʌooñiga dai vʌgoocatai ʌmo oodami gʌnducamicamu ʌgai”, asduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
6 Cascʌdʌ ʌmo cʌʌli maitʌaagai isdagituagi gʌooñiga tomali ʌmo ooqui gʌcuuna. Diuusi ipʌlidi isʌmapai oidaca ʌgai asta siʌʌscadʌ coi —tʌtʌdai ʌSuusi.
7 Amaasi tʌcacai ʌfariseo daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ Moseesacaru gamaa oigaragai isʌmo cʌʌli dagitua ʌliada gʌooñiga saidʌ istutuidi isbaiduñiagi ʌmo oojai dudunucamiʌrʌ dai poduucai dagituagi? —tʌtʌdai ʌfariseo.
8 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Gʌnʌʌqui aaduñicaru vuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi cascʌdʌ Moseesacaru maa ʌgai oigaragai isdadagitoda gʌnooñiga dai poduucai gʌnviituldi ʌgai. Dʌmos tucamʌrʌ maitiipucatadai oigaragai poduucai.
9 Dai aanʌ angʌnaagidi sioorʌ dagituagi gʌooñiga maigogoosi gʌducamicatai ʌgai dai vʌʌnagi ʌmai ooqui ʌgai gia gogoosi gʌducami —tʌtʌdai ʌSuusi.
10 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ tʌtʌdai:
—Siʌrvaavoi ismaitiipu oigaragai isdagituagi ʌmo cʌʌli gʌooñiga aidʌ gia siooma ʌrcʌʌga ismaicuucuntadagi oodami —tʌtʌdai aatʌmʌ.
11 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Maisiu vʌʌscatai istutuidi ismaiooñtadagi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi soicʌi.
12 Ʌʌmo cʌcʌʌli maiooñtai soimaa vuvacʌi ʌgai cascʌdʌ dai aa mʌscacaapuñtudagi maiooñtai, dai aa maiooñtai aipaco ajioopaitai gaaagiada ʌliditai isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Tomasioorʌ sioorʌ istutiadagi ismaiooñtadagi cʌʌgadu ismaiooñiacatai oidaca ʌgai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

13 Mʌtai aidʌ vuaapi ʌSuusi chiʌʌqui aali sai taatana ʌgai moomodʌ dai mamatuldana. Taidʌ aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai bagaidimi ʌoodami ismaacʌdʌ vuaapaimi ʌaali.
14 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Dagitovurai goaali vai dadana siaaco daja aanʌ dai maitavʌr daidiada. Ismaacʌdʌ ʌpan ducami aali ʌgai gia Diuusi soicʌi ʌgai sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
15 Daidʌ ʌSuusi taata ʌaali moomodʌ dai gooquiʌrʌ ii abiaadʌrʌ.

———

16 Ʌmo gʌʌli ii dai mʌʌ nʌidamu ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldadami cʌʌ tuigacʌdʌ. ¿Tumaasi istutuidi aanʌ isiduñiagi dai vʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu? —tʌtʌdai ʌgai.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi cʌʌ tuigacʌdʌ giñaagai? Aliʌmadugava cʌʌ tuigacami dai ʌgai ʌrDiuusi. ¿Ipʌlidipʌsi isimiagi Diuusi ʌmaadu? ʌʌgiditai caʌca vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
18 Taidʌ ʌgʌʌli itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ʌgai? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maitavʌr gacoodada, dai maitavʌr googosi gʌnducamica, dai maitavʌr gaʌʌsiada gavustuidaga, dai maitavʌr yaatavoaca,
19 dai siaa duutuada gʌndʌʌdʌ dai oigʌadavurai gʌnaaduñi poduucai mʌsduucai gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌgi —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌgʌʌli itʌtʌdai:
—Vʌʌsi gomaasi ansiaa duutudai aanʌ aliducatai abiaadʌrʌ. ¿Tumaasi viʌʌga isiduñia aanʌ? —tʌtʌdai ʌgʌʌli.
21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ipʌlidipʌsi isiduñiagi vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi aidʌ gia imiñi dai gagaara vʌʌsi pʌstumaasi viaa dai oida ʌtumiñsi ʌsoituutuigami dai poduucai viaacamu aapi mui naana maasi tʌvaagiʌrʌ dai gooquiʌrʌ divia dai giñoidatucuda —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dai aidʌsi moscaʌ ʌgʌʌli gomaasi aliʌ soigʌʌli dai soigʌʌliatugai aliʌsi ʌrgʌviidacamicatadai ʌgai cascʌdʌ.
23 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdami:
—Gia sijaiga isgʌnviipidacami dagituagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌntʌtʌgitocagi.
24 Dai aanʌ angʌnaagidi ʌʌpʌ sai siooma maisijaiga ʌmo muura vʌʌtarʌ isvaquiagi ʌmo oi dʌgadʌamu sʌʌli isʌmo gʌviidacami dagitoagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌtʌgitocagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
25 Mosaagai ʌSuusi gomaasi tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdami maitʌʌ isducatai gʌrtʌtʌgituagi dai aipaco gʌrtʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Voorʌ istutuididʌo iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi? —caiti aatʌmʌ.
26 Taidʌ ʌSuusi gʌrvui nʌnʌava dai povʌrtʌtʌdai:
—Oodami gia maitistutuidi isiduñiagi imaasi dʌmos Diuusi gia istutuidi isiduñiagi. Diuusi vʌʌsiaʌcatai istutuidi isiduñiagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
27 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, aatʌmʌ viaa vʌʌsi tʌstumaasi viaacatadai gʌoidatucuda ʌrʌliditai, ¿tumaasi viaacamu aatʌmʌ? —tʌtʌdai ʌPiiduru.
28 Taidʌ ʌSuusi aa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi, siʌʌscadʌ Diuusi utuldagi vʌʌsi istumaasi dai siʌʌscadʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami gatʌaanʌdagi daacatai ʌmo daicarui dadadacʌdamiʌrʌ aapimʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ giñoidatucudagi gatʌaanʌdamu ʌʌpʌ ʌchigiamaasi daraicarʌrʌ daraajatai. Aapimʌ baivustaama dan goocadu dai ʌmoco tʌaanʌdamu Ruvenicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Danacaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Gadacaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Nefatalicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Aseracaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Isaacaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Judacaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Zavulonicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Simioñicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Benjamiñicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Efraíñicaru cajiudadʌ, dai gʌmai tʌaanʌdamu Manaasesicaru cajiudadʌ.
29 Dai tomasioorʌ sioorʌ dagituagi gʌvustuidaga siʌʌpʌ gʌaaduñi ivuaadatai giñaa duiñdaga ʌgai viaacamu ʌmo siento vaamioma dai siʌʌscadʌ imiagi ʌgai idi oidigiaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ oidacamu ʌgai Diuusi ʌʌmadu.
30 Dai mʌʌca siaaco tʌaanʌi Diuusi muidutai ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi tami, mʌʌca siooma maitʌaanʌdamu dai ismaacʌdʌ siooma maitʌaanʌi tami mʌʌca vaamioma tʌaanʌdamu.

20

———

1 Isducatai ʌpʌvueeyi siʌʌscadʌ Diuusi soicʌdagi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana
ʌrʌpan ducami istumaasi idui ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gʌʌpi viaacatadai dʌvʌʌrai ʌʌqui
quiaamoco ii ʌgai dai gaaga agai pipiooñi sai yoovana uuvasi.
2 Dai baidui ʌgai gʌpipiooñiga ʌʌmadu sai ʌmo coobai piisu aa namʌquida agai ʌmo
tasaicʌdʌ. Dai otoma ootoi sai mʌʌca gayoovana.
3 Dai laascʌdioma ii ʌcʌʌli plaasamu dai mʌʌca tʌʌ aa oodami mosdaraacami,
4 daidʌ itʌtʌdai: “Iimʌdavurai dai gaaata duñi giñʌʌsiʌrʌ dai aanʌ gʌnaa namʌquidamu
siʌʌsi cʌʌgaducagi”, astʌtʌdai. Tai ʌgai iji.
5 Dai dan duucu ʌpamu ii ʌʌsʌcami dai ʌpua ootoi aata vuaadami, dai coi gʌʌsʌcai tasai ii
ʌgai dai ʌpua ootoi.
6 Dai cauruñimodʌ ii ʌgai plaasamu dai mʌʌca tʌʌ aa oodami ismosdaraaja daidʌ itʌtʌdai:
“¿Tuimʌsi mosdaraaja ʌmo tasai dai maitaaata vueeyi?” astʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌoodami itʌtʌdai: “Tomali ʌmaadutai maitʌrmamacai aa duiñdagai cascʌdʌ”,
astʌtʌdai. Amaasi itʌtʌdai ʌʌʌsʌcami: “Iimʌdavurai aapimʌ vʌʌsi dai mʌʌca aata duuñi
giñʌʌsiʌrʌ dai aanʌ gʌnaa namʌquidamu siʌʌsi cʌʌgaducagi”, astʌtʌdai.
8 Dai caaʌcai siuu duucu gʌnʌʌpidagi ʌpipiooñi taidʌ ʌʌʌsʌcami aagidi ʌgai ismaacʌdʌ
tʌaanʌi ʌpipiooñi daidʌ itʌtʌdai: “Baigovai vaida goaata vuaadami dai aa namʌquida.
Gʌaagacai aa namʌquida ʌʌpʌga ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaaga dai ismaacʌdʌ ʌʌpʌga
gʌnaaga vʌʌsia gooquiʌrʌ aa namʌquida aapi”, astʌtʌdai.
9 Amaasi dada ʌgai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaagacai gaaata dui mʌtai ʌʌmo coobai piisu
aa namʌqui.
10 Dai gooquiʌrʌ caaa namʌquida agai ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gʌnaagacai gaata dui vai ʌgai
povʌnʌliditadai mʌsi vaamioma aa namʌquida agaitadai, mʌtai ʌgai ʌʌmo coobai piisu aa
namʌqui ʌʌpʌ.
11 Dai aidʌmʌsi mosaa namʌqui vai ʌgai ñiooquimi ʌʌʌsʌcami vui.
12 Daidʌ itʌtʌdai: “Goovai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaaga ali ʌmo oora aata dui mʌtai
vʌʌscʌrʌ gʌrʌpan ʌʌsi aa namʌqui dai aatʌmʌ ʌmo tasai soimaa taata toiñdagai”, astʌtʌdai.
13 Taidʌ ʌaamudʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai ali ʌmoco ʌʌgi ʌgai: “Giñaduñi aanʌ
maisoimaasi gʌvuiididi. ¿Maitasiʌrvaavoi iñsaanʌ gʌnaagidi sai ʌmo coobai piisu gʌnaa
namʌquiada iñagaitadai isgaaata duñia aapimʌ giñʌʌmadu?
14 Naa, gʌaa namʌquidaraga imʌdañi. Aanʌ ipʌlidi isgʌnʌʌpan ʌʌsi maquiagi goovai
ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaaga.
15 ¿Maitisviaa aanʌ sʌʌlicami isiduñia giñtumiñsigacʌdʌ istumaasi ipʌliadagi? ¿Tuipʌsi
muuquimudadʌ caiti aapi nʌiditai iscʌʌga dui aanʌ gogaa vʌʌtarʌ?” astʌtʌdai ʌaamudʌ.
16 Poduucai ismaacʌdʌ ʌoodami soi duu nʌidi tami oidigi daama vaamioma namʌga
mʌʌca siaaco tʌaanʌi Diuusi, dʌmos ismaacʌdʌ poʌlidi isvaamioma namʌga tami oidigi
daama ʌgai gia maisii namʌacamu siaaco tʌaanʌi Diuusi. Diuusi ñinioooquituldadamigadʌ
aagidi mui oodami saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dʌmos Diuusi chiʌʌqui ʌʌco
vuvaitu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

17 Dai ʌmo imidagai voiyamu imʌitadai ʌSuusi catʌsadimi Jerusaleenamu daidʌ ʌSuusi
ʌcovai gʌrvaí aatʌmʌ baivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai povʌrtʌtʌdai:
18 —Aapimʌ nʌidi tʌscatʌʌtʌidimi aatʌmʌ Jerusaleenʌrʌ mʌsiaaco giñtʌʌgida agai aanʌ
ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami giñtʌʌgida magai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami isʌgai gatʌaañimu mʌsaidʌ giñmuaana,
19 dai giñtʌʌgidamu ʌgai aa sibʌadʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu siʌgai
giñparunadamu dai saasasamu giñtuucuga dai giñsiisamu curusiaba. Dai bovaica tasaicʌdʌ
ʌpamu duaacamu aanʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Amaasi ʌJacovo dai ʌVuaana ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai
ʌSuusi. ʌJacovo dai ʌVuaana ʌrSevedeo maamaradʌ. Taidʌ ʌdʌʌdʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva
ʌSuusi vuidʌrʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi aagai aapi? —tʌtʌdai ʌgai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌ aapi vʌʌsia daama ʌrgabaitʌcʌaacamicagi giñoigʌdacai darasa aapi
giñmaamara vaidʌ ʌrtʌtʌaanʌdamicana goovai —tʌtʌdai ʌgai.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aapimʌ maimaatʌ mʌstumaasi giñaagidi. ¿Baisistuidʌna aapimʌ issoimaa taatagi siʌʌ soimaa taata iñagai aanʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Istutuidiatʌta —tʌtʌdai ʌgai.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ gia soimaa taatamu siʌʌsi soimaa taata iñagai aanʌ dai vʌʌscʌrʌ aanʌ maitistutuidi isdaraasagi tʌtʌaanʌdami baiyoma ʌʌgi Diuusi gʌrooga daraasamu tʌtʌaanʌdami —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Aidʌsi aatʌmʌ baivustaama cai gomaasi aliʌ baacoi aatʌmʌ ʌgaa gooca gʌraaduñi vui.
25 Taidʌ ʌSuusi gʌrvaí aatʌmʌ dai povʌrtʌtʌdai:
—Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ʌbaitʌcʌaacami gʌpipiooñiga duucai nʌidi gʌaaduñi dai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi sʌʌlicʌdʌ tʌtʌaañicui.
26-27 Dʌmos aapimʌ gʌnsaagida maitʌaagai ispoduucai ivuaadagi baiyoma sioorʌ ʌrbaitʌcʌaacamicagi gʌaagai issoicʌdagi vʌʌscatai.
28 Poduucai isduucai ivueeyi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Aanʌ gia divia oidigʌrʌ maisiu isgiñsoicʌdagi aa baiyoma divia aanʌ dai soicʌdʌ iñagai oodami dai muquia iñagai vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mui oodami —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

29 Aidʌsi vuvaquimi aatʌmʌ Jericooaiñdʌrʌ mui oodami oí ʌSuusi.
30 Vai voi ugidiana daraajatadai gooca mainʌnʌaadami. Dai maí ʌgai isami daivusai ʌSuusi dai iiñoqui daidʌ itʌtʌdai:
—Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami soigi gʌʌlda aapi aatʌmʌcʌdʌ —tʌtʌdai ʌgai.
31 Taidʌ ʌoodami bagaimi sai camaiiiñacaiña vaamioma. Dʌmos ʌgai vaamioma iiñacai daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami soigi gʌʌlda aatʌmʌcʌdʌ —tʌtʌdai ʌgai.
32 Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai vaí ʌmainʌnʌaadami dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ipʌlidi aapimʌ isgʌnduiñda aanʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, nʌada ʌrʌlidi aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌgai.
34 Amaasi ʌSuusi soigʌʌli ʌgaicʌdʌ dai taata vuupuidʌ. Tai bovasdʌrʌ ʌismaacʌdʌ mainʌnʌaitadai istui isnʌnʌavagi dai oí ʌSuusi.

21

———

1 Aidʌsi camiaadimitadai ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ aayi Betapagiʌrʌ miaanai ʌgiidi siaaco Oliivosi tʌʌgidu, ʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga,
2 dai potʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌ aali quiiquiʌrʌ ismaacʌdʌ mʌʌmojoro guuca dai aʌcai tʌʌgimu aapimʌ ʌmo asñiitu maracami vulicami vʌrai uupana dai vuaapa vʌgoocai.
3 Dai isʌmaadutai gʌnaagidagi mʌsai maiuupanana vʌrai potʌʌda ansai aanʌ tʌgito dai ansai otoma ʌpamu ootosda iñagai —tʌtʌdai ʌSuusi.
4 Poduucai ʌpʌdui saidʌ ʌpʌduuna ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquituldadamigadʌ dai poduucai ooja:
5 Aagidavurai Jerusaleenʌrʌ oidacami dai potʌʌda:
“Dañi bʌrimʌi gʌraí. Maigʌducʌdʌ gʌʌlidi goovai,
ʌmo asñiitu mara daama daitugai”, astʌʌda.
Asduucai ooja Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
6 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ iji daidʌ idui isducatai aagidi ʌSuusi.
7 Dai vuaa ʌasñiitu ʌʌmadu ʌmaradʌ dai ʌgai daama darai gʌnsosuaa dai daama daí ʌSuusi.
8 Dai voiyʌrʌ ajioopaitadai mui oodami ismaacʌdʌ voiyʌrʌ ʌʌligaimi gʌnsosuaa dai aa guicuma uusi maamaradʌ dai voiyʌrʌ tuajaimi sai daama daivunʌna ʌSuusi.
9 Dai ʌgai ismaacʌdʌ baitʌqui iimʌitadai dai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ iimʌitadai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
—Aliʌ cʌʌ tuiga goraí Davi cajiudadʌ ismaacʌdʌ Diuusi maa ʌmo sʌʌlicami. Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi goovai ismaacʌdʌ divia Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Sʌʌlicʌdʌ cʌʌga tuiga Diuusi —caitimi ʌoodami.
10 Aidʌsidʌ ʌSuusi vaa Jerusaleenʌrʌ vʌʌsi ʌoodami sisioli dai muidutai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:

—¿Sioor∧ goovai? —caiti.
11 Vai aa aagidi daid∧ it∧t∧dai:
—Gooviava ∧rSuusi Diuusi ñiooquituldadamigad∧ daid∧ ∧rNasareet∧r∧ oidacami Galilea d∧r∧∧ri∧r∧ —t∧t∧dai.

———

12 Tai gooquir∧ vaa ∧Suusi ∧g∧∧ quiuupaigad∧ tuisic∧r∧ siaaco siaa duutudai Diuusi dai vuvaitu ∧judidíu ismaac∧d∧ ami gagaagaraitadai dai ismaac∧d∧ gasaap∧daitadai. Dai aipaco suuli memesagad∧ ∧gai ismaac∧d∧ cambiando ∧judidíu quiuupaigad∧ tumiñsigad∧ dai aipaco suuli daraicarud∧ ismaac∧d∧ gagaagaraitadai tutuugu.
13 Daid∧ it∧t∧dai:
—Diuusi ñiooquid∧r∧ aduucai oojisi: “∧g∧∧ quii ismaac∧d∧ idui ∧oodami dai ami giñsiaa duutuada agai it∧∧giducamu quii mamaadaragai v∧∧tar∧”, mai aapim∧ ∧∧sivogami t∧jogad∧ duucai n∧idi —t∧t∧dai ∧Suusi ∧oodami.
14 Tai ami ∧g∧∧ quiuupaigad∧r∧ judiuíu ∧∧moco main∧n∧aadami ∧∧madu chuchuecogami miaad∧r∧ guuquiva siaaco daacatadai ∧Suusi tai ∧gai duduaadi.
15 Dai aid∧si ∧bait∧guucacamigad∧ papaali ∧∧madu ∧mamaat∧tuldiadami Diuusi s∧∧licamigad∧ n∧idi ∧istumaasi g∧∧duc∧d∧ ismaac∧d∧ idui ∧Suusi dai aid∧si ca∧ isducatai iiñacai ∧aali ∧g∧∧ quiuupi∧r∧ daid∧ icaiti: “Ali∧ c∧∧ tuiga goraí Davi cajiudad∧ ismaac∧d∧ Diuusi maa ∧mo s∧∧licami”, caiti ∧aali. ∧bait∧guucacamigad∧ papaali ∧∧madu ∧mamaat∧tuldadami Diuusi s∧∧licamigad∧ s∧∧lic∧d∧ baacoi ∧Suusi vui,
16 daid∧ it∧t∧dai ∧gai ∧Suusi:
—¿Maitap∧sca∧ istumaasi aagai goaali? Dodoligitudañi aapi —t∧t∧dai.
Taid∧ ∧Suusi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—∧j∧ ca∧ana. Dai can∧idi aapim∧ isduucai oojisi Diuusi ñiooquid∧r∧ daid∧ icaiti:
Aali ali∧ c∧∧ga ñioocada agai Diuusi vui.
Ascaiti Diuusi ñiooquid∧r∧ —t∧t∧dai ∧Suusi.
17 Amaasi ∧Suusi anaasi viaa dai ii Jerusaleenaiñd∧r∧ Betaaniamu dai anaasi siaa.

———

18 Dai siaadiqui ca∧pamu ajacoga im∧itadai ∧Suusi Jerusaleenamu dai biuugimu.
19 Dai t∧∧ ∧mo iigosi d∧∧d∧ voi ugidiana dai abaana c∧quiva dai mait∧∧ iigosi mos∧ca aagad∧. Daid∧ ∧Suusi it∧t∧dai ∧iigosi d∧∧d∧:
—Aapi gia tomali ∧mo imidagai maiiibiatamu —t∧t∧dai ∧Suusi.
Tai otoma gaquisa ∧iigosi d∧∧d∧.
20 Dai aid∧si t∧∧ aat∧m∧ mamaat∧rdami gomaasi camait∧∧ istumaasi g∧rt∧t∧gituagi dai t∧cacai ∧Suusi daid∧ it∧t∧dai:
—Ducatai mos∧∧ otoma gaquisa goiigosi d∧∧d∧ —t∧t∧dai aat∧m∧.
21 Taid∧ ∧Suusi g∧raa noragi dai pov∧rt∧t∧dai:
—Ismaac∧d∧ g∧naagidi aan∧ ∧rvaavoi. Isc∧∧ga vaavoitudadagi aapim∧ maisiu mos∧caasi istutiadamudai isiduñia gomaasi ismaac∧d∧ idui aan∧ goiigosi d∧∧d∧c∧d∧ asta istutiadamudai aapim∧ ∧∧p∧ isivuaadagi naana maasi istumaasi s∧∧lic∧d∧ sijiacami.
22 Dai v∧∧si istumaasi taan∧i aapim∧ Diuusi mamadaitai iss∧∧lic∧d∧ vaavoitudada aapim∧ Diuusi g∧nmaaquimu —g∧rt∧t∧dai ∧Suusi.

———

23 Amaasi ∧Suusi vaa ∧g∧∧ quiuupaigad∧r∧ judidíu dai ami gamamaat∧tulditadai Diuusi ñiooquid∧ tai miaad∧r∧ guuquiva ∧bait∧guucacamigad∧ papaali daid∧ ∧t∧t∧aan∧dami judidíu dai t∧cacai daid∧ it∧t∧dai:
—¿Tuma s∧∧licamic∧d∧ vuvaitu aapi ∧judidíu tabiaad∧r∧? ¿Toor∧ g∧maa gos∧∧licami? —t∧t∧dai ∧gai.
24 Taid∧ ∧Suusi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Aan∧an ∧∧p∧ g∧nt∧cacagi ∧mo istumaasi m∧sc∧∧ga giñaa noragidagi istumaasi g∧nt∧caca iñagai aan∧ nai aan∧ ∧∧p∧ g∧naagidagi istumaasi s∧∧licamic∧d∧ ivueeyi aan∧ gomaasi.
25 ¿Toor∧ ootoi ∧Vuaana sai vapaconana oodami Diuusi oodami sio? Aago v∧rai iñnoragida —t∧t∧dai ∧Suusi.
Vai ∧gai ∧∧gi aipaco g∧naatagidi dai pocaiti:
—Ispot∧∧da aat∧m∧ sai Diuusi ootoi goovai g∧raa noragidamu dai pov∧rt∧∧damu: “¿Tuim∧si maivaavoitu?”
26 Dai ispot∧∧da aat∧m∧ sai oodami ootoi, g∧rvui baacoimu gooodami. Goovai s∧∧lic∧d∧ vaavoitudai si∧Vuaana ∧rDiuusi ñiooquituldiadamigad∧ casc∧d∧ —caiti.
27 Dai amaasi it∧t∧dai ∧gai ∧Suusi:

—Maitatʌmaatʌ aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌgai.
Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Tomali aanʌ anmaitʌnaagidagi istumaasi sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

28 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌmo cʌʌli maamaracatadai gooca, daidʌ itʌtʌdai ʌmoco gʌmara: “Giñmara imʌdañi sivi dai mʌʌ yoova uuvasi giñʌʌsi”, astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌmaradʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai: “Aanʌ maiimia iñʌlidi”, astʌtʌdai. Dai gooquiʌrioma gia caʌma duucai gʌtʌgito ʌgai dai mʌʌca aata duñimu.
30 Taidʌ ʌoogadʌ ii dai mʌʌ aagidi ʌgʌmai gʌmara dai potʌtʌdai ʌʌpʌ. Tai ʌgai itʌtʌdai: “Ʌjʌʌ”, astʌtʌdai. Dai maiii.
31 ¿Maacʌdʌ vʌgoocatai idui istumaasi tʌgitocatadai ʌoogadʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Ʌʌpʌgadadʌ —tʌtʌdai ʌgai.
Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ aanʌ gʌnaagidi ʌrvaavoi. Sai ʌtumiñsi vuudami daidʌ ʌooqui taatacaligami caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada aagai vaavoitudacai istumaasi aagai ʌVuaana. Diuusi soicʌiña ʌgai sai cʌʌga gʌntʌgitocana. Dai aapimʌ gia cho.
32 ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai ʌoodami gʌnmamaatʌtuldi isducatai gʌaagai isoidacagi mʌtai aapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito maivaavoitudacai tomasi nʌidi aapimʌ isʌgaa oodami sʌʌlicʌdʌ vaavoitu. Poduucai aapimʌ maidadagitoi isDiuusi gʌnsoicʌidagi iscʌʌga gʌntʌgitocagi aapimʌ.

———

33 Caʌcavurai aapimʌ idi cuento: Ʌmo oodami ismaacʌdʌ viaacatadai dʌvʌʌrai ʌi uuvasi dai sicoli curarai daidʌ idui siaaco vuusiadagi uuvasi varagadʌ daidʌ idui ʌʌpʌ ʌmo vaaqui tʌcavacami dai abiaadʌrʌ nuucadaca agai vʌʌsi gʌʌʌsi.
Dai gooquiʌrʌ taajucamicʌdʌ maa gʌʌʌsi aa oodami dai mʌʌcasi ii.
34 Dai aʌcai yoovaragai ootoi ʌgai chiʌʌqui gʌpipiooñiga sai mʌʌ taanʌna ʌoodami ʌyoovi siʌʌqui aʌcatadai.
35 Taidʌ ʌoodami vui ʌpipiooñigadʌ dai saasarai tuucugadʌ ʌmoco, dai ʌmai muaa, dai ʌmai maicacarai.
36 Taidʌ ʌaamudʌ vaamioma muiyoma ootoi situcamidʌrʌ taidʌ ʌoodami poduucai idui ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ.
37 Dai mʌʌ gooquiʌrʌ ootoi ʌgai gʌmara dai povʌ ʌliditadai: “Goovai gia siaa duutudan taada ʌgai”, asʌʌlidi.
38 Amaasi tʌʌgacai ʌoodami ʌmaradʌ aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti: “Gooviava ʌrʌgai ismaacʌdʌ ajiagai vʌʌsi vustuidadʌ ʌoogadʌ gʌaagai tʌsmuaagi dai poduucai aatʌmʌ ʌrtutuidacamicamu”, ascaiti ʌoodami.
39 Dai bʌi dai dʌjoi ugidiana vuusaitu dai muaa —tʌtʌdai ʌSuusi.
40 Amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—¿Siʌʌscadʌ diviagi ʌtuidacami ʌdʌvʌʌrai istumaasi iduuñimu ʌgai? —tʌtʌdai ʌSuusi.
41 Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Coodamu ʌgai ʌmaicʌʌga tuutiacʌdʌ maisoigʌʌliaracʌdʌ dai taajucamicʌdʌ maaquimu ʌmai gʌdʌvʌʌraga siʌgai gia cʌʌga maacadamu siʌʌsi aajʌdagi ʌgai —tʌtʌdai ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu.
42 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aapimʌ cʌʌ maatʌ isduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ daidʌ icaiti:
Ʌsʌʌlicami viaacami ismaacʌdʌ daasi aagai Diuusi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu gajiaadʌrʌ viaa agai.
Dai ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌda agai
Diuusi iduñia gomaasi.
Dai gomaasi ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducamicamu ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ vaavoitudagi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
43 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi sai Diuusi camaitʌnsoiña agai mʌsai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Aapimʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌgai cascʌdʌ. Baiyoma soiña agai ʌgai sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana ʌoodami ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi.
44 Dai sioorʌ giñvui vʌʌtʌcagi soimaa taatamu dai aanʌ vui caatʌcamu ʌgai aidʌ gia iimimu ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu —tʌtʌdai ʌSuusi.
45 Aidʌsi ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌfariseo cai ʌcuento ismaacʌdʌ aa ʌSuusi, dai gʌntʌgito cai siʌgai aagada mʌʌlidi ʌSuusi ʌcuentocʌdʌ.

46 Dai cascʌdʌ bʌiya ʌliditadai ʌgai ʌSuusi dʌmos ʌʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami. Ʌoodami
povʌnʌliditadai siʌSuusi ʌrDiuusi ñiooquituldadamigadʌ.

22

———

1 Taidʌ ʌSuusi aagidi ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
2 —Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Gomaasi ʌrʌpan ducami isducatai
idui ʌmo raí ismaacʌdʌ idui ʌmo vagimi aidʌsi ooñigai maradʌ.
3 Ootoi ʌgai gʌpipiooñiga sai vuaapana ʌvapaidadʌ taidʌ ʌvapaidadʌ maitipʌli isdadiagi.
4 Tai ʌgai ʌpamu ootoi aa gʌpipiooñiga daidʌ itʌtʌdai: “Aagidavurai giñvapaida sai casi
gatʌjai aanʌ coodaragai giñsososiga giicoligadʌ dai sai cuaadagai cavʌʌsi baigʌduu vai otoma
baigovai iimʌna idi cunataragʌrʌ”, astʌtʌdai.
5 Dai vapaidadʌ maitaʌʌgi. Ʌmoco mʌʌ nʌidamu gʌdʌvʌʌraga dai ʌmai viaacatadai ʌma
maasi isnʌidagi.
6 Daidʌ ʌgaa vui ʌpipiooñigadʌ ʌraí dai soi vuujimi dai vʌʌsi coi.
7 Taidʌ ʌraí aliʌ baamu dai ootoi gʌsandaaruga sai mʌʌ coodana ʌgai ʌgacoodacami dai
mʌmʌidana baabaquidʌ.
8 Amaasi ʌraí itʌtʌdai aa gʌpipiooñiga: “Quiaa baigʌduu gocunataragai dai giñvapaida
camaiviaa sʌʌlicami isdadiagi.
9 Iimʌdavurai caayamu dai vapaida vʌʌsi mʌsioorʌ tʌʌgiagi vai dadana idi cunataragʌrʌ”,
astʌtʌdai ʌraí.
10 Taidʌ ʌpipiooñigadʌ aipaco voiyamu iji dai ʌʌmpagi vʌʌsi siʌʌqui tʌʌ oodami cʌʌga
tuutiacami dai maicʌʌga tuutiacami dai poduucai suuda ami gʌʌ tuucavi oodami.
11 Taidʌ ʌraí vaa dai nʌnʌidi gʌvapaida dai gʌtʌgito tʌʌ siami cʌaacatadai ʌmoco
ismaacʌdʌ maitʌ aadaca yuucusi ismaacʌdʌ maa ʌraí gʌvapaida sai gʌnaadana cu-
nataragʌrʌ.
12 Daidʌ itʌtʌdai: “¿Ducatai vaa aapi maitʌaadacatai yuucusi ismaasi gʌaadai cu-
nataragʌrʌ?” astʌtʌdai ʌraí. Taidʌ ʌgai maiñiooqui.
13 Taidʌ ʌraí itʌtʌdai ʌgai ismaacʌdʌ gabibiditadai: “Vuravurai noonovidʌ dai ʌʌcasodʌ
dai quiidigana daasa siaaco tucagamu siami aliʌ soimasi taatacamu goovai dai suaa-
cadamu”, astʌtʌdai ʌraí.
14 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi mui oodami saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vu-
vaaquiagi dʌmos Diuusi chiʌʌqui ʌʌco vuvaitu —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

15 Taidʌ ʌfariseo iji dai gʌnaagi sabai aagatudana ʌgai ʌSuusi ʌmo istumaasi vai poduucai
viaaca ʌgai isducatai gʌʌpiʌrʌ vuaajagi dudunucamiʌrʌ.
16 Dai cascʌdʌ ootoi ʌfariseo gʌnaaduñi ʌʌmadu ʌʌmoco ʌEroodʌsi aaduñdʌ sai mʌʌ
aatagidana ʌSuusi vai ʌgai itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami cʌʌga maatʌ aatʌmʌ sai istumaasi gaaagidi aapi dai
gamamaatʌtuldi ʌrvaavoi. Dai maivuaamʌ ʌlidi aapi oodamicʌdʌ siʌrgʌnviipidacami
siʌrsoituutuigami ʌʌpʌ, mosgamamaatʌtuldi aapi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
17 Gʌraagidañi: ¿Cʌʌgaisi tʌsaa namʌquiada aatʌmʌ gocuota ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ
ʌromamano chio sio? —tʌtʌdai ʌgai.
18 Dʌmos ʌSuusi maatʌ tʌʌ isʌgai vuiirumada ʌliditadai dai potʌtʌdai:
—Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌmamaasi ivueeyi. ¿Tuimʌsi giñvuiirumada ʌlidi
aapimʌ?
19 Giñtʌʌgidavurai ʌmo tumiñsi ismaacʌdʌcʌdʌ aa namʌquidi aapimʌ ʌcuota ʌgʌʌ
baitʌcʌaacamigadʌ romamano —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai tʌʌgi ʌmo tumiñsi.
20 Taidʌ ʌSuusi mostʌʌ dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ moodʌ dai voorʌ tʌʌtʌaradʌ tumiñsiʌrʌ daja? —tʌtʌdai ʌSuusi.
21 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌgʌʌ baitʌcʌaacami moodʌ dai tʌʌtʌaragadʌava —tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maacavurai ʌgʌʌ baitʌcʌaacami istumaasi ʌrtuidadʌ dai iduuñivurai istumaasi Diuusi
ipʌlidi isivuaadagi ʌʌpʌ, ʌgai ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidigʌrʌ ʌʌpʌ cascʌdʌ
—tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Amaasi caʌ ʌgai imaasi dai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi dai dagito dai iji.

———

23 Ʌgai vaa tasʌrʌ ʌʌmoco saduseo iji siaaco daacatadai ʌSuusi. Ʌsaduseo pocaiti sai
maioidaga coidadʌ duaacaradʌ cascʌdʌ potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:

24 —Mamaatʌtuldiadami, ʌMoseesacaru oojisicami gʌrvii gʌsʌʌlicamiga vai pocaiti sai
ismuquiagi ʌmo cʌʌli dai viaagi gʌooñiga maiquiaa maratacai abaana, saidʌ ʌsuculidʌ
ʌcʌʌli gʌaagai isvʌʌnagi ʌviuudu dai maratagi abaana ʌsiʌʌgidʌ vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ muu.
25 Dai tami gʌrsaagida oidacatadai cuvaracami ʌmo siʌʌgʌmʌ. Dai ʌʌpʌgadadʌ ooñigai dai
muu maiquiaa maamatacai. Tai gooquiʌrʌ ʌgʌmai vʌʌna ʌviuudu dai muu ʌʌpʌ maiquiaa
maamatacai.
26 Tai gooquiʌrʌ ʌgʌmai vʌʌna ʌgai vaa ooqui dai muu ʌʌpʌ maiquiaa maamatacai. Vʌʌ
cuvaracami podui dai vʌʌsi coi maimaamatacai tomali ʌmaadutai.
27 Dai amaasi muu ʌooqui ʌʌpʌ.
28 Dai duduaacacai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. ¿Ismaacʌdʌ ʌrcunadʌcamu ʌooqui vʌʌsi
ʌrcuucunadʌcatadai ʌgai di? —tʌtʌdai ʌsaduseo.
29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maicʌʌga gʌntʌtʌgitoi aapimʌ maimaatʌcatai iscaiti Diuusi ñiooquidʌ dai tomali
maimaatʌcatai siʌʌsi guvucadagai viaa Diuusi.
30 Siʌʌscadʌ duduaacagi coidadʌ camaicuucuntada agai tomali maiooñtada agai
mosʌpan ducamicana ʌgai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ.
31 Canʌidi aapimʌ oojai istumaasi gʌnaagidi Diuusi sai oidaga duaacaragai coidadʌ
vʌʌtarʌ.
32 Tomasi catʌvʌpi ʌpʌdui sicoi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru vʌʌscʌrʌ pocaiti
Diuusi: “Aanʌ anʌrDiuusigadʌ Avraañi dai Isaa dai Jaco dai aa ʌʌpʌ”, astʌtʌdai Diuusi. Ʌgai
Diuusi ʌʌmadu daraaja tʌvaagiʌrʌ. Diuusi ʌrDiuusigadʌ ismaacʌdʌ catʌvaagiʌrʌ daraaja
dai ismaacʌdʌ iimia agai tʌvaagiamu —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Moscaʌcai ʌoodami imaasi vʌʌscatai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi ʌSuusi ma-
maatʌtuldaragadʌcʌdʌ.

———

34 Aidʌsi ʌfariseo maí siʌSuusi cʌʌga aa noragi ʌsaduseo tai ʌgai maitʌʌ isducatai aa
noragidagi ʌfariseo ʌʌgi gʌnʌmpagi.
35 Dai ʌmoco ʌgai saagidaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrmamaatʌtuldadamicatadai Diuusi
sʌʌlicamigadʌ vuiirumada ʌliditadai ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
36 —¿Mamaatʌtuldadami vʌʌsi ismaacʌdʌ ipʌlidi Diuusi tʌsivuaadagi tumaasi vaamioma
gʌaagai tʌsivuaadagi? —tʌtʌdai ʌgai.
37 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—“Oigʌadañi ʌcʌliodami gʌDiuusiga vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ dai vʌʌsi gʌguvucadagacʌdʌ dai
vʌʌsi gʌtʌgitoidagacʌdʌ.
38 Gooviava ʌgai dai siooma gʌaagai isivuaadagi”.
39 Dai gooquiʌrdadʌ baitoma pocaidaga ʌʌpʌ: “Oigʌadañi gʌaaduñi poduucai pʌsduucai
gʌoigʌdai aapi ʌʌgi”.
40 Tomasioorʌ sioorʌ sʌʌlicʌdʌ ʌʌgidi idi ñiooqui ʌgai gia vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi
aagai Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ dai istumaasi aagai Diuusi ñiñiooquituldadamigadʌ —tʌtʌdai
ʌSuusi.

———

41 Vai quiaa ʌmapai guucacatadai ʌfariseo
42 taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ducatai tʌtʌgitoi aapimʌ voorʌ cajiudadʌ ʌCristo? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Davicaru cajiudadʌava —tʌtʌdai ʌgai.
43 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Tuisidʌ ʌgai vaa Davicaru aagai isducatai aagidi Diuusi Ibʌadʌ daidʌ icaiti: “ʌCristo
ʌrgiñDiuusiga”. Daidʌ Davicaru icaiti ʌʌpʌ:
44 Diuusi potʌtʌdai ʌCristo:
“Gʌmaaquimu aanʌ ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma namʌga.
Dai ugititudamu aanʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌcagi”.
Ascaiti Davicaru aagaitai ʌCristo.
45 ¿Ducatai istutuidi ʌCristo siʌrcajiudadʌcagi ʌDavicaru vai ʌʌgi ʌDavicaru giñDiuusiga
aagai? —tʌtʌdai ʌSuusi.
46 Dai tomali ʌmaadutai maitistutuiditadai isaa noragidagi tomali ʌmo ñiooqui dai aidʌ
abiaadʌrʌ vʌʌscatai ʌʌbʌidiña istʌcacadagi ʌmo istumaasi.

23

———

1 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ:

2 —Λmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo povʌnʌlidi siʌgai
vaamioma cʌʌga maatʌ caʌ istumaasi ooja Moseesacaru dai siʌʌgi ʌgai viaa sʌʌlicami
isgamamaatʌtuldiadagi sʌʌlicamigadʌ Moseesacaru.
3 CʌʌgadU isʌʌgiada aapimʌ dʌmos mosʌcaasi siʌʌscadʌ gʌnaagiada ʌgai mosʌcaasi
istumaasi aagai Moseesacaru dʌmos maitivuaada aapimʌ ismaasi ivueeyi ʌgai. Λgai aagai
ʌmo istumaasi dai ʌmamaasi ivueeyi.
4 Pocaiti ʌgai sai gʌaagai isiduñiagi mui naana maasi istumaasi dai ʌgai ʌʌgi maitivueeyi
isduucai aagai.
5 Λgai aliʌ oojoidi isoojadagi Diuusi ñiooquidʌ papepeeliʌrʌ dai ali cajiitʌrʌ daraasaiña
dai gʌncovana vupuraiña dai gʌnʌʌcana. Λgai maisiaa duutudai Diuusi mospovuaadana
ʌgai sai pocaitiña ʌoodami isʌgai aliʌ siaa duutudai Diuusi. Dai ʌgai oojoidi isgʌnaadadagi
yuucusi ismaacʌdʌ tʌʌtʌvʌdu naanacadʌ uugidiana. ΛʌgI poduucai gʌnaadaiña siooʌ
siaa duutudagi Diuusi dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo
maisiaa duutudai Diuusi mosgʌnaadaiña ʌgai ʌyuucusi sai pocaitiña ʌoodami isʌgai aliʌ
siaa duutudai Diuusi.
6 Dai ʌgai vʌʌscʌrʌ gagaagai cʌcʌʌgaducʌdioma daraicarui siu duucu gaugia agadagi
muidutai dai quiquiuupiʌrʌ.
7 Dai oojoidi sioodami cucuaasada gʌnvapanamu dai viaatuldiada cacaayana dai siaa
duutuadagi dai ʌgai aadʌrʌ maioojoidi ispoduucai ivuaadagi.
8-10 Aapimʌ mosʌmo aadunumu duucami dai mosʌca aanʌ Cristo ʌrgʌnbaitʌcʌaacamiga
cascʌdʌ maitʌaagai isaagiada aapimʌ oodami sai siaa gʌnduutudaiña tʌtʌaanʌdami du-
ucai. Diuusi gʌrooga vʌʌsia daama ʌrgabaitʌcʌaacami cascʌdʌ gʌaagai isvaamioma siaa
duutuadagi ʌgai sioodami.
11 Ismaacʌdʌ soicʌdagi aa ʌgai ʌrgʌducʌdʌcamicamu aapimʌ gʌnsaagida.
12 Λgai ismaacʌdʌ siooma gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai gia siooma maitʌrgʌducʌdʌcamicamu
dai ʌgai ismaacʌdʌ siooma maigʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai gia siooma ʌrgʌducʌdʌcamicamu.
13 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ
fariseo siʌʌ soimaa taatamu aapimʌ. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi.
Aapimʌ mamaatʌtuldi oodami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai vʌʌscʌrʌ aapimʌ maitivueeyi
istumaasi Diuusi ipʌlidi. Aapimʌ mamaatʌtuldadami maitipʌlidi isDiuusi gʌnsoicʌdagi
mai cʌʌga gʌntʌtʌgitoca aapimʌ dai aapimʌ sobicʌi aa oodami sai maitipʌlidiña isDiuusi
soicʌdagi vai cʌʌga gʌntʌtʌgitoca ʌgai tomasi ʌgai gia ipʌlidi isDiuusi soicʌdagi sai cʌʌga
gʌntʌtʌgitocana.
14 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ
fariseo siʌʌ soimaa taatamu aapimʌ. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi.
¿Tuimʌsi voopoidi baabaquidʌ ʌvipiuudu? Dai tʌvʌpi gamamadaiña aapimʌ sai pocaitiña
ʌoodami isaliʌ siaa duutudai aapimʌ Diuusi dʌmos maitʌrvaavoi. Cascʌdʌ aapimʌ aliʌ
soimaasi gʌntaatatuldamu Diuusi.
15 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ
fariseo. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ tomasiaaco ajioopai
dai gaagai oodami dai vaavoitulda ʌlidi gʌnʌpan duucai dai siʌʌscadʌ vaavoituda ʌgai
gʌnʌpan duucai ʌgai vaamioma soimaasi ivueeyi isaapimʌ dai aapimʌ ʌrgʌnduñi.
16 Siʌʌ soimaa taatamu aapimʌ. Aapimʌ mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ dʌmos
tomali aapimʌ maimaatʌ istʌiya ʌlidi. Dai gamamaatʌtuldi aapimʌ sai isʌmo oodami
aagadagi isiduñia ʌmo istumaasi sai ispocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai
poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga ʌgʌʌ quiuupai aidʌ gia maiviaaca isiduñia istumaasi
aagai, dʌmos ispocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai
ʌrvaavoi isoidaga ooro ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ viaaca isiduñia istumaasi aagai.
17 Vupuiiruga aapimʌ dai maimaatʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ.
Vaamioma ʌrsoiñi ʌgʌʌ quiuupai siʌooro ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ daja. Λooro quiuupai
ʌrana daja cascʌdʌ siaa duutudi ʌgai.
18 Dai aapimʌ gamamaatʌtuldi ʌʌpʌ sai isʌmo oodami aagadagi isiduñia ʌmo istumaasi
sai ispocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi
isoidaga ʌmo altar ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ aidʌ gia maiviaaca isiduñia istumaasi aagai, dʌmos
ispocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga
istumaasi Diuusi daasdaradʌ ʌaltar daama aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ viaaca isiduñia istumaasi
aagai.
19 Vupuiiruga aapimʌ dai maimaatʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ.
Vaamioma ʌrsoiñi ʌaltar siDiuusi daasdaradʌ. Diuusi daasdaradʌ ʌaltar daama daja
cascʌdʌ siaa duutudi ʌgai.

20 Isʌmo oodami aagadagi isiduñia ʌmo istumaasi dai pocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi
istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga ʌmo altar ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ dai pod-
ucai aagai ʌgai vʌʌsi istumaasi oidaga ʌaltar daama.
21 Isʌmo oodami aagadagi isiduñia aagai ʌmo istumaasi dai pocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ
ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga ʌgʌʌ quiuupai dai poduucai
aagai ʌgai vʌʌsi Diuusi, ʌgai quiuupiʌrʌ daja cascʌdʌ.
22 Isʌmo oodami aagadagi isiduñia aagai ʌmo istumaasi dai pocaitiadagi sai sʌʌlicʌdʌ
ʌrvaavoi istumaasi aagai poduucai isduucai ʌrvaavoi isoidaga tʌvaagi dai poduucai aagai
ʌgai vʌʌsi Diuusi, ʌgai tʌvaagiʌrʌ daja cascʌdʌ.
23 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ
fariseo. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌmamaasi ivueeyi. Vʌʌsi istumaasi viaa
aapimʌ aa oidiña oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ asta ivaagi mʌsmaacʌdʌ bʌʌjʌi.
Cʌʌgadu isoidiada aapimʌ oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ mʌstumaasi viaacagi dʌmos
maitivueeyi aapimʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi gomaasi gia maicʌʌgadu. Aapimʌ maicʌʌga
oidaga tomali maisoigʌnʌlidi aapimʌ aacʌdʌ tomali maicʌʌga vaavoitudai aapimʌ Diuusi
ñiooquidʌ poduucai aliʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ.
24 Aapimʌ ʌrʌpan ducami mainʌnʌaadami ismaacʌdʌ vaidaquia ʌlidi oodami ʌmapʌcʌrʌ.
Aapimʌ ivueeyi istumaasi maisi gʌaagai dai maitivueeyi istumaasi vaamioma gʌaagai.
25 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ
fariseo. Aapimʌ cʌʌ tuutiacami gʌnvueeyi oodami vuitapi dʌmos aliʌ soimaasi ivueeyi
aapimʌ. Ʌʌsivuacatai dai coimudadʌ tuutiacatai.
26 Aapimʌ sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ aliʌsi gʌaagai isʌʌpʌga daanʌda
aapimʌ Diuusi vai ʌgai gʌnoigʌlda gʌnsoimaascamiga dai poduucai camaitʌrsoimaasi
iduucamicamu aapimʌ.
27 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ
fariseo. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ ʌrʌpan ducami siaaco
gʌyaasapai coidadʌ dai aliʌ cʌʌga baiduñisi daamadʌrʌ dai ʌrana aliʌ sigalnaasi.
28 Pomaasi aapimʌ aliʌ cʌʌga tuutiacami gʌnvueeyi oodami vuitapi dai gʌntʌgitoidagʌrʌ
aliʌ soimaasi aagaiña ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivuaadana.
29 Siʌʌ soimaasi taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ
fariseo. Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ ivuiididi baabaquidʌ
Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ coi gʌnʌʌqui aaduñicaru dai siaaco yaasapi dai
gʌnaaduñicaru coi ʌʌpʌ aa oodami cʌʌ tuutiacami ʌgai ami daama ʌsai aapimʌ yoosigai.
30 Dai pocaiti aapimʌ: “Isoidacamudai aatʌmʌ ʌʌquioma aidʌsi oidacatadai gʌrʌʌqui
aaduñicaru maisoiña coodamudai aatʌmʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ”.
31 Poduucai ʌʌgi aapimʌ aagai mʌsidʌ ʌrcajiudadʌ dai ʌpan tuutuiga aapimʌ ʌgai is-
maacʌdʌ coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
32 Isapiasoimaasi ivuaada aapimʌ otoma ʌpan ʌʌsi gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamu aapimʌ gʌnʌʌqui
aaduñicaru.
33 Sʌʌlicʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami aapimʌ. Aapimʌ gia maicʌʌgacʌrʌ vuvaquimu baiy-
oma iimimu aapimʌ mʌʌca siaaco oidaga ʌDiaavora.
34 Cascʌdʌ ootosamu aanʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai oodami sastuduacami, dai
mamaatʌtuldiadami. Dʌmos aapimʌ coodamu ʌʌmoco dai aa curusiaba siisisamu dai aa
gʌviarsamu quiquiuupiʌrʌ, dai aa soimaa taatatuldamu aali quiiquiʌrʌ.
35 Dai poduucai aapimʌ gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamu vʌʌsi gocʌʌ tuutiacamicʌdʌ ismaacʌdʌ
gʌncooditu. Aidʌsi abiaadʌrʌ gʌmuaatu Aveelicaru cʌʌ tuigacʌdʌ asta aidʌsi gʌmuaatu
Zacaríasi Berequiiasi maradʌ ʌgai ismaacʌdʌ muaa ʌgai ʌgʌʌ quiuupai vuidʌrʌ ʌaltar
abaana.
36 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ sivi oidacami gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamu vʌʌsi
gomaasicʌdʌ.

———

37 Aapimʌ Jerusaleenʌrʌ oidacami aapimʌ mʌsmaacʌdʌ coodai Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ ojoodaicʌdʌ, mosʌʌ muiyoco imidagai ipʌliditadai aanʌ
isgʌnʌmpaidagi dai gʌnnuucadacagi ʌpan duucai ʌtacucu ʌmpaidi gʌmaamara gʌaana uta
mʌtai maitipʌli aapimʌ.
38-39 Dañi aapimʌ sivi gʌndagitomu aanʌ dai camaitiñtʌʌgimu aapimʌ ʌpamu asta
siʌʌscadʌ aiyagi istuigaco potʌiya aapimʌ: “Aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ ismaacʌdʌ borimʌi
Diuusi guvucadadʌcʌdʌ” —tʌtʌdai ʌSuusi.

24

———

1 Daidʌ ʌSuusi vuusai ʌgʌʌ quiuupaigadʌaiñdʌrʌ ʌjudidíu dai caimia agaitadai tai miadʌrʌ guuquiva aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai aagidi sai aliʌ chigiamaasi ʌgʌʌ quiuupai.
2 Taidʌ ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—¿Nʌidimʌsi aapimʌ vʌʌsi idi? Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai tomali ʌmo odai maiviiya agai ʌmai daama, vʌʌsi siaa gʌduuñimu goovai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

3 Amaasi iji aatʌmʌ Oliivosi giidiamu dai ami daiva ʌSuusi. Mosʌcaasi ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai ami daacatadai tʌtai aatʌmʌ itʌtʌdai:
—Aatʌmʌ ipʌlidi pʌsgʌraagida aapi siʌʌscadʌ ʌpʌduñia agai gomaasi ismaacʌdʌ aagai aapio. ¿Duucatai maatʌcamu oodami iscayo divi agai aapi dai cayo ugitimu oidigi? —tʌtʌdai aatʌmʌ.
4 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Gʌnnuucadacavurai vai tomali ʌmaadutai maitʌnvupuiirumadaiña.
5 Muidutai dadia agai daidi caitiadamu ʌgai: “Aanʌ anʌrCristo”, dai muidutai vupuiirumadadamu ʌgai.
6 Cajiomacamu ʌoodami muiyapʌrʌ cocodi, dai aa cayo gʌncocoda ʌʌpʌ, maitavʌr duduaadicuda gomaasi ʌpʌduñia agai ʌpʌga, dʌmos maiquia aayi cuugatʌrʌ tasʌrʌ.
7 Ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ oidacami cocuadamu ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai oidacamu biuugigai dai coocodagai aipacoga dai aliʌ cavami gigivucudamu ʌʌmapʌcʌrʌ gooidigi.
8 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ utudama gʌaagacai soimaasi taatamu oidigi daama oidacami.
9 Dai amaasi ʌoodami tʌʌgidamu ʌvaavoitudadami dudunucamiʌrʌ mʌsaidʌ gʌʌgʌna dai coodana. Dai vʌʌsi oidigi daama oidacami cʌʌdadamu giñvaavoitudaitai ʌgai.
10 Siʌʌscadʌ aiyagi amaasi tasʌrʌ muidutai camaitiñvaavoitudada agai, dai aipaco gʌncʌʌdadamu dai aipaco gʌntʌtʌgiadamu dudunucamiʌrʌ.
11 Dai oidacamu mui yaatavogami ismaacʌdʌ pocaitada agai saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai vupuiirumadadamu mui oodami.
12 Dai sʌʌlicʌdʌ oidacamu soimaasi dai cascʌdʌ mui oodami camaitʌnoigʌadamu aipacoga.
13 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ apiagiñvaavoitudadagi siʌʌsi uucami oidacagi oidigi daama ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu.
14 Dai vʌʌsi oidigʌrʌ gʌaagadamu gocʌʌ caidacʌdʌ isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana sipoduucai vʌʌsi oidigi daama oidacami maatʌcamu. Dai amaasi gia caugitimu oidigi.
15-16 Tai Daniel ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ poduucai ooja sai divia aagai ʌmoco ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ soimaasi iduñia agai ʌmo istumaasi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu ʌrana. Siʌʌscadʌ nʌijada oodami ispomaasi ʌpʌvuimi, amaasi ʌgai ismaacʌdʌ tami Judeeʌrʌ daraajagi gʌaagai isvoopiagi gigiidiamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Sioorʌ nʌijadagi idi oojai gʌaagai ismaatʌ caʌcagi.
17 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Sioorʌ vaaqui daama daacagi aidʌ tasʌrʌ aliʌsi gʌaagai isotoma voopiagi maivuvaidacai gʌvustuidaga tuucavidʌrʌ,
18 dai sioorʌ dʌjiana ajioopadagi maitʌaagai isʌpamu iimiagi gʌnquiiquiamu dai vuiyagi gʌnyuucusi.
19 Siʌʌ soimaa taatamu ʌooqui ismaacʌdʌ noonoacagi siʌʌpʌ viaacagi aali siisiʌdami, aidʌ tasʌrʌ.
20 Aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi vai maitʌrtoomococana mʌsiʌʌscadʌ voopiagi, tomali maitʌrʌmo ibʌstaragai tasʌrʌcana.
21 Aliʌ soima taata agai ʌvaavoitudadami cascʌdʌ. Vaamioma soimaasi gʌtaatamu amaasi sitomali ʌmo imidagai aidʌsi abiaadʌrʌ Diuusi idui oidigi dai gooquiʌrʌ tomali ʌmo imidagai maipomaasi gʌtaatamu.
22 Isbai tʌvʌpi ʌpʌduñiagi gomaasi aidʌ gia vʌʌsi coiyantada oodami dʌmos Diuusi maidagitomu istʌvʌpi ʌpʌduñia gomaasi ʌgai aliʌ oigʌdai ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu cascʌdʌ.
23 Amaasi isʌmaadutai povʌntʌtʌadagi: “Dañi tami daja ʌCristo”, mʌsiʌpʌ povʌtʌtʌadagi: “Dañi mʌʌca daja”, maitavʌr vaavoitudada.
24 Dadia vagai yaatavogami dai pocaitiada agai saidʌ ʌrʌCristo dai pocaitiada agai saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, daidʌ ivuaada agai naana maasi gʌgʌrducami dai poduucai vupuiirumadada agai asta ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌʌgi ʌcovai vuvaitu isistutiadagi.
25 Dʌmos aanʌ ʌʌquiasdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌaagidi.

26 Cascʌdʌ isaagiada ʌgai dai povʌtʌtʌadagi: “Dañi mʌʌca oidigana daja ʌCristo”.
Maitʌaagai isiimiagi ʌoodami daida isaagiadagi ʌgai dai povʌtʌtʌdai: “Dañi tami quiiyʌrʌ
daja”, maitʌaagai isvaavoitudadagi.
27 Poduucai ismaascana siʌʌscadʌ vʌpʌdocʌdagi oidigi poduucai ʌʌpʌ vʌʌsi oodami
giññʌida agai siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco diviagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
28 Tomasiaaco siaaco caatʌcagi baabaidi duvaligadʌ ami gʌnʌmpaidiña nuunui, poduu-
cai ʌrvaavoi ʌʌpʌ saidʌ ʌpʌduuñi agai vʌʌsi istumaasi aagai aanʌ.

———

29 Dai amaasi siʌʌscadʌ cadaivuñiagi gosoimaa taataragai tasai tucapi viiya agai dai
masaadai gʌiiña agai, dai sisiaavugai suuligia agai tʌvaagiaiñdʌrʌ, dai vʌʌsi istumaasi
oidaga tʌvaagiʌrʌ gigivucudamu.
30 Dai amaasi tʌʌgimu oodami tʌvaagiʌrʌ ʌmo istumaasi dai poduucai maatʌmu iscadivia
aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai vʌʌsi oidigi daama oidacami suaanʌda agai daidʌ
giñtʌʌgimu ʌgai istʌvaagiaiñdʌrʌ imʌdamu aanʌ icomai saagidaiñdʌrʌ guvucadagaicʌdʌ
dai Diuusi dadadaquigadʌ ʌʌmadu.
31 Dai ootosamu aanʌ giñtʌtʌaañicaru vai ʌgai cavami iivana trompeetacʌdʌ dai poduucai
ʌmpaida aagai vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ dai vʌʌsi
tʌvaagiaiñdʌrʌ.
32 Maatʌvurai aapimʌ idi ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidia iñagai aanʌ aagaitai ʌiigosi.
Siʌʌscadʌ momiacagi iigosi maamaradʌ dai iipoidagi aagadʌ poduucai camaatʌca iscami-
aadimi taaco.
33 Poduucai ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscasi ʌpʌvuidagi gomaasi ismaacʌdʌ caaagidi
aanʌ camaatʌca iscayoga ugidagai oidigi.
34 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai gomaasi ʌpʌduñia agai maiquiaa ugitʌcai
oodami sivi oidacami.
35 Tʌvaagi dai dʌvʌʌrai ugitimu dʌmos giññiooqui maiugitimu.
36 Dʌmos tomali ʌmaadutai maimaatʌ siʌʌscadʌ tomali siuu duucu tomali Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ daraajatai maimaatʌ, tomali aanʌ Diuusi maradʌcatai. Mosʌʌgi
gʌrooga Diuusi ʌgai dai maatʌ.
37 Poduucai isduucai ʌpʌdui aidʌsi oidacatadai ʌNoé poduucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ
siʌʌscadʌ cadivia iñagada aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
38 Ʌqui aidʌsi maiquiaa cavami duudu dai maiquiaa gʌiiña oidigi suudagicʌdʌ ʌoodami
gacuaadana dai gayʌʌdana dai cuucuntaiña, dai gamamaacaiña gʌnmaamara ooqui mʌsai
ooñtaiña asta aidʌ uucami sivaa ʌNoé gʌvaarcugʌrʌ.
39 Sai moduu maimaí ʌgai asta aidʌsi caduuquimi tai vʌʌsi ʌoodami coi. Poduucai
ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ siʌʌscadʌ divia aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
40 Dai amaasi gooca cʌcʌʌli oidigana daraajamu siDiuusi vaidacaimu ʌmoco dai ʌgʌmai
viaamu.
41 Dai gooca ooqui gatuaadamu siDiuusi vaidacaimu ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu.
42 Vʌʌscʌrʌ gʌaagai isbaigʌnduca aapimʌ maimaatʌcatai tomali siuu duucu divia aagai
ʌtʌaanʌdami.
43 Dʌmos cʌʌga maatʌ aapimʌ sai isʌmo oodami maatʌcagi siuu duucu ami quiidiʌrʌ divia
agadagi ʌmo ʌʌsivogami maicosian tada ʌgai nuucadacatai sai maivaacʌna quiidiʌrʌ dai
ʌʌsidana.
44 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌn ducagi, siuu duucu siooma maitʌgitoca
aapimʌ iñsidivimu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

45 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Ʌmoco gaaamu vʌʌscʌrʌ gaagaiña ʌmoco ʌʌgidaracami dai saituduacami saidʌ
ʌrtʌaanʌdamigadʌcana pipiooñigadʌ dai bibidiña siuu duucu gʌaagadagi.
46 Baigʌʌliadamu ʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ iducagi vʌʌsi cʌʌga siuu duucu diviagi
ʌaamudʌ.
47 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi saidʌ ʌaamudʌ tʌaanʌdami duucai viituldamu vʌʌsi istumaasi
viaacagi.
48 Dʌmos siʌpiooñi ismaacʌdʌ tʌaanʌdami duucai viaagi ʌaamudʌ maicʌʌga tuigacagi dai
povʌʌldagi siʌaamudʌ maiotoma divia aagai
49 dai gʌaagacai soivuaadagi ʌgaa pipiooñi dai ʌgai gacuaadagi dai gayʌʌdagi dai nava-
muagi aa navacoidadʌ ʌʌmadu.
50 Dai poduucai ʌaamudʌ diviagi siuu duucu ʌpiooñigadʌ siooma mainʌnʌracagi dai siuu
duucu ʌgai maimaatʌcagi.

51 Dai sʌʌlicʌdʌ soima taatatuldamu ʌgai daidʌ iduuñimu ʌgaicʌdʌ isducatai ʌpʌvueeyi
ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Amaasi susuaaquimu ʌgai
dai aliʌ soimaasi taata agai.

25

———

1 Isducatai ʌʌpʌ vueeyi siʌʌscadʌ Diuusi soicʌdagi oodami sai cʌʌga gʌntʌgitocana ʌrʌpan
ducami istumaasi idui baivustaama aali tʌtʌʌji ismaacʌdʌ iimi agaitadai ʌmo cunatara-
giamu dai bʌʌ iimʌi gʌncuucudacaru. Dai ʌgai ajia agai ʌnoovio ʌmapʌcʌrʌ.
2 Dai taamatai ʌgai maicʌʌga gʌntʌtʌgito dai taamatai ʌgai aliʌ cʌʌga gʌntʌtʌgito.
3 Ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga gʌntʌtʌgito maibʌcai asaiti istucʌdʌ suusudadagi
gʌncuucudacaru siuu duucu caugitiagi asaitigadʌ ʌcuucudacarui.
4 Dai ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga gʌntʌtʌgito ʌgai gia bʌcai asaiti istucʌdʌ suusudadagi
gʌncuucudacaru.
5 Daidʌ ʌnoovio camaiotoma divia sai cavʌʌscatai sʌʌlicʌdʌ coocosimu dai coocoi.
6 Sai caʌran tucarʌ sibʌ iiña istumaasi saidʌ icaiti: “Casibʌdʌrʌ imʌi lienʌ ʌnoovio,
mʌcavʌr vuidʌrʌ aji”, ascaiti.
7 Tai vʌʌscatai ʌaali tʌtʌʌji vaapañi dai baidui gʌncuucudacaru.
8 Daidʌ ʌtaama ismaacʌdʌ maicʌʌga gʌntʌtʌgito itʌtʌdai ʌgaa ismaacʌdʌ cʌʌga
gʌntʌtʌgito: “Gʌrcuucudacaru cayoga tuu gʌrmaacavurai laalachi asaiti”, astʌtʌdai.
9 Sai aa noragi ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga gʌntʌtʌgito daidʌ itʌtʌdai: “Chu, aidʌ gia maitʌrajia
goovai dai tomali aapimʌ ʌʌpʌ. Baiyoma avʌr iimi aapimʌ mʌʌca siaaco gʌgaagarai dai
savʌda aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ”, astʌtʌdai.
10 Dai aidʌsi utudama mʌʌca gasavʌdamu ʌgai ʌasaiti sai aayi ʌnoovio. Dai ʌaali
tʌtʌʌji ismaacʌdʌ cʌʌga gʌntʌtʌgito vaapa ʌnoovio ʌʌmadu ami cunataragiʌrʌ, dai cuu
ʌcuuparagai.
11 Sai gooquiʌrʌ dada ʌgaa aali tʌtʌʌji daidʌ icaiti: “Cʌliodami, cʌliodami
gʌrcupioquidañi”, astʌtʌdai.
12 Sai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai: “Maitanʌnmaatʌ”, astʌtʌdai ʌgai —tʌtʌdai ʌSuusi.
13 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdami:
—Cascʌdʌ baigavʌr gʌnduca aapimʌ maitamʌmaatʌ siʌʌscadʌ tomali siuu duucu divia
iñagai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.

———

14 Siʌʌscadʌ Diuusi soicʌdagi oodami sai cʌʌga gʌntʌgitocana gomaasi ʌrʌpan ducai
isduucai idui ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ imia agaitadai ʌmai dʌvʌʌriamu dai vaí gʌpipiooñiga dai
maa tumiñsi.
15 Ʌmoco maa ʌgai taama mil piisu, dai ʌgʌmai goo mil, dai ʌgʌmai ʌmo mil. Ʌʌpʌgadagʌ
siooma saituduga cascʌdʌ vaamioma mui maa ʌgai tumiñsi daidʌ ʌgaa siooma maisas-
tuduga cascʌdʌ vaamioma chiichiʌqui maa ʌgai tumiñsi. Dai ii ʌgai ʌmai dʌvʌʌriamu.
16 Ʌpiooñigadʌ ismaacʌdʌ viaacatadai taama mil piisu gamaitʌ ʌʌpʌ taama mil piisu
ʌtumiñsicʌdʌ.
17 Poduucai ʌʌpʌ ʌgʌmai ismaacʌdʌ viaacatadai goo mil gamaitʌ ʌʌpʌ goo mil.
18 Tai ʌgai ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo mil ii dai ʌsto ʌtumiñsigadʌ gʌaamu dʌvʌʌrai uta.
19 Tʌvʌpicʌdʌ ʌpamu divia ʌaamudʌ dai vaí ʌgai gʌpipiooñiga dai maatʌca aagai sʌʌjʌqui
gamaitʌ ʌʌmadutai.
20 Ʌʌpʌga divia ʌgai ismaacʌdʌ viaacatadai taama mil piisi dai tʌʌgi ʌtumiñsi ismaacʌdʌ
gamaitʌ daidʌ itʌtʌdai: “Giñaamu, aapi giñmaa taama mil piisu dai tami daja ʌʌpʌ taama mil
piisu ismaacʌdʌ gamaitʌ aanʌ”, astʌtʌdai.
21 Taidʌ ʌaamudʌ itʌtʌdai: “Cʌʌgaduava, aapi ʌrʌmo cʌʌ piooñi cacʌʌga idui aapi
laachicʌdʌ sivi gia gʌmaaquimu aanʌ gʌʌpioma. Miaadʌi dai baigʌʌliada aanʌ giñʌʌmadu”,
astʌtʌdai.
22 Tai gooquiʌrʌ ami divia ʌpiooñigadʌ ismaacʌdʌ viaacatadai goo mil piisu daidʌ itʌtʌdai:
“Giñaamu giñmaa aapi goo mil piisu dai tami daja ʌʌpʌ goo mil ismaacʌdʌ gamaitʌ aanʌ”,
astʌtʌdai.
23 Taidʌ ʌaamudʌ itʌtʌdai: “Cʌʌgaduava, aapi apʌrʌmo cʌʌ piooñi cacʌʌga idui aapi
laachicʌdʌ sivi gia gʌmaaquimu aanʌ gʌpioma. Miaadʌi dai baigʌʌliada giñʌʌmadu”,
astʌtʌdai.
24 Tai gooquiʌrʌ ami divia ʌgʌmai piooñigadʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo mil piisu, ʌgai
itʌtʌdai gʌaamu: “Giñaamu cʌʌ maatʌ aanʌ sialiʌ oomaliga aapi dai aa gʌʌsituldiña pai aapi
mosvuudana yoovisicami dai maita aata vueeyi aapi dai vʌʌscʌrʌ vuuyi tumiñsi.
25 Cascʌdʌ gʌʌʌbʌñi aanʌ dai ii dai ʌsto gʌtumiñsiga dʌvʌʌrai uta dai tami daja”, astʌtʌdai.

26 Taidʌ ʌaamudʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai: “Aapi ʌrʌmo piooñi maicʌʌ tuigacami dai parʌgami camaatʌcatadai aapi isaa giñʌsituldi dai iñsaanʌ mosvuuyi yoovisicami dai ismaita aata vueeyi aanʌ dai vʌʌscʌrʌ vuuyi tumiñsi.
27 Cascʌdʌ sibʌaco gamaaquimudai aapi gotumiñsi mʌsiaaco maitʌtuldamudai simuiyoma vuimudai aanʌ diviacai”, astʌtʌdai ʌaamudʌ.
28 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌgaa ismaacʌdʌ ami guucacatadai: “Bʌivurai gotumiñsi dai maaca ʌgai ismaacʌdʌ viaa baivustaama mil”, astʌtʌdai ʌaamudʌ.
29 “Tomasioorʌ cʌʌga aata vueeyi istucudʌ Diuusi gʌroidi vaamioma viaaca aagai. Dai sioorʌ maicʌʌga aata vueeyi istucʌdʌ viaa, ʌgai gia ootoma maiviaaca agai.
30 Dai idi giñpiooñiga maicʌʌ tuigacʌdʌ vuusaidavurai quiidigamu dai poduucai ʌʌpʌ Diuusi ootosamu vʌʌsi ʌsoimasi ivuaadami mʌʌca siaaco oidacagi ʌDiaavora sisuaanʌdamu ʌgai dai aliʌ soimaasi taata agai”, ascaiti ʌaamudʌ.

———

31 Siʌʌscadʌ divia aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami vʌʌsi giñtʌtʌaañicaru ʌʌmadu daidʌ ʌrraícamu aanʌ amaasi. Diuusi giñdaasamu baitʌcʌaacami sitʌaanʌdamu aanʌ vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami.
32-33 Dai vʌʌsi oidacami gʌnʌmpaidamu giñabaana dai ʌcovai vuvaidamu aanʌ ʌvaavoitudadami dai sʌʌlisapadʌrʌ daraasamu dai ʌsoimaasi ivuaadami oogisapadʌrʌ poduucai isduucai ʌmo pastuuru judidíu ʌcovai vuvaidiña cañiiru sisiivatu saagidaiñdʌrʌ.
34 Amaasi aanʌ ismaacʌdʌ ʌrraí aagidamu ismaacʌdʌ sʌʌlisa padʌrʌ daraaja: “Aapimʌ ismaacʌdʌ Diuusi gʌrooga cʌʌgacʌrʌ nʌidi giñʌʌmadu daraajamu dai aanʌ gʌnmaaquimu sʌʌlicami isaapimʌ giñʌʌmadu tʌaanʌdagi. Aidʌsi abiaadʌrʌ idui Diuusi oidigi aagai sai aapimʌ gatʌaanʌda agai aanʌ iñʌʌmadu.
35 Biuugimu aanʌ mʌtaidʌ imbii. Tonomu aanʌ mʌtaidʌ iñvasiibi suudagi. Aanʌ aimʌraitadai mai aapimʌ maitiñmaatʌcatadai dai vʌʌscʌrʌ giñmaa aapimʌ oigaragai isgʌnquiiyʌrʌ tiñuuliña aanʌ.
36 Dai camaiviaacatadai aanʌ yuucusi mʌtai aapimʌ giñmaa yuucusi, dai coococatadai aanʌ mʌtai aapimʌ giñdadiji, dai maisapicatadai aanʌ mʌtai aapimʌ giñdadiji ʌʌpʌ”, povʌntʌtʌadamu aanʌ.
37 Amaasi ʌvaavoitudadami giñaa noragidamu dai povai iñtʌʌdamu: “¿Tʌaanʌdami, vʌquidʌ gʌnʌidi aatʌmʌ isbiuugimucatadai aapi siaatʌmʌ gʌbii? ¿Vʌquidʌ gʌnʌidi aatʌmʌ istonomucatadai aapi siaatʌmʌ gʌvasiibi suudagi?
38 ¿Vʌquidʌ daivusai aapi siaatʌmʌ maitʌmaatʌcatadai dai vʌʌscʌrʌ gʌmaa oigaragai isgʌrquiiyʌrʌ coi aapi? ¿Vʌquidʌ gʌnʌidi aatʌmʌ ismaiyuucusu aapi dai gʌmaa yuucusi?
39 ¿Vʌquidʌ coococatadai aapi dai vʌquidʌ maisapicatadai aapi sigʌdadiji aatʌmʌ?” Povai iñtʌtʌadamu ʌvaavoitudadami.
40 Dai aanʌ aa noragidamu daidʌ itʌʌdamu: “Ismaacʌdʌ gʌnaadidi aanʌ ʌrvaavoi tomastumaasi cʌʌgaducami ismaacʌdʌ aapimʌ giñaaduñi gʌnvuiididiña aipacoga gʌnsoicʌitai ducami isgomaasi iduuñimudai aapimʌ aan imvʌʌtarʌ”, povʌntʌʌdamu aanʌ.
41 Amaasi aanʌ gʌʌ raí, itʌʌdamu ʌgai ismaacʌdʌ giñoogisa padʌrʌ guuca: “Iimʌdavurai aapimʌ tabiaadʌrʌ Diuusi maicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ, iimʌdavurai siaaco tomastuigaco mʌʌcana taí, mʌʌca siaaco baidui Diuusi ʌDiaavora vʌʌtarʌ dai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vʌʌtarʌ:
42 Biuugimu aanʌ mʌtai maitiñbii, tonomu aanʌ mʌtai maitiñvasiibi suudagi,
43 dai gʌndiviji aanʌ maiaapimʌ maitiñmaatʌcatadai dai casʌcʌdʌ maitiñmaa oigaragai isgʌnquiiyʌrʌ giñuuliña aanʌ. Dai maiyuucusucatadai aanʌ mʌtai maitiñoi yuucusi, coococatadai aanʌ mʌtai maitiñdadiji, maisapicatadai aanʌ mʌtai maitiñdadiji”, potʌʌdamu aanʌ.
44 Amaasi ʌgai povaiñtʌtʌadamu: “Tʌaanʌdami, ¿vʌquidʌ biuugimu aapi, dai tonomu, dai gʌrdiviji, dai maiyuucusu, dai cooco, dai maisapicatadai simaitʌ soi aatʌmʌ?” povaiñtʌtʌadamu ʌgai.
45 Siaanʌ gʌʌ raí aa noragidamu daidʌ itʌʌdamu: “Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi tomastumaasi cʌʌgaducami ismaacʌdʌ maitidui aapimʌ govaavoitudadami vʌʌtarʌ tomasi maisi gʌaagai goovai gomaasi maitidui aapimʌ aanʌ giñvʌʌtarʌ”, potʌtʌadamu aanʌ.
46 Daidʌ ʌsoimaasi ivuaadami iimia agai siaaco tomastuigaco Diuusi soimaasi taatamituldiadamu daidʌ ʌcʌʌga tʌgitocami iimia agai tʌvaagiamu siaaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu tomastuigaco —tʌtʌdai ʌSuusi.

26

———

1 Aidʌsi canaato aa ʌSuusi vʌʌsi gomaasi, ʌgai povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdami:

2 —Cʌʌ maatʌ aapimʌ sigoo tasaicʌdʌ aiya agai ʌsiaa duudagai ismaacʌdʌ pascua tʌʌgidu,
siamaasi giñbʌimu ʌoodami dai mʌʌca iñtʌʌgidamu mʌsaidʌ giñsiisana curusiaba poduucai
iñmuaamu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —gʌrtʌtʌdai ʌgai.
3 Amaasi ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu daidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diu-
usi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌpipiscaligadʌ ʌjudidíu Caifási quiidiana tuisicana gʌnʌmpagi.
Ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌcatadai papaaligadʌ ʌjudidíu.
4 Dai vʌʌscatai ʌgai gʌnaatagi isducatai yaatagidagi ʌSuusi dai bʌjiagi dai muaagi.
5 Daidʌ icaiti:
—Baiyoma nʌnʌraca aatʌmʌ vai daivuñiagi gosiaa duudagai tʌtaida bʌiya aatʌmʌ vai
maitʌrvui baacoagi oodami —ascaiti.

———

6 Vaidʌ ʌSuusi Betaaniʌrʌ daacatadai Simuñi quiidiʌrʌ. ʌSimuñi ʌʌquioma viaacatadai
ʌmo coocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dʌmos cadueeyi ʌgai.
7 Tai ami divia ʌmo ooqui dai bʌʌcati ʌmo tucayu alavastrocʌdʌ duñisicami suudacami
asaiti sigian uuvadami sʌʌlicʌdʌ namʌacami. Daacatadai ʌSuusi mesa abaana taidʌ ʌooqui
tʌi ʌasaiti moodʌrʌ.
8 Aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ gomaasi aliʌ baacoi aatʌmʌ dai aipaco
gʌraatagidimi daidʌ icaiti:
—¿Istuisidʌ siaa doodai goovai goasaiti?
9 Cʌʌga gʌgagaramudai goovai mui tumiñsicʌdʌ dai ʌcʌdʌ soiñamudai soitutuigami —caiti
aatʌmʌ.
10 Vaidʌ ʌSuusi caʌ istumaasi aagai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai daidʌ povʌrtʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pocai nʌidi aapimʌ idi ooqui? Gomaasi ismaacʌdʌ giñduñi goovai ʌrʌmo
istumaasi cʌʌgaducami.
11 Soitutuigami vʌʌscʌrʌ viaacamu aapimʌ gʌnsaagida dai aanʌ gia maisiu vʌʌscʌrʌ
giñnʌijadamu aapimʌ.
12 Idi ooqui giñtʌi asaiti giñmooana otoma muquia iñagai aanʌ cascʌdʌ.
13 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai tomasiaacoga siaaco gaagiadagi Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌ vʌʌsi oidigi daama gaaagiadamu ʌʌpʌ istumaasi
idui idi ooqui sipoduucai vʌʌsi oodami maatʌcamu —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

14 Tai amaasi ʌUudasi Iscaliote, ʌmoco ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ
ʌSuusi ii dai gaaataga ʌgai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu,
15 daidʌ itʌtʌdai:
—¿Mʌʌqui giñmaquiagi tumiñsi isgʌntʌʌgida aanʌ ʌSuusi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa namʌqui ʌmo coobai dan baivustaama piisu plata.
16 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌUudasi gaagai isducatai gatʌʌgidagi ʌSuusi.

———

17 Tai aayi ʌsiaa duudagai istuigaco gʌtʌgitoi ʌjudidíu aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi
Ejiipituaiñdʌrʌ. Tai aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ miaadʌrʌ guuquiva ʌSuusi dai
tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—Vaacoga ipʌlidi aapi tʌsbaiduñiagi cuaadagai idi siaa duudagai vʌʌtarʌ —tʌtʌdai
aatʌmʌ.
18 Tai ʌgai povʌrtʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌca gʌgʌr quiiquiʌrʌ dai aagida ʌcʌʌli ismaacʌdʌ caaagidi aanʌ dai
aagidavurai sai aanʌ pocaiti sai camiaadimi mʌsiʌʌscadʌ giñmua aagai sai quiidiʌrʌ gaugia
ragai aatʌmʌ aanʌ ʌʌmadu aapimʌ idi siaa duudagʌrʌ cuaadagai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
19 Tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai idui isducatai gʌraagidi ʌSuusi dai baidui
ʌcuaadagai siaa duudagʌrʌ vʌʌtarʌ. Idi siaa duudagʌrʌ tʌtʌgitoi ʌjudidíu aidʌsi Diuusi
cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ.
20 Dai aidʌsi catuca mesa vuidʌrʌ daacatadai ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ ʌbaivustaama dan
gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌgai.
21 Dai gacuaadatadai aatʌmʌ taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi, ʌmaadutai aapimʌ giñtʌʌgida agai ʌdudunucami
siʌgai giñmuaamu —gʌrtʌtʌdai ʌgai.
22 Tʌtai aatʌmʌ aliʌ soigʌrʌʌli dai aipaco gʌraagidimi dai pocaitimi aatʌmʌ.
—Tʌaanʌdami, aanʌ gia cho —tʌtʌdai aatʌmʌ.
23 Taidʌ ʌSuusi gʌraa noragi dai povʌrtʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ giñʌʌmadu gacueeyi ʌgai vaa plaatʌrʌ gooviava ʌgai daidʌ giñtʌʌgida agai
dudunucami.

24 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ivueeyi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dʌmos siʌʌ soimaa taatamu gocʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai siooma ʌrcʌʌgaicamudai gocʌʌli vʌʌtarʌ ismaivuusaimudai tami oidigi daama —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
25 Amaasi ñioo ʌUudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Giñmamaatʌtuldiadamiga, aanʌ gia cho —tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ aapiapa —tʌtʌdai ʌsuusi.
26 Dai aidʌsi gacuaadatadai aatʌmʌ, taidʌ ʌSuusi bʌi ʌpaana dai gamamagi dai saasarai dai gʌrmaa aatʌmʌ mamaatʌrdami daidʌ povʌrtʌtʌdai:
—Ugavurai. Idi ʌrgiñtuucuga —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
27 Dai bʌi ʌʌpʌ ʌmo vaasu uuvasi varagadʌ dai gamamadacai gʌrmaa ʌʌpʌ daidʌ povʌrtʌtʌdai:
—Iivurai idi vʌʌscatai aapimʌ.
28 Idi ʌrʌpan ducami giñʌʌra ismaacʌdʌ aastia agai muucucai aanʌ sipoduucai gʌoigʌldamu soimaascamigadʌ, tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi. Iñsiʌʌscadʌ muquiaagi vai aastiagi giñʌʌra aidʌ abiaadʌrʌ gʌaagamu goñiooqui utudui ismaacʌdʌ gaaagidi isduucatai gaoigʌldi soimascami dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
29 Dai aanʌ angʌnaagidi ansai camaiyʌʌda iñagai aanʌ uuvasi varagadʌ asta iñsiʌʌscadʌ iiyagi utudui aapimʌ gʌnʌʌmadu mʌʌca siaaco gatʌaanʌi gʌrooga Diuusi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
30 Dai canʌʌcai ʌmo Diuusi nʌidadʌ siaa duutudaitai Diuusi, iji aatʌmʌ Oliivosi giidiamu.
31 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Vʌʌscatai aapimʌ voopoimu dai ʌʌgi giñdagitomu sivi tucarʌ, pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Dagitomu aanʌ isgʌmuaatudamu pasturu sicañiirugadʌ aipaco iimimu”, caiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
32 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌpamu duaaca aanʌ ʌʌpʌga aimu aanʌ Galileeʌrʌ isaapimʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
33 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomasi vʌʌscatai gogaa voopiagi dai ʌʌgi gʌdagituagi aanʌ gia maiʌʌgi gʌdagituagi —tʌtʌdai ʌPiiduru.
34 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ gʌaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai sivi tucarʌ maiquiaa cuujuicai tacucu aapi vaicojo potʌiya agai pʌsai maitiñmaatʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
35 Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Tomañsi aapi gʌʌmadu muu maitanpotʌiyagi iñsmaitʌmaatʌ —tʌtʌdai ʌPiiduru.
Tʌtai vʌʌscatai aatʌmʌ potʌi ʌʌpʌ.

———

36 Dai amaasi aayi ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco Getasemani tʌʌgidu taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Tamiavʌr daraaja naida aanʌ mʌʌca gamamadagi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
37 Dai vaidacai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌgooca Sevedeo maamaradʌ dai aliʌ soigʌʌlidi dai camostʌgitocan tada isdadiagi ʌtʌtʌaanʌdami dai bʌʌquiagi.
38 Daidʌ itʌtʌdai:
—Camuquiadan tada aanʌ soigiñʌliditai. Tanasiavʌr vii aapimʌ dʌmos maitavʌr coocosi —tʌtʌdai.
39 Dai baitʌquioma ii dai cupulia voi dʌvʌʌrapi dai daanʌi Diuusi dai potʌtʌdai:
—Giñooca isbaigaca ismaisii soimaa taata aanʌ dʌmos vai maitʌʌpʌ duuna istumaasi aanʌ ipʌlidi mosʌcaasi istumaasi aapi ipʌldagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
40 Dai amaasi ʌpamu ii ʌgai mʌʌca siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ vai ʌgai coocosʌcatadai, daidʌ potʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:
—¿Maitapʌs istui isnʌaagagi tomasi ʌmo oora aanʌ giñʌʌmadu?
41 Maitavʌr coocosi dai gamamadada vai maisoimaasi gʌnduiñtuldana ʌDiaavora. Aapimʌ iduñia ʌlidi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai vʌʌscʌrʌ maiquiaa cʌʌga vaavoitudai cascʌdʌ maitivueeyi —astʌtʌdai.
42 Dai imʌcai gamamagi ʌSuusi ʌpamu dai poduucai gamamagi:
—Giñooca ismaibaigacagi ismaisoima taata aanʌ isducatai cabaidui aatʌmʌ aidʌ gia ʌpʌduuna isducatai aapi ipʌliadagi —asduucai gamamadai.
43 Dai otoma ʌpamu ii siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ vai ʌpamu coocosʌcatadai aliʌ coocosimucatadai ʌgai mossusuligʌi vuupuidʌ.
44 Dai dagito ʌgai dai imʌcai gamamagi ʌpamu ʌgai vaa ñiooquicʌdʌ.
45 Amaasi ʌpamu ii ʌgai siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai:

—Siviavʌr gia coocosi daidʌ gʌniibʌsta. Casiat aayi mʌsiuu duucu giñtʌʌgida agai aanʌ
ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Giñtʌʌgida mʌaagai soimaasi ivuaadami.
46 Vaapaigivurai. Tiimʌda. Casia boodʌrʌ imʌi ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

47 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai ami divia ʌUudasi. Ʌgai ʌrʌmoco gʌraduñi aatʌmʌ
baivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi vai oiditadai mui oodami dai vuucati
mamaastai dai uusi. Ʌgai ʌrojootosadʌcatadai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu
dai ʌpipiscaligadʌ ʌjudidíu.
48 Uudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi casi itʌtʌdai ʌʌquioma ʌgai ʌoodami:
—Ismaacʌdʌ usupiga aanʌ ʌgiava ʌgai vʌrai bʌi —tʌtʌdai ʌUudasi.
49 Amaasi miaadʌrʌ cʌquiva ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Baiga giñmamaatʌtuldiadamiga —tʌtʌdai ʌUudasi.
Dai usupi.
50 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Giñaduñi pʌtuma duñia agai dai divia? —tʌtʌdai ʌgai.
Amaasi miaadʌrʌ guuquiva ʌoodami dai bʌi ʌSuusi.
51 Amaasi ʌmaadutai ismaacʌdʌ ami guucacatadai Suusi ʌʌmadu vuusaitu gʌcusiru dai
iquitʌ ʌmo naacadʌ ʌbaitʌcʌaacami papaali pioоñigadʌ.
52 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Gʌcuviertagʌrʌ icʌʌsa gʌcusiru. Vʌʌscatai sioorʌ gacocoadagi cusiruicʌdʌ cusiruicʌdʌ
coimu ʌgai.
53 ¿Maitapʌs maatʌ aapi iñsaanʌ istutuidi istaañiagi giñooca ʌmo soiñi vai ʌgai cʌʌga
istutuidi isgiñootosdagi mui mil gʌsandaaruga tʌvaagiaiñdʌrʌ?
54 Isʌgai giñootosdagi aidʌ gia camaitʌʌpʌduñia go ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ
—tʌtʌdai ʌSuusi.
55 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—¿Tuimʌsi dada aapimʌ dai vuucati uusi dai mamaastai? ¿Dai tuimʌsi giñbʌʌquia agai
ducami siaanʌ ʌrʌmo ʌʌsivogamicagi? Vʌʌs tasai gʌnsaagida daacana aanʌ ʌgʌʌ quiu-
upaigadʌrʌ judidíu dai gʌnmamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ mʌtai tomali ʌmo imidagai
maimaisapicami giñbʌi.
56 Dai vʌʌsi gomaasi idui aapimʌ vaidʌ ʌpʌduuna isducatai ooja Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tʌtai vʌʌscatai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ voopoi dai ʌʌgi viaa ʌSuusi.

———

57 Tai ʌgai ismaacʌdʌ bʌi ʌSuusi bʌʌcai mʌʌca siaaco daacatadai ʌCaifási.
Ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu. Ami casi gʌnʌmpaidacatadai
ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌpipiscaligadʌ ʌjudidíu.
58 Vaidʌ ʌPiiduru mosmʌʌcasdʌrʌ oiditadai ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu
tuisiquigadʌrʌ ucami dai amaasi vaa dai daiva ʌsandaaru ʌʌmadu dai nʌijada aagai
istumaasi iduñia ʌgai ʌSuusicʌdʌ.
59 Taidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali vʌʌscatai ʌvaamioma
tʌtʌaanʌdamigadʌ uusi dadagʌcʌdʌ dudunucami ʌjudidíu gaagai ʌmo istumaasi istucʌdʌ
gʌpiʌrʌ vuaajagi tomasi maitʌrvaavoi dai poduucai gatʌaañia agai muaaragai.
60 Dai vʌʌscʌrʌ maitʌʌ tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuaajagi tomasi muidutai
dada dai yaatagʌi. Dai cuugatʌrʌ dada gooca nʌijadami yaatavogami
61 daidʌ icaiti:
—Gocʌʌli icaiti: “Aanʌ istutuidi isdaitudagi ʌgʌʌ quiuupai dai vaica tasaicʌdʌ ʌpamu
vañigidagi”, caiti gocʌʌli —ascaiti gonʌijadami.
62 Amaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali judidíu cʌquiva daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—¿Maitapʌs gaaa noragida agai tomali ʌmo istumaasi? ¿Tumaasi goovai ismaacʌdʌ aagai
goovai gʌvui? —astʌtʌdai.
63 Taidʌ ʌSuusi maiñioocacai vii. Taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali judidíu itʌtʌdai:
—Aanʌ angʌaagidi pʌsaidʌ gʌraagidana Diuusi vuitapi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga
pʌsabai aapi ʌrʌCristo Diuusi maradʌ siʌʌpʌ cho —astʌtʌdai.
64 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌjʌ Diuusi maradʌana poduucai isducatai aagai aapi. Dai aapimʌ giñtʌʌgimu aanʌ
ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami siDiuusi sʌʌlisa padʌrʌ daacamu aanʌ dai giñtʌʌgimu
aapimʌ siʌʌscadʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ imʌda aanʌ icomai saagida —astʌtʌdai ʌSuusi.
65 Taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu saasarai gʌyuucusi. Aliʌ baamu ʌgai
caʌcatai istumaasi aagai ʌSuusi. Daidʌ itʌtʌdai ʌbaitʌcʌaacami:

—Gocʌʌli poʌlidi isʌrDiuusi maradʌ di. Dai vui ñioocai Diuusi camaitʌgito aatʌmʌ vaamioma nʌijadami. Aapimʌ cacaʌ isducatai vui ñioocai goovai Diuusi.
66 ¿Tʌtuma duuna gocʌʌlicʌdʌ? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Gʌpiʌrʌ caatʌcamiava goovai gatʌaañivurai muaaragai —astʌtʌdai.
67 Daidʌ ʌoodami sisividimi ʌSuusi vuivasadʌ dai capiacarai. Dai aa vuivasana capiacarai.
68 Daidʌ itʌtʌdai:
—Aapi poʌlidi isDiuusi gʌmaa ʌmo sʌʌlicami. Maatʌñi toorʌ gʌʌgʌ —astʌtʌdai.

———

69 Vaidʌ ʌPiiduru maigovai tuisicana daacatadai tai ʌmo cusñiirugadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali ami divia daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:
—Aapiapa ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña ʌSuusi Galileeʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌcusñiiru.
70 Dʌmos ʌPiiduru yaatagi daidʌ itʌtʌdai:
—Maitan maatʌ aanʌ pʌsioorʌ aagai aapi —astʌtʌdai.
71 ΛPiiduru cavuusaimi maigo quiidigamu, tai ʌʌpʌ ʌmai ʌgai vaa cusñiirugadʌ tʌʌ ʌPiiduru ʌʌpʌ daidʌ itʌtʌdai ismaacʌdʌ ami daraajatadai:
—Gocʌʌli ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌali tʌji.
72 Dʌmos ʌPiiduru ʌpamu yaatagi daidʌ itʌtʌdai:
—Maatʌ Diuusi ismaimaatʌ aanʌ gocʌʌli —astʌtʌdai ʌPiiduru.
73 Dai laachicʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ami daraajatadai abaana guuquiva ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ aapiapʌ ʌrʌmoco ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ ʌʌpʌ. Asta ʌpamaasi ñioocai aapi ʌSuusi —astʌtʌdai.
74 Vaidʌ ʌPiiduru galñaasi ñiooquimi daidʌ icaitimi:
—Maatʌ Diuusi nai aanʌ maimaatʌ gocʌʌli —ascaiti.
Tai aidʌ otoma cuujui ʌtacucu.
75 Taidʌ ʌPiiduru tʌgito istʌtʌdai ʌSuusi sai maiquiaa cuujuicai ʌtacucu ʌgai vaicojo itʌiya agaitadai sai maimaatʌ ʌSuusi. Daidʌ ʌPiiduru ii abiaadʌrʌ dai soigʌʌldacai sosua.

27

———

1 Dai mosmaasicai vʌʌsi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali judidíu gʌnaatagi isducatai muaagi ʌSuusi.
2 Dai vulicami bʌʌcai ʌSuusi dai mʌʌ tʌʌgi ʌPilaato, ʌgai ʌrtʌaanʌdamigadʌ Judeeʌrʌ oidacami.

———

3 Aidʌsidʌ ʌUudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgi ʌSuusi tʌʌ mʌscamuaa agaitadai ʌSuusi aliʌ soigʌʌli dai ʌma duucai gʌtʌgito. Dai ʌpamu vuidacai vʌʌsi goʌmo coobai dan baivustaama piisu ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali judiuíu ʌʌmadu ʌpipiscali.
4 Daidʌ itʌtʌdai:
—Aliʌ soimaasi idui aanʌ gatʌʌgidacai ʌmo cʌʌli maigʌpiʌrʌ caatʌcami mʌsai muaana —astʌtʌdai ʌUudasi.
Dʌmos ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Dai gomaasi tumaasi ʌrgʌrvʌʌtarʌ aatʌmʌ? Aapi ʌʌgi ʌrgʌduñi —astʌtʌdai.
5 Taidʌ ʌUudasi ami ʌgʌʌ quiuupai ʌrana suuli ʌtumiñsi, dai ii dai gʌvuliji.
6 Taidʌ ʌbaitʌguucacami ʌpapaali ʌmpagi ʌtumiñsi daidʌ itʌtʌdai:
—Maibaiga isvʌʌnaida aatʌmʌ gogaa tumiñsi ismaacʌdʌ gʌoidi oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ. Idi tumiñsi ʌrnamʌgadʌ ʌʌrai cascʌdʌ —astʌtʌdai.
7 Dai aipaco gʌnaagi sai ʌgai tumiñsicʌdʌ savʌda agai ʌmo dʌvʌʌrai siaaco Aajatadami tʌʌgidu dai ami viaaca aagai siaaco yaasapadagi ismaacʌdʌ maitʌroidacami ami.
8 Dai Dʌvʌʌrai ʌʌrai tʌʌgidu asta sivi ucami.
9 Poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ ʌʌquioma aagai Jeremiiasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ daidʌ icaiti: “Ʌjudidíu tʌtʌaanʌdamigadʌ vuuquia agai goʌmo coobai dan baivʌstaama piisu plaata ismaacʌdʌ baiga duu dai aa namʌquida gocʌʌli ismaacʌdʌ gatʌʌgi gogʌmai cʌʌli.
10 Dai ʌgaicʌdʌ gasavʌli agai ʌdʌvʌʌrai ismaacʌdʌ Aajatadami tʌʌgidu, poduucai isduucai giñaagidi giñtʌaanʌdamiga”, ascaiti Jeramiiasicaru.

———

11 Tai vaidacai ʌgai ʌSuusi ʌgʌʌ tʌaanʌdami vuitapi tai ʌgai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrraígadʌ judidíu? —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vaavuava, ʌjʌ —astʌtʌdai.
12 Taidʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali gʌpiʌrʌ vuupai dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui.
13 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Maitapʌs caʌ aapi vʌʌsi goovai mʌsmaacʌdʌ aagai gʌvui? —astʌtʌdai.
14 Taidʌ ʌSuusi vʌʌscʌrʌ maiaa noragi tomali ʌmo istumaasi, dai poduucai ʌgʌʌ tʌaanʌdami maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi.

———

15 Vaidʌ ʌPilaato dadagitoiña ʌmo maisapicami aidʌ siaa duudagʌrʌ ʌʌgi poduucai gʌviidacatadai ʌgai isdadagitoldiadagi ʌoodami ʌʌgi ismaacʌdʌ ipʌliadagi ʌgai.
16 Vai ami maisacariʌrʌ cuupicatadai ʌmo cʌʌli Baraavási tʌʌgiducami ismaacʌdʌ tomasioorʌ cajiomacatadai.
17 Tai aidʌsi ʌoodami gʌnʌʌmpagi ʌPilaato tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maacʌdʌ ipʌlidi aapimʌ isdagitua aanʌ Baraavási siʌSuusi ismaacʌdʌ Cristo aagai? —astʌtʌdai.
18 Ʌgai maatʌcatadai ismoscoimudadʌ tadacatadai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali dai cascʌdʌ gatʌʌgi ʌSuusi.
19 ʌPilaato quiaa daacatadai ʌdudunucamiʌrʌ taidʌ ʌooñigadʌ ootosi ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
—Maitigʌvapasada aapi gocʌʌli cʌʌ tuigacami ʌʌmadu. Tuucarʌ tʌʌtʌquimi aanʌ ʌmo istumaasi soimasi ʌgai vʌʌtarʌ —asducai ootosi ñiooqui Pilaato ooñigadʌ.
20 Dʌmos ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌpipiscali avʌnaqui ʌoodami sai baiyoma gataanʌna mʌsdagituagi Baraavási dai sai muaana ʌSuusi.
21 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami ʌpamu ñioo dai tʌcacai ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maacʌdʌ goovai vʌgoocai siooma ipʌlidi aapimʌ isgʌndagitolda aanʌ? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Baraavási —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌPilaato tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Dai goSuusi mʌismaacʌdʌ Cristo aagai ducatai iduuna aanʌ? —astʌtʌdai.
Tai vʌʌscatai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Siisañi curusiaba vai poduu muucuna —astʌtʌdai.
23 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Tumaasi soimaasi iducami goovio? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai ʌpamu ijiña daidʌ itʌtʌdai:
—Siisañi curusiaba, vai poduu muucuna —astʌtʌdai.
24 Aidʌsi ʌPilaato catʌʌ iscamaitistui ʌoodamicʌdʌ cavaamioma galcaititai ʌgai, dai gatai suudagi dai gʌico vʌʌsi ʌoodami vuitapi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ gia maitʌrgiñduñi gocʌʌlicʌdʌ. Goovai gia maitʌrgʌʌpiʌrʌ caatʌcami, goovai gia ʌʌgi aapimʌ ʌrgʌnaa duiñdaga —astʌtʌdai ʌPilaato.
25 Tai vʌʌscatai ʌoodami aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aatʌmʌ ʌʌmadu gʌrmaamara tʌrgʌʌpiʌrʌ vʌʌtʌcamicagi —astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌPilaato dagitoli Baraavási daidʌ ʌPilaato gatʌjai mʌsai gʌicarsana iquisanaicʌdʌ ʌSuusi dai tʌʌgi ʌoodami sai curusiaba siisana sai poduu muucuna.
27 Tai gooquiʌrʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami sandaarugadʌ vaidacai ʌSuusi gamu Pilaato quiidiamu dai vaí vʌʌsi ʌsandaaru dai ami siaaco cʌacatadai ʌSuusi vʌʌsi sicoli guuquiva.
28 Mʌtai uupasi yuucusidʌ ʌSuusi dai aadi aa yuucusi vʌpʌgicami sai ʌpʌa maascamu ʌmo raí,
29 dai moo daama daí ʌmo cooronai uuparaicʌdʌ duñisicami dai maa ʌmo tʌʌvʌli sʌʌlisa padʌrʌ noviʌrʌ. Daidʌ gʌntootonacʌdʌ guuquiva ʌSuusi vuidʌrʌ dai parunai daidʌ icaiti:
—Sivi gia tʌvʌpi oidacamu aapi raígadʌ ʌjudidíu —ascaiti.
30 Dai sisividimi ʌʌpʌ dai bʌbʌyi tʌʌvʌli dai ʌgaicʌdʌ moodʌana gʌvai.
31 Dai canaato parunacai ʌpamu uupasi ʌyuucusi vʌpʌgicʌdʌ dai ʌpamu aadi ʌʌgi yuucusidʌ. Dai boodʌrʌ vaidacai dai mʌʌ siisa agai curusiaba sai poduu muucuna.

———

32 Dai aidʌsi utudama iji ʌgai abiaadʌrʌ vuidʌrʌ aayi ʌmo cʌʌli Simuñi tʌʌgiducami Sireñiʌrʌ oidacami mʌtai aagidi sai bʌʌcaiña ʌgai ʌcurusigadʌ ʌSuusi.
33 Dai poduucai aayi mʌʌca siaaco Gólgota tʌʌgidu. Gólgota icaidaga moodʌ muuquiadʌ.
34 Dai ami oidi uuvasi varagadʌ vʌʌnagʌcami ʌmo doadigami aliʌ ʌʌcocami sai ʌgaicʌdʌ palʌpioma soimaa taatana. Taidʌ ʌSuusi mosdʌʌ dai camaitipʌli isiiyagi.

35 Dai casiisacai curusiaba dʌmos maiquiaa muu ʌgai tai gooquiʌrʌ nʌʌnʌitudai volao dai
poduucai nʌida agai isioorai ajia agai yuucusidʌ ʌSuusi. Dai poduucai ʌpʌdui istumaasi
aagai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ daidʌ icaiti: “Sai nʌʌnʌituda agai volao dai poduucai
nʌida aagai isioorai ajiagi ʌyuucusidʌ”.
36 Dai ami daraajatai nuucada.
37 Dai curusiaba moo daama daí ʌmo oojai ismaacʌdʌ gatʌjai ʌPilaato dai aagai
mʌstuisidʌ gatʌjai muaaragai daidʌ icaiti: “Idiava ʌrʌSuusi, raígadʌ judidíu”, ascaiti ʌoojai.
38 Dai abaana ʌSuusi siisisa gooca ʌʌsivogami ʌmoco sʌʌlisa padʌrʌ ʌmai curusiaba dai
ʌgʌmai oogisa padʌrʌ ʌmai curusiaba.
39 Dai ismaacʌdʌ amui dʌgavusai galnaasi ñiooqui suuligidi ʌSuusi dai gidai gʌnmoomo,
40 daidʌ itʌtʌdai:
—Epa aapi pʌsmaacʌdʌ dadaitudai ʌgʌʌ quiuupaigadʌ ʌjudidíu dai vaica tasaicʌdʌ
ivueeyi ʌpamu cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi. Siaapi ʌrDiuusi maradʌ tʌvañiñi bocuru-
siaiñdʌrʌ —astʌtʌdai.
41 Poduucai ʌʌpʌ parunai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami
Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo ʌʌmadu ʌpipiscali dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
42 —Cʌʌgacʌrʌ vuvaitu goovai aa dai goovai ʌʌgi gia maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ
gʌvuusaidagi. Issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌgai ʌrgʌrraíga aatʌmʌ judidíu vai tʌvanʌna
curusiaiñdʌrʌ tʌtai poduucai vaavoituda aatʌmʌ ʌʌpʌ.
43 Goovai povʌʌlidi siDiuusi nuucada. SiDiuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai cʌʌgacʌrʌ vuusaidana
tuduidʌ sivi. Gocaasi gʌraagidi goovai saidʌ ʌrDiuusi maradʌ —ascaiti ʌgai.
44 Dai asta ʌʌʌsivogami ismaacʌdʌ cucurusiaba siisisapicatadai ami sonuana ʌSuusi
galnaasi ñioocai ʌgai vui vʌʌsi.

———

45 Dai dan duucu vʌʌsi oidigi tucapi vii vaic oora.
46 Dai aidʌ coi gʌʌsʌco gʌgʌrʌ iiña ʌSuusi daidʌ icaiti:
—Eloi, Eloi, lama sabactani —ascaiti. Asmaacʌdʌ itʌiya ʌlidi giñDiuusiga, giñDiuusiga
¿tuipʌsi giñdagito? astʌiya ʌlidi.
47 Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ ami daraajatadai caʌ ispocaiti ʌgai daidʌ icaiti:
—Dañi vapaidi goovai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasi —ascaiti.
48 Tai otoma ʌmaadutai mʌʌ dai bʌi ʌmo visiocoli dai vadʌitu uuvasi varagadʌ
ʌʌcocamicʌdʌ dai ʌmo tootoicami cuugʌrʌ daí ʌvisiocoli dai miaadʌrʌ dadasdi ʌSuusi sai
visiusuna.
49 Dʌmos aa itʌtʌdai:
—Tʌdagito sabai diviana Eliiasi dai cʌʌgacʌrʌ vuusaidana —astʌtʌdai.
50 Taidʌ ʌSuusi gʌgʌrʌ iiña dai muu.
51 Vaidʌ ʌgʌʌ icusi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu sagiʌcatadai ʌpan ʌʌsi covo-
cami ʌmo sueeyi dai ʌraana sʌʌli sarai tʌcavidʌrʌ abiaadʌrʌ mʌtana ucami. Dai dʌvʌʌrai
gigivuli dai ojoodai taatapai.
52 Daidʌ gʌcuucupioco siaaco yaasapicatadai ʌcoidadʌ dai mui oodami ismaacʌdʌ
vaavoitudaitadai Diuusi duduaca ʌcoidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
53 Dai caduaacacai ʌpamu ʌSuusi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ daidʌ ʌgaa vʌʌsi vuvaja coidadʌ
saagidaiñdʌrʌ dai mʌʌ Jerusaleenʌrʌ vaapa tai mui oodami tʌʌ.
54 Tai amaasi ʌtʌaanʌdamigadʌ sandaaru ʌʌmadu ʌgaa ismaacʌdʌ nuucadacatadai
ʌSuusi aidʌsi tʌʌ ʌgai isgigivuli dʌvʌʌrai dai tʌʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ ʌpʌdui sʌʌlicʌdʌ dudu-
aadimu, daidʌ icaiti:
—Baivaavoi idi cʌʌli sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi maradʌcatadai ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ
—ascaiti.
55 Dai ami guucacatadai mui ooqui mʌʌcasdʌrʌ nʌiditadai ʌʌpʌ ismaacʌdʌ Galileeaiñdʌrʌ
oidatucuitadai ʌSuusi dai soicʌitadai.
56 Ʌgai saagida daraajatadai María Madaliña, dai María Jacovo dʌʌdʌ dai Osee dʌʌdʌ, dai
Zevedeo maradʌ dʌʌdʌ.

———

57 Dai caurui tai ami divia ʌmo cʌʌli gʌviidacami Osee tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrArimateeʌrʌ
oidacami, ʌgai ʌrvaavoitudadami ʌSuusi ʌʌpʌ.
58 Dai amaasi ʌgai nʌidamu ʌPilaato dai taí ʌSuusi tuucugadʌ. Taidʌ ʌPilaato gatʌjai
mʌsai tʌʌgidana.
59 Dai tʌvañdacai ʌSuusi ami curusiaiñdʌrʌ dai ʌmo icusi maitucuracamiʌrʌ biisa.
60 Daidʌ ʌOsee casi gatʌjaitadai coocodagai ʌmo vavuana mʌsai ami yaasana siʌʌscadʌ
muquiagi ʌgai dʌmos ʌSuusi ami tʌʌ ʌgai. Dai cacuupacai ʌquitaagiña ʌmo gʌʌ odaicʌdʌ
daivunu ii.

61 Vai ami daacatadai ʌMaría Madaliña ʌʌmadu ʌgʌmai María siaaco yaasapicatadai
ʌSuusi sonuana.

———

62 Aidʌ ʌrʌtasaicatadai istuigaco baivuaadana ʌgai vʌʌsi dai siaadiqui
ʌribʌstaragaicatadai istuigaco maitistuma vuaadana ʌgai. Dai siaadiqui
ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali judidíu, ʌʌmadu ʌfariseo mʌʌ nʌidamu ʌPilaato
63 daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌgito aatʌmʌ ʌyaatavogami Suusi aidʌsi quiaa oidacatadai ʌgai iscaititadai sai vaica
tasaicʌdʌ duaaca agaitadai ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
64 Cascʌdʌ gatʌaañiñi mʌsai cʌʌga nuucadacana mʌʌca siaaco yaasapi ʌSuusi vaica
tasai uucami vai poduucai maidadana ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ tucarʌ vai maibʌʌna
ʌtuucugadʌ vai gooquiʌrʌ maipocaitiada ʌgai iscaduaaca. Dai poduucai ʌgooquiʌrdadʌ
yaatagi vaamioma maicʌʌgaducagi siʌtuucamidʌrʌ —astʌtʌdai.
65 Daidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—Moguuca giñsandaaruga. Vaidacai aapimʌ dai mʌʌca siaaco cayaasa ʌSuusi cʌʌ bai duñia
isistutuidi di vai poduucai maibʌʌna ʌmuuquiadʌ —astʌtʌdai ʌPilaato.
66 Dai iji dai mʌʌ cʌʌga baidui siaaco yaasapicatadai ʌSuusi dai seeracʌdʌ bidasa dai
ami seeraba daí ʌseeyogadʌ ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano. Vai ami daraajatadai
ʌsandaaru ʌʌpʌ.

28

———

1 Dai cadaivunucai ʌibʌstaragai tasʌrʌ dai camaasimi oidigi tumiñoco daidʌ ʌMaría
Madaliña ʌʌmadu ʌgʌmai María iji mʌʌca siaaco yaasapicatadai ʌSuusi.
2 Tai todian duucai gigivuli dʌvʌʌrai, ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ
cascʌdʌ. Dai aʌcai mʌʌca siaaco yaasapicatadai ʌSuusi maigovai daitu ʌodai istucʌdʌ
cuupicatadai ʌgai dai daama daiva ʌodai.
3 Dadadacʌi ʌgai ʌpan duucai pʌpʌdocʌdami dai yuucusidʌ ʌpan ʌʌsi tootuaja cʌvai.
4 Mostʌʌgacai ʌsandaaru ʌDiuusi tʌaañicarudʌ giigivuli duduaadimucai dai
camoscoidadʌ duucai vii.
5 Dai amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai ʌooqui:
—Maitavʌr duduaadicuda. Aanʌ cʌʌga maatʌ isgaagai aapimʌ ʌSuusi ismaacʌdʌ curusi-
aba gʌsiisatu.
6 Dai ʌgai maitiipu tami casiat duaaca isduucai aagaitadai ʌgai. Baigovai avʌr iimi dai
ñʌida siaaco caatʌcatadai ʌgai.
7 Iimʌdavurai otoma dai mʌʌ aagida ʌmamaatʌrdamigadʌ iscaduaaca ʌgai coidadʌ
saagidaiñdʌrʌ dai sivi imia agai ʌgai gʌnbaitʌqui Galileeamu dai ami tʌʌgimu aapimʌ.
Goovai ʌrvʌʌsi ismaacʌdʌ gʌnaagida iñagai aanʌ —astʌtʌdai.
8 Taidʌ ʌooqui otoma iji abiaadʌrʌ baigʌnʌliatugai dai duduaadimutugai. Dai voopoigi
dai mʌʌ gʌraagida agai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi vʌʌsi istumaasi aagidi ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ.
9 Dai aidʌsi voopoigitadai ʌgai tai vuidʌrʌ aayi ʌSuusi dai viaatuli. Tai ʌgai abaana
gʌntootonacʌdʌ guuquiva ʌSuusi dai siaa duutuli dai taata ʌʌcasodʌ.
10 Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Maitavʌr duduaadicuda. Iimivurai dai mʌʌ aagida giñaaduñi vai iimʌna Galileeamu
dai ami giñtʌʌgimu ʌgai —astʌtʌdai.

———

11 Aidʌsi ʌooqui gamu iimʌitadai taidʌ ʌsandaaru chiʌʌqui caayamu iji dai aagidi
ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaligadʌ ʌjudidíu vʌʌsi istumaasi ʌpʌdui.
12 Taidʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ iji dai mʌʌ aatagi ʌgai ʌpipiscali ʌʌmadu dai nʌida aagai
isducatai iduñiagi. Dai gooquiʌrʌ aa namʌqui ʌgai mui tumiñsi ʌsandaaru
13 daidʌ itʌtʌdai:
—Aagidavurai aapimʌ situcarʌ coocosʌcatadai aapimʌ sai dada ʌSuusi
mamaatʌrdamigadʌ dai bʌʌcai ʌtuucugadʌ ʌSuusi.
14 Isʌgʌʌ tʌaanʌdami maatia goovai aatʌmʌ atʌbai duñiagi ʌgai ʌʌmadu cascʌdʌ
maitʌsiʌnduñia ʌgai —astʌtʌdai.
15 Taidʌ ʌsandaaru vui ʌtumiñsi dai iji dai mʌʌ aagidi istumaasi aagidi ʌgai. Dai poduucai
aagai ʌjudidíu asta sivi ucami.

———

16 Dai poduucai iji aat∧m∧ baivustaama dan ∧moco mamaat∧rdamigad∧ ∧Suusi gamu
Galileeamu ∧mo quiidiamu siaaco aagai ∧Suusi.
17 Dai aid∧si t∧∧ aat∧m∧ ∧Suusi siaa duutuli d∧mos ∧∧moco g∧raaduñi maic∧∧ga vaavoitu-
daitadai.
18 Taid∧ ∧Suusi abaana c∧quiva aat∧m∧ dai pov∧rt∧t∧dai:
—Aan∧ via ∧mo s∧∧licami dai vaamioma gat∧aan∧i t∧vaagi∧r∧ dai tami oidig∧r∧.
19 Iim∧davurai aapim∧ dai aagida oodami v∧∧si oidig∧r∧ oidacami sai ali∧si g∧aagai
isvaavoitudai iñsaan∧ ∧r∧c∧∧gac∧r∧ vuviadami dai poduucai ∧rgiñmamaat∧rdamicagi.
Ismaac∧d∧ vaavoitudai ∧gai gia vapaconavurai Diuusi g∧rooga guvucadad∧c∧d∧ dai
giñguvucadagac∧d∧, aan∧ ∧rDiuusi marad∧, dai Diuusi Ib∧ad∧ guvucadad∧c∧d∧ vai poduucai
maatiagi aa iscavaavoitudai ∧gai.
20 Dai maat∧tuldavurai sai ∧∧gidiña v∧∧si istumaasi g∧naagidi aan∧. Maat∧cavurai
aapim∧ iñsaan∧ g∧n∧∧madu daaca iñagai v∧∧s tasai ugit∧cai oidigi ucami —g∧rt∧t∧dai ∧Suusi.
Mos∧caasi.

Marcusi ooja istumaasi ivuaadana ʌSuusi Cristo aidʌsi aimʌraitadai tami oidigi daama.

1 ΛʌquIoma ooja Isaíacaru ʌmo ñiooqui Diuusi ñiooquidʌrʌ ismaacʌdʌ istutuidi is-
baiʌliatuda oodami aagaitai ʌSuusi Cristo Diuusi maradʌ.
2 Isaía ʌrñiooquituldiadamigadʌcatadai Diuusi dai aagai sai Diuusi pocaiti:
Ootosamu aanʌ ʌmo ootosicami aapi Cristo gʌbaitʌqui
Vai ʌgai aagidana ʌoodami sai divia agai aapi.
Daidʌ ʌoodami ʌma duucai gʌntʌtʌgitodamu
Dai camaisoimaasi ivuaadamu.
3 Diuusi ootosa agai ʌmo cʌʌli sai oidigana gamamaatʌtuldiña dai poduucai aagidamu ʌgai
oodami:
“Caotoma divia agai gʌrtʌaanʌdamiga cascʌdʌ ʌma duucai avʌr gʌntʌtʌgito dai ca-
maisoimaasi ivuaada”.
Asduu ooja Isaía.
4 Tai divia ʌVuaana dai oidigana vapaconaimi ʌoodami, dai aagidi sai gʌaagai isʌma duucai
gʌntʌtʌgituagi dai isgʌnvapaconacagi dai camaisoimaasi ivuaadagi sai poduucai Diuusi
oigʌldana soimaascamigadʌ.
5 Tai ami oidigʌrʌ dada vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai Jerusaleenʌrʌ oidacami dai
caʌca agai istuma aagaiña ʌVuaana; vaidʌ ʌVuaana vapaconaiña ami ʌgʌʌ aqui Jordánʌrʌ
ismaacʌdʌ aagaiña ʌsoimaascami ismaacʌdʌ ivuaadana sai Diuusi oigʌldana.
6 Daidʌ ʌVuaana yuucusidʌ cameyu vopodʌcʌdʌ duñisicatadai dai givuradʌ ogicʌdʌ
duñisicatadai dai cuaadana ʌgai soosoyi dai saivoli.
7 Dai aagidiña ʌgai ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ daidʌ itʌtʌdaiña:
—GooquiʌrʌDivia agai ʌmai ismaacʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ
tomali maiviaa sʌʌlicami iscuiquiagi dai uupasdagi susuusacadʌ gigiaragadʌ, aanʌ maitis-
tutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai dai ʌgai vaamioma namʌga iñsaanʌ cascʌdʌ.
8 Aanʌ gʌnvapaconai aapimʌ suudagicʌdʌ dʌmos ʌgai divimu dai maaqui agai oodami
guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ —astʌtʌdaiña ʌVuaana.

———

9 Tai aidʌ tuigaco ii ʌSuusi Nasareetaiñdʌrʌ Galilea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ mʌʌca siaaco daa-
catadai ʌVuaana taidʌ ʌVuaana vacoi ʌSuusi ami ʌaqui JordánʌrʌDiaa
10 Amaasi mosvuusai ʌSuusi suudagiaiñdʌrʌ dai tʌʌ tʌvaagi taidʌ gʌcupioco dai Diuusi
Ibʌadʌ ʌmo tugu maasi tʌvai ʌgai daama.
11 Tai caidatu ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ daidi caiti:
—Aapiapʌ ʌrgiñmara ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai aanʌ dai aliʌ baigiñʌlidi aanʌ aapicʌdʌ
—ascaiti ʌñiooqui.

———

12 Tai gooquiʌrʌ Diuusi Ibʌadʌ vaidacai ʌSuusi oidigamu.
13 Tai ʌgai ii dai oidigana daja goo coobai tasai cʌcʌisi saagida vaidʌ ʌDiaavora soimaasi
iduiñtulda ʌliditadai ʌSuusi. Tai dada Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai nuucada ʌSuusi sai
maisoimaasi iduiñtuldana ʌDiaavora.

———

14 Aidʌ tuigaco sidʌ ʌEroodʌsi maisa ʌVuaana, ii ʌSuusi Galileeamu, dai gaaagidimi
Diuusi ñiooquidʌ dai isducatai gatʌaanʌi Diuusi.
15 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌʌpʌ ʌoodami:
—Casi atyoga aayi istuigaco soiña agai Diuusi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana cascʌdʌ
ʌma duucai avʌr gʌntʌtʌgito vuitapi Diuusi dai vaavoituda isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai
oodami —astʌdai Suusi.

———

16 ΛgʌʌSuudagi ismaacʌdʌ Galilea tʌʌgidu ugidiana sʌʌli imʌitadai ʌSuusi dai tʌʌ gooca
gʌnsiʌʌgʌmʌ Simuñi ʌʌmadu AandʌrʌsiΛgai ʌrvatopa vuudamicatadai dai suudarʌ
dadaitudai gʌnvatopa vuicaru.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidávurai nai aanʌ gʌnmaatʌtuldana mʌsducatai gaagadagi oodami vaidʌ
giñvaavoitudaiña —astʌtʌdai ʌSuusi.
18 Tai ʌgai otoma anaasi viaa gʌnvatopa vuicaru dai oí ʌSuusi.

19 Vaidʌ ʌSuusi apiaimʌi dai baitʌquioma tʌʌ ʌJacovo Sevedeo maradʌ dai Vuaana Jacovo
suculidʌ, vai ʌmo vaarcu ʌrana daraajatai darasdi gʌnvatopa vuicaru.
20 Taidʌ ʌSuusi vaí ʌgai sai oidana tai ʌgai anaasi vaarcu ʌrana viaa gʌnooga ʌʌmadu
ʌpipiooñigadʌ dai oí ʌSuusi.

———

21 Amaasi aayi ʌgai Capernauumʌrʌ; dai mosaayi ibʌstaragai tasʌrʌ tai vaa ʌSuusi
ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ dai gʌaagacai gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ.
22 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcatai siʌʌ cʌʌga ñioocai
ʌSuusi. Ʌmo sʌʌlicami viaacami duucai gamamaatʌtuldi ʌgai dai maisiu ʌpan duucai ʌmo
mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
23 Dai ami ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ daacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo
Diaavora tʌaañicarudʌ daidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ iiñaquitu ʌcʌʌli daidʌ itʌtʌdai ʌgai
Suusi:
24 —¿Tuipʌsi gʌrsaagida vapacʌi aapi Suusi Nasareetʌrʌ oidacami? ¿Gʌrcoodapʌsi
agai dai divia? Aanʌan gia cʌʌga gʌmaatʌ dai maatʌ aanʌ pʌsiʌrDiuusi maradʌ is-
maacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi —astʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaa-
catadai ʌDiaavora tʌaañicarudʌ.
25 Taidʌ ʌSuusi bagaimi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Maitiñioocada mosaivuusai dai dagito gocʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi.
26 Tai amaasi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ suiquituli ʌcʌʌli dai gʌgʌrʌ iiñaquimi dai vuusai
ʌcʌʌliaiñdʌrʌ.
27 Tai vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai aliʌ duduaadimu, dai aipaco gʌntʌcacaimi
daidʌ icaitimi:
—¿Tumaasi goovai? ¿Tuma utudui gʌrmamaatʌtuldi goovai? Gocʌʌli gia sʌʌlicʌdʌ viaa gu-
vucadagai asta ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌpʌ ʌʌgidi dai vuuvacʌi oodamiaiñdʌrʌ —ascaiti
ʌoodami.
28 Tai otoma gʌmaí vʌʌsi Galilea dʌvʌʌriʌrʌ istumaasi ivuaadatadai ʌSuusi.

———

29 Aidʌsi vuvaja ʌjudidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ ʌSuusi ʌʌmadu ʌJacovo ʌʌmadu ʌVuaana
oí ʌgai ʌSimuñi dai ʌAandʌrʌsi quiidiamu.
30 Vaidʌ ʌSimuñi tuumudʌ aliʌ coococatadai oiditai toiñdagai dai caatʌcatadai, mʌtai
aagidi ʌSuusi sai ʌgai coococatadai.
31 Taidʌ ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva dai noviaiñdʌrʌ bʌi dai vañigi. Mospodui ʌgai tai dagito
ʌtoiñdagai, dai ʌgai vaa ooqui ʌgai dai bibi.

———

32 Dai aidʌsi catuca, mʌtai vuaapi ʌSuusi vʌʌsi ʌcoococoidadʌ dai ismaacʌdʌ viaacatadai
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌpʌ.
33 Dai vʌʌsi ʌoodami gʌnʌmpagi ami quitaagiña.
34 Taidʌ ʌSuusi duduaadi muidutai naana maasi coocodagai viaacami dai vuvaitu
oodamiaiñdʌrʌ mui Diaavora tʌtʌaañicarudʌ. ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ gia maatʌcatadai
ʌSuusi dʌmos ʌgai maidadagitoiña isñioocada ʌgai sai maimaasico vuajana ʌoodami vuitapi
sioorʌ ʌgai.

———

35 ʌSuusi siaalimodʌ vañi quiaa tucagamucatai dai ii oidigamu dai mʌʌca gamamada
agai.
36 Taidʌ ʌSimuñi ʌʌmadu ʌaaduñdʌ gaagamu ʌSuusi.
37 Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai potʌtʌdai:
—Vʌʌsi oodamiava ʌgaagai —astʌtʌdai.
38 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Timʌda sibʌacoga dai ami gaaagida ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌ. Gomaasi ivuaada iñagai aanʌ
dai divia tami oidigi daama —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai ii vʌʌsi ʌjudidíu quiquiuupaigadʌrʌ Galilea dʌvʌʌriʌrʌ dai ami gamamaatʌtuldimi
Diuusi ñiooquidʌ dai vuvaidimi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.

———

40 Taidʌ ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo coocodagai
ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga, dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Pʌsipʌliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —astʌtʌdai ʌcʌʌli coocoadʌ ʌSuusi.
41 Taidʌ ʌSuusi soigʌʌldan tadatu dai taata gʌnovicʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ipʌlidiana isgʌduaaidagi, duaadicami ivii —astʌtʌdai.
42 Mospotʌi ʌSuusi tai maigo ii ʌcʌʌli coocodadʌ dai cacʌʌ duaadicami vii.

43 Taidʌ ʌSuusi ootoi dai sʌʌlicʌdʌ daí isaagada ʌgai gomaasi daidʌ itʌtʌdai:
44 —Dañi, maitiaagiada tomali ʌmaadutai pʌsducatai dueeyi mosai imi dai mʌʌ vuidʌrʌ cʌquiva ʌpaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vai nʌidiña ʌoodami pʌscadueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.
45 Taidʌ ʌcʌʌli mosii dai otoma aagidimi vʌʌscatai isducatai ʌpʌdui. Cascʌdʌ ʌSuusi maitistutuiditadai isvaquiagi tomali ʌmapʌcʌrʌ vʌʌsi oidacami vuitapi dai baiyoma mosugidiana aimʌraiña siaaco maitiipucatadai oidacami, vai vʌʌscʌrʌ muidutai aipadʌrʌ ajioopaiña siaaco ucami daaca ʌgai.

2

———

1 Dai bochiʌʌqui tasaicʌdʌ ʌSuusi ʌpamu ii Capernauumamu; tai otoma maí ʌoidacami isgʌquiiyʌrʌ daacatadai ʌgai.
2 Dai otoma sʌʌlicʌdʌ mui gʌnʌmpagi oodami tomali maiaʌcatadai siaa sʌʌli vaapaquiagi aa; vai ʌgai gamaatʌtulditadai Diuusi ñiooquidʌ.
3 Amaasi aayi maacova cʌcʌʌli dai uusiʌrʌ bʌcaiticatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñiagi.
4 Dʌmos maitʌtʌgaitadai ʌgai isducatai aitudagi ʌcoocoadʌ siaaco daacatadai ʌSuusi mosʌʌ muiducatai oodami, dai amaasi vaaqui daama tʌʌtʌsai dai siaaco daacatadai ʌSuusi sʌʌli daama cupioco dai amui sʌʌli tʌvañi ʌcoocoadʌ uusiʌrʌ.
5 Dai aidʌsidʌ ʌSuusi tʌʌ siʌʌ cʌʌga vaavoitudaitadai ʌgai, itʌtʌdai ʌgai ʌcoocoadʌ:
—Giñmara gʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.
6 Dʌmos ʌʌmoco mamaatʌtuldiadami sʌʌlicami ismaacʌdʌ ami daraajatadai ʌpʌnʌlidi:
7 “¿Istuisidʌ poduucai ñioocai gocʌʌli? Parundan caiti goovai Diuusi, tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgaoigʌliadagi gasoimaascamiga mosʌʌgi Diuusi”, asʌnʌlidi ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
8 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi poduucai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ?
9 ¿Tumaasi siooma maisijaiga isaagidagi gocoocoadʌ: “Gʌsoimaascamiga caoigʌldi”, siʌpʌ potʌʌdagi: “Vañigiñi dai bʌi gʌvaacosi dai imʌda”?
10 Gʌntʌʌgidamu aanʌ iñsaanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami viaa guvucadagai ʌʌpʌ tami oidigi daama isgaoigʌldiada gasoimaascamiga —astʌtʌdai ʌSuusi ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli coocoadʌ:
11 —Aapi angʌaagidi vañigiñi dai bʌi gʌvaacosi dai noragi gʌquiiyamu —astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Taidʌ ʌcoocoadʌ otoma vañi; dai bʌi gʌvaacosi dai vuusai abiaadʌrʌ vʌʌscatai vuitapi. Tai vʌʌscatai camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi tʌʌgacai goomasi dai cʌʌga ñiooquimi Diuusi vʌʌtarʌ daidʌ icaiti:
—Tomali ʌmo imidagai mainʌidiña aatʌmʌ gomaasi —ascaitimi ʌoodami.

———

13 Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi ʌpamu ʌgʌʌ suudagi ugidiana; dai aidʌsi vʌʌsi ʌoodami miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi tai ʌgai mamaatʌtuli Diuusi ñiooquidʌ.
14 Dai aidʌsi daivusquimi ʌSuusi ʌmapʌcʌrʌ tʌʌ ʌmo cʌʌli Leví tʌʌgiducami Alfeo maradʌ vai daacatadai ami siaaco gavuudana ʌgai tumiñsi. Ʌgai ʌrtumiñsi vuudamicatadai, taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidáni —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌLeví otoma cʌquiva dai oí.
15 Dai aidʌsidʌ gacuaadatadai ʌSuusi Leví quiidiʌrʌ ʌʌmadu muidutai tumiñsi vuudami ʌʌmadu aa soimaasi ivuaadami. Vʌʌscatai mesa vuidʌrʌ daraajatadai ʌʌmadu ʌSuusi dai vʌʌsi ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ ʌʌpʌ. Aliʌ muiducatadai ismaacʌdʌ oidatucuiña.
16 Dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami ʌʌmadu ʌfariseo tʌʌgacai isʌSuusi vʌʌscatai ʌʌmadu gacuaadatadai itʌtʌdai ʌgai ʌmamaatʌrdamigadʌ:
—¿Tuisidʌ gʌnmamaatʌtuldiadamiga ʌʌmadu gacueeyi daidʌ yʌʌyi tumiñsi vuudami dai soimaasi ivuaadami ʌʌmadu? —astʌtʌdai.
17 Dʌmos aidʌsi caʌ ʌSuusi imaasi itʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ maicoococoñi maitʌgito duduaaidiadami mosʌcaasi ismaacʌdʌ coococoñi. Dai poduucai aanʌ maisiu cʌʌga ivuaadami vʌʌtarʌ divia. Aanʌ divia dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

18 Λmo imidagai gayunanducai ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo mamaatʌrdamigadʌ, tai dada ʌʌmoco oodami siaaco daacatadai ʌSuusi dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Tuisidʌ gayunandui ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo mamaatʌrdamigadʌ, vai aapi gʌmamaatʌrdamiga vʌʌscʌrʌ gacuadana? —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi.

19 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—¿Istutuidisi isgayunanduagi ʌvapaidarsicʌdʌ ʌmo cunataragiʌrʌ siʌʌscadʌ quiaa daraajagi ʌcucuntadami? Siʌʌscadʌ quiaa daraajagi ʌcucuntadami maitʌaagai isgayunandudagi ʌvapaidarsicʌdʌ.

20 Dʌmos istodian duucai gʌmuaatudagi ʌcʌʌli aidʌ gia gayunanduan tada ʌvapaidarsicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

21-22 Dai vaamioma aagidi daidʌ itʌtʌdai:

—Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ dai apiavaavoitudadagi gʌvaavoitudaraga —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

23 Λmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ tʌligi ʌsicami saagida imʌitadai ʌSuusi; vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ vaiñcumaimi tʌligi muuradʌ saagida iimʌitai.

24 Vaidʌ ʌfariseo itʌtʌdai ʌSuusi:

—Dañi ¿tuisidʌ ivueeyi gʌmamaatʌrdamiga aa duiñdagai ismaacʌdʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ aagai sai maitiipu oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai ʌfariseo.

25 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:

—¿Tomali ʌmo imidagai mʌsmaiquiaa nʌidi aapimʌ ʌoojai siaaco aagai istumaasi idui ʌDavi ʌʌmadu ʌaaduñdʌ ʌmo imidagai aliʌ oidacai biuugigai?

26 Siaaco aagai sai vaa ʌDavi quiuupiʌrʌ aidʌsidʌ ʌAbiaataʌrʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌcatadai papaali, dai bʌi ʌgai ʌcuaadagai Diuusi dasdaradʌ ismaacʌdʌ ʌʌgi papaali viaacatadai oigaragai isugiagi tai ʌgai uu dai aa oí gʌaaduñi —astʌtʌdai ʌSuusi.

27 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ ʌSuusi ʌfariseo:

—Ibʌstaragai tasai ʌrsiaa duutudaragai Diuusi vʌʌtarʌ. Vaamioma namʌga oodami siʌibʌstaragai tasai.

28 Cascʌdʌ aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ʌʌpʌ viaa guvucadagai isgaaagiadagi istumaasi gʌaagai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

3

———

1 Taidʌ ʌSuusi vaa ʌpamu ʌmo quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu vai ami daacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapi ʌmo novidʌ.

2 Vai aa soobidacatadai ʌSuusi dai nʌida agai sabai duaaidana ʌgai ʌcʌʌli ibʌstaragai tasʌrʌ vai poduucai viaaca ʌgai istucʌdʌ gʌʌpi ʌrvuaajagi.

3 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapi ʌcadʌ:

—Vañigiñi dai ʌran ʌʌsi cʌquiva —astʌtʌdai.

4 Dai amaasi itʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami ismaacʌdʌ ami daraajatadai:

—¿Tumaa aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ? ¿Isoidaga oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ ʌmo istumaasi cʌʌgaducami maicʌʌgaducami sio? ¿Cʌʌgacʌrʌ vuusaidagi ʌmo oodami muaagi sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.

Dʌmos ʌgaa maiñiooca vii.

5 Vaidʌ ʌSuusi baamudacʌdʌ nʌnʌidi dai soiʌliaragaicʌdʌ maimaatʌ caʌcatai ʌgai istumaasi aagidi ʌSuusi. Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai noovidʌ:

—Sʌʌliñañi gʌnovi —astʌtʌdai.

Tai ʌgai sʌʌli dai cacʌʌga duaadicami vii.

6 Tai amaasi otoma vuvaja ʌfariseo abiaadʌrʌ dai avʌnaquida agai ʌEroodʌsi aaduñdʌ dai muaa agai ʌSuusi.

———

7 Dʌmos ii ʌSuusi ʌʌmadu ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌgʌʌ suudagi ugidiamu, tai mui oodami Galileeʌrʌ oidacami oí.

8 Dai aidʌsi aa oodami maí ʌʌpʌ isivuaadatadai ʌSuusi istumaasi gʌgʌrducami muidutai dada siaaco daacatadai ʌgai dai nʌida agai Judeeaiñdʌrʌ, dai Jerusaleenaiñdʌrʌ, dai Idumeaiñdʌrʌ dai vasmocoradʌrʌ ʌgʌʌ aqui Jordán dai Tiiro dʌvʌʌriaiñdʌrʌ dai Sidooniaiñdʌrʌ.

9 Vaidʌ ʌSuusi caʌʌquiasdʌrʌ abiaadʌrʌ aagidi gʌmamaatʌrdamiga sai baiduiñdacana
ʌmo vaarcu, vai ami daaca agai ʌgai sai mainuituscʌiña mosʌʌqui oodami.
10 ΛSuusi casʌʌlicʌdʌ mui duduaadi oodami gʌguvucadacʌdʌ vai cascʌdʌ aa coococoidadʌ
aipaco nuituscʌiña ʌSuusi vʌʌscatai taata ʌliditai.
11 Vaidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ mostʌtʌʌgaiña ʌSuusi
dai vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ guguucaiña vaidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ iiñaquitudaiña vai
ʌgai itʌtʌdaiña:
—Aapiapʌ ʌrDiuusi maradʌ —astʌtʌdaiña.
12 Dʌmos ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ismaasiuldagi sioorʌ ʌgai.

———

13 Dai gooquiʌrʌ tʌsai ʌSuusi ʌmo giidiamu, dai vaidacai ismaacʌdʌ ʌgai ipʌli tai ʌgai oí.
14 Dai amaasi ʌcovai vuvaitu baivustaama dan gooca ʌoodami saagidaiñdʌrʌ sai ʌʌmadu
ajioopaiña, dai sai gooquiʌrʌ gaaagidiña ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.
15 Dai maa guvucadagai sai duduaaidiña coococoidadʌ dai sai vuvaidiña Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
16 Λcovai vusaitu ʌSuusi, Simuñi Piiduru, dai
17 Jacovo dai siʌʌgidʌ ismaacʌdʌ Vuaana tʌʌgidu ʌgai ʌrSevedeo maamaradʌ, dai Suusi
Boanerges aagai ʌgai ismaacʌdʌ tʌiya ʌlidi cʌcʌʌli ismaacʌdʌ cavami ñioocai ʌpan duucai
covoñdami.
18 Dai Aandʌrʌsi, dai Piili, dai Bartolomé, dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo. Alfeo
maradʌ dai Tadeo, dai Simuñi ismaacʌdʌ ʌrʌmoco ismaacʌdʌ vuvaida ʌliditai ʌromamano.
19 Dai Uudasi Iscaliote ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gatʌʌgi ʌSuusi mʌsai muaana.

———

Dai gooquiiʌrʌ vaa ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu ʌgai.
20 Tai ʌpamu sʌʌlicʌdʌ mui gʌnʌmpagi oodami ami quiiyʌrʌ vai ʌgai tomali maitistutuid-
itadai isgaugiagi.
21 Dai aidʌsi maí ʌSuusi aaduñdʌ gomaasi dada dai vaidaquia agai pocaititai sai vuiirutu
ʌgai.
22 Vaidʌ ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami ismaacʌdʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ dada icaiti:
—Idi cʌʌli viaa Beelsevú ismaacʌdʌ ʌrDiaavora vai ʌgai guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi goovai
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ —ascaiti ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
23 Tai amaasi ʌSuusi vaí ʌoodami dai aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
—¿Siaadʌrʌ istuidʌna ʌDiaavora isʌʌgi gʌvusaidagi oodamiaiñdʌrʌ?
24 Isʌmapʌcʌrʌ oidacami ʌʌgi gʌncocodagi otoma aipacoga gʌncoodian tada ʌgai.
25 Isʌmo quiiyʌrʌ oidacami ʌʌgi gʌncocodagi otoma aipaco gʌncoodian tada ʌgai.
26 Dai siʌDiaavora ʌʌgi gʌvui gʌsiaa ʌliada siaadʌrʌ istuidʌna ʌgai, baiyoma mosugitian
tada ʌgai.
27 Tomali ʌmaadutai maivaquian tada ʌmo cʌʌli omaligami quiidʌrʌ dai ʌʌsidagi, is-
maivuliagi ʌʌpʌgʌ; avʌnacai isvulia gia gʌdagituan tada ʌgai mʌsʌʌsdagi.
28 Sʌʌlicʌdʌ aan gʌnaagidi sai baiga isoigʌldagi oodami vʌʌsi soimaascamigadʌ dai
issoimaasi ñiooqui ñioocada ʌgai ʌʌpʌ;
29 Dʌmos sioorʌ vui ñioocadagi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai gia maiviaa oigʌldaragai tomali ʌmo
imidagai poduucai ʌgai ʌrduñidʌ tomastuigaco —astʌtʌdai ʌSuusi.
30 ΛSuusi poduucai aagidi ʌoodami pocaititai ʌgai saidʌ ʌSuusi viaa ʌmo Diaavora
tʌaañicarudʌ.

———

31 Tai gooquiʌrʌ ami dada ʌSuusi susuculidʌ ʌʌmadu ʌdʌʌdʌ, dʌmos quiidigaiñdʌrʌ vii
ʌgai dai abiaadʌrʌ ootosi ñiooqui ʌSuusi sai diviana.
32 Vai ʌgai ismaacʌdʌ sonuana daraajatadai ʌSuusi itʌtʌdai:
—Quiidigaiñdʌrʌ daraaja gʌdaada ʌʌmadu gʌsusuculi daidʌ gʌgaagai —astʌtʌdai.
33 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Voorʌ ipʌlidi aapimʌ isʌrgiñdaada daidʌ giñsusuculi? —astʌtʌdai.
34 Dai amaasi nʌnʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami sicoli daraajatadai siaaco daacatadai ʌgai
daidi tʌi:
—Idi ʌʌpʌ ʌrʌpan ducami giñdaada dai giñsusuculi.
35 Tomasioorʌ sioorʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌgai ʌʌpʌ ʌrʌpan ducami giñdaada
ʌʌmadu giñsusuculi —ascaiti ʌSuusi.

4

———

1 Λʌpʌ ʌmo imidagai gamamaatʌtulditadai ʌSuusi ʌgʌʌ suudagi ugidiana, tai sʌʌlicʌdʌ
mui gʌnʌmpagi oodami ami siaaco daacatadai ʌgai. Dai sʌʌlicʌdʌ muiducatadai ʌgai tai
cascʌdʌ ʌSuusi ʌmo vaarcu ʌraana daiva gʌʌ suudagi daama. Tai vʌʌsi ʌoodami ooratana
vii.
2 Taidʌ ʌSuusi aagidi mui naana maasi cuentocʌdʌ dai aidʌsi mamaatʌtuldi ʌgai itʌtʌdai:
3 —Caʌcavurai aapimʌ imaasi: Λmo imidagai ʌmo oodami gaʌi,
4 tai chiʌʌqui ʌstucai voiyʌrʌ suuli; tai dada ujuurugi dai cuucu.
5 Tai aa ʌstucai ojoodai saagida suuli, siaaco maisi tiipu dʌvʌʌrai; dai otoma vuvaja maisi
tuucavi suuli ʌgai cascʌdʌ.
6 Dai mosvuusai tasai tai vuaama dai maisi tataaca ʌgai cascʌdʌ mosgaquisa.
7 Dai aa ʌstucai uuparai saagida suuli taidʌ ʌuuparai gʌʌ dai mosvuaamatu, tai poduucai
ʌtʌligi maiiibaji.
8 Tai aa ʌstucai cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli dai vuvaja dai cʌʌga gʌʌ, dai cʌʌga iibaji.
Λmo caidʌaiñdʌrʌ ʌmo coobai dan baivustaama vuvaja, dai ʌmiaiñdʌrʌ vaicoobai, dai
ʌmiaiñdʌrʌ ʌmo siento.
9 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

10 Amaasi caiimʌcai ʌoodami tai ʌʌgi vii ʌSuusi ʌbaivustaama dan gooca
gʌmamaatʌrdamiga ʌʌmadu. Dai ʌgai ismaacʌdʌ sonuana daraajatadai ʌSuusi tʌcacai
astʌiya ʌlidi ʌgai ʌcuentocʌdʌ.
11 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Diuusi gʌnmaatʌtuldamu aapimʌ mʌstumaasi maimaatʌ isducatai ipʌlidi Diuusi is-
soicʌdagi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dʌmos gogaa mamaatʌtuldi aanʌ cuentocʌdʌ.
12 Λgai canʌidiña istumaasi ivuaadana aanʌ dai maitipʌlidi isgiñvaavoitudagi dai caʌcana
istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ dai maitipʌlidi ismaatʌ caʌcagi, cascʌdʌ Diuusi maioigʌldi
soimaascamigadʌ dai maicʌʌgacʌrʌ vuvaidamu ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

13 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌʌpʌ:
—¿Maitamʌsmaatʌ caʌ aapimʌ idi cuento? ¿Ducatai maatʌ caʌca agaidʌ aapimʌ ʌgaa
cuentoo?
14 ʌcʌʌli ʌsadami ʌrʌpan ducami ʌmoco ismaacʌdʌ aagidiña oodami Diuusi ñiooquidʌ.
15 Λʌmoco oodami ʌpan ducami ʌʌstucai ismaacʌdʌ voiyʌrʌ suuli ismaacʌdʌ caʌcana
Diuusi ñiooquidʌ vai didivai ʌDiaavora dai maigovai dadasai ʌñiooqui ibʌadʌaiñdʌrʌ sai
maivaavoitudana.
16 Dai aa oodami ʌpan ducami ʌʌstucai ismaacʌdʌ ojoodai saagida suuli ismaacʌdʌ
baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai vaavoitudaiña,
17 dʌmos maiquiaa sigupucatʌrdan vuaadana ʌgai vaavoidaragadʌ cascʌdʌ
mosparunaiña aa ʌñiooquicʌdʌ dai soimaa taatamituldiña vai ʌgai caugiatʌi
vaavoidaragadʌ.
18 Dai aa oodami ʌpan duucami ʌʌstucai ismaacʌdʌ uuparai saagida suuli caʌcana ʌgai
Diuusi ñiooquidʌ,
19 dʌmos aliʌ tʌtʌgitoiña ʌgai istumaasiʌrʌ ismaacʌdʌ oidaga tami oidigi daama,
tumiñsiʌrʌ dai vʌʌsiaʌcatai viaaca ʌlidiña ʌgai dai mosgomaasiʌrʌ tʌtʌgitoiña dai
camaitʌtʌgitoiña Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai
maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌi.
20 Daidʌ ʌʌstucai ismaacʌdʌ cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli ʌpan ducami ʌoodami is-
maacʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai vaavoitudaiña daidʌ ivuaadana
istumaasi Diuusi ipʌlidi. Λʌmoco ʌrʌpan ducami ʌʌstucai ismaacʌdʌ ʌmo coobai dan
baivustaama vuvaja ʌmo caidʌaiñdʌrʌ dai ʌmiaiñdʌrʌ vaicoobai dai ʌmiaiñdʌrʌ ʌmo siento
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Dai gooquiʌrʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Tomali ʌmo oodami maicucuudagʌi ʌmo cuudacarui dai gooquiʌrʌ iiñapai tomali
maivoicarui uta dadasai. Baiyoma tʌcavi gʌdadasai vai cʌʌga maasicagi.
22 Poduucai istumaasi aanʌ gamamaatʌtuldi vʌʌsi gʌmaasiuldi, sivi maiquiaa cʌʌga
maatʌ caʌ ʌoodami dʌmos gooquiʌrioma gia vʌʌsi maatʌ caʌcamu ʌgai.
23 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
24 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Λʌgiditai avʌr caʌca aapimʌ vʌʌsi mʌstuma caʌ. Iscʌʌga ʌʌgiditai caʌca aapimʌ
giñmamaatʌtuldaraga vaamioma cʌʌga maatʌ caʌcamu vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.

25 Sioorʌ bʌʌjʌi giññiooqui dai giñʌʌgidi ʌgai vaamioma maatʌtuldamu aanʌ, dai sioorʌ
maibʌʌjʌi giññiooqui dai maitiñʌʌgidi voopoidamu aanʌ istumaasi maatʌ gʌʌlidi ʌgai
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

26 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ ʌoodami:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitona. Gomaasi ʌrʌpan ducami aidʌsi ʌmo
oodami ʌi tʌligi.
27 Dai gooquiʌrʌ nonoragʌi dai cocosʌi, vaidʌ chiʌʌqui tasaicʌdʌ vuvacʌi ʌtʌligi dai gʌʌrai,
vaidʌ ʌcʌʌli maimaatʌcana isducatai.
28 Ʌdʌvʌʌrai ʌʌgi baivueeyi cuaadagai ʌcʌʌli mosʌcaasi nuucada ʌʌsicami. Ʌʌpʌga
vuvacʌi aagadʌ dai gooquiʌrʌ muuradʌ, dai gooquiʌrʌ ibiadʌ.
29 Dai siʌʌscadʌ cacaibia ʌgai vai aiyagi yoovaragai otoma gʌyoovai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

30 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ ʌSuusi ʌoodami:
—Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana. Dai aanʌ cuentocʌdʌ gamamaatʌtuldi
isducatai ivueeyi gomaasi.
31 Gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasi ʌpʌvueeyi ʌcaidʌ ʌmo uusi ismaacʌdʌ ʌpʌa maasi
coravi caidʌ. Goovai ʌraliducʌdioma uusi caidʌ oidigi daama
32 ismaacʌdʌ gʌʌsai vai gʌgʌrʌ dai gʌgʌrʌ mamartai vaidʌ ʌujuurugi ʌʌcagidʌrʌ
gʌniibʌstaiña —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

33 Poduucai mamaatʌtuldiña ʌSuusi Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami goʌʌ cuentocʌdʌ tomasi
maimaatʌ caʌcana ʌgai.
34 Maitiipucana ʌmo imidagai ismaiaagiada ʌSuusi ʌmo istumaasi cuentocʌdʌ dʌmos
gooquiʌrʌ vʌʌsi aagidiña ʌgai gʌmamaatʌrdamiga istʌiya ʌlidi cuento.

———

35 Dai ʌgai vaa tasʌrʌ aidʌsi catucaimi ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Tiimʌda vaasadʌrʌ gogʌʌ suudagi —astʌtʌdai.
36 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ anaasi viaa ʌoodami dai vaidacai ʌSuusi ʌvaarcuʌrʌ
ismaacʌdʌrʌ daacatadai ʌgai, tai aa oodami oí ʌʌpʌ aa vaarcuʌrʌ.
37 Tai caavami ʌvʌ daidʌ ʌʌvʌli nuituscʌi suudagi vai vaarcu ʌraana vaacʌi dai cayoga
suuda ʌvaarcu suudagicʌdʌ.
38 Vaidʌ ʌSuusi ʌvaarcu gooquiamadʌrʌ coosocatadai. Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ nʌñitu
ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿maitapʌs vuaamʌ ʌlidi tʌsbaicoagi? —astʌtʌdai.
39 Tai vañi ʌSuusi dai dodoligitu ʌʌvʌʌli ʌʌmadu ʌgʌʌ suudagi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌʌʌpidañi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌʌvʌʌli gʌʌʌpitu tai vʌʌsi dodoli vii
40 amaasi ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—¿Tuimʌsi duduaadimuca dai maivaavoitudai iñsaanʌ istutuidi isgʌnnuucadajagi?
—astʌtʌdai ʌSuusi.
41 Vai ʌgai aliʌ duduaadimuca dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—¿Sioorʌ idi cʌʌli vai asta ʌʌvʌʌli dai gogʌʌ suudagi ʌʌgidi? —ascaiti.

5

———

1 Dai amaasi vaasadʌrʌ dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi dai aayi Gadara dʌvʌʌriʌrʌ.
2 Dai aidʌsi tʌvai ʌSuusi vaarcuaiñdʌrʌ tai otoma ami divia ʌmo cʌʌli caposantuaiñdʌrʌ.
Ʌcʌʌli viaacatadai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ.
3 Ʌcʌʌli moscaposantuana oidacana vai tomali ʌmaadutai maitistutuidiña isvuracagi
tomali cadeenacʌdʌ.
4 Muiyoco imidagai vupuraiña aa oodami cadeenacʌdʌ noonovidʌ dai ʌʌcasodʌ dʌmos
ʌgai otoma ʌʌquitudaiña vai tomali ʌmaadutai maitistutuidiña isdodoli daasacagi.
5 Dai tasʌrʌ dai tucarʌ oidigana dai caposantuana aimʌraitai iiñacaiña ʌgai dai saasasaiña
gʌtuucuga ojoodaicʌdʌ.
6 Dʌmos aidʌsi tʌʌ ʌgai ʌSuusi mʌcasdʌrʌ vuidʌrʌ mʌʌ dai vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva.
7 Dai iiñaquidatai itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi divia aapi Suusi tami siaaco aimʌrai aanʌ? Aapi ʌrDiuusi baitʌcʌaacami
maradʌ. Gʌdaanʌi aanʌ Diuusi guvucadadʌcʌdʌ pai maitiñoiñiada —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
8 Pocaiti ʌgai itʌtʌdaitai ʌSuusi:

—Aapi Diaavora tʌaañicarudʌ dagitoñi idi cʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ.
9 Daidʌ ʌSuusi tʌcacai ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tʌʌgidu aapi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Legión antʌʌgidu aanʌ. Muidu aatʌmʌ cascʌdʌ —astʌtʌdai.
10 Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daañimi ʌSuusi sai ʌgai maiootosana ami dʌvʌʌriaiñdʌrʌ.
11 Vai muiducatadai tataisoli ami giidʌrʌ daida cuaayitadai.
12 Taidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Gʌrdagitoñi tʌtai vaapaquia aatʌmʌ gotataisoliʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
13 Taidʌ ʌSuusi maa oigaragai isvaapaquia ʌgai tataisoliʌrʌ, taidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvuaaja ʌcʌʌliaiñdʌrʌ dai tataisoliʌrʌ vaapa. Ʌtataisoli ʌrgoo milʌcatadai dai coidam voopoi dai gʌʌ suudarʌ suuli dai baicoi.
14 Taidʌ ʌnuucadacami ʌtataisoli aliʌ dudaadimu dai voopoi dai mʌʌca gaaagidi quiiquiana dai dʌjiana. Tai dada ʌoodami dai nʌida agai astumaasi ʌpʌduitadai.
15 Dai aidʌsi aayi ʌgai ami siaaco daacatadai ʌSuusi, tʌʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vai cacʌʌga dodoli daacatadai dai cacʌʌga yuucusu taidʌ ʌoodami aliʌ duduaadamu.
16 Dai ʌgai ismaacʌdʌ nʌiditadai isducatai ʌpʌdui ʌcʌʌlicʌdʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daidʌ ʌtataisolicʌdʌ aagidi ʌoodami gomaasi.
17 Taidʌ ʌoodami goguama oi ʌSuusi sai imʌna abiaadʌrʌ.
18 Dai aidʌsi tʌsai ʌSuusi ʌpamu vaarcuʌrʌ vaidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daañimi ʌSuusi sai dagitona isoidagi.
19 Dʌmos ʌSuusi maimaa oigaragai, baiyoma itʌtʌdai:
—Imʌdañi gʌquiiyamu siaacoga daraaja gʌaaduñi dai aagida vʌʌsi istuma idui aanʌ aapicʌdʌ dai isducatai soigiñʌʌli aanʌ aapicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌcʌʌli ii dai mʌʌca gaaagidi Decápolisi dʌvʌʌriʌrʌ vʌʌsi istumaasi idui ʌSuusi ʌgaicʌdʌ vai vʌʌscatai maitʌtʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai istumaasi aagidi ʌgai.

———

21 Dai aidʌsi vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi divia ʌSuusi ʌpamu tai ami dada mui oodami siaaco daacatadai ʌgai. Taidʌ ʌSuusi anaasi vii ʌgʌʌ suudagi ugidiana.
22 Tai amaasi ami divia ʌmo baitʌcʌaacami ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ Jairo tʌʌgiducami; dai aidʌsi mostʌʌ ʌgai ʌSuusi gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi ʌʌcasodʌ abaana.
23 Dai sʌʌlicʌdʌ daañimi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñmara ooqui atcayooga muu. Tinda pai daama daraasa gʌnoonovi vai duaadʌna ʌgai dai oidacana —astʌtʌdai ʌJairo.
24 Taidʌ ʌSuusi oi ʌJairo; vai mui oodami oidatucuitadai ʌSuusi, dai asta nuitusquimi ʌgai ʌSuusi.
25 Daidʌ ʌoodami saagida imʌitadai ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cabaivustaama dan gooca uumigi coococatadai gʌʌʌracʌdʌ.
26 Dai sʌʌlicʌdʌ soimaa taatacatadai ʌgai mosʌʌ mui duduaaidiadami ʌʌmadu aimʌraitai dai casiaa dodai vʌʌsi istuma viaacatadai. Dai vʌʌscʌrʌ maidueeyi, baiyoma vaamuimi ʌgai.
27 Aidʌsi cajioma ʌooqui siʌSuusi gaduduaaidiña, miaadʌrʌ cʌquiva ʌoodami saagida dai gooquiamadʌrʌ taata ʌgai ʌSuusi yuucusidʌ.
28 Dai poʌlidi ʌooqui: “Tomasi mosʌca yuucusidʌ taata aanʌ cascʌdʌ caduaadian tada aanʌ”, asʌliditadai ʌooqui.
29 Dai aidʌsi mostaata ʌgai otoma uu ʌʌradʌ dai otoma maatʌ taata ʌgai gʌtuucugʌrʌ iscamaigo ii coocodadʌ.
30 Taidʌ ʌSuusi maí isduaadi ʌgai ʌmaadutai gʌguvucadacʌdʌ dai amaasi gooquiamaco nʌnʌaava ʌgai daidʌ icaiti:
—¿Toorʌ taata giñyuucusi? —ascaiti.
31 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Canʌidi aapi isaipadʌrʌ gʌnuituscʌi gooodami pai vʌʌscʌrʌ gatʌcacai soorʌ gʌtaata —astʌtʌdai.
32 Dʌmos ʌSuusi aipaaco nʌʌjimi dai nʌida agai soorʌ taata.
33 Vaidʌ ʌooqui gigivuquimi duaadimucai dai maatʌcatadai ʌgai isducatai ʌpʌduitadai ʌgaicʌdʌ, ii dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ, dai aagidi vʌʌsi isducatai ʌpʌduitadai.

34 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌooqui:
—Giñvaavoitu aapi cascʌdʌ dueeyi. Imʌdañi dai maivuaamʌ ʌliatugada dai caduaadicami vii —astʌtʌdai ʌSuusi ʌooqui.
35 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai dada ojootosicami Jairo quiidiaiñdʌrʌ daidʌ itʌtʌdai ʌali ooqui oogadʌ:
—Casi atmuu gʌmara. Casi maivaidacai gomamaatʌtuldiadami —astʌtʌdai ʌojootosicami.
36 Dʌmos ʌSuusi moscaʌ istumaasi aagaitadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌbaitʌcʌaacami ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ:
—Maitiduaadicuda; mosai giñvaavoituda —astʌtʌdai.
37 Daidʌ ʌSuusi maidagito ʌoodami isoidagi mosʌcaasi ʌPiiduru dai Jacovo daidʌ ʌVuaana Jacovo suculidʌ.
38 Dai aidʌsi aayi ʌgai ʌbaitcʌcʌaacami quiidiʌrʌ, caí ʌgai ʌoodami vai siaa caiti gʌgʌrʌ suaanʌi dai iiñacai.
39 Taidʌ ʌSuusi vaa daidʌ itʌtʌdai ʌoodami:
—¿Tuimʌsi mosʌʌ sisiocai dai tuimʌsi mosʌʌ gʌgʌrʌ suaanʌi? Goali ooqui maitʌrmuuquiadʌ mosacooso —astʌtʌdai ʌSuusi.
40 Vaidʌ ʌoodami parunai pocaititai ʌSuusi. Taidʌ ʌSuusi vuvaitu vʌʌsi ʌoodami abiaadʌrʌ, dai mosʌca ʌali ooqui dʌʌdʌdʌ dagito isvaapaquiagi ʌʌmadu ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ vaidaticatadai ʌgai. Dai vaapa siaaco caatʌcatadai ʌali ooqui.
41 Taidʌ ʌSuusi noviaiñdʌrʌ bʌi ʌali ooqui daidʌ itʌtʌdai:
—Talita cumi —astʌtʌdai. Gomaasi itʌiya ʌlidi: Ali ooqui, aapi angʌaagidi vañigiñi.
42 Tai otoma vañi ʌali ooqui dai gʌaagacai aimʌrai. Baivustaama dan gooca uumigi viaacatadai ʌgai. Taidʌ ʌoodami maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi.
43 Taidʌ ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí ʌoodami sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai gomaasi. Dai gatʌjai biidaragai ʌali ooqui.

6

———

1 Taidʌ ʌSuusi ii abiaadʌrʌ gʌdʌvʌʌragamu, ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga.
2 Dai aidʌsi aayi ibʌstaragai tasʌrʌ, ʌSuusi gʌaagaca gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ. Dai muidutai ismaacʌdʌ caʌcatadai camaitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoagi daidʌ icaiti:
—¿Siaaco maí goovai vʌʌsi imaasi? ¿Ducatai istutuidi goovai ismosʌʌ cʌʌga tʌtʌgitodagi daidʌ ivueeyi goovai istumaasi gʌgʌrducami?
3 Dai idiava ʌrʌuusi ivisumadami, María maradʌ daidʌ ʌrsiʌʌgidʌ ʌJacovo daidʌ ʌOsee daidʌ ʌUudasi ʌʌmadu ʌSimuñi, daidʌ ʌsusuculidʌ ooqui ʌʌpʌ tami gʌrsaagida oidaga —ascaiti ʌoodami.
Aliʌ mui naana maasi maatʌcatadai ʌSuusi cascʌdʌ baacoican tada ʌoodami ʌgai vui.
4 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vʌʌsi oodami cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ mosʌca ʌʌgi dʌvʌʌragadʌana oidacami gia maisiaa duutudaiña tomali aaduñdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Dai maitidui mui istumaasi gʌgʌrducami ami mosdaama daarai gʌnoonovi chiʌʌqui coococoidadʌ dai duduaadi.
6 Daidʌ ʌSuusi maitʌtʌgaitadai istumaasi gʌtʌgitoagi nʌiditai isʌoodami maivaavoitudai. Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi vʌʌsi ami dʌvʌʌriʌrʌ aipaco uugidiana dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ.

———

7 Dai amaasi vai ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga, dai aipaco ootoi mosgoogocatai, dai maa guvucadagai sai vuvaididana Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ.
8 Dai aagidi sai maivuucaiña tomali istumaasi voiyʌrʌ vʌʌtarʌ, mosʌca gʌngigiica sai maivuucaiña tomali morarali, tomali biitugai tomali tumiñsi.
9 Dai sai gʌnadacaiña sususacai maisiu sasaputusi, dai sai maivuucaiña aa yuucusi.
10 Daidʌ itʌtʌdai:
—Mʌsiʌʌscadʌ ajiagi ʌmo quiiyʌrʌ vʌrai anaasi gʌnuuliñaca asta mʌsiʌʌscadʌ iimiagi ʌgai dʌvʌʌriañdʌrʌ.
11 Dai mʌsajiagi ʌmapʌcʌrʌ mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgidagi dai tomali maitʌncaʌca agadagi, vʌrai vuvaqui abiaadʌrʌ dai gigigida ʌdʌvʌʌrai gʌnʌcasuaiñdʌrʌ vai poduucai nʌijada ʌgai ismaicʌʌga idui. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi nʌida agadagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ maitʌʌrcʌʌga ivuaadami vaamioma soimaasi

taatatuldamu ʌgai ʌoodami ismaacʌdʌ maitʌnmiaadʌgidagi siʌSodoomʌrʌ ʌʌmadu Gomoorʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ iji dai aagidimi ʌoodami sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgitoagi vuitapi Diuusi.
13 Dai vuvaitu ʌʌpʌ mui Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ, dai mui duduaadi coococoidadʌ mostʌiditai asaiti.

———

14 Taidʌ ʌgʌʌ baitʌcʌaacami Eroodʌsi maí gomaasi aidʌsi cavʌʌsi aipaco gʌaagaitadai ʌSuusi. Vaidʌ ʌEroodʌsi icaiti:
—Duaacatiqui ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai oodami cascʌdʌ viaa ʌgai guvucadagai —ascaiti ʌEroodʌsi.
15 Vai aa icaiti:
—Eliiasicaru lienʌ ʌgai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ —ascaiti.
Vai aa icaiti:
—Ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌava ʌpan duucai ʌʌquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ —ascaiti.
16 Dai aidʌsidʌ ʌEroodʌsi caʌ imaasi icaiti:
—Gooviava ʌrVuaana di, ʌgai ismaacʌdʌ gatʌjai aanʌ cuicutaragai moodʌ, dai sivi duaaca ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ —ascaiti ʌEroodʌsi.
17 ʌEroodʌsi ʌʌquioma gatʌjaitadai mʌsai bʌʌcaiña ʌVuaana dai maisacarui ʌrana vuunana cadeenacʌdʌ. ʌErodiiasi ʌrduñidʌcatadai. ʌErodiiasi ʌrooñigadʌcatadai ʌPiili Eroodʌsi suculidʌ. Dʌmos ʌEroodʌsi ʌʌsi gʌsuculi ooñigadʌ.
18 Taidʌ ʌVuaana itʌtʌdai ʌEroodʌsi:
—Maitavʌaagai pʌsʌʌsiadagi gʌsuculi Piili ooñigadʌ —astʌtʌdai.
19 Vai cascʌdʌ ʌErodiiasi cʌʌdaitadai ʌVuaana dai muaa ʌliditadai dʌmos maitistutuiditadai.
20 ʌEroodʌsi cʌʌga maatʌcatadai isʌVuaana ʌrʌmoco cʌʌ tuigacami dai maitʌrsoimaasi ivuaadami. Dai ʌgai ʌʌbʌiditadai ʌVuaana cascʌdʌ maidadagitoitadai ʌgai issoimaasi iduiñdagi ʌErodiiasi ʌVuaana, tomasi maicʌʌga maatʌ caʌcatadai ʌEroodʌsi istumaasi aagaitadai ʌVuaana vʌʌscʌrʌ baigʌʌliaragacʌdʌ caʌcatadai.
21 Dʌmos ʌErodiiasi ʌmo imidagai tʌʌ isducatai muaagi ʌVuaana. Ʌmo imidagai tasagadʌrʌ ʌEroodʌsi, tai ʌgai idui ʌmo vagimi daidʌ idui cʌʌgaducami cuaadagai dai vapai gʌsonʌrguucacamiga, ʌʌmadu baitʌguucacamigadʌ ʌsandaaru, ʌʌmadu aa gʌnviipidacami Galileeʌrʌ oidacami.
22 Taidʌ ʌErodiiasi maradʌ ooqui vaa ami siaaco gacuaadatadai ʌvapaidarsicʌdʌ dai gatuudai. Taidʌ ʌEroodʌsi ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌʌmadu gacuaadatadai oojoida tʌʌ ʌali ooqui. Taidʌ ʌEroodʌsi itʌtʌdai ʌali ooqui:
—Giñtaañiñi pʌstumaasi ipʌliadagi iñsaanʌ gʌmaaquimu —astʌtʌdai.
23 Daidʌ itʌtʌdai ʌpamu:
—Maatʌ Diuusi naidʌ gʌmaquiagi pʌstumaasi giñtaañiagi tomapʌs giñtaí tajucami dʌvʌʌrai ismaacʌdʌ tʌaanʌi aanʌ —astʌtʌdai ʌEroodʌsi ʌali ooqui.
24 Taidʌ ʌali ooqui vuusai daidʌ itʌtʌdai gʌdʌʌ:
—¿Istumaasi taanʌna aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌdʌʌdʌ itʌtʌdai:
—Taañiñi ʌVuaana moodʌ ismaacʌdʌ vapaconaiña oodami —astʌtʌdai ʌdʌʌdʌ.
25 Taidʌ ʌali ooqui otoma vaa ʌpamu siaaco daacatadai ʌraí Eroodʌsi, daidʌ itʌtʌdai:
—Ipʌlidiana pʌsisivi otoma giñmaquiagi ʌmo aasocoliʌrʌ ʌVuaana moodʌ —astʌtʌdai ʌali ooqui.
26 Taidʌ ʌraí sʌʌlicʌdʌ soigʌʌʌli. Dʌmos caaagaitadai sai maatʌ Diuusi gʌvapaida vuitapi cascʌdʌ maitistutuiditadai ʌgai ismaimaquiagi istumaasi taanʌi ʌali ooqui.
27 Taidʌ ʌraí otoma ootoi ʌmo sandaaru dai aagidi sai vuaapidana ʌVuaana moodʌ.
28 Taidʌ ʌsandaaru ii maisacaruamu, dai mʌʌ guicuta ʌVuaana moodʌ dai ʌmo aasocoliana vuaa. Taidʌ ʌraí maa ʌali ooqui, taidʌ ʌali ooqui tʌʌgi gʌdʌʌ.
29 Dai aidʌsidʌ ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ maí imaasi, mʌʌ bʌi ʌVuaana tuucugadʌ dai bʌcai dai yaasa.

———

30 Tai gooquiʌrʌ ʌSuusi ojootosadʌ ʌpamu aayi siaaco daacatadai ʌSuusi dai aagidi vʌʌsi istumaasi idui, dai istumaasi gamamaatʌtuli ʌgai ʌoodami saagida.
31 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Tinda dai gʌriibʌsta siaaco maitiipu oodami —astʌtʌdai.
Aliʌ mui oidatucuitadai oodami cascʌdʌ ʌgai maiajʌitadai tasai tomali ugidagai vʌʌtarʌ.

32 Taidʌ ʌSuusi ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga ʌʌgi iji ʌmo vaarcuana ʌmapʌcʌrʌ siaaco
maitiipu oidacami.
33 DʌmOs muidutai tʌʌ isiji ʌgai dai maí isʌrʌSuusi dai mosdʌvʌʌrapi sʌʌli voopai vʌʌsi
aipadʌrʌ oidacami, dai ʌpʌga aayi isʌgai.
34 Dai aidʌsi tʌvai ʌSuusi vaarcuaiñdʌrʌ tʌʌ mui oodami dai soigʌʌldan tadatu ʌgaicʌdʌ,
ʌgai tʌgitocatadai sioorʌ aagidagi duucatai gʌaagai isoidacagi. Dai gʌaagacai ma-
maatʌtuldimi mui naana maasi.
35 Dai aidʌsi casi ʌrurunococatadai taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi miaadʌrʌ gu-
uquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Casiat urui dai tomali ʌmo oodami maioidaga tanai.
36 Ootosañi gooodami vai iimʌna aali quiiquiamu siaaco miaaga dai savʌdana cuaadagai
daida ugana, maitavuucati goovai istuma ugiagi —astʌtʌdai mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi.
37 DʌmOs ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Bibidavurai aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—¿Savʌdatʌsi ʌragai goo siento piisu aʌcami paana gooodami vʌʌtarʌ? —astʌtʌdai.
38 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Mʌcavʌrnʌidamʌsʌʌqui paana viaa —astʌtʌdai.
Dai aidʌsi camaí ʌgai siʌʌquidu itʌtʌdai:
—Taama tʌviaa paana dai gooca vatopa —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
39 Tai amaasi ʌgai tʌjai ʌoodami sai vasoi saagida daraivana chʌchʌʌquiatai aipaco;
40 Taidʌ ʌoodami daraiva ʌʌmo siento dai tataucami siento.
41 Tai amaasi ʌSuusi vui ʌtaama paanʌ ʌʌmadu ʌgooca vatopa dai taí nʌnʌaava dai
gamamagi dai saasasacai paana maa gʌmamaatʌrdamiga sai taacogidana ʌoodami. Dai
ʌgooca vatopaiñdʌrʌ ʌʌpʌ taacogi vʌʌscatai.
42 Dai vʌʌscatai gauu dai tatascovai.
43 Dai gooquiʌrʌ ʌmpagi baivustaama dan gooca aasarai susudacami paana
saasaquigadʌ ʌʌmadu vatopa.
44 Daidʌ ismaacʌdʌ gauu ʌtaama paanaiñdʌrʌ ʌrtaama mil cʌcʌʌli.

———

45 Taidʌ ʌSuusi aagidi gʌmamaatʌrdamiga sai tʌtʌidʌna vaarcuʌrʌ dai dʌgavunʌna
vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi dai aʌna Betasaida dʌvʌʌriʌrʌ ʌʌpʌga isʌgai. Dai ʌgai diosaidimi
ʌoodami quiaa.
46 Dai aidʌsi cadiosagi ʌgai ii ʌmo giidiamu dai gamamada agai.
47 Dai aidʌsi cadidiaimi ʌvaarcu caʌran ʌʌsi imʌitadai ʌgʌʌ suudagi vaidʌ ʌSuusi ʌʌgi
ugidiana cʌaacatadai.
48 Dai tʌʌ ʌgai siʌmamaatʌrdamigadʌ camaitistutuiditadai isimitudagi ʌvaarcu vuidʌrʌ
vustaitai ʌʌvʌʌli. Dai casiaalimodʌ ʌSuusi caaijimitadai gʌmamaatʌrdamiga mossuudagi
daama imʌitai dai mosdaivuñia ʌliditadai.
49 Dai aidʌsi tʌʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ issuudagi daama imʌitadai ʌgai poʌliditadai ʌgai
sidʌ ʌrʌmo suiñali dai vʌʌscatai ijiña tʌʌgacai.
50 Vʌʌscatitʌʌ ʌgai cascʌdʌ aliʌ duduaadimu. DʌmOs ʌSuusi ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
—Maitavʌr vuaamʌ ʌnʌliada aanʌana maitavʌr duduaadicuda —astʌtʌdai.
51 Dai tʌsai ʌvaarcuʌrʌ ismaacʌdʌrʌ iimʌitadai ʌgai tai otoma gʌʌpitu ʌʌvʌʌli. Vaidʌ
ʌmamaatʌrdamigadʌ maitʌtʌʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgitoagi.
52 Dai aidʌ maiquiaa tʌtʌʌgaitadai ʌgai isducatai idui ʌSuusi ʌpaanacʌdʌ, aidʌ maiquiaa
cʌʌga vaavoitudai ʌgai cascʌdʌ.

———

53 Dai vaasadʌrʌ dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi dai aayi Genesareta dʌvʌʌriʌrʌ, dai ʌgʌʌ
suudagi ugidiana vuu ʌgai ʌvaarcu.
54 Dai aidʌsi mostʌaapai ʌgai ʌvaarcuaiñdʌrʌ, taidʌ ʌoodami maí ʌSuusi.
55 Dai ootoma voopoi dai uusiʌrʌ vuaapaimi ʌcoococoidadʌ siaaco cajiomacatadai ʌgai
isdaacatadai ʌSuusi.
56 Dai tomasiaaco siaaco daacagi ʌSuusi gʌgʌrʌ quiiquiana siʌpʌ ali quiiquiana siʌpʌ
dʌjiana ʌoodami vuvaidiña ʌcoococoidadʌ cacaayana dai daanʌiña ʌgai ʌSuusi sai
gʌdagitona istaatagi ʌcoococoidadʌ tomasi mosʌcaasi yuucusidʌ, dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ
mostaata dodoi.

7

———

1 Amaasi miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi ʌfariseo ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami. Ʌgai Jerusaleenaiñdʌrʌ dada.
2 Dai ʌgai gʌntʌgito tʌʌ isʌʌmoco ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi maitʌniicomai poduucai
isduucai ivuaadana ʌgai siuu duucu gaugia agadagi cascʌdʌ ñiooquidi ʌgai.
3 Ʌfariseo ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa ʌjudidíu ʌpan duucai gʌnviidacatadai gʌnʌqui aaduñicaru.
Ʌʌpʌga gʌniicomaiña ʌgai muioco dai gooquiʌrʌ gacuaadana.
4 Dai siuu duucu dadiagi ʌgai plaasaiñdʌrʌ, maitacuaadana asta siuu duucu va-
pacoi gʌnnoonovi isducai gʌnviidacatadai ʌgai. Dai quiaa ivueeyi ʌgai mui naana
maasi gʌnviituldaraga duucami isducatai vacuanai ʌgai gʌnajaasocoli dai gʌnajaa dai
gʌniidoracaru dai gʌnvopoicaru.
5 Tai amaasi ʌmamaatʌrdami sʌʌlicami ʌʌmadu ʌfariseo tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ gʌmamaatʌrdamiga maitivueeyi mʌsducatai gʌrviituli dai maitʌrʌpan duucai
vacuanai gʌnnoonovi siuu duucu gaugia agadagi? —astʌtʌdai.
6 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi
aagai Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ gʌnaagaitai aapimʌ dai ooja istumaasi aagidi
Diuusi dai poduucai ʌooja:
Aapimʌ pocaiti mʌsai giñsiaa duutudai dai maisiaa giñduutudai.
7 Gomaasi gia maitʌrsoiñi tomali ʌmaadutai vʌʌtarʌ.
Aapimʌ maigamamaatʌtuldi giññiooqui
baiyoma gamamaatʌtuli aapimʌ istumaasi oodami gʌnviituli.
Ascaiti Diuusi sai ooja Isaíacaru.
8 Aapimʌ maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi, ivuaada ʌliditai istumaasi oodami
gʌnviituli, isducatai vacuanadagi gʌnajaa ʌʌmadu gʌnajaasocoli, dai mui aa naana maasi.
9 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Mosivuaada ʌlidi aapimʌ gʌnviituldaraga cascʌdʌ maitivueeyi istumaasi Diuusi
ipʌlidi.
10 Moseesacaru icaititadai: “Siaavʌr duutuada gʌnooga ʌʌmadu gʌndʌʌ”, dai “Sioorʌ
maicʌʌga ñioocadagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ vui ʌgai gʌaagai isdudunucami muaagi”, ascaiti
Moseesacaru.
11 Dʌmos aapimʌ pocaitiña sai ʌmo oodami istutuidi isitʌʌdagi gʌooga siʌpʌ gʌdʌʌ:
“Maitan istutuidi isgʌsoiñagi tomali istumaasicʌdʌ. Vʌʌsi istumaasi viaa aanʌ ʌrcorvan”,
ismaacʌdʌ itʌiya ʌlidi vʌʌsi ʌrDiuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ.
12 Dai ispotʌiyagi ʌmaadutai mai aapimʌ pocaitiña sai camaiviaa ʌgai issoicʌdagi gʌooga
siʌpʌ gʌdʌʌ.
13 Dai poduucai aapimʌ mosgajiaadʌrʌ vipieeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi ducami is-
maicʌʌgaducagi, mosvuaada ʌliditai gʌnviituldaraga dai mui naana maasi pomaasi
ivuaadana aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
14 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu vaí ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—Giñcaʌcavurai vʌʌscatai dai gʌntʌgito caʌca:
15 Tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ cueeyi oodami maivapacʌi tʌgitoidadʌrʌ cascʌdʌ
cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami. Baiyoma tʌgitoidagadʌaiñdʌrʌ vusacʌi mui
naana maasi soimaascami dai poduucai gʌmaatʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami.
16 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
17 Dai aidʌsi anaasi viaa ʌSuusi ʌoodami dai quiiyʌrʌ vaa ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌcacai
astʌiya ʌlidi ʌcuento.
18-19 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tomali aapimʌ mʌsmaimaatʌ caʌ sai istumaasi ismaacʌdʌ cueeyi oodami maivapacʌi
tʌgitoidadʌrʌ cascʌdʌ cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami? Gomaa cuaadaga. Mos-
gavoocʌrʌ vapacʌi dai gooquiʌrʌ vusacʌi gatuucugaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
Poduucai aagidi ʌgai aagidi ʌliditai sai cuaadagai maisoimaasi iduiñtuldi oodami.
20 Daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi ʌʌpʌ:
—Gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi gosoimaasi
21 tʌgitoidagai cascʌdʌ, dai goʌʌmadu voidagai aa ooqui, dai oodami ipʌlidiña
isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi, gomuaaragai,
22 dai goʌʌsidaragai, dai viaaca ʌlidiña gavustuidaga, dai yaatagidaragai, dai
muuquimudagai, dai ñiooquidaragai, dai soiducai nʌijadagi soitutuigami, dai maicʌʌga
tʌtʌgitoiña oodami, dai aa naana maasi istumaasi soimaascami.
23 Vʌʌsi gomaasi gatʌgitoidagaiñdʌrʌ vusacʌi dai soimaasi iduiñtuldi oodami —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

24 Tai amaasi ii ʌSuusi abiaadʌrʌ Tiiroamu dai Sidooniamu dai ami vaa ʌmo quiiyʌrʌ dai
maitipʌliditadai ismatiagi oodami isami daacatadai ʌgai, dʌmos maitistui isgʌʌstuagi.
25 Otoma maí ʌmo ooqui dʌʌdʌ ʌmo ali tʌji ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo Diaavora
tʌaañicarudʌ dai divia siaaco daacatadai ʌSuusi dai ʌʌcasodʌ abaana gʌtootonacʌdʌ
cʌquiva.
26 Daidʌ ʌooqui ñioocaitadai giliego ñiooquidʌ daidʌ ʌrSiropeniisiʌrʌ oidacamicatadai.
Divia ʌgai dai daañimi ʌSuusi sai vusaidana ʌDiaavora tʌaañicarudʌ maradʌaiñdʌrʌ.
27 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aliʌsi gʌaagai isoodami dagitoagi ismaamaradʌ tatascoñiagi ʌʌpʌga maitavʌr cʌʌgai
isʌʌsiadagi oodami gʌmara tascaldʌ dai maacadagi googosi —astʌtʌdai ʌSuusi.
28 Taidʌ ʌooqui aa noragi daidi tʌtʌdai:
—Vaavuava isʌjudidíu googosi gʌraagai dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌgoogosi ismaacʌdʌ mesa uta
vʌʌtʌcana cuaadana ʌsaasaquigadʌ ismaacʌdʌ suuligaiña aali —astʌtʌdai ʌooqui.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Cʌʌga pʌaagai. Dai casi istutuidi aapi pʌsnoragiagi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ atcavuusai
gʌmaraiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
30 Dai aidʌsi aayi ʌooqui gʌquiiyʌrʌ ʌmaradʌ caatʌcatadai daidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ
cavuusai ʌgiaiñdʌrʌ.

———

31 Taidʌ ʌSuusi ii Tiiroaiñdʌrʌ dai Sidooniamu sʌʌli daivusai dai ʌmapʌcʌrʌ Decápolisia
dʌvʌʌriʌrʌ sʌʌli dai aayi ʌgʌʌ suudagi siaaco Galilea tʌʌgidu.
32 Mʌtai ami vuaapi ʌmo cʌʌli maitʌcaidacami dai sasaimʌliacami, dai daañimi sai daama
daasana ʌSuusi gʌnovi.
33 Taidʌ ʌSuusi ʌcovai vaidacai siaaco maitiipucatadai oodami dai naanacadʌ ʌraana
vaapai gʌmamasquiga dai sisivi gʌnovi dai taata nʌnʌdʌ.
34 Dai tʌvaagiamu nʌnʌaava dai sobʌvʌi daidʌ itʌtʌdai:
—Efata —astʌtʌdai. Gomaasi itʌiya ʌlidi gʌcupiocoñi.
35 Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌmaitʌcaidacʌdʌ naanacadʌ gʌcupioco, dai nʌʌnʌdʌ cacʌʌga gʌdui
dai ʌgai cacʌʌga istui isñiooquiagi.
36 Taidʌ ʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí ʌoodami sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai. Dʌmos
siʌʌscadʌ vaamioma daidiada ʌgai ʌoodami vaamioma aipaco aagaiña.
37 Vaidʌ ʌoodami maitʌtʌgaiña isducatai gʌntʌtʌgitoagi daidʌ iscaitiña:
—Vʌʌsiaʌcatai cʌʌga ivueeyi goovai asta maitʌtʌcaidacʌdʌ tʌtʌcaidatudai dai mumudu
ñiooquitudai —ascaitiña ʌoodami.

8

———

1 Dai aidʌ tuigaco mui gʌnʌmpagi oodami siaaco daacatadai ʌSuusi dai maiviaacatadai
istuma ugiagi. Tai amaasi ʌSuusi vaí gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
2 —Soigiñʌlidi aanʌ idi oodamicʌdʌ, caaayi vaica tasai istami giñʌʌmadu daraaja goovai
dai maiviaa istuma ugiagi.
3 Dai ismaitaugacai ootosa aanʌ sai noonoigʌna goovai susuiquituan tada goovai
voiyamu. Ʌmoco aliʌ mʌcasdʌrʌ dada di —ascaiti ʌSuusi.
4 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ bibidana mosʌʌqui oodami tanai siaaco maitiipu istumaasi dai tomali oida-
cami? —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
5 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidi tʌtʌdai:
—¿Mʌʌqui paana viaa aapimʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Cuvaracami atʌviaa —astʌtʌdai.
6 Tai amaasi ʌSuusi tʌjai ʌoodami sai dʌvʌʌrapi daraivana, dai ʌgai vui ʌpaana dai
gamamagi. Dai gooquiʌrʌ saasarai dai maa ʌgai gʌmamaatʌrdamiga tai ʌgai taacogi
ʌoodami.
7 Dai viaacatadai ʌgai chiʌʌqui vatopa ʌʌpʌ taidʌ ʌSuusi pocaiti sai baigʌʌlidi Diuusicʌdʌ
dai gatʌjai taacogidaragai ʌʌpʌ.
8 Vʌʌscatai gauu dai tatascovai. Dai gooquiʌrʌ ʌmpagi cuvaracami aasarai saasaquigadʌ
ismaacʌdʌ baivito.
9 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ gauu ʌrparʌ maacova milʌcatadai. Taidʌ ʌSuusi ootoi sai
noonoigʌna.
10 Dai ʌgai tʌsai vaarcuʌrʌ ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga dai iji Dalmanuta dʌvʌʌriamu.

———

11 Tai amaasi dada ʌfariseo siaaco daacatadai ʌSuusi dai gaaatagaimi ʌʌmadu ʌSuusi.
Daidʌ ʌfariseo mosnʌida ʌliditadai sabaig ʌrvaavoi isʌSuusi istutuidi isivuaadagi istumaasi aagai oodami saidʌ ivueeyi ʌgai, dai aagidi sai tʌʌgidana ʌmo istumaasi gʌducami tʌvaagiaiñdʌrʌ.
12 Taidʌ ʌSuusi gʌgʌrʌ sobʌvʌi daidʌ itʌi:
—¿Tuimʌsidʌ giñtaanʌi aapimʌ istumaasi gʌgʌrducami? Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai maitʌʌgimu aapimʌ tomali ʌmo istumaasi gʌducami —astʌi ʌSuusi.
13 Dai anaasi viaa ʌgai ʌoodami dai ʌpamu tʌsai vaarcuʌrʌ dai ii vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi.

———

14 Dai maitʌgito ʌgai isbʌquiagi cuaadagai dai mosaliʌmo paana bʌcaiticatadai vaarcuʌrʌ.
15 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Gofariseo navaitigadʌ dai Eroodʌsi navaitigadʌ maicʌʌgadu —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aipaco gʌnaatagidimi daidi caiti:
—Maiviaa aatʌmʌ paana cascʌdʌ pocaiti goovai —ascaiti.
17 Taidʌ ʌSuusi maí istumaasi aatagaitadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pocaiti mʌsai maiviaa paana? ¿Maitamʌsquiaa maatʌ caʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ? ¿Tomali maitʌntʌgito nʌidi istumaasi ivueeyi aanʌ? Sʌʌlicʌdʌ maicʌʌga vaavoitudai aapimʌ.
18 ¿Maitamʌsnʌnʌeeyi aapimʌ dai maitamʌstʌtʌcaidaga?
19 ¿Maitamʌstʌgito aidʌñsi bibi aanʌ ʌtaama mil oodami ʌtaama paana mʌtʌʌqui aasarai ʌmpagi saasaquigadʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Baivustaama dan gooca —astʌtʌdai.
20 —Dai aidʌñsi bibi aanʌ ʌmaacova mil oodami cuvaracami paanacʌdʌ, ¿mʌtʌʌqui aasarai susudacami ʌmpagi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌgai itʌtʌdai:
—Cuvaracami —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Vʌʌscʌrʌ mʌsmaiquiaa maatʌ caʌ? —astʌtʌdai.
Suusi maiaagaitadai navaiti paana vʌʌtarʌ baiyoma aagaitadai ʌgai ʌmamaatʌtuldaragadʌ ʌfariseo dai Eroodʌsi sai maicʌʌgadu.

———

22 Dai gooquiʌrʌ aayi ʌgai Betasaidʌrʌ, mʌtai ami vuaapi ʌSuusi ʌmo cʌʌli mainʌaadami, dai daañimi sai taatana.
23 Taidʌ ʌSuusi noviaiñdʌrʌ bʌi ʌcʌʌli dai vaidacai ugidiana ʌBetasaida. Dai ami vuupujiana tʌi gʌsisivaraga dai vuupuidʌ daama darai gʌnoonovi, dai tʌcacai sabaig istuiditadai isnʌaadagi tomasi palʌpi.
24 Taidʌ ismaacʌdʌ mainʌaadatadai nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai:
—Nʌidiaanʌoodamiʌpa maasi uusi dʌmos ajioopai —ascaiti.
25 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu vuupuidʌ daama darai gʌnoonovi, vaidʌ ʌcʌʌli cʌʌga gʌtʌgito nʌnʌʌnai dai cacʌʌga istui isnʌnʌaavagi dai cʌʌga nʌidi vʌʌsiaʌcatai.
26 Taidʌ ʌSuusi ootoi ʌcʌʌli sai noragʌna daidʌ itʌtʌdai:
—Maiti vaaqui Betasaidʌrʌ, dai tomali maiaagiada imaasi tomali ʌmaadutai —astʌtʌdai.

———

27 Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga vʌʌsi ʌmapʌcʌrʌ Sesareeʌrʌ Filiposi dʌvʌʌriʌrʌ. Dai voiyamu tʌcacai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ giñaagai ʌoodami? —astʌtʌdai.
28 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌʌmoco pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaiña oodami dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrEliiasicaru, dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
29 Tai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Dai aapimʌo moorʌ giñaagai? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Aapiapʌ ʌrʌCristo dai Diuusi gʌootoi —astʌtʌdai.
30 DʌmosʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai.

———

31 Dai amaasi ʌSuusi gʌaagacai mamaatʌtuldimi dai aagidi sai ʌgai viaacatadai ʌmo sʌʌlicami dai viaacatadai issʌʌlicʌdʌ soimaa taatagi dai aagidi sai mosgajiaadʌrʌ

viaa agaitadai ∧t∧t∧aan∧dami ∧∧madu ∧papaali t∧t∧aan∧damigad∧ dai ∧∧madu ∧mamaat∧tuldiadami s∧∧licami. Dai aagidi ∧∧p∧ m∧sai muaa agaitadai dai aagidi sai bovaica tasaic∧d∧ duaaca agaitadai.

32 V∧∧si gomaasi c∧∧ s∧∧li aagidi ∧gai g∧mamaat∧rdamiga. Taid∧ ∧Piiduru ∧covai vaidacai dai bagaidimi.

33 Taid∧ ∧Suusi ajaco c∧quiva dai n∧n∧idi g∧mamaat∧rdamiga dai bagaimi ∧Piiduru aduucai:

—Maitigiñ∧∧madu aim∧rda aapi Diaavora. Aapi pocaiti sai mait∧aagai isivuaadagi aan∧ istumaasi Diuusi ip∧lidi —ast∧t∧dai.

34 Dai amaasi vaí ∧Suusi g∧mamaat∧rdamiga ∧∧madu ∧oodami daid∧ it∧t∧dai:

—Is∧maadutai giñoidatucuda ∧liada mait∧aagai is∧∧gi g∧t∧gitocagi, dai g∧aagai isv∧∧sc∧r∧ baig∧ducagi si∧duñiada g∧muaatuda giñvaavoitudaitai daida giñoidatucuda.

35 D∧mos sioor∧ ivuaadagi istumaasi ∧∧gi ∧gai ip∧lidi, ∧gai gia imimu Diaavora ∧∧madu. D∧mos sioor∧ baig∧duu dai muquiagi giñvaavoitudaitai dai ∧∧gidi Diuusi ñiooquid∧ ∧gai gia c∧∧gac∧r∧ vusaimu.

36 Tumaasi ∧rc∧∧gai oodami v∧∧tar∧ isgamait∧agai v∧∧si istumaasi oidaga oidigi daama vai ib∧ad∧ Diaavora ∧∧madu imiagi.

37 Tomali ∧maadutai maitistutuidi isgaaa nam∧quidagi dai c∧∧gac∧r∧ vuusiagi.

38 Is∧maadutai siaa ∧radagi isg∧maasiuldagi oodami vuitapi dai soimaasi ivuaadami vuitapi isgiñvaavoitudai dai ismaat∧ giññiooqui aan∧ iñsmaac∧d∧ viaa ∧mo s∧∧licami ∧∧p∧ siaa ∧rogiadamu ∧gaic∧d∧ si∧∧scad∧ giñooga t∧∧gidagi isali∧si viaa aan∧ guvucadagai dai diviagi aan∧ ∧t∧t∧aañicarud∧ ∧∧madu —ast∧t∧dai ∧Suusi.

9

1 Daid∧ ∧Suusi it∧t∧dai ∧∧p∧:

—S∧∧lic∧d∧ aang∧naagidi sai oidaga ∧∧madutai tami ismaac∧d∧ maicoiya agai asta si∧∧scad∧ t∧∧ ismaasi siaaco t∧aan∧i Diuusi g∧guvucadac∧d∧ —ast∧t∧dai ∧Suusi.

———

2 Daid∧ ∧Suusi bonaadami tasaic∧d∧ vaidacai ∧Piiduru, ∧∧madu ∧Jacovo, ∧∧madu ∧Vuaana, ∧mo t∧ca tuvidac∧r∧ dai ami ∧Suusi ∧map∧dui vuitapi g∧mamaat∧rdamiga.

3 Daid∧ ∧yuucusid∧ dadadaquitu dai c∧∧ga tootoatu ∧pa maastu c∧vai tomali ∧mo vacuandami oidigi daama maipocasi tootoatudai yuucusi.

4 Dai ∧mamaat∧rdami t∧∧ ∧Eliiasicaru ∧∧madu Moseesacaru vaid∧ gaaatagai ∧Suusi ∧∧madu.

5 Taid∧ ∧Piiduru it∧t∧dai ∧Suusi:

—Mamaat∧tuldiadami, v∧∧si ∧rc∧∧gai istami daraaja aat∧m∧ t∧tai duuñi vaica uucusai ∧moco aapi g∧v∧∧tar∧ dai ∧mai Moseesa v∧∧tar∧ dai ∧mai Eliiasi v∧∧tar∧ —ast∧t∧dai ∧Piiduru.

6 Λmamaat∧rdami ali∧ duduaadimucatadai, daid∧ ∧Piiduru maimaat∧catadai istumaasi aagaitadai.

7 Tai amaasi divia ∧mo icomai dai iiña, daid∧ ∧icomai saagida caidatu ∧mo ñiooqui ismaac∧d∧ icaiti:

—Idiav∧r giñmara ismaac∧d∧ ali∧ oig∧dai aan∧ c∧∧gav∧r ∧∧giada —ascaiti ∧ñiooqui.

8 Dai otoma aipaco n∧n∧aava ∧gai dai camait∧∧ ∧c∧c∧∧li mos∧ca ∧Suusi ∧∧gi.

9 Dai aid∧si t∧aapañimi ∧gai ∧tuvidacaiñd∧r∧, ∧Suusi daí g∧mamaat∧rdamiga sai maiaagidiña tomali ∧maadutai istuma t∧∧ ∧gai asta si∧∧scad∧ duaacagi ∧gai coidad∧ saagidaiñd∧r∧.

10 Casc∧d∧ maiaagidi ∧gai tomali ∧maadutai, d∧mos aipaco g∧nt∧cacaitadai ∧gai ist∧iya ∧lidi ∧Suusi aagaitai isduaaca agai coidad∧ saagidaiñd∧r∧.

11 Dai amaasi t∧cacai ∧gai ∧Suusi daid∧ it∧t∧dai:

—¿Tuisid∧ icaiti ∧mamaat∧tuldiadami s∧∧licami said∧ ∧Eliiasi ∧∧p∧ga viaacatadai isdiviagi isaapi? —ast∧t∧dai ∧mamaat∧rdami.

12 Taid∧ ∧Suusi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:

—Vaavuava istumaasi aagai ∧mamaat∧tuldiadami Diuusi s∧∧licamigad∧ sai ∧Eliiasi viaacatadai is∧∧p∧ga diviagi dai soiñagi oodami sai vaavoitudana Diuusi. Dai pocaiti Diuusi ñiooquid∧r∧ giñaagaitai aan∧ ismaac∧d∧ viaa ∧mo s∧∧licami ansai ali∧ soimaa taata iñagai dai m∧sai ∧mapiad∧r∧ giñviaa agai.

13 D∧mos aan∧ ang∧naagidi said∧ ∧Eliiasi cadivia, m∧taid∧ idui ∧gaic∧d∧ v∧∧si istumaasi ip∧li, poduucai isduucatai aagai Diuusi ñiooquid∧r∧ m∧said∧ iduñia agaitadai ∧gaic∧d∧ —ast∧t∧dai ∧Suusi g∧mamaat∧rdamiga.

———

14 Dai gooquiʌrʌ ʌpamu aayi ʌgai siaaco daraajatadai ʌgaa mamaatʌrdami, dai tʌʌ mui
oodami ʌgai sicoli. Dai ami ʌʌmadu gaaatagaitadai ʌʌpʌ ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
15 Dai aidʌsidʌ ʌoodami tʌʌ ʌSuusi vʌʌscatai maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi dai vui
voopoi dai viaatulda agai.
16 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Mʌtumaasi aatagai aapimʌ ʌʌmadʌ giñmamaatʌrdamiga? —astʌtʌdai.
17 Tai ʌmaadutai ismaacʌdʌ ami daraajatadai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌvuaapianta giñmara ismaacʌdʌ viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ
dai goDiaavora tʌaañicarudʌ muudutuli.
18 Tomasiaaco dʌvʌʌrapi dadaitudaiña goDiaavora tʌaañicarudʌ dai totostudai tʌñidʌ
dai cʌcʌrʌntudai taatamudʌ, vai cascʌdʌ goovai maiviaa gʌguvucadaga dai aanʌ caaagidi
gʌmamaatʌrdamiga sai vusaidana goDiaavora tʌaañicarudʌ tai maitistui —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
19 Taidʌ ʌSuusi baamuan tada daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ oodami maivaavoidaracami, ¿asta siʌʌscadʌ uucami viaacamu aanʌ
isgʌnʌʌmadu daacagi? Giñvuaapidavurai goali gʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Mʌtai vuaapi siaaco daacatadai ʌgai. Dai aidʌsidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ tʌʌ ʌSuusi
suiquituli ʌgai ʌali gʌʌli taidʌ ʌali gʌʌli dʌvʌʌrapi gʌi, dai aipaco yaalimi, dai totostuimi
tʌñidʌ.
21 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai ʌoogadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—¿Vʌquiidʌ abiaadʌrʌ povʌvueeyi goovai? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌoogadʌ itʌtʌdai:
—Aliducatai abiaadʌrʌ.
22 Dai goDiaavora tʌaañicarudʌ muiyoco imidagai taiyʌrʌ dadaitudaiña dai suudarʌ
muaa ʌliditai. Dai pʌsaapi istutiadagi isiduñiagi istumaasi goovai vʌʌtarʌ, soigi gʌʌlda
aatʌmʌcʌdʌ dai gʌrsoiña —astʌtʌdai ʌoogadʌ.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Pʌsistutiadagi isvaavoitudagi di, vaavoitudadami vʌʌtarʌ tomali ʌmo istumaasi maisi-
jaiga —astʌtʌdai ʌSuusi.
24 Taidʌ ʌali gʌʌli oogadʌ gʌgʌrʌ iiña daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavoitudiana. Giñsoiñañi nai vaamioma vaavoituda aanʌ —astʌtʌdai.
25 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi isami gʌnʌmpaidimi mui oodami ʌgai bagaimi ʌDiaavora
tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Diaavora tʌaañicarudʌ maiñioocadami dai maitʌcaidacami aanʌ angʌtʌaanʌi pʌsai vu-
saiña. Dagitoñi idi ali gʌʌli dai camaivapacʌda ʌpamu idiʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
26 Taidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ gʌgʌrʌ iiña dai ʌpamu suiquituli ʌali gʌʌli, dai vuusaicai
muuquiadʌ ducai viaa ʌgai ʌali gʌʌli vai muidutai pocaitimi sai casi ʌrmuuquiadʌcatadai.
27 Dʌmos ʌSuusi noviaiñdʌrʌ bʌi dai vañigi taidʌ ʌali gʌʌli cʌquiva.
28 Taidʌ ʌSuusi vaa ʌmo quiiyʌrʌ, taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌcovai tʌcacai daidʌ
itʌtʌdai:
—Tuisidʌ maitistui aatʌmʌ isvusaidagi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ —astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Idi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aliʌ sijaiga vusaidaragai cascʌdʌ avʌnacai maitaugacai
gamamaadagi vai poduucai vuvacʌi goovai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

30 Dai aidʌsi iji ʌgai abiaadʌrʌ Galileeamu sʌʌli dʌgavusai dʌmos ʌSuusi maitipʌliditadai
ismatiagi tomali ʌmo oodami,
31 mamaatʌtulditadai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga cascʌdʌ dai aagiditadai sai ʌgai viaa-
catadai ʌmo sʌʌlicami dai mʌsai tʌʌgida agaitadai aa oodami sai ʌgai muaa agaitadai sai
vʌʌscʌrʌ ʌgai bovaica tasaicʌdʌ duaaca agaitadai.
32 Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ maimaatʌ caʌcatadai istumaasi aagidi ʌSuusi dai dudu-
aadicuitadai ʌgai iscʌʌga tʌcacagi.

———

33 Dai amaasi aayi ʌgai Capernauumʌrʌ. Dai aidʌsi caʌmo quiiyʌrʌ daraajatadai ʌgai,
taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—¿Mʌtumaasi aatagaimi aapimʌ voiyaiñdʌrʌ iimʌtai? —astʌtʌdai.
34 Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ mosdodoli vii, voiyamu aagaimitadai ʌgai sai ismaacʌdʌ
vaamioma namʌga cascʌdʌ.
35 Tai amaasi daiva ʌSuusi dai vaí ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga daidʌ
itʌtʌdai:
—Isʌmaadutai vaamioma namʌaca ʌliadagi ʌgai gʌaagai ismaigʌducʌdʌ ʌliadagi dai
gʌaagai issoicʌdagi vʌʌscatai —astʌtʌdai ʌSuusi.

36 Amaasi bʌi ʌSuusi ʌmo ali gʌʌli daidʌ gʌmamaatʌrdamiga saagida cʌi dai gooquiʌrʌ
mootoi daidʌ itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
37 —Tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudai giñmamaatʌtuldiaraga dai cascʌdʌ oigʌdai idi ali
oodami, ʌgai giñoigʌdai aanʌ ʌʌpʌ. Dai ʌgai ismaacʌdʌ giñoigʌdai aanʌ ʌgai oigʌdai ʌgai
ismaacʌdʌ giñootoi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

38 Amaasi ʌVuaana itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, tʌʌ aatʌmʌ ʌmo cʌʌli vai aagai gʌtʌtʌaaraga dai poduucai vuvaidi
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ. Dʌmos maigʌrʌʌmadu aimʌrai ʌgai tʌtai cascʌdʌ
daí —astʌtʌdai ʌVuaana.
39 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maitavʌr daidiada. Maitatiipu tomali ʌmaadutai isivuaadagi istumaasi gʌgʌrducami
aagaitai giñtʌʌtʌaraga dai gooquiʌrʌ giññiooquiadagi.
40 Sioorʌ maitʌrvui caatʌcagi ʌgai gʌrʌpa maasi tʌgito.
41 Tomasioorʌ sioorʌ baigʌʌliaragacʌdʌ gʌnoidagi tomasi ʌmo avʌsi suudagi
giñvaavoitudaitai aapimʌ sʌʌlicʌdʌ Diuusi maaquimu ʌgai ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

———

42 Tomasioorʌ sioorʌ soimaasi iduiñtulda ʌliadagi ʌmoco ismaacʌdʌ utudama
giñvaavoitudagi sioomʌ ʌrcʌʌgai ʌgai vʌʌtarʌ mʌscusivuan vulidagi ʌmo gʌʌ mouturui
dai gʌʌ suudarʌ daitudagi.
43-48 Dai isʌmaadutai iduñia ʌliadagi ʌmo istumaasi soimaascami gʌnoonovicʌdʌ siʌpʌ
gʌʌʌcasocʌdʌ siʌpʌ gʌvuupujicʌdʌ baiyoma gʌaagai ispoʌliada ʌgai ismainoonovʌ siʌpʌ
maiʌʌcaso siʌpʌ maivuupuju dai maisiuu ʌDiaavora ʌʌmadu imiagi siaaco tomastuigaco
soimaasi gʌtaatacana dai tomastuigaco mʌʌcana tai baiyoma isimiagi Diuusi ʌʌmadu.
49 Dai tomasioorʌ sioorʌ cʌʌgacʌrʌ oidaca ʌliadagi aliʌsi soimaasi taatatuldia agai aa
oodami.
50 Aliʌsi gʌaagai aapimʌ iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai aa oodami ipʌliadagi isvaavoitudagi
Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai ʌmo oodami siooma cueeyi cuaadagai yoovicami
—astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

10

———

1 Tai amaasi ʌSuusi ii Capernauumaiñdʌrʌ. Judeea dʌvʌʌriamu vaasadʌrʌ ʌaqui Jordán.
Tai ʌpamu gʌnʌmpagi oodami siaaco daacatadai ʌSuusi vai ʌgai mamaatʌtuldimi poduucai
isduucai ivuaadana ʌgai vʌʌscʌrʌ.
2 Tai ʌʌmoco ʌfariseo miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi dai mossoimaasi
ñiooquituda ʌlidi ʌgai ʌSuusi cascʌdʌ tʌcacai sabai oidaga oigaragai isʌmo cʌʌli dagitoagi
gʌooñiga.
3 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi gʌntʌjai Moseesacaru? —astʌtʌdai ʌSuusi.
4 Taidʌ ʌfariseo itʌtʌdai:
—ΛMoseesacaru gʌrmaa oigaragai isdadagitodagi ooqui dʌmos sai gʌaagai ismamaa-
cadagi ʌmo oojai siaaco aagadagi iscadagito —astʌtʌdai ʌfariseo.
5 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami oodami cascʌdʌ poduucai aagidi ʌgai ʌMoseesacaru.
6 Dʌmos aidʌsi tucamidʌrʌ idui Diuusi gooidigi, idui cʌʌli dai ooqui,
7 cascʌdʌ ʌcʌʌli viaa isdagitoagi gʌooga ʌʌmadu gʌdʌʌ dai vʌʌnagi ʌmo ooqui.
8 Dai poduucai ducami si ʌraliʌmo oodamicagi ʌgai.
9 Cascʌdʌ ismaacʌdʌ ʌmapagidi Diuusi ʌoodami maitʌagai isdadagitodagi —astʌtʌdai
ʌSuusi ʌfariseo.
10 Dai aidʌsi aayi ʌSuusi ʌmo quiiyʌrʌ taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌpamu tʌcacai astʌiya
ʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ aagaitadai ʌgai.
11 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ dagitoagi gʌooñiga dai vʌʌnagi ʌmai ooqui ʌgai soimaasi ivueeyi gʌooñiga
ʌpʌgadadʌ vui.
12 Dai isʌmo ooqui dagitoagi gʌcuna dai vʌʌnagi ʌmai cʌʌli ʌgai ʌʌpʌ soimaasi ivueeyi
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

13 Mʌtai aidʌ vuaapi ʌSuusi chiʌʌqui aali sai taatana. Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ
bagaidimi ʌoodami ismaacʌdʌ vuaapaimi ʌaali.

14 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi aliʌ baamu daidʌ itʌtʌdai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga:
—Dagitovurai goaali vai dadana siaaco daja aanʌ dai maitavʌr daidiada. Siaaco gatʌaanʌi Diuusi ʌrʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ ʌpan ducami aali.
15 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai sioorʌ maivaavoitudagi Diuusi ʌpan ducai ʌmo aliducami ʌgai maiimimu siaaco gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Dai moomotoi ʌgai ʌaali dai daama darai gʌnoonovi dai siaa duutuli.

———

17 Dai aidʌsi apiaimʌitadai ʌSuusi, tai voiyʌrʌ mʌraitai aayi ʌmo cʌʌli dai vuidʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami cʌʌ tuigacami, ¿tuma duuna aanʌ dai vʌʌscʌrʌ oidacana Diuusi ʌʌmadu? —astʌtʌdai.
18 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi cʌʌ tuigacami giñaagai? Aliʌmadugava cʌʌ tuigacami dai ʌgai ʌrDiuusi.
19 Aapi cʌʌga maatʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi isivuaadagi oodami maitigaʌʌsiada gaooñiga, dai maitigacoodadai, dai maitigaʌʌsiada gavustuidaga, dai maitiyaatagʌda, dai maitigavupuiirumadada dai siaa iduutuada gʌooca dai gʌdaada —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, vʌʌsi gomaasi ansiaa duutudai aanʌ aliducatai abiaadʌrʌ —astʌtʌdai.
21 Taidʌ ʌSuusi baigʌʌliaragacʌdʌ nʌnʌidi ʌcʌʌli daidi tʌtʌdai:
—Ʌmo istumaasi aviʌʌga pʌsiduñiagi. Imiñi dai gagara vʌʌsi pʌstuma viaa dai oida ʌtumiñsi ʌsoitutuigami dai poduucai viaacamu aapi mui naana maasi tʌvaagiʌrʌ. Dai gooquiʌrʌ divia daidʌ iñooida. Dʌmosʌʌpʌgaʌgʌaagai pʌsbaigʌducagi siʌduñiada gʌmuaatudagi giñvaavoitudaitai —astʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dʌmosaidʌsicaʌʌcʌʌli imaasi aliʌ soigʌʌli dai imʌcai soigʌʌliatugai aliʌsi ʌrgʌvidacamicatadai ʌgai cascʌdʌ.
23 Tai amaasi ʌSuusi aipaco nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Gia sijaiga isgʌnviipidacami gʌndagituagi isDiuusi tʌaanʌdagi dai soicʌdagi sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana —astʌtʌdai.
24 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi pocaititai ʌSuusi, dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai ʌpamu:
—Giñaaduñi gia sijaiga isʌgai ismaacʌdʌ mosʌcaasi gʌnvustuidagʌrʌ tʌtʌgitoi dagituagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌntʌtʌgitocagi aliʌsi gʌnviipidacatai ʌgai.
25 Siooma maisijaiga ʌmo muura vʌʌtarʌ isvaquiagi ʌmo oyi dʌgadʌamu sʌʌli isʌmo gʌviidacami dagituagi isDiuusi soicʌdagi iscʌʌga gʌtʌgitocagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
26 Dai aidʌsi caʌ ʌgai imaasi maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgitoagi dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Voorʌ istutuididʌo iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi? —ascaiti.
27 Taidʌ ʌSuusi vui nʌnʌava daidʌ itʌtʌdai:
—Oodami gia maitistutuidi isiduñia imaasi, dʌmos Diuusi gia istutuidi. Diuusi vʌʌsiaʌcatai istutuidi isiduñiagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
28 Tai amaasi itʌtʌdai ʌPiiduru:
—Mamaatʌtuldiadami, aatʌmʌ viaa vʌʌsi tʌstuma viaacatadai gʌoidatucuda ʌrʌliditai —astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai tomasioorʌ sioorʌ dagitoagi gʌquii dai gʌsisiʌʌgi, dai gʌsususuculi, dai gʌooga, dai gʌdʌʌ, dai gʌooñiga, dai gʌmaamara, dai gʌdʌvʌʌraga giñvaavoitudaitai aanʌ dai vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidʌ,
30 ʌgai viaacamu idi oidigʌrʌ ʌmo siento vaamioma baabaqui, dai siisiʌʌgi, dai susuculi, dai dʌʌdʌcamu, dai maamaracamu, dai dʌdʌʌvʌracamu, tomasi soimaa taatamaitai. Dai siʌʌscadʌ imiagi ʌgai idi oidigaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ oidacamu Diuusi ʌʌmadu.
31 DʌmosmʌʌcaSiaaco gatʌaanʌi Diuusi muidutai ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi tami mʌʌca siooma maitʌaanʌdamu dai ismaacʌdʌ siooma maitʌaanʌi tami, mʌʌca vaamioma tʌaanʌdamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

32 Dai ʌmo imidagai voiyamu iimʌitadai ʌgai catʌʌtʌidimi Jerusaleena ʌSuusi baitʌqui imʌitadai gʌmamaatʌrdamiga, vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ maitʌtʌgaitadai istumaasi gʌntʌtʌgitoagi dai duduaadimutugaitai oidi. Taidʌ ʌSuusi ʌpamu ʌcovai vuvaitu ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga, dai aagidi isducatai ʌpʌduñia agaitadai ʌgaicʌdʌ.
33 Daidʌ itʌtʌdai:

—Aapimʌ nʌidi tʌscatʌtʌidimi Jerusaleenʌrʌ, mʌsiaaco giñtʌʌgida agai aanʌ
ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Giñtʌʌgida magai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami isʌgai gatʌaañimu mʌsaidʌ giñmuaana. Giñtʌʌgidamu ʌgai
aa sibʌadʌrʌ oidacami.
34 Dai giñparundada magai dai saasasa magai giñtuucuga dai giñsisiviada magai dai giñmuaa
magai. Dʌmos bovaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ coidadʌ saagidañdʌrʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

35 Tai amaasi ʌJacovo ʌʌmadu ʌVuaana ʌSevedeo maamaradʌ miaadʌrʌ guuquiva siaaco
daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, aatʌmʌ ipʌlidi pʌsiduñiagi tʌsducatai gʌaagida ragai —astʌtʌdai.
36 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ipʌlidi aapimʌ isiduñia aanʌ? —astʌtʌdai.
37 Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌ aapi vʌʌsia daama ʌrgabaitʌcʌaacamicagi gʌrmaacañi oigaragai tʌtaidʌ
ʌrtʌtʌaanʌdamica aatʌmʌ —astʌtʌdai.
38 Tai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aapimʌ maimaatʌ mʌstumaasi giñaagidi. ¿Baisi istutuidʌna aapimʌ issoimaasi taatagi
siʌʌ soimaa taata iñagai aanʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Istutuidiatʌta —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ gia soimaa taatamu siʌʌsi soimaa taata iñagai aanʌ.
40 Dʌmos aanʌ maitistutuidi isdaraasagi tʌtʌaanʌdami baiyoma ʌʌgi Diuusi gʌrooga
daraasamu tʌtʌaanʌdamicagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
41 Dai aidʌsidʌ ʌgaa baivustaama mamaatʌrdami cai gomaasi baacoi ʌJacovo ʌʌmadu
ʌVuaana vui.
42 Dʌmos ʌSuusi vaí ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ʌbaitʌcʌaacami gʌpipioooñiga
duucai nʌidi gʌaaduñi dai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi sʌʌlicʌdʌ tʌtʌaañicui.
43-44 Dʌmos aapimʌ gʌnsaagida maitʌaagai ispoduucai ivuaadagi baiyoma sioorʌ
ʌrbaitʌcʌaacamicagi gʌaagai issoicʌdagi vʌʌscatai.
45 Poduucai isduucai ivueeyi aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Aanʌ gia divia oidigʌrʌ
maisiu isgiñsoicʌdagi aa baiyoma divia aanʌ dai soicʌda iñagai oodami dai muquia iñagai
vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mui oodami —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

46 Amaasi aayi ʌgai Jericooʌrʌ dai aidʌsi cavuvaquimi abiaadʌrʌ ʌSuusi ʌʌmadu
ʌmamaatʌrdamigadʌ dai muidutai aa oodami, vai ʌmo cʌʌli mainʌaadami Vatimeo
tʌʌgiducami Timeo maradʌ, voi ugidiana daacatai gataanʌi oidicami.
47 Dai aidʌsi caʌ ʌcʌʌli ismiaadimi ami ʌSuusi otoma iiñoquidimi daidʌ itʌtʌdai:
—Suusi Davi cajiudadʌ soigigʌʌlda aanʌcʌdʌ —astʌtʌdai.
48 Tai muidutai bagaimi sai maitadacana, dʌmos ʌcʌʌli vaamioma iiñacai daidʌ icaiti:
—Davi maradʌ soigigʌʌlda aanʌcʌdʌ —ascaiti.
49 Taidʌ ʌSuusi cʌquiva, daidʌ itʌtʌdai gʌaaduñi:
—Baigovai avʌr vaida —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌoodami vaí ʌmainʌaadami dai avʌnaquidimi daidʌ itʌtʌdai:
—Baigi gʌʌliada, otoma icʌquiva, gʌvaidiava ʌSuusi —astʌtʌdai.
50 Taidʌ ʌcʌʌli otoma maigovai daitu gʌsuaa dai otoma cʌquivacai ii siaaco daacatadai
ʌSuusi.
51 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ipʌlidi aapi isgʌduiñda aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌmainʌaadacʌdʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, nʌada iñʌlidi aanʌ —astʌtʌdai.
52 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi aapi istutuidi isimʌdagi, giñvaavoitu aapi cascʌdʌ canʌnʌaava —astʌtʌdai.
Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌcʌʌli istui isnʌnʌaavagi, dai oí ʌSuusi voiyamu.

11

———

1 Dai aidʌsi camiaadimi ʌgai Jerusaleenʌrʌ ugidana iimʌitai Betapagi dai Betania vuidʌrʌ
ʌOliivosi giidi, taidʌ ʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga.

2 Daidʌ itʌtʌdai:
—Iimivurai mʌmocoro ali quiiyʌrʌ, dai mʌsiuu duucu aiyagi tʌʌgimu aapimʌ ʌmo asñiitu vulicami. Ʌgai maiquiaa dadaʌjʌi tomali ʌmaadutai. Upanavurai dai vuaapa.
3 Dai isʌmaadutai gʌntʌcacagi mʌstuisidʌ povueeyi vʌrai aagida ansai aanʌ tʌgito, ansai otoma ʌpamu ootsoda iñagai —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
4 Tai ʌgai iji, dai tʌʌ ʌasñiitu vai ʌmo quitaagiña vulicatadai voiyʌrʌ, dai uupai.
5 Tai ʌʌmadutai ismaacʌdʌ ami daraajatadai itʌtʌdai:
—¿Mʌtuma vueeyi? ¿Tuimʌsi uupaisai goasñiitu? —astʌtʌdai.
6 Tai ʌgai aa noragi dai aagidi istʌtʌdai ʌSuusi tai ʌgai dagito mʌsbʌquiagi ʌasñiitu.
7 Tai ʌgai otoma bʌidacai ʌasñiitu ʌSuusi. Dai asñiitu daama darai gʌnsususaa, taidʌ ʌSuusi daamioma daiva.
8 Tai muidutai aa oodami voiyʌrʌ ʌligaimi gʌnsususaa dai aa guicuta uusi maamaradʌ dai voiyʌrʌ tuajaimi dai poduucai tʌtʌgidi ʌgai ʌSuusi isaliʌ siaa duutudai.
9 Dai ʌgai ismaacʌdʌ baitʌqui iimʌitadai dai ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ iimʌitadai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
—Aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi. Aatʌmʌ ipʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadana goovai ismaacʌdʌ divia Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
10 Dai aliʌ baigʌnʌliadamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ tʌaanʌda goovai. Goovai ʌrʌraí Davicaru cajiudadʌ. Sʌʌlicʌdʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga —ascaitimi ʌgai.
11 Taidʌ ʌSuusi aayi Jerusaleenʌrʌ, dai vaa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu. Dai aipaco nʌnʌaava dai nʌnʌidi istumaasi oidaga ami, dai gooquiʌrʌ ii Betaaniamu ʌʌmadu ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ, casi ʌrurunococatadai cascʌdʌ.

———

12 Dai siaadico aidʌsi iji ʌgai Betaaniaiñdʌrʌ tai aayi biuugigai ʌSuusi.
13 Dai ʌgai mʌcasdʌrʌ tʌʌ ʌmo iigosi dʌʌdʌ cʌʌga tʌtʌdogi aagadʌ. Dai ʌgai ii dai nʌnʌidi sabai ibaidaga, dʌmos maitʌʌ tomali ʌmo iibiadʌ mosgoʌʌgi aagadʌ maiquiaa aayi istuigaco ibiatai ʌgai cascʌdʌ.
14 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌiigosi dʌʌdʌ:
—Tomali ʌmo imidagai camaiugimu tomali ʌmaadutai gʌibaidaga —astʌtʌdai.
Vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ caʌ.

———

15 Dai gooquiʌrʌ aayi ʌgai Jerusaleenʌrʌ. Dai aidʌsi vaa ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu, dai vuvaidimi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami gagaagarai dai ismaacʌdʌ gasaapʌdai. Dai aipaco suuli memesagadʌ ismaacʌdʌ cambiando ʌjudidíu quiuupaigadʌ tumiñsigadʌ ʌʌmadu daraicarudʌ ismaacʌdʌ gagaagarai tutugu;
16 Dai maidagito tomali ʌmaadutai iscucuuspʌticagi gʌvustuidaga quiuupai ʌraana.
17 Dai gʌaagacai mamaatʌtuldimi daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ aduucai oojisi: “Giñquii itʌʌgiducamu quii mamaadaragai vʌʌtarʌ tomastuma oodami ami gamamaadadamu”, ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ. Dʌmos aapimʌ ʌpan duucai ivueeyi ʌʌsivogami tami Diuusi quiidʌrʌ —astʌtʌdai Suusi ʌoodami.
18 Taidʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmaatʌtuldiadami sʌʌlicami caʌ iscaiti ʌSuusi, dai otoma gaagaimi isduucatai muaagi, poʌliditadai isvʌʌsi oodami vaavoituda aagaitadai. Vaidʌ ʌoodami vʌʌscatai maitʌtʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai isducatai mamaatʌtuldi ʌSuusi.
19 Dʌmos ʌSuusi mostuca tai ii abiaadʌrʌ.

———

20 Dai siaadico quiamoco dʌgavusai ʌgai dai tʌʌ ʌiigosi dʌʌdʌ vai cagaquisapi tatacadʌaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ.
21 Taidʌ ʌPiiduru tʌgito daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, dañi goiigosi dʌʌdʌ ismaacʌdʌ ñiooquidi aapi tacavo ticagaquisa —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavoitudadavurai Diuusi.
23 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, sai tomasioorʌ sioorʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga giñvaavoitudadagi cʌʌga istutuidi isivuaadagi naana maasi istumaasi sʌʌlicʌdʌ sijiacami.
24 Cascʌdʌ angʌnaagidi sai mʌsiʌʌscadʌ taanʌdagi Diuusi ʌmo istumaasi gʌnmamaadiʌrʌ dai mʌssʌʌlicʌdʌ vaavoitudadagi isʌgai istutuidi isgʌnmaquiagi viaacamu aapimʌ mʌstumaasi taañiagi.
25 Dai mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi mʌsviaacagi ʌmoco gʌnsaayu oigʌldavurai, vai giñooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja gʌnoigʌldana gʌnsoimaascamiga ʌʌpʌ.

26 Dai mʌsiaapimʌ maioigʌldagi, tomali gʌnooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja
maitʌnoigʌldamu ʌʌpʌ —astʌtʌdai.

———

27 Dai amaasi aayi ʌgai ʌpamu Jerusaleenʌrʌ. Dai aidʌsidʌ ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ
ʌjudidíu ʌrana aimʌraitadai, tai miaadʌrʌ guuquiva ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali
ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, ʌʌmadu ʌsonʌrʌ guucacami,
28 daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aapi imaasi? ¿Toorʌ gʌmaa sʌʌlicami pʌsai pomaasi
ivuaadana? —astʌtʌdai.
29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌan ʌʌpʌ gʌntʌcacagi ʌmo istumaasi mʌscʌʌga giñaa noragidagi dai giñaagidagi
istumaasi giñtʌcaca iñagai, nai aana ʌʌpʌ gʌnaagidagi istuma sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ
gomaasi.
30 ¿Toorʌ ootoi ʌVuaana sai vapaconana oodami, Diuusi, oodamisio? Aagavʌrai, noragida
—astʌtʌdai ʌSuusi.
31 Vaidʌ ʌcʌcʌʌli aipaco gʌnaagidimi daidʌ icaiti:
—Ispotʌiya aatʌmʌ sai Diuusi ootoi ʌVuaana goovai povʌrtʌʌdan tada tʌsai tuisi
maivaavoitu.
32 Isbai potʌʌna aatʌmʌo sai oodami ootoi —ascaiti ʌtʌtʌaanʌdami.
Aliʌ ʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami cascʌdʌ. Cʌʌga maatʌcatadai ʌgai siʌoodami sʌʌlicʌdʌ
vaavoitudai siʌVuaana ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai.
33 Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Maitatʌmaatʌ sioorʌ ootoi ʌVuaana —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Tomali aanʌ anmaitʌnaagidagi tuduidʌ istuma sʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi
—astʌtʌdai ʌSuusi.

12

———

1 Amaasi ʌSuusi gʌaagacai mamaatʌtuldimi cuentocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌmo imidagai oidacatadai ʌmo cʌʌli dai ʌi uuvasi gʌdʌvʌʌragana, dai sicoli curarai.
Daidi idui siaaco vusiadagi uuvasi varagadʌ. Daidʌ idui ʌʌpʌ ʌmo vaaqui tʌcavacami dai
abiaadʌrʌ nuucadaca agai vʌʌsi gʌʌʌsi.
Dai gooquiʌrʌ taajucamicʌdʌ maa gʌʌʌsi aa oodami dai mʌcasi ii.
2 Dai aidʌsi aayi yoovaragai ootoi ʌgai ʌmoco gʌpiooñiga sai mʌtaanʌna ʌaata vuadami
ʌuuvasi varagadʌ siʌʌqui aʌcatadai.
3 Dʌmos ʌaata vuadami bʌi ʌootosicami dai soidoodai dai saasarai tuucugadʌ dai
maimaa toma laachi dai ootoi.
4 Taidʌ ʌaamudʌ ootoi ʌmai piooñi, mʌtai ʌgai maicacarai, dai saasarai moodʌ dai
galnaasi ñiooqui aagidi dai mosootoi ʌʌpʌ.
5 Taidʌ ʌaamudʌ ootoi ʌmai gʌpiooñiga, mʌtai ʌgai muaa. Dai gooquiʌrʌ ʌaamudʌ ootoi
mui aa pipiooñi mʌtai ʌʌmoco soidoodai dai saasarai tuutucugadʌ dai aa coi.
6 Dai maracatadai ʌcʌʌli ʌmo cʌʌli dai aliʌ oigʌdaitadai dai cuugatʌrʌ ootoi poʌliditai:
“Giñmara gia siaadʌrʌ maisiaa duutudana ʌgai”, asʌʌlidi.
7 Dʌmos ʌaata vuadami tʌʌgacai, aipaco gʌnaatagidimi daidʌ icaiti: “Gooviava ʌgai
ismaacʌdʌ ajiagai vʌʌsi oogadʌ vustuidadʌ gʌaagai tʌsmuaagi dai poduucai aatʌmʌ
ʌrtutuidacamicamu”, ascaiti.
8 Dai bʌi dai muaa dai dʌjoi ugidiana daitu ʌtuucugadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
9 Dai amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌtʌtʌaanʌdami daidʌ itʌtʌdai:
—¿Isduuñimu ʌtuidacami ʌdʌvʌʌrai ʌpipiooñi? Divimu ʌgai dai codimu ʌaata vuadami
dai maaquimu ʌgai ʌdʌvʌʌrai aa oodami.
10 Aapimʌ cʌʌ maatʌ isduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ daidʌ icaiti:
Ʌsʌʌlicami viaacami ismaacʌdʌ daasa aagai Diuusi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu gajiaadʌrʌ
viaa agai.
Dai ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌda agai.
11 Diuusi iduñia gomaasi. Dai gomaasi ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducamicamu ʌgai vʌʌtarʌ
ismaacʌdʌ vaavoitudagi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Dai maatʌ caʌ ʌtʌtʌaanʌdami isʌgai aagada mʌʌlidi ʌSuusi cascʌdʌ aagai ʌcuento. Dai
bʌiya ʌliditadai ʌtʌtʌaanʌdami ʌSuusi dai maisagi dʌmos ʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami dai
dagito dai iji.

———

13 Dai gooquiлrл ootoi лtлtлaanлdami ллmoco лfariseo ллmadu ллmoco лEroodлsi
aaduñdл sai nлidana sabai aagatudana лgai лSuusi лmo istumaasi istumaasi vui caatлcagi
лjudidíu vaavoidaragadл vai poduucai gллpiлrл vuaajagi лgai dudunucamiлrл.
14 Tai лgai aayi siaaco daacatadai лSuusi daidл itлtлdai:
—Mamaatлtuldiadami, maatл aatлmл sai istumaasi aagai aapi лrvaavoi. Dai maivuaamл
ллlidi aapi oodamicлdл siлrgлnviipidacami siлrsoituutuigami ллpл. Mosgamamaatлtuldi
aapi istumaasi Diuusi ipлlidi. ¿Cллgaisi tлsaa namлquiada aatлmл gocuota лgлл
baitлcлaacamigadл лromamanu cho sio? —astлtлdai лgai лSuusi.
15 Dлmos лSuusi maatлcatadai ismosvuiirumada лliditadai лgai daidл itлtлdai:
—Aapimл aagai лmo istumaasi dai лma maasi ivueeyi. ¿Tuimлsidл giñvuiirumada лlidi?
Giñtллgidavurai лmo tumiñsi ismaacлdлcлdл gaaa namлquidi aapimл лcuota nai nлida
aanл —astлtлdai.
16 Mлtai tллgi. Vaidл лSuusi nлnлidi daidл itлtлdai:
—¿Voorл moodл dai voorл tллtлaragadл viaa gotumiñsi? —astлtлdai.
Taidл лgaa aa noragi daidл itлtлdai:
—Лgлл maitлcлaacami moodл dai tлtлaragadлava —astлtлdai.
17 Taidл лSuusi itлtлdai:
—Maacavurai лbaitлcлaacami istumaasi лrtuidadл, dai iduuñivurai istumaasi Diuusi
ipлlidi isivuaadagi ллpл, лgai лrлgлл baitлcлaacami tлvaagiлrл cascлdл —astлtлdai лSuusi.
Taidл лcлcллli maitлл istumaasi gлntлtлgitoagi caлcatai isducatai aa noragidi лSuusi.

———

18 Tai amaasi iji ллmoco saduseo siaaco daacatadai лSuusi. Лsaduseo pocaiti sai maioidaga
duaacaragai coidadл vллtarл, cascлdл itлtлdai лgai лSuusi:
19 —Mamaatлtuldiadami, Moseesacaru oojisicami gлrvii vai pocaiti sai isлmo cллli
muquiagi dai viaagi gлooñiga maiquiaa maamatacai abaana, saidл лsuculidл gлaagai
isvллnagi лviuudu dai maamatagi abaana лgai ismaacлdл muu vллtarл.
20 Cuvaracamicatadai gлnsiллgлmл. Taidл лvллsi gasiллgi ooñigai dai muu maiquiaa
maamatacai.
21 Tai лmo suculidл vллna лviuudu dai muu ллpл maiquiaa maamatacai. Taidл лgлmai
suculidл vллna dai podui ллpл.
22 Vлл cuvaracami podui лgai vaa ooqui dai vллsi coi maimaamatacai, taida muu лooqui
ллpл.
23 Dai siллscadл duduaacagi лgai dai лpamu oidacagio ismaacлdл лrcunadлcamu лooqui
vлл cuvaracami лrcucunadлcatai tami oidi daama —astлtлdai лsaduseo.
24 Tai amaasi лSuusi aa noragi daidл itлtлdai:
—Maicллga gлntлtлgitoi aapimл maimaatлcatai iscaiti Diuusi ñiooquidл dai tomali
maimaatлcatai isDiuusi viaa guvucadagai.
25 Siллscadл duduaacagi coidadл camaicucuntai tomali maiooñtai, mosлpan ducamicana
лgai Diuusi tлtлaañicarudл tлvaagiлrл.
26 Gлnaagidamu aanл лmo istumaasi aagaitai goduaacaragai. Canлidi aapimл
Moseesacaru oojadл siaaco ooja лgai istumaasi aagidi Diuusi лmo uusi iipoadлaiñdлrл
siaaco mллcatadai taí dai aagidi sai oidaga duaacaragai. Tomasi catлvлpi лpлdui sicoi
Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru vллsicлrл pocaiti Diuusi: “Aanл anлrDiuusigadл
Avraañi dai Isaa dai Jaco dai aa ллpл” —astлtлdai Diuusi.
27 Лgai Diuusi ллmadu daraaja tлvaagiлrл Diuusi лrDiuusigadл ismaacлdл catлvaagiлrл
daraaja dai ismaacлdл iimia agai tлvaagiamu. Cascлdл gлnaagidi aanл mлsai maicллga
gлntлtлgitoi aagaitai sai maioidaga duaacaragai coidadл —astлtлdai лSuusi лsaduseo.

———

28 Tai ami divia ллpл siaaco daacatadai лSuusi лmoco лmamaatлtuldiadami sллlicami,
лgai caл istumaasi aatagaitadai лSuusi ллmadu лsaduseo dai maatлcatadai лgai isлSuusi
cллga aa noragi, cascлdл itлtлdai лgai лSuusi:
—Vллsi ismaacлdл ipлlidi Diuusi tлsivuaadagi ¿tumaasi vaamioma gлaagai tлsivuaadagi?
—astлtлdai лmamaatлtuldiadami sллlicami.
29 Taidл лSuusi itлtлdai:
—Pocaiti Diuusi ñiooquidлrл: “Giñcaлcavurai Isireliлrл oidacami лcлliodamiava
лrgлrDiuusiga dai mosлca лmadugava Diuusi.
30 Oigлadañi лcлliodami gлDiuusi vллsi gлibлdacлdл, dai vллsi gлtлgitoidacлdл, dai vллsi
gлguvucadacлdл”. Goovai лrлgai ismaacлdл vaamioma gлaagai isivuaadagi.

31 Dai gotordadʌ baitoma pocaidaga ʌʌpʌ. “Oigʌadañi gʌaaduñi poduucai pʌsduucai
gʌoigʌdai aapi ʌʌgi”. Goovai vʌgoocai ʌgai dai vaamioma gʌaagai isʌʌgiadagi —astʌtʌdai
ʌSuusi.
32 Taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami itʌtʌdai:
—Gia cʌʌga aagai aapi mamaatʌtuldiadami. Vaavuava ismaacʌdʌ aagai aapi, sai mosʌca
ʌmaduga Diuusi sai maitiipu ʌmai mosʌca ʌmoco.
33 Dai sai gʌaagai tʌsoigʌdagi Diuusi vʌʌsi gʌribʌdacʌdʌ, dai vʌʌsi gʌrtʌgitoidacʌdʌ,
dai vʌʌsi gʌrguvucadacʌdʌ, dai tʌsai oigʌdaiña gʌraaduñi poduucai tʌsduucai gʌroigʌdai
aatʌmʌ ʌʌgi. Vʌʌsi gomaasi vaamioma namʌga isʌvustaqui dai aa naana maasi ismaacʌdʌ
coodaiña oodami dai mʌmʌidiña Diuusi vʌʌtarʌ siaa duutudaitai Diuusi —astʌtʌdai
ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami.
34 Dai aidʌsi caʌ ʌSuusi iscʌʌga aa noragi ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami itʌtʌdai:
—Baitoma maatʌ caʌcan caiti aapi isducatai gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Tai tomali ʌmaadutai camaitʌpʌʌli istʌcacagi vaamioma.

———

35 ΛSuusi mamaatʌtulditadai ʌoodami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu, daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuisidʌ pocaiti mamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, saidʌ ʌCristo ʌrDavi cajiudadʌ?
36 Vai ʌgai vaa Davi aagai isducatai aagidi Diuusi Ibʌadʌ daidʌ icaiti: “ΛCristo
ʌrgiñDiuusiga”, ascaiti.
Diuusi potʌtʌdai ʌCristo:
“Gʌmaaquimu aanʌ ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma namʌga.
Dai ugititudamu aanʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌcagi”, astʌtʌdai Diuusi.
Ascaiti Davicaru aagaitai ʌCristo.
37 ¿Ducatai istutuidi ʌCristo siʌrDavi cajiudadʌcagi vai ʌʌgi ʌDavi giñDiuusiga aagadagi?
—astʌtʌdai ʌSuusi.
Daidʌ ʌoodami sʌʌlicʌdʌ muiducatadai dai baigʌnʌliaragacʌdʌ caʌcatadai istumaasi
aagai ʌSuusi.

———

38 Daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami aidʌsi mamaatʌtulditadai:
—Maitavʌr ʌpan duucai ivuaada aapimʌ gomamaatʌtuldiadami sʌʌlicamicʌdʌ, is-
maacʌdʌ oojoidi iscʌcʌʌgaducami gʌnaadadagi yuucusi, dai oojoidi mʌscucuanadagi
gʌnvapanamu dai viaatuldiadagi cacayana.
39 Dai goovai gaagaiña cʌcʌʌgaducʌdioma daraicarui ʌjudidíu quiquiuupaigadʌrʌ, dai
siaaco gacuaada goovai cʌcʌʌgaducʌdioma daraicarui oojoidi isdadarʌdagi.
40 Dai ʌʌsidiña goovai vipiuudu baabaquidʌvio dai tʌvʌpi gamamaadaiña sai
maimaatʌcana oodami issoimaasi ivueeyi ʌgai. Goovai tuduidʌ ʌgai dai vaamioma
soimaa taatatuldamu Diuusi —astʌtʌdai Suusi ʌoodami.

———

41 Λmo imidagai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daacatadai ʌSuusi vuidʌrʌ ʌcajojoñi siaaco
gʌtuaadana tumiñsi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ. Daacatai nʌidi ʌgai vaidʌ ʌgʌnviipidacʌdʌ
muumuji tueeyi tumiñsi ami cajojoñiʌrʌ.
42 Tai ami aayi ʌʌpʌ ʌmo viuudu soitigami dai ʌmo cajoñiʌrʌ tuaa goo sintavo.
43 Tai amaasi ʌSuusi vaí gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai idi viuudu soitigami siooma mui motuaa tumiñsi sivʌʌscatai
gogaa ismaacʌdʌ muumuji motueeyi tumiñsi.
44 Vʌʌscatai goovai motueeyi ismaacʌdʌ cababaivitocʌi, dʌmos goooqui soitigamicatai
motuaa vʌʌsi ismaacʌdʌ viaacatadai istucʌdʌ oidacagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

13

———

1 Dai aidʌsi vuusai ʌSuusi ʌgʌʌ quiuupaigadʌaiñdʌrʌ ʌjudidíu tai ʌmaadutai
ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, dañi vʌʌ sigiamaasi goojoodai ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ duñisi gogʌʌ
quiuupai dai gogʌgʌrʌ baabaqui —astʌtʌdai.
2 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Canʌidi aapimʌ idi gʌgʌrʌ baabaqui tami. Maiviimu tomali ʌmo odai daama ʌmai.
Vʌʌsi siaa gʌduuñimu goovai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

3 Amaasi iji ʌgai Oliivosi giidiamu, ʌgai ʌrvuidʌrʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌ ʌjudidíu. Dai aidʌsi
ami daiva ʌSuusi, taidʌ ʌPiiduru, ʌʌmadu ʌJacovo, ʌʌmadu ʌVuaana, ʌʌmadu ʌAandʌrʌsi,
ʌcovai itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
4 —Aatʌmʌ ipʌlidi pʌsgʌraagidagi aapi siʌʌscadʌ ʌpʌduñia agai gomaasi. ¿Ducatai
maatʌcamu aatʌmʌ isvʌʌsi gomaasi casi ʌpʌduñia agadagi? —astʌtʌdai.
5 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌnnuucadacavurai, vai tomali ʌmaadutai maitʌnvupuiirumadaiña.
6 Muidutai dadia agai daidi caitidamu: “Aanʌ anʌrʌCristo”, dai muidutai vupuiiru-
madamu ʌgai.
7 Dʌmos mʌsiʌʌscadʌ cajiomacagi aapimʌ cocodi muiyapʌrʌ maitavʌr duduaadicuda.
Vʌʌsi gomaasi gʌaagai isʌpʌduñiagi. Dʌmos gomaasi maiquiaa ʌrcuugadʌ.
8 Ʌmo oodami cocoda agai aa oodami, dai ʌmo dʌvʌʌriʌrʌ oidacami cocoda agai ʌmai
dʌvʌʌriʌrʌ oidacami. Dai muiyapʌrʌ gigivucudamu dʌvʌʌrai. Dai oidacamu biuugigai,
dai siaa caitadamu cocoadami. Vʌʌsi gomaasicʌdʌ utudama gʌaagacai soimaasi taatamu
oidigi daama oidacami.
9 Dʌmos aapimʌ gʌaagai mʌsʌjʌʌgi gʌnnuucadacagi; gʌntʌʌgida magai baitʌguucacami,
dai gʌngʌgʌgʌtudadamu aapimʌ quiquiuupiʌrʌ. Dai viaacamu aapimʌ isvan guguucadagi
dudunucami vuidʌrʌ dai raraí vuidʌrʌ giñvaavoitudaitai aapimʌ. Poduucai istuidimu
aapimʌ isgiñagadagi ʌgai vuitapi.
10 Dʌmos maiquiaa aʌcai cuugatʌrʌ tasʌrʌ gʌaagai isaagidagi vʌʌsi oidigi daama oida-
cami isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami.
11 Dai mʌsiʌʌscadʌ vaama gʌntuutusagi aapimʌ dudunucamiʌrʌ, maitavʌr vuaamʌ
ʌnʌliada maimaatʌcatai istʌiyagi, tomali maitʌaagai mʌstʌtʌgitodagi. Diuusi
gʌnsoicʌdamu vʌrai aagada mʌstumaasi tʌgitocagi aidʌpʌcʌ. Aapimʌ maiñiooquia agai
mosʌʌgi Diuusi Ibʌadʌ gʌnñiooquitudamu.
12 Dai oodami gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnsusuculi dai gʌnsisiʌʌgi mʌsai coodaiña. Dai
dʌʌdʌdʌ gatʌtʌgiada agai ʌʌgi gʌnmaamara. Dai maamaradʌ vui vʌʌtʌcamu gʌndʌʌdʌ dai
asta gatʌaanʌdamu coodaragai.
13 Dai vʌʌsi oidigi daama oidacami gʌncʌʌdada agai giñvaavoitudaitai aapimʌ. Dʌmos
sioorʌ moʌʌ cʌʌga giñvaavoitudadagi siʌʌsi ucami oidacagi oidigi daama ʌgai cʌʌgacʌrʌ
vuvaquimu.
14 ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Daniel ooja sai divia agai ʌmoco ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ
soimaasi iduñia agai ʌmo istumaasi ʌmapʌcʌrʌ siaaco maiviaa ʌgai oigaragai isvapacʌdagi
(sioorʌ nʌidagi idi oojai gʌaagai ismaatʌ caʌcagi). Siʌʌscadʌ nʌijada oodami ispomaasi
ʌpʌvuimi, amaasi ʌgai ismaacʌdʌ tami Judeeʌrʌ daraajagi gʌaagai isvoopiagi gigiidamu.
15 Dai amaasi sioorʌ vaaqui daama daacagi aidʌ tasʌrʌ aliʌsi gʌaagai isotoma voopiagi
maivuvaidacai gʌvustuidaga tuucavidʌrʌ.
16 Dai sioorʌ dʌjiana ajioopadagi, maitʌaagai isʌpamu iimiagi gʌnquiiyamu dai vuiyagi
gʌnyuucusi.
17 Siʌʌ soimaa taatamu ʌooqui ismaacʌdʌ noonoacagi siʌpʌ viaacagi aali sisiʌdami aidʌ
tasʌrʌ.
18 Aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi vai maitʌrtoomococana mʌsiʌʌscadʌ voopiagi.
19 Aliʌ soimaa taata agai oodami cascʌdʌ. Vaamioma soimaasi gʌtaatamu amaasi
sitomali ʌmo imidagai aidʌsi abiaadʌrʌ idui Diuusi oidigi, dai gooquiʌrʌ tomali ʌmo
imidagai maipomaasi gʌtaatama.
20 Isbai tʌvʌpi ʌpʌduñiagi gomaasi aidʌ gia vʌʌsi coiyantada oodami dʌmos Diuusi
maidagitomu istʌvʌpi ʌpʌduñi gomaasi ʌgai aliʌ oigʌdai ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu cascʌdʌ.
21 Amaasi isʌmaadutai povʌntʌtʌdagi: “Dañi tami daja ʌCristo”, mʌsiʌpʌ povʌntʌtʌadagi:
“Dañi mʌca daja”, maitavʌr vaavoitudada.
22 Dadiav agai yaatavogami dai pocaitiada agai saidʌ ʌrʌCristo dai pocaitiada agai
saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, daidʌ ivuaada agai naana maasi gʌgʌrducami dai
poduucai vupuiirumadada agai asta ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌʌgi ʌcovai vuvaitu isistuidiagi.
23 Dʌmos aapimʌ avʌr baigʌnduca cascʌdʌ ʌʌquiasdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌnaagidi aanʌ go-
maasi.

———

24 Dai amaasi siʌʌscadʌ cadaivuñiagi gosoimaa taataragai, tasai tucapi viiya agai dai
masaadai gʌiiña agai.
25 Dai sisiaavugai suuligia agai tʌvaagiañdʌrʌ, dai vʌʌsi istumaasi oidaga tʌvaagiʌrʌ
gigivucudamu.
26 Dai amaasi giñtʌʌgimu oodami aanʌ iñsimaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami, iñsimʌʌcadʌrʌ
imʌʌdamu icomai saagida guvucadagaicʌdʌ, dai Diuusi dadadaquigadʌ ʌʌmadu.

27 Dai ootosamu aanʌ giñtʌtʌaañicaru sai ʌgai ʌmpaidana vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ
Diuusi ʌcovai vuvaitu vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ dai vʌʌsi tʌvaagiaiñdʌrʌ.
28 Maatʌvurai aapimʌ idi ñiooqui iñsmaacʌdʌ gʌnaagidia iñagai aanʌ aagaitai ʌiigosi:
Siʌʌscadʌ momiacagi mamaaradʌ dai iipoidagi aagadʌ poduucai camaatʌca iscamiaadimi
taaco.
29 Poduucai ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscasi ʌpʌvuidagi gomaasi ismaacʌdʌ caaagidi
aanʌ camaatʌca iscayoga ugidagai oidigi.
30 Iñsmaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai gomaasi ʌpʌduñia agai maiquiaa ugitʌcai
oodami sivi oidacami.
31 Tʌvaagi dai dʌvʌʌrai ugitimu, dʌmos giññiooqui maiugitimu.
32 Dʌmos tomali ʌmaadutai maimaatʌ siʌʌscadʌ tomali siuu duucu, tomali ʌDiuusi
tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ daraajatai maimaatʌ, tomali aanʌ Diuusi maradʌcatai. Mosʌʌgi
gʌrooga Diuusi ʌgai dai maatʌ.
33 Cascʌdʌ gʌaagai mʌsbaigʌnducagi, dai gamamadadagi maitavʌmaatʌ siʌʌscadʌ ajia
agai ʌcaa duucu.
34 Gomaasi ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli siʌʌscadʌ imiagi sibʌcai mʌʌcasi. Maiquiaa imʌcai
vipiidiña ʌgai gʌpipiooñiga ʌʌmadutai aa duiñdagai, dai quitaagiña vipieeyi nuucadacami.
35 Dai aanʌ ʌʌpʌ imia iñagai dai maimaatʌ siuu duucu divia iñagai cascʌdʌ baigavʌr
gʌnduca maimaatʌcatai siuu duucu divia iñagai aanʌ siʌmo imidagai urunuco, siʌpʌ ʌran
tucarʌ, siʌpʌ cuujuicai tacucu, siʌpʌ maasicai.
36 Todian duucai divimu aanʌ dai cascʌdʌ gʌaagai mʌsbaigʌnducagi.
37 Istumaasi gʌnaagidi aanʌ aapimʌ ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌ. Baigavʌr gʌnduca —astʌtʌdai
ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

14

———

1 Dai gooca tasai viʌʌgacatadai gopascua vʌʌtarʌ. Gopascua ʌrʌsiaa duudagai is-
tuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ. Vaidʌ
ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami gaagaitadai isdu-
catai yaatagidacai bʌjiagi ʌSuusi dai muaagi.
2 Dʌmos icaititadai ʌgai:
—Baiyoma asta siʌʌscadʌ daivuñiagi gosiaa duudagai vai poduucai maitʌrvui baacoagi
ʌoodami —ascaiti.

———

3 Vaidʌ ʌSuusi Betaaniʌrʌ daacatadai Simuñi quiidiʌrʌ. ʌSimuñi ʌʌquioma viaacatadai
ʌcoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dʌmos cadueeyi ʌgai. Dai aidʌsi mesa vuidʌrʌ
daacatadai ʌSuusi, tai ami divia ʌmo ooqui dai bʌʌcati ʌmo tucayu alavastrocʌdʌ duñisicami
suudacami asaiti sigian uuvadami sʌʌlicʌdʌ namʌacami. Dai taapai ʌtucayu dai ʌSuusi
moodʌrʌ tʌi ʌasaiti sigian uuvaicʌdʌ.
4 Tai ʌʌmoco ismaacʌdʌ ami daraajatadai aliʌ baacoi dai aipaco gʌnaatagidimi daidʌ
icaiti:
—¿Istuisidʌ siaa doodai goovai goasaiti sigian uuvadami?
5 Cʌʌga gʌgagaramudai goovai vaamiomacʌdʌ isvaica siento piisu dai ʌcʌdʌ soiñamudai
soitutuigami —ascaiti.
Dai sʌʌlicʌdʌ baacoi ʌooqui vui.
6 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casiavʌr maiñioocada aapimʌ gooqui vui. Goovai ismaacʌdʌ iñduñi goovai ʌrʌmo
istumaasi cʌʌgaducami.
7 Soitutuigami vʌʌscʌrʌ viaacamu aapimʌ gʌnsaagida, daidʌ istutuidi aapimʌ iscʌʌga
iduiñdagi mʌsiʌʌscadʌ ipʌliadagi. Dʌmos aanʌ gia maisiuu vʌʌscʌrʌ giñnʌijada agai aapimʌ.
8 Idi ooqui giñduñi istumaasi istui. Tʌi goovai giñtuucuga sigian uuvadami otoma muquia
iñagai aanʌ cascʌdʌ.
9 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai tomasiaacoga siaaco gʌaagadagi Diuusi
ñiooquidʌ vʌʌsi oidigi daama gʌagada agai ʌʌpʌ istumaasi idui idi ooqui vʌrai poduucai
tʌtʌgitoda —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

10 Tai amaasi ʌUudasi Iscaliote, ʌmoco ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ
ʌSuusi, ii daidʌ gaaataga agai ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu dai baiduñia agai
ñiooqui dai tʌʌgida agai ʌgai ʌSuusi.
11 Dai aidʌsidʌ cʌʌ ʌbaitʌguucacami imaasi aliʌ baigʌnʌʌli dai aagidi ʌgai ʌUudasi sai aa
namʌquida agai. Taidʌ ʌUudasi gʌaagacai gaa isducatai gatʌʌgidagi ʌSuusi mʌsai muaana.

———

12 Tai aayi ʌtucamidʌrʌ tasʌrʌ ʌsiaa duudagai istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ dai istuigaco gʌcuaadana paana maicopodatudicami, dai gʌmumueeyiña ʌmo ali cañiiru dai aa gʌdadaasdiña Diuusi. Taidʌ ʌSuusi mamaatʌramigadʌ itʌtʌdai ʌSuusi:

—Vaacoga ipʌlidi aapi tʌsbaiduñiagi cuaadagai idi siaa duudagai vʌʌtarʌ —astʌtʌdai.

13 Taidʌ ʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:

—Iimivurai mʌʌca gʌgʌrʌ quiiquiana, dai ami tʌʌgimu aapimʌ ʌmo cʌʌli vai vaigʌtica agai ʌmo aayi suudagi vʌrai oida.

14 Dai siaaco vaquiagi ʌgai vʌrai ami itʌʌda ʌquiʌʌcami: “Ʌmamaatʌtuldiadami icaiti saaco cʌʌca ʌtucavi siaaco gaugia agai ʌgai idi siaa duudagʌrʌ cuaadagai ʌʌmadu aatʌmʌ avʌr tʌʌda”.

15 Siʌgai gʌntʌʌgidamu ʌmo tuucavi gʌducami gocua daama vaquiʌrʌ tʌcaviacoga, cabaiduñisicami, vʌrai ami baiduuñi ʌcuaadagai —astʌtʌdai ʌSuusi.

16 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ iji dai aayi ʌgʌgʌrʌ quiiquiʌrʌ, dai vʌʌsi tʌʌ isducatai aagidi ʌSuusi. Dai baidui ʌcuaadagai ʌsiaa duudagai vʌʌtarʌ.

17 Dai aidʌsi cadidia ami divia ʌSuusi ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga.

18 Dai aidʌsi mesa vuidʌrʌ daraajatai gacueeyi ʌgai, taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai ʌmaadutai aapimʌ ismaacʌdʌ giñʌʌmadu gacueeyi giñtʌʌgida agai dudunucami siʌgai giñmuaamu —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

19 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aliʌ soigʌnʌʌli, dai vʌʌscatai tʌcacaimi daidʌ itʌtʌdaimi:

—¿Aanʌnsi ʌʌpʌ? —astʌi ʌmoco.

Tai ʌmai potʌi ʌʌpʌ:

—¿Aanʌnsio? —astʌi ʌgʌmai.

20 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Ʌmaadutai aapimʌ baivustaama dan goocaiñdʌrʌava. Goovai ismaacʌdʌ giñsoiña cueeyi ʌgai vaa asocoliʌrʌ.

21 Aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ivueeyi istumaasi aagidi Diuusi ñiooquidʌrʌ dʌmos siʌsoimaa taatamu gocʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai sioomʌ ʌrcʌgaicamudai gocʌʌli vʌʌtarʌ ismaivuusaimudai tami oidigi daama —astʌtʌdai ʌSuusi.

22 Dai aidʌsi gacuaadatadai ʌgai, taidʌ ʌSuusi bʌi ʌpaana dai gamamagi dai saasasacai maa gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:

—Ugavurai idi paana. Idi ʌrgiñtuucuga —astʌtʌdai.

23 Dai bʌi ʌʌpʌ ʌmo viaacami uuvasi varagadʌ dai gamamadacai maa ʌʌpʌ tai vʌʌscatai ii ʌvaasuaiñdʌrʌ.

24 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Idi ʌrgiñʌʌra ismaacʌdʌ aastia agai muucucai aanʌ sipoduucai gʌoigʌldamu soimaascamigadʌ tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi. Dai gomaasicʌdʌ canamʌaca agai Diuusi ñiooquidʌ gooquirdadʌ.

25 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, ansai camaiyʌʌda iñagai uuvasi varagadʌ asta iñsiʌʌscadʌ iiyagi utudui mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

26 Dai canʌʌcai ʌmo nʌidagai iji Oliivosi giidiamu.

27 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Vʌʌscatai aapimʌ ʌʌgi giñviaa agai sivi tucarʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Gʌmuaatudamu pastuuru sicañiirugadʌ aipaco iimimu”.

28 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌpamu duaaca aanʌ ʌpʌga aimu aanʌ Galileeana isaapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

29 Tai amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:

—Tomasi vʌʌscatai gʌdagito aanʌan gia maitʌdagitoagi —astʌtʌdai.

30 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ angʌaagidi sai sivi tucarʌ maiquiaa goocuaja cuujuicai tacucu aapi vaicojo maimaasi aag agai pʌsgiñmaatʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

31 Dʌmos ʌPiiduru vaamioma guvucamicʌdʌ ñioo daidʌ icaiti:

—Tomañsi aapi gʌʌmadu muu maitanʌstuagi iñsigʌmaatʌ —astʌtʌdai.

Tai vʌʌscatai potʌi ʌʌpʌ.

———

32 Dai amaasi aayi ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco Getasemani tʌʌgidu, taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:

—Tami avʌr daraiva naida aanʌ mʌʌca gamamaadagi —astʌtʌdai.

33 Dai vaidacai ʌPiiduru, ʌʌmadu ʌJacovo, ʌʌmadu ʌVuaana, dai duaadicudan tadatuimi
dai soigʌʌlidi.
34 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga:
—Sʌʌlicʌdʌ soigʌʌlidi giñibʌdaga muquiadan tada. Tanasi avʌr vii aapimʌ, dʌmos
maitavʌr coocosi —astʌtʌdai.
35 Dai baitʌquioma ii, dai cupuliaco voi dʌvʌʌrapi daanʌi Diuusi sai isbaigacamudai
ducai maisoimaa taatamudai ʌgai istumaasi casi ʌpʌduñia agaitadai aidʌ.
36 Daidʌ aduucai gamamadai ʌSuusi:
—Giñooga, aapi vʌʌsiaʌcatai istutuidi isiduñiagi maitidagito issoimaa taata aanʌ dʌmos
vai maitʌpʌduna iducatai aanʌ ipʌliadagi mosʌca isducatai aapi ipʌlidi —astʌtʌdai ʌSuusi
gʌooga.
37 Dai amaasi ii ʌgai siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ vai coocosʌcatadai, daidʌ
itʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:
—Simuñi, ¿coosopʌsi? ¿Maitapʌsistui isnʌaadagi tomas ʌmo ora?
38 Maitavʌr coocosi dai gamamadadavurai vai maisoimaasi gʌnduiñtuldana ʌDiaavora.
Aapimʌ iduñia ʌlidi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai vʌʌscʌrʌ maitistui isnʌaadagi dai maid-
aanʌi aapimʌ Diuusi sai gʌnsoiñana —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai imʌcai gamamagi ʌSuusi ʌpamu ʌgai vaa ñiooquicʌdʌ.
40 Dai ʌpamu ii siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ vai ʌpamu coocosʌcatadai,
aliʌ coocosimucatadai ʌgai mossusuligʌi vupuidʌ. Dai maimaatʌcatadai ʌgai isducatai aa
noragidagi ʌSuusi.
41 Dai ʌpamu gamamada agai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Siviavʌr gia coocosi daidʌ gʌniibʌsta. Casia cʌʌgadu, casi ataayi mʌsiuu duucu
giñtʌʌgida agai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami giñtʌʌgida magai soimaasi ivuaadami.
42 Vaapaigivurai, timʌda. Casia bodʌrʌ imʌi ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

43 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai ami divia ʌUudasi. Ʌgai ʌrʌmoco ʌbaivustaama dan
gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi vai oiditadai mui oodami dai vuucati mamastai dai uusi.
Ʌgai ʌrojootosadʌcatadai ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami
sʌʌlicami, ʌjudidíu sonʌrguucacamigadʌ ʌʌmadu.
44 Daidʌ ʌUudasi ismaacʌdʌ gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi caaagiditadai ʌgai ʌoodami:
—Ismaacʌdʌ usupiga aanʌ ʌgiava ʌgai vʌrai bʌi dai cʌʌga vulicami bʌcai —astʌtʌdai.
45 Dai mosaayi siaaco daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, mamaatʌtuldiadami —astʌtʌdai.
Dai usupi.
46 Mʌtai otoma bʌi dai vulicami bʌʌcai.
47 Dʌmos ʌmaadutai ismaacʌdʌ ami daraajatadai vusaitu gʌcusiru dai iquitʌ ʌmo naa-
cadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali piooñigadʌ.
48 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—¿Tuimʌsi dada aapimʌ dai vuucati uusi dai mamaastai? ¿Dai tuimʌsi giñbʌquia agai,
ducami siaanʌ ʌrʌmo ʌʌsivogamicagi?
49 Vʌʌs tasai gʌnsaagida daacana aanʌ ʌgʌʌ quiuupagadʌrʌ ʌjudidíu dai
gʌnmamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ, mʌtai tomali ʌmo imidagai maitimbʌi. Dʌmos
poduucai idui aapimʌ vaidʌ ʌpʌduuna isducatai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi.
50 Tai vʌʌscatai ʌmamaatʌrdamigadʌ voopoi dai ʌʌgi viaa ʌSuusi.

———

51 Dʌmos ʌmo gʌʌli apiaoiditadai ʌSuusi dai maitʌaadacatadai yuucusi mosʌmo icuusi
tʌigigi mʌtai bʌi ʌgai ʌicusdʌaiñdʌrʌ.
52 Tai ʌgai anaasi viaa gʌicuusi dai mosmʌʌ.

———

53 Mʌtai bʌidacai ʌSuusi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali, taidʌ gʌnʌmpagi vʌʌsi ʌpapaali
tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌʌmadu ʌsonʌrguucacamigadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami
sʌʌlicami.
54 Vaidʌ ʌPiiduru mosmʌʌcasdʌrʌ oiditadai ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ papaali
tuisiquigadʌrʌ ucami. Anaasi tuisicana vii ʌgai ʌʌmadu sandaaru gʌucada taí.
55 Vaidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ papaali ʌʌmadu vʌʌs ʌsonʌrguucacamigadʌ ʌjudidíu
ʌʌmadu dudunucami gatʌcacaitadai astuma soimaasi idui ʌSuusi daida gatʌaañia agai
muaragai. Dʌmos maitʌʌ ʌgai istumaasi soimaascami vui ʌSuusi.
56 Vai muidutai mosyaatagʌi ʌSuusi, dai maiʌmadugan duucai aagai.

57 Vai aa mosyaatagʌi daidi caiti:
58 —Aatʌmʌ caʌ vaidi icaiti goovai: “Aanʌan daitudagi gogʌʌ quiuupagadʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ idui oodami dai vaica tasaicʌdʌ ʌpamu iduñimu aanʌ ʌmai quiuupai dai ʌgai maitʌroodami duñidʌca agai”, pocaiti goovai —ascaiti ʌoodami.
59 Dʌmos vʌʌscʌrʌ maiʌmaduga maasi ñioocai ʌoodami.
60 Tai amaasi ʌgʌʌ baitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali cʌquiva vʌʌscatai saagida daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—¿Tumaasi goovai ismaacʌdʌ aagai goovai gʌvui? ¿Maitapʌs gaaa noragida agai? —astʌtʌdai.
61 Dʌmos ʌSuusi maiñioocacai vii, dai apiamaitadaga. Taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali ʌpamu tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrʌCristo Diuusi maradʌ? Diuusi gia siaa duutadai aatʌmʌ —astʌtʌdai.
62 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌjʌʌ Diuusi maradʌana. Dai aapimʌ giñtʌʌgimu aanʌ siʌʌscadʌ Diuusi ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai giñmaaquiagi ʌmo sʌʌlicami dai giñtʌʌgimu aapimʌ siʌʌscadʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ imʌda aanʌ iicomai saagida —astʌtʌdai ʌSuusi.
63 Taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali saasarai gʌyuucusi baamucai caʌcatai istumaasi aagai ʌSuusi daidʌ itʌi:
—¿Tuisidʌ gaagaiña aatʌmʌ vaamioma nʌijadami?
64 Aapimʌ cacaʌ isducatai caiti goovai sai ʌpan tuiga Diuusi. ¿Mʌtumaasi tʌtʌgitoi? —astʌtʌdai.
Vai vʌʌscatai aagidi sai gatʌaanʌna muaaraga.
65 Vai ʌʌmoco sisividimi, dai iiñapai vuivasadʌ dai gʌvai daidʌ itʌtʌdai:
—Maatʌñi toorʌ gʌgʌgʌ —astʌtʌdai.
Vaidʌ ʌsandaaru vuivasana gʌvai.

———

66 Vaidʌ ʌPiiduru maigotana tuisicana daacatadai, tai ami divia ʌmo cusñirugadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali.
67 Dai nʌiditai istaicovai daja ʌPiiduru cʌʌga gʌtʌgito nʌnʌidi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapiapʌ ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacʌdʌ —astʌtʌdai.
68 Dʌmos ʌPiiduru ʌsto daidʌ itʌtʌdai:
—Maitan maatʌ aanʌ ʌgai, tomali maimaatʌ aanʌ pʌstumaasi agai aapi —astʌtʌdai.
Dai ii ʌPiiduru abiaadʌrʌ dai quitaagiña cʌquiva. Tai cuujui ʌmo tacu cʌliadʌ.
69 Taidʌ ʌcusñiru ʌpʌpʌ vui nʌnʌaava ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai ʌgai ismaacʌdʌ ami daraajatadai:
—Gooviavʌr aduñdʌ gomaisapicʌdʌ —astʌtʌdai.
70 Dʌmos ʌPiiduru ʌsto. Tai bolaascʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ami daraajatadai ʌpamu itʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru:
—Sʌʌlicʌdʌ pʌraduñdʌ aapi goSuusi. Galileeʌrʌ oidacami aapi ʌʌpʌ di, dai ʌpa maasi ñioocai aapi goSuusi aaduñdʌ —astʌtʌdai.
71 Vaidʌ ʌPiiduru galnaasi ñiooquimi daidʌ icaiti:
—Maatʌ Diuusi nai aanʌ maimaatʌ gocʌʌli ismaacʌdʌ agai aapimʌ —astʌtʌdai.
72 Tai ʌpʌpʌ cuujui tacu cʌliadʌ, taidʌ ʌPiiduru tʌgito istʌtʌdai ʌSuusi sai maiquiaa cuujuicai tacucu goocuaja ʌgai vaicojo itʌiya agaitadai sai maimaatʌ ʌSuusi. Dai tʌgito ʌgai gomaasi dai sosua.

15

———

1 Dai mosmaasicai gʌnʌmpagi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali, ʌʌmadu ʌsonʌrguucacamigadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami, ʌʌmadu vʌʌscatai tʌtʌaanʌdami. Dai vulicami bʌcai ʌSuusi dai tʌʌgi ʌPilaato.
2 Taidʌ ʌPilaato tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrraígadʌ ʌjudidíu? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, poduuquiava pʌsducatai agai —astʌtʌdai.
3 Vaidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali naana maasicʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupaimi.
4 Vaidʌ ʌPilaato ʌpamu itʌtʌdai ʌSuusi:
—¿Maitapʌs gaaa noragida agai tomali ʌmo ñiooqui? Dañi vʌʌ naana maasicʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌvuupai goovai —astʌtʌdai.
5 Dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui. Cascʌdʌ ʌPilaato maitʌtʌgaitadai istumaasi tʌgitoagi.

———

6 Vaidʌ ʌPilaato dadagitoiña ʌmo maisapicami aidʌ siaa duudagʌrʌ ʌʌgi poduucai gʌviidacatadai ʌgai isdadagitoldiadagi ʌoodami ʌʌgi ismaacʌdʌ ipʌliadagi ʌgai.
7 Vai ami maisacariʌrʌ cuupicatadai ʌmo cʌʌli Baraavási tʌʌgiducami ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ coitadai oodami ʌmo cocodiʌrʌ.
8 Tai ami dada ʌoodami dai aagidimi ʌPilaato saidʌ iduuna poduucai isduucai ivuaadana ʌgai vʌʌsi uumigi.
9 Taidʌ ʌPilaato aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ipʌlidimʌsi isgʌndagitolda aanʌ gʌnraíga? —astʌtʌdai.
10 ʌPilaato maatʌcatadai isʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali vui baacoicatadai ʌSuusi. ʌgai cʌʌdaitadai ʌSuusi oidatucuitai mui oodami dai cascʌdʌ gatʌʌgi ʌSuusi.
11 Dʌmos ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali avʌnaqui ʌoodami sai baiyoma gataanʌna ʌBaraavási.
12 Taidʌ ʌPilaato tʌcacai daidi tʌtʌdai:
—¿Dai tumaasi ipʌlidi aapimʌ isiduñia aanʌ goocʌdʌ ismaacʌdʌ ʌjudidíu raígadʌ aagai aapimʌ? —astʌtʌdai ʌPilaato.
13 Tai ʌgai ijiña daidʌ itʌtʌdai:
—Siisañi curusiaba —astʌtʌdai.
14 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Tumaasi soimaasi iducami goovaio? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai ʌpamu ijiña daidʌ itʌtʌdai:
—Siisañi curusiaba —astʌtʌdai.
15 Vaidʌ ʌPilaato maitipʌliditadai isvui baacoagi ʌoodami cascʌdʌ dagitoli Baraavási, dai gatʌjai mʌsai gʌicarsana ʌSuusi dai gooquiʌrʌ gatʌjai curusiaba siisaragai.
16 Taidʌ ʌsandaaru vaidacai ʌSuusi tuisicamu dai ami ʌmpagi vʌʌsi ʌsandaaru.
17 Dai aadi yuucusi moraduacami daidʌ iduñi ʌmo cooronai uuparaicʌdʌ dai cʌʌsi sai ʌpa maascana ʌmo raí dai poduucai parunai.
18 Dai vʌʌscatai iiñacai daidʌ icaiti:
—Tan cʌʌca ʌraígadʌ ʌjudidíu —ascaiti.
19 Dai ʌmo ali uusicʌdʌ moodʌrʌ gʌvai. Dai sisividi, dai gʌntootonacʌdʌ guguucai dai siaa duutudadan vueeyi.
20 Vʌʌsi poduucai parunai ʌgai dai gooquiʌrʌ uupasi ʌyuucusi moraduacʌdʌ dai ʌʌgi yuucusidʌ aadi. Dai gooquiʌrʌ vusaitu abiaadʌrʌ dai curusiaba siisa agai.

———

21 Vai ʌmo cʌʌli Sireñiʌrʌ oidacami Simuñi tʌʌgiducami ʌgai ʌroogadʌ Lejandro ʌʌmadu Rufo. Dai oidigaiñdʌrʌ imʌitadai ʌgai dai amui daivusai mʌtai goguama cusuvi ʌcurusi ismaacʌdʌ cusuvaticatadai ʌSuusi.
22 Mʌtai bʌʌcai ʌSuusi ʌmapʌcʌrʌ siaaco Gólgota aagaiña saidʌ itʌiya ʌlidi oodami moodʌ.
23 Dai oida agaitadai ʌgai uuvasi varagadʌ ʌʌcocami vʌʌnacami miira taidʌ ʌSuusi maitipʌli isiiyagi.
24 Mʌtai curusiaba siisa. Vaidʌ ʌsandaaru nʌʌnʌitudai volao dai nʌida agai sooriatai vuiya agai ʌSuusi yuucusidʌ dai astumaasi ajia agai ʌʌmadutai.
25 Quiaa ʌrquiaamococatadai aidʌmʌsi curusiaba siisa ʌSuusi.
26 Daidʌ ʌoojai mʌsmaacʌdʌ ooja curusiaba dai agai mʌstuisidʌ gatʌjai muaaragai, icaiti ʌʌpʌ: “Raígadʌ judidíu”.
27 Dai abaana ʌSuusi ticurusiaba siisisa gooca ʌʌsivogami ʌʌpʌ ʌmoco sʌʌlisa padʌrʌ ʌmai curusiaba dai ʌgʌmai oogisa padʌrʌ ʌmai curusiaba.
28 Poduucai ʌpʌdui saidʌ ʌpʌduuna ismaacʌdʌ aagai oojiʌrʌ ismaacʌdʌ icaiti: “Oodami soimaasi ivuaadami duucai nʌidi ʌCristo”.
29 Dai ismaacʌdʌ amui dʌgavuscʌi galnaasi ñiooqui suuligidi ʌSuusi dai gidai gʌnmoomo parunaitai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Epa aapi pʌsmaacʌdʌ pocaiti pʌsaidʌ istutuidi isdaitudagi ʌgʌʌ quiuupagadʌ ʌjudidíu dai vaica tasaicʌdʌ ivueeyi ʌpamu,
30 cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi dai tʌvañi curusiaiñdʌrʌ —astʌtʌdai.
31 Poduucai ʌʌpʌ parunai ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami sʌʌlicami dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—Cʌʌgacʌrʌ vuvaitu goovai aa dai goovai ʌʌgi gia maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ gʌvuusaidagi.
32 Isnʌijada aatʌmʌ goCristo raígadʌ ʌjudidíu issivi tʌvañiagi curusiaiñdʌrʌ, aidʌ gia vaavoitudan tada aatʌmʌ —ascaiti.
Dai asta ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ saigiʌcatadai soimaasi ñiooqui suuligidi ʌSuusi.

———

33 Dai dan duucu vʌʌsi oidigi tucapi vii coigʌsʌco tasai uucami.
34 Dai aidʌ uruno tadaco gʌgʌrʌ iiña ʌSuusi daidi caiti:
—Eloi, Eloi, ¿Lama sabactani? —ascaiti.
Sai ʌgai itʌiya ʌlidi: GiñDiuusiga, giñDiuusiga, ¿Tuipʌsidʌ giñdagito?
35 Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ ami daraajatadai caʌ ispocaiti ʌgai daidʌ icaiti:
—Dañi, vapaidi goovai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasi —ascaiti.
36 Tai ʌmaadutai mʌʌ dai bʌi ʌmo visocli dai vadʌitu uuvasi varagadʌ ʌʌcocamicʌdʌ, dai ʌmo uusi tʌvʌducami cuugʌrʌ daí ʌvisocoli dai miaadʌrʌ dadasdi ʌSuusi sai visiusuna daidʌ icaiti:
—Tʌdagito sabai diviana Eliiasi dai tʌvaiñdana —ascaiti.
37 Taidʌ ʌSuusi gʌgʌrʌ iiña daida muu.
38 Vaidʌ ʌgʌʌ icuusi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupagadʌrʌ ʌjudidíu sagiʌcatadai ʌpan ʌʌsi covoca ʌmo sueeyi dai ʌrana sʌʌli sarai tʌcavidʌrʌ abiaadʌrʌ mʌtana ucami.
39 Daidʌ ʌcapitán romanu ismaacʌdʌ vuidʌrʌ cʌaacatadai ʌSuusi tʌʌgacai isducatai iiña ʌgai dai isducatai muu icaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ qui ʌrDiuusi maradʌcatadai gocʌʌli —ascaiti.
40 Ʌʌmoco ooqui mʌcasdʌrʌ nʌiditadai ʌʌpʌ. Ʌgai saagida daraajatadai María Madaliña, dai María ismaacʌdʌ ʌrdʌʌdʌ Jacovo ʌʌmadu Osee. Vai ali Jacovo aagaiña oodami Jacovo. Dai modaja ʌʌpʌ Salomé.
41 Idi ooqui oidatucuiña ʌSuusi dai soicʌiña aidʌsi Galileeana aimʌraiña ʌgai. Dai muiducatadai aa ooqui ismaacʌdʌ oiditadai ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ uucami.

———

42 Dai caurui dai aidʌ baivuaadana ʌjudidíu vʌʌsiaʌcatai dai siaadico ibʌstaragaicatai maitistuma vuaadana.
43 Tai ami divia Osee Arimateeʌrʌ oidacami, dai ʌgai ʌrʌmo gʌʌ tʌaanʌdamicatadai ʌʌpʌ. Dai ʌgai nʌnʌracatadai siʌʌscadʌ gatʌaanʌda agai Diuusi. Dai maiduaadicuitai vaa siaaco daacatadai Pilaato dai taí oigaragai dai tʌvaiñda agai ʌSuusi tuucugadʌ dai yaasa agai.
44 Taidʌ Pilaato maitʌʌ isducatai tʌgituagi maicʌʌga maatʌcatai isbai camuu ʌgai. Dai vaí ʌcapitán dai tʌcaca agai sabai camuu.
45 Vaidʌ ʌcapitán aagidi sai camuu. Taidʌ Pilaato maa oigaragai ʌOsee isyaasagi ʌSuusi.
46 Taidʌ Osee savʌli ʌmo icuusi namʌacami dai tʌvañi ʌmuuquiadʌ dai ʌicuusiʌrʌ biisa. Dai ʌmo aitʌana siaaco cadʌgarsicatadai ami tʌʌ. Dai taagiña daí ʌmo gʌʌ odai.
47 Vaidʌ María Madaliña ʌʌmadu María Osee dʌʌdʌ nʌidi mʌsiaaco tʌʌ ʌSuusi.

16

———

1 Dai cadaivunucai ʌibʌstaragai tasʌrʌ, taidʌ María Madaliña ʌʌmadu María Jacovo dʌʌdʌ ʌʌmadu Salomé, ʌgai savʌli sigian uuvadami dai toida agai ʌmuuquiadʌ.
2 Dai tumiñoco ʌʌqui iji ʌgai siaaco yaasapicatadai ʌSuusi. Tasai vusaico aayi ʌgai.
3 Dai aipaco gʌnaagidimi ʌgai daidʌ icaitimi:
—¿Sioorʌ maigovai daasamu ʌgʌʌ odai sivaapaquimu aatʌmʌ? —ascaitimi.
4 Dai nʌnʌaavacai tʌʌ ʌgʌʌ odai vai camaianaasi daacatadai.
5 Tai ʌgai vaapa siaaco yaasapicatadai ʌSuusi, dai ami tʌʌ ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ. Ʌgai ʌpa maasi ʌmo gʌʌli vai sʌʌlisa padʌrʌ daacatadai, dai mʌtana ugurui yuucusidʌ dai tootoaja. Taidʌ ʌooqui aliʌ duduaadimu.
6 DʌmosʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Maitavʌr duduaadicuda. Aapimʌ gaagai ʌSuusi ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ oidacatadai, ʌgai mʌsmaacʌdʌ curusiaba siisa. Dʌmosʌgaicaduaacamaitatiipu tami. Nʌidavuraimovaimʌsiaacotʌʌ.
7 Iimivurai dai aagida ʌPiiduru ʌʌmadu ʌgaa mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi saidʌ ʌSuusi ʌpʌga ajiagai Galileeʌrʌisaapimʌ. Ami tʌʌgimu aapimʌ poduucai isduucai gʌnaagidi ʌgai —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
8 Taidʌ ʌooqui voopoi abiaadʌrʌ duduaadimucai dai giigivuquimi. Dai maiaagidi ʌgai tomali ʌmaadutai aliʌ duduaadimucai.

———

9 AidʌsiduaacaʌSuusi ʌʌpʌga gʌmaasitu ʌgai María Madaliña vuitapi ismaacʌdʌaiñdʌrʌ vuvaitu ʌgai cuvaracami Diaavora tʌtʌaañicarudʌ.
10 Tai ʌgai ii dai aagidi ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu ajioopaiña ʌSuusi. Ʌgai aliʌ soigʌnʌlidi tadai dai suaanʌitadai.
11 Dai aidʌsi caʌ ʌgai isduaaca ʌSuusi, dai isnʌidi ʌooqui ʌgai maivaavoitu.

———

12 Dai gooquiʌrʌ ʌSuusi gʌmaasitu ʌma duucai gooca gʌoidatucudami vuitapi. Ʌgai
oidigamu iimʌitadai.
13 Tai ʌgai iji dai aagidi ʌgaa, dai tomali poduucai maivaavoitu ʌgai.

———

14 Tai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌSuusi ʌbaivustama dan ʌmoco mamaatʌrdami vuitapi
aidʌsi mesa vuidʌrʌ daraajatadai ʌgai. Daidʌ ʌSuusi bagaimi gʌmamaatʌrdamiga
maivaavoidaracatai ʌgai maivaavoitudacai ʌgai ʌgaa ismaacʌdʌ aagidi isnʌidi isduaaca.
15 Daidʌ itʌtʌdai:
—Iimivurai vʌʌsi oidigi daama dai aagida vʌʌsi oidigi daama oidacami sai casi istutuidi
iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
16 Dai sioorʌ vaavoitudagi dai gʌnvapaconagi ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu. Dai sioorʌ
maivaavoitudagi ʌgai Diaavora ʌʌmadu iimimu.
17 Dai naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ivuaadamu sioorʌ giñvaavoitudagi. Vuvi-
adamu ʌgai oodamiaiñdʌrʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ giñguvucadacʌdʌ dai ʌmamaasi ñiooqui
ñioocadamu ismaacʌdʌ maimaatʌcana ʌgai.
18 Dai gʌnnoonovicʌdʌ vuudamu ʌgai gʌgʌrʌ coocoyi. Dai isyʌʌda ʌgai muuquigami
maigalvuaadamu. Dai coococoidadʌ daama daraasadamu ʌgai gʌnnoonovi sidʌ
ʌcoococoidadʌ duduaadʌdamu —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

19 Dai aidʌsi canaatocai ñiooqui gʌrtʌaanʌdamiga Suusi gʌmamaatʌrdamiga, taidʌ Diuusi
vaidacai tʌvaagiamu dai maa ʌmo gʌʌ sʌʌlicami.
20 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aipaco iji dai aagidi oodami sai casi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ
vuvaquiagi vaavoitudacai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Dai ʌgai vaa Suusi Cristo soicʌiña
aa duiñdadʌrʌ vai ʌgai naana maasi gʌgʌrducami ivuaadana dai poduucai maasiuldi sai
ismaacʌdʌ aagaiña ʌgai ʌrvaavoi.
Dai mosʌcaasi.

Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo aimʌraitai oidi daama

1 Giñaduñi Teoopilo ʌmo istumaasi gʌoojidi aanʌ. Mui oodami caooja isducatai ʌpʌdui
aatʌmʌ gʌrsaagida.
2 Ʌgai ooja ismaacʌdʌ aagidi aa ismaacʌdʌ ʌrnʌijadami. Ʌgai nʌidi isducatai ʌpʌdui
tucamʌrʌ abiaadʌrʌ, dai ʌgai vaa ʌrgamamaatʌtuldiadamicatadai Diuusi ñiooquidʌ.
3 Aanʌ ʌʌpʌ cʌʌga giñtaatacai gatʌcacai isducatai ʌpʌdui tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ, dai
cʌʌgadu ʌlidi aanʌ isgʌoojidagi vʌʌsi gomaasi,
4 pai cʌʌga maatʌca aapi ismaacʌdʌ ʌrvaavoi dai sai maisiu vʌʌsi mʌsmaacʌdʌ gʌaagidiña
ʌrvaavoi.

———

5 Aidʌsidʌ ʌEroodʌsi ʌrgʌʌ tʌaanʌdamicatadai Judeeʌrʌ, vai ami oidacatadai ʌmo paali
Zacaría tʌʌgiducami, daidʌ ʌraduñdʌcatadai ʌAviaasicaru. Daidʌ ʌooñigadʌ ʌZacaría Elis-
abeeta tʌʌgidu, dai vʌgoocatai ʌraaduñdʌ ʌpaali Aaróñicaru.
6 Dai vʌgoocatai aliʌ cʌʌ tuutuiga Diuusi vui, dai cʌʌga ʌʌgidiña daidʌ ivuaadana istu-
maasi Diuusi ipʌlidi, dai poduucai tomali ʌmaadutai maigʌpiʌrʌ vuupaiña tomali ʌmo
istumaasicʌdʌ.
7 Dʌmos maimaamaracatadai ʌgai, ʌElisabeeta maitistutuiditadai ismaamatadagi
cascʌdʌ. Casi ʌroocodamicatadai ʌgai daidʌ ʌcʌʌli casi ʌrcʌliodamicatadai.
8 Dai ʌmo imidagai aʌʌcatadai ʌZacaría ʌʌmadu ʌaaduñdʌ isiduñiagi gʌnaa duiñdaga ʌgʌʌ
quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu. Diuusi pipiooñigadʌ ʌgai.
9 Dai tʌcavi daitu ʌmo tumiñsi ʌʌgi poduucai gʌviidacatadai ʌpapaali dai nʌida agai
soorʌ vaacʌna ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu siaaco siaa duutudai Diuusi dai mʌidana
ʌcuubimidali. Taidʌ ʌZacaría aayi isvaquiagi ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ dai mʌidagi ʌcuubimidali.
10 Dai aidʌsi mʌmʌiditadai ʌZacaría ʌcuubimidali vʌʌscatai ʌgaa quidigaiñdʌrʌ guuca-
catai gamamadai.
11 Tai todian duucai tʌʌ ʌZacaría ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ vai bo cʌaacatadai sʌʌlisia
padʌrʌ siaaco gʌmʌmʌidi cuubimidali.
12 Dai aidʌsi ʌZacaría tʌʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ maitʌʌ isducatai gʌduñiagi dai aliʌ du-
aadimu.
13 Dʌmos ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Zacaría, maitiduaadicuda cacaʌ Diuusi ismaacʌdʌ taanʌi aapi daanʌitai cascʌdʌ
gʌooñiga maraata agai ʌmo ali gʌʌli vʌrai Vuaana tʌʌtʌi gʌnmara.
14 Dai baigʌnʌliadamu aapimʌ dai muidutai ʌʌpʌ diviacai ʌali oodami,
15 Diuusi tʌaanʌdami duucai nʌijada agai ʌgai cascʌdʌ. Dai ʌgai gia maitayʌʌda agai
uuvasi varagadʌ tomali ʌma maasi ismaacʌdʌ navamudaga dai maiquiaa vuusaicai ʌgai
aidʌ abiaadʌrʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacamu.
16 Dai ʌgai vaa aagida agai ʌjudidíu sai cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi ʌpan duucai ʌʌqui
aaduñdʌcardu dai muidutai ʌma duucai gʌntʌtʌgitomu dai camaisoimaasi ivuaadamu dai
vaavoitudamu Diuusi.
17 Dai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrVuaanaca agai ʌʌpʌga imimu ʌgai isʌtʌaanʌdami dai Diuusi
Ibʌadʌ ʌʌmadu daacamu sipoduucai viaacamu ʌgai guvucadagai ʌpan duucai ʌDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasicaru dai aagidamu ʌgai vʌʌsi oodami dʌʌdʌdʌ sai ʌpamu
oigʌdaiña gʌnmaamara dai ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona
Diuusi vuitapi ʌpan duucai aa ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi. Dai poduucai cabai
gʌnducamu ʌoodami iibʌadʌ siʌʌscadʌ diviagi ʌtʌaanʌdami Cristo —astʌtʌdai ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ ʌZacaría.
18 Amaasi ʌZacaría tʌcacai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Isducatai maatʌna aanʌ siʌrvaavoi ismaacʌdʌ giñaagidi aapi casi ʌrcʌcʌʌliocoidadʌ
aatʌmʌ vʌgoocatai di —astʌtʌdai ʌZacaría.
19 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ anʌrGavriel daidʌ ʌrootosadʌ Diuusi. Ʌgai giñootoi ansaidʌ gʌaagidana goñiooqui
ismaacʌdʌ casi gʌaagidi aanʌ.
20 Dʌmos maivaavoitu aapi ismaacʌdʌ gʌaagidi aanʌ cascʌdʌ muudutumu aapi dai
maiñiooquimu asta siʌʌscadʌ divia gʌmara. Idi gia povʌduñia agai ismaacʌdʌ gʌaagidi aanʌ
siʌʌscadʌ Diuusi ipʌliadagi —astʌtʌdai Gabriel.
21 Vaidʌ ʌoodami quiidigamadʌrʌ guucacatai nʌnʌra ʌZacaría dai maitʌtʌʌgaitadai
isgʌnʌldagi maiootoma vuusaicai ʌZacaría ʌgʌʌ quiuupaigadʌaiñdʌrʌ judidíu.

22 Aidʌsi vuusai ʌZacaría maitistui isñiooquiadagi ʌoodami ismaacʌdʌ quiidigana guuca-
catadai. Dai poduucai maí ʌgai istʌʌ ʌgai ʌmo istumaasi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai
cascʌdʌ muudutu. Dai seeñacʌdʌ ñiooquidi.
23 Aidʌsi caaitu ʌZacaría siʌʌqui tasai gaaata duñia agaitadai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ, nora
gʌquiiyamu.
24 Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ tʌʌ Elisabeeta ʌmo ali siʌʌñi. Dai taama masaadai maivuusai
ʌgai gʌquiiyaiñdʌrʌ. Dai poduucai gʌtʌgito ʌgai:
25 “Λʌgi poduucai giñduñi Diuusi dai sivi maraatamu aanʌ sicamaitiñcʌʌdadamu
oodami”, asʌʌlidi Elisabeeta.

———

26 Dai bo naadami masaadaicʌdʌ Diuusi ootoi ʌGavriel Nasareetamu Galilea dʌvʌʌriʌrʌ,
27 sai aagidana ʌmo ñiooqui ʌmo ali tʌji María tʌʌgiducami. Nasareetʌrʌ oidacatadai ʌmo
cʌʌli Osee tʌʌgiducami dai ʌgai ʌrcajiudadʌ Davicaru. Casi ʌrgʌncuucunacamicatadai ʌgai
dʌmos maiquiaa ʌmapai oidacatadai.
28 Aidʌsi aayi ʌGavriel mʌʌca siaaco daacatadai María itʌtʌdai:
—Baiga, Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi dai vʌʌscʌrʌ gʌʌmadu daja, Diuusi vaamioma
cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi aapi istomasmaascʌdʌ ooqui —astʌtʌdai ʌGavriel.
29 Aidʌsi tʌʌ María ʌGavriel dai caí istumaasi aagidi ʌgai maitʌʌ isducatai gʌtʌgituagi.
“Tuisi povai iñtʌtʌdai goovai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi”, asʌʌlidi ʌMaría.
30 Tai amaasi itʌtʌdai ʌgai:
—María maitiduaadicuda, Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi.
31 Aapi María maraatamu ʌmo ali gʌʌli dai Suusi tʌʌtʌmu aapi.
32 Dai siaa duutuadamu muidutai ʌSuusi. Dai pocaitiadamu gooviava ʌrDiuusi maradʌ
ʌvaamioma gʌʌ baitʌcʌaacami. Dai Diuusi maaquimu ʌSuusi sʌʌlicamigadʌ gʌaduñi
Davicaru.
33 Dai vʌʌscʌrʌ tʌaanʌdamu ʌgai ʌjudidíu. Dai tomali ʌmo imidagai maiugitimu ʌgai
sʌʌlicamigadʌ —astʌtʌdai Gavriel.
34 Tai amaasi ʌMaría tʌcacai ʌGavriel:
—¿Ducatai ʌpʌduñia agai goovai ismaacʌdʌ giñaagidi aapi? Maiquiaa ʌrvʌʌnacami aanʌ
cʌʌli di —astʌtʌdai María.
35 Tai aa noragi Gavriel daidʌ itʌtʌdai:
—TʌvaaÑimu Diuusi Ibʌadʌ dai gʌʌmadu daacamu. Λgai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucada-
gai. Cascʌdʌ siʌʌscadʌ vuusiagi ʌali gʌʌli ismaacʌdʌ Suusi tʌʌgiduca agai, pocaiti-
adamu oodami: “Gooviava ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivueeyi”.
36 Dañi gʌaduñi Elisabeeta maraata agai ʌmo ali gʌʌli casi ʌrooquimudadʌcatai is-
maacʌdʌ pocaidacatadai sai maitistutuiditadai ismaamatagi vai sivi caviaa naadami
masaadai istʌʌ ʌmo ali siʌʌñi.
37 Diuusi ivueeyi ʌʌgi istumaasi iduñia ʌliada —astʌtʌdai Gavriel.
38 Taidʌ María itʌtʌdai:
—Aanʌ iduuñimu ʌʌgi istumaasi giñaagidagi Diuusi. Vai Diuusi iduuna aanʌcʌdʌ
pʌstumaasi giñaagidi —astʌtʌdai María.
Bodʌrʌ daivunu ii Gabriel.

———

39 Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ cavami ii María gaamu ucoidigamu ʌmo ali quiiyamu Judeea
dʌvʌʌriʌrʌ.
40 Dai Zacaría quiidiʌrʌ vaa dai viaatuli Elisabeeta.
41 Aidʌsi María viaatuli Elisabeeta maatʌ taata ʌElisabeeta isoiñi maradʌ ʌraana. Dai aidʌ
Diuusi Ibʌadʌ divia dai ʌʌmadu daaca agai.
42 Amaasi gʌgʌrʌ ñioo Elisabeeta dai potʌtʌdai:
—Diuusi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi aapi istomasmaascʌdʌ ooqui. Dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi
Diuusi gʌmara ʌʌpʌ.
43 Noorʌ aanʌ sidiviacai giñdiviji cʌʌgacʌrʌ giñvuviaadamiga dʌʌdʌ.
44 Mosiñviaatuli aapi antai otoma maatʌ taata aanʌ isoiñi giñmara giñʌraana baigʌʌldacai.
45 Aliʌ baigʌʌlidi aapi vaavoitudacai siʌpʌduñia agai ʌgai ismaacʌdʌ gʌaagidi Diuusi
tʌaañicarudʌ —astʌtʌdai Elisabeeta.
46 Amaasi icaiti María:
Aliʌ siaa duutudai aanʌ Diuusi.
47 Dai aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ giñvusasdi.
48 Aanʌ ʌrsoitigami vai Diuusi vʌʌscʌrʌ cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi.

Dai sivi abiaadʌrʌ baitʌacoga vʌʌsi ʌoodami aduucai giñiimʌdamu “Ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi”.
49 Ʌgai ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai idui mui naana maasi gʌgʌrducami aanʌ giñvʌʌtarʌ.
Sʌʌlicʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi ʌgai.
50 Diuusi vʌʌscʌrʌ soigʌʌlidi vʌʌscataicʌdʌ ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌgai.
51 Mui naana maasi gʌgʌrducami ivueeyi Diuusi gʌtʌgitoidacʌdʌ.
Diuusi aliʌ siaa ʌʌratudai ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi.
52 Diuusi camaitipʌli siʌrtʌtʌaanʌdamicagi ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi, dai cascʌdʌ maa ʌsʌʌlicamigadʌ ʌsoituutuigami.
53 Dai ʌsoituutuigami ismaacʌdʌ biuugicoñicatadai Diuusi maa mui naana maasi istuucʌdʌ tataasconʌca ʌgai.
Daidʌ ʌriricu soituutuigamiʌrʌ viaa.
54 Diuusi cʌʌga nuucada ʌjudidíu ʌgai ʌrpipiooñigadʌ dai Diuusi aliʌ soigʌʌlidi ʌgaicʌdʌ cascʌdʌ.
55 Vʌʌsi gomaasi idui ʌgai poduucai bai duí ʌgai Avraañicaru dai ʌaaduñdʌ ʌʌmadu cascʌdʌ.
Dai goñiooqui ismaacʌdʌ bai duí ʌgai ʌrtomastuigaco vʌʌtarʌ.
Ascaiti María.
56 Daidʌ María vaica masaadai daja Zacaría quiidiʌrʌ daida ʌpamu nora gʌquiiyamu.

———

57 Dai caaayi istuigaco maraata agai Elisabeeta dai marai ʌmo ali gʌʌli.
58 Aidʌsi marai ʌgai ʌaaduñdʌ ismaacʌdʌ miaanioma oidacatadai iji dai mʌʌ dadiji dai nʌnʌidi dai poduucai camaí ʌgai isDiuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌga tuiga Elisabeeta vuí. Dai baigʌnʌʌli vʌʌscatai.
59 Dai bo mamacova tasaicʌdʌ ʌpamu iji ʌgai dai mʌʌ iquitʌ tuucugadʌ ʌali gʌʌli dai ʌaaduñdʌ Zacaría tʌʌtʌa agaitadai potʌʌgidu ʌoogadʌ cascʌdʌ.
60 Taidʌ ʌdʌʌdʌ itʌtʌdai:
—Cho, Vuaana tʌʌtʌmu aatʌmʌ —astʌtʌdai.
61 Taidʌ itʌtʌdai ʌaaduñdʌ:
—Tomali ʌmoco gʌaaduñi maipotʌʌgidu di —astʌtʌdai.
62 Daidʌ ʌaaduñdʌ seeñamagi Zacaría maatʌca ʌliditai istʌʌgiduca agai ʌgai.
63 Taidʌ ʌZacaría seeñacʌdʌ taí gʌaaduñi ʌmo istumaasi istuucʌdʌ oojagi dai poduucai ooja: “Vuaana tʌʌgiducamu goovai”, asduucai ooja ʌgai. Tai camaitʌʌ ʌaaduñdʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi tʌʌgacai ismaacʌdʌ ooja ʌZacaría.
64 Aidʌsi quiaa nʌnʌidi ʌaaduñdʌ ismaacʌdʌ ooja ʌZacaría taidʌ ʌZacaría ʌpamu ñioo dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga siaa duutuli Diuusi.
65 Taidʌ ʌaaduñdʌ sʌʌlicʌdʌ duduaadimu ʌpamu ñioocacai ʌZacaría, vai vʌʌsi ucoidigana Judeeʌrʌ vʌʌsi aipacoga gʌnaagidi ʌoodami isducatai ʌpʌdui ami Judeeʌrʌ.
66 Vʌʌsi ismaacʌdʌ caí isducatai ʌpʌdui naana maasi gʌntʌtʌgitoi dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Sioor maatʌ istumaasicamu goovai? Sʌʌlicʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi goovai —ascaiti ʌoodami.

———

67 Dai Diuusi Ibʌadʌ divia dai ʌʌmadu daja Zacaría ʌVuaana oogadʌ. Aidʌ ʌZacaría aagidi ʌgaa oodami istʌtʌdai Diuusi Ibʌadʌ ʌZacaría dai potʌtʌdai:
68 Diuusi cadivia gʌrʌʌmadu dai casi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu cascʌdʌ aliʌ siaa duutudai aanʌ Diuusi.
Aatʌmʌ ʌrjudidíu Diuusi maamaradʌ cascʌdʌ.
69 Diuusi gʌrootosi ʌmo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviaadamiga ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Dai ʌgai ʌrcajiudadʌ Davicaru ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgiditadai Diuusi.
70 Poduucai ʌʌqui utu oidigʌrʌ idui Diuusi gʌaatagi gʌñiñiooquituldiadamiga ʌʌmadu.
71 Tai ʌgai aagidi gʌraaduñicaru iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai Diuusi.
Dai maidagito agai issoigʌrvuaada agai gʌrsasaayu dai vʌʌsi ismaacʌdʌ maitʌroigʌdai.
72 Dai sai Diuusi soigʌʌliada agaitadai gʌraaduñicarucʌdʌ.
Dai sai maiugu tʌgitoca agai Diuusi gʌaatagi ismaacʌdʌ idui tucamʌrʌ.
73 Goovai ʌrgoaatagi cʌʌgaducʌdʌ ismaacʌdʌ aagidi Diuusi gʌraduñi Avraañicaru dai pocaiti sai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
74 Dai sai Diuusi gʌrsoiña agai sai maisoimaasi gʌrtaatamituldiña gʌrsasaayu.
Dai tʌsai siaa duutudaiña aatʌmʌ Diuusi maiduduaadicuitai.
75 Dai cʌʌ vuaadatai Diuusi vui.
Dai cʌʌga ʌʌgiditai aatʌmʌ Diuusi siʌʌsi uucami oidacagi aatʌmʌ amaasi uucami.

76 Dai aapi giñmara poduucai gʌiimʌdamu oodami Diuusi ʌbaitʌcʌaacami
ñiooquituldiadamigadʌ.
Aapi baitʌqui imia agai ʌtʌaanʌdami dai mʌʌ aagida agai oodami sai bai gʌnduucana dai
siʌʌscadʌ mʌʌ diviagi ʌtʌaanʌdami sai cʌʌgacʌrʌ miaadʌgidana.
77 Dai maatʌtulda agai aapi oodami sai Diuusi ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.
Dai gʌroigʌldi vʌʌsi gʌrsoimaascamiga.
78 Diuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai dai soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ gʌrootosi gʌmara
tʌvaagiaiñdʌrʌ.
79 Sai gʌraagidana isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana tʌsai vaavoitu-
dacai maiiimʌna Diaavora ʌʌmadu.
Cascʌdʌ povueeyi Diuusi tʌsai ʌʌmadu ajioopaiña.
Ascaiti Zacaría.
80 Dai gʌʌlimi ʌali gʌʌli dai vʌʌs tasai vaamioma bʌʌjimi gʌtʌgitoidaga. Dai aidʌsi cagʌʌ
ʌgai oidigana oidatu asta aidʌsi gʌaagacai aagidi ʌgai Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu. Dai mʌʌ
diviacai aagidi ʌgai ismaacʌdʌ aagidi Diuusi isaagida ʌgai.

2

———

1 Aidʌsi vuusai Vuaana aidʌ Augusto ʌrgʌʌ baitʌcʌaacamicatadai Roomʌrʌ. Dai ʌgai tʌjai
gʌsonʌrʌ guucacamiga sai ʌʌcaldana ʌoodami dai oojana istʌʌtʌgidu.
2 Aidʌ ʌrtucamidʌrʌcatadai mʌsiʌcalda agai vʌʌsi ʌoodami oidi daama oidacami.
Aidʌmʌsi ʌcali ʌoodami aidʌ ʌSireñio ʌrcaigicatadai Siriana.
3 Mʌtai tʌjai ʌoodami sai iimʌna siaaco vuvaaja mʌsai ʌcaldana.
4 Cascʌdʌ ii ʌOsee Nasareetaiñdʌrʌ Galilea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ Beleenamu Judeea dʌvʌʌriʌrʌ.
Davicaru ʌrBeleenʌrʌ vuusaicami dai ʌOsee ʌrcajiudadʌ Davicaru cascʌdʌ ii ʌgai
Beleenamu mʌsai ʌcaldana.
5 Dai ʌOsee vaidacai María Beleenamu. Casi ʌrgʌncuucunacamicatadai ʌgai dʌmos
maiquiaa ʌmapai oidacatadai. Dai María cayoga dueeyitadai.
6-7 Aidʌsi aayi ʌgai Beleenʌrʌ camaitiipucatadai siaaco gʌnuuliña ʌgai cascʌdʌ caapayu
quiidiʌrʌ gʌnuuli ʌgai. Dai aidʌsi quiaa mʌʌca daraajatadai ʌgai, tai caaayi istuigaco
duaadia agaitadai María dai dueeyi. Ʌgai ʌrtuucamidʌrʌ maradʌcatadai tai biisa dai ami
siaaco gacuaadana caapayu ami vooda.

———

8 Dai Beleena maigovai oidigana ajioopaitadai pastutuuru dai nuucadacatadai
gʌnsosoiga cañiiru tucarʌ.
9 Tai todian duucai gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ʌpastutuuru vuitapi. Tai Diuusi
gʌguvucadacʌdʌ cuudan duí ami siaaco daraajatadai ʌgai tai duduaadimu ʌpastutuuru.
10 Tai potʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ:
—Maitavʌr duduaadicuda aapimʌ. Aanʌ angʌnbʌidati cʌʌga ñiooqui dai idi ñiooquicʌdʌ
aliʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ dai vʌʌsi ʌoidacami oidi daama.
11 Ʌʌquiapo moquiiyʌrʌ siaaco oidacatadai Davicaru ʌʌquioma movuusai ʌmo cʌʌgacʌrʌ
gʌnvuviaadamiga. Ʌgai ʌrgʌntʌaanʌdamiga Cristo. ʌCristo icaidaga ʌmo gʌʌ tʌaanʌdami
ismaacʌdʌ ʌcovai vuusaitu Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ gavuvaidiña.
12 Mo siaaco gacuaadana ʌcaapayu mo caatʌcamu ʌali gʌʌli biisapicami sitʌʌgimu
aapimʌ dai poduucai maatʌmu aapimʌ sai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi
—astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
13 Mosai cuugaida ñioo ʌgai tai mui vaamioma gʌnmaasitu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ daidʌ
itʌtʌdai ʌgai ʌpastutuuru:
14 Mʌʌ tʌvaagiʌrʌ vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ cʌʌga ñioocai Diuusi vui.
Dai sivi tami oidigi daama Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami.
Cascʌdʌ sivi gia cacʌʌga gʌniibʌstacan taadacamu gooidacami.
Ascaiti ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ.
15 Aidʌsi iji ʌgai abiaadʌrʌ tʌvaagiamu vaidʌ ʌpastutuuru aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—Tiimʌda gaamu moocoro Beleenamu dai nʌida istumaasi asducatai ʌpʌdui goovai
ismaacʌdʌ gʌraagidi Diuusi —ascaiti ʌpastutuuru.
16 Dai otoma iji dai cavami iji dai mʌʌca tʌʌ ʌgai ʌMaría dai ʌOsee dai ʌali siʌʌñi mo
caatʌcatadai siaaco gacuaadana ʌcaapayu.
17 Mostʌʌgacai ʌpastutuuru ʌgai otoma aagidi ʌMaría ʌʌmadu ʌOsee iscaiti ʌDiuusi
tʌtʌaañicarudʌ aagaitai ʌali siʌʌñi.
18 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caí ismaacʌdʌ aagai ʌpastutuuru camaitʌʌ isducatai
gʌntʌtʌgituagi.

19 Dai ʌMaría maiugu tʌgitocana istumaasi ʌpʌdui.
20 Aidʌsi caʌpamu aa suuli ʌpastutuuru voiyamu iimʌitai siaa duutudaimi ʌgai Diuusi
dai cʌʌga aatagi aatagaimi ʌgai Diuusi vʌʌtarʌ vʌʌsicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌʌ ʌgai dai caʌ. Vʌʌsi
povʌdui isducatai aagidi ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ cascʌdʌ.

———

21 Mʌtai bo mamacova tasaicʌdʌ iquitʌ tuucugadʌ ʌali siʌʌñi dai Suusi tʌʌtʌi. Maiquiaa
nonoacatai María abiaadʌrʌ aagidi Diuusi tʌaañicarudʌ sai Suusi tʌʌtʌna cascʌdʌ Suusi tʌʌtʌ
ʌgai.
22 Dai aidʌsi casi idui ʌgai vʌʌsi isducatai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ
saidʌ ivuaadana vʌʌsi ʌooqui siʌʌscadʌ maamatadagi amaasi bʌʌcai ʌgai ʌali gʌʌli
Jerusaleenamu. Dai ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu itʌtʌdai ʌgai Diuusi:
—Aatʌmʌ ipʌlidi sai gʌrmara vʌʌscʌrʌ gʌʌʌgidiña —astʌtʌdai.
23 Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ sai vʌʌsi judidíu maamaradʌ tucamidʌrʌ
isʌrcʌcʌʌlicagi sai viaacatadai isivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ.
24 Iji ʌgai dai dasda agai Diuusi gooca vautu dai gooca tutuugu poduucai isduucai oojisi
Diuusi ñiooquidʌrʌ.
25 Mo Jerusaleenʌrʌ oidacatadai ʌmo cʌʌli Simuñi tʌʌgiducami. Dai cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi
dai siaa duutudai. Dai ʌgai ʌrʌmoco ʌʌpʌ ismaacʌdʌ nʌnʌracatadai isdiviagi ʌmaadutai
dai soiñagi ʌjudidíu vai ʌgai ʌʌgi gatʌaanʌdagi gʌndʌvʌʌragʌrʌ. Dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu
daacatadai Simuñi.
26 Dai caaagiditadai Diuusi Ibʌadʌ Simuñi sai maiquiaa muucucai ʌgai tʌʌgia agaitadai
ʌCristo ismaacʌdʌ ootosa agai Diuusi.
27 Dai Diuusi Ibʌadʌ ootoi Simuñi ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu judidíu. Tai aidʌ ami dada Osee
ʌʌmadu María dai bʌʌcati ʌali gʌʌli daidʌ iduñia agai isducatai viituli Moseesacaru.
28 Tai ʌSimuñi bʌi ʌali siʌʌñi dai siaa duutuli Diuusi dai potʌtʌdai ʌgai Diuusi:
29 Tʌaanʌdami, aanʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi giñaagidi aapi. Sivi gia cacʌʌga
baigiñʌliaracʌdʌ muuquimu aanʌ. Casi iñtʌʌgi aapi ismaacʌdʌ giñaagidi cascʌdʌ.
30 Catʌʌ aanʌ idi cʌʌgacʌrʌ vuviaadami
31 Ismaacʌdʌ ootosi aapi vʌʌsi oidi daama oidacami.
32 Idi maatʌtuldamu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu gʌñiooqui. Dai idi cʌʌga ñioocadamu
gʌmaamara judidíu vʌʌtarʌ.
Astʌtʌdai Simuñi.
33 Daidʌ ʌdʌʌdʌdʌ Suusi maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcai istumaasi aagai Simuñi
aagaitai ʌmaradʌ.
34 Taidʌ ʌSimuñi itʌtʌdai:
—Vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña —astʌtʌdai.
Dai gooquiʌrʌ itʌtʌdai ʌgai ʌMaría ʌʌgi:
—Siʌʌscadʌ gʌʌliagi idi ali siʌʌñi ismaacʌdʌ ootoi Diuusi muidutai judidíu cʌʌgacʌrʌ
vuvaaquimu idicʌdʌ dai aa mui maicʌʌgacʌrʌ vuvaaquimu dai muidutai vui ñioocadamu.
35 Dai poduucai gʌmaatʌmu isducatai gʌntʌtʌgitoi ʌoodami. Dai aapi sʌʌlicʌdʌ gʌaimu
soiʌliaragai —astʌtʌdai Simuñi ʌMaría.
36 Ami Jerusaleenʌrʌ oidacatadai ʌmo oocodami Aana tʌʌgiducami. Ʌgai
ʌrPanuelicaru maradʌcatadai daidʌ ʌrcajiudadʌ Asielicaru. Dai ʌgai ʌrDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌcatadai. Aidʌsidʌ ʌrtʌjicatadai cunai ʌgai ʌmo cʌʌli. Dai bo
cuvaracami uumigicʌdʌ viuudutu.
37 Dai aidʌ camaaco coobai dan maacova uumigi viaacatadai. Dai vʌʌs tasai maitacuaa-
datai aimʌraiña ʌgai ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu ʌjudidíu dai daanʌiña Diuusi sai soicʌiña dai
siaa duutudaiña Diuusi.
38 Aidʌsi quiaa ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu guucacatadai Suusi dʌʌdʌdʌ ʌʌmadu
Simuñi tai ami divia ʌAana dai ʌʌpʌga siaa duutuli Diuusi dai gooquiʌrʌ ii dai mʌʌ aagidi
vʌʌsi ʌJerusaleenʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ nʌnʌracatadai isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi
aagaitai ʌSuusi.

———

39 Aidʌsi canaato Osee ʌʌmadu María vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ
canoonora Nasareetamu Galilea dʌvʌʌriʌrʌ.
40 Vaidʌ ʌali gʌʌli gʌʌlimi dai cʌʌga bʌʌjimi gʌtʌgitoidaga dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi.

———

41 Vʌʌsi uumigi mosaajʌiña ʌgʌʌ siaa duudagadʌ judidíu vai ajioopaiña dʌʌdʌdʌ ʌSuusi
Jerusaleenamu.

42 Dai ʌmo imidagai caviaacatadai ʌSuusi baivustaama dan gooca uumigi aidʌsi aayi
istuigaco ajioopaiña ʌgai Jerusaleenamu.
43 Dai cadaivunucai ʌgʌʌ siaa duudagai tai cavʌʌsi noonora ʌoodami tai ʌSuusi anaasi
Jerusaleenʌrʌ vii. Daidʌ ʌdʌʌdʌdʌ maimaatʌcatadai ismomʌʌca vii ʌSuusi.
44 Povʌnʌliditadai ʌdʌʌdʌdʌ sidʌ ʌSuusi ʌoodami saagida imʌitadai dai ʌmo tasai iji.
Dai gaa ʌgai ʌSuusi ʌoodami saagida dai tʌcacaimi gʌnaaduñi dai aa oodami ismaacʌdʌ
maatʌcatadai ʌgai,
45 dai maitʌʌ. Dai ʌpamu aa suuli Jerusaleenamu dai gaaga agai.
46 Vaica tasai gaa daida tʌʌ vai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daacatadai Suusi ʌʌmadu
ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi Diuusi ñiooquidʌ. Dai cʌʌga gʌtʌgito caʌ dai tʌcacai ʌʌpʌ.
47 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ ismaacʌdʌ aagai ʌSuusi camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi.
Dai povʌnʌlidi ducatai mosʌʌ cʌʌgadu goovai moodʌ dai mosʌʌ cʌʌga gaaa nonoragidi
mʌstumaasi tʌcacai, asʌnʌlidi.
48 Aidʌsi ʌdʌʌdʌdʌ tʌʌ ʌSuusi poduucai gʌntʌtʌgitoi: “¿Ducatai tanai daja goovai?” asduu-
cai gʌntʌtʌgitoi. Daidʌ ʌdʌʌdʌ itʌtʌdai:
—¿Giñmara tuipʌsi povʌrduuñi? Gʌooca ʌʌmadu aanʌ aliʌ duduaadimucatadai
gʌgaagaitai —astʌtʌdai María.
49 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsidʌ giñgaagai? ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ isviaa aanʌ isiduñiagi istumaasi giñtʌjai
giñooca? —astʌtʌdai.
50 Taidʌ ʌdʌʌdʌdʌ maimaatʌ caí istumaasi aagidi ʌSuusi maimaatʌcatadai ʌgai isDiuusi
gʌooga aagai ʌgai.
51 Taida oí ʌSuusi gʌdʌʌdʌ gaamu Nasareetamu dai apiamoʌʌsi cʌʌga ʌʌgidi gʌdʌʌdʌ.
Daidʌ ʌdʌʌdʌ maiugu tʌgitocana vʌʌsi isducatai ʌpʌvueeyi dai istumaasi aagaiña ʌSuusi.
52 Daidʌ ʌSuusi gʌʌlimi dai vaamioma bʌʌjimi gʌtʌgitoidaga dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi
ʌSuusi daidʌ ʌoodami ʌcaa cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌʌpʌ.

3

———

1 Aidʌsi ʌTiverio Sesara ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacamicatadai Roomʌrʌ. Cabaivustaama dan
taama uumigi daacatadai ʌgai, vaidʌ Ponsio Pilaato ʌrcaigicatadai Judeeʌrʌ, vaidʌ
Eroodʌsi ʌrcaigicatadai Galileeʌrʌ, vaidʌ ʌPiili Eroodʌsi suculidʌ ʌrcaigicatadai Itureeʌrʌ
ʌʌmadu Traconiitʌrʌ, vaidʌ Lisaaniasi ʌrcaigicatadai Aviliiñiʌrʌ,
2 vaidʌ Aanasi ʌʌmadu Caifasi ʌrbaitʌguucacamigadʌcatadai ʌpapaali. Dai aidʌ ʌVuaana
Zacaría maradʌ oidigana oidacatadai taidʌ Diuusi ootosi ʌmo ñiooqui.
3 Daidʌ ʌVuaana muiyapʌrʌ aimʌraiña ʌaqui Jordán ugidiana, dai aagidiña ʌoodami
sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona dai camaisoimaasi ivuaadana sai Diuusi oigʌldana vʌʌsi
soimaascamigadʌ dai sai gʌnvapaconana sai nʌidiña ʌoodami iscaʌma duucai gʌntʌtʌgito
dai camaisomaasi ivuaada agai.
4 Isducatai aagaitadai Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ siduuñia agai Vuaana mo-
spovʌdui. Ʌgai aduucai ooja:
Diuusi ootosa agai ʌmo cʌʌli sai oidigana gamamaatʌtuldiña dai poduucai gaaagidamu
ʌgai:
“Siʌʌscadʌ ʌoodami nʌnʌracagi isdiviagi ʌmo baitʌcʌaacami gʌaagai isbaiduiñdiagi
voogʌdʌ.
Poduucai ʌʌpʌ gʌaagai mʌsbaiduiñdiagi gʌniibʌdaga caotoma divia agai gʌrtʌaanʌdamiga
cascʌdʌ.
5 Siʌʌscadʌ baiduiñdiagi ʌbaitʌcʌaacami voogʌdʌ siaaco dʌdʌcagiga gʌaagai iscʌʌga
tʌpaalicadagi.
Dai siaacoga tuutuvidaca gʌaagai iscʌʌga tʌpaalicadagi.
Dai siaacoga noonoliñicagi voi gʌaagai issʌʌli tʌquiagi.
Dai poduucai ʌʌpʌ gʌaagai isbaiduiñdiagi ʌoodami gʌniibʌdaga.
6 Dai vʌʌsi ʌoodami oidi daama oidacami maatʌmu isDiuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ
gavuvaidi”.
Ascaiti Isaía oojadʌ.
7 Aidʌsi vuvaaja ʌoodami gʌnquiiquiaiñdʌrʌ sai vapaconana ʌVuaana taidʌ ʌVuaana
potʌtʌdai:
—Aapimʌ ismaacʌdʌ daivʌi tami ansai gʌnvapaconana ʌpan ducami coocoyi ismaacʌdʌ
vopooyi siuu duucu camʌʌjidagi vasoi poʌliditai sai poduucai Diuusi camaisoimaasi
gʌntaatatulda agai. Ʌʌpʌga gʌaagai issʌʌlicʌdʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi aapimʌ dai
camaisoimaasi ivuaadagi.

8 Gʌaagai mʌscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ vai nʌidiña aa mʌscaʌma duucai gʌntʌtʌgito
dai camaisoimaasi ivuaada agai. Dai maitavʌr gʌnaagiada aapimʌ aipacoga mʌsaidʌ
ʌrAvraañicaru cajiudadʌ sai cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi Diuusi. Aanʌ angʌnaagidi sai asta
goojoodai ismaacʌdʌ modaraaja cʌʌga istutuidi Diuusi isiduñiagi Avraañicaru cajiudadʌ
isipʌliadagi.
9 Diuusi cabai gʌduu issoimaa taatatuldagi maicʌʌ tuutiacʌdʌ ʌpan duucai ʌmo cʌʌli
ismaacʌdʌ guicutai uusi ismaacʌdʌ maicʌʌgadu iibiadʌ dai mʌmʌidi. Poduucai Diuusi
ootosamu ʌoodami ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi mʌʌca siaaco tomastuigaco mʌʌcana taí
—astʌtʌdai ʌVuaana.
10 Amaasi ʌoodami tʌcacai ʌVuaana daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma duuna aatʌmʌ sividʌo? —astʌtʌdai.
11 Taidʌ ʌVuaana aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌgai ismaacʌdʌ gʌviida gooca vaapasaragai gʌaagai isoidagi ʌmoco ʌgai ismaacʌdʌ
maiviaa dai ʌgai ismaacʌdʌ gʌviidacagi cuaadagai gʌaagai isaa oidagi ismaacʌdʌ
maitʌviida —astʌtʌdai ʌVuaana.
12 Tai dada ʌʌmoco tumiñsi vuudami sai vapaconana ʌVuaana daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿tuma duuna aatʌmʌ? —astʌtʌdai.
13 Taidʌ ʌVuaana aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maitavaamioma gʌtaanʌi tumiñsi mosʌcaasi siʌʌsi maigarsi mʌsgataanʌdagi
—astʌtʌdai ʌVuaana.
14 Tai dada sandaaru ʌʌpʌ dai tʌcacai ʌʌpʌ:
—¿Dai aatʌmʌ tuma duuna? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌVuaana itʌtʌdai:
—Maitavʌr ʌʌsiada aapimʌ ʌoodami tomali ʌmo istumaasi guvucadacʌdʌ tomali
maitʌaagai mʌsgʌpiʌr vuupada ismaacʌdʌ maigʌpiʌrʌ vʌʌtʌ, baiyomavʌr baigʌnʌliada
ʌgaicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ gamaitʌcʌi —astʌtʌdai.
15 Vʌʌsi ʌoodami camaatʌcatadai isDiuusi ootosa agai ʌCristo dai canʌnʌracatadai dai
cascʌdʌ povʌnʌliditadai saidʌ ʌVuaana ʌrʌgai.
16 Dʌmos ʌVuaana potʌtʌdai vʌʌscatai:
—Aanʌ gia suudagicʌdʌ gʌnvapaconai dʌmos divia agai ʌmai ismaacʌdʌ gʌnvapacona
agai Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ sai gʌnʌʌmadu daacana Diuusi Ibʌadʌ. Dai ʌgai vaa nʌida
agai oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Ʌgai
vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai. Aanʌ tomali
maiviaa sʌʌlicami isuupasdagi susuusacadʌ gigiaaragadʌ.
17 Ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ cʌlivai tʌligi bai tueeyi ʌtʌligi daidʌ ʌcosadʌ mʌmʌidi. Poduucai
iduñia agai ʌgai ismaacʌdʌ divia agai ʌoodamicʌdʌ. Ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai iimia agai
tʌvaagiamu dai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diaavora ʌʌmadu iimi agai ʌgai siaaco tomali
ʌmo imidagai maitutucui ʌtai —astʌtʌdai ʌVuaana ʌoodami.
18 Dai poduucai dai mui vaamioma ñiooqui cʌʌgaducami aagidi ʌVuaana ʌoodami.
19 Dai aagidi ʌgai ʌʌpʌ ʌcaigi Eroodʌsi sai aliʌ soimaasi idui ʌgai ʌʌsidacai gʌsuculi Piili
ooñigadʌ Erodiiasi, dai sai ʌma maasi soimaascami idui ʌgai ʌʌpʌ.
20 Gooquiʌrʌ vaamioma soimaasi idui ʌEroodʌsi maisacai ʌVuaana.

———

21 Dʌmos aidʌsi maiquiaa gʌmaisatu ʌVuaana ʌgai vapacoi mui oodami dai vacoi
ʌSuusi ʌʌpʌ. Vaidʌ ʌSuusi gadaanʌitadai Diuusi dai aidʌsi gadaanʌitadai ʌgai Diuusi tai
gʌcupiooco ʌtʌvaagi,
22 tai Diuusi Ibʌadʌ tʌvai ʌSuusi daama ʌmo tugu maasi. Tai caidatu ʌmo ñiooqui
tʌvaagiaiñdʌrʌ dai pocaiti:
—Aapiapʌ ʌrgiñmara nai aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ dai aliʌ baigiñʌlidi aanʌ aapicʌdʌ —ascaiti
ʌñiooqui.

———

23 Suusi viaacatadai parʌ ʌmo coobai dan baivustaama uumigi aidʌsi gʌaaga gʌaa
duiñdaga. Dai poʌliditadai ʌoodami isʌgai ʌrOsee maradʌ. ʌOsee ʌrmaradʌ Elicaru,
24 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Maatatacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Levícaru, is-
maacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Melquicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Anacaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Oseecaru,
25 ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Matatiiasicaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Amoosicaru,
ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Naumacaru, ismaacʌdʌ ʌrmaradʌcatadai Eslicaru, ismaacʌdʌ
ʌrmaradʌcatadai Nagaicaru,

26 ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Maatacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Matatiiasicaru,
ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Semeicaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Oseecaru, ismaacᴧdᴧ
ᴧrmaradᴧcatadai Uudacaru,
27 ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Oanacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Resacaru, is-
maacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Sorovaveelicaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Salatieelicaru,
ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Nelicaru,
28 ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Melquicaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Adicaru, is-
maacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Cosaamacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Elimoodamacaru,
ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Eracaru,
29 ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Osuecaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Elieesicaru, is-
maacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Oorimacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Mataatacaru,
30 ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Levícaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Simeoñicaru, is-
maacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Uudacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Oseecaru, ismaacᴧdᴧ
ᴧrmaradᴧcatadai Onanacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Eliaaquimacaru,
31 ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Meliacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Mainanacaru,
ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Mataatacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Nataanacaru,
32 ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Davicaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Isaícaru, is-
maacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Obedicaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Boosocaru, ismaacᴧdᴧ
ᴧrmaradᴧcatadai Salimoonocaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Naasonocaru,
33 ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Aminadaavacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Araa-
macaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Esiroomacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Pareesi-
caru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Uudacaru.
34 Ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Jacocaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Isaacaru, is-
maacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Avraañicaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Tarecaru, ismaacᴧdᴧ
ᴧrmaradᴧcatadai Nacoracaru,
35 ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Serugacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Raagaucaru,
ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Peleegacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Eveelicaru, is-
maacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Salacaru,
36 ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Cainanacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Arapaa-
jadacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Semicaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Noecaru,
ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Lamecaru,
37 ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Matusaleenacaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Enooco-
caru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Areedicaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Maalaleeli-
caru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Cainanacaru,
38 ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Enoosicaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Setacaru, is-
maacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Adáñicaru, ismaacᴧdᴧ ᴧrmaradᴧcatadai Diuusi ᴧgai idui Adáñi
cascᴧdᴧ.

4

———

1 Taidᴧ ᴧSuusi ii ᴧaqui Jordánaiñdᴧrᴧ vaidᴧ Diuusi Ibᴧadᴧ ᴧᴧmadu daacatadai dai ᴧgai vaa
Diuusi Ibᴧadᴧ vaidacai oidigamu.
2 Amaasi aidᴧsi mᴧᴧ oidigana divia ᴧgai anaasi daja goo coobai tasai. Dai siᴧᴧqui tasai
daja ᴧgai camosaagidiña ᴧDiaavora siduñia ᴧgai soimaasi. Dai siᴧᴧqui tasai daja ᴧgai
oidigana ᴧcaaqui tasai maitauu ᴧgai. Dai asta ᴧcaaqui tasaicᴧdᴧ aayi biuugigai.
3 Amaasi ᴧDiaavora itᴧtᴧdai:
—Isaapi ᴧrDiuusi maradᴧ di aagidañi goojoodai vai tascali gᴧnaatona —astᴧtᴧdai
ᴧDiaavora.
4 Taidᴧ ᴧSuusi aa noragi daidᴧ itᴧtᴧdai:
—Diuusi ñiooquidᴧrᴧ pocaiti: “Maisiu mosᴧca tascalicᴧdᴧ istutuidi oodami isoidacagi,
gᴧaagiava Diuusi ñiooquidᴧ ᴧᴧpᴧ”, ascaiti Diuusi ñiooquidᴧrᴧ —astᴧtᴧdai Suusi.
5 Aidᴧ ᴧDiaavora vaidacai ᴧSuusi ᴧmo gᴧᴧ tuvidacamu dai abiaadᴧrᴧ tᴧtᴧᴧgidi vᴧᴧsi
gᴧgᴧr tᴧtᴧaanᴧdami ismaacᴧdᴧ oidaga oidigi daama dai vᴧᴧsi oodami ismaacᴧdᴧ tᴧaanᴧi
ᴧtᴧtᴧaanᴧdami.
6 Daidᴧ ᴧDiaavora itᴧtᴧdai:
—Vᴧᴧsi goovai ismaacᴧdᴧ gᴧtᴧtᴧgidi aanᴧ, aanᴧrgiñtuidaga. Aanᴧ istutuidi ismaquia ᴧᴧgi
sioorᴧ maquia iñᴧliada aanᴧ. Aapi angᴧmaquiagi vᴧᴧsi goovai paidᴧ ᴧrtᴧaanᴧdamica.
7 Isaapi gᴧtootonacᴧdᴧ cᴧquivagi giñvuidᴧrᴧ daidᴧ giñsiaa duutudagi vᴧᴧsi ᴧrgᴧtuidacamu
goovai —astᴧtᴧdai ᴧDiaavora.
8 Taidᴧ ᴧSuusi aa noragi daidᴧ itᴧtᴧdai:
—Imᴧdañi tabiaadᴧrᴧ aapi Diaavora poduucai oojisi Diuusi ñiooquidᴧrᴧ: “Siaavᴧr duutu-
ada aapimᴧ gᴧnDiuusiga dai mosᴧca ᴧgai ᴧmoco avᴧr ᴧᴧgiada” —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.

9 Dai gooquiʌrʌ vaidacai ʌDiaavora ʌSuusi Jerusaleenamu. Dai ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ
ʌjudidíu daama tʌsagi daidʌ itʌtʌdai:
—Isaapi ʌrDiuusi maradʌ di, tabiaadʌrʌ mʌtana gʌʌsi tuduidʌ.
10 Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Diuusi ootosamu gʌtʌtʌaañicaru vaidʌ gʌnuucaticana.
11 Sigʌdaagiadamu ʌgai gʌnnoonovicʌdʌ pai maisaraana gʌʌʌcaso ʌmo odiaba.
Asduu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ —astʌtʌdai ʌDiaavora.
12 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ di: “Maitʌaagai pʌsaagiadagi Diuusi saidʌ iduuna
ʌmo istumaasi mosnʌida ʌliditai sabai giduuna” —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Amaasi ʌDiaavora camaitʌʌgacai isducatai soimaasi iduiñtuldagi ʌSuusi dagito
chiʌʌqui tasai.

———

14 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu aa gʌi Galileeamu. Daidʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai
cascʌdʌ viaa ʌgai guvucadadʌ Diuusi. Dai vʌʌsi Galileeʌrʌ oidacami dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ
sicoli Galilea oidacami maí istumaasi ivuaadatadai ʌgai.
15 Dai ami Galileeʌrʌ ʌSuusi aipaco aimʌraiña judidíu quiquiuupaigadʌrʌ dai gama-
maatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌscatai goʌʌ cʌʌga ñiooqui aagaiña aagaitai ʌSuusi.

———

16 Amaasi ʌSuusi aayi Nasareetana siaaco gʌʌ ʌgai. Dai aidʌsi aayi ibʌstaragai tasʌrʌ ii
ʌgai judidíu quiuupaigadʌamu ʌʌgi poduucai gʌviidacatadai ʌgai cascʌdʌ. Dai cʌquiva dai
aaga agai oojai.
17 Taidʌ ʌnuucadacami ʌliliivru maa ʌliivru ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ. Vai ʌgai nʌnʌidi dai tʌʌ siaaco aduucai oojisi:
18 Diuusi Ibʌadʌ giñʌʌmadu daja.
Diuusi ʌcovai giñvuusaitu ansai aanʌ imʌna dai aagidana ʌcʌʌgaducʌdʌ ñiooqui ismaacʌdʌ
tʌgito sioorʌ soicʌdagi vaidʌ ivuaada ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi.
Dai ansai aagidana aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maamaisaca ʌDiaavora sai casi istutuidi isvu-
vaquiagi.
Dai ansai nʌnʌaavatudana ismaacʌdʌ maiñʌnʌeeyi.
Dai ansai soiñana mʌsmaacʌdʌ soi duucai nʌidi.
19 Dai ansai aagidana aanʌ ʌoodami sai caaayi istuigaco Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai
vʌʌscatai.
Ascaiti ʌoojai.
20 Amaasi ʌSuusi cuu ʌliivru dai gatʌʌgi dai daiva. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraa-
jatadai apianʌnʌidi ʌSuusi.
21 Tai ʌgai ñioo daidʌ itʌi:
—Siviat caaayi aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ ooja Isaíacaru —astʌtʌdai ʌSuusi.
22 Vai vʌʌscatai cʌʌga ñiioocai aagaitai ʌSuusi dai maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcatai
ismosʌʌ cʌʌga ñiioocai ʌSuusi. Dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ idi cʌʌli sidʌ ʌrOsee maradʌ daidʌ ʌrtami oidacami —ascaiti
ʌoodami.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ povai iñtʌtʌaadamu aapimʌ: “Pʌssʌʌlicʌdʌ istutuidi isiduñiagi gomaasi
di, iduuñiñi”. Dai povai iñtʌtʌaadamu aapimʌ ʌʌpʌ: “Tami siaaco ʌrgʌʌracami aapi
igiduuñi ʌʌpʌ istumaasi caʌ aatʌmʌ saidʌ idui aapi Capernauumʌrʌ”, iñtʌtʌaadamu aapimʌ
—astʌtʌdai ʌSuusi.
24 Daidʌ ʌSuusi vaamioma ñioo daidʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌava ʌrvaavoi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai siʌʌscadʌ gamamaatʌtuldiadagi
ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ʌʌgi gʌdʌvʌʌragʌrʌ maiʌʌgiditai caʌcana ʌoodami.
25 Goovai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Ʌʌquioma aliʌ ii biuugigai
Isireli dʌvʌʌriʌrʌ, maiduudu vaica uumigi dan taaucami cascʌdʌ. Vai aidʌ oidacatadai
Eliiasicaru dai muiducatadai vipiuudu ʌʌpʌ.
26 Taidʌ Diuusi maiootoi Eliiasicaru tomali ʌmo viuudu quiidiamu anaasi issoiñagi ʌgai
dai baiyoma sibʌacoga ootoi ʌgai ʌmo viuudu quiidiamu Sareepatʌrʌ Sidóni dʌvʌʌriʌrʌ sai
soiñana.
27 Dai aidʌsi quiaa oidacatadai Eliiasicaru mui judidíu viaacatadai ʌcoocodagai is-
maacʌdʌ duvaldi gatuucuga. Tai vʌʌscʌrʌ tomali ʌmaadutai ʌgai maiduaadi Eliiasicaru
dai baiyoma duaadi ʌmai sibʌaco oidacami Naamán tʌʌgiducami Siriʌrʌ oidacami —ascaiti
ʌSuusi.
28 Dai goovai ismaacʌdʌ aa ʌSuusi caʌ ʌoodami dai sʌʌlicʌdʌ baacoi vui.

29 Dai vʌʌscatai guuquiva dai goguaama vaidacai ʌSuusi dai vuusaitu Nasareetaiñdʌrʌ.
Nasareeta ʌruranacatadai. Mʌtai tʌsagi ʌSuusi ʌmo vavuana dai abiaadʌrʌ mʌtana daituda
agaitadai.
30 Taidʌ ʌSuusi mossaagida daivusai ʌoodami dai daivunu ii.

———

31 Amaasi ii ʌSuusi Capernauumamu Galilea dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ami mamaatʌtuldi ʌoodami
Diuusi ñiooquidʌ ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ.
32 Tai camaitʌʌ ʌoodami isducatai gʌntʌtʌgituagi caʌcatai isducatai gamamaatʌtuldi ʌgai
dai ʌpan ʌʌsi cʌʌga ñioocaitai ʌmo guvucadagai viaacami.
33 Dai ami judidíu quiuupaigadʌrʌ daacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo
Diaavora tʌaañicarudʌ dai gʌgʌrʌ iiña daidʌ icaiti:
34 —Gʌrdagitoñi. ¿Tuipʌsi divia aapi dai gʌroojotuldi aapi Suusi Nasareetʌrʌ oidacami?
¿Gʌrugiuga pʌsiʌlidi aapi diviacai? Aanʌ gia cʌʌga gʌmaatʌ aapi. Aapiapʌ ʌrʌco vuu-
saidadʌ Diuusi ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi —ascaiti ʌDiaavora
tʌaañicarudʌ.
35 Taidʌ ʌSuusi bagaimi ʌDiaavora tʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Maitiñioocada. Dagitoñi gocʌʌli —astʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ dʌvʌʌrapi daitu ʌcʌʌli vʌʌsi ʌoodami vuitapi dai vuusai
ʌcʌʌliaiñdʌrʌ dai daivunu ii. Dai vʌʌscʌrʌ tomali ʌmo soimaasi maitiduuñi.
36 Tai vʌʌsi ʌoodami duduaadimu dai aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—¿Ducatai istutuidi goovai ispoduucai ñioocadagi? Ducatai istutuidi gocʌʌli istʌaanʌdagi
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ mosʌʌ guvucadacʌdʌ vai goDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌgidi dai
otoma vuvacʌi —ascaiti ʌoodami.
37 Daidʌ ʌoodami vʌʌsi aipaco oidacami aatagaiña dai aagaiña ʌSuusi.

———

38 Amaasi ʌSuusi vuusai ami judidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ dai ii Simuñi quiidiamu. Vaidʌ
ʌSimuñi tuumudʌ sʌʌlicʌdʌ coococatadai oiditadai toiñdagai. Vaidʌ ʌaaduñdʌ ʌcoocoadʌ
daañimi ʌSuusi sai duaaidana.
39 Taidʌ ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva dai duaadi tai otoma dagito ʌtoiñdagai. Tai otoma vañi
ʌooqui dai bibi gʌdadidacami.

———

40 Dai aidʌ ʌcʌrʌ urunoco duupidatai tasai mʌtai mui vuaapi ʌSuusi coococoidadʌ mui
naana maasi coocodagai viaacami. Vaidʌ ʌSuusi mostaatamai ʌcoococoidadʌ tuutucugadʌ
gʌnoonovicʌdʌ vai duduaadʌi.
41 Dai muidutai ʌcoococoidadʌaiñdʌrʌ vuvaja Diaavora tʌtʌaañicarudʌ. Dai gʌgʌrʌ ñioocai
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daidʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Aapiapʌ ʌrmaradʌ Diuusi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi bagaimi dai camaidagito isvaamioma ñioocada ʌgai. ΛDiaavora tʌtʌaañicarudʌ
maatʌcatadai isʌgai ʌrʌCristo dʌmos ʌSuusi maitipʌliditadai isaaga ʌgai cascʌdʌ maidagito
isvaamioma ñiooquiagi.

———

42 Dai camaasidatai ii ʌSuusi ami Capernauumaiñdʌrʌ bai mʌʌcasi oidigana siaaco
maioidaga oodami. Taidʌ ʌoodami gaagamu daidʌ aayi siaaco daacatadai ʌgai.
Maitipʌliditadai ʌoodami isimia ʌgai.
43 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aliʌ tʌgito aanʌ isimiagi sibʌaco gʌgʌr quiiquiamu ʌʌpʌ dai aagidagi ʌoodami sai Diuusi
soicʌi ʌoodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana, cascʌdʌ giñootoi Diuusi idi oidigʌrʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi.
44 Daidʌ ʌSuusi gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ quiquiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu Galileeʌrʌ.

5

———

1 Λmo imidagai ʌSuusi gʌʌ suudagi ugidiana daacatadai siaaco Genesareta tʌʌgidu ʌgʌʌ
suudagi. Tai mui dada oodami dai camogʌvisa ʌoodami dai sʌʌlicʌdʌ abaana gugucai asta
baitoma maioiñitudai caʌca ʌliditadai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ.
2 Taidʌ ʌSuusi tʌʌ gooca vaarcu ʌgʌʌ suudagi ugidiana suudagi daama simosguuca.
Λvatopa vuviadami cavuvajatadai abiaadʌrʌ dai vapaconaitadai gʌnvatopa vuicaru.
3 Taidʌ ʌSuusi ii dai tʌsai vaarcugadʌrʌ Simuñi dai potʌtʌdai ʌSuusi ʌSimuñi sai
mʌʌcasioma imitudana ʌsuudagi ugidiaiñdʌrʌ. Taidʌ ʌSuusi ami vaarcuʌrʌ daiva dai
abiaadʌrʌ mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ.

4 Dai aidʌsi canaato ñioo ʌSuusi potʌtʌdai ʌgai ʌSimuñi:
—Imitudañi govaarcu siaaco vaamioma tuucavaga dai suudarʌ avʌr suuliga gʌnvatopa vuvaidacaru dai vuvaida vatopa —astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Taidʌ Simuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami ʌmo tucagi gʌraaga aatʌmʌ dai maivui tomali ʌmoco, isaapi pocaiti di vʌʌscʌrʌ atʌsuudarʌ suuligagi govatopa vuvaidacarui —astʌtʌdai ʌSimuñi.
6 Dai mospodui ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ mui vuvaitu vatopa asta saasaquimi ʌvatopa vuvaidacarui.
7 Tai mooguvidʌ ʌgai gʌnaaduñi ismaacʌdʌ ʌgʌmai vaarcuʌrʌ daraajatadai sai dadana dai soiñana. Tai ʌgai dada dai cʌʌga suusudagi vʌgoocai vaarcu dai asta baitoma dupiquimi ʌvaarcu vʌʌtʌcatai.
8 Tʌʌgacai imaasi ʌSimuñi Piiduru gʌtootonacʌdʌ cʌquivʌ ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, iñdagitoñi, aanʌrʌmo cʌʌli soimaasi ivuaadami —astʌtʌdai ʌSimuñi.
9 ʌSimuñi aliʌ duaadimucatadai cascʌdʌ. Dai vʌʌsi ʌgaa ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajatadai vʌʌscatai duduaadimucatadai mosʌʌ mui tʌʌgacai vatopa.
10 Jacovo dai Vuaana Sevedeo maamaradʌ ʌraaduñdʌcatadai ʌSimuñi dai duduaadimucatadai ʌʌpʌ. Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai ʌSimuñi:
—Maiti duaadicuda sivi uucami ʌrvatopa vuudamicamu aapi dai sivi abiaadʌrʌ gaagadamu aapi oodami vaidʌ giñoidatucuiña aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
11 Dai amaasi cavuvaidacai ʌvaarcu ʌgʌʌ suudagi ugidiana anaasi viaa vʌʌsiaʌcatai dai oí ʌSuusi.

———

12 Ʌmo imidagai ʌSuusi ʌmo ali quiiyʌrʌ daacatadai tai ami aayi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmo coocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga. Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai ʌSuusi gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai dʌvʌʌrapi cuiqui dai daañimi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami pʌsipʌliadagi istutuidi aapi isgiñduaaidagi —astʌtʌdai ʌcoocoadʌ.
13 Taidʌ ʌSuusi taata gʌnoovicʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Ipʌlidiana isgʌduaaidagi. Duaadicami vii —astʌtʌdai.
Mospotʌi ʌgai tai maigo ii ʌcʌʌli coocodadʌ.
14 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai sai maiaagidiña tomali ʌmaadutai imaasi dai potʌtʌdai:
—Mosai imi dai mʌʌ vuidʌrʌ cʌquiva ʌpaali dai oida istumaasi aagai Moseesacaru sipoduucai maatʌcamu ʌoodami iscadueeyi aapi —astʌtʌdai ʌSuusi.
15 Dai aidʌsi duduaaidiña ʌSuusi ʌmo coocoadʌ vai vaamioma aipaco imimi goñiooqui vai vaamioma mui oodami gʌnʌmpaidimi vʌʌs tasai caʌca ʌliditai Diuusi ñiooquidʌ. Dai sai duduaaidana ʌgai coococoidadʌ ʌʌpʌ.
16 Dʌmos ʌSuusi ʌcovai vusacʌiña siaaco maitiipu oodami dai ami daanʌiña Diuusi sai soiñana.

———

17 Ʌmo imidagai ʌSuusi gamamaatʌtulditadai Diuusi ñiooquidʌ vai ami daraajatadai ʌʌmoco fariseo ʌʌpʌ dai ʌʌmoco mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌiñdʌrʌ Galilea dada dai vʌʌsi Judeeaiñdʌrʌ dai Jerusaleenaiñdʌrʌ. Taidʌ ʌSuusi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ duduaadi ʌcoococoidadʌ.
18 Tai ami dada ʌʌmoco cʌcʌʌli dai bʌʌcaticatadai uusiʌrʌ ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isoiñiagi vai ʌgai vaasa ʌliditadai tuucavi siaaco daacatadai ʌSuusi.
19 Dʌmos maitʌtʌʌgaitadai siaa sʌʌli vaasagi ʌgai ʌcoocoadʌ gʌvistudicatadai oodami cascʌdʌ. Dai vaaqui daama tʌʌtʌsai dai abiaadʌrʌ cupiooco dai amui sʌʌli tʌvañi ʌcoocoadʌ sueeyiʌrʌ vʌʌsi ʌoodami saagida sʌʌli dai aitu siaaco daacatadai ʌSuusi.
20 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi siʌʌsi vaavoitudaitadai ʌgai, potʌtʌdai ʌgai ʌcoocoadʌ:
—Giñaduñi gʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.
21 Amaasi ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo ʌʌgi gʌntʌtʌgitoimi dai povʌnʌlidi: “Sioorʌ idi cʌʌli dai pomaasi ñioocai. Vui ñioocai Diuusi tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgaoigʌldiadagi gasoimaascamiga mosʌʌgi Diuusi”, asʌnʌlidi ʌgai.
22 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai ispomaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai dai potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi poduucai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ?
23 ¿Tumaasi siooma maisijaiga isaagagi: “Gʌsoimaascamiga caoigʌldi”, siʌʌpʌ potʌʌdagi: “Cʌquivañi dai aimʌrda”?
24 Gʌntʌʌgidamu aanʌ aapimʌ iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai viaa guvucadagai tami oidigi daama isgaoigʌldiadagi gasoimaascamiga —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
Dai amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli coocoadʌ:

—Aapi angʌaagidi vañigiñi dai bʌi gʌsuaa dai imʌda gʌquiiyamu —astʌtʌdai.
25 Mospotʌi ʌSuusi tai otoma vañi ʌcoocoadʌ vʌʌscatai vuitapi dai bʌi gʌsuaa istuucʌrʌ caatʌcatadai dai nora gʌquiiyamu dai cʌʌga ñiooquimi Diuusi vui.
26 Dai vʌʌscatai ʌoodami maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi dai cʌʌga ñiooquimi Diuusi vui. Dai duduaadimucatai pocaiti:
—Sivi gia tʌʌ aatʌmʌ istumaasi gʌgʌrducami —ascaiti.

———

27 Dai amaasi vuusai ʌSuusi abiaadʌrʌ dai tʌʌ ʌmo cʌʌli tumiñsi vuudami. Ʌgai Leví tʌʌgidu dai daacatadai quiiyʌrʌ siaaco gʌvuudana tumiñsi dai potʌtʌdai ʌSuusi:
—Giñoidañi —astʌtʌdai.
28 Amaasi ʌLeví cʌquiva dai anaasi viaa vʌʌsiaʌcatai dai oí ʌSuusi.
29 Dai gooquiʌrʌ ʌLeví idui ʌmo gʌʌ vagimi gʌquiiyʌrʌ ʌSuusi vʌʌtarʌ dai ami daraajatadai mui tumiñsi vuudami dai aa oodami meesa vuidʌrʌ ʌgaa ʌʌmadu.
30 Vaidʌ ʌfariseo ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ aatagidi ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ dai potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsidʌ gacueeyi dai gayʌʌyi aapimʌ gotumiñsi vuudami dai gosoimaasi ivuaadami ʌʌmadu? Aapimʌ maicʌʌga ivueeyi —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ.
31 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ maitʌrcoococoidadʌ maitʌgito duduaaidiadami mosʌʌgi coococoidadʌ.
32 Poduucai aanʌ ʌʌpʌ maicʌcʌʌgaducʌdʌ vʌʌtarʌ divia mosʌʌgi soimaasi ivuaadami vʌʌtarʌ antdivia aanʌ vai ʌmaa duucai gʌntʌtʌgitona —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

33 Amaasi ʌgai tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Tuisidʌ mosʌʌ maitacueeyi dai mosʌʌsi gamamadaiña ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana daidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌfariseo. Dai aapi gʌmamaatʌrdamiga vʌʌscʌrʌ gacueeyi dai gayʌʌyi —astʌtʌdai ʌgai.
34 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Istutuidisi ismaitaugiagi ʌvapaidarsicʌdʌ ʌmo cunataragiʌrʌ siʌʌscadʌ quiaa daraajagi ʌcuucuntadami?
35 Dʌmos todian duucai gʌmuaatudamu ʌcʌʌli amaasi maitaugimu ʌvapaidarsicʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
36 Dai apiamamaatʌtuldi dai potʌtʌdai:
—Tomali ʌmaadutai maisaranan tada ʌmo ipuurui utuudui dai ʌcʌdʌ daasdagi ʌmo ipuurui cʌliñdadʌ. Ispoduuñiagi ʌgai siaa tuidimu ʌipuurui utuuducʌdʌ dai vʌʌscʌrʌ ʌicuusi utuuducʌdʌ maicʌʌga viimu ʌipuurui cʌliñdadʌrʌ.
37 Tomali ʌmaadutai maitueeyi valienti utuudui ojoogi cʌcʌʌliocoidadʌrʌ ispoduuñiagi ʌvalienti utuudui cocopoñtudamu ʌojoogi dai siaa tuidimu vʌʌsi siʌʌsi ʌvalienti ʌcaasi ʌojoogi.
38 Cascʌdʌ gʌaagai isoojogi uutuducamiʌrʌ tuaadagi valienti utuudui dai poduucai maisiaa tuidʌrʌi ʌvalienti tomali ʌojoogi.
39 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ yʌʌyi valienti cʌliñdadʌ gooquiʌrʌ maiaagaiña valienti utuudui pocaitiña sai siooma vʌʌñiga cʌliñdadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
Gomaasi aagidi ʌSuusi ʌoodami cʌʌga maatʌcatai isʌoodami apiavaamioma cʌʌga vaavoitudai ʌʌquidʌ gʌnvaavoidaraga dai maisiu utuuducʌdʌ mamaatʌtuldaragadʌ ʌSuusi.

6

———

1 Ʌmo imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ ʌʌsicami saagida imʌitadai ʌSuusi vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ vaiñcumaimi tʌligi muuradʌ dai gʌnnoonovicʌdʌ cʌlivaimi dai cuumimi.
2 Tai ʌmaadutai ʌfariseo itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsidʌ ivueeyi aapimʌ aa duiñdagai ismaacʌdʌ maitiipu oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai.
3 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maitamʌsquiaa nʌidi aapimʌ oojai siaaco aagai ismaasi idui Davicaru ʌmo imidagai aidʌsi ʌgai ʌʌmadu aaduñdʌ biuugicoi?
4 Vaa ʌgai ʌquiiyʌrʌ siaaco siaa duutudaiña ʌjudidíu Diuusi dai vui ʌpaana daasdaradʌ Diuusi dai uu ʌgai dai oi gʌaaduñi ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajatadai. Daidʌ ʌpaana mosʌʌgi papaali viaacatadai oigaragai iscuaadagi ʌʌgi poduucai viituli Moseesacaru cascʌdʌ, tai vʌʌscʌrʌ vui ʌDavicaru dai uu.

5 Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Aanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami cascʌdʌ viaa aanʌ sʌʌlicami isaagagi istumaasi ʌpʌduuñiagi ibʌstaragai tasʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

6 Ʌʌpʌ ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ judidíu quiuupaigadʌrʌ vaa ʌSuusi dai gʌaagacai mamaatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ. Tai ami vaa ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai novidʌ sʌʌlisia padʌrʌ.
7 Vaidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo soobidacatadai ʌSuusi sabai duaaidana ibʌstaragai tasʌrʌ dai poduucai viaacagi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuaajagi ʌgai ʌSuusi.
8 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai ismaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gaquisapicatadai novidʌ:
—Cʌquivañi dai mʌʌ ʌran ʌʌsi cʌquiva —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌcʌʌli cʌquiva dai ami cʌquiva siaaco aagidi ʌSuusi.
9 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai ʌgaa:
—Giñaagidavurai ʌmo istumaasi: ¿Tumaasi oidaga oigaragai isivuaadagi ibʌstaragai tasʌrʌ istumaasi cʌʌgaducami maicʌʌgaducami sio, cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi oodami coodagi sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
10 Amaasi ʌSuusi nʌnʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai dai potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli:
—Giñuuliñdañi gʌnovi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌcʌʌli uuliñi gʌnovi dai cacʌʌga duaadicami vii.
11 Taidʌ ʌgaa sʌʌlicʌdʌ baacoi dai aipaco gʌntʌcacaimi astumaasi istutuidi isiduuñiagi ʌSuusi vui.

———

12 Amaasi ii ʌSuusi ʌmo giidiamu dai daañia agai Diuusi sai soiñana dai ʌmo tucagi anaasi siaa daanʌitai Diuusi.
13 Dai aidʌsi camaasi ʌgai vaí gʌmamaatʌrdamiga dai ʌcovai vuvaitu baivustaama dan gooca ʌgai saagidaiñdʌrʌ saidʌ ʌrojootosadʌcana.
14 Dai potʌʌtʌgidu ʌgai: Ʌmoco ʌrSimuñi taidʌ ʌSuusi Piiduru tʌʌtʌi ʌʌpʌ, dai Aandʌrʌsi ʌʌpʌ Simuñi suculidʌ, dai Jacovo, dai Vuaana, dai Piili, dai Bartolomé,
15 dai Mataivo, dai Tomás, dai Jacovo Alfeo maradʌ, dai Simuñi ʌgai ʌrʌmoco zelolote saagidaiñdʌrʌ,
16 daidʌ Uudasi Jacovo suculidʌ, daidʌ Uudasi Iscaliote ismaacʌdʌ gooquiʌrioma gatʌʌgi ʌSuusi.

———

17 Daidʌ ʌSuusi tʌvai giidiaiñdʌrʌ vʌʌscatai ʌgai ʌʌmadu. Dai ʌmapʌcʌrʌ siaaco tʌpaalica cʌquiva ʌSuusi mui gʌmamaatʌrdamiga ʌʌmadu dai oidacatadai ʌʌpʌ mui oodami vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriaiñdʌrʌ dai Jerusaleenaiñdʌrʌ dai coostaiñdʌrʌ siaaco Tiiro tʌʌgidu dai Sidóni ʌʌpʌ. Vʌʌsi idi ami dada caʌca ʌliditai Diuusi ñiooquidʌ dai duduaadia ʌliditai ʌʌpʌ cascʌdʌ dada ʌgai.
18 Dai ismaacʌdʌ soimaa taatacana viaacatai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ vʌʌsi duduaadi ʌSuusi.
19 Vʌʌsi ʌoodami taata ʌliditadai ʌSuusi. Ʌgai duduaaidiña ʌcoococoidadʌ gʌguvucadacʌdʌ cascʌdʌ.

———

20 Amaasi ʌSuusi vui nʌnʌava gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ giñmamaatʌrdamiga. Aapimʌ cʌʌga maatʌ istʌgito sioorʌ gʌnsoiñagi maidʌ ivuaada aapimʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi.
21 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ismaacʌdʌ biuugicoñi sivi gooquiʌrʌ tatasconʌca agai aapimʌ cascʌdʌ.
Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ismaacʌdʌ suaanʌi sivi, gooquiʌrʌ asʌda agai aapimʌ cascʌdʌ.
22 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ismaacʌdʌ gʌncʌʌdai oodami dai siʌʌscadʌ maitʌnñiooquiadagi, daidʌ gʌnñiooquiadagi, dai tomali maicaʌca ʌliadagi gʌntʌʌtʌaraga vʌʌsi goovai povʌduuñimu giñoidatucuitai aapimʌ.
23 Vʌʌscʌrʌ sʌʌlicʌdʌavʌr baigʌnʌliada amaasi. Poduucai idui ʌʌqui aaduñdʌcardu gooodami maicʌʌ tuutiacʌdʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌcʌdʌ. Mʌʌ tʌvaagiʌrʌ gʌnmaaquimu Diuusi mui naana maasi cʌcʌʌgaducami.
24 Dʌmos siʌʌ soimaa taatamu ʌriricu gooquiʌrʌ, sivi gia viaa ʌgai istucʌdʌ baigʌnʌliadagi.

25 Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai ismaacʌdʌ tatasconʌ sivi, gooquiʌrʌ biuugicoñicamu ʌgai.
Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai ismaacʌdʌ sivi asʌi, gooquiʌrʌ suaanʌdamu ʌgai soiʌliaragaicʌdʌ.
26 Siʌʌ soimaa taatamu ʌgai siʌʌscadʌ vʌʌscatai cʌʌga ñioocadagi ʌgai vui, poduucai idui ʌʌqui aaduñdʌcardu ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ poduucai yaatagʌi saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.

———

27 DʌmOs aapimʌ mʌsmaacʌdʌ giñcaʌ aapimʌ angʌnaagidi: Oigʌadavurai gʌnsasaayu, dai cʌʌgavʌr ivuiidiada ismaacʌdʌ gʌncʌʌdai.
28 Cʌʌgavʌʌr ñioocada ʌgai vui ismaacʌdʌ maicʌʌga ñioocai aapimʌ gʌnvui. Isʌmaadutai gʌnñiooquiadagi daanʌdavurai Diuusi ʌgai vʌʌtarʌ.
29 Isʌmaadutai gʌngʌʌgʌviagi ʌmapiadʌrʌ gʌnvuivasa vʌrai ajadʌrʌ vui daasa ʌʌpʌ. Dai isʌmaadutai bʌiyagi gʌsuaa dagitoñi vai bʌʌcaiña gʌvaasaraga ʌʌpʌ.
30 Dai sioorʌ gʌtaanʌdagi ʌmo istumaasi pai oidiada. Isʌmaadutai bʌiyagi istumaasi ʌrgʌtuidaga maititaanʌda.
31 Ivuiidiadavurai aa mʌstumaasi aapimʌ ipʌliadagi isgʌnvuiidiada ʌgai ʌʌpʌ.
32 Mʌsaapimʌ oigʌadagi mosʌcaasi ismaacʌdʌ gʌnoigʌdai aapimʌ, ¿tumaasi ʌrcʌʌgai poduucai? Asta ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga tuutuiga ʌʌpʌ poduucai ivueeyi.
33 Mʌsiʌʌpʌ cʌʌga ivuiidiadagi mosʌcaa ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga gʌnvuiididi aapimʌ, ¿tumaa cʌʌga ivueeyi aapimʌ poduucai? Maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌʌpʌ poduucai ivueeyi.
34 Dai mʌstaañiupiadagi mosʌcaa ʌgai ismaacʌdʌ gʌnaa noragidadan tadacagi, ¿tumaasi cʌʌga ivueeyi aapimʌ poduucai? Maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌʌpʌ taañiupidi ʌgaa maicʌʌga tuutiacʌdʌ dai nʌnʌracana isaa noragidagi.
35 DʌmOs aapimʌ gʌaagai isoigʌadagi gʌnsasaayu dai cʌʌga ivuiidiadagi dai taañiupiadagi dai maitʌgitocagi mʌsaa gʌnnoragidagi. Poduucai Diuusi naana maasi gʌnmaaquimu dai poduucai aapimʌ maamaradʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrʌvaamioma baitʌcʌaacami gʌnducamicamu. Diuusi cʌʌtuiga maicʌʌga ivuaadami vui dai ismaacʌdʌ maiDiuusiatʌnamʌquidana caitiña.
36 Oigʌldiadavurai aapimʌ aa poduucai isduucai Diuusi gʌnooga oigʌldi ʌmaicʌʌga tuutiacʌdʌ.

———

37 Maitavʌr pocaitiada: “Dañi tʌʌ soimaasi idui ʌgai”, mʌsimaipovʌntʌtʌadamu aapimʌ ʌʌpʌ. Maitavʌr pocaitiada siʌrgʌpiʌr caatʌcami ʌgai mʌsimaipovʌntʌtʌadamu aapimʌ ʌʌpʌ. Oigʌldiadavurai aa mʌsaapimʌ gʌnoigʌldiadamu ʌʌpʌ.
38 Oidiadavurai aapimʌ aa mʌsiaapimʌ gʌnoidiadamu gʌnbaimocorʌrʌ ʌmo ʌpavidacarui cʌʌgaducamiʌrʌ cʌʌ suudacami gigigidicami, dai cʌʌ gʌisatudicami dai vʌʌtʌncʌacami. Ʌpavidacaruicʌdʌ ismaacʌdʌcʌdʌ gamaacai aapimʌ istumaasi ʌgai vaacʌdʌ gʌnmaaquimu ʌgai ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai ʌSuusi aduucai gamamaatʌtuldi:
—¿Istutuidisi ʌmo mainʌaadami isvaidaticagi ʌmai mainʌaadami? ¿Maisiu suuligia ʌgai vʌgoocatai sibʌ dʌʌcarʌ?
40 ʌmo mamaatʌrdami maivaamioma maatʌ isʌmamaatʌtuldiadamigadʌ, dai siʌʌscadʌ cacʌʌga maatia ʌgai ʌpan ʌʌsi maatʌcamu gʌmamaatʌtuldiadamiga.
41 ¿Tuipʌsi gʌtʌgito nʌidi aapi issoimaasi ivueeyi gʌaduñi dai maitʌtʌgito nʌidi isaapi vaamioma soimaasi ivueeyi?
42 Ducatai maisiaa ʌʌrai aapi ispotʌtʌadagi gʌaduñi: “Dañi aliʌ soimaasi ivueeyi aapi”. Dai maitʌtʌgito nʌidi isvaamioma soimaasi ivueeyi aapi. Aapi ʌrʌmoco ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi daidʌ ivueeyi ʌma maasi. ʌʌpʌga gʌaagai iscamaisoimaasi ivuaada aapi dai gooquiʌrʌ aagidagi gʌnaduñi sai camaisoimaasi ivuaadana.

———

43 Maioidaga uusi cʌcʌʌgaducami issoimaasi iibiatadagi dai ʌmo uusi maicʌʌgaducami maitistutuidi iscʌʌgaducagi iibiadʌ.
44 Vʌʌsi uusi gʌmaatʌ iibiadʌrʌ. Maitavʌyoovai iigosi tomali uuvasi uupariaiñdʌrʌ.
45 ʌmo cʌʌli maisoimaasi ivuaadami maisoimaasi ñioocaiña, ibʌadʌrʌ daja gocʌʌ tʌgitoidagai cascʌdʌ. Dai ʌcʌʌli maicʌʌga ivuaadami goʌʌgi soimaasi ñioocaiña, ibʌadʌrʌ daja gosoimaasi tʌgitoidagai cascʌdʌ istumaasi aagai ʌgai gʌtʌñicʌdʌ vʌʌsi ibʌadʌaiñdʌrʌ vusacʌi.

———

46 ¿Tuimʌsi pocaitiña ansai aanʌ ʌrgʌnaamu dai vʌʌscʌrʌ maitiñʌʌgidiña?
47 Gʌnaagidamu aanʌ sioorʌ ʌpan ducami ʌgai ismaacʌdʌ giñʌʌgiditai caʌ daidʌ ivueeyi istumaasi aagidi aanʌ.

48 Λgai ʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ idui ʌmo vaaqui dʌmos ʌʌpʌga cʌʌga tuucavi cooco ʌgai dai cʌʌgaducami daí simiento dai aidʌsi gʌpi daivusai suudagi vʌʌscʌrʌ maioiñitu aliʌ cʌʌgaducatadai simientogadʌ cascʌdʌ.
49 Dai ismaacʌdʌ giñcaʌ dai maitivueeyi istumaasi tʌaanʌi aanʌ ʌgai ʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ idui ʌmo vaaqui mosdʌvʌʌrapi maidarasacai ojoodai uta tai gooquiʌrʌ gʌpi daivusai suudagi dai daitu taidʌ ʌvaaqui camaicʌʌgaducami vii —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

7

———

1 Aidʌsidʌ ʌSuusi naato ñiooqui ʌoodami ii Capernauumamu.
2 Vai ami oidacatadai ʌmo sandaaru tʌaanʌdamigadʌ ʌgai ʌrromanu dai ʌgai viaacatadai ʌmo pioońi ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai ʌgai vai ʌgai aliʌ coococatadai cayoga muu.
3 Daidʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ cajioomacatadai isami aimʌraitadai ʌSuusi dai ootoi chiʌʌqui tʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu sai mʌʌ daanʌna ʌSuusi sai diviana dai duaaidana ʌpioońigadʌ.
4 Tai ʌgai miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi dai sʌʌlicʌdʌ goguaama oidatucui dai potʌtʌdai:
—Idi sandaaru tʌaanʌdamigadʌ gia gʌaagai pʌssoiñagi.
5 Λgai gia siaa gʌrduutudai aatʌmʌ judidíu dai ʌgai vaa ʌgai dai gatʌjai duiñdagai gʌrquiuupaiga —astʌtʌdai.
6 Taidʌ ʌSuusi ii ʌgai ʌʌmadu dʌmos aidʌsi cayoga aayi ʌgai quii taidʌ ʌtʌaanʌdamigadʌ sandaaru ootoi aa gʌaaduñi sai potʌʌdana ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami maitisoi gʌvuaada aanʌ tomali maiviaa sʌʌlicami pʌsvaquiagi giñquiiyʌrʌ,
7 cascʌdʌ maitipiñʌli aanʌ isʌʌgi mʌʌca gʌgaagamuagi. Mosai potʌi sai duaadʌna sidʌ giñpioońiga caduaadimu, asduucai ootosi ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ ñiooqui.
8 Aanʌan ʌʌpʌ viaa giñtʌtʌaanʌdamiga dai poduucai ʌʌpʌ viaa aanʌ giñsandaaruga ismaacʌdʌ tʌaanʌi aanʌ siuu duucu potʌʌda aanʌ ʌmoco sai imʌʌna vai aimʌrai dai siuu duucu potʌʌda aanʌ sai diviana vai didivai, dai siuu duucu tʌaañia aanʌ giñpioońiga saidʌ iduuna ʌmo istumaasi vaidʌ ivueeyi.
9 Aidʌsi caʌ ʌSuusi imaasi maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi ʌcʌʌli vui dai vui nʌnʌaava ʌoodami ismaacʌdʌ oiditadai dai potʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ tomali judidíu saagida mainʌidi aanʌ tomali ʌmoco ispocaasi vaavoitudai siʌʌsi vaavoitudai idi cʌʌli —astʌtʌdai.
10 Dai aidʌsidʌ ʌojootosicami quiiyʌrʌ dada vaidʌ ʌpioońi coocoadʌ caduaadicatadai.

———

11 Dai cadaivunucai imaasi vaidʌ ʌSuusi Naína amaco imʌitadai vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ oiditadai dai mui aa oodami ʌʌpʌ.
12 Dai aidʌsi cayoga aayi ʌgai ami Naínʌrʌ tʌʌ mʌsbʌʌcaticatadai ʌmo muuquiadʌ dai yaasa agai dai ʌgai ʌmaaduacatadai maradʌ ʌooqui viuudu vai mui oodami ami dʌvʌʌriʌrʌ oidacami oiditadai.
13 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi soigʌʌli ʌooquicʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Maiti suaacada —astʌtʌdai.
14 Dai miaadʌrʌ cʌquiiva dai taata ʌcajooñi tai guuquiva ʌgai ismaacʌdʌ bʌʌcaticatadai taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌgʌʌli muuquiadʌ:
—Gʌʌli aanʌ angʌaagidi vañigiñi —astʌtʌdai.
15 Tai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrmuuquiadʌcatadai sʌʌli daiva dai gʌaagacai ñiioocai taidʌ ʌSuusi tʌʌgi ʌdʌʌdʌ.
16 Dai tʌʌgacai ʌoodami imaasi vʌʌscatai duduaadimu dai siaa duutudaimi Diuusi dai pocaitimi:
—Gʌrsaagida tigʌmaasitu ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ —ascaiti.
Daidʌ icaiti ʌʌpʌ:
—Diviatiqui Diuusi dai soiña agai gʌmaamara —ascaiti ʌoodami.
17 Dai vʌʌsi Judeeʌrʌ dai vʌʌsi uugidiana gʌmaí istumaasi idui ʌSuusi.

———

18 Taidʌ ʌVuaana maí vʌʌsi gomaasi, ʌmamaatʌrdamigadʌ aagidi cascʌdʌ. Taidʌ ʌVuaana vaí gooca gʌmamaatʌrdamiga.
19 Dai ootoi siaaco daacatadai ʌSuusi sai tʌcacana sabai ʌgai sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ viaacatadai isdiviagi sabai gʌaagai isnʌnʌracagi ʌmai.
20 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana miaadʌrʌ guuquiva ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:

—ΛVuaana, ʌgai ismaacʌdʌ vapaconai ʌoodami, gʌrootoi tʌsai gʌtʌcacana pʌsabai aapi ʌrʌCristo ismaacʌdʌ viaa isdiviagi siʌʌpʌ sabai gʌaagai tʌsnʌnʌracagi ʌmai —ascaiti ʌVuaana mamaatʌrdamigadʌ.

21 Dai aidʌsi mosaayi ʌgai ami ʌSuusi duduaadi mui oodami coococoidadʌ dai ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ duduaadi ʌʌpʌ dai mui ismaacʌdʌ mainʌnʌeeyitadai ʌgai nʌnʌaavatu.

22 Dai poduucai ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:

—Mʌʌcavʌʌr aagida ʌVuaana vʌʌsi mʌstumaa nʌidi dai caʌ. Dai aagidavurai isducatai ismaacʌdʌ mainʌnʌeeyitadai casi istutuidi isnʌaadagi dai ismaacʌdʌ maiajioopaitadai caajioopai, dai ismaacʌdʌ viaacatadai gocoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga duduaadʌi, dai ismaacʌdʌ maitʌtʌʌcaidacatadai catʌtʌʌcaidaga, dai coidadʌ duduaacarʌi, dai soituutuigami vʌʌsi gʌmamaatʌtuldi ismaacʌdʌ ʌgai daidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai.

23 BaigʌʌʌIiadamu sioorʌ apiagiñvaavoitudadagi —ascaiti ʌSuusi.

24 Dai aidʌsi caiji ʌgai ismaacʌdʌ ootoi ʌVuaana taidʌ ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌoodami dai aagai ʌVuaana dai potʌtʌdai ʌoodami:

—¿Mʌtumaasiʌnʌidamuʌaapimʌ oidigamu? ¿Mʌsbaiʌnʌidamuʌaapimʌ ʌvasoi ismaacʌdʌ mosaipaco oiñidi ʌvʌʌʌli?

25 ¿Mʌtumaaʌnʌidamuʌaapimʌ, ʌmo cʌʌʌli ismaacʌdʌ cʌʌʌga dadaapacami yuucustai? Aapimʌ cʌʌʌga maatʌ sai ismaacʌdʌ cʌʌʌga dadaapacami yuucustai cʌcʌʌʌgaducami quiiquiʌrʌ oidaga gʌgʌr raí baabaquidʌrʌ.

26 ¿Mʌtumaasiʌnʌidamuʌ, ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ? ʌjʌʌ sʌʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi, daidʌ ʌrasta vaamioma isʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.

27 Vuaana ʌrʌgai ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai pocaiti: “Ootosamu aanʌ ʌmo ootosicami aapi gʌbaitʌqui vai ʌgai aagidana giññiooqui ʌoodami dai poduucai ʌgai cabai gʌnducamu dai vaavoitudamu ismaacʌdʌ aagida aapi”, ascaiti Diuusi.

28 Gʌnaagidianaanʌ sai Vuaana vaamioma tʌaanʌi istomaliʌmaadutai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gatʌaanʌda agai siaaco tʌaanʌi Diuusi vaamioma gatʌaanʌda agai isVuaana —astʌtʌdai ʌSuusi.

29 Dai aidʌsi caʌ imaasi vʌʌsi ʌoodami ʌʌmadu ʌtumiñsi vuudami ismaacʌdʌ gʌnvapacoinaitadai ʌVuaana vacuanaragadʌcʌdʌ maatʌ tʌʌ sai istumaasi aagai Diuusi ʌrvaavoi.

30 Dʌmosʌfariseoʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maitʌnvapacoi Vuaana vacuanaragadʌcʌdʌ mosʌmaapiadʌrʌ viaa istumaasi Diuusi ipʌliditadai isiduñiagi ʌgai vʌʌtarʌ.

31 VaidʌʌSuusi pocaiti:

—¿Tumaasi ʌpan ducami ʌoodami sividadʌ?

32 ʌpan ducami ʌaali ismaacʌdʌ plaasʌrʌ gatʌtʌʌvʌiña dai iiñoquidiña gʌnaaduñi daidʌ itʌtʌdaiña: “Iiva aatʌmʌ muusicocʌdʌ mʌtai maitatuutudai. Susuaañi aatʌmʌ mʌtai aapimʌ maisusuaañi”, astʌtʌdaiña.

33 Diviacai Vuaana ʌgai ismaacʌdʌ vapaconai ʌoodami dai maitacueeyi tascali tomali maitayʌʌyi istumaasi guvuucami, mai aapimʌ pocaiti sai viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ.

34 Dai diviacai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai gacueeyi dai gayʌʌyi mai pocaiti ansaidʌ ʌrtuu naacʌdami daidʌ ʌriitʌracami, dai ansaidʌ ʌraduñdʌ tumiñsi vuudami dai ʌmaicʌʌga ivuaadami.

35 Vʌʌscataiismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi cʌʌ maatʌ isaliʌ cʌʌgadu Diuusi maatʌdagadʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

36 ΛmaadutaiʌfariseoʌvaíʌSuusi sai quiidiʌrʌ gaugaana taidʌ ʌSuusi ii quiidiamu dai meesa vuidʌrʌ daiva.

37 Tai ʌmo ooqui ʌgai vaa dʌvʌʌrʌiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ gogoosi gʌducamicana maí siʌSuusi ii fariseo quiidiamu dai ʌʌmadu gaugia agai. Λgai ami divia dai bʌʌcati ʌmo tucayu suudacami asaiti sigian uuvadami. Λtucayu alavastrocʌdʌ duñisi. Λgai ʌrodai namʌaacami.

38 Dai suaaquimi daidʌ ʌSuusi ʌʌcasodʌ abaana daiva dai vacuañdimi ʌʌcasodʌ gʌoogacʌdʌ dai gooquiʌrʌ gʌcuupacʌdʌ gaqui dai usupi dai gooquiʌrʌ tʌi ʌasaiti sigian uuvaicʌdʌ.

39 Aidʌsidʌʌfariseoismaacʌdʌ vaí ʌSuusi tʌʌ imaasi povʌʌli: “Isidi cʌʌli sʌʌlicʌdʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌcamudai maatʌmudai goovai ismaa ooqui goovai dai taatamai. Goovai gogoosi gʌducami”, asʌlidi ʌfariseo.

40 TaidʌʌSuusi potʌtʌdai ʌfariseo:

—Simuñi gʌaagida iñʌlidi aanʌ ʌmo istumaasi —astʌtʌdai.

Taidʌ ʌfariseo aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Giñaagidañi —astʌtʌdai.
41 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ʌmo cʌʌli tañiuuvi tumiñsi goocatai cʌcʌʌli. Ʌmaadutai tañiuuvi ʌgai taan siento daidʌ ʌgʌmai taajucan siento.
42 Dai tomali ʌmaadutai vʌgoocatai maitistutuiditadai isaa noragidagi taidʌ ismaacʌdʌ gatañiuuvi mosoi ismaacʌdʌ vuaatulditadai ʌgai. Sivi giñaagidañi ¿ismaacʌdʌ vʌgoocatai vaamioma oigʌdai? —astʌtʌdai ʌSuusi.
43 Taidʌ ʌSimuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Poʌlidi aanʌ sai ismaacʌdʌ vaamioma mui oi —astʌtʌdai ʌfariseo.
Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Vaavuava ismaacʌdʌ aagai aapi —astʌtʌdai.
44 Amaasi ʌSuusi vui nʌnʌaava ʌooqui dai potʌtʌdai ʌSimuñi:
—¿Nʌidipʌsi idi ooqui? Vaa aanʌ gʌquiiyʌrʌ pʌtai maitiñmaa suudagi istuucʌdʌ vacuana aanʌ giñʌʌcaso poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ tai idi ooqui vapacoi giñʌʌcaso gʌoogacʌdʌ dai gʌcuupacʌdʌ gaqui.
45 Dai aapi maitiñusupi poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ, vai goovai aidʌsi abiaadʌrʌ vaa aanʌ maidagitocai uusupigai giñʌʌcaso.
46 Dai aapi maitiñtʌi asaiti giñmooana poduucai isduucai gʌrviida aatʌmʌ tai goovai giñtʌi asaiti sigian uuvadami giñʌʌcasoana.
47 Cascʌdʌ angʌaagidi sai idi ooqui tʌtʌgidi vʌʌscatai isaliʌsi iñoigʌdai aliʌsi ʌrsoimaasi iducami goovai cascʌdʌ dai vʌʌsi soimaascamigadʌ caoigʌldi. Dʌmos ʌmai oodami ismaacʌdʌ ʌrmaisi soimaasi iducami gatʌtʌgidi ismaisi iñoigʌdai maitʌrgʌpi soimaascamigadʌ cascʌdʌ dai cavʌʌsi oigʌldi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo.
48 Amaasi potʌtʌdai ʌSuusi ʌooqui:
—Gʌsoimaascamiga caoigʌldi —astʌtʌdai.
49 Vaidʌ ʌvapaidarsicʌdʌ ismaacʌdʌ ami daraajatadai ʌʌgi aipaco gʌnaagidimi daidʌ icaiti:
—¿Sioorʌ idi cʌʌli dai asta gasoimaascamiga oigʌldi? —ascaiti.
50 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌooqui:
—Vaavoitu aapi cascʌdʌ cacʌʌgacʌrʌ vuusai, imʌʌdañi dai maivuamʌ ʌliatugada —astʌtʌdai.

8

———

1 Dai cadaivunucai imaasi ii ʌSuusi mui ʌʌmapʌcʌrʌ ami dʌvʌʌrilʌrʌ dai gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ dai isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai vʌʌ baivustaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ oidatucuitadai ʌSuusi.
2 Dai oidatucuitadai ʌʌpʌ chiʌʌqui ooqui ismaacʌdʌ duduaadi ʌSuusi. Ʌʌmoco viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai aa ʌma maasi coocodagai. Dai ami ʌʌmadu imʌitadai María ismaacʌdʌ ʌrMadaliña ʌgai ooquiaiñdʌrʌ vuvaaja cuvaracami Diaavora tʌtʌaañicarudʌ,
3 dai Vuañiita ʌʌpʌ ooñigadʌ Chusa. Chusa ʌrʌmo tʌaanʌdamigadʌ Eroodʌsi pipiooñigadʌ, dai Susaana, dai mui aa ooqui ismaacʌdʌ soicʌitadai istucʌdʌ viaacatadai ʌSuusi.

———

4 Muidutai oodami vuvaaja gʌndʌdʌʌvʌragaiñdʌrʌ dai nʌida agai ʌSuusi dai aidʌsi gʌnʌmpagi mui oodami taidʌ ʌSuusi ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
5 —Ʌmo ʌsaadami gaʌsimu dai gaʌsaimi ʌgai tai chiʌʌqui ʌstucadʌ voiyʌrʌ suuli mʌtai cʌjiata tai dada ujuurugi dai uu.
6 Tai aa ʌstucai ojoodai saagida suuli dai aidʌsi vuvaaja ʌgai gaquiisa viʌʌgacatadai vaagidagai cascʌdʌ.
7 Tai aa ʌstucai uuparai saagida suuli dai vuvaaja taidʌ ʌuuparai ismaacʌdʌ ʌʌmadu vuvaaja gaquiistu.
8 Tai aa ʌstucai cʌʌgaducami dʌvʌʌrilʌrʌ suuli dai gʌʌ dai cʌʌga iibaji asta ʌmo siento litro vuvaaja aliʌmo litroaiñdʌrʌ.
Dai aidʌsi capotʌi ʌSuusi gʌgʌrʌ ñioo dai potʌtʌdai:
—Mʌsaapimʌ tʌtʌcaidacagi vʌrai caʌca —astʌtʌdai.

———

9 Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌiya ʌlidi aapi idi cuentocʌdʌ —astʌtʌdai.
10 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Aapimʌ Diuusi gʌnmaatʌtuldamu istumaasi maimaatʌ aapimʌ isducatai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana, dʌmos gogaa poduucai ñiooquidi aanʌ vai nʌijada goovai dai ducami ismaiñʌijadagi dai caʌca dai ducami ismaicaʌcagi.

———

11 Gʌnaagidamu aanʌ istʌiya ʌlidi gocuento:
—Goʌstucai ʌpan ducami Diuusi ñiooquidʌ.
12 Goʌstucai ismaacʌdʌ voiyʌrʌ suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ vai didivai ʌDiaavora dai maigovai dadasai ibʌadʌaiñdʌrʌ sai maivaavoitudaiña dai maicʌʌgacʌrʌ vuvaacʌna.
13 Daidʌ ʌstucai ismaacʌdʌ ojoodai saagida suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai cʌʌga baigʌnʌliaracʌdʌ ʌʌgidiña dʌmos maisi guupuacana ʌgai vaavoidaragadʌ. Vaavoitudaiña ʌgai chiʌʌqui tasai dai siʌʌscadʌ parunadagi aa vai cadadagitoiña gʌnvaavoidaraga.
14 Daidʌ ʌstucai ismaacʌdʌ uuparai saagida suuli ʌgai ʌpan ducami ʌoodami ismaacʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dai maiʌʌgidiña momaasi gʌtʌgitocana dai gaquiistudai gʌnvaavoidaraga mosʌʌ tʌgitocatai tumiñsiʌrʌ dai gʌnvagimadagʌrʌ dai mui aa naana maasiʌrʌ dai poduucai maitivueeyi ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi dai ʌpan ducami ʌstucai ismaacʌdʌ maiiibiatai.
15 Daidʌ ʌstucai ismaacʌdʌ cʌʌgaducami dʌvʌʌriʌrʌ suuli ʌgai ʌrʌoodami ismaacʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ caʌca ʌlidiña Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌsi ʌʌgidiña istumaasi mamaatʌrʌi Diuusi ñiooquidʌrʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ apiavaavoitudai dai mamaatʌtuldi aa ʌgai ismaacʌdʌ vʌtʌmʌ mamaatʌrʌi ʌgai ʌgai daidʌ ʌriibiadʌ gʌnducami.

———

16 Tomali ʌmo oodami maicucuudagʌi ʌmo cuudacarui dai gooquiʌrʌ iiñapai tomali maivoicarui uta dadasai, baiyoma tʌcavi dadasai vai cuudagidaca ʌgai vʌʌscatai sioorʌ vapacʌdagi.
17 Poduucai istumaasi aanʌ gamamaatʌtuldi vʌʌsi gʌmaasiuldi, sivi maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ ʌoodami gooquiʌrioma gia vʌʌsi maatʌ caʌcamu ʌgai.
18 Poduucai tudu cʌʌgavʌr caʌca. Sioorʌ bʌʌjʌi giññiooqui dai giñʌʌgidi ʌgai vaamioma maatʌtuldamu aanʌ, dai sioorʌ maibʌʌjʌi giññiooqui dai maitiñʌʌgidi poopoidamu aanʌ istumaasi maatʌ gʌʌlidi ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

19 Amaasi ʌSuusi dʌʌdʌ ʌʌmadu susuuculidʌ ami dada siaaco daacatadai ʌgai dʌmos maitistutuiditadai ʌgai ismiaadʌrʌ ajiagi aliʌ muiducatai oodami.
20 Tai ʌmaadutai aagidi ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌdaada ʌʌmadu gʌsusuuculi quiidigaiñdʌrʌ guuca dai gʌnʌida ʌlidi —astʌtʌdai.
21 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Sioorʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dai ʌʌgiditai caʌcagi ʌgiava ʌgai daidʌ ʌrgiñdaada ducami ʌʌmadu giñsusuuculi ducami —astʌtʌdai.

———

22 Ʌmo imidagai tʌsai ʌSuusi ʌmo vaarcuʌrʌ ʌʌmadu gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai ʌgai:
—Tiimʌda vaasadʌrʌ gogʌʌ suudagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Tai bodʌrʌ iji.
23 Dai aidʌsi gʌʌ suudagi ʌraana iimʌitadai ʌgai taidʌ ʌSuusi coí. Tai todian duucai cavami ʌvʌ vai taí tʌʌsadʌi suudagi daidʌ ʌvaarcu casuudaimi suudagi dai asta cayoga duupi.
24 Tai ʌgai iji dai nʌnʌitu ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, Mamaatʌldiadami, casiatʌ yooga duudupi —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi vañi dai ʌʌpitu ʌʌvʌʌli ʌʌmadu ʌsuudagi tai vʌʌsi gʌʌʌpitu dai vʌʌsi dodoli vii.
25 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—¿Tʌdui gʌnvaavoidaraga? —astʌtʌdai.
Vai ʌgai duduaadimucatadai dai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Sioorʌ idi cʌʌli dai tʌaanʌi ʌvʌʌli ʌʌmadu gosuudagi vai ʌʌgidi? —ascaiti.

———

26 Daida aayi ali quiiyʌrʌ. Gadarʌrʌ tʌʌgidu ali quii. Vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi ʌrGadara ajaadʌrʌ ʌrGalilea.

27 Mostuvan∧cai ∧Suusi d∧v∧∧rapi tai miaad∧r∧ c∧quiva ∧mo c∧∧li Gadarana oidaacami dai cat∧v∧pi ∧p∧duitadai is∧c∧∧li viaacatadai Diaavora t∧t∧aañicarud∧ dai mait∧aadaiña yuucusi tomali maioidacatadai quiiy∧r∧ mos∧caasi siaaco g∧yaasapai coidad∧.

28 Dai most∧∧gacai ∧gai ∧Suusi vuid∧r∧ g∧tootonac∧d∧ c∧quiva dai iiñaquimi dai pot∧t∧dai:

—¿Tuip∧sid∧ giñ∧∧madu vapaac∧i aapi Suusi ∧g∧∧ bait∧c∧aacami marad∧? G∧daan∧i aan∧ pai maitiñoiñiada —ast∧t∧dai.

29 Pocaiti ∧gai t∧aan∧itai ∧Suusi ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ sai vuvaac∧na ∧giaiñd∧r∧. Muiyoco imidagai b∧b∧∧j∧iña ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ vaid∧ ∧oodami vupuuraiña noonovid∧ dai ∧∧casod∧ cadeenac∧d∧ sai maiuupan∧na vai ∧gai ∧∧quitudaiña ∧cadeena. Daid∧ ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ mosm∧m∧litudaiña ∧gai oidigamu.

30 Taid∧ ∧Suusi t∧cacai daid∧ it∧t∧dai:

—¿T∧∧gidu aapi? —ast∧t∧dai.

Tai ∧gai aa noragi dai pot∧t∧dai:

—Legión ant∧∧gidu aan∧ —ascaiti.

Poduucai aagai ∧gai ali∧ muiducatai ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ ismaac∧d∧ ∧gi∧r∧ vaapa casc∧d∧.

31 Daid∧ ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ pot∧t∧dai ∧Suusi sai maiootosana siaaco tuucavaga ami siaaco oidaga v∧∧si ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧.

32 Dai muiducatadai tataisoli ami giidi∧r∧ daida cueeyitadai. Daid∧ ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ pot∧t∧dai ∧Suusi sai dagitona isvaapaquiagi ∧tataisoli∧r∧. Taid∧ ∧Suusi maa oigaragai.

33 Taid∧ ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ vuvaaja ∧c∧∧liaiñd∧r∧ dai tataisoli∧r∧ vaapa. Tai v∧∧si ∧gai g∧∧ vaapavuana s∧∧li suuli gaamu taana dai g∧∧ suudar∧ suuli dai baicoi.

34 Tai ∧gai ismaac∧d∧ nuucadacatadai ∧tataisoli ali∧ duduaadimu aid∧si t∧∧ imaasi dai voopoi dai m∧∧ca gaaagidi quiiquiana dai d∧jiana.

35 Taid∧ ∧oodami v∧∧scatai iji dai n∧ida agai astumaasi ∧p∧dui dai aid∧si aayi ∧gai siaaco daacatadai ∧Suusi t∧∧ ∧gai ∧c∧∧li ismaac∧d∧aiñd∧r∧ vuvaaja ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ vai ∧∧casod∧ abaana daacatadai ∧gai ∧Suusi c∧∧ga yuucusu dai cac∧∧ga dodoli daja tai ∧gai ali∧ duduaadimu.

36 Daid∧ ∧tataisoli nuucadacami ismaac∧d∧ n∧iditadai aagidi v∧∧si isducatai dueeyi ∧c∧∧li ismaac∧d∧ viaacatadai ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧.

37 Imaasic∧d∧ v∧∧si ∧oodami ami Gadar∧r∧ oidacami g∧naaga daañimi ∧Suusi sai im∧∧na abiaad∧r∧ ali∧ duduaadicuitadai ∧gai casc∧d∧. Taid∧ ∧Suusi t∧sai vaarcu∧r∧ dai ii abiaad∧r∧.

38 Daid∧ ∧c∧∧li ismaac∧d∧iñd∧r∧ vuvaaja ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ goguaama oí sai dagitona isoidagi d∧mos ∧Suusi pot∧t∧dai sai vi∧∧na dai pot∧t∧dai:

39 —Noragiñi g∧quiiyamu dai m∧∧ca gaaagida v∧∧si istumaasi idui Diuusi aapic∧d∧ —ast∧t∧dai.

Taid∧ ∧c∧∧li nora dai m∧∧ca gaaagidi v∧∧si ami d∧v∧∧ri∧r∧ si∧ c∧∧ga idui ∧Suusi ∧gai v∧∧tar∧.

———

40 Aid∧sid∧ ∧Suusi vaasad∧r∧ divia ∧pamu ∧g∧∧ suudagi tai v∧∧scatai baig∧n∧liarac∧d∧ miaad∧gi can∧n∧racatadai ∧gai casc∧d∧.

41 Tai ami divia ∧mo c∧∧li Jairo t∧∧giducami ∧gai ∧rt∧aan∧damicatadai quiuupaigad∧r∧ judidíu dai g∧tootonac∧d∧ c∧quiva ∧Suusi vuid∧r∧ dai daañimi sai im∧∧na quiidiamu.

42 Ali ∧maaduacatadai ∧gai marad∧ daid∧ ∧rooqui par∧ baivustaama dan gooca uumigi viaacatadai dai cayoga muutadai. Dai im∧cai ∧Suusi oí mui oodami dai asta g∧isatudaimi.

43 Dai ∧gai saagida im∧itadai ∧mo ooqui ismaac∧d∧ cabaivustaama dan gooca uumigi coococatadai g∧∧∧rac∧d∧ dai casiaa doodai v∧∧si istumaasi viaacatadai duduaadigami∧r∧ vai tomali ∧maadutai maitistutuiditadai isduaaidagi.

44 Tai ∧gai miaad∧r∧ c∧quiva ∧Suusi dai gooquiamad∧r∧ mostaata yuucusid∧ taid∧ ∧∧rad∧ g∧∧∧pitu.

45 Vaid∧ ∧Suusi gat∧cacaimi daid∧ icaitimi:

—¿Toor∧ giñtaata? —ascaiti ∧Suusi.

Vai v∧∧scatai pocaiti sai tomali ∧maadutai vaid∧ Piiduru ∧∧madu ∧aaduñd∧ pot∧t∧dai:

—Mamaat∧tuldiadami, mos∧∧quidu oodami dai g∧g∧g∧isatudai dai aipaco g∧nuitusc∧i paid∧ gat∧cacai soor∧ g∧taata —ast∧t∧dai.

46 D∧mos ∧Suusi pot∧i:

—∧maadutai atgiñtaata, maiyanta aan∧ iñsiduaadi ∧maadutai giñguvucadac∧d∧ —ascaiti ∧Suusi.

47 Dai mostʌʌgacai ʌooqui iscamaasico vuaa ʌSuusi divia dai gigivuquimi dai
gʌtootonacʌdʌ cʌquiva vuidʌrʌ ʌSuusi dai vʌʌsi oodami vuitapi aagidi istuisi taata dai
isducatai caduaadicami vii mostaatacai.
48 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Giñaduñi vaavoitu aapi cascʌdʌ cadueeyi. Imʌʌdañi dai maivuamʌ ʌliatugada
—astʌtʌdai.
49 Dai quiaa ñiooʌcaitadai ʌSuusi tai divia ʌmaadutai Jairo quiidiaiñdʌrʌ dai potʌtʌdai ʌgai
ʌJairo:
—Casiatmuu gʌmara casi maisoi vuaada gomamaatʌtuldiadami —astʌtʌdai.
50 Dʌmos aidʌsi caʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Maitiduaadicuda mosai giñvaavoituda sigʌmara duaadimu —astʌtʌdai.
51 Dai aidʌsi aayi ʌSuusi quiiyʌrʌ maidagito ʌgai ʌoodami isvaapaquiagi ʌʌmadu tuucavi
mosʌcaa Piiduru dai Jacovo dai Vuaana ʌʌmadu ʌali ooqui dʌʌdʌdʌ.
52 Vʌʌscatai suaanʌitadai dai aliʌ soigʌnʌliditadai ʌali ooquicʌdʌ dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Maitavʌr suaanʌda goali ooqui maitʌrmuuquiadʌ mosacooso —astʌtʌdai.
53 Dʌmos ʌoodami mosparunai pocaititai ʌSuusi. Ʌoodami maatʌcatadai isiʌrmuuquiadʌ
ʌgai cascʌdʌ parunai.
54 Taidʌ ʌSuusi bʌi novidʌ dai gʌgʌrʌ ñioo dai potʌtʌdai:
—Ali ooqui vañigiñi —astʌtʌdai.
55 Tai ʌgai ʌpamu duaaca dai otoma vañi taidʌ ʌSuusi gatʌjai mʌsai biidana.
56 Daidʌ ʌdʌʌdʌdʌ maitʌtʌgaitadai istumaasi gʌntʌtʌgituagi. Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai sai
maiaagidiña tomali ʌmaadutai istumaasi ʌpʌdui.

9

———

1 ʌSuusi ʌmapagi ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga dai maa guvucadagai dai
sʌʌlicami sai vuvaidiña vʌʌsi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ dai sai duduaaidi-
dana gacoocodaga.
2 Dai Suusi ootoi ʌgai sai gaaagidana sai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai
duduaaididana coococoidadʌ.
3 Dai potʌtʌdai:
—Maitavʌr vuucai tomali ʌmo istumaasi voiyʌrʌ vʌʌtarʌ tomali gʌngiica tomali
gʌnmoraaliga tomali biitugai tomali tumiñsi dai mosaliʌʌmoco vaapasaragai avʌr
gʌnaadatica maisiu googoca.
4 Tomastuma quiiyʌrʌ mʌsiaaco gʌnuuliñagi anaasiavʌr gʌnuuliñaca asta mʌsiʌʌscadʌ iji
ʌgai dʌvʌʌriaiñdʌrʌ.
5 Dai mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgidagi vʌrai vuvaaqui abiaadʌrʌ dai gigigida ʌdʌvʌʌrai
gʌnʌʌcasoaiñdʌrʌ vai poduucai maatʌna ʌgai ismaicʌʌga idui —astʌtʌdai ʌSuusi.
6 Tai iji ʌgai dai mosʌʌmapʌcʌrʌ iimʌi dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ dai duduaaidimi
coococoidadʌ vʌʌsi aipacoga.

———

7 Taidʌ ʌtʌaanʌdami Eroodʌsi maí vʌʌsi istumaasi ivuaadatadai ʌSuusi dai
maitʌtʌgaitadai istumaasi gʌtʌgituagi. Dai ʌʌmoco pocaititadai saidʌ ʌVuaana duaaca
coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
8 Dai aa pocaititadai saidʌ ʌrʌEliiasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ daidʌ maasitu. Dai
aa pocaititadai saidʌ ʌrʌmoco ʌʌquidʌ Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai duaaca.
9 Dʌmos ʌEroodʌsi pocaiti:
—Aanʌ ʌʌgi antgatʌjai guicutaragai moodʌ ʌVuaana ¿dai idio sioorʌ ismaacʌdʌ mosʌʌ
naana maasi caʌ aanʌ aatagi? —ascaiti ʌEroodʌsi.
Daidʌ ʌEroodʌsi gʌaajagʌi isnʌidagi.

———

10 Dai aidʌsi dada ʌSuusi ojootosadʌ aagidi ʌgai ʌSuusi vʌʌsi istumaasi idui. Taidʌ ʌSuusi
vaidacai ʌmaapʌcʌrʌ siaaco baitoma maitiipu oidacami Betasaidamacoga.
11 Dai aidʌsi maí ʌoodami isii ʌSuusi gooquiʌrʌ iji taidʌ ʌSuusi miaadʌgi dai aagidi sai
Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana daidʌ ʌSuusi duduaadi ʌcoococoidadʌ.
12 Dai aidʌsi cauruñimi ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdami miaadʌrʌ guuquiva dai
potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Ootosañi gooodami vai gʌniibʌstana dai gaagana cuaadagai aali quiiquiana siaaco
vaamioma miaagacagi. Tami siaaco daraaja aatʌmʌ maitiipu tomali istumaasi —astʌtʌdai
ʌmamaatʌrdami.
13 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Bibidavurai aapimʌ —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maitatʌviaa vaamioma mosaltaama paana dai gooca vatopa. Siʌgisgiaa mʌʌca savʌʌda aatʌmʌ cuaadagai vʌʌsi idi oodami vʌʌtarʌ —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ.
14 Daidʌ ʌoodami parʌ taama miil aʌcatadai. DʌmosʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Aagidavurai gooodami sai daraivana chiichiʌquiatai aipacoga parʌ taataucami siento —astʌtʌdai ʌSuusi.
15 Tai podui vʌʌscatai daraiva.
16 Taidʌ ʌSuusi vui ʌtaama paana daidʌ ʌgooca vatopa dai tʌvaagiamu nʌnʌaava dai gamamagi dai gooquiʌrʌ saasarai ʌpaana dai ʌvatopa dai maa gʌmamaatʌrdamiga sai taacoidana ʌoodami.
17 Tai vʌʌscatai gauu dai tataascovai dai gooquiʌrʌ suusudagi baivustaama dan gooca aasarai saasaquigadʌ ismaacʌdʌ baivito.

———

18 Ʌmo imidagai aidʌsi ʌcovai daanʌitadai Diuusi ʌSuusi vaidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu daraajatadai taidʌ ʌSuusi tʌcacai gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—¿Voorʌ giñaagai ʌoodami? —astʌtʌdai.
19 Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Ʌʌmoco pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌVuaana ʌgai ismaacʌdʌ vapaconaiña ʌoodami, dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrEliiasi, dai aa pocaiti pʌsaidʌ ʌrʌʌquidʌ Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai duaaca —astʌtʌdai.
20 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—¿Dai aapimʌo mʌcaiti ansoorʌ aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapiapʌ ʌrDiuusi Cristogadʌ ismaacʌdʌ ʌgai ʌcovai vuusaitu —astʌtʌdai.

———

21 DʌmosʌSuusi sʌʌlicʌdʌ daí sai maiaagidiña imaasi tomali ʌmaadutai.
22 Dai potʌtʌdai:
—Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami viaacamu issʌʌlicʌdʌ soimaa taatagi dai mosʌmapiadʌrʌ giñviaamu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu ʌʌmadu baitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai giñmuaaa magai vʌʌsi dai vʌʌsʌcʌrʌ bo vaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ —astʌtʌdai.
23 Dai gooquiʌrʌ potʌtʌdai vʌʌscatai:
—Sioorʌ giñʌʌgiada ʌliada maitʌaagai isʌʌgi gʌtʌgitocagi dai vʌʌs tasai gʌaagai isbai gʌducagi siʌduñiada gʌmuaatuda giñvaavoitudaitai daida giñʌʌgiadagi.
24 Sioorʌ ivuaadagi ʌʌgi istumaasi ipʌlidi, ʌgai gia imimu Diaavora ʌʌmadu, dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ bai gʌduu dai muquiagi giñvaavoitudaitai ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuusaimu.
25 Tumaasi ʌrcʌʌgai ʌmo oodami vʌʌtarʌ isgamaitʌagi vʌʌsi istumaasi oidaga oidigi daama vai ibʌadʌ imiagi Diaavora ʌʌmadu.
26 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami tʌvaagiaiñdʌrʌ divia dai ʌpamu noragia iñagai dai gooquiʌrʌ ʌpamu divimu aanʌ ʌʌmadu mui Diuusi tʌtʌaañicarudʌ. Dai giñooga dadadaquigadʌ gʌrsicoli dadadaquida agai. Isʌmaadutai siaa ʌradagi giñvaavoitudaitai aanʌ ʌʌpʌ siaa ʌrogiadamu amaasi iñsiʌʌscadʌ diviagi.
27 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrvaavoi sai oidaga ʌmaadutai ismaacʌdʌ tami guuca sai maicoiya agai asta tʌʌgacai ismaasi siaaco tʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

28 Dai aidʌsi potʌi ʌSuusi bo mamacova tasaicʌdʌ tʌsai ʌmo giidiʌrʌ dai gamamada agai dai ʌʌmadu iimʌitadai Piiduru dai Jacovo dai Vuaana.
29 Dai aidʌsi daanʌitadai Diuusi ʌSuusi vuivasadʌ ʌmapʌdui dai yuucusidʌ cʌʌga tootuatu dai dadadacʌdami gʌnaato.
30 Tai gʌmaasitu gooca cʌcʌʌli abaana ʌSuusi dai ʌʌmadu gaaatagitadai ʌgai ʌrMoseesacaru ʌʌmadu Eliiasi.
31 Dai sicolimadi ʌmo cuudagi dadadacʌdami dai aagaitadai issoimaa taata agai ʌSuusi dai isducatai muquia agai Jerusaleenʌrʌ.
32 Tomasi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌaaduñdʌ aliʌ coocosimucatadai vʌʌscʌrʌ maicoocoi dai tʌʌ isducatai dadadacʌi ʌSuusi sicoli dai vʌgoocai cʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌʌmadu guucacatadai.
33 Dai aidʌsidʌ ʌcʌcʌʌli mʌʌcasioma iimimitadai ʌSuusi sonuaiñdʌrʌ taidʌ ʌPiiduru potʌtʌdai ʌSuusi:

—Mamaatʌtuldiadami, vʌʌsi ʌrcʌʌgai istami daraaja aatʌmʌ tʌtai duuñi vaica uucusai ʌmoco aapi gʌvʌʌtarʌ dai ʌmai Moseesa vʌʌtarʌ dai ʌmai Eliiasi vʌʌtarʌ —astʌtʌdai.
DʌmosʌPiiduru maimaatʌcatadai iscaititadai.
34 Dai quiaa ñioocaitadai ʌgai tai divia ʌmo icomai dai iiña vʌʌscatai tai ʌgai aliʌ duduaadimu tʌʌgacai isicomai saagida iji ʌcʌcʌʌli.
35 Tai icomiaiñdʌrʌ caidatu ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ icaiti:
—Idiavʌr giñmara dai aanʌ aliʌ oigʌdai. Ʌgiadavurai aapimʌ —ascaiti ʌñiooqui.
36 Dai aidʌsi capotʌi ʌñiooqui ʌgai gʌntʌgito tʌʌ sidʌ ʌSuusi caʌʌgi cʌacatadai. Dai vʌvaicai mamaatʌrdamigadʌ maiaagidi tomali ʌmaadutai tomali ʌmo ñiooqui istumaasi tʌʌ ʌgai.

———

37 Dai siaadiqui aidʌsi tʌaapai ʌgai giidiaiñdʌrʌ tai mui oodami vuvaaja dai vuidʌrʌ aayi ʌSuusi.
38 Tai ʌmo cʌʌli ʌoodami saagida gʌgʌrʌ ñiooqui daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, giñoigʌdañi dai nʌida giñmara, idi caʌmaduga giñmara cʌʌli.
39 Vai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ bʌbʌjʌi dai iiñaquitudai dai susuiquituldi dai totosacatudai tʌñidʌ dai soi vueeyi dai maidagitua ʌlidi.
40 Casiant goguama oí gʌmamaatʌrdamiga sai vuusaidana ʌgai goDiaavora tʌaañicarudʌ dʌmos ʌgai maitistui —astʌtʌdai.
41 Tai aa noragi ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Dañi aapimʌ sivi oidacami maivaavoidaracami dai maiʌʌgidaracami siʌʌ tʌvʌpi vaamioma viaacamu aanʌ isgʌnʌʌmadu daacagi dai gʌnnʌijadagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
Dai potʌtʌdai ʌgai ʌoogadʌ:
—Baigovai vuaapa gʌmara —astʌtʌdai.
42 Dʌmosaidʌsiʌali gʌʌli miaadʌrʌ cʌquiva taidʌ ʌDiaavora tʌaañicarudʌ dʌvʌʌrapi daitu dai suiquituli. DʌmosʌSuusi dodoligitu ʌDiaavora tʌaañicarudʌ dai duaadi ʌali gʌʌli dai tʌʌgi oogadʌ.
43 Tai vʌʌscatai maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌʌgituagi tʌʌgacai istumaasi mosʌʌ gʌducami ismaacʌdʌ idui Diuusi.

———

Dai maiquiaa tʌtʌgaitadai ʌgai istumaasi gʌntʌtʌʌgituagi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌSuusi tai ʌgai potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
44 —Cʌʌgavʌrcaʌca idi dai mostʌgitoca. Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami mʌgiñtʌʌgida agai aa oodami —ascaiti ʌSuusi.
45 Dʌmosʌmamaatʌrdamigadʌ maimaatʌ caʌcatadai istumaasi aagidi ʌgai, maimaaquiarsicatadai ʌgai oigaragai ismaatʌ cajiagi cascʌdʌ, dai ʌgai duduaadicuitadai isaagidagi sai cʌʌga aagidana isducatai maatʌ cajiagi ʌgai istumaasi aagaitadai ʌgai.

———

46 VaidʌʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ ʌʌgi gʌnaatagidi dai pocaiti sai sioorʌ ʌgiaiñdʌrʌ cʌʌgadu isvaamioma gatʌaanʌdagi.
47 DʌmosʌSuusi maí istumaasi gʌntʌtʌʌgitoitadai ʌgai dai bʌi ʌmo ali oodami dai gʌabaana cʌi
48 dai potʌtʌdai:
—Tomasioorʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai giñmamaatʌtuldiaraga dai cascʌdʌ oigʌdai idi ali oodami ʌgai giñoigʌdai aanʌ ʌʌpʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ giñoigʌdai aanʌ ʌgai oigʌdai ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi. Ismaacʌdʌ poʌlidi ismaisi gatʌaanʌi ʌgai vaa ʌgai dai vaamioma gatʌaanʌi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

49 TaidʌʌVuaana potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, tʌʌ aatʌmʌ ʌmoco ismaacʌdʌ potʌi sai gʌguvucadacʌdʌ vuvaiditadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ tʌtai daí sai camaivuvaidiña maitʌrʌʌmadu aimʌraitai ʌgai —astʌtʌdai ʌVuaana.
50 DʌmosʌSuusi potʌtʌdai:
—Maitavʌr daidiada. Ismaacʌdʌ maitʌrvui caatʌ ʌgai gʌrʌpa maasi tʌtʌgitoi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

51 AidʌsicamiaadimiistuigacotʌsadiaagaitadaiʌSuusitʌvaagiamu ʌgai pocaiti:
—AanʌangiaimiaiñagaiJerusaleenamu —ascaiti ʌSuusi.
52 Dai baitʌqui ootoi ojootosicami tai ʌgai iji ʌmo ʌmapʌcʌrʌ Samaalia dai gaagida agai siaaco gʌuuliñagi ʌSuusi.

53 Dʌmos ʌSamaaliʌrʌ oidacʌdʌ maitipʌli ismiaanai daasagi maatʌcai isJerusaleenamaco imʌitadai ʌgai.
54 Aidʌsidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi Jacovo ʌʌmadu Vuaana tʌʌ imaasi potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿ipʌlidipʌsi tʌsgatañiagi taí tʌvaagiaiñdʌrʌ dai vʌʌsi ugititudagi gooodami poduucai isduucai idui Eliiasicaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ? —astʌtʌdai.
55 Taidʌ ʌSuusi vui nʌnʌaava dai bagaimi dai potʌtʌdai:
—Aapimʌ maimaatʌ ismaasi gʌniibʌdaga.
56 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami maidiviacai cooda iñagai oodami baiyoma moscʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
Dai amaasi iji sibʌaacoga.

———

57 Dai aidʌsi voiyʌrʌ iimʌitadai ʌgai tai ʌmo cʌʌli potʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌoidatucuda iñʌlidi aanʌ vʌʌsi pʌsiaaco aimʌrdagi —astʌtʌdai.
58 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Cacaasiocai viaa gʌntʌʌtʌjoga vaidʌ ʌujuurugi gʌncoocosa, dʌmos aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami maiviaa tomali siaaco mootagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
59 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌmai cʌʌli:
—Giñoidañi —astʌtʌdai.
Dʌmos ʌcʌʌli potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, giñdagitoñi quiaa ʌʌpʌga anmʌʌ yaasagi giñooca —astʌtʌdai.
60 Dʌmos ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Dagitoñi vai ʌgai ismaacʌdʌ ʌpan ducami coidadʌ maiʌʌgiditai Diuusi yaasana gʌncoidadʌga, dai aapi imi dai gaaagida sai Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana —astʌtʌdai ʌSuusi.
61 Tai ʌmai cʌʌli potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌoida iñʌlidi aanʌ dʌmos giñdagitoñi quiaa nai mʌʌ diosagidagi giñaaduñi —astʌtʌdai.
62 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ gasicuandagi dai aa nʌʌjidagi maisʌʌli sicuanai, poduucai ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñoidatucuda ʌliada dai otoma imia ʌlidi gʌquiiyamu ʌgai maitʌrcʌʌga aata vuaadami Diuusi aa duiñdadʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

10

———

1 Dai cadaivunucai imaasi taidʌ ʌSuusi ʌcovai vuvaitu ʌʌpʌ vaic coobai dan baivustaama oodami dai mosgoogocatai baitʌqui ootoi vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco viaacatadai ʌgai isimiagi.
2 Dai potʌtʌdai:
—Mʌsiaaco iimia agai aapimʌ mui oodami cabaigʌnduuduna iibʌadʌ dai caʌca agai Diuusi ñiooquidʌ ʌpan duucai gʌpi ʌsicami ismaacʌdʌ casi gʌaagai yoovaragai. Dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ chiʌʌquidu cascʌdʌ daanʌdavurai aapimʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrʌpan ducami ʌʌsʌcami vai ootosana aa gʌñiñiooquituldiadamiga ismaacʌdʌ ʌrʌpan ducami pipiooñi vai aagida ʌgai ñiooquidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ baigʌnduuduna iibʌadʌ ʌgai ʌpan ducami ʌsicami.
3 Iimivurai aapimʌ. Dañi aanʌ ʌpan duucai gʌnootosai cañiiru sʌʌsʌyi saagida.
4 Maitavʌr vuucai gʌnmoraraaliga tomali gʌntumiñsi daraasacaru tomali aa susuusacai, dai maitavʌr guguquida voiyʌrʌ mʌsiaaco ajiagi oodami.
5 Mʌsiʌʌscadʌ ajiagi ʌmo quiiyʌrʌ vʌrai aagida ʌoidacami sai Diuusi ipʌlidi isiibʌstudacan tadacagi ʌgai iibʌadʌ.
6 Dai isami daacagi ʌmaadutai dai nʌnʌracagi isDiuusi soiñagi vai gʌiibʌstacan tadaca ʌgai ibʌadʌ aidʌ gia gʌiibʌstacan tadacamu ʌgai. Dai ismaitiipucagi tomali ʌmaadutai ami isnʌnʌracagi isDiuusi soiñagi vai gʌiibʌstacan tadacagi ʌgai vʌʌscʌrʌ aapimʌ gʌaagai isaagididagi gomaasi aa oodami.
7 Dai anaasi mʌsiaaco cʌʌga gʌnmiaadʌgidagi ʌgai vaa quiiyʌrʌ avʌr gʌnuuliña dai ugaavurai dai ii istumaasi viaacagi ʌgai, ʌmo pioooñi viaa sʌʌlicami mʌsaa namʌquidagi. Dai maitavʌr mosquiiquiʌrʌ ajioopada.
8 Dai mʌsiʌʌscadʌ ajiagi ʌmapʌcʌrʌ mʌsicʌʌga gʌnmiaadʌgidagi ugaavurai mʌstumaasi gʌnbiidagi.

9 Dai duduaaidavurai ʌcoococoidadʌ ismaacʌdʌ ami oidacagi dai poviavʌr tʌʌda
ʌoidacami: “Cadivia Diuusi dai gʌnʌʌʌmadu daaca agai daidʌ ipʌlidi isgʌnsoiñagi mai
cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ”.
10 Dai mʌsajiagi ʌmapʌcʌrʌ mʌsiaaco maitʌnmiaadʌgidagi vʌrai vuvaqui caayʌrʌ dai
potʌʌda:
11 “Asta dʌvʌʌragadʌ gʌnoidaga ismaacʌdʌ gʌrʌʌcasuana saí gigigidamu aatʌmʌ vʌrai po-
duucai maatʌca aapimʌ mʌsmaicʌʌga idui. Dʌmos maatʌcavurai sicayooga aayi siʌʌscadʌ
gatʌaanʌda agai Diuusi”.
12 Dai quiaa ñioocai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Aanʌ angʌnaagidi sai siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai
ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai soimaasi taatatulda agai ʌoodami ismaacʌdʌ
maitʌnmiaadʌgidagi vaamioma soimaasi taatatuldamu ʌgai siʌ Sodoomʌrʌ oidacami.

———

13 Aapimʌ Corasiiñiʌrʌ oidacami dai Betasaidʌrʌ oidacami siʌ soimaa taatamu aapimʌ.
IsTiiroʌrʌ dai Sidooniʌrʌ oidacami tʌʌgimudai istumaasi gʌgʌrducami mʌsmaasi
tʌʌ aapimʌ ʌgai gia caʌʌqui abiaadʌrʌ gʌnaadadamudai yuucusi tutucucami dai
gʌncocoomaivadamudai mataicʌdʌ dai poduucai maasiuldamudai iscaʌma duucai
gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai.
14 Dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami gʌngʌʌgʌvituldaraga vaamioma soimaascamu isʌTiiroʌrʌ dai
Sidooniʌrʌ oidacami vʌʌtarʌ.
15 Dai aapimʌ Capernauumʌrʌ oidacami. ¿Povai mʌsiʌnʌlidi mʌstʌvaagiʌrʌ ucami
tʌʌtʌidia agai? Baiyoma mʌtʌapañia agai dʌvʌʌrai utamacoga —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Dai potʌtʌdai ʌgai gʌmamaatʌrdamiga:
—Ismaacʌdʌ ʌʌgiditai gʌncaʌ aapimʌ ʌgai giñʌʌgiditai caʌ aanʌ ʌʌpʌ dai ismaacʌdʌ gaji-
aadʌrʌ gʌnvipieeyi aapimʌ ʌgai gajiaadʌrʌ giñvipieeyi aanʌ ʌʌpʌ dai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ
giñvipieeyi aanʌ ʌgai gajiaadʌrʌ vipieeyi ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

17 Taidʌ ʌvaic coobai dan baivustaama ʌpamu dadacai baigʌnʌliatugai dai potʌtʌdai ʌgai
ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, asta Diaavora tʌtʌaañicarudʌ vʌʌsi gʌrʌʌgi aagaitai aatʌmʌ
gʌtʌʌtʌaraga —astʌtʌdai ʌojootosicami ʌSuusi.
18 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aanʌ annʌidi isducatai gʌi ʌDiaavora tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpan duucai ʌmo siitañi.
19 Aanʌ angʌnmaa guvucadagai aapimʌ mʌsai cʌcʌisapaiña gʌgʌr coocoyi dai
nanacasʌrai dai poduucai vaamioma viaa aapimʌ guvucadagai isgʌrsaayu Diaavora.
Dai aapimʌ maisoimaa taatamai tomali ʌmo istumaasicʌdʌ.
20 Maitavʌr baigʌnʌliada cascʌdʌ gʌnʌʌgiditai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ. Baiyoma
mosgʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi oojisicatai gʌntʌʌtʌaraga mʌʌ tʌvaagiʌrʌ —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

21 Aidʌ otoma baiʌliatu Diuusi Ibʌadʌ ʌSuusi tai ʌgai potʌtʌdai:
—Giñooca aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ siaa gʌduutudai, aapiapʌ ʌrbaitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai
oidigi daama. Aapi apʌtmaimaatʌtuli idi maasi ʌsastudugami tomali ʌgai ismaacʌdʌ naana
maasi mamaatʌrʌi mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ maisi sastuduga dai ismaacʌdʌ mainaana maasi
mamaatʌrʌi. Cʌʌgaduava giñooca poduucai ipʌli aapi dai poduucai idui —astʌtʌdai ʌSuusi
gʌooga.
22 Dai apiamamaatʌtuldi ʌSuusi ʌoodami dai potʌtʌdai:
—Giñooca giñmaa vʌʌsiaʌcatai. Aanʌ ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai
tomali ʌmaadutai maicʌʌga giñmaatʌ mosʌca giñooca dai tomali ʌmaadutai maicʌʌga maatʌ
giñooca mosʌca aanʌ ismaacʌdʌ ʌrmaradʌ ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ oidaga aa ismaacʌdʌ maatʌ
giñooca mosʌca ismaacʌdʌ aanʌ ipʌlidi sai maatʌna.
23 Amaasi ʌgai vui nʌnʌava gʌmamaatʌrdamiga dai ʌʌgi ʌgai potʌtʌdai:
—Baigʌnʌlidi aapimʌ nʌiditai mʌstumaa nʌidi.
24 Aanʌ angʌnaagidi sai mui Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌmadu mui raraí nʌida
ʌliditadai mʌstumaasi aapimʌ nʌidi dai maitʌʌ, dai ʌgai caʌca ʌliditadai mʌstumaasi
aapimʌ caʌ dai maicaʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

25 Amaasi ʌmo mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ cʌquiva dai ii dai mʌʌ aatagida
agai ʌSuusi. Mosnʌida ʌliditadai ʌgai sabai aagana Suusi ʌmo istumaasi istumaasi vui
caatʌcagi ʌvaavoidaragadʌ dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿tumaasi istutuidi aanʌ isiduñiagi dai vʌʌscʌrʌ ʌʌmadu daacagi
Diuusi? —astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ʌgai dai oojisi sʌʌlicamiʌrʌ? Aapi nʌnʌidiña oojai vʌʌs tasai giñaagidañi iscaiti
—astʌtʌdai ʌSuusi.
27 Taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—“Oigʌadañi gʌDiuusiga vʌʌsi gʌiibʌdacʌdʌ, dai vʌʌsi gʌguvucadacʌdʌ dai vʌʌsi
gʌtʌgitoidacʌdʌ, dai oigʌadañi gʌaaduñi poduucai pʌsduucai gʌoigʌdai aapi ʌʌgi”
—astʌtʌdai.
28 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Cʌʌga pʌtgiñaa noragi isvʌʌsi gomaasi iduñia aapi, aapi vʌʌscʌrʌ oidacamu Diuusi
ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.
29 Vaidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌgi gʌsoiña ʌliditadai dai potʌtʌdai
ʌgai ʌSuusi:
—¿Voorʌ ʌrgiñaaduñi? —astʌtʌdai.
30 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌmo imidagai ʌmo cʌʌli tʌvañimitadai ʌmo voi Jerusaleenaiñdʌrʌ Jericooamu tai voiyʌrʌ
aayi ʌʌsivogami dai baitoma gʌviji dai ʌʌsi istumaasi vuucaticatadai ʌgai asta yuucusidʌ
dai sʌʌlicʌdʌ soidoodai dai baitoma muuquiadʌ viaa dai iji.
31 Dai aidʌpʌcʌ amui imʌitadai ʌmo paaligadʌ judidíu ʌgai vaa voiyʌrʌ dai tʌʌgacai
mossʌʌli daivusai.
32 Dai ʌmo leviita ʌʌpʌ amui sʌʌli daivusai dai aidʌsi tʌʌ ʌgai mosdaivusai ʌʌpʌ.
33 Dai ʌmai cʌʌli Samaaliaiñdʌrʌ ʌgai vaa voiyamu imʌitadai dai tʌʌgacai soigʌʌldian
taada.
34 Dai miaadʌrʌ cʌquiva siaaco caatʌcatadai ʌcʌʌli dai duaadi istuidana saasaquicatadai
asaiticʌdʌ dai valieenticʌdʌ, dai vipiosolicʌdʌ vuupuli dai ʌʌgi gʌsoiga daama daí dai bʌʌcai
ʌmo quiiyamu dai ami gʌuuli ʌʌmadu dai nuucagi.
35 Dai siaadiqui aidʌsi caimia agaitadai ʌSamaaliʌrʌ oidacami vuuvaitu goo piisu dai
maa ʌoidacami dai potʌtʌdai: “Nuucadacañi idi cʌʌli dai pʌsvaamioma siaa duadagi
gʌaa namʌʌquidamu aanʌ iñsiʌʌscadʌ ʌpamu diviagi”, astʌtʌdai ʌSamaaliʌrʌ oidacʌdʌ
ʌoidacami.
36 Dai sivi maacʌdʌ idi vʌvaicai cʌcʌʌli ʌraduñdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ baitoma gʌviji
ʌʌsivogami —astʌtʌdai ʌSuusi.
37 Taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ itʌi:
—Ʌgai ismaacʌdʌ soigʌʌli tʌʌgacai —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Imiñi aapi dai poduuñi ʌʌpʌ —astʌtʌdai.

———

38 Dai apiaimʌi ʌSuusi dai aayi ʌmaapʌcʌrʌ. Vai ami oidacatadai ʌmo ooqui Maaruta
tʌʌgiducami dai miaadʌgi gʌquiiyʌrʌ.
39 Daidʌ ʌMaaruta siʌgʌcatadai ʌmai ooqui María tʌʌgiducami. Tai ʌgai vuidʌrʌ daiva
ʌSuusi dai caʌca agai istumaasi aagaitadai ʌgai.
40 Dʌmos ʌMaaruta aliʌsi istumaa vuaadatadai cusiñiʌrʌ dai miaadʌrʌ cʌquiva siaaco
daacatadai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿maitapʌsvuamʌ ʌlidi tomalaachi isgiñsiisi ʌʌgi giñvidagi mosʌʌsi
aa duiñdagai? Aagidañi tudu vaidʌ giñsoiñana —astʌtʌdai ʌMaaruta.
41 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maaruta, Maaruta, maitivuamʌ ʌliada aapi mosʌʌ naana maasicʌdʌ.
42 Mosaliʌmo istumaasi oidaga ismaacʌdʌ vaamioma gʌaagai dai goMaría gia bʌi
cʌʌgaducʌdioma aa duiñdagai dai tomali ʌmaadutai maivoopoidamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

11

———

1 Ʌmo imidagai ʌSuusi gamamadaitadai ʌmo ʌmaapʌcʌrʌ. Dai aidʌsi canaato mamagi
ʌgai tai ʌmaadutai ʌmamaatʌrdamigadʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, gʌrmaatʌtuldañi mamadaragai poduucai isduucai ʌVuaana
maatʌtuli gʌmamaatʌrdamiga —astʌtʌdai.
2 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:

—Mʌsiʌʌscadʌ gamamadadagi vʌrai aduucai gamamadada:

Gʌrooga aapi pʌsmaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja, aatʌmʌ ipʌlidi isʌoodami gʌsiaa duutuadagi, dai maatʌna isaapi maisoimaasi ivueeyi vai otoma aʌna istuigaco gatʌaanʌda agai aapi tami oidigi daama vaidʌ ʌpʌduuna pʌstumaasi aapi ipʌlidi tanai oidigi daama ʌpan duucai tʌvaagiʌrʌ.

3 Gʌrsoiñañi tʌtai viaaca aatʌmʌ cuaadagai siʌʌsi tʌgito sivi vʌʌtarʌ.

4 Dai gʌroigʌldañi vʌʌsi gʌrsoimaascamiga aatʌmʌ ʌʌpʌ oigʌldi vʌʌscatai ismaacʌdʌ soimaasi gʌrvuiididi.

Maiti dagito isʌDiaavora gʌraagiadan tadacagi isiduñia aatʌmʌ soimaasi poduucai vʌrgamamadada.

Astʌtʌdai ʌSuusi.

5 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Ducami isʌmaadutai aapimʌ viaacagi ʌmoco gʌnaduñi pai aapi imiagi quiidiamu ʌrantucarʌ pai potʌʌda aapi: “Giñaduñi giñtañiuvidañi vaica tascali,

6 utudama giñdiviji ʌmoco giñaduñi mʌʌcasdʌrʌ imʌʌdami dai aanʌ maiviaa istumaasi biidagi”.

7 Dai ducami siʌgʌmai aa gʌnoragidagi tuucavidʌrʌ dai povʌtʌʌdagi: “Maitigiññiooquiada casia cuupi quitaagiña dai giñmaamara giñʌʌmadu vʌʌtʌ giñvaacosiʌrʌ nai cascʌdʌ maitistutuidi aanʌ isvañigʌcai gʌmaquiagi tomali ʌmo istumaasi”.

8 Aanʌ angʌnaagidi tomasi maivañigʌcai gʌmaa ʌgai istumaasi gʌaduñicatai baiyoma vañigian taada ʌgai dai gʌmaquiagi vʌʌsi istumaasi tʌgitoca aapi maicaʌca ʌliditai ñioocadami.

9 Cascʌdʌ aanʌ angʌnaagidi mʌsai daanʌiña Diuusi sai gʌnsoicʌiña mai viaaca aapimʌ tʌgitocagi dai gʌaagai mʌscʌʌga vaavoitudadagi sai Diuusi gʌnsoicʌda agai.

10 Sioorʌ daanʌdagi Diuusi sai soicʌiña gia soicʌiña.

11 Ʌmaadutai aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrgaooga ¿mʌsbai oidana aapimʌ gʌnmara ʌmo odai isgʌntaanʌda ʌgai paana? ¿Siʌpʌ oidagi ʌmo cooyi isgʌntaanʌda ʌgai vatopa?

12 ¿Isgʌntaanʌda ʌgai ʌmo tacunono isbai oidana aapimʌ ʌmo nacasʌrai?

13 Mʌsaapimʌ ismaacʌdʌ maicʌʌ tuutuiga maatʌ oidi gʌnmaamara istumaasi cʌʌgaducami siooma cʌʌga gʌnooga ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja gʌnootosdamu gʌIbʌdaga vai gʌnʌʌmadu daacana vʌʌscatai sioorʌ ipʌliadagi isʌʌmadu daaca ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

14 ʌSuusi vusaasditadai ʌmo cʌʌliaiñdʌrʌ ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. ʌDiaavora tʌaañicarudʌ muudutu ʌcʌʌli. Dai aidʌsi vuusai ʌDiaavora tʌaañicarudʌ taidʌ ismaacʌdʌ muudutu istui isñiooquiagi ʌpamu. Taidʌ ʌoodami maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi tʌʌgacai imaasi.

15 Dʌmos ʌʌmoco pocaiti:

—Idi cʌʌli vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Beelsevú guvucadadʌcʌdʌ —ascaiti ʌoodami. Beelsevú ʌrDiaavora dai aliʌ guvuca.

16 Dai aa mosnʌijada ʌlidi astumaa duuna ʌSuusi dai cascʌdʌ potʌtʌdai sai tʌʌgidana ʌmo istumaasi gʌducami tʌvaagiaiñdʌrʌ.

17 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai istumaasi gʌntʌtʌgitoitadai ʌgai dai potʌtʌdai:

—Isaipaco gʌncocodagi ʌmapʌcʌrʌ oidacami ugitimu ʌoodami dai baabaquidʌ suuligimu.

18 Poduucai ʌʌpʌ isʌDiaavora ʌʌgi gʌcocodagi otoma camaitatʌaanʌdan tada ʌgai cascʌdʌ poduucai gʌnaagidi aanʌ pocaititai aapimʌ ansai aanʌ vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Beelsevú guvucadadʌcʌdʌ.

19 Siʌrvaavoicamudai isDiaavora guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ aidʌ gia aapimʌ gʌnaaduñi vuvaidi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ ʌʌpʌ. ʌʌgi ʌgai gʌnaagidamu ismaitʌrvaavoi isDiaavora guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ ʌʌmadu ʌgai.

20 Baiyoma Diuusi guvucadadʌcʌdʌ vuvaidi aanʌ Diaavora tʌtʌaañicarudʌ dai poduucai cʌʌ maatʌ aapimʌ iscaaayi istuigaco Diuusi soicʌda agai oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.

21 Siʌʌscadʌ ʌmo oodami guvuacami dai cʌʌga gagatocami nuucadacagi gʌquii dai vʌʌsi istumaasi oidaga ami poduucai maitiipu sioorʌ gaʌʌsidagi ami.

22 Dʌmos isdiviagi ʌmai vaamioma guvuacami dai vaamioma istuidiagi dai ʌʌsidagi vʌʌsi gagatodʌ istuucʌdʌ gʌtʌgitocatadai ʌgai isgʌsoiñagi dai gataacogida ʌgai vʌʌsi istumaasi gaʌʌsidagi.

23 Sioorʌ maitʌrgiñʌʌmaducagi ʌgai giñvuidʌrʌ caatʌ sioorʌ maitiñsoiña aagiadagi
ʌoodami isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaqui ʌgai sobicʌi sai maivaavoitudana dai maicʌʌgacʌrʌ
vuvaacʌna.

———

24 Siʌʌscadʌ ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ vusiagi ʌmo cʌʌliaiñdʌrʌ oidigana aimʌraiña dai
gaagaiña siaaco gʌibʌʌstagi dai siʌʌscadʌ maitʌgia ʌgai siaacoga povʌ ʌʌlidiña: “Ʌpamu
animiagi giñquiiyamu iñsiaadʌrʌ vuusai”, asʌʌlidiña.
25 Dai siʌʌscadʌ ʌpamu ami diviagi ʌgai dai tʌtʌʌgaiña ʌcʌʌli ʌpan duucai ʌmo quii cʌʌga
voisiquicami dai cʌʌga bai duñisicami.
26 Dai amaasi ʌgai aimʌrai dai vuaapai ʌʌpʌ cuvaracami Diaavora tʌtʌaañicarudʌ. Dai ʌgai
ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa vapacʌiña ami cʌʌliʌrʌ dai ami oidacana dai poduucai ʌcʌʌli vaamioma
soi gʌvuaadana isvaasʌquioma —ascaiti ʌSuusi.

———

27 Aidʌsidʌ ʌSuusi aagaitadai imaasi, tai ʌmo ooqui oodami saagida iiña dai pocaiti:
—Siʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌmarai dai gʌsiitu —astʌtʌdai ʌooqui ʌSuusi.
28 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Ʌcaasi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ʌʌpʌ vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai
ʌʌgiditai caʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

29 Daidʌ ʌoodami apiagʌnʌmpaidimi ami ʌSuusi sicoli taidʌ ʌSuusi gʌaagacai ma-
maatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ dai potʌtʌdai:
—Oodami sivi oidacami aliʌ maicʌʌga tuutuiga dai giñaagidi ansaidʌ iduuna ʌmo
istumaasi gʌducami ʌgai vuitapi, dʌmos maitʌʌgimu ʌgai ʌmai istumaasi gʌducami
mosʌcaasi ʌistumaasi gʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi ootosacai Joonasi Ñiñiviamu vai ʌgai
aagidi ʌoidacami sai ugitia agai ʌgai ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi
ivuaadagi.
30 Poduucai ʌʌpʌ giñootoi Diuusi. Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai
aagidamu aanʌ sivi oidacami sai ugitia agai ʌʌpʌ ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai
camaisoimaasi ivuaadagi.
31 Siʌʌscadʌ caaiyagi istuigaco Diuusi nʌidagi oodami sividadʌ ismaacʌdʌ
ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami, daidʌ ʌooqui ismaacʌdʌ
ʌrbaitʌcʌaacamicatadai Siipʌrʌ divimu dai gʌpiʌrʌ suuligamu ʌoodami sivi oidacami.
Ʌgai sʌʌlicʌdʌ mʌʌcasdʌrʌ divia dai caʌca agai istumaasi aagai ʌSalomoñi. Ʌgai ʌrʌmo
tʌaanʌdami saitudugami dai tami daja aanʌ sivi dai vaamioma ʌrtʌaanʌdami aanʌ
siSalomoñi mai aapimʌ maitiñʌʌgiditai caʌ.
32 Ismaacʌdʌ Ñiñiviʌrʌ oidacatadai dadimu siʌʌscadʌ Diuusi nʌida agadagi sivi oidacami
ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami, daidʌ ʌÑiñiviʌrʌ
oidacami gʌpiʌrʌ suuligamu ʌoodami sivi oidacami ʌʌpʌ mai aapimʌ maitiñʌʌgiditai caʌ
ʌgai gia caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai aidʌsi ʌJoonasicaru
aagidi Diuusi ñiooquidʌ, dai tami daja aanʌ dai vaamioma ʌrtʌaanʌdami aanʌ siJoonasi.

———

33 Tomali ʌmaadutai cucuudagʌi ʌmo cuudacarui dai gooquiʌrʌ ʌstoquicʌrʌ dadasai
tomali ʌmo cajooñi uta baiyoma tʌcavacamiʌrʌ gʌdadasai vai sioorʌ vapacʌdagi istutiadagi
isnʌaadagi.
34 Gavuupuji ʌrʌpan ducami ʌmo cuudacarui gatuucuga vʌʌtarʌ isgʌvuupuji
cʌcʌʌgaducagi vʌʌsi gʌtuucuga ʌʌpʌ viaa cuudagi, dai isgʌvuupuji maicʌcʌʌgaducagi
gʌtuucuga ʌʌpʌ ducami istucagamucagi.
35 Goovai ismaacʌdʌ maatʌ aapimʌ Diuusicʌdʌ ʌpan ducami ʌmo cuudagi
gʌntʌgitoidagʌrʌ gʌnnuucadacavurai aapimʌ vai maituucuna dai poduucai tucapi viimu
aapimʌ.
36 Iscʌʌga cuudagʌcagi vʌʌsi gʌntʌgitoidagʌrʌ dai maitiipucagi tomalaachi tucapi dai
poduucai cʌʌga maatʌ caʌcamu aapimʌ ʌpan duucai mʌsduucai nʌidi ʌmo tuucavi siaaco
cʌʌga cuudagʌcagi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

37 Dai aidʌsi cadagito ñioo ʌSuusi tai ʌmo fariseo vaí sai quiidiʌrʌ gaugana. Taidʌ ʌSuusi
ii dai meesa vuidʌrʌ daiva.
38 Taidʌ ʌfariseo maitʌʌ istumaasi gʌtʌgituagi tʌʌgacai siʌSuusi maivacoi gʌnoonovi
isducatai viituli Moseesacaru ʌjudidíu.
39 Tai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:

—Aapimʌ fariseo vuaanai gʌnajaasocoli ʌʌbʌadʌrʌ dʌmos aapimʌ tuculimadai gʌnʌranaga muuquimudagaicʌdʌ dai soimaascamicʌdʌ.
40 Vupuiiruga aapimʌ, ¿maitamʌs maatʌ tʌtʌgitoi maitamʌs maatʌ sai sioorʌ idui ʌʌbʌadʌrʌ idui ʌʌpʌ ʌraviadʌrʌ?
41 Gaoidiadavurai oidicami baigʌnʌliaracʌdʌ dai poduucai maitʌrsoimaasi iducamicamu aapimʌ.
42 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ fariseo vʌʌsi istumaasi viaa aapimʌ aa oidi oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ, asta ivaagi mʌsmaacʌdʌ bʌʌjʌi. Cʌʌgadu isoidiada aapimʌ oodami Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ mʌstumaasi viaacagi dʌmos aliʌ soi duucai nʌidi aapimʌ gʌnaaduñi dai maioigʌdai Diuusi gomaasi gia maicʌʌgadu.
43 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ fariseo. Oojoidi aapimʌ iscʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ dadaarʌdagi judidíu quiquiuupaigadʌrʌ dai oojoidi aapimʌ isvʌʌsi oodami siaa gʌnduutuadagi.
44 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ fariseo dai aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Aagai aapimʌ ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Aapimʌ ʌrʌpan ducami siaaco gʌyaasapai coidadʌ dai camaimaatʌgia maasi daamadʌrʌ vaidʌ ʌoodami daama dʌgavuscʌiña maimaatʌcatai siʌ sigalnaasi uta, pomaasi aapimʌ ʌraviadʌrʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
45 Tai ʌʌmoco ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ aa noragi dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, aagaitai aapi imaasi asta aatʌmʌ vʌʌsi gʌrñiooquidi —astʌtʌdai ʌgai ʌSuusi.
46 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Siʌ soimaa taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌpʌ. Aapimʌ pocaiti sai gʌaagai siduñiagi mui naana maasi istumaasi maiaagai Moseesacaru. Ducami isvaamioma cucuspiada aapimʌ asta siʌʌsi uucami maitistutuidi ʌoodami dai aapimʌ maicucuspʌi tomalaachi.
47 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ. Aapimʌ ivuiididi baabaquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ coi gʌnʌʌqui aaduñicaru.
48 Cʌʌga maatʌ aapimʌ vʌʌsi gomaasi dai soicʌdʌ mʌnʌlidi aapimʌ gʌnaaduñicaru. Ʌgai coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ mai aapimʌ ivuiididi baabaquidʌ.
49 Cascʌdʌ Diuusi ismaacʌdʌ maatʌ vʌʌsiʌcatai pocaiti: “Gʌnootosdamu aanʌ giñiñiooquituldiadamiga ʌʌmadu giñojootosa mʌsiaapimʌ coodamu ʌʌmoco dai aa soimaa taatatuldamu”, ascaiti Diuusi.
50 Diuusi soimaasi gʌntaatatulda agai aapimʌ sivi oidacami vʌʌsicʌdʌ ʌñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gʌncooditu aidʌsi abiaadʌrʌ cʌquiva gooidigi.
51 Aidʌsi abiaadʌrʌ gʌmuaatu Aveelicaru asta aidʌsidʌ gʌmuaatu Zacariiasicaru ʌgai ismaacʌdʌ gʌmuaatu ʌgʌʌ quiuupai abaana vai ajadʌrʌ cʌʌca ʌooroñi mʌsiaaco mʌmʌidiña vustaaqui isducatai gatʌjai Diuusi. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai Diuusi gʌpiʌrʌ gʌnsuuliga agai aapimʌ sivi oidacami ʌʌpʌ.
52 Siʌ soimaa taatamu aapimʌ mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Ducami iscuupaca aapimʌ candaadocʌdʌ siaaco oidaga Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ, dai aapimʌ viaa yaavigadʌ dai maivapacʌi aapimʌ dai tomali maidadagitoi aa isvaapaquiagi tomasi vaapaquia ʌlidi ʌgai —astʌtʌdai ʌSuusi.
53 Aidʌsi aagidi ʌSuusi imaasi taidʌ ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo aliʌ baacoi ʌgai vui dai gʌnaagacai tʌcacaimi mui naana maasi,
54 sabai aagana ʌgai ʌmo istumaasi vaavoidaragadʌ vui vai poduucai gʌpiʌrʌ vuaaja ʌgai.

12

———

1 Tai amaasi mui miil oodami gʌnʌmpagi sʌʌlicʌdʌ muidu dai asta gʌncʌcʌisapai aipacoga. Taidʌ ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌʌpʌga gʌmamaatʌrdamiga dai potʌtʌdai:
—Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca aapimʌ. Maitavʌr ʌpan duucai ivuaada gofariseo. Goovai aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi vai aa nʌidiña dai poduucai ivuaada ʌlidiña ʌʌpʌ dʌmos aapimʌ maitʌaagai ispoduucai ivuaadagi.
2 Maioidaga tomali ʌmo istumaasi ʌstoquicami tomasi duudusali gʌaagai vʌʌscʌrʌ vʌʌsi gʌmamaatʌi, dai maioidaga tomali ʌmo istumaasi ʌstoquicami ismaitʌmaasiuldagi.
3 Vʌʌsi mʌsmaacʌdʌ aagai aapimʌ tucarʌ vʌʌsi gomaasi gʌcaʌcamu tasʌrʌ, dai mʌsmaacʌdʌ duudusali aagai aapimʌ cuupacatai quitaagiña goovai vʌʌsi iiñacaitai gʌaagadamu baabaqui daamadʌrʌ.

———

4 Aapimʌ giñaaduñi angʌnaagidi sai maitʌaagai mʌsʌʌbiadagi ʌgai ismaacʌdʌ mumueeyi gatuucuga, dai gooquiʌrʌ ʌgai camaitistutuidi isiduñiagi vaamioma.
5 Dʌmosgʌnaagidamuaanʌsioorʌgiagʌaagaimʌsʌʌbiadagi. ʌʌbiadavurai ʌgai ismaacʌdʌviaa guvucadagai isbʌʌquiagi muuquiadʌibʌadʌDiaavor ʌʌmadu. ʌjʌ, ʌgai gia gʌaagai mʌsʌʌbiadagi.
6-7 Diuusi vaamioma gʌnoigʌdai aapimʌsiʌujuurugi cascʌdʌmaitavʌr duduaadicuda cʌʌmaatʌaapimʌisgʌgaagarai taama ujuurugi gooca sintaavucʌdʌvai Diuusi vʌʌscʌrʌ nuucadacana. Diuusi maatʌvʌʌsiaʌcatai asta siʌʌjʌquidu ʌʌmadutai cuupadʌ.

———

8 Gʌnaagidianasaivʌʌscataiismaacʌdʌgʌnmaasiuldi oodami vuitapi isgiñvaavoitudai aanʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌviaa ʌmo sʌʌlicami maiʌstocadamu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ vuitapi mosaagamu aanʌisʌgai ʌrgiñmaamara.
9 Dai ismaacʌdʌgiñʌstocadagi oodami vuitapi aanʌ ʌʌpʌ ʌstocadamu ʌgai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ vuitapi.
10 Dai tomasioorʌismaacʌdʌgiñvui ñioocadagi aanʌismaacʌdʌviaa ʌmo sʌʌlicami istutuidi isoigʌldagi. Dʌmosioorʌsoimaasiñiooqui aagadagi Diuusi Ibʌadʌvuiʌgai gia maiviaa gʌoigʌldaraga.
11 Mʌsiʌʌscadʌvaama gʌntuutusa agadagi ʌmo quiuupaigadʌrʌ judidíu siʌʌpʌ baitʌguucacami dai aa sʌʌlicami viaacami vuidʌrʌ, maitavʌr vuamʌ ʌnʌliada Diuusi Ibʌadʌgʌnsoiñamu.
12 Mʌsiuuduucucaviaacagiisñiooquiagimʌsducatai gaaa noragidagi dai mʌstʌiyagi —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

13 Tai ʌmaadutai ʌoodami saagidaiñdʌrʌ potʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, aagidañi giñsiisi tʌtaidʌ ʌrtaacoida aatʌmʌ gʌrvustuidaga —astʌtʌdai.
14 DʌmosʌSuusi potʌtʌdai:
—Giñaduñi, ¿toorʌ giñdaí aanʌ dunucami duucai siʌʌpʌ taacogiadami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ? —astʌtʌdai.
15 Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Dañi gʌnnuucadacavurai dai maicoimudadʌ tuutiaca tomasi naana maasi viaa ʌmo oodami maimosʌca ʌgaicʌdʌ duaaca —astʌtʌdai ʌSuusi.
16 Dai amaasi aagidi ʌSuusi ʌmo ñiooqui ʌoodami cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Oidacatadai ʌmo cʌʌli riicuacami, daidʌ ʌʌsidʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga gʌduitadai.
17 Vaidʌ ʌriicu gʌtʌtʌgitoi dai povʌʌlidi: “Istumaa duuñimu aanʌ maiviaa aanʌ siaaco baituagi giñyoova”.
18 Daida povʌʌli: “Casian maatʌ istumaa duñiagi. Suuligamu aanʌ gotroojo daidʌ iduuñimu aa gʌgʌrducamioma dai ami baituamu aanʌ vʌʌsi giñyoova dai vʌʌsi iñstumaa viaa.
19 Dai amaasi povaiñtʌʌdamu aanʌ”, ascaiti ʌriicu. “Mui naana maasi apʌviaa baidarajami mui uumigi vʌʌtarʌ sivi gia gʌibʌstañi gacuaadañi dai baigʌliada”, ascaiti ʌriicu.
20 DʌmosDiuusi potʌtʌdai: “Vuiirugami aapi idi vaa tucarʌ pʌmuquia agai dai vʌʌsi istumaasi viaa aapi, ¿sioorʌ vʌʌtarʌ viimu goovai?” astʌtʌdai Diuusi.
21 ʌʌgi poduucai ʌpʌvueeyi ʌoodamicʌdʌ isʌmpaidiadagi mui naana maasi ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ ʌgai mossoitigamiʌrʌ vipiʌʌyi Diuusi vuitapi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

22 Dai gooquiʌrʌ potʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga:
—Gʌnaagidianamaitavʌrvuamʌ ʌnʌliada cuaadagaicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ ugia agai dai oidaca agai, tomali yuucusicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ gʌnaada agai.
23 Gaibʌdagavaamiomagʌaagaisicuaadagai, dai gatuucuga vaamioma gʌaagai siyuucusi.
24 Gʌntʌgitovʌrnʌidacoocoñiʌrʌ, ʌgai maitaʌsai tomali maitayoovai tomali maiviaa gʌntroojoga, dʌmosDiuusi ʌgai dai maacai cuaadagai. Sʌʌlicʌdʌvaamioma namʌʌga aapimʌsiujuurugi.
25 ¿Dai voorʌ aapimʌ tomasiʌʌsi naana maasi gʌntʌtʌgitoi istutuidimʌsi istaajucami metro vaamioma gʌntʌcavaldagi?
26 Mʌsmaitistutuidiisiduñiagiistumaasimaisijaigamaitavʌrvuamʌ ʌnʌliada ʌma maasicʌdʌ.

27 Gʌntʌgitovʌɾ nʌida yoosigiʌɾʌ ducatai gʌʌɾai maitaaata vuaadatai tomali maitaiilutaitai, dai vʌʌscʌɾʌ gʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌraí Salomoñi ismaacʌdʌ viaacatadai yuucusi cʌcʌʌgaducami vʌʌscʌɾʌ maiʌpa maasi gʌai goyoosigai.
28 Gʌntʌgitovʌɾ nʌida yoosigiʌɾʌ ʌmo imidagai oidigana guucacana dai siaadiqui mʌicana, vai vʌʌscʌɾʌ Diuusi sigia maasi yuucustudai, vʌʌsi vaamioma gʌnyuucustudana ʌgai aapimʌ tomasi maicʌʌga vaavoitudai aapimʌ.
29 Cascʌdʌ avʌɾ maivuamʌ ʌnʌliada gaagaitai istumaasi ugiagi dai istumaasi iiyagi.
30 Vʌʌsi ʌoodami oidigi daama oidacami mosʌca gomaasiʌɾʌ gʌntʌtʌgitoiña, dʌmos aapimʌ viaa ʌmoco gʌnooga ismaacʌdʌ camaatʌ istʌgito aapimʌ vʌʌsi gomaasi.
31 Baiyomavʌɾ ipʌliada aapimʌ sai Diuusi gʌnsoicʌiña vai cʌʌgacʌɾʌ oidaca aapimʌ siDiuusi gʌnsoicʌdamu siviaacamu aapimʌ istumaasi tʌgitocagi.

———

32 Maitavʌɾ duduaadicuda aapimʌ ʌɾʌpan ducami giñsosoiga cañiiru dai chiʌʌquidu aapimʌ. Dai aliʌ baigʌʌlidi Diuusi gʌnmaacacai oigaragai isgatʌaanʌda aapimʌ siaaco tʌaanʌi ʌgai.
33 Gaagardavurai aapimʌ mʌstumaa viaa dai oidiada soituutuigami poduucai ivuaadamu aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ vai gʌntumiñsiga maisiaa gʌvueeyi dai poduucai ʌʌpʌ bai darasaidamu aapimʌ gʌnvustuidaga tʌvaagiʌɾʌ siaaco maiuugiatʌi dai siaaco maivapacʌi ʌʌsivogami tomali vatopadagai isugiugagi.
34 Ami siaaco ʌmpaidiada aapimʌ gʌnvustuidaga mosami gʌntʌgitocana.

———

35 Aanʌ imia iñagai tʌvaagiamu ʌmo imidagai dai ʌpamu divimu aanʌ. Baigavʌɾ ʌnduuca dai giñnʌnʌraca.
36 Ʌpan duucai ʌpipiooñi nʌnʌracana gʌnaamu isdiviagi ʌmo cunataragiaiñdʌɾʌ vai cupioquidagi ʌgai quitaagiña mosaʌcai ʌgai dai quitaagiña ñiooquiagi.
37 Siʌʌ baigʌnʌliadamu ʌpipiooñi ismaacʌdʌ maicoocosʌcagi aʌcai aamudʌ. Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai ʌʌgi gaaamu bai gʌduuñimu dai meesa vuidʌɾʌ daraasamu gʌpipiooñiga dai bibidamu.
38 Tomasi ʌran tucarʌ divia ʌgai siʌpʌ sialimadʌ, siʌʌ baigʌnʌliadamu ʌpipiooñi ismaacʌdʌ nʌaadagi vai diviagi ʌaamudʌ.
39 Dai maatʌcavurai aapimʌ idi ʌʌpʌ —ascaiti ʌSuusi—. Ducami isʌmo oidacami ʌmo quiiyʌɾʌ ismaatʌcagi isiuu duucu ami quiidiʌɾʌ divia agadagi ʌmo ʌʌsivogami maicosian tada ʌgai nuucadacatai sai maivaacʌna quiidiʌɾʌ dai ʌʌsidana.
40 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ gʌaagai mʌsbai gʌnducagi siuu duucu aapimʌ siooma maitʌgitocagi divimu aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

41 Tai amaasi ʌPiiduru tʌcacai dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿voorʌ vʌʌtarʌ aagai aapi idi cuento mosʌca aatʌmʌ vʌʌscatai sio? —astʌtʌdai.
42 Taidʌ ʌSuusi itʌi:
—Ʌmoco gaaamu vʌʌscʌɾʌ gaagaiña ʌmoco ʌʌgidaracami dai saituduacami saidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌcana pipiooñigadʌ dai bibidiña siuu duucu gʌaagadagi.
43 Baigʌʌliadamu ʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ ivueeyi vʌʌsi cʌʌga siuu duucu diviagi ʌaamudʌ.
44 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi saidʌ ʌaamudʌ tʌaanʌdami duucai vituldamu vʌʌsi istumaasi viaaca ʌgai.
45 Dʌmos siʌpiooñi ismaacʌdʌ tʌaanʌdami duucai viaagi ʌaamudʌ povʌʌldagi siʌaamudʌ maiotoma divia agai, dai gʌaagacai soi vuaadagi ʌgaa pipiooñi ʌʌmadu ʌcusñiñiru dai ʌgai gacuaadagi dai gayʌʌdagi dai navamuagi.
46 Dai poduucai ʌaamudʌ divimu siuu ducuu ʌpiooñigadʌ siooma mainʌnʌracagi, dai siuu duucu ʌgai maimaatʌcagi dai sʌʌlicʌdʌ soimaa taatatuldamu ʌgai daidʌ iduuñimu ʌgaicʌdʌ isducatai ʌpʌvueeyi ʌmaiʌʌgidaracʌdʌ ʌʌmadu.
47 Daidʌ ʌpiooñi ismaacʌdʌ maatʌ istumaasi ʌaamudʌ ipʌlidi isiduñiagi dai maibai gʌducagi dai maiʌʌgidagi vʌʌsi ismaacʌdʌ tʌjai ʌaamudʌ, ʌgai soimaa taatamu gʌgʌʌgʌtudacai.
48 Dʌmos ʌpiooñi ismaacʌdʌ maimaatʌcagi daidʌ iduñiagi istumaasi soimaascami ʌgai vʌʌscʌɾʌ maisi soimaa taatamu. Dai ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma maatʌ Diuusi ñiooquidʌ dai maiʌʌgidi ʌgai vaamioma soimaasi taatatuldamu Diuusi.

———

49 Divia aanʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai vʌʌsi oidi daama oidacami vʌʌscatai ismaacʌdʌ giñvaavoitudagi oigʌldamu aanʌ vʌʌsi soimaascamigadʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ maitiñvaavoitudagi ugitimu. Sʌʌlicʌdʌ canʌijada iñʌlidi aanʌ idi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai iscaaipaco imʌdagi ʌpan duucai taí.
50 Aliʌ soimaa taatamu aanʌ chiʌʌqui tasai, dai soigiñʌliadamu asta siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco soimaa taata iñagai aanʌ.
51 Aapimʌ povʌnʌlidi ansai aanʌ divia sai siooma oidacana vʌʌsi oodami, maitavʌr vaavoi baiyoma divia aanʌ vai oidacana cocodi aanʌcʌdʌ.
52 Dai sivi baitʌacoga oidacamu taama ʌmo quiiyʌrʌ oidacami dai vaica vuidʌrʌ vʌʌtʌcamu gooca.
53 Ʌoogadʌ vuidʌrʌ caatʌcamu gʌmara cʌʌli daidʌ ʌmaradʌ gʌooga, daidʌ ʌdʌʌdʌ vuidʌrʌ caatʌcamu gʌmara ooqui daidʌ maradʌ gʌdʌʌ, daidʌ tuumudʌ vuidʌrʌ caatʌcamu gʌcaa dʌʌ daidʌ ʌcaa dʌʌdʌ gʌtuumu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

54 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ ʌoodami:
—Siuu duucu nʌijada aapimʌ iicomai isuruñi amadʌrʌ vuvacʌi otoma pocaitiña aapimʌ sai duuduquia agai, vai povʌ vuaadana.
55 Dai siʌʌscadʌ dʌvʌʌrai toñiamadʌrʌ ʌvʌrdagi pocaitiña aapimʌ sai toñica agai, vai povʌ vuaadana.
56 Aapimʌ ismaacʌdʌ aagaiña ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivuaadana. ¿Ducatai maatʌ aapimʌ ismaasca agai oidigi mosnʌiditai mʌstumaa nʌidi? Dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ nʌidi tomali maimaatʌ caʌ istumaasi ʌpʌvueeyi sivi aapimʌ gʌnsaagida.

———

57 ¿Tuimʌsi maitʌntʌtʌgitoi aapimʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami?
58 Isʌmaadutai gʌpiʌrʌ gʌvuupadagi dai gʌvaidaquiagi dunucamiʌrʌ baigi duuñi ñiooqui ʌgai ʌʌmadu voiyamu vai ʌgai maitʌvaidaquiagi dunucamiʌrʌ vaidʌ ʌdunucami gʌtʌʌgidagi ʌsandaaru vaidʌ ʌsandaaru gʌmaisagi.
59 Dai abiaadʌrʌ gia siaadʌrʌ vuusaiña aapi asta pʌsiʌʌscadʌ gaaa namʌqui vʌʌsi mʌsiʌʌsi gʌtañiagi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

13

———

1 Amaasi tuigaco ami dada chiʌʌqui cʌcʌʌli siaaco daacatadai ʌSuusi dai aagidi isducatai ʌPilaato coi chiʌʌqui cʌcʌʌli Galileeana oidacami dai bʌi ʌʌradʌ dai saagida vʌʌnagi vustaaqui ʌʌradʌ ismaacʌdʌ coitadai ʌcʌcʌʌli Galileeana oidacʌdʌ maiquiaa gʌncooditudacai ismaacʌdʌ daasda agaitadai ʌgai Diuusi.
2 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—¿Povai mʌsiʌnʌlidi aapimʌ ispomaasi ʌpʌdui cʌcʌʌlicʌdʌ Galileeʌrʌ oidacami vaamioma soimaasi ivuaadamicatai ʌgai siʌgaa anaasi oidacami?
3 Aanʌ angʌnaagidi sai cho, dai mʌsaapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vʌʌscatai ugitimu aapimʌ ʌʌpʌ.
4 ¿Povai mʌsiʌnʌlidi aapimʌ siʌbaivustaama dan mamacova ismaacʌdʌ coi daama gʌʌsʌcai ʌgʌʌ vaaqui tʌcavacʌdʌ Siloeʌrʌ siʌgai vaamioma ʌrduñidʌcatadai isʌgaa Jerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ?
5 Aanʌ angʌnaagidi sai cho dai mʌsaapimʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vʌʌscatai ugitimu aapimʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

6 Daidʌ ʌSuusi aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Ʌmo cʌʌli ʌʌsʌcatadai ʌmo iigosi gʌdʌvʌʌragana, dai ʌmo imidagai mʌʌ nʌidamu sabai iibaidaga, dʌmos maitʌʌ tomali ʌmo iibiadʌ.
7 Dai amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ nuucatuldacatadai ʌgai gʌdʌvʌʌraga: “Dañi cavaica uumigi miaad oidacai didivai aanʌ dai gaagaiña goiigosi iibiadʌ dai maitʌtʌgai mosʌʌgi cʌʌca goovai maiiibiataliacatai”, astʌtʌdai ʌʌʌsʌcami gʌpiooñiga. “Daitudañi”, astʌtʌdai.
8 Dʌmos ʌnuucadacami aa noragi dai potʌtʌdai: “Dagitoñi quiaa tomasi mosʌca idi uumigi, moicadagena godʌvʌʌragadʌ dai daasdagi ʌpua dʌvʌʌrai duaadidicami.
9 Sabai poduucai iibiatana, dai ismaiiibiatagi aidʌ gia daitudagi”, astʌtʌdai ʌnuucadacami.

———

10 Dai ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ ʌSuusi gamamaatʌtulditadai Diuusi ñiooquidʌ ʌmo judidíu
quiuupaigadʌrʌ.
11 Vai ami daacatadai ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cabaivustaama dan mamacova uumigi
coococatadai. Ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ topostudacatadai vai ʌgai maitistutuiditadai
isgʌsʌʌliñagi tomali palʌpi.
12 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi ʌooqui vaí dai potʌtʌdai:
—Giñaduñi casiapʌt duaadicami vii —astʌtʌdai.
13 Mosdaama darai ʌgai gʌnoonovi taidʌ ʌooqui gʌsʌʌli, dai gʌaagacai cʌʌga ñioo Diuusi
vui.
14 Dʌmos ʌtʌaanʌdami judidíu quiuupaigadʌrʌ sʌʌlicʌdʌ baamu duaaidacai ʌSuusi
ʌooqui ibʌstaragai tasʌrʌ, dai potʌtʌdai ʌgai ʌoodami:
—Oidagava naadami tasai aa duiñdagai vʌʌtarʌ dai istutuidi aapimʌ isdadacai
gʌnduduaaidagi, dai maisiu ibʌstaragai tasʌrʌ —astʌtʌdai ʌtʌaanʌdami ʌoodami.
15 Tai amaasi ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Aapimʌ ismaacʌdʌ aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. ¿Istutuidimʌsi aapimʌ
ismaiuupanagi gʌnsoiga vooyisi siʌpʌ gʌnsoiga asñiitu ibʌstaragai tasʌrʌ dai iitudagi
suudagi?
16 Dai idi ooqui ismaacʌdʌ ʌrcajiudadʌ Avraañicaru vaidʌ ʌDiaavora vuracatadai idi
coocodagaicʌdʌ cabaivustaama dan mamacova uumigi. ¿Dai maitisbaiga tomali isdu-
aaidagi coocodadʌ ibʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
17 Dai aidʌsi capotʌi ʌSuusi, vʌʌscatai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai siaa ʌʌran tadatu
dʌmos vʌʌsi ʌoodami baigʌnʌliditadai nʌiditai istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivuaa-
datadai ʌSuusi.

———

18 Amaasi potʌi ʌSuusi:
—Siuu duucu Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana
19 gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasi ʌpʌvueeyi ʌcaidʌ ʌmo uusi ismaacʌdʌ coravi tʌʌgidu
ismaacʌdʌ ʌmo cʌʌli gʌdʌjoogana ʌi. Taidʌ ʌali caidʌ gʌʌ dai gʌʌ uusi gʌnaato. Vaidʌ
ʌujuurugi maamaradʌrʌ dadarʌiña dai ami gacoocosatai. Poduucai siʌ otoma gʌʌ ʌali
caidʌ poduucai otoma gʌmaatʌmu aipacoga isducatai soicʌi Diuusi oodami sai cʌʌgacʌrʌ
oidacana —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Dai potʌi ʌSuusi ʌʌpʌ:
—Siuu duucu Diuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana
21 gomaasi ʌrʌpan ducami istumaasicʌdʌ ʌooqui avocamadai tʌligi tuicami dai gooquiʌrʌ
ivueeyi paana. Ʌmo ooqui vʌʌnaidi gocopodacarui vaica muuli tʌligi tuicami vai copodarʌi.
Vʌʌsi tui saagida aimʌrai gocopodacarui dai poduucai vʌʌsi oidigi daama imʌi Diuusi
ñiooquidʌ —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

22 Vaidʌ ʌSuusi apiaimʌitadai Jerusaleenamu dai aijimi quiiquiʌrʌ dai
gamamaatʌtuldimi Diuusi ñiooquidʌ.
23 Tai ʌmaadutai tʌcacai dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿maitasmuidu ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
24 —Gʌnaagavurai dai vaapaqui goquitaagiña ismaacʌdʌ alidu gajiaacoga. Aanʌ
angʌnaagidi sai muidutai vaapaquia ʌliadamu dai maitistuidimu aliʌ sijaiga isvaapaquiagi
siaaco tʌaanʌi Diuusi cascʌdʌ.
25 Dai siuu duucu ʌquiʌʌcami cacuupagi gʌquii, dai aapimʌ mʌsmaacʌdʌ quiidigana
guuca ñiooquiadamu aapimʌ dai potʌtʌadamu: “Cʌliodami gʌrcupioquidañi”. Dʌmos ʌgai
gʌnaa noragidamu dai povʌntʌʌdamu: “Maitanmaatʌ aanʌ mʌsiaadʌrʌ aapimʌ”.
26 Mʌsi aapimʌ potʌʌdamu: “Gʌʌʌmadu gacuaadana aatʌmʌ dai gayʌʌdana dai aapi
gamamaatʌtuldiña tʌsiaaco oidaga aatʌmʌ”.
27 Dʌmos ʌgai gʌnaa noragidamu dai povʌntʌʌdamu: “Casian gʌnaagidi ansai maimaatʌ
mʌsiaadʌrʌ aapimʌ. Ʌcovai avʌr iimi giñabaiñdʌrʌ, vʌʌscatai aapimʌ mʌsmaacʌdʌ soimaasi
ivueeyi”, astʌʌdamu ʌgai.
28 Dai ami suaanʌdamu aapimʌ dai aliʌ soimaa taata agai, nʌiditai ʌAvraañi ʌʌmadu Isaa,
dai Jaco dai vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌmadu daraaja Diuusi siaaco gatʌaanʌi
ʌgai, mai aapimʌ quiidigamu gʌnvuvaidagi.
29 Aipadʌrʌ dadimu oodami dai daraivacai gaugimu ami siaaco gatʌaanʌi Diuusi.

30 Amaasi ʌʌmadutai ismaacʌdʌ vaamioma namʌga tami oidigi daama mʌʌca siooma
maiñamʌacamu dai ʌʌmadutai ismaacʌdʌ maiñamʌga tami oidigi daama mʌʌca siooma
namʌacamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

31 Dai ʌgai vaa tasʌrʌ ami dada ʌʌmoco fariseo siaaco daacatadai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Imʌdañi tabiaadʌrʌ ʌEroodʌsi gʌmuaa ʌlidi —astʌtʌdai ʌfariseo.
32 Dʌmos ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Iimivurai dai mʌʌ aagida ʌcʌʌli ismaacʌdʌ aliʌ saituduga mosʌca soimaasi iduiñdagai
vʌʌtarʌ. Quiaa anvuvaidagi Diaavora tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ dai duduaaidagi
coococoidadʌ dai asta naatomu aanʌ giñaa duiñdaga daida apiaimʌdamu Jerusaleenamu.
33 Tomali ʌmaadutai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ maitʌcooditudai sibʌaacoga mosʌca
Jerusaleenʌrʌ cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isimia aanʌ Jerusaleenamu.
34 Aapimʌ Jerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ, aapimʌ mʌsmaacʌdʌ coodai Diuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ dai maisai ojootosicami ismaacʌdʌ gʌnootosdi ʌgai. Mosʌ muiyoco
imidagai ipʌliditadai aanʌ isgʌnʌmpaidagi dai gʌnnuucadacagi ʌpan duucai ʌtacucu
ʌmpaidi gʌmaamara gʌaana uta mʌtai maitipʌli.
35 Aapimʌ sivi gʌndagitomu aanʌ dai camaitiñtʌʌgimu aapimʌ ʌpamu asta siʌʌscadʌ
aayi istuigaco potʌiya aapimʌ: “Aliʌ baigʌʌlidi goovai ismaacʌdʌ borimʌi Diuusi guvu-
cadadʌcʌdʌ”, astʌiya aapimʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

14

———

1 Ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ ii ʌSuusi ʌmo fariseo baitʌcʌaacami quiidiamu dai ʌʌmadu
gaugia agai, vaidʌ ʌgaa fariseo soobidacatadai sabai giduuna ʌmo istumaasi istucʌdʌ
istutiada ʌgai isgʌpiʌrʌ vuaajagi.
2 Vai ami ʌSuusi vuidʌrʌ daacatadai ʌʌpʌ ʌmo coocoadʌ ismaacʌdʌ vaiguuguñicatadai.
3 Tai amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌʌmadu ʌfariseo
dai potʌtʌdai:
—¿Oidagasi oigaragai ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ isduaaidagi ʌmo coocoadʌ chio sio?
—astʌtʌdai ʌSuusi.
4 Dʌmos ʌgaa mosdodoli vii. Tai amaasi ʌSuusi bʌi ʌcoocoadʌ dai duaadi dai potʌtʌdai
sai noragʌna.
5 Dai potʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo:
—¿Maacʌdʌ aapimʌ maiotoma vañigidana gʌnsoiga asñiitu siʌpʌ gʌnsoiga vooyisi issibʌcai
dʌʌcarʌ gʌsiagi ʌgai tomasi ʌribʌstaragai tasʌrʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
6 Taidʌ ʌfariseo tomali ʌmaadutai maitʌʌ istʌʌdagi.

———

7 Tʌʌgacai ʌSuusi siʌvapaidarsicʌdʌ cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ daraivaimi meesa
vuidʌrʌ, aagidi idi ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
8 —Siʌʌscadʌ ʌmaadutai gʌnvaidagi ʌmo cunataragiʌrʌ maitavʌr cʌcʌʌgaducʌdioma
daraicariʌrʌ daraiva. Divian tada ʌmai vaidarsicami ismaacʌdʌ vaamioma namʌga
isaapimʌ.
9 Vai ʌgai ismaacʌdʌ gʌnvapai divian tada dai povʌntʌʌdagi ʌmaadutai aapimʌ: “Maacañi
godaicarui idi gʌmai”. Amaasi ʌgai siaa ʌratugaitai cʌquivan tada dai cugatʌrʌ daicariʌrʌ
daivagi.
10 Baiyoma mʌsiʌʌscadʌ gʌnvaidagi vʌrai soimaascʌdioma daraicariʌrʌ daraiva, dai
poduucai divimu ʌgai ismaacʌdʌ gʌnvapai dai povʌntʌʌdamu: “Giñaaduñi vaamioma
cʌcʌʌgaducʌdioma daraicariʌrʌ avʌrdaraiva”. Dai poduucai vaamioma gʌducʌdʌ
gʌʌldamu ʌgai vuitapi ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajagi meesa vuidʌrʌ.
11 Ʌgai ismaacʌdʌ siooma gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai siooma maitʌrgʌducʌdʌcamicamu
dai ʌgai ismaacʌdʌ siooma maigʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai siooma ʌrgʌducʌdʌcamicamu
—astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
12 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ vaí:
—Pʌsiʌʌscadʌ gabibida ʌliada maitivapiada gʌaaduñi tomali gʌsiisiʌgi tomali
gʌsusuuculi, tomali gʌaaduñi riricu ʌgai ʌʌpʌ gʌvaidan tada dai poduucai viaacamu
aapi gʌaa noragidaraga.
13 Baiyoma pʌsiʌʌscadʌ gabibida ʌliada pai vapaida soituutuigami ismaacʌdʌ maiviaa
istumaasi, dai ismaacʌdʌ maitistutuidi isgaaata vuaadagi, dai ismaacʌdʌ maitistutuidi
isajioopadagi, dai ismaacʌdʌ maiñʌnʌeeyi.

14 Dai baigʌʌliadamu aapi maitistutuiditai ʌgai isgʌaa noragidagi. Viaacamu aapi gʌaa
noragidaraga siʌʌscadʌ duduaacagi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi
—astʌtʌdai ʌSuusi.

———

15 Dai caʌcai imaasi ʌmaadutai ismaacʌdʌ meesa vuidʌrʌ daacatadai potʌtʌdai ʌgai
ʌSuusi:
—Baigʌʌliadamu ʌgai ismaacʌdʌ gacuaadagi mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai.
16 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Ʌmo cʌʌli idui gʌpi cuaadagai, dai ootoi sioorʌ vapaidagi mui oodami.
17 Dai aidʌsi caayi siuu duucu gʌugia agai, taidʌ ʌcʌʌli ootoi ʌmoco gʌpiooñiga sai
potʌʌdana ʌvapaidarsicʌdʌ sai cadadana sai cabaigʌduu vʌʌsiaʌcatai.
18 Dʌmos vʌʌsi ʌvapaidarsicʌdʌ maiiimia ʌlidi cascʌdʌ potʌtʌdai sai oigʌldana.
Ʌʌpʌgadadʌ potʌtʌdai: “Utudama savʌʌli aanʌ ʌmo dʌvʌʌrai dai viaa ismʌʌ nʌidagi
aagidañi vaidʌ giñoigʌldana siviʌrʌ”, astʌtʌdai.
19 Taidʌ ʌgʌmai potʌtʌdai: “Savʌʌli aanʌ taama vuupulicami vopooyisi dai viaa aanʌ
isnʌidagi sabai cʌcʌʌgadu aagidañi vaidʌ giñoigʌldana”, astʌtʌdai.
20 Tai ʌmai potʌtʌdai: “Utudama antooñigai dai cascʌdʌ maitistutuidi isimiagi”, astʌtʌdai.
21 Dai aidʌsidʌ ʌpiooñi ʌpamu quiiyʌrʌ divia dai aagidi vʌʌsi imaasi gʌaamu tai ʌgai
sʌʌlicʌdʌ baamu dai potʌtʌdai gʌpiooñiga: “Imiñi otoma cacayamu dai plaasamu dai
baigovai vuaapa vʌʌsi ʌsoituutuigami ismaacʌdʌ maiviipia istumaasi dai ʌgai ismaacʌdʌ
maitistutuidi isgaaata vuaadagi dai ʌgai ismaacʌdʌ maitistutuidi isajioopadagi dai is-
maacʌdʌ maiñʌnʌeeyi”, astʌtʌdai ʌaamudʌ gʌpiooñiga.
22 Tai bo laascʌdʌ potʌtʌdai ʌpiooñigadʌ: “Casiant idui pʌsducatai giñaagidi, vai quiaa
oidaga siaacoga aa vʌʌtarʌ”, astʌtʌdai ʌpiooñigadʌ.
23 Tai amaasi ʌaamudʌ potʌtʌdai gʌpiooñiga: “Imiñi ʌpamu voiyamu dai dʌjiamu dai
goguama vapaida aa vai vaapacʌna, vai poduucai suudana giñquii.
24 Gʌnaagidiana sai tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ vapai aanʌ ʌʌpʌga maiugimu
giñcuaadagaiga”, astʌtʌdai ʌaamudʌ gʌpiooñiga —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

———

25 Mui oodami oidatucuitadai ʌSuusi, dai ʌgai aa nʌnʌaava dai potʌtʌdai:
26 —Isʌmaadutai giñoidatucuda ʌliada dai vaamioma oigʌadagi gʌooga dai gʌdʌʌ, dai
gʌooñiga, dai gʌmaamara, dai gʌsusuuculi, dai gʌsiisiʌgi, dai asta ʌʌgi gʌibʌdaga isaanʌ,
ʌgai maitistutuidi isʌrgiñmamaatʌrdamicagi.
27 Dai sioorʌ maibaigʌ ducagi issoimaa taatagi dai asta muquiagi curuusiaba
giñvaavoitudaitai maitistutuidi isiʌrgiñmamaatʌrdamicagi.
28 Isʌmaadutai aapimʌ iduñia ʌliada ʌmo quii siaadʌrʌ maiʌʌsitudana aapimʌ ʌʌpʌga
siʌʌsi gʌaagai mʌsabai aitudadan tada ʌcaasi.
29 Ʌma duucai isdarasa aapimʌ ojoodagadʌ dai maiviaacagi istuucʌdʌ naatuagi dai
vʌʌscatai sioorʌ nʌijadagi gʌnparunadamu
30 dai pocaitiadamu: “Gocʌʌli mosgʌaaga gʌquii dai maitistui isnaatuagi”, caitiadan tada
oodami.
31 Siʌpʌ ʌmo raí cocoda agadagi ʌmai raí siaadʌrʌ maiʌʌsitudana ʌgai ʌʌpʌga sabai
istuidiadan tada iscocodagi baivustaama miil sandaarucʌdʌ vui ʌgʌmai ismaacʌdʌ viaa
ʌmo coobai miil.
32 Dai ismaitistuidiadan tadaca ʌgai ootosan tada ʌgai ojootosicami siʌʌscadʌ quiaa
mʌʌcasdʌrʌ imʌdagi ʌgʌmai, sai baiduuna ñiooqui.
33 Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ maidagituagi vʌʌsi istumaasi viaa maitistutuidi
isʌrgiñmamaatʌrdamicagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

34 Daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Gomaa onai aliʌ vʌʌñiga dʌmos iscamaiyoovica ʌgai, ¿ducatai yoovituna ʌgai ʌpamu?
35 Camaicʌʌgaducamu ʌgai duaaidaragai dʌvʌʌrai vʌʌtarʌ mosʌ daituda ʌgai. Aapimʌ
mʌsmaacʌdʌ tʌtʌcaidaga caʌcavurai —astʌtʌdai ʌSuusi.

15

———

1 Vʌʌscatai ʌtumiñsi vuudami ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai vaavoidaragadʌ
ʌfariseo miaadʌrʌ guuquiva siaaco daacatadai ʌSuusi dai caʌca agai istumaasi aagaitadai
ʌgai,

2 vai cascᴧdᴧ ᴧfariseo ᴧᴧmadu ᴧmamaatᴧtuldiadami Diuusi sᴧᴧlicamigadᴧ ñiooquidi ᴧgai
ᴧSuusi dai pocaiti:
—Idi cᴧᴧli miaadᴧgidi soimaasi ivuaadami dai ᴧᴧmadu gacueeyi —ascaiti.
3 Taidᴧ ᴧSuusi aagidi ᴧmo ñiooqui cuentocᴧdᴧ dai potᴧtᴧdai:
4 —Voorᴧ aapimᴧ isviaacagi ᴧmo siento cañiiru vai sibᴧ imiagi ᴧmoco siaadᴧrᴧ maianaasi
viaana aapimᴧ ᴧgaa maaco coobai dan baivustaama dan tustaama dai gaagamuna ᴧsibᴧ
imiaadᴧ asta siuu duucu tᴧᴧ.
5 Dai tᴧᴧgacai bᴧiyagi dai baigᴧᴧliatugaitai mootiagi dai bᴧᴧquiagi.
6 Dai aᴧcai gᴧquiiyᴧrᴧ ᴧmpaidagi gᴧaaduñi dai potᴧᴧdagi: “Baigavᴧr ᴧnᴧliada giñᴧᴧmadu
casiantᴧᴧ giñsoiga ismaacᴧdᴧ sibᴧ iitadai”.
7 Aanᴧ angᴧnaagidi sai poduucai ᴧᴧpᴧ vaamioma oidaga baiᴧliaragai mᴧᴧ tᴧvaagiᴧrᴧ ᴧmo
soimaasi ivuaadamicᴧdᴧ ismaacᴧdᴧ ᴧma duucai gᴧtᴧgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi
isbai maaco coobai dan baivustaama dan tustaamacᴧdᴧ ismaacᴧdᴧ maitᴧrsoimaasi
ivuaadami dai maitᴧaagai isᴧma duucai gᴧntᴧtᴧgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi
—astᴧtᴧdai ᴧSuusi.

———

8 Daidᴧ ᴧSuusi itᴧtᴧdai ᴧᴧpᴧ:
—Siᴧpᴧ ᴧmo ooqui viaacagi ᴧgai ali baivustaama piisu dai sibᴧ vuaajagi ᴧmoco siaadᴧrᴧ
maicuudana ᴧgai ᴧmo cuudagi dai voisicana dai cᴧᴧga gᴧtaatacai gaagana asta siuu duucu
tᴧᴧ.
9 Dai tᴧᴧgacai ᴧmpaidagi gᴧaaduñi dai potᴧᴧdagi: “Giñᴧᴧmadu avᴧr baigᴧnᴧliada
casiantᴧᴧ ᴧtumiñsi ismaacᴧdᴧ sibᴧ vuaatadai aanᴧ”.
10 Aanᴧ angᴧnaagidi sai poduucai ᴧᴧpᴧ aliᴧ baigᴧnᴧlidiña Diuusi tᴧtᴧaañicarudᴧ ᴧmo
soimaasi ivuaadamicᴧdᴧ siᴧᴧscadᴧ ᴧma duucai gᴧtᴧgituagi ᴧgai dai camaisoimaasi
ivuaadagi —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.

———

11 Daidᴧ ᴧSuusi potᴧtᴧdai ᴧᴧpᴧ:
—ᴧmo cᴧᴧli maamaracatadai gooca cᴧcᴧᴧli,
12 taidᴧ ᴧgooquiᴧrdadᴧ potᴧtᴧdai gᴧooga: “Giñooca giñmaacañi gᴧvustuidaga siᴧᴧsi
giñajᴧga”, astᴧtᴧdai. Taidᴧ ᴧoogadᴧ maa gᴧvustuidaga siᴧᴧsi aᴧcatadai.
13 Tai bo chiᴧᴧqui tasaicᴧdᴧ ᴧmaradᴧ gooquiᴧrdadᴧ ᴧmpagi vᴧᴧsi gᴧvustuidaga dai
daivunu ii mᴧᴧcasi ᴧmai dᴧvᴧᴧriᴧrᴧ, dai ami vᴧᴧsi soimaasiᴧrᴧ siaa doodai gᴧvustuidaga.
14 Dᴧmos aidᴧsi cavᴧᴧsi siaa doodai ᴧgai tai divia gᴧᴧ biuugigai ami dᴧvᴧᴧriᴧrᴧ, vai ᴧgai
bibiuugᴧi.
15 Dai amaasi gaagamu aa duiñdagai ᴧmo cᴧᴧli ami dᴧvᴧᴧriᴧrᴧ oidacami ᴧᴧmadu, tai ᴧgai
ootoi sai nuucadana tataisoli.
16 Tascoñia ᴧliditadai ᴧuuparai iibiadᴧcᴧdᴧ ismaacᴧdᴧ cuaadatadai ᴧtataisoli dai tomali
ᴧmaadutai maibibiditadai tomalaachi.
17 Tai amaasi divia tᴧgitoidadᴧ dai ᴧgai povᴧᴧli: “Mosᴧᴧ muidu giñooca quiidiᴧrᴧ pipiooñi
vai vᴧᴧscᴧrᴧ babaivitocᴧi cuaadagai, dai aanᴧ tanai cayooga muu biuugimucai.
18 Imimu aanᴧ giñooca quiidiamu dai potᴧᴧdamu: Giñooca, soimaasi idui aanᴧ Diuusi vui
dai aapi gᴧvui,
19 camaiviaa aanᴧ sᴧᴧlicami siᴧrgᴧmaracagi, tomasi ᴧmoco gᴧpiooñiga duucai giñnᴧijada
aapi istᴧᴧdamu aanᴧ”, asᴧᴧlidi.
20 Dai amaasi voiyᴧrᴧ cᴧquiva dai ii gᴧooga quiidiamu.
Dai quiaa mᴧᴧcasdᴧrᴧ imᴧi tai tᴧᴧ ᴧoogadᴧ dai aayi soiᴧliaragai tᴧᴧgacai gᴧmara dai mᴧᴧ
dai mᴧᴧ vuidᴧrᴧ aayi dai coomitu dai usupi.
21 Taidᴧ ᴧmaradᴧ potᴧtᴧdai gᴧooga: “Giñooca, soimaasi idui aanᴧ Diuusi vui dai aapi
gᴧvui, camaiviaa aanᴧ sᴧᴧlicami siᴧrgᴧmaracagi”, astᴧtᴧdai.
22 Dᴧmos ᴧoogadᴧ potᴧtᴧdai gᴧpipiooñiga: “Otomavᴧr vuvaida cᴧcᴧᴧgaducᴧdioma yuu-
cusi dai aadida dai daasdavurai ᴧmo aniyu noviᴧrᴧ, dai aadidavurai sasapatusi ᴧᴧpᴧ.
23 Dai vuaapavurai ᴧvaaca mara giᴧcᴧdioma dai muaa tᴧtaidᴧ iduuñi vagimi.
24 Idi giñmara casi ᴧrmuuquiadᴧcatadai dai ᴧpamu duaaca casi ᴧrsibᴧ imiadᴧcatadai
goovai tᴧtai ᴧpamu tᴧᴧ”, ascaiti ᴧoogadᴧ daidᴧ idui vagimi.
25 Vaidᴧ ᴧmaradᴧ gᴧducᴧdioma dᴧjiana aimᴧraitadai dai aidᴧsi divia ᴧgai cayoga aijimi-
tadai quii dai cai iivaragai dai tuutudacᴧdami.
26 Dai amaasi vaí ᴧgai ᴧmaadutai ᴧgᴧgᴧᴧli dai tᴧcacai astumaasi ᴧpᴧduitadai.
27 Taidᴧ ᴧgᴧᴧli potᴧtᴧdai: “Casi atdivia gᴧsucuuli cascᴧdᴧ gᴧooca gatᴧjai muaaragai ᴧvaaca
mara giᴧcᴧdioma cᴧᴧgacᴧrᴧ diviacai ᴧgai dai maicoocotugaitai”, astᴧtᴧdai ᴧgᴧᴧli.
28 Dᴧmos ᴧsiᴧᴧgidᴧ sᴧᴧlicᴧdᴧ baamu, dai maitipᴧliditadai isvaquiagi taidᴧ ᴧoogadᴧ vuusai
dai goguama oí sai vaacᴧna.

29 Tai ʌgai potʌtʌdai gʌooga: “Aapi cʌʌga maatʌ iscamui uumigi vaa gʌsoi aanʌ dai
vʌʌscʌrʌ gʌʌʌgidiña pai tomali ʌmo imidagai maiquiaa giñoidi tomali ʌmo sivatu isʌʌmadu
iduñia aanʌ vagimi giñaaduñi.
30 Dʌmos sivi diviacai gʌmara ismaacʌdʌ soimaasiʌrʌ siaa doodai gʌtumiñsiga ooqui taat-
acaligami ʌʌmadu pʌtai muí ʌvaaca mara giʌcʌdioma”, astʌtʌdai ʌmaradʌ gʌducʌdioma
gʌooga.
31 Amaasi ʌoogadʌ potʌtʌdai: “Giñmara aapi vʌʌscʌrʌ giñʌʌmadu daacana dai vʌʌsi
istumaasi viaa aanʌ vʌʌsi ʌraapi gʌvʌʌtarʌ.
32 Dʌmos sivi sʌʌlicʌdʌ gʌaagaitadai isiduñia aatʌmʌ vagimi dai baigʌrʌliadagi, gʌsucuuli
ismaacʌdʌ casi ʌrmuuquiadʌcatadai ʌpamu duaaca casi ʌrsibʌ imiadʌcatadai tʌtai ʌpamu
tʌʌ”, astʌtʌdai ʌoogadʌ gʌmara —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

16

———

1 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌʌpʌ gʌmamaatʌrdamiga:
—Oidacatadai ʌmoco gaaamu gʌviidacami dai viaacatadai mui pipiooñi dai ʌmoco
ʌrpipiooñi tʌaanʌdamigadʌ. Dai amaasi maí ʌaamudʌ siʌpipiooñi tʌaanʌdamigadʌ siaa
vuiididi vustuidadʌ.
2 Amaasi ʌaamudʌ vaí dai potʌtʌdai: “¿Tumaasi idi mʌsmaacʌdʌ giñaagidi pʌsaidʌ ivueeyi?
Giñaagidañi pʌstumaasi idui aapi vaa giñvustuidagacʌdʌ casiapʌ maitʌrgiñtʌaañicaruca agai”,
astʌtʌdai ʌaamudʌ.
3 Amaasi ʌpipiooñi tʌaanʌdamigadʌ aduucai gʌtʌgito: “¿Istuma duuñimu aanʌ
giñvuusaidacai giñaamu idi aa duiñdagiaiñdʌrʌ? Maiguvuca aanʌ isaata vuaadagi dʌjiana,
dai siaa ʌrai aanʌ isgataanʌdagi oidicami.
4 Casian maatʌ istuma duñiagi dai viaacagi sioorʌ giñmiaadʌgidagi iñsiʌʌscadʌ maiviaaca
aanʌ aa duiñdagai”, asʌʌlidi.
5 Amaasi vaí mosʌʌmadutai ismaacʌdʌ vupuaatulditadai ʌaamudʌ. Dai tʌcacai
ʌpʌgadadʌ dai potʌtʌdai: “¿Pʌʌsi vuaatuldi aapi giñaamu?” astʌtʌdai.
6 Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai: “Ʌmo siento vopoti giigi”, astʌtʌdai. Taidʌ ʌtʌaanʌdami
potʌtʌdai: “Tanai daja siaaco oojisi pʌsiʌʌsi vuaatuldi. Bʌiñi dai siaa duaada dai ʌpamu
ooja dai poduucai ooja pʌsai altaajucami siento vuaatuldi”, astʌtʌdai.
7 Amaasi vaí ʌgai ʌmai dai potʌtʌdai: “¿Aapio pʌʌsi vuaatuldi?” astʌtʌdai. Tai ʌgai
potʌtʌdai: “Ʌmo baimocoroi tʌligi”, astʌtʌdai. Taidʌ ʌtʌaanʌdami potʌtʌdai: “Tami daja
siaaco oojisi pʌsiʌʌsi vuaatuldi. Bʌiñi dai siaa duada dai ʌpamu ooja dai poduucai ooja
pʌsai ali maaco coobai vuaatuldi”, astʌtʌdai.
8 Taidʌ ʌaamudʌ maatʌ tʌʌ isaliʌ saituduacatadai ʌtʌaanʌdami ʌʌsivuaacʌdʌ. Ʌoodami
ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi siooma sastuduga isgaagadagi istumaasi
ipʌlidi isʌgai ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
9 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi sai tomamʌs saagida daraaja ʌgai ismaacʌdʌ gamaitʌcʌi
gʌnvustuidaga vupuiirumadaitai aa dʌmos aapimʌ gʌaagai mʌssoicʌdagi aa
gʌnvustuidagacʌdʌ isducatai Diuusi ipʌlidi siʌʌscadʌ coiyagi aapimʌ gʌnvustuidaga
camaitʌnsoiñamu dai Diuusi gʌnmiaadʌgidamu tʌvaagiʌrʌ dai gʌnmaaquimu baabaqui
ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maiuugiatʌi.
10 Sioorʌ ivueeyi laachi istumaasi isducatai aagai poduucai iduñian tada ʌgai gʌpi ʌʌpʌ,
dai isʌʌsivuaca ʌgai laachicʌdʌ poduucai ʌʌsivuacan tada ʌgai ʌʌpʌ gʌpicʌdʌ.
11 Mʌsmaitivueeyi mʌstumaasi aagai gʌnvustuidagacʌdʌ tami oidi daama Diuusi
maitʌnmaaquimu istumaasi vʌʌscʌrʌ namʌacana.
12 Mʌsmaitivueeyi mʌstumaasi aagai gavustuidagacʌdʌ voorʌ gʌnmaquia agai istumaasi
aapimʌ ʌʌgi gʌnvʌʌtarʌ.
13 Tomali ʌmo piooñi maitistutuidi isgoocaducagi aamudʌ, cʌʌdadan tada ʌgai ʌmoco dai
oigʌadagi ʌgʌmai, ʌʌgiadan tada ʌgai ʌmoco dai maiʌʌgiadagi ʌgʌmai. Sioorʌ oigʌadagi
gʌvustuidaga maitistutuidi isʌʌgiadagi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.
14 Ʌfariseo ismaacʌdʌ aliʌ oojoidi isʌmpaidiada mui tumiñsi caʌcai vʌʌsi imaasi ʌgai
mosparunai ʌSuusi.
15 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aapimʌ cʌʌ tuutiacami gʌnaagai oodami vuitapi, dʌmos Diuusi cʌʌ maatʌ gʌniibʌdaga.
Ʌʌmo istumaasi istumaasi ʌoodami cʌʌgadu ʌlidi Diuusi aliʌ cʌʌdai.

———

16 Aidʌsi maiquiaa divia ʌVuaana ismaacʌdʌ vapacoi ʌoodami oidacatadai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi dai oidacatadai ʌʌpʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ
mamaatʌtuldaragadʌ. Dai aidʌsi divia ʌVuaana aidʌ abiaadʌrʌ gʌaagai sai Diuusi soicʌda

ʌlidi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana, dai vʌʌscatai gʌnaajagʌi vaavoituda ʌliditai sai Diuusi soicʌda ʌlidi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana.
17 Siooma maisijaiga isugitiagi tʌvaagi ʌʌmadu dʌvʌʌrai siugitiagi ʌmo ñiooqui sʌʌlicamigadʌ Diuusi.

———

18 Tomastuma cʌʌli isdagituagi gʌooñiga dai vʌʌnagi ʌmai ʌgai aliʌ soimaasi ivueeyi, dai ʌgai ismaacʌdʌ vʌʌnagi ʌmo ooqui dagitobarui ʌgai aliʌ soimaasi ivueeyi ʌʌpʌ.

———

19 Ʌmo imidagai oidacatadai ʌmo cʌʌli gʌviidacami dai cʌʌga dadapacami gʌaadaiña yuucusi dai cʌʌga titiodicami, dai vʌʌs tasai ivuaadana vagimi gʌgʌrducami.
20 Dai oidacatadai ʌʌpʌ ʌmo soitigami Lázaru tʌʌgiducami, ismaacʌdʌ iivosicatadai vʌʌsi tuucugadʌ dai mosdʌvʌʌrapi dadaʌjʌiña ʌgʌviidacʌdʌ quitaagiñagadʌrʌ.
21 Vaidʌ ʌsoitigami tascoñia ʌliditadai ʌcuaadagai viigiadʌcʌdʌ ismaacʌdʌ gʌʌsʌi ʌgʌviidacʌdʌ meesagadʌaiñdʌrʌ, vai asta ʌgoogosi viñiumiditadai iivoidadʌ.
22 Tai ʌmo imidagai muu ʌsoitigami, tai dada Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai bʌʌcai sai ʌʌmadu daacana Avraañicaru siaaco ajioopai ʌcoidadʌ. Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ muu ʌgʌviidacʌdʌ ʌʌpʌ mʌtai yaasa.
23 Dai aidʌsidʌ ʌgʌviidacʌdʌ soimaa taatacatadai mʌʌca siaaco ajioopai maicʌʌga tuutiacʌdʌ, dai taí nʌnʌaava dai mʌʌcasdʌrʌ tʌʌ ʌgai ʌAvraañi, daidʌ ʌLázaru ʌʌmadu daja.
24 Dai amaasi iiña dai potʌi: “Avraañi soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ dai baigovai ootosa goLázaru vai vadʌidana gʌmasaiga cuugadʌ suudarʌ dai diviana dai ʌvogidana giñnʌʌnʌ alianʌ soimaa taataca aanʌ tami taiyʌrʌ”, astʌtʌdai ʌgʌviidacʌdʌ.
25 Dʌmos ʌAvraañi potʌtʌdai: “Giñmara, gʌtʌgitoñi pʌsiaapi cʌʌgacʌrʌ oidacatadai maiquiaa muucucai, dai goLázaru aliʌ soimaa taata. Dai sivi goovai baigʌʌlidi tami pai aapi soimaa taataca.
26 Dai tomasducatai maibaiga isducatai oidagava ʌmo gʌʌ dʌʌcagi tuucavacami dai poduucai sioorʌ imia ʌliada tabiaadʌrʌ gaamucu maitistutuidi tomali mʌʌcadʌrʌ baigovaco maibaiga”, astʌtʌdai ʌAvraañi.
27 Amaasi ʌgʌviidacʌdʌ potʌtʌdai: “Gʌdaanʌi aanʌ tuduidʌ aapi, cʌliodami Avraañi, pai ootosa goLázaru giñooca quiidiamu,
28 ami siaaco daraaja taama giñsusuuculi dai giñsiisiʌgi vai aagidana goovai isducatai maidadiagi ʌgai ʌʌpʌ tami siaaco mosʌʌ soimaasi gʌtaatamai”, astʌtʌdai.
29 Dʌmos ʌAvraañi potʌtʌdai: “Ʌgai viaa ʌgai ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru ʌʌmadu Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, vai ʌʌgiditai caʌcana”, astʌtʌdai Avraañi.
30 Taidʌ ʌgʌviidacʌdʌ aa noragi dai potʌtʌdai: “Dañi aapi Avraañi, siaadʌrʌ ʌʌgidana ʌgai Avraañi dʌmos isimiagi ʌmaadutai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ mʌʌca siaaco daraaja ʌgai poduucai gia ʌma duucai gʌntʌtʌgituan tada ʌgai dai camaisoimaasi ivuaadagi”, astʌtʌdai.
31 Dʌmos ʌAvraañi potʌtʌdai: “Ismaiʌʌgida ʌliada ʌgai ʌMoseesacaru ʌʌmadu Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ poduucai ʌʌpʌ siaadʌrʌ ʌʌgidana ʌgai tomasi ʌmaadutai duaacagi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ”, astʌtʌdai ʌAvraañi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌfariseo.

17

———

1 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Vʌʌscʌrʌ oidacamu istumaasi isducatai soimaasi ivuaadagi oodami dʌmos siʌʌ soimaa taatamu ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi iduiñtulda ʌliada oodami.
2 Siooma ʌrcʌʌgai ʌgai vʌʌtarʌ mʌscusivuana vulidagi ʌmo mauturui dai gʌʌ suudarʌ daitudagi baiyoma issoimaasi iduiñtuldada ʌgai ʌmaadutai idi ismaacʌdʌ utudama vaavoitu.
3 Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca aapimʌ isʌmaadutai soimaasi iduñia gʌvui aagidavurai aapimʌ ʌgai issoimaasi idui ʌgai gʌvui. Dai isʌma duucai gʌtʌgituagi ʌgai dai camaisoimaasi ivuaada agadagi oigʌldavurai.
4 Tomasi muiyoco soimaasi gʌvuiidiada ʌgai dai vʌʌsi vuidagʌrʌ didivadagi dai povai gʌntʌtʌadagi: “Casian maipovuaadagi”, vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌsoigʌnʌldiadagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

5 Ʌojootosicami potʌtʌdai ʌSuusi:
—Gʌrsoiñañi tʌtai vaamioma vaavoituda aatʌmʌ —astʌtʌdai.
6 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:

—Isviaacamudai aapimʌ tomasi lʌʌchi vaavoidaragai tomasi ʌpan ʌʌsi isuiduru ʌmo caidʌ coravi istutiadamudai aapimʌ ispotʌʌdagi idi iigosi: “GʌvaiñcumañI dai gʌʌ suudarʌ cʌquiva”, idi iigosi gia gʌnʌʌgidamudai —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

7 IsʌmaadutAi aapimʌ viaacagi ʌmo piooñI vai ʌgai gasicuandagi dʌjiana siʌʌpʌ nuucadacagi vustaqui, dai siuu duucu divia ʌgai ¿bais potʌʌdana aapimʌ giimi dai gauga?
8 MaipotʌʌdAn tada aapimʌ baiyoma potʌʌdan tada aapimʌ: “Baigi tua gocuaagi nai aanʌ gaugiagi quiaa pai gooquiʌrʌ gauga aapi”.
9 ¿Bais DiuusiatʌnamʌquidAna tʌʌdana aapimʌ ʌpiooñI iduucai ʌgai mʌstumaasi tʌjai? Cho lienʌ.
10 PoduucAi aapimʌ ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ naatuagi vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ gʌntʌaanʌi Diuusi, gʌaagai mʌspotʌʌdagi: “AatʌmʌʌpAn ducami tomastuma pipiooñI idui aatʌmʌ mosʌcaasi istumaasi viaacatadai isiduñiagi cascʌdʌ” —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

11 Dai apiaimʌitadai ʌSuusi Jerusaleenamu ʌmapiadʌrʌ ʌrSamaalia dai ajadʌrʌ ʌrGalilea tai ʌgai ʌrana sʌʌli daivusai.
12 Dai aʌcai ʌgai ʌmo ʌmapʌcʌrʌ vai vuidʌrʌ iimʌitadai baivustaama cʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌcoocodagai ismaacʌdʌ duvaldi gatuucuga dʌmos bai mʌʌcasdʌrʌ guuquiva ʌgai
13 dai ijiña daidʌ icaiti:
—Suusi mamaatʌtuldiadami soigi gʌʌlda aatʌmʌcʌdʌ —ascaiti ʌcʌcʌʌli.
14 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Iimivurai dai mʌʌ vuidʌrʌ guuquiva ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu —astʌtʌdai ʌSuusi.
Dai aidʌsi iimʌitadai ʌgai todian duucai duduaadicami vii.
15 Amaasi ʌmaadutai ʌgai mostʌʌ iscadueeyi aa gʌI dai iiñaquitadai siaa duutudaimi Diuusi.
16 Dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ dai dʌvʌʌrapi cuiqui dai potʌtʌdai: “Diuusiatʌnamʌquidana”, astʌtʌdai. Dai idi cʌʌli ʌrSamaaliʌrʌ oidacamicatadai.
17 Amaasi ʌSuusi pocaiti:
—¿Bais maivʌʌ baivustaama dudueeyi? ¿Siaaco daraaja ʌgaa tuustaama?
18 MosʌcA idi ismaacʌdʌ maitʌrjudíu aa gʌI dai siaa duutuda agai Diuusi —ascaiti ʌSuusi.
19 Dai amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌcʌʌli:
—CʌquivañI dai imʌda. GiñvaavoitU aapi cascʌdʌ dueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 TaidʌʌfariseO tʌcacai ʌSuusi sʌʌscadʌ ʌgai sigatʌaanʌda agai Diuusi tami oidigi daama, taidʌ ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌʌgatʌaanʌdagi Diuusi tami maitʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maasi.
21 Maita povʌcaitiada agai: “Tamia daja”, siʌʌpʌ “MʌʌCa daja”; Diuusi catanai gʌnsaagida gatʌaanʌi —astʌtʌdai ʌSuusi.
22 Dai amaasi potʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga:
—Aimu istuigaco aapimʌ ipʌliadamu isgatʌaanʌda aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami tami tomasi ʌmo tasai dʌmos maiaimu amaasi.
23 Dai aa povʌntʌtʌadamu: “Tamia daja”, siʌʌpʌ “MʌʌCa daja”. DʌmosʌmaitavʌI ajioopada, tomali maioidatucuda.
24 Poduucai ismaascana siʌʌscadʌ vʌpʌdocʌdagi oidigi pomaascamu siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco diviagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
25 DʌmosʌʌpʌgA viaa aanʌ issʌʌlicʌdʌ soimaa taatagi, daidʌ ʌoodami sivi oidacami gajiaadʌrʌ giñviaamu.
26 Poduucai isducatai ʌpʌdui aidʌsi oidacatadai ʌNoee, poduucai ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ siʌʌscadʌ cadivia iñaagada aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
27 Ʌoodami gacuaadana dai gayʌʌdana, dai cuucuntaiña, dai gamamaacaiña gʌnmaamara ooqui mʌsai ooñtaiña, asta aidʌ uucami sivaa ʌNoee gʌvaarcugʌrʌ tai sʌʌlicʌdʌ tʌvʌpi duudu tai vʌʌsi ʌoodami coi.
28 Dai poduucai ʌpʌdui ʌʌpʌ aidʌsi oidacatadai ʌLota ʌoodami gacuaadana, dai gayʌʌdana, dai gasaapʌdaiña dai gaagaraiña, dai gaʌsaiña, daidʌ ivuaadana baabaqui.
29 DʌmosʌidʌsiiʌLotaSodoomaiñdʌrʌ taí duudu tai ʌʌmadu asufre tʌvaagiaiñdʌrʌ, tai vʌʌsi oodami coi.
30 PoduucAi ʌpʌduuñimu ʌʌpʌ siʌʌscadʌ diviagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.

31 Amaasi isʌmaadutai vaaqui daama daacagi dai tuucavi viaacagi gʌvustuidaga
maitʌaagai istʌvañiagi ʌgai dai vuvaidagi, dai isʌmaadutai dʌjiana aimʌrdagi maitʌaagai
isimiagi ʌgai gʌquiiyamu.
32 GʌntʌgitovurAi Lota ooñigadʌ isducatai muu vaamioma oigʌdatai gʌvustuidaga tami
oidi daama siDiuusi.
33 Sioorʌ mostʌtʌgitodagi isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi tami oidigi daama ʌgai tomali
ʌmo istumaasi maiviaacamu gooquiʌrʌ, dai sioorʌ maitʌtʌgitodagi mosʌcaasi isducatai
cʌʌgacʌrʌ oidacagi tami oidigi daama ʌgai sʌʌlicʌdʌ baigʌʌliadamu.
34 GʌnaagidianA sai amaasi tucarʌ goocatai abaana vʌʌtʌcamu siDiuusi bʌʌcaimu ʌmoco
dai ʌgʌmai viaamu.
35 Dai gooca ooqui ʌmapai gatuaadamu siDiuusi bʌʌcaimu ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu.
36 Dai gooca cʌcʌʌli dʌjiana daraajamu siDiuusi bʌʌcaimu ʌmoco dai ʌgʌmai viaamu
—astʌtʌdai ʌSuusi.
37 Moscaʌcai ʌgaa imaasi tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Vaaco ʌpʌduñia agai imaasi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomasiaaco siaaco caatʌcagi baabaidi duvaligadʌ ami gʌnʌmpaidiña nunui poduucai
ʌrvaavoi ʌʌpʌ saidʌ ʌpʌduuñia agai istumaasi aagai aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

18

———

1 ʌSuusi aagidi ʌoodami ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai aagidi sai gʌaagai ismaiugutai
daanʌdagi Diuusi dai maiiibiocorʌitai.
2 Dai potʌtʌdai:
—ʌmapʌcʌrʌ oidacatadai ʌmo dunucami ismaacʌdʌ maisiaa duutudaitadai Diuusi dai
tomali maivuamʌ ʌliditadai tomaliʌ ʌmaadutaicʌdʌ.
3 Dai amaasi ʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidacatadai ʌʌpʌ ʌmo ooqui viuudu, ismaacʌdʌ cocoda-
catadai ʌmai dai aliʌ duudatai aimʌraiña ʌgai ʌdunucami quiidiamu dai potʌtʌdaiña sabai
baiduiñdana ñiooqui ʌsaayudʌ ʌʌmadu.
4 TʌvʌpI mospovuaadana ʌgai vaidʌ ʌdunucami moscaʌcana. DʌmOs gooquiʌrʌ povʌʌli:
“Tomasi maisiaa duutudai aanʌ Diuusi dai maivuamʌ iñʌlidi tomali ʌmaadutaicʌdʌ,
5 dʌmos idi ooqui viuudu apiagiñoojotuldi soiñamu aanʌ vai camaidididivaitai giñoojotuldiña
vaamioma”, ascaiti ʌdunucami —astʌtʌdai ʌSuusi.
6 Dai potʌtʌdai ʌSuusi:
—Poduucai aagai ʌdunucami maicʌʌ tuigacʌdʌ.
7 ¿Isbai maisoiñana Diuusi ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu ʌgai ismaacʌdʌ maiugutai
taanʌdagi soiñi? ¿Isbai tʌvʌpicʌdʌ soiñana ʌgai?
8 AanʌangʌnaagidI sai ʌgai gia otoma soiñamu. DʌmOs siʌʌscadʌ diviagi aanʌ ismaacʌdʌ
viaa ʌmo sʌʌlicami, ¿isbai quiaa tʌʌgimu aanʌ oodami vaavoitudadami tami oidigi daama?

———

9 DaidʌʌSuusi aagidi ʌmai cuento chiʌʌquiatai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ siooma cʌʌga tuutia-
cami gʌnʌlidi siaa dai soiduucai nʌidi ʌgaa. Dai potʌtʌdai:
10 —Gooca cʌcʌʌli iji ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu judidíu dai gamamada agai. ʌmoco
ʌrfariseocatadai dai ʌgʌmai ʌrvuudamicatadai tumiñsi.
11 ʌfariseo cʌacatai gamamadai dai aduucai gamamadai: “GiñDiuusiga, aliʌ baigiñʌlidi
aanʌ maitʌrʌpan ducamicatai aa ismaacʌdʌ ʌrʌʌsivogami dai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi
ivuaadami, dai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami aanʌ tomali maitʌrʌpan ducami idi vuudami
tumiñsi.
12 Dai aanʌ maitacueeyi gocuaja ʌmo ʌcaldiʌrʌ, dai aa gʌoidi aanʌ iñsmaacʌdʌ
gamaitʌcʌi”.
13 DʌmOs ʌvuudami tumiñsi baimʌʌcasdʌrʌ vii dai tomali maitʌpʌʌli tomali istaí
nʌnʌaavagi tʌvaagiamu, mosgʌvai gʌmoo dai pocaiti: “GiñDiuusiga soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ
aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami aanʌ”, ascaiti ʌvuudami tumiñsi.
14 AanʌangʌnaagidI sai idi vuudami tumiñsi nora gʌquiiyamu caoigʌldicami
soimaascamigadʌ dai ʌgʌmai gia chio. Tomasioorʌismaacʌdʌgʌducʌdʌgʌʌliadagi ʌgai
maitʌrgʌducʌdʌcamicamu dai sioorʌmaigʌducʌdʌgʌʌliadagi ʌgai ʌrgʌducʌdʌcamicamu.

———

15 Dai aa oodami vuapaimi ʌʌpʌ aali siaaco daacatadai ʌSuusi, sai ʌgai taatana. DʌmOs
aidʌsidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi tʌʌ imaasi, bagaidimi ʌgai ismaacʌdʌ vuaapaimi
ʌaali.
16 DʌmOs ʌSuusi vaí gʌmamaatʌrdamiga dai potʌtʌdai:

—Dagitovurai vai dadana goaali siaaco daja aanʌ, dai maitavʌr daidiada. Ismaacʌdʌ ʌpan ducami idi aaliducʌdʌ ʌgai ʌgai ismaacʌdʌ ajioopai mʌʌca siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
17 Aanʌan sʌʌlicʌdʌ gʌnaagidi sioorʌ iimia ʌliada siaaco gatʌaanʌi Diuusi ʌgai gʌaagai siʌpan ducamica ʌmo ali dai ismaipoducamica ʌgai siaadʌrʌ vaacʌna —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

18 Ʌmaadutai ʌtʌtʌaanʌdami tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami cʌʌ tuigacʌdʌ, ¿tumaasi istutuidi aanʌ siduñiagi dai vʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu? —astʌtʌdai.
19 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Mosʌca Diuusi cʌʌ tuiga dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. Dai aapi maivaavoitudai iñsaanʌ ʌrDiuusi. Mosʌʌgi pocaiti aapi ansai aanʌ ʌrcʌʌ tuigacami dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.
20 Aapi cʌʌga maatʌ istumaasi gatʌaanʌi Diuusi: “Maitavʌr googosi gʌnducamica, maitavʌr gacoodada, maitavʌr gaʌʌsiada, maitavʌr yaatagʌda aa, dai siaavʌr duutuada gʌnooga ʌʌmadu gʌndʌʌ”, podu gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.
21 Taidʌ ʌcʌʌli potʌtʌdai:
—Vʌʌsi gomaasi aan aliducatai abiaadʌrʌ ʌʌgidi —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
22 Amaasi caʌcai ʌSuusi imaasi potʌtʌdai:
—Dʌmos quiaa viʌʌga ʌmo istumaasi pʌsiduñiagi, gagarañi vʌʌsi pʌstumaasi viaa dai oida ʌsoituutuigami ʌtumiñsi, dai poduucai viaacamu aapi vaamioma tʌvaagiʌrʌ. Imiñi dai poduuñi dai diviacai giñoidatucuda —astʌtʌdai ʌSuusi.
23 Dai aidʌsi caʌ ʌcʌʌli imaasi, aliʌ soigʌʌli, aliʌsi ʌrgʌviidacamicatadai ʌgai cascʌdʌ.
24 Dai tʌʌgacai ʌSuusi isaliʌ soigʌʌli ʌgai potʌtʌdai:
—Gia sijaiga isgʌnviipidacami iimiagi siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
25 Siooma maisijaiga ʌmo muura vʌʌtarʌ isdaivuñiagi ʌmo oi dʌgadʌamu sʌʌli isʌmo gʌviidacami imiagi siaaco gatʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai.
26 Dai ʌgai ismaacʌdʌ caʌ imaasi potʌtʌdai:
—¿Vooriatai istutuidido iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi? —ascaiti.
27 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Istumaasi oodami maitistutuidi isiduñiagi Diuusi gia istutuidi —astʌtʌdai ʌSuusi.
28 Taidʌ ʌPiiduru potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, aatʌmʌ viaa vʌʌsi tʌstumaasi viaacatadai, gʌoidatucuda ʌrʌliditai —astʌtʌdai.
29 Amaasi ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi tomasioorʌ ismaacʌdʌ viaagi gʌquii, siʌʌpʌ gʌdʌʌdʌ, siʌʌpʌ gʌsusuuculi, siʌʌpʌ gʌooñiga, siʌʌpʌ gʌmaamara iduñia ʌliditai Diuusi aa duiñdadʌ,
30 ʌgai sioon mui viaacamu idi oidi daama dai gooquiʌrʌ ʌgʌmai oidigʌrʌ vʌʌscʌrʌ oidacamu —astʌtʌdai.

———

31 Ʌsuusi ʌcovai vaí ʌbaivustaama dan gooca gʌmamaatʌrdamiga dai potʌtʌdai:
—Siviatʌ iimiagi Jerusaleenamu, siaaco gʌaagai isʌpʌduñiagi vʌʌsi istumaasi ooja ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ giñaagaitai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.
32 Giñtʌʌgida magai aa sibʌadʌrʌ oidacami, dai giñparunada magai, dai soimaasi ñiooqui giñsuuligiada agai, dai giñsisiviada agai.
33 Dai giñgʌicarsa magai, dai gooquiʌrʌ giñmuaamu, dʌmos bo vaica tasaicʌdʌ ʌpamu duaacamu aanʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
34 Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ maimaatʌ caʌ tomali ʌmo istumaasi idi maasi, tomali maimaatʌcatadai ʌgai istumaasi aagidi ʌSuusi, goovai ʌrʌmo istumaasicatadai istumaasi maitistutuiditadai ʌgai ismaatʌ caʌcagi cascʌdʌ.

———

35 Aidʌsidʌ ʌSuusi caaijimitadai Jericooʌrʌ vai voi ugidiana daacatadai ʌmo maiñʌaadami daidʌ gataanʌitadai oidicami.
36 Dai aidʌsi caʌ ʌgai ismui iimʌdan caitimi oodami, ʌmaiñʌaadami gatʌcacai astumaasi ʌpʌduitadai.
37 Mʌtai potʌtʌdai sai amui imʌitadai ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacʌdʌ.
38 Tai ʌgai iiña dai pocaitimi:
—Suusi Davi maradʌ soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ —ascaiti ʌcʌʌli.
39 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ baitʌqui iimʌitadai bagaimi sai camaiiiñacaiña vaamioma. Dʌmos ʌgai apiaiiñacai dai pocaiti:

—Davi maradʌ soigi gʌʌlda aanʌcʌdʌ —ascaiti.
40 Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai ootoi sioorʌ vuaapagi ami siaaco daacatadai ʌgai. Dai aidʌmʌsi caami vuaa taidʌ ʌSuusi tʌcacai dai potʌtʌdai:
41 —¿Tumaasi ipʌlidi aapi iñsiʌduiñda aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai aa noragi dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, nʌada iñʌlidi aanʌ —astʌtʌdai.
42 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Nʌaadañi, vaavoitu aapi cascʌdʌ nʌnʌaava —astʌtʌdai ʌSuusi.
43 Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌismaacʌdʌ maiñʌaadatadai istui isnʌnʌaavagi, dai oí ʌSuusi dai siaa duutudaimi Diuusi. Dai vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ tʌʌ imaasi siaa duutuli Diuusi.

19

———

1 Taidʌ ʌSuusi aayi ami Jericooʌrʌ dai amui daivusquimi ʌgai.
2 Vai ami oidacatadai ʌmo cʌʌli gʌviidacami Zaqueo tʌʌgiducami, dai ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌcatadai tumiñsi vuudami.
3 Daidʌ ʌZaqueo matia ʌliditadai ʌSuusi, dʌmos maitistutuiditadai istʌgiagi aliʌ maitʌcavacatadai ʌZaqueo cascʌdʌ dai oodami aliʌ muiducatadai.
4 Vai ʌgai maitʌtʌgaitadai isducatai matiagi dai amaasi baitʌqui mʌʌ dai tʌsai ʌmo uusi tʌcavacamiʌrʌ voiyʌrʌ siaaco viaacatadai ʌSuusi isdaivuñiagi.
5 Dai aidʌsi amui daivusquimi ʌSuusi tʌcavi nʌnʌaava dai potʌtʌdai:
—Zaqueo otoma itʌvañi boodʌrʌ sivi anviaa aanʌ isgʌquiiyʌrʌ giñuuliñagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
6 Taidʌ ʌZaqueo otoma tʌvai, dai baigʌʌliaracʌdʌ miaadʌgi ʌgai ʌSuusi.
7 Amaasi tʌʌgacai ʌoodami imaasi vʌʌscatai ñiooquidimi ʌSuusi dai pocaitimi saidʌ ʌSuusi ʌmo soimaasi ivuaadami quiidiʌrʌ gʌuuli.
8 Amaasi ʌZaqueo cʌquiva dai potʌtʌdai ʌSuusi:
—Dañi, mamaatʌtuldiadami oidamu aanʌ ʌsoituutuigami taajucami vʌʌsi giñvustuidaga iñsmaacʌdʌ viaa dai iñsiʌmaadutai ʌʌsi aanʌ vuiirumadacai aa noragidamu aanʌ asta macovaco vaamioma ismaacʌdʌ ʌʌsi aanʌ —astʌtʌdai ʌZaqueo.
9 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Idi cʌʌli cavaavoitu Diuusi isduucai vaavoitu aduñdʌ Avraañicaru cascʌdʌ siviat aayi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai idi quiiyʌrʌ.
10 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami divia dai gaaga iñagai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida iñagai soimaasi ivuaadami ʌgai ʌrsibʌiimiadʌ Diuusi vʌʌtarʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

11 Dai camiaanai daacatadai ʌgai Jerusaleena daidʌ ʌoodami povʌnʌliditadai iscaotoma gatʌaanʌda agai Diuusi oidi daama cascʌdʌ aidʌsi quiaa tʌtʌgitoitadai ʌoodami ismaacʌdʌ aagidi ʌSuusi, ʌgai aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ,
12 dai potʌtʌdai:
—Ʌmo imidagai oidacatadai ʌmo cʌʌli dai vʌʌsi ʌaaduñdʌ ʌrtʌtʌaanʌdamicatadai daidʌ ʌrgʌnviipidacamicatadai. Dai mʌʌcasi ii ʌgai ʌmai dʌvʌʌriʌrʌ mʌsiaaco daasa agaitadai raí dai gooquiʌrʌ ʌpamu divia agaitadai.
13 Dai maiquiaa imʌcai vaí baivustaama gʌpipiooñiga dai vʌʌscatai ʌʌmadutai maa tumiñsi dai potʌtʌdai: “Aa duiñtuldavurai idi tumiñsi asta siʌʌscadʌ divia aanʌ”, astʌtʌdai.
14 Dʌmos ʌgʌmai dʌvʌʌriʌrʌ oidacami aliʌ cʌʌdaitadai dai imʌcai ʌgai tai ʌgaa gooquiamu ootoi chiʌʌqui cʌcʌʌli sai potʌʌdana: “Maitatʌta ipʌlidi aatʌmʌ isaapi ʌrgʌrtʌaanʌdamicagi”, astʌtʌdai.
15 Mʌtai vʌʌscʌrʌ daí ʌgai gatʌaanʌdami duucai tai ʌpamu nora. Amaasi aʌcai gʌquiiyʌrʌ vaí ʌgai gʌpipiooñiga ismaacʌdʌ vii ʌgai tumiñsi dai maatʌca agai sʌʌjʌqui gamaitʌ ʌʌmadutai.
16 Ʌʌʌpʌgadadʌ divia dai potʌtʌdai: “Giñaamu, gʌtumiñsiga gamaitʌ baivustaamaojo vaamioma”, astʌtʌdai.
17 Taidʌ ʌraí aa noragi dai potʌtʌdai: “Cʌʌgaduava aapiapʌ ʌrʌmo cʌʌ piooñi cacʌʌga idui aapi laachicʌdʌ sivi gia gʌdaasamu aanʌ caigi pai tʌaanʌda baivustaama quiiqui”, astʌtʌdai.
18 Tai gooquiʌrʌ divia ʌmai dai potʌtʌdai: “Giñaamu, gʌtumiñsiga gamaitʌ taamojo vaamioma”, astʌtʌdai.
19 Taidʌ ʌaamudʌ aa noragi dai potʌtʌdai: “Aapi ʌrcaigicamu ʌʌpʌ dai tʌaanʌdamu taama quiiqui”, astʌtʌdai.

20 Tai gooquiʌrʌ divia ʌmai dai potʌtʌdai: “Giñaamu, tanai daja gʌtumiñsiga giñpañiitugʌrʌ
vuraca aanʌ dai baidasaca.
21 GʌʌʌbʌñI aanʌ. Maatʌ aanʌ isaliʌ oomaliga aapi cascʌdʌ. Dai maita aata vueeyi dai
vʌʌscʌrʌ vuuyi tumiñsi, dai aa gʌʌsituldi pai aapi mosvuuyi yoovisicami”, astʌtʌdai.
22 Amaasi ʌraí potʌtʌdai: “Aapiapʌ ʌrʌmo piooñi maicʌʌ tuigacami. Gʌñiooquicʌdʌ
maatʌ aanʌ isaapi ʌrgʌduñi dai maicʌʌ dui. Iscamaatʌcatadai aapi siaanʌ ʌroomaligami
dai ismaitaaata vueeyi aanʌ dai vʌʌscʌrʌ vuuyi tumiñsi dai isaa giñʌsituldi dai isaanʌ
mosvuuyi yoovisicami.
23 Camaatʌcatadai aapi ¿tuipʌsi maitamaa gotumiñsi sibʌacoga mʌsiaaco gamaitʌmudai
vaamioma ʌtumiñsicʌdʌ simuiyoma vuimudai aanʌ diviacai?” astʌtʌdai aamudʌ.
24 Amaasi potʌtʌdai ʌgai ʌgaa ismaacʌdʌ ami daraajatadai: “BʌIvurai gotumiñsi dai
maaca ʌgai ismaacʌdʌ viaa baivustaama”, astʌtʌdai ʌraí.
25 Tai ʌgai potʌtʌdai: “GʌIraamu, ʌgai caviaa baivustaama”, astʌtʌdai.
26 Taidʌ ʌraí aa noragi dai potʌtʌdai: “Aanʌ angʌnaagidi sai ismaacʌdʌ viaa vaamioma
gʌmaacai dai ismaacʌdʌ maiviaa gʌvoopoidi tomasi ʌIaachi ismaacʌdʌ viaaca ʌgai.
27 Dai ʌoodami ismaacʌdʌ giñvui vʌʌtʌ dai maitipʌliditadai isiʌrtʌaanʌdamica aanʌ,
vuaapavurai dai giñvuitapi cooda”, astʌtʌdai ʌraí gʌpipiooñiga.

———

28 Dai amaasi caaagacai ʌSuusi imaasi ʌpamu apiaimʌitadai Jerusaleenamu.
29 Dai aidʌsi caaijimitadai ʌSuusi Betapagiʌrʌ dai BetaaniʌIrʌ miaanai ʌgiidi siaaco
OliivosI tʌʌgidu, ʌSuusi ootoi gooca gʌmamaatʌrdamiga,
30 dai potʌtʌdai:
—Iimivurai mʌʌ aali quiiquiʌrʌ ismaacʌdʌ miaaga tabiaadʌrʌ dai aʌcai tʌʌgimu aapimʌ
ʌmo asñiitu vulicami ismaacʌdʌ tomali ʌmaadutai maiquiaa dadaʌjʌi vʌrai uupana dai
vuaapa.
31 Dai isʌmaadutai gʌntʌcacagi mʌstuisi uupasai vʌrai potʌʌda ansai aanʌ tʌgito
—astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
32 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ iji dai tʌʌ vʌʌsi isducatai aagidi ʌSuusi.
33 Dai aidʌsi uupasaitadai ʌgai ʌasñiitu taidʌ ʌsoigacami tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi uupasai goasñiitu? —astʌtʌdai.
34 Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai:
—ʌmamaatʌtuldiadami tʌgito cascʌdʌ —astʌtʌdai.
35 Amaasi bʌidacai ʌgai ʌasñiitu ʌSuusi, dai asñiitu daama darai gʌnsosua dai daama daí
ʌSuusi.
36 Dai aidʌsi asñiitu daama imʌitadai ʌSuusi ʌoodami voiyʌrʌ ʌʌligaimi gʌnsosua.
37 Dai aidʌsi camiaadimi ʌgai coidama gʌʌsʌcʌrʌ ʌOliivosi giidiaiñdʌrʌ, vai vʌʌscatai
ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ oiditadai iiñaquimi baigʌnʌIiatugaitai dai siaa duutudaimi
Diuusi vʌʌsi ʌismaacʌdʌ gʌgʌrducamicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌʌtadai ʌgai.
38 Dai pocaitimi:
—Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi goovai ismaacʌdʌ divia Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
VʌʌscataI gʌniibʌstacan tada tʌvaagiʌrʌ aatʌmʌ aliʌ siaa duutudai Diuusi —ascaitimi
ʌvaavoitudadami.
39 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo ismaacʌdʌ ʌoodami saagida daraajatadai potʌtʌdai ʌgai
ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami bagaidañi gʌmamaatʌrdamiga —astʌtʌdai.
40 DʌmosʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Aanʌ angʌnaagidi sai isidi maiiiñacadagi sʌʌlicʌdʌ goojoodai iiñacadamu —astʌtʌdai
ʌSuusi.
41 Dai aidʌsi caaijimitadai ʌgai JerusaleenʌIrʌ dai tʌʌgacai Jerusaleena ʌSuusi sosua
ʌoidacamicʌdʌ
42 dai pocaiti:
—Gia ipʌlidi aanʌ issivi maatʌ caʌcagi gooidacami isducatai istutuidi isgʌniibʌstacan
tadacagi dʌmos maitistutuidi goovai ismaatʌ caʌcagi.
43 Aimu istuigaco sicolimagi sasaayudʌ dai sicoli curartamu, dai vʌʌsi aipadʌrʌ coco-
damu,
44 vʌʌsi dʌvʌʌrapi suuligamu dai coodamu dai vʌʌsi JerusaleenʌIrʌ maiviimu tomali ʌmo
odai ʌmai daama. Aidʌsi diviji aanʌ ismaacʌdʌ ʌrDiuusi tai maitiñmiaadʌgi gooidacami
cascʌdʌ —ascaiti ʌSuusi.

———

45 Amaasi ʌSuusi vaa ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai vuvaitu ismaacʌdʌ ami gagaa-
garaitadai dai ismaacʌdʌ gasaapʌdaitadai,

46 dai potʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Giñquiiavʌr mamadaragai vʌʌtarʌ”. Mai aapimʌ tʌjogadʌ
ʌʌsivogami duucai nʌidi —astʌtʌdai ʌSuusi.
47 ΛSuusi vʌʌs tasai gamamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu,
dʌmos ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ judidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ, dai ʌʌmadu ʌdudunucamigadʌ ʌoodami gaagaitadai isducatai muaagi
ʌSuusi.
48 DʌmosvʌʌsiʌoodamicʌʌgagʌntʌgitocaʌcatadaiiscaitiʌSuusicascʌdʌmaitʌtʌgaitadai
ʌgai isducatai muaagi.

20

———

1 Ʌmo imidagai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu daacatadai ʌSuusi dai mamaatʌtulditadai
ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ ʌʌmadu cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai, tai ami dada
ʌbaitʌguucacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ, ʌʌmadu aa baitʌguucacami,
2 dai potʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Gʌraagidañiʌʌtumasʌʌlicamicʌdʌpomaasi ivueeyi aapi? ¿Toorʌ gʌmaa gosʌʌlicami?
—astʌtʌdai.
3 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aanʌan ʌʌpʌ gʌntʌcacagi ʌmo istumaasi vʌrai giñaagida:
4 ¿Toorʌ ootoi ʌVuaana sai gavapaconana? ¿Diuusi oodami sio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
5 Dʌmosvʌʌsiʌbaitʌguucacamiʌʌgi aipaco gʌnaatagidimi dai pocaiti:
—¿Istʌʌdamuaatʌmʌ? Ispotʌʌda aatʌmʌ sai Diuusi ootoi goovai otoma gʌraa noragi-
damu dai povʌrtʌʌdamu: “¿Tuimʌsimaivaavoituʌʌscataigooodamigʌrcoodian
tada ojoodaicʌdʌ, vʌʌscatai goovai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai siʌVuaana ʌrDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌ —ascaiti ʌbaitʌguucacami.
7 Dai amaasi aa noragi ʌgai ʌSuusi dai potʌtʌdai sai maimaatʌ sioorʌ ootoi ʌVuaana sai
gavapaconana.
8 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Tomali aanʌan maitʌnaagidagi istumasʌʌlicamicʌdʌ ivueeyi aanʌ imaasi —astʌtʌdai
ʌSuusi.

———

9 Amaasi ʌSuusi gʌaagacai aagidi ʌoodami, dai aagidi ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai
potʌtʌdai:
—Oidacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ ʌi uuvasi gʌdʌvʌʌragana, dai gooquiʌrʌ taaju-
camicʌdʌ maa ʌgai aa oodami gʌʌʌsi dai ii abiaadʌrʌ sibʌaco dai tʌvʌpi daja.
10 Dai aidʌsi aayi yoovaragai ʌgai ootoi ʌmoco gʌpiooñiga sai taanʌna ʌgai ʌoodami
ʌyoovi siʌʌsi aʌʌcatadai, dʌmos ʌoodami gʌicacarai dai soi doodai dai ootoi maimaacacai
istumaasi.
11 Amaasi ʌtuidacami ootoi ʌmai pioooñi, mʌtai ʌgai ʌʌpʌ aliʌ soimaasi ñiooqui aagidi dai
gʌicacarai dai ootoi maimaacacai istumaasi aagaimi ʌgai.
12 Daidʌ ʌtuidacami ootoi ʌmai, dʌmos ʌoodami aliʌ soi doodai ʌgai ʌʌpʌ dai aadaji.
13 Dai cagooquiʌrʌ pocaiti ʌtuidacami ʌdʌvʌʌrai: “¿Isducatai iduuñimu aanʌ? Ootosamu
aanʌ giñmara tomasi aliʌ oigʌdai aanʌ, siaadʌrʌ maisiaa duutudadan tadacana ʌgai siuu
duucu tʌgiagi”, ascaiti ʌcʌʌli.
14 Dʌmosaidʌsidʌʌaata vuaadami tʌʌ gʌamo maradʌ aipaco gʌnaatagidimi dai pocaiti:
“Idi ʌgai ismaacʌdʌ ʌrtuidacamica agai oogadʌ vustuidadʌ gʌaagai tʌsmuaagi dai poduucai
aatʌmʌ ʌrtutuidacamicamu”, ascaiti ʌaata vuaadami.
15 Dai amaasi vuusaitu ami dʌjiaiñdʌrʌ dai muaa. Amaasi ʌSuusi tʌcacai ʌoodami dai
potʌtʌdai:
—¿Isduuñimuʌdʌvʌʌrai tuidacami ʌaata vuaadami?
16 Divimu ʌgai dai coodimu dai maaquimu ʌdʌvʌʌrai aa oodami —astʌtʌdai ʌSuusi.
Moscaʌcai ʌgai imaasi maí isʌgai aagadamʌ ʌlidi ʌSuusi cascʌdʌ pocaiti ʌgai:
—Diuusi maidagitona ispovʌ duñiagi —ascaiti.
17 DʌmosʌSuusi vui nʌnʌava dai potʌtʌdai:
—¿TʌiyaʌlidiidʌgoovioismaacʌdʌoojisiDiuusiñiooquidʌrʌsiaacopocaiti?:
Ʌodai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa ʌbaabaquitadami sivi ʌgai ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma
gʌaagai ʌvaaqui vʌʌtarʌ.
Asduu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.

18 Tomasioor^ ismaac^d^ utuvagi ^odi^r^ moslalachi daivamu, dai is^odai daama g^siagi
^mai ^gai mos^tuisamu —ast^t^dai ^Suusi.

———

19 Ʌbait^guucacamigad^ ^papaaligad^ judidíu ^^madu ^mamaat^tuldiadami Diuusi
s^^licamigad^ ip^liditadai isaid^ otoma b^jiagi ^Suusi, c^^ga maat^catadai ^gai is^gai
v^^tar^ aagaitadai ^Suusi ^cuento casc^d^, d^mos ^^b^iditadai ^gai ^oodami.

20 Dai amaasi ootoi sioor^ soobidacagi vai ^gai c^^ tuutiacami g^nvueeyi, dai gaagai
isducatai aagagi ^Suusi ^mo istumaasi istumaasi vui caat^cagi ^dudunucami vai poduucai
t^^gida ^gai ^dudunucami.

21 Casc^d^ t^cacai ^gai dai pot^t^dai:

—Mamaat^tuldiadami, c^^ maat^ aat^m^ sai ismaac^d^ gaaagidi aapi dai
gamamaat^tuldi ^rvaavoi. Dai maivuaam^ ^lidi aapi oodamic^d^ si^rg^nviipidacami
si^rsoitutuigami ^^p^, mosgamamaat^tuldi aapi istumaasi Diuusi ip^lidi.

22 G^raagidañi, ¿c^^gaisi t^saa nam^^quiadagi ^g^^ bait^c^aacami romano cho sio?
—ast^t^dai.

23 D^mos ^Suusi maat^ t^^ is^gai vuiirumada ^liditadai dai pot^t^dai:

—¿Tuim^si giñvuiirumada ^lidi aapim^?

24 Giñt^^gidavurai aapim^ ^mo tumiñsi. ¿Voor^ mood^ dai voor^ t^^t^arad^ tumiñsi^r^
daja? —ast^t^dai ^Suusi.

Tai ^gaa aa noragi daid^ it^t^dai:

—Ʌg^^ bait^c^aacami mood^ dai t^^t^aragad^ava —ast^t^dai.

25 Taid^ ^Suusi pot^t^dai:

—Maacavurai ^g^^ bait^c^aacami istumaasi ^rtuidad^ dai maacavurai Diuusi istumaasi
^rDiuusi tuidad^ —ast^t^dai ^Suusi.

26 Tai ^gai maitistui issoimaasi ñiooquitudagi oodami vuitapi baiyoma mait^^ ^gai isdu-
catai g^nt^t^gituagi ca^catai isducatai ñioocai ^Suusi dai casc^d^ maiñioocacai vii.

———

27 Dai gooqui^r^ iji ^^moco ^saduseo siaaco daacatadai ^Suusi. Ʌsaduseo pocaiti sai
maioidaga coidad^ duaacarad^ casc^d^ pot^t^dai ^gai ^Suusi:

28 —Mamaat^tuldiadami, ^Moseesacaru oojisicami g^rvii vai pocaiti sai ismuquiagi ^mo
c^^li dai viaagi g^ooñiga maiquiaa maamatacai abaana, said^ ^sucuulid^ ^c^^li g^aagai
isv^^nagi ^viuudu dai maamatagi abaana ^si^^gid^ v^^tar^ ismaac^d^ muu.

29 Dai ^mo imidagai oidacatadai cuvaracami ^mo si^^g^m^, ^^p^gadad^ ooñigai d^mos
muu maiquiaa maamatacai.

30 Amaasi ^gooqui^rdad^ v^^na ^viuudu, dai muu ^^p^ maiquiaa maamatacai.

31 Tai gooqui^r^ ^g^mai v^^na ^gai vaa ooqui, dai muu ^^p^ maiquiaa maamatacai, v^^
cuvaracami podui dai v^^si coi maimaamatacai tomali ^maadutai.

32 Dai amaasi muu ^ooqui ^^p^.

33 Dai duduaacacai coidad^ saagidaiñd^r^, ¿ismaac^d^ ^rcunad^camu ^ooqui v^^si
^rcuucunad^catadai ^gai di? —ast^t^dai ^saduseo.

34 Amaasi ^Suusi aa noragi dai pot^t^dai:

—Tami oidigi daama c^c^^li dai ooqui cuucuntai dai ooñtai.

35 D^mos ^gai ismaac^d^ Diuusi maaquiagi oigaragai isiimiagi t^vaagiamu caduduaa-
cacai coidad^ saagidaiñd^r^ m^^ca mait^cuucuntai tomali mait^mamacai g^nmaamara
cuucuntaragai v^^tar^,

36 m^^ca camait^cooyi casc^d^. Moscaduduaacacai ^gai ^pan ducamica agai Diuusi
t^t^aañicaru d^ ^gai ^rDiuusi maamarad^.

37 Moseesa ^^p^ g^rmamaat^tuldi sai duduaacar^i coidad^ siaaco g^aagai ^ali uusi
ismaac^d^r^ m^i taí daid^ ^uusi maim^i ami g^aagai ^^p^ sai Diuusi ^rAvraañicaru dai
Isaacaru dai Jacocaru Diuusigad^.

38 D^mos Diuusi mait^rDiuusigad^ ^gai ismaac^d^ ^Diaavora ^^madu ajioopai coocai,
baiyoma ^rDiuusigad^ ^gai ismaac^d^ ^gai ^^madu ajioopai —ast^t^dai ^Suusi.

39 Amaasi ^mamaat^tuldiadami Diuusi s^^licamigad^ pot^t^dai:

—C^^ga aagai aapi mamaat^tuldiadami —ast^t^dai.

40 Dai camait^p^n^^li isvaamioma t^cacagi.

———

41 Taid^ ^Suusi pot^t^dai:

—¿Ducatai pocaiti aapim^ said^ ^Cristo ^rDavi marad^?

42 Vaid^ ^Davi aduucai ooja Salmosi liivrugad^r^:
Ʌt^aan^dami pot^t^dai giñt^aan^damiga:

“GΛmaaquimu aanΛ ΛmO sΛΛlicami ismaacΛdΛ vaamioma namΛga.
43 Dai ugititudamu aanΛ vΛΛsi ismaacΛdΛ gΛvuidΛrΛ vΛΛtΛ”.
44 ¿DΛmos ducatai istutuidi ΛCristo siΛrmaradΛcagi ΛDavi vai ΛΛgi ΛDavi giñtΛaanΛdamiga aagai? —astΛtΛdai ΛSuusi.

———

45 VΛΛsi ΛoodamI caΛcatadai aidΛsi ΛSuusi potΛtΛdai gΛmamaatΛrdamiga:
46 —CΛΛgavΛr gΛntΛtΛgitoca aapimΛ. MaitavΛr Λpan duucai ivuaada gomamaatΛtuldiadami Diuusi sΛΛlicamigadΛ. Goovai oojoidi iscΛcΛΛgaducami yuucustadagi, dai ipΛlidiña mΛscocoanadagi gΛnvapaanamu dai viaatuldiadagi cacaayana, dai cΛcΛΛgaducΛdioma daraicariΛrΛ oojoidi isdadarΛdagi judidíu quiquiuupaigadΛrΛ, dai siaaco gacuaada goovai cΛcΛΛgaducΛdioma daraicariΛrΛ oojoidi isdadarΛdagi ΛΛpΛ.
47 Dai ΛΛsidiña goovai ΛΛpΛ ΛvipiuudU baabaquidΛ dai tΛvΛpi gamamadaiña sai nΛidiña ΛoodamI. Goovai Λgai ismaacΛdΛ vaamioma soimaa taatatuldamu Diuusi —astΛtΛdai ΛSuusi gΛmamaatΛrdamiga.

21

———

1 Dai ΛSuusi tΛΛ ΛgΛ quiuupaigadΛrΛ judidíu ΛgΛnviipidacΛdΛ ismaacΛdΛ tueeyi tumiñsi cajojooñiΛrΛ ismaacΛdΛrΛ gΛΛmpaidi tumiñsi Diuusi aa duiñdadΛ vΛΛtarΛ.
2 Dai tΛΛ ΛΛpΛ ΛmO viuudu soitigami ismaacΛdΛ ami cajooñiΛrΛ darai goo sintaavu,
3 tai potΛi ΛSuusi:
—SΛΛlicΛdΛ angΛnaagidi sai idi viuudu soitigami vaamioma daí isvΛΛscatai.
4 VΛΛscatai gogaa darai ismaacΛdΛ cababaivitocΛi, dΛmos goooqui soitigamicatai modaí vΛΛsi ismaacΛdΛ viaacatadai istuucΛdΛ oidacagi —astΛtΛdai ΛSuusi ΛoodamI.

———

5 Dai ΛΛmadutai aagai ΛgΛ quiuupaigadΛ judidíu dai pocaiti sai aliΛ sigia maasi Λquiuupai ΛojoodaicΛdΛ sigia maascamicΛdΛ dai aa ΛmamaasicΛdΛ ismaacΛdΛ aa ami darai sai sigia maascana ΛquiuupaigadΛ judidíu. Tai amaasi ΛSuusi potΛtΛdai:
6 —Aimu siΛΛscadΛ vΛΛsi idi mΛsmaacΛdΛ nΛidi aapimΛ vΛΛsi siaa gΛduuñimu, dai maivimu tomali ojoodai goocua daama —astΛtΛdai ΛSuusi.

———

7 Tai Λgai tΛcacai dai potΛtΛdai:
—MamaatΛtuldiadami, ¿vΛΛscadΛ ΛpΛduñia agai imaasi? ¿Ducatai maatΛmu aatΛmΛ isimaasi casiΛpΛduñia agai? —astΛtΛdai Λgai ΛSuusi.
8 TaidΛ ΛSuusi potΛtΛdai:
—GΛntΛgitovΛr nΛijada, dai maitavΛr gΛndagito mΛsgΛnvupuiirumadadagi, dadiava agai muidutai giñtΛΛtΛaaragacΛdΛ dai pocaitiadamu Λgai: “AanΛ anΛrΛCristo”, dai “Casiat aayi istuigaco ugitia agai oidigi”. DΛmos maitavΛr oidatucuda.
9 Dai mΛsiΛΛscadΛ cajiomacagi muiyapΛrΛ cocoodi, maitavΛr duduaadicuda gomaasi daivuñia agai ΛΛpΛga, dΛmos maiquiaa aayi cugatΛrΛ tasΛrΛ.
10 Dai bodΛrΛ apiaaatagidimi vaamioma dai potΛtΛdai:
—ΛmO dΛvΛΛriΛrΛ oidacami cocoaadamu Λmai dΛvΛΛriΛrΛ oidacami.
11 Dai aliΛ cavami gigivucudamu ΛΛmapΛcΛrΛ gooidigi, dai oidacamu biuugigai dai coocodagai aipacoga, dai tΛvaagiΛrΛ duaadimudaca maascamu istumaasi dai naana maasi gΛgΛrducami maascamu ΛΛpΛ.
12 DΛmos ΛΛpΛga gΛnsasaayu gΛnvuimu dai soimaasi gΛntaatatuldamu, dai vaama gΛntuutusada agai Λgai ΛtΛtΛaanΛdami vuidΛrΛ Λgai vaa ismaacΛdΛ gatΛaanΛi quiquiuupaigadΛrΛ judidíu, dai gΛnmaamaisapada agai dai vaama gΛntutusada agai Λraraí vuidΛrΛ dai moomoyi vuidΛrΛ giñvaavoitudaitai aapimΛ.
13 Amaasi tuigaco istutiaadamu aapimΛ isaagadagi Λgai vuitapi isvaavoitudai aapimΛ istumaasi gamamaatΛtuldi aanΛ.
14 Dai maibai vuaada ΛΛquiasdΛrΛ isducatai aa noragidagi Λgai ismaacΛdΛ gΛpiΛrΛ gΛnsusuuligadagi.
15 AanΛ gΛnmaaquimu maatΛdagai dai ñiooqui isducatai gΛnsoiña aapimΛ dai poduucai gΛnsasaayu maiviaacamu isducatai gΛnaa noragidagi tomali maitΛnvui ñioocadamu.
16 Dai asta gΛndΛΛdΛ dai gΛnsusuuculi dai gΛnsiisiΛgi dai gΛnaaduñi aagiada agai gΛnsasaayu mΛsiaaco daraaja aapimΛ. Dai gΛncooditudamu aapimΛ ΛΛmadutai.
17 Dai vΛΛsi oidacami gΛncΛΛdadamu giñvaavoitudaitai aapimΛ,
18 dΛmos maisibΛ imimu tomali Λmo cuupai gΛnmooaiñdΛrΛ.

19 Dʌmos aapimʌ apiavaavoitudadamu dai mʌsiʌʌscadʌ dʌgavuñiagi vʌʌsi gosoimaa
taataragai gooquiʌrʌ vʌʌsCʌrʌ oidacamu aapimʌ Diuusi ʌʌmadu.
20 Mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscasicoolimadi sandaaru Jerusaleenʌrʌ, maatʌcamu aapimʌ
iscaotoma vʌʌsi siaa gʌduuñimu.
21 Amaasi ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ daraajagi gʌaagai isvoopiagi gigiidiamu, dai sioorʌ
Jerusaleenʌrʌ daraajagi gʌaagai isvuvaaquiagi abiaadʌrʌ, dai sioorʌ dʌjiaadana
ajioopadagi maitʌaagai isʌpamu iimiagi gʌnquiiquiamu.
22 Amaasi ʌgai istuigaco soimaasi taatatulda agai Diuusi ʌjudidíu ismaacʌdʌ vuidʌrʌ
vʌʌtʌcagi Diuusi. Poduucai ʌpʌduñia agai ismaacʌdʌ oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
23 Siʌ soimaa taatamu ʌooqui ismaacʌdʌ amaasi noonoacagi siʌʌpʌ viaacagi aali
siisiʌdami aliʌ oidacamu soimaa taataragai oidi daama, dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi
gʌʌgʌvituldaragai idi oodami Jerusaleenʌrʌ oidacami vʌʌtarʌ.
24 Ʌʌmoco coimu cocodiʌrʌ, dai aa sibʌadʌrʌ oidacami maamaisapicami vuimu aa dai
vuucaimu. Dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu gatʌaanʌda agai Jerusaleenʌrʌ asta siʌʌscadʌ
uucami Diuusi maquiagi oigaragai.

———

25 Dai amaasi oidacamu maasidaragai tasiʌrʌ dai masaadiʌrʌ dai sisiaavugiʌrʌ, dai tami
oidigi daama vʌʌsi oidacami maitʌtʌgadamu isducatai gʌntʌtʌgitodagi aliʌ duduaadicud-
amu ʌgai aliʌ sigal caititai ʌgʌʌ suudagi.
26 Ʌoodami susuiiquitʌrdamu duduaadicuitai dai tʌtʌgitoitai istumaasiʌrʌ istumaasi
daivuñia agai oidigi daama, asta tʌvaagi gigivucudamu.
27 Dai amaasi giñtʌʌgimu aapimʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami iñsiboodʌrʌ
imʌdamu ʌmo icomai saagida guvucadagaicʌdʌ dai sʌʌlicʌdʌ dadadaquidatai.
28 Siʌʌscadʌ casi ʌpʌvuiidagi imaasi vʌrai taí nʌnʌnda moscamiaadʌidatai mʌstuigadʌ
cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agai —astʌtʌdai ʌSuusi.
29 Dai aagidi ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui cuentocʌdʌ dai potʌtʌdai:
—Nʌidavurai goiigosi siʌpʌ tomastuma ʌmai uusi.
30 Mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi iscaiipoidagi aagadʌ, aapimʌ camaatʌcana iscamiaadimi
toiñdagai.
31 Dai poduuquiavʌr maatʌca ʌʌpʌ mʌsiʌʌscadʌ nʌijadagi gomaasi vʌrai maatʌca iscami-
aadimi istuigaco gatʌaanʌda agai Diuusi tami oidi daama.
32 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi sai vʌʌsi imaasi ʌpʌduñia agai maiquiaa ugitʌcai idi oodami.
33 Tʌvaagi ʌʌmadu oidigi ugitimu, dʌmos ismaacʌdʌ aagai aanʌ goovai gia ʌpʌduñia agai.
34-35 Todian duucai aimu Diuusi ʌpan duucai isduucai gʌcucuupai ʌmo trampa dai vʌʌsi
oidi daama oidacami maatʌmu imaasi, cascʌdʌ gʌntʌgitovʌr nʌijada dai maigajiaadʌrʌ
vipiaada Diuusi mosgayʌʌdatai dai tʌtʌgitoitai istumaasi oidaga oidi daama.
36 Baigavʌr ʌnduca aapimʌ tudu, dai tomastuigaco avʌr gamamadada dai poduucai istu-
idimi aapimʌ iscʌʌgacʌrʌ vuvaaquiagi vʌʌsi gomaasiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ ʌpʌduñia agai, dai
poduucai istuidimu isgiñvuidʌrʌ guuquivagi aapimʌ aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami
—astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.
37 ʌSuusi gamamaatʌtuldiña tasʌrʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai tucarʌ aimʌraiña dai
giidiana cocosʌiña siaaco Oliivosi tʌʌgidu.
38 Dai vʌʌsi ʌoodami ʌʌqui quiamoco ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu daivʌiña caʌca ʌliditai
istumaasi aagidiña ʌSuusi.

22

———

1 Aidʌ camiaadimitadai ʌsiaa duudagai istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi Diuusi
cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ. ʌsiaa duudagai pascua tʌʌgidu.
2 Vaidʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ gaagaitadai isducatai muaagi ʌSuusi, dʌmos aliʌ ʌʌbʌiditadai ʌgai ʌoodami.
3 Tai amaasi ʌDiaavora vaa ʌUudasiʌrʌ, mʌsmaacʌdʌ Iscaliote aagaiña ʌʌpʌ, ʌgai ʌrʌmoco
ʌbaivustaama dan gooca ismaacʌdʌ ʌrʌSuusi ojootosadʌ.
4 Daidʌ ʌUudasi nʌidamu ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ ʌʌmadu sandaaru
ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru dai ʌʌmadu gaaataga dai aagidi
isducatai istutuiditadai ʌgai istʌʌgidagi ʌSuusi.
5 Tai ʌgai aliʌ baigʌnʌʌli dai aagidi ʌgai ʌUudasi sai maquia agai tumiñsi,
6 taidʌ ʌUudasi bai aa dai gʌaagacai gaa isducatai gatʌʌgidagi ʌSuusi siʌʌscadʌ maiti-
ipucagi aa oodami.

———

7 Tai amaasi aayi ʌsiaa duudagai istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ
vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ dai aidʌ coodaiña ʌjudidíu cañiiru dai dadasdiña Diuusi.
8 Taidʌ ʌSuusi ootoi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana, dai potʌtʌdai:
—Iimivurai dai bai duuñi cuaadagai idi siaa duudagai vʌʌtarʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
9 Tai ʌgai tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Vaaco ipʌlidi aapi tʌsbai duñiagi? —astʌtʌdai.
10 Taidʌ ʌSuusi aa noragi dai potʌtʌdai:
—Mʌsiuu duucu ajiagi ʌquiiquiʌrʌ, tʌʌgimu aapimʌ ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ vaigʌtica agai
ʌmo aayi suudagi vʌrai oida siaaco vaquia ʌgai.
11 Dai tʌcacavurai ʌquiʌʌcami saaco cʌʌca ʌtuucavi siaaco gaugia iñagai aanʌ idi siaa
duudagʌrʌ ʌʌmadu aapimʌ.
12 Siʌgai gʌntʌʌgidamu ʌmo tuucavi gʌducami goocua daama vaaquiʌrʌ tʌcaviacoga
cabai duñisicami vʌrai ami bai duuñi cuaadagai —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Tai ʌgai iji dai tʌʌ vʌʌsiaʌcatai isducatai aagidi ʌSuusi, dai bai dui ʌcuaadagai siaa
duudagai vʌʌtarʌ.
14 Dai caaʌcai ugidagai, taidʌ ʌSuusi meesa vuidʌrʌ daiva ʌʌmadu gʌojootosa.
15 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai gʌojootosa:
—Gia ipʌliditadai aanʌ isgʌnʌʌmadu gaugiagi idi siaa duudagʌrʌ maiquiaa muucucai.
16 Aanʌ angʌnaagidi ansai sivi gaugia iñagai idi siaa duudagʌrʌ cuaadagai dai ca-
maitacuaada iñagai idi siaa duudagʌrʌ cuaadagai asta siʌʌscadʌ idui Diuusi vʌʌsi istumaasi
iduñia agai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi oidi daama oidacami diviacai ʌgai dai gatʌaanʌda tami
oidigi daama.
17 Amaasi bʌi ʌmo tucayu uuvasi varaagadʌ dai gamamagi dai gooquiʌrʌ maa
gʌmamaatʌrdamiga daidʌ itʌtʌdai:
—Vʌʌscatai avʌr ii idi tucayuaiñdʌrʌ.
18 Sʌʌlicʌdʌ angʌnaagidi ansai camaitayʌʌda iñagai uuvasi varaagadʌ asta siʌʌscadʌ
aiyagi istuigaco diviagi Diuusi dai nʌidagi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai
ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami —astʌtʌdai ʌSuusi.
19 Dai gooquiʌrʌ bʌi ʌpaana dai gamamagi dai gooquiʌrʌ saasarai dai maa
gʌmamaatʌrdamiga, daidʌ itʌtʌdai:
—Idiav ʌrʌpan ducami giñtuucuga mʌsmaacʌdʌ gatʌʌgida agai mʌsai muaana mʌsai
aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Poduuquiavʌr ivuaada daidʌ giñtʌtʌgitoda —astʌtʌdai ʌSuusi.
20 Dai cauugitocai ʌSuusi bʌi ʌtucayu dai potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Idi uuvasi varaagadʌ ismaacʌdʌ idi tucayuana daja ʌpan ducami giñʌʌra ismaacʌdʌ
aastia agai mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Iñsiʌʌscadʌ muquiaagi vai aastia giñʌʌra
aidʌ abiaadʌrʌ gʌaagadamu goñiooqui utudui ismaacʌdʌ Diuusi ootosda agai ʌoodami.
21 Dʌmos sivi gocʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai ʌdudunucami tami meesa daama caatʌ
novidʌ giñʌpan duucai.
22 Aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami cabʌʌcaiti govoi ismaacʌdʌ gʌaa ʌʌqui abiaadʌrʌ
dʌmos siʌʌ soimaa taatamu ʌcʌʌli ismaacʌdʌ giñtʌʌgida agai —astʌtʌdai ʌSuusi.
23 Amaasi ʌmamaatʌrdamigadʌ aipaco gʌntʌcacaimi soorʌ ʌgai dai gatʌʌgida agai.

———

24 Amaasi ʌmamaatʌrdami ʌʌgi gʌnvupui ñiñio aagaitai sai ismaacʌdʌ vaamioma
ʌrtʌaanʌdamica agai siʌʌscadʌ iimiagi siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
25 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ʌbaitʌcʌaacamigadʌ gʌpipiooñiga duucai nʌidiña
ʌoodami, dai ʌgai aadʌrʌ ipʌlidi mʌscʌʌga tuutiacami duucai nʌijadagi.
26 Dʌmos aapimʌ maitʌaagai mʌspoduucai ivuaadagi, baiyoma ismaacʌdʌ
ʌrbaitʌcʌaacamicagi gʌaagai isvaamioma gʌʌli gʌvuaadagi dai pioooñi duucai.
27 ¿Maacʌdʌ ʌrvaamioma tʌaanʌdami ismaacʌdʌ meesa vuidʌrʌ daja ismaacʌdʌ gabiaajai
sio? ¿Maitasi ʌrvaavoio sai ismaacʌdʌ meesa vuidʌrʌ daja? Dʌmos aanʌ gʌnsaagida daja
ʌmo pioooñi duucai.
28 Aapimʌ vʌʌscʌrʌ giñʌʌmadu daraajana aidʌsi soimaa taatamaiña aanʌ.
29 Cascʌdʌ aanʌ gʌnmaaquia iñagai ʌmo sʌʌlicami poduucai isduucai giñooca giñmaa aanʌ.
30 Dai aapimʌ giñʌʌmadu gacuaadamu mʌʌca siaaco gatʌaanʌda iñagai aanʌ dai giñsoiña
tʌaanʌdamu aapimʌ Diuusi maamaradʌ —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.

———

31 Amaasi potʌi ʌʌpʌ ʌSuusi:
—Simuñi, Simuñi, ʌDiaavora taí oigaragai Diuusi isgʌduiñdagi mui naana maasi soimaas-
cami mʌsai camaitiñvaavoitudaiña.

32 Dʌmos aanʌ daanʌi Diuusi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ vai maivʌʌsi ugitʌna gʌnvaavoidaraga, dai siʌʌscadʌ ʌpamu cʌʌga giñvaavoituda aapi pai soiña gʌaaduñi vai vaamioma cʌʌga giñvaavoitudana —astʌtʌdai.
33 Taidʌ ʌSimuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, baigan giñduu isgʌoidagi maisacaruamu dai asta muquiaagi gʌʌʌmadu —astʌtʌdai Simuñi.
34 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Piiduru, sʌʌlicʌdʌ angʌaagidi sai sivi maiquiaa cuujuicai tacucu pʌaapi vaicojo potʌiya agai pʌsai maitiñmaatʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

35 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—Aidʌsidʌ gʌnootoi aanʌ maimoraraaliacami dai tomali tumiñsi daraasacarucami, dai tomali aa sususacaicʌdʌ ¿isbai viʌʌgacatadai aapimʌ istumaasi? —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai:
—Tomali ʌmo istumaasi —astʌtʌdai.
36 Tai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Sivi angʌnaagidi sai sioorʌ viaacagi moraali gʌaagai isbʌʌ aimʌrdagi, dai tumiñsi darasacarui ʌʌpʌ, dai sioorʌ maiviaacagi maastai vai gagarana ʌmoco gʌvaasaraga dai savʌdana.
37 Aanʌ angʌnaagidi sai gʌaagai siʌpʌduñiagi isducatai ooja Isaíacaru Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco icaiti: “Soi duucai mʌnʌijada agai tomastuma soimaasi iducami duucai”. Istumaasi oojisi giñaagaitai gʌaagai siʌpʌduñiagi —astʌtʌdai ʌSuusi gʌmamaatʌrdamiga.
38 Tai ʌgai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, tami vʌʌtʌ gooca mamaastai —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi dai potʌtʌdai:
—Cascʌdʌ —astʌtʌdai.

———

39 Amaasi ʌSuusi vuusai dai ii Oliivosi giidiamu poduucai isduucai ivuaadana ʌgai taidʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ oí.
40 Amaasi aʌcai ami giidiʌrʌ, taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi vai ʌgai maidagitona ʌDiaavora issoimaasi gʌnduiñtuldagi —astʌtʌdai.
41 Taidʌ ʌSuusi ʌcovai ii maisi mʌʌcasi ʌpan ʌʌ mʌʌcasi siʌʌsi vuupai ʌmoco ʌmo odai, dai gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai gamamada agai.
42 Dai aduucai gamamagi:
—Giñooca isbaigacamudai ismaisoimaa taata aanʌ poduucai isducatai ʌpʌduñia agai dʌmos vaidʌ ʌpʌduuna pʌsducatai aapi ipʌliadagi. Dai maisiu istumaasi aanʌ ipʌliadagi —asduucai gamamagi ʌSuusi.
43 Tai amaasi vuitapi gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ dai vaamioma maquia agai guvucadagai.
44 Dai aliʌ soimaa taatacatai vaamioma daanʌi Diuusi dai vaajurdadʌ ʌpan duucai ootai ʌʌrai dai dʌvʌʌrapi gʌʌsʌi.
45 Dai aidʌsi canaato mamagi ʌgai cʌquiva dai ii siaaco daraajatadai ʌmamaatʌrdamigadʌ dai coocosʌcami tʌʌ, gamaitʌ soiʌliaragai cascʌdʌ.
46 Daidʌ ʌSuusi potʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi coocosʌ? Vaapaigivurai, dai daanʌda Diuusi vai ʌgai maidagitona ʌDiaavora issoimaasi gʌnduiñtuldagi —astʌtʌdai.

———

47 Dai quiaa ñiooquiditadai ʌSuusi, tai ami aayi mui oodami. Dai ismaacʌdʌ Uudasi tʌʌgiducatadai ʌbaivustaama dan gooca mamaatʌrdamiaiñdʌrʌ, ʌgai baitʌqui imʌitadai ʌoodami, dai miaadʌrʌ cʌquiva dai usupiga agai ʌSuusi.
48 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai:
—Uudasi, ʌmo ¿usupigaicʌdʌ pʌsgiñtʌʌgida agai aapi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami? —astʌtʌdai.
49 Tai ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraajatadai ʌSuusi dai nʌiditai istumaasi iduñia agaitadai ʌgai tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿vuidʌrʌ tʌssuuligʌna mamaastaicʌdʌ? —astʌtʌdai.
50 Dai ʌmaadutai ʌgai iquitʌ sʌʌlisia padʌrʌ naacadʌ ʌpiooñigadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu.

51 Dʌmos ʌSuusi potʌtʌdai:
—Dagitovurai casia cʌʌgadu —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi mostaata ʌpioоñi naacadʌ tai dueeyi.
52 Dai amaasi ʌSuusi potʌtʌdai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu, ʌʌmadu ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru, ʌʌmadu ʌsonʌrʌ guucacami judidíu ʌgai ismaacʌdʌ dada dai bʌʌquia agai:
—¿Ducatai dada aapimʌ mamaastaicʌdʌ dai uusicʌdʌ ducami iñsaanʌr ʌmo ʌʌsivogamicagi?
53 Aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ vʌʌs tasai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu tomali maitiñtaata aapimʌ, dʌmos sivi casigʌnajʌga aapimʌ tucagi ʌrDiaavora aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ cascʌdʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

54 Tai amaasi ʌgai maisapicami bʌi ʌSuusi, dai bʌʌcai ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali quiidiamu, vaidʌ ʌPiiduru mosmʌʌcasdʌrʌ oidi.
55 Tai aa ami tuisiqui ʌraana ganai, dai taicovai daraiva, taidʌ ʌPiiduru saagida daiva ʌʌpʌ.
56 Tai amaasi ʌmo cusñiiru tʌʌgacai istaicovai daacatadai ʌgai, gʌtʌgito nʌnʌidi daidʌ itʌtʌdai:
—Idi cʌʌli ʌʌpʌ ʌʌmadu aimʌraiña gomaisapicʌdʌ —astʌtʌdai ʌcusñiiru.
57 Dʌmos ʌPiiduru ʌsto, daidʌ itʌtʌdai:
—Maitanmaatʌ aanʌ gocʌʌli di —astʌtʌdai ʌPiiduru.
58 Tai gooquiʌrioma, ʌmai cʌʌli tʌʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Aapiapʌ ʌrʌmoco gomaisapicʌdʌ aduñdʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai.
Dʌmos ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Cho, maitanmaatʌ aanʌ gocʌʌli di —astʌtʌdai.
59 Tai bo laascʌdʌ ʌmai itʌi:
—Sʌʌlicʌdʌ idi cʌʌli ʌʌmadu aimʌraiña gomaisapicʌdʌ ʌʌpʌ daidʌ ʌrGalileeʌrʌ oidacami ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
60 Taidʌ ʌPiiduru itʌi:
—Cho, aanʌ tomali maimaatʌ mʌsioorʌ aagai aapimʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru.
Dai quiaa ñioocaitadai ʌgai tai cuujui tacucu.
61 Taidʌ ʌSuusi vui nʌnʌaava ʌPiiduru, taidʌ ʌPiiduru tʌgito istumaasi aagidi ʌmamaatʌtuldiadami, sai maiquiaa cuujuicai tacucu ʌgai vaicojo ʌstua agaitadai ismaatʌ ʌSuusi.
62 Taidʌ ʌPiiduru vuusai abiaadʌrʌ dai soigʌʌldacai sosua.

———

63 Daidʌ ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ nuucadacatadai ʌSuusi parunai dai saasarai tuucugadʌ.
64 Dai iiña vuupuidʌ dai vuivasana gʌvai, daidʌ itʌtʌdai:
—¿Maatʌñi toorʌ gʌgʌʌgʌ? —astʌtʌdai.
65 Dai aagidi mui naana maasi ñiooqui sigalnascami.

———

66 Dai aidʌsi casi ʌrtasʌrʌcatadai, gʌnʌmpagi ʌjudidíu sonʌrʌ guucacamigadʌ, ʌʌmadu ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu, ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ, mʌtai vaan cʌi ʌSuusi dudunucami vuidʌrʌ mʌtai ami tʌcacai, daidʌ itʌtʌdai:
67 —¿Gʌraagidañi povai pʌscaiti aapi pʌsaidʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuusaitu pʌsai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ispovʌntʌʌda aanʌ sai ʌjʌ, siaadʌrʌ giñvaavoitudana aapimʌ.
68 Dai isgʌntʌcaca aanʌ ʌmo istumaasi siaadʌrʌ giñaa noragidana aapimʌ tomali maitiñdagituan taada aapimʌ.
69 Dai aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami caotoma imimu Diuusi ʌʌmadu dai ʌʌmadu gatʌaanʌda iñagai, ismaacʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai istomali ʌmo ʌmai —astʌtʌdai ʌSuusi.
70 Tai amaasi vʌʌscatai tʌcacai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aidʌ gia aapi ʌrDiuusi maradʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ Diuusi maradʌana poduucai mʌsduucai aagai aapimʌ —astʌtʌdai.
71 Tai ʌgai itʌi:

—¿Tuisidʌ nʌnʌracana aatʌmʌ vaamioma nʌijadami cacaʌcatai isʌʌgi gʌtʌñicʌdʌ gʌraagidi goovai? —ascaiti ʌbaitʌguucacami.

23

———

1 Amaasi vʌʌscatai ʌbaitʌguucacami bʌʌcai ʌSuusi dai Pilaato vuidʌrʌ cʌi.
2 Dai ami gʌpiʌrʌ vuupaimi daidʌ icaiti:
—Tʌʌ aatʌmʌ idi cʌʌli vai sisioquitudai gʌraaduñi daidʌ icaiti sai maitʌaagai tʌsaa namʌquiadagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami romano, daidʌ icaiti ʌʌpʌ sai sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo goovai ismaacʌdʌ ʌrraí ʌʌpʌ —astʌtʌdai.
3 Amaasi ʌPilaato tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrʌjudidíu raígadʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ poduuquiava pʌsducatai aagai aapi —astʌtʌdai.
4 Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌoodami:
—Maitantʌtʌgai tomali ʌmo istumaasi soimaascami idi cʌʌliʌrʌ —astʌtʌdai.
5 Dʌmos ʌoodami vaamioma gʌgʌrʌ aagidi daidʌ itʌtʌdai:
—Goovai sisioquitudai vʌʌsi Judeeʌrʌ oidacami gʌmamaatʌtuldaragacʌdʌ, Galileeaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌaaga goovai dai asta tami —astʌtʌdai.

———

6 Dai aidʌsi caʌ ʌPilaato imaasi gatʌcacai sabaigʌ ʌrGalileeʌrʌ oidacami ʌcʌʌli.
7 Dai aidʌmʌsi aagidi sai ʌjʌ, tai ʌgai ootosi ʌEroodʌsi ismaacʌdʌ ʌrtʌaanʌdamicatadai Galileeʌrʌ dʌmos aidʌ Jerusaleenʌrʌ daacatadai ʌgai.
8 Taidʌ ʌEroodʌsi aliʌ baigʌʌli tʌʌgacai ʌSuusi ʌʌquioma abiaadʌrʌ nʌida ʌliditadai ʌgai cajioomacatadai ʌgai dai nʌida ʌlidiña isivuaada ʌgai ʌmo istumaasi gʌgʌrducami.
9 Daidʌ ʌEroodʌsi naana maasi tʌcacai, dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo istumaasi.
10 Dai ami daraajatadai ʌʌpʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ, ʌgai aliʌ goguama gʌpiʌrʌ vuupai.
11 Amaasi ʌEroodʌsi ʌʌmadu ʌsandaarugadʌ soi duucai nʌidi ʌSuusi, dai mosparunda ʌlidi ʌgai dai cʌʌga dadapacami aadi yuucusi ʌmo raí duucai. Amaasi ʌEroodʌsi ootosi ʌpamu ʌPilaato.
12 Dai aidʌ tasʌrʌ gʌnaaduñta ʌPilaato ʌʌmadu ʌEroodʌsi ʌʌquioma ʌrgʌnsasaayumʌcatadai ʌgai.

———

13 Amaasi ʌPilaato ʌmpagi ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌmadu ʌoodami,
14 daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ mʌtaiñvuaapi idi cʌʌli pocaititai sai goovai sisioquitudai oodami, nai aanʌ catʌcacai aapimʌ gʌnvuitapi dai canʌidi aapimʌ iñsmaitʌtʌgai istumaasicʌdʌ gʌpiʌrʌ caatʌcagi goovai tomali ʌmo istumaasicʌdʌ mʌstuucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai aapimʌ.
15 Tomali ʌEroodʌsi baiyoma ʌpamu gʌrootosi ʌgai canʌidi aapimʌ ismaitʌristuma ducami goovai tomali maiviaa aatʌmʌ istuisidʌ muaagi.
16 Mossoimaa taatatuldamu aanʌ dai gooquiʌrʌ dagitomu —astʌtʌdai ʌPilaato.
17 Pilaato aidʌ siaa duudagʌrʌ viaacatadai isdagitoldagi ʌoodami ʌmaadutai ʌmaamaisapicʌdʌ poduucai ivuaadana ʌgai vʌʌsi uumigi cascʌdʌ.
18 Tai vʌʌsi ʌoodami ʌmapai ijiña dai pocaiti:
—Vaidacaivurai goovai dai muaa dai dagito Baraavási —ascaiti ʌoodami.
19 Baraavási ʌmpagi oodami dai cocotuli ʌbaitʌguucacami ʌʌmadu daidʌ ʌrgamuaacamicatadai ʌʌpʌ mai cascʌdʌ maisacatadai.
20 Vaidʌ Pilaato dagitua ʌliditadai ʌSuusi, dai aagidi ʌoodami ʌpamu.
21 Dʌmos ʌgai vaamioma ijiña daidʌ icaiti:
—Siisañi curusiaba. Siisañi curusiaba —ascaiti ʌoodami.
22 Dai amaasi cavaicʌrʌ itʌtʌdai ʌPilaato:
—¿Tuma soimaasi iducami goovio? Aanʌ maitʌtʌgai istuisi muaagi, soimaa taatatuldamu aanʌ dai dagitomu —astʌtʌdai ʌPilaato.
23 Dʌmos ʌoodami vaamioma gʌgʌr ñiooquimi daidʌ icaiti mʌsai curusiaba siisana, dai mosʌʌ gʌgʌr ñiooquimi ʌgai mʌsai siisana curusiaba mʌtai poduucai idui isducatai aagai ʌgai.
24 Taidʌ ʌPilaato ipʌli isiduñiagi mʌsducatai aagidi,

25 dai dagito ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌoodami ipʌli, ʌgai ismaacʌdʌ maisapicatadai gamuaacamicatai dai cocotuldacai ʌoodami. Taidʌ ʌPilaato tʌʌgi ʌSuusi ʌoodami saidʌ iduuna ʌgaicʌdʌ istumaasi ipʌliadagi.

———

26 Dai aidʌsi vaidaticatadai ʌgai ʌSuusi dai curusiaba siisa agai, dai caayana aayi ʌmo cʌʌli Sireñiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ dʌjiaiñdʌrʌ imʌitadai Simuñi tʌʌgiducami, mʌtai bʌi dai tʌjai sai gooquiʌrʌ imʌiña ʌSuusi dai bʌʌcaticana ʌcurusi.

27 Dai oiditadai mui oodami dai mui ooqui ʌʌpʌ oiditadai dai gʌgʌrʌ suaañimi dai iiñaquimi soigʌnʌliditai nʌiditai ʌSuusi.

28 Dʌmos ʌSuusi vui nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai:

—Ooqui Jerusaleenʌrʌ oidacami maitavʌr suaanʌda soimaa taatacatai aanʌ baiyomavʌr suaanʌda mʌsiʌʌscadʌ soimaa taatacagi aapimʌ ʌʌmadu gʌnmaamara giñvaavoitudaitai.

29 Aimu istuigaco aliʌ soimaasi gʌtaatamu dai povʌcaitiada agai: “Siʌʌ baigʌnʌlidi ʌooqui ismaacʌdʌ maitistutuidi ismaamatadagi dai ʌgai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maimaamatai”.

30 Dai amaasi ʌoodami ipʌliadamu isdaama suuligiagi ʌgigiidi dai sai iiñana.

31 Canʌidi aapimʌ siʌ soimaasi giñtaatamituldi gooodami maitʌristuma ducamicatai aanʌ, dʌmos nʌidamu aapimʌ siʌ soimaa taatamu goovai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi iducami —astʌtʌdai ʌSuusi ʌoodami.

32 Dai vaidaticatadai ʌʌpʌ gooca ʌʌsivogami dai ʌʌmadu coodia agai ʌSuusi.

33 Dai amaasi aʌcai mʌʌca siaaco Calavera tʌʌgidu ami curusiaba siisa ʌSuusi, ʌʌmadu ʌvʌgoocai gʌpiʌrʌ vʌʌtʌcami. Ʌmoco ʌmo curusiaba sʌʌlisia padʌrʌ ʌSuusi dai ʌgʌmai ʌmai curusiaba oogisia padʌrʌ.

34 Dai aidʌmʌsi curusiaba siisapaitadai ʌSuusi tai ʌgai itʌi:

—Giñooca oigʌldañi idi oodami maitamaatʌ goovai istuma vueeyi —astʌtʌdai ʌSuusi.

Daidʌ ʌsandaaru tʌcavi dadaitudai tumiñsi dai nʌida agai sooriatai gʌntaacoida agai ʌSuusi yuucusdʌ.

35 Vaidʌ ʌoodami nʌiditadai ami daraajatai, dai asta ʌtʌtʌaanʌdami parunaitadai ʌSuusi daidʌ icaiti:

—Cʌʌgacʌrʌ vuvaitu goovai aa dai sivi ¿tuisidʌ maicʌʌgacʌrʌ gʌvuusaida ʌlidi goovai ʌʌgi? Issʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo goovai di daidʌ ʌrDiuusi ʌcovai vuusaidadʌ —ascaiti ʌtʌtʌaanʌdami.

36 Daidʌ ʌsandaaru ʌʌpʌ parunai dai miaadʌrʌ gugucai dai iituda agaitadai valienti maisi cʌʌgaducami

37 daidʌ itʌtʌdai ʌʌpʌ:

—Pʌsaapi ʌrraígadʌ judidíu di cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi —astʌtʌdai ʌsandaaru.

38 Dai moodʌ daanioma oojisicatadai gilieegocʌdʌ dai latiiñicʌdʌ dai evreocʌdʌ, siaacoga icaiti: “Idiavʌr raígadʌ judidíu”, ascaiti ʌoojai.

39 Ʌmaadutai ʌgʌpiʌrʌ vʌʌtʌcʌdʌ ismaacʌdʌ ami saigiʌcatadai parunai ʌgai cascʌdʌ itʌtʌdai:

—Pʌsaapi ʌrCristo cʌʌgacʌrʌ igʌvuusaida aapi ʌʌgi dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida aatʌmʌ ʌʌpʌ —astʌtʌdai.

40 Dʌmos ʌgʌmai bagaimi gʌaduñi daidʌ itʌtʌdai:

—¿Maitapʌs ʌʌbʌidi Diuusi? Aapi ʌʌpʌ soimaasi taataca ʌpan duucai goovai.

41 Dʌmos aatʌmʌ gia viaa istucʌdʌ soimaasi taatacagi, soimaasi idui aatʌmʌ cascʌdʌ. Dʌmos idi cʌʌli maitidui tomali ʌmo soimaasi —astʌtʌdai.

42 Dai amaasi itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:

—Pʌsiʌʌscadʌ aiyagi pʌsiaaco gatʌaanʌda agai pai giñtʌgito —astʌtʌdai.

43 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ angʌaagidi pʌsai sivi giñʌʌmadu daaca agai tʌvaagiʌrʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

44 Aidʌsi casi ʌrdaan duucucatadai vʌʌsi oidigi tucapi vii uruno taadaco uucami.

45 Tasai mostucapi vii, taidʌ ʌgʌʌ icuusi vaamioma covoocami siʌmo sueeyi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu sagiʌcatadai ʌran sʌʌli sarai sʌʌliacoga tʌcavidʌrʌ abiaadʌrʌ.

46 Amaasi ʌSuusi gʌgʌrʌ iiña daidʌ itʌi:

—Giñooca gʌviituldagena giñibʌdaga —astʌtʌdai. Dai mospotʌi ʌgai dai muu.

47 Dai aidʌsidʌ ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ ismaacʌdʌ ʌrromano nʌiditai istumaasi ʌpʌduitadai, siaa duutuli Diuusi daidʌ icaiti:

—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isidi cʌʌli maitʌrsoimaasi iducamicatadai —ascaiti.

48 Dai vʌʌsi ʌoodami ismaacʌdʌ ami daraajatadai dai nʌidi istumaasi ʌpʌdui, iji abiaadʌrʌ dai gʌvimi gʌnmoomo.

49 Dʌmos vʌʌscatai ismaacʌdʌ maatʌcatadai ʌSuusi mʌʌcasdʌrʌ guucacatai nʌidi imaasi
ʌʌmadu ʌooqui ismaacʌdʌ oiditadai Galileeaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ.

———

50 Dai oidacatadai ʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami dai maitʌrsoimaasi ivuaadami, Osee
tʌʌgiducami, Arimateeʌrʌ oidacami Judeea dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ʌgai ʌrʌmo tʌaanʌdami is-
maacʌdʌ tʌcacaiña mʌsmaacʌdʌ vaan tutusaiña.
51 Ʌgai nʌnʌracatadai istuigaco gatʌaanʌda agai Diuusi, cascʌdʌ maibai aagaitadai ʌgai
isducatai idui ʌgaa baitʌguucacami.
52 Dai amaasi ʌgai nʌidamu ʌPilaato dai taí ʌSuusi tuucugadʌ.
53 Dai tʌvaañdacai curusiaiñdʌrʌ ʌmo icuusi tuaacamiʌrʌ biisa dai ʌmo tʌjoovai tʌʌ
mʌsiaaco tomali ʌmaadutai maiquiaa yaasa ʌmai muuquiadʌ.
54 Aidʌ ʌrʌtasaicatadai istuigaco bai vuaadana ʌgai vʌʌsi dai siaadiqui
ʌribʌstaragaicatadai istuigaco maitistuma vuaadana ʌgai.
55 Daidʌ ʌooqui ismaacʌdʌ oiditadai ʌSuusi Galileeaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ iji dai nʌnʌidi ʌtʌjoi
dai gʌntʌgito nʌnʌidi mʌsducatai tʌʌ ʌmuuquiadʌ.
56 Dai aidʌsi quiiyana dada ʌgai bai dui asaiti sigian uuvadami dai siaadiqui ibʌstaragʌrʌ
gʌniibʌsi poduucai isducatai gʌnviidacatadai ʌgai.

24

———

1 Dai siaadiqui tuucamidʌrʌ tasʌrʌ ʌʌcaldiʌrʌ, ʌooqui ʌʌqui quiaamoco iji siaaco
caatʌcatadai ʌSuusi tuucugadʌ dai vuucaticatadai ʌsigian uuvaicʌdʌ ismaacʌdʌ bai
duitadai ʌgai dai tʌida agaitadai ʌmuuquiadʌ dai aa ooqui ʌʌpʌ oiditadai.
2 Dai aidʌsi aayi ʌgai gʌntʌgito tʌʌ isʌodai ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ cuupicatadai ʌtʌjoi iscama-
ianaasi daacatadai,
3 tai ʌgai vaapa dʌmos maitʌʌ ʌgai ʌSuusi tuucugadʌ.
4 Dai ʌgai aliʌ duduaadimucatadai dai tomali maimaatʌcatadai istuma duñiagi, dai tʌʌ
gooca cʌcʌʌli vai sonuana guucacatadai dai dadadacʌi yuucusidʌ.
5 Daidʌ ʌooqui cuicʌsacatadai duduaadimucai taidʌ ʌcʌcʌʌli itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi gaagai coidadʌ saagida ʌgai ismaacʌdʌ duaaca?
6 Maita tami daja ʌgai duaacata. Gʌntʌgitovurai isducatai gʌnaagidi ʌgai aidʌmʌsi quiaa
Galileeʌrʌ daraajatadai.
7 Aidʌsi povʌntʌtʌdai ʌgai sai ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami gʌaagaitadai
mʌstʌʌgidagi soimaasi ivuaadami, dai sai bo vaica tasaicʌdʌ duaaca agaitadai —astʌtʌdai
ʌcʌcʌʌli.
8 Tai ʌgai gʌntʌgito ʌñiooqui ismaacʌdʌ aagidi ʌSuusi.
9 Dai iimʌcai abiaadʌrʌ ʌooqui iji dai mʌʌ aagidi vʌʌsi imaasi ʌbaivustaama dan ʌmoco
ʌSuusi ojootosadʌ ʌʌmadu vʌʌscatai ʌgaa.
10 Ʌooqui ismaacʌdʌ aagidi ʌojootosicami ʌrMaría Madaliña, ʌʌmadu Vuañiita, ʌʌmadu
María Jacovo dʌʌdʌ, dai aa ooqui.
11 Dʌmos ʌojootosicami mosvuiirugami duucai caʌ ʌñiooqui ismaacʌdʌ aagidi ʌooqui dai
maivaavoitu.
12 Dʌmos ʌPiiduru mʌraitai vuusai dai mʌʌ nʌnʌidi siaaco caatʌcatadai ʌSuusi, dai aʌcai
tuucavi nʌnʌaava dai tʌʌ ʌicuusi tuaacʌdʌ ismaacʌdʌrʌ biisapicatadai ʌmuuquiadʌ vai
mosgajiaadʌrʌ daacatadai, tai ʌgai ʌpamu aa gʌi dai duaadimutugaitai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ
ʌpʌduitadai.

———

13 Dai ʌgai vaa tasʌrʌ goocatai ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ Emausamaco iimʌitadai,
Emausa maisi mʌʌcoraga Jerusaleenaiñdʌrʌ parʌ goo oora imidagai.
14 Dai iimʌitai aatagaimi dai aagaimi ʌgai vʌʌsi istumaasi daivusai Jerusaleenʌrʌ.
15 Dai aidʌsi aipaco gʌnaatagidimi ʌgai, tai ʌʌgi ʌSuusi miaadʌrʌ cʌquiva dai oí.
16 Daidʌ ʌcʌcʌʌli nʌiditadai dʌmos Diuusi maimaa oigaragai ismatiagi sioorʌ ʌgai.
17 Taidʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi aatagaimi aapimʌ iimʌitai? ¿Tuimʌsi soigʌnʌidi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
18 Tai ʌmaadutai ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cleoofasi tʌʌgidu aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vʌʌsi oidacami maatʌ istumaasi ʌpʌdui Jerusaleenʌrʌ, ¿mosʌca aapipʌs maimaí, ami
gʌuuliñacatai ʌʌpʌ? —astʌtʌdai.
19 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ʌpʌduio? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:

—Λgai ismaacᴧdᴧ ᴧpᴧdui ᴧSuusi Nasareetᴧrᴧ oidacamicᴧdᴧ, ismaacᴧdᴧ ᴧrᴧmo Diuusi ñiooquituldiadamigadᴧcatadai daidᴧ ivuaadana mui naana maasi gᴧgᴧrducami asta gᴧñiooquicᴧdᴧ Diuusi vuitapi dai ᴧoodami vuitapi.
20 Dai isduucai ᴧbaitᴧguucacamigadᴧ ᴧpapaaligadᴧ ᴧjudidíu ᴧᴧmadu gᴧrtᴧtᴧaanᴧdamiga gatᴧᴧgi mᴧsai gatᴧaanᴧna muaaragai dai curusiaba siisana.
21 Aatᴧmᴧ poᴧliditadai isᴧgai ᴧgai dai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaida agaitadai judidíu. Dᴧmos sivi casiᴧpᴧdui vaica tasai siᴧpᴧdui gomaasi.
22 Dᴧmos ᴧᴧmoco ooqui aatᴧmᴧ gᴧrsaagidaiñdᴧrᴧ gᴧrᴧᴧbᴧcatai. Aliᴧ ᴧᴧqui iji ᴧgai siaaco caatᴧcatadai ᴧSuusi,
23 dai maitᴧᴧ ᴧgai ᴧtuucugadᴧ, dai dadacai pocaitimi sai vuitapi gᴧnmaasitu Diuusi tᴧtᴧaañicarudᴧ sai potᴧtᴧdai sai ᴧSuusi duaaca.
24 Tai ᴧᴧmadutai gᴧraaduñi iji siaaco caatᴧcatadai ᴧgai dai tᴧᴧ vᴧᴧsi isducatai aagai ᴧooqui dᴧmos ᴧSuusi gia maitᴧᴧ ᴧgai ᴧᴧpᴧ —astᴧtᴧdai ᴧcᴧcᴧᴧli.
25 Amaasi ᴧSuusi itᴧtᴧdai:
—Gia maimaatᴧ caᴧ aapimᴧ dai mosᴧᴧ tᴧvᴧpicᴧdᴧ maiquiaa vaavoitudai ismaacᴧdᴧ aagai ᴧDiuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ.
26 ¿Maitasi viaacatadai ᴧCristo issoimaa taatagi vᴧᴧsi gomaasi vai gooquiᴧrᴧ siaa duutuadagi vᴧᴧscatai tᴧvaagiᴧrᴧ? —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.
27 Amaasi ᴧSuusi aagidi istᴧiya ᴧlidi vᴧᴧsi ᴧoojai ismaacᴧdᴧ oojisi Diuusi ñiooquidᴧrᴧ siaaco ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ aagaitai ᴧSuusi. Λᴧpᴧga aagai ᴧgai ismaacᴧdᴧ ooja Moseesacaru dai gooquiᴧrᴧ aagai ismaacᴧdᴧ ooja ᴧgaa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ.
28 Dai aidᴧsi aayi ᴧcᴧcᴧᴧli siaacoga iimia agaitadai vaidᴧ ᴧSuusi mosdaivuñia agaitadai abiaadᴧrᴧ.
29 Dᴧmos ᴧcᴧcᴧᴧli goguama oí sai viᴧᴧna daidᴧ itᴧtᴧdai:
—Gᴧrᴧᴧmadu ivii casia uruñimi oidigi dai catucaimi vᴧᴧsi —astᴧtᴧdai.
Taidᴧ ᴧSuusi ami aayi ᴧᴧpᴧ dai ᴧᴧmadu viiya agai.
30 Dai aidᴧsi gaugia agaitadai ᴧgai ᴧcᴧcᴧᴧli ᴧᴧmadu meesa vuidᴧrᴧ taidᴧ ᴧSuusi bᴧi ᴧpaana dai gamamagi dai saasarai dai maa ᴧcᴧcᴧᴧli.
31 Mospodui ᴧgai tai Diuusi maa oigaragai ᴧcᴧcᴧᴧli sai maatᴧna isᴧgai ᴧrᴧSuusi. Dᴧmos aidᴧ otoma ᴧSuusi maitᴧmaasitu abiaadᴧrᴧ.
32 Vaidᴧ ᴧcᴧcᴧᴧli povai gᴧntᴧtᴧdai aipacoga:
—¿Maitasi ᴧrvaavoi tᴧsaliᴧ baigᴧrᴧliditadai aatᴧmᴧ aidᴧsi gᴧroiditadai ᴧgai voiyaiñdᴧrᴧ dai gᴧraagidimi isducatai icaiti Diuusi ñiooquidᴧ? —astᴧtᴧdai ᴧcᴧcᴧᴧli.
33 Dai amaasi ᴧgai mainᴧnᴧra vaamioma mosotoma ᴧpamu aa suuli Jerusaleenamu, vai ami gᴧnᴧmpaidacatadai ᴧbaivustaama dan ᴧmoco ojootosicami ᴧᴧmadu ᴧaaduñdᴧ.
34 Daidᴧ ᴧojootosicami potᴧtᴧdai ᴧgaa gooca cᴧcᴧᴧli:
—Sᴧᴧlicᴧdᴧ ᴧrvaavoi isduaaca ᴧmamaatᴧtuldiadami goSimuñi catᴧᴧ —astᴧtᴧdai.
35 Amaasi ᴧvᴧgoocai cᴧcᴧᴧli aagidi isducatai ᴧpᴧdui voiyᴧrᴧ, dai isducatai maí ᴧgai ᴧSuusi aidᴧsi saasarai ᴧgai ᴧpaana.

———

36 Amaasi quiaa aagaitadai ᴧgai imaasi, taidᴧ ᴧSuusi saagida cᴧquiva dai aduucai viaatuli:
—¿Baigamᴧsi ᴧnᴧlidi? —astᴧtᴧdai.
37 Tai ᴧgai aliᴧ duduaadimu dai povᴧnᴧliditadai siᴧrᴧmo suiñali ismaacᴧdᴧ nᴧidi ᴧgai.
38 Dᴧmos ᴧSuusi itᴧtᴧdai:
—¿Tuimᴧsi duduaadimucu? ¿Tuimᴧsi maicᴧᴧga vaavoitu aapimᴧ?
39 Nᴧidavurai giñnoonovi ᴧᴧmadu giñᴧᴧcaso ᴧgai vaa Suusiana. Giñtaatavurai dai nᴧida. Λmo suiñali maioo tomali maituucuga poduucai mᴧsducatai giñnᴧidi aapimᴧ —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.
40 Dai potᴧᴧcai tᴧtᴧgidi gᴧnoonovi ᴧᴧmadu gᴧᴧᴧcaso.
41 Dᴧmos ᴧgai maiquiaa vaavoitudaitai baigᴧnᴧldacai dai maitᴧtᴧgaitai istumaasi gᴧntᴧtᴧgituagi. Cascᴧdᴧ ᴧSuusi potᴧtᴧdai:
—¿Viaamᴧsi istumaa ugia aanᴧ? —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.
42 Tai ᴧgai maa laachi vatopa gaicami dai ᴧmo mᴧᴧmᴧvai.
43 Taidᴧ ᴧSuusi bᴧi dai uu ᴧgai vuitapi.
44 Dai gooquiᴧrᴧ itᴧtᴧdai ᴧSuusi:
—Vᴧᴧsi istumaasi ismaacᴧdᴧ soimaa taata aanᴧ ᴧrᴧgai isducatai gᴧnaagidi aanᴧ aidᴧsi quiaa gᴧnᴧᴧmadu daacatadai, sai viaacatadai siᴧpᴧduñiagi vᴧᴧsi gomaasi ismaacᴧdᴧ gᴧaagai ᴧliivroᴧrᴧ ismaacᴧdᴧ ooja Moseesacaru dai ismaacᴧdᴧ ooja ᴧDiuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ dai ismaacᴧdᴧ oojisi Salmosi liivrugadᴧrᴧ giñaagaitai —astᴧtᴧdai ᴧSuusi.

45 Dai soi ʌSuusi ʌgai sai maatʌ caʌcana.
46 Daidʌ itʌtʌdai:
—Poduucai oojisi saidʌ ʌCristo viaacatadai ismuquiaagi dai bo vaica tasaicʌdʌ viaacatadai isduaacagi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
47 Dai gomaasi ismaacʌdʌ soimaa taata aanʌ gʌaagai mʌsaagidagi vʌʌsi oidigi daama oidacami Jerusaleenaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ gʌnaagacai dai sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi vai poduucai oigʌldica ʌgai vʌʌsi soimaascamigadʌ.
48 Dai aapimʌ ʌrnʌijadami vʌʌsi imaasi.
49 Dai aanʌ gʌnootosdamu vʌʌsi istumaasi aagai giñooca, dʌmos tanasi Jerusaleenʌrʌ avʌr daraaja asta siʌʌscadʌ diviagi Diuusi guvucadadʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

50 Daidʌ ʌSuusi vaidacai gʌojootosa abiaadʌrʌ Betaaniamu, dai vañigidacai gʌnoonovi siaa duutuli.
51 Dai siaa duutuldacai ʌcovai ii dai tʌvaagiamu tʌsai.
52 Daidʌ ʌojootosicami casiaa duutudacai aa suuli Jerusaleenamu dai aliʌ baigʌnʌliatugai,
53 dai vʌʌscʌrʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daraajatai siaa duutudaiña Diuusi.
Mosʌcaasi.

Λ Vuaana ooja istumaasi ivuaadana ʌSuusi Cristo aidʌsi quiaa aimʌraitadai tami oidi daama

1-2 Diuusi maradʌ ʌgai dai tomastuigaco tʌvaagiʌrʌ daacana Diuusi ʌʌmadu. Aidʌsi maiquiaa cʌquiva oidigi vʌʌscʌrʌ oidaga Diuusi maradʌ Diuusi ʌʌmadu. Diuusi maradʌ ʌgai daidʌ gʌrmaatʌtuli istuiga Diuusi. Diuusi maradʌ ʌrDiuusi ʌʌpʌ cascʌdʌ.
3 Diuusi maradʌ ʌʌmadu Diuusi idui vʌʌsiaʌcatai.
4 Diuusi maradʌ gʌrmaacai ibʌdagai utuducami dai soicʌi oodami ismaatʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ.
5 Diuusi maradʌ divia oidigi daama dai oidacatadai oodami saagida. Λoodami maimaatʌ caʌcatadai Diuusi ñiooquidʌ baiyoma apiasoimaasi ivuaadana. Diuusi maradʌ soi mui oodami sai maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ tomasi vaamioma muidu ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi ñiooquidʌ. Siaaco oidaga cuudagi maitutucagʌi. Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ vaavoitudai dai ʌʌgidi Diuusi maradʌ ʌgai gia gajiaadʌrʌ vipieeyi gosoimaascami.
6-7 Diuusi ootoi ʌVuaana sai vapaconana oodami sai gaagidana isDiuusi maradʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ maatʌtuldia agai oodami Diuusi ñiooquidʌ, sai oodami vaavoitudana ʌCristo.
8 ΛVuaana maitʌrʌCristocatadai baiyoma Diuusi ootoi ʌVuaana sai gaaagidiana sioorʌ ʌrʌCristo.
9 ΛCristo divia agaitadai gooquiʌrioma dai soiña agai oodami sai maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ.
10 ΛCristo oidacatadai oidi daama dʌmos ʌoodami maimaatʌcatadai sioorʌ ʌgai. Λgai ʌgai daidʌ idui oidigi.
11 Daidʌ ʌCristo ʌrjudíucatadai dʌmos chiʌʌqui judidíu vaavoitudaitadai ʌgai.
12 Dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌʌmoco cʌʌga gʌntʌgito caʌ dai vaavoitu ʌSuusi Cristo tai Diuusi maa ʌgai sʌʌlicami saidʌ ʌrDiuusi maamaradʌcana.
13 Mospoduucai ʌrDiuusi maamaradʌcana oodami maisiu mosvuvaacʌcai oodami-aiñdʌrʌ. Λvaavoitudadami ʌrDiuusi maamaradʌ maisiu mosipʌliditai dʌʌdʌdʌ tomali maisiu mosipʌliditai ʌmo oodami baiyoma ʌrDiuusi maamaradʌ ipʌliditai Diuusi.
14 Daidʌ ʌCristo Diuusi maradʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai ʌgaicʌdʌ gʌmaí istuiga Diuusi. Diuusi maradʌ vuusai oodami duucai dai oodami saagida oidacana. Dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidiña oodami dai vʌʌsi istumaasi aagaiña ʌgai ʌrvaavoi. Dai aatʌmʌ maí siʌgai viaa ʌmo sʌʌlicami dai aliʌ viaa guvucadagai. Diuusi ʌgai dai maa gʌmara sʌʌlicami dai guvucadagai. Diuusi mosaliʌʌmaduga maradʌ.
15 Dai poduu aagai ʌVuaana aagaitai ʌgai:
—Idiava ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai divia agaitadai, dai vaamioma namʌga iñsaanʌ dai aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi idi. Maiquiaa vuusaicai aanʌ abiaadʌrʌ caoidacatadai idi —ascaiti ʌVuaana.
16 Daidʌ ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai vʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌi naana maasi istumaasicʌdʌ aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai.
17 Moseesacaru ʌgai daidʌ gʌrmaa Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai sioorʌ maiʌʌgidiña ʌsʌʌlicami ʌdudunucami gʌvaiña ʌgai iscoodaiña ʌʌpʌ. Dʌmos ʌSuusi Cristo ʌgai dai oigʌdai oodami dai oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi dai vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi.
18 Tomali ʌmaadutai mainʌidi Diuusi tomali ʌmo imidagai. Dʌmos Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco tʌvaagiʌrʌ daja Diuusi gʌrooga ʌʌmadu dai cascʌdʌ cʌʌ maatʌ istuiga Diuusi. Λgai ʌgai dai gʌrmaatʌtuldi istuiga Diuusi. Diuusi mosaliʌʌmaduga maradʌ.

———

19 ΛfariseoJerusaleenʌrʌ oidacami ootoi papaali ʌʌmadu pipiooñigadʌ sai tʌcacana ʌVuaana soor ʌgai.
20 Taidʌ ʌVuaana sʌʌli aagidi dai potʌtʌdai:
—Aanʌ anmaitʌrʌCristo —astʌtʌdai ʌVuaana.
21 Amaasi potʌtʌdai ʌpapaali ʌʌmadu pipiooñigadʌ ʌgai:
—¿Poor aapi? ¿Aapipʌsi ʌrEliiasi Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Chuu —astʌtʌdai.
Tai ʌgaa potʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ sai divia agaitadai? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Chuu —astʌtʌdai.

22 Amaasi ʌgaa potʌtʌdai:
—¿Poor aapi? GʌraagidañÍ aapi tʌtai aagida aatʌmʌ ʌmo istumaasi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrootoi. ¿Tumaasi gʌraagidamu aapi? ¿Poor aapi? —astʌtʌdai.
23 Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Aanʌanʌʌgaiismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Isaíacaru sai oidigana gamamaatʌtuldia agai Diuusi ñiooquidʌ dai aduucai ooja ʌgai: “Aagidamu ʌgai oodami sai otoma divia agai gabaitʌcʌaacamiga, cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada ʌgai”, asduucai ooja Isaíacaru —astʌtʌdai ʌVuaana.
24 Amaasi ʌfariseo ojootosadʌ ismaacʌdʌ dada Jerusaleenaiñdʌrʌ
25 potʌtʌdai:
—Isaapi maitʌrʌCristo, tomali maitʌrEliiasi, tomali maitʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ divia agaitadai, aidʌ gia ¿tuipʌsi vapaconai aapi oodami? —astʌtʌdai ʌgai.
26 Taidʌ ʌVuaana potʌtʌdai:
—Aanʌ gia suudagicʌdʌ vapaconai oodami dʌmos aapimʌ gʌnsaagida aimʌrai ʌmai dai maimaatʌ aapimʌ sioorʌ ʌgai.
27 Aanʌ ʌpʌga divia isʌgai dʌmos ʌgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ vaamioma namʌga iñsaanʌ —astʌtʌdai ʌVuaana.
28 Vʌʌsigomaasiʌpʌdui Betaabarʌrʌ vaasmocoradʌrʌ ʌgʌʌ aqui Jordán. Ʌaqui Jordánʌrʌ ʌgai siaaco vapaconai ʌVuaana ʌoodami.

———

29 Siaadico ʌVuaana nʌidi isvuidʌrʌ imʌi ʌSuusi. Daidʌ ʌVuaana itʌtʌdai ʌoodami:
—DañÍ gooviava ʌgai ismaacʌdʌ ootoi Diuusi sai gʌmuaatudana curusiaba vai poduucai Diuusi istuidʌna isoigʌldiagi oodami soimaascamigadʌ. Poduucai goSuusi ʌrʌpan ducami ʌali cañiiru ismaacʌdʌ ʌʌquioma gʌraaduñicaru coodaiña sai Diuusi oigʌldiña soimaascamigadʌ.
30 Goovai aagai aanʌ aidʌñsi pocaiti: “Aanʌ ʌpʌga divia isʌgai dʌmos ʌgai vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ. Aanʌ maitistutuidi siʌʌsi istutuidi ʌgai. Maiquiaa vuusaicai aanʌ abiaadʌrʌ caoidacatadai ʌgai”, tʌtʌdai aanʌ.
31 Aanʌ ʌʌpʌ maimaatʌcatadai sioorʌ ʌgai. Dʌmosaanʌvapaconaiʌjudidíu suudagicʌdʌ vai poduucai ʌgai maatʌna sioorʌ ʌgai —astʌtʌdai ʌVuaana.
32 Daidʌ ʌVuaana pocaiti ʌʌpʌ:
—Aanʌ tʌʌ aidʌsi Diuusi Ibʌadʌtʌvaitʌvaagiaiñdʌrʌ ʌSuusi daama ʌmo tugu maasi.
33 Aanʌ maiquiaa maatʌcatadai sioorʌ ʌgai dʌmos Diuusi ʌgai dai giñootoi sai vapaconana aanʌ oodami suudagicʌdʌ dai ʌgai povaiñtʌtʌdai: “Siʌʌscadʌnʌijadagigiñibʌdaga istʌvañiagi dai dan daiva ʌmo cʌʌli ʌgai vaa ʌrʌgai dai maaqui agai oodami guvucadadʌ giñibʌdaga”, iñtʌtʌdai Diuusi.
34 Dai nʌidi aanʌ istumaasi ʌpʌdui ʌcʌʌlicʌdʌ dai aanʌ ʌrnʌijadami isʌgai ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌVuaana.

———

35 Siaadico ʌVuaana movaasi daacatadai ʌʌmadu gooca gʌmamaatʌrdamiga.
36 Dai nʌiditai isdaivusai ʌSuusi, ʌVuaana itʌtʌdai gʌmamaatʌrdamiga:
—DañÍ bodʌrʌ imʌi goovai ismaacʌdʌ Diuusi ootoi sai gʌmuaatudana curusiaba vai poduucai Diuusi istuidana isoigʌldiagi oodami soimaascamigadʌ. Poduucai Suusi ʌrʌpan duucami ʌali cañiiru ismaacʌdʌ ʌʌquioma gʌraaduñicaru coodaiña vai Diuusi oigʌldiña soimaascamigadʌ —astʌtʌdai ʌVuaana.
37 Vʌgoocataimamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana cai iscaiti ʌVuaana dai oí ʌgai ʌSuusi.
38 Amaasi ʌSuusi aa nʌnʌava dai tʌʌ isoidi ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma gaagai aapimʌ? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿paaco oidaga aapi? —astʌtʌdai.
39 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñoidávurai dai nʌida —astʌtʌdai.
Amaasi oí ʌgai dai tʌʌ siaaco gʌuliñacatadai ʌgai. Dai casi ʌrurunucocatadai dai movaasi daraaja ʌgai ʌSuusi ʌʌmadu asta duupicoi tasai.
40 Ʌmaadutai ʌgai Aandʌrʌsi tʌʌgidu. Ʌgai ʌrsuculidʌ SimuñÍ Piiduru.
41 Otoma ii ʌgai dai tʌʌ gʌsiʌʌgi daidʌ itʌtʌdai:
—AatʌmʌtʌʌʌCristo ismaacʌdʌ Diuusi ootoi tʌvaagiaiñdʌrʌ —astʌtʌdai.
42 Dai Aandʌrʌsi vaidacai SimuñÍ mʌʌca siaaco daacatadai ʌSuusi. Dai mostʌʌgacai ʌSuusi ʌSimuñÍ potʌtʌdai:

—Aapiapʌ ʌrSimuñi Joonási maradʌ dʌmos sivi Sefasi gʌaagadamu aanʌ. Sefasi ʌrPiiduru —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

43 Dai siaadico ʌSuusi imia agaitadai Galilea dʌvʌʌriamu. Dʌmos ʌpʌga tʌʌ ʌgai ʌPiili daidʌ itʌtʌdai:
—Giñoidáñi —astʌtʌdai.
44 ΛPiili ʌrBetasaidʌrʌ oidacami. Dai ami oidacatadai ʌʌpʌ Aandʌrʌsi ʌʌmadu Piiduru.
45 Amaasi ii ʌPiili dai gaagamu Natanieli daidʌ itʌtʌdai:
—Aatʌmʌ tʌʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ aagai Moseesacaru daidʌ ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aidʌsi ooja ʌgai Diuusi ñiooquidʌ. Λgai ʌrSuusi, Osee maradʌ Nasareetʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌPiili.
46 Taidʌ ʌNatanieli itʌtʌdai:
—Siaadʌrʌ diviana ʌmo oodami cʌʌ tuigajami Nasareetaiñdʌrʌ —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌPiili itʌtʌdai:
—Timuda pai nʌida —astʌtʌdai.
47 Aidʌsi ʌSuusi tʌʌ isvuidʌrʌ imʌi ʌNatanieli, potʌtʌdai ʌgai ʌoodami:
—Bodʌr imʌi Natanieli. Goovai ʌrʌmo judíu ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ siaa duutudai Diuusi dai cʌʌga ʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai maitʌryaatavogami —astʌtʌdai ʌSuusi.
48 Amaasi Natanieli itʌtʌdai:
—¿Ducatai giñmaatʌ aapi? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ gʌnʌidi aidʌsi abiaadʌrʌ maiquiaa gʌvaí goPiili pai ʌmo iigosi uta daacatadai aapi —astʌtʌdai ʌSuusi.
49 Amaasi Natanieli itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, aapi apʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Aapi apʌrraígadʌ ʌjudidíu —astʌtʌdai Natanieli.
50 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Mosgʌaagidacai aanʌ sai gʌnʌidi ʌiigosi uta giñvaavoitu aapi? Nʌidamu aapi naana maasi istumaasi vaamioma gʌgʌducami sigomaasi —astʌtʌdai ʌSuusi.
51 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Sʌʌlicʌdʌ tʌʌgimu aapimʌ iscupioquiñi ʌtavaagi dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌʌsadʌdamu dai tʌapanʌdamu siaaco aimʌrda aanʌ. Aanʌanʌ ʌgai dai viaa ʌmo sʌʌlicami —astʌtʌdai ʌSuusi.

2

———

1 Bovaica tasaicʌdʌ Suusi ii ʌmo cunataragʌrʌ Canaaʌrʌ Galilea dʌvʌʌriʌrʌ. Vai ami daacatadai ʌSuusi dʌʌdʌ ʌʌpʌ.
2 Daidʌ ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ vapaidarsicatadai ʌʌpʌ cascʌdʌ iji aatʌmʌ.
3 Tai ugidagai uuvasi varagadʌ. Taidʌ ʌSuusi dʌʌdʌ itʌtʌdai ʌSuusi:
—Camaitiipu uuvasi varagadʌ —tʌtʌdai.
4 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñdaada, ¿tuipʌsi giñaagidi gomaasi? Maiquiaa aayi siuu duucu iduñia iñagai aanʌ ʌmo istumaasi gʌducami —tʌtʌdai.
5 Dʌmos ʌSuusi dʌʌdʌ potʌtʌdai ʌvasibadami:
—Iduuñivurai tomastumaasi istumaasi gʌnaagidagi goSuusi —tʌtʌdai ʌSuusi dʌʌdʌ.
6 Vai ami daraajatadai naadami ojoodai ajaayi, ismaacʌdʌrʌ toadana ʌjudidíu suudagi sai ʌcʌdʌ gʌniicomana vʌʌsi ʌvapaidarsicami poduucai isduucai viituli ʌjudidíu ʌʌqui aaduñdʌcardu. Λʌmo ajaayi aajʌi parʌ maaco coobai litro suudagi.
7 Taidʌ ʌSuusi potʌtʌdai ʌvasibadami:
—Suusudadavurai idi ajaayi suudagicʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai cʌʌ suusudagi ʌajaayi suudagicʌdʌ.
8 Tai amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Siviavʌr gia vaasiba lʌʌchi dai bʌidacai ʌtʌaanʌdami idi cunataragiʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai podui ʌgai.
9 Taidʌ ʌtʌaanʌdami dʌʌ gosuudagi ismaacʌdʌ uuvusi varagadʌ gʌnaato. Dʌmos ʌgai maimaí siaadʌrʌ vuaa ʌvasibadami gouuvasi varagadʌ. Mosʌʌgi ʌvasibadami maatʌcatadai. Λʌgi ʌgai vaigi ʌsuudagi cascʌdʌ. Taidʌ ʌtʌaanʌdami vaí ʌnovio
10 daidʌ itʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ vʌʌñiga idi uuvasi varagadʌ. Vʌʌsi oodami ʌʌpʌga gavasidiña ʌuuvasi varagadʌ vʌʌñiacʌdioma dai gooquiʌrʌ maisi vʌʌñiacʌdʌ. Dʌmos aapi ʌʌpʌga gatʌjai vasibaragai gouuvasi varagadʌ maisi vʌʌñiacʌdʌ dai gooquiʌrʌ ʌvʌʌñiacʌdioma —tʌtʌdai.

11 Gomaasi ismaacʌdʌ idui ʌSuusi Canaaʌrʌ ʌrʌpʌgadadʌ istumaaasi gʌducʌdʌ ismaacʌdʌ idui ʌgai ʌoodami vuitapi dai ʌgaicʌdʌ maí ʌoodami isviaa ʌgai guvucadagai. Dai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi vaavoitu isʌgai ʌrʌCristo.

12 Dai mosgʌcuugaidacai ʌvagimi ii ʌSuusi Capernauumamu. Dai Suusi dʌʌdʌ ʌʌmadu Suusi susuculidʌ ʌʌmadu Suusi mamaatʌrdamigadʌ oidi ʌgai dai anaasi daraaja chiʌʌqui tasai.

———

13 Dai aidʌ camiaadimitadai ʌsiaa duudagarʌ ʌjudidíu istuigaco ʌgai tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ. Daidʌ ʌSuusi ii Jerusaleenamu.

14 Dai anaasi ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ tuisicʌrʌ ʌSuusi tʌʌ isami ʌʌmadutai gagaagaraitaidai vopoisi dai cañiiru dai tutugu dai aa mo daraaja gagaagaraitadai ʌtumiñsi ismaacʌdʌcʌdʌ saapʌdaiña ʌoodami istumaasi gʌgaagaraiña quiuupiʌrʌ.

15 Mostʌʌgacai ʌSuusi gomaasi idui ʌmo iquisanai aali tʌtʌroviñdicʌdʌ dai vuvaitu quiidigamu vʌʌsi ʌoodami ʌʌmadu ʌvopoisi dai ʌcañiiru. Dai dʌvʌʌrapi suuli ʌtumiñsi ismaacʌdʌ gagaagaraitadai ʌcʌcʌʌli dai aipaco suuli meesagadʌ ʌgai ismaacʌdʌ gagaagaraitadai tutugu.

16 Daidʌ potʌtʌdai ʌSuusi ʌgaagardami tutugu:

—Vuvaidavurai vʌʌsi gomaasi. Maitavʌr ʌmo gagaaracarui duucai nʌijada giñooga quiidʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

17 Amaasi aatʌmʌ ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ gʌntʌgito ispodu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Giñooga, sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi gʌquii poduucai isduucai aapi ipʌlidi”, asduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.

18 Amaasi ʌjudidíu tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:

—¿Tumaa istumaasi gʌducami iduñia agai aapi vai ʌgaicʌdʌ maatiagi aatʌmʌ isaapi viaa sʌʌlicami isivuaadagi gomaasi? —tʌtʌdai ʌjudidíu.

19 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Daitudavurai aapimʌ idi gʌʌ quiuupai dai vaic tasaicʌdʌ ʌpamu iduuñimu aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

20 Amaasi ʌjudidíu itʌtʌdai:

—Goo coobai dan naadami uumigicʌdʌ ʌpʌdui idi gʌʌ quiuupai. ¿Siaadʌrʌ iduuna aapi vaic tasaicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌjudidíu.

21 Dʌmos ʌSuusi maiaagai ʌgʌʌ quiuupai ismaacʌdʌ idui oodami. ʌSuusi aagai ʌʌgi gʌtuucuga.

22 Cascʌdʌ aidʌsi ʌSuusi ʌpamu duaaca ʌcoidadʌ saagidiaiñdʌrʌ gʌrtʌgito aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai iscaiti ʌSuusi dai vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌsi istumaasi ʌSuusi aagaiña.

———

23 Aidʌsi ʌSuusi modaacatadai Jerusaleenʌrʌ ʌsiaa duudagʌrʌ ʌjudidíu istuigaco ʌgai tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ muidutai vaavoitu isʌgai ʌrʌCristo, nʌiditai naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivuaadana ʌSuusi.

24 Dʌmos ʌSuusi ʌʌbiadan tada ʌgai maatʌcatai isʌgai maiʌʌgiada agaitadai. ʌSuusi cʌʌga maatʌ iducatai tʌtʌgitoi vʌʌsi oodami cascʌdʌ.

25 ʌSuusi maitʌgito isaagidiagi ʌmai isducatai tʌtʌgitoi oodami mosʌʌgi ʌgai maatʌ cascʌdʌ.

3

———

1-2 ʌmo imidagai tucarʌ ii Nicodemo dai mʌʌ diviji ʌSuusi. Nicodemo ʌrfariseo daidʌ ʌrʌmo dunucamigadʌ ʌjudidíu. Daidʌ itʌtʌdai Nicodemo ʌSuusi:

—Mamaatʌtuldiadami, cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi gʌootoi aapi pʌsai gʌrmamaatʌtuldana ñiooquidʌ. Mosmaitiipu aa sioorʌ istutiadagi isivuaadagi naana maasi gʌgʌrducami isducatai ivueeyi aapi isDiuusi maiʌʌmadu daacagi. Poduucai gʌmaatʌ issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aapi —astʌtʌdai ʌNicodemo.

3 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aanʌ angʌaagidi sai sʌʌlicʌdʌ ismaiʌpamu vuusiagi ʌmo oodami maitistutiada agai ismatiagi isducatai tʌaanʌi Diuusi —astʌtʌdai ʌSuusi.

4 Taidʌ ʌNicodemo tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:

—¿Ducatai istutuidi ʌmo cʌʌli isʌpamu vusiagi cacʌʌlitucai? Siaadʌrʌ ʌpamu vaacʌna ʌmo oodami gʌdʌʌ ʌraana dai ʌpamu vuusaiña —astʌtʌdai Nicodemo.

5 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Aanʌ angʌaagidi sai sioorʌ maivuusiagi suudagicʌdʌ dai Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ ʌʌpʌ ʌgai gia maiimia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidacagi.

6 Istumaasi vuusai oodamiaiñdʌrʌ ʌgai ʌroodami. Istumaasi vuusai Diuusi Ibʌadʌaiñdʌrʌ ʌgai viaa ʌmo ibʌdagai utudui:

7 ¿Tuipʌsi maitʌʌ aapi istumaa tʌgituagi gʌaagiditai aanʌ sai vʌʌscatai viaa isʌpamu vuvaquiagi?

8 ʌʌvʌʌli tomasiaaco vustai dai caʌcana aapi iscaiti dʌmos maimaatʌ siaadʌrʌ daivuscʌi tomali siaaco imia agai. Poduucai ʌʌpʌ ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ vusacʌi Diuusi Ibʌadʌ gu-vucadadʌcʌdʌ, tomali ʌmaadutai mainʌidi Diuusi Ibʌadʌ mosʌcaasi nʌidi isducatai ʌma maasi tʌgito oodami aidʌsi Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacagi —astʌtʌdai ʌSuusi.

9 Taidʌ ʌNicodemo itʌtʌdai:

—¿Ducatʌ ʌpʌvueeyi imaasi? —astʌtʌdai.

10 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aapi apʌrʌmo gʌʌ mamaatʌtuldiadamigadʌ ʌjudidíu. ¿Ducatai maimaatʌ caʌ aapi istumaasi gʌaagidi aanʌ?

11 Aanʌ gaaagidi istumaasi sʌʌlicʌdʌ maatʌ dai aanʌ ʌrnʌijadami istumaasi sʌʌlicʌdʌ nʌidi. Dʌmos aapimʌ maivaavoitudai istumaasi gʌnaagidi aanʌ.

12 Isaapimʌ maitiñvaavoitudagi aagaitai aanʌ istumaasi ʌpʌvueeyi tami oidigi daama ¿ducatai iñvaavoituda agai isgʌnaagidiagi istumaasi ʌpʌvueeyi tʌvaagiʌrʌ?

13 Tomali ʌmo oodami maiii tʌvaagiamu dai ʌpamu divia tami oidi daami daidʌ istu-tuidi isaagidiagi aa ismaasi mʌʌca. Mosʌcaasi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai ʌpamu imimu aanʌ tʌvaagiamu.

14 Dai poduucai isduucai Moseesacaru ʌmo uusiʌrʌ sagia ʌmo cooyi vaiñomicʌdʌ duñisicami dai oodami vuitapi cʌi ʌuusi oidigana, poduucai mʌgiñsiisa agai curusiaba dai ʌoodami vuitapi cʌʌsa agai ʌcurusi. Aanʌ ʌrʌgai dai divia tʌvaagiaiñdʌrʌ dai aanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami.

15 Giñmuaamu ʌoodami curusiaba vai tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi iñsaanʌ ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌgai gia camaiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu baiyoma imia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco.

———

16 Diuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌoodami oidigi daama oidacami cascʌdʌ ootoi ʌgai gʌmara, mosaliʌʌmaduga ʌgai maradʌ, dai gʌmuaatu sai tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami camaiimi agai ʌDiaavora ʌʌmadu baiyoma imia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco.

17 Diuusi ootoi gʌmara tami oidi daama sai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana oodami sioorʌ vaavoi-tudagi maisiu isootosa ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu.

18 Sioorʌ vaavoitudai Diuusi maradʌ ʌgai gia maiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu dʌmos sioorʌ maivaavoitudagi ʌgai gia imia agai ʌDiaavora ʌʌmadu maivaavoitudacai ʌgai Diuusi maradʌ. Mosaliʌʌmaduga Diuusi maradʌ.

19 Sioorʌ maivaavoitudagi sʌʌlicʌdʌ imia agai ʌDiaavora ʌʌmadu. ΛCristo divia tami oidigi daama dai soicʌda agai oodami sai maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ dʌmos ʌoodami vaamioma oojoidi issoimaasi ivuaadagi dai maisiu vaavoitudagi ʌCristo. Λoodami ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai cascʌdʌ.

20 Sioorʌ soimaasi ivueeyi ʌgai gia cʌʌdai ʌCristo dai maivaavoitudai ʌCristo maitipʌliditai isaa maatiagi issoimaasi ivueeyi.

21 Dʌmos sioorʌ ʌʌgidi Diuusi ʌgai gia dai vaavoitudai ʌCristo vai poduucai gʌmaatʌcana isivueeyi ʌgai istumaasi Diuusi ipʌlidi —astʌtʌdai ʌSuusi ʌʌgi gʌaagaitadai.

———

22 Dai casi ʌpʌduucai gomaasi ii ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ Judeea dʌvʌʌriamu. Dai movaasi daraaja aatʌmʌ chiʌʌqui tasai vapaconaitadai oodami.

23 Daidʌ ʌVuaana vapaconaitadai oodami ʌʌpʌ Enoonʌrʌ dai abiaadʌrʌ Salimʌrʌ miaaga. Ami gʌpiacatadai suudagi cascʌdʌ. Tai daada oodami sai vapaconana ʌVuaana.

24 Aidʌ maiquiaa maisapicatadai ʌVuaana ismaacʌdʌ vapaconaitadai oodami.

25 Λjudidíu muiyoco imidaga dai naana duucai gʌniicomaiña siuu duucu gaugia agadagi. Λgai poʌlidiña sai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña. Dʌmos ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana maipoduucai ivuaadana cascʌdʌ ʌmo imidagai aliʌsi gʌnvupui ñiñio ʌgai ʌʌmadu aa judidíu aagaitai gomaasi.

26 Dai gooquiʌrʌ iji ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌVuaana:

—Mamaatʌtuldiadami ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌʌʌmadu daacatadai ʌgʌʌ aqui Jordán vaasadʌrʌ ismaacʌdʌ gʌraagidi aapi saidʌ ʌrʌCristo sivi ʌgai vapaconai oodami dai muidutai oidatucui ʌgai —astʌtʌdai ʌmamaatʌrdamigadʌ ʌVuaana.
27 Amaasi ʌVuaana itʌtʌdai:
—Tomasioorʌ sioorʌ viaacagi sʌʌlicami Diuusi ʌgai dai maacai gomaasi.
28 Aapimʌ cacaʌ iscaiti aanʌ ansai maitʌrʌCristo. Aanʌ ʌpʌga divia isʌgai.
29 Siʌʌscʌdʌ cunaata agadagi ʌmo ali tʌji vʌʌscʌrʌ ipʌlidiña isʌʌmadu daacagi ʌnovio. Daidʌ ʌnovio vapaidadʌ aliʌsi baigʌnʌlidiña isʌmapai daraaja ʌgai. Dai sivi aanʌ ʌʌpʌ baigiñʌlidi nʌiditai ismui oodami oidatucui ʌCristo.
30 Aliʌsi gʌaagai isʌCristo vaamioma ʌrbaitʌcʌaacamicagi iñsaanʌ vai poduucai otoma camaiñamʌacagi giñsʌʌlicamiga.

———

31 ΛCristo tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai vaamioma namʌga sʌʌlicamigadʌ ʌgai sitomasioorʌ sʌʌlicamigadʌ. Dʌmos aanʌ ʌroidigi daama oidacami dai gaaagidi aanʌ istumaasi ʌpʌvueeyi tami oidigi daama.
32 ΛCristo gaaagidi istumaasi nʌidi dai istumaasi caʌ tʌvaagiʌrʌ vai chiʌʌquidu ismaacʌdʌ vaavoitudai.
33 Dʌmos sioorʌ vaavoitudai poduucai cʌʌga maatʌ isDiuusi maiyaatagʌi tomali ʌmo imidagai.
34 Suusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ootoi sai gaaagidana Diuusi ñiooquidʌ. Sʌʌlicʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja ʌgai cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai maitistutuidi ismaatiagi siʌʌsi guvucadagai viaa ʌgai.
35 Diuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai. Ʌgai ʌrmaradʌ cascʌdʌ. Dai Diuusi maa ʌgai ʌmo sʌʌlicami sai vaamioma tʌaanʌiña sitomasioorʌ.
36 Sioorʌ vaavoitudai Diuusi maradʌ ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos sioorʌ maivaavoitudagi ʌgai maiimi agai tʌvaagiamu baiyoma Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatuldia agai ʌgai —astʌtʌdai ʌVuaana.

4

———

1 Ʌfariseo cajioma sai Suusi vaamioma mui vapaconaitadai oodami siʌVuaana dai vaamioma mui oodami oidatucui ʌSuusi siʌVuaana.
2 Dʌmos maitʌrvaavoi isʌSuusi vapaconaitadai oodami. Aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai vapacoinaitadai oodami.
3 Dai aidʌsi maí ʌSuusi ismaí ʌfariseo gomaasi ii ʌgai Judeeaiñdʌrʌ dai nora Galileeamu.
4 Ʌgai viaacatadai isdaivuñiagi Samaaria dʌvʌʌriʌrʌ.
5 Dai aayi Sicaarʌrʌ Samaaria dʌvʌʌriʌrʌ ismaacʌdʌ miaan daja Jacocaru dʌvʌʌragadʌ. Ʌgai vaa ʌrʌdʌvʌʌrai ismaacʌdʌ Jacocaru maa gʌmara Osee.
6 Ami ʌgai siaaco daja Jacocaru poosogadʌ. ΛSuusi caibimucatadai aimʌraitai dai modaiva pooso soonoana. Aidʌ cayoga dan duitadai.
7 Tai ami divia ʌmo ooqui Samaariʌrʌ oidacami dai vaigi agai suudagi. Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñvasidañi suudagi —astʌtʌdai ʌSuusi.
8 Aatʌmʌ caijitadai caayamu dai gasavʌda ragai cuaadagai.
9 Amaasi ʌooqui itʌtʌdai ʌSuusi:
—¿Tuipʌsi giñtaanʌi suudagi? Aapi ʌrjudíu nai aanʌ ʌrSamaariʌrʌ oidacami —astʌtʌdai ʌooqui.
Ʌjudidíu ʌʌmadu ʌSamaariʌrʌ oidacami maicʌʌga gʌnñiñiooquidi aipacoga cascʌdʌ potʌtʌdai ʌooqui.
10 Amaasi ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ismaatʌcamudai aapi istumaasi maacai Diuusi ʌoodami dai sioorʌ aanʌ aidʌ gia aapi giñtaañimudai suudagi, dai aanʌ gʌoidamudai suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ oodami tomastuigaco oidacana Diuusi ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSuusi.
11 Taidʌ ʌooqui itʌtʌdai:
—Aapi maiviaa istucudʌ vusaidagi suudagi dai aliʌ tuucavuga gopooso. ¿Vaadʌrʌ vusaida agai aapi suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ oodami tomastuigaco oidacana Diuusi ʌʌmadu daidʌ giñoidagi?
12 Gʌrʌʌqui aduñicaru Jaco idui idi pooso. Ʌgai ʌʌmadu maamaradʌ ʌʌmadu sosoigadʌ gayʌʌdana suudagi idi poosoaiñdʌrʌ. Siaadʌrʌ vaamioma gatʌaanʌiña aapi siʌgai —astʌtʌdai ʌooqui.
13 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Sioor^ y^^dagi idi suudagi v^^sc^r^ ^pamu tonoocor^iña.
14 D^mos sioor^ iiyagi ^suudagi ismaac^d^ aan^ gaoidi, camaitonoocor^i ^gai tomali ^mo imidagai. ^suudagi ismaac^d^ aan^ gaoidi gaib^dag^r^ daacana dai v^^sc^r^ vusan^iña gosuudagi poduucai isduucai vusan^i suudagi ^mo vag^acañiaiñd^r^ dai gosuudagic^d^ tomastuigaco oidacana oodami t^vaagi^r^ Diuusi ^^madu —ast^t^dai ^Suusi.
15 Amaasi ^ooqui it^t^dai:
—Giñoida aapi ^suudagi nai poduucai camaitonoomucur^da aan^ tomali maiviaacagi isdidivaitai gavaig^dagi suudagi idi poosoaiñd^r^ —ast^t^dai ^ooqui.
16 Taid^ ^Suusi it^t^dai:
—Im^dañi dai vuaapa g^cuna —ast^t^dai ^Suusi.
17 Amaasi aa noragi ^ooqui daid^ it^t^dai:
—Maicuna aan^ —ast^t^dai.
Taid^ ^Suusi it^t^dai:
—Vaavuava ismaicuna aapi casc^d^ pocaiti.
18 Cataama ñiooquiditadai aapi c^c^^li dai sivi ^moco ^^madu oidaga aapi vai ^gai mait^rg^cuna casc^d^ istumaasi aagai aapi ^rvaavoi —ast^t^dai ^Suusi.
19 Mosca^ gomaasi ^ooqui daid^ t^t^dai:
—Aapi s^^lic^d^ ^r^mo Diuusi ñiooquituldiadamigad^.
20 G^r^^qui aaduñicaru tami Samaari^r^ oidacatadai dai siaa duutudaiña Diuusi tami idi giidiana d^mos aapim^ judidíu pocaiti sai Jerusaleen^r^ ^gai siaaco g^aagai issiaa duutuadagi Diuusi —ast^t^dai ^ooqui.
21 Taid^ ^Suusi it^t^dai:
—Giñvaavoitudañi aapi, aimu istuigaco aapim^ siaa duutuadamu Diuusi maisiu tami idi giidiana tomali Jerusaleenana.
22 Aapim^ Samaari^r^ oidacami maic^^ maat^ Diuusi tomasi siaa duutuadai. Aat^m^ judidíu c^^ga maat^ Diuusi. ^gai ismaac^d^ c^^gac^r^ vuvaida agai oodami ^rjudíu.
23 D^mos aimu istuigaco sioor^ s^^lic^d^ siaa duutuadagi Diuusi siaa duutuada agai maisiu mos^caasi ñiooquic^d^ baiyoma siaa duutuada agai Diuusi g^niib^dagac^d^ dai g^nt^t^gitoidagac^d^ poduucai isduucai Diuusi ip^lidi.
24 Diuusi ^rib^dagai casc^d^ sioor^ siaa duutuada ^liadagi Diuusi g^niib^dagac^d^ viaa isiaa duutuadagi poduucai isduucai Diuusi ip^lidi dai maisiu mos^caasi ñiooquic^d^ —ast^t^dai ^Suusi.
25 Taid^ ^ooqui it^t^dai:
—Aan^ gia maat^ isdivia agai ^Cristo dai si^^scad^ diviagi ^gai c^^ga g^raagida agai v^^si istumaasi —ast^t^dai ^ooqui.
26 Taid^ ^Suusi it^t^dai:
—Aan^ an^r^Cristo —ast^t^dai.
27 Dai quiaa aatagiditadai ^gai t^tai dada aat^m^ mamaat^rdamigad^ ^Suusi. Dai mait^^ istumaasi g^rt^t^gituagi t^^gacai ^Suusi isaatagidi ^mo ooqui. D^mos v^^scatai aat^m^ ^^b^iditadai ^Suusi casc^d^ tomali ^^madutai mait^cacai istumaa agai tomali istumaasi aatagidi ^ooqui.
28 Amaasi ^ooqui anaasi viaa g^vaigacaru dai ii caayamu dai pot^t^dai ^oodami:
29 —M^^cav^r n^ida ^mo c^^li ismaac^d^ giñaagidi v^^si istumaasi ivuaadana aan^. ^Cristo lien^ ^gai —ast^t^dai ^ooqui.
30 Amaasi iji ^oodami caayaiñd^r^ dai aayi m^^ca siaaco daacatadai ^Suusi.
31 Mosim^cai ^ooqui poosoaiñd^r^ t^tai aat^m^ mamaat^rdamigad^ ^Suusi daañimi sai gaugana.
32 D^mos ^Suusi pov^rt^t^dai:
—Viaa aanan^ ^mo istumaasi istumaasi cueeyi istumaasi maimaat^ aapim^ —g^rt^t^dai ^Suusi.
33 Amaasi aat^m^ mamaat^rdamigad^ ^Suusi aipaco g^rt^cacaimi dai pocaiti:
—¿Sioor^ vuaapi cuaadagai? —caiti aat^m^.
34 D^mos ^Suusi it^t^dai:
—Siuu duucu ivuaada aan^ istumaasi ip^lidi Diuusi giñooga ismaac^d^ giñootoi ivuaadatai aa duiñdad^ ^gai, gomaasi ^r^pan duucami cuaadagai aan imv^^tar^.
35 Aapim^ pocaiti sai quiaa vi^^ga maaco masaadai isyoovagi oodami t^ligi. D^mos aan^ ang^naagidi sai caoidaga mui oodami ismaac^d^ ca^ca ^lidi isgaaagiadagi aapim^ Diuusi ñiooquid^.
36 Sioor^ ga^sai t^ligi gamait^c^i tumiñsi dai sioor^ gayoovai t^ligi gamait^c^i tumiñsi ^^p^. Poduucai ^^p^ Diuusi aa duiñdad^r^. ^^madutai aagidiña Diuusi ñiooquid^ oodami vai aa daivuiña gooqui^r^ dai ^pamu aagidiña Diuusi ñiooquid^ oodami vai ^gai vaavoitudaiña Diuusi ñiooquid^ dai c^^gac^r^ vuvac^i dai tomastuigaco oidacana t^vaagi^r^ Diuusi

ʌʌmadu. Daidʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ daidʌ ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ aliʌ baigʌnʌliadamu.
37 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi gʌaagai sai ʌʌmoco gaʌsai daidʌ aa gayoovai.
38 Aanʌ gʌnootoi mʌsai aagidana Diuusi ñiooquidʌ oodami vai ʌgai giñvaavoitudana. DʌmOs aa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ caaagidi Diuusi ñiooquidʌ ʌoodami dai aapimʌ aagidi ʌoodami sai ʌliʌsi gʌaagai isvaavoitudagi. Poduucai ʌgaa ʌrʌpan ducami ʌsadami tʌligi dai aapimʌ ʌrʌpan ducami yoovadami tʌligi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
39 Dai muiduitai Samaariʌrʌ oidacʌdʌ vaavoitu isʌSuusi ʌrʌCristo caʌcatai isʌooqui potʌtʌdai saidʌ ʌSuusi maatʌ vʌʌsi istumaasi ivuaadana ʌgai.
40 Cascʌdʌ aidʌsi aayi ʌSamaariʌrʌ oidacʌdʌ daañimi ʌgai ʌSuusi sai anaasi viʌʌna. Taidʌ ʌSuusi anaasi daja goo tasai.
41 Tai vaamioma muidutai vaavoitu caʌcatai istumaasi aagidi ʌSuusi.
42 Amaasi potʌtʌdai ʌoodami ʌooqui:
—Sivi vaavoitu aatʌmʌ maisiu mosʌcaasi istumaasicʌdʌ gʌraagidi aapi ʌʌgi aatʌmʌ cacaʌ ʌʌpʌ istumaasi gʌraagidi goovai dai cʌʌga maatʌ aatʌmʌ issʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi goovai oodami —tʌtʌdai oodami.

———

43 Dai bogooca tasaicʌdʌ ʌSuusi ii Samaariaiñdʌrʌ Galilea dʌvʌʌriamu.
44 ʌSuusi pocaititadai sai isʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ ʌʌgi gʌdʌvʌʌragʌrʌ ami dʌvʌʌriʌrʌ oidacami maiʌʌgiditai caʌcana istumaasi aagiadagi ʌgai.
45 Dai aidʌsi aayi ʌSuusi Galilea dʌvʌʌriʌrʌ baigʌnʌliaracʌdʌ viaatuli dai miaadʌgʌ ʌGalileeʌrʌ oidacami. ʌgai nʌiditadai vʌʌsi istumaasi idui ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ ʌgʌʌ siaa duudagʌrʌ cascʌdʌ.
46 Amaasi aa gʌi ʌSuusi Canaamu siaaco idui ʌgai uuvasi varagadʌ suudagicʌdʌ. Dai Capernauumʌrʌ oidacatai ʌmo gʌʌ dunucami. Dai maracatadai ʌgai ʌmo cʌʌli vai aliʌ cooco.
47 Aidʌsi maí ʌdunucami isʌSuusi caaayi Galileeʌrʌ ii ʌgai dai nʌida agai ʌSuusi. Dai daañimi ʌgai ʌSuusi sai imʌna quiidamu dai duaaidana maradʌ ismaacʌdʌ camuuquimi.
48 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—Aapimʌ maivaavoitudai ismainʌijadagi ʌmo istumaasi gʌducami ismaacʌdʌ ivuaadagi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
49 DʌmOs dunucami itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, timʌda otoma vai maimuucuna giñmara —tʌtʌdai.
50 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Noragiñi aapi gʌquiiamu gʌmara cadueeyi —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌcʌʌli vaavoitu ʌSuusi dai ii.
51 Dai voiyʌrʌ aayi pipiooñigadʌ tai ʌgai potʌtʌdai:
—Cadueeyi gʌmara —tʌtʌdai.
52 Amaasi ʌtʌaanʌdami tʌcacai suu duucu dueeyi. Taidʌ ʌpipiooñigadʌ itʌtʌdai:
—Tacavo moscoi gʌsʌco tasai dagito toiñdagai —tʌtʌdai ʌpipiooñigadʌ.
53 Amaasi ʌali gʌʌli oogadʌ tʌgitu isʌca duucu ʌSuusi aagidi sai cadueeyi maradʌ. Daidʌ ʌdunucami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidʌrʌ oidaga vaavoitu isSuusi ʌrʌCristo.
54 ʌgaicʌdʌ casi ʌrgooca istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ idui ʌSuusi Galileeʌrʌ aidʌsi abiaadʌrʌ vuusai Judeeaiñdʌrʌ.

5

———

1 Dai gooquiʌrʌ ʌpamu ii ʌSuusi Jerusaleenamu dai ami daivuñda agai ʌjudidíu siaa duudagadʌ.
2 Jerusaleenʌrʌ oidaga ʌmo gʌʌ piila. Ami cañiiru cuuparagadʌrʌ tʌʌgidu. ʌgʌʌ piila Betesada tʌʌgidu ʌjudidíu ñiooquidʌcʌdʌ. Dai sicoli taamadu portatali.
3 Vai ami portataliana vʌʌtʌcatadai mui coococoidadʌ ʌʌmadu mui maiñʌaadami, ʌʌmadu mui chuchuecugami ʌʌmadu muidutai ismaacʌdʌ maitistutuidi isoiñʌdagi. VʌʌscatAi mosnʌnʌʌracatadai isoiñiagi ʌsuudagi.
4 ʌʌmo iimidagai tʌapanaiña ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai oiñidiña ʌsuudagi. Vai tomasmaacʌdʌ cocoadʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga vaaquiagi ʌsuudarʌ caoiñicami ʌgai gia duduaadai.
5 ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ ami caatʌcatadai viaacatadai ʌmo coobai dan baivʌstaama dan mamaco uumigi iscoococatadai.
6 Daidʌ ʌSuusi tʌʌgacai dai maatʌcai isʌgai catʌvʌpi mocaatʌcatadai potʌtʌdai:
—¿IpʌlidipʌSi isduaadiagi? —tʌtʌdai.

7 Taidʌ ʌcocoadʌ itʌtʌdai:
—Mamaatʌtuldiadami, siuu duucu ʌDiuusi tʌaañicarudʌ tʌapanʌdagi dai oiñiadagi ʌsuudagi maitiipucana sioorʌ giñvaasagi suudarʌ. Vʌʌscʌrʌ aanʌ vaaquia iñʌlidiña suudarʌ vai aa giñmamaitʌcʌi dai ʌʌpʌga vaapacʌiña ʌgai suudarʌ —tʌtʌdai ʌcocoadʌ.
8 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vañiñi dai bʌi gʌvaacosi dai imʌda —tʌtʌdai ʌSuusi.
9 Tai otoma dueeyi ʌcʌʌli dai bʌi gʌvaacosi dai gʌaagacai aimʌrai. Dʌmos aidʌ tasʌrʌ ʌribʌstaragaicatadai.
10 Taidʌ ʌjudidíu potʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ dueeyi:
—Sivi ʌribʌstaragai tasʌrʌ dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ aagai sai maitiipu oigaragai isaata vuaadagi cascʌdʌ maitʌaagai pʌsbʌʌquiagi gʌvaacosi —astʌtʌdai.
11 Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌgai ismaacʌdʌ giñduaadi giñaagidi ansai bʌʌcaiña giñvaacosi dai imʌdana —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
12 Amaasi ʌjudidíu itʌtʌdai:
—¿Voor gʌaagidi pʌsai bʌʌcaiña gʌvaacosi dai imʌdana? —astʌtʌdai.
13 Dʌmos ʌcʌʌli maimaí sioorʌ duaadi, aliʌ muiducatadai oodami cascʌdʌ. Aidʌ ʌSuusi caiitadai.
14 Dai gooquiʌrʌ ʌSuusi tʌʌ ʌcʌʌli ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daidʌ itʌtʌdai:
—Dañi aapi cadueeyi dai casi maisoimaasi ivuaada tadu vaamioma soimaasi taata aapi —tʌtʌdai ʌSuusi.
15 Taidʌ ʌcʌʌli ii abiaadʌrʌ dai aagidi ʌjudidíu saidʌ ʌSuusi ʌgai dai duaadi.
16 Cascʌdʌ ʌjudidíu gaagaitadai ʌSuusi dai muaa ʌliditadai. ʌSuusi ivuaadana naana maasi istumaasi ibʌstaragai tasʌrʌ cascʌdʌ.
17 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai ʌjudidíu:
—Diuusi giñooga apiaivueeyi naana maasi gʌgʌrducami vʌʌs tasai dai aanʌ ʌʌpʌ ivueeyi naana maasi gʌgʌrducami —tʌtʌdai ʌSuusi.
18 Mosaagidi ʌSuusi gomaasi vaidʌ ʌjudidíu vaamioma cʌʌga ipʌliditadai ismuaagi. ʌSuusi maiʌʌgidi ʌjudidíu sʌʌlicamigadʌ aata vuaadatai ibʌstaragai tasʌrʌ dai aagidacai ʌSuusi sai Diuusi ʌroogadʌ. Aagaitai ʌSuusi gomaasi potʌiya ʌlidi sai ʌpan tuiga Diuusi.

———

19 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ angʌnaagidi sai aanʌ Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ maitistutuidi isʌʌgi ivuaadagi ʌmo istumaasi. Aanʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ivueeyi Diuusi giñooga. Poduucai aanʌ ʌʌmadu giñooga mosʌmadugan duucai ivueeyi istumaasi.
20 Giñooga aliʌsi giñoigʌdai dai giñtʌtʌʌgidi vʌʌsi istumaasi ivueeyi ʌgai dai aanʌ iduuñimu naana maasi istumaasi vaamioma gʌgʌrducami siʌgai ismaacʌdʌ casi idui aanʌ. Dai aapimʌ sʌʌlicʌdʌ maitʌʌgi agai istumaasi gʌntʌtʌgitodagi.
21 Dai asta duduaacaldiadamu aanʌ ʌʌmo oodami coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ poduucai isduucai ivueeyi Diuusi giñooga.
22 Dai Diuusi giñooga giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ nʌidana vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ cʌʌga ivuaadana dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana.
23 Vai poduucai vʌʌscatai siaa giñduutuadagi poduucai isduucai siaa duutudai Diuusi giñooga. Aanʌ anʌrDiuusi maradʌ dai tʌvai aanʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ dai sioorʌ maisiaa giñduutuadagi ʌgai gia maisiaa duutudai Diuusi giñooga. Ʌgai ʌgai dai giñootoi tami oidigi daama.
24 Sioorʌ gʌntʌgito caʌcagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai vaavoitudagi Diuusi ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ tomastuigaco oidacamu tavaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dai ʌgai maiiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu cacʌʌgacʌrʌ vuvacʌi ʌgai cascʌdʌ.
25 Aanʌ anʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai aanʌ angʌnaagidi sai caaayi istuigaco ʌsoimaasi ivuaadami caʌca agai giññiooqui. Dai sioorʌ giñʌʌgiditai caʌcagi aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu dai tomastuigaco oidacamu ʌgai Diuusi ʌʌmadu.
26 Diuusi ʌgai dai viaa guvucadagai ismaaquiagi oodami ibʌdagai utudui. Dai aanʌ ʌrDiuusi maradʌ dai Diuusi giñmaa guvucadagai sai aanʌ ʌʌpʌ maacaiña oodami ibʌdagai utudui.
27 Dai Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ nʌidana oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Diuusi giñootoi tʌvaagiaiñdʌrʌ saidʌ ivuaadana imaasi cascʌdʌ.
28 Tomasi aapimʌ maitʌtʌʌgiadagi istumaasi gʌntʌtʌgitodagi gomaasicʌdʌ vʌʌscʌrʌ aimu istuigaco vʌʌscatai ismaacʌdʌ cacoi caʌca agai iñsaanʌ Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ vapaida agai

29 dai gʌcuucupiocoa agai siaaco yaasapi siʌgai vuvaquimu. Dai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga
ivuaadamicatadai tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu dai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi
ivuaadamicatadai iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.

———

30 Aanʌ ʌʌgi giñsʌʌlicamigacʌdʌ maitivueeyi tomali ʌmo istumaasi. Aanʌ ivueeyi
mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi Diuusi giñooga. Cascʌdʌ siʌʌscadʌ nʌidi aanʌ sabai cʌʌga
ivuaadana siʌpʌ maicʌʌga ivuaadana ʌmo oodami aanʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami
ʌgaicʌdʌ.
31 Iñsaanʌ ʌʌgi gʌnaagidagi iñsaanʌ ʌrʌCristo siaadʌrʌ giñvaavoitudana aapimʌ.
32 Dʌmos isDiuusi gʌnaagidagi iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami aidʌ gia vaavoitudan tada
aapimʌ.
33 Aapimʌ ootoi ʌʌmoco sai tʌcacana ʌVuaana soor ʌgai daidʌ ʌVuaana aa istumaasi
ʌrvaavoi.
34 Dʌmos aanʌ maitʌgito ʌmo nʌijadami oodami saagidaiñdʌrʌ isaagagi iñsioorʌ aanʌ.
Aanʌ gʌnaagidi gomaasi mʌsai poduucai vaavoitudana aapimʌ iñsaanʌ ʌrʌCristo dai
cʌʌgacʌrʌ vuvaacʌna.
35 Siaaco daacagi ʌmo cuudagi cʌʌ maascana vʌʌsiaʌcatai. Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ caʌ
istumaasi aagai ʌVuaana cʌʌ maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ. Dai aapimʌ baigʌnʌliaracʌdʌ
caʌna ʌgai chiʌʌqui tasai.
36 Dai aanʌ ivueeyi naana maasi istumaasi gʌgʌrducami istumaasi giñtʌjai Diuusi
giñooga ansaidʌ ivuaadana dai ʌgaicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi giñootoi ansai gʌnaagidana
ñiooquidʌ ʌgai dai cʌʌga gʌmaatʌ iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami. Dai gomaasicʌdʌ vaamioma
cʌʌga gʌmaatʌ iñsioorʌ aanʌ siʌ ʌVuaana ñiooquidʌcʌdʌ.
37 Dai aanʌ ʌrootosadʌ Diuusi giñooga. Dai ʌgai ʌrcaʌcami sai istumaasi aagai aanʌ
ʌrvaavoi, tomasi aapimʌ tomali ʌmo imidagai maicaʌ isñioocai ʌgai tomali mainʌidi
aapimʌ.
38 Dʌmos aapimʌ maisʌʌlicʌdʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ, aapimʌ maitiñvaavoitudai
aanʌ Diuusi ootosadʌ cascʌdʌ.
39 Aapimʌ cʌʌga nʌnʌidi oojai Diuusi ñiooquidʌrʌ poʌliditai ispoduucai tomastuigaco
oidaca agai aapimʌ Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ giñaagai Diuusi
ñiooquidʌrʌ dai pocaitiña ansai aanʌ ʌrʌCristo.
40 Dʌmos aapimʌ maitiñvaavoitudai poduucai siaadʌrʌ tomastuigaco oidacana Diuusi
ʌʌmadu.
41 Aanʌ maigaagai sioorʌ cʌʌga ñioocadagi aanʌ gimvʌʌtarʌ.
42 Aanʌ cʌʌga gʌnmaatʌ aapimʌ. Maatʌ aanʌ ismaioigʌdai aapimʌ Diuusi.
43 Aanʌ ʌrootosadʌ Diuusi giñooga dai aapimʌ maitiñvaavoitudai. Dʌmos daivʌitai aa
ismaacʌdʌ maitʌrojootosadʌ Diuusi giñooga ʌgai gia vaavoitudadaiña aapimʌ.
44 Aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi vai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi baiyoma aapimʌ
ipʌlidi isoodami cʌʌga ñioocadagi aapimʌ gʌmvʌʌtarʌ cascʌdʌ maitistutuidi aapimʌ
isgiñvaavoitudagi.
45 Aanʌ maigʌpiʌrʌ gʌnsuuliga iñagai Diuusi vuitapi, Moseesacaru ʌgai dai gʌpiʌrʌ
gʌnvuupai tomasi aapimʌ pocaiti mʌsai vaavoitudai istumaasi ooja Moseesacaru.
46 Issʌʌlicʌdʌ vaavoitudadamudai aapimʌ istumaasi gaaagidi Moseesacaru aidʌ gia
aapimʌ giñvaavoitudadamudai aanʌ ʌʌpʌ. Moseesacaru oojadʌrʌ giñaagai cascʌdʌ.
47 Aapimʌ maivaavoitudai istumaasi ooja Moseesacaru cascʌdʌ maivaavoitudai aapimʌ
istumaasi gʌnaagidi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

6

———

1 Dai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi ismaacʌdʌ Galilea tʌʌgidu dai Tibeeriasi
tʌʌgidu ʌʌpʌ.
2 Tai mui oodami oí ʌSuusi. Ʌoodami canʌidi isʌSuusi duduaadi mui coococoidadʌ
cascʌdʌ.
3 Aidʌ ʌSuusi tʌsai ʌmo giidiʌrʌ dai modaiva aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu.
4 Aidʌ camiaadimitadai ʌgʌʌ siaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi
cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ. Ʌsiaa duudagai pascua tʌʌgidu.
5 Dai aidʌsi tʌʌ ʌSuusi ismuidutugai oodami, ʌgai gooquiʌrʌ potʌtʌdai ʌPiili:
—¿Siaaco savʌdamu aatʌmʌ cuaadagai mosʌʌqui oodami vʌʌtarʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
6 Suusi aagidi gomaasi ʌPiili maatia ʌliditai istʌiya ʌgai. ʌSuusi camaatʌcatadai istumaasi
iduñia agai.
7 Amaasi ʌPiili itʌtʌdai:

—Issavʌda aatʌmʌ goo siento piisu aʌcami paana vʌʌscʌrʌ moslaalachi ajian tada goovai —tʌtʌdai ʌPiili.

8-9 Amaasi Aandʌrʌsi potʌtʌdai ʌSuusi:

—Tami cʌʌca ʌmo ali gʌʌli dai viaa taama paana dai gooca vatopa. ¿Dʌmos siaadʌrʌ aʌna goovai mosʌʌqui oodami vʌʌtarʌ? —tʌtʌdai Aandʌrʌsi.

Aandʌrʌsi ʌrʌmoco ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ daidʌ ʌrsuculidʌ ʌSimuñi Piiduru.

10 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aagidavurai gooodami vai daraivana —tʌtʌdai ʌSuusi.

Aliʌ vaasoacatadai ami oidigi tai ami daraiva ʌoodami. Ʌgai ajʌacatadai parʌ taam mil cʌcʌʌli.

11 Amaasi ʌSuusi vui ʌpaana dai aagidi Diuusi sai aliʌsi baigʌʌlidi oidacatai cuaadagai. Dai amaasi ʌSuusi gʌrmaa ʌpaana tʌsai aatʌmʌ taacogidana ʌoodami daidʌ taacogi ʌvatopa ʌʌpʌ tai ʌgai uu vʌʌsi siʌʌjʌsi ipʌli.

12 Dai catatascovai vʌʌscatai taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Ʌmpaidavurai aapimʌ gosaasaquigadʌ ismaacʌdʌ baivito vai maisuuligagi toma lʌʌchi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

13 Tʌtai aatʌmʌ ʌmpagi saasaquigadʌ ismaacʌdʌ vii tai suusuda baivustan dan goo aasarai ʌpaana saasaquigadʌcʌdʌ.

14 Amaasi ʌoodami tʌʌgacai isSuusi idui gomaasi gʌducami pocaiti:

—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isidi cʌʌli ʌrʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ divia agaitadai tami oidigi daama —caiti ʌoodami.

15 Dʌmos ʌSuusi maatʌcatadai isʌoodami poipʌliditadai isʌgai ʌrraígadʌ cascʌdʌ goguama vaidaquia agaitadai saidʌ ʌrraígadʌcana dʌmos ʌSuusi maitipʌliditadai, cascʌdʌ ʌʌgi ii abiaadʌrʌ sibʌacoga ami giidʌrʌ.

———

16 Dai aidʌsi cadidiaimi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi tʌaapai ʌgʌʌ suudagi ugidiana. Amaasi catuca taidʌ ʌSuusi maiquiaa divia,

17 taidʌ aatʌmʌ ʌmamaatʌrdamigadʌ tʌʌtʌsai vaarcuʌrʌ dai dʌgavusquimi ʌgʌʌ suudagi Capernauumamu.

18 Daidʌ ʌvaarcu vuidʌrʌ cavami vustai ʌʌvʌʌli dai taí vapañigʌi suudagi dai mʌʌ vaarcuaba aastʌcʌi.

19 Dai aidʌsi caiji aatʌmʌ parʌ taam mil metro ʌgʌʌ suudagi daama todian duucai tʌʌ aatʌmʌ ʌSuusi issuudagi daama imʌitadai dai aliʌ duduaadimu aatʌmʌ.

20 Dʌmos ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:

—Aanʌana. Maitavʌrduduaadicuda —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

21 Amaasi baigʌrʌliaracʌdʌ miaadʌgi aatʌmʌ taidʌ ʌSuusi tʌsai ʌvaarcuʌrʌ dai otoma aayi aatʌmʌ mʌʌca siaaco iimia ragaitadai.

———

22 Dai siaadico ʌoodami ismaacʌdʌ vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi viitadai maatʌ tʌʌ iscaiji aatʌmʌ abiaadʌrʌ ʌvaarcuʌrʌ dai ami maitiipucatadai ʌmai vaarcu. Dai maí ʌgai isʌSuusi maitʌroí.

23 Vʌʌscʌrʌ aa cʌcʌʌli aayi aa vaarcuʌrʌ Tibeeriasiaiñdʌrʌ dai ami tuutui ʌgai ʌvaarcu miaanai siaaco ʌSuusi baigʌʌliaracʌdʌ bibi ʌoodami gamamadacai.

24 Aidʌsi ʌoodami maí ismaitiipu ʌSuusi tomali aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ aidʌ gia tʌtʌsai ʌgai ʌvaarcuʌrʌ dai iji Capernauumamu dai gaaga agai ʌSuusi.

———

25 Mosaayi ʌoodami vaasadʌrʌ ʌgʌʌ suudagi dai tʌʌ ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:

—Mamaatʌtuldiadami, ¿pʌtʌquidʌ aayi aapi tami? —tʌtʌdai ʌoodami.

26 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Sʌʌlicʌdʌ giñgaagaitadai aapimʌ tatasconʌcai ʌcuaadagaicʌdʌ ismaacʌdʌ gʌmbii aanʌ dai maisiu maatʌ nʌiditai istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivueeyi aanʌ.

27 Maitʌaagai isvuaamʌ ʌnʌliada aapimʌ cuaadagaicʌdʌ otoma uugiatʌi cuaadagai cascʌdʌ. Baiyoma aliʌsi gʌaagai mʌscʌʌga gʌntʌgito caʌcagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai tomastuigaco oidacagi tʌvaagiʌrʌ. Giññiooqui ʌrʌpan ducami cuaadagai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maiuugiatʌi. Aanʌ ʌgai dai viaa ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ giñmaa Diuusi giñooga. Cascʌdʌ aanʌ gʌnmaaquimu ibʌdagai utudui dai ʌgaicʌdʌ tomastuigaco oidacamu aapimʌ tʌvaagiʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

28 Amaasi ʌoodami itʌtʌdai:

—¿Tumaasi gʌaagai isivuaada aatʌmʌ dai poduucai ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi? —tʌtʌdai ʌoodami.

29 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ipʌlidi isaapimʌ giñvaavoitudagi. Aanʌ giñootoi Diuusi ansaidʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidana oodami —tʌtʌdai ʌSuusi.
30 Amaasi ʌoodami itʌtʌdai:
—¿Tumaasi istumaasi gʌducami iduñia agai aapi tʌtai nʌijada aatʌmʌ dai gʌvaavoitudagi?
31 Gʌrʌʌqui aaduñicaru gau ʌmaná oidigana dai podu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Diuusi bibi ʌgai ʌpaana tʌvaagiaiñdʌrʌ” —tʌtʌdai ʌoodami.
32 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Vaavuava, isgiñooga ʌgai dai maa ʌoodami ʌpaana tʌvaagiaiñdʌrʌ maisiuu Moseesacaru. Dai sivi Diuusi giñooga gʌnmaacai aapimʌ ʌpaana tʌvaagiaiñdʌrʌ.
33 Daidʌ ʌpaana ismaacʌdʌ Diuusi gamaacai sivi tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai ʌgaicʌdʌ ʌoodami tomastuigaco oidacagi —tʌtʌdai ʌSuusi.
34 Amaasi ʌoodami itʌtʌdai:
—GʌroidañI gopaana tʌvaagiaiñdʌrʌ —tʌtʌdai ʌoodami.
35 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ anʌrʌpan ducami paana ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ maacai aanʌ ibʌdagai utudui giñvaavoitudacai ʌgai. Dai poduucai ʌgai camaibiuugicoñicamu tomali maitonocoñicamu.
36 DʌmOs casi gʌnaagidi aanʌ sai aapimʌ maitiñvaavoitudai tomasi casi giñnʌidi.
37 Tomasioorʌ sioorʌ Diuusi giñooga ipʌlidi sai giñʌʌgidiña ʌgai gia giñvaavoitudai dai aanʌ maigajiaadʌrʌ vipieeyi tomali ʌmaadutai.
38 Dai aanʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai maisiu ivuaada iñagai istumaasi ʌʌgi ipʌliadagi aanʌ baiyoma aanʌ ipʌlidi isivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diuusi giñooga. Ʌgai ʌgai daidi giñootoi.
39 Daidʌ giñooga ipʌlidi ansai aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidiña vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌgai ʌco vuvaitu dai ansai aanʌ duduaacaldana vʌʌsi ʌvaavoitudadami coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ siʌʌscadʌ caugitiagi oidigi.
40 Diuusi giñooga ipʌlidi isvʌʌscatai ismaacʌdʌ giñnʌidi dai giñvaavoitudai tomasguigaco oidacana tʌvaagiʌrʌ dai aanʌ duduaacalda iñagai ʌgai siʌʌscadʌ caugitiagi oidigi —tʌtʌdai ʌSuusi.
41 Vaidʌ ʌjudidíu vui ñiooquimi ʌSuusi. ʌSuusi pocaititadai saidʌ ʌrʌpan ducami ʌpaana dai sai ʌgai tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ cascʌdʌ.
42 Daidʌ ʌjudidíu pocaiti:
—¿Maitasi ʌrOsee maradʌ idi cʌʌli? CʌʌgA maatʌ aatʌmʌ dʌʌdʌdʌ. ¿Tuisi pocaiti goovai saidʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ? —caiti ʌjudidíu.
43 Amasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—CasiavʌI maitiññiooquiada aapimʌ.
44 MosʌcAasi ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ipʌlidi sai giñʌʌgidiña ʌgai gia giñvaavoitudai. Diuusi giñooga giñootoi tami oidigi daama ansaidʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidana sioorʌ giñvaavoitudagi dai aanʌ duduaacaldamu vʌʌsi vaavoitudadami siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi.
45 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ dai poduu ooja: “Diuusi maatʌtuldiamu oodami sioorʌ ʌrʌCristo”, ascaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Poduucai tomasioorʌ sioorʌ ʌʌgiditai caʌ Diuusi giñooga giñvaavoitudai ʌʌpʌ.
46 Tomali ʌmo oodami oidigi daama oidacami mainʌidi Diuusi. MosʌcAasi aanʌ nʌidi Diuusi. Aanʌ divia tʌvaagiaiñdʌrʌ siaaco daja Diuusi. Aanʌ ʌrDiuusi maradʌ cascʌdʌ.
47 Vaavuava sai sioorʌ giñvaavoitudai tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ.
48 Aanʌ anʌrʌpan ducami ʌpaana oodami vʌʌtarʌ. Aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami vai ʌgai tomastuigaco oidacagi tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ.
49 Gʌnʌʌqui aaduñicaru oidigana gau ʌpaana ismaacʌdʌ ʌmaná tʌʌgiducatadai dʌmOs vʌʌscʌrʌ coi ʌgai.
50 DʌmOs tomasioorʌ sioorʌ cueeyi ʌpaana ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌgai gia maiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.
51 Aanʌ antʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai aanʌ ʌrʌpan ducami ʌpaana dai tomasioorʌ sioorʌ giñugiagi tomastuigaco oidacamu tʌvaagiʌrʌ. Aanʌ muuquimu curusiaba vai poduucai mui oodami tomastuigaco oidacana tʌvaagiʌrʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
52 Amaasi ʌjudidíu gʌnaatagidimi aipacoga daidi pocaiti:
—¿Ducatʌ istutuidi goovai isgʌrbiidagi gʌtuucuga tʌsai uugana? —caiti ʌjudidíu.
53-54 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ anʌviaa ʌmo sʌʌlicami namʌacami. Daidʌ ʌoodami giñmuaamu ʌmo curusiaba siastimu giñʌʌra vai tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi iñsaanʌr ʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu dai aanʌ duduaacaldamu ʌgai siʌʌscadʌ caugitiagi oidigi. DʌmOs sioorʌ maitiñvaavoitudagi ʌgai gia maiiimia agai tʌvaagiamu tomali maioidaca agai Diuusi ʌʌmadu.

55 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iñsaanʌ muuquiagi curusiaba vai astiagi giñʌʌra mosʌcaasi
poduucai istutuidi ʌoodami iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
56 Sioorʌ giñvaavoitudagi giñʌma daacamu ʌgai dai soiñamu aanʌ ʌgai sai cʌʌgacʌrʌ
oidacana.
57 Diuusi giñooga giñootoi dai ʌgai tomastuigaco oidaga dai cascʌdʌ aanʌ ʌʌpʌ tomastu-
igaco oidaga poduucai ʌʌpʌ sioorʌ giñvaavoitudagi tomastuigaco oidaca agai.
58 Aanʌ anʌrʌpan ducami ʌpaana dai tʌvai aanʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ. Ʌpaana ismaacʌdʌ maná
tʌʌgidu tai uu gʌnʌʌqui aaduñicaru maitʌrsoiñicatadai istomastuigaco oidacagi. Dʌmos
sioorʌ giñvaavoitudagi dai giñʌʌgiadagi ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi
ʌʌmadu —tʌtʌdai ʌSuusi.
59 Gomaasi gamamaatʌtuli ʌSuusi ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ Capernauumʌrʌ.

———

60 Dai muidutai ismaacʌdʌ oiditadai ʌSuusi moscaʌ gomaasi daidʌ icaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ sijaiga ismaatʌ caʌcagi aatʌmʌ idi ñiooqui. ¿Siaadʌrʌ istuidana oodami
isʌʌgiadagi gomaasi? —caiti ʌoodami.
61 Amaasi ʌSuusi maí isʌoodami maibaigʌnʌʌli gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ aagiditadai ʌgai
cascʌdʌ itʌtʌdai:
—¿Gʌnsobicʌisi aanʌ idi ñiooquicʌdʌ isvaavoituda aapimʌ?
62 ¿Isducatai gʌntʌtʌgitona aapimʌ mʌsgiñtʌʌgiagi aanʌ ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami
isnoragiagi aanʌ tʌvaagiamu?
63 Diuusi Ibʌadʌ ʌgai dai maacai oodami ibʌdagai utudui. Giñtuucuga maisoicʌi oodami
sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mosʌcaasi giñibʌdaga. Istumaasi aagai aanʌ ʌrgaibʌdaga vʌʌtarʌ
maisiu gatuucuga. Tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi goñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ
ʌgai gia viaaca agai ibʌdagai utudui dai tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi
ʌʌmadu.
64 Dʌmos quiaa oidaga ʌʌmoco aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ maivaavoitudai —tʌtʌdai
ʌSuusi.
Ʌsuusi maí tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ ismaacʌdʌ mamaatʌrdamigadʌ maivaavoitudaitadai
dai ismaacʌdʌ mamaatʌrdamigadʌaiñdʌrʌ gatʌʌgida agaitadai mʌsai muaana.
65 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌoodami:
—Cascʌdʌ casi gʌnaagidi aanʌ sai mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi giñooga ipʌlidi
isgiñʌʌgidiña ʌgai gia giñvaavoitudai —tʌtʌdai ʌSuusi.
66 Aidʌ abiaadʌrʌ muidutai ismaacʌdʌ oidatucuitadai ʌSuusi ʌcovai iji dai camaioidatu-
cui ʌgai ʌSuusi.
67 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ ʌbaivustan dan gooca mamaatʌrdamigadʌ:
—¿Giñdagitoamʌsi ʌlidi aapimʌ ʌʌpʌ? —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
68 Tai Simuñi Piiduru itʌtʌdai:
—¿Siaadʌrʌ gʌdagitona aatʌmʌ? Aapi ʌrgʌrbaitʌcʌaacami. Dai
gʌmamaatʌtuldiaragacʌdʌ camaatʌ aatʌmʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami dai
tomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.
69 Dai aatʌmʌ cavaavoitu. Dai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaapi ʌrʌCristo Diuusi maradʌ dai tʌvai
tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai Diuusi tomastuigaco oidaga —tʌtʌdai Simuñi Piiduru.
70 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Ʌcovai gʌnvuvaitu aanʌ baivustan dan gooca aapimʌ dai ʌmoco ʌrʌDiaavora piooñigadʌ
—gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
71 Ʌsuusi aagidi gomaasi aagaitai ʌUudasi Iscaliote ʌSimuñi maradʌ. Dai tomaasi ʌgai
ʌrʌmoco ʌbaivustan dan gooca mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi, vʌʌscʌrʌ Uudasi gatʌʌgida
agaitadai mʌsai muaana ʌSuusi cascʌdʌ pocaiti ʌSuusi.

7

———

1 Dai gooquiʌrʌ ʌSuusi aimʌraitadai ʌGalilea dʌvʌʌriʌrʌ. Ʌgai maitipʌli isaimʌrdagi
Judeea dʌvʌʌriʌrʌ, ʌjudidíu ipʌliditadai ismuaagi ʌgai cascʌdʌ.
2 Dai camiaadimi ʌsiaa duudagadʌ ʌjudidíu istuigaco ivuaadana uucusai cascʌdʌ
potʌʌgidi ʌsiaa duudagai uucusai.
3 Taidʌ ʌSuusi susuculidʌ itʌtʌdai:
—Maiviimu aapi tanai. Imʌdañi aapi Judeea dʌvʌʌriamu vai poduucai gʌoidatucʌdami
ismaacʌdʌ mʌʌca daraaja nʌijadagi istumaasi ivueeyi aapi.
4 Tomasioorʌ sioorʌ ipʌliadagi ismaatʌcagi oodami istumaasi ivueeyi ʌgai gia maiʌstocai
ivueeyi istumaasi. Issʌʌlicʌdʌ ivueeyi aapi naana maasi istumaasi aidʌ gia ivuaadañi
gomaasi ʌoodami vuitapi vai nʌijada ʌgai vʌʌscatai —tʌtʌdai ʌSuusi susuculidʌ.

5 Dʌmos tomali ʌgai maivaavoitudaitadai ʌSuusi cascʌdʌ pocaiti.
6 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maiquiaa aayi istuigaco imia aanʌ gaamucu. Dʌmos aapimʌ cʌʌga istutuidi isgaamucu iimiagi tomasiʌʌscʌdʌ.
7 Ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi maitʌncʌʌdai aapimʌ mosʌca aanʌ. Aanʌ aagidi saidʌ ʌrsoimaasi ivuaadami ʌgai cascʌdʌ.
8 Iimivurai aapimʌ gaamucu idi siaa duudagʌrʌ. Aanʌ gia maiimimu. Maiquiaa aayi istuigaco imiagi aanʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
9 Dai mospotʌtʌdai ʌSuusi dai anaasi Galilea dʌvʌʌriʌrʌ vii.

———

10 Amaasi caiji ʌSuusi susuculidʌ tai gooquiʌrʌ ii ʌSuusi ʌʌpʌ ʌsiaa duudagamu. Ʌgai gʌʌsto ii sai mainʌidiña oodami.
11 Ʌjudidíu gaagai ʌSuusi ʌsiaa duudagʌrʌ daidʌ icaiti:
—¿Siaaco daja ʌcʌʌli? —caiti ʌgai.
12 Dai aliʌsi gʌnaatagidimi ʌoodami aipacoga aagaitai ʌSuusi. Dai ʌʌmoco pocaiti sai cʌʌ tuiga ʌgai. Dai aa pocaiti sai maicʌʌ tuiga sai mosyaatagidi ʌgai oodami.
13 Dʌmos ʌoodami ismaacʌdʌ cʌʌga ñioocai ʌSuusi vʌʌtarʌ maitipʌli ismaatʌcagi ʌjudidíu tʌtʌaanʌdami iscʌʌga ñioocai ʌgai ʌSuusi vʌʌtarʌ ʌbʌidi ʌgai cascʌdʌ.
14 Aidʌsi catajucami viitugai isugitiagi ʌvagimi ii ʌSuusi ʌjudidíu gʌʌ quiuupaigadʌamu dai ami gamamaatʌtuldi.
15 Daidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoagi caʌcatai ʌSuusi daidʌ icaiti:
—¿Ducatai maatʌ idi cʌʌli mosʌʌ naana maasi istumaasi maitʌvʌpi daivacai oojʌrʌ? —caiti ʌjudidíu.
16 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ ʌrDiuusi ñiooquidʌ maisiu aanʌ ʌʌgi. Ʌgai giñootoi.
17 Dai sioorʌ ipʌliadagi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌgai gia maatʌmu isgiñmamaatʌtuldaraga ʌrDiuusi ñiooquidʌ siʌpʌ sabai aanʌ gamamaatʌtuldi istumaasi ʌʌgi aanʌ ipʌlidi.
18 Sioorʌ gaaagiadagi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai tʌtʌgitodagi ʌgai povuaadana sai oodami cʌʌga ñioocaiña ʌgai vʌʌtarʌ. Dʌmos sioorʌ ipʌliadagi isʌoodami cʌʌga ñioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ ootoi ʌgai gia gaaagidi istumaasi ʌrvaavoi dai tomali ʌmo imidagai maiyaatagidiña ʌgai ʌoodami.
19 Vaavuava isMoseesacaru gʌrmaa ʌsʌʌlicami dʌmos tomali ʌmaadutai aapimʌ maiʌʌgidi vʌʌsi ʌsʌʌlicami. ¿Tuimʌsi giñmuaa ʌlidi aapimʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
20 Taidʌ ʌoodami itʌtʌdai:
—Aapi viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. ¿Voorʌ gʌmuaa ʌlidi? —tʌtʌdai ʌoodami.
21 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ idui ʌmo istumaasi ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ dai aapimʌ maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoagi.
22 Dʌmos aapimʌ iiquitʌcʌi aali tuutucugadʌ tomasi ʌribʌstaragai tasʌrʌ. Moseesacaru gʌntʌjai mʌsai poduucai ivuaadana cascʌdʌ poduucai ivueeyi aapimʌ. Vʌʌscʌrʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ capovuaadana gʌrʌʌqui aaduñicaru.
23 Isaapimʌ ivueeyi gomaasi tomasi ʌrʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ ʌʌgida ʌliditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, ¿tuimʌsi bacocoi aapimʌ aanʌ giñvui duaaidacai aanʌ ʌmo cʌʌli ʌmo ibʌstaragai tasʌrʌ?
24 Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgito aapimʌ. Maisiu gʌpiʌr giñvuupada maicʌʌga gʌntʌtʌgitoitai, baiyomavʌr cʌʌga gʌntʌtʌgitoda aapimʌ istumaasi ʌrsʌʌlicami —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

25 Amaasi ʌʌmoco ʌJerusaleenʌrʌ oidacami aipacoga gʌntʌcacaimi dai pocaitimi:
—¿Maitasi ʌridi cʌʌli ʌgai mʌsmaacʌdʌ gaagai dai muaa agai?
26 Mosmocʌʌca goovai dai mamaatʌtuldi gooodami vai tomali ʌmaadutai maivui ñioocai. ¿Maisiu cavaavoitu ʌjudidíu tʌtʌaanʌdamigadʌ isgoovai ʌrʌCristo?
27 Siaadʌr ʌrʌCristocana goovai. Aatʌmʌ cʌʌ maatʌ siaaco oidaga idi cʌʌli. Siʌʌscadʌ diviagi ʌCristo tomali ʌmaadutai maimaatʌca agai siaadʌrʌ divia agai ʌgai —caiti ʌoodami.
28 Daidʌ ʌSuusi quiaa mamaatʌtulditadai ʌoodami ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ dai caʌcai istumaasi aagai ʌoodami cavami ñioo ʌgai dai potʌtʌdai:
—Vaavuava ismaatʌ aapimʌ siaaco oidaga aanʌ. Dʌmos maimaatʌ aapimʌ sioorʌ giñootoi. Aanʌ divia maisiu mosʌʌgi ipʌliditai aanʌ baiyoma ʌgai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maiyaatagʌi atgiñootoi. Vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Dai aapimʌ maimaatʌ ʌgai.

29 Aanʌ gia maatʌ ʌgai. Aanʌ ʌgai ʌʌmadu daacatadai tai ʌgai giñootoi tami oidigi daama
—tʌtʌdai ʌSuusi.
30 Amaasi ʌoodami bʌiya ʌliditadai ʌSuusi dai maisagi dʌmos tomali ʌmaadutai maibʌi,
maiquiaa aayi istuigaco cascʌdʌ.
31 Dai vʌʌscʌrʌ muidutai vaavoitu ʌSuusi daidʌ icaiti:
—Siʌʌscadʌ diviagi ʌCristo siaadʌrʌ iduuna ʌgai vaamioma gʌgʌrducami istumaasi isidi
cʌʌli —caiti ʌoodami.

———

32 Amaasi ʌfariseo caʌcai ispocaiti ʌoodami aagaitai ʌSuusi ʌgai ʌʌmadu
ʌbaitʌgucacamigadʌ ʌpapaali judidíu ootoi sandaaru ismaacʌdʌ nuucada ʌquiuupai
sai bʌʌna ʌSuusi dai maisana.
33 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Chiʌʌqui tasai daacamu aanʌ aapimʌ gʌnsaagida dai gooquiʌrʌ noragimu aanʌ dai
ʌʌmadu daacamu ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi.
34 Aapimʌ giñgaagamu dai maitiñtʌʌgimu. Aapimʌ maitistutuidi isiimiagi mʌʌca siaaco
daaca aanʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
35 Amaasi ʌjudidíu aipaco gʌtʌcacaimi daidʌ icaiti:
—¿Siaaco imia agai idi cʌʌli tʌsai maitʌʌgana aatʌmʌ? ¿Imia ʌlidi lienʌ goovai ʌjudidíu
ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌgiliego saagida oidaga mamaatʌtulda ʌlidi lienʌ goovai ʌgiliego?
36 ¿Istʌiya ʌlidi goovai dai pocaiti tʌsai gaaga ragai dai maitʌʌgia ragai, dai sai aatʌmʌ
maitistutuidi isiimiagi mʌʌca siaaco daaca agai ʌgai? —caiti ʌjudidíu.

———

37 Ʌcuugatʌrʌ tasʌrʌ ʌsiaa duudagʌrʌ vaamioma namʌga isʌgaa tasai. Amaasi ʌSuusi
cʌquiva dai cavami ñioo dai potʌtʌdai ʌoodami:
—Sioorʌ ipʌliadagi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vai dadana dai giñcaʌcana.
38 Poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ sai tomasioorʌ giñvaavoitudagi ʌgai gia viaacamu
guvucadagai isaagidagi muidutai isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuuvaidi oodami —tʌtʌdai
ʌSuusi.
39 Pocaiti ʌSuusi vai maatʌca ʌoodami isDiuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacana sioorʌ vaavoi-
tudagi ʌgai. Aidʌ maiquiaa tʌvai Diuusi Ibʌadʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ. ʌSuusi maiquiaa ii
tʌvaagiamu cascʌdʌ.

———

40 ʌʌmo oodami moscaʌ gomaasi daidʌ icaiti:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isidi cʌʌli ʌrʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ Moseesacaru
aagai sai divia agai —caiti.
41 Dai aa icaiti:
—Idiava ʌrʌCristo —caiti.
Dʌmos aa icaiti:
—ʌCristo maidivia agai Galileeaiñdʌrʌ.
42 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ saidʌ ʌCristo ʌrDavicaru cajiudadʌca agai, dai Beleenʌrʌ
vuusia agai ʌgai vaa ali quiiyʌrʌ siaaco vuusai Davicaru —caiti ʌgai.
43 Poduucai ʌoodami maiʌmadugan caiti aagaitai ʌSuusi.
44 ʌʌmoco bʌiya ʌlidi dai maisagi dʌmos tomali ʌmaadutai maibʌi.

———

45 ʌsandaarugadʌ ʌgʌʌ quiuupai ʌpamu dada siaaco daraacatadai ʌfariseo ʌʌmadu
ʌbaitʌgucacamigadʌ ʌpapaali judidíu tai ʌgai itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi maivuaa aapimʌ ʌSuusi? —astʌtʌdai.
46 Taidʌ ʌsandaaru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomali ʌmo imidagai tomali ʌmaadutai maiʌpan duucai ñioocaiña idi cʌʌli —astʌtʌdai
ʌsandaaru.
47 Amaasi ʌfariseo itʌtʌdai:
—¿Aapimʌ mʌscasi ʌndagitu ʌʌpʌ isgʌnyaataida ʌgai?
48 Tomali ʌmaadutai aatʌmʌ dudunucamigadʌ ʌjudidíu daidʌ ʌfariseo maivaavoitudai.
49 Dʌmos idi oodami maicʌʌ maatʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai sʌʌlicʌdʌ Diuusi
soimaasi taatatuldiamu ʌgai vaavoitudaitai ʌgai ʌcʌʌli —astʌtʌdai ʌfariseo.
50 Taidʌ ʌNicodemo, ʌgai vaa ismaacʌdʌ diviji ʌSuusi tucarʌ, ʌrʌmo fariseo daidʌ itʌtʌdai:
51 —Gʌrsʌʌlicamiʌrʌ pocaiti sai maitʌaagai ispocaitiadagi sai ʌmo cʌʌli ʌrgʌpiʌr
caatʌcami asta siʌʌscadʌ vuaa ʌcʌʌli dai tʌcacagi dai maatʌcagi istumaasi idui ʌgai sabai
gʌpiʌr caatʌcami ischo ʌʌpʌ —astʌtʌdai ʌNicodemo.
52 Amaasi ʌgaa aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—¿Aapipʌsi ʌrGalileeʌrʌ oidacami ʌʌpʌ? Gaagañi aapi Diuusi ñiooquidʌrʌ dai nʌidamu aapi sai tomali ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ maivuusai Galileeaiñdʌrʌ —astʌtʌdai ʌfariseo.

53 Amaasi vʌʌscatai noonora.

8

———

1 Daidʌ ʌSuusi ii ʌOliivosi giidiamu.

2 Dai siaadico mosmaasico ʌʌpamu ii ʌgai quiuupiamu. Tai vʌʌscatai dada siaaco daacatadai ʌSuusi vai ʌgai mamaatʌtuldimi ʌoodami.

3 Dai quiaa ñioocaitadai ʌSuusi tai dada ʌfariseo ʌʌmadu ʌdudunucamigadʌ ʌjudidíu dai vuaa ʌmo ooqui ismaacʌdʌ gogoosi gʌducami dai aa tʌʌ isʌma voopoi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitʌrcunadʌ. Daidʌ ʌfariseo ʌoodami vuitapi van cʌi ʌooqui,

4 daidi itʌtʌdai ʌfariseo ʌSuusi:

—Mamaatʌtuldiadami, ʌʌmoco tʌʌ idi ooqui isʌʌmadu voopoi ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitʌrcunadʌ.

5 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai gʌaagai iscoodadagi ismaacʌdʌ googosi gʌnducami ojoodaicʌdʌ. ¿Aapio pʌcaiti? —tʌtʌdai ʌfariseo ʌʌmadu ʌgaa.

6 Pocaiti ʌgai mosnʌijada ʌliditai astʌʌna ʌSuusi gaagaitadai ʌgai isducatai gʌpiʌr vuaa-jagi ʌSuusi. Dʌmos ʌSuusi cuicʌʌsa dai ooja dʌvʌʌrapi gʌmasavicʌdʌ.

7 Dai ʌgaa apiatʌcacaimi, taidʌ ʌSuusi cʌquiva daidʌ itʌtʌdai:

—Tomasmaacʌdʌ aapimʌ mʌsmaacʌdʌ vuaa goooqui dai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadana vai ʌpʌga maiñana goooqui —tʌtʌdai ʌSuusi.

8 Dai ʌpamu cuicʌʌsa dai gaooja dʌvʌʌrapi.

9 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ vuaa ʌooqui moscaʌ istumaasi aagai ʌSuusi dai mosʌʌmadutai iimimi. Ʌʌpʌga ʌcʌcʌʌliocoidadioma dai gooquiʌrʌ ʌuutuducʌdioma maatʌcatai vʌʌscatai isʌrsoimaasi ivuaadami. Dai maivii tomali ʌmoco mosʌʌgi vii ʌSuusi ʌʌmadu ʌooqui.

10 Amaasi ʌSuusi cʌquiva dai camaitʌʌ tomali ʌmaadutai ʌgaa, potʌtʌdai ʌgai ʌooqui:

—¿Siaaco duudui ʌoodami ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌvuupai? ¿Camaitiipu sioorʌ gʌmaicarsagi? —tʌtʌdai ʌSuusi.

11 Tai ʌooqui potʌtʌdai:

—Chu. Camaitiipu, tomali ʌmaadutai —tʌtʌdai.

Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:

—Tomali aanʌ maitʌmaicarsamu. Sivi gia imʌdañi dai camaisoimaasi ivuaada —tʌtʌdai.

———

12 Daidʌ ʌSuusi apiaaatagidimi ʌoodami ismaacʌdʌ ʌʌmadu aatagaitadai:

—Aanʌ anʌsoicʌi ʌoodami iscʌʌga maatʌ caʌcagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi. Dai sioorʌ giñvaavoitudai ʌgai gia viaacamu ibʌdagai utudui dai camaioojiadamu issoimaasi ivuaadagi —tʌtʌdai ʌSuusi.

13 Amaasi ʌfariseo itʌtʌdai ʌSuusi:

—Aapi cʌʌga ñioocai ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ dʌmos gʌñiooqui maiñamʌga —tʌtʌdai ʌfariseo.

14 Daidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Tomasi ʌʌgi aanʌ cʌʌga ñioocai giñvʌʌtarʌ vʌʌscʌrʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai aanʌ. Cʌʌ maatʌ aanʌ iñsiaadʌrʌ divia dai iñsiaaco imia iñagai dʌmos aapimʌ gia maimaatʌ iñsiaadʌr divia tomali iñsiaaco imia iñagai.

15 Aapimʌ caʌ istumaasi aagai aanʌ dai pocaiti sai maiñamʌga giñiooqui maimaatʌcatai sioor aanʌ dʌmos aanʌ maigʌpiʌr vuupai tomali ʌmaadutai.

16 Dʌmos isgʌpiʌr gʌnvuupadamudai aanʌ istumaasi aagadamudai ʌrsʌʌlicamicamudai. Aanʌ maiʌʌgi gʌpiʌr gʌnvuupadamudai. Diuusi giñoogai ismaacʌdʌ giñootoi ʌgai gʌpiʌr gʌnvuupai aanʌ iñʌʌmadu.

17 Dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai siʌʌscadʌ gooca cʌcʌʌli nʌijadami ʌmadugan caitiadagi aliʌsi gʌaagai isvaavoitudagi.

18 Aanʌ anʌrʌmo nʌijadami daidʌ giñooga ismaacʌdʌ giñootoi ʌgai ʌrʌmai nʌijadami —tʌtʌdai ʌSuusi.

19 Amaasi ʌgaa itʌtʌdai:

—¿Vaa daja gʌooga? —tʌtʌdai.

Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aapimʌ maimaatʌ iñsioorʌ aanʌ, tomali maimaatʌ giñooga. Ismaatʌmudai aapimʌ iñsioorʌ aanʌ aidʌ gia maatʌmudai ʌʌpʌ giñooga —tʌtʌdai ʌSuusi.

20 ΛSuusi gaaagidi vΛΛsi gomaasi gamamaatΛtulditai daacatai ΛgΛΛ quiuupiΛrΛ anaasi
siaaco daraaja ΛcajoÑi siaaco gΛdaraasai ΛtumiÑsi Diuusi aa duiÑdadΛ vΛΛtarΛ. DΛmos
tomali Λmaadutai maibΛi ΛSuusi. Maiquiaa aayi istuigaco cascΛdΛ.

———

21 DaidΛ ΛSuusi Λpamu ÑiooQui ΛoodamiDaidΛ itΛtΛdai:
—AanΛ anΛimia iÑagai dai aapimΛ giÑgaagamu dΛmos aapimΛ iimia agai ΛDiaavorΛ
ΛΛmadu aapimΛ ΛrsoimaasiivuaadamicascΛdΛ. Dai maitistutuidi isimiagi aapimΛ mΛΛca
iÑsiaaco imia iÑagai aanΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.
22 Amaasi Λjudidíu pocaiti:
—¿ΛΛgi gΛmuaa agai lienΛ goovai dai cascΛdΛ povΛrtΛtΛdai tΛsai maitistutuidi isiimiagi
mΛΛca siaaco imia agai goovai? —caiti.
23 Amaasi ΛSuusi itΛtΛdai:
—AapimΛ ΛroidigidaamaoidacamidΛmos aanΛ gia chu. AanΛ tΛvai tΛvaagiaiÑdΛrΛ.
24 CascΛdΛ povΛntΛtΛdai aanΛ mΛsai aapimΛ imia agai ΛDiaavora ΛΛmadu quiaa soimaasi
ivuaadamicatai. IsmaitiÑvaavoitudai aapimΛ gΛnaagiditai iÑsioorΛ aanΛ aidΛ gia aapimΛ
iimia agai ΛDiaavora ΛΛmadu quiaa soimaasi ivuaadamicatai —tΛtΛdai ΛSuusi.
25 Amaasi Λjudidíu itΛtΛdai:
—¿PoorΛ aapio? —tΛtΛdai.
TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:
—Casi gΛnaagidi aanΛ tucamidΛrΛ abiaadΛrΛ.
26 Dai aanΛ quiaa gaaagidamu naana maasi istumaasi gΛnaagaitai aapimΛ dai aanΛ
gΛpiΛrΛ gΛnvuaajamu ΛΛmo istumaasicΛdΛ. DΛmos aanΛ gaaagidi mosΛcaasi istumaasi
giÑaagidi Λgai ismaacΛdΛ giÑootoi dai Λgai gia sΛΛlicΛdΛ aagai mosΛcaasi istumaasi ΛrvaavoiΛ
—tΛtΛdai ΛSuusi.
27 DΛmos Λjudidíu maimaatΛ caΛ isΛSuusi aagai Diuusi gΛrooga.
28 CascΛdΛ ΛSuusi potΛtΛdai:
—SiΛΛscadΛ aapimΛ giÑmuaagi aidΛ gia maatΛmu aapimΛ iÑsaanΛ ΛrΛCristo Λgai vaa
ismaacΛdΛ viaa Λmo sΛΛlicami. Dai aanΛ gΛÑaagidi mosΛcaasi istumaasi giÑmamaatΛtuli
giÑooga maisiu istumaasi ΛΛgi aanΛ ipΛlidi.
29 Dai giÑooga Λgai daidΛ giÑootoi dai vΛΛscΛrΛ giÑΛΛmadu daja. Λgai maiΛΛgi giÑdadagitu.
AanΛ vΛΛscΛrΛ ivueeyi istumaasi Λgai ipΛlidi —tΛtΛdai ΛSuusi.
30 AidΛsi ΛSuusi aagidi gomaasi muidutai vaavoitu.

———

31 Amaasi ΛSuusi itΛtΛdai Λjudidíu ismaacΛdΛ vaavoitu:
—IsaapimΛ apiavaavoitudadagi istumaasi gΛnaagidi aanΛ, sΛΛlicΛdΛ aapimΛ
ΛrgiÑmamaatΛrdamicamu.
32 Dai maatΛmu istumaasi ΛrvaavoiDai siΛΛscadΛ camaatia aapimΛ istumaasi ΛrvaavoiΛ
aidΛ gia camaitΛrpipiooÑicamu aapimΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.
33 Tai Λgai itΛtΛdai:
—AatΛmΛ ΛrAvraaÑicaru cajiudadΛ. Dai tomali Λmo imidagai maitΛrpipiooÑigadΛcatadai
tomali Λmaadutai. ¿DucatΛ caiti aapi iscamaitΛrpipiooÑicamu aatΛmΛ? —tΛtΛdai Λgai.
34 TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:
—SΛΛlicΛdΛ ΛrvaavoiDai sioorΛ soimaasi ivuaadagi Λgai gia ΛrpiooÑigadΛ ΛDiaavora.
35 Λmo cΛΛli maiΛmadugan duucai nΛidi gΛpipiooÑiga dai gΛmaamara.
36 Dai siΛΛscadΛ aanΛ DiuusimaradΛ ismaacΛdΛ tΛvai tΛvaagiaiÑdΛrΛ cΛΛgacΛrΛ vusaidiagi
Λmo cΛΛli Λgai camaitΛrpiooÑigadΛcamu ΛDiaavorΛ.
37 CamaatΛ aanΛ isaapimΛ ΛrcajiudadΛ AvraaÑicaru dΛmos aapimΛ maitiÑvaavoitudai
cascΛdΛ giÑmuaa ΛlidiDai aapimΛ ivueeyi istumaasi
38 AanΛ anΛgΛnaagidi istumaasi giÑooga giÑmaatΛtuli dai aapimΛ ivueeyi istumaasi
gΛnaagidi gΛnooga —tΛtΛdai ΛSuusi.
39 TaidΛ Λgai aa noragi daidΛ itΛtΛdai:
—AvraaÑicaru ΛrgΛraduÑicaru —tΛtΛdai Λgai.
DΛmos ΛSuusi itΛtΛdai:
—IssΛΛlicΛdΛ ΛrvaavoiisaapimΛ ΛrAvraaÑicaru cajiudadΛcamudai aidΛ gia
giÑvaavoitudamudai aapimΛ Λpan duucai AvraaÑicaru.
40 DΛmos aapimΛ giÑmuaa ΛlidiTomasi aanΛ gΛnaagidi mosΛcaasi itumaasi ΛrvaavoiΛ
istumaasi DiuusiGiÑmaatΛtuli. AvraaÑicaru maipoduucai iduuÑimudai.
41 AapimΛ ivueeyi poduucai isduucai ivueeyi gΛnooga —tΛtΛdai ΛSuusi.
Amaasi Λgai itΛtΛdai:
—AatΛmΛ maitΛrmaamaradΛ ooqui taatacaligami. MosΛmaduga gΛrooga Λgai vaa
ΛrDiuusi —tΛtΛdai Λjudidíu.

42 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoicamudai isDiuusi ʌrgʌnoogacamudai aidʌ gia aapimʌ giñoigʌadamudai. Diuusi giñootoi maisiu mosʌʌgi divia aanʌ.
43 Aapimʌ maitipʌlidi isʌʌgiadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ cascʌdʌ maimaatʌ caʌ giñmamaatʌtuldiaraga.
44 Aapimʌ gʌnooga ʌrʌDiaavora cascʌdʌ aapimʌ ʌrmaamaradʌ ʌDiaavora daidʌ ivuaada ʌlidi istumaasi ʌgai ipʌlidi. Tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ ʌDiaavora ʌrgamuaacami daidʌ ʌryaatavogami. Ʌgai tomali ʌmo imidagai maiaagai istumaasi ʌrvaavoi baiyoma vʌʌscʌrʌ mosyaatagʌi ʌgai. Vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi ʌgai maitʌrvaavoi potuiga ʌgai cascʌdʌ. Ʌgai ʌroogadʌ ducami vʌʌsi ʌyaatavogami.
45 Cascʌdʌ siʌʌscadʌ aanʌ gʌnaagidi istumaasi ʌrvaavoi aapimʌ maitiñvaavoitudai.
46 Tomali ʌmaadutai aapimʌ gʌnsaagida maitistutuidi isaagagi iñsaanʌ idui ʌmo istumaasi soimaasicami. Siʌʌscadʌ gʌnaagiada aanʌ istumaasi ʌrvaavoi, ¿tuimʌsi maitiñvaavoitudai aapimʌ?
47 Diuusi maamaradʌ sʌʌlicʌdʌ oojoidi iscaʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dʌmos aapimʌ maicaʌca ʌlidi Diuusi ñiooquidʌ, aapimʌ maitʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

48 Amaasi ʌjudidíu itʌtʌdai:
—Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai aatʌmʌ sai aapi ʌrsamaritano dai isviaa aapi ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ —tʌtʌdai ʌjudidíu.
49 Daidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ gia maiviaa Diaavora tʌaañicarudʌ. Aanʌ mossiaa duutudai giñooga dai aapimʌ maisiaa giñduutudai mossoiduucai giñnʌidi.
50 Aanʌ maigagaagai sioorʌ siaa giñduutuadagi dʌmos vʌʌscʌrʌ oidaga ʌmoco ismaacʌdʌ gagaagai sioorʌ siaa giñduutuadagi, dai ʌgai soimaasi taatatuldiami sioorʌ maisiaa giñduutuadagi.
51 Vaavuava sai sioorʌ ʌʌgiditai caʌ istumaasi gaaagidi aanʌ ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai —tʌtʌdai ʌSuusi.
52 Amaasi ʌjudidíu aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Sivi gia cʌʌ maatʌ aatʌmʌ issʌʌlicʌdʌ viaa aapi ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ. Avraañicaru dai vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ coi dai vʌʌscʌrʌ aapi gʌraagidi sai sioorʌ ʌʌgiditai caʌ istumaasi gaaagidi aapi ʌgai gia tomastuigaco oidaca agai.
53 ¿Povaipʌsi ʌlidi aapi pʌsai vaamioma viaa guvucadagai isʌAvraañicaru gʌrʌʌqui aduñicaru ismaacʌdʌ camuu? ¿Dai povaipʌsi ʌlidi aapi pʌsai vaamioma viaa guvucadagai siʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌcaru ismaacʌdʌ cacoi? ¿Aapia poorʌ gʌʌlidi? —tʌtʌdai ʌjudidíu.
54 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Iñsaanʌ ʌʌgi cʌʌga ñioocadagi ʌʌgi gimvʌʌtarʌ aidʌ gia maiñamʌga giññiooqui. Dʌmos Diuusi giñooga ʌgai vaa ismaacʌdʌ aagai aapimʌ saidʌ ʌrgʌnDiuusiga ʌgai gia cʌʌga ñioocai aanʌ gimvʌʌtarʌ.
55 Dʌmos aapimʌ maimaatʌ ʌgai. Aanʌ gia maatʌ ʌgai. Daidʌ isgʌnaagiadagi aanʌ ansai maimaatʌ aanʌ ʌgai aidʌ gia aanʌ ʌryaatavogamicagi gʌnʌpan duucai. Dʌmos sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi iñsaanʌ maatʌ ʌgai dai ʌʌgiditai caʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi giñaagidi ʌgai.
56 Gʌnʌʌqui aduñicaru Avraañi aliʌsi baigʌʌli maatʌcai iñsaanʌ divia iñagaitadai oidigi daama dai vaamioma baigʌʌli ʌgai aidʌsi divia aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
57 Amaasi ʌjudidíu potʌtʌdai ʌSuusi:
—Maiquiaa viaa aapi goo coobai dan baivʌstaama uumigi, ¿ducatai caiti aapi isnʌidi Avraañicaru? —tʌtʌdai ʌgai.
58 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavuava ismaiquiaa vuusaicai Avraañicaru abiaadʌrʌ catʌvaagiʌrʌ daacatadai aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
59 Amaasi vui ʌjudidíu ojoodai dai maicarsa ʌliatugai ʌgai ʌSuusi. Dʌmos ʌSuusi gʌʌʌsto ii dai vuusai ʌgʌʌ quiuupiaiñdʌrʌ. Dai ʌoodami saagida daivusai dai ii.

9

———

1 Vaidʌ ʌSuusi daivusquimi ʌmapʌcʌrʌ dai tʌʌ ʌmo maiñʌaadami. Podu vuusai ʌgai.
2 Tʌtai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌrmamaatʌtuldiadamiga, ¿tuisi podu vuusai idi cʌʌli? ¿Voorʌ soimaasi idui gocʌʌli isʌdʌʌdʌdʌ? —povʌrtʌtʌdai aatʌmʌ.
3 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Idi cʌʌli maisoimaasi idui tomali ʌdʌʌdʌdʌ. Baiyoma goovai maiñʌai sai poduucai aa oodami maatʌna issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai Diuusi isduaaidagi.
4 Iñsiʌʌsi uucami oidacagi tami oidigi daama aliʌsi gʌaagai iñsivuaadagi aa duiñdadʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi. Aimu istuigaco iscamaitistutuidi isaata vuaadagi tomali ʌmaadutai tomali aanʌ.
5 Quiaa oidacatai aanʌ tami oidigi daama aanʌ soicʌi oodami iscʌʌga maatʌ caʌcagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi —tʌtʌdai ʌSuusi.
6 Caaagacai gomaasi ʌSuusi dʌvʌʌrapi sisiva dai vadʌitu laachi dʌvʌʌrai dai ʌmaiñʌaadami vuupuidʌ daama daí ʌdʌvʌʌrai vaagiadʌ.
7 Amaasi itʌtʌdai:
—Imʌdañi dai vacuana gʌvuupuji ʌpiilʌrʌ ismaacʌdʌ Siloé tʌʌgidu —tʌtʌdai ʌSuusi.
Siloé tʌiya ʌlidi ootosicami oodamicʌdʌ. Taidʌ ʌmaiñʌaadami ii dai vacoi gʌvuupuji dai ʌpamu divia dai canʌeeyi.
8 Amaasi ʌaaduñdʌ ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ ʌʌquioma nʌiditadai ʌmaiñʌaadami icaiti:
—¿Maitasi ʌridi cʌʌli ʌgai vaa ismaacʌdʌ daacatai gataanʌiña tumiñsi? —ascaiti ʌgai.
9 Vai aa icaiti:
—Ʌjʌ ʌgai vaa goovai —ascaiti.
Vai aa icaiti:
—Chu, maitʌrʌgai dʌmos ʌpʌa maasi goovai —ascaiti.
Dʌmos ʌcʌʌli ʌʌgi pocaiti:
10 —Aanʌava —ascaiti.
Amaasi ʌgaa tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Ducatai nʌeeyi aapi sivi? —astʌtʌdai.
11 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Suusi tʌʌgidu vadʌitu dʌvʌʌrai dai giñvuupujiana dagivi daidʌ povaiñtʌtʌdai ansai imʌna dai vacuanana giñvuupuji ʌpiilʌrʌ ismaacʌdʌ Siloé tʌʌgidu. Antai aanʌ ii dai vacuanacai casistui aanʌ isnʌnʌavagi —astʌtʌdai ʌgai.
12 Amaasi tʌcacai ʌgaa daidi itʌtʌdai:
—¿Vaa daja ʌcʌʌli? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Maimaatʌ aanʌ —astʌtʌdai.

———

13 Amaasi ʌoodami vaidacai ʌgai ismaacʌdʌ mainʌaadatadai ʌfariseo vuitapi.
14 Aidʌsi ʌSuusi vadʌitu ʌdʌvʌʌrai gʌsisivaragacʌdʌ dai dagivi vuupuidʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai aidʌ ʌribʌstaragai tasʌrʌcatadai.
15 Cascʌdʌ ʌfariseo ʌʌpʌ tʌcacai ʌcʌʌli dai potʌtʌdai:
—¿Ducatai nʌnʌaava aapi? —astʌtʌdai ʌfariseo.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Giñdagiviamʌta dʌvʌʌrai vagiadʌ giñvuupuji daama antai vacoi aanʌ dai sivi canʌeeyi —astʌtʌdai.
16 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo icaiti:
—Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ idui goomasi maitʌrootosadʌ Diuusi, ʌgai maisiaa duutudai ibʌstaragai tasai cascʌdʌ —ascaiti ʌgai.
Dʌmos aa icaiti:
—¿Ducatʌ ivueeyi ʌgai naana maasi gʌgʌrducami isiʌrsoimaasi ivuaadami? —ascaiti ʌgai.
Poduucai ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi dai aa aagai ʌmai istumaasi.
17 Dai ʌpamu tʌcacai ʌgai ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Dai aapi pʌtʌiya agai aagaitai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌduaadi? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Aanʌ gʌnaagidi saidʌ ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ —astʌtʌdai.
18 Dʌmos ʌjudidíu maitipʌliditadai isvaavoitudagi isʌʌquioma maiñʌaadatadai ʌgai dai sivi canʌeeyi cascʌdʌ vaí ʌgai dʌʌdʌdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai.
19 Dai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Idisi ʌrgʌnmara aapimʌ ismaacʌdʌ pocaiti aapimʌ sai maiñʌaadami vuusai? ¿Ducatai canʌeeyi goovai sivi? —astʌtʌdai ʌjudidíu.
20 Taidʌ ʌcʌʌli dʌʌdʌdʌ itʌtʌdai:
—Maatʌ aatʌmʌ isidi ʌrgʌrmara dai ismaiñʌaadami vuusai.
21 Dʌmos maimaatʌ aatʌmʌ isducatai sivi canʌeeyi goovai tomali maimaatʌ aatʌmʌ sioorʌ nʌnʌaavatu. Ʌʌgiavʌr tʌcaca aapimʌ. Goovai casi ʌrgʌducami. Ʌʌgi goovai gʌnaagidiamu —astʌtʌdai ʌdʌʌdʌdʌ.

22 Potʌtʌdai ʌgai ʌbʌiditai ʌjudidíu. Ʌjudidíu casi gʌnaagi aipacoga sai isʌmoco vaavoitudagi saidʌ ʌSuusi ʌrʌCristo ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudagi camaiviaaca agai oigaragai isvapaacʌdagi ʌjudidíu quiuupaigadʌrʌ.
23 Cascʌdʌ ʌcʌʌli dʌʌdʌdʌ itʌtʌdai sai tʌcacana maradʌ dai sai ʌgai casi ʌrgʌducami.
24 Amaasi ʌjudidíu ʌpamu vaí ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌʌgi Diuusi vʌʌtarʌ icʌʌga ñiioocada aapi dai maisiu ʌSuusi. Cʌʌga maatʌ aatʌmʌ saidʌ ʌSuusi ʌrsoimaasi ivuaadami —astʌtʌdai ʌjudidíu.
25 Amaasi ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ maimaatʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami ischo ʌʌpʌ. Mosʌcaasi maatʌ aanʌ iñsaanʌ ʌrmaiñʌaadamicatadai dai sivi gia canʌnʌaava aanʌ —astʌtʌdai.
26 Tai ʌpamu tʌcaca ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi idui ʌgai? ¿Ducatai idui pʌsicanʌnʌaava? —astʌtʌdai ʌgai.
27 Tai aa noragi ʌcʌʌli daidʌ itʌtʌdai:
—Casian gʌnaagidi, ¿maitamʌscaʌ aapimʌ? ¿Tuimʌsi ipʌlidi isʌpamu gʌnaagida aanʌ? ¿Aapimʌ mʌsiʌʌpʌ vaavoituda ʌlidi? —astʌtʌdai ʌcʌʌli.
28 Amaasi ʌjudidíu vui ñiooquimi ʌcʌʌli daidʌ itʌtʌdai:
—Aapiapa vaavoitudai ʌgai dʌmos aatʌmʌ ʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
29 Aatʌmʌ maatʌ isDiuusi ñiooqui Moseesacaru dʌmos maimaatʌ aatʌmʌ tomali siaadʌrʌ divia ʌSuusi —astʌtʌdai.
30 Amaasi ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Calio maimaatʌ aanʌ istumaasi tʌtʌgitoi pocaititai aapimʌ. ʌSuusi giñʌnʌaavatu dai vʌʌscʌrʌ aapimʌ maimaatʌ siaadʌrʌ divia.
31 Cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi maicaʌ ʌsoimaasi ivuaadami baiyoma Diuusi caʌ mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi daidʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
32 Tomali ʌmo imidagai maicajiomacatadai aatʌmʌ isʌmaadutai duaadi ʌmoco ismaacʌdʌ maiñʌaadami vuusai dai nʌnʌaavatu.
33 Isʌgai maitʌrDiuusi ootosadʌcamudai maitistutiadamudai ispoduucai ivuaadagi —astʌtʌdai ʌgai ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai.
34 Amaasi ʌgaa itʌtʌdai:
—Gʌdʌʌdʌ ʌʌmadu aapi ʌrsoimaasi ivuaadami dai vʌʌscʌrʌ aapi gʌrmaatʌtulda ʌlidi —astʌtʌdai ʌjudidíu.
Daidʌ quiidamacoga vuusaitu.

———

35 Amaasi maí ʌSuusi mʌsiʌgʌʌ quiuupai quiidigamu vuusaitu ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiñʌaadatadai. Dai aidʌsi ʌSuusi tʌʌ ʌgai potʌtʌdai:
—¿Vaavoitudaipʌsi aapi ʌCristo Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ? —tʌtʌdai ʌSuusi.
36 Taidʌ ʌcʌʌli itʌtʌdai:
—Iñaagidañi aapi sioor ʌgai nai vaavoitudagi aanʌ —tʌtʌdai.
37 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Nʌidapa. Aatagidapa. Aanʌana —tʌtʌdai ʌSuusi.
38 Amaasi ʌcʌʌli gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Giñtʌaanʌdamiga aanʌ gia gʌvaavoitudai —tʌtʌdai.
39 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ divia tami oidigi daama dai nʌnʌaavatuda iñagai ʌgai ismaacʌdʌ maiñʌnʌai, dai ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti sai cʌʌga maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ maatʌna ismaitʌrvaavoi baiyoma ʌrʌpan ducami maiñʌaadami maimaatʌcatai —astʌtʌdai ʌSuusi.
40 Amaasi ʌʌmoco ʌfariseo ismaacʌdʌ ami daraajatadai itʌtʌdai:
—¿Povaipʌs caiti aapi tʌsai aatʌmʌ maiñʌnʌai ʌʌpʌ? —tʌtʌdai.
41 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Issʌʌlicʌdʌ maiñʌnʌaadamudai aapimʌ dai maimaatʌ caʌcamudai Diuusi ñiooquidʌ aidʌ gia maitʌrgʌnduñicamudai aapimʌ dʌmos aapimʌ pocaiti mʌsai cʌʌga maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami aapimʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

10

———

1 Vaavuava sai sioorʌ vapacʌdagi ʌmo curarʌrʌ daama sʌʌli maisiu quitaagiña sʌʌli ʌgai gia ʌrʌʌsivogami.
2 Ʌpastuuru ʌgai dai nuucada ʌcañiiru dai ʌgai gia quitaagiña sʌʌli vapacʌi.

3 Λcʌʌli ismaacʌdʌ quitaagiña cʌaacana dai nuucadacana ʌcañiiru tucarʌ siuu duucu ami
diviagi ʌpastuuru ʌgai otoma cupioscʌiña. Λcañiiru cʌʌ maatʌ caʌcana ʌpastuuru ñiooquidʌ.
Λpastuuru vapaidiña ʌcañiiru poduucai istʌʌtʌgida ʌgai dai vuvaidi ʌgai curaraiñdʌrʌ.
4 Dai cavuvaidacai vʌʌsi ʌcañiiru ʌpastuuru baitʌqui imʌiña vaidʌ ʌcañiiru oidíña.
Λcañiiru cʌʌ maatʌ ñiooquidʌ ʌpastuuru cascʌdʌ.
5 Dʌmos ʌcañiiru maioidátucui ʌmoco ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai baiyoma vopooyiña ʌgai
maimaatʌcatai ñiooquidʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
6 ΛSuusi aagidi gomaasi ipʌliditai ismamaatʌtuldagi ʌoodami naana maasi istumaasi
dʌmos ʌgai maimaatʌ caʌ.

———

7 Amaasi ʌSuusi ʌpaamu aagidi ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—Vaavuava iñsaanʌ ʌrʌpan ducami ʌcurarai quitaagiñagadʌ siaa sʌʌli vapacʌi ʌcañiiru.
8 Vʌʌsi ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ dada maiquiaa diviacai aanʌ ʌgai
ʌrʌʌsivogami ducami dʌmos Diuusi maamaradʌ maioidátucui ʌgai.
9 Vaavuava iñsaanʌ ʌrʌpan ducami ʌmo quitaagiña. Sioorʌ ipʌliadagi isivuaadagi
istumaasi Diuusi ipʌlidi giñvaavoitudaitai ʌgai gia poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Daidʌ
ʌvaavoitudadami ʌrʌpan ducami cañiiru ismaacʌdʌ ʌpastuuru vʌʌs tucagi vaapasai
ʌcurarʌrʌ dai vʌʌs tasai nunucadai.
10 ΛʌʌsivogamI dada dai mosʌcaasi mosgaʌʌsidiña dai coodaiña dai siaa vuaadana naana
maasi istumaasi dʌmos aanʌ divia vaidʌ ʌoodami tomastuigaco oidaca agai cʌʌgacʌrʌ
vuvaacʌitai dai vai sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ oidacana.
11 Λmo pastuuru cʌʌ tuigacami cʌʌga nunucada gʌsososiga cañiiru tomasi gʌmuaatu sai
maicuucuna sʌʌyi. Dai aanʌ ʌrʌpan ducami ʌmo pastuuru cʌʌ tuigacami.
12 Dʌmos ʌmo pastuuru ismaacʌdʌ maitʌrsosiacami ʌgai gia mosmʌmʌraiña siuu duucu
tʌʌgiagi ʌmo sʌʌyi dai dadagitoi ʌcañiiru. Vaidʌ ʌsʌʌyi bʌbʌʌyiña ʌmo ʌcañiiru vaidʌ ʌgaa
aipaco vopooyiña.
13 Λpastuuru maitʌrsosiacamicana cascʌdʌ mʌmʌraiña dai maivuaamʌ ʌlidiña
ʌcañiirucʌdʌ.
14 Aanʌ anʌrʌpan ducami ʌmo pastuuru cʌʌ tuigacami ismaacʌdʌ cʌʌ maatʌ gʌsososiga
cañiiru dai ʌcañiiru cʌʌ maatʌ gʌpastuuruga.
15 Poduucai isduucai Diuusi giñooga cʌʌga giñmaatʌ dai aanʌ cʌʌga maatʌ giñooca. Dai
aanʌ sʌʌlicʌdʌ soiñamu sioorʌ giñvaavoitudagi dai aanʌ muuquimu vai ʌgai cʌʌgacʌrʌ
vuvaquiagi.
16 Dai oidaga aa oodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ giñvaavoituda agai ʌʌpʌ. Dai
aanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu. Quiaa ʌrsibʌa oidacami ʌgai dʌmos aimu istuigaco isʌgai
ʌʌmadu aa giñvaavoitudadami ʌrʌmo aadunumʌca agai dai viaaca agai ʌmo baitʌcʌaacami.
17 Aanʌ muuquimu dai ʌpamu duaacamu vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi oodami.
Cascʌdʌ giñoigʌdai giñooca.
18 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgiñmuuagi ismaitiñdagitu aanʌ. Vʌʌscʌrʌ iñdagitamu
aanʌ mʌsgiñmuaagi mosaanʌ ipʌlidi cascʌdʌ. Aanʌ viaa sʌʌlicami isdagituagi isgiñmuaagi
dai aanʌ viaa guvucadagai isʌpamu duaacagi. Diuusi giñooca giñmaa sʌʌlicami dai guvu-
cadagai cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
19 Aidʌsi ʌjudidíu tʌtʌaañʌdamigadʌ caʌ gomaasi ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi dai aa
aagai ʌmai istumaasi.
20 Dai muidutai pocaiti:
—¡Goovai viaa ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ di! Sʌʌlicʌdʌ ʌrvuiirugami goovai. Maitʌaagai
tʌscaʌcagi istumaasi aagai goovai —caiti ʌjudidíu.
21 Dʌmos aa icaiti:
—Isviaacamudai goovai ʌmo Diaavora tʌaañicarudʌ maitistutiadamudai iscʌʌga
ñiooquiagi poduucai isduucai ñioocai goovai. Tomali maitistutiadamudai isduaaidagi
ʌmo maiñʌaadami —caiti ʌʌmoco.

———

22 Aidʌsi ʌSuusi JerusaleenʌrʌΛ daacatadai, aidʌ ʌrtoomococatadai. Dai aidʌ casi
ʌrʌvagimicatadai ismaacʌdʌ ivuaadana ʌjudidíu tʌʌtʌgitoitai istuigaco idui ʌgʌʌ quiuupai.
23 Daidʌ ʌSuusi moimʌitadai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ siaaco Solomoñi portaaligadʌ tʌʌgidu.
24 Daidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu sicoli guuquiva ʌSuusi abaana daidi itʌtʌdai:
—¿Pʌʌscadʌ gʌraagida agai isbai aapi sʌʌlicʌdʌ ʌrʌCristo ischo ʌʌpʌ? —tʌtʌdai ʌgai.
25 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Casiant gʌnaagidi aanʌ dʌmos aapimʌ maitiñvaavoitu. Diuusi giñooga giñmaa sʌʌlicami
ansaidʌ ivuaadana aanʌ naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌcʌdʌ cʌʌga
gʌmaatʌ iñsioorʌ aanʌ.

26 DΛmos aapimΛ maitiñvaavoitudai. AapimΛ maitΛrgiñaaduñi vaavoitudadami cascΛdΛ,
poduucai isduucai casigΛnaagidi aanΛ.
27 Giñaaduñi vaavoitudadami cΛΛ maatΛ giñmamaatΛtuldaraga daidΛ giñΛΛmadu ajioopai.
Dai aanΛ cΛΛga maatΛ giñaaduñi vaavoitudadami.
28 AanΛ cΛΛgacΛrΛ vuvaidi Λgai vai tomastuigaco oidacana tΛvaagiΛrΛ. Maitiipu sioorΛ
istutuidi isgiñvoopoidagi giñaaduñi vaavoitudadami.
29 Diuusi giñooga Λgai daidΛ ΛΛcovai vuvaitu Λgai saidΛ giñvaavoitudana. Diuusi giñooga
sΛΛlicamigadΛ vaamioma namΛga istomasioorai dai cascΛdΛ maitiipu sioorΛ istutuidi
isvoopoidagi giñooga giñaaduñi vaavoitudadami.
30 AanΛ ΛΛmadu giñooga viaa Λgai vaa sΛΛlicami daidΛ Λgai vaa tΛgitoidagai dai Λgai vaa
guvucadagai —tΛtΛdai ΛSuusi.
31 Amaasi Λjudidíu Λpamu vui ojoodai dai maicarsa agaitadai ΛSuusi.
32 TaidΛ ΛSuusi itΛtΛdai:
—Casivuaadana aanΛ mui naana maasi gΛgΛrducami guvucadadΛcΛdΛ giñooga aapimΛ
gΛnsaagida. ¿MaascΛdΛ ΛgaicΛdΛ giñmaicarsa agai aapimΛ? —tΛtΛdai ΛSuusi.
33 TaidΛ Λjudidíu aa noragi daidΛ itΛtΛdai:
—Maisiu ivuaadatai aapi Λmo istumaasi gΛducami aatΛmΛ gΛmaicarsa agai vui ñioocaitai
aapi Diuusi aagaitai sai aapi ΛrDiuusi dΛmos aapi ΛrcΛΛli —tΛtΛdai Λjudidíu.
34 Amaasi ΛSuusi itΛtΛdai:
—Diuusi ñiooquidΛrΛ pocaiti saidΛ Λdudunucami Λjudidíu Λrdidiuusi ducami. Diuusi
maacai sΛΛlicami cascΛdΛ.
35 CΛΛ maatΛ aatΛmΛ sai istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidΛrΛ sΛΛlicΛdΛ ΛrvaavoI. Dai Diuusi
pocaiti sai Λgai ismaacΛdΛ Diuusi maa Λmo sΛΛlicami ΛrdiuusI ducami.
36 Dai Diuusi ΛcovaI giñvusaitu daidΛ giñootoI tami oidagi daama. ¿Ducatai povaiñtΛtΛdai
aapimΛ sai aanΛ vui ñioocai Diuusi aagaitai ansaidΛ ΛraanΛ Diuusi maradΛ?
37 AanΛ ivueeyi naana maasi gΛgΛrducami. Diuusi giñooga giñmaa Λmo sΛΛlicami cascΛdΛ.
Dai cascΛdΛ aliΛsi gΛaagai isaapimΛ giñvaavoitudagi.
38 Tomasi maivaavoitudai aapimΛ istumaasi gΛnaagidi aanΛ vΛΛscΛrΛ cΛΛga maatΛ
aapimΛ isivuaadana aanΛ naana maasi istumaasi gΛgΛrducami dai gomaasicΛdΛ aliΛsi
gΛaagai isvaavoitudagi iñsaanΛ ΛrDiuusi maradΛ dai istΛvai aanΛ tΛvaagiaiñdΛrΛ dai po-
duucai vaavoitudagi sai Diuusi giñooga aanΛ giñΛΛmadu daja dai sai aanΛ Diuusi giñooga
ΛΛmadu daja —tΛtΛdai ΛSuusi.
39 TaidΛ Λpamu Λjudidíu ipΛlitadai isbΛiyagi ΛSuusi dai maisagi dΛmos ΛSuusi mos-
daivunu ii.
40 Amaasi ΛSuusi Λpamu ii ΛgΛΛ aqui Jordán mΛΛmojoradΛrΛ siaaco ΛΛquioma gavapa-
conaitadai ΛVuaana dai ami daaca agai.
41 TaidΛ mui oodami iji dai mΛΛ nΛidamu ΛSuusi daidΛ icaiti:
—Tomasi ΛVuaana maitidui tomali Λmo istumaasi gΛducami vΛΛscΛrΛ vΛΛsi istumaasi
aagai Λgai aagaitai idi cΛΛli sΛΛlicΛdΛ ΛrvaavoI —caiti Λoodami.
42 Tai ami mui oodami vaavoitu ΛSuusi.

11

———

1 Λmo cΛΛli BetaaniΛrΛ oidacami aliΛ coococatadai. Lázaru tΛΛgidu Λgai. DaidΛ ΛLázaru
susuculidΛ ΛrMaría dai Maaruta.
2 María Λgai dai ΛΛquioma tΛi asaiti sigian uuvaicΛdΛ ΛSuusi ΛΛcasodΛ daama dai
gΛcuupacΛdΛ gaqui.
3 DaidΛ María ΛΛmadu Maaruta ootoI Λmo piooñi sai aagidana ΛSuusi sai aliΛ cooco
ΛLázaru dai potΛtΛdai Λpiooñi ΛSuusi:
—GΛrbaitΛcΛaacamiga, aliΛ cooco gΛaamiiguga Lázaru —tΛtΛdai Λpiooñi.
4 Tai mosmaí ΛSuusi daidΛ icaiti:
—Λgai oí coococadagai dai tomasi muuquiagi vΛΛscΛrΛ maisiu cascΛdΛ oí coococadagai. Λgai
oí coococadagai sai poduucai gooquiΛrΛ mui oodami maatΛna issΛΛlicΛdΛ viaa guvucadagai
Diuusi, dai sai Λoodami maatΛna ΛΛpΛ isaliΛ cΛΛ tuiga aanΛ Diuusi maradΛ —tΛtΛdai ΛSuusi.
5 Tomasi ΛSuusi sΛΛlicΛdΛ oigΛdai Maaruta ΛΛmadΛ suculidΛ ΛΛmadu Lázaru
6 vΛΛscΛrΛ anaasi vii ΛΛpΛ goo tasai.
7 Dai gooquiΛrΛ povΛrtΛtΛdai Λgai aatΛmΛ:
—TimΛda Λpamu Judeeamu —gΛrtΛtΛdai.
8 TΛtai aatΛmΛ itΛtΛdai:
—MamaatΛtuldiadami, maiquiaa daivusai mui tasai daidΛ Λjudidíu mΛΛca JudeeΛ
ipΛliditadai isgΛmaicarsagi. ¿Ducatai Λpamu mΛΛca imia ΛlidI aapi? —tΛtΛdai aatΛmΛ.
9-10 TaidΛ ΛSuusi povΛrtΛtΛdai:

—Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isgiñmuaagi maiquiaa naatocai aanʌ giñaa duiñdaga.
11 GʌramiiguGa Lázaru cooso dai aanʌ imia iñagai dai nʌñiituda iñagai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
12 Amaasi aatʌmʌ itʌtʌdai:
—Gʌrtʌaanʌdamiga, iscooso ʌgai aidʌ gia casi gʌtaumadaimi ʌgai —tʌtʌdai aatʌmʌ.
13 PovʌrtʌtʌdaiʌSuusi potʌiya ʌliditai saidʌ Lázaru camuu. Dʌmosaatʌmʌpoʌliditadai isʌrvaavoi iscooso ʌgai.
14 Amaasi ʌSuusi sʌʌli gʌraagidi dai povʌrtʌtʌdai:
—Camuu Lázaru.
15 Dai cʌʌgadu ismaiʌʌmadu daacatadai aanʌ. Poduucai vaamioma cʌʌgaduca agai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ, vaamioma giñvaavoituda agai cascʌdʌ. Tiñda —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
16 Amaasi ʌTomás mʌsmaacʌdʌ cuate aagaiña povʌrtʌtʌdai:
—Tʌoidácascʌdʌ ʌmapai cooyi aatʌmʌ —gʌrtʌtʌdai ʌTomás.

———

17 Tai mosaayi ʌSuusi Betaaniʌrʌ dai maí iscasi ʌpʌduitadai maaco tasai isyaasapi ʌLázaru.
18 Betaaniaiñdʌrʌ miaaga Jerusaleenamu parʌ goo mil dan taan siento metro ʌʌsi.
19 Dai mui judidíu caaayi dai daadiji Maaruta ʌʌmadu María camuucucai Lázaru.
20 AidʌsiʌMaaruta maí isʌSuusi camiaadimi, ii ʌgai dai mʌʌ vuidʌrʌ ajia agai. DʌmosʌMaría anaasi quiiyʌrʌ vii.
21 DaidʌʌMaaruta itʌtʌdai ʌSuusi:
—Giñtʌaanʌdamiga, istami daacamudai aapi maimuuquimudai giñsiʌʌgi.
22 Dʌmoscʌʌmaatʌaanʌ sai Diuusi iduñia agai tomastumaasi istumaasi aagida aapi —tʌtʌdai ʌMaaruta.
23 TaidʌʌSuusi itʌtʌdai:
—Gʌsiʌʌgiʌpamu duaacamu —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 TaidʌʌMaaruta itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, cʌʌga maatʌaanʌ sai ʌpamu duaaca agai ʌgai siʌʌscadʌ aiyagi istuigaco duduaacagi vʌʌsi coidadʌ —tʌtʌdai ʌMaaruta.
25 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌanʌʌgaidaiʌpamu duduaacalda iñagai coidadʌ sitomastuigaco oidacamu ʌgai. Sioorʌgiñvaavoitudaitomasimuuquiagivʌʌscʌrʌtomastuigaco oidaca agai tʌvaagiʌrʌ.
26 Dai sioorʌ oidaga giñvaavoitudaitai ʌgai gia maiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu. ¿Vaavoitudaipʌsi aapi imaasi? —tʌtʌdai ʌSuusi.
27 TaidʌʌMaaruta itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, vaavoitudiana isaapi ʌrʌCristo, Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Ʌgai vaa ismaacʌdʌ tʌvʌpi nʌnʌracatadai aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌMaaruta.

———

28 Caaagidi ʌMaaruta gomaasi dai ii dai duudusali aagidi gʌsuculi María dai potʌtʌdai:
—Gʌrmamaatʌtuldiadamicadividaigʌvaidi —astʌtʌdai ʌMaaruta.
29 Amaasi mosmaí ʌgai gomaasi dai cʌquiva dai ii dai mʌʌ viaatuli ʌSuusi.
30 Maiquiaa vaatadai ʌSuusi caayʌrʌ. Quiaa momʌʌca cʌaacatadai ʌgai siaaco aayi ʌMaaruta.
31 Aidʌsiʌjudidíuismaacʌdʌquiiyʌrʌdaraacatadai ʌʌmadu ʌMaríatʌʌisʌgai todian duucai cʌquiva dai otoma vuusai oidi ʌgai ʌMaría. Ʌgai povʌnʌliditadai isimia agai ʌgai mʌʌca siaaco yaasapi ʌsiʌʌgidʌ dai ami suaacada agai.
32 Amaasi aʌcai ʌMaríamʌʌca siaaco cʌaacatadai ʌSuusi gʌtootonacʌdʌ cʌquiva ʌgai ʌSuusi vuidʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga istami daacamudai aapi maimuuquimudai giñsiisi —tʌtʌdai ʌMaría.
33 MostʌʌgacaiʌSuusi issuanʌi ʌjudidíu ʌʌmadu ʌMaría sʌʌlicʌdʌ soigʌʌli ʌgai.
34 DaidʌitʌtʌdaiʌSuusi.
—¿Vaaco yaasa aapimʌ ʌgai? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Tai ʌgai itʌtʌdai:
—Gʌrtʌaanʌdamiga tiñda pai nʌida —tʌtʌdai ʌgai.
35 TaidʌʌSuusi sosoa.
36 Amaasi ʌjudidíu icaiti:
—Dañi sʌʌlicʌdʌ oigʌdaitadai goovai —caiti ʌjudidíu.
37 DʌmosʌʌmocoicaiTi:
—Idi cʌʌli nʌnʌaavatu ʌmaiñʌaadami. Cʌʌgaistuidimudaigoovaiissoiñagi ʌLázaru simaimuuquimudai ʌgai —caiti ʌgai.

———

38 Taidʌ ʌSuusi ʌpamu soigʌʌli aidʌsi caaijimi ʌtʌjovai siaaco yaasapi ʌLázaru. Dai ʌtʌjovai
vaacʌaacʌrʌ daja ʌmo odai gʌducami.
39 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Maigovaiavʌr daasa goodai —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌMaaruta suculidʌ ʌmuuquiadʌ itʌtʌdai:
—Giñtʌaanʌdamiga, casi ʌpʌdui maaco tasai ismuu goovai dai galiuvai goovai nai iñʌlidi
aanʌ —tʌtʌdai ʌMaaruta.
40 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Maitasi ʌrvaavoi saidʌ gʌaagidi aanʌ isvaavoitudagi aapi nʌidagi isDiuusi sʌʌlicʌdʌ
viaa guvucadagai? —tʌtʌdai ʌSuusi.
41 Amaasi maigovai daí ʌgai ʌoodai. Taidʌ ʌSuusi taí nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai Diuusi
gʌooga:
—Giñooga, baigiñʌlidi aanʌ aapicʌdʌ isgiñcaʌcana aapi siuu duucu gʌñiooquiada aanʌ.
42 Cʌʌga maatʌ aanʌ isvʌʌscʌrʌ giñcaʌcana aapi dʌmos sivi poduucai gʌaagidi aanʌ sai
vʌʌsi idi oodami ismaacʌdʌ tanasi guuca vaavoitudagi isaapi giñootoi —tʌtʌdai ʌSuusi.
43 Dai capotʌʌcai ʌSuusi cavami iña daidʌ itʌi:
—¡Lázaru vuusaiñi! —tʌtʌdai.
44 Tai vuusai ʌmuuquiadʌ dai quiaa biisapicatadai noonovidʌ dai ʌʌcasodʌ ʌmo icusi
tʌvʌʌducamicʌdʌ. Daidʌ vuivasadʌ ʌʌpʌ quiaa biisapi ʌmo icusicʌdʌ. Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Uupanavurai vaidʌ istuidʌ aimʌraiña —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

45 Dai muidutai ʌjudidíu ismaacʌdʌ oidatucuitadai ʌMaría vaavoitu ʌSuusi nʌiditai
isʌpan duaacali ʌSuusi Lázaru.
46 Dʌmos ʌʌmoco ʌjudidíu ismaacʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌSuusi iji dai nʌida agai ʌfariseo dai
aagidi istumaasi idui ʌSuusi.
47 Amaasi ʌfariseo ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali gʌnʌmapagi ʌjudidíu
dudunucami daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma duuna aatʌmʌ? Idi cʌʌli ivueeyi mui naana maasi gʌgʌrducami.
48 Ismosdagitu aatʌmʌ dai maitiduñiagi tomali ʌmo istumaasi muidutai vaavoituda
agai ʌgai daidʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌromamanu dadimu dai daitudamu gʌrquiuupaiga
gʌducʌdʌ dai gʌrcoodamu —tʌtʌdai ʌjudidíu.
49 Dʌmos ʌmoco ʌvaamioma tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu saagida ismaacʌdʌ Caifási
tʌʌgidu dai aidʌ uumiʌrʌ ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Vupuiirugami aapimʌ, maimaatʌ tomali ʌmo istumaasi.
50 Maimaatʌ aapimʌ isvaamioma ʌrcʌʌgai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ismuuquiagi ʌmo cʌʌli vʌʌsi
oodami vʌʌtarʌ dai poduucai maiugitimu vʌʌsi ʌoodami —astʌtʌdai Caifási.
51 Dʌmos Caifási pocaiti maisiu poduucai tʌgitoitai ʌʌgi ʌgai baiyoma ʌgai
ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali cascʌdʌ Diuusi poduucai tʌgitoli ʌgai ismuuquiagi ʌSuusi
ʌjudidíu vʌʌtarʌ.
52 Dai maisiu mosʌcaasi ʌjudidíu vʌʌtarʌ muuquia agaitadai ʌSuusi baiyoma vʌʌsi
oodami ismaacʌdʌ aipa oidaga vʌʌsi oidigʌrʌ.
53 Aidʌ tasʌrʌ abiaadʌrʌ tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu gagaagaimi isducatai muaagi ʌSuusi.
54 Cascʌdʌ ʌSuusi camaiaimʌrai caayana ʌjudidíu saagida. Baiyoma ii ʌgai Judeeaiñdʌrʌ
mʌʌ Efraiinamu ʌmo ali quiiyʌrʌ oidigana ugidana. Dai movaasi daraaja aatʌmʌ ʌʌmadu
ʌSuusi.
55 Aidʌ camiaadimitadai ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi
cʌʌgacʌrʌ vuvaitu cajiudadʌ Ejiipituaiñdʌrʌ. Ʌsiaa duudagai pascua tʌʌgidu. Dai mui
oodami ʌaali quiiquiaiñdʌrʌ iji Jerusaleenamu dai ami iduñi agai istumaasi gʌaagaitadai
siduñiagi maiquiaa aʌcai ʌgʌʌ siaa duudagai.
56 Gagaagaimi ʌoodami ʌSuusi dai ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ guucacatadai dai aipaco gʌntʌcacai
daidʌ icaiti:
—¿Tumaasi tʌtʌgitoi aapimʌ? ¿Bais divimu ʌSuusi sivi siaa duudagʌrʌ? —ascaiti.
57 Ʌfariseo ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali gaaagidi sai sioorʌ matiagi siaaco daja
ʌSuusi sai aagidaña vaidʌ ʌjudidíu bʌʌjiagi ʌSuusi.

12

———

1 Quiaa viʌʌgacatadai naadami tasai isaayagi ʌsiaa duudagai taidʌ ʌSuusi ii Betaa-
niamu. Ami oidacatadai ʌLázaru ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌSuusi ʌpamu duaacali ʌcoidadʌ
saagidaiñdʌrʌ.

2 Tai ami ʌoodami vaí ʌSuusi sai gauugana. Taidʌ ʌMaaruta gabibi dai ʌLázaru meesa
vuidʌrʌ daiva ʌSuusi ʌʌmadu.
3 Amaasi ʌMaría vuaa parʌ taucami litro asaiti sigian uvadami sʌʌlicʌdʌ namʌacami. Dai
tʌi ʌgai ʌasaiti ʌSuusi ʌʌcasodʌ dai gʌcuupacʌdʌ gaqui. Tai sʌʌlicʌdʌ sigian uvaitu vʌʌsi
ʌquiiʌrʌ.
4 Amaasi ʌUudasi Iscaliote ʌmo maatʌrdamigadʌ ʌSuusi ñiooqui ʌSuusi. Ʌgai vaa Uudasi
ʌrSimuñi maradʌ daidʌ gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi daidʌ potʌtʌdai:
5 —¿Tuisi maitʌgagaara idi asaiti sigian uvadami? Cʌʌga gʌvuiimudai parʌ vaic siento
piisu dai ʌgaicʌdʌ soiñamudai aatʌmʌ ʌsoitutuigami —tʌtʌdai ʌUudasi.
6 Dʌmos ʌUudasi potʌtʌdai maisiu soigʌʌliditai ʌgai ʌsoitutuigamicʌdʌ baiyoma
ʌrʌʌsivogami ʌgai cascʌdʌ pocaiti. Ʌgai ʌrgʌrtumiñsiga nuucadacamicatadai dai
gʌrʌʌsidiña.
7 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Daigitoñi goooqui. Dagitoñi vai bai daasana goovai gogaa asaiti ismaacʌdʌ vii asta
mʌsiʌʌscadʌ giñyaasagi.
8 Vʌʌscʌrʌ oidaca agai soitutuigami gʌnsaagida vʌrai soicʌda dʌmos aanʌ maivʌʌscʌrʌ
oidacamu aapimʌ gʌnsaagida —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

9 Muidutai ʌjudidíu maí isʌSuusi Betaaniʌrʌ daacatadai. Dai mʌʌca iji maisiu mosʌcaasi
nʌidi ʌliditai ʌSuusi dʌmos nʌidi ʌliditadai ʌLázaru ʌʌpʌ. Ʌgai vaa Lázaru ismaacʌdʌ ʌSuusi
duaacali coidʌ saagidiaiñdʌrʌ.
10-11 Dai muidutai judidíu maí isʌSuusi duaacali ʌLázaru dai cascʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa
ʌjudidíu vaavoidaragadʌ dai vaavoitudaimi ʌSuusi. Cascʌdʌ ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌpapaali
bai idui ismuaagi ʌLázaru ʌʌpʌ.

———

12 Mui oodami Jerusaleenʌrʌ dada gosiaa duudagʌrʌ. Dai cajioma ʌoodami sai siaadico
divia agaitadai ʌSuusi Jerusaleenʌrʌ.
13 Amaasi ʌoodami guicuma souvali maamaradʌ dai iji dai mʌʌ vuidʌrʌ aayi ʌSuusi dai
iiñaquimi daidʌ icaiti:
—Aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi. Aatʌmʌ ipʌlidi sai Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi
ʌraígadʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ divia Diuusi guvucadadʌcʌdʌ —caiti ʌoodami.
14 Taidʌ ʌSuusi tʌʌ ʌmo asñiitu dai dan daiva poduucai isduucai gaaagidi Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ dai podu ooja:
15 Maitavʌr duduaadicuda aapimʌ Jerusaleenʌrʌ oidacami.
Dañi bʌrimʌi gʌraíga ʌmo asñiitu dan daitugai.
Asduu ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ.
16 Aidʌ ʌpʌdui gomaasi maimaí aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi istuisi podui.
Dʌmos gooquiʌrʌ aidʌsi ʌSuusi ʌpamu nora tʌvaagiamu aidʌ gia tʌgitu aatʌmʌ isDiuusi
ñiñiooquituldiadamigadʌ ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ aagaitai ʌCristo dai sai poduucai ʌpʌduñia
agaitadai.
17 Ʌoodami ismaacʌdʌ moguucacatadai ʌSuusi ʌʌmadu aidʌsi ʌgai vaí ʌLázaru quiaa
yaasapicatai ʌgai dai nʌidi ʌgai isʌSuusi duaacali ʌLázaru coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ aagidi aa
oodami istumaasi nʌidi.
18 Cascʌdʌ iji ʌoodami dai mʌʌ vuidʌrʌ aayi ʌSuusi. Cʌʌ maatʌ ʌoodami isʌSuusi idui ʌmo
istumaasi gʌducami.
19 Amaasi ʌfariseo aipaco gʌnaagidi daidʌ icaiti:
—Dañi. Maitistutuidi aatʌmʌ isbʌiyagi ʌSuusi sivi. Vʌʌscatai oidátucui ʌgai cascʌdʌ
—ascaiti ʌfariseo.

———

20 Ʌoodami saagida ajioopaitadai ʌʌmo giliego. Ʌgai dada Jerusaleenʌrʌ sai siaa duutuda
agai Diuusi ʌsiaa duudagʌrʌ.
21 Dai ʌgai miaadʌrʌ guuquiva ʌPiili ismaacʌdʌ ʌrBetasaidʌrʌ oidacami. Betasaida ʌrʌmo
ali quii Galilea dʌvʌʌriʌrʌ. Daidʌ ʌoodami giliego itʌtʌdai ʌPiili:
—Aapi cʌʌli, aatʌmʌ nʌida ʌrʌlidi ʌSuusi —astʌtʌdai ʌgiliego.
22 Taidʌ ʌPiili ii dai aagidi ʌAandʌrʌsi. Taidʌ vʌgoocatai iji dai aagidi ʌSuusi.
23 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami dai caaayi istuigaco matiagi oodami is-
vaamioma namʌga giñsʌʌlicamiga sitomasmaascʌdʌ sʌʌlicami.
24 Vaavuava isʌmo caidʌ tʌligi vʌʌscʌrʌ mosaliʌmaduacana asta mʌsiʌʌscadʌ ʌsiagi vai
vusacʌi vupusiadʌ dai gʌʌrai vai uugiatʌi ʌʌstucai dai muuratai vai muidarʌi tʌligi.

25 Sioorʌ ivuaadagi ʌʌgi istumaasi ipʌlidi, ʌgai gia iimimu ʌDiaavora ʌʌmadu, dʌmos
sioorʌ maiivuaadagi ʌʌgi istumaasi ipʌlidi tami oidigi daama ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuusaimu
dai tomastuigaco oidacamu tʌvaagiʌrʌ.
26 Isʌmaadutai giñsoicʌda ʌliadagi gʌaagai isgiñoidátucudagi dai tomasiaaco aimʌrda aanʌ
movaasi aimʌradagi ʌgai ʌʌpʌ. Dai sioorʌ giñsoicʌi, giñooga cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai, ʌgai.

———

27 Camuquiadan tada aanʌ soigiñʌliditai. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maiaagidamu aanʌ giñooga
sai giñsoiñana ismaisii soimaasi taatagi aanʌ. Aanʌ divia tami oidi daama dai soimaasi
taata iñagai dai muuquia iñagai oodami vʌʌtarʌ, cascʌdʌ maiaagidamu aanʌ giñooga sai
giñsoiñana nai maisoimaasi taata aanʌ.
28 Baiyoma aagidamu aanʌ giñooga sai vʌʌsi oodami maatʌna sai Diuusi
ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi oidigi dama oidacami dai sai vʌʌscatai siaa duutuadagi Diuusi
—tʌtʌdai ʌSuusi.
Amaasi ñioo Diuusi tʌvaagiaiñdʌrʌ daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌSuusi:
—Ʌoodami gia maatʌ isaapi siaa giñduutudai soimaasi taatamai aapi cascʌdʌ —tʌtʌdai
Diuusi.
29 Taidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ novaasi guucacatadai daidʌ cai isDiuusi ñioo icaiti sai covoi
oidigi dai aa oodami icaiti:
—Ʌmo tʌaañicarudʌ Diuusi ñiooqui —caiti.
30 Amaasi ʌSuusi potʌtʌdai ʌoodami:
—Pocaiti giñooga sai aapimʌ maatʌna isʌgai cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi.
31 Camiaadimi istuigaco camainamʌaca agai ʌDiaavora sʌʌlicamigadʌ tami oidigi daama
baiyoma aanʌ iñsʌʌlicamiga namʌaca agai.
32 Dai mʌsiʌʌscadʌ giñsiisagi curusiaba Diuusi soiña agai muidutai vʌʌsi oidigi daama sai
giñvaavoitudana —tʌtʌdai ʌSuusi.
33 Potʌtʌdai ʌSuusi sai maatʌna ʌoodami isducatai muuquia agai ʌgai.
34 Taidʌ ʌoodami aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti saidʌ ʌCristo tomastuigaco oidaca agai. ¿Ducatʌ caiti aapi
saidʌ ʌoodami siisapa agai ʌmo curusiaba ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami? ¿Sioorʌ ʌgai
ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami? —tʌtʌdai ʌoodami.
35 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ quiaa daacamu aapimʌ ʌʌmadu ʌʌpʌ chiʌʌqui tasai dai gʌnmamaatulda iñagai
aanʌ. Cʌʌgavʌr giñcaʌca aapimʌ istumaasi gʌnaagidi aanʌ vai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidacagi
dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Sioorʌ maicʌʌgacʌrʌ oidaga maimaata siaaco iimia agai coocai.
36 Aliʌsi gʌaagai isvaavoitudadagi aapimʌ istumaasi gʌnmamaatʌtuldi aanʌ quiaa daa-
catai aanʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu vai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
Caaagidacai ʌSuusi imaasi ii abiaadʌrʌ dai gʌʌʌsto taidʌ ʌoodami camaitʌʌ.

———

37 ʌSuusi idui mui naana maasi istumaasi gʌrgʌrducami ʌoodami vuitapi dʌmos vʌʌscʌrʌ
maivaavoitu ʌgai.
38 Poduucai ʌpʌdui istumaasi gaaagidiña Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Isaíacaru potʌtʌdai
ʌgai Diuusi:
GiñDiuusiga baitoma tomali ʌmaadutai maivaavoitu aidʌsi aagidi aatʌmʌ
gʌñiñiooquituldiadamiga gʌñiooqui ʌoodami.
Tomasi ʌoodami nʌidi issʌʌlicʌdʌ viaa aapi giñDiuusi guvucadagai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ nʌidi
istumaasi ʌpʌdui.
Astʌtʌdai Isaíacaru.
39 Dai Isaíacaru ooja ʌʌpʌ istuisi maitistutuidi ʌoodami isvaavoitudagi dai podu ooja:
40 Nʌijadamu ʌgai istumaasi ivueeyi Diuusi dʌmos Diuusi maidagito ismaatʌ nʌijadagi.
Ducami iscuupicagi vuupuidʌ.
Caʌ ʌgai Diuusi ñiooquidʌ dʌmos Diuusi maidagito ismaatʌ caʌcagi.
Dai Diuusi pocaiti: “Ʌgai maiʌma duucai gʌntʌtʌgito ʌlidi dai maitʌnvaavoitu vai poduucai
cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidan aanʌ”, ascaiti Diuusi.
Asduucai ooja Isaíacaru.
41 Pocaiti Isaíacaru aagaitai ʌCristo. Isaía nʌidi ʌCristo gʌcoosigʌrʌ dai poduucai maí
issʌʌlicʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai ʌCristo sitomasioorʌ dai isvaamioma tʌaanʌi
sitomasioorʌ.
42 Dʌmos vʌʌscʌrʌ muidutai ʌjudidíu tʌaanʌdamigadʌ vaavoitu ʌSuusi dʌmos maiaagidi
vʌʌsi oodami. Ʌgai ʌʌbʌidi ismaatʌmudai ʌfariseo. Ʌgai camaidagitu isvaapaquiagi
ʌquiuupaigadʌrʌ.
43 Vaamioma oojoidi ʌgai isʌoodami cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi siʌDiuusi.

———

44 Λsuusi cavami iiña daidʌ icaiti:
—Tomasioorʌ sioorʌ iñvaavoitudagi ʌgai vaavoitudai ʌʌpʌ Diuusi giñooga. Λgai ʌgai daidʌ giñootoi.
45 Dai tomasioorʌ sioorʌ maatʌ istuiga aanʌ cʌʌga maatʌ istuiga ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi.
46 Aanʌ andivia tami oidigi daama vai ʌoodami maatʌna istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi dai divia aanʌ sai sioorʌ giñvaavoitudagi camaisoimaasi ivuaadagi.
47 Tomasioorʌ sioorʌ caʌcagi istumaasi gaaagiada aanʌ dai maitiñʌʌgiadagi aanʌ maitʌrʌgai ismaacʌdʌ gaaagida iñagai isducatai soimaasi taata agai ʌgai. Aanʌ divia tami oidigi daama sai cʌʌgacʌrʌ vuuvacʌna oodami, dai maisiu aagida iñagai oodami isducatai soimaasi taata agai ʌgai.
48 Tomasioorʌ sioorʌ gajiaadʌrʌ giñviaa aanʌ dai maivaavoitudai giññiooqui ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata agai siʌʌscadʌ caugitiʌgi oidigi. Giñmamaatʌtuldiaragacʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌmu isʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami.
49 Istumaasi aagai aanʌ maitʌraan ʌʌgi giññiooqui baiyoma aanʌ aagai mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi giñooga. Λgai giñootoi daidʌ giñaagidi istumaasi gʌnaagida aanʌ dai istumaasi gʌnmaatʌtuldiagi aanʌ.
50 Dai cʌʌ maatʌ aanʌ sai istumaasi giñaagidi giñooga ansai gaaagidana gomaasicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami. Cascʌdʌ aanʌ angaaagidi mosʌcaasi istumaasi giñtʌjai giñooga ansai gaaagidana —caiti ʌSuusi ʌoodami.

13

———

1 Dai cayoga aayitadai ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ, mosʌmo tasai viʌʌga. Camaatʌcatadai ʌSuusi iscaaayi istuigaco daivunu imia agai ʌgai idi oidigiaiñdʌrʌ dai ʌpamu noragia agai mʌʌca siaaco daja oogadʌ. ΛSuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai vʌʌsi ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai tami oidi daama, vʌʌsi gʌibʌdagacʌdʌ oigʌdai ʌgai.
2 Dai ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ gacueeyitadai tucara. Taidʌ ʌʌquioma abiaadʌrʌ ʌDiaavora divia Simuñi maradʌ ʌUudasi Iscaliote ʌʌmadu dai ipʌlitu isgatʌʌgida ʌgai ʌSuusi sai bʌʌna ʌgai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai.
3 ΛSuusi maatʌcatadai isDiuusi oogadʌ ʌgai ootoi tami oidi daama tʌvaagiaiñdʌrʌ dai isʌpamu gaamu aa gʌsiagi Diuusi ʌʌmadu. Dai ʌgai maatʌcatadai ʌʌpʌ isʌoogadʌ camaa guvucadagai sai tʌaanʌiña vʌʌsiaʌcatai.
4 Daidʌ quiaa acueeyitadai ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ dai cʌquiva ʌgai dai maigo daí gʌdaamanaga yuucusi dai bʌi ʌmo gaquidacarui dai gʌpuraan vuu.
5 Amaasi toa suudagi ʌmo vaateejʌrʌ dai gʌaagacai gʌrvacuañimi gʌrʌʌcaso aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ. Dai gaquigi gaquidacarucʌdʌ ismaacʌdʌ gʌpuraana vuutadai.
6 Dai aidʌsi vacuaañda agaitadai ʌgai ʌSimuñi Piiduru ʌʌcasodʌ ʌgai potʌtʌdai:
—¿Aanʌ iñʌʌcaso pʌsvacuaana agai ʌʌpʌ? —tʌtʌdai.
7 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Sivi maimaatʌ nʌidi aapi istuma vueeyi aanʌ dʌmos gooquiʌrʌ gia maatʌ nʌidamu aapi —tʌtʌdai.
8 Dʌmos ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Aanʌ giñʌʌcaso gia tomali ʌmo imidagai maitiñvacuaañdamu aapi —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Ismaivacuaana aanʌ gʌʌʌcaso aidʌ gia aapia maitʌrgiñaduñi —tʌtʌdai.
9 Taidʌ ʌSimuñi Piiduru itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga aidʌ gia maisiu mosʌcaasi giñʌʌcaso vacuaanamu aapi, gʌaagai pʌsvacuaanagi aapi giñnoonovi daidʌ giñmoo ʌʌpʌ —tʌtʌdai.
10 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ utudami gʌnvapaʌtʌviagi maitʌaagai isvʌʌsi tuucugadʌ vacuaanagi mosʌcaasi ʌʌcasodʌ gʌaagai isvacuaanagi. Dai aapimʌ cavuaañicam vii dʌmos maisiu vʌʌscatai —tʌtʌdai ʌSuusi.
11 Cʌʌ maí ʌSuusi sioorʌ tʌʌgida agaitadai, cascʌdʌ pocaiti sai maivʌʌscatai vuaañicam vii, poduucai tʌiya ʌlidi ʌSuusi isʌrsoimaasi ivuaadami ʌgai ismaacʌdʌ tʌʌgida agaitadai.
12 Dai canaato vacuaañdacai ʌSuusi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌʌcasodʌ ʌpamu gʌai gʌdaamanaga yuucusi dai ʌpamu daiva meesa vuidʌrʌ. Daidʌ itʌtʌdai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ:
—¿Maatʌmʌsi nʌidi aapimʌ istumaasi idui aanʌ aapimʌcʌdʌ?

13 Aapimʌ mamaatʌtuldiadami dai baitʌcʌaacami giñaagai daidʌ ʌrvaavoi iñsaanʌ
ʌrmamaatʌtuldiadami daidʌ ʌrbaitʌcʌaacami cascʌdʌ poduucai cʌʌga aagai aapimʌ.
14 Dai aanʌ iñsmaacʌdʌ ʌrgamamaatʌtuldiadamiga daidʌ ʌrgabaitʌcʌaacamiga cavacoi
aanʌ aapimʌ gʌnʌʌcaso cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai mʌsiaipacoga gʌnvacuaañdiadagi aapimʌ
gʌnʌʌcaso.
15 Aapimʌ aliʌsi gʌaagai mʌsivuaadagi ʌʌpʌ isducatai ivueeyi aanʌ.
16 Vaavuava istumaasi gʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌmo pioońi maivaamioma nʌmʌga
isgaaamu dai tomali ʌmo ootosicami maivaamioma namʌga siʌ ʌgai ismaacʌ ootoi.
17 Mʌsimaatʌ caʌ aapimʌ vʌʌsi imaasi dai ʌʌgiditai caʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ.
18 Dai aanʌ maivʌʌscatai gʌnaagai aagaitai mʌsaidʌ ʌrsoimaasi ivuaadami. Cʌʌ maatʌ
ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu aanʌ. Dai vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌaagai isʌpʌduñiagai istumaasi aagai
Diuusi ñiooquidʌrʌ dai poduucai aagai: “Ʌgai vaa ismaacʌdʌ giñʌʌmadu acueeyi casi
giñvuidʌrʌ gʌi”, caiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
19 Gʌnaagidi aanʌ imaasi maiquiaa ʌpʌduucai vai poduucai siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi aapimʌ
vaavoitudana iñsaanʌ ʌrʌgai iñsmaacʌdʌ aagai aanʌ.
20 Vaavuava istumaasi gʌnaagidi aanʌ sai sioorʌ miaadʌgidagi giñootosa ʌgai gia
giñmiaadʌgi aanʌ ʌʌpʌ dai sioorʌ giñmiaadʌgidagi aanʌ ʌgai gia miaadʌgi ʌgai ismaacʌdʌ
giñootoi —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

21 Caaagidacai ʌSuusi imaasi sʌʌlicʌdʌ soigʌʌʌli ʌgai dai sʌʌli aagidi dai potʌtʌdai:
—Vaavuava isʌmaadutai aapimʌ giñtʌʌgida agai saidʌ giñbʌʌna giñvuidʌrʌ vʌʌtʌcami
—tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Amaasi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌgai aipaco gʌrnʌnʌidimi vʌʌscatai
maimaatʌcatai ismaacʌdʌ aagai ʌSuusi.
23 Aanʌ ʌSuusi abaana daivacai gauu. Aanʌ aliʌsi giñoigʌdaiña ʌSuusi.
24 Vaidʌ ʌSimuñi Piiduru gʌnoovicʌdʌ giñsisigidi ansai tʌcacana sioorʌ aagai ʌgai.
25 Amaasi aanʌ aabanion daiva ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga. ¿Voorʌ aagai aapi? —tʌtʌdai aanʌ.
26 Taidʌ ʌSuusi giñaa noragi daidʌ povaiñtʌtʌdai:
—Vadʌidamu aanʌ laachi paana dai sioor maaquia aanʌ ʌgiava ʌgai —iñtʌtʌdai.
Amaasi vadʌitu laachi paana dai maa ʌUudasi. Ʌgai ʌrmaradʌ Simuñi Iscaliote.
27 Dai mosbʌi ʌUudasi ʌpaana daidʌ ʌDiaavora vaa ibʌdagʌrʌ ʌgai. Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai
ʌUudasi:
—Istumaasi iduñia agai aapi, otoma iduuñi tuduidi —tʌtʌdai.
28 Dʌmos tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ mees vuidʌrʌ daraaja maimaatʌ caʌ istuisi
potʌtʌdai ʌSuusi.
29 ʌUudasi ʌgai dai bai darasacana vʌʌscatai tumiñsigadʌ cascʌdʌ ʌʌmadutai poduucai
gʌntʌtʌgito sai Suusi tʌaanʌi issavʌda ʌgai ʌmo istumaasi ʌtumiñsicʌdʌ ʌsiaa duudagʌrʌ
vʌʌtarʌ siʌpʌ maaquiagi ʌmo istumaasi ʌsoituutuigami.
30 Dai mosgau ʌpaana ʌUudasi dai vuusai quiidigamu. Dai casi ʌrtucarʌcatadai.

———

31 Dai mosvuusai ʌUudasi taidʌ ʌSuusi potʌi:
—Sivi gia maatʌmu oodami issʌʌlicʌdʌ viaa aanʌ guvucadagai aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo
sʌʌlicami. Dai maatʌmu ʌʌpʌ issʌʌlicʌdʌ siaa duutudai aanʌ Diuusi giñooga muucucai aanʌ
curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami poduucai isduucai ʌgai ipʌlidi.
32 Siʌʌscadʌ aanʌ iñsmaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami tʌʌgidagi ʌoodami isDiuusi giñooga
sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aidʌ gia Diuusi giñooga tʌʌgidamu oodami issʌʌlicʌdʌ viaa aanʌ
guvucadagai ʌʌpʌ. Dai otoma iduñimu ʌgai gomaasi.
33 Giñaaduñi camaitʌvʌpi daacamu aanʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu. Aapimʌ giñgaagamu dai
maitiñtʌʌgimu. Dai aanʌ angʌnaagidi aapimʌ ʌpan duucai aagidi aanʌ ʌjudidíu sai mʌʌca
siaaco imiagi aanʌ, aapimʌ maitistutuidi isiimiagi.
34 Dai aanʌ gʌnaagidi idi ñiooqui utudui sai aapimʌ aipacoga gʌnoigʌadaiña. Poduucai
isduucai gʌnoigʌdai aanʌ poduucai ʌʌpʌ aliʌsi gʌaagai mʌsiaapimʌ aipacoga gʌnoigʌadagi.
35 Vai poduucai vʌʌsi oodami oidi daama cʌʌga maatʌmu mʌsiaapimʌ
ʌrgiñmamaatʌrdamiga —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

36 Taidʌ ʌSimuñi Piiduru itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, ¿pa imia agai aapi? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Mʌʌca siaaco imia iñagai aanʌ aapi maitistutuidi isiñoidági sivi, dʌmos gooquiʌrioma giñoidámu aapi —tʌtʌdai ʌSuusi.
37 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, ¿tuisi maitistutuidi aanʌ isʌoidá sivi? Aanʌ baigiñduu iñsmuuquiagi aapi gʌvʌʌtarʌ —tʌtʌdai.
38 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Mospocaiti aapi isbaigʌduu pʌsmuuquiagi aanʌ giñvʌʌtarʌ. Baiyoma sivi tucarʌ maiquiaa cucuicai ʌtacucu potʌimu aapi vaicojo ismaitʌgiñmaatʌ.

14

———
1 Maitavʌrvuaamʌ ʌnʌliada aapimʌ. Cʌʌgavʌr vaavoitudada Diuusi dai cʌʌgavʌr giñvaavoitudada aanʌ ʌʌpʌ.
2 Mʌʌca siaaco daja giñooga muidu baabaqui. Dai mʌʌca imia iñagai aanʌ dai movai duuñimu aanʌ siaaco oidaca aapimʌ. Ismaitʌrvaavoicamudai imaasi aanʌ gia maitʌnaagidamudai.
3 Dai caimʌcai aanʌ bai duuñimu siaaco oidaca aapimʌ aidʌ gia ʌpan divimu aanʌ daidʌ gʌnvaidacamu aanʌ vai aapimʌ oidacagi aan iñʌʌmadu.
4 Aapimʌ gia cʌʌ maatʌ siaaco imia iñagai aanʌ dai maatʌ ʌʌpʌ voi —tʌtʌdai ʌSuusi.
5 Taidʌ ʌTomás itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga aatʌmʌ maimaatʌ siaaco imia agai aapi. ¿Duucatʌ maatʌna aatʌmʌ voi? —tʌtʌdai.
6 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ voi iñducami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ cascʌdʌ aanʌcʌdʌ aimu aapimʌ mʌʌca siaaco daja Diuusi. Dai aanʌcʌdʌ maatʌmu istumaasi ʌrvaavoi. Dai aanʌ gʌnmaacai ibʌdagai utudui. Mosʌcaasi sioorʌ giñvaavoitudagi aimu mʌʌca siaaco daja giñooga.
7 Iscʌʌga maatʌmudai aapimʌ iñsioorʌ aanʌ aidʌ gia maatʌmudai aapimʌ giñooga ʌʌpʌ. Dʌmos sivi maatʌ aapimʌ ʌgai canʌidi ʌgai cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
8 Taidʌ ʌPiili itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, gʌrdagitoñi tʌsnʌida aatʌmʌ Diuusi gʌrooga. Mosʌcaasi gomaasi ipʌlidi aatʌmʌ —tʌtʌdai ʌPiili.
9 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Piili, mosʌʌ tʌvʌpi daja aanʌ gʌnʌʌmadu. ¿Ducatai maitiñmaatʌ aapimʌ quiaa? Sioorʌ giñnʌidi ʌgai nʌidi giñooga ʌʌpʌ. ¿Tuipʌsi giñaagidi iñsaanʌ gʌndagituagi mʌsnʌidagi aapimʌ Diuusi gʌrooga?
10 ¿Maitapʌsvaavoitudai aapi ismosʌmadugan tuutuiga aanʌ ʌʌmadu gʌrooga? Idi ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ maisiu ʌʌgi giñtʌgitoidacʌdʌ aagi aanʌ. Gʌrooga ʌgai daidʌ giñʌʌmadu daja daidʌ giñmaa guvucadagai isiduuna aanʌ aa duiñdagadʌ ʌgai.
11 Giñvaavoitudavurai aapimʌ isʌmadugan tuutuiga aanʌ ʌʌmadu gʌrooga. Ismaitiñvaavoitudai mosʌcaasi giññiooquicʌdʌ aidʌ gia giñvaavoitudavurai aapimʌ ʌnaana maasi gʌgʌrducamicʌdʌ iñsmaacʌdʌ ivuaadana aanʌ.
12 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai iduuñimu ʌʌpʌ naana maasi gʌgʌrducami poduucai isduucai ivueeyi aanʌ dai asta istumaasi gʌgʌrducʌdioma iduñia agai ʌgai. Aanʌ noragimu mʌʌca siaaco daja gʌrooga cascʌdʌ.
13 Dai siuu duucu daanʌda aapimʌ Diuusi giñvaavoitudacai taanʌdavurai istumaasi ipʌlidi naidʌ gʌnmaaquimu aanʌ vai poduucai gʌmaatiagi isviaa guvucadagai giñooga.
14 Sʌʌlicʌdʌ iduuñimu aanʌ tomastumaasi istumaasi ismaacʌdʌ taanʌdagi aapimʌ giñvaavoitudacai.

———
15 Mʌsiaapimʌ iñoigʌdai ʌʌgiditai avʌrcaʌca ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ.
16 Siaanʌ daanʌdamu gʌrooga siʌgai gʌnootosdamu gʌibʌdaga vai ʌgai gʌnsoicʌdagi mʌsai vaamioma cʌʌga vaavoitudaiña daidʌ baigʌnʌliatudagi ʌpan duucai aanʌ gʌnsoicʌi daidʌ baigʌnʌliatudai sivi. Ʌgai vaa ʌgai daidʌ gamaatʌtuldiamu mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi. Dai ʌgai vʌʌscʌrʌ gʌnʌʌmadu daaca agai.
17 Ʌoodami maivaavoitudadami maimaatʌ Diuusi Ibʌadʌ tomali maimaatʌ istan daja ʌgai cascʌdʌ maitistutuidi isdagituagi isʌʌmadu daacagi. Dʌmos ʌgai cadaja aapimʌ gʌnʌʌmadu daidʌ gʌnʌʌmadu daaca ʌgai tomastuigaco cascʌdʌ aapimʌ maatʌ Diuusi Ibʌadʌ.
18 Aanʌ gia maitʌndagitomu siʌʌgi daraaca aapimʌ. Ʌpan divimu aanʌ daidʌ gʌnʌʌmadu daacamu.
19 Otoma ʌoodami tami oidi daama oidacami camaitiñnʌijadamu, dʌmos aapimʌ gia giñtʌʌgimu ʌpamu. Aanʌ gia ʌpamu duaacamu cascʌdʌ aapimʌ oidaca agai tomastuigaco.

20 Aidʌ gia aapimʌ maatʌmu iñsaanʌ vʌʌscʌrʌ daja Diuusi giñooga ʌʌmadu. Dai aanʌ
vʌʌscʌrʌ gʌnʌʌmadu daja.
21 Isʌmaadutai maatʌcagi istumaasi gatʌaanʌi aanʌ dai ʌʌgiditai caʌcagi poduucai cʌʌ
maatʌ aanʌ issʌʌlicʌdʌ iñoigʌdai ʌgai. Dai Diuusi giñooga oigʌadamu vʌʌscatai ismaacʌdʌ
giñoigʌdai. Dai aanʌ ʌʌpʌ oigʌadamu ʌgai. Dai aanʌ maatʌtuldamu ʌgai iñsaanʌ daja ʌgai
ʌʌmadu —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Aidʌ gia ñioo ʌUudasi (idi ʌrʌmai Uudasi maisiu Uudasi Iscaliote) dai potʌtʌdai:
—Gʌrbaitʌcʌaacamiga, ¿ducatai aapi gʌrmaatʌtuldamu mosʌcaasi aatʌmʌ pʌsgʌrʌʌmadu
daja dai maimaatʌtulda agai ʌoodami maivaavoitudadami? —tʌtʌdai.
23 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Sioorʌ giñoigʌdai ʌgai gia ʌʌgiditai caʌcamu giññiooqui. Daidʌ gʌrooga oigʌadamu ʌgai.
Dai giñooga ʌʌmadu aanʌ daraajamu ʌgai ʌʌmadu.
24 Sioorʌ maitiñoigʌdai ʌgai gia maiʌʌgiditai caʌ giññiooqui. Idi ñiooqui ismaacʌdʌ
gʌnaagidi aanʌ maisiu mosʌʌgi gʌnaagidi aanʌ baiyoma gomaasi ʌrñiooquidʌ Diuusi
giñooga dai ʌgai giñootoi.
25 Aanʌ gʌnaagidi vʌʌsi imaasi quiaa aimʌraitai tami oidi daama aapimʌ gʌnʌʌmadu.
26 Dai daañidamu aanʌ Diuusi giñooga sai ʌgai ootosana gʌIbʌdaga sai ʌgai
gʌnnuucadacana daidʌ baigʌnʌliatudana. Ʌgai ʌgai daidʌ gʌnmaatʌtuldiamu vʌʌsiaʌcatai
dai ʌgai gʌntʌgitotulda vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
27 Canoragimu aanʌ dʌmos aapimʌ daraajamu dai gʌniibʌstacan tadacamu gʌniibʌdaga.
Vʌʌscʌrʌ aanʌ gʌniibʌstudan tadatudamu gʌniibʌdaga maisiu ʌpan duucai oodami caiti
isiibʌstudan tadacana. Maitavʌr vuaamʌ ʌnʌliada aapimʌ tomali maiʌʌbiada tomali ʌmo
istumaasi.
28 Aapimʌ casi giñcai iscaiti aanʌ isimia iñagai mʌʌca siaaco daja gʌrooga dai iñsʌpamu
divimu aanʌ dai ʌmapai daraajamu aatʌmʌ. Issʌʌlicʌdʌ giñoigʌadamudai aapimʌ aidʌ gia
baigʌnʌliadamudai caʌcai iñsimia iñagai aanʌ. Giñooga vaamioma viaa guvucadagai iñsaanʌ
cascʌdʌ.
29 Aanʌ gʌnaagidi imaasi sivi maiquiaa ʌpʌdui vai poduucai siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi aapimʌ
cʌʌga vaavoitudamu istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
30 Camaitʌvʌpi gʌnaatagidamu aanʌ aapimʌ. Casi bʌrimui ʌDiaavora. Ʌgai ʌgai dai
tʌaanʌi ʌoodami ismaacʌdʌ maitiñvaavoitudai. Dʌmos ʌgai maitistutuidi aanʌcʌdʌ.
31 Dʌmos vʌʌscʌrʌ gʌaagai ispoduucai ʌpʌduñiagi vai ʌoodami maatiagi iñsaanʌ oigʌdai
gʌrooga daidʌ iñsaanʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi giñtʌaanʌi ʌgai. Guuquivavurai aapimʌ.
Timʌda tabʌrʌ.

15

———

1 Uuvasi dʌʌdʌ iñducami aanʌ. Dai uuvasi dʌʌdʌ nuucadacami ducami Diuusi gʌrooga.
2 Ʌmaamaradʌ ismaacʌdʌ maiiibiatai guicumai ʌnuucadacami daidʌ ʌgaquiadʌ maama-
radʌ guicumai ʌʌpʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga iibiatai ʌuuvasi dʌʌdʌ.
3 Daidʌ ʌmaamaradʌ ismaacʌdʌ cʌʌga iibiatai gʌnducami aapimʌ cʌʌga giñvaavoitudaitai.
4 Maitavʌr gajiaadʌrʌ giñviaa aapimʌ dai aanʌ maigajiaadʌrʌ gʌnviaa ʌʌpʌ. Ʌuuvasi
maamaradʌ maisiu ʌʌgi iibiatai. Mosʌcaasi ʌmaamaradʌ ismaacʌdʌ quiaa arasaca ʌuuvasi
dʌʌdʌ istutuidi isiibiatagi. Dai poduucai aapimʌcʌdʌ ʌʌpʌ. Mosʌcaasi sioorʌ apiavaavoitu-
dada giññiooqui istutuidi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.
5 Uuvasi dʌʌdʌ iñducami aanʌ dai aapimʌ maamaradʌ gʌnducami. Sioorʌ maigajiaadʌrʌ
giñviaagi ʌgai vaamioma cʌʌga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi. Aatʌmʌ ʌmapai daraaja
cascʌdʌ. Aapimʌ ʌʌgi maitistutuidi isiduñiagi tomali ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
6 Sioorʌ gajiaadʌrʌ viaa giññiooqui gajiaadʌrʌ viaamu aanʌ ʌʌpʌ, poduucai isduucai
gʌguicomai ʌuuvasi maamaradʌ ismaacʌdʌ maiiibiatai dai gaquisarʌi. Dai gooquiʌrʌ
gʌʌmpaidi ʌmaamaradʌ gaquiadʌ daidʌ mʌmʌidi.
7 Isaapimʌ maitiñdagitu dʌmos baiyoma apiavaavoitudada giñmamaatʌtuldaraga aidʌ gia
giñtaañimu istumaasi ipʌliadagi dai aidʌ gia aanʌ gʌnmaaquimu.
8 Siʌʌscadʌ aapimʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi poduucai siaa duutuda aapimʌ Diuusi, dai podu-
ucai cʌʌga gʌmaatʌ isaapimʌ ʌrgiñmamaatʌrdamiga.
9 Poduucai isduucai giñoigʌdai giñooga poduucai aanʌ ʌʌpʌ gʌnoigʌdai aapimʌ. Apiavʌr
tʌtʌgitoda aapimʌ iñsgʌnoigʌdai aanʌ.
10 Isʌʌgiadagi aapimʌ giñmamaatʌtuldaraga poduucai tʌtʌgitodamu aapimʌ
iñsgʌnoigʌdai aanʌ. Dai aanʌ ʌʌpʌ ʌʌgidi vʌʌsi istumaasi giñaagidi giñooga dai baigiñʌlidi
aanʌ giñoigʌdaitai ʌgai.
11 Gʌnaagidi aanʌ idi ñiooqui vai poduucai aapimʌ baigʌnʌliadagi aanʌ iñʌʌmadu dai
isvʌʌsi gʌniibʌdacʌdʌ baigʌnʌliada aapimʌ.

12 Dai aanʌ gʌntʌjai mʌsiaipacoga gʌnoigʌada aapimʌ poduucai isduucai gʌnoigʌdai aanʌ.
13 Sioorʌ aliʌsi oigʌadagi ʌmoco gʌaduñi ʌgai gia bai gʌduu ismuuquiagi ʌgai vʌʌtarʌ.
14 Dai aapimʌ ʌrgiñaaduñicamu mʌsivuaadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
15 Aanʌ camaigiñpipiooñiga gʌnaagai. Ʌpiooñi maimaatʌ istuma vueeyi aamudʌ cascʌdʌ. Baiyoma aanʌ giñaaduñi gʌnaagai. Aanʌ casi gʌnaagidi vʌʌsi istumaasi giñaagidi giñooga cascʌdʌ.
16 Aapimʌ maiʌcovai giñvusaitu baiyoma aanʌ ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ. Dai aanʌ gʌnootoi aapimʌ sai aagidana giññiooqui aa oodami vʌʌscʌrʌ cʌʌgacʌrʌ oidacatai aapimʌ. Daidʌ giñooga gʌnmaaquimu vʌʌsi istumaasi taañʌdagi aapimʌ giñvaavoitudaitai.
17 Dai aanʌ gʌntʌaanʌi siaipacoga gʌnoigʌada aapimʌ.

———

18 Isʌoodami gʌncʌʌdadagi aapimʌ gʌntʌgitovurai isaanʌ giñcʌʌdaina ʌgai ʌpʌga.
19 Isaapimʌ uurapʌcʌdamudai ʌoodami maivaavoitudadami aidʌ gia ʌgai gʌnoigʌadamudai poduucai isduucai gʌnoigʌdai ʌgai aipacoga. Dʌmos aanʌ ʌcovai gʌnvuvaitu ʌoodami maivaavoitudadami saagidiaiñdʌrʌ dai sivi camaiuurapʌcʌi aapimʌ ʌgai. Cascʌdʌ ʌgai gʌncʌʌdai.
20 Gʌntʌtʌgitovurai aapimʌ isgʌnaagidi aanʌ sai tomali ʌmo piooñi maivaamioma namʌga siʌaamudʌ. Ʌoodami soimaasi giñtaatatuli aanʌ ismaacʌdʌ gaaamu cascʌdʌ soimaasi gʌntaatatuldamu ismaacʌdʌ giñpipiooñiga gʌnducami. Ʌʌmo oodami ʌʌgiditai caʌ giññiooqui poduucai ʌʌpʌ ʌʌmo oodami ʌʌgiditai caʌcamu gʌnñiooqui.
21 Vʌʌsi gomaasi iduuñimu ʌgai giñvaavoitudacai aapimʌ. Ʌgai maimaatʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñootoi cascʌdʌ.
22 Iñsaanʌ maidivimudai dai maiñiooquidamudai ʌgai aidʌ gia ʌgai maigajiaadʌrʌ giñviaamudai. Dʌmos aliʌsi soimaasi idui ʌgai gajiaadʌrʌ giñviaacai maitiipucatai istui.
23 Sioorʌ giñcʌʌdada ʌgai gia cʌʌdai Diuusi gʌrooga ʌʌpʌ.
24 Iñsaanʌ maitiduuñimudai ʌgai saagida naana maasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ maitidui tomali ʌmo ʌmai ʌgai maisoimaasi iduuñimudai gajiaadʌrʌ giñviaacai. Dʌmos tomasi ʌgai nʌidi vʌʌsi gomaasi vʌʌscʌrʌ giñcʌʌdai daidʌ ʌgai cʌʌdai giñooga ʌʌpʌ.
25 Aidʌsi ʌpʌdui imaasi aidʌ ʌpʌdui istumaasi caoojisi ʌjudidíu sʌʌlicamigadʌrʌ dai pocaiti: “Giñcʌʌdai ʌgai maitiipucatai istucudʌ”, ascaiti.
26 Dʌmos daañimu aanʌ giñooga vai ʌgai ootosana gʌIbʌdaga. Dai siʌʌscadʌ diviagi ʌgai gʌnsoicʌdamu mʌsai cʌʌga vaavoitudaiña daidʌ baigʌnʌliatudamu ʌgai. Dai ʌgai gia gʌnaagidamu mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi. Dai ʌgai gʌnaagidamu naana maasi istumaasi giñaagaitai aanʌ.
27 Dai aapimʌ ʌʌpʌ aagidamu aa oodami naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami giñaagaitai aanʌ. Aapimʌ aanʌ iñʌʌmadu ajioopaitadai tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ cascʌdʌ.

16

1 Vʌʌsi imaasi gʌnaagidi aanʌ mʌsai apiacʌʌga vaavoitudaiña.
2-3 Daidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ maisʌʌlicʌdʌ maatʌ Diuusi gʌrooga tomali maisʌʌlicʌdʌ giñmaatʌ maitʌndagitamu isaapimʌ vapaaquiagi quiquiuupaigʌdʌrʌ. Dai aimu istuigaco ʌgai vaa gʌncoodamu poʌliditai ispoduucai ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
4 Poduucai gʌnaagidi aanʌ vai siʌʌscadʌ ʌpʌduuñiagi gomaasi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ aidʌ gia tʌgitomu aapimʌ iscasi gʌnaagidi aanʌ.

———

Aanʌ gʌnʌʌmadu aimʌraitadai cascʌdʌ maitʌnaagidi aanʌ imaasi ʌʌquioma.
5 Dʌmos sivi caʌpamu imimu aanʌ mʌʌca siaaco daja giñooga. Ʌgai ʌgai dai giñootoi tami oidi daama. Dai tomali ʌmaadutai maitiñtʌcacai aapimʌ iñsiaaco imia iñaagai.
6 Baiyoma soigʌnʌʌli aapimʌ gʌnaagidacai aanʌ imaasi.
7 Dʌmos sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isvaamiomʌ ʌrcʌʌgai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ iñsimi aanʌ. Iñsmaiimia aanʌ aidʌ gia maidivimu ʌgai ismaacʌdʌ gʌnsoicʌda agai mʌsai vaamioma cʌʌga vaavoitudaiña dai baigʌnʌliatudagi. Dʌmos iñsimia aanʌ aidʌ gia baigovai ootosamu aanʌ ʌgai.
8-11 Siʌʌscadʌ divia ʌgai maatʌtuldiadamu oodami isʌrsoimaasi ivuaadami maitiñvaavoitudacai ʌgai. Daidʌ Diuusi Ibʌadʌ maatʌtuldiadamu ʌoodami ʌʌpʌ iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga giñtʌgito dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui aanʌ. Vʌʌsi imaasi cʌʌga maatʌmu ʌgai imʌcai aanʌ mʌʌca siaaco daja giñooga dai aapimʌ camaitiñʌijadamu. Daidʌ Diuusi Ibʌadʌ maatʌtuldiadamu ʌoodami isʌmo imidagai Diuusi soimaasi taatamituldiamu ʌoodami maivaavoitudadami. Dai aidʌ gia Diuusi soimaasi taatamituldiamu ʌDiaavora ʌʌpʌ.

12 Quiaa oidaga naana maasi istumaasi gʌnaagida iñʌlidi aanʌ dʌmos aapimʌ maitistutuidi ismaatʌ caʌcagi sivi.
13 Siʌʌscadʌ diviagi Diuusi Ibʌadʌʌgai gʌnmaatʌtuldiamu vʌʌsi istumaasi ʌrvaavoi. VʌʌSi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu maisiu istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi, baiyoma ʌgai gʌnmaatʌtuldiamu mosʌcaasi istumaasi aagidi aanʌ. Dai ʌgai gʌnaagidamu istumaasi ʌpʌduñia agai.
14 Dai ʌgai soicʌda agai oodami sai siaa giñduutudaiña mamaatʌtulditai ʌgai istumaasi aanʌ aagidi.
15 VʌʌSi istumaasi aagai giñooga ʌgai vaa ñiooqui aagai aanʌ ʌʌpʌ cascʌdʌ pocaiti aanʌ sai Diuusi Ibʌadʌgʌnmaatʌtuldiamu istumaasi aagai aanʌ.

———

16 Caotoma maitiñnʌijadamu aapimʌ dai gooquiʌrʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu giñtʌʌgimu. Aanʌ imimu tʌvaagiamu siaaco daja giñooga cascʌdʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
17 Amaasi ʌʌmoco aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi aipaco gʌrtʌcacaimi dai pocaitimi:
—Istʌiyaʌlidi goovai dai pocaiti tʌsai caotoma mainʌijada ragai aatʌmʌ dai gooquiʌrʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu tʌʌgia ragai. Dai sai imia agai tʌvaagiamu siaaco daja oogadʌ.
18 Istuisi pocaiti goovai tʌsai otoma camaitʌʌgia ragai. Aatʌmʌmaimaatʌ caʌ istʌiyaʌlidi goovai —caiti aatʌmʌ.
19 ʌSuusi maatʌcatadai isaatʌmʌ tʌcaca ipʌliditadai ʌmo istumaasi cascʌdʌ povʌrtʌtʌdai:
—Casi gʌnaagidi aanʌ sai caotoma maitiñnʌijadamu aapimʌ dai gooquiʌrʌ maitʌvʌpicʌdʌ ʌpamu giñtʌʌgimu. ¿Gomaasi mʌsaagai aapimʌ?
20 Sʌʌlicʌdʌ aapimʌ soigʌnʌliadamu dai suaanʌdamu dʌmos ʌoodami maivaavoitudadami baigʌnʌliadamu. Dʌmosgʌnsoiʌliaraga ugitimu sibaigʌnʌliadamu aapimʌ.
21 Siʌʌscadʌ ʌmo ooqui cacoocoagi duaaidia agaitai ali oodami aliʌ soimaasi taatacana ʌgai dʌmos siʌʌscadʌ cavuusai ʌali oodami camaitʌgito iscavami cooco baigʌʌliatugaitai iscavuusai ʌmo ali oodami.
22 Poduucai aapimʌ soigʌnʌlidi sivi dʌmos ʌpan divimu aanʌ dai gʌnnʌidamu dai aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ dai maitiipucamu sioorʌ soigʌnʌʌliatudagi.
23 Aidʌ tasʌrʌ camaitiñtʌcacamu aapimʌ tomali ʌmo istumaasi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi mʌsiaapimʌ tañiagi Diuusi gʌrooga tomastumaasi giñvaavoitudacai ʌgai gia gʌnmaaquimu istumaasi tañiagi aapimʌ.
24 Ʌʌquioma daanʌiña aapimʌ Diuusi maisiu giñsʌʌlicamigacʌdʌ. Sivi gia taanʌdavurai aapimʌ Diuusi istumaasi tʌgitocagi giñsʌʌlicamigacʌdʌ dai Diuusi gʌnmaaquimu vai poduucai sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ.

———

25 Aanʌgʌnaagidiʌʌmo istumaasi gʌnmaatʌtulda iñʌliditai ʌma maasi. Dʌmosaimuistuigacoaanʌcamaipoduucaigʌnmamaatʌtuldiadamu baiyoma sʌʌli gʌnaagiadamu aanʌ naana maasi istumaasi aagaitai Diuusi gʌrooga.
26 Dai aidʌ tasʌrʌ daañidamu aapimʌ Diuusi gʌrooga giñsʌʌlicamigacʌdʌ. Dai camaitʌgitocamu aapimʌ iñsaanʌ daanʌdagi gʌrooga aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.
27 Diuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai giñoigʌdaitai aapimʌ dai vaavoitudaitai iñsaanʌ divia mʌʌcadʌrʌ siaaco oidaga Diuusi gʌrooga.
28 Vaavuava iñsaanʌ divia mʌʌcadʌrʌ siaaco oidaga Diuusi giñooga dai divia aanʌ tami oidi daama. Dai sivi caimʌdamu aanʌ ʌpamu gaamucu siaaco daja gʌrooga —tʌtʌdai ʌSuusi.
29 TaidʌaatʌmʌʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ potʌtʌdai:
—Sivi gia casʌʌli gʌraagidi dai maisiu gʌraagidi ʌmo istumaasi gʌrmaatʌtulda ʌliditai ʌma maasi.
30 Sivi gia cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaapi maatʌ vʌʌsiaʌcatai. Aapi maitʌgito isʌmo oodami gʌtʌcaca ʌmo istumaasi. Aapi camaatʌ vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi oodami cascʌdʌ. Imaasicʌdʌ cavaavoitu aatʌmʌ isaapi divia mʌʌcadʌrʌ siaaco daja Diuusi —tʌtʌdai aatʌmʌ.
31 TaidʌʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—¿Sʌʌlicʌdʌmʌsgiñvaavoitudai aapimʌ?
32 Otoma aimu istuigaco aapimʌ aipacoga voopoimu dai ʌʌgi ginviaamu. Dʌmosvʌʌscʌrʌmaiʌʌgi daacamu aanʌ. Diuusi giñooga giñʌʌmadu daacamu cascʌdʌ.
33 VʌʌSi imaasi gʌnaagidi aanʌ vai aapimʌ gʌniibʌstacan tadaca giñvaavoitudacai. Tami oidigi daama sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamu aapimʌ. Dʌmosmaitavʌrvuaamʌnʌliada aapimʌ aanʌ gia vaamioma istutuidi siʌgai ismaacʌdʌ viaa guvucadagai tami oidi daama —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

17

———

1 Caaagidacai ʌSuusi imaasi dai tai nʌnʌaava tʌvaagi amacoga daidʌ itʌtʌdai:
—Giñooga caaayi siuu duucu aapi tʌʌgidagi oodami iñsaanʌ gʌmara viaa guvucadagi dai
tʌʌgidamu aanʌ oodami issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aapi.
2 Aapiapa ʌgai daidʌ giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ tʌaanʌiña vʌʌsi oodami oidi daama
oidacami. Dai ansai aanʌ maacana ibʌdagai utudui vʌʌsi ismaacʌdʌ aapi ʌco vuvaitu vai
ʌgai vʌʌscʌrʌ oidacamu aatʌmʌ gʌrʌʌmadu.
3 Dai sioorʌ viaacamu idi ibʌdagai utudui poduucai ʌgai gʌmaatʌ aapi daidʌ giñmaatʌ
aanʌ ʌʌpʌ. Daidʌ maatʌ ʌgai isʌʌgi aapi sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi, dai isaapi giñootoi tami oidigi
daama.
4 Camamaatʌtuli aanʌ ʌoidacami tami oidi daama isaapi vaamioma viaa guvucadagai
sitomasioorʌ. Canaato aanʌ aa duiñdagai ismaacʌdʌ giñtʌjai aapi.
5 Sivi gia giñooga ʌpamu igiñmaaca ʌgai vaa guvucadagai ismaacʌdʌ viaacatadai aanʌ aapi
ʌʌmadu maiquiaa tiipucatai oidigi abiaadʌrʌ.
6 Camaatʌtuli aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi oidigi daama oidajami saagidi-
aiñdʌrʌ istuiga aapi. Aapi ʌco vuvaitu ʌgai vaidʌ giñoidátucuiña dai ʌʌgiditai caʌcana
gʌñiooqui ismaacʌdʌ aagidi aanʌ.
7 Dai sivi ʌgai cʌʌ maatʌ ismosʌcaasi istumaasi giñaagidi aapi ʌgai vaa ñiooqui aagidi aanʌ
ʌgai.
8 Poduucai aanʌ aagidi ʌgai gʌñiooqui ismaacʌdʌ giñmaa aapi dai ʌgai vaavoitu giñiooqui.
Dai ʌgai vaavoitudai ʌʌpʌ iñsaanʌ divia mʌʌcadʌrʌ siaaco daja aapi daidʌ isaapi giñootoi
tami oidi daama.
9 Gʌdaañʌi aanʌ pʌsai nuucadacana ʌgai ismaacʌdʌ giñoidatucui ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌco
vuvaitu aapi dai maisiu gʌdaanʌi pʌsai nuucadacana aapi ʌmaivaavoitudadami.
10 Vʌʌsi istumaasi viaa aapi ʌraanʌ iñtuidaga ʌʌpʌ dai vʌʌsi istumaasi viaa aanʌ ʌraapi
gʌtuidaga ʌʌpʌ. Dai vʌʌsi aapi gʌmaamara ʌraanʌ giñmaamara ʌʌpʌ. Sʌʌlicʌdʌ siaa
giñduutuadamu oodami nʌiditai isducatai ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai.
11 Aanʌ gia camaiviimu tami oidi daama baiyoma imimu aanʌ mʌʌca siaaco daja aapi.
Dʌmos ʌgai gia viimu tami oidi daama. Giñooga aapi tomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivueeyi sʌʌlicʌdʌ cʌʌga tʌgito aapi. Nuucadañi aapi gʌguvucadacʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌco
vuvaitu aapi vai ʌgai viaacagi ʌmo tʌgitoidagai ʌpan duucai aatʌmʌ viaa ʌmo tʌgitoidagai.
12 Aidʌsi quiaa aimʌraitadai aanʌ ʌgai ʌʌmadu tami oidi daama cʌʌga nuucadatadai aanʌ
gʌguvucadacʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi dai soicʌitadai aanʌ sai apiavaavoitu-
daiña. Tomali ʌmoco maigajiaadʌrʌ giñviaa mosʌca ʌmoco ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja
ʌDiaavora dai poduucai ʌpʌdui ismaacʌdʌ casi ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ.
13 Dai sivi caimia iñagai aanʌ mʌʌca siaaco daja aapi. Dʌmos quiaa daacatai aanʌ tami
oidi daama aagidi aanʌ vʌʌsi imaasi giñmamaatʌrdamiga vai ʌgai baigʌnʌliada poduucai
isduucai baigiñʌlidi aanʌ.
14 Camaa aanʌ gʌñiooqui ʌgai. Daidʌ ʌmaivaavoitudadami sʌʌlicʌdʌ cʌʌdai
ʌvaavoitudadami. Ʌvaavoitudadami camaisoiduucai oidaga cascʌdʌ. Ʌvaavoitudadami
cʌʌgacʌrʌ oidaga giñʌʌpan duucai.
15 Aanʌ maitʌdaanʌi pʌsai vuvaidana ʌvaavoitudadami oidigi daamaiñdʌrʌ mosʌcaasi
gʌdaanʌi aanʌ pʌsai sobicʌdana ʌDiaavora vai ʌgai maisoimaasi duiñtuldana.
16 Aanʌ gia maisoiduu oidaga daidʌ giñmamaatʌrdamiga maisoiduu oidaga poduucai
isduucai soiduu oidaga ʌmaivaavoitudadami.
17 Soicʌdañi aapi giñmamaatʌrdamiga vai ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga gʌntʌtʌgitocana dai cʌʌga
oidacagi vaavoitudacai ʌgai gʌñiooqui. Gʌñiooqui sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi cascʌdʌ.
18 Poduucai isduucai aapi giñootoi tami oidi daama aanʌ ʌʌpʌ ootosa giñmamaatʌrdamiga
vai aagidiana ʌgai gʌñiooqui ʌoodami tami oidi daama oidacami.
19 Dai aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ gʌʌʌgidi vʌʌsi istumaasi giñtʌaanʌi aapi vai poduucai ʌgai ʌʌpʌ
sʌʌlicʌdʌ gʌʌʌgiadagi dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi.
20 Maisiu mosʌcaasi gʌdaanʌi aanʌ pʌsai soicʌiña giñmamaatʌrdamiga baiyoma gʌdaanʌi
aanʌ pʌsai soicʌiña ʌgaa ismaacʌdʌ vaavoituda agai aagidacai giñmamaatʌrdamiga
gʌñiooqui.
21 Dai gʌdaanʌi aanʌ giñooga isʌgai vʌʌscatai mosʌmadugan duucai tʌtʌgitoiña ʌpan
duucai aatʌmʌ mosʌmadugan duucai tʌtʌgitoi. Mosʌmadugan duucai tʌtʌgitodacai ʌgai
poduucai ʌoodami oidi daama oidacami vaavoituda agai pʌsigiñootoi aapi tami oidi
daama.
22 Poduucai isduucai aapi giñooga giñsiaa duutudai iñʌʌmadu aimʌraitai poduucai ʌʌpʌ
aanʌ siaa duutudai giñmamaatʌrdamiga ʌʌmadu aimʌraitai aanʌ.
23 Ʌgai ʌʌmadu daja aanʌ. Dai aapi giñʌʌmadu daja. Dai poduucai ʌmadugan duucai
tʌtʌgitoi ʌgai daidʌ poduucai ʌmaivaavoitudadami maatʌmʌ isaapi giñootoi daidʌ isaapi
oigʌdai giñmamaatʌrdamiga poduucai isduucai giñoigʌdai aapi.

24 Giñooga, aapi ʌco vuvaitu ʌgai aanʌ iñvʌʌtarʌ. Dai aanʌ ipʌlidi isʌgai giñʌʌma daraajagi
dai nʌidagi iñsaanʌ viaa ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ giñmaa aapi dai iñsaanʌ ʌrʌmo gʌʌ
tʌaanʌdami mʌʌca siaaco daja aapi. Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ giñoigʌdai aapi
cascʌdʌ giñmaa ʌsʌʌlicami.
25 Giñooga aapi ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami. Ʌoodami maivaavoitudadami
maitʌmaatʌ dʌmos aanʌ gia gʌmaatʌ. Daidʌ giñmamaatʌrdamiga cʌʌ maatʌ isaapi giñootoi
ansai diviana tami.
26 Aanʌ casi aagidi ʌgai istuiga aapi. Dai quiaa aagidimi aanʌ ʌgai istuiga aapi, vai
poduucai ʌgai giñoigʌadagi poduucai isduucai aapi giñoigʌdai, ʌʌmadu daacatai aanʌ ʌgai
—tʌtʌdai ʌSuusi gʌooga.

18

———

1 Dai casi aagidacai ʌSuusi imaasi ii ʌgai aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌʌmadu
mʌʌmocoradʌrʌ ʌaqui Sedʌróñi mʌʌca siaaco muidu oliivosi dʌʌdʌdʌ. Dai movaapa
ʌgai uusi saagida.
2 Daidʌ ʌUudasi cʌʌga maatʌcatadai ami, ʌSuusi ʌʌmadu aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ
ʌgai duudatai ami gʌrʌmpaidiña cascʌdʌ. Ʌuudasi ʌgai dai ami gatʌʌgida agaitadai ʌSuusi
mʌsai bʌʌcaiña dai muaana.
3 Taidʌ ʌUudasi ami divia siaaco daacatadai ʌSuusi dai vaidati mui sandaaru. Siʌʌsi
guviernu sandaarugadʌ icaasi ʌjudidíu quiuupaigadʌ sandaarugadʌ ismaacʌdʌ ootoi
ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali daidʌ ʌfariseo. Ʌsandaaru vucati mamaastai dai cuudagi.
4 Dʌmos ʌSuusi camaatʌcatai vʌʌsi istumaasi ʌpʌduñia agaitai vuidʌrʌ cʌquiva
ʌsandaaru dai tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Moor gaagai aapimʌ? —tʌtʌdai.
5 Taidʌ ʌsandaaru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Gaagai aatʌmʌ ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacami —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌava —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌsandaaru saagida cʌʌca ʌUudasi. Ʌgai vaa ʌgai daidʌ gatʌʌgi ʌSuusi.
6 Aidʌsi ʌSuusi itʌtʌdai: “Aanʌanʌ”, taidʌ ʌsandaaru taí suuli dʌvʌʌrapi.
7 Taidʌ ʌSuusi mostʌcacai ʌʌpʌpʌ ʌsandaaru daidʌ itʌtʌdai:
—¿Moor gaagai aapimʌ? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌsandaaru itʌtʌdai:
—Gaagai aatʌmʌ ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidajami —tʌtʌdai.
8 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi gʌnaagidi aanʌava. Isgiñgaagaimi aapimʌ, dagitavurai vai iimʌna idi ismaacʌdʌ
giñʌʌmadu guuca —tʌtʌdai.
9 Dai mopovʌdui dai ʌpʌdui istumaasi caaagaitaidai ʌSuusi: “Ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu
giñooga tomali ʌmaadutai maitiñvoopoji”, caititadai ʌSuusi.
10 Amaasi Simuñi Piiduru vusaitu gʌcusiru dai ʌgaicʌdʌ iquitʌ naacadʌ sʌʌlisa padʌrʌ
Malico. Ʌgai ʌrpiooñigadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali.
11 Dʌmos ʌSuusi itʌtʌdai Piiduru:
—Ʌpamu igʌcubiertagʌrʌ cʌʌsa gʌcusiru. Aliʌsi gʌaagai iñsaanʌ soimaasi taatagi poduucai
isduucai aagai giñooga issoimaasi taata iñagai aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

12 Amaasi ʌguviernu sandaarugadʌ ʌʌmadu ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌgai ʌʌmadu ʌjudidíu
sandaarugadʌ bʌi ʌSuusi dai vuu.
13 Dai otoma vaidacai ʌAanási quiidiamu Aanási ʌrtuubadʌ Caifási. Aidʌ uumirʌ Caifási
ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali.
14 Ʌgai vaa Caifási caaagiditadai ʌjudidíu isvaamioma ʌrcʌʌgai ʌgai vʌʌtarʌ ismuuquiagi
ʌmo cʌʌli vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ.

———

15 Simuñi Piiduru ʌʌmadu aanʌ oí ʌSuusi. Ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali giñmaatʌcatadai
cascʌdʌ vaa aanʌ Suusi ʌʌmadu tuisicana quiidʌrʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ.
16 Dʌmos Piiduru quiidigana vii cuuparagai abaana. Cascʌdʌ aagidi aanʌ ʌali ooqui
ismaacʌdʌ nuucada quitaagiña sai maacana oigaragai isvaaquiagi Piiduru. Dai mosai
vaaquimi ʌPiiduru
17 taidʌ ʌali ooqui tʌcacai ʌPiiduru daidi itʌtʌdai:
—¿Maitasi ʌrvaavoi isaapi ʌrmamaatʌrdamigadʌ gomaisapicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌali ooqui.
Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:

—Chuava. Angia chu —tʌtʌdai.
18 Ʌpidicatadai aidʌpʌrʌ cascʌdʌ ʌpipiooñi ʌʌmadu ʌsandaaru ganai daidʌ gʌuucadaca taí.
Vaidʌ ʌPiiduru ami gasaagida cʌʌcʌ ʌʌpʌ daidʌ uucadacai ʌʌpʌ.

———

19 Ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali tʌcacaimi ʌSuusi soorʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌ ʌgai dai
astumaasi mamaatʌtuli ʌgai.
20 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ gaaagidi giññiooqui ʌoodami vuitapi dai vʌʌscʌrʌ gamamaatʌtulitadai ʌaali
quiquiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu daidʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu siaaco gʌnʌmpaidi ʌgai.
Dai aanʌ maisiu ʌʌstocai gaaagidi tomali ʌmo istumaasi.
21 ¿Tuipʌsi giñtʌcacai? Tʌcacañi aapi ʌgai ismaacʌdʌ giñcaʌ vai ʌgai gʌaagidana istumaasi
gaaagidi aanʌ. Cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi gaaagidi aanʌ —tʌtʌdai ʌSuusi.
22 Potʌʌdacai ʌSuusi tai ʌmo sandaaru ʌgʌʌ quiuupiaiñdʌrʌ mocʌaacatadai dai gʌʌgʌ ʌgai
ʌSuusi vuivasadʌrʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Maitiñiooquiada ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali —tʌtʌdai ʌsandaaru.
23 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Isaagai aanʌ ʌmo istumaasi maicʌʌgaducami iñaagidañi aapi istumaasi
maicʌʌgaducami aagai aanʌ. Dʌmos iscʌʌgadu istumaasi aagidi aanʌ, ¿tuipʌsi giñgʌʌgʌ?
—tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Amaasi ʌsandaaru vuu ʌSuusi tai Aanási ootoi ʌSuusi Caifási quiidiamu. Caifási
ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali.

———

25 Vaidʌ Piiduru quiaa taíco cʌaacatadai dai gʌuucada. Daidʌ ʌgaa ismaacʌdʌ moguuca-
catadai itʌtʌdai:
—¿Maitasi ʌrvaavoi isaapi ʌrmamaatʌrdamigadʌ gomaisapicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Chu, angia chu —tʌtʌdai.
26 Vai ami cʌaacatadai ʌmo pioоñigadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali. Ʌpiooñi ʌraduñdʌ
ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Piiduru iquitʌ naacadʌ. Daidʌ ʌpiooñi itʌtʌdai ʌPiiduru:
—¿Maitasi ʌrvaavoi isgʌnʌidi aanʌ mʌʌca siaaco muidu oliivosi dʌʌdʌdʌ ʌmaisapicʌdʌ
ʌʌmadu? —tʌtʌdai.
27 Dai Piiduru ʌʌpʌpʌ itʌtʌdai ismaitʌrvaavoi. Pocaitimi Piiduru tai cuujui ʌmo tacu
cʌliadʌ.

———

28 Dai camaasidatai oidigi ʌsandaaru vaidacai ʌSuusi ʌgʌʌ quiiyamu siaaco daacatadai
ʌcaigi. Dʌmos ami siaaco daacatadai ʌcaigi maivaapa ʌjudidíu. Camiaadimitadai istuigaco
ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ cascʌdʌ. Ʌjudidíu
daidarsi isvaapaquiagi quiidʌrʌ ʌmoco ismaacʌdʌ ʌmaitʌrjudidíu siaa duutudaitai ʌsiaa
duudagai.
29 Cascʌdʌ ʌcaigi ismaacʌdʌ Pilaato tʌʌgidu vuusai dai ñiooquida agai ʌjudidíu dai
potʌtʌdai:
—¿Tumaasicʌdʌ gʌpiʌr vuupai aapimʌ idi cʌʌli? —tʌtʌdai ʌcaigi.
30 Tai ʌgaa aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Isgoovai maitʌrsoimaasi ivuaadamicamudai maivuaapamudai aatʌmʌ —tʌtʌdai
ʌjudidíu.
31 Amaasi ʌPilaato tʌtʌdai:
—Bʌcavurai aapimʌ gocʌʌli dai ʌʌgi aapimʌ nʌida issʌʌlicʌdʌ gʌpiʌr caatʌcami ischu ʌʌpʌ
aapimʌ gʌnsʌʌlicamigacʌdʌ —tʌtʌdai ʌPilaato.
Tai aa noragi ʌjudidíu dai potʌtʌdai:
—Dʌmos aatʌmʌ ʌjudidíu maiviaa oigaragai ismuaagi tomali ʌmaadutai —tʌtʌdai.
32 Aidʌsi ʌpʌdui gomaasi aidʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ aagai ʌSuusi aagaitai isducatai muuqui
agai.
33 Taidʌ ʌPilaato aa gʌi dai vaa ʌgʌʌ quiiyʌrʌ. Dai vaí ʌgai ʌSuusi daidʌ tʌcacai dai
potʌtʌdai:
—¿Aapipʌsi ʌrraígadʌ ʌjudidíu chu sio? —astʌtʌdai ʌPilaato.
34 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—¿Aapi ʌʌgipʌsi giñtʌcacai gomaasi aa isgʌaagidio? —astʌtʌdai ʌSuusi.
35 Taidʌ ʌPilaato aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—¿Povaipʌs ʌlidi aapi iñsaanʌ ʌrjudíu? Gʌaaduñi ʌjudidíu ʌʌmadu ʌbaitʌguucacamigadʌ
ʌpapaali gʌvuaa tami. ¿Tuma dui aapi? —astʌtʌdai ʌPilaato.

36 Amaasi ʌSuusi itʌtʌdai:
—Giñsʌʌlicamiga maisiu ʌpan ducami sʌʌlicamigadʌ baitʌguucacami tami oidi daama. Isʌrraícamudai aanʌ ʌpan duucai ʌmo raí tami oidi daama aidʌ gia giñoidatucudamiga cocodamudai ʌjudidíu sai maitimbʌʌna dai tomali ʌUudasi maitiñtʌʌgidamudai ʌjudidíu. Dʌmos aanʌ ʌrraí maisiu ʌpan duucai ʌmo raí tami oidigi daama —astʌtʌdai ʌSuusi.
37 Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Aidʌ gia ʌrvaavoi isaapi ʌrraígadʌ ʌjudidíu? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aanʌ ʌrraí poduucai isduucai iñaagidi aapi. Aanʌ divia tami oidi daama dai oodami duucai vuusai daidʌ gaaagida iñagai istumaasi ʌrvaavoi. Tomasioorʌ sioorʌ caʌca ʌlidi istumaasi ʌrvaavoi ʌgai gia ʌʌgiditai caʌcana istumaasi aagidi aanʌ —astʌtʌdai ʌSuusi.
38 Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Tumaasi ʌrvaavoi? —astʌtʌdai.

———

Dai mospotʌʌdacai ʌʌpʌpʌ vuusai ʌgai quiidigamu dai ñiooquida agai ʌjudidíu daidʌ potʌtʌdai:
—Aanʌ maitʌtʌʌgai istumaasicʌdʌ gʌpiʌr vuupai aapimʌ idi cʌʌli.
39 Dʌmos aapimʌ poduucai gʌnviida vʌʌsi uumigi idi siaa duudagʌrʌ isdagituagi isimiagi ʌmo maisapicami. ¿Ipʌlidimʌsi aapimʌ iñsdagituagi isimiagi ʌraígadʌ ʌjudidíu? —tʌtʌdai ʌPilaato.
40 Amaasi vʌʌscatai cavami ijiña daidi itʌtʌdai:
—Googia chu. Daigitoñi vai imʌna Baraavási —tʌtʌdai ʌjudidíu.
ΛBaraavási ʌrʌʌsivogamicana.

19

1 Amaasi ʌPilaato gatʌjai mʌsai gʌgʌʌna ʌSuusi iquisanaicʌdʌ.
2 Daidʌ ʌsandaaru idui ʌmo cooronai uuparaicʌdʌ dai ʌSuusi moodʌ daama daí. Dai aadi yuucusi moraducami sai ʌpʌa maascana raí.
3 Dai sicoli guuquiva daidʌ icaiti:
—Tan cʌʌca ʌraígadʌ ʌjudidíu —ascaiti ʌsandaaru parunaitai ʌSuusi.
Daidʌ ʌsandaaru capiji ʌSuusi.
4 Amaasi ʌPilaato ʌpamu vuusai quiidigamu daidi itʌtʌdai ʌjudidíu:
—Vuaapamu aanʌ gomaisapicʌdʌ baigovai vai nʌida aapimʌ ismaitʌʌ aanʌ isducatai ʌrsoimaasi ivuaadami goovai —tʌtʌdai ʌPilaato.
5 Tai vuusai ʌSuusi dai quiaa gʌmoo dan daasa ʌuuparai cooronai dai apiaquiaa gʌaada ʌyuucusi moraduacʌdʌ. Aidʌ ʌPilaato itʌtʌdai ʌjudidíu:
—Tan cʌʌca gocʌʌli —tʌtʌdai.
6 Mostʌʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌpapaali ʌʌmadu sandaaruga ʌSuusi dai iiñaquimi daidʌ icaiti:
—Siisañi curusiaba, siisañi curusiaba vai poduu muucuna —caiti ʌoodami.
Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:
—Vaidacaivurai aapimʌ idi cʌʌli dai siisa curusiaba. Aanʌ gia maitʌtʌʌgai isducatai ʌrsoimaasi ivuaadami idi —tʌtʌdai ʌPilaato.
7 Daidʌ ʌjudidíu aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌrsʌʌlicamigadʌcʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismuuquiagi gocʌʌli. Goovai gaagidi saidʌ ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ divia tʌvaagiaiñdʌrʌ daidʌ isʌpan tuiga Diuusi. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismuquiagi —tʌtʌdai ʌjudidíu.
8 Moscaʌcai imaasi ʌPilaato dai vaamioma duaadimu ʌgai.
9 Dai ʌpa aa gʌi dai vaa ʌgʌʌ quiiʌrʌ dai tʌcacai ʌSuusi dai potʌtʌdai:
—¿Paaco oidacami aapi? —astʌtʌdai.
Dʌmos ʌSuusi maiaa noragi tomali ʌmo ñiooqui.
10 Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai:
—¿Maitiñaa noragi aapi? ¿Maitapʌsmaatʌ aapi iñsaanʌ viaa sʌʌlicami isgʌsiisagi curusiaba? Dai aanʌ viaa sʌʌlicami ʌʌpʌ isgʌdagituagi pʌsai imʌna —tʌtʌdai ʌPilaato.
11 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapi gia maiviaacamudai toma lʌʌchi sʌʌlicami pʌsigiñmuaagi isgiñooga maitʌmaaquimudai sʌʌlicami. Cascʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ giñtʌʌgi aapi vuitapi vaamioma ʌrsoimaasi ivuaadami isaapi —astʌtʌdai ʌSuusi.
12 Aidʌ abiaadʌrʌ ʌPilaato gaagaimi isducatai dagituagi isimiagi ʌSuusi. Dʌmos ʌjudidíu iiñaquimi dai potʌtʌdai:

—Isaapi dagituagi isimiagi goovai aidʌ gia aapi maitʌramiigugadʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌRoomʌrʌ oidacami. Tomasioorʌ sioorʌ raíca ʌʌliadagi ʌgai ʌrsaayudʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano —tʌtʌdai ʌjudidíu.

13 Moscaʌcai ʌPilaato imaasi gatʌjai sai vusaidana ʌSuusi. Daidʌ ʌPilaato daiva ami siaaco gatʌcacai ismaacʌdʌ gʌpiʌr vuupai sabai isgʌpiʌr caatʌcami ischu ʌʌpʌ. Ami Gabatʌrʌ tʌʌgidu ismaacʌdʌ evreo ñiooquidʌcʌdʌ itʌiya ʌlidi odai daapacami.

14 Aidʌ ʌrʌmo tasai ʌbʌidʌrʌ ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ daidʌ cayoga dan duitadai. Amaasi ʌPilaato itʌtʌdai ʌjudidíu:

—Tan cʌʌca gʌnraíga —tʌtʌdai.

15 Dʌmos cavami ijiiña ʌjudidíu:

—Muucuna, muucuuna, siisañi curusiaba —tʌtʌdai ʌjudidíu.

Taidʌ ʌPilaato itʌtʌdai:

—¿Ipʌlidimʌsi aapimʌ iñsaanʌ siisana curusiaba gʌnraíga? —tʌtʌdai ʌPilaato.

Dʌmos ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaali aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Mosaliʌʌmaduga aatʌmʌ gʌrraíga. Mosʌʌgi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano —tʌtʌdai.

16 Gomaasicʌdʌ ʌPilaato tʌʌgi ʌSuusi ʌjudidíu sai gatʌaanʌna siisaragai curusiaba. Tai ʌgai vaidacai ʌSuusi.

———

17 Tai vuusai ʌSuusi dai bʌcati gʌcurusiga. Dai imʌi mʌʌ oodami moodʌamu ismaacʌdʌ tʌʌgidu Gólgotʌrʌ evreo ñiooquidʌcʌdʌ.

18 Dai ami siisa ʌsandaaru ʌSuusi curusiaba. Dai abaana ʌSuusi siisisa ʌpʌ gooca. Ʌmoco sʌʌlisa padʌrʌ ʌmai curusiaba dai ʌgʌmai ogisa padʌrʌ ʌmai curusiaba dai ʌSuusi ʌraana.

19 Dai curusiaba moo daama daí ʌmo oojai ismaacʌdʌ gatʌjai ʌPilaato daidʌ icaiti: “Idiavʌr ʌSuusi Nasareetʌrʌ oidacami raígadʌ ʌjudidíu”, caiti ʌoojai.

20 Dai ooja ʌñiooqui evreo ñiooquicʌdʌ dai giliego ñiooquicʌdʌ dai latiñi ñiooquicʌdʌ. Dai mʌʌca siaaco siisa ʌgai ʌSuusi miaaga ʌbaabaqui cascʌdʌ muidutai ʌjudidíu nʌidi gooojai.

21 Cascʌdʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpapaaligadʌ ʌjudidíu, itʌtʌdai ʌPilaato.

—Maitiooja aapi “Raígadʌ ʌjudidíu”, baiyoma poduu ooja. “Ʌʌgi pocaiti idi cʌʌli saidʌ ʌrraígadʌ ʌjudidíu” —astʌtʌdai.

22 Dʌmos ʌPilaato aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Isduu ooja aanʌ poduu viimu goo —astʌtʌdai ʌPilaato.

23 Dai casiisacai ʌsandaaru ʌSuusi curusiaba dai ʌmpagi yuucusidʌ ʌSuusi dai gʌntaacogi ʌʌgi vʌʌtarʌ ʌmaacova sandaaru. Daidʌ bʌi ʌSuusi vaasaragadʌ tʌvʌʌducʌdʌ. Maisoomi ʌgai mosʌran dʌga.

24 Daidʌ ʌsandaaru aipacoga gʌaagidi dai pocaiti:

—Maisaranamu aatʌmʌ govaasaragai. Baiyoma nʌʌnʌituda aatʌmʌ volao dai poduucai nʌida agai isioorʌ ajiagi govaasaragai —caiti ʌsandaaru.

Aidʌsi ʌpʌdui imaasi aidʌ ʌpʌdui istumaasi aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ daidʌ poduu ooja: “Gʌntaacogi ʌgai giñyuucusi ʌʌgi ʌgai gʌnvʌʌtarʌ nʌʌnʌitudacai volao giñyuucusi vʌʌtarʌ”, asduu oojisi. Poduucai idui ʌsandaaru.

25 Suusi curusigadʌ abaana guucacatadai Suusi dʌʌdʌ ʌʌmadu Suusi duusulidʌ ʌʌmadu María Cʌliopasi ooñigadʌ, ʌʌmadu María Madaliña.

26 Daidʌ ʌSuusi tʌʌ gʌdʌʌ dai aanʌ abaana cʌaacatadai. Dai aliʌsi giñoigʌdaiña. Daidi itʌtʌdai ʌSuusi gʌdʌʌ.

—Giñdaada, mocʌʌca gʌmaara —tʌtʌdai ʌSuusi giñaagaitai.

27 Amaasi povaiñtʌtʌdai ʌSuusi.

—Mocʌʌca gʌdaada, iñtʌtʌdai.

Dai aidʌ abiaadʌrʌ ʌSuusi ʌdʌʌdʌ giñquiiyʌrʌ oidatu.

———

28 Daidʌ maí ʌSuusi iscaʌpʌdui vʌʌsi istumaasi gʌaagaitadai isʌpʌduñiagi vai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi oodami. Daidʌ ʌSuusi icaiti.

—Tonomo aanʌ —caiti.

Daidʌ gomaasicʌdʌ ʌpʌdui istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ isʌpʌduuñi agaitadai.

29 Dai ami daacatadai ʌmo aayi suudacami uuvasi varagadʌ ʌʌcocami. Daidʌ ʌsandaaru bʌi ʌmo visiocoli dai vadʌitu ʌuuvasi varagadʌcʌdʌ dai ʌmo tootoicami cuugʌrʌ daí ʌvisiocoli dai miaadʌrʌ dadasdi ʌSuusi sai visiusuna.

30 Taidʌ ʌSuusi visiusu ʌuuvasi varagadʌ ʌʌcocʌdʌ daidʌ icaiti:

—Caʌpʌdui vʌʌsi istumaasi ʌpʌduñia agaitadai —caiti ʌSuusi.

Amaasi coidamacoga cuiqui ʌSuusi dai muu.

———

31 Aidʌ ʌrʌmo tasai ʌbʌidʌrʌ ʌsiaa duudagai istuigaco ʌjudidíu tʌtʌgitoiña aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ. Daidʌ ʌjudidíu maitipʌliditadai iscurusiaba viiagi ʌcoidadʌ ibʌstaragai tasʌrʌ. Vaamioma siaa gʌduu aidʌ tasʌrʌ cascʌdʌ. Dai cascʌdʌ daanʌitadai ʌgai ʌPilaato sai gatʌaanʌna omisaragai nonoosacadʌ ʌgai ismaacʌdʌ cucurusiaba siisisapi dai istʌaapaiñdagi tuutucugadʌ cucurusiaiñdʌrʌ.

32 Amaasi ʌsandaaru iji dai oomi nonoosacadʌ ʌpʌgadadʌ daidʌ ʌgʌmai ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ʌSuusi abaana siisapi ʌmai curusiaba.

33 Dʌmos aidʌsi miaadʌrʌ nʌnʌidi ʌgai ʌSuusi tʌʌ ʌgai iscasi ʌrmuuquiadʌ dai cascʌdʌ maioomi nonoosacadʌ ʌSuusi.

34 Vʌʌscʌrʌ ʌmo sandaaru bʌi ʌmo uusi tʌvʌʌducami muucacami cuugadʌ dai ʌgaicʌdʌ sʌi oonomadʌ uuta tai vuusai ʌʌradʌ ʌʌmadu suudagi abaidʌrʌ.

35 Idi ismaacʌdʌ ooja aanʌ, aanʌ gia ñʌidi dai sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Dai cʌʌ maatʌ aanʌ vaidʌ ʌrvaavoi daidʌ poduu ooja aanʌ mʌsai vaavoitudana aapimʌ ʌʌpʌ.

36 Aidʌsi ʌpʌdui vʌʌsi gomaasi aidʌ ʌpʌdui istumaa ooja Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai poduu ooja: “Maimuuliña agai tomali ʌmo odʌ ʌgai”.

37 Dai ooja ʌʌpʌ Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai poduu ooja: “Dai nʌidamu ʌoodami mʌssʌi tuucugadʌ ʌgai”, asduu ooja.

———

38 Amaasi ʌmo cʌʌli Osee tʌʌgiducami Arimateeʌrʌ oidacami ii dai taí oigaragai ʌPilaato sai dagitona isbʌʌquia ʌgai ʌSuusi tuucugadʌ. Daidʌ ʌOse ʌrvaavoitudadamicatadai, tomasi ʌsto vaavoitudai ʌgai. ʌʌbʌidi ʌgai ʌjudidíu cascʌdʌ. Taidʌ ʌPilaato maa oigaragai isbʌʌquiagi ʌgai ʌSuusi tuucugadʌ. Taidʌ ʌOsee ii dai bʌcai tuucugadʌ ʌSuusi.

39 ʌOsee ʌʌmadu ii Nicodemo. ʌNicodemo ʌgai dai tucarʌ diviji ʌSuusi. Dai bʌcati ʌgai ʌmo coobai dan baivustaama kilo chigian uuvadami. ʌchigian uuvadami mirracʌdʌ ʌʌmadu áloesicʌdʌ duñisicatadai. Mirra ʌrʌsabai daidʌ áloesi ʌrʌmo uusi.

40 Daidʌ ʌOsee ʌʌmadu ʌNicodemo bʌʌcai ʌtuucugadʌ ʌSuusi dai biisa yuucusicʌdʌ ismaacʌdʌ sarabi ʌgai ʌchigian uuvadami poduucai isduucai gʌnviidacana ʌjudidíu yaasapaitai ʌcoidadʌ.

41 Mʌʌca siaaco siisa ʌoodami ʌSuusi curusiaba ami oidacatadai mui uusi ismaacʌdʌ iibiatai. Dai ami oidacatadai ʌmo tʌjoi ismaacʌdʌ idui ʌoodami aitʌrʌ dai ami yaasa agai ʌmo muuquiadʌ. Dʌmos maiquiaa yaasa tomali ʌmaadutai tʌjoviʌrʌ.

42 Dai ami ʌsto ʌgai ʌSuusi tuucugadʌ. Aliʌ miaaga ʌtʌjoi cascʌdʌ dai cayoga aayi siuu duucu abiaadʌrʌ siaa duutudaiña ʌjudidíu ʌibʌstaragai tasai.

20

———

1 Dai tumiñoco maiquiaa maasicai María Madaliña ii mʌʌca siaaco caatʌcatadai ʌSuusi tuucugadʌ. Dai aidʌsi aayi ʌgai tʌʌ isʌodai ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ cuupicatadai ʌtʌjoi camaianaasi daacatadai.

2 Amaasi mʌʌ ʌMaría mʌʌca siaaco daraacatadai ʌSimuñi Piiduru ʌʌmadu aanʌ. ʌSuusi aliʌsi giñoigʌdaiña aanʌ. Daidʌ ʌMaría povʌrtʌtʌdai:

—Casi mʌtibʌcai gʌrbaitʌcʌaacamiga ʌtʌjooviaiñdʌrʌ dai maimaatʌ aatʌmʌ mʌsiaaco ʌsto —gʌrtʌtʌdai ʌMaría.

3 Amaasi ʌPiiduru ʌʌmadu aanʌ vuvaja dai iji.

4 ʌmapai voopoigi aatʌmʌ vʌgoocatai. Dʌmos vaamioma mʌldaga aanʌ siʌPiiduru dai ʌpʌga aayi mʌʌ tʌjoovai.

5 Dai gai nʌnʌaava aanʌ tuucavi. Dai tʌʌ ʌyuucusi ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ biisapicatadai ʌSuusi tuucugadʌ ismodaraaja dʌmos maivaa aanʌ.

6 Gooquiʌrʌ aayi ʌPiiduru dai tuucavi vaa. Dai Piiduru tʌʌ ʌʌpʌ ʌyuucusi ismodaraaja.

7 Dai tʌʌ ʌʌpʌ ʌicuusi isaacʌdʌ ʌcʌdʌ biisapicatadai ʌSuusi moodʌ ismaiabaana daja ʌgaa yuucusi baiyoma ʌcovai daacatadai dai biisapica daja.

8 Amaasi vaa aanʌ ʌʌpʌ dai tʌʌ istumaasi ʌpʌduitadai dai vaavoitu.

9 Aatʌmʌ maiquiaa maatʌ caʌcatadai istumaasi ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ dai pocaiti sai aliʌsi gʌaagai isʌSuusi ʌpamu duaacagi coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ.

10 Amaasi aa suuli aatʌmʌ quiiyamu.

———

11 Dʌmos ʌMaría anaasi quiidigana vii ʌtʌjoi abaana dai suaacai soigʌʌʌldacai maitʌʌgacai ʌSuusi tuucugadʌ. Daidʌ quiaa suaacaitai gai nʌnʌaava tucavi tʌjovai.

12 Dai tʌʌ gooca Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tooto yuucuscami vai daraaja ami siaaco
caatʌcatadai ʌtuucugadʌ ʌSuusi. Ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ moovasa amadʌrʌ daacatadai
dai ʌgʌmai taatapʌsi amadʌrʌ.
13 Taidʌ ʌDiuusi tʌtʌaañicarudʌ itʌtʌdai ʌMaría:
—¿Tuiprʌsi suaacai? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌMaría itʌtʌdai:
—Bʌʌquiamʌta giñbaitʌcʌaacamiga dai maimaatʌ aanʌ mʌsiaaco imitu —astʌtʌdai
ʌMaría.
14 Mospotʌtʌdai ʌMaría dai aa nʌnʌaava dai tʌʌ ʌSuusi vai ami cʌʌca dʌmos maimaí ʌgai
siʌrSuusi.
15 Amaasi ʌSuusi tʌcacai dai potʌtʌdai:
—¿Tuiprʌsi suaacai? ¿Poorʌ gaagai aapi? —astʌtʌdai ʌSuusi.
Daidʌ ʌMaría povʌlidi siʌgai ʌrʌʌsicami nuucadacami daidʌ itʌtʌdai:
—Aapi cʌʌli, pʌsbʌʌcai ʌmuuquiadʌ iñaagidañi pʌsiaaco daí nai aanʌ bʌʌquiagi
—astʌtʌdai.
16 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—María —astʌtʌdai.
Taida ʌMaría aa nʌnʌaava daidʌ itʌtʌdai evreocʌdʌ:
—Raboñi —astʌtʌdai.
Ismaacʌdʌ itʌiya ʌlidi mamaatʌtuldiadami.
17 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Casi maitiñtaatamada. Maiquiaa tʌsai aanʌ mʌʌca siaaco daja giñooga. Baiyoma imʌdañi
dai aagidañi giñaaduñi iñscaimia iñagai aanʌ mʌʌca siaaco daja Diuusi gʌrooga —astʌtʌdai
ʌSuusi.
18 Amaasi ii ʌMaría Madaliña dai gʌraagida agai iscatʌʌ ʌSuusi dai istumaasi aagidi ʌgai.

———

19 Ʌgai vaa tasʌrʌ tucarʌ gʌrʌʌmapagi aatʌmʌ ʌmo quiiyʌrʌ. Dai cucuupacatadai cucu-
uparagai. Ʌbʌiditadai aatʌmʌ ʌjudidíu cascʌdʌ. Tai todian duucai vaa ʌSuusi dai ʌran
cʌquiva ʌgai. Dai gʌrviaatuli dai povʌrtʌtʌdai:
—Gʌniibʌstacan tadacavurai gʌniibʌdaga —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
20 Gʌraagidacai gomaasi ʌSuusi gʌrtʌʌgi gʌnoovovi daidʌ gʌoonomaba gʌrtʌʌgi ʌʌpʌ
siaaco sʌʌsiñi. Tʌtai aatʌmʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌʌli tʌʌgacai ʌSuusi.
21 Amaasi ʌSuusi ʌpamu povʌrtʌtʌdai:
—Gʌniibʌstacan tadacavurai gʌniibʌdaga. Poduucai isduucai giñootoi giñooga tami oidi
daama saidʌ iduuna aanʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi poduucai gʌnootoi aanʌ aapimʌ saidʌ
iduuna aapimʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi —gʌrtʌtʌdai ʌgai.
22 Amaasi ʌSuusi gʌrvuijago vusiji dai povʌrtʌtʌdai:
—Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daacana.
23 Isaapimʌ oigʌldi ʌsoimaascamigadʌ ʌoodami casiatgʌoigʌldi ʌsoimaascamigadʌ
ʌgai. Dai isaapimʌ maioigʌldi ʌsoimaascamigadʌ ʌoodami casiatamaigʌoigʌldi
ʌsoimaascamigadʌ ʌgai —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.

———

24 Dʌmos Tomás ʌmoco aatʌmʌ gʌraduñi ʌbaivʌstaama dan gooca mamaatʌrdamigadʌ
ʌSuusi maitʌrʌma daacatadai aidʌsi divia ʌSuusi. Cuatai aagaiña oodami ʌTomás.
25 Dai gooquiʌrʌ aatʌmʌ potʌtʌdai ʌTomás:
—Tʌʌ aatʌmʌ gʌrbaitʌcʌaacamiga —tʌtʌdai aatʌmʌ.
Dʌmos ʌTomás povʌrtʌtʌdai:
—Ismaitʌʌgi aanʌ mʌsiaaco dʌʌdʌgarai ʌclaavocʌdʌ noonovidʌrʌ dai ismaivaasa aanʌ
giñmaasaviga siaaco dʌʌdʌga noonoviʌrʌ ʌclaavocʌdʌ dai ismaivaasa aanʌ giñoovi siaaco
sʌʌsiñi oonomaba maitistuidi antada aanʌ isvaavoitudagi —gʌrtʌtʌdai ʌTomás.
26 Bomamaco tasaicʌdʌ ʌpamu gʌrʌʌmapagi aatʌmʌ mamaatʌrdamigadʌ ʌSuusi ʌmo
quiiyʌrʌ. Dai aidʌ ʌTomás modaacatadai aatʌmʌ gʌrʌʌmadu. Vai cucuupicatadai cucuu-
paragai tai vʌʌscʌrʌ vaa ʌSuusi dai ʌran cʌquiva. Dai gʌrviaatuli ʌgai dai povʌrtʌtʌdai:
—Gʌnibʌstacan tadacavurai gʌniibʌdaga —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
27 Daidʌ ʌSuusi itʌtʌdai ʌTomás:
—Vaasañi tami gʌmasaviga dai nʌida giñmaataca. Dai vaasañi gʌnoovi dʌgacʌrʌ
giñoonoma. Cascʌdʌ camaipoʌliada aapi ismaitʌrvaavoi, baiyoma vaavoitudañi —tʌtʌdai
ʌSuusi.
28 Aidʌ gia aa noragi Tomás daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, giñDiuusiga —tʌtʌdai ʌTomás.
29 Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Tomás sivi gia vaavoitudai aapi giñtʌʌgacai. Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai tomasi maitiñnʌidi —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

30 Daidʌ ʌSuusi idui mui naana maasi gʌgʌrducami aatʌmʌ gʌrvuitapi ismaacʌdʌ maiooji idi liivruʌrʌ.
31 DʌmosvʌʌSi istumaasi oojisi idi liivruʌrʌ casi gʌooja vai poduucai vaavoitudana aapimʌ isSuusi ʌrʌCristo daidʌ ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ. Daidʌ isvʌʌscʌrʌ oidaca agai aapimʌ Diuusi ʌʌmadu vaavoitudacai Suusi Cristo.

21

———

1 Dai ʌʌpʌ ʌmo imidagai ʌSuusi ʌpamu gʌmaasitu aatʌmʌ gʌrvuitapi mʌʌca ugidana ʌgʌʌ suudagi Tiveriiasi. Dai poduucai idui ʌgai:
2 ʌmapai daraaja ʌSimuñi Piiduru ʌʌmadu ʌTomás ismaacʌdʌ Cuatai aagaiña oodami ʌʌmadu Nataniel Canaaʌrʌ oidacami. Canaa ʌrʌmo ali quii Galilea dʌvʌʌriʌrʌ. Daidʌ modaraaja ʌʌpʌ Sevideo maamaradʌ dai ʌʌpʌ gooca gʌraaduñi ʌSuusi mamaatʌrdamigadʌ.
3 Taidʌ ʌSimuñi Piiduru povʌrtʌtʌdai:
—MʌʌcaVuvaida iñagai aanʌ vatopa —tʌtʌdai.
Tʌtai aatʌmʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aatʌmʌ ʌʌpʌ imia ragai aapi gʌʌʌmadu —tʌtʌdai.
Amaasi iji aatʌmʌ dai tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ. Dai ʌmo tucagi gaagai aatʌmʌ vatopa dai tomali ʌmoco maivuusaitu.
4 Dai camaasidatai gʌmaasitu ʌSuusi ʌgʌʌ suudagi ugidana dʌmos maimaí aatʌmʌ isʌrSuusi ʌgai.
5 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Giñaaduñi, ¿maitamʌsi vuusaitu tomali ʌmoco? —gʌrtʌtʌdai ʌgai.
Tʌtai aatʌmʌ aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomali ʌmoco —tʌtʌdai aatʌmʌ.
6 Taidʌ ʌSuusi tʌtʌdai:
—Daitudavurai ʌvatop vuicaru sʌʌlisa apadʌrʌ govaarcu dai poduucai vuvaidamu aapimʌ vatopa —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Dai podui aatʌmʌ dai camaitistui isvusaidagi ʌvatop vuicarui mui vatopa vuucaticatai.
7 Amaasi aanʌ itʌtʌdai ʌPiiduru:
—Goovai ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga —tʌtʌdai aanʌ.
MoscaʌʌSimuñi Piiduru isʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga ʌgai dai otoma gʌai gʌyuucusi dai suudarʌ gʌi. Ʌʌquiapioma Piiduru uupai gʌyuucusi vuvaidacai vatopa.
8 Ʌvaarcu maisi mʌʌcasi daja ʌgʌʌ suudagi ugidiaiñdʌrʌ ʌmo sien metro ʌʌsi. Dai aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaarcuʌrʌ vii vaiñstugai aatʌmʌ ʌvatopa vuicarui suudacami vatopa dai uugidiʌrʌ vuusaitu.
9 Amaasi mostʌaapai aatʌmʌ dʌvʌʌrapi dai tʌʌ tutupali mʌʌcami dai dan caatʌ ʌmo vatopa dai an vʌʌtʌ paana ʌʌpʌ.
10 Taidʌ ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—Baigovai avʌrgimvuida chiʌʌqui vatopa ismaacʌdʌ utudami vuvaitu aapimʌ —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
11 Taidʌ ʌSimuñi Piiduru tʌsai ʌvaarcuʌrʌ dai tʌvaimʌ ʌvatopa vuicarui ʌgʌʌ suudagi ugidana. CʌʌSuudacami vatopa gʌgʌrducami ʌvatop vuicarui asta ʌmo siento dan goo coobai dan baivʌstaama dai vaica ajʌga vatopa. Dai tomasi muidu ʌvatopa vʌʌscʌrʌ maiʌʌcai ʌvatop vuicarui.
12 Amaasi ʌSuusi povʌrtʌtʌdai:
—BaigovʌrIimi tʌtaida uuga —gʌrtʌtʌdai ʌSuusi.
Dai tomali ʌmaadutai aatʌmʌ maitʌpʌrʌʌli istʌcacagi ʌSuusi sioorʌ ʌgai cʌʌga maatʌcatai isʌgai ʌrSuusi.
13 Amaasi ʌSuusi taicovai cʌquiva dai vui ʌpaana dai ʌvatopa gaicami dai gʌrtaacogi ʌgai.
14 AidʌcʌdʌcasiʌrvaicojoisʌSuusi gʌmaasitu gʌrvuitapi duaacai abiaadʌrʌ.

———

15 Cauugitocai aatʌmʌ taidʌ ʌSuusi tʌcacai ʌSimuñi Piiduru dai potʌtʌdai:
—Simuñi, Joonasi maradʌ, ¿vaamiomapʌsi giñoigʌdai aapi isgogaa? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ, giñbaitʌcʌaacamiga cʌʌ maatʌ aapi iñsaanʌ gʌoigadai —tʌtʌdai ʌPiiduru.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:

—Aidʌ gia nuucadacañi aapi ʌoodami ismaacʌdʌ giñvaavoitudai. Aapi ʌrʌpan ducami ʌmo pastuuru.
16 Dai ʌʌpʌpʌ tʌcacai ʌSuusi ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—Simuñi, Joonasi maradʌ, ¿giñoigʌdaipʌsi aapi? —tʌtʌdai.
Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌjʌ giñbaitʌcʌaacamiga cʌʌ maatʌ aapi iñsaanʌ gʌoigʌdai —tʌtʌdai ʌgai.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aidʌ gia nuucadacañi aapi ʌoodami ismaacʌdʌ giñvaavoitudai —tʌtʌdai ʌgai.
17 Tai ʌpamu tʌcacai ʌSuusi ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—Simuñi, Joonasi maradʌ, ¿giñoigʌdaipʌsi aapi? —tʌtʌdai ʌSuusi.
Taidʌ soigʌʌli ʌPiiduru catʌcacaitai ʌSuusi vaicojo isbai oigʌdai ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga cʌʌ maatʌ vʌʌsi istumaasi. Cʌʌ maatʌ aapi iñsaanʌ gʌoigʌdai —tʌtʌdai ʌPiiduru.
Taidʌ ʌSuusi itʌtʌdai:
—Aidʌ gia nuucadacañi aapi ʌgai ismaacʌdʌ giñvaavoitudai.
18 Aanʌ gʌaagidi sai sʌʌlicʌdʌ aidʌsi vaamioma ʌrgʌʌli aapi ʌʌgi gʌaada gʌyuucusi dai aimʌrai tomasiaaco imia ʌliadagi. Dʌmos siʌʌscadʌ cacʌʌlimu aapi sʌʌliñamu gʌʌʌca vai ʌmai gʌaadidamu gʌyuucusi dai gʌvaidacamu mʌʌca siaaco maitipʌlidi aapi siimiagi —tʌtʌdai ʌSuusi.
19 Potʌtʌdai ʌSuusi ʌPiiduru vai poduucai maatʌna isducatai muuquia agai ʌgai vaidʌ poduucai oodami cʌʌga siaa duutuadagi Diuusi. Daidʌ gooquiʌrʌ potʌtʌdai:
—Iñoidáñi —tʌtʌdai ʌSuusi.

———

20 Tai aa nʌnʌaava ʌPiiduru dai giñtʌʌ isgooquiʌrʌ imʌitadai aanʌ. ʌSuusi aliʌsi giñoigʌdaiña aanʌ. Dai aanʌ abaana daivacai gauu ʌSuusi aidʌ tucarʌ mʌsigatʌʌgida agaitadai. Dai aanʌ tʌcacai asmaacʌdʌ ʌgai dai tʌʌgida agai.
21 Aidʌsi ʌPiiduru giñtʌʌ tʌcaca ʌgai ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñbaitʌcʌaacamiga, ¿tumaasi ʌpʌduñi agai idi cʌʌlicʌdʌ? —tʌtʌdai ʌPiiduru.
22 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Iñsaanʌ ipʌliadagi isgoovai oidacagi asta siʌʌsca ʌpamu divia aanʌ, ¿tumaasi ʌrgʌvʌʌtarʌ aapi? Mosai apiacʌʌga giñvaavoitudada aapi —tʌtʌdai ʌSuusi.
23 Amaasi ʌvaavoitudadami aipaco aagaiña ansai aanʌ maimuuquiaa iñagai. Dʌmos ʌSuusi maiaagai ismaimuuquia iñagai aanʌ baiyoma potʌtʌdai ʌgai ʌPiiduru: “Iñsaanʌ ipʌliadagi isgoovai oidacagi astʌ siʌʌsca ʌpamu divia aanʌ, ¿tumaasi ʌrgʌvʌʌtarʌ aapi?” —tʌtʌdai ʌSuusi.
24 Dai aanʌ ooja vʌʌsi gomaasi idi liivruʌrʌ. Dai vʌʌsi istumaasi ooja aanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
25 Dai oidaga mui vaamioma istumaasi ismaacʌdʌ idui ʌSuusi. Daidʌ isgʌoojamudai vʌʌsi gomaasi liliivruʌrʌ aanʌ piñʌlidi ismaiaajiacamudai vʌʌsi oidigʌrʌ ʌliliivru ismaacʌdʌ ʌpʌduuñimudai.
Mosʌcaasi.

Ruucasi ooja istumaasi ivuaadana Suusi Cristo ojootosadʌ caimʌcai Suusi Cristo tʌvaagiamu

1 Giñaduñi Teoopilo aanʌ ʌrRuucasi dai casiant gʌooji aanʌ dai gʌaagidi vʌʌsi istumaasi
idui ʌʌmadu istumaasi mamaatʌtuldiña ʌSuusi oodami. Dai gʌaagidi aanʌ isducatai gʌaaga
ʌSuusi gʌaa duiñdaga dai isducatai ivuaadana
2 asta aidʌsi tʌsai ʌgai tʌvaagiamu. Aidʌsi maiquiaa ii ʌSuusi tʌvaagiamu aagidi ʌgai
guvucadadʌcʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ gʌojootosa istumaasi gʌaagai isiduñiagi. Ʌgai ʌrʌgai vaa
ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu ʌSuusi ʌʌquioma abiaadʌrʌ.
3 Aidʌsi muu ʌSuusi ʌpamu duaaca dai ʌgai vaa divia dai vuidʌrʌ cʌquiva gʌojootosa dai
goo coobai tasai aitu didividitai. Poduucai maasitu ʌSuusi isduaaca. Dai aagadi ʌSuusi
gʌojootosa ismaasi siaaco tʌaanʌi Diuusi.
4 Aidʌsi quiaa daacatadai ʌSuusi gʌojootosa ʌʌmadu aagidi sai maiiimʌna
Jerusaleenaiñdʌrʌ, dai potʌtʌdai:
—NʌnʌracavuraiI aapimʌ asta siʌʌscadʌ ʌpʌdui ismaacʌdʌ gʌnaagidi Diuusi giñooga
isiʌpʌduñiagi, ʌgai vaa ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ.
5 Sʌʌlicʌdʌ ʌVuaana gʌnvapacoi suudagicʌdʌ mosʌʌpʌ chiʌʌqui tasaicʌdʌ vapacoñicamu
aapimʌ Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ sai ʌgai gʌnʌʌmadu daaca agai. Poduucai divimu Diuusi Ibʌadʌ
dai vʌʌscʌrʌ gʌnʌʌmadu aimʌrdamu —astʌtʌdai ʌSuusi.

———

6 Dai aidʌsi gʌnʌmpaidacatadai ʌgai Oliivosi giidiʌrʌ taidʌ ʌojootosicami itʌtʌdai ʌSuusi:
—Mamaatʌtuldiadami, ¿sivisi ʌrsiʌʌscadʌ vuvaida agai aapi ʌromamano vai camai-
tatʌaanʌiña ʌgai tanai Isireli dʌvʌʌriʌrʌ dai baiyoma aapi tʌaanʌdagi? —astʌtʌdai
ʌojootosicami.
7 Taidʌ ʌSuusi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ maitʌrʌnvʌʌtarʌ mʌsmaatʌcagi siʌʌscadʌ tomali istuigaco iduñiagi giñooca
istumaasi ʌʌgi ʌgai viaa sʌʌlicami siduñiagi.
8 Siʌʌscadʌ tʌvañiagi Diuusi Ibʌadʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu viaacamu aapimʌ guvucadadʌ dai
ñiooquimu giñvʌʌtarʌ siʌʌsi tami Jerusaleenʌrʌ ʌcaasi aipacoga sicooli Jerusaleena, siaaco
Judeea tʌʌgidu, dai gʌmai dʌvʌʌriʌrʌ vʌʌsi siaaco Samaalia tʌʌgidu dai asta mʌʌcasi oidigi
ugidʌrioma —astʌtʌdai ʌSuusi.
9 Aidʌsi caaagidi ʌSuusi imaasi tʌsai tʌvaagiamu. Dai quiaa tʌʌgigi ʌojootosicami tai divia
ʌmo icomai dai iiña ʌSuusi tai camaivaamioma tʌʌ ʌgai.
10 Dai quiaa tʌʌgigi ʌgai tʌvaagiamu dai todian duucai tʌʌ gooca cʌcʌʌli tooto yuucuscami
vai abaana guuca. Ʌgai dada aidʌsi quiaa tʌsadimi ʌSuusi tʌvaagiamu.
11 Dai potʌtʌdai:
—CʌcʌʌliI Galileeʌrʌ oidacami, ¿tuimʌsi mosguucacatai tʌvaagiamu nʌeeyi? ʌgai vaa
Suusi ismaacʌdʌ tʌsai tʌvaagiamu aapimʌ gʌnsaagidaiñdʌrʌ ʌpamu divimu poduucai
isducatai tʌʌgigi aapimʌ aidʌsi tʌsai ʌgai tʌvaagiamu —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.

———

12 Tai iji ʌojootosicami ami giidiaiñdʌrʌ Jerusaleenamu. Ʌgiidi miaanai cʌʌca Jerusaleena
parʌ goo miil vaan cʌisapi ʌʌsi.
13 Aidʌsi caaayi ʌgai JerusaleenʌrʌI goocua daama vaaquiʌrʌ tʌcaviaco tʌʌtʌsai. Ami
gʌnuuliñacatadai ʌPiiduru, Jacovo, Vuaana, AandʌrʌsiI, Piili, Tomás, Bartolomé, Mataivo,
ʌʌmadu Jacovo Alfeo maradʌ, ʌʌmadu Simuñi ismaacʌdʌ vuvaida ʌliditadai ʌromamano,
ʌʌmadu Uudasi Jacovo suculidʌ.
14 VʌʌscataiI ʌgai gʌnʌmpaidiña mamaadaragai vʌʌtarʌ, Suusi susuuculidʌ ʌʌmadu dai
María Suusi dʌʌdʌ ʌʌmadu dai aa ooqui ʌʌpʌ.
15 Ʌmo imidagai aidʌsi gʌnʌmpagi ʌvaavoitudadami tai saagida cʌquiva ʌPiiduru, ami
daraajatadai ʌmo siento dan ʌmo coobai oodami. Taidʌ ʌPiiduru potʌtʌdai:
16 —Giñaaduñi, poduucai gʌaagaitadai siʌpʌduñiagi ismaacʌdʌ ʌʌquioma aagai Davicaru
guvucadadʌcʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ. Davicaru aagai Uudasicaru. Uudasicaru ʌrʌgai ismaacʌdʌ
vuaa ʌgai ismaacʌdʌ maisapicami bʌʌcai ʌSuusi.
17 Daidʌ ʌrʌmoco gʌraduñicatadai dai viaacatadai sʌʌlicami gʌraa duiñdagʌrʌ.
18 Dai gasavʌʌli ʌmo dʌvʌʌrai ʌtumiñsicʌdʌ ismaacʌdʌ aa namʌqui ʌbaitʌguucacami
ʌUudasicaru soimaasi iduucai ʌgai. Tai Uudasicaru gʌsagia dai vaiguugu dai taapai
voocadʌ tai vuvaaja ijidʌ.
19 Aidʌsi maí JerusaleenʌrʌI oidacami Aselidama tʌʌtʌi ʌdʌvʌʌrai ismaacʌdʌ itʌiya ʌlidi
oodamicʌdʌ DʌvʌʌraiI ʌʌracʌrʌ.

20 Poduucai ooja Davicaru liivruʌrʌ Salmosi tʌʌgiducʌrʌ aagaitai Uudasicaru:
Ʌʌgi viʌʌna vaaquidʌ. Maitiipucana sioorʌ ami oidacagi.
Dai siʌmai bʌimu sʌʌlicamigadʌ.
Asduucai ooja Davicaru.
21 Tanai aatʌmʌ gʌrsaagida oidaga ʌʌmoco cʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌrʌʌmadu ajioopaiña vʌʌs tasai aidʌsi daacatadai ʌSuusi aatʌmʌ gʌrʌʌmadu.
22 Aidʌsi abiaadʌrʌ ʌVuaana vacoi ʌSuusi gʌrʌʌmadu ajioopaiña goovai asta aidʌsi tʌsai ʌgai tʌvaagiamu aatʌmʌ gʌrsaagidaiñdʌrʌ. Aliʌsi gʌaagai isgaaga aatʌmʌ ʌmoco goovai saagidaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ nʌidi isduaaca Suusi vaidʌ ʌraagiadamicana Suusi duaacaradʌ aatʌmʌ gʌrʌʌmadu —astʌtʌdai Piiduru.
23 Amaasi ʌco vuvaitu gooca. Ʌmoco Osee Barsavasi tʌʌgidu mai Justo aagaiña ʌʌpʌ. Dai ʌgʌmai Matiia tʌʌgidu.
24 Dai aduucai gamamagi:
—Aapi cʌliodami Diuusi gʌrooga, cʌʌ maatʌ vʌʌscatai iibʌadʌ. Gʌrtʌʌgidañi ismaacʌdʌ idi vʌgoocai ʌco vuusaitu aapi
25 sai bʌʌna sʌʌlicamigadʌ Uudasicaru dai gʌrsoicʌiña idi aa duiñdagiʌrʌ ismaacʌdʌ gʌrmaa aapi. Ʌgai ʌrDiuusi ootosadʌcatadai dai dagito gʌsʌʌlicamiga dai ii ami siaaco aʌcatadai aliʌ soimaasi iduucai —asduucai gamamagi.
26 Dai tʌcavi daitu ʌmo tumiñsi tai gamaitʌ Matiia. Dai otoma vʌʌna ʌbaivustaama dan ʌmoco ojootosicami.

2

———

1 Aidʌsi aayi ʌgʌʌ siaa duudagai Pentecostési tʌʌgiducʌdʌ mosʌmapʌcʌrʌ daraajatadai ʌvaavoitudadami vʌʌscatai ʌmapai.
2 Tai todian duucai gʌʌ caidatu tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpan caiti siʌʌscadʌ cavami ʌvʌʌrdagi dai vʌʌsiaʌcatai gigiduli ami quiiyʌrʌ siaaco daraajatadai ʌgai.
3 Amaasi gʌmaasitu ʌmo istumaasi taí maascami dai aipaco daama daraiva ismaacʌdʌ ami daraajatadai.
4 Tai divia Diuusi Ibʌadʌ dai vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ʌʌmadu daaca agai tai ʌgai gʌnaagacai ñiñio ʌma maa ñiooqui. Vʌʌscatai ñiñio ʌʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ maimaatʌcatadai ismaacʌdʌ maa Diuusi Ibʌadʌ.
5 Aidʌ Jerusaleenʌrʌ oidacatadai judidíu vʌʌsi aipadʌrʌ dai maiʌmo ñiooqui ñioocaitadai dai aliʌ siaa duutudai Diuusi.
6 Aidʌsi caʌ ʌgai isgʌʌ caidatu gʌnʌmpagi ami siaaco daraajatadai ʌvaavoitudadami dai maitʌʌ isducatai gʌntʌtʌʌgituagi caʌcatai isʌʌmadutai ñioocai ñiooquidʌcʌdʌ.
7 Dai vʌʌscatai vupuiirutuan tada dai aipaco gʌnaagidi:
—Goovai ismaacʌdʌ pomaa ñioocai ʌrGalileeʌrʌ oidacami.
8 ¿Dai ducatai aatʌmʌ ʌʌmadutai caʌ ʌʌgi gʌrñiooqui?
9 Tami daraaja oodami Partiaiñdʌrʌ, dai Meediaiñdʌrʌ, dai Elamaiñdʌrʌ, dai Mesapotaamiaiñdʌrʌ, dai Judeeaiñdʌrʌ, dai Capadusiaiñdʌrʌ, dai Poontoaiñdʌrʌ, dai Aasiaiñdʌrʌ,
10 dai Filijiaiñdʌrʌ, dai Panfiiliaiñdʌrʌ, dai Ejiipituaiñdʌrʌ, dai ʌʌmapʌcʌrʌaiñdʌrʌ Apilica vaasoñiomaiñdʌrʌ Sireñi. Tami daraaja ʌʌmoco Romaiñdʌrʌ ʌʌpʌ dai ʌʌmoco ʌrjudidíu vaavoitudaitai vaavoidaragadʌ ʌjudidíu dai aa gia ʌrjudidíu dʌʌdʌdʌ cascʌdʌ ʌrjudidíu goovai.
11 Tami daraaja ʌʌpʌ oodami Cʌrʌtʌaiñdʌrʌ, dai Araaviaiñdʌrʌ dai vʌʌscatai aatʌmʌ caʌ isgʌrñiooquicʌdʌ aagai gocʌcʌʌli istumaasi gʌgʌrducami istumaasi ʌʌgi Diuusi ivueeyi —ascaiti ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami dada.
12 Dai vupuiirutuan tada dai aipaco gʌntʌcacai daidʌ icaiti:
—¿Istuisi ʌpʌdui gomaasi? —ascaiti.
13 Dai aa mosparunai daidʌ icaiti:
—Aliʌ navaacoñi goovai cascʌdʌ pomaa ñioocai —ascaiti ʌoodami.

———

14 Amaasi guuquiva ʌbaivustaama dan gooca ojootosicami taidʌ ʌPiiduru gʌgʌrʌ ñioo daidʌ itʌtʌdai:
—Judeeʌrʌ oidacami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ oidaga maatʌvurai aapimʌ idi dai cʌʌgavʌr caʌca ismaacʌdʌ gʌnaagida iñaagai aanʌ.
15 Aatʌmʌ maitʌrnavaacoidadʌ mʌsducatai gʌntʌtʌʌgitoi aapimʌ. Tami oidacami mainavaacorʌi ʌʌqui quiaamoco tuustaamʌrʌ.

16 Idi ʌrʌgai ismaacʌdʌ aagidi Joeelicaru gʌrʌʌqui aaduñicaru. Ʌgai ʌrDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌcatadai dai pocaiti:
17 Pocaiti Diuusi: “Cayoga ugitʌcai oidigi divimu giñIbʌdaga dai ʌʌmadu daacamu vʌʌsi
oodami aipaco oidacami.
Vʌʌsi gʌnmaamara ñiooquimu aanʌ giñvʌʌtarʌ.
Dai gʌnmaamara cʌcʌʌli tʌʌgimu mui naana maasi istumaasi mainʌidi aa oodami.
Dai ñiooquida iñagai aanʌ ʌcʌcʌʌliocoidadʌ coosigadʌrʌ.
18 Amaasi ootosamu aanʌ giñIbʌdaga vai ʌʌmadu daacana giñpipiooñiga.
Siʌgai ñiooquimu aanʌ giñvʌʌtarʌ.
19 Tʌcavi tʌvaagiana gʌntʌʌgidamu aanʌ mui naana maasi istumaasi.
Dai oidigi daama gʌntʌʌgidamu aanʌ mui naana maasi ʌʌrai ʌʌmadu taí, ʌʌmadu gʌpi
cuubusi dai poduucai maatʌmu aapimʌ iscaugitia agai oidigi.
20 Tucaagamucamu gotasai. Dai masaadai moʌʌrai gʌduuñimu dai gooquiʌrʌ aimu istu-
igaco divia agai ʌtʌaanʌdami.
Dai vʌʌscatai siaa duutuada agai.
21 Amaasi vʌʌscatai ismaacʌdʌ giñdaanʌdagi cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu aanʌ”, ascaiti Diuusi.
Ascaiti Joeelicaru.
22 Caʌcavurai aapimʌ judidíu ismaacʌdʌ gʌnaagida iñagai aanʌ. Suusi ʌrNasareetʌrʌ
oidacamicatadai dai ʌgai ʌrʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maa Diuusi gʌʌ guvucadagai saidʌ iduuna
mui naana maasi gʌgʌrducami aapimʌ gʌnvuitapi dai idi maasicʌdʌ Diuusi gʌntʌʌgi isootoi
ʌSuusi. Vʌʌsi imaasi cʌʌ maatʌ aapimʌ.
23 Vʌʌscʌrʌ aidʌmʌsi gʌntʌʌgi ʌSuusi maisatugai aapimʌ dai tʌʌgi ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ
maisiaa duutudai Diuusi sai curusiaba siisana dai poduucai gatʌjai aapimʌ muaaragai.
Vʌʌsi imaasi camaatʌcatadai Diuusi. Ʌʌgi ʌgai capomaasi gʌtʌgito ʌʌqui abiaadʌrʌ sai
poduucai ʌpʌduuna.
24 Ʌgai vaa Diuusi ʌpamu duaacali ʌSuusi. Tomali ʌmo istumaasi maitistui issoobidagi
ʌSuusi isduaacagi, tomali muuquigami.
25 Dai aagai Davicaru ʌSuusi dai poduucai ooja:
Vʌʌscʌrʌ nʌidi aanʌ ʌcʌliodami Diuusi aanʌ giñʌʌmadu daja giñsʌʌlisa padʌrʌ.
Giñnuucada ʌgai vai tomali ʌmaadutai maisoimaasi giñvuiididi.
26 Cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ dai aagai ansai baigiñʌlidi.
Cascʌdʌ maiduaadicui aanʌ istuma daivuñiagi giñtuucugacʌdʌ siʌʌscadʌ muuquia aanʌ.
27 Dʌmos aapi giñDiuusiga maiviaamu giñibʌdaga aa coidadʌ ibʌadʌ saagida.
Dai maitidagito issiaa tuidiagi giñtuucuga.
Aanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ oigʌdai aapi.
28 Giñduaacaldamu aapi.
Aanʌ giñʌʌmadu aimʌrai aapi cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ.
Asduucai ooja Davicaru.
29 Giñaaduñi cʌʌga maatʌ aapimʌ siʌʌqui muu gʌraduñi Davicaru dai quiaa maasi
mʌsiaaco yaasa.
30 Davicaru ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌcatadai dai cʌʌga maatʌcatadai isDiuusi aagidi
vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ sai ʌmaadutai cajiudadʌ ʌrCristoca agai dai bʌjia agai Davicaru
sʌʌlicamigadʌ.
31 Idi vaa cʌʌga maatʌcatadai Davicaru nʌijadacan caitiña ʌʌquioma abiaadʌrʌ cascʌdʌ
aagaitadai ʌgai ʌSuusi duaacaradʌ daidʌ icaiti maiviimu Cristo Ibʌadʌ coidadʌ saagida
tomali maisiaa tuidimu tuucugadʌ.
32 Diuusi duaacali ʌgai vaa Suusi dai vʌʌscatai aatʌmʌ ʌrnʌijadami vʌʌsi imaasi.
33 Diuusi vaidacai ʌSuusi tʌvaagiamu sai sonuana daacana dai poduucai maa ʌmo gʌʌ
sʌʌlicami. Dai sivi ootoi ʌSuusi Diuusi Ibʌadʌ, poduucai isducatai gʌnaagidi ʌSuusi oogadʌ.
Vʌʌsi idi ismaacʌdʌ nʌidi aapimʌ dai caʌ Diuusi Ibʌadʌ idui.
34 Davicaru maitʌrʌgai ismaacʌdʌ tʌsai tʌvaagiamu. Ʌʌgi Davicaru icaiti:
Ʌcʌliodami Diuusi itʌtʌdai giñtʌaanʌdamiga:
“Daacañi giñsʌʌlisa padʌrʌ
35 asta siʌʌscadʌ cabaidui aanʌ vai camaitistuidiagi vaamioma gʌsasaayu”.
Ascaiti Davicaru.
36 Vʌʌsi judidíu sʌʌlicʌdʌ gʌaagai ismaatʌcamudai isʌgai vaa Suusi ismaacʌdʌ siisa
aapimʌ curusiaba cadaí Diuusi ʌgai saidʌ ʌrCristocana ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌda agai
oidigi daama —astʌtʌdai Piiduru.
37 Aidʌsi caʌ ʌgaa gomaasi aayi soiʌliaragai dai tʌcacai ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌgaa
ojootosicami:
—¿Tʌtumaa duuna? —ascaiti ʌoodami.
38 Amaasi ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Λma duucaiavʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada vai Diuusi gʌnoigʌldana vʌʌsi gʌnsoimaascamiga. Gʌnvapaconavurai aapimʌ vʌʌscatai Suusi sʌʌlicamigadʌcʌdʌ siDiuusi ootosamu gʌIbʌdaga vai gʌnʌʌmadu daacana.

39 Idi ñiooqui ʌraapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ʌʌmadu gʌnmaamara dai ʌgai ismaacʌdʌ mʌʌcasi daraaja dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌcʌliodami gʌrDiuusiga vapaida ʌlidio —astʌtʌdai ʌPiiduru.

40 Idi ñiooquicʌdʌ ʌʌmadu vaamioma aa ñiooquicʌdʌ ñioo ʌPiiduru dai cʌʌga maa ñiooqui dai potʌtʌdai:

—Cʌʌgacʌrʌavʌr vuvaaqui gʌʌgʌvituldaragadʌaiñdʌrʌ ʌoodami soimaasi ivuaadami —astʌtʌdai ʌPiiduru.

41 Poduucai tudo vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌʌgi ñiooquidʌ gʌnvapacoi. Aidʌ tasʌrʌ urava parʌ vaica miil oodami ʌgaa ismaacʌdʌ vaavoitudai.

42 Dai vʌʌscatai apiavaavoitudai istumaasi mamaatʌtuldiña ʌojootosicami. Dai ʌmo tʌgitoidagai viaacana dai gamamadaiña gʌnʌʌmpaiditai siuu duucu gaugia agadagi.

———

43 Daidʌ ivuaadana ʌojootosicami mui naana maasi gʌgʌrducami vai vʌʌscatai duduaadicuiña.

44 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudaitadai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga gʌnuraavacatadai dai ʌmapai viaacatadai gʌnvustuidaga.

45 Dai gaagaraiña gʌnvustuidaga dai ʌtumiñsi ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌcana. Isʌmaadutai vaamioma tʌgitocagi vaamioma maacaiña ʌgai.

46 Dai vʌʌs tasai gʌnʌmpaidiña ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu. Dai ʌmapai gacuaadana quiiquiʌrʌ baigʌnʌliaracʌdʌ dai tomali ʌmoco maivaamioma gʌducʌdʌ gʌʌlidiña.

47 Dai vʌʌscatai siaa duutudaiña Diuusi dai vʌʌsi oodami cʌʌgacʌrʌ nʌidiña dai vʌʌs tasai ʌmpaidimi Diuusi ismaacʌdʌ cacʌʌgacʌrʌ vuvaidimi ʌʌmadu ʌgaa ismaacʌdʌ cavaavoitudai.

3

———

1 Λmo imidagai coi gʌʌsʌco tasai tʌʌtʌidimitadai Piiduru ʌʌmadu Vuaana ʌmapai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu. Caaayi siuu duucu gamamadaiña ʌgai.

2 Vʌʌs tasai ami dadaʌjʌiña ʌmo cʌʌli. Λgai maitistutuidiña isaimʌrdagi poduucai vuusai ʌgai. Λgʌʌ quiuupaigadʌamu judidíu bʌʌ ajioopaiña aa, dai dadaasaiña quitaagiña cʌʌ tioodicʌrʌ tʌʌgiducana sai gataanʌiña tumiñsi oidicami ismaacʌdʌ vaapaquidagi ami.

3 Aidʌsi tʌʌ ʌcʌʌli soimaascʌdʌ ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana aidʌsi vaapaquia agaitadai ʌgai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu taí ʌmo oidicami.

4 Amaasi vui nʌnʌaava ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌcʌʌli taidʌ ʌPiidiru potʌtʌdai:

—Gʌrvuidʌrʌ iñʌnʌaava —astʌtʌdai.

5 Amaasi vui nʌnʌaava ʌcʌʌli poʌliditai isoida agai istumaasi.

6 Dʌmos ʌPiiduru potʌtʌdai:

—Maitan viaa tumiñsi vʌʌscʌrʌ gʌoidamu aanʌ istuma viaa. Suusi Cristo ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ oidacatadai guvucadadʌcʌdʌ cʌquivañi dai aimʌrda —astʌtʌdai ʌPiiduru.

7 Amaasi bʌi ʌPiiduru ʌcoocoadʌ novidʌ sʌʌlisa padʌrʌ dai vañigi. Tai bovasdʌrʌ guupucatu ʌʌcasodʌ ʌʌmadu tʌtʌaanasigadʌ.

8 Amaasi tʌca tual daa ʌgai dai cʌquiva. Dai gʌaagacai aimʌrai dai vaa ʌgaa ʌʌmadu ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu. Dai tuali dadaimi. Dai aliʌ cʌʌga ñiooquimi Diuusi vui.

9 Dai canʌiditai vʌʌscatai iscaaimʌrai dai cʌʌga ñioocai Diuusi vui aliʌ duduaadimu,

10 dai camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌʌgituagi tomali istʌiyagi nʌiditai iscadueeyi ʌcoocoadʌ. Cʌʌga maatʌcatadai ʌgai isʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ dadaʌjʌiña daida taanʌiña oidicami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu quitaagiña tioodicʌrʌ.

———

11 Caduaadʌcai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isaimʌrdagi mosʌʌmadu aimʌraiña ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana. Dai vʌʌsi ʌoodami camaitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌʌgituagi dai voopoi ami ʌgʌʌ quiuupaigadʌamu judidíu siaaco Solomoñi portaaligadʌ tʌʌgidu.

12 Dai tʌʌgacai ʌPiiduru isgʌnʌmpagi vʌʌscatai potʌtʌdai:

—Aapimʌ judidíu, ¿tuimʌsi gʌrnʌnʌidi ducami isaatʌmʌ ʌʌgi duaaidamudai idi cʌʌli dai imitu gʌrguvucadagacʌdʌ siʌpʌ cʌʌ tuutiacatai?

13 Baiyoma Suusi guvucadadʌcʌdʌ atdueeyi idi cʌʌli. Diuusi maa gʌmara Suusi ʌdaasicami ismaacʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai. Dai ʌgai vaa Diuusi ʌrDiuusigadʌcatadai ʌʌpʌ gʌraduñi Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru. Dai Suusi

ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ tʌʌgi aapimʌ dudunucami. Dai aidʌsi dagitua agaitadai Pilaato
ʌSuusi mosgajiaadʌrʌ vipieeyi aapimʌ.
14 Maiaagidi aapimʌ isdagitomudai ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌ tuiga dai maitʌrgʌpiʌr caatʌcami
baiyoma aagidi aapimʌ isdagitua ʌgai ʌmo gamuaacami.
15 Poduucai muaa aapimʌ ismaacʌdʌ gamaacai ibʌdagai utudui. Taidʌ Diuusi duaacali
ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ, vʌʌsiaʌcatai idi aatʌmʌ daraaja nʌijadami.
16 Ʌgai vaa Suusi guvucadadʌcʌdʌ bʌi guvucadagai idi cʌʌli ismaacʌdʌ nʌidi dai maatʌ
aapimʌ. Vaavoitudai aatʌmʌ dai idi cʌʌli Suusi guvucadadʌrʌ cascʌdʌ cacʌʌga dueeyi
goovai. Canʌidi aapimʌ iscadueeyi.
17 Giñaaduñi judidíu cʌʌga maatʌ aanʌ isaapimʌ ʌʌmadu gʌnbaitʌguucacamiga muaa
ʌSuusi maicʌʌga maatʌcatai mʌstuma vueeyi.
18 Poduucai baidui Diuusi ismaacʌdʌ ʌʌquiacoga aagai ñiñiooquituldiadamigadʌ. Ʌgai vaa
aagaitadai isaliʌ soimaa taata agaitadai ʌCristo.
19 Cascʌdʌ ʌma duucaiavʌr gʌntʌtʌʌgito aapimʌ dai aagoavʌr suuligi gosoimaa
voiyaiñdʌrʌ. Vaavoitudavurai Diuusi vai ʌgai gʌnoigʌldana vʌʌsi gʌnsoimaascamiga
amaasi ʌcʌliodami Diuusi baigʌnʌʌliatudamu.
20 Dai gʌnootosdamu Diuusi Suusi ʌpamu. Ʌgai vaa ʌrCristo ismaacʌdʌ ʌʌquiacoga ʌco
vuusaitu Diuusi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.
21 Vʌʌscʌrʌ tʌvaagiʌrʌ viimu Suusi Cristo asta siʌʌscadʌ baidui Diuusi vʌʌsiaʌcatai
istumaasi isducatai aagaitadai ʌʌquiacoga ʌñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ ʌʌgi ʌgai ʌco
vuvaitu.
22 Poduucai tudu ʌʌquiacoga potʌtʌdai Moseesacaru gʌraaduñicaru: “Ootosamu Diuusi
ʌmo ñiooquituldiadami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ vʌʌscatai aapimʌ gʌnaadunumʌ saagidaiñdʌrʌ
poduucai isducatai giñootoi ʌgai aanʌ. Ʌʌgiadavurai vʌʌsiaʌcatai istumaasi ʌgai
gʌnaagiadagi.
23 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ugititudamu Diuusi dai ʌco
vuvaidamu judidíu saagidaiñdʌrʌ”, astʌtʌdai Moseesacaru.
24 Poduucai tudu vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Samueli baigovacoga aagai istu-
maasi daivuñia agaitadai sivi.
25 Aapimʌ ʌrcajiudadʌ vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Dai vʌʌsi ʌñiooqui ismaacʌdʌ
ootoi Diuusi gʌñiñiooquituldiadamigacʌdʌ ʌraapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Dai vʌʌsi istumaasi is-
maacʌdʌ Diuusi baidui gʌnaaduñicaru ʌʌmadu ʌraapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Dai asta ismaacʌdʌ
aagidi Diuusi gʌraduñi Avraañicaru aidʌsi potʌtʌdai: “Aanʌ baiʌʌliatudamu vʌʌsi oodami
oidigi daama oidacami aapi gʌcajiudagacʌdʌ”.
26 Aidʌsi duaacali Diuusi gʌmara ʌʌpʌga gʌnootosi aapimʌ sai baigʌnʌʌliatudana mʌsai
aapimʌ camaisoimaasi ivuaadana —astʌtʌdai Piiduru.

4

———

1 Quiaa ñiooquiditadai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌoodami tai dada ʌpapaali judidíu
ʌʌmadu ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ sandaaru ʌʌmadu ʌsaduseo. Ʌsaduseo ʌrʌgai
ismaacʌdʌ maivaavoitudai duaacaragai.
2 Dai aliʌ baacoi vʌʌscatai mamaatʌtulditai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌoodami isdu-
aacaradʌcʌdʌ ʌSuusi camaatʌ vʌʌscatai isoidaga duaacaragai coidadʌ vʌʌtarʌ.
3 Amaasi vui ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai casi ʌrurunococatadai dai ca-
maiaʌcatadai uruñi isbai duñiagi dudunucamiʌrʌ cascʌdʌ cuu ʌgai asta siaadiqui.
4 Muidutai ʌgai ismaacʌdʌ gʌntʌgito caʌ ʌñiooqui vaavoitu. Vʌʌsi ismaacʌdʌ vaavoitu
baitoma aayi taan miil, gocaaqui aayi goʌʌ cʌcʌʌli.
5 Dai siaadiqui gʌnʌmpagi Jerusaleenʌrʌ vʌʌsi ʌdudunucamigadʌ ʌjudidíu ʌʌmadu
ʌpipiscali ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ.
6 Dai ami daacatadai ʌʌpʌ Aanasi baitʌcʌaacamigadʌ papaali, judidíu ʌʌmadu
Caifási, ʌʌmadu Vuaana, ʌʌmadu Alijandʌro, ʌʌmadu vʌʌsi ismaacʌdʌ ʌraaduñdʌ
ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali.
7 Dai vaí ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai ʌraana tuutui dai tʌcacai:
—¿Tuma guvucadagaicʌdʌ dai voorʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ ivueeyi aapimʌ gomaasi?
—astʌtʌdai ʌgai.
8 Amaasi Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌPiiduru taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Dudunucamigadʌ dai pipiscaligadʌ judidíu
9 sivi casi gʌrtʌcacai aapimʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuusai idi cʌʌli coocoadʌ dai isducatai
dueeyi goovai.

10 Aapimʌ gʌnvuitapi aagamu aatʌmʌ vai maatʌna vʌʌscatai Isireliʌrʌ oidacami. Idi cʌʌli
vʌʌscatai aapimʌ gʌnvuitapi cʌʌca caduaadʌcatai Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ. Ʌgai ʌrʌgai
vaa ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ oidacatadai dai aapimʌ siisa curusiaba tai Diuusi duaacali
coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
11 ʌSuusi ʌpan ducami ʌodai ismaacʌdʌ siooma gʌaagai ʌmo vaaqui vʌʌtarʌ dai aapimʌ
ʌpan ducami ʌbaabaquitadami ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa ʌodai.
12 Diuusi ootoi ʌSuusi Cristo oidi daama sai ʌʌgi ʌgai viaacana guvucadagai iscʌʌgacʌrʌ
vuviaadagi vʌʌsi oodami oidi daama oidacami. Maitiipu ʌmai vʌʌsi oidigʌrʌ ismaacʌdʌ
viaa guvucadagai iscʌʌgacʌrʌ vuviaadagi oodami —astʌtʌdai ʌPiiduru.
13 Amaasi tʌʌ ʌdudunucami ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai maatʌ tʌʌ isʌcʌcʌʌli maitʌvʌpi
daraiva oojiʌrʌ dai maitʌrmamaatʌtuldiadami dai vʌʌscʌrʌ maiduduaadimu ñiñio. Daidʌ
ʌdudunucami maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgituagi. Dai amaasi maatʌ tʌʌ sidi ʌrʌgai ismaacʌdʌ
ʌʌmadu ajioopaiña ʌSuusi.
14 Dai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ cadueeitadai ami ʌʌmadu cʌaacatadai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana
cascʌdʌ maitistutuiditadai ʌdudunucami isvuidʌrʌ ñioocada tomali ʌmo ñiooqui.
15 Daidʌ ʌdudunucami ʌʌgi gaaataga ʌliditadai cascʌdʌ ootoi ʌojootosicami sai vu-
vaacʌna ʌmpaidaragiaiñdʌrʌ,
16 daidʌ icaiti:
—¿Tʌduuna gocʌcʌʌli? Cʌʌ maatʌ vʌʌscatai Jerusaleenʌrʌ oidacami sidʌ idui gocʌcʌʌli idi
istumaasi gʌducami dai maitistutuidi aatʌmʌ ispotʌiyagi ismaitʌrvaavoi.
17 Ʌbʌʌcatamu aatʌmʌ vai sivi abiaadʌrʌ camaiaagidiña goovai tomali ʌmaadutai istu-
maasi ivuaadana ʌSuusi dai istumaasi gamamaatʌtuldiña ʌgai vai camaivaamioma aipaco
imʌna idi maasi —ascaiti ʌdudunucami.
18 Amaasi vaí ʌdudunucami ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana dai aagidi sai camaiaagaiña
istumaasi ivuaadana ʌSuusi dai mamaatʌtuldiña.
19 Dʌmos aa noragi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuma tʌtʌgitoi aapimʌ baisi ʌrcʌʌgai Diuusi vʌʌtarʌ isgʌnʌʌgida aatʌmʌ aapimʌ dai
maiʌʌgidagi Diuusi?
20 Mosmaibaiga ismaiaaga aatʌmʌ tʌstuma nʌidi aatʌmʌ dai caʌ —astʌtʌdai ʌPiiduru
ʌʌmadu ʌVuaana.
21 Baitoma vʌʌsi ʌoodami cʌʌga ñiñio Diuusi vʌʌtarʌ duaadʌcai ʌcoocoadʌ cascʌdʌ
ʌdudunucami aliʌ ʌʌbʌiditadai ʌoodami cascʌdʌ maitʌpʌnʌʌlidi isgʌviaarsagi ʌPiiduru
ʌʌmadu ʌVuaana dai mosʌbʌqui dai dagito sai iimʌna.
22 Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ cadueeyi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ viaacatadai vaamioma isgoo
coobai uumigi.

———

23 Amaasi cadagitocai ʌgai ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana ʌgai mosiji mʌʌca siaaco daraa-
jatadai ʌaaduñdʌ dai vʌʌsi aagidi istʌtʌdai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu judidíu
pipiscali.
24 Aidʌsi caʌ ʌgai imaasi vʌʌscatai ʌmapai daanʌi Diuusi daidʌ icaiti:
—Gʌrcʌliodamiga Diuusi, aapiapʌ ʌrDiuusi ismaacʌdʌ idui tʌvaagi dai dʌvʌʌrai dai gʌʌ
suudagi dai vʌʌsi istumaasi.
25 Gʌpiooñiga Davicaru aagai istumaasi aagidi aapi sai aagana dai pocaiti:
¿Tuisidʌ bacocoi vʌʌsi oodami naana maasi ñioocadami Diuusi vui?
¿Dai tuisi tʌtʌgitoi ʌoodami mui naana maasi maicʌcʌʌgaducami?
26 ʌraraí oidigi daama oidacami ʌʌmadu aa baitʌguucacami gʌnʌmpagi dai ñiooquiada agai
Diuusi ʌʌmadu Cristogadʌ.
27 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istanai Jerusaleenʌrʌ gʌnʌmpagi Eroodʌsi ʌʌmadu Ponsio Pilaato
ʌʌmadu judidíu dai aa ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai vuidʌrʌ suuli gʌmara Suusi ismaacʌdʌ
maisoimaasi idui dai ʌco vuusaitu aapi gʌrDiuusiga.
28 Gomaasicʌdʌ idui ʌgai vʌʌsiaʌcatai ismaacʌdʌ ipʌli aapi gʌrDiuusiga siʌpʌduñiagi.
29 Sivi gʌrgʌviarsa agaitadai ʌdudunucami cascʌdʌ gʌrmaacañi aatʌmʌ gʌpipiooñiga
guvucadagai tʌtai ñioocadagi gʌñiooqui maisiu duaadimudacʌdʌ.
30 Dai duduaaididagi ʌcoococoidadʌ gʌguvucadagacʌdʌ daidʌ ivuaadagi istumaasi
gʌgʌrducami gʌmara Suusi guvucadadʌcʌdʌ. Ʌgai vaa Suusi ʌrgʌʌco vuusaida aapi —as-
caiti ʌaaduñdʌ vaavoitudadami.
31 Aidʌsi canaato mamagi ʌgai gigivuli ʌquii siaaco daraajatadai ʌgai tai divia Diuusi
Ibʌadʌ vʌʌscatai ʌʌmadu dai poduucai maiduduaadicuitai aagaiña ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.

———

32 Dai camuiducatadai vaavoitudadami dai vʌʌscatai viaacatadai ʌmo tʌgitoidagai. Dai
vʌʌscatai ʌmapai viaacatadai gʌnvustuidaga cascʌdʌ tomali ʌmaadutai maiaagaiña siʌgai
ʌrtuidadʌ ʌmo istumaasi.
33 Vʌʌscatai ʌojootosicami apiaaagaiña siooma guvucadagaicʌdʌ Suusi duaacaragadʌ vai
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña vʌʌscatai.
34-35 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ viaacatadai dʌdʌʌvʌrai isbaabaqui ʌʌpʌ gaagaraiña ʌgai dai
vuaapaiña ʌtumiñsi. Dai maacaiña ʌgai ʌojootosicami ʌtumiñsi. Ʌtumiñsi ʌrvʌʌscatai
vʌʌtarʌcana. Isʌmaadutai vaamioma tʌgitocagi vaamioma maacaiña ʌgai cascʌdʌ
vʌʌscatai viaacana istumaasi tʌgito.
36 Dai ami ʌgai ʌʌmadu daacatadai ʌmo cʌʌli Levícaru cajiudadʌ ʌgai Osee tʌʌgiducatadai.
Ʌgai ʌrSipiliʌrʌ vuusaicami. Taidʌ ʌojootosicami Bernabé tʌʌtʌi ismaacʌdʌ itʌiya ʌlidi ʌmo
baiʌliatudadami.
37 Ʌgai gagaara ʌmo dʌvʌʌrai ismaacʌdʌ viaacatadai ʌgai dai vuaapi ʌtumiñsi
ʌojootosicami.

5

———

1 Dai ami daacatadai ʌʌpʌ ʌmai cʌʌli Ananiiasi tʌʌgiducami dai Safira tʌʌgiducatadai
ooñigadʌ. Dai vʌgoocatai viaacatadai ʌgai ʌmo dʌvʌʌrai dai gagaara.
2 Ʌcʌʌli aa maa ʌtumiñsi ʌojootosicami ducami iscavʌʌsi tʌʌgidamudai dai viidadʌ viaa
ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ. Dai ʌooñigadʌ maatʌcatadai ʌʌpʌ.
3 Amaasi itʌi ʌPiiduru:
—¿Ananiiasi tuipʌsi dagito isvaquiagi ʌDiaavora gʌibʌdagʌrʌ dai gʌyaatagitu Diu-
usi Ibʌadʌ vui? Aapi aa viaa tumiñsi ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ mʌsmaacʌdʌ gʌaa namʌqui
gʌdʌvʌʌragacʌdʌ.
4 ¿Maitisi ʌrvaavoi isaapi ʌrgʌtuidacatadai ʌdʌvʌʌrai? Dai aidʌpʌsi gagaara ʌdʌvʌʌrai
¿maitisi ʌrvaavoi isaapi ʌrgʌtuidacatadai ʌtumiñsi? ¿Tuipʌsi podui? Yaatagi aapi Diuusi
maisiu oodami —astʌtʌdai ʌPiiduru.
5 Moscaʌ ʌAnaniiasi gomaasi dai muucucatai gʌi. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ maí gomaasi
sʌʌlicʌdʌ duduaadimu.
6 Amaasi dada ʌʌmoco gʌgʌʌli dai cʌʌga biisa ʌmuuquiadʌ dai bʌʌcai dai yaasa.
7 Vaica ooracʌdʌ vaa Ananiiasi ooñigadʌ maimaatʌcatai ʌgai istumaasi ʌpʌdui cu-
naadʌcʌdʌ.
8 Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Giñaagidañi, ¿ʌcaaquicʌdʌ mʌsgagaara ʌdʌvʌʌrai? —astʌtʌdai ʌPiiduru.
—Ʌjʌ, ʌcaaquicʌdʌ —astʌtʌdai ʌooqui.
9 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi pomaasi gʌntʌtʌgito aapimʌ isyaatagidagi Diuusi Ibʌadʌ? Quiidigaiñdʌrʌ
iimʌi ismaacʌdʌ bʌʌcai dai yaasa gʌcuna. Dai sivi aapi gʌbʌʌquia agai ʌʌpʌ —astʌtʌdai
ʌPiiduru.
10 Tai ʌgai otoma muu dai ʌʌcasodʌ abaana gʌi ʌgai ʌPiiduru. Amaasi vaapa ʌgʌgʌʌli dai
tʌʌ ʌooqui muuquiadʌ dai vuusaitu dai mʌʌ yaasa cunadʌ abaana.
11 Tai aliʌ duduaadimu ʌvaavoitudadami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ maí gomaasi.

———

12 Mui istumaasi gʌgʌrducami ivuaadana ʌojootosicami ʌoodami saagida dai vʌʌscatai
gʌnʌmpagi ami ʌgʌʌ quiuupiʌrʌ siaaco Salomoñi portaaligadʌ tʌʌgidu.
13 Tomasi tomali ʌmaadutai maitipʌliditadai isgʌnʌmpaidagi ʌvaavoitudadami ʌʌmadu
vʌʌscʌrʌ cʌʌga ñioocaitadai ʌgai vʌʌtarʌ.
14 Muidutai cʌcʌʌli ʌʌmadu ooqui vaavoitu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami.
15 Amaasi vuvaitu ʌoodami coococoidadʌ caayana dai vopoicariʌrʌ tuaa dai vapaa-
cosiʌrʌ sai siuu duucu daivuñiagi ʌPiiduru sai tomasi mosʌcaasi ʌʌcagidʌ aʌna tomasi
ʌmaadutai daama.
16 Vʌʌsi miimianai aali quiiquiaiñdʌrʌ daivimi muidutai Jerusaleenʌrʌ vuucati cooco-
coidadʌ ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ aliʌ soimaa taatamituldi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ tai
vʌʌscatai dudueeyi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.

———

17 Amaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu ʌʌmadu vʌʌsi ʌsaduseo ismaacʌdʌ
uraavacatadai ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali vui baacoi ʌojootosicami.
18 Dai vui ʌgai dai maamaisa.
19 Dʌmos tucarʌ divia ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai cuucupioco cuucuparagadʌ
ʌmaisacarui dai vuvaitu ʌojootosicami daidʌ itʌtʌdai:

20 —Iimivurai dai ᴧgᴧᴧ quiuupaigadᴧrᴧ judidíu guuquiva dai ami aagida ᴧoodami isducatai istutuidi ᴧgai isoidacagi vᴧᴧscᴧrᴧ Diuusi ᴧᴧmadu —astᴧtᴧdai.
21 Amaasi caᴧcai ᴧojootosicami imaasi, siaadiqui ᴧᴧqui vaapa ᴧgᴧᴧ quiuupaigadᴧrᴧ judidíu dai aagidi ᴧoodami Diuusi ñiooquidᴧ.

———

Vaidᴧ ᴧbaitᴧcᴧaacamigadᴧ papaali ᴧᴧmadu ismaacᴧdᴧ uraavacatadai poᴧliditadai isquiaa maisacariᴧrᴧ daraajatadai ᴧojootosicami cascᴧdᴧ ᴧmpagi ᴧgai ᴧvaamioma tᴧtᴧaanᴧdami. ᴧgai ᴧrpipiscali judidíu. Dai gooquiᴧrᴧ ootoi sandaaru sai vuaapana maisacaruiñdᴧrᴧ ᴧojootosicami.
22 Aidᴧsi aayi ᴧsandaaru maisacariᴧrᴧ maitᴧᴧ ᴧojootosicami,
23 dai ᴧpamu aa suuli dai mᴧᴧ potᴧtᴧdai:
—Cᴧᴧga cuucupi vᴧᴧsi cuucuparagadᴧ ᴧmaisacarui dai vuidᴧrᴧ guuca ᴧsandaaru dai nuucada. Amaasi cupioco ᴧgai tᴧtai tomali ᴧmoco maitᴧᴧ tuucavi —astᴧtᴧdai ᴧsandaaru.
24 Amaasi caᴧcai imaasi ᴧbaitᴧcᴧaacamigadᴧ ᴧgᴧᴧ quiuupiᴧrᴧ sandaaru ᴧᴧmadu ᴧbaitᴧcᴧaacamigadᴧ papaali judidíu ᴧᴧmadu aa papaali tᴧtᴧaanᴧdami aipaco gᴧntᴧcacai daidᴧ icaiti:
—¿Istumaasi daivuñia agai vᴧᴧsi gomaasicᴧdᴧ? —ascaiti.
25 Tai amaasi divia ᴧmo cᴧᴧli dai potᴧtᴧdai:
—ᴧcᴧcᴧᴧli ismaacᴧdᴧ maamaisa aapimᴧ ᴧgᴧᴧ quiuupaigadᴧrᴧ judidíu guucacatai mamaatᴧtuldi ᴧoodami —astᴧtᴧdai ᴧcᴧᴧli.
26 Amaasi ii ᴧbaitᴧcᴧaacamigadᴧ ᴧgᴧᴧ quiuupiᴧrᴧ sandaaru ᴧᴧmadu sandaaru dai vuaa. Dᴧmos aliᴧ ᴧᴧbᴧiditadai ᴧsandaaru ᴧoodami ismaicarsagi ᴧgai cascᴧdᴧ maisoi vuimi ᴧojootosicami.
27 Amaasi vuaa dai vuitapi tuutui ᴧvaamioma tᴧtᴧaanᴧdami taidᴧ ᴧbaitᴧcᴧaacamigadᴧ papaali judidíu potᴧtᴧdai:
28 —Sᴧᴧlicᴧdᴧ gᴧndaí aatᴧmᴧ mᴧsai camaitaaagidiña Suusi Cristo mamaatᴧtuldaragadᴧ. ¿Mostuma dui aapimᴧ? Camaatᴧtuli aapimᴧ vᴧᴧsi Jerusaleenᴧrᴧ oidacami gᴧnmamaatᴧtuldaraga. Dai aatᴧmᴧ gᴧpiᴧrᴧ gᴧrsususuuligai gᴧmuaatudacai ᴧcᴧᴧli ismaacᴧdᴧ Suusi aagai aapimᴧ —astᴧtᴧdai ᴧbaitᴧcᴧaacami.
29 Amaasi ᴧPiiduru ᴧᴧmadu aa ojootosicami ismaacᴧdᴧ oi ᴧgᴧᴧ quiuupiaiñdᴧrᴧ ñiñio daidᴧ itᴧtᴧdai:
—Aliᴧsi gᴧaagai isᴧᴧgida aatᴧmᴧ Diuusi ᴧᴧpᴧga sioodami.
30 Aatᴧmᴧ quiaa vaavoitudai gᴧraaduñicaru Diuusigadᴧ. ᴧgai ᴧpamu duaacali ᴧSuusi. ᴧSuusi ᴧrᴧgai ismaacᴧdᴧ gatᴧjai aapimᴧ curusiaba siisaragai dai muaaragai.
31 Tai tᴧvaagiamu vañigi Diuusi ᴧSuusi dai sᴧᴧlisa padᴧrᴧ daí saidᴧ ᴧrtᴧaanᴧdamicana daidᴧ ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadamicana vaidᴧ istuidᴧna aatᴧmᴧ judidíu isᴧma duucai gᴧrtᴧtᴧgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai poduucai gᴧroigᴧldamu Diuusi gᴧrsoimaascamiga.
32 Dai vᴧᴧsi imaasi ᴧrnᴧijadami aatᴧmᴧ ᴧᴧmadu Diuusi Ibᴧadᴧ ismaacᴧdᴧ ootoi Diuusi sai vᴧᴧscatai ᴧᴧmadu daacana ismaacᴧdᴧ ᴧᴧgiditai caᴧ —astᴧtᴧdai ᴧPiiduru.
33 Amaasi caᴧcai ᴧgaa gomaasi aliᴧ baacoi dai cooda ᴧliditadai.
34 Amaasi cᴧquiva ᴧmo sonᴧrᴧ cᴧaacami Gamalieli tᴧᴧgiducami. ᴧgai ᴧrᴧmo fariseo daidᴧ ᴧrmamaatᴧtuldiadami Diuusi sᴧᴧlicamigadᴧ. Dai vᴧᴧsi ᴧoodami aliᴧ siaa duutudaiña. Dai ᴧgai gatᴧjai mᴧsai vuvaidana laachi ᴧojootosicami.
35 Dai otoma potᴧtᴧdai ᴧgai ᴧgaa tᴧtᴧaanᴧdami:
—Giñaaduñi, aatᴧmᴧ ᴧrjudidíu, gᴧntᴧgitovᴧr nᴧida mᴧsduñiagi gocᴧcᴧᴧli.
36 Gᴧntᴧgitovurai aapimᴧ catᴧvᴧpi ᴧpᴧdui isoidacatadai ᴧmo cᴧᴧli Teudasi tᴧᴧgiducami. Dai pocaititadai saidᴧ ᴧrᴧmo cᴧᴧli gᴧᴧ guvucadagai viaacami tai oí maaco siento cᴧcᴧᴧli. Mᴧtai muaa. Tai vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ oidatucuitadai vᴧᴧsi aipaco iji. Dai vᴧᴧsi ugidagai.
37 Dai gooquiᴧrᴧ aidᴧsi gatᴧjai ᴧgᴧᴧ tᴧaanᴧdami ᴧcaldaragai oodami oidacatadai ᴧmai cᴧᴧli Uudasi tᴧᴧgiducami ᴧgai ᴧrGalileeᴧrᴧ oidacamicatadai. Tai muidutai oí. Mᴧtai muaa ᴧᴧpᴧ. Dai vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ oidatucuitadai aipaco iji.
38 Cascᴧdᴧ aanᴧ angᴧnaagidi mᴧsai dagitona idi cᴧcᴧᴧli. Maitavᴧr oiñiada. Siᴧduñiada gomaasi ᴧrᴧmo istumaasi ismaacᴧdᴧ ivueeyi oodami vᴧᴧsi ugitimu goovai.
39 Siᴧduñiaada gomaasi ᴧrᴧmo istumaasi ismaacᴧdᴧ ivueeyi Diuusi siaadᴧrᴧ istuidᴧcai ugititudana aapimᴧ. Gᴧntᴧgitovᴧr nᴧida maisiu soimaasi ivuaada Diuusi vui —ascaiti Gamalieli.
40 Tai vᴧᴧscatai bai aa isducatai aagidi ᴧGamalieli. Amaasi vaí ᴧgai ᴧojootosicami. Dai gᴧviaacarai sai camaivaamioma ñioocaiña Suusi vᴧᴧtarᴧ. Dai gooquiᴧrᴧ dagito sai iimᴧna.
41 ᴧojootosicami vuvaacᴧcai vuitapiaiñdᴧrᴧ ᴧvaamioma tᴧtᴧaanᴧdami baigᴧnᴧliatugai dagitocai Diuusi issoimaa taatagi ᴧgai gaaagiditai ᴧSuusi mamaatᴧtuldaragadᴧ.

42 Dai vʌʌs tasai gamamaatʌtuldiña ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai quiiquiʌrʌ dai
gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuusaitu saidʌ ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuvi-
adamicana.

6

———

1 Amaasi tuigaco vaamioma muidaimi ʌvaavoitudadami dai ʌgai ismaacʌdʌ ñioocaitadai
giliego ñiooquidʌ aagidi ʌojootosicami sai ʌgai ismaacʌdʌ ñioocaitadai judidíu ñiooquidʌ
maicʌʌga oidi cuaadagai ʌvipiuudu giliego gataacogiditai cuaadagai vʌʌs tasai.
2 Taidʌ ʌbaivustaama dan gooca ojootosicami aagidi ʌvaavoitudadami sai
gʌnʌmpaidana dai potʌtʌdai:
—Maitʌaagai isdagitocai gaaagiada aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ, cascʌdʌ maitistutuidi
aatʌmʌ isgʌntaacogiadagi cuaadagai.
3 Cascʌdʌ gʌraaduñi, gaagavurai aapimʌ cuvaracami cʌcʌʌli gʌnsaagidaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ
sastuduga dai ʌʌgiadagi Diuusi Ibʌadʌ dai vʌʌscatai siaa duutuadagi dai nuucatulda idi aa
duiñdagai.
4 Aatʌmʌ apiagamamadada ragai dai apiagamamaatʌtuldiada ragai Diuusi ñiooquidʌ
—astʌtʌdai ʌgai.
5 Tai vʌʌscatai bai aa dai nʌidacai ʌco vuusaitu Tiivañi ʌgai aliʌ cʌʌga vaavoitudai dai
ʌgidi Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu Piili, ʌʌmadu Porocoro, ʌʌmadu Nicanoro, ʌʌmadu Tiimoñi,
ʌʌmadu Parameenasi, ʌʌmadu Micuraasi ʌmo cʌʌli Antioquiiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ
ʌʌquioma vaavoitudaiña judidíu vaavoidaragadʌ dai sivi cavaavoitudai Suusi Cristo.
6 Mʌtai vʌʌscatai vaidacai siaaco daraajatadai ʌojootosicami tai ʌgai gamamaagi dai
daama darai gʌnnoonovi.
7 Dai vʌʌsi aipaco ii Diuusi ñiooquidʌ. Jerusaleenʌrʌ vaamioma muidaimi
ʌvaavoitudadami dai muidutai ʌpapaali judidíu vaavoitu ʌʌpʌ.

———

8 Tiivañi ʌrʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai. Dai ʌgai viaacatadai guvu-
cadadʌ Diuusi Ibʌadʌ. Cascʌdʌ ivuaadana ʌgai mui naana maasi gʌgʌrducami ʌoodami
saagida.
9 Amaasi dada ʌʌmoco cʌcʌʌli ʌmo judidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ. Ʌquiuupai ʌrcʌcʌʌli
vʌʌtarʌcatadai ismaacʌdʌ ʌʌquioma aa oodami gʌnsosoiga duucai viaacana dai sivi
camosajioopaitadai ʌgai, dai aa Sireñiaiñdʌrʌ, dai Alijandʌriaiñdʌrʌ dai Silisiaiñdʌrʌ, dai
Aasiaiñdʌrʌ dai aliʌ ñiñio ʌTiivañi vui.
10 Tiivañi ñioocaitadai maatʌdagaicʌdʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi Ibʌadʌ, cascʌdʌ camaitistu-
tuiditadai ʌgaa isvaamioma vuidʌrʌ suuligiagi.
11 Amaasi ʌgaa aa namʌqui aa sai potʌʌna sai caʌ ʌgai isTiivañi soimaa ñioocai
Moseesacaru mamaatʌtuldaragadʌ vui dai Diuusi vui.
12 Dai poduucai sisiolitu ʌgai ʌoodami ʌʌmadu ʌpipiscali, ʌʌmadu ʌmamaatʌtuldiadami
Diuusi sʌʌlicamigadʌ. Dai vʌʌscatai vuidʌrʌ suuli ʌTiivañi. Dai bʌi. Dai bʌʌcai ʌvaamioma
tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌjudidíu vuidʌrʌ.
13 Amaasi ʌʌpʌpʌ gaa ʌgai aa yaatavogami saidʌ itʌʌna:
—Idi cʌʌli vʌʌscʌrʌ vui ñioocaiña ʌgʌʌ quiuupai siaaco siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi. Dai
vʌʌscʌrʌ vuidʌrʌ caatʌcana Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
14 Caʌatʌta aatʌmʌ iscaiti Tiivañi sai ʌSuusi ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ oidacatadai daituda
agaitadai ʌgʌʌ quiuupai. Dai gʌrmaatʌtulda ʌlidi ʌmamaasi vaavoidaragai ismaacʌdʌ
maiʌpa maasi ismaacʌdʌ gʌrvii Moseesacaru —ascaiti ʌyaatavogami.
15 Amaasi ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai tʌʌgacai
ʌTiivañi gʌntʌgito tʌʌ isʌpa maasi vuivasadʌ ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ.

7

———

1 Amaasi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu itʌtʌdai ʌTiivañi:
—¿Baisi ʌrvaavoi vʌʌsiʌcatai imaasi? —astʌtʌdai.
2 Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Cʌʌga baigiñʌliaracʌdʌ gʌnnʌidi aanʌ aapimʌ giñaaduñi ʌʌmadu tʌtʌaanʌdami.
Giñcaʌcavurai. Diuusi gʌrooga ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma viaa guvucadagai istomali
ʌmo ʌmai. Dai gʌmaasitu gʌraduñi Avraañicaru vuitapi aidʌsi quiaa oidacatadai ʌgai
Mesopotaamiʌrʌ aidʌsi maiquiaa ii ʌgai Araanamu dai mʌʌca oidaca agai.
3 Dai potʌtʌdai: “Dagitoñi gʌdʌvʌʌraga ʌʌmadu vʌʌsi gʌaaduñi dai imi nai aanʌ
gʌtʌʌgidana oidigi pʌsiaaco oidacagi”, astʌtʌdai Diuusi ʌAvraañicaru.

4 Taidʌ ʌAvraañi vuusaidʌ Calideeaiñdʌrʌ dai ii Araanamu dai ami oidaca agai. Tai
gooquiʌrʌ muuidʌ oogadʌ. Tai vuaa Diuusi ʌAvraañi tami idi dʌvʌʌriʌrʌ siaaco oidaga
aapimʌ sivi.
5 Dai maioi tomalaachi dʌvʌʌrai tami tomali siaaco cʌisa ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ caaagiditadai
Diuusi isoida agai. Sai siʌʌscadʌ muquiaa ʌgai saidʌ ʌrcajiudadʌ vʌʌtarʌca agai. Aidʌ
ʌAvraañi maiquiaa maamaracatadai.
6 Dai aagidi ʌʌpʌ Diuusi ʌAvraañi sai cajiudadʌ oidaca agai mʌʌcasdʌrʌ oidacami duucai
gadʌvʌʌragana dai sai soiduucai oidaca agai dai mʌsai soiduucai nʌijada agai ʌgai maaco
siento uumigi.
7 Dai potʌtʌdai Diuusi ʌʌpʌ: “Soimaa taatatuldamu aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ tʌaañia agai aa
duiñdagai gʌnsosoiga duucai dai gooquiʌrʌ vuvaaquimu gʌcajiudaga abiaadʌrʌ dai giñsiaa
duutuadamu ʌgai idi dʌvʌʌriʌrʌ”, astʌtʌdai Diuusi.
8 Diuusi baidui ʌmo ñiooqui Avraañicaru ʌʌmadu. Dai tʌjai sai iquiitʌna gʌtuucuga dai
poduucai tʌgitocana ismaacʌdʌ aagidi Diuusi. Cascʌdʌ aidʌsi vuusai Isaacaru Avraañicaru
maradʌ bo mamacova tasaicʌdʌ poduucai iquiitʌ Avraañicaru Isaa ʌʌpʌ, dai poduucai
idui ʌʌpʌ Isaacaru gʌmara Jacocaru dai Jacocaru podui ʌʌpʌ ʌbaivustaama dan gooca
gʌmaamara ismaacʌdʌaiñdʌrʌ vuvaaja vʌʌsi judidíu.
9 Gʌraduñi Jacocaru maamaradʌ aliʌ cʌʌdai gʌnsuculi Osee cascʌdʌ gagaali ʌgai ʌOsee aa
cʌcʌʌli sibʌaadʌrʌ oidacami tai ʌgai bʌʌcai ʌOsee Ejiipitu dʌvʌʌriamu dai gagaali Potifara.
10 Dai ʌgai aliʌ soimaa taatamituldiña ʌOsee dai maisa. Dai vʌʌscʌrʌ Diuusi ʌʌmadu daa-
catadai ʌOsee dai cʌʌgacʌrʌ vuusaitu maisacaruaiñdʌrʌ, dai maa saituducami tʌgitoidagai.
Paraoñi cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai ʌOsee, Diuusi poduucai ipʌli cascʌdʌ. Paraoñi ʌrraí Ejiipitʌrʌ
dai daí ʌgai ʌOsee ali mooyi sai soiña tʌaanʌliña ami dʌvʌʌriʌrʌ dai Paraoñi quiidiʌrʌ ʌʌpʌ.
11 Amaasi divia gʌʌ biuugigai tai aliʌ soimaa taata Ejiipitʌrʌ oidacami ʌʌmadu Canaanʌrʌ
oidacami. Dai gʌraaduñicaru ʌʌqui oidacami ismaacʌdʌ Canaanʌrʌ oidacatadai ca-
maitʌtʌgaitadai istumaa ugiagi.
12 Aidʌsi maí Jacocaru isoidacatadai tʌligi Ejiipitʌrʌ gaamucu ootoi gʌmaamara. Ʌgai
ʌrgʌrʌʌqui aaduñicaru. Dai ʌgai tomali ʌmo imidagai maiquiaa ajioopaiña Ejiipituamu. Dai
aidʌsi tʌʌ ʌgai ʌOsee Ejiipitʌrʌ maimaí sidʌ ʌrsuculidʌcatadai.
13 Dai gooquiʌrʌ ʌpaamu iji ʌgai taida aagidi ʌOsee sioorʌ ʌgai. Dai poduucai maí
ʌParaoñi istuma oodamicatadai ʌOsee.
14 Amaasi ʌOsee ootosi ñiooqui gʌooga Jaco sai dividana vʌʌsi maamaradʌ ʌʌmadu,
vʌʌsicʌdʌ ʌrvai coobai dan baivustaama dan taamacatadai ʌgai.
15 Poduucai ii Jaco Ejiipitʌrʌ oidatu. Dai gooquiʌrʌ movaasi muu. Dai movaasi coi ʌʌpʌ
aa gʌraaduñicaru.
16 Tai gooquiʌrʌ ʌcajiudadʌ vuucai gʌnaaduñicaru oodʌ Siqueemamu dai yaasa ʌtʌjoovai
ismaacʌdʌ savʌʌli ʌAvraañicaru ʌAmori maamaradʌ Siqueemʌrʌ.
17 Aidʌ tuigaco cayooga aayitadai istumaasi ismaacʌdʌ bai duitadai Diuusi Avraañicaru
ʌʌmadu vʌʌsi gʌtʌgitoidacʌdʌ. Dai ʌjudidíu ismaacʌdʌ Ejiipitʌrʌ oidacatadai aliʌ muidaimi
dai sʌʌlicʌdʌ muida.
18 Aidʌ utuudama daiva Ejiipitʌrʌ ʌmo baitʌcʌaacami dai ʌgai maimaatʌcatadai ʌOsee.
19 Dai idi baitʌcʌaacami naana duucai vupuiirumada ʌliditadai gʌraaduñicaru dai
aliʌ soimaasi ivuiididitadai dai dadaagitoldi cʌcʌʌli maamaradʌ dʌʌdʌdʌaiñdʌrʌ utu vu-
vaaquiadʌ sai coona.
20 Aidʌsi gatʌaanʌitadai ʌbaitʌcʌaacami maicʌʌ tuigacʌdʌ aidʌ vuusai Moseesa. Alid-
ucatai abiaadʌrʌ baigʌʌldacai tʌʌ Diuusi. Taidʌ ʌdʌʌdʌdʌ nuucagi gʌnquiiyʌrʌ vaica
masaadai.
21 Aidʌsi caviaacatadai ʌdʌʌdʌdʌ isvuusaidagi ʌMoseesa quiidiaiñdʌrʌ camaitistutuiditai
isʌstuagi taidʌ ʌooqui Paraoñi maradʌ bʌi dai gʌʌli gʌmara duucai.
22 Cascʌdʌ mamaatʌtuldiña Ejiipitʌrʌ mamaatʌtuldiadami ʌMoseesa vʌʌsi istumaasi
mamaatʌcatadai Ejiipitʌrʌ oidacami. Dai cʌʌga maatʌ ñiioocai ʌMoseesa dai aliʌ saituduga
ʌʌpʌ.
23 Aidʌsi caviaacatadai ʌMoseesa goo coobai uumigi diviji ʌgai ʌjudidíu Goosiena, ʌgai
ʌrjudíucatadai ʌʌpʌ cascʌdʌ.
24 Dai ami tʌʌ ʌMoseesa ʌmo cʌʌli Ejiipitʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ soi vuaadatadai ʌmo
judíu. Dai soiña ʌliditadai ʌMoseesa ʌjudíu cascʌdʌ muaa ʌgai ʌcʌʌli Ejiipitʌrʌ oidacami tai
aduucai aa noragi ismaacʌdʌ soimaasi ivuaadatadai ʌgai.
25 Moseesa poʌliditadai isʌjudidíu camaatʌcatadai isDiuusi ootosa agai ʌgai sai vu-
vaidana ʌoodami Ejiipituaiñdʌrʌ dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌcatadai ʌgai.
26 Dai siaadiqui tʌʌ ʌMoseesa gooca judidíu vai aliʌsi gʌncocoodaitadai dai ʌgai
baiʌʌliatuda ʌlidi cascʌdʌ itʌtʌdai: “Aapimʌ ʌrʌmo oodami ¿tuimʌsi soi gʌnvueeyi?”
astʌtʌdai.

27 Amaasi ᴧgai ismaacᴧdᴧ soi vueeyi ᴧgᴧmai nuituca Moseesa daidᴧ itᴧtᴧdai: “¿Toorᴧ gᴧdaí
aapi tᴧaanᴧdami duucai dai dunucami duucai aatᴧmᴧ gᴧrvᴧᴧtarᴧ?
28 ¿Giñmuaa pᴧsiᴧlidi aanᴧ ᴧᴧpᴧ poduucai pᴧsduucai muaa aapi tacavo ᴧEjiipitᴧrᴧ
oidacᴧdᴧ?” astᴧtᴧdai.
29 Tai mᴧᴧidᴧ ᴧMoseesa caᴧcai iscaiti ᴧcᴧᴧli. Dai vuusai Ejiipituaiñdᴧrᴧ dai mᴧᴧcasi ii
Madianamu. Dai ami oidacatu mᴧᴧcasdᴧrᴧ oidacami duucai. Dai maamarai gooca.
30 Dai cadaivunucai goo coobai uumigi, ami oidigana miaanai ᴧgiidi siaaco Siñaí tᴧᴧgidu,
gᴧmaasitu ᴧmo Diuusi tᴧaañicarudᴧ ᴧMoseesa vuitapi taiyᴧrᴧ ismaacᴧdᴧ mᴧᴧcatadai ᴧmo
uusi iipuadᴧrᴧ.
31 Taidᴧ ᴧMoseesa maitᴧᴧ isducatai gᴧtᴧgituagi tᴧᴧgacai gomaasi. Dai aidᴧsi miaadᴧrᴧ
cᴧquiva ᴧgai dai cᴧᴧgioma nᴧida agai, caᴧ ᴧgai Diuusi ñiooquidᴧ ismaacᴧdᴧ itᴧtᴧdai:
32 “Aanᴧanᴧ ᴧrDiuusigadᴧ gᴧᴧᴧqui aaduñicaru Avraañicaru ᴧᴧmadu ᴧIsaacaru ᴧᴧmadu
Jacocaru”, ascaiti ᴧñiooqui. Amaasi ᴧMoseesa gigivuquimi duaadimucai dai camaitᴧpᴧᴧli
isvui nᴧnᴧavagi vaamioma.
33 Taidᴧ Diuusi itᴧtᴧdai ᴧMoseesa: “Movai pᴧsiaaco cᴧᴧca aapi godᴧvᴧᴧrai ᴧrᴧcovai
giñvuusaida cascᴧdᴧ uupasañi gᴧsususaca dai poduucai siaa giñduutuda.
34 Aanᴧ cᴧᴧ maatᴧ siᴧᴧ soimaa taataca vᴧᴧsi giñmaamara Ejiipitᴧrᴧ oidacami, aanᴧ caᴧ
isaijigᴧi ᴧgai cascᴧdᴧ tᴧvai aanᴧ dai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaida iñagai. Imiñi tudu gᴧootosamu aanᴧ
Ejiipituamu”, astᴧtᴧdai Diuusi ñiooquidᴧ ᴧMoseesa.
35 Tomasi ᴧMoseesa aaduñdᴧ maicᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧiditadai ᴧMoseesa dai potᴧtᴧdai: “¿Toorᴧ
dunucami dai tᴧaanᴧdami duucai gᴧdaí?” astᴧtᴧdai. Vᴧᴧscᴧrᴧ Diuusi ootoi ᴧMoseesa
tᴧaanᴧdami duucai dai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami, poduucai ootosi ᴧgai ñiooqui gᴧtᴧaañicarucᴧdᴧ
ismaacᴧdᴧ gᴧmaasitu ᴧtaiyᴧrᴧ.
36 Dai Moseesa ᴧrᴧgai ismaacᴧdᴧ vuvaitu gᴧraaduñicaru Ejiipituaiñdᴧrᴧ dai idui mui
naana maasi gᴧgᴧrducami Diuusi guvucadadᴧcᴧdᴧ ami dᴧvᴧᴧrᴧiᴧrᴧ dai siaaco Gᴧᴧ Suudagi
Vᴧgicᴧrᴧ tᴧᴧgidu ᴧᴧpᴧ dai oidigana ᴧᴧpᴧ goo coobai uumigi pomaasi ivueeyi ᴧgai.
37 Dai ᴧMoseesa ᴧgai daidᴧ itᴧtᴧdai ᴧjudidíu: “Diuusi gᴧnootosda agai ᴧmoco ismaacᴧdᴧ
ñioocada agai ᴧgai vᴧᴧtarᴧ ᴧᴧgi aapimᴧ gᴧnaadunumᴧ saagidaiñdᴧrᴧ, poduucai isduucai
giñootoi ᴧgai aanᴧ. Dai ᴧᴧgiadavurai ᴧgai”, astᴧtᴧdai Moseesa.
38 Dai ᴧMoseesa ᴧgai ismaacᴧdᴧ oidigana aimᴧraitadai ᴧᴧmadu ᴧoodami, dai ᴧgai ñiooqui
Diuusi tᴧaañicarudᴧ ᴧgiidi Siñaíᴧrᴧ dai ᴧᴧmadu daacatadai gᴧraaduñicaru ᴧᴧpᴧ dai Diuusi
aagidi Moseesa ñiooqui sai gᴧraagidana isducatai gᴧaagai isoidaca aatᴧmᴧ.
39 Dᴧmos gᴧraaduñicaru maitipᴧli isᴧᴧgidagi, baiyoma mosgajiaadᴧrᴧ vipieeyi ᴧgai is-
maacᴧdᴧ mamaatᴧtuldi Moseesa dai ᴧpamu noonoigia ᴧliditadai Ejiipituamu.
40 Amaasi itᴧtᴧdai ᴧgai ᴧAaróñi: “Aatᴧmᴧ ipᴧlidi pᴧsgᴧrduiñdagi didiuusi vai
gᴧrnuucadacana aatᴧmᴧ maimaatᴧ siaaco dui ᴧMoseesa ismaacᴧdᴧ gᴧrvuvaitu
Ejiipituaiñdᴧrᴧ”, ascaiti ᴧoodami.
41 Amaasi idui ᴧgai ᴧmo ali cᴧisi vaaca mara maasi, dai coi vustaaqui dai dadasdiña
ᴧvaaca mara ismaacᴧdᴧ idui ᴧgai dai diuusi aagaiña. Dai aliᴧ baigᴧnᴧliditadai ᴧgai ᴧgaicᴧdᴧ
ismaacᴧdᴧ idui ᴧgai gᴧnnoonovicᴧdᴧ.
42 Amaasi Diuusi ᴧcovai ii ᴧgai saagidaiñdᴧrᴧ, dai dagito sai siaa duutudaiña ᴧgai
sisiaavugai gᴧndiuusiga duucai, dai ᴧmo Diuusi ñiooquituldiadamigadᴧ ooja iscaiti Diuusi sai
pocaiti:
¿Coimᴧsi aapimᴧ judidíu vustaaqui dai giñdadasdiña aidᴧsi goo coobai uumigi oidigana
ajioopaitadai aapimᴧ?
43 Baiyoma bᴧᴧ ajioopaiña aapimᴧ gᴧndiuusiga Moloqui ᴧmo icuusi vaaquiᴧrᴧ daidᴧ idui
aapimᴧ ᴧmo istumaasi ᴧmo siaavugai maasi dai Rempañi tᴧᴧtᴧi, ᴧgai ᴧrdidiuusi
ismaacᴧdᴧ aapimᴧ ᴧᴧgi idui dai siaa duutudaiña.
Cascᴧdᴧ gᴧnvuvaidamu aanᴧ gᴧndᴧvᴧᴧragaiñdᴧrᴧ dai gᴧnootosamu mᴧᴧcasi Bavilonia
baitᴧqui.
Ascaiti Diuusi.
44 Gᴧraaduñicaru viaacatadai oidigana ᴧmo icuusi vaaqui siaaco bai daraasacana ᴧgai
ᴧojoodai caacaparacᴧdᴧ ismaacᴧdᴧrᴧ ooja Diuusi ismaacᴧdᴧ ᴧrsᴧᴧlicami. Diuusi tᴧjai
ᴧMoseesa ᴧicuusi vaaqui sai poduucai iduuna isducatai nᴧiditadai ᴧgai ᴧmai sibᴧacoga
siaaco tᴧᴧgi Diuusi.
45 Dai gᴧraaduñicaru vii ᴧicuusi vaaqui ismaacᴧdᴧ idui Moseesacaru aa gooquiᴧrdadioma
gᴧraaduñicaru, dai ᴧgai ismaacᴧdᴧ oiditadai ᴧJosue bᴧᴧcaticatadai ᴧicuusi vaaqui aidᴧsi
voopoji ᴧgai dᴧvᴧᴧragadᴧ aa ᴧma maa ñioocadami. Diuusi vuvaitu ᴧgai ismaacᴧdᴧ ami
oidacatadai sai ami oidacana ᴧJosue ᴧᴧmadu ᴧgaa oodami. Daidᴧ ᴧicuusi vaaqui movaasi
viaacatadai ᴧoodami dai ami siaa duutudaiña Diuusi asta aidᴧsi gatᴧjai ᴧbaitᴧcᴧaacami
Davicaru.

46 Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai Davicaru vaidʌ ʌDavicaru iduñia ʌliditadai ʌmo vaaqui
Diuusi vʌʌtarʌ. GʌraduñI Jacocaru vaavoitu Diuusi gʌrooga ʌʌpʌ.
47 DʌmOs ʌSalomoñi ʌgai daidʌ idui Diuusi vaaquidʌ.
48 Tomasi Diuusi ismaacʌdʌ ʌrʌbaitʌcʌaacami maioidaga quiquiuupiʌrʌ ismaacʌdʌ
ivueeyi oodami. Poduucai isducatai aagai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ sai pocaiti Diuusi:
49 AanʌanA ʌgai ismaacʌdʌ tʌaanʌi tʌvaagi dai vʌʌsi oidigi ʌʌpʌ.
¿Maasca agai ʌvaaqui ismaacʌdʌ giñduiñda agai aapimʌ?
AanʌanmaitʌgitO siaaco giñibʌstagi.
50 ¿Maitansi ʌʌgi idui aanʌ vʌʌsi gomaasio?
Ascaiti Diuusi.
51 Daidʌ ʌTiivañi apiañiooquidi ʌoodami daidʌ itʌtʌdai:
—Aapimʌ aasñiñitu gʌnducami maitʌtʌʌcaidaga ʌpan ducami aapimʌ ismaacʌdʌ
maivaavoitudai Diuusi. Dai vʌʌscʌrʌ vuidʌrʌ vʌʌtacana aapimʌ Diuusi IbʌadʌʌpAn
tuutuiga aapimʌ gʌnʌʌqui aaduñicaru.
52 GʌnaaduñicaruI soimaa taatatuli dai asta coi vʌʌsi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ is-
maacʌdʌ ʌʌquioma dada dai aagidi Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai vaa ñiñiooquituldiadami aagai
isdivia agai ʌcʌʌ tuigacʌdʌ ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi. Dai aidʌsi
divia ʌgai aapimʌ gatʌʌgi mʌsai muaana.
53 Diuusi gʌnaagidi gʌtʌtʌaañicarucʌdʌ isducatai gʌaagai mʌsoidacagi mai aapimʌ
maiʌʌgidi —astʌtʌdai Tiivañi.

———

54 Dai aidʌsi caʌ ʌoodami imaasi sʌʌlicʌdʌ baacoi ʌTiivañi vui dai cʌcʌrʌñdimi
gʌntaatamu.
55 DʌmOs Diuusi IbʌadʌʌmadU daacatadai ʌTiivañi tai ʌgai tʌvaagiamu nʌnʌava dai tʌʌ
Diuusi isvaamioma dadadacʌi sitasai dai ʌSuusi sʌʌlisa padʌrʌ cʌʌca Diuusi.
56 Amaasi itʌtʌdai ʌTiivañi ʌoodami:
—Dañi nʌidi aanʌ tʌvaagi vai cupioquiñi dai ʌgai ismaacʌdʌ viaa ʌmo sʌʌlicami sʌʌlisa
padʌrʌ cʌʌca Diuusi —astʌtʌdai Tiivañi.
57 Amaasi ʌoodami cuu gʌnnaanaca maicaʌca ʌliditai, dai vʌʌscatai gʌgʌrʌ iiñaquimi dai
vui voopoi ʌTiivañi
58 dai bʌi dai vuusaitu ami Jerusaleenaiñdʌrʌ dai maicacarai. Dai ʌgai ismaacʌdʌ maisai
nuucatuli gʌnsosoa ʌmo gʌʌli Saulo tʌʌgiducami.
59 Dai aidʌsi quiaa maisaitadai ʌoodami taidʌ ʌTiivañi aduucai daanʌgi ʌSuusi:
—Suusi bʌʌcaiñi giñiibʌdaga —ascaiti.
60 Dai gooquiʌrʌ gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai gʌgʌrʌ iiña daidʌ icaiti:
—TʌaanʌdAmi maiti gʌpiʌrʌ vuupada gooodami idi soimaascamicʌdʌ —ascaiti.
Dai mospotʌi dai muu.

8

———

1 Daidʌ ʌSaulo baiaa ʌʌpʌ mʌsmuaagi ʌTiivañi. Dai aidʌ ʌcʌrʌ sigʌmuaatu ʌTiivañi
ʌJerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ vui suuli ʌvaavoitudadami dai soimaa taatatuli. Tai vʌʌsi
ʌvaavoitudadami aipaco iji Judeeamu dai Samaaliamu mosʌcaasi ʌojootosicami maiiji
abiaadʌrʌ.
2 Dai ʌʌmoco cʌcʌʌli ismaacʌdʌ siaa duutudaitadai Diuusi yaasa ʌTiivañi dai sʌʌlicʌdʌ
sosuaañi ʌgaicʌdʌ.
3 Vaidʌ ʌSaulo apiasoi vuaadatadai ʌvaavoitudadami, dai vʌʌsi quiiquiʌrʌ vapaacʌiña dai
tʌvaimʌticatai vuvaidiña cʌcʌʌli dai ooqui gatʌaañia ʌliditai maamaisaragai.

———

4 DʌmOs ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ iji Jerusaleenaiñdʌrʌ tomasiaaco siaaco
ajioopaitadai ʌgai gaaagidimi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami.
5 Ʌmaadutai ʌvaavoitudadami Piili tʌʌgiducatadai dai ii ʌmapʌcʌrʌ Samaalia dʌvʌʌriʌrʌ.
Dai ami gaaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami.
6 Vaidʌ ʌoodami gʌnʌmpaidiña dai cʌʌga gʌntʌgito caʌcana istumaasi aagidiña ʌPiili.
Dai nʌidi ʌgai ʌʌpʌ istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivuaadatadai ʌPiili Diuusi guvu-
cadadʌcʌdʌ.
7 Muidutai ʌgai ismaacʌdʌ viaacatadai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ duduaadi ʌPiili vaidʌ
ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvacʌiña oodamiaiñdʌrʌ iiñaquidatai, dai muidutai ismaacʌdʌ
maitistutuiditadai isoiñiadagi ʌʌmoco gʌnʌʌca siʌʌpʌ ʌʌmoco gʌncaacaji vʌʌsi duduaadi
ʌgai. Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isajioopadagi vʌʌsi duduaadi ʌgai.
8 Dai poduucai vʌʌsi ʌoodami baigʌnʌʌli.

9 Dai ami oidacatadai ʌmo cʌʌli Simuñi tʌʌgiducami, ismaacʌdʌ ʌʌquioma
ʌrcʌʌdaracamicatadai dai mosyaatagidiña ʌgai ʌoodami potʌtʌdaitadai saidʌ
ʌrmaatʌcami.
10 Vai vʌʌsi ʌoodami ʌmaduga mʌʌsi aaliducami dai gʌgʌrducami vʌʌsi gʌntʌgito caʌcana
istumaasi aagaiña ʌgai daidʌ icaitiña:
—Goovai gia viaa Diuusi guvucadadʌ —ascaitiña ʌoodami.
11 TʌvʌpI yaatagidiña ʌSimuñi gʌcʌʌdaragacʌdʌ cascʌdʌ gʌntʌgito caʌcana ʌoodami dai
ʌʌgidiña.
12 Dai aidʌsi vaavoitu ʌoodami aagiditai ʌPiili isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oida-
cana dai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami, muidutai ooqui dai cʌcʌʌli gʌnvapacoi.
13 Dai asta ʌSimuñi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌdaracamicatadai vaavoitu dai gʌvacoi, dai ʌʌmadu
aimʌraiña ʌPiili dai maitʌtʌgaiña isducatai gʌtʌgituagi nʌiditai ʌPiili isivuaadana naana
maasi gʌgʌrducami Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
14 Aidʌsi maí ʌojootosicami ismaacʌdʌ JerusaleenʌrʌI daraajatadai isSamaaliʌrʌ oida-
cami vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ, gaamucu ootoi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana.
15 Dai aidʌsi aayi ʌgai SamaaliʌrʌI gamamagi ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ, sai Diuusi IbʌadʌI
diviana ʌvaavoitudadami ʌʌmadu.
16 Tomali ʌmaadutai ʌgai maiquiaa ʌʌmadu daacatadai Diuusi IbʌadʌI. Mosvapa-
coñicatadai ʌgai Suusi sʌʌlicamigadʌcʌdʌ.
17 CascʌdʌI ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana daama darai gʌnnoonovi tai poduucai divia Diuusi
IbʌadʌI ʌvaavoitudadami ʌʌmadu.
18 Dai aidʌsidʌ ʌSimuñi tʌʌ isdivia Diuusi IbʌadʌI ʌvaavoitudadami ʌʌmadu aidʌsi daama
darai ʌojootosicami gʌnnoonovi,
19 amaasi ʌSimuñi itʌtʌdai:
—AanʌI gʌnmaquiaagi tumiñsi vʌrai aapimʌ giñmaaca guvucadagai nai siʌʌscadʌ aanʌ
daama darasadagi giñnoonovi tomastuma oodami vai didivadagi Diuusi IbʌadʌI ʌgai
ʌʌmadu —astʌtʌdai ʌSimuñi.
20 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai:
—PoʌIidi aapi sai istumaasi gaoidi Diuusi gʌsaapʌdai tumiñsicʌdʌ cascʌdʌ ugitʌna
gʌtumiñsiga aapi gʌʌmadu.
21 Aapi maiviaa tomalaachi sʌʌlicami idi guvucadagiʌrʌ maitacʌʌgadu gʌibʌdaga Diuusi
vuitapi.
22 Dagitoñi vʌʌsi gʌsoimaascamiga dai daañi Diuusi sabai gʌoigʌldana ʌgai
gʌsoimaascamiga ismaacʌdʌ viaa aapi gʌibʌdagʌrʌ.
23 GiñtʌgitoI nʌidi aanʌ isaliʌsi ʌrsoimaasi iducami aapi dai gʌsoimaascamiga gʌmaisacan
duu —astʌtʌdai ʌPiiduru.
24 Amaasi ʌSimuñi aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—DaanʌdavurI aapimʌ Diuusi aanʌcʌdʌ nai maipovai iñduñia aanʌ mʌsducatai aagai
aapimʌ —astʌtʌdai ʌSimuñi.
25 Amaasi ʌPiiduru ʌʌmadu ʌVuaana aatagi ʌoodami dai aagidi ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌ,
dai gooquiʌrʌ iji muiyapʌrʌ Samaalia dʌvʌʌriʌrʌ dai gaaagidimi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviaadami dai gooquiʌrʌ noonora JerusaleenamI.

———

26 Amaasi cadaivunucai imaasi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ñiooqui ʌPiili daidʌ itʌtʌdai:
—CʌquivañI dai imi govoiyamu ismaacʌdʌ JerusaleenaiñdʌrʌI caatʌ Gaasamaco dai
idi vaa voi ʌgai dai oidigana daivunuga siaaco maitiipu oidacami —astʌtʌdai ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ.
27 TaidʌI ʌPiili cʌquiva dai ii dai voiyʌrʌ aayi ʌmo cʌʌli EtiopiiʌrʌI oidacami. ʌgai
ʌrtʌaanʌdamicatadai daidʌ ʌrnuucadacamicatadai ʌCandaasi tumiñsigadʌ. ʌCandaasi
ʌrʌmo ooqui daidʌ ʌrbaitʌcʌaacamicatadai EtiopiiʌrʌI dai vʌʌsi cʌcʌʌli ismaacʌdʌ aata
vuaadana Candaasi vʌʌtarʌ cacaapuñicatadai cascʌdʌ ʌcʌʌli capuuñicatadai ʌʌpʌ. DaidʌI
ʌcʌʌli cagʌquiiyamaco imʌitadai JerusaleenaiñdʌrʌI siaaco siaa duutudaitadai ʌgai Diuusi.
28 VaidʌI ʌcʌʌli ʌmo careeta ʌraana daitugaitadai dai aagaimi oojai ismaacʌdʌ ooja
Isaíacaru Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
29 Amaasi Diuusi IbʌadʌI itʌtʌdai ʌPiili:
—Imiñi dai abaan cʌquiva gocareeta —astʌtʌdai.
30 Dai aidʌsi miaadʌrʌ cʌquiva ʌPiili caʌ ʌgai ʌcʌʌli isaagaimi oojai ismaacʌdʌ ooja Isaía
tai ʌgai tʌcacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿MaatʌpʌS caʌ gooojai pʌsmaacʌdʌ aagai? —astʌtʌdai ʌPiili.
31 TaidʌI ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—¿Ducatai maatʌ caʌcana aanʌ maitiipucatai sioorʌ giñaagidagi istʌiya ʌlidi goovai?
—astʌtʌdai ʌcʌʌli.
Dai vaí ʌPiili sai abaana daivana.
32 Vaidʌ ʌcʌʌli aagaitadai ʌoojai Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco icaiti:
Aidʌmʌsi bʌʌcai dai muaa agai maiaijigʌi ʌpan duucai ʌmo cañiiru ismaacʌdʌ maisuaacai
mʌsiuu duu muaagi.
Dai ʌpan duucai cañiiru mara ismaacʌdʌ maisuaacaiña mʌsiuu duuca iicadagi,
Poduucai ʌgai maisosua dai muu.
33 Soi dui ʌgai maiviaacatai ʌgai istuisi soimaa taatagi. ¿Sioorʌ istuidʌcai ʌcaldana
siʌʌquiatai vaavoituda agai?
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
34 Taidʌ ʌtʌaanʌdami tʌcacai ʌPiili daidʌ itʌtʌdai:
—Giñoigʌdacai giñaagida, ¿voorʌ aagai goDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ ʌʌgi ʌgai ʌmai sio?
—astʌtʌdai.
35 Amaasi ʌPiili gʌaagacai aagidi ʌñiooqui ismaacʌdʌ aagai ʌcʌʌli oojiʌrʌ dai aagidi ʌma
maasi ʌʌpʌ aagaitai ʌSuusi.
36 Dai aidʌsi aayi ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco daacatadai suudagi, taidʌ ʌtʌaanʌdami itʌi:
—Tami daja suudagi. ¿Baisi ʌrcʌʌgai isvacuañica aanʌ? —astʌtʌdai ʌgai ʌPiili.
37 Taidʌ ʌPiili itʌtʌdai:
—Pʌssʌʌlicʌdʌ vaavoitudadagi aidʌ gia istutuidi aapi —astʌtʌdai ʌPiili.
Taidʌ ʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ angia vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ —ascaiti ʌcʌʌli.
38 Amaasi ʌcʌʌli gatʌjai cʌʌsaragai ʌcareeta, dai vʌgoocatai tʌaapai siaaco daacatadai
ʌsuudagi, taidʌ ʌPiili vacoi ʌcʌʌli.
39 Dai aidʌsi ʌpaamu tʌʌtʌsai ʌgai abiaadʌrʌ taidʌ Diuusi Ibʌadʌ vaidacai ʌPiili, taidʌ
ʌtʌaanʌdami camaitʌʌ vaamioma, dʌmos apiaimʌi ʌgai gʌvoogʌamu baigʌʌliatugaitai.
40 Amaasi ʌPiili aayi Asootʌrʌ dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ aijimi dai gaaagidimi ʌcʌʌgacʌrʌ
vuvaidaragai mospovuimi dai aayi Sesareeʌrʌ.

9

———

1 ΛSaulo maidagitocai soi vueeyi ʌvaavoitudadami. Dai pocaitiña sai coodia agai cascʌdʌ
nʌidamu ʌgai ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu
2 dai taí oojai ismaacʌdʌrʌ maa ʌgai oigaragai sai imʌna ʌgai judidíu quiquiu-
upaigadʌamu Damascʌrʌ dai gaagana ismaacʌdʌ apiavaavoitudai Suusi Cristo ma-
maatʌtuldaragadʌ dai sai maamaisapicamu vuaapana Jerusaleenʌrʌ vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi
ooqui dai cʌcʌʌli.
3 Dʌmos aidʌsi voiyamu imʌitadai ʌgai camiaadʌrʌ Damasco, tai todian duucai vʌpʌdoli
sicoli ʌgai ʌmo cuudagi tʌvaagiaiñdʌrʌ.
4 Taidʌ ʌSaulo dʌvʌʌrapi gʌi, dai caʌ ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ itʌtʌdai:
—Saulo, Saulo, ¿tuipʌsi soi giñvueeyi? —astʌtʌdai.
5 Amaasi ʌSaulo itʌtʌdai:
—¿Poorʌ aapi tʌaanʌdami? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌñiooqui aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌanʌ ʌrSuusi ʌgai vaa ismaacʌdʌ soi vueeyi aapi. ΛʌgiΛ gʌtomitʌscʌi aapi ʌpan
duucai ʌmo vooyisi ismaacʌdʌ cuituscʌi tootoicami cuugadʌ —astʌtʌdai ʌñiooqui.
6 Amaasi ʌSaulo gigivuquimi duaadimucai daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami, ¿tumaasi ipʌlidi aapi isiduñia aanʌ? —astʌtʌdai.
Taidʌ ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—Cʌquivañi dai ai Damascʌrʌ mʌsimʌʌca gʌaagidamu istumaasi gʌaagai pʌsiduñiagi
—astʌtʌdai ʌtʌaanʌdami.
7 ΛcʌcʌʌΛli ismaacʌdʌ ʌʌmadu iimʌitadai ʌSaulo aliʌ duduaadimu caʌcacai ʌñiooqui dai
maitʌʌgacai tomali ʌmaadutai.
8 Amaasi ʌSaulo cʌquiva dʌvʌʌrapidʌrʌ, dʌmos maitistui isnʌnʌavagi tomalaachi. Taidʌ
ʌaaduñdʌ vaidacai Damascoamu.
9 Daidʌ ʌSaulo vaica tasai maitistui isnʌnʌavagi dai maitauu dai maitaii tomalaachi
istumaasi.
10 Dai ami Damascʌrʌ oidacatadai ʌmo vaavoitudadami Ananiiasi tʌʌgiducami tai ʌgai
vuitapi gʌmaasitu ʌSuusi daidʌ itʌtʌdai:
—Ananiiasi —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:

—Tʌaanʌdami tami andaja —astʌtʌdai Ananiiasi.
11 Amaasi ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—Cʌquivañi dai imi siaaco caayi Sʌʌliñicʌrʌ tʌʌgidu dai Uudasi quiidiʌrʌ nʌida ʌmo cʌʌli Tarsuaiñdʌrʌ Saulo tʌʌgiducami gamamadiava.
12 Gʌtʌʌtʌquiʌrʌ tʌʌ ʌgai ʌmo cʌʌli Ananiiasi tʌʌgiducami sai vaa dai daama darai gʌnoonovi saidʌ istui ʌgai isnʌnʌavagi ʌpamu —astʌtʌdai ʌSuusi.
13 Taidʌ ʌAnaniiasi moscaʌ imaasi daidʌ itʌtʌdai:
—Tʌaanʌdami muidutai giñaagidiña gocʌʌli dai vʌʌsi soimaascami ismaacʌdʌ ivuiididiña goovai ismaacʌdʌ gʌvaavoitudai Jerusaleenʌrʌ.
14 Dai sivi divia goovai tami ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ, dai maamaisapicami vuuquia agai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌvaavoitudai aapi —astʌtʌdai Ananiiasi.
15 Amaasi ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:
—Imiñi casiant ʌco vuusaitu aanʌ ʌSaulo vai aagidana ʌgai aa ʌma maasi ñioocadami dai raraí dai judidíu ʌʌpʌ iñsaanʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami.
16 Aanʌ tʌʌgidamu isaliʌ viaa ʌgai issoima taatagi giñvaavoitudaitai —ascaiti ʌSuusi.
17 Amaasi ii Ananiiasi ʌquiiyamu siaaco daacatadai ʌSaulo dai ami vaacʌcai daama darai gʌnoonovi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñaduñi Saulo, ʌSuusi ismaacʌdʌ gʌmaasitu aapi gʌvuitapi voiyaiñdʌrʌ ʌgai atgiñootoi pʌsai ʌpamu nʌnʌavana dai sai Diuusi Ibʌadʌ gʌʌmadu daaca agai —astʌtʌdai Ananiiasi.
18 Tai otoma suuli vatopa coocomidʌ maasi vuupujiaiñdʌrʌ dai casi istui ʌgai isnʌnʌavagi. Dai otoma cʌquiva dai gʌvacoi sai nʌidiña ʌoodami iscaʌma duucai gʌtʌgito ʌgai dai camaisoimaasi ivuaada agai.
19 Dai gooquiʌrʌ gauu dai bʌi gʌguvucadaga ʌpamu dai anaasi daja chiʌʌqui tasai ʌvaavoitudadami ʌʌmadu Damascʌrʌ.

———

20 Otoma gʌaagacai gamamaatʌtuldimi ʌSaulo judidíu quiquiuupaigadʌrʌ Diuusi ñiooquidʌ dai gaaagidi sai Suusi ʌrDiuusi maradʌ.
21 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ maitʌtʌgaitadai isducatai gʌntʌtʌgituagi daidʌ icaiti:
—¿Maitasi ʌrʌcʌʌli goovai ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ aimʌraiña dai gaagaiña ʌvaavoitudadami dai soi vuaadana? ¿Dai maitasi ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ tami divia dai maamaisapicami vuuquia agaitadai vaavoitudadami ʌʌpʌ dai tʌʌgida agai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali Jerusaleenʌrʌ? —ascaiti ʌoodami.
22 Dʌmos ʌSaulo vaamioma maiduaadicuitai gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai gaaagidiña ʌʌpʌ saidʌ ʌSuusi ʌrʌCristo, taidʌ ʌjudidíu Damascʌrʌ oidacʌdʌ camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi.

———

23 Dai bai tʌvʌpicʌdʌ ʌjudidíu gʌnaagi dai muaa agai ʌSaulo.
24 Dʌmos ʌSaulo maí. Dai Damasco sicoli cuupicatadai gʌʌ bidaaviquicʌdʌ vaidʌ ʌjudidíu ʌbidaaviqui cuucuparagadʌrʌ soobidacana tasʌrʌ dai tucarʌ siaaco vuusiagi sai muaa agaitadai.
25 Dʌmos ʌvaavoitudadami gʌʌ asaarai ʌraana daí ʌSaulo dai bidaaviquiamu sʌʌli tʌvaañi ʌmo imidagai tucarʌ tai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusai ʌSaulo.

———

26 Aidʌsi aayi ʌSaulo Jerusaleenʌrʌ ʌgai urava ʌliditadai ʌvaavoitudadami dʌmos ʌvaavoitudadami ʌʌbʌidiña vʌʌscʌrʌ maivaavoitudaiña ʌgai siʌSaulo casi ʌrvaavoitudadami ʌʌpʌ cascʌdʌ.
27 Dʌmos ʌBernabé gia vaidacai dai vaan cʌʌsi ʌojootosicami dai aagidi isducatai tʌʌ ʌSaulo ʌSuusi Cristo voiyʌrʌ, dai isducatai ñiooqui ʌSuusi, dai isducatai ʌSaulo maiduaadimudacʌdʌ aagidi Diuusi ñiooquidʌ Damascʌrʌ oidacami.
28 Taidʌ ʌSaulo anaasi Jerusaleenʌrʌ vii dai ʌʌmadu aimʌraiña ʌvaavoitudadami.
29 Dai maiduaadicuitai gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ, dai ʌʌmadu gaaatagaiña ʌgai ʌjudidíu ismaacʌdʌ ñioocaitadai giliego ñiooquidʌ, dʌmos ʌjudidíu gaagaitadai isducatai muaagi ʌSaulo.
30 Dai aidʌsidʌ ʌvaavoitudadami maí gomaasi otoma vaidacai ʌgai ʌSaulo Sesareeamu dai abiaadʌrʌ ootoi Tarsuamu.
31 Aidʌ camaitiipucatadai sioorʌ soi duucai nʌijadagi ʌvaavoitudadami Judeeʌrʌ dai Galileeʌrʌ dai Samaaliʌrʌ oidacami cascʌdʌ baigʌnʌliditai oidaga ʌgai dai vaamioma cʌʌga vaavoitudaimi dai siaa duutudaiña Diuusi. Dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai vai vaamioma muidaimi vaavoitudadami.

———

32 Aidʌsidʌ ʌPiiduru didividitadai ʌvaavoitudadami diviji ʌgai ʌʌpʌ ʌvaavoitudadami
Liidiʌrʌ oidacʌdʌ.
33 Vai ami oidacatadai ʌʌpʌ ʌmo cʌʌli Eneeasi tʌʌgiducami ismaacʌdʌ caparʌ mamacova
uumigi moscaatʌcatadai maitistutuidiña ʌgai isaimʌrdagi cascʌdʌ.
34 Taidʌ ʌPiiduru itʌtʌdai:
—Eneeasi casiapʌtdueeyi Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ, vañigiñi dai bai duuñi gʌvaacosi
—astʌtʌdai ʌPiiduru.
Taidʌ Eneeasi otoma vañi.
35 Dai vʌʌscatai Liidiʌrʌ oidacʌdʌ dai Saroñiʌrʌ oidacʌdʌ tʌʌgacai imaasi dagito ʌʌquidʌ
gʌnvaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi.

———

36 Aidʌ Jopʌrʌ oidacatadai ʌmo ooqui vaavoitudadami Tavita tʌʌgiducami dai giliego
ñiooquicʌdʌ ʌrDoorcasi. Idi ooqui vʌʌscʌrʌ cʌʌga ivuaadana dai soicʌiña ʌsoituutuigami.
37 Dai ʌmo imidagai aliʌ cooco ʌooqui dai muu, mʌtai vaʌtʌsi dai gooquiʌrʌ goocua
daama vaaquiʌrʌ tʌcaviaco tʌʌ.
38 Dai Jopaiñdʌrʌ miaaga Liidiamu siaaco daacatadai ʌPiiduru, taidʌ ʌvaavoitudadami
maí isami daacatadai ʌPiiduru dai ootoi gooca cʌcʌʌli sai mʌʌ aagidana ʌPiiduru sai otoma
diviana.
39 Taidʌ ʌPiiduru otoma oí ʌcʌcʌʌli. Aidʌsi aayi ʌgai mʌtai otoma vaidacai siaaco
caatʌcatadai ʌmuuquiadʌ, tai vʌʌsi ʌvipiuudu sicoli guuquiva dai suaañimi dai vuvaitu
yuupurui dai vaapasaragai ismaacʌdʌ idui ʌDoorcasi maiquiaa muucucai dai tʌtʌgidi
ʌPiiduru.
40 Amaasi ʌPiiduru quiidigamu ootoi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajatadai dai
gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai gamamagi, dai vui nʌnʌava ʌgai ʌooqui muuquiadʌ daidʌ
itʌtʌdai:
—Tavita vañigiñi —astʌtʌdai ʌPiiduru ʌooqui.
Tai ʌgai cupioco gʌvuupuji dai tʌʌ ʌPiiduru dai sʌʌli daiva.
41 Taidʌ ʌPiiduru noviaiñdʌrʌ bʌi dai vañigi, dai otoma vaí ʌaaduñdʌ ʌʌmadu ʌvipiuudu
dai vaan cʌʌsi duaacami.
42 Vʌʌsi gomaasi maí vʌʌscatai Jopʌrʌ oidacami dai muidutai vaavoitu Suusi Cristo.
43 Taidʌ ʌPiiduru anaasi Jopʌrʌ vii bai tʌvʌpi ʌmo vaqueetatadami quiidiʌrʌ Simuñi
tʌʌgiducami.

10

———

1 Sesareeʌrʌ oidacatadai ʌmo cʌʌli Cornelio tʌʌgiducami ismaacʌdʌ tʌaanʌitadai ʌmo
siento sandaaru mʌsmaacʌdʌ Italianu aagaiña.
2 Dai Cornelio ʌʌmadu vʌʌsi aaduñdʌ aliʌ siaa duutudaiña Diuusi, dai ʌgai soicʌiña mui
tumiñsicʌdʌ ʌjudidíu dai vʌʌscʌrʌ gamamadaiña.
3 Dai ʌmo imidagai coi gʌʌsʌco tasai cʌʌga tʌʌ ʌCornelio ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ is-
maacʌdʌ vaa siaaco daacatadai ʌgai daidʌ itʌtʌdai:
—Cornelio —astʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
4 Vaidʌ ʌCornelio mosnʌidi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ duaadimucai. Dai amaasi tʌcacai daidʌ
itʌtʌdai:
—¿Tumaasi tʌgito aapi? —astʌtʌdai Cornelio.
Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Diuusi aliʌ baigʌʌlidi gʌmamadaragacʌdʌ dai vʌʌsicʌdʌ ismaacʌdʌ ivueeyi aapi
soicʌitai soituutuigami.
5 Ootosañi cʌcʌʌli Jopamu vai vaidana Simuñi Piiduru,
6 ismaacʌdʌ ʌmai Simuñi quiidiʌrʌ gʌuuliñaca. Ʌgai ʌrvaqueetatadami dai gʌʌ suudagi
ugidiana oidaga. ʌPiiduru gʌaagidamu istumaasi gʌaagai pʌsiduñiagi —astʌtʌdai ʌDiuusi
tʌaañicarudʌ.
7 Aidʌsi ii ʌDiuusi tʌaañicarudʌ taidʌ ʌCornelio vaí gooca gʌpipiooñiga dai ʌmo sandaaru
ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi vaidʌ ʌCornelio baigʌʌliditai nʌidiña.
8 Dai aagidi vʌʌsi istumaasi tʌʌ ʌgai. Dai gooquiʌrʌ ootoi Jopamu.
9 Dai siaadiqui aidʌsi camiaadimitadai ʌgai Jopʌrʌ dan duucu ʌʌsi tʌsai ʌPiiduru vaaqui
daama daida mamada agai.
10 Dai ʌgai aliʌ biuugimucatadai dʌmos quiaa bai vuiididitadai cuaadagai, tai gʌmaasitu
ʌgai vuitapi ʌmo istumaasi.
11 Tʌʌ ʌgai isgʌcupioco tʌvaagi dai dʌvʌʌrapi uucami tʌaapanʌi ʌmo istumaasi ʌpa maasi
ʌmo gʌʌ tua icuusi vʌmaacova siisisodʌ vuupuli.

12 Dai ami tua icuusiʌrʌ daraitugai naana maasi cʌcʌisi maaco taataracami dai gʌgʌr
coocoyi dai ujuurugi ʌʌpʌ.
13 Dai amaasi caʌ ʌgai ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ itʌtʌdai:
—CʌquivañI Piiduru dai cooda dai uga —astʌtʌdai ʌñiooqui.
14 Taidʌ ʌPiiduru aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Chio tʌaanʌdami, tomali ʌmo imidagai maitʌrugacami aanʌ istumaasi judidíu maiviaa
oigaragai iscuaadagi —astʌtʌdai ʌPiiduru.
15 Taidʌ ʌñiooqui ʌpamu ñioo daidʌ itʌtʌdai:
—Istumaasi Diuusi aagai saidʌ ʌrcuaadagai maitʌaagai pʌspocaitiadagi sai maicʌʌgadu
—astʌtʌdai ʌñiooqui.
16 Ʌtua icuusi vaicojo tʌvai daida tʌsai tʌvaagiamu ʌpamu.
17 AidʌsidʌʌPiiduru tʌtʌgitoitadai istʌiya ʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ gʌmaasitu vuitapi, tai
quitaagiña aayi ʌcʌcʌʌli Cornelio ojootosadʌ gatʌcacaimi ʌgai siaaco oidaga Simuñi daida
aayi.
18 Dai aʌcai gʌgʌrʌ gatʌcacai sabai ami gʌuuliñacatadai ʌmo cʌʌli SimuñI Piiduru
tʌʌgiducami.
19 Dai quiaa tʌtʌgitoitadai ʌPiiduru ʌgiʌrʌ ismaacʌdʌ vuitapi gʌmaasitu, taidʌ Diuusi
Ibʌadʌitʌtʌdai:
—DañI gʌgaagiava vaica cʌcʌʌli.
20 TʌvañiñI dai oida dai maivuaamʌ ʌliatugada aanʌanta ootoi —astʌtʌdai Diuusi Ibʌadʌ.
21 Taidʌ ʌPiiduru tʌvai dai ii siaaco guucacatadai ʌcʌcʌʌli Cornelio ojootosadʌ daidʌ
itʌtʌdai:
—Aanʌanaʌgaimʌsmaacʌdʌgaagai aapimʌ. ¿MʌtumaasI aagaimi? —astʌtʌdai.
22 Taidʌ ʌcʌcʌʌli aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌrbaitʌcʌaacamiga Cornelio atgʌrootoi. Ʌgai ʌrʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami dai siaa
duutudai Diuusi. Dai vʌʌsi ʌjudidíu cʌʌgacʌrʌ nʌidi dai oigʌdai. Tai ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ
aagidi ʌCornelio sai gʌvaidana pʌsai aapi imʌna quiidiamu sai ʌgai caʌcana pʌstumaasi
viaaca isaagidagi —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.
23 Taidʌ ʌPiiduru miaadʌgi, tai ʌgai anaasi vii aidʌ tucarʌ ʌPiiduru ʌʌmadu. Dai siaadiqui
iji tai oí ʌPiiduru dai oí ʌʌpʌ ʌʌmoco ʌvaavoitudadami JopʌrʌʌoidacamI.
24 Dai siaadiqui aayi ʌgai Sesareeʌrʌʌsiaaconʌnʌracatadai ʌCornelio ʌʌmadu muidutai
aaduñdʌ dai aa ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌmaducatadai ʌgai vʌʌsi vapai.
25 AidʌsI aayi ʌPiiduru quiiyʌrʌ tai vuusai ʌCornelio dai miaadʌgida agai dai vuidʌrʌ
gʌtootonacʌdʌ cʌquiva dai siaa duutuda agaitadai.
26 DʌmosʌPiiduru cʌquivatu daidʌ itʌtʌdai:
—CʌquivañI. Aanʌ anʌʌpʌ ʌrcʌʌli gʌʌpan duucai —astʌtʌdai.
27 Dai apiaaatagaimi ʌgai ʌCornelio ʌʌmadu dai vaa tuucavi dai ami tʌʌ mui oodami
ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidacatadai.
28 Amaasi ʌPiiduru itʌtʌdai ʌoodami:
—Aapimʌ cʌʌga maatʌ isjudidíu vaavoidaragadʌ maitamaacai oigaragai isuurapʌcʌdagi
ʌma maa ñioocadami tomali isvapacʌdagi quiidiʌrʌ. DʌmosDiuusi giñmaatʌtuli ansai
dagitona aanʌ govaavoidaragai. Dai sioorʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi aanʌ maiviaa istuisi
gajiaadʌrʌ vipiaadagi.
29 CascʌdʌmosgiñvaI antai maiñioocacai mʌʌcadʌrʌ ii. Dai maatʌca iñʌlidi aanʌ tʌimʌsidʌ
giñvaí —astʌtʌdai ʌPiiduru.
30 Taidʌ ʌCornelio aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Casi ʌpʌdui maacova tasai icaduucu lienʌ coi gʌʌsʌco tasai tanasi giñquiiyʌrʌ daa-
catadai aanʌ dai gamamadaitadai maitaugacai, dai tʌʌ aanʌ ʌmo cʌʌli vai dadadacʌi
yuucusidʌ.
31 Vaidʌ ipiñtʌtʌdai: “Cornelio, Diuusi caʌ gʌmamadaraga dai maatʌ ʌʌpʌ istumaasi
ivueeyi aapi soicʌital soituutuigami.
32 OotosañI tudu Jopamu sioorʌ vaidagi ʌSimuñI Piiduru ʌmai SimuñI quiidiʌrʌ
avʌuuliñaca. Ʌgai ʌrvaqueetatadami dai gʌʌ suudagi ugidiana oidaga. Dai siʌʌscadʌ divia
ʌgai gʌaagidamu ʌmo istumaasi iñtʌtʌdai ʌcʌʌli”, ascaiti ʌCornelio.
33 Cascʌdʌotomaootoiaanʌmʌsai gʌgaagana, dai aapi cʌʌga dui diviacai. Dai sivi tami
daraaja aatʌmʌ dai siaa duutudai Diuusi dai caʌca ʌrʌlidi ʌñiooqui ismaacʌdʌ gʌrootosi
Diuusi aapicʌdʌ —astʌtʌdai ʌCornelio.

———

34 Amaasi gʌaagacai ñioo ʌPiiduru daidʌ itʌtʌdai:
—Sivi camaatʌ nʌidi aanʌ isDiuusi maivaamioma cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌʌmoco, ʌgai vʌʌscatai
ʌmadugan duucai nʌidi.

35 Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi tomastuma oodami ismaacʌdʌ siaa duutudai dai maisoimaasi ivuaadagi.
36 Diuusi ootosi ʌmo ñiooqui ʌjudidíu Suusi Cristocʌdʌ sai cʌʌgacʌrʌ oidacana Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi daidʌ Suusi Cristo ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi oidi daama oidacami.
37 Aapimʌ cʌʌga maatʌ istumaasi ʌpʌdui judidíu dʌvʌʌragadʌrʌ, aidʌsi casi gaaagidi ʌVuaana Diuusi ñiooquidʌ dai casi gavapaconacai vʌʌsi gomaasi Galileeaiñdʌrʌ gʌaaga.
38 Dai cʌʌga maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isducatai maa Diuusi ʌSuusi ismaacʌdʌ Nasareetʌrʌ oidacatadai guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ, dai isducatai aimʌraitai cʌʌga ivuaadana ʌgai dai duduaaidiña vʌʌscatai ismaacʌdʌ soimaa taatacana Diaavora tʌtʌaañicarudʌcʌdʌ. Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌSuusi cascʌdʌ pomaasi ivuaadana ʌgai.
39 Dai aatʌmʌ ʌrnʌijadami vʌʌsi istumaasi ivuaadana ʌSuusi siʌʌsi Judeea dʌvʌʌriʌrʌ ʌcaasi Jerusaleenʌrʌ ʌʌpʌ mʌtai gooquiʌrʌ curusiaba siisa dai muaa.
40 Dʌmos Diuusi bo vaica tasaicʌdʌ duaacali ʌpamu, dai gʌrmaa oigaragai tʌstʌgiagi.
41 Dʌmos maisiu vʌʌsi oodami maa ʌgai oigaragai istʌgiagi mosʌca aatʌmʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌʌquioma abiaadʌrʌ tʌsaidʌ ʌrnʌijadamicana dai aatʌmʌ ʌʌmadu gauu dai gaii caduaacacai ʌgai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
42 Dai ʌgai gʌrtʌjai tʌsai aagidana oidigi daama oidacami Diuusi ñiooquidʌ dai aagidana ʌʌpʌ tʌstumaasi nʌidiña dai tʌstumaa cʌcana sai Diuusi aagidi ʌSuusi sai ʌgai nʌidana ʌcoidadʌ dai ʌduduaacʌdʌ ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
43 Ʌʌquioma abiaadʌrʌ aagai vʌʌsi ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌSuusi dai pocaiti sai sioorʌ vaavoitudagi isʌSuusi ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami Diuusi oigʌlda agai vʌʌsi soimaas-camigadʌ.

———

44 Quiaa ñioocaitadai ʌPiiduru, tai divia Diuusi Ibʌadʌ dai ʌʌmadu daaca agai vʌʌscatai ismaacʌdʌ caʌ istumaasi aagaitadai ʌPiiduru.
45 Taidʌ ʌjudidíu vaavoitudadami ismaacʌdʌ oiditadai ʌPiiduru camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi nʌiditai isDiuusi Ibʌadʌ divia dai ʌʌmadu daaca agai ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
46 Dai caʌ ʌgai isnaana maasi ñiooqui ñioocai ʌgai dai siaa duutudai Diuusi.
47 Amaasi ʌPiiduru itʌi:
—¿Baigas potʌʌna aapimʌ isidi oodami maitistutuidi isvapacoñicagi canʌidi aapimʌ isdivia Diuusi Ibʌadʌ vʌʌscatai ʌʌmadu poduucai isduucai divia aatʌmʌ gʌrʌʌmadu? —ascaiti ʌPiiduru.
48 Amaasi tʌjai ʌPiiduru ʌoodami sai gʌnvapaconana isduucai gatʌjai Suusi Cristo. Dai gooquiʌrʌ ʌgai goguaama oi ʌPiiduru sai anaasi viʌʌna chiʌʌqui tasai.

11

———

1 Amaasi ʌojootosicami ʌʌmadu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ daraajatadai maí isʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ.
2 Dai aidʌsi ʌpamu ii ʌPiiduru Jerusaleenamu vaidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ ʌrvaavoitudadami ñiooquidi,
3 daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi diviji ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai ʌʌmadu gauu? —astʌtʌdai ʌjudidíu vaavoitudadami ʌPiiduru.
4 Taidʌ ʌPiiduru aagidi vʌʌsi isducatai ʌpʌdui daidʌ itʌtʌdai:
5 —Aanʌ Jopʌrʌ daacatadai, dai aidʌsi gamamadaitadai aanʌ tʌʌ aanʌ ʌmo istumaasi ʌpa maasi ʌmo gʌʌ tua icuusi, vai tʌvaagiaiñdʌrʌ tʌaapanʌi dai aajʌi mʌʌca siaaco daacatadai aanʌ dai vʌʌ maacova siisisodʌ vuupuli ʌtua icuusi.
6 Dai aidʌsi cʌʌga nʌnʌidi aanʌ astumaasi oidaga ʌraana, vai ami daraajatadai cʌcʌisi maaco taataracami, dai coocoyi dai ujuurugi ʌʌpʌ.
7 Dai caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui vaidʌ ipiñtʌtʌdai: “Cʌquivañi Piiduru dai cooda dai uga”.
8 Dʌmos aanʌ itʌtʌdai: “Chio tʌaanʌdami tomali ʌmo imidagai anmaivapasai aanʌ giñtʌñiʌrʌ istumaasi judidíu maiviaa oigaragai iscuaadagi”, antʌtʌdai aanʌ.
9 Tai amaasi ʌñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpamu giññiooqui daidʌ ipiñtʌtʌdai: “Istumaasi Diuusi aagai saidʌ ʌrcuaadagai maitʌaagai pʌspocaitiadagi sai maicʌʌgadu”, caiti ʌñiooqui.
10 Taidʌ ʌtua icuusi vaicoojo tʌvai dai ʌpamu tʌsai tʌvaagiamu.
11 Dai quiaa vaaqui daama daacatadai aanʌ tai ami dada vaica cʌcʌʌli daidʌ giñgaagaimi ʌgai ʌrojootosicami Sesareeaiñdʌrʌ.

12 Taidʌ Diuusi Ibʌadʌ giñaagidi ansai oidana maivuaam iñʌliatugaitai, tai idi naadami
vaavoitudadami giñoí ʌʌpʌ dai vʌʌscatai aatʌmʌ vaapa ʌmo cʌʌli quiidiʌrʌ,
13 ismaacʌdʌ gʌraagidi isducatai tʌʌ ʌgai ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ sai cʌʌca daidʌ itʌtʌdai:
“Ootosañi cʌcʌʌli Jopamu vai mʌʌ vaidana Simuñi Piiduru.
14 Siʌgai gʌaagidamu isducatai cʌʌgacʌrʌ vuusia aapi ʌʌmadu vʌʌsi gʌaaduñi”, astʌtʌdai
ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
15 Dai aidʌsi giñaagacai ñiooqui aanʌ divia Diuusi Ibʌadʌ vʌʌscatai ʌgai ʌʌmadu poduucai
isducatai divia aatʌmʌ gʌrʌʌmadu tuucamidʌrʌ.
16 Amaasi antai tʌgito aanʌ iscaiti gʌrtʌaanʌdami: “Vaavuava sidʌ ʌVuaana suudagicʌdʌ
gavapacoi dʌmos vapacoñicamu aapimʌ Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ sai ʌgai gʌnʌʌmadu daaca agai”.
17 IsDiuusi maa ʌgai ʌʌpʌ istumaasi gʌrmaa aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo
¿noorʌ aanʌ sivuidʌrʌ ñioocaiña Diuusi? —astʌtʌdai ʌPiiduru.
18 Aidʌsi caʌ imaasi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ daraajatadai camaiñiñio
ʌPiiduru vui. Mossiaa duutudaimi Diuusi daidʌ icaiti:
—Iscapovʌdui di isDiuusi maa oigaragai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ isʌma duucai
gʌntʌtʌgituagi ʌgai dai poduucai vʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu —ascaiti ʌjudidíu.

———

19 Aidʌsi muaa ʌoodami ʌTiivañi, gʌnaagacai soi vuimi ʌʌpʌ ʌgaa vaavoitudadami, tai
ʌʌmoco dʌgavunu voopoi asta Penisiʌrʌ uucami dai aa Sipiliamu dai aa Antioquiiʌrʌ
uucami dai ami aagidi Diuusi ñiooquidʌ mosʌca ʌjudidíu dai aa oodami gia chio.
20 Dʌmos ami Antioquiiʌrʌ dada aa vaavoitudadami Sipiliaiñdʌrʌ dai Sireñiaiñdʌrʌ dai
aagidi ʌoodami dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
21 Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai ʌvaavoitudadami dai poduucai muidutai ʌgaa
dagito gʌnʌʌqui vaavoidaraga dai vaavoitu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
22 Dai aidʌsi maí ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ imaasi ootoi ʌBernabé asta Antio-
quiiʌrʌ uucami.
23 Dai aʌcai Bernabé tʌʌ isducatai Diuusi aliʌ cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai ʌvaavoitudadami
dai aliʌ baigʌʌli, dai maa ñiooqui daidʌ itʌtʌdai sai vʌʌsi gʌnibʌdacʌdʌ apiavaavoitudaiña
Diuusi.
24 Bernabé ʌrʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami dai vʌʌsi gʌibʌdacʌdʌ vaavoitudaiña ʌgai vai Diuusi
Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai dai poduucai muidutai vaavoituli ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.
25 Dai gooquiʌrʌ ii Bernabé Tarsuamu dai gaaga agai ʌSaulo, dai tʌʌgacai vaidacai
Antioquiiamu.
26 Dai anaasi daraaja ʌgai ʌvaavoitudadami ʌʌmadu ʌmo uumigi suudacami dai gama-
maatʌtuldi Diuusi ñiooquidʌ. Antioquiiʌrʌ ʌgai siaaco ʌʌpʌga gʌaaga goñiooqui iscristianu
aagadagi vaavoitudadami.
27 Aidʌ tuigaco iji ʌʌmoco Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ Antioqui-
iamu.
28 Tai ʌmoco Agavo tʌʌgiducami cʌquiva ʌvaavoitudadami saagida daidʌ itʌtʌdai sai imia
agai ʌmo gʌʌ biuugigai vʌʌsi oidigi daama. Gomaasi maatʌcatadai ʌgai aagiditai Diuusi
Ibʌadʌ, tai sʌʌlicʌdʌ povʌdui aidʌsidʌ ʌrbaitʌcʌaacamicatadai ʌClaudio.
29 Taidʌ ʌvaavoitudadami Antioquiiʌrʌ gʌnaagi dai ootosda agai soiñi ʌgaa vaavoitu-
dadami Judeeʌrʌ, dai ʌmpagi vʌʌscatai siʌʌjʌsi istui.
30 Dai ootosi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami Judeeʌrʌ Bernabécʌdʌ dai Sauloc ʌdʌ.

12

———

1 Aidʌ tuigaco ʌraí Eroodʌsi gʌaagacai soi vuaadatadai ʌvaavoitudadami.
2 Dai gatʌjai muaaragai ʌJacovo Vuaana siʌʌgidʌ ʌmo mastaicʌdʌ.
3 Dai aidʌsi tʌʌ ʌgai isaliʌ baigʌnʌʌli ʌjudidíu pomaasi iduucai ʌgai maisapicami bʌi
ʌʌpʌ ʌPiiduru. Gomaasi ʌpʌdui siaa duudagʌrʌ istuigaco tʌtʌgitoiña ʌjudidíu aidʌsi Diuusi
cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Ejiipituaiñdʌrʌ.
4 Aidʌsi cabʌi ʌgai ʌPiiduru maisacariʌrʌ cuu siaacoga sʌʌlicʌdʌ cʌʌga
nuucadicatadai maamacova ʌmapai ajioopaitadai ʌsandaaru maacovapʌrʌ dai nuucada
ʌmaamaisapicʌdʌ. Cadaivunucai ʌsiaa duudagai ʌEroodʌsi vuusaida ʌliditadai ʌPiiduru
maisacaruaiñdʌrʌ dai vʌʌsi ʌoodami vuitapi gatʌaañia agaitadai muaaragai.
5 Vaidʌ ʌPiiduru maisapicatadai dai cʌʌga nuucadicatadai. Vaidʌ ʌvaavoitudadami
sʌʌlicʌdʌ gamamadaitadai ʌgai vʌʌtarʌ.

———

6 Aidʌsi vuusaida agaitadai ʌEroodʌsi ʌPiiduru ʌoodami vuitapi aidʌ tacavioma tucarʌ
coosocatadai ʌPiiduru vai aipadʌrʌ guucacatadai gooca sandaaru nuucadacami vaidʌ

ʌPiiduru vulicatadai gooca cadeenacʌdʌ ʌvʌgoocai sandaaruaiñdʌrʌ, dai aa sandaaru quiidigamadʌrʌ guucacatadai dai nuucadacatadai ʌmaamaisapicʌdʌ.
7 Tai todian duucai gʌmaasitu ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ʌPiiduru vuitapi dai vʌʌsi maasiuli ʌmaisacarui daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ taata ʌPiiduru ʌmaapiadʌrʌ dai nʌnʌitu daidʌ itʌtʌdai:
—Otoma ivañigi —astʌtʌdai.
Tai otoma uupai ʌcadeena ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ vulicatadai ʌPiiduru noonovidʌ.
8 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ itʌtʌdai:
—Gʌisatudañi gʌgivuura dai gʌaada gʌsusuusaca —astʌtʌdai.
Dai aidʌsi capodui ʌPiiduru taidʌ itʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ:
—Gʌtuiñi gʌsuaa daidʌ iñoida —astʌtʌdai.
9 Amaasi vuusai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ vaidʌ ʌPiiduru oidi maimaatʌcatai siʌrvaavoi ischio ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ ivuiididi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ. Baiyoma tʌʌtʌqui ʌliditadai ʌgai.
10 Dʌmos dʌgavusai ʌgai siaaco guucacatadai ʌtuucamidʌrʌ nuucadacami dai gooquiʌrʌ siaaco guucacatadai ʌgaa nuucadacami dai aidʌsi aayi ʌgai siaaco cʌʌca ʌmo gʌʌ vaiñomi cuuparagai caayamacoga cʌacʌdʌ ʌcuuparagai ʌʌgi gʌcupioco, tai vuvaja ʌgai dai ʌmapai iji laachi dai amaasi ʌʌgi viaa ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌPiiduru.
11 Amaasi ʌPiiduru maí siʌrvaavoi daidʌ itʌi:
—Sivi gia camaí aanʌ siʌrvaavoi isootoi Diuusi gʌtʌaañicaru sai cʌʌgacʌrʌ giñvuusaidana ʌEroodʌsi maisacarduaiñdʌrʌ dai vʌʌsi ʌsoimaascamiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ iduñia agaitadai ʌjudidíu aanʌcʌdʌ —ascaiti ʌPiiduru.
12 Amaasi quiaa povʌʌliditadai ʌgai dai ii ʌMaría quiidiamu dʌʌdʌ ʌVuaana Marcusi. Vai ami mui gʌnʌmpaidacatadai oodami dai gamamadaitadai ʌPiiduru vʌʌtarʌ.
13 Dai aidʌsi aayi ʌPiiduru soosoi ʌcuuparagai caayamadʌrʌ cʌacʌdʌ tai vuusai ʌmo ali tʌji Rooda tʌʌgiducami dai nʌida agai soorʌ ʌgai.
14 Dai maatʌcai ʌPiiduru ñiooquidʌ maicupioqui baigʌʌldacai baiyoma ʌpamu tuucavi mʌʌ dai aagida agai ʌgaa sai quitaagiña cʌʌca ʌPiiduru.
15 Amaasi ʌgai itʌtʌdai:
—Vuiirutupʌtiqui aapi —astʌtʌdai.
Dʌmos ʌali tʌji apiaaagidi saidʌ ʌrvaavoi. Amaasi ʌgai icaiti:
—Siaadʌrʌ ʌrPiidurucana goovai, ibʌadʌ lienʌ goovai —ascaiti.
16 Vaidʌ ʌPiiduru apiasooñiditadai amaasi cupioco ʌgai dai tʌʌgacai sidʌ ʌrPiiduru aliʌ duduaadimu.
17 Dʌmos ʌPiiduru gʌnovicʌdʌ aagidi sai dodoligicana dai aagidi isducatai vuusaitu Diuusi maisacaruaiñdʌrʌ daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌoodami:
—Aagidavurai imaasi ʌJacovo dai ʌgaa vaavoitudadami ʌʌpʌ —astʌtʌdai.
Dai amaasi ii abiaadʌrʌ sibʌacoga.
18 Dai camaasicai ʌsandaaru camaitʌʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi maimaatʌcai siʌdui ʌPiiduru.
19 Amaasi ʌEroodʌsi tʌjai ʌsandaaru sai gaagana ʌPiiduru dai aidʌsi camaitʌʌ ʌgai taidʌ ʌEroodʌsi vapai ʌsandaaru ismaacʌdʌ nuucadacatadai ʌmaamaisapicʌdʌ dai tʌcacai istuma dui dai gooquiʌrʌ gatʌjai coodaragai. Dai gooquiʌrʌ ii ʌEroodʌsi Judeeaiñdʌrʌ dai Sesareeʌrʌ oidaca agai.

———

20 ΛEroodʌsi vui baamucatadai ʌTiiroʌrʌ oidacami, amaasi ʌgai gʌnaagi dai vaan guuquiva agai ʌEroodʌsi vuidʌrʌ, dʌmos ʌʌpʌga aa namʌqui ʌgai tumiñsicʌdʌ ʌmo sonʌrʌ cʌaacamigadʌ ʌEroodʌsi sai aagidana ʌgai ʌEroodʌsi sai camaibaamucana vui, ʌgai cucuuspʌiña cuaadagai ʌEroodʌsi dʌvʌʌragadʌaiñdʌrʌ cascʌdʌ ipʌliditadai isbai duñiagi ñiooqui.
21 Taidʌ ʌEroodʌsi ootosi ñiooqui dai aagidi ismaa tasʌrʌ iimia ʌgai. Daidʌ ʌEroodʌsi aidʌ tasʌrʌ gʌai cʌcʌʌgaducʌdioma gʌyuucusi dai raí daicarduʌrʌ daiva. Dai sidʌ tʌvʌpi aatagi.
22 Taidʌ ʌoodami gʌnaagacai ijiña daidʌ icaiti:
—Idi ismaacʌdʌ ñioocai maitavʌrʌmo cʌʌli, ʌmo diuusiava —ascaiti ʌoodami.
23 Dʌmos aidʌsi quiaa iiñacaitadai ʌgai tai divia ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai coocotuli ʌEroodʌsi maisiaa duutudacai ʌgai Diuusi cascʌdʌ vatopadagai ʌgai dai muu.
24 Muiyapʌrʌ gaaagidi ʌvaavoitudadami Diuusi ñiooquidʌ dai muidutai vaavoitudaimi.
25 Aidʌsidʌ ʌBernabé ʌʌmadu ʌSaulo canaato gʌnaa duiñdaga iji Jerusaleenaiñdʌrʌ Antioquiiamu dai vaidaticatadai ʌʌpʌ ʌVuaana Marcusi.

13

———

1 Antioquiiʌrʌ ʌvaavoitudadami saagida oidacatadai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai
aa ʌrmamaatʌtuldiadamicatadai. Ʌgai ʌrBernabé dai Simuñi tucucʌdʌ, dai Luusio
Sireeñiʌrʌ oidacami, dai Manameena ismaacʌdʌ ʌʌmadu gʌʌ ʌEroodʌsi ismaacʌdʌ ʌrcaigi
Galileeʌrʌ, dai Saulo.
2 Dai ʌmo imidagai siaa duutudaitadai ʌgai Diuusi maitaugacai taidʌ Diuusi Ibʌadʌ
itʌtʌdai:
—Ʌcovai avʌr giñvuusaitulda Bernabé ʌʌmadu Saulo vaidʌ iduuna goovai ʌaa duiñdagai
ismaacʌdʌ viaa aanʌ goovai vʌʌtarʌ —ascaiti ʌDiuusi Ibʌadʌ.
3 Amaasi ʌgai gamamagi maitaugacai dai daama darai gʌnnoonovi dai diosagi dai ootoi.

———

4 Dai gooquiʌrʌ Diuusi Ibʌadʌ ootoi ʌBernabé ʌʌmadu ʌSaulo Seliisiamu tai ʌgai iji. Dai
ami tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai iji Sipiliamu ʌgai ʌrʌmo ʌmapʌcʌrʌ sicolimadicami gʌʌ
suudagi.
5 Amaasi aʌcai ʌdʌvʌʌrai ugidiana siaaco Salamiña tʌʌgidu, ʌgai gʌnaagacai ma-
maatʌtuldi ʌoodami Diuusi ñiooquidʌ judidíu quiquiuupaigadʌana, vaidʌ ʌVuaana ʌʌpʌ
oiditadai ʌmo piooñi duucai.
6 Dai vʌʌsi aipacoga iji ʌgai ʌdʌvʌʌriʌrʌ siaaco sicolimadi ʌsuudagi dai aayi ʌmapʌcʌrʌ
siaaco Pafosi tʌʌgidu dai ami tʌʌ ʌmo judidíu Barsuusi tʌʌgiducami dai ʌgai ʌrʌmo
cʌʌdaracami. Dai ʌgai mosyaatagidiña ʌoodami dai pocaitiña saidʌ ʌrʌmo Diuusi
ñiooquituldiadamigadʌ.
7 Daidʌ ʌcʌʌdaracʌdʌ ʌʌmadu daacatadai ʌcaigi Serjio Paulo, ismaacʌdʌ ʌrʌmo cʌʌli
saitudugami gʌtʌgitoidagʌrʌ. Daidʌ ʌcaigi ootosi ñiooqui ʌBernabé ʌʌmadu ʌSaulo sai
iimʌna quiidiamu caʌca ʌliditadai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ.
8 Amaasi ʌcʌʌdaracʌdʌ Barsuusi Elimasi vui ñiooquimi Bernabé ʌʌmadu Saulo daida
ʌliditai ʌcaigi isvaavoituda ʌgai.
9 Amaasi ʌSaulo mʌsmaacʌdʌ Paavora aagaiña ʌʌpʌ Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacatadai
ʌgai, vai ʌgai gʌtʌgito nʌnʌidi ʌcʌʌdaracʌdʌ
10 daidʌ itʌtʌdai:
—Yaatagidaracami maicʌʌga ivuaadami, Diaavora aduñdʌ dai vuidʌrʌ caatʌcami vʌʌsi
gocʌʌgaducʌdʌ. ¿Dai tuipʌsi sobicʌi oodami sai maivaavoitudana Diuusi?
11 Sivi Diuusi gʌgʌʌgʌmu simainʌijadamu aapi tomali tasai cuudagidʌ —astʌtʌdai ʌSaulo.
Mospotʌi ʌgai taidʌ ʌcʌʌdaracʌdʌ mainʌnʌava mostuca oidigi ʌgai vʌʌtarʌ, dai gaagaiña
ʌgai sioorʌ bʌʌ aimʌrdagi noviaiñdʌrʌ mainʌaadana ʌgai cascʌdʌ.
12 Aidʌsi tʌʌ ʌcaigi imaasi vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ maitʌtʌgaitadai ʌgai siʌʌldagi
caʌcatai istumaasi gamamaatʌtuldi ʌcʌcʌʌli.

———

13 Amaasi ʌPaavora ʌʌmadu ʌaaduñdʌ tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ Pafosiʌrʌ dai iji Perjiamu,
Panfilia dʌvʌʌriʌrʌ, taidʌ ʌVuaana anaasi viaa gʌaaduñi dai aagʌi Jerusaleenamu.
14 Tai gooquiʌrʌ ʌgai iji Perjiaiñdʌrʌ Antioquiiamu Pisidia dʌvʌʌriʌrʌ. Dai ami ʌmo
imidagai ibʌstaragai tasʌrʌ vaapa ʌgai judidíu quiuupaigadʌrʌ dai ami daraiva.
15 Amaasi casi gʌaagacai oojai siaaco ooja Moseesacaru gʌsʌʌlicamiga dai ismaacʌdʌ ooja
Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ taidʌ ʌbaitʌguucacami quiuupaigadʌrʌ judidíu ootosi ñiooqui
ʌdadidacami ami quiuupiʌrʌ mʌsaidʌ itʌʌdana:
—Gʌraaduñi mʌsmaquia ʌliada aapimʌ gooidacami ñiooqui istutuidiana ismaquiagi
—astʌtʌdai.
16 Tai otoma cʌquiva ʌPaavora dai gʌnovicʌdʌ aagidi sai dodoligicana daidʌ itʌtʌdai:
—Giñcaʌcavurai aapimʌ judidíu dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi.
17 Diuusigadʌ ʌjudidíu ʌcovai vuvaitu gʌrʌʌqui aaduñicaru dai muidali aidʌsi quiaa
Ejiipitʌrʌ oidacatadai ʌgai mʌʌcasdʌrʌ oidacami duucai dai gooquiʌrʌ vuvaitu ʌgai ami
dʌvʌʌriaiñdʌrʌ gʌguvucadacʌdʌ.
18 Dai goo coobai uumigi oidigana oidacatadai ʌgai tomasi soimaasi ivuaadana ʌgai
Diuusi vʌʌsʌcʌrʌ maioojogi.
19 Dai Diuusi ugititu cuvaracami naana maasi ñioocadami ismaacʌdʌ Canaanʌrʌ oida-
catadai dai maa ʌdʌvʌʌrai gʌrʌʌqui aaduñicaru.
20 Dai gooquiʌrʌ maaco siento uumigi dan taajucami Diuusi darasdiña dudunucami
gʌraaduñicaru asta aidʌ uucami sioidacatadai ʌDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ Samueli.
21 Tai aidʌ uumiʌrʌ gʌraaduñicaru gataí sai Diuusi daasagi ʌmoco saidʌ ʌrraícana dai
tʌaanʌiña ʌgai, dai sai camaitʌaanʌiña ʌdudunucami. Tai Diuusi daí ʌSaul saidʌ ʌrraícana
dai gatʌaanʌiña goo coobai uumigi ʌgai ʌrSisi maradʌ Benjamín cajiudadʌ.

22 Dai gooquiᴧrᴦᴧ Diuusi vuusaitu Saúl sai camaitatᴧaanᴧiña dai maa ᴧsᴧᴧlicami ᴧDavi
dai ᴧgai gatᴧaanᴧiña daidᴧ icaiti Diuusi: “Baigiñᴧliditai nᴧidi aanᴧ goDavi Isaí maradᴧ dai
goovai ivuaadamu istumaasi ipᴧlidi aanᴧ”, ascaiti Diuusi.
23 Dai Suusi ᴧrcajiudadᴧ ᴧgai vaa Davicaru, ᴧSuusi ismaacᴧdᴧ ᴧcovai vuusaitu Diuusi
sai cᴧᴧgacᴧrᴦᴧ vuvaidana ᴧjudidíu poduucai isducatai bai dui ᴧgai ñiooqui gᴧraaduñicaru
ᴧᴧmadu.
24 Dai aidᴧsi maiquiaa divia ᴧSuusi, ᴧVuaana aagidi vᴧᴧsi judidíu dai potᴧtᴧdai sai gᴧaagai
isvapacoñicagi dai ᴧma duucai gᴧntᴧtᴧgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi.
25 Aidᴧsi cayoga aayi istuigaco muquia agai ᴧVuaana ᴧgai itᴧtᴧdai ᴧoodami: “Aanᴧan
maitᴧrᴦgai mᴧsmaacᴧdᴧ aapimᴧ tᴧtᴧgitoi, giñgooquiᴧrᴦᴧ divia agai ᴧmai ismaacᴧdᴧ aanᴧ
tomali maiviaa sᴧᴧlicami isuupasdagi susuusacadᴧ gigiaragadᴧ”, astᴧtᴧdai ᴧVuaana.
26 Aapimᴧ giñaaduñi Avraañicaru cajiudadᴧ ᴧᴧmadu aapimᴧ mᴧsmaacᴧdᴧ siaa duutudai
Diuusi, aapimᴧ gᴧnvᴧᴧtarᴧava idi ñiooqui cᴧᴧgacᴧrᴦᴧ vuvaidaragai.
27 Ismaacᴧdᴧ Jerusaleenᴧrᴦᴧ oidacatadai ᴧᴧmadu dudunucamigadᴧ maimaatᴧcatadai
sioorᴧ ᴧrSuusi. Dai tomali maimaatᴧ cᴧcana ᴧñiooqui ismaacᴧdᴧ gᴧaagaiña quiquiuupiana
vᴧᴧscᴧrᴦᴧ ibᴧstaragai tasᴧrᴦᴧ oojai ismaacᴧdᴧ ooja ᴧDiuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ, dai podu-
ucai aidᴧsi gatᴧjai ᴧdudunucamigadᴧ ᴧJerusaleenᴧrᴦᴧ oidacami muaaragai ᴧSuusi poduucai
ᴧpᴧdui isducatai aagaitadai ᴧᴧquidᴧ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ.
28 Tomasi maitᴧᴧ ᴧgai tomali ᴧmo istumaasi soimaascami ᴧSuusi vui, vᴧᴧscᴧrᴦᴧ aagidi ᴧgai
ᴧPilaato sai gatᴧaanᴧna muaaragai.
29 Dai aidᴧsi casi idui ᴧgai vᴧᴧsi isducatai ooja ᴧDiuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ aagaitai
ᴧSuusi, tᴧvañi ᴧgai curusiaiñdᴧrᴦᴧ dai yaasa.
30 Dᴧmos Diuusi duaacali coidadᴧ saagidaiñdᴧrᴦᴧ.
31 Daidᴧ ᴧSuusi caduaacacai mui tasai gᴧmamasdiña vuitapi ᴧgai ismaacᴧdᴧ oidatucuiña
Galileeaiñdᴧrᴦᴧ Jerusaleenamu, dai sivi ᴧgai vaa mamaatᴧrdamigadᴧ aagidi ᴧoodami istu-
maasi ivuaadana dai mamaatᴧtuldiña ᴧSuusi.
32 Dai poduucai ᴧᴧpᴧ aatᴧmᴧ gᴧnaagidi ᴧcᴧᴧgaducᴧdᴧ ñiooqui ismaacᴧdᴧ aagidi Diuusi
gᴧrᴦᴧᴧqui aaduñicaru.
33 Dai aatᴧmᴧ ᴧrcajiudadᴧ ᴧgai. Dai aidᴧsi Diuusi duaacali ᴧSuusi aidᴧ casi idui ᴧgai
aatᴧmᴧ gᴧrvᴧᴧtarᴧ ismaacᴧdᴧ aagidi ᴧgai gᴧrᴦᴧᴧqui aaduñicaru poduucai isducatai oojisi
Salmosi gooc ᴧrᴦᴧ siaaco icaiti: “Aapiapᴧ ᴧrgiñmara dai sivi vaamᴧ cᴧi aanᴧ vᴧᴧsi oodami
vuitapi vai maatᴧcana isaapi ᴧrgiñmara”, ascaiti Diuusi.
34 Diuusi aagidi ᴧSuusi sai duaacalda agai coidadᴧ saagidaiñdᴧrᴦᴧ sai maiduvana tu-
ucugadᴧ, daidᴧ icaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ: “Gᴧnmaaquimu aanᴧ ᴧistumaasi
cᴧᴧgaducᴧdᴧ ismaacᴧdᴧ aagidi aanᴧ Davicaru”, ascaiti.
35 Cascᴧdᴧ poduucai aagai Cristo ᴧmai Salmosiᴧrᴦᴧ: “Maidagitomu aapi isduvagi tuucu-
gadᴧ gᴧpiooñiga ismaacᴧdᴧ aliᴧ oigᴧdai aapi”.
36 ᴧDavicaru gia soi ismaacᴧdᴧ oidacatadai aidᴧsi oidacatadai ᴧgai, poduucai isducatai
tᴧjai Diuusi, dai gooquiᴧrᴦᴧ muucucai ᴧgai taidᴧ ᴧibᴧadᴧ ii mᴧᴧca siaaco daraajatadai
ᴧaaduñdᴧcardu dᴧmos tuucugadᴧ gia duva.
37 Dᴧmos ᴧgai ismaacᴧdᴧ duaacali Diuusi ᴧgai gia maiduva tuucugadᴧ.
38 Giñaaduñi aapimᴧ gᴧaagai ismaatᴧcagi isSuusi Cristocᴧdᴧ ismaacᴧdᴧ muu curusiaba
ᴧgaicᴧdᴧ Diuusi oigᴧldi vᴧᴧsi oidigi daama oidacami soimaascamigadᴧ.
39 ᴧgaicᴧdᴧ ᴧgai vai Diuusi oigᴧldi soimaascamigadᴧ sioorᴧ vaavoitudagi isSuusi Cristo
ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴦᴧ vuviadami. Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧrᴦᴧ maitiipucatadai oigᴧldaragai.
40 Gᴧnnuucadacavurai aapimᴧ, vai maipoduucai ᴧpᴧduuna aapimᴧcᴧdᴧ isducatai ooja
ᴧDiuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ aidᴧsidᴧ icaiti:
41 Dañi aapimᴧ parunadami, gᴧntᴧgitovᴧr nᴧijada ugitivurai.
Aanᴧanᴧ ᴧrDiuusi daidᴧ iduuñimu aanᴧ mui naana maasi gᴧgᴧrducami quiaa oidacatai
aapimᴧ.
Dai maitᴧᴧgimu aapimᴧ istᴧiyagi dai vᴧᴧscᴧrᴦᴧ maivaavoitudamu tomamᴧsi gᴧnaagidi.
Ascaiti ᴧDiuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ —astᴧtᴧdai ᴧPaavora ᴧoodami quiuupiᴧrᴦᴧ.
42 Dai aidᴧsi vuvaja ᴧPaavora ᴧᴧmadu ᴧaaduñdᴧ judidíu quiuupaigadᴧaiñdᴧrᴦᴧ, tai ᴧgai
ismaacᴧdᴧ maitᴧrjudidíu aagidi sai ᴧgᴧmai ibᴧstaragai tasᴧrᴦᴧ aagidana Paavora ᴧpamu
gomaasi ñiooqui.
43 Aidᴧsi caugidagai ᴧmpaidaragai quiuupiᴧrᴦᴧ tai muidutai judidíu ᴧᴧmadu aa ismaacᴧdᴧ
maitᴧrjudidíu dᴧmos vaavoitu judidíu vaavoidaragadᴧ oí ᴧPaavora ᴧᴧmadu Bernabé,
vai ᴧgai mamaacaiña ñiooqui dai aagidiña sai gᴧaagai isapiavaavoitudadagi isDiuusi aliᴧ
oigᴧdai.
44 Dai ᴧgᴧmai ᴧcaldiᴧrᴦᴧ ibᴧstaragai tasᴧrᴦᴧ baitoma vᴧᴧsi Antioquiiᴧrᴦᴧ oidacami
gᴧnᴧmpagi dai cᴧca agai Diuusi ñiooquidᴧ.

45 Dʌmos aidʌsi tʌʌ ʌjudidíu isgʌnʌmpagi mosʌʌqui oodami aliʌ ʌʌgacoi dai vui ñiooquimi ʌgai ʌPaavora dai sigalnaasi ñiooqui suuligidimi.
46 Tai amaasi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé maiduduaadicuitai ñiñio daidʌ itʌtʌdai:
—Aliʌsi gʌaagaitadai isgʌnaagida aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌga aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrjudidíu, dʌmos aapimʌ sivi caʌmapiadʌrʌ vipieeyi Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ camaiviaa aapimʌ sʌʌlicami isvʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu, sivi iimimu aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
47 Ʌʌgi poduucai gʌrtʌjai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo daidʌ ʌpʌrtʌtʌdai:
Aanʌant gʌnootoi ʌmo cuudagi duucai ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu
Mai mamaatʌtulda isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌgai vʌʌscatai
Asta oidigi ugidiʌrioma oidacami vʌʌsi.
Astʌtʌdai gʌrtʌaanʌdamiga —astʌtʌdai ʌPaavora.
48 Dai aidʌsi caʌ imaasi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aliʌ baigʌnʌʌli daidʌ icaitimi sai Diuusi ñiooquidʌ aliʌ cʌʌgadu, dai vʌʌscatai vaavoitu ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vʌʌscʌrʌ oidacana ʌgai ʌʌmadu.
49 Dai poduucai vʌʌsi ʌgai dʌvʌʌriʌrʌ gʌaa Diuusi ñiooquidʌ.
50 Dʌmos ʌjudidíu aataga ʌʌmadu ʌmo ooqui ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudai ʌjudidíu vaavoidaragadʌ dai vʌʌsi ʌoodami siaa duutudaiña ʌgai dai aataga ʌʌpʌ ʌcʌcʌʌli ʌʌmadu ismaacʌdʌ tʌaanʌi ami Antioquiiʌrʌ. Ʌjudidíu aapʌnaquidi sai soimaasi taatatuldana ʌgai ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé dai sai adaiña abiaadʌrʌ.
51 Amaasi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé gigigi dʌvʌʌrai gʌnʌʌcasoaiñdʌrʌ sai maatʌcana ʌoodami ismaacʌdʌ adaji ismaicʌʌga idui ʌʌgi poduucai gʌnviidacatadai ʌgai. Dai iji Iconiamu.
52 Dʌmos ʌvaavoitudadami Antioquiiʌrʌ aliʌ baigʌnʌliditai vii ʌʌmadu daacatai Diuusi Ibʌadʌ.

14

———

1 Amaasi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé vaapa judidíu quiuupaigadʌrʌ Iconiʌrʌ, dai aliʌ cʌʌga ñiñio ʌgai tai muidutai vaavoitu vʌʌsi mosʌmaduga mʌʌsi judidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
2 Dʌmos ʌjudidíu ismaacʌdʌ maivaavoitu soimaasi aapʌnaquidi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai soimaasi tʌtʌgitoituldiña vui ʌvaavoitudadami.
3 Cascʌdʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé anaasi vii bai tʌvʌpi. Dai maiduduaadicuitai ñiioocaiña ʌgai vaavoitudaitai Diuusi. Dai Diuusi apiamaacaiña guvucadagai saidʌ ivuaadana mui naana maasi gʌgʌrducami. Dai poduucai Diuusi tʌtʌgidi ʌoodami siʌrvaavoi ismaacʌdʌ aagidi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida ʌlidi.
4 Dʌmos Iconiʌrʌ oidacami aipaco gʌnvupui vʌʌtʌcatadai. Ʌʌmoco vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai ʌjudidíu dai cʌʌga ñiooaiña ʌojootosicami vʌʌtarʌ vai aa vuidʌrʌ vʌʌtʌcana ʌojootosicami dai cʌʌga ñiooaiña ʌjudidíu vʌʌtarʌ.
5 Amaasi ʌjudidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vʌʌscatai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai ʌojootosicami gʌnaagi ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami dai soimaasi ñiooqui aagida agai dai maicarsa agai ojoodaicʌdʌ.
6 Dʌmos aidʌsi maí ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé voopoi abiaadʌrʌ Listiramu dai Derviamu, Licaonia dʌvʌʌriʌrʌ, dai vʌʌsi sicolo
7 siaaco gʌaagaiña ʌʌpʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

———

8 Listʌrʌ oidacatadai ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ maitistutuiditadai isaimʌrdagi. Ʌʌgi poduucai vuusai ʌgai dai mosdaacana. Dai tomali ʌmo imidagai maitʌrimʌcami ʌgai.
9 Dai ʌgai daacatai caʌcatadai istumaasi aagai ʌPaavora. Amaasi ʌPaavora gʌtʌgito tʌʌ isvaavoitudai ʌgai isDiuusi istutuidi isduaaidagi.
10 Dai amaasi gʌgʌrʌ itʌtʌdai:
—Sʌʌli cʌquiva —astʌtʌdai ʌPaavora.
Taidʌ ʌcʌʌli tʌcavi tuali tuudai dai cʌquiva dai gʌaagacai aimʌrai.
11 Dai aidʌsi tʌʌ ʌoodami ismaacʌdʌ idui ʌPaavora iiñaquimi gʌnñiooquicʌdʌ daidʌ icaitimi:
—Didiuusi ʌpa maasi cʌcʌʌli titʌaapai aatʌmʌ gʌrsaagida —ascaiti ʌoodami.
12 Daidʌ icaiti saidʌ ʌBernabé ʌrdiuusi ismaacʌdʌ Upiteli aagaiña ʌgai, daidʌ ʌPaavora ʌrʌdiuusi ismaacʌdʌ Mercurio aagaiña ʌgai. Ʌpaavora ñiooquiditadai ʌoodami cascʌdʌ Mercurio tʌʌtʌi ʌgai.

13 Taidʌ ʌUpiteli paaligadʌ ismaacʌdʌ mosvaacʌcʌrʌ Listirʌrʌ cʌacatadai quiuupaigadʌ,
ʌgai vuaa tuturu ʌʌmadu yoosigai dai ʌgai ʌʌmadu ʌoodami cooda agaitadai ʌtuturu
ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé vʌʌtarʌ dai poduucai siaa duutuda agaitadai.
14 Dʌmos aidʌsidʌ ʌojootosicami ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé maí gomaasi, saasasaimi
gʌnyuucusi ʌʌgi poduucai ivuaadana ʌgai sai nʌidiña ʌoodami ismaitʌrcʌʌgai issiaa duutu-
adagi oodami didiuusi duucai, dai vaapa ʌgai ʌoodami saagida dai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
15 —¿CʌcʌʌIi, tuimʌsi povueeyi? Aatʌmʌ ʌrcʌcʌʌIi ʌʌpʌ gʌnʌpan duucai, dai cascʌdʌ dada
aatʌmʌ dai gʌnaagida ragai sai gʌaagai mʌsdagituagi gomaasi ismaacʌdʌ maitʌrsoiñi, dai
gʌaagai mʌsvaavoitudagi ʌDiuusi ismaacʌdʌ duaaca ʌgai ismaacʌdʌ idui tʌvaagi ʌʌmadu
dʌvʌʌrai ʌʌmadu ʌgʌʌ suudagi dai vʌʌsi istumaasi oidaga.
16 Ʌʌquioma Diuusi dagito ʌoodami saidʌ ivuaadana istumaasi ipʌlidi.
17 Tomasi vʌʌscʌrʌ tʌtʌgidiña ʌgai sioorʌ ʌistumaasi cʌcʌʌgaducamicʌdʌ ismaacʌdʌ
ivuaadana ʌgai ʌoidacami vʌʌtarʌ, ʌgai gʌrootosdi duuqui dai cʌʌga gʌrmaacai cuaadagai
dai tʌstuucʌdʌ vagiam ʌrʌliadagi —ascaitimi.
18 Dʌmos tomasi aagidi ʌgai vʌʌsi imaasi maitistui isdaidagi ʌoodami iscoodagi ʌgai
ʌtuturu ismaacʌdʌcʌdʌ siaa duutuda agaitadai ʌgai ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé.
19 Tai amaasi ami dada ʌʌmoco judidíu Antioquiiaiñdʌrʌ dai Iconiaindʌrʌ dai avʌnaqui
ʌoodami dai maicacarai ʌPaavora. Dai aidʌsi poʌliditadai ʌgai iscamuaa tʌvaimʌcai
mʌʌcasi dai Listira ugidiana viaa.
20 Dai aidʌsidʌ ʌvaavoitudadami gʌnʌmpagi ʌPaavora sicoli tai ʌgai vañi dai ii ʌpamu
Listiramu dai siaadiqui iji abiaadʌrʌ ʌgai ʌʌmadu Bernabé Derviamu.
21 Dai ami gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai sioorʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami tai muidutai
vaavoitu, tai ʌgai ʌpamu iji Listiramu dai Iconiamu dai Antioquiiamu.
22 Dai vʌʌsi amui vaamioma baiʌʌliatudaimi ʌgai ʌvaavoitudadami dai maacaimi ñiooqui
daidʌ itʌtʌdaimi sai gʌaagai isapiavaavoitudadagi dai sai viaacatadai issoimaa taatagi mui
naana maasi dai poduucai istuidʌcai iimiagi siaaco gatʌaanʌi Diuusi.
23 Dai vʌʌsi aipacoga siaaco ajioopaitadai ʌgai ʌvaavoitudadami saagida daraasaimi
ʌʌmoco tʌtʌaanʌdami ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ dai aidʌsi darasaiña ʌgai maitaugacai
gadaanʌiña Diuusi dai potʌtʌdaiña saidʌ ivuaadana istumaasi Diuusi ipʌlidi.

———

24 Dai gooquiʌrʌ iji dai Pisidia dʌvʌʌriamu sʌʌli dʌgavusai dai aayi Panfilia dʌvʌʌriʌrʌ.
25 Dai gaaagidimi Diuusi ñiooquidʌ Pelijiʌrʌ, dai amaasi iji Ataliamu.
26 Dai ami tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai iji Antioquiiamu Siria dʌvʌʌriʌrʌ, siaadʌrʌ vuvaaja
ʌgai aidʌsi iji taidʌ ʌvaavoitudadami gadaanʌdagi Diuusi sai nuucaticana aa duiñdadʌrʌ
vai sivi canaatoli.
27 Dai aidʌsi aayi ʌgai Antioquiiʌrʌ ʌmpagi vʌʌsi vaavoitudadami dai aagidi vʌʌsi istumaa
dui Diuusi ʌgaicʌdʌ aidʌsi gamamaatʌtulditadai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ, dai isducatai Diuusi
soi isaagida ʌgai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai isducatai ʌgai vaavoitu
ʌʌpʌ.
28 Daidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé anaasi vii ʌvaavoitudadami ʌʌmadu tʌvʌpi.

15

———

1 Aidʌ tuigaco ʌʌmoco cʌcʌʌli ismaacʌdʌ iji Judeeaiñdʌrʌ Antioquiiamu aagidimi
ʌvaavoitudadami sai sioorʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaaquia ʌliada sai gʌaagaitadai isiquitʌagi
gʌntuucuga poduucai isducatai viituli Moseesacaru.
2 Taidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé aliʌ ñiñio ʌcʌcʌʌli ʌʌmadu aagaitai gomaasi, dai
aagidi sai camaipoduucai gʌntʌtʌgitoiña, mʌtaita ʌcovai vuvaitu Paavora ʌʌmadu Bern-
abé dai aa sai iimʌna Jerusaleenamu dai mʌʌ bai duuna idi ñiooqui ʌojootosicami dai
ʌbaitʌguucacamigadʌ ʌvaavoitudadami ʌʌmadu.
3 Ʌvaavoitudadami Antioquiiʌrʌ ʌgai dai ootoi, dai voiyamu iimʌitai Penisia sai Samaalia
dʌdʌʌvʌriamu sʌʌli dʌgavusai ʌgai dai aagidimi ʌvaavoitudadami isducatai ʌgai is-
maacʌdʌ maitʌrjudidíu dagito gʌnʌʌqui vaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi, tai vʌʌscatai
ʌvaavoitudadami aliʌ baigʌnʌʌli caʌcai gomaasi.
4 Aidʌsi aayi ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé Jerusaleenʌrʌ taidʌ ʌvaavoitudadami ʌʌmadu
ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami baigʌnʌliaracʌdʌ miaadʌgi, daidʌ ʌPaavora
ʌʌmadu Bernabé aagidi vʌʌsi istumaasi idui Diuusi aipaco siaaco ajioopaitadai ʌgai.
5 Dʌmos ʌʌmoco ʌfariseo ismaacʌdʌ vaavoitu guuquiva daidʌ itʌi:
—Gʌaagiava isiquitʌagi tuutucugadʌ vʌʌscatai vaavoitudadami ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu dai gʌaagai istʌaañiagi vai ʌʌgidiña vʌʌsi istumaasi viituli Moseesacaru
—ascaiti ʌfariseo.

6 Tai gʌnʌmpagi ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami dai bai duñia agai ʌñiooqui.
7 Dai catʌvʌpi gaaataga ʌgai tai cʌquiva ʌPiiduru daidʌ itʌi:
—Giñaaduñi cʌʌga maatʌ aapimʌ sai bai ʌʌqui Diuusi ʌcovai giñvuusaitu aanʌ aapimʌ gʌnsaagidaiñdʌrʌ ansai aagidana aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu Diuusi ñiooquidʌ sai ʌgai vaavoitudana ʌʌpʌ.
8 Dai Diuusi maatʌ vʌʌscatai iibʌadʌ dai ootoi gʌIbʌdaga sai ʌʌmadu daacana ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ poduucai isduucai gʌrootosi ʌgai aatʌmʌ vʌʌscatai dai poduucai Diuusi gʌrtʌʌgi isoigʌdai ʌgai ʌʌpʌ.
9 Diuusi mosʌmadugan duucai gʌrnʌidi aatʌmʌ ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cascʌdʌ oigʌldi ʌgai soimaascamigadʌ ʌʌpʌ vaavoitudacai ʌgai.
10 Sivi tuimʌsi maivaavoitudai aapimʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi, dai tuimʌsi poduucai tʌaanʌi aapimʌ ʌgai istumaasi tomali aatʌmʌ maitistutuidi isgʌnʌʌgidagi tomali gʌrʌʌqui aaduñicaru maitistui.
11 Maitavʌr poduucai. Aatʌmʌ vaavoitudai isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai Suusi gʌroigʌdai ʌpan duucai ʌgai —astʌtʌdai ʌPiiduru.
12 Tai vʌʌscatai ʌgaa mosdodoli vii, vaidʌ ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé aagidi vʌʌsi istumaasi idui ʌgai Diuusi guvucadadʌcʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida.
13 Dai aidʌsi canaato ñioo ʌPaavora ʌʌmadu Bernabé taidʌ ʌJacovo itʌi:
—Giñaaduñi, giñcaʌcavurai.
14 Casi gʌraagidi goSimuñi Piiduru siʌʌquidʌ abiaadʌrʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai ʌcovai vuvaitu ʌʌmoco ʌgai saagidaiñdʌrʌ sai siaa duutudaiña Diuusi daidʌ ʌrmaamaradʌcana.
15 Bai ʌʌqui poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ cascʌdʌ gʌaagaitadai siʌpʌduñiagi caʌcavurai aapimʌ isducatai ooja ʌmaadutai Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ:
16 Pocaiti Diuusi:
Ʌʌpʌga naana maasi dʌgavuñia agai dai gooquiʌrʌ ʌpamu divimu aanʌ judidíu saagida.
Ʌgai ʌrismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌcovai vuvaitu aanʌ.
Dai gooquiʌrʌ mui uumigicʌdʌ camaitiñsiaa duutudaiña ʌgai cascʌdʌ aagidamu aanʌ sai ʌpamu giñsiaa duutudaiña poduucai isducatai giñsiaa duutudaiña ʌgai aidʌsi oidacatadai Davicaru.
17 Ʌpamu divimu aanʌ dai aagidamu sai giñʌʌgidiña.
Poduucai iduñimu aanʌ vai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu giñtʌtʌgitoiña daidʌ ʌrgiñmaamaracana dai giñʌʌgidiña.
18 Pocaiti Diuusi ismaacʌdʌ gʌrmaatʌtuli vʌʌsi idi istumaasi ʌʌqui abiaadʌrʌ.
Ascaiti Diuusi.
19 Cascʌdʌ aanʌ pocaiti maitʌaagai issoi vuaadagi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Ʌgai cadagito ʌʌquidʌ gʌnvaavoidaraga dai vaavoitu Diuusi.
20 Mosʌcaasi gʌaagai tʌsoojidagi sai camaicuaadana baabaidi ismaacʌdʌ dadasdi ʌmoono ismaacʌdʌ siaa duutudai oodami Diuusi duucai, dai sai maigoogosi gʌnducamicana, dai camaicuaadana baabiadʌ vustaaqui baicuadʌ ismaacʌdʌ maivuusanʌi ʌʌradʌ siʌʌscadʌ coiyagi, dai tomali maicuaadana ʌʌradʌ.
21 Ʌʌqui abiaadʌrʌ aipacoga oidaga sioorʌ gamamaatʌtuldi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vʌʌscʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ judidíu quiquiuupaigadʌrʌ gʌaagaiña gomaasi —astʌtʌdai Jacovo.
22 Amaasi ʌojootosicami ʌʌmadu ʌbaitʌguucacami ʌʌmadu vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ʌpʌnʌʌli isʌcovai vuvaidagi ʌʌmoco ʌʌgi gʌnsaagidaiñdʌrʌ dai ootosagi Antioquiiamu ʌʌmadu Paavora dai Bernabé. Dai ʌco vuusaitu Uudasi mʌsmaacʌdʌ Barsavasi aagaiña ʌʌpʌ, dai ʌco vuusaitu Siilasi ʌʌpʌ ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌvaavoitudadami.
23 Dai ʌgaicʌdʌ ootoi ʌmo oojai ismaacʌdʌ icaiti:
“Aatʌmʌ ojootosicami ʌʌmadu baitʌguucacami ʌʌmadu gogaa vaavoitudadami gʌnviaatuldi aapimʌ gʌraaduñi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ Antioquiiʌrʌ oidaga dai Siria dai Silisia dʌdʌʌvʌriʌrʌ oidaga.
24 Maí aatʌmʌ sai ʌʌmo oodami iji tabiaadʌrʌ ismaacʌdʌ aatʌmʌ maiootoi. Dai ʌgai gʌnsoobi gʌnñiooquicʌdʌ mʌsi aapimʌ maimaatʌ isducatai gʌntʌtʌgituagi. Ʌgai povai gʌntʌtʌdai sai gʌaagai mʌsiquitʌagi gʌntuutucuga dai ʌʌgidagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
25 Cascʌdʌ cʌʌgadu ʌʌli aatʌmʌ isʌco vuvaidagi ʌʌmoco aatʌmʌ gʌrsaagidaiñdʌrʌ sai mʌʌca gʌnnʌidana aapimʌ ʌʌmadu gʌraaduñi Paavora dai Bernabé ismaacʌdʌ aliʌ oigʌdai aatʌmʌ.
26 Paavora dai Bernabé muiyapʌrʌ ajioopaiña mʌsiaaco cooda agaiña gamamaatʌtulditai goovai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
27 Cascʌdʌ gʌnootosi aatʌmʌ Uudasi ʌʌmadu Siilasi vai ʌʌgi goovai gʌnaagidana vʌʌsi idi ismaacʌdʌ gʌnooji aatʌmʌ.

28 GΛraagidi Diuusi IbΛadΛ tΛstuma duñiagi. AatΛmΛ gΛrvΛΛtarΛ ΛΛpΛ cΛΛgadu cascΛdΛ
maitΛntΛaanΛi aatΛmΛ mui naana maasi, mosΛcaasi chiΛΛqui istumaasi ismaacΛdΛ gΛaagai.
29 MΛsai maicuaadana baabaidi ismaacΛdΛ gΛdadasdi ΛmoOno ismaacΛdΛ siaa duutudai
oodami Diuusi duucai, tomali maicuaadagi ΛΛradΛ, tomali baabiadΛ vustaaqui baicuadΛ
ismaacΛdΛ maivuusanΛi ΛΛradΛ siΛΛscadΛ coiyagi, dai tomali maigoogosi gΛnducamicagi.
MΛsΛΛgiadagi vΛΛsi idi istumaasi aidΛ gia cacΛΛga ivueeyi aapimΛ. GΛrtΛΛgadamu”, ascaiti
ΛbaitΛcΛaacamigadΛ.
30 MΛtai ootoidΛ tai iji vΛmaacova Antioquiiamu. Dai ami ΛmpagiΛ vΛΛsi ΛvaavoitudadamiΛ
dai maa ΛoojaiΛ.
31 TaidΛ ΛvaavoitudadamiΛ aliΛ baigΛnΛΛli nΛidacai ΛoojaiΛ.
32 UudasiΛ ΛΛmadu SiilasiΛ ΛrDiuusiΛ ñiñiooquituldiadamigadΛ dai baiΛΛliatuΛ ΛvaavoitudadamiΛ
gΛnñiooquicΛdΛ taiΛ ΛgaiΛ vaamioma vaavoitu.
33 Bai tΛvΛpi anaasi daraaja vΛmaacova dai aidΛsi caiimia agaitadai ΛgaiΛ taidΛ
ΛvaavoitudadamiΛ diosagi dai potΛtΛdai: “DiuuscΛdΛ avΛr viaatulda JerusaleenΛrΛ oidacami
ΛgaiΛ ismaacΛdΛ gΛnootoi”, astΛtΛdai.
34 DΛmos ΛSiilasiΛ ipΛli isviiagi.
35 DaidΛ ΛPaavora ΛΛmadu BernabéΛ ΛΛpΛ anaasi vii AntioquiiΛrΛ. Dai muidutai aa
ΛΛmadu anaasi gaaagidiña DiuusiΛ ñiooquidΛ.

———

36 Cabai tΛvΛpicΛdΛ PaavoraΛ potΛtΛdai ΛBernabé:
—Tinda ΛpamuΛ mΛΛ dadida gΛraaduñi aipacogaΛ tΛsiaaco casi gaaagidi DiuusiΛ ñiooquidΛ.
Dai nΛida asducatai daraaja —astΛtΛdai.
37 Bernabé vaidaquiaΛ liditadai ΛVuaana Marcusi
38 ΛgaiΛ ismaacΛdΛ oí aidΛsi tuucamidΛrΛ iji ΛgaiΛ aipacogaΛ dai gaaagidimi DiuusiΛ
ñiooquidΛ dai PanfiliaiñdΛrΛ aa gΛi dai camaisoicΛiña cascΛdΛ ΛPaavora maitipΛliditadai
isvaidaquiagi.
39 Dai aliΛ cavaami ñiñio dai maibai dui dai ΛjΛcovai iji. Bernabé vaidacai Marcusi dai
tΛΛtΛsai ΛmoOno vaarcuΛrΛ dai iji Sipiliamu.
40 TaidΛ ΛPaavora vaidacai Siilasi. TaidΛ ΛvaavoitudadamiΛ gadaanΛi Diuusi sai nuucati-
cana taida iji.
41 Dai Siiliana dai Silisiana dΛgavusai dai vaamioma baiΛΛliatudaimi ΛvaavoitudadamiΛ.

16

———

1 Paavora ΛΛmadu Siilasi DerviΛrΛ aayi dai ListirΛrΛ. Dai ami tΛΛ ΛmoOno vaavoitudadamiΛ
Timoteo tΛΛgiducami. ΛgaiΛ ΛrmaradΛcatadai ΛmoOno ooqui judíu daidΛ ΛrvaavoitudadamiΛ ΛΛpΛ
daidΛ ΛoogadΛ ΛrgiliegoΛ.
2 ΛvaavoitudadamiΛ ismaacΛdΛ ListirΛrΛ dai IconiΛrΛ oidacatadai cΛΛga ñiooCaitadai Timoteo
vΛΛtarΛ.
3 ΛPaavora ipΛli isvaidaquiagi ΛTimoteo dΛmos tΛjai sai iquitΛna gΛtuucuga maibaacoi-
tudaΛ liditai ΛjudidíΛu ismaacΛdΛ ami oidacatadai tomasi vΛΛscatai maatΛcatadai siΛrgiliego
oogadΛ.
4 Tomasiaaco siaaco dΛgavusquimi ΛPaavora ΛΛmadu Siilasi aagidimi
ΛgaiΛ ΛvaavoitudadamiΛ isducatai ooji ΛojootosicamiΛ ΛΛmadu ΛbaitΛguucacami
JerusaleenaiñdΛrΛ ΛvaavoitudadamiΛ AntioquiiΛrΛ vΛΛtarΛ sai vΛΛscatai ΛvaavoitudadamiΛ
ΛΛgidiña.
5 Dai poduucai ΛvaavoitudadamiΛ siooma cΛΛga vaavoitu, dai vΛΛs tasai vaamioma
muidaimi ΛvaavoitudadamiΛ.

———

6 Dai DiuusiΛ IbΛadΛ maidagito isgaaagidaΛ ΛgaiΛ DiuusiΛ ñiooquidΛ AasiaΛ dΛvΛΛriΛrΛ. CascΛdΛ
mosdΛgavusai ΛgaiΛ PilijiaΛ dai GalasiaΛ dΛdΛΛvΛriamu.
7 Dai ugidiana MisiaΛ aayi dai abiaadΛrΛ BitiñiamacoΛ iimia ΛliditadaiΛ dΛmos DiuusiΛ IbΛadΛ
maidagito isgaamu iimia ΛgaiΛ.
8 Dai MisiaΛ ugidiana sΛΛli dΛgavusai, dai tΛaapai siaaco TroasiΛ tΛΛgidu gΛΛ suudagi
ugidiana siaaco aajΛi vaarcu.
9 Dai ami ΛmoOno imidagai tucarΛ tΛΛtΛquimi ΛPaavora ΛmoOno cΛΛli MasedoniaiñdΛrΛ sai
vuidΛrΛ cΛΛca dai daanΛi daidΛ itΛtΛdai: “Diimi MasedoniamuΛ dai gΛrsoiña”, astΛtΛdai.
10 CascΛdΛ otoma bai gΛrdui aatΛmΛ dai iimia ragai MasedoniamuΛ, cacΛΛga vaavoitu
aatΛmΛ isgΛrvaidi DiuusiΛ tΛsai gaaagidana ami dΛvΛΛriΛrΛ ñiooquidΛ.

———

11 Anaasi Troasi∧r∧ ∧mo vaarcu∧r∧ t∧∧t∧sai aat∧m∧ dai s∧∧li iji Samotrasia d∧v∧∧riamu
siaaco sicolimadi suudagi. Dai g∧n siaadiqui Neápolisi∧r∧ aayi aat∧m∧ dai ami t∧aapai
vaarcuaiñd∧r∧.
12 Dai abiaad∧r∧ iji aat∧m∧ Pilipoosiamu ami ∧rromamanu d∧v∧∧ragad∧, ∧gai
∧r∧map∧c∧r∧ Masedoni∧r∧ siaaco oidaga mui quiiqui. Dai ami daraaja aat∧m∧ chi∧∧qui
tasai.
13 ∧mo imidagai ib∧staragai tas∧r∧ vuvaaja aat∧m∧ Pilipoosiaiñd∧r∧ maisi m∧∧casi g∧∧
aqui ugidiana, siaaco duudatai gamamadaiña ∧oodami anaasi daraiva aat∧m∧ dai aagidi
aat∧m∧ Diuusi ñiooquid∧ ∧ooqui ismaac∧d∧ g∧n∧mpagi ami.
14 ∧moco Lidia t∧∧giducatadai. ∧gai ∧rTiatiir∧r∧ oidacami daid∧ ∧rgaagardami yuucusi
moraduacami. Dai idi ooqui ali∧ siaa duutudai Diuusi. Dai ca∧catadai ∧gai ∧ñiooqui tai
Diuusi soi sai ∧∧gidana ∧gai ismaac∧d∧ aagidi Paavora.
15 Dai g∧vacoi ∧gai ∧∧madu v∧∧scatai ismaac∧d∧ quiidi∧r∧ oidacatadai dai gooqui∧r∧
g∧rdaañimi ∧gai dai pov∧rt∧t∧dai:
—M∧si aapim∧ s∧∧lic∧d∧ vaavoitudadagi isvaavoitudai aan∧ Diuusi, v∧rai iimi dai
giñquiiyana daraaja asta m∧si∧∧scad∧ iji tabiaad∧r∧ —ast∧t∧dai ∧gai.
Dai mait∧rdagito t∧scho t∧iyagi.
16 ∧mo imidagai caiim∧itadai aat∧m∧ siaaco gamamadaiña dai vuid∧r∧ aayi aat∧m∧
∧mo ali ooqui ismaac∧d∧ viaacatadai ∧mo Diaavora t∧aañicarud∧ dai ∧gai ∧∧quiasd∧r∧
maat∧cana istumaasi daivuñia agai. Dai viaacatadai ∧gai g∧tutuidacami dai ∧ali ooqui mui
gamait∧c∧iña tumiñsi g∧tutuidacami v∧∧tar∧.
17 Idi ali ooqui g∧roidatucuiña Paavora ∧∧madu aat∧m∧ dai iiñaquidana daid∧ icaitidana:
—Idi c∧c∧∧li ∧rpipiooñigad∧ Diuusi ismaac∧d∧ ∧r∧bait∧c∧aacami, dai goovai g∧naagidi
aapim∧ isducatai c∧∧gac∧r∧ vuvaquiagi —caitidana ∧ali ooqui.
18 Mui tasai povueeyi ∧gai tai ∧mo imidagai oojogi Paavora dai ajaco c∧quiva daid∧
it∧t∧dai ∧Diaavora t∧aañicarud∧ ismaac∧d∧ viaacatadai ∧ali ooqui:
—Suusi Cristo guvucadad∧c∧d∧ ang∧aagidi vuusaiñi goooquiaiñd∧r∧ —ast∧t∧dai.
Taid∧ ∧Diaavora t∧aañicarud∧ otoma vuusai.
19 Dai aid∧si ∧ali ooqui tutuidacami maat∧ t∧∧ iscamaitistutuidi isgamait∧c∧dagi tumiñsi
∧gaic∧d∧ vui ∧gai ∧Paavora ∧∧madu Siilasi dai vuucai dai vaan tuutui dudunucami∧r∧
plaasana.
20-21 Daid∧ it∧t∧dai ∧gai ∧dudunucami:
—Idi c∧c∧∧li ismaac∧d∧ ∧rjudidíu g∧rd∧v∧∧ragana dada dai g∧raagidi t∧sviaa siduñiagi
istumaasi aat∧m∧ maitistutuidi. Aat∧m∧ ∧rromamanu dai g∧rdaidi g∧rt∧t∧aan∧damiga
gomaasi. Dai poduucai baacoitudai goovai oodami g∧nñiooquic∧d∧ —ast∧t∧dai.
22 Tai v∧∧si ∧oodami vui baacoi, taid∧ ∧dudunucami gat∧jai sai uupasdana yuucusid∧ dai
g∧viaarsana uusic∧d∧.
23 Dai cat∧v∧pi g∧viacarai dai maamaisa. Dai t∧jai ∧maisacarui nuucadacami sai c∧∧ga
nuucadacana.
24 Aid∧m∧si pot∧t∧dai ∧maisacarui nuucadacami ∧gai tuucavi vavaisanana uucami vaa-
pai maisacari∧r∧. Dai uusi maisacari∧r∧ vaapai ∧∧casod∧ dai anaasi viaa.
25 ∧ran tucar∧ aid∧si ∧Paavora ∧∧madu Siilasi gamamadai dai siaa duutudai Diuusi
g∧nn∧idagac∧d∧ vaid∧ ∧gaa maamaisapic∧d∧ mosca∧catadai.
26 Tai todian duucai cavami gigiduli d∧v∧∧rai dai oiñitu bibidaviqui ojoodagad∧ utioma
daraaj∧d∧. Tai goc∧d∧ g∧cucupioco v∧∧si cucuparagad∧ ∧maisacarui, dai uupai v∧∧si
∧maamaisapic∧d∧ cadeenagad∧ ismaac∧d∧ ∧c∧d∧ vuupulicatadai ∧gai.
27 Dai aid∧si n∧n∧a ∧maisacarui nuucadacami t∧∧ iscucupioquiñi ∧maisacarui cu-
cuparagad∧ vuusaitu g∧mastaga dai ∧c∧d∧ ∧∧gi g∧muaa agaitadai po∧liditai isvuvaja
∧maamaisapic∧d∧.
28 D∧mos ∧Paavora iiñoqui daid∧ it∧t∧dai:
—Maitig∧muaa tamiat∧ daraaja v∧∧scatai —ast∧t∧dai.
29 Taid∧ ∧maisacarui nuucadacami gatai ∧mo cuudagi dai m∧raitai vaa duaadimutu-
gaitai dai gigivuquimi dai vuid∧r∧ g∧tootonac∧d∧ c∧quiva ∧gai ∧Paavora ∧∧madu Siilasi.
30 Dai otoma vuvaitu dai t∧cacai daid∧ it∧t∧dai:
—¿C∧c∧∧li tuma duuna aan∧ dai c∧∧gac∧r∧ vuusaiña? —ast∧t∧dai.
31 Taid∧ ∧Paavora ∧∧madu Siilasi aa noragi daid∧ it∧t∧dai:
—Vaavoitudañi aapi isSuusi Cristo ∧rc∧∧gac∧r∧ vuviadami dai poduucai c∧∧gac∧r∧ vuu-
saimu aapi ∧∧madu v∧∧scatai ismaac∧d∧ g∧quiiy∧r∧ oidaga —ast∧t∧dai.
32 Daid∧ ∧Paavora ∧∧madu Siilasi aagidi Diuusi ñiooquid∧ v∧∧scatai ismaac∧d∧
∧maisacarui nuucadacami quiidi∧r∧ oidacatadai.

33 Dai quiaa ʌrtucarʌcatadai vaidʌ ʌmaisacarui nuucadacami vacuañdi tuutucugadʌ
mʌsiaaco saasarai uusicʌdʌ. Dai otoma ʌgai ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ oida-
catadai gʌnvapacoi.
34 Dai gooquiʌrʌ vaidacai gʌquiiyamu dai bibi. Dai ʌgai ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ
quiidiʌrʌ oidacatadai aliʌ baigʌnʌliditadai vaavoitudacai.
35 Siaadiqui quiaamoco ʌdudunucami ootosi ñiooqui sandaarucʌdʌ ʌmaisacarui nuu-
cadacami sai dagitona ʌgai ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi.
36 Taidʌ ʌmaisacarui nuucadacami potʌtʌdai ʌPaavora:
—Ʌdudunucami casi giñootosi ñiooqui ansaidʌ gʌndagitona. Diuusi gʌnnuucaticana
—astʌtʌdai.
37 Dʌmos ʌPaavora itʌtʌdai ʌsandaaru:
—Aatʌmʌ ʌrromamanu ʌʌpʌ mʌtai vʌʌscʌrʌ vʌʌsi oodami vuitapi gʌrgʌviaacarai
maitʌrdagitocai tʌsñiooquia aatʌmʌ, dai gʌrmaamaisa. Dai sivi ʌstocai gʌrdagitua ʌlidi ʌgai
poduucai gia cho. Vai ʌʌgi dadana ʌgai dai gʌrvuvaidana —astʌtʌdai ʌPaavora ʌsandaaru.
38 Taidʌ ʌsandaaru mʌʌ aagidi idi ñiooqui ʌdudunucami tai ʌgai aliʌ duduaadimu
maatʌcai isʌgai ʌrromamanu ʌʌpʌ.
39 Dai cascʌdʌ iji ʌgai mʌʌca siaaco daraajatadai ʌcʌcʌʌli dai daañimi sai oigʌldana. Dai
vuvaitu dai daañimi sai vuvacʌna Piliposiaiñdʌrʌ.
40 Tai ʌgai vuvaja maisacaruaiñdʌrʌ dai iji Lidia quiidiamu dai aagidi ʌvaavoitudadami
isducatai vuvaitu ʌdudunucami maisacaruaiñdʌrʌ sai camaiduduaadicuiña
ʌvaavoitudadami, dai gooquiʌrʌ iji ʌgai abiaadʌrʌ.

17

———

1 Dai iimʌcai ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi Ampipoliisiana dai Apoloniana sʌʌli dʌgavusai
dai boodʌrʌ aayi Tesalonicʌrʌ ami cʌaacatadai ʌmo judidíu quiuupaigadʌ.
2 Taidʌ ʌPaavora ii ʌjudidíu quiuupaigadʌamu poduucai isduucai ivuaadana ʌgai
vʌʌscʌrʌ. Dai vaica ʌcaldi anaasi daraaja ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ ʌʌmadu
gaaatagaiña ʌgai ʌjudidíu isducatai icaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ
3 isʌCristo viaacatadai issoimaa taatagi, dai muquiaagi dai ʌpamu duaacagi. Dai
potʌtʌdaiña ʌgai:
—Ʌgai vaa Suusi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrʌCristo, ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ
nʌnʌra aapimʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
Vai ʌʌmoco judidíu pocaitiña sai maitʌrvaavoi.
4 Tai ʌʌmoco vaavoitu dai uraava ʌPaavora dai Siilasi. Dai mui giliego ismaacʌdʌ
siaa duutudai Diuusi vaavoitu ʌʌpʌ, dai mui ooqui ʌʌpʌ ismaacʌdʌ ʌoodami aliʌ siaa
duutudaiña.
5 Cascʌdʌ aliʌ baacoi ʌjudidíu ismaacʌdʌ maivaavoitu. Dai ʌmpagi cʌcʌʌli soimaasi
ivuaadami ismaacʌdʌ mosajioopaiña caayana dai aliʌ siaa caitimi ʌgai gʌnʌmpaidacai
vaidʌ ʌoidacami maisiooma daraajatadai caʌcacai. Taidʌ ʌcʌcʌʌli soimaasi ivuaadami
ʌʌmadu ʌjudidíu Jasoñi quiidiʌrʌ dada dai daitu cuuparagai dai vaapa dai gaagaimi
ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi dai vuvaida agaitadai abiaadʌrʌ dai tʌʌgida agaitadai ʌgai
ʌoodami.
6 Dai maitʌʌ ʌgai ami dai cascʌdʌ tʌvaimʌcai Jasoñi ʌʌmadu aa vaavoitudadami dai
vuucai dudunucamiʌrʌ, dai ami ijiña daidʌ icaiti:
—Ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ naana dui vʌʌsi oidigi gʌnñiooquicʌdʌ caaayi tami Tesalonicʌrʌ
ʌʌpʌ.
7 Tai goJasoñi miaadʌgi gʌquiiyʌrʌ. Dai vʌʌsi ʌgai ivueeyi mui naana maasi istu-
maasi ʌgʌʌ tʌaanʌdami romanu maitamaacai oigaragai. Ʌgai pocaiti sai oidaga ʌmai gʌʌ
baitʌcʌaacami Suusi tʌʌgiducami —ascaiti.
8 Taidʌ ʌoodami ʌʌmadu ʌdudunucami moscaʌ goñiooqui dai sisioli.
9 Dai taí ʌdudunucami Jasoñi ʌʌmadu ʌgaa vaavoitudadami tumiñsigadʌ dai potʌtʌdai
sai ʌpamu maquia agaitadai siʌʌscadʌ vuvaaquiagi abiaadʌrʌ ʌPaavora dai Siilasi, tai ʌgai
gamaa mʌtaida dagito isiimiagi.

———

10 Taidʌ ʌvaavoitudadami otoma vuvaitu ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi tucarʌ dai ootoi
Bereamaco. Tai ʌgai mosaayi Bereʌrʌ dai iji judidíu quiuupaigadʌamu.
11 Ʌjudidíu ami oidacʌdʌ vaamioma cʌʌga tuutuiga siʌgaa Tesalonicʌrʌ oidacʌdʌ ʌgai
mosbaigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana istumaasi aagidiña ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi. Dai vʌʌs
tasai gaagaiña Diuusi ñiooquidʌrʌ dai nʌida agaiña sabaigʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌ aagidiña
ʌPaavora ʌʌmadu Siilasi.

12 Dai poduucai muidutai judidíu ∧∧madu giliego vaavoitu, v∧∧si ∧maduga m∧∧si c∧c∧∧li
∧∧madu ooqui ismaac∧d∧ ∧oodami ali∧ siaa duutudaiña.
13 Dai aid∧si maí ∧judidíu Tesalonic∧r∧ oidacami si∧Paavora gaaagidi Diuusi ñiooquid∧
Bere∧r∧ ∧∧p∧, gaamu iji dai sisiolitu ∧oidacami.
14 D∧mos ∧vaavoitudadami otoma ootoi ∧Paavora coostamu, taid∧ ∧Siilasi ∧∧madu Tim-
oteo anaasi vii.
15 Λgai ismaac∧d∧ oí ∧Paavora Ateenasi∧r∧ uucami dagito dai aa suuli. Taid∧ ∧Paavora
ootosi ñiooqui ∧gaic∧d∧ ∧Siilasi ∧∧madu Timoteo sai gaamu iim∧na si∧otoma istutiadagi.

———

16 Dai aid∧si Ateenasi∧r∧ daacatadai ∧Paavora dai n∧n∧racatadai ∧Siilasi ∧∧madu Timo-
teo ami n∧idi ∧gai mui ∧moono ismaac∧d∧ siaa duutudai oodami Diuusi duucai casc∧d∧ ali∧
soig∧∧liditadai ∧gai dai baamucan tada.
17 Casc∧d∧ ∧Paavora aagidiña Diuusi ñiooquid∧ ∧judidíu ismaac∧d∧ g∧n∧mpaidiña quiu-
upi∧r∧ dai aa ∧∧p∧ ismaac∧d∧ ami siaa duutudaiña Diuusi. Dai v∧∧s tasai aagidiña ∧gai
Diuusi ñiooquid∧ ∧gai ismaac∧d∧ plaasana daraajagi.
18 Dai ∧∧moco ∧gai ∧repicureo mamaat∧rdamigad∧ dai aa ∧r∧gai ismaac∧d∧ mamaat∧r∧i
estotoico mamaat∧tuldaragad∧. Dai g∧naagacai ñiñio ∧gai ∧∧madu ∧Paavora dai ∧∧moco
icaiti:
—¿Istumaasi goovai ismaac∧d∧ aagai goaatagarac∧d∧? —ascaiti.
Vai aa icaiti:
—G∧raagiadan caiti goovai sib∧aad∧r∧ didiuusi —ascaiti.
Λ∧Paavora aagaiña ∧Suusi dai duaacarad∧ casc∧d∧ pocaiti ∧gai.
19 Dai b∧i ∧gai ∧Paavora dai b∧∧cai m∧∧ca siaaco Aliopago t∧∧gidu, ami siaaco bai
vuaadana ñiooqui ∧dudunucami daid∧ it∧t∧dai ∧gai ∧Paavora:
—Maat∧ca ∧r∧lidi aat∧m∧ istumaasi utuducami g∧rmaat∧tulda ∧lidi aapi.
20 G∧raagidañi istumaasi maimaat∧ aat∧m∧ dai casc∧d∧ maat∧ca ∧r∧lidi aat∧m∧ ist∧iya
∧lidi aapi gooc∧d∧ —ast∧t∧dai.
21 V∧∧scatai Ateenasi∧r∧ oidacami dai sib∧ad∧r∧ vuvac∧cami ismaac∧d∧ anaasi oida-
catadai, maitivuaadana ∧ma maasi mosca∧cana istumaasi utuducami dai gaaagidiña ∧∧p∧.
22 Amaasi ∧Paavora c∧quiva v∧∧scatai saagida ami Aliopag∧r∧ daid∧ it∧i:
—C∧c∧∧li Ateenasi∧r∧ oidacami v∧∧sia∧catai n∧idi aan∧ m∧sali∧ siaa duutudai aapim∧
g∧ndidiuusiga.
23 Aid∧si aim∧raiña aan∧ dai n∧n∧idiña v∧∧si ∧∧map∧c∧r∧ siaaco oidaga moomono, t∧∧
aan∧ ∧map∧c∧r∧ siaaco aduucai oojisi: “Tami ∧r∧Diuusi v∧∧tar∧ ismaac∧d∧ maimaat∧
aat∧m∧”. Idi vaa ismaac∧d∧ siaa duutudai aapim∧ maimaat∧catai gooviava ∧r∧Diuusi
ismaac∧d∧ g∧naagidi aan∧.
24 Λgai ∧r∧Diuusi ismaac∧d∧ idui oidigi dai v∧∧sia∧catai istumaasi oidaga ∧gai
∧rbait∧c∧aacami ismaac∧d∧ t∧aan∧i t∧vaagi dai v∧∧si oidigi. Λgai maiquiquiuupiana
oidaga ismaac∧d∧ ivueeyi oodami.
25 Λgai mait∧gito isivuaadagi oodami tomali ∧mo istumaasi ∧gai v∧∧tar∧. Λgai vaa ∧r∧gai
ismaac∧d∧ g∧rmaacai ib∧dagai dai ∧v∧∧li dai v∧∧si istumaasi.
26 V∧∧si naana maasi oodami vuvaaja ∧oodamiaiñd∧r∧ ismaac∧d∧ idui Diuusi ∧∧p∧ga. Dai
Diuusi t∧jai sai v∧∧si oidigi daama oidacana, dai v∧∧sc∧r∧ aagaiña siaacoga dai si∧∧scad∧.
27 Daid∧ icaiti Diuusi: “Aan∧ andarai ∧oodami oidigi daama sai matia ∧lidiña sabai
oidaga Diuusi”, ascaiti Diuusi. V∧∧sc∧r∧ maim∧∧casi daja Diuusi mosali∧ miaanai daja ∧gai
v∧∧scatai.
28 Diuusic∧d∧ duduaaca aat∧m∧ dai ajioopai dai oidaga. G∧n∧∧qui aaduñicaru sas-
tuduac∧d∧ pocaiti: “Aat∧m∧ ∧rmaamarad∧ Diuusi”, ascaiti.
29 Vaavoava si∧rDiuusi maamarad∧ aat∧m∧ casc∧d∧ mait∧aagai t∧spoduucai t∧t∧gitoda
aat∧m∧ is∧mo moono istutuidi si∧rDiuusicagi ismaac∧d∧ ivueeyi oodami isducatai
g∧nt∧t∧gitoi ∧gai ooroc∧d∧, isplaatac∧d∧ isodaic∧d∧.
30 Λ∧quioma pocaiti Diuusi: “Oidacatadai oodami ismaac∧d∧ maitiñmaat∧ casc∧d∧
maitiñ∧∧gidiña antai aan∧ v∧∧sc∧r∧ maioojogi dai sivi t∧aan∧i aan∧ v∧∧scatai aipaco oida-
cami sai ∧ma duucai g∧nt∧t∧gitona dai camaisoimaasi ivuaadana”, ascaiti Diuusi.
31 Λmo imidagai ∧mo dunucami n∧ida agai v∧∧si oodami ismaac∧d∧ ∧rc∧∧ga ivuaadami
dai ismaac∧d∧ ∧rmaic∧∧ga ivuaadami gomaasi iduñia agai ∧gai Diuusi v∧∧tar∧ dai c∧∧ga
iduñia agai. Diuusi aagai si∧∧scad∧. Λgai ∧rSuusi ismaac∧d∧ ∧covai vuusaitu Diuusi. Diuusi
duaacali ∧Suusi coidad∧ saagidaiñd∧r∧ dai poduucai c∧∧ga maat∧ v∧∧scatai si∧rvaavoi
ismaac∧d∧ aagai Diuusi —ast∧t∧dai ∧Paavora.
32 Aid∧si ca∧ ∧gai coidad∧ duaacarad∧ ∧∧moco mosparunai dai aa icaiti:
—Baiyoma is∧p∧daam∧r∧ g∧raagida gomaasi —ascaiti ∧oodami.

33 Amaasi ʌPaavora anaasi viaa dai ii.
34 Tai ʌʌmoco cʌcʌʌli oí ʌPaavora dai vaavoitu. Dai ʌgai saagida imʌitadai Dionisio
ismaacʌdʌ ʌrʌmo dunucami Aliopagʌrʌ, dai ʌmo ooqui Dámalisi tʌʌgiducami, dai aa ʌʌpʌ.

18

———

1 Dai gooquiʌrʌ ii ʌPaavora Ateenasiaiñdʌrʌ Coriintoamu.
2 Dai ami tʌʌ ʌgai ʌmo judidíu Aquilasi tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrPonto dʌvʌʌriʌrʌ oidacam-
icatadai. Aidʌ vaasʌquioma ami divia ʌAquilasi ʌʌmadu ooñigadʌ Prisiilasi Italiaiñdʌrʌ.
Ʌgʌʌ baitʌcʌaacami Claudio tʌjai sai vuvacʌna vʌʌsi ʌjudidíu Roomaiñdʌrʌ cascʌdʌ ʌgai
viaacatadai isvuvaquiagi ʌʌpʌ. Taidʌ ʌPaavora ii dai diviji.
3 Dai tʌʌ ʌPaavora isʌgai viaacatadai ʌgai vaa aa duiñdagai ismaa viaacatadai ʌPaavora
isivuaadagi icuusi baabaqui cascʌdʌ anaasi ʌʌmadu vii ʌgai dai ʌʌmadu gaaata vuaada
agai.
4 Daidʌ ʌPaavora vʌʌscʌrʌ ibʌstaragai tasʌrʌ aimʌraiña ʌjudidíu quiuupaigadʌamu. Dai
ami gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ tai muidutai vaavoitu siʌʌsi judidíu ʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu ʌʌpʌ.
5 Aidʌsi Siilasi ʌʌmadu Timoteo aayi Masedoniʌrʌ aidʌ abiaadʌrʌ ʌPaavora maiti
vuaadana ʌma maasi mosgaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Dai sʌʌli aagidiña ʌPaavora ʌjudidíu
daidʌ itʌtʌdaiña:
—Ʌsuusi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ ʌrʌCristo ismaacʌdʌ nʌnʌra aapimʌ —astʌtʌdai
ʌPaavora.
6 Tai ʌgai vui baacoi dai sigalnaasi ñiooqui aagidi taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—Ʌʌgi aapimʌ ʌrgʌnduñi mʌsiʌʌscadʌ coiya aapimʌ maiiimimu Diuusi ʌʌmadu. Aanʌ
gia camaitʌrgiñduñi —astʌtʌdai ʌPaavora.
Cascʌdʌ ʌPaavora gigigi gʌyuucusi ʌʌgi poduucai gaaagidiña ʌgai ismaitʌrduñidʌ. Dai
ʌpamu ñioo ʌPaavora daidʌ itʌtʌdai:
—Sivi baitʌqui imimu aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌmadu —astʌtʌdai.
7 Daidʌ ʌPaavora vuusai ʌjudidíu quiuupaigadʌaiñdʌrʌ dai ii ʌmo cʌʌli quiidiamu Justo
tʌʌgiducami ismaacʌdʌ aliʌ siaa duutudai Diuusi. Ʌgai quiuupai abaana oidacatadai.
8 Dai ʌmo cʌʌli Cʌlisipoʌʌʌgiducamiismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacami quiuupiʌrʌ, vaavoitu
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ oidacatadai
vaavoitu ʌʌpʌ. Dai muidutai Coriintoʌrʌ oidacami moscaʌ dai vaavoitu dai gʌnvapacoi.
9 Dai ʌmo imidagai tucarʌ ʌPaavora gʌcoosigʌrʌ nʌidi Diuusi saidʌ itʌtʌdai:
—Maitiduaadicuda apiaigaaagidida giññiooqui maitidagitocai aagada.
10 Aanʌ angʌʌmadu daja dai tomali ʌmaadutai maisoimaasi gʌtaatatuldamu, aanʌ viaa
mui oodami tami Coriintoʌrʌ —astʌtʌdai Diuusi.
11 Tai cascʌdʌ ʌPaavora Coriintoʌrʌ vii ʌmo uumigi dan taajucami dai gaaagidiña Diuusi
ñiooquidʌ ʌoodami saagida.
12 Aidʌsi Galioñi ʌrtʌaanʌdamicatadai Acaayʌrʌ ʌjudidíu vui baacoi ʌPaavora dai bʌʌcai
ami siaaco daacatadai ʌtʌaanʌdami
13 daidʌ itʌtʌdai:
—Idi cʌʌli gaaagidiña sai gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi dʌmos daidarsi isducatai
ivueeyi goovai —astʌtʌdai ʌgai ʌtʌaanʌdami.
14 Paavora cañiooquia agaitadai taidʌ ʌGalioñi itʌtʌdai ʌjudidíu:
—Dañi siʌrsoimaasi iducamicamudai goovai aidʌ gia bai gʌnduiñdamudai aanʌ.
15 Dʌmos aapimʌ aagai istumaasi aapimʌ ʌʌgi gʌndaidi, ʌʌgiavʌr bai duuñi aapimʌ. Aanʌ
anmaivapacʌi gomaasiʌrʌ —astʌtʌdai.
16 Dai vuvaitu abiaadʌrʌ.
17 Tai vʌʌscatai ʌgiliego bʌi Sostiña ismaacʌdʌ baitʌcʌaacami judidíu quiuupaigadʌrʌ dai
anaasi vuitapi ʌtʌaanʌdami gʌicacarai vaidʌ ʌtʌaanʌdami mosnʌidi dai maivuamʌ ʌlidi.

———

18 Ʌpaavora quiaa anaasi vii mui tasai. Dai gooquiʌrʌ diosagi ʌgai ʌvaavoitudadami dai
iji Paavora ʌʌmadu Prisiilasi dai Aquiilasi SincʌʌliamuDai ami ivisu ʌPaavora gʌmoo
sai nʌidiña ʌoodami isʌʌgidi ʌgai istumaasi bai dui vaasʌquioma Diuusi ʌʌmadu. Dai
abiaadʌrʌ tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai iimia agai Siilia dʌvʌʌriamu.
19 Dai aidʌsi aayi ʌgai Efeesiʌrʌ taidʌ ʌPaavora anaasi viaa Prisiilasi ʌʌmadu Aqui-
ilasi dai ii judidíu quiuupaigadʌamu dai aagidi Diuusi ñiooquidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami
gʌnʌmpaidiña dai ʌgai aliʌ ñiñio ʌPaavora ʌʌmadu aagaitai imaasi.
20 Daidʌ ʌjudidíu daañimi ʌPaavora sai viʌʌna tʌvʌpioma dʌmos ʌgai maivii.
21 Dai diosagi daidʌ itʌtʌdai:

—Viaa aanʌ isJerusaleenʌrʌ daacagi siaa duudagʌrʌ ismaacʌdʌ camiaadimi, vʌʌscʌrʌ
ʌpamu divimu aanʌ dai gʌnnʌidamu isDiuusi ipʌliadagi —astʌtʌdai.
Dai tʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ dai Efeesiaiñdʌrʌ ii.
22 Dai aidʌsi aayi ʌgai Sesareeʌrʌ taidʌ ʌPaavora ii Jerusaleenamu dai viaatulda agai
ʌvaavoitudadami, dai otoma tʌvai Antioquiiamu.
23 Dai anaasi vii ʌPaavora bai tʌvʌpi. Amaasi ʌpamu ii dai divida agai vʌʌsi
ʌvaavoitudadami vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ Galaasiʌrʌ dai Pilijiʌrʌ. Dai aagidimi ʌpamu Diuusi
ñiooquidʌ dai poduucai soiquimi sai vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi.

———

24 Aidʌ aayi Efeesiʌrʌ ʌmo judíu Apoolosi tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrAlejandʌʌliʌrʌ oidacami
dai ʌgai cʌʌga maatʌ ñiioocai dai cʌʌga maatʌ Diuusi ñiooquidʌ.
25 Aliʌ cʌʌga maatʌtuldicatadai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ. Dai baiʌliaracʌdʌ ñiioocaiña.
Dai sʌʌli aagaiña istumaasi idui ʌSuusi. Dai maimaatʌcatadai ʌgai ʌmai vacuanaragai
mosʌcaasi ʌVuaana vacuanaragadʌ maatʌcatadai ʌgai.
26 Daidʌ ʌApoolosi maiduaadicuitai ñiioocaiña judidíu quiuupaigadʌrʌ. Aidʌsi caʌ Prisi-
ilasi ʌʌmadu Aquiilasi ʌcovai vuusaitu dai siooma cʌʌga maatʌtuli Diuusi ñiooquidʌ.
27 Aidʌsi imia agaitadai Apoolosi Acaaya dʌvʌʌriamu taidʌ ʌvaavoitudadami soi dai
ootosi ʌmo oojai ʌgaa vaavoitudadami dai potʌtʌdai sai baigʌnʌliaracʌdʌ miaadʌgidana
ʌApoolosi. Dai aidʌsi ʌApoolosi aayi Acaayʌrʌ cʌʌga soi ʌgai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
Diuusi aliʌ oigʌdai dai vaavoituli.
28 Daidʌ ʌApoolosi aagidi vʌʌscatai vuitapi isducatai maicʌʌga ivueeyi ʌjudidíu
gʌnvaavoidaragʌrʌ. Dai aliʌ ñioo dai mamaatʌtuldi iscaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ isSuusi
Cristo ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ nʌnʌracatadai ʌgai. Cascʌdʌ ʌgai maitistutuiditadai isvui
ñioocadagi.

19

———

1 Apoolosi quiaa Coriintoʌrʌ daacatadai taidʌ ʌPaavora ʌʌmapʌcʌrʌ ucoidigana daivusai
dai Efeesiʌrʌ aayi dai ami tʌʌ chiʌʌqui vaavoitudadami.
2 Daidʌ itʌtʌdai ʌgai ʌvaavoitudadami:
—¿Aidʌsi vaavoitu aapimʌ diviasi Diuusi Ibʌadʌ dai gʌnʌʌmadu daaca agai? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tomali maicajiomacatadai aatʌmʌ isoidaga Diuusi Ibʌadʌ —astʌtʌdai.
3 Taidʌ ʌPaavorai itʌtʌdai:
—¿Maacʌdʌ vacuanaragaicʌdʌ gʌnvapacoi aapimʌ? —astʌtʌdai.
Tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Ʌvuaana vacuanaragadʌcʌdʌ —astʌtʌdai.
4 Taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—Ʌvuaana vapaconaiña oodami sai nʌidiña aa isʌgai caʌma duucai gʌntʌtʌgito dai ca-
maisoimaasi ivuaada agai. Dai ʌgai potʌtʌdaiña ʌʌpʌ sai gʌaagai isvaavoitudagi ismaacʌdʌ
gooquiʌrioma divia agaitadai. Ʌgai ʌrSuusi Cristo —astʌtʌdai ʌPaavora.
5 Aidʌsi caʌ ʌgai gʌnvapacoi sai nʌidiña aa isʌgai vaavoitu Suusi Cristo
mamaatʌtuldaragadʌ.
6 Aidʌsidʌ ʌPaavora daama darai gʌnoonovi divia Diuusi Ibʌadʌ ʌgai ʌʌmadu. Tai
ʌgai gʌnaagacai ñiñio ʌma maasi ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌcatadai ʌgai dai aagai
istumaasi aagidi Diuusi.
7 Vʌʌsicʌdʌ ʌrparʌ baivustaama dan gooca ʌgai.
8 Daidʌ ʌPaavora vaica masaadai aitu aimʌraitai judidíu quiquiuupaigadʌamu dai
maiduaadicuitai gaaagidiña isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Tai ʌʌmoco gia
vaavoitu.
9 Dʌmos aa maivaavoitu maiʌma duucai gʌntʌtʌgitua ʌliditai. Dai sigalnaasi ñiioocai
idi mamaatʌtuldaragai vui ʌoodami vuitapi. Amaasi ʌPaavora ʌcovai ii dai vaidacai
ʌvaavoitudadami ʌmo escueelamu siaaco gamamaatʌtuldiña Tirano. Dai vʌʌs tasai
mosvusacʌiña Tirano vai amaasi ʌPaavora ʌʌmadu ʌgaa anaasi aatagaiña dai aagaiña
Diuusi ñiooquidʌ.
10 Poduucai idui ʌgai goo uumigi dai poduucai vʌʌsi Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami caʌ Diuusi
ñiooquidʌ vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi judidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
11 Dai Diuusi maa guvucadagai ʌPaavora saidʌ iduuna mui naana maasi gʌgʌrducami.
12 Taidʌ ʌoodami vuidacai ʌcoococoidadʌ gʌnpañiñituga dai gʌntaagiñagiacaru ismaacʌdʌ
ʌcʌdʌ taata ʌgai ʌPaavora tuucugadʌ tai mosʌgaicʌdʌ dudueeyi ʌcoococoidadʌ dai asta
Diaavora tʌtʌaañicarudʌ vuvacʌiña oodamiaiñdʌrʌ.

13 Dai ʌʌmoco judidíu ismaacʌdʌ mosaipaco ajioopaiña vuvaidimi Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ oodamiaiñdʌrʌ vuvaida ʌliditadai ʌgai Suusi guvucadadʌcʌdʌ dai potʌtʌdai
ʌjudidíu ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ:
—GʌntʌaanʌI aatʌmʌ Suusi guvucadadʌcʌdʌ ʌgai vaa ismaacʌdʌ aagaiña ʌPaavora mʌsai
vuvacʌna —astʌtʌdai.
14 Poduucai ivuaadana cuvaracami cʌcʌʌli ʌgai ʌrmaamaradʌ ʌmo cʌʌli Isiiquiva
tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrʌmo baitʌcʌaacamigadʌ tʌtʌaanʌdami judidíu quiuupaigadʌrʌ.
15 Aidʌsi potʌtʌdai ʌcʌcʌʌli ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ tai ʌgai aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maatʌ aanʌ ʌSuusi dai maatʌ sioorʌ ʌrPaavora. ¿Dʌmos aapimo moorʌ? —astʌtʌdai.
16 Cascʌdʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaacatadai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vuidʌrʌ gʌi ʌcʌcʌʌli dai
vaamioma istui isvʌʌscatai dai cavami capiacarai ʌgai taidʌ ʌcʌcʌʌli maiyuucustugaitai
voopoi ami quiiyaiñdʌrʌ dai saasaquitugai tuutucugadʌ.
17 Dai vʌʌsi Efeesiʌrʌ oidacami maí gomaasi judidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ
cascʌdʌ vʌʌscatai aliʌ duduaadimu, dai aliʌ siaa duutudaimi Suusi Cristo.
18 Dai muidutai ismaacʌdʌ vaavoitu dada dai gaaagidimi istumaasi soimaascami is-
maacʌdʌ ivuaadana ʌgai ʌʌquioma.
19 Dai muidutai ismaacʌdʌ ʌrcʌcʌʌdaracamicana vuaa gʌnlilivruga dai vʌʌscatai vuitapi
mʌmʌʌji. Dai gooquiʌrʌ ʌʌsitu ʌlilivru namʌgadʌ sai aayi parʌ taajucami siento miil piisu.
20 Dai poduucai muidutai tʌʌ gomaasi dai muiyapʌrʌ maí oodami Diuusi ñiooquidʌ.
21 Cadaivunucai vʌʌsi gomaasi taidʌ ʌPaavora ʌpʌʌli isimiagi Masedoniamu dai
Acaayamu dai abiaadʌrʌ Jerusaleenamu. Daidʌ icaiti:
—Cadaivunucai amui gʌaagai isimia aanʌ Roomamu ʌʌpʌ —ascaiti.
22 Dai caootosacai gooca gʌaaduñi ismaacʌdʌ soicʌiña aa duiñdadʌrʌ Masedoniamu ʌgai
ʌrTimoteo ʌʌmadu Erastusi, dai ʌgai anaasi vii Aasiʌrʌ bai tʌvʌpi.

———

23 Aidʌ aliʌ sisioli Efeesiʌrʌ oidacami Diuusi ñiooquidʌcʌdʌ.
24 Ʌmo cʌʌli Demetrio tʌʌgiducami sisiolitu ʌoodami. Ʌgai ivuaadana plaata quiquiuupai
aaliducami ʌpa maasi ismaasi Diana quiuupaigadʌ dai ʌraana daasaca Diana. Diana
ʌrʌmo odai uvisi ismaacʌdʌ siaa duutudai Efeesiʌrʌ oidacami Diuusi duucai. Dai vʌʌscatai
ismaacʌdʌ ʌʌmadu gaaata vuaadana ʌcʌʌli aliʌ mui gamaitʌcʌiña tumiñsi.
25 Dai ʌgai ʌmpagi vʌʌsi gʌpipiooñiga ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ viaacatadai pomaasi aa
duiñdagai ʌʌpʌ, daidʌ itʌtʌdai:
—Giñaaduñi, cʌʌga maatʌ aapimʌ isaliʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga aatʌmʌ idi aa duiñdagaicʌdʌ.
26 Dai cʌʌga nʌidi aapimʌ dai caʌ siʌPaavora gaaagidiña sai idi moono ismaacʌdʌ ivueeyi
oodami maitʌrdidiuusi. Dai poduucai vaavoituldi ʌgai muidutai, maisiuu mosʌca tami
Efeesiʌrʌ oidacami vʌʌsi Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ʌʌpʌ.
27 Vʌʌsi idi aliʌsi ʌrduaadimudagai maisiuu mosʌca gʌraa duiñdaga siaa gʌduuñian
tada dai vʌʌsi oodami camaitʌgitomu goquiuupaigadʌ gʌducʌdʌ gʌrdiuusiga Diana.
Vʌʌsi Aasiʌrʌ oidacami ʌʌmadu vʌʌscatai vʌʌsi oidigi daama oidacami siaa duutudai
idi gʌducʌdʌ gʌrdiuusiga Diana. Dai sivi siaa gʌduñian tada gogʌducamigadʌ goovai
—astʌtʌdai Demetrio gʌaaduñi.
28 Dai moscaʌcacai ʌoodami gomaasi aliʌ baacoi dai iiñaquimi daidʌ icaitimi:
—Gʌducʌdʌ gʌrdiuusiga Diana, gʌducʌdʌ —ascaiti.
29 Dai vʌʌsi Efeesiʌrʌ oidacami aliʌ siaa caitimi. Dai vui Gaayo ʌʌmadu Aristarco ʌgai
ʌrgooca cʌcʌʌli ismaacʌdʌ Masedoniʌrʌ oidaga dai oiditadai ʌPaavora. Taidʌ ʌoodami
cavami gʌnaagacai tʌvaimʌcai mʌʌca uucami siaaco gʌnʌmpaidiña ʌoodami.
30 Daidʌ ʌPaavora vaquia ʌliditadai dai ñiooquida agaitadai ʌoodami dʌmos
ʌvaavoitudadami maidagito.
31 Ʌʌmoco ismaacʌdʌ ʌrdudunucami Aasiʌrʌ ismaacʌdʌ amiigugadʌ ʌPaavora ʌgai ʌʌpʌ
ootosi ñiooqui dai daañimi sai maivaacʌna ami.
32 Dai ami siaaco gʌnʌmpagi ʌoodami ʌʌmoco iiñacai ʌmo istumaasi vai aa ʌma maasi dai
aliʌ siaa caiti vʌʌsi oodami dai baitoma vʌʌscatai maimaatʌcatadai istuisidʌ gʌnʌmpagi.
33 Dʌmos ʌʌmoco ismaacʌdʌ ʌoodami saagida guucacatadai aagidi ʌAlejandro astuisidʌ
ami gʌnʌmpagi. Taidʌ ʌjudidíu baitʌqui cʌi ʌAlejandro. Vai ʌgai ñiooquia agaitadai cascʌdʌ
vañigi gʌnovi sai dodoligicana vʌʌscatai.
34 Dai aidʌsi maí ʌgai isAlejandro ʌrjudíu vʌʌscatai ijiña parʌ goo oora daidʌ icaiti:
—Gʌducʌdʌ gʌrdiuusiga Diana, gʌducʌdʌ —ascaiti.
35 Amaasi ʌmo dunucami anaasi Efeesiʌrʌ oidacami cadodoligitudacai vʌʌscatai itʌtʌdai:
—Giñaaduñi Efeesiʌrʌ oidacami, cʌʌga maatʌ vʌʌsi oidi daama oidacami isaatʌmʌ nu-
ucada goodai moono ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ gʌi. Ʌgai ismaacʌdʌ Diana tʌʌgidu. Ʌgai
ʌrgʌrdiuusiga. Dai nuucada aatʌmʌ quiuupaigadʌ ʌʌpʌ.

36 Cʌʌga maatʌ aapimʌ istomali ʌmaadutai maitistutuidi ispotʌiyagi ismaitʌrvaavoi vʌʌsi
gomaasi, cascʌdʌ dodoligivurai. Maitavʌr istuma vuaada mʌsmaicʌʌga gʌntʌtʌgitodagi
ʌʌpʌga.
37 Idi cʌcʌʌli mʌsmaacʌdʌ vuaa aapimʌ maitagaʌʌsidi goovai tomali ʌmo istumaasi
goquiuupiaiñdʌrʌ dai tomali maisigalnaasi ñiioocai gʌrdiuusiga vui.
38 SiʌDemetrio ʌʌmadu ʌgaa aata vuaadami viaacagi ʌmo istumaasi ʌmo oodami vui
cascʌdʌ oidaga dudunucami sioorʌ bai duñiagi gomaasi. Dai cʌʌga istutuidi isvan cʌʌsagi.
Dai ami dudunucamiʌrʌ istutuidi isaipaco gʌpiʌrʌ gʌnvuupadagi.
39 Dai siʌrʌma maasicagi ismaacʌdʌ tʌgito aapimʌ ʌʌpʌdaamʌrʌ avʌr bai duuñi ʌoodami
ʌmpaidaragadʌrʌ.
40 Mʌsgʌrtʌcacagi istuisidʌ siaa caitimi aatʌmʌ sivi maitiipu istumaasi gaaagida aatʌmʌ
cascʌdʌ aliʌsi ʌrduaadimudagai. Daidʌ ʌdudunucami cʌʌga istutuidi isvaama gʌrtuutusagi
dai potʌiyagi tʌsai aatʌmʌ vui baacoi —astʌtʌdai ʌdunucami.
41 Dai capotʌʌcai ootoi vʌʌscatai sai noonoigʌna.

20

———

1 Mosugitʌcai ʌsisioligai taidʌ ʌPaavora ootosi ñiooqui ʌvaavoitudadami sai
gʌnʌmpaidana sai ʌgai maquia agai ñiooqui. Dai gooquiʌrʌ coocomitu dai dioosagi
dai ii ʌʌmapʌcʌrʌ Masedoniʌrʌ.
2 Dai gadiviji muiyapʌrʌ Masedonia dʌvʌʌriʌrʌ dai aagidimi ʌvaavoitudadami ʌpamu
Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai soiquimi sai vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi. Dai abiaadʌrʌ
Gilisia dʌvʌʌriʌrʌ aayi.
3 Dai anaasi daja vaica masaadai dai gooquiʌrʌ catʌsadia agaitadai ʌmo vaarcuʌrʌ dai
imia agaitadai Siriamu, dʌmos maí isʌjudidíu cabai duitadai ñiooqui dai soobida agai
cascʌdʌ ʌpʌʌli ʌgai isaa gʌsiagi dʌvʌʌrapi sʌʌli ʌpamu Masedoniamu sʌʌli.
4-5 Dʌmos ʌʌmoco ismaacʌdʌ oiditadai Paavora baitʌqui iji dai Trooasiʌrʌ
gʌrnʌnʌracatadai. Ʌgai ʌrSópatera Bereeʌrʌ oidacami, ʌʌmadu Aristarco, dai Segundo,
Tesalonicʌrʌ oidacami, ʌʌmadu Gaayo Deliviʌrʌ oidacami, ʌʌmadu Timoteo, ʌʌmadu
Tíquico, dai Trófimo ʌʌpʌ ʌgai ʌrAasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami.
6 Cadaivunucai ʌsiaa duudagai istuigaco gʌcuaadana ʌpaana maicopodatudicami
tʌʌtʌsai aatʌmʌ vaarcuʌrʌ dai Pilipoosiaiñdʌrʌ iji. Dai bo taama tasaicʌdʌ aayi aatʌmʌ ʌgaa
Trooasiʌrʌ dai anaasi daraaja aatʌmʌ cuvaracami tasai.

———

7 Dai tumiñoco gʌnʌmpagi ʌvaavoitudadami dai gaugia agai. Aidʌ ʌristuigaco tʌtʌgitoiña
ʌgai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba. Vaidʌ ʌPaavora mamaatʌtuldi Diuusi ñiooquidʌ.
Aliʌsi gʌaagaitadai isimiagi ʌgai siaadiqui cascʌdʌ apiañiioocai ʌgai ʌran tucarʌ uucami.
8 Dai ʌmo vaaqui vaico daama tuutucaviacamiʌrʌ tʌcaviaco gʌnʌmpaidacatadai
ʌvaavoitudadami dai muiducatadai cuucudagi.
9 Dai ʌmo gʌʌli Eutico tʌʌgiducami ʌmo ali quitaagiña daacatadai dai aliʌ tʌvʌpi gañiooqui
ʌPaavora vaidʌ ʌgʌʌli aliʌ coosimucatadai dai coi dai abiaadʌrʌ mʌtan gʌi. Dai aidʌmʌsi
vañigi ʌgai camuucucatadai.
10 Tai otoma tʌvai ʌPaavora dai cuiqui ʌgʌʌli daama dai coomitu dai potʌtʌdai ʌgai
ʌoodami:
—Maitavʌr duduaadicuda duaacava —astʌtʌdai ʌPaavora.
11 Dai ʌpamu tʌsai tʌcavi dai gasaasasi paana dai gauu dai apiañioocai maasico uucami
daida ii.
12 Mʌtai bʌʌcai ʌgʌʌli duaacami dai aliʌ baigʌnʌldacai vii ʌoodami.
13 Tʌtai aatʌmʌ baitʌqui iji ʌmo vaarcuʌrʌ Asoonʌrʌ uucami. Dai ami vʌʌna ragai aatʌmʌ
ʌpamu ʌPaavora. Ʌgai ʌpʌʌli isdʌvʌʌrapi sʌʌli imiagi cascʌdʌ ʌʌgi poduucai gʌraagidi ʌgai.
14 Dai aidʌsi aayi aatʌmʌ Asoonʌrʌ ami daacatadai ʌPaavora dai gʌrʌʌmadu tʌsai
vaarcuʌrʌ tʌtai iji Mitiliiñiamu.
15 Dai iji aatʌmʌ abiaadʌrʌ dai siaadiqui miaanai dʌgavusai aatʌmʌ Quiiyosi. Dai gʌn
siaadiqui aayi aatʌmʌ Samoosiʌrʌ dai Trojiiliʌrʌ gʌriibʌsi. Dai gʌn siaadiqui Mileetʌrʌ aayi
aatʌmʌ.
16 Aliʌ otoma aiya ʌliditadai ʌPaavora Jerusaleenʌrʌ dai ami daaca ʌliditadai Pente-
costeesico sistuidiagi. Amaasi ʌrʌmo siaa duudagadʌ judidíu. Cascʌdʌ maitipʌliditadai
ʌPaavora istʌvʌpi daacagi Aasiʌrʌ dai maiaayi Efeesiʌrʌ.

———

17 Aidʌsi quiaa Mileetʌrʌ daacatadai ʌPaavora ootosi ʌgai ñiooqui Efeesiʌrʌ vaavoitu-
dadami baitʌguucacamigadʌ sai dadana.

18 Dai aidʌsi dada ʌgai taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—Cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai daacatadai aanʌ vʌʌscatai oidacami ʌʌmadu, aidʌsi tuucamidʌrʌ abiaadʌrʌ divia aanʌ Aasiʌrʌ.
19 Vʌʌscʌrʌ aidʌsi gʌnsaagida daacatadai aanʌ ʌrpiooñigadʌcatadai Diuusi. Dai maigʌducʌdʌ giñʌlidiña aanʌ. Dai aliʌ suaacaiña aanʌ nʌiditai oodami ismaivaavoitudai. Dai tomasiaacoga siaaco aimʌraiña aanʌ giñsobicʌiña ʌjudidíu cascʌdʌ aliʌ soimaa taatacana aanʌ.
20 Dai maidagitocai aagaiña aanʌ vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌgaducami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Dai gamamaatʌtuldiña aanʌ vʌʌsi oodami vuitapi dai gʌnquiiquiana vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi judidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
21 Dai aanʌ gʌnaagidiña sai gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai vaavoitudagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
22 Sivi imimu aanʌ Jerusaleenamu. Giñootosai Diuusi Ibʌadʌ. Dai maimaatʌ aanʌ istumaasi iñduñiagi.
23 Mosʌcaasi maatʌ aanʌ istomasiaaco iñsiaaco aimʌrdagi giñaagidiña Diuusi Ibʌadʌ mʌsai giñmaisa agai Jerusaleenʌrʌ dai sai aliʌ soimaa taata iñagai aanʌ.
24 Dʌmos aanʌ gia maivuam iñʌlidi gomaasicʌdʌ. Aanʌ gia maisoigiñʌlidi giñtuucugacʌdʌ. Mosʌcaasi istumaasi ʌrgiñvʌʌtarʌ ʌrnaatuagi ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ giñmaa gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo daidʌ iduñiagi vʌʌsi istumaasi giñvii ʌgai ansaidʌ iduuna. Ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ giñvii ʌgai ʌrgaaagidagi cʌʌgaducʌdʌ ñiooqui isDiuusi oigʌdai vʌʌscatai.
25 Casi gaaagidi aanʌ aapimʌ gʌnsaagida idi ñiooqui isDiuusi soicʌi oodami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai sivi cʌʌga maatʌ aanʌ sai tomali ʌmaadutai aapimʌ camaitiñtʌgia agai ʌpamu.
26 Cascʌdʌ angʌnaagida iñʌlidi aanʌ sivi sai camaitʌrgiñduñi mʌsmaiiimiagi Diuusi ʌʌmadu mʌsiʌʌscadʌ coiyagi.
27 Casi gʌnaagidi aanʌ maiʌstocai tomali ʌmo istumaasi mosvʌʌsi gʌnaagidi aanʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi tʌsmaatʌcagi daidʌ ivuaadagi.
28 Cascʌdʌ gʌnnuucadacavurai aapimʌ ʌʌgi dai nuucadacavurai vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ʌʌpʌ ʌpan duucai cañiiru pastuurugadʌ cʌʌga nuucadacana gʌsosoiga. Cʌʌga maatʌ aapimʌ isDiuusi Ibʌadʌ gʌndarai mʌsai nuucadacana ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaitu Diuusi cascʌdʌ cʌʌgavʌr mamaatʌtulda. Suusi Cristo Diuusi maradʌ muu dai aasi ʌʌradʌ ʌgai vʌʌtarʌ dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaitu saidʌ ʌrʌmo siʌʌgʌmʌ ducamicana.
29 Cʌʌga maatʌ aanʌ sai iñsiʌʌscadʌ imiagi dadimu aa dai siaa duñia agadamu ʌgai vaavoidaragadʌ ʌpan duucai sʌʌsʌyi omaligami daivʌi dai maivieeyi cañiiru.
30 Todian duucai aapimʌ gʌnsaagidaiñdʌrʌ baitʌqui guuquivamu ʌʌmoco dai gamamaatʌtuldiadamu yaatagi baiyoma siismaacʌdʌ ʌrvaavoi. Dai poduucai iduuñimu ʌgai sai oidatucuiña aa daidʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌcana.
31 Gʌnnuucadacavurai tudu. Gʌntʌgitovurai aapimʌ iñsaanʌ aitu vaica uumigi gʌnmaacaitai ñiooqui tasʌrʌ dai tucarʌ. Maidagitocai gʌnmaacaiña aanʌ ñiooqui vʌʌscatai ʌʌmadutai dai suaacaiña aanʌ aapimʌcʌdʌ.
32 Sivi giñaaduñi gʌnviaamu aanʌ Diuusi ʌʌmadu vai ʌgai gʌnnuucadacana dai Diuusi ñiooquidʌ ʌʌmadu ʌʌpʌ ismaacʌdʌ gʌraagidi isgʌroigʌdai Diuusi. Idi vaa ñiooqui guvucadaliga dai ʌgaicʌdʌ siooma cʌʌga ʌʌgidi aapimʌ Diuusi. Dai ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ viaa aatʌmʌ mui naana maasi cʌcʌʌgaducami ismaacʌdʌ maacai Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ ʌcovai vuvaidi ʌgai.
33 Aidʌsi gʌnʌʌmadu aimʌraiña aanʌ maitataanʌiña aanʌ tumiñsi tomali yuucusi.
34 Baiyoma cʌʌga maatʌ aapimʌ iñsaanʌ ʌʌgi gaaata vuaadana dai gaagaiña istumaasi tʌgito aanʌ giñvʌʌtarʌ dai ismaacʌdʌ giñʌʌmadu ajioopaiña ʌʌpʌ.
35 Vʌʌscʌrʌ gʌnmamaatʌtuldiña aanʌ ispoduucai gʌaagai isgaaata vuaadagi dai soicʌdagi soituutuigami. Vʌʌscʌrʌ avʌr tʌtʌgitoda istumaasi caiti Suusi Cristo: “Siooma baigʌʌlidiña ismaacʌdʌ gamaacai siismaacʌdʌ bʌʌjʌi mʌstumaasi oidi”, ascaiti Suusi Cristo —astʌtʌdai Paavora.
36 Mosaagacai ʌPaavora gomaasi gʌtootonacʌdʌ cʌquiva vʌʌscatai ʌʌmadu dai gamamagi.
37 Dai vʌʌscatai suaañimi dai cocomituquimi dai uusupigaimi diosaidacai.
38 Dai aliʌ soigʌnʌʌli potʌʌdacai ʌPaavora sai camainʌijada agai vaamioma. Dai oí asta siaaco cʌʌca ʌvaarcu.

21

———

1 Dai anaasi viaacai ʌvaavoitudadami tʌʌtʌsai aatʌmʌ vaarcuʌrʌ dai sʌʌli iji Coosiamu.
Dai siaadiqui iji aatʌmʌ Roodasiamu dai abiaadʌrʌ Paataramu.
2 Paatarʌrʌ tʌʌ aatʌmʌ ʌmai vaarcu Penisiamaco imʌdami tʌtai ʌgiʌrʌ tʌʌtʌsai aatʌmʌ dai
iji.
3 Dai dʌgavusai aatʌmʌ ʌmapʌcʌrʌ siaadʌrʌ maasi Sipiliamu, Sipili ʌrʌmapʌcʌrʌ siaaco
sicolimadi suudagi. Dai dʌgavusai aatʌmʌ tai Sipili oogisa padʌrʌ vii. Dai apiaiimʌi aatʌmʌ
Siiliʌrʌ uucami. Tiiroana viaa agaitadai istumaasi cusuvuti ʌvaarcu cascʌdʌ ami aayi ʌgai.
4 Tʌtai anaasi tʌaapai aatʌmʌ dai tʌʌ ʌʌmoco vaavoitudadami. Dai anaasi vii aatʌmʌ
cuvaracami tasai. Tai Diuusi Ibʌadʌ ñiooqui ʌvaavoitudadami tai ʌgai potʌtʌdai ʌPaavora
sai maitʌaagai isimia ʌgai Jerusaleenamu.
5 Dai mosaʌcai cuvaracami tasai iji aatʌmʌ. Tai vʌʌsi ʌvaavoitudadami dai ooñigadʌ
dai maamaradʌ gʌroi gʌʌ suudagi ugidiʌrʌ uucami dai anaasi ooratana gʌrtootonacʌdʌ
guuquiva aatʌmʌ dai gamamagi.
6 Amaasi coocomitu aatʌmʌ ʌvaavoitudadami dai dioosagi dai tʌʌtʌsai aatʌmʌ vaarcuʌrʌ
tai ʌgai iji gʌnquiiquiamu.
7 Dai Tiiroaiñdʌrʌ apiaiimʌi aatʌmʌ vaarcuʌrʌ Tolemaidʌrʌ uucami dai ami tʌaapai
aatʌmʌ dai viaatuli gʌraaduñi dai anaasi daraaja ʌmo tasai ʌgai ʌʌmadu.
8 Dai siaadiqui Paavora ʌʌmadu aatʌmʌ ismaacʌdʌ oiditadai iji abiaadʌrʌ dai aayi
Sesareeʌrʌ. Dai ami iji Piili quiidiamu ʌgai ʌrʌmoco ismaacʌdʌ gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ.
Dai ʌgai ʌrʌmoco tatacogiadami ʌcuvaracamiaiñdʌrʌ ʌʌpʌ. Tʌtai anaasi vii aatʌmʌ ʌgai
ʌʌmadu.
9 Daidʌ ʌPiili maamaracatadi maacova ooqui. Dai ʌgai maiquiaa ʌrcuucunacami. Daidʌ
ʌooqui aagaiña istumaasi aagidiña Diuusi.
10 Cadaraajatadai aatʌmʌ chiʌʌqui tasai tai ami divia ʌmo cʌʌli Agavo tʌʌgiducami. Ʌgai
Judeeaiñdʌrʌ divia dai ʌgai aagai istumaasi aagidiña Diuusi.
11 Dai ʌgai bʌi Paavora givuradʌ dai ʌcʌdʌ vuupu gʌʌʌcaso dai gʌnoonovi daidʌ itʌi:
—Pocaiti Diuusi Ibʌadʌ sai Jerusaleenʌrʌ ʌjudidíu aduucai vulia agai idi givurai tuida-
cami dai tʌʌgida agai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu —ascaiti ʌAgavo.
12 Dai moscaʌcai aatʌmʌ ʌʌmadu Sesareeʌrʌ oidacami gomaasi vʌʌscatai daañimi aatʌmʌ
ʌPaavora sai maiimʌna Jerusaleenamu.
13 Dʌmos ʌPaavora gʌraa noragi dai povai gʌrtʌtʌdai:
—¿Tuimʌsi suaanʌi dai soigʌñʌʌliatudai? ¿Ducatai ipʌlidi aapimʌ isʌma duucai
giñtʌgitoituldagi? Mʌsiñvuliagi isgiñmuaagi ʌʌpʌ Jerusaleenʌrʌ gaaagiditai aanʌ isSuusi
Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Aanʌ gia maivuam iñʌlidi —ascaiti ʌPaavora.
14 Aidʌsi tʌʌ aatʌmʌ ismaitistui isʌma duucai tʌgitoituldagi dagito aatʌmʌ daidʌ icaiti:
—Ʌpʌduuna istumaasi ipʌliadagi Diuusi —caiti aatʌmʌ.
15 Cadaivunucai chiʌʌqui tasai bai gʌrdui aatʌmʌ dai iji Jerusaleenamu.
16 Tai gʌroí ʌʌmoco vaavoitudadami Sesareeaiñdʌrʌ. Dai ʌmaadutai ʌgai ʌrʌmo cʌʌli
Nasooñi tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrSipiliʌrʌ oidacami dai ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌrvaavoitudadami. Dai
ʌgai quiidiʌrʌ viiya ragaitadai aatʌmʌ.

———

17 Aidʌsi aayi aatʌmʌ Jerusaleenʌrʌ gʌraaduñi baigʌnʌliaracʌdʌ gʌrviaatuli.
18 Siaadiqui Paavora gʌroí aidʌsi dividamu aatʌmʌ Jacovo. Ami daraajatadai vʌʌsi
baitʌguucacamigadʌ ʌvaavoitudadami ʌʌpʌ.
19 Taidʌ ʌPaavora viaatuli dai aagidi vʌʌsi istumaasi idui ʌgai Diuusi guvucadadʌcʌdʌ
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida.
20 Dai aidʌsi caʌ ʌgai gomaasi cʌʌga ñiioocai Diuusi vʌʌtarʌ. Tai amaasi ʌbaitʌguucacami
potʌtʌdai ʌPaavora:
—Gʌraduñi, dʌmos cʌʌga maatʌ aapi siʌʌquidu vaavoitudadami judidíu saagida
dai vʌʌscatai pocaiti sai aliʌsi gʌaagai isvʌʌsi vaavoitudadami apiaʌʌgiadagi vʌʌsi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
21 Dai ʌʌmo oodami aspocaitiña pʌsai aapi mamaatʌtuldi vʌʌsi judidíu ismaacʌdʌ
sibʌaco oidaga sai maiʌʌgidiña Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, dai poviapʌs caitiña ʌʌpʌ
sai maitʌaagai isiquiacadagi gʌnmaamara cʌcʌʌli tuutucugadʌ, tomali maiʌʌgidiña
gʌrviituldaraga.
22 ¿Istumaasi ʌpʌduuñimu? Mosmaatʌmʌ ʌoodami iscadivia aapi dai gʌnʌmpaidamu ʌgai
dai maatʌca ʌliadamu isducatai gamamaatʌtuldiña aapi.
23 Sivi mosgʌaagidamu aatʌmʌ istumaasi gʌaagai pʌsiduñiagi. Tanai daraaja gʌraaduñi
saagida maacova cʌcʌʌli ismaacʌdʌ bai dui ʌmo ñiooqui Diuusi ʌʌmadu dai maiquiaa
naatocai idui.

24 Vaidacaiñi aapi judidíu quiuupaigadʌamu daidʌ iduuñi istumaasi gʌaagai isiduñiagi
siʌʌscadʌ bai duñiagi ʌmo istumaasi Diuusi ʌʌmadu poduucai isduucai gʌrmaatʌtuli
Moseesacaru dai gaaata iñamʌquida aapi ʌgai vʌʌtarʌ quiuupiʌrʌ. Dai gooquiʌrʌ casi iduu-
cai gomaasi casi istutuidi ʌgai isiicagi gʌncuucupa poduucai tʌsduucai ivueeyi aatʌmʌ. Dai
casi iduucai aapi gomaasi maatʌmu vʌʌscatai ismaitʌrvaavoi mʌscaiti gʌnʌidi, baiyoma
mosaapi ʌʌpʌ ʌʌgida mamaatʌtuldaragadʌ Moseesacaru.

25 Moscaooji aatʌmʌ ʌmo oojai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai poduucai
ooji aatʌmʌ sai camaivuam ʌnʌlidiña mamaatʌtuldaragadʌcʌdʌ Moseesacaru tomali ju-
didíu viituldaragadʌcʌdʌ, dai sai maicuaadana ʌʌpʌ baabaidi ismaacʌdʌ gʌdadasdi uuvisi
ismaacʌdʌ siaa duutudai oodami Diuusi duucai, tomali ʌʌradʌ, dai tomali ʌmo cʌisi
baabiadʌ baimuadʌ ismaacʌdʌ gʌcueeyi dai sai maigoogosi gʌnducamicana —astʌtʌdai
ʌbaitʌguucacami ʌPaavora.

———

26 Taidʌ ʌPaavora vaidacai ʌmaacova cʌcʌʌli judidíu quiuupaigadʌamu dai siaadiqui
Paavora ʌʌmadu ʌgaa maacova idui istumaasi gʌaagaitadai siduñiagi siʌʌscadʌ bai duñiagi
ʌmo istumaasi Diuusi ʌʌmadu. Dai gooquiʌrʌ vaa Paavora ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu
dai aagida agai ʌtʌaanʌdami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu istuigaco naatocai iduñia agai
ismaacʌdʌ bai dui ʌgai Diuusi ʌʌmadu, dai amaasi vuaapa agai ʌgai ʌʌpʌ ʌʌmadutai
istumaasi daasda agai Diuusi.

27 Dai cayoga aʌcai cuvaracami tasai tai ʌʌmoco judidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami tʌʌ
ʌPaavora ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai sisiolitu vʌʌsi oodami dai bʌi ʌPaavora.

28 Dai ijiña daidʌ icaitimi:

—Aapimʌ judidíu, gʌrsoiñavurai. Idi ʌrʌcʌʌli ismaacʌdʌ aipaco aimʌraiña dai vui ñioocaiña
judidíu dai mamaatʌtuldaragadʌ Moseesacaru dai idi judidíu quiuupaigadʌ vui ʌʌpʌ dai
sivi asta vaapai goovai aa oodami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu
dai poduucai maisiaa duutuli idi quiuupai siaaco siaa duutudai judidíu Diuusi —ascaiti
ʌjudidíu.

29 Ʌjudidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami Jerusaleenʌrʌ nʌiditadai ʌPaavora vaasʌquioma
Trófimo ʌʌmadu. Trófimo ʌrEfeesiʌrʌ oidacami. Ʌjudidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami
poʌliditadai isʌPaavora vaidacai cascʌdʌ pocaiti.

30 Tai vʌʌsi oidacami sisioli dai voopoigitai dada ami dai bʌi ʌPaavora dai tʌvaimʌcai
quiidigamu dai otoma cuu cuucuparagadʌ quiuupai.

31 Dai camuaa agaitadai sai ʌmaadutai aagidi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru sai vʌʌsi
Jerusaleenʌrʌ oidacami siaa caiti.

32 Tai ʌgai otoma vaidacai gʌsandaaruga ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdami dai voopoigitai tʌapai
ami siaaco daraajatadai ʌoodami. Dai aidʌsidʌ ʌoodami tʌʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami ʌʌmadu
sandaarugadʌ camaigʌʌgʌ vaamioma ʌPaavora.

33 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami mʌʌ dai maisapicami bʌi ʌPaavora dai gatʌjai mʌsai vurana
gooca cadeenacʌdʌ dai gooquiʌrʌ gatʌcacai sioorʌ ʌgai dai astuma dui.

34 Vaidʌ ʌoodami aliʌ sisiocai dai ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi vai aa ʌma maasi dai
poduucai maitistutuidi ʌgʌʌ tʌaanʌdami iscaʌcagi dai matiagi astuma siʌdui cascʌdʌ tʌjai
ʌgai gʌsandaaruga sai bʌʌcaiña ʌPaavora mʌdana siaaco oidaga ʌgai.

35-36 Dai mosaʌcai tʌsadicarudʌ sandaaru quiidʌ, aliʌ muidutugaitai oodami dai bʌiya
agai Paavora dai iiñaquimi daidʌ icaitimi:

—Muaavurai, muaavurai —ascaitimi vʌʌscatai.

Cascʌdʌ ʌsandaaru viaacatadai ismootiadagi ʌPaavora sai maibʌʌna ʌgaa.

———

37 Dai aidʌmʌsi cavaasa agaitadai ʌPaavora tuucavi ʌgai itʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ
ʌsandaaru:

—¿Giñmaquiagipʌsi oigaragai isñiooquia aanʌ? —astʌtʌdai ʌPaavora.

Taidʌ ʌtʌaanʌdami itʌtʌdai:

—¿Ñioocaipʌsi aapi giliego?

38 ¿Aidʌ gia aapi maitʌrʌcʌʌli Ejiipitʌrʌ oidacʌdʌ ismaacʌdʌ ʌʌquioma gʌaagacai cocoda
dudunucami dai gooquiʌrʌ vaidacai maaco miil gacoodacami oidigamu? —astʌtʌdai ʌgʌʌ
tʌaanʌdami.

39 Taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:

—Aanʌ ʌrjudíu. Tarsʌrʌ vuusaicami aanʌ dai anaasi ʌroidacami. Ʌgai ʌrʌmapʌcʌrʌ
gʌducami Silisia dʌvʌʌriʌrʌ. Dʌmos giñmaacañi oigaragai nai ñiooquida aanʌ gooodami
—astʌtʌdai ʌPaavora.

40 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami maa oigaragai. Taidʌ ʌPaavora cʌquiva tʌsadicariʌrʌ. Dai
vañigi gʌnovi sai dodoliligicana vʌʌʌscatai. Dai aidʌsi cadodoli vii ʌgai taidʌ ʌPaavora ñioo
evreocʌdʌ daidʌ itʌtʌdai:

22

1 —Giñaaduñi, caʌcavurai aapimʌ istumaasi gʌnaagida iñagai aanʌ dai poduucai giñsoiña
iñagai —astʌtʌdai Paavora.
2 Dai moscaʌcai ʌoodami isñiooquidi ʌgai evreocʌdʌ vaamioma dodoli vii taidʌ ʌPaavora
itʌtʌdai:
3 —Aanʌ ʌrjudíu. Tarsʌrʌ vuusaicami aanʌ. Ʌgai ʌrʌmapʌcʌrʌ Silisia. Dʌmos
tanai Jerusaleenʌrʌ gʌʌ aanʌ. Gamalieli ʌrgiñmamaatʌtuldiadamicatadai. Ʌgai cʌʌ sʌʌli
giñmaatʌtuli sʌʌlicamigadʌ gʌrʌʌqui aaduñicaru. Dai aanʌ vʌʌscʌrʌ giñaajagʌi isiduñiagi
vʌʌsi giñguvucadacʌdʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi, poduucai isducatai gʌnaajagʌi aapimʌ
siduñiagi sivi.
4 Aanʌ ʌʌquioma aliʌ soi vuaadana vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai coodaiña aanʌ ʌʌmoco dai aa vuuyiña aanʌ dai vupuraiña
cadeenacʌdʌ dai maamaisapaiña vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi ooqui dai cʌcʌʌli.
5 Dai cʌʌga maatʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu dai vʌʌsi ʌdudunucami quiuupiʌrʌ
dai ʌgai ʌrnʌijadami isʌgai vaa giñmaa oojai gʌraaduñi judidíu Damascʌrʌ oidacami
vʌʌtarʌ. Ʌoojiʌrʌ giñmaa ʌgai oigaragai ansai imʌna Damascamu dai gaagana vaavoitu-
dadami dai vuaapa iñagaitadai aanʌ tanai Jerusaleenʌrʌ mʌsai soimaa taatatuldana.

———

6 Mosimʌitadai aanʌ dai camiaadimi Damascʌrʌ dai cayoga danduucu tai todian duucai
giñsicoli vʌpʌdolian dui ʌmo gʌʌ cuudagi tʌvaagiaiñdʌrʌ.
7 Antai aanʌ dʌvʌʌrapi gʌi dai cai aanʌ ʌmo ñiooqui vai povaiñtʌtʌdai: “Saulo, Saulo,
¿tuipʌsi soi giñvueeyi?” iñtʌtʌdai ʌñiooqui.
8 Antai tʌcacai aanʌ daidʌ itʌtʌdai: “¿Poorʌ aapi?” Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai: “Aanʌ
anʌrSuusi Nasareetʌrʌ oidacami ʌgai vaa ismaacʌdʌ soi vueeyi aapi”, iñtʌtʌdai
ʌtʌaanʌdami.
9 Ʌgai ismaacʌdʌ giñʌʌmadu iimʌitadai tʌʌ ʌcuudagi dai aliʌ duduaadimu dʌmos
maimaatʌ cai ʌgai ʌñiooqui ismaacʌdʌ giñaagidi ʌgai.
10 Antai aanʌ potʌi: “¿Tumaa duuna aanʌ?” Taidʌ ʌtʌaanʌdami ipiñtʌtʌdai: “Vañigiñi dai
apiaimʌda Damascamu siami gʌaagidamu aa vʌʌsi pʌstumaasi viaa siduñiagi”, iñtʌtʌdai.
11 Daidʌ ʌgʌʌ cuudagicʌdʌ mainʌaadatai vii aanʌ cascʌdʌ giñaaduñi viaacatadai is-
giñnoviana bʌʌcaticagi Damascʌrʌ uucami.
12 Dai ami oidacatadai ʌmo cʌʌli Ananiiasi tʌʌgiducami. Ʌgai ʌrʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ
cʌʌga ʌʌgidi Moseesacaru mamaatʌtuldaragadʌ. Dai vʌʌsi ʌjudidíu ismaacʌdʌ Damascʌrʌ
oidacatadai aliʌ cʌʌga ñioocaiña ʌgai vʌʌtarʌ.
13 Ananiiasi divia dai giñnʌida agai. Dai mosaayi dai povaiñtʌtʌdai: “Giñaduñi Saulo casi
istutuidi aapi isnʌaadagi ʌpamu”, mospotʌi ʌgai antai otoma nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌcʌʌli
ismaacʌdʌ giñaagiditadai.
14 Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai: “Ʌgai vaa Diuusi ismaacʌdʌ siaa duutuli gʌrʌʌqui aaduñicaru
ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌcovai gʌvuusaitu aapi pʌsai maatʌcana istumaasi ʌgai iduñia ʌlidi tanai
oidigi daama, dai pʌsai nʌidana ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi
idui, dai pʌsai caʌcana ʌʌpʌ isʌgai vaa gʌñiooqui.
15 Dai sivi catʌʌ aapi dai cacaʌ dai sivi cʌʌga ñiooquimu aapi ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi oodami
vuitapi dai aagidamu aapi pʌstuma tʌʌ dai pʌstuma caí.
16 ¿Dai sivi tʌtumaa nʌnʌra aatʌmʌ? Cʌquivañi dai vaavoituda Suusi Cristo vai ʌgai
gʌoigʌldana gʌsoimaascamiga nai gʌvacuanana”, iñtʌtʌdai ʌcʌʌli.

———

17 Dai aidʌsi divia aanʌ tami Jerusaleenʌrʌ ii aanʌ quiuupiamu dai gamamagi tai ami
Diuusi giñtʌʌgi ʌmo istumaasi.
18 Tʌʌ aanʌ ʌtʌaanʌdami Suusi vaidʌ ipiñtʌtʌdai: “Siʌʌscadʌ cʌʌga ñiooquia aapi aanʌ
giñvʌʌtarʌ tanai Jerusaleenʌrʌ maivaavoituda agai ʌoodami cascʌdʌ otoma cavami
gʌaagacai vuusai tanai Jerusaleenaiñdʌrʌ”, iñtʌtʌdai ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo.
19 Antai aanʌ potʌtʌdai: “Dañi tʌaanʌdami cʌʌga maatʌ ʌgai iñsaanʌ vʌʌsi quiquiuu-
paigadʌana judidíu aimʌraiña dai maamaisapicami vuudana ismaacʌdʌ gʌvaavoitudai dai
gʌvaiña aanʌ.
20 Dai aidʌmʌsi mumueeyi gʌñiooquituldiadamiga Tiivañi ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga ñioocaiña
aapi gʌvʌʌtarʌ aanʌ ʌʌpʌ ami daacatadai dai bai aagaitadai aanʌ mʌsmuaagi dai asta
nuucada aanʌ sosoadʌ ʌgai ismaacʌdʌ mumueeyitadai”, antʌtʌdai aanʌ.

21 Dʌmos ʌtʌaanʌdami povaiñtʌtʌdai: “Imiñi aapi gʌootosana iñagai aanʌ mʌʌcasi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida”, iñtʌtʌdai ʌtʌaanʌdami —astʌtʌdai ʌPaavora.

———

22 Cʌʌga caʌcatadai ʌoodami asta aagacai ʌgai isDiuusi ootosa agai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida taida gʌnaagacai ijiiña daidʌ icaitimi:
—Muaavurai gocʌʌli. Sioomʌ ʌrcʌʌgai ismaioidaca goovai —ascaiti ʌoodami.
23 Dai aliʌ baacoicatadai ʌgai cascʌdʌ apiaiiñacai dai tʌcavi susuligai gʌnvaapasaraga dai tʌcavi daitudai dʌvʌʌrai.
24 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru gatʌjai mʌsai tuucavi vaasana ʌPaavora dai gʌicarsana sai ñioocana dai aagana istuisidʌ vui baacoi ʌoodami.
25 Dʌmos aidʌsi cavuracatadai ʌgai dai gʌicarsa agaitadai taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai ʌmai tʌaanʌdamigadʌ ʌsandaaru ismaacʌdʌ ami cʌaacatadai:
—Viaamʌsi aapimʌ sʌʌlicami isgʌicarsagi ʌmo romano dai tomali maitʌcacacai dudunucamiʌrʌ istuma dui —astʌtʌdai ʌPaavora.
26 Dai moscaʌcacai ʌtʌaanʌdami gomaasi ii dai mʌʌ aagidi ʌgʌʌ tʌaanʌdami daidʌ itʌtʌdai:
—Gʌnuucadacañi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ iduñia agai. Idi cʌʌliava ʌrromano —astʌtʌdai.
27 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami divia siaaco daacatadai ʌPaavora daidʌ itʌtʌdai:
—¿Vaavoisi siʌrromano aapi? —astʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdami.
Taidʌ ʌPaavora itʌtʌdai:
—Ʌjʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
28 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami potʌtʌdai:
—Gaaa namʌqui aanʌ mui tumiñsi dai romanutu —astʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdami.
Taidʌ ʌPaavora aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Aanʌ gia ʌrromamano giñdʌʌdʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
29 Gomaasicʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ gʌicarsa agaitadai ʌPaavora dagito dai maigovioma iji. Dai camaatʌcai ʌgʌʌ tʌaanʌdami isvuu ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ ʌrromano aliʌ duaadimu.

———

30 Siaadiqui ʌgʌʌ tʌaanʌdami cʌʌga maatʌca ʌliditadai istucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai ʌjudidíu ʌPaavora cascʌdʌ uupai cadeena ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ vuracatadai dai tʌjai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali judidíu ʌʌmadu vʌʌsi ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi sai gʌnʌmpaidana dai vuusaitu ʌPaavora dai vʌʌscatai vuitapi cʌi.

23

1 Taidʌ ʌPaavora vui nʌnʌava vʌʌsi ʌbaitʌguucacami ismaacʌdʌ gʌnʌmpagi daidʌ itʌtʌdai:
—Giñaaduñi, ʌʌqui abiaadʌrʌ oidaga aanʌ dai cʌʌga ivueeyi Diuusi vuitapi asta sivi uucami cascʌdʌ cʌʌga bai tadaga giñibʌdaga —astʌtʌdai ʌPaavora.
2 Taidʌ ʌAnaniiasi ismaacʌdʌ ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu tʌjai ʌgai ismaacʌdʌ miaadʌrioma guucacatadai ʌPaavora sai tʌñiana gʌʌgʌna.
3 Dʌmos ʌPaavora itʌtʌdai:
—Diuusi soimaasi gʌtaatatuldamu aapi. Aapi aagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Mosdaja aapi dai nʌida agai isbai maicʌʌga idui aanʌ isducatai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ dai vʌʌscʌrʌ gatʌaanʌi aapi mʌsaidʌ giñgʌʌgʌna dai gomaasi daidarsi sʌʌlicamiʌrʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
4 Tai ʌgai ismaacʌdʌ ami guucacatadai potʌtʌdai:
—¿Ducatai vui ñioocai aapi baitʌcʌaacamigadʌ papaali ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ? —astʌtʌdai.
5 Taidʌ ʌPaavora potʌtʌdai:
—Giñaaduñi, maimaatʌcatadai aanʌ isgoovai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu mospocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Maitavʌr vui ñioocada gʌndudunucamiga”, caiti Diuusi —astʌtʌdai ʌPaavora.
6 Daidʌ ʌPaavora maatʌ tʌʌ isʌʌmoco ʌdudunucami ʌrsaduseo dai aa ʌrfariseo, dai gʌgʌrʌ ñioo daidʌ itʌi:
—Giñaaduñi, aanʌ ʌrfariseo aanʌ vaavoitudai fariseo vaavoidaragadʌ cascʌdʌ. Dai giñdʌʌdʌ ʌrfariseo. Dai aanʌ vaavoitudai coidadʌ duaacaradʌ cascʌdʌ giñvuaa aapimʌ tanai dai vaama giñcʌi —astʌtʌdai ʌPaavora.
7 Aidʌsi potʌi ʌgai ʌfariseo ʌʌmadu ʌsaduseo ʌʌgi gʌnvupui ñiooquimi.
8 Ʌsaduseo pocaiti sai maioidaga duaacaragai, dai maitiipu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai ismaiiibʌdaga oodami. Dʌmos ʌfariseo vaavoitudai vʌʌsi gomaasi cascʌdʌ ʌʌmoco aagai ʌmo istumaasi vai aa ʌma maasi.

9 Dai vʌʌscatai iiñacai. Tai guuquiva ʌʌmoco mamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicamigadʌ
ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai vaa vaavoidaragai ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌfariseo, daidʌ
icaiti.
—Idi cʌʌli maitʌrsoimaasi iducami siʌrvaavoi isñiooqui ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ isʌmo
ibʌadʌ ʌʌpʌ maitʌrcʌʌgai tʌsvuidʌrʌ vʌʌtʌcagi Diuusi —ascaiti ʌmamaatʌtuldiadami Diuusi
sʌʌlicamigadʌ.
10 Dai idi aatagiʌrʌ aliʌ baacoicatadai ʌoodami cascʌdʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru
aliʌ duaadicuitadai mʌssoi duñiagi ʌPaavora, cascʌdʌ ootosi ʌgai ñiooqui sandaaru sai
dadana dai vuusaidana ʌPaavora ʌoodami saagidaiñdʌrʌ dai bʌʌcaiñi ʌpamu sandaaru
quiidiamu.
11 Siaadiqui tucarʌ divia Diuusi dai sonuana cʌquiva ʌPaavora dai potʌtʌdai:
—Maitiduaadicuda Paavora poduucai pʌsduucai cʌʌga ñioo aapi aanʌ giñvʌʌtarʌ tanai
Jerusaleenʌrʌ poduucai ʌʌpʌ pʌñiooquia agai Roomʌrʌ —astʌtʌdai Diuusi.

———

12 Siaadiqui ʌʌmoco judidíu bai dui ñiooqui dai muaa agai ʌPaavora. Dai poduucai bai
dui sai maidʌʌca agai cuaadagai tomali suudagi asta siʌʌscadʌ muaa ʌPaavora sai Diuusi
gʌʌgʌvia agai ismaipoduñia ʌgai.
13 Ʌcʌcʌʌli ismaacʌdʌ poduucai bai dui ʌrvaamioma isgoo coobai.
14 Dai ʌgai iji siaaco daraajatadai ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali ʌʌmadu aa
tʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu daidʌ itʌtʌdai:
—Cabai dui aatʌmʌ tʌsai maidʌʌca ragai cuaadagai asta tʌsiʌʌscadʌ muaa ʌPaavora sai
Diuusi gʌrgʌʌgʌna tʌsmaipoduñiagi.
15 Daidi sivi aapimʌ ʌʌmadu aa ismaacʌdʌ ʌrvaamioma tʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu aagi-
davurai ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ romamano sai baigovai vuaapana Paavora dai poviavʌr
tʌʌda mʌsai vaamioma cʌʌga maatʌca agai istuma dui ʌgai. Tʌtai aatʌmʌ soobidaca ragai
maiquiaa aʌna tʌtai muaa ragai —astʌtʌdai ʌcʌcʌʌli.
16 Dʌmos ʌmaradʌ Paavora siʌʌgidʌ maí gomaasi dai ii sandaaru quiidiamu dai aagida
agai ʌPaavora.
17 Taidʌ ʌPaavora vai ʌmo sandaaru tʌaanʌdamigadʌ daidʌ itʌtʌdai:
—Vaidacaiñi idi ali gʌʌli mʌʌca siaaco daja ʌgʌʌ tʌaanʌdami aagidasa agai goovai ʌmo
ñiooqui —astʌtʌdai ʌPaavora.
18 Taidʌ ʌtʌaanʌdami vaidacai siaaco daacatadai ʌgʌʌ tʌaanʌdami daidʌ itʌtʌdai:
—Paavora maisapicʌdʌ giñaagidi ansai gʌvuapidana idi ali gʌʌli gʌaagidasa ʌlidi goovai
ʌmo ñiooqui —astʌtʌdai.
19 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami noviaiñdʌrʌ bʌi ʌali gʌʌli dai ʌcovai vaidacai daidʌ itʌtʌdai:
—¿Tumaasi giñaagida ʌlidi aapi? —astʌtʌdai ʌgʌʌ tʌaanʌdami.
20 Taidʌ ali gʌʌli itʌtʌdai:
—Ʌjudidíu cabai dui sai gʌaagida agai pʌsai sioroco bʌʌcaiña goPaavora mʌʌca siaaco
daraaja ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu sai siooma cʌʌga maatʌca agai istuma dui ʌgai.
21 Dʌmos maitivaavoituda. Vaamioma isgoo coobai cʌcʌʌli assoobidaca agai voiyʌrʌ dai
maiquiaa aʌna sai muaa agai dai poduucai bai dui sai maidʌʌca agai cuaadagai tomali
suudagi asta siʌʌscadʌ muaa sai Diuusi gʌʌgʌvia agai ismaipoduñia ʌgai. Dai sivi cabai
gʌnduuduna dai mosnʌnʌra istʌiya aapi —astʌtʌdai ʌali gʌʌli.
22 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami dioosagi ʌali gʌʌli dai potʌtʌdai sai maiaagidiña tomali
ʌmaadutai iscaaagidi gomaasi.

———

23 Taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdami vaí gooca sandaaru tʌtʌaanʌdamigadʌ dai tʌjai sai bai du-
una gooca siento sandaaru gʌntaataracʌdʌ ajioopadami, dai vaicoobai dan baivustaama
sandaaru caapayu daama ajioopadami, dai goo siento sandaaru ismaacʌdʌ vuu ajioopai
lalansa sai iimʌna ʌʌmadu ʌPaavora Sesareeamu aidʌ tucarʌ tustaamʌrʌ.
24 Dai gatʌjai ʌʌpʌ sai bai duuna caapayu sai daitugaiña ʌPaavora dai tʌjai ʌʌpʌ sai
cʌʌgaducami tʌʌgidana ʌgʌʌ dunucami Pailisi.
25 Dai ʌgaicʌdʌ ootoi ʌmo oojai dai oojiʌrʌ itʌtʌdai:
26 “Gʌʌ dunucami Pailisi, aanʌ ʌrCʌlaudio Liisiasi dai aanʌ aliʌsi siaa gʌduutudai dai
gʌviaatuldi.
27 Ʌjudidíu camaisapicami bʌi idi cʌʌli dai muaa agaitadai antai maí aanʌ isgoovai
ʌrromano cascʌdʌ otoma ii aanʌ ʌʌmadu giñsandaaruga dai mʌʌ soi.
28 Dʌmos aanʌ maatʌca iñʌliditadai mʌstuucʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai cascʌdʌ vaidacai aanʌ
dudunucamigadʌ judidíu ʌmpaidaragadʌamu,
29 dai mosotoma maí aanʌ mʌsai gʌpiʌrʌ vuupai maivaavoitudaitai goovai viituldara-
gadʌ, dai mosmaitiipucatadai istuisi muaagi tomali istuisi maisagi.

30 Dʌmos maí aanʌ isʌjudidíu cabai dui dai muaa agai cascʌdʌ antotoma gʌootosi, dai caaagidi aanʌ ʌʌpʌ ʌgai ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai sai gaamu iimʌna dai gʌaagidana istuma viaaca ʌgai goPaavora vui. Mosʌcaasi", astʌtʌdai oojiʌrʌ.
31 Taidʌ ʌsandaaru bʌi ʌPaavora tucarʌ poduucai mʌsduucai aagidi dai bʌʌcai Antipatrisiʌrʌ uucami.
32 Siaadiqui ʌsandaaru gʌntaataracʌdʌ ajioopadami ʌpamu dada gʌnquiiʌrʌ daidʌ ʌcaapayu daama iimʌicʌdʌ apiavaidaticatadai ʌPaavora.
33 Dai aʌcai Sesareeʌrʌ maa ʌoojai ʌdunucami dai bo tʌʌgi ʌPaavora ʌʌpʌ.
34 Taidʌ ʌdunucami ʌʌpʌga nʌnʌidi ʌoojai dai gooquiʌrʌ tʌcacai ʌPaavora saaco oidacami, dai camaatʌcai isiʌrSiliisiʌrʌ oidacami
35 potʌtʌdai:
—Gʌcaʌcamu aanʌ siʌʌscadʌ dadiagi ʌgai ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌvuupai —astʌtʌdai ʌdunucami.
Dai gatʌjai mʌsai nuucadacana ʌgʌʌ raí Eroodʌsi quiidiʌrʌ.

24

———

1 Bo taama tasaicʌdʌ ami divia Ananiiasi ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ papaali judidíu. Dai ʌʌmadu iimʌitadai ʌʌpʌ ʌʌmoco ʌjudidíu baitʌguucacamigadʌ dai ʌmai ismaacʌdʌ ʌrñiooquituldiadami ʌgai Tértulo tʌʌgidu. Dai vʌʌscatai vuidʌrʌ guuquiva ʌgʌʌ tʌaanʌdami dai gʌpiʌrʌ vuaaja agai ʌPaavora.
2 Mʌtai mosvuaa ʌPaavora vaidʌ ʌTértulo gʌpiʌrʌ vuupaimi dai potʌtʌdai Tértulo ʌPailisi:
—Aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ aapi gʌrbaitʌcʌaacamigacʌdʌ aliʌ saituduga aapi cascʌdʌ cʌʌgaʌcʌrʌ oidaga aatʌmʌ, dai vʌʌsiaʌcatai siooma cʌʌgadu vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ tʌaanʌdamicatai aapi,
3 cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ vʌʌscatai aipaco oidacami.
4 Maisi tʌvʌpi gʌsoobida ʌrʌlidi aatʌmʌ, cascʌdʌ gʌdaanʌi aanʌ pʌsai gʌroigʌdana dai gʌrcaʌcana laachi.
5 Moscamaí aatʌmʌ isidi cʌʌli ʌrcʌisi imisʌliacami gʌducami dai vʌʌsi aipaco sisioquitudai judidíu. Dai goovai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ ʌoodami ismaacʌdʌ vaavoitudai mamaatʌtuldaragadʌ ʌSuusi Cristo Nasareetʌrʌ oidacʌdʌ cascʌdʌ nasareno aagai ʌgai.
6 Dai gocʌʌli vaapasa ʌliditadai ʌʌmoco ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai poduucai maisiaa duutuli goovai gʌrquiuupaiga, tʌtai aatʌmʌ bʌi dai van cʌʌsa ragaitadai gʌrdudunucamiga vuidʌrʌ.
7 Dʌmos ʌLiisiasi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru anai divia dai guvucadagaicʌdʌ gʌrvoopoji.
8 Daidʌ icaiti sai sioorʌ gʌpiʌrʌ vuupadagi sai dadana aapi gʌʌmadu. Mostʌcacañi aapi ʌʌgi dai poduucai cʌʌga maatʌcamu aapi isiʌrvaavoi vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌaagidi aatʌmʌ —astʌtʌdai Tértulo.
9 Taidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ ami guucacatadai potʌtʌdai ʌʌpʌ sai vʌʌsi gomaasi ʌrvaavoi.
10 Amaasi ʌgʌʌ tʌaanʌdami sisigi ʌPaavora sai ñiioocana taidʌ ʌPaavora potʌi:
—Cʌʌga maatʌ aanʌ isaapi ʌrdunucamigadʌ idi oodami ʌʌqui abiaadʌrʌ cascʌdʌ baigiñʌliaracʌdʌ ʌʌgi giñsoiñamu aanʌ aapi gʌvuitapi.
11 Cʌʌga istutuidi aapi ismatiagi ismaiquiaa baivito baivustaama dan gooca tasai isaayi aanʌ Jerusaleenʌrʌ dai siaa duutuda iñagai Diuusi.
12 Dai aanʌ maivui ñiioocai tomali ʌmaadutai tomali maisisiolitudai aanʌ oodami ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu tomali aali quiquiuupiʌrʌ tomali ʌmapʌcʌrʌ Jerusaleenʌrʌ.
13 Idi oodami maitistutuidi isvuusaidagi tomali ʌmo nʌijadami ispotʌiyagi sidʌ ʌrvaavoi gomaasi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ giñvuupai goovai.
14 Dʌmos ʌmo istumaasi sʌʌlicʌdʌ gʌnaagidi aanʌ. Aanʌ anʌʌgidi Diuusi ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌʌgidiña giñʌʌqui aaduñicaru. Ʌʌgidi aanʌ Diuusi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ. Ʌjudidíu pocaiti sai maitʌrvaavoi idi vaavoidaragai. Aanʌ vaavoitudai ʌʌpʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru dai ismaacʌdʌ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
15 Aanʌ ʌʌpʌ vaavoitudai ʌpan duucai ʌjudidíu isduduaaca agai vʌʌsi coidadʌ cʌʌga tuutiacʌdʌ dai maicʌʌga tuutiacʌdʌ ʌʌpʌ.
16 Cascʌdʌ gaagai aanʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai maisiaa ʌradagi Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi.
17 Chiʌʌqui uumigi sibʌaco aimʌraiña aanʌ dai ʌpamu divia giñdʌvʌʌragana dai vuaapida iñagai ʌoidacami tumiñsi ismaacʌdʌ ootosi aa sibʌadʌrʌ oidacami dai aanʌ ʌʌpʌ gamaquia iñagai soiñi.

18 Gomaasi ivuaadatadai aanʌ ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu aidʌsidʌ giñtʌʌ ʌʌmoco
judidíu Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami. Dai casi iduitadai aanʌ istumaasi gʌaagai siduñiagi
siʌʌscadʌ bai duñiagi ʌmo istumaasi Diuusi ʌʌmadu poduucai isduucai gʌrviituli
Moseesacaru. Dai maitiipucatadai mui oodami giñʌʌmadu dai tomali maisisiocaitadai
oodami.
19 Ʌgai vaa Aasia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ pocaiti ansai aanʌ maisiaa duutuli ʌgʌʌ
quiuupai tudu gʌaagai isdadimudai dai gʌpiʌrʌ giñvuajamudai tami isviaacagi ʌgai ʌmo
istumaasi giñvui.
20 Mʌʌca Jerusaleenʌrʌ vaama giñcʌi ʌjudidíu gʌnbaitʌguucacamiga vuidʌrʌ. Dai sivi vai
aagana idi ismaacʌdʌ Jerusaleenaiñdʌrʌ dada sabai tʌʌ nʌijadami issoimaasi idui aanʌ.
21 Maatʌs pocaiti ʌgai ʌʌpʌ issoimaasi idui aanʌ aidʌsi gʌgʌrʌ ñioo aanʌ dai potʌi: “Aanʌ
anvaavoitudai coidadʌ duaacaradʌ cascʌdʌ vaama giñcʌcʌsai aapimʌ sivi”, antʌtʌdai aanʌ
—caiti Paavora.
22 ʌPailisi cacʌʌga maatʌcatadai vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai ismaacʌdʌ
vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ aidʌsi moscaʌ istumaasi aagai ʌPaavora camaivaamioma
tʌcacai dai potʌtʌdai:
—Siʌʌscadʌ diviagi ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru Liisiasi bai gʌnduiñdamu aanʌ idi
ñiooqui —astʌtʌdai.
23 Daidʌ ʌPailisi tʌjai ʌmo sandaaru tʌaanʌdamigadʌ sai apianuucadacana ʌPaavora dai
vʌʌscʌrʌ dagitona saidʌ ivuaadana istumaasi ipʌliada ʌgai dai dagitona ʌʌpʌ sai daividiña
aaduñdʌ dai soicʌiña istumaasicʌdʌ tʌgitocagi ʌPaavora.
24 Dai bo chiʌʌqui tasaicʌdʌ ʌpamu divia ʌPailisi dai vaidati gʌooñiga Durusila. Ʌgai
ʌrjudíu. Daidʌ ʌPailisi ootosi ñiooqui ʌPaavora sai diviana dai aagidana Suusi Cristo
mamaatʌtuldiaragadʌ.
25 Aidʌsi Paavora aagidi isducatai gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi sai gʌnnuucadacana dai
maisoimaasi ivuaadana, dai aagidi ʌʌpʌ sai ʌmo imidagai Diuusi nʌida agai vʌʌsi oodami
ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Taidʌ ʌPailisi aidʌsi
caʌ ʌgai gomaasi aliʌ duaadimu daidʌ itʌtʌdai:
—Imʌdañi, ʌʌpʌ daamʌrʌ iñsiʌʌscadʌ istutiadagi nai gʌootosdagi ñiooqui —astʌtʌdai
ʌPailisi.
26 Daidʌ ʌPailisi povʌʌliditadai ʌʌpʌ siʌPaavora maquia agai tumiñsi sai dagitona isimiagi
cascʌdʌ duudatai vapaidiña ʌgai dai aatagidiña.
27 Dai poduucai aitu goo uumigi. Taida aayi istuigaco gatʌʌgi ʌPailisi gʌsʌʌlicamiga
mʌtai daí Poolisio Festo. Daidʌ ʌPailisi ipʌliditadai iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌjudidíu cascʌdʌ
maisapicami viaa ʌgai ʌPaavora.

25

———

1 Taidʌ ʌFesto aayi Judeeʌrʌ dai bʌiya agai gʌsʌʌlicamiga. Dai bo vaica tasaicʌdʌ
Sesareeaiñdʌrʌ tʌsai Jerusaleenamu.
2 Dai ami ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali judidíu ʌʌmadu ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu
aagidi Festo sai Paavora ʌrgʌpiʌrʌ caatʌcami.
3 Dai daañimi dai potʌtʌdai sai oigʌdana dai ootosana sioorʌ vuaapagi ʌPaavora ami
Jerusaleenʌrʌ. Ʌgai cabai duitadai dai soobida agai ʌPaavora voiyʌrʌ dai muaa agai cascʌdʌ
potʌtʌdai ʌgai ʌFesto.
4 Taidʌ ʌFesto aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Paavora maisapi Sesareeʌrʌ dai aanʌ gaamucu imia iñʌlidi chiʌʌqui tasaicʌdʌ,
5 cascʌdʌ aapimʌ mʌsmaacʌdʌ viaa sʌʌlicami gʌaagai mʌsgiñoidagi Sesareeamu. Dai siʌ
Paavora ʌrsoimaasi iducami ami istutuidi aapimʌ isgʌpiʌrʌ vuaajagi —astʌtʌdai Festo.
6 Daidʌ ʌFesto anaasi Jerusaleenʌrʌ vii parʌ mamacova tasai dai ʌpamu ii Sesareeamu
dai siaadiqui vaa dudunucami quiidiʌrʌ siaaco gatʌaanʌda agai ʌgai dai gatʌjai mʌsai
vuaapana ʌPaavora.
7 Aidʌsi ʌPaavora vaa ami taidʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ dada Jerusaleenaiñdʌrʌ miaadʌrʌ
guuquiva dai gʌpiʌrʌ vuupaimi sai naana maasi idui aliʌ soimaascami. Dʌmos maitiipu-
catadai tomali ʌmo nʌijadami.
8 Taidʌ ʌPaavora cʌquiva dai ʌʌgi gʌsoiña agai dai pocaiti:
—Aanʌ gia maisoimaasi ivueeyi sʌʌlicamigadʌ judidíu vui tomali ʌgʌʌ quiuupaigadʌ
judidíu vui, tomali ʌbaitʌcʌaacamigadʌ romamano vui —astʌtʌdai ʌPaavora.
9 Vaidʌ ʌFesto ipʌliditadai iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌjudidíu cascʌdʌ itʌtʌdai ʌgai ʌPaavora:
—¿Imiapʌsi ʌlidi Jerusaleenamu nai mʌʌca gʌtʌcaca naana maasi istumaasi dai nʌidamu
aanʌ isgʌpiʌr gʌduñi ischo ʌʌpʌ? —astʌtʌdai ʌFesto.

10 Taidʌ ʌPaavora aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Tamian cʌʌca siaaco gatʌaanʌi dudunucami ismaacʌdʌ daraasai ʌbaitʌcʌaacamigadʌ
romamano dai tami ʌgai mʌsiaaco istutuidi isgiñtʌcacagi. Cʌʌga maatʌ aapi iñsaanʌ
maitivueeyi tomali ʌmo istumaasi soimaascami ʌjudidíu vui.
11 Siʌduñiada ʌrvaavoica issoimaasi idui aanʌ mʌscascʌdʌ giñmuaa ʌliada tomamʌs
giñmuaa. Dai ismaitʌrvaavoicagi gomaasi istumaasi gʌpiʌrʌ giñvuupai tomali ʌmaadutai
maiviaa sʌʌlicami isgiñtʌʌgidagi ʌjudidíu. Aanʌ ipʌlidi mʌsvaama giñcʌʌsagi ʌgʌʌ
baitʌcʌaacamigadʌ romamano vuidʌrʌ —astʌtʌdai ʌPaavora.
12 Taidʌ ʌFesto gaaataga ʌʌmadu gʌmaacadamiga ñiooqui daida aa noragi ʌPaavora daidʌ
itʌtʌdai:
—Capocaiti aapi pʌsaidʌ ipʌlidi isgʌtʌcacagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami ʌgai ʌʌmadu tudu imimu
aapi —astʌtʌdai.

———

13 Cadaivunucai chiʌʌqui tasai tai ii ʌmai raí ʌʌmadu ooñigadʌ Berenisa Sesareeamu dai
viaatulda agai Festo.
14 Dai anaasi daraaja bai tʌvʌpi taidʌ ʌraí Festo aagidi Agilipo sai maisaca ʌmo cʌʌli
Paavora tʌʌgiducami dai potʌtʌdai:
—Govaa cʌʌli ʌrʌgai ismaacʌdʌ maisapicami viaa ʌPailisi.
15 Aidʌsi Jerusaleenʌrʌ daacatadai aanʌ taidʌ ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaali ʌʌmadu
ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ judidíu giñaagidi sai Paavora ʌrgʌpiʌrʌ caatʌcami dai giñaagidi ansai
gatʌaanʌna muaaragai.
16 Antai aanʌ aa noragi dai potʌtʌdai sai ʌdudunucamigadʌ romamano maita maacai
oigaragai ismuaagi ʌmo gʌpiʌrʌ caatʌcami asta siʌʌscadʌ vupuidʌrʌ guuquiva ʌgʌpiʌrʌ
caatʌcʌdʌ ʌʌmadu ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai, dai poduucai ʌgʌpiʌrʌ caatʌcʌdʌ ʌʌgi istutuidi
isgʌsoiñagi.
17 Cascʌdʌ aidʌsi dada ʌgai mainʌnʌra aanʌ vaamioma mossiaadiqui vaa aanʌ
dudunucami quiidiʌrʌ dai gatʌjai aanʌ mʌsai vuaapana ʌcʌʌli.
18 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ dada dai gʌpiʌrʌ vuaaja agai maigʌpiʌrʌ vuaa tomali ʌmo
istumaasi poduucai isduucai tʌtʌgitoitadai aanʌ.
19 Mosʌcaasi ismaacʌdʌ aagaitadai ʌgai mosʌʌgi gʌnvaavoidaraga sai Paavora maisiaa
duutuli vaavoidaragadʌ judidíu. Dai mosaagaitadai ʌʌpʌ ʌcʌʌ Suusi ismaacʌdʌ camuu sai
Paavora pocaiti sai duaaca.
20 Dai camaimaí aanʌ isducatai iduñiagi ʌmo istumaasi pomaasi, dai tʌcacai aanʌ
ʌPaavora sabai imia ʌlidi Jerusaleenamu ansai mʌʌca tʌcacana aanʌ gomaasi.
21 Dʌmos ʌgai ipʌlidi mʌsvan cʌʌsagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami Augusto vuidʌrʌ, cascʌdʌ
gatʌjai aanʌ mʌsai apiamaisacana asta siʌʌscadʌ istui aanʌ isootosdagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami
—astʌtʌdai Festo.
22 Taidʌ ʌAgilipo potʌtʌdai Festo:
—Aanʌ ʌʌpʌ cʌʌca iñʌlidi ʌcʌʌli —astʌtʌdai ʌAgilipo.
Taidʌ ʌFesto aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Sioroco cʌʌcamu aapi —astʌtʌdai Festo.
23 Dai siaadiqui aidʌsi aayi Agilipo ʌʌmadu Berenisa dai dudunucami quiidiʌrʌ vaapa dai
gʌgʌr raí gʌntuidigi. Dai ʌgai ʌʌmadu iimʌitadai ʌʌpʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ sandaaru dai
ʌvaamioma tʌtʌaanʌdami Sesareeʌrʌ. Taidʌ ʌFesto gatʌjai mʌsai vuaapana ʌPaavora
24 dai potʌi:
—Aapi gʌʌ raí Agilipo dai vʌʌsi cʌcʌʌli ismaacʌdʌ tanai gʌrʌʌmadu gʌnʌmpagi, tami nʌidi
aapimʌ idi cʌʌli. Idi ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌpiʌrʌ vuupai muidutai ʌjudidíu vʌʌsi ʌpanʌʌsi
Jerusaleenʌrʌ siʌʌsi tanai Sesareeʌrʌ dai maidagitocai giñaagidi sai idi cʌʌli casi gʌaagai
ismuquiagi.
25 Dʌmos aanʌ poʌlidi istiipu istuisi muaagi. Dai ʌʌgi goovai ipʌli mʌsvan cʌʌsagi ʌgʌʌ
baitʌcʌaacami Augusto vuidʌrʌ, cascʌdʌ capoduucai tʌgito aanʌ iñsiootosdagi.
26 Dai aanʌ maimaatʌ istumaasi oojidagi ʌbaitʌcʌaacami cascʌdʌ gatʌjai aanʌ mʌsai
vuaapana tami aapimʌ gʌnvuitapi. Siooma cʌʌga aapicʌdʌ raí Agilipo pai aapi tʌcaca
istuma dui goovai dai poduucai viaacamu aanʌ istumaasi oojidagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami.
27 Aliʌ vuiirugami ʌlidi aanʌ ismosapiaduucai ootosagi ʌmo maisapicami dai ma-
iaagidagi mʌstuisi gʌpiʌrʌ vuupai —astʌtʌdai Festo.

26

———

1 Taidʌ Agilipo potʌtʌdai Paavora:
—Casi istutuidi aapi isñiooquiagi ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ —astʌtʌdai Agilipo.

Taidʌ ʌPaavora vañigi gʌnovi dai gʌaagacai ñioo dai pocaiti:
2 —Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ istutuiditai isgʌʌmadu gaaatagagi aapi raí. Dai giñsoiñagi
vʌʌsiaʌcatai istumaasi gʌpiʌrʌ giñvuupai ʌjudidíu.
3 Dai cʌʌga maatʌ aapi ʌʌpʌ vʌʌsi viituldaragadʌ judidíu dai vʌʌsi tʌstuucʌdʌ gʌrvupui
ñioocaiña, cascʌdʌ gʌdaanʌi aanʌ pʌsai maioojodaitai giñcaʌcana.

———

4 Vʌʌsi ʌjudidíu maatʌ isducatai oidacatadai aanʌ aliducatai abiaadʌrʌ ʌʌgi ʌgai saagida
giñdʌvʌʌragana dai Jerusaleenʌrʌ.
5 Dai maatʌ vʌʌsi isgʌʌlicatai abiaadʌrʌ ʌrfariseo aanʌ. Gomaa fariseo vaamioma cʌʌga
ʌʌgidi judidíu vaavoidaragadʌ. Dai vʌʌsi ʌjudidíu cʌʌga istutuidi isaagagi vʌʌsi gomaasi
isipʌliadagi.
6 Dai Diuusi bai ʌʌqui aagidi gʌrʌʌqui aaduñicaru sai duduaacalda agai coidadʌ nai aanʌ
vaavoitudai gomaasi cascʌdʌ gʌpiʌrʌ giñvuupai sivi.
7 Dai vʌʌsi ʌcajiudadʌ ʌbaivustaama dan gooca cʌcʌʌli maamaradʌ Isirelicaru ʌgai
vaa ʌrgʌrʌʌqui aaduñicaru dai ʌgai quiaa nʌnʌra ispoduucai iduñiagi Diuusi cascʌdʌ siaa
duutudai ʌgai dai ʌʌgidi Diuusi tasʌrʌ dai tucarʌ. Dañi tudu aapi raí Agilipo gomaasi
vaavoidaragaicʌdʌ gʌpiʌrʌ giñvuupai ʌgai vaa judidíu.
8 Tuimʌsi poduucai tʌtʌgitoi aapimʌ ismaibaiga isvaavoitudagi isDiuusi istutuidi isdud-
uaacaldagi coidadʌ.

———

9 ʌʌquioma aanʌ ʌʌpʌ poduucai tʌtʌgitoiña isgʌaagai isiduñiagi mui naana maasi Suusi
Nasareetʌrʌ oidacami vui.
10 Dai poduucai idui aanʌ Jerusaleenʌrʌ. Sʌʌlicamigadʌcʌdʌ ʌbaitʌguucacamigadʌ pa-
paali maamaisa aanʌ mui vaavoitudadami. Dai aidʌmʌsi coodaiña aanʌ cʌʌga bai aagaiña.
11 Dai muiyoco imidagai aanʌ soi vuaadana ʌvaavoitudadami sai potʌʌna sai ca-
maivaavoitudai. Gomaasi ivuaadana aanʌ judidíu quiquiuupaigadʌrʌ. Dai aliʌ oomaliac-
ana aanʌ ʌgai vui dai asta aimʌraiña aanʌ aa dʌdʌʌvʌriamu dai soi vuaadana.

———

12 Gomaasiʌrʌ imʌitadai aanʌ Damascamu. ʌbaitʌguucacamigadʌ papaali giñmaa oojai
asta ʌʌgi ʌgai giñootoi.
13 Dañi aapi raí, voiyʌrʌ imʌitadai aanʌ dan duucu tʌʌ aanʌ ʌmo gʌʌ cuudagi vaamioma
dadadacʌdami sitasai vai gʌrsicoli dadadacʌi aanʌ ʌʌmadu ismaacʌdʌ giñʌʌmadu
iimʌitadai.
14 Tʌtai vʌʌscatai dʌvʌʌrapi suuli aatʌmʌ antai aanʌ caʌ ʌmo ñiooqui evreocʌdʌ vai
povaiñtʌtʌdai: “Saulo, Saulo, ¿tuipʌsi soi giñvueeyi? gʌtomitʌscʌi aapi ʌʌgi ʌpan duucai ʌmo
vooyisi ismaacʌdʌ cuituscʌi tootoicami cuugadʌ”, iñtʌtʌdai ʌñiooqui.
15 Antai aanʌ potʌi: “¿Poorʌ aapi?” antʌtʌdai aanʌ. Tai ʌgai poviñtʌtʌdai: “Aanʌ anʌrSuusi
ʌgai vaa ismaacʌdʌ soi vueeyi aapi.
16 Vañiñi tudu. Divia aanʌ aapi gʌʌmadu pai giñsoiña dai aagada pʌstumaasi tʌʌ sivi dai
pʌstuma tʌgiagi siʌʌscadʌ divia aanʌ ʌpamu gʌʌmadu.
17 Sivi angʌootosai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida dai mʌsiʌʌscadʌ gʌmuaa agadagi
aanʌ gʌsoiñamu dai siʌʌscadʌ judidíu saagida aimʌrda aapi gʌnuucadacamu aanʌ ʌʌpʌ.
18 Gʌootosai aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida pai maatʌtulda sai camaisoi duucai
oidacana vai baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidacana, vai camaitivuaadana isducatai gatʌaanʌi Diaa-
vora vai baiyoma ivuaadana isducatai gatʌaanʌi Diuusi. Vai ʌgai vaavoitudana iñsaanʌ
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai poduucai Diuusi oigʌldamu soimaascamigadʌ dai maaquimu
sʌʌlicami vai ʌʌmadu daraajana ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu”, iñtʌtʌdai ʌSuusi.

———

19 Dañi aapi raí Agilipo, poduucai ʌʌgi aanʌ istuma caʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ aidʌsi divia Suusi
aanʌ giñʌʌmadu.
20 Dai ʌpʌga aagidi aanʌ gomaasi Damascʌrʌ oidacami dai gooquiʌrʌ Jerusaleenʌrʌ
oidacami, dai vʌʌsi Judeea dʌvʌʌriʌrʌ dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌpʌ. Aagidiña aanʌ sai
gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi dai ʌʌgidagi Diuusi, dai
sai cʌʌgacʌrʌ oidacana sai nʌidiña aa iscaʌma duucai gʌntʌtʌgito ʌgai dai camaisoimaasi
ivuaada agai.
21 Mosgomaasicʌdʌ giñbʌi ʌjudidíu ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu dai giñmuaa agaitadai.
22 Diuusi giñsoicʌi nai apiaquiaa aagidi aanʌ vʌʌscatai istumaasi Diuusi giñmaatʌtuli vʌʌsi
ʌtʌtʌaanʌdami dai ismaacʌdʌ maitʌrtʌtʌaanʌdami. Aanʌ mosʌcaasi aagai ismaacʌdʌ ooja
Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌmadu Moseesacaru istuma daivuñia agai.

23 Λgai poduucai ooja sai gʌaagaitadai issoimaa taatagi Suusi, dai muquiagi dai saidʌ
ʌrʌpʌgadadʌca agai ismaacʌdʌ duaaca agai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ, dai gaaagida agai sai
cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌ vʌʌsi ʌmaduga mʌʌsi gʌraaduñi ʌʌmadu aa
oodami —astʌtʌdai ʌPaavora.

———

24 Mospotʌi Paavora ʌʌgi gʌsoicʌitai, taidʌ ʌFesto gʌgʌrʌ ñioo daidʌ itʌtʌdai:
—Vuiirutupʌtiqui aapi Paavora. Mosʌʌsi mamaatʌrʌi aapi cascʌdʌ cavuiirutu
—astʌtʌdai Festo.
25 Dʌmos ʌPaavora aa noragi daidʌ itʌtʌdai:
—Maitant vuiirutu aanʌ baiyoma goovai ismaacʌdʌ aagai aanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
26 Tami daja goraí Agilipo dai goovai cʌʌga maatʌ vʌʌsi gomaasi cascʌdʌ maiduaadicuitai
aagai aanʌ goovai vuitapi. Aanʌ sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai isgoovai cʌʌga maatʌ vʌʌsi gomaasi.
Goovai maitʌrʌmo istumaasi ʌstoquicami.
27 Raí Agilipo, ¿vaavoitudaipʌsi aapi ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ? Cʌʌga
maatʌ aanʌ isvaavoitudai aapi —astʌtʌdai Paavora.
28 Taidʌ ʌAgilipo potʌtʌdai:
—Moschiʌʌqui ñiooquicʌdʌ baitoma giñvaavoituli aapi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuvi-
adami —astʌtʌdai Agilipo.
29 Taidʌ ʌPaavora potʌtʌdai:
—Chiʌʌqui ismuicʌdʌ daanʌda iñʌlidi aanʌ Diuusi sai maisiu mosʌca aapi vaavoitu-
dadana isducatai vaavoitudai aanʌ mosvʌʌscatai ismaacʌdʌ giñcaʌ sivi poduucai vaavoi-
tudana ʌʌpʌ, dʌmos maivuupulicagi cadeenacʌdʌ giñʌpan duucai —ascaiti ʌPaavora.
30 Aidʌsi potʌi ʌPaavora cʌquiva ʌraí ʌʌmadu Festo ʌʌmadu Berenisa ʌʌmadu vʌʌscatai
ismaacʌdʌ ami daraajatadai.
31 Dai ʌcovai iji dai ʌʌgi gaaataga agai dai pocaiti:
—Idi cʌʌli maitʌrsoimaasi iducami maitiipu mʌstuisi muaagi, tomali maitʌaagai ismais-
apica goovai —ascaiti.
32 Taidʌ ʌAgilipo potʌtʌdai Festo:
—Idi cʌʌli cʌʌga baigacamudai mʌsdagituagi ismaipotʌimudai goovai saidʌ ipʌlidi
mʌsvan cʌʌsagi ʌgʌʌ baitʌcʌaacami vuidʌrʌ —astʌtʌdai.

27

———

1 Aidʌsi povʌnʌʌli ʌgai isgʌrootosagi Italiamu mʌtai tʌʌgi ʌPaavora ʌʌmadu ʌgaa maa-
maisapicʌdʌ ʌmo tʌaanʌdamigadʌ sandaaru Julio tʌʌgiducami. Λgai ʌrtʌaanʌdamigadʌ
sandaarugadʌ ʌgʌʌ baitʌcʌaacami Augusto.
2 Dai tʌʌtʌsai aatʌmʌ ʌmo vaarcuʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrAdaramitʌrʌ oidacami dai casi
ʌrimʌdamicatadai muiyapʌrʌ Aasia. Dai Aristarco gʌroiditadai ʌʌpʌ, ʌgai Tesalonicʌrʌ
oidaga.
3 Siaadico Sidooniʌrʌ gʌruuli aatʌmʌ. Dai Julio cʌʌgacʌrʌ nʌidi Paavora dai dagito sai mʌʌ
nʌidana gʌaaduñi. Daidʌ ʌaaduñdʌ baigʌnʌliaracʌdʌ miaadʌgi tai ami gʌibʌʌsi ʌgai.
4 ΛVaarcu ʌvʌʌlicʌdʌ aimʌrai. Dai abiaadʌrʌ iimʌcai gʌrvuidʌrʌ vustaimi ʌvʌʌli cascʌdʌ
Sipili ʌʌbʌgi dʌgavusai aatʌmʌ. Λgai ʌrʌmapʌcʌrʌ sicolimadicami suudagi.
5 Dai dʌgavunucai aatʌmʌ ʌgʌʌ suudagi Silisia abaana dai Panfilia abaana sʌʌli dai
Miriʌrʌ aayi Lisia dʌvʌʌriʌrʌ.
6 Tai ami ʌtʌaanʌdamigadʌ sandaaru tʌʌ ʌmai vaarcu Alijandʌliaiñdʌrʌ imʌdami dai
Italia amaco imʌitadai. Dai ami gʌrtʌʌtʌitu tʌsai apiaiimʌiña.
7 Bai mui tasai moscʌʌ duucai iimʌi aatʌmʌ dai aliʌ sijaitai aayi GʌnidoΛ abaana. Vai quiaa
gʌrvuidʌrʌ vustai ʌvʌʌli cascʌdʌ dʌgavusai aatʌmʌ Salomoñi dai Cʌlieta ʌʌbʌgi sʌʌli iji. Λgai
ʌrʌmapʌcʌrʌ sicolimadicami suudagi.
8 Dai apiaquiaa sijaitai iimʌi Cʌlieta abaana aayi aatʌmʌ ʌmapʌcʌrʌ siaaco Cʌʌga
Uuliñacarui tʌʌgidu Lasea abaana.
9 Camui tasai ʌpʌdui tʌsi mosiimʌitadai dai camiaadimi toomoco cascʌdʌ aliʌsi
ʌrduaadimudagai isapiaiimʌdagi, cascʌdʌ Paavora maa ñiooqui,
10 dai potʌtʌdai:
—Cʌcʌʌli aanʌ poʌlidi isgʌrimidaga aliʌsi ʌrduaadimudagaica agai dai siaa gʌduuñimu
siʌʌsi govaarcu moduucai cusuuvidʌ, dai asta aatʌmʌ istutuidi iscoiyagi —astʌtʌdai Paa-
vora.
11 Dʌmos ʌsandaaru tʌaanʌdamigadʌ vaamioma ʌʌgi ʌvaarcu soigacami dai ʌvaarcu
tʌaanʌdamigadʌ siʌPaavora.

12 Dai ami maicᴧᴧgaducatadai isdaivuñdagi toomoco dai baitoma vᴧᴧscatai
povᴧnᴧliditadai issiooma ᴧrcᴧᴧgai isiimiagi abiaadᴧrᴧ dai nᴧida agai sabaig istuidᴧcai
aᴧna Peiñisiᴧrᴧ dai ami daivuñdagi toomoco. Ami ᴧrᴧmai ᴧmapᴧcᴧrᴧ siaaco gugucai vaarcu
Cᴧlieta dᴧvᴧᴧriᴧrᴧ. Dai ami maisi aajᴧi ᴧvᴧᴧli.

———

13 Caᴧvᴧ ᴧpamu maisi cavami sur amacoaiñdᴧrᴧ vai cascᴧdᴧ povᴧnᴧliditadai ᴧgai issistu-
tuidi isapiaiimᴧdagi. Tᴧtai iji dai Cᴧlieta dᴧvᴧᴧrai abaana sᴧᴧli iimᴧi.
14 Dᴧmos otoma aliᴧ cavami ᴧvᴧ dᴧvᴧᴧri amadᴧrᴧ.
15 Dai gᴧᴧ suudagi amaco gᴧrnuituscᴧi. Dai camaitᴧrdagito tᴧsbaitᴧaco iimiagi cascᴧdᴧ
mosdagito ᴧgai sai gᴧrbᴧᴧcaiña.
16 Dai ᴧmapᴧcᴧrᴧ sicolimadi suudagi Cᴧlauda tᴧᴧgidu tᴧtai ᴧᴧbᴧgi dᴧgavusai aatᴧmᴧ. Dai
aliᴧ sijaita tᴧsagi aatᴧmᴧ ᴧali vaarcu ismaacᴧdᴧ tᴧvaimᴧticatadai ᴧvaarcu gᴧducᴧdᴧ.
17 Aidᴧtᴧsi cacᴧᴧga vuu ᴧali vaarcu gooquiᴧrᴧ gᴧgᴧr tᴧᴧtᴧropiñdicᴧdᴧ vuu ᴧgᴧᴧ vaarcu
sai maisiaa gᴧduuna. Dai duduaadicuitadai aatᴧmᴧ isgᴧrbᴧᴧquiagi ᴧvᴧᴧli Silite amacoga
siaaco oidaga oorai duupiacami cascᴧdᴧ tᴧvañi aatᴧmᴧ ᴧicuusi ismaacᴧdᴧ ᴧcᴧdᴧ nuituscᴧi
ᴧvᴧᴧli ᴧvaarcu. Dai mosapiaduucai dagito aatᴧmᴧ sai gᴧrbᴧᴧcaiña ᴧᴧvᴧᴧli.
18 Dai siaadico apiaquiaa aliᴧ cavami vustai ᴧᴧvᴧᴧli cascᴧdᴧ gᴧᴧ suudagi ᴧrana suuligaimi
ᴧgai cuaadagai sai maisi vᴧᴧtᴧtugaiña ᴧvaarcu dai camaidupiquidana suudarᴧ.
19 Dai gᴧnsiaadico vᴧᴧscatai aatᴧmᴧ suudarᴧ suuli vᴧᴧsi istumaasi oidacatadai vaarcu
ᴧrana.
20 Dai catᴧvᴧpi ᴧpᴧdui tᴧsi mainᴧidi tasai tomali sisiaavugai. Dai aliᴧ cavami ᴧvᴧrai quiaa
cascᴧdᴧ camaitᴧgitocatadai aatᴧmᴧ isvuvaquiagi.
21 Dai catᴧvᴧpi ᴧpᴧdui tᴧsi maitacueeyi aatᴧmᴧ taidᴧ ᴧPaavora cᴧquiva vᴧᴧscatai saagida
didᴧ itᴧi:
—Cᴧcᴧᴧli siooma ᴧrcᴧᴧgaicamudai isgiñᴧᴧgidamudai aapimᴧ dai maivuvaquimudai
Cᴧlietaiñdᴧrᴧ simaisoi gᴧduuñimudai govaarcu dai tomali aatᴧmᴧ maisoimaa taatamudai
dai maisiaa gᴧduuñimudai mosᴧᴧqui istumaasi.
22 Dai sivi aanᴧ gᴧnaagidi mᴧsai maisoigᴧnᴧlidiña. Tomali ᴧmaadutai aapimᴧ
maimuquiaa agai. Tomasi govaarcu siaa gᴧdui.
23 Aanᴧ ᴧrDiuusi maradᴧ dai ᴧᴧgidi aanᴧ, dai tucarᴧ tᴧᴧ aanᴧ ᴧmo Diuusi tᴧaañicarudᴧ
24 vai povaiñtᴧtᴧdai: “Paavora maitiduaadicuda viaapa isvuidᴧrᴧ cᴧquivagi ᴧgᴧᴧ
baitᴧcᴧaacamigadᴧ romamano. Cascᴧdᴧ aapi ᴧᴧmadu vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ gᴧᴧᴧmadu iimᴧi
cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaquia agai”, iñtᴧtᴧdai ᴧDiuusi tᴧaañicarudᴧ.
25 Cascᴧdᴧ baigavᴧr gᴧnᴧliada aapimᴧ vᴧᴧscatai. Aanᴧ gia vaavoitudai Diuusi dai cᴧᴧga
maatᴧ aanᴧ ispovai gᴧduñia agai isducatai giñaagidi ᴧDiuusi tᴧaañicarudᴧ.
26 Siaa gᴧduuñimu govaarcu dai aatᴧmᴧ ᴧmapᴧcᴧrᴧ sicolimadicamiᴧrᴧ suudagi viimu
—astᴧtᴧdai Paavora.
27 Dai cagooca ᴧcaldi gᴧᴧ suudarᴧ iimᴧitadai aatᴧmᴧ dai Adᴧliana iimᴧitadai aatᴧmᴧ gᴧᴧ
tucarᴧ vai aipaco gᴧrbᴧᴧ ajioopai ᴧvᴧᴧli. Dai ᴧran tucarᴧ maatᴧ tᴧᴧ ᴧgai ismaacᴧdᴧ nuucati
ᴧvaarcu iscayoga aayi dᴧvᴧᴧrai.
28 Dai ᴧpavi ᴧgai suudagi sᴧᴧ tuucavaga saidᴧ ᴧrᴧmo coobai dan baivustaama dan
naadami metro dai baitᴧquioma ᴧpamu ᴧpavi sai casi ᴧrᴧmo coobai dan cuvaracami metro.
29 Dai ᴧgai duduaadicuitadai isᴧvaarcu gᴧᴧgᴧviagi ojoodai gᴧᴧ suudagi ugidiana cascᴧdᴧ
gooquiamadᴧrᴧ ᴧvaarcu tᴧaapañi maacova gᴧgᴧr vapaiñomi vᴧpᴧtᴧcami suudarᴧ sai
cᴧquivana. Dai aliᴧsi ipᴧliditadai isotoma masiagi.
30 Dai ᴧᴧmoco ᴧgai ismaacᴧdᴧ nuucati ᴧvaarcu vuvaquia ᴧliditadai ᴧvaarcuaiñdᴧrᴧ
cascᴧdᴧ catᴧvañdimi ᴧali vaarcu suudarᴧ, duucami istuvañda agadagi ᴧgᴧgᴧr vapaiñomi
vᴧpᴧtᴧcᴧdᴧ baitᴧadᴧrᴧ.
31 Dᴧmos ᴧPaavora aagidi ᴧgᴧᴧ tᴧaanᴧdamigadᴧ sandaaru ᴧᴧmadu ᴧsandaaru dai
potᴧtᴧdai:
—Ismaiviiyagi idi cᴧcᴧᴧli vaarcuᴧrᴧ aapimᴧ maitistuidimu iscᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaquiagi
—astᴧtᴧdai Paavora.
32 Taidᴧ ᴧsandaaru iquiaca ᴧali vaarcu tᴧᴧtᴧropiñdadᴧ dai dagito sai suudarᴧ gᴧᴧsᴧna.
33 Dai sialimadᴧ ᴧPaavora daañimi vᴧᴧscatai saida ugaana dai potᴧtᴧdai:
—Caaayi gooca ᴧcaldi ismaicᴧᴧga gacueeyi aapimᴧ nuucaticatai govaarcu.
34 Gᴧndaanᴧi aanᴧ mᴧsai ugaana tomasi laachi. Aliᴧsi gᴧaagai isgaugiagi dai cᴧᴧgacᴧrᴧ
vuvaquiagi. Maitavᴧr vuam ᴧnᴧliada tomali ᴧmaadutai maitᴧsiᴧduuñimu —astᴧtᴧdai
Paavora.
35 Dai mospotᴧi dai bᴧi ᴧmo paana dai gamamagi vᴧᴧscatai vuitapi dai saasarai dai gauu.
36 Dai vᴧᴧscatai bai gᴧnᴧᴧli dai gauu ᴧᴧpᴧ.

37 Vʌʌscatai aatʌmʌ ʌrgoo siento dan vaicoobai dan baivustaama dan naadamicatadai
vaarcuʌrʌ.
38 Dai aidʌsi gauu vʌʌscatai gʌʌ suudarʌ suuli ʌtʌligi ismaacʌdʌ baivito sai vaamioma
maivʌʌtʌtuna ʌvaarcu.

———

39 Dai aidʌsi camaasi ʌnuucadacami vaarcu camaimaí tʌsiaaco daraajatadai. Dʌmos
nʌidi ʌgai ʌmo aqui maasi dai ooraga ugidiana dai ami imituda agaitadai ʌvaarcu isistu-
idiagi.
40 Dai iquiaca ʌgʌgʌr tʌʌtʌropiñdadʌ ʌgʌgʌr vapaiñomi vʌpʌtʌcʌdʌ ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ cʌʌcai
ʌvaarcu dai anaasi suudarʌ viaa. Dai uupai ʌtʌʌtʌropiñdi ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ vupurai
ʌtavla ismaacʌdʌ ʌcʌdʌ imitudai ʌgai ʌvaarcu siajacoga ipʌliadagi. Dai vañigi ʌgʌʌ icuusi
baitʌadʌrʌ saidʌ ʌʌvʌʌli imitudana dʌvʌʌri amacoga. Daidʌ ʌvaarcu dʌvʌʌri amacoga
imimi.
41 Dai todian duucai aayi ʌmapʌcʌrʌ siaacoga goocapadʌrʌ imʌi suudagi dai ooratana
saí baitʌadʌrʌ dai anaasi vii dai camaitistui isoiñiagi dai gooquiamadʌrʌ cataataquimi
guvuacatai ʌsuudagi.
42 Vaidʌ ʌsandaaru cooda agaitadai ʌmaamaisapicʌdʌ sai maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌna
susuligidatai suudarʌ dai noonoigʌna.
43 Dʌmos ʌgʌʌ tʌaanʌdami cʌʌgacʌrʌ vuusaida ʌliditadai ʌPaavora cascʌdʌ maidagito
mʌscoodagi. Dai tʌjai vʌʌscatai ismaacʌdʌ susuligicui sai ʌʌpʌga suudarʌ suuligʌna dai
aʌna dʌvʌʌrai.
44 Sai ʌgaa tavla daama iimʌna siʌpʌ laalachi vaarcu oomiquigadʌ daama. Dai poduucai
vʌʌscatai cʌʌgacʌrʌ aayi dʌvʌʌrai.

28

———

1 Dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌcai maí aatʌmʌ isami sicolimadicʌrʌ suudagi Malta tʌʌgidu.
2 Dai ami oidacami cʌʌga tuutuiga. Dai aliʌ ʌʌpidicatadai dai duucui cascʌdʌ gʌʌpi ganai
ʌgai dai gʌrmiaadʌgi tʌsai gʌruucadana.
3 Taidʌ ʌPaavora vui chiʌʌqui cuaagi gaquiadʌ dai taiyʌrʌ tuaajaimi tai vuusai ʌmo cooyi
cuaagiaiñdʌrʌ toñdacai dai noviana bʌi ʌPaavora.
4 Aidʌsi tʌʌ ʌoodami isnoviaiñdʌrʌ sagigi ʌcooyi aipaco gʌnaagidimi daidʌ icaiti:
—Idi cʌʌli gia sʌʌlicʌdʌ ʌrgamuaacami. Tomasi cʌʌgacʌrʌ vuusai goovai suudagiaiñdʌrʌ
vʌʌscʌrʌ Diuusi maidagitomu isoidaca goovai —ascaiti ʌoidacami.
5 Taidʌ ʌPaavora taiyʌrʌ gigigi gʌnovi sai gʌʌsʌna ʌcooyi dai maitʌsiʌdui.
6 Vʌʌscatai nʌnʌracatadai isvaiguuguagi siʌpʌ todian duucai muquiaagi. Dai catʌvʌpi
nʌnʌracadatai tai maitʌsiʌdui tai cascʌdʌ vʌʌscatai ʌma duucai gʌntʌtʌgito dai pocaiti sai
Paavora ʌrʌmo diuusi.
7 Dai maisi mʌʌcasi abiaadʌrʌ oidacatadai ʌgʌʌ tʌaanʌdami Maltʌrʌ. Ʌgai Puvulio
tʌʌgidu. Ʌgai cʌʌga gʌrmiaadʌgi tʌtai siooma daraaja aatʌmʌ vaica tasai anaasi.
8 Vaidʌ Puvulio oogadʌ coococatadai dai caatʌcatadai oiditai toñdagai dai ʌʌrai bitavigai.
Taidʌ ʌPaavora dividamu dai ʌʌpʌga gamamagi dai daama darai gʌnoonovi tai ʌgai dueeyi.
9 Dai aidʌsi capovʌdui tai ʌgaa coococoidadʌ ismaacʌdʌ anaasi Maltʌrʌ oidacatadai dada
dai vʌʌsi dudueeyi.
10 Dai aliʌsi gʌrsiaa duutuli dai gooquiʌrʌ aidʌtʌsi caiimia ragaitadai gʌrmaa ʌgai
vʌʌsiʌcatai istumaasi gʌaagai voiyʌrʌ.

———

11 Dai cavaica masaadai daraaja aatʌmʌ Maltʌrʌ daida tʌʌtʌsai ʌmo vaarcuʌrʌ ismaacʌdʌ
anaasi daivuñtu toomoco. Ʌvaarcu Alejandʌliaiñdʌrʌ divia dai Cocoatai tʌʌgidu.
12 Dai aayi aatʌmʌ Siracuusiana dai ami daraaja vaica tasai.
13 Dai abiaadʌrʌ apiaiimʌi aatʌmʌ dʌvʌʌrai sonuana daida aayi Rejiʌrʌ. Dai siaadico
cacʌʌga ʌvʌ dai gʌrgooquiamadʌrʌ vustai ʌʌvʌʌli, dai gʌn siaadiqui aayi aatʌmʌ Puteoliʌrʌ.
14 Dai ami tʌʌ aatʌmʌ chiʌʌqui vaavoitudadami tai ʌgai gʌrvaí tʌsai ʌʌmadu daraajana
ʌmo ʌcaldi. Dai gooquiʌrʌ abiaadʌrʌ iji aatʌmʌ Roomamu.
15 Aidʌsi maí gʌraaduñi Roomʌrʌ tʌsaajimi, vuvaja dai voiyʌrʌ gʌraayi. Dai Apiporʌrʌ
tʌʌgidu ʌmapʌcʌrʌ tai ami gʌraayi ʌʌmoco dai aa gʌraayi siaaco Vaica Tavernasi tʌʌgidu.
Taidʌ ʌPaavora aliʌ baigʌʌli tʌʌgacai dai siaa duutuli Diuusi.
16 Dai aidʌtʌsi aayi Roomʌrʌ taidʌ ʌgʌʌ tʌaanʌdamigadʌ sandaaru tʌʌgi ʌmaamaisapicʌdʌ
ʌmai sandaaru tʌaanʌdamigadʌ. Dai Paavora gia dagito sai ʌcovai oidacana ʌʌmadu ʌmo
sandaaru ismaacʌdʌ nuucada.

———

17 Dai bo vaica tasaicᴧdᴧ ᴧPaavora ootosi ñiooqui ᴧbaitᴧguucacamigadᴧ judidíu sai gᴧnᴧmpaidana. Dai aidᴧsi casi gᴧnᴧmpagi ᴧgai taidᴧ ᴧPaavora ñiooqui dai potᴧtᴧdai:

—Giñaaduñi, tomasi maitistuma dui aanᴧ ᴧjudidíu vui tomali gᴧrᴧᴧqui aaduñicaru viituldaragadᴧ vui taidᴧ ᴧjudidíu vᴧᴧscᴧrᴧ giñtᴧᴧgi romamano Jerusaleenᴧrᴧ, dai vaama giñcᴧi.

18 Taidᴧ ᴧtᴧtᴧaanᴧdami maitᴧᴧ tomali ᴧmo soimaascami istuisidᴧ giñmuaagi cascᴧdᴧ giñdagitua ᴧliditadai.

19 Dᴧmos ᴧjudidíu vui baacoi dai viaacatadai aanᴧ ispotᴧᴧdagi sai ᴧgᴧᴧ baitᴧcᴧaacamigadᴧ romamano giñtᴧcacana, tomasi maiviaa aanᴧ istuisidᴧ gᴧpiᴧrᴧ vuupadagi giñaaduñi.

20 Cascᴧdᴧ gᴧnvaí aanᴧ sivi dai gᴧnnᴧida iñagai dai gᴧnaatagida iñagai. Aanᴧ anvaavoitudai gᴧnᴧpan duucai ᴧᴧmadu vᴧᴧsi gᴧraaduñi judidíu isᴧᴧqui abiaadᴧrᴧ Diuusi pocaiti sai ootosa agai ᴧmo cᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami dai vaavoitudai aanᴧ vᴧᴧsi isDiuusi duduaacalda agai coidadᴧ cascᴧdᴧ vuli aanᴧ idi cadeenacᴧdᴧ —astᴧtᴧdai Paavora.

21 Tai ᴧgai potᴧtᴧdai:

—Tami maididivai tomali ᴧmo oojai Judeeaiñdᴧrᴧ isgᴧaagadagi aapi, tomali ᴧmaadutai gᴧraaduñi judidíu ismaacᴧdᴧ daivᴧi mᴧᴧcadᴧrᴧ maitᴧraagidiña tomali ᴧmo istumaasi soimaasi aapi gᴧvui.

22 Cᴧᴧ maatᴧ aatᴧmᴧ istomasiaacoga ñiooquidiña oodami idi utuducᴧdᴧ vaavoidaragai cascᴧdᴧ ᴧmo imidagai gᴧcaᴧca ᴧrᴧlidi aatᴧmᴧ pᴧsiᴧᴧlidi aapi —astᴧtᴧdai ᴧjudidíu.

23 Dai poduucai tudu bai dui istuigaco gᴧnᴧmpaidagi. Dai aidᴧsi aayi istuigaco bai dui ᴧgai tai gᴧnᴧmpagi mui oodami ami siaaco gᴧuuliñacatadai ᴧPaavora. Tai ᴧgai ñiooqui quiamoco abiaadᴧrᴧ urunoco uucami. Dai aagidi isducatai Diuusi soicᴧi oodami sai cᴧᴧgacᴧrᴧ oidacana Paavora aagidi ismaacᴧdᴧ ooja Moseesacaru ᴧᴧmadu aa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadᴧ dai gomaasicᴧdᴧ ipᴧliditadai isvaavoituldagi isSuusi ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami.

24 Dai ᴧᴧmoco vaavoitu ismaacᴧdᴧ aagidi ᴧPaavora dai aa gia maivaavoitu.

25 Dai maiᴧmo tᴧgitoidagai viaacatadai dai iimimi. Taidᴧ ᴧPaavora potᴧtᴧdai:

—Aliᴧsi ᴧrvaavoi ismaacᴧdᴧ aagidi Diuusi ñiooquituldiadamigadᴧ Isaía gᴧrᴧᴧqui aaduñicaru. ᴧgai aagidiña istumaasi Diuusi Ibᴧadᴧ aagidiña ismaacᴧdᴧ pocaiti:

26 Imᴧdañi aapi dai potᴧᴧda ᴧoodami:
Caᴧcamu aapimᴧ dai maimaatᴧ caᴧcamu.
Nᴧijadamu aapimᴧ dai maimaatᴧ nᴧijadamu ducami iscuupicagi gᴧnvuupuji.

27 Maitᴧntᴧgito caᴧ aapimᴧ.
Mainᴧijada ᴧlidi aapimᴧ tomali maicaᴧca ᴧlidi,
Tomali maiᴧma duucai gᴧntᴧtᴧgitua ᴧlidi iñsaanᴧ cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧnvuvaidana.
Ascaiti Diuusi Ibᴧadᴧ Isaía sai potᴧᴧna.

28 Ipᴧlidi aanᴧ mᴧsmaatᴧcagi —ascaiti Paavora—, sai sivi baitᴧqui ismaacᴧdᴧ maitᴧrjudidíu viaacamu isducatai maatiagi isDiuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaida ᴧlidi ᴧgai ᴧᴧpᴧ dai ᴧgai gia cᴧᴧga gᴧntᴧgito caᴧcamu —ascaiti Paavora.

29 Aidᴧsi potᴧi ᴧPaavora taidᴧ ᴧjudidíu iji dai aipaco gᴧnaatagidimi.

30 Taidᴧ ᴧPaavora anaasi vii gooca uumigi ᴧmo quii rentagidicamiᴧrᴧ. Dai ami miaadᴧgidiña vᴧᴧscatai sioorᴧ daividiña.

31 Tomali ᴧmaadutai maidaidiña isgaaagiada ᴧgai isDiuusi soicᴧi oodami sai cᴧᴧgacᴧrᴧ oidacana dai isSuusi Cristo ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami cascᴧdᴧ maiduaadicuitai gaaagidiña ᴧgai gomaasi.

Mosᴧcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Roomʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora Suusi Cristo piooñigadʌ. Dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ vaavoitudadami Roomʌrʌ oidacami. Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ ʌrootosicamicana aanʌ dai ʌcovai giñvusaitu ansaidʌ gaaagidiña aanʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gavuvaidi.

2 Λʌquioma Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ooja Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Diuusi aagai sai poduucai ʌpʌduñia agaitadai.

3 Λgai aagai sai divia agai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo Diuusi maradʌ ismacʌdʌ tʌvai tʌvaagiañdʌrʌ. Λgai oodami duucai vuusai daidʌ ʌrʌraí Davicaru cajiudadʌ.

4 Suusi Cristo muu dai ʌpamu duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. Gomaasicʌdʌ cʌʌga gʌmaí issʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi maradʌ dai viaa guvucadagai dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui.

5 Cristo cʌʌgacʌrʌ giññʌidi cascʌdʌ giñaagidi ansaidʌ ʌrootosicamicana aanʌ, Diuusi ipʌli cascʌdʌ. Dai giñootoi ʌgai ansaidʌ gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ sai poduucai vʌʌsi naana maasi oodami saagida oidacana sioorʌ vaavoitudadagi dai ʌʌgiadagi.

6 Dai aapimʌ ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu mʌsaidʌ ʌrmamaatʌrdamigadʌcana Suusi Cristo.

7 Diuusi gʌnoigʌdai daidʌ ʌcovai gʌnvuvaitu mʌsaidʌ ʌrmaamaradʌcana. Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan taadacagi.

———

8 Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu cascʌdʌ viaa aanʌ sʌʌlicami isñiocadagi Diuusi ʌʌmadu. Dai aagidi aanʌ Diuusi isaliʌ baigiñʌlidi aanʌ vʌʌsi aapimʌcʌdʌ. Tomasiaaco siaaco aimʌrai aanʌ gʌaagai gʌnvaavoidaraga cascʌdʌ.

9 Aanʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌsi giñguvucadagacʌdʌ maioojodaitai gaaagidi aanʌ isSuusi Cristo Diuusi maradʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Diuusi cʌʌ maatʌ iñsaanʌ aliʌsi gʌntʌtʌgitoi vʌʌscʌrʌ siuu duucu gamamadadagi.

10 Λʌqui abiaadʌrʌ daanʌi aanʌ Diuusi sai giñmaacana oigaragai isʌgai ipʌliadagi sai aanʌ istuidʌna ismʌʌca gʌndividagi.

11 Gʌnnʌida iñʌlidi aanʌ, dai vaamioma gʌnsoiña iñʌlidi mai vaamioma cʌʌga oidaca isducatai Diuusi ipʌlidi mai vaamioma cʌʌga vaavoituda aapimʌ.

12 Siʌʌscadʌ nʌida aanʌ mʌsʌʌ cʌʌga vaavoitudai aapimʌ dai aapimʌ nʌida siʌʌ cʌʌga vaavoitudai aanʌ aipaco baigʌrʌʌliatudamu aatʌmʌ.

13 Giñaaduñi aanʌ ipʌlidi ismaatʌca aapimʌ ismuiyoco imidagai gʌnnʌidamua iñʌlidiña aanʌ dʌmos maiquia istui. Aanʌ ipʌlidi ismuidutai aapimʌ Roomʌrʌ oidacami vaavoitudagi Suusi Cristo dai ʌʌgiadagi ʌpan duucai sibʌacoga oidacami siaaco gaaagidiña aanʌ Diuusi ñiooquidʌ ʌʌpʌ, cascʌdʌ imia iñʌlidi aanʌ dai gʌnnʌida iñʌlidi.

14 Aanʌ viaa isaagidagi Diuusi ñiooquidʌ ʌgiliego dai aa ʌma maasi ñioocadami, dai sastuduacami dai maisastuduacami.

15 Poduucai ʌʌpʌ sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isgʌnaagidagi aapimʌ Roomʌrʌ oidacami isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

———

16 Aanʌ maisiaa ʌrai isgaaagiadagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Siʌʌscadʌ gaaagiadagi aanʌ gomaasi vʌʌscatai sioorʌ vaavoitudai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Λpʌga Diuusi ñiooquidʌ ʌrjudidíu vʌʌtarʌcatadai dʌmos sivi ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌ.

17 Diuusi ñiooquidʌrʌ aagai sai sioorʌ vaavoitudagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Λʌquioma poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai pocaiti: "Sioorʌ vaavoitudagi Diuusi, Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai ʌgai vʌʌscʌrʌ oidacamu Diuusi ʌʌmadu".

———

18 Cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi aliʌ soimaa taatamituldi vʌʌsi soimaasi ivuaadami. Λgai soimaasi ivueeyi dai poduucai maidadagitoi aa isvaavoitudagi istumaasi ʌrvaavoi.

19-20 Λsoimaasi ivuaadami cʌʌga maatʌ isoidaga Diuusi. Tomasioorʌ nʌidi vʌʌsi istumaasi oidaga oidi daama dai poduucai cʌʌ maatʌ isoidaga Diuusi tomasi mainʌidi oodami Diuusi. Aidʌsi abiaadʌrʌ Diuusi idui oidigi cʌʌga gʌmaatʌ isoidaga Diuusi, dai isʌgai tomastuigaco

viaa guvucadagai, cascᴧdᴧ ᴧgai ismaacᴧdᴧ maivaavoitudai ᴧgai ᴧᴧgi ᴧrduñidᴧ isDiuusi soimaasi taatatuldagi.

21 Tomasi cᴧᴧga maatᴧ ᴧsoimaasi ivuaadami isoidaga Diuusi vᴧᴧscᴧrᴧ maisiaa duutudaiña isducatai gᴧaagai, tomali maipocaitiña ᴧgai sai baigᴧnᴧlidi Diuusicᴧdᴧ. Baiyoma ᴧgai tᴧtᴧgitoi istumaasi maicᴧcᴧᴧgaducami dai vaamioma maimaatᴧ caᴧcana istumaasi cᴧcᴧᴧgaducami.

22 Tomasi poᴧlidi ᴧgai isaliᴧ sastuduga dᴧmos vaamioma vupuiirutu.

23 Dai ᴧgai gᴧaagai isiaa duutuadagi Diuusi ismaacᴧdᴧ tomastuigaco oidaga dai vᴧᴧscᴧrᴧ maisiaa duutudai baiyoma idui ᴧgai momoono uusicᴧdᴧ dai ojoodaicᴧdᴧ ᴧᴧpa maasi oodami, dai ᴧᴧpa maasi ujuurugi, dai ᴧᴧpa maasi cᴧcᴧisi, dai ᴧᴧpa maasi coocoyi, dai siaa duutudaiña poᴧliditai isᴧgai ᴧrdidiuusi.

24 Cascᴧdᴧ Diuusi gajiaadᴧrᴧ viaa ᴧgai dai dagito saidᴧ ivuaadana ᴧgai istumaasi sigal nanaascami istumaasi ᴧᴧgi ᴧgai ipᴧli isivuaadagi, dai sai googosi gᴧnducamicana.

25 ᴧgai maivaavoitudai istumaasi aagai Diuusi tomasi cᴧᴧ maatᴧcatadai isiᴧrvaavoi. Baiyoma vaavoitudai istumaasi maitᴧrvaavoi. Diuusi idui oodami, dai ujuurugi, dai coocoyi, dᴧmos ᴧoodami idui moono ismaacᴧdᴧ ᴧᴧpa maasi oodami dai ujuurugi dai coocoyi dai siaa duutudaiña. Dai maisiaa duutudaiña Diuusi sioorᴧ aliᴧsi gᴧaagai issiaa duutuadagi vᴧᴧscᴧrᴧ.

26 Cascᴧdᴧ Diuusi gajiaadᴧrᴧ viaa ᴧgai dai dagito sai googosi gᴧnducamicana. Asta ooqui dagito cᴧcᴧᴧli dai ᴧᴧgi googosi gᴧnducamicana.

27 Dai cᴧcᴧᴧli ᴧᴧgi poduucai ivueeyi ᴧᴧpᴧ dai Diuusi aliᴧ soimaasi taatamituldi cascᴧdᴧ coocorᴧi poduucai ivuaadatai.

28 Aidᴧsidᴧ ᴧsoimaasi ivuaadami camaitipᴧli isvaavoitudagi Diuusi tai Diuusi gajiaadᴧrᴧ viaa dai dagito sai tᴧtᴧgitoiña naana maasi maicᴧcᴧᴧgaducami daidᴧ ivuaadana mui naana maasi istumaasi maitᴧaagai isivuaadagi.

29 ᴧgai ᴧrsoimaasi ivuaadami dai googosi gᴧnducami dai maicᴧᴧ tuutuiga dai viaaca ᴧlidiña mui naana maasi istumaasi viaa aa dai coimudadᴧ tuutuiga, daidᴧ ᴧrgacoodacami, dai oomaliga, dai yaatavoga, dai naana caiti nᴧidiña aa

30 dai aagatᴧraga istumaasi maitᴧrvᴧᴧtarᴧ, dai cᴧᴧdai ᴧgai Diuusi, dai gᴧgᴧrducᴧdᴧ gᴧnᴧlidiña, dai maisiaa duutudaiña aa, dai vᴧᴧscᴧrᴧ tᴧtᴧgitoiña isducatai soimaasi ivuaadagi, dai maisiaa duutudaiña gᴧndᴧᴧdᴧ,

31 dai maimaatᴧ caᴧ istumaasi cᴧcᴧᴧgaducami, dai maitivueeyi istumaasi aagai, dai maioigᴧdai oodami, dai maioigᴧldi aa, dai maisoigᴧnᴧlidi aacᴧdᴧ.

32 Tomasi cᴧᴧ maatᴧ ᴧgai istumaasi Diuusi tᴧjai oodami saidᴧ ivuaadana dai maatᴧ ᴧgai sai sioorᴧ soimaasi ivuaadagi maitistutuidi isiimiagi Diuusi ᴧᴧmadu dai vᴧᴧscᴧrᴧ apiasoimaasi ivueeyi dai baigᴧnᴧlidiña ᴧgai siᴧᴧscadᴧ aa pomaasi ivuaadagi ᴧᴧpᴧ.

2

———

1 Cascᴧdᴧ isᴧmaadutai pocaitiadagi sai aliᴧsi ᴧrsoimaasi ivuaadami ᴧoodami ismaacᴧdᴧ gᴧaagai tami sai gᴧaagai issoimaasi taatagi ducami ispocaitiadagi sai ᴧgai ᴧᴧpᴧ gᴧaagai issoimaasi taatagi. ᴧgai ᴧrsoimaasi ivuaadami ᴧᴧpᴧ ᴧpan duucai ᴧgai cascᴧdᴧ.

2 Dai cᴧᴧ maatᴧ aatᴧmᴧ iscᴧᴧga ivueeyi Diuusi siᴧᴧscadᴧ soimaasi taatamituldiadagi ismaacᴧdᴧ soimaasi ivueeyi.

3 Sioorᴧ pocaitiadagi sai aliᴧsi ᴧrsoimaasi ivuaadami aa dai vᴧᴧscᴧrᴧ ᴧpan duucai ivueeyi maitᴧaagai ispoᴧliadagi sai Diuusi maisoimaasi taatatulda agai ᴧgai ᴧpan duucai soimaasi taatatulda agai ᴧgaa soimaasi ivuaadami.

4 Oodami maitᴧaagai istᴧtᴧgitodagi ismaicᴧᴧga ivueeyi Diuusi baiyoma aliᴧsi gᴧaagai istᴧtᴧgitodagi isDiuusi maiquia soimaasi taatatuli dai aliᴧ cᴧᴧ tuiga vui sai ᴧma duucai tᴧtᴧgitona.

5 Dᴧmos iscatᴧvᴧpi daivuñiagi vai ᴧgai vᴧᴧscᴧrᴧ ᴧma duucai gᴧntᴧtᴧgitua Diuusi vaamioma soimaasi taatatuldamu, siᴧᴧscadᴧ diviagi ᴧgai dai nᴧidagi ismaacᴧdᴧ ᴧrcᴧᴧga ivuaadami dai ismaacᴧdᴧ ᴧrmaicᴧᴧga ivuaadami.

6 Siᴧᴧscadᴧ diviagi Diuusi ᴧgai baiduñia agai vᴧᴧscatai ᴧᴧmadu.

7 Sioorᴧ apiaivuaadagi istumaasi Diuusi ipᴧlidi ipᴧliditai isDiuusi baigᴧᴧliadagi ᴧgai vui dai isvᴧᴧscᴧrᴧ oidaca agai Diuusi ᴧᴧmadu, Diuusi maaquia agai oigaragai sai vᴧᴧscᴧrᴧ oidacana ᴧgai ᴧᴧmadu.

8 Dᴧmos Diuusi aliᴧsi soimaasi taatatuldamu ᴧgai ismaacᴧdᴧ vuidᴧrᴧ vᴧᴧtᴧ Diuusi dai maivaavoitudai Diuusi ñiooquidᴧ baiyoma soimaasi ivueeyi ᴧgai.

9 Sᴧᴧlicᴧdᴧ soimaasi taatamu vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ soimaasi ivueeyi, ᴧpᴧga ᴧjudidíu dai gooquiᴧrᴧ ᴧgai ismaacᴧdᴧ maitᴧrjudidíu.

10 Dʌmos ʌgai ismacʌdʌ ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi, Diuusi baigʌʌliadamu ʌgaicʌdʌ
dai iibʌstudacan tadacamu, ʌpʌga ʌjudidíu dai gooquiʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
11 Diuusi nʌida agai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Dai Diuusi soimaasi taatamitulda agai vʌʌsi ʌsoimaasi ivuaadami.
12-15 Diuusi soimaasi taatatuldamu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu soimaasi ivuaadam-
icatai ʌgai tomasi maimaí ʌgai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi. Cʌʌ
maatʌ ʌgai istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami, vʌʌsi oodami cʌʌga
maatʌcana siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi. Dai Diuusi soimaasi taatatuldamu ʌjudidíu
soimaasi ivuaadamicatai ʌgai. Ʌgai maatʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maa Diu-
usi dai vʌʌscʌrʌ maiʌʌgidi cascʌdʌ. Cʌʌga maatʌ ʌgai istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai vʌʌscʌrʌ
maitivueeyi. Ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaidi Diuusi. Dai
ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ tomasi maatʌ ʌgai gia maicʌʌgacʌrʌ vuvaidamu
Diuusi.
16 Ʌmo imidagai Diuusi otosa agai Suusi Cristo sai nʌidana ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami
dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Ʌgai maatʌ asta istumaasi tʌtʌgitoiña oodami. Vʌʌsi
gomaasi ʌgai ismaacʌdʌ gaaagidi aanʌ.

———

17 Diuusi maa Moseesacaru judidíu aduñdʌ gʌsʌʌlicamiga cascʌdʌ ʌjudidíu povʌnʌlidi sai
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi dai cascʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi.
18 Ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi Diuusi
ipʌlidi isivuaadagi oodami dai cʌʌ maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi
ʌrmaicʌʌgaducami.
19-20 Ʌgai maatʌ vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ cascʌdʌ poʌlidi ʌgai
saidʌ istutuidi ismamaatʌtuldagi ʌgai ismaacʌdʌ maimaatʌ Diuusi ñiooquidʌ.
21 Dai ismaacʌdʌ poʌlidi saidʌ istutuidi ismamaatʌtuldiagi aa ʌgai gʌaagai isivuaadagi
poduucai isducatai gamamaatʌtulda ʌliadagi. Ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi sai maitʌaagai
isgaʌʌsiadagi ʌgai maitʌaagai isgaʌʌsiadagi ʌʌpʌ.
22 Dai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi sai maitʌaagai isgoogosi gʌnducamicagi ʌgai
maitʌaagai isgoogosi gʌnducamicagi ʌʌpʌ. Dai ismaacʌdʌ cʌʌdai momoono ismaacʌdʌ
siaa duutuadagi oodami maitʌaagai isgaʌʌsiadagi istumaasi oidaga quiquiuupiʌrʌ siaaco
oidaga ʌmomoono.
23 Dai ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi pocaititai sai Diuusi aagidi aduñdʌ
Moseesacaru istumaasi ooja ʌgai dai cʌʌ maatʌ ʌgai istumaasi aagai sʌʌlicamiʌrʌ dai
vʌʌscʌrʌ maiʌʌgidi poduucai aliʌ soiduucai nʌidi Diuusi.
24 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrjudidíu soimaasi ivueeyi cascʌdʌ ʌgai
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vui ñioocai Diuusi”.
25 Vaavoava saidʌ ʌrcʌʌgai isiʌrjudidíucagi isʌʌgiadagi ʌgai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ
dʌmos ismaiʌʌgiada ʌgai aidʌ gia ducami ismaitʌrjudidíucagi ʌgai.
26 Dʌmos isʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu ʌgai ducami isiʌrjudidíucagi.
27 Siʌʌscadʌ ʌjudidíu maiʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ tomasi caoojisicami viaa
ʌgai dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ poduucai gʌmaatʌ
isʌjudidíu maicʌʌga ivueeyi.
28 Maisiu vʌʌsi ʌjudidíu ʌrDiuusi maamaradʌ tomasi iquitʌqui ʌgai tuutucugadʌ poduu-
cai isduucai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ.
29 Baiyoma Diuusi maamaradʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi maacai ibʌdagai utudui dai
poduucai ʌgai camaitivuaada ʌlidi istumaasi soimaasi dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja ʌgai
ismaacʌdʌ vaavoitudai dai ʌʌgidi Diuusi. Dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu ʌgai tomasi
oodami maicʌʌgacʌrʌ nʌidi.

3

1 Vʌʌscʌrʌ aliʌsi ʌrsoiñi isʌrjudidíucagi oodami daidʌ ʌrsoiñi isʌjudidíu iquitʌquicagi
tuutucugadʌ.
2 Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌjudidíu sai ʌgai oojana ñiooquidʌ dai nuucadacana ʌoojai.
3 Vaavoava sai ʌʌmadutai ʌjudidíu maivaavoitu Diuusi, dʌmos Diuusi gia vʌʌscʌrʌ
iduuñimu istumaasi aagai.
4 Ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai, tomasi vʌʌsi oodami yaatavoga. Pocaiti Diuusi
ñiooquidʌrʌ:
Tomasi oodami poʌlidi ismaitʌrvaavoi istumaasi aagai Diuusi,
Vʌʌscʌrʌ nʌidamu ʌgai isiʌrvaavoi istumaasi aagai Diuusi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

5-6 DΛmos isΛmaadutai pocaitiadagi sai siΛΛscadΛ soimaasi ivuaadagi oodami sai poduucai gΛmaatΛ isDiuusi cΛΛ tuiga dai cascΛdΛ maitΛaagai issoimaasi gΛrtaatamituldiada Λgai, tomasi pocaiti ΛΛmoco vΛΛscΛrΛ maitΛrvaavoi. Diuusi vΛΛscΛrΛ cΛΛga ivueeyi siΛΛscadΛ soimaasi taatatuldi oodami.

7-8 ΛΛmo oodami giñiooquidi dai pocaiti ansai gamamaatΛtuldi aanΛ sai gΛaagai issoimaasi ivuaada oodami sai poduucai siooma cΛΛga gΛmaatΛ isDiuusi maitΛrsoimaasi ivuaadami. Λgai pocaiti ansai gamamaatΛtuldi aanΛ sai isyaatagΛda Λmoco poduucai siooma cΛΛga gΛmaatΛ isDiuusi maitΛrsoimaasi ivuaadami. Diuusi maiyaatagΛi cascΛdΛ. Sai cascΛdΛ Diuusi maitΛaagai issoimaasi taatamituldiagi ismaacΛdΛ soimaasi ivueeyi. DΛmos Diuusi cΛΛga iduuñimu siΛΛscadΛ soimaasi taatatuldiagi Λgai ismaacΛdΛ pocaitiadagi.

———

9 AatΛmΛ judidíu maivaamioma cΛΛga tuutuiga siaa oodami. CamaatΛ aatΛmΛ isvΛΛsi oodami oidigi daama oidacami Λrsoimaasi ivuaadami.

10 Pocaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ:
Tiipu tomali Λmaadutai maisoimaasi ivuaadami.
11 Tiipu tomali Λmaadutai ismaacΛdΛ maatΛ caΛcagi Diuusi ñiooquidΛ.
Dai tomali Λmaadutai maimaatΛca Λlidi iscaiti Diuusi ñiooquidΛrΛ.
12 VΛΛscatai gajiaadΛrΛ vipieeyi Diuusi,
Dai vΛΛscatai Λrsoimaasi ivuaadami.
Tomali Λmaadutai maitivueeyi istumaasi Diuusi ipΛlidi.
13-14 VΛΛscatai Λryaatavogami daidΛ Λroomaligami.
Dai mosΛΛgi soimaasi ñiooqui aagaiña Λgai.
15 TomastucΛdΛ gΛncoodaiña oodami.
16 GomaasicΛdΛ soiduucai gΛnnΛidiña oodami aipacoga.
17 Dai mosgΛncocoda Λlidiña Λgai.
18 MaiΛΛbΛidi Λgai Diuusi.
Ascati Diuusi ñiooquidΛrΛ.

19 CΛΛ maatΛ aatΛmΛ isDiuusi maa Moseesacaru ΛsΛΛlicami sai oodami ΛΛgiditai caΛcana. Diuusi sΛΛlicΛdΛ soimaasi taatulda agai sioorΛ maiΛΛgiadagi dai Λgai maiviaacamu isducatai gΛnsoiñagi. Dai poduucai ΛΛpΛ vΛΛsi oodami oidigi daama oidacami Λrsoimaasi ivuaadami Diuusi vuitapi.

20 Moseesacaru sΛΛlicamigadΛcΛdΛ maatΛ aatΛmΛ isiΛrsoimaasi ivuaadami. Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛidi oodami ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai Λgai Suusi Cristo maisiu ΛΛgiditai caΛcatai Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ.

———

21 AidΛsi maiquiaa divia ΛCristo tami oidigi daama Λjudidíu gΛnaajagΛiña iscΛΛgacΛrΛ oidacagi dai ΛΛgiadagi vΛΛsi Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ, Λgai poΛlidiña sai poduucai istutuidi isiimiagi Diuusi ΛΛmadu. Dai gooquiΛrΛ Diuusi ootoi ΛCristo tami oidigi daama sai Λgai maatΛtuldana Λoodami isducatai istutuidi Diuusi iscΛΛgacΛrΛ nΛijadagi oodami ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Diuusi ñiñiooquituldiadamigadΛ casi gaaagiditadai isDiuusi poduucai iduñia agaitadai.

22 TomasioorΛ ismaacΛdΛ vaavoitudai isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami. Diuusi cΛΛgacΛrΛ nΛijadamu Λgai ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

23 Tomali Λmo oodami maitivueeyi istumaasi Diuusi ipΛlidi vΛΛscatai soimaasi ivueeyi cascΛdΛ.

24 Diuusi oigΛldi Λgai ismaacΛdΛ vaavoitudai isSuusi Cristo ΛrΛcΛΛgacΛrΛ vuviadami dai cΛΛgacΛrΛ nΛidi ducami istomali Λmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Diuusi poduucai ivueeyi oigΛdaitai Λgai. Diuusi maitataanΛi namΛgadΛ cΛΛgacΛrΛ vuvaidaragai.

25 VΛΛsi oodami aliΛsi soimaasi ivueeyi cascΛdΛ gΛaagaitadai isDiuusi soimaasi taatatuldagi dΛmos Diuusi ootoi ΛSuusi Cristo tami oidigi daama sai muucuna curusiaba dai soimaasi taatatuli dai poduucai Λoodami camaitΛaagai issoimaasi taatagi soimaasi ivuaadatai. Diuusi cΛΛgacΛrΛ vuvaidi Λgai ismaacΛdΛ vaavoitudai gomaasi. VΛΛsi gomaasi idui Diuusi sai poduucai maatΛna Λoodami isDiuusi cΛΛga idui oigΛldacai ΛΛquidΛ soimaasi ivuaadami.

26-28 Dai isDiuusi apiacΛΛga ivueeyi sivi oigΛlditai dai cΛΛgacΛrΛ nΛiditai vΛΛscatai ismaacΛdΛ vaavoitudai isSuusi Cristo ΛrcΛΛgacΛrΛ vuviadami maisiu Λgai ismaacΛdΛ pocaiti sai cΛΛga ΛΛgidi Moseesacaru sΛΛlicamigadΛ cascΛdΛ maitiipu istuisidΛ gΛgΛrducΛdΛ gΛnΛliadagi tomali Λmaadutai.

29 Diuusi ΛrDiuusigadΛ Λjudidíu dai Λgai ismaacΛdΛ maitΛrjudidíu ΛΛpΛ.

30 Mosali ʌmo Diuusi oidaga dai ʌgai oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ
vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami tomasi ʌrʌmoco ismaacʌdʌ iquitʌa
gʌtuucuga ischo ʌʌpʌ.
31 Tomasi ʌrvaavoi iscʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami vaavoitudaitai isʌSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌaagai isʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ.

4

———

1 Avraañicaru ʌrgʌrʌʌqui aduñicaru. Sivi nʌidamu aatʌmʌ isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ
nʌidi ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
2-3 IsAvraañi iduuñimudai ʌmo istumaasi cʌʌgaducami sicascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadamudai
Diuusi aidʌ gia viaacamudai Avraañi istuisidʌ gʌducʌdʌ gʌʌliadagi. Dʌmos Diuusi
ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Avraañi vaavoitu Diuusi cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai”. Cascʌdʌ
Avraañi maiviaa istuisidʌ gʌducʌdʌ gʌʌliadagi.
4 Isʌmoco iduuñiagi ʌmo aa duiñdagai aamudʌ gʌaagai isaa namʌquidagi, mʌstumaasi aa
namʌquidagi maitʌroidicami.
5 Diuusi ipʌlidi isʌoodami cʌʌgacʌrʌ oidacagi dʌmos maisiu poduucai oigʌldi dai
cʌʌgacʌrʌ nʌidi Diuusi ʌoodami baiyoma Diuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌmo soimaasi
ivuaadami ismaacʌdʌ vaavoitudagi Diuusi.
6 Davicaru aagai sai aliʌ baigʌʌlidiña ʌmo oodami siʌʌscadʌ Diuusi oigʌldagi dai
cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi vaavoitudacai ʌgai Diuusi. Dai pocaiti Davicaru:
7 Baigʌnʌlidi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ.
8 Baigʌnʌlidi ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi camaisoimaasi taatatulda agai.
Ascaiti Davicaru.
9-10 Avraañi sʌʌlicʌdʌ baigʌʌli aidʌsi Diuusi oigʌli ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali
ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai ʌgai Diuusi maiquiaa iquitʌcai
ʌgai gʌtuucuga. Pouduucai cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai is-
maacʌdʌ iquitʌcʌi gʌtuucuga siʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ maiiquitʌcʌi gʌntuucuga.
11 Avraañicaru cavaavoitu Diuusi dai gooquiʌrʌ iquitʌ gʌtuucuga sai poduucai nʌidiña aa
isDiuusi cacʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai, vaavoitu ʌgai Diuusi cascʌdʌ. Dai poduucai Avraañicaru
ʌraduñdʌcatadai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi maiiquitʌcai gʌtuucuga dai poduucai
ʌʌpʌ gʌmaatʌ isDiuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai.
12 Avraañicaru ʌraduñdʌcatadai ʌgai ismaacʌdʌ iquitʌcʌi gʌntuucuga vaavoitudacai Diu-
usi ʌpan duucai Avraañicaru vaavoitudaitadai.

———

13 Diuusi aagidi ʌAvraañicaru sai vʌʌsi oidigi ʌrtuidadʌca agaitadai, ʌgai ʌʌmadu cajiu-
dadʌ, Diuusi poduucai aagidi Avraañicaru vaavoitudacai ʌgai dai maisiu ʌʌgidacai Diuusi
sʌʌlicamigadʌ.
14 Ʌʌmoco pocaiti sai vʌʌsi oidigi ʌrtuidadʌca agai ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi
sʌʌlicamigadʌ dai maisiu ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi dʌmos gomaasi
maitʌrvaavoi. Isiʌrpoduucaicamudaiaidʌ gia maitʌrsoiñicamudai vaavoidaragai, tomali
maitʌrsoiñicamudai ismaacʌdʌ aagai Diuusi.
15 Siʌʌscadʌ aatʌmʌ gʌraajagʌdagi isʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ
gʌrnʌidiña dai sai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana ʌgai viaa issoimaasi gʌrtaatamituldiadagi
maicʌʌga ʌʌgiditai aatʌmʌ. Ismaitiipucamudai sʌʌlicami aidʌ gia maitiipucamudai oodami
maiʌʌgidaracami.
16 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌoodami vaavoitudacai ʌgai daidʌ ʌoodami maigamaitʌcʌi
cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai. Cʌʌga maatʌ aatʌmʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi tomasi ivueeyi
aatʌmʌ judidíu viituldaragadʌ ischo ʌʌpʌ, isvaavoitudada aatʌmʌ Diuusi ʌpan duucai
Avraañicaru. Poduucai ʌgai ʌrgʌraduñicaru,
17 cascʌdʌ pocaiti Diuusi sai Avraañicaru ʌroogadʌ ducami mui oodami naana maasi
ñioocadami. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi tomastuma oodami isvaavoitudagi Diuusi ʌpan duucai
Avraañicaru. Diuusi aliʌ viaa guvucadagai dai ʌgai duduaacaldi coidadʌ dai siʌʌscadʌ
Diuusi aagadagi saidʌ ʌpʌdunia agai ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maiquiaa ʌpʌdui ducami
iscaasi ʌʌpʌ duuñimudai.
18 Cascʌdʌ aidʌsi Diuusi aagidi Avraañicaru sai ooñigadʌ marata agaitadai saidʌ ʌmaradʌ
cajiudadʌ sʌʌlicʌdʌ muiduca agaitadai taidʌ Avraañicaru cʌʌga vaavoitu tomasi maibaigaca
maascatadai gomaasi.
19 Tomasi Avraañicaru viaacatadai ʌmo siento uumigi daidʌ Saara ʌrooñigadʌ dai viaa-
catadai maaco coobai dan baivustaama uumigi aliʌsi ʌrcʌcʌʌliocoidadʌcatadai ʌgai dai
camaibaigaca maascatadai ismaamaracagi.

20 Dʌmos Avraañicaru apiacʌʌga vaavoitudaitadai Diuusi dai asta vaamioma vaavoitu.
Dai tomasi maiquiaa viaacatadai ʌgai istumaasi aagidi Diuusi vʌʌscʌrʌ cʌʌga ñioo ʌgai
Diuusi vʌʌtarʌ.
21 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudai ʌgai isDiuusi istutuidi isiduñiagi istumaasi aagai.
22 Cascʌdʌ Diuusi oigʌldi Avraañicaru soimaascamigadʌ dai Diuusi pocaiti sai ca-
maitʌrsoimaasi iducami Avraañicaru.
23 Aidʌsi Diuusi aagidi Avraañicaru sai oigʌli ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali
ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai mosvaavoitudacai ʌgai Diuusi, maisiu mosʌcaasi
Avraañicaru aagidi ʌgai gomaasi.
24 Diuusi gʌraagidi aatʌmʌ ʌʌpʌ. Diuusi gʌroigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi aatʌmʌ ʌʌpʌ
ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi ismaacʌdʌ duaacali gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo coidadʌ
saagidaiñdʌrʌ.
25 Ʌgai muu dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga dai duaaca dai poduucai Diuusi
pocaiti sai camaitʌrsoimaasi iducami aatʌmʌ.

5

———

1 Poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai vaavoitudacai aatʌmʌ dai poduucai gʌniibʌstacan tadacagi gʌriibʌdaga.
Suusi Cristo muu dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga cascʌdʌ.
2 Dai poduucai istutuidi aatʌmʌ ismamadadagi dai poduucai apiacʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi Di-
uusi. Dai aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ nʌnʌracatai siʌʌscadʌ Diuusi gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu
tʌsai ʌʌmadu daraajana.
3 Dai gʌaagai isbaigʌrʌliadagi aatʌmʌ siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi, gomaasi gʌrsoicʌi
aatʌmʌ issoimaa taatamadagi dai maivui ñioocadagi Diuusi dai tʌsai vaamioma ivuaada
ʌrʌlidiña istumaasi Diuusi ipʌlidi.
4 Dai siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi dai maivui ñioocadagi poduucai baigʌʌlidi Diu-
usi aatʌmʌcʌdʌ. Dai siʌʌscadʌ Diuusi baigʌliadagi aatʌmʌcʌdʌ gomaasi gʌrsoicʌi tʌsai
nʌnʌracana aatʌmʌ siʌʌscadʌ Diuusi gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai
aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi aagai ñiooquidʌrʌ.
5 Dai siʌʌscadʌ vaavoitudai aatʌmʌ Diuusi tomali ʌmo imidagai maisiaa
gʌrʌʌratudadamu ʌgai, ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai cascʌdʌ. Diuusi ootoi
gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrmamaatʌtuldi sai Diuusi aliʌsi
gʌroigʌdai.
6 Aatʌmʌ maitistutuiditadai isʌʌgi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi. Tai Suusi Cristo divia aidʌsi
Diuusi ipʌli dai muu sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna soimaasi ivuaadami.
7 Baitoma maitiipu tomali ʌmaadutai oidigi daama sioorʌ muquia ʌliadagi sai cʌʌgacʌrʌ
vuusaiña ʌmai tomasi cʌʌ tuiga ismaacʌdʌ gʌmuaatuda agadagi. Dʌmos isaliʌ cʌʌ tuigacagi
ʌmo oodami ismaacʌdʌ gʌmuaatuda agadagi aidʌ gia oidacan tada ʌmaadutai sioorʌ
muquia ʌliadagi ʌgai vʌʌtarʌ.
8 Dʌmos Cristo muu tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna tomasi quiaa ʌrsoimaasi ivuaadam-
icatadai aatʌmʌ
9 dai poduucai Diuusi gʌrtʌʌgi isaliʌsi gʌroigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami istomali
ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascʌdʌ aatʌmʌ camaiviaa issoimaa taatagi
Diaavora ʌʌmadu.
10 Aidʌsi maiquiaa vaavoitu aatʌmʌ Diuusi, ʌgai gʌrvuidʌrʌ caatʌcatadai soimaasi
ivuaadatai aatʌmʌ dʌmos Suusi Cristo muu tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai poduucai
Diuusi camaitʌrvuidʌrʌ caatʌ. Sivi siooma cʌʌga istutuidi Diuusi iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi
duaacacai Suusi Cristo dai camaivuidʌrʌ vʌʌtʌ aatʌmʌ Diuusi.
11 Cascʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusi vui.

———

12 Adánacaru ʌrʌpʌgadadʌ oodami ismaacʌdʌ oidacatadai oidigi daama dai soimaasi idui
ʌgai dai cascʌdʌ muu cascʌdʌ vʌʌsi oodami soimaasi ivueeyi dai cooyi.
13 Ismaitiipucamudai sʌʌlicami tomali ʌmaadutai maitistutiadamudai ispocaitiadagi
ismaiʌʌgidi sʌʌlicami vʌʌscʌrʌ aidʌsi maiquiaa maa Diuusi gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru
ʌoodami casoimaasi ivuaadatadai.
14 Dʌmos ʌoodami vʌʌscʌrʌ coodana ʌʌpʌ aidʌsi abiaadʌrʌ oidacatadai Adánacaru asta
aidʌ uucami sioidacatadai Moseesacaru poduucai isduucai cooyi Moseesacaru abiaadʌrʌ
dai sivi quiaa cooyi cascʌdʌ gʌmaatʌ issoimaasi ivuaadana ʌgai tomasi maiʌpan duu-
cai soimaasi ivuaadana ʌgai Adánacaru. Maiʌʌpan tuutuiga Adánacaru ʌʌmadu Cristo
ismaacʌdʌ divia agaitadai.

15 Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ muu ʌgai dai vʌʌsi cajiudadʌ coi ʌʌpʌ dʌmos Suusi
Cristo muu dai poduucai Diuusi oigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi muidutai. Poduucai maiʌpan
dui Suusi Adán.
16 Ʌsoimaascami ismaacʌdʌ idui Adán maiʌpa maasi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai ismaacʌdʌ
gʌrmaacai Diuusi. Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ soimaasi ivueeyi vʌʌsi oodami vai
Diuusi soimaasi taatamituldi dʌmos Cristo muu vai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami
istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi tomasi ʌoodami
aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami.
17 Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ vʌʌsi oodami viaa iscoiyagi, Suusi Cristo muu dai
vʌʌscatai ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
iduuñimudai ʌgai oidacamu Suusi Cristo ʌʌmadu tʌvaagiʌrʌ tomastuigaco.
18 Adánacaru soimaasi idui dai cascʌdʌ soimaasi ivueeyi vʌʌscatai vai Diuusi soimaasi
taatamituldi. Dʌmos Suusi Cristo idui ʌmo istumaasi cʌʌgaducami vai cascʌdʌ Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌoodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai dai
poduucai tomastuigaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu.
19 Adánacaru maiʌʌgi Diuusi vai cascʌdʌ vʌʌscatai soimaasi ivueeyi dʌmos Suusi Cristo
ʌʌgi Diuusi vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai.
20 Diuusi maa oodami gʌsʌʌlicamiga sai poduucai maatʌna oodami isaliʌ maiʌʌgidi
Diuusi. Dʌmos aidʌsi ʌoodami vaamioma soimaasi ivuaadatadai vaamioma oigʌldi Diuusi
ʌgai dai oigʌdai.
21 Ʌoodami apiasoimaasi ivuaadatadai dai cascʌdʌ viaacatadai iscoiyagi. Dʌmos Suusi
Cristo muu sai poduucai ʌoodami cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai tomastuigaco oidacana Diu-
usi ʌʌmadu dai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌoodami ducami istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi iduuñimudai dai poduucai tʌʌgi ʌgai oodami isaliʌ oigʌdai.

6

———

1-3 Dʌmos maitʌaagai isapiasoimaasi ivuaadagi vai poduucai Diuusi oigʌldiadagi dai
poduucai gʌmaatʌ issʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai oodami. Gʌntʌgitovurai isvʌʌscatai aatʌmʌ
ismaacʌdʌ casi gʌrvapacoi Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ poduucai ʌrʌpan ducami iscoimu-
dai aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu dai viaa aatʌmʌ guvucadadʌ ʌgai dai istutuidi aatʌmʌ isca-
maisoimaasi ivuaadagi. Suusi Cristo vaamioma viaa guvucadagai isʌDiaavora, cascʌdʌ
maitʌaagai issoimaasi ivuaadagi.
4-5 Aatʌmʌ quiaa ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai dai aidʌsi gʌrvapacoi aatʌmʌ ducami
isyaasapicamudai ʌʌmadu Cristo dai ducami isduduaacamudai aatʌmʌ coidadʌ
saagidaiñdʌrʌ ʌʌmadu Cristo Diuusi guvucadadʌcʌdʌ dai poduucai viaa aatʌmʌ ibʌdagai
utudui.
6 Dai ducami iscoi aatʌmʌ curusiaba Suusi Cristo ʌʌmadu dai poduucai camaitivueeyi
aatʌmʌ mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi aatʌmʌ poduucai isduucai ivuaadana ʌʌquioma,
7 ʌmo muuquiadʌ camaisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ.
8 Ducami iscacoi aatʌmʌ Cristo ʌʌmadu sʌʌlicʌdʌ ducami iscaduduaaca Cristo ʌʌmadu
dai caviaa ibʌdagai utudui.
9 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai camaimuquia agai tomali
ʌmo imidagai cascʌdʌ.
10 Oodami soimaasi ivueeyi cascʌdʌ Cristo curusiaba muu poduucai Diuusi soimaasi
taatatuli Suusi Cristo dai camaiviaa isʌpamu muquiagi. Dʌmos sivi Suusi Cristo tomastu-
igaco oidaga Diuusi ʌʌmadu ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ.
11 Siʌʌscadʌ soimaasi iduñia ʌliada aapimʌ gʌaagai mʌspoʌliada aapimʌ mʌsaidʌ
ʌrcoidadʌ ducami dʌmos isiduñia ʌliada aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ Suusi Cristo ʌʌmadu
gʌaagai mʌspoʌliadagi mʌsai maitʌrcoidadʌ.
12 Casiavʌr maitʌndadagitoda isʌDiaavora soimaasi gʌnduiñtuldagi dai poduucai ca-
maisoimaasi ivuaadamu aapimʌ.
13 Maitavʌr ivuaada istumaasi ʌDiaavora ipʌliadagi baiyomavʌr ivuaada istumaasi
Diuusi ipʌliadagi ducami iscacoimudai aapimʌ dai ʌpamu duduaaca.
14 ΛDiaavora camaitʌntʌaanʌdamu. Aapimʌ camaiviaa isʌʌgiadagi vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi, mosgʌaagai isvaavoitudagi Suusi
Cristo vai poduucai Diuusi gʌnoigʌldi dai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi.

———

15 Vʌʌscʌrʌ maitʌaagai isapiasoimaasi ivuaadagi tomasi maiviaa isʌʌgiadagi vʌʌsi is-
maacʌdʌ aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ.

16 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai isʌmaadutai baiduñiagi dai gaaata duñia agadagi ʌmo piooñi
duucai ʌgai gia viaa isʌʌgiadagi gʌaamu. Poduucai ʌʌpʌ sioorʌ ʌʌgiadagi ʌDiaavora gʌaamu
duucai tomali ʌmo imidagai maiimia agai Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos sioorʌ ʌʌgiadagi Diuusi
cʌʌgacʌrʌ oidacamu dai imi agai Diuusi ʌʌmadu.
17 Dʌmos baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ isaapimʌ ismaacʌdʌ ʌʌquioma ʌʌgidiña ʌDiaavora
gooquiʌrʌ cavaavoitu Diuusi dai sivi ʌʌgiditai caʌ Diuusi ñiooquidʌ.
18 Dai sivi camaitʌrpipiooñigadʌ aapimʌ ʌDiaavora baiyoma ʌrpipiooñigadʌ aapimʌ
Diuusi dai cʌʌgacʌrʌ oidaga.
19 Aagai aanʌ gapipiooñiga dai gaaamu mai poduucai siooma cʌʌga maatʌ caʌca aapimʌ.
Ʌʌquioma ʌʌgidiña aapimʌ ʌDiaavora daidʌ ivuaadana mui naana maasi soimaascami
dʌmos sivi gʌaagai isʌʌgiada aapimʌ Diuusi daidʌ ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami.
20 Aidʌsi quiaa ʌʌgidiña aapimʌ ʌDiaavora maiviaacana aapimʌ isivuaadagi istumaasi
cʌʌgaducami.
21 Istumaasi ivuaadana aapimʌ maitʌrsoiñi poduucai baiyoma mosmaitistutuiditadai
aapimʌ isiimiagi Diuusi ʌʌmadu mossiaa ʌʌrai aapimʌ sivi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaadana.
22 Dʌmos sivi camaiʌʌgidi aapimʌ ʌDiaavora baiyoma ʌʌgidi aapimʌ Diuusi gomaasi
gia ʌrsoiñi dai poduucai aapimʌ ʌrʌcovai vuvaidadʌ Diuusi dai tomastuigaco oidacamu
aapimʌ Diuusi ʌʌmadu.
23 Ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidi ʌDiaavora maiimia agai Diuusi ʌʌmadu dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ
ʌʌgidi Diuusi, Diuusi maaquimu ʌgai oigaragai istomastuigaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu
vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo.

7

———

1 Giñaaduñi aapimʌ cʌʌga maatʌ isʌmo oodami istutuidi isivuaadagi istumaasi aagai
sʌʌlicamiʌrʌ siʌʌsi uucami oidacagi siʌʌscadʌ coiyagi amaasi gia cho.
2 Ʌmo ooqui cunacami viaa isʌʌmadu oidacagi gʌcuna siʌʌsi uucami oidacagi cunadʌ,
poduucai aagai sʌʌlicamiʌrʌ cascʌdʌ. Dʌmos siʌʌscadʌ muquiagi cunadʌ ʌooqui camaiviaa
isʌʌgiadagi gosʌʌlicami ismaacʌdʌ poduucai aagai sai ʌmo ooqui cunacami viaa isʌʌmadu
oidacagi gʌcuna.
3 Dʌmos isʌooqui vʌʌnagi ʌmai cʌʌli quiaa oidacatai cunadʌ ʌgai soimaasi ivueeyi. Dai
ismuquiagi cunadʌ ʌgai istutuidi isvʌʌnagi ʌmai cʌʌli dai maisoimaasi ivueeyi.
4 Giñaaduñi poduucai ʌʌpʌ aidʌsi muu Suusi Cristo camaiviaa isivuaadagi istumaasi
aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai aidʌsi vaavoitudai Suusi Cristo poduucai ʌrducami
iscoimudai aapimʌ Suusi Cristo ʌʌmadu curusiaba dai cascʌdʌ maiviaa isivuaadagi istu-
maasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi, dai ducami isduduaaca-
mudai aapimʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ ʌʌmadu Cristo Diuusi guvucadadʌcʌdʌ dai poduucai
viaa ibʌdagai utudui dai Cristo ʌʌmadu oidaga daidʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ.
5 Aidʌsi quiaa ivuaadatadai aapimʌ istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi aidʌsi maí aapimʌ
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vaamioma soimaasi ivuaada ʌliditadai dai poduucai camai-
iimia agaitadai aapimʌ Diuusi ʌʌmadu.
6 Dʌmos sivi ducami iscacoimudai Cristo ʌʌmadu cascʌdʌ maiviaa isivuaadagi istumaasi
aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Ʌʌquioma ivuaadatadai aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ
ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai ʌrcʌʌlimudadʌ sʌʌlicami. Dʌmos sivi ivueeyi
aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ viaacatai ibʌdagai utudui Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ.

———

7 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isMoseesacaru sʌʌlicamigadʌ maitʌrsoimaascami. Vʌʌscʌrʌ
ismaioidacamudai sʌʌlicami maimaatʌcamudai aanʌ istumaasi ʌrsoimaascami.
Issʌʌlicamiʌrʌ maiaagadamudai sai maitʌaagai isviaaca ʌliadagi gavustuidaga aidʌ
gia maimaatʌcamudai aanʌ gomaasi.
8 Aidʌsi maiquiaa maatʌcatadai aanʌ ʌsʌʌlicami maimaatʌcatadai aanʌ istumaasi
ʌrsoimaascami dʌmos aidʌsi maí aanʌ ʌsʌʌlicami aidʌ gia aanʌ viaaca iñʌliditadai
gavustuidaga aanʌ ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai cascʌdʌ. Ismaioidacamudai sʌʌlicami
maimaatʌcamudai oodami istumaasi ʌrsoimaascami.
9 Aidʌsi maiquiaa maatʌ caʌcatadai aanʌ ʌsʌʌlicamigadʌ Moseesacaru aanʌ aliʌ
baigiñʌlidiña dʌmos aidʌsi camaí aanʌ istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ
aidʌ gia maí aanʌ ismaiʌʌgiditadai ʌsʌʌlicami daidʌ ʌrsoimaasi ivuaadamicatadai, dai
poduucai maiimia iñagaitadai aanʌ Diuusi ʌʌmadu.
10 Dai poduucai ʌsʌʌlicamiʌrʌ gʌaagaitadai ismaatʌmudai aanʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ
oidacagi baiyoma maí aanʌ ismaiimia iñagaitadai Diuusi ʌʌmadu.

11 Poduucai ʌDiaavora giñyaatagi giñtʌgitoli ansaidʌ istutuidi aanʌ isʌʌgiadagi vʌʌsi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuusiagi dʌmos maitistui aanʌ isʌʌgidagi vʌʌsi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai cascʌdʌ maiimia iñagaitadai Diuusi ʌʌmadu.
12 Sʌʌlicamiʌrʌ maiaagai tomali ʌmo istumaasi soimaascami vʌʌsi istumaasi gʌaagai ami
ʌrcʌʌgaducami.
13 Ʌsʌʌlicami maitʌrduñidʌ ismaiimi iñagaitadai aanʌ Diuusi ʌʌmadu, ʌDiaavora ʌrduñidʌ,
ʌgai soimaasi iduiñtuldi oodami cascʌdʌ. Ʌoodami maiʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai
poduucai soimaasi ivueeyi dai maiiimia agai Diuusi ʌʌmadu dai poduucai gʌmaatʌ is-
maicʌʌgadu issoimaasi ivuaadagi.
14 Diuusi maa ʌsʌʌlicami Moseesacaru dai ʌsʌʌlicami aliʌ cʌʌgadu. Dʌmos aanʌ pi-
ooñigadʌ giñducami ʌDiaavora dai cascʌdʌ soimaasi ivuaada iñʌlidi aanʌ.
15 Aanʌ sʌʌlicʌdʌ ivuaada iñʌlidi istumaasi cʌʌgaducami, dʌmos maitistutuidi, baiyoma
ivueeyi aanʌ istumaasi maioojoidi.
16 Cʌʌ maatʌ aanʌ ismaicʌʌga ivueeyi dai maatʌ aanʌ isʌsʌʌlicami aliʌ cʌʌgadu tomasi
maiʌʌgidi aanʌ.
17 Poduucai aanʌ maisoimaasi ivuaada iñʌlidi dʌmos ʌDiaavora soimaasi giñduiñtuldi
cascʌdʌ maitʌrgiñduñi aanʌ.
18 Dai cʌʌ maatʌ aanʌ iñsaanʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maitiñʌʌmadu daacatai Diuusi.
Aanʌ cʌʌga ivuaada iñʌlidi dʌmos maitistutuidi.
19 Aanʌ maitivueeyi istumaasi cʌʌgaducami tomasi cʌʌga ivuaada iñʌlidi baiyoma apia-
soimaasi ivueeyi aanʌ tomasi maisoimaasi ivuaada iñʌlidi.
20 Poduucai isivuaada aanʌ istumaasi maitipʌlidi, ʌDiaavora ʌgai dai soimaasi
giñduiñtuldi.
21 Gomaasi ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ siʌʌscadʌ cʌʌga ivuaada iñʌliada aanʌ baiyoma soimaasi
ivueeyi.
22 Aanʌ oojoidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ
23 dʌmos oidaga ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ giñsobicʌi isʌʌgiada aanʌ Diuusi
sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai ʌrʌDiaavora ismaacʌdʌ soimaasi giñduiñtuldi dai giñmaisacan duu.
24 Sʌʌlicʌdʌ soigiñʌlidi aanʌ. Sioorʌ ʌrpipiooñigadʌ Diaavora maiajioopai Diuusi ʌʌmadu
cascʌdʌ aliʌsi tʌgito aanʌ sioorʌ cʌʌgacʌrʌ giñvusaidagi vai giñdagituagi ʌDiaavora nai
camaisoimaasi ivuaada aanʌ.
25 Baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ isSuusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ
giñvuusaidagi. Aanʌ ʌʌgiada iñʌlidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dʌmos ʌDiaavora soimaasi
giñduiñtuldi.

8

———

1 Sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo dai camaisoimaasi ivueeyi isduucai ivuaadana
maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo baiyoma ivueeyi istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi, ʌgai
gia Diuusi caoigʌli dai maisoimaasi taatatuldamu.
2 Sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌgai viaa guvucadadʌ Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ
gʌrmaacai ibʌdagai utudui. Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌ cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu taidʌ
ʌDiaavora giñdagito nai imia iñagai aanʌ Diuusi ʌʌmadu cascʌdʌ camaitʌaagai issoimaasi
ivuaada aanʌ.
3 Ʌoodami maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ,
maiʌʌgidi ʌgai sʌʌlicami cascʌdʌ. Dʌmos Diuusi ootoi gʌmara sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ
vuvaidana ʌoodami. Suusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ dai oodami duucai vuusai dʌmos
tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui ʌgai. Oodami ʌrsoimaasi ivuaadami cascʌdʌ Suusi
Cristo curusiaba gʌmuaatu ducami isʌgai ʌrsoimaasi ivuaadamicamudai dai oodami
camaisoimaasi ivuaadami duucai vii.
4 Diuusi idui gomaasi tʌsai poduucai istutuidiña aatʌmʌ isʌʌgiadagi istumaasi aagai
sʌʌlicamiʌrʌ camaitivueeyi aatʌmʌ istumaasi aatʌmʌ ʌʌgi ipʌlidi baiyoma ivueeyi aatʌmʌ
istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ.
5-6 Sioorʌ ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi ʌgai mostʌtʌgitoiña istumaasi iduñia ʌlidi.
Ʌgai maiviaa ibʌdagai utudui. Dʌmos sioorʌ ivueeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai
mostʌtʌgitoiña istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi isivuaada ʌgai. Dai ʌgai gia viaa ibʌdagai
utudui dai gʌniibʌstacan taadacana.
7-8 Sioorʌ ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi vui vʌʌtʌ Diuusi. Ʌgai maitipʌlidi tomali
maitistutuidi isʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ Diuusi maitistutuidi isbaigʌliadagi
ʌgaicʌdʌ.

9 Dʌmos Diuusi Ibʌadʌ aapimʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ maitivueeyi aapimʌ istumaasi ʌʌgi ipʌlidi baiyoma ivueeyi aapimʌ istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ. IsDiuusi Ibʌadʌ maiʌʌmadu daacagi oodami ʌgai maivaavoitudai Suusi Cristo.
10 Dʌmos isʌCristo ʌʌmadu daacagi oodami Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascʌdʌ tomastuigaco oidacamu ibʌadʌ.
11 Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ daidʌ isDiuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daacagi aidʌ gia siʌʌscadʌ coiya aapimʌ Diuusi gʌnduduaacaldamu. Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.
12 Giñaaduñi aatʌmʌ viaa isivuaadagi istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi dai maisiu istumaasi aatʌmʌ ʌʌgi ipʌliadagi.
13 Dʌmos isaapimʌ ivuaadagi istumaasi aapimʌ ʌʌgi ipʌliadagi aidʌ gia maiiimimu aapimʌ Diuusi ʌʌmadu. Baiyoma isDiuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ ivuaada aapimʌ istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi aidʌ gia camaisoimaasi ivuaadamu aapimʌ.
14 Sioorʌ vaavoitudadagi isDiuusi Ibʌadʌ soicʌi sai cʌʌga tʌtʌgitoiña, ʌgai ʌrDiuusi maamaradʌ.
15 Diuusi Ibʌadʌ divia dai gʌnʌʌmadu daaca agai cascʌdʌ maitʌaagai isʌʌbiada aapimʌ Diuusi ʌpan duucai ʌmo pioofi ʌʌbʌidiña gʌaamu. Aapimʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi, Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi cascʌdʌ. Cascʌdʌ gʌaagai isgʌrooga aagada aatʌmʌ Diuusi.
16 Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaatʌtuli sai aatʌmʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi maamaradʌ.
17 Aatʌmʌ ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ gʌrmaaquimu ʌgai istumaasi viaa poduucai isduucai maacai ʌgai Suusi Cristo. Aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ oidaca ragai Suusi Cristo ʌʌmadu tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ viaa aatʌmʌ issoimaa taatamadagi poduucai isduucai soimaa taata ʌgai.
18 Vʌʌscʌrʌ siʌʌscadʌ tʌtʌgitoda aatʌmʌ isDiuusi gʌrmaquia agai mui naana maasi cʌcʌʌgaducami dai istumaasi soimaa taatamai aatʌmʌ sivi maitʌristumaasi.
19-21 Aidʌsi Adánacaru soimaasi idui Edeenʌrʌ aidʌ abiaadʌrʌ divia ʌDiaavora oidigʌrʌ dai Diuusi soimaa taatatuli Adánacaru dai ootoi oidigʌrʌ muuquigami dai darai uuparai dai mui naana maasi istumaasi maicʌcʌʌgaducami. Siʌʌscadʌ Suusi Cristo diviagi ʌpamu tami oidigi daama dai vʌʌsi vaavoitudadami ʌʌmadu daraajamu poduucai gʌmaatʌmu isʌvaavoitudadami sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi maamaradʌ amaasi ugitimu uuparai, dai vʌʌsi soimaascami, dai muuquigami dai vʌʌsi istumaasi maicʌʌgadu oidigi daama, ʌDiaavora camaitʌaanʌda agai cascʌdʌ. Daidʌ ʌvaavoitudadami camaisoimaasi ivuaadamu tomali ʌmo imidagai.
22 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ iscoocodagai, dai soimaa taataragai, dai muuquigami dai vʌʌsi istumaasi soimaascami oidaga oidigi daama.
23 Dai aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo soimaa taatamai ʌʌpʌ tomasi Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja dai apiasoimaasi taatamai dai nʌnʌra siʌʌscadʌ gʌmaatʌmu isvʌʌsi vaavoitudadami sʌʌlicʌdʌ ʌrmaamaradʌ tʌvaagiʌrʌ dai aatʌmʌ casi ipʌlidi isajiagi siʌʌscadʌ Diuusi gʌrmaaquiagi ibʌdagai utudui dai camaicoocorda ragai dai camaicoodamu aatʌmʌ.
24 Sioorʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌliadagi gʌaagai isvaavoitudadagi dai nʌnʌracagi siʌʌscadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi soimaasi ivuaadami saagidaiñdʌrʌ dʌmos istumaasi canʌijada oodami maitʌaagai isapianʌnʌracagi.
25 Baiyoma istumaasi mainʌijada ʌgai gia gʌaagai isnʌnʌracagi dai isnʌnʌracagi vaavoitudaitai ʌmo istumaasi gomaasi gʌrsoicʌi isnʌnʌracagi maivui ñioocaitai Diuusi.
26 Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi ʌʌpʌ ismamadadagi aatʌmʌ maimaatʌ isducatai dai maimaatʌ istumaasi aagidagi Diuusi. Diuusi Ibʌadʌ daanʌi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ maiñiooquicʌdʌ mosaijigʌi ʌgai.
27 Diuusi cʌʌ maatʌ istumaasi tʌtʌgitoi oodami dai cʌʌ maatʌ istʌiya ʌlidi Diuusi Ibʌadʌ siuu duucu ʌgai daanʌi Diuusi ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi.

———

28 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai isoigʌada aatʌmʌ Diuusi dai isivuaada istumaasi Diuusi ipʌlidi aidʌ gia vʌʌsi istumaasi ʌpʌvuaadagi aatʌmʌcʌdʌ ʌrsoiñi aatʌmʌ ʌʌgi gʌrvʌʌtarʌ. Diuusi poduucai ipʌlidi saidʌ ʌrsoiñicana aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ cascʌdʌ.
29 Tucamidʌrʌ abiaadʌrʌ Diuusi maatʌ sioorʌ ʌcovai vuvaituda agai saidʌ ʌrʌmaamaradʌcana. Diuusi ʌʌqui abiaadʌrʌ aagai sai sioorʌ vaavoitudagi ʌpan tuutiaca agai Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai poduucai Diuusi maradʌ ʌrsiʌʌgidʌ ducamica agai.
30 Dai ʌcovai vuvaidacai aagidi sai ʌʌgiditai caʌcana istumaasi aagiadagi ʌgai dai sioorʌ ʌʌgiditai caʌca istumaasi aagai Diuusi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Dai Diuusi aagai sai ʌmo imidagai oidacamu ʌgai ʌʌmadu tʌvaagiʌrʌ tomastuigaco.

31 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ gʌrsoicʌi dai tomali ʌmaadutai
maivaamioma istutuidi isDiuusi.
32 Diuusi ootoi gʌmara tami oidigi daama dai dagito sai soimaa taatana muucucai
curusiaba tʌsai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna aatʌmʌ dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ gʌrmaquia
agai vʌʌsi istumaasi tʌgito aatʌmʌ poduucai isduucai ootoi ʌgai gʌmara sai cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuvaidana.
33 Diuusi casi ʌcovai gʌrvuvaitu dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami istomali ʌmo im-
idagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ cascʌdʌ maitiipu sioorʌ istutiadagi isgʌpiʌrʌ
gʌrvuupiadagi Diuusi vuitapi tʌssoimaasi ivueeyi.
34 Cascʌdʌ maitiipu sioorʌ gatʌaañiagi mʌsai soimaasi gʌrtaatatuldana. Suusi Cristo muu
dai gooquiʌrʌ ʌpamu duaaca dai sivi sʌʌlisa padʌrʌ daja Diuusi dai daanʌi Diuusi aatʌmʌ
gʌrvʌʌtarʌ.
35 Aliʌsi gʌroigʌdai Suusi Cristo dai tomastuigaco gʌroigʌada agai, tomasi soigʌrʌlidi
aatʌmʌ, siʌpʌ coococoñicagi, siʌpʌ soimaa taatamadagi, siʌpʌ ʌrsoituutuigamicagi siʌpʌ
gʌrgʌgʌvia agadagi aa, siʌpʌ gʌrcooda agadagi aa,
36 poduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Sioorʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi aa ʌoodami cooda agaiña.
Ʌgai poʌlidiña saidʌ ʌrcʌʌgai iscoodadagi ʌpan duucai vustaqui.
Asduu oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ.
37 Dʌmos vʌʌscʌrʌ vʌʌsi gomaasi maitʌrsobicʌi isvaavoitudadagi aatʌmʌ baiyoma gʌrsoicʌi
isvaamioma cʌʌga vaavoituda aatʌmʌ dai Suusi Cristo gʌroigʌdai daidʌ gʌrsoicʌi ʌʌpʌ.
38 Tomali ʌmo istumaasi maisobicʌi Diuusi isgʌroigʌadagi tomali Diuusi tʌtʌaañicarudʌ,
tomali ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ, tomali istumaasi ʌpʌvueeyi sivi tomali istumaasi
ʌpʌduñia agai gooquiʌrʌ, tomali ʌDiaavora
39 tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ oidaga tʌvaagiʌrʌ tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ
oidaga oidigi daama, tomasi coi aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌroigʌdai cascʌdʌ ootoi gʌmara
Suusi Cristo tami oidigi daama sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidana.

9

———

1-3 Giñaaduñi judidíu aliʌsi ipʌlidi aanʌ isvaavoitudagi aapimʌ Suusi Cristo. Tucarʌ dai
tasʌrʌ aliʌ soigiñʌlidiña aanʌ aapimʌcʌdʌ. Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi Ibʌadʌ cʌʌga maatʌ
issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi ansai aanʌ ipʌlidi isDiuusi gajiaadʌrʌ giñviaagi isgomaasi ʌrsoiñicagi
iscʌʌgacʌrʌ vuvaquia aapimʌ.
4 Aapimʌ ʌrjudidíu dai Diuusi gʌmaamara duucai gʌnnʌidi dai gʌnaaduñicaru nʌidiña
isducatai Diuusi dadadacʌi gʌnsaagida. Diuusi aagidi gʌnaduñi Avraañicaru dai Davicaru
saidʌ iduñia agai mui naana maasi cʌcʌʌgaducami cajiudadʌ vʌʌtarʌ, dai Diuusi maa
sʌʌlicami Moseesacaru, dai Diuusi aagidi isducatai gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi, dai
Diuusi aagidi isʌmo imidagai ootosa agaitadai ʌmo cʌʌgacʌrʌ vuviadami.
5 Avraañicaru dai Isaacaru dai Jacocaru ʌrgʌnaaduñicaru. Ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ootoi
saidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana ʌgai ʌrjudíu ʌʌpʌ daidʌ ʌrDiuusi dai ʌgai tʌaanʌi vʌʌsi
istumaasi oidaga oidigi daama dai tʌvaagiʌrʌ. Dai aanʌ ipʌlidi isoodami cʌʌga ñioocadagi
Diuusi vʌʌtarʌ tomastuigaco.
6 Tomasi maivaavoitudai muidutai judidíu dai maitʌrDiuusi maamaradʌ, vʌʌscʌrʌ vʌʌsi
istumaasi aagadagi Diuusi vʌʌsi ʌpʌvueeyi.
7 Maisiu vʌʌsi Avraañicaru cajiudadʌ vaavoitudai ʌpan duucai ʌgai dai maisiu vʌʌscatai
viaaca agai istumaasi Diuusi aagidi Avraañicaru sai maquia agai, mosʌca Avraañicaru
cajiudadʌ ismaacʌdʌ vuvaja Isaaiñdʌrʌ.
8 Poduucai gʌmaatʌ sai maisiu vʌʌsi Avraañicaru cajiudadʌ ʌrDiuusi maamaradʌ
mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai ismaacʌdʌ Diuusi aagidi Avraañicaru, ʌgai ʌrDiuusi
maamaradʌ.
9 Diuusi aagidi Avraañicaru sai ʌmo uumigicʌdʌ divia agaitadai ʌpamu sai amaasi Saara
marata agaitadai.
10-13 Aidʌsi Reveca nonoacatadai Diuusi aagidi sai cucuatai maamaraca agai sai
ʌmoco Esaú tʌʌgiduca agai dai ʌgʌmai Jaco daidʌ ʌgʌducʌdioma ʌrpiooñigadʌca agaitadai
aliducʌdʌ tomasi maiquiaa vuvaja dai maiquiaa ivuaadana tomali ʌmo istumaasi
cʌʌgaducami tomali soimaascami. Daidʌ Isaa ʌroogadʌ ʌaali. Dai Diuusi aagidi sai
oigʌdai Jaco dai cʌʌdai Esaú. Poduucai gʌmaatʌ isDiuusi istutuidi isʌcovai vuvaidagi sioorʌ
ipʌliadagi.
14 Vʌʌscʌrʌ vʌʌsi gomaasicʌdʌ maitʌaagai isaatʌmʌ pocaitiadagi sai Diuusi maicʌʌga
ivueeyi.

15 Diuusi potᴧtᴧdai Moseesacaru: “Aanᴧ soigiñᴧliadamu dai cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧijadamu sioorᴧ ipᴧliada aanᴧ”.
16 Poduucai gᴧmaatᴧ isDiuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidi oodami maisiu mosipᴧliditai oodami sai cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidiña tomali cᴧᴧgacᴧrᴧ oidacatai baiyoma Diuusi soigᴧᴧlidi oodamicᴧdᴧ cascᴧdᴧ cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidi.
17 Diuusi ñiooquidᴧrᴧ pocaiti sai Diuusi potᴧtᴧdai ᴧraígadᴧ Ejiipitᴧrᴧ oidacami: “Aanᴧ gᴧdagito isiᴧrraíca aapi vai poduucai gᴧmaatᴧna iñsaanᴧ aliᴧ viaa guvucadagai dai poduucai gᴧmaatᴧna vᴧᴧsi oidigi daama sioorᴧ aanᴧ”.
18 Dai Diuusi soigᴧᴧlidi sioorᴧcᴧdᴧ ipᴧlidi ᴧgai dai Diuusi maidadagitoi isᴧᴧgiadagi sioorᴧ ipᴧliada ᴧgai.
19 Isᴧmaadutai giñtᴧcacagi: “IsDiuusi maidadagitoi isᴧᴧgiadagi oodami tuisi gᴧpiᴧrᴧ vuupai Diuusi oodami ismaiᴧᴧgiadagi”.
20-21 Ducami isajaayi ñiioocadamudai vᴧᴧscᴧrᴧ maitᴧaagai ispotᴧtᴧada ᴧgai ᴧajaatadami: “¿Tuipᴧsi poduucai idui giñuusu?” Dᴧmos oodami maitᴧaagai isñiooquiadagi Diuusi. Diuusi idui oodami cascᴧdᴧ viaa sᴧᴧlicami isivuaadagi oodamicᴧdᴧ isducatai ipᴧliadagi. Cᴧᴧ maatᴧ vᴧᴧscatai isDiuusi idui oodami cascᴧdᴧ oodami maiviaa sᴧᴧlicami ispotᴧtᴧadagi Diuusi: “¿Tuipᴧsi poduucai giñdui?”
22 Tucamidᴧrᴧ cᴧquivacai oidigi abiaadᴧrᴧ Diuusi maivui baamucui ismaacᴧdᴧ soimaasi ivueeyi dai maisoimaasi taatamituldi vᴧᴧscᴧrᴧ ᴧmo imidagai soimaa taatatuldamu poduucai gᴧmaatᴧ isDiuusi aliᴧ viaa guvucadagai.
23 Vai poduucai gᴧmaatᴧ isaliᴧsi gᴧroigᴧdai Diuusi aatᴧmᴧ ismaacᴧdᴧ ᴧcovai gᴧrvuvaitu ᴧgai dai cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧrnᴧidi daidᴧ gᴧrvuuquia agai tᴧvaagiamu.
24 Diuusi ᴧcovai vuvaitu ᴧᴧmoco ᴧjudidíu saagidaiñdᴧrᴧ dai aa ismaacᴧdᴧ maitᴧrjudidíu saagidaiñdᴧrᴧ.
25 Osea ooja Diuusi ñiooquidᴧrᴧ istumaasi aagai Diuusi sai pocaiti:
Ismaacᴧdᴧ maitᴧrjudidíu saagida gaagamu aanᴧ aa vaidᴧ ᴧrgiñmaamaracana.
Dai oigᴧadamu aanᴧ ᴧgai tomasi ᴧᴧquioma tomali ᴧmaadutai maioigᴧdaiña.
26 Dai ismaacᴧdᴧ ᴧᴧquioma potᴧtᴧdai aapimᴧ maitᴧrgiñmaamara.
Sivi povᴧntᴧᴧdamu aanᴧ aapimᴧ ᴧrgiñmaamara. Aanᴧ ᴧrᴧgai dai tomastuigaco oidaga.
Ascaiti Diuusi.
27 Isaía pocaiti aagaitai ᴧjudidíu: “Tomasi judidíu aliᴧ muidu vᴧᴧscᴧrᴧ chiᴧᴧqui cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaquimu. Poduucai isduucai maibaiga isᴧcaldi ᴧorai poduucai ᴧᴧpᴧ maitistutuidi isᴧcaldi ᴧjudidíu ismaacᴧdᴧ oidaga oidigi daama sᴧᴧlicᴧdᴧ muidu ᴧgai cascᴧdᴧ.
28 Siᴧᴧscadᴧ Diuusi gᴧaagacai soimaa taatatulda agadagi oodami oidigi daama ᴧgai otoma naatomu”.
29 Dai ᴧᴧquioma pocaiti ᴧᴧpᴧ Isaía:
Diuusi ᴧgai dai tᴧaanᴧi vᴧᴧsiaᴧcatai.
Isᴧgai maicᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaidamudai chiᴧᴧqui aidᴧ gia aatᴧmᴧ ᴧpan duuñimudai Sodoomᴧrᴧ oidacami dai Gomorᴧrᴧ oidacami.
Ascaiti Isaía.

———

30 Vᴧᴧsi gomaasicᴧdᴧ gᴧmaatᴧ sai tomasi ismaacᴧdᴧ maitᴧrjudidíu maivuam ᴧnᴧlidiña isvaavoitudagi Diuusi sai ᴧgai cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidiña dai todian duucai vaavoitu vai Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidi.
31 Vaidᴧ ᴧjudidíu gᴧnaajagᴧiña isᴧᴧgiadagi vᴧᴧsi Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ sai poduucai Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidiña ᴧgai ducami istomali ᴧmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vᴧᴧscᴧrᴧ ᴧgai maitistui iscᴧᴧga ᴧᴧgiadagi Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ.
32 ᴧgai maitᴧtᴧgitoiña ismosvaavoitudacai Suusi Cristo Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidiña ducami istomali ᴧmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, baiyoma poᴧlidiña ᴧgai sai ᴧᴧgiditai Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidiña ducami istomali ᴧmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascᴧdᴧ vui baacoi ᴧgai Suusi Cristo.
33 Dai Isaía ooja isduucai aagidi Diuusi:
Ootosdamu aanᴧ ᴧCristo ᴧjudidíu dai muidutai ᴧgai vui baacoimu ᴧCristo.
Dᴧmos sioorᴧ vaavoitudagi maiviaacamu istuisi siaa ᴧradagi.
Poduu ooja Isaía isduucai aagidi Diuusi.

10

1 Giñaaduñi sᴧᴧlicᴧdᴧ ipᴧlidi aanᴧ iscᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaquiagi ᴧjudidíu cascᴧdᴧ mamadai aanᴧ sai Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaidana.
2 Cᴧᴧ maatᴧ aanᴧ isᴧgai sᴧᴧlicᴧdᴧ siaa duutudai Diuusi dai gᴧnaajagᴧi isivuaadagi istumaasi Diuusi ipᴧlidi dᴧmos maimaatᴧ.

3 Λgai maimaatʌ caʌ isCristo muu curusiaba sai Diuusi oigʌldana soimaascamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai cascʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo. Baiyoma gʌnaajagʌi isʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ poʌliditai sai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.

4 Maiquiaa diviacai Cristo ʌjudidíu gʌnaajagʌitadai isʌʌgiadagi vʌʌsi Diuusi sʌʌlicamigadʌ ʌgai poʌlidiña isʌʌgiditai sʌʌlicamigadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai. Dʌmos Diuusi ootoi Cristo tami oidigi daama sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai sivi gʌaagai isvaavoitudagi Cristo maisiu sʌʌlicami.

5 Moseesacaru poduucai ooja sai isʌmaadutai istutiadagi isʌʌgiadagi vʌʌsi sʌʌlicami dai maisoimaasi ivuaadagi tomali ʌmo imidagai sai poduucai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.

6 Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo. Gʌntʌgitovurai isSuusi Cristo cadivia tʌvaagiaiñdʌrʌ,

7 daidʌ ismuu ʌgai dai ʌpan duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.

8 Dai aanʌ gaaagidi aipacoga sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami mosvaavoitudacai Suusi Cristo dai tomasioorʌ istutuidi isvaavoitudagi siuu duucu ipʌliadagi.

9 Sioorʌ pocaitiadagi sai Suusi Cristo ʌrtʌaanʌdamigadʌ daidʌ isvaavoitudadagi sai Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi.

10 Mosvaavoitudacai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, dai sioorʌ aagiadagi aa sai vaavoitudai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi.

11 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo maiviaacamu istuisi siaa ʌradagi. Cristo ivueeyi istumaasi aagai cascʌdʌ.

12 Diuusi ʌmadugan duucai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌjudidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Diuusi ʌmadugan duucai tʌaanʌi dai nuucada ʌjudidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai soigʌʌlidi vʌʌsicʌdʌ sioorʌ aagiadagi sai oigʌldana soimaascamigadʌ.

13 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vʌʌscatai sioorʌ vaavoitudagi dai daanʌdagi Diuusi, Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu”.

14 Dʌmos ismaacʌdʌ maiquia vaavoitudai Diuusi siaadʌrʌ aagidiña sai oigʌldana soimaascamigadʌ. Dai ismaacʌdʌ maiquia caʌ Diuusi ñiooquidʌ siaadʌrʌ vaavoitudana. Dai ismaitiipucagi sioorʌ aagiadagi Diuusi ñiooquidʌ, ¿ducatai caʌcana ʌgai?

15 Dai ismaitiipucagi sioorʌ ootosagi oodami saidʌ gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ poduucai tiipu sioorʌ gaaagiadagi. Dʌmos Diuusi gia caootoi gʌñiñiooquituldiadamiga. Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Baigʌnʌlidiña oodami siʌʌscadʌ tʌʌgiagi ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gaaagiadagi sai Diuusi iibʌstudacan tadatuda ʌlidi oodami iibʌadʌ”.

16 Dʌmos maisiu vʌʌscatai vaavoitu Diuusi ñiooquidʌ. Isaíacaru potʌtʌdai Diuusi: “GiñDiuusiga baitoma tomali ʌmaadutai maivaavoitu aidʌsi aagidi aatʌmʌ gʌñiñiooquituldiadamiga gʌñiooqui ʌoodami”, astʌtʌdai Isaíacaru.

17 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isvaavoitudagi Suusi Cristo asta siʌʌscadʌ caʌ isDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagiadagi isSuusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gavuvaidi.

18 Dʌmos ʌjudidíu gia caʌ Diuusi ñiooquidʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Tomasiaacoga gʌaagai Diuusi ñiooquidʌ.

19 Daidʌ ʌjudidíu sʌʌlicʌdʌ maatʌ Diuusi ñiooquidʌ pocaiti Moseesacaru:
Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu dai maimaatʌcatadai Diuusi ñiooquidʌ vai poduucai baacoiña ʌjudidíu.

20 Dai Isaía maiduaadicuitai ñioo dai aagai istumaasi aagidi Diuusi:
Tomasi maitatʌcacai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isducatai istutuidi isgiñmatiagi vʌʌscʌrʌ ootoi aanʌ giññiooquituldiadamiga sai aagidana isducatai istutuidi isgiñmatiagi tai ʌgai giñmaí.
Ascaiti Diuusi.

21 Dai aagai Isaía istumaasi aagidi Diuusi aagaitai ʌjudidíu:
Vʌʌscʌrʌ oigʌdai aanʌ giñmaamara dai daanʌi sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona sai camaisoimaasi ivuaada agai dai siaa giñduutudana.
Dʌmos ʌgai gajiaadʌrʌ giñviaa dai maitiñʌʌgi.
Ascaiti Diuusi.

11

———

1 Aanʌ maipocaiti sai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu. Siaadʌrʌ pocaitiña aanʌ. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrjudíu di. Dai aanʌ ʌrcajiudadʌ giñaaduñicaru Avraañi dai Benjamín.

2 Diuusi ʌʌqui abiaadʌrʌ ʌcovai vuvaitu ʌjudidíu cascʌdʌ maigajiaadʌrʌ vipieeyi.
TʌgitovuraI isducatai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ. Eliiasi gamamadai dai pocaiti:
3 “GiñDiuusiga ʌjudidíu aliʌ soimaasi ivueeyi. Ʌgai coi gʌñiñiooquituldiadamiga dai suuli
ʌaltar siaaco siaa gʌduutudaiña ʌgai dai mosʌca aanʌ vii dai giñmuaa ʌlidi ʌgai aanʌ ʌʌpʌ”,
ascaiti Eliiasi.
4 DʌmoS Diuusi potʌtʌdai: “Quiaa oidaga cuvaracami mil oodami ismaacʌdʌ giñsiaa
duutudai. Aanʌ nuucada ʌgai dai ʌgai maisiaa duutudai ʌmoono ismaacʌdʌ Baal tʌʌgidu”,
ascaiti Diuusi.
5 Dai sivi ʌʌpʌ oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ siaa duutudai Diuusi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi
ʌgai cascʌdʌ ʌcovai vuvaitu.
6 Ʌgai maitivueeyi tomali istumaasi cʌʌgaducami istucʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi Diuusi.
Baiyoma Diuusi ipʌli cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi.
7 GʌnaagidamU aanʌ istumaasi ʌpʌdui. Ʌjudidíu matia ʌliditadai isducatai cʌʌgacʌrʌ
vuvaquiagi dʌmos chiʌʌquiatai maí, mosʌca ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu. Dai
Diuusi dagito isʌgaa maimaatʌ caʌcana dai cascʌdʌ maimaí ʌgai.
8 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Diuusi dagito sai ʌgai maimaatʌ caʌcana istumaasi aagai
ñiñiooquituldiadamigadʌ cascʌdʌ maimaí ʌgai dai sivi maiquiaa maatʌ caʌ ʌgai”, ascaiti
Diuusi ñiooquidʌrʌ.
9-10 Pocaiti Davicaru ʌʌpʌ:
Ʌgai cueeyi cʌʌgaducami cuaadagai cascʌdʌ poʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi, dʌmos
maitʌrvaavoi.
Dai ʌgai maimaatʌ isDiuusi soimaa taatatulda agai. Ʌgai soimaasi ivueeyi cascʌdʌ.
Dai tomastuigaco soimaa taatacamu ʌgai.
Ascaiti Davicaru.

———

11 Dai vʌʌscʌrʌ Diuusi maigajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu, tomasi soimaa taatamai. DʌmoS
ʌjudidíu gia gajiaadʌrʌ viaa Suusi Cristo aidʌsi divia ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida agaitadai
dai cascʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida gʌaagai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami
dai muidutai vaavoitudai saidʌ ʌjudidíu nʌiditai gomaasi vaavoituda ʌlidiña ʌʌpʌ.
12 AidʌsI ʌjudidíu soimaasi ivuaadatadai dai gajiaadʌrʌ viaa Suusi Cristo poduucai aidʌ
abiaadʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vʌʌsi oidigʌrʌ oidacami dai
siʌʌscadʌ ʌpamu vaavoitudagi ʌjudidíu Diuusi sʌʌlicʌdʌ aliʌsi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu vʌʌsi
oodami oidigi daama oidacami.
13 Sivi gʌnaagidamU aanʌ ʌmo ñiooqui aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Cʌʌ maatʌ
aapimʌ isDiuusi giñootoi ansai aanʌ aagidana ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Suusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Istumaasi gʌnaagidi sʌʌlicʌdʌ gʌaagai mʌsmaatʌcagi.
14 Dai sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isgiñaaduñi judidíu vaavoitudagi Suusi Cristo dai poduucai
cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi nʌiditai isaapimʌ vaavoitudai.
15 Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu ismaacʌdʌ maivaavoitudai dai aidʌ abiaadʌrʌ
ootoi gʌñiñiooquituldiadamiga ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida cascʌdʌ ʌgai casi istutuidi
isʌrmaamaradʌcagi Diuusi. Dai siʌʌscadʌ ʌjudidíu ʌpamu vaavoitudagi Diuusi vai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ducami isduduaacamudai ʌgai.
16 Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌjudidíu aaduñdʌcardu cascʌdʌ vʌʌsi ʌjudidíu ʌrʌcovai vu-
vaidadʌ Diuusi ʌʌpʌ.
17 Diuusi cagajiaadʌrʌ viaa ʌʌmoco judidíu cajiudadʌ ismaacʌdʌ maivaavoitu dai ʌʌmoco
aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ cavaavoitudai casi ʌrDiuusi maamaradʌ vai
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi poduucai isduucai cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ʌjudidíu ismaacʌdʌ vaavoitudai.
18 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ ʌrjudidíu daidʌ
ʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌrjudíu ʌʌpʌ cascʌdʌ aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu maitʌaagai
issoiduucai nʌijadagi ʌjudidíu.
19 DʌmoS isaapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu pocaitiadagi sai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa
ʌjudidíu sai poduucai aapimʌ ʌrmaamaradʌcana Diuusi
20 gʌaagai istʌtʌgitodagi aapimʌ sai ʌjudidíu maivaavoitudai sai cascʌdʌ Diuusi gaji-
aadʌrʌ viaa ʌgai. DʌmoS aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ vaavoitudaitai. Cascʌdʌ aapimʌ
maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi. Baiyoma gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi vai ʌgai
maigajiaadʌrʌ gʌnviaagi aapimʌ.
21 Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌjudidíu daidʌ istutuidi isgajiaadʌrʌ gʌnviaagi aapimʌ ʌʌpʌ.
22 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga Diuusi dʌmos vʌʌscʌrʌ soimaa taatamituldi oodami. Diuusi soimaa
taatamituldi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai dʌmos Diuusi cʌʌ tuiga aapimʌ gʌnvui.
DʌmoS aapimʌ aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudadagi Diuusi vai poduucai ʌgai maigajiaadʌrʌ
gʌnviaagi.

23 Dai isaa judidíu vaavoitudagi Diuusi aidʌ gia ʌrmaamaradʌcamu Diuusi ʌʌpʌ. Diuusi
istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaidagi tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi.
24 Isaapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cʌʌga istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi tomasi
ʌʌquioma maitʌrmaamaradʌcatadai Diuusi, vaamioma cʌʌga istutuidi ʌjudidíu Diuusi ʌco
vuvaidadʌ siʌrmaamaradʌcagi Diuusi.

———

25 Giñaaduñi, aanʌ ipʌlidi ismaatʌca aapimʌ ʌmo istumaasi istumaasi maiquiaa maatʌ
tomali ʌmaadutai vai poduucai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada aapimʌ poʌliditai sai vaamioma
sastuduga aapimʌ siʌjudidíu. Ʌʌmoco ʌjudidíu saagida vupuiirutu dai momaascamu
ʌgai asta siʌʌscadʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu vʌʌsi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ismaacʌdʌ
cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai Diuusi.
26 Siʌʌscadʌ poduucai ʌʌpʌ duñiagi amaasi Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai vʌʌsi ʌjudidíu.
Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌʌpʌ:
Ʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami vuusia agai ʌjudidíu saagidaiñdʌrʌ.
Dai ʌgai ʌma duucai tʌtʌgitoitulda agai ʌjudidíu sai camaisoimaasi ivuaadana.
27 Dai oigʌldamu ʌgai vʌʌsi soimaascamigadʌ poduucai isduucai aagidi Diuusi ʌjudidíu.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
28 Muidutai ʌjudidíu maioojoidi iscaʌcagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai ʌgai
vui vʌʌtʌ Diuusi dai poduucai aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vu-
vaquiagi. Dʌmos vʌʌscʌrʌ Diuusi quiaa oigʌdai ʌjudidíu, Diuusi ʌco vuvaitu aaduñdʌcardu
cascʌdʌ.
29 Ʌʌquioma Diuusi ʌco vuvaitu ʌjudidíu sai ʌgai ʌrmaamaradʌcana. Dai aagai sai
cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai vʌʌsi ʌjudidíu tomastuigaco dai Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi
aagai.
30 Ʌʌquioma aapimʌ maiʌʌgidiña Diuusi dʌmos sivi ʌjudidíu maiʌʌgidi Diuusi dai podu-
ucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi vaavoitudaitai aapimʌ.
31 Dai Diuusi soigʌliadamu ʌjudidíucʌdʌ dai oigʌldamu soimaascamigadʌ ʌgai ʌʌpʌ
siʌʌscadʌ ʌgai ʌma duucai gʌntʌtʌgitoi.
32 Dai Diuusi ñiooquidʌ pocaiti isvʌʌsi oodami ʌrsoimaasi ivuaadami dai ʌʌgi oodami cʌʌ
maatʌ isʌrsoimaasi ivuaadami dai poduucai cʌʌ maatʌ oodami isaliʌsi tʌgito isDiuusi oigʌli
soimaascamigadʌ.
33 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga Diuusi. Aliʌsi saituduga ʌgai dai maatʌ vʌʌsiaʌcatai. Oodami
maimaatʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi Diuusi dai istumaasi tʌtʌgitoi.
34 “Tomali ʌmaadutai maitistutuidi ismaatiagi istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi. Tomali
ʌmaadutai maimaatʌtuli Diuusi tomali ʌmo istumaasi.
35 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isoidagi Diuusi ʌmo istumaasi sai poduucai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidiña”.
36 Diuusi idui vʌʌsiaʌcatai dai Diuusi guvucadʌcʌdʌ quiaa cʌʌca oidigi. Vʌʌsi oodami
aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vui tomastuigaco.

12

———

1 Giñaaduñi Diuusi casoigʌʌli aapimʌcʌdʌ dai oigʌli gʌnsoimaascamiga cascʌdʌ aanʌ
gʌndaanʌi mʌsai potʌtʌdaiña Diuusi mʌsaidʌ ivuaada ʌlidi istumaasi ʌgai ipʌlidi. Dai
cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca dai camaisoimaasi ivuaada. Cʌʌgadu ispoduucai tʌtʌgitodagi
aapimʌ dai poduucai ivuaadagi. Poduucai gʌaagai issiaa duutuada aapimʌ Diuusi.
2 Maitavʌr ʌpan duucai oidaca ʌsoimaasi ivuaadami baiyomavʌr ʌma duucai gʌntʌtʌgito
dai poduucai ʌma duucai oidacamu aapimʌ. Dai poduucai maatʌcamu aapimʌ istumaasi
Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ. Diuusi baigʌʌlidi ispoduucai ivuaada aapimʌ daidʌ
ʌrcʌʌgai aapimʌ gʌmvʌʌtarʌ poduucai vaamioma cʌʌga vaavoitudamu aapimʌ. Gomaasi
ʌrvaamioma cʌʌga ducami siʌ tomastumaasi istumaasi isivuaadagi aapimʌ.
3 Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi dai giñmaa sʌʌlicami ansai gamamaatʌtuldiña istumaasi
ʌgai ipʌlidi cascʌdʌ gʌnaagidi aanʌ sai maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi. Cʌʌgavʌr
gʌntʌtʌgitoda. Tʌtʌgitodavurai istumaasi ʌrvaavoi istumaasi istutuidi aapimʌ isivuaadagi
dai tʌtʌgitodavurai siʌʌsi vaavoitudai aapimʌ Diuusi.
4 Ʌmo oodami moo dai noonovʌ dai ʌʌcaso dai maisiu mosʌcaasi gomaasi. Gʌmoocʌdʌ
maitivueeyi istumaasi ivueeyi gʌnoonovicʌdʌ dai gʌnoonovicʌdʌ maitivueeyi istumaasi
ivueeyi gʌʌʌcasocʌdʌ.
5 Poduucai ʌʌpʌ aatʌmʌ vaavoitudadami tomas muidu vʌʌscʌrʌ aatʌmʌ ʌrʌmo adunumʌ
ducami vaavoitudaitai Suusi Cristo dai Suusi Cristo ʌrgʌrtʌaanʌdamiga.

6 Vʌʌscatai istutuidi isivuaadagi ʌmo istumaasi Diuusi gʌrmaacai guvucadagai isducatai
ʌgai ipʌlidi. Istumaasi istutiada aatʌmʌ isivuaadagi gʌaagai iscʌʌga ivuaadagi. IsDiuusi
maaquiagi guvucadagai ʌʌmadutai aapimʌ sai aagiña istumaasi ʌgai gʌnaagiadagi, gʌaagai
mʌsaagadagi poduucai isduucai gʌnmamaatʌtuli aatʌmʌ.
7 IsDiuusi maaquiagi guvucadagai aa sai soicʌiña oodami, gʌaagai iscʌʌga soicʌdagi.
Isʌmaadutai maatʌtai gamamaatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ, gʌaagai iscʌʌga gama-
maatʌtuldiadagi.
8 Sioorʌ maatʌ soicʌdagi aa sai vaamioma vaavoitudana ʌgai, gʌaagai ispovuaadagi.
Sioorʌ mui gamaacadagi tumiñsi Diuusi aa duiñdadʌ vʌʌtarʌ maitʌaagai isgʌducʌdʌ
ʌliadagi mui gamaacaitai. Sioorʌ gatʌaanʌdagi gʌaagai iscʌʌga gatʌaanʌdagi isduu-
catai baigʌliadagi Diuusi sioorʌ daiviadagi ʌcococoidadʌ daidʌ ʌsoituutuigami gʌaagai
isbaigʌnʌliadagi.

———

9 Sʌʌlicʌdʌ avʌr gʌnoigʌada aipacoga. Dai gajiaadʌrʌ avʌr viaa vʌʌsi istumaasi soimaas-
cami dai mosʌcaasi istumaasi cʌʌgaducami ivuaada.
10 Gʌnoigʌadavurai aapimʌ gʌnsiʌʌgʌmʌ duucai. Gʌaagai issiooma gʌgʌrducʌdʌ duucai
nʌijada aapimʌ aa isaapimʌ ʌʌgi.
11 Maitavʌr paparʌaca. Ivuaadavurai istumaasi Diuusi ipʌlidi baigʌnʌliaragacʌdʌ.
12 Baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ nʌnʌracatai mʌsiʌʌscadʌ iimi agai tʌvaagiamu dai ʌʌmadu
oidaca agai Diuusi. Maitavʌr vui ñioocada Diuusi mʌsiʌʌscadʌ soimaa taatamadagi.
Vʌʌscʌrʌ avʌr daanʌda Diuusi.
13 Oidadavurai aa vaavoitudadami soituutuigami mʌstumaasi viaacagi. Dai cʌʌgavʌr
miaadʌgiada iimʌdami ismaacʌdʌ gʌndaiviadagi.
14 Siʌʌscadʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi aa, daanʌdavurai aapimʌ Diuusi sai ʌgai
oigʌldiana soimascamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana. Dai maigalnaasi ñioocada aapimʌ
ʌgai vui.
15 Siʌʌscadʌ gʌnaaduñi baigʌnʌliadagi aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi, dai
siʌʌscadʌ gʌnaaduñi soigʌnʌliadagi aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai mʌssoigʌnʌliadagi.
16 Cʌʌgacʌrʌ avʌr gʌnnʌijada aipacoga. Maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada. Cʌʌgacʌrʌ avʌr
nʌijada soituutuigami. Maitavʌr povʌnʌliada aapimʌ mʌsialiʌ sastudaga.
17 Maitavʌr soimaasi ivuiidiada sioorʌ soimaasi gʌnvuiidiada aapimʌ. Mosgoʌʌgi istu-
maasi cʌʌgaducami avʌr ivuaada aapimʌ vʌʌscatai vuitapi.
18 Maitavʌr vuidʌrʌ vʌʌtʌca aa oodami tomasi ʌgai gʌnvuidʌrʌ vʌʌtʌ.
19 Giñaaduñi isʌmaadutai soimaasi gʌnduiñdagi aapimʌ maitʌaagai issoimaasi taatatul-
diagi. Diuusi soimaasi taatatuldiamu. Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Aanʌ ʌgai dai soimaasi
taatamituldi soimaasi ivuaadami”, ascaiti Diuusi.
20 Dai pocaiti ʌʌpʌ: “Isgʌnsasaayu biuugicoñicagi, bibiadavurai aapimʌ, dai istono-
coñicagi, oidavurai suudagi. Ispoduucai ivuaada aapimʌ siaa ʌratudamu aapimʌ”, ascaiti
Diuusi ñiooquidʌrʌ.
21 Maitavʌr vuidʌrʌ vʌʌtʌca aa oodami baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ dai poduucai
ʌDiaavora camaitistuidimu issoimaasi gʌnduiñtuldiagi.

13

1 Vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai isʌʌgiadagi ʌtʌtʌaanʌdami. Diuusi darai vʌʌsi tʌtʌaanʌdami,
tomali ʌmaadutai maiviaa sʌʌlicami ʌʌgi, Diuusi ʌgai dai maacai.
2 Poduucai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi ʌtʌtʌaanʌdami ʌgai vuidʌrʌ vʌʌtʌ istumaasi gatʌaanʌi
Diuusi, dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu.
3 Tʌtʌaanʌdami maiʌʌbʌcatai sioorʌ maisoimaasi ivueeyi mosʌcaasi ismaacʌdʌ soimaasi
ivueeyi. Sioorʌ maiʌʌbiada ʌliadagi ʌtʌtʌaanʌdami maitʌaagai issoimaasi ivuaadagi, sidʌ
ʌtʌtʌaanʌdami cʌʌga ñioocadamu gʌvui.
4 Ʌgai ʌrpipiooñigadʌ Diuusi daidʌ ivueeyi istumaasi cʌʌgaducami aapimʌ gʌmvʌʌtarʌ.
Dʌmos sioorʌ soimaasi ivuaadagi gʌaagai isʌʌbiada ʌtʌtʌaanʌdami. Ʌgai viaa sʌʌlicami
issoimaasi taatatuldiagi ʌsoimaasi ivuaadami.
5 Cascʌdʌ gʌaagai isʌʌgiadagi ʌtʌtʌaanʌdami maisiu mosmaisoimaasi taatamada ʌliditai
gomaasi gʌaagai isipʌliadagi isivuaadagi cascʌdʌ.
6 Ʌtumiñsi vuudami ʌrpipiooñigadʌ ʌtʌtʌaanʌdami cascʌdʌ maacai aapimʌ tumiñsi, vʌʌsi
uumigi istuigaco gataanʌi ʌgai.
7 Anamʌquidavurai istumaasi vuaatuldi. Siaavʌr duutuada ʌtʌtʌaanʌdami ʌʌpʌ.
8 Maitʌaagai isapiagʌvuaatuliadagi. Gʌnoigʌadavurai aipacoga. Sioorʌ oigʌada aa ʌgai
ivueeyi istumaasi gatʌaanʌi Diuusi.

9 Diuusi aagidi gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru dai potʌtʌdai: “Maitavʌr googosi gʌnducamica, dai maitavʌr gacoodada, dai maitavʌr ʌʌsivuaca, maitavʌr yaatagʌda tomali ʌmaadutai, maitavʌr viaaca ʌliada gavustuidaga”. Sioorʌ aliʌsi oigʌada aa oodami dai sʌʌlicʌdʌ ipʌliadagi sai Diuusi soicʌiña isoigʌada aa oodami ʌpan duucai ʌʌgi ʌgai gʌoigʌada, poduucai ʌgai gia ʌʌgidi vʌʌsi istumaasi gatʌaanʌi Diuusi.
10 Sioorʌ oigʌadagi aa oodami ʌgai maisoimaasi ivueeyi baiyoma ivueeyi vʌʌsi istumaasi Diuusi gatʌaanʌi.
11 Dai vʌʌsi gomaasi ivuaada aapimʌ tʌtʌgitoitai isotoma dʌgavuscʌi gotasai dai sivi cavaamioma miaadimi istuigaco iimia ragai aatʌmʌ tʌvaagiamu cascʌdʌ gʌaagai isvaamioma cʌʌga ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ.
12 Cayoga ugidagai siʌʌsi oidaca ragai aatʌmʌ tami oidigi daama siaaco aliʌsi soimaasi ivueeyi oodami. Dai miaadimi istuigaco oidaca ragai aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu siaaco tomali ʌmaadutai maisoimaasi ivueeyi. Cascʌdʌ gʌaagai isgajiaadʌrʌ viaagi vʌʌsi soimaascami. Daidʌ ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami.
13 Maitavʌr navacorʌda, dai maitavʌr googosi gʌnduucamica dai maitavʌr oomaliaca, maitavʌr ʌʌgacoitʌraca, baiyoma cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ duucami iscaʌʌmadu oidacamudai Diuusi.
14 Ʌpan duucai avʌr oidaca aapimʌ Suusi Cristo maitavʌr ivuaada ʌliada istumaasi soimaascami tomali maitʌtʌgitoda gomaasi.

14

———

1 Isʌmo vaavoitudadami maicʌʌ maatʌ caʌcagi vʌʌsi istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ ʌʌmadu aa ojootosadʌ Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ cʌʌgavʌr miaadʌgiada. Dʌmos maitavʌr gʌnvupui ñioocada aagaitai ismaicʌʌga maatʌ caʌ ʌgai ʌʌmo istumaasi.
2 Ʌʌmoco vaavoitudai saidʌ istutuidi iscuaadagi tomastuma cuaadagai vai aa ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ istumaasi gamamaatʌtuldi aatʌmʌ maicueeyi baabaidi.
3 Ismaacʌdʌ cueeyi baabaidi maitʌaagai issoiduucai nʌijadagi ʌgai ismaacʌdʌ maicueeyi. Dai ismaacʌdʌ maicueeyi baabaidi maitʌaagai ispotʌtʌadagi ʌgai ismaacʌ cueeyi sai maicʌʌga ivueeyi, Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai cascʌdʌ.
4 Tomali ʌmaadutai maiviaa sʌʌlicami ispotʌtʌadagi gapipiooñiga sai maicʌʌga ivueeyi. Ʌʌgi aamudʌ viaa sʌʌlicami isaagiadagi iscʌʌga ivueeyi ismaicʌʌga ʌʌpʌ. Vʌʌsi ʌvaavoitudadami ʌrDiuusi pipiooñigadʌ dai Diuusi istutuidi iscʌʌga iduiñtuldiagi.
5 Ʌʌmoco vaamioma siaa duutudai ʌmo tasai siaa tasai dai aa poʌlidi sai vʌʌs tasai ʌrʌgai vaa. Vʌʌscatai gʌaagai iscʌʌga maatʌcagi istumaasi ipʌlidi isivuaadagi sai gʌaagai isivuaadagi.
6 Sioorʌ siaa duutudai ʌmo tasai ʌgai povueeyi siaa duutuada ʌliditai Diuusi. Dai sioorʌ maisiaa duutudai tomali ʌmo tasai ʌgai povueeyi siaa duutudai ʌliditai Diuusi. Dai sioorʌ cueeyi baabaidi ʌgai povueeyi siaa duutuada ʌliditai Diuusi dai baigʌlidi ʌgai Diuusi vui. Dai sioorʌ maicueeyi baabaidi ʌgai povueeyi siaa duutuada ʌliditai Diuusi dai baigʌlidi ʌgai Diuusi vui.
7 Ʌvaavoitudadami maitivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ipʌlidi tomali maimaatʌ siʌʌscadʌ tomali isduucatai coi agai.
8 Vʌʌsi vaavoitudadami ʌrpipiooñigadʌ Suusi Cristo quiaa oidacatai tami oidi daama dai coocai ʌʌpʌ.
9 Suusi Cristo muu tai Diuusi duaacali saidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌcana vaavoitudadami ismaacʌdʌ quiaa oidaga dai ismaacʌdʌ cacoi.
10 Dʌmos aapimʌ maitʌrtʌtʌaanʌdami cascʌdʌ maitʌaagai ispotʌtʌdagi aa ismaicʌʌga ivueeyi, tomali maitʌaagai issoiduucai nʌijadagi. Vʌʌscatai viaa aatʌmʌ isvuidʌrʌ quiquivagi Suusi Cristo siʌgai aagamu istumaasi cʌʌga ivuaadana aatʌmʌ dai istumaasi maicʌʌga ivuaadana aatʌmʌ.
11 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti:
Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌmo imidagai vʌʌscatai maatʌmu iñsaanʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi daidi giñsiaa duutuadamu.
Dai vʌʌscatai cʌʌga ñioocadamu aanʌ gimvʌʌtarʌ.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
12 Poduucai vʌʌscatai aatʌmʌ aagidamu Diuusi istumaasi ivuaadana.

———

13 Amaasi camaitʌrñiooquiadamu aatʌmʌ aipacoga baiyoma maitʌaagai isivuaadagi aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌ soimaasi duiñtuldiagi aa.

14 Cʌʌ maatʌ aanʌ istomali ʌmo cuaadagai maidaidarsi vaavoitudacai Suusi Cristo.
Dʌmos sioorʌ poʌliadagi sai daidarsi ʌmo cuaadagai ʌgai gia maitʌaagai iscuaadagi.
15 Isʌmaadutai cuaadagi ʌmo istumaasi vuitapi ʌgai ismaacʌdʌ poʌlidi sai daidarsi dai
vʌʌscʌrʌ uugiagi ʌʌpʌ, ismaacʌdʌ ʌpʌga uugiagi ducami ismaioigʌadagi ʌgaa. Maitʌaagai
mʌssoimaasi iduiñtuldiadagi aa mosugia ʌliditai ʌmo istumaasi. Suusi Cristo muu ʌgai
vʌʌtarʌ vʌʌsi.
16 Maitavʌr dagitu aa ispocaitiadagi mʌsai maicʌʌga ivueeyi tomasi aapimʌ gimvʌʌtarʌ
maitʌrsoimaascami.
17 Diuusi ʌrʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsi vaavoitudadami. Diuusi maisi vuaamʌ ʌlidi istumaasi
cuaadagi oodami tomali istumaasi yʌʌdagi vaamioma ipʌlidi ʌgai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi
oodami, dai maitʌncoocoadagi dai sai baigʌnʌlidiña. Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi sai poduucai
ivuaadana.
18 Ismaacʌdʌ poduucai oidaga ʌʌgiditai Suusi Cristo, ʌgai ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌli
vaidʌ ʌoodami cʌʌga ñioocada ʌgai vʌʌtarʌ.
19 Cascʌdʌ gʌraajagʌi aatʌmʌ isivuaadagi ʌʌgi istumaasi gʌrsoicʌi ismaitʌrcoocoadagi dai
vaamioma cʌʌga maatʌcagi dai ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ.
20 Sʌʌlicʌdʌ maitʌaagai iscuaadagi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldi aapimʌ aa
vaavoitudadami vai ʌgai vaamioma maicʌʌga maatʌ caʌcagi dai vaamioma maicʌʌga
ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ. Vaavuava sai tomali ʌmo cuaadagai maidaidarsi. Dʌmos
vʌʌscʌrʌ maicʌʌgadu isʌmaadutai cueeyi baabaidi ispoduucai soimaasi iduiñtuldiadagi aa.
21 Aliʌsi ʌrcʌʌgai ismaicuaadagi baabaidi, tomali maitayʌʌdagi, tomali maitivuaadagi
tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌ soimaasi iduiñtuldiagi aa vai ʌgai vaamioma maicʌʌga maatʌ
caʌcagi dai vaamioma maicʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ.
22 Ismaacʌdʌ vaavoitudai sai maidaidarsi tomali ʌmo cuaadagai maitʌaagai isaagiadagi
oodami mosʌcaasi Diuusi. Aliʌsi baigʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ ivuaadatai istumaasi ʌlidi ʌgai
isʌrcʌʌgaducami maivuaamʌ ʌlidi tomasi aa ʌlidi ismaitʌrcʌʌgaducami.
23 Dʌmos sioorʌ cuaadagi baabaidi maicʌʌga vaavoitudaitai ismaidaidarsi baabaidi
soimaasi ivueeyi. Vʌʌsi istumaasi ivuaadagi gʌaagai isivuaadagi isduucatai vaavoitu-
dadagi. Ismaacʌdʌ maipovueeyi ʌgai soimaasi ivueeyi.

15

———

1 Aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai sai maidaidarsi tomali ʌmo cuaadagai aliʌsi gʌaagai
ismaivui ñioocada ʌgaa ismaacʌ vaavoitudai sai daidarsi ʌʌmo cuaadagai, dai maisiu
ivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi aatʌmʌ maitʌtʌgitoitai istumaasi vaavoitudai ʌgaa.
2 Vʌʌscatai aatʌmʌ aliʌsi gʌaagai isivuaadagi istumaasi oojoidi gʌraaduñi vaavoitu-
dadami vai poduucai soicʌida aatʌmʌ ʌgaa sai vaamioma cʌʌga maatʌ caʌcana Diuusi
ñiooquidʌ dai vaamioma cʌʌga oidacagi.
3 Poduucai idui ʌCristo. Ʌgai maitidui mosʌcaasi istumaasi oojoidi cascʌdʌ Diuusi
ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Vʌʌscatai ismaacʌ gʌcʌʌdai aapi giñcʌʌdai aanʌ ʌʌpʌ”, astʌtʌdai
ʌCristo Diuusi.
4 Vʌʌsi istumaasi gʌooja ʌʌquioma Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌraatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, tʌsai poduu-
cai maatʌna istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaada aatʌmʌ. Siʌʌscadʌ nʌʌniada aatʌmʌ oojai
istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ maamatʌrʌi aatʌmʌ isducatai nuucada Diuusi ʌoodami
ʌʌquidʌ dai isducatai soimaa taatamaiña ʌgai dai maiñioocaiña Diuusi vui. Gomaasi
gʌrsoicʌi isapiavaavoitudada isDiuusi gʌrsoicʌi.
5 Diuusi ʌrʌgai dai gʌrsoicʌi sai maiñioocaiña ʌgai vui tomasi soimaasi taatamai daidʌ
gʌrsoicʌi isapiavaavoitudadagi isʌgai gʌrnuucada. Dai aanʌ ipʌlidi isʌgai gʌnsoicʌda mai
maitʌncoocoada aapimʌ aipacoga baiyoma siaa gʌnduutuada aapimʌ aipacoga. Suusi
Cristo ipʌlidi ispovuaada aapimʌ cascʌdʌ.
6 Vai poduucai aapimʌ ʌmo tʌgitoidagai viaacagi dai cʌʌga ñioocada Diuusi vui. Diuusi
ʌroogadʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

———

7 Cʌʌgacʌrʌ avʌr gʌnnʌijada aapimʌ aipacoga poduucai isduucai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
gʌrnʌidi aatʌmʌ vai poduucai cʌʌga ñioocadagi aa Diuusi vui.
8 ʌCristo divia dai ʌjudidíu saagida oidaga cʌʌgacʌrʌ vuvaida ʌliditai ʌjudidíu. Podu-
ucai ʌpʌdui istumaasi aagidi Diuusi ʌjudidíu ʌʌqui aaduñdʌcardu sai ʌmo imidagai divi
agaitadai ʌmo cʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai poduucai maatʌtuldi Diuusi ʌgai sai istumaasi
aagai Diuusi sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi.
9 Daidʌ ʌCristo divia vaidʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cʌʌga ñioocaiña Diuusi vui.
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌgai cascʌdʌ. Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:

Cascʌdʌ cʌʌga ñioocadamu aanʌ aapi gʌvʌʌtarʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida.
Dai ganʌʌdamu aanʌ siaa gʌduutudaitai.
Potʌtʌdai Davicaru Diuusi.
10 Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Baigavʌr ʌnʌliada aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌpan duucai aa ismaacʌdʌ ʌrDiuusi maamaradʌ.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
11 Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Cʌʌgavʌr ñioocada Diuusi vui vʌʌscatai aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
Dai vʌʌsi oodami gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi Diuusi vui.
Dai gʌaagai ispocaitiadagi sai Diuusi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
12 Dai pocaiti Isaía ʌʌpʌ aagaitai ʌCristo:
Dai ʌmoco ʌcajiudadʌaiñdʌrʌ Isaía divimu dai tʌaanʌdamu ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu.
Daidi ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vaavoitudamu isʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaidamu.
Ascaiti Isaía.
13 Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi isvaavoitudadagi istumaasi ʌrvaavoi. Dai aanʌ ipʌlidi isʌgai baigʌnʌliatuda dai gʌnibʌstudacan tadacatuda vaavoitudacai aapimʌ Diuusi vai Diuusi Ibʌadʌ guvucadʌcʌdʌ aapimʌ sʌʌlicʌdʌ vaavoitudada isDiuusi gʌnnucada.
14 Giñaaduni cʌʌ maatʌ aanʌ isaapimʌ cʌʌ tuutuiga dai sastuduga dai cʌʌga istutuidi isgʌnmamaatʌtuldiadagi aipacoga istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi.
15-16 Dʌmos idi oojai maiduadicuitai gʌnoojidi aanʌ dai ʌpamu gʌnaagidi aanʌ naana maasi. Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo cascʌdʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ giññʌidi dai giñootoi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu saagida ansai aagidana sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida ʌlidi. Ʌpapaali judidíu vuaapai naana maasi dai dadasdi Diuusi dai aanʌ ipʌlidi isDiuusi nʌijadagi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌpan duucai istumaasi dadasdi aanʌ Diuusi. Diuusi Ibʌadʌ ʌco vuvaitu ʌgai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai.
17 Suusi Cristo giñsoicʌi idi aa duiñdaga ismaacʌdʌ ivueeyi aanʌ Diuusi vʌʌtarʌ cascʌdʌ istutuidi aanʌ ispocaitiadagi sai cʌʌgadu.
18 Dai maisiaa ʌrai aanʌ isgaaagiadagi vʌʌsi istumaasi giñsoicʌi Suusi Cristo isivuaada aanʌ. Vʌʌsi istumaasi gaaagidi aanʌ ʌgai giñaagidi dai ʌgai giñmaa guvucadagai ansaidʌ ivuaadana naana maasi istumaasi sai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgidiña Diuusi.
19 Siʌʌscadʌ ʌoodami nʌijadagi vʌʌsi istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌ ivueeyi aanʌ cʌʌga maatʌ ʌgai isDiuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ ivueeyi aanʌ gomaasi. Poduucai caaagidi aanʌ ʌoodami Jerusaleenaiñdʌrʌ abiaadʌrʌ asta Iliricooʌrʌ isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
20 Aanʌ giñaajagʌi isgaaagiadagi gomaasi siaaco maiquiaa caʌ oodami isoidaga Suusi Cristo. Maitaaagiada iñʌlidi aanʌ siaaco casi gaaagidi aa.
21 Vai poduucai ʌpʌduuna istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco pocaiti Isaía:
Maatʌmu ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maiquiaa caʌ isoidaga ʌCristo.
Dai maatʌ caʌcamu isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
Ascaiti Isaía.

———

22 Ʌʌqui abiaadʌrʌ gʌnnʌida iñʌlidiña aanʌ dʌmos maitistutuidiña. Viaacatadai aanʌ isaagiadagi ismaacʌdʌ maiquiaa maatʌcatadai isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
23 Dʌmos sivi caaagidi aanʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ maimaatʌcatadai siaaco gaaata vuaadana aanʌ cascʌdʌ casistutuidi aanʌ ismʌʌca gʌnnʌidagi.
24 Modaivana iñʌlidi aanʌ siʌʌscadʌ imiagi Espaañiamu. Dai siʌʌscadʌ gʌndivida aanʌ baigiñʌliadamu aanʌ gʌntʌʌgacai. Aanʌ ipʌlidi isgiñsoiña aapimʌ istucʌdʌ imi aanʌ baitʌquioma.
25 Dʌmos quiaa imia iñagai Jerusaleenamu dai vuidaquia iñagai tumiñsi ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ oidacami.
26 Ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidacami dai Acaayʌrʌ oidacami baigʌnʌlidi ʌmpaidacai tumiñsi dai ootosda agai ʌvaavoitudadami soituutuigami Jerusaleenʌrʌ oidacami.
27 Ʌgai soi ʌMasedooniʌrʌ oidacami dai ʌAcaayʌrʌ oidacami sai maatʌna isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ ʌMasedooniʌrʌ oidacami dai ʌAcaayʌrʌ oidacami gʌaagaitadai issoiñiagi tumiñsicʌdʌ dai vʌʌscʌrʌ baigʌnʌlidi caʌmpaidacai.
28 Cascʌdʌ siʌʌscadʌ vuidaquia aanʌ gotumiñsi ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ oidacami casistutuidi aanʌ isimiagi Espaañiamu dai modaivunucai gʌndividagi.

29 Siʌʌscadʌ ai aanʌ mʌsiaaco daraaja aapimʌ cʌʌ maatʌ aanʌ isSuusi Cristo giñbaiʌliatuda agai. Aanʌ gʌnmamaatʌtulda iñagai vaamioma Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.
30 Aapimʌ siaa duutudai Suusi Cristo daidʌ Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi isgʌroigʌada aatʌmʌ cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai mamadaiña aanʌ imvʌʌtarʌ.
31 Vai Diuusi maidagitona Judeeʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ maivaavoitudai issoimaasi giñtaatatuldiagi. Dai daanʌdavurai Diuusi ʌʌpʌ vaidʌ ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ oidacami baigʌrʌliaracʌdʌ vuuna ʌtumiñsi ismaacʌdʌ vuidiaquia iñagai aanʌ.
32 Vai poduucai isDiuusi ipʌlidagi baigiñʌliatugada aanʌ siʌʌscadʌ gʌndividagi dai giñibʌstagi gʌdividacai.
33 Diuusi gʌriibʌstudacan tadatudai dai aanʌ ipʌlidi isʌgai gʌnʌʌmadu daacagi.

16

———

1 Gaamucu imi agai Peve. Goovʌ ʌrgʌraduñi vaavoitudadami. Dai goovai soicʌi ʌooqui vaavoitudadami coococoidadʌ dai soituutuigami Sencreeʌrʌ oidacami.
2 Aanʌ ipʌlidi isaapimʌ cʌʌga miaadʌgiadagi siʌʌscadʌ ajia goovai, poduucai isduucai gʌaagai mʌsmiaadʌgiadagi vʌʌsi ʌvaavoitudadami. Dai maacadavurai istumaasi tʌgitoca goovai. Goovai soicʌiña muidutai dai aanʌ ʌʌpʌ giñsoicʌiña goovai cascʌdʌ.
3 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Prisila ʌʌmadu Aquila. Goovai ʌrgiñaaduñi ismaacʌ giñsoiñacai gaaagidi isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
4 Goovai baitoma gʌncooditu dai cʌʌgacʌrʌ gimvusaitu aidʌmʌsi giñmuaa aagaitadai cascʌdʌ aliʌsi baigiñʌlidi aanʌ goovaicʌdʌ. Dai maisiu mosʌcaasi aanʌ baigiñʌlidi vʌʌscatai vaavoitudadami ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu baigʌnʌlidi ʌʌpʌ.
5 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda ʌʌpʌ vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Prisila ʌʌmadu Aquila quiidʌrʌ. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Epeneto goovai ʌrʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo Acaayʌrʌ.
6 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda María. Goovai aliʌsi aata vueeyi aapimʌ gʌnsaagida.
7 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda giñaaduñi Andrónico ʌʌmadu Juniiasi. Goovai giñʌʌmadu maisapicatadai. Daidʌ ʌojootosicami cʌʌga maatʌ goovai, dai aliʌ siaa duutudai. Dai goovai ʌpʌga vaavoitu Suusi Cristo iñsaanʌ.
8 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Ampliiasi ʌgai ʌrʌmai vaavoitudadami dai aliʌ oigʌdai aanʌ.
9 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Urvano goovai gʌrʌʌmadu aata vuaadana Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Dai Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Estaaquisi. Goovai aliʌ oigʌdai aanʌ.
10 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Apeelesi. Goovai aliʌ soimaa taatamai dai apiavaavoitudai Suusi Cristo. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Aristóbulo aaduiñdʌ.
11 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda giñaduñi Erodiono ʌʌmadu Narsiso aaduiñdʌ ʌgai vaavoitudai Suusi Cristo.
12 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Tripena ʌʌmadu Triposa. Goovai aata vueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda gʌraduñi Pérsida. Goovai aliʌ oigʌdai aanʌ dai aliʌsi aata vueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ.
13 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Rupo. Goovai gia cʌʌga vaavoitudai dai cʌʌgacʌrʌ oidaga. Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Rupo dʌʌdʌ. Goovai ʌrgiñdaada ducami.
14 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Asíncrito ʌʌmadu Flegonte ʌʌmadu Ermasi ʌʌmadu Patroovasi ʌʌmadu Ermesi ʌʌmadu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraaja.
15 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda Filólogo ʌʌmadu Julia ʌʌmadu Nereo ʌʌmadu suculidʌ ʌʌmadu Oliimpasi ʌʌmadu vʌʌscatai ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ ʌʌmadu daraaja.
16 Cocomitucudavurai dai viaatuldiada gʌnaaduñi vaavoitudadami. Vʌʌsi aipacoga siaaco aimʌrai aanʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi.
17 Gʌnnuucadacavurai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ daivui dai gamamaatʌtuldiña istumaasi maitʌrvaavoi dai poduucai cocotuldi ʌvaavoitudadami dai soimaasi iduiñtuldi. Maitavʌr urapʌcʌda ʌgai.
18 Ʌgai maitivueeyi istumaasi ipʌlidi Suusi Cristo. Ʌgai baiyoma ivueeyi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi. Ʌgai vuaamunaiña oodami ismaacʌdʌ poʌlidi ismaitiipu yaatavogami dai poduucai vupuiirumadaiña.
19 Vʌʌscatai cʌʌ maatʌ isduucatai ʌʌgidiña aapimʌ istumaasi gʌnmaatʌtuldi aanʌ cascʌdʌ baigiñʌlidi aanʌ. Dai aanʌ ipʌlidi issastuduaca aapimʌ daidʌ ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami dai maisiu istumaasi maicʌʌgaducami.
20 Diuusi gʌrsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi maitʌrcocodaitai aipacoga dai ʌgai ootoma aadaimu ʌDiaavora vai camaisoimaasi gʌrtaatamituldiña. Aanʌ ipʌlidi isSuusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi.

21 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Timoteo. Goovai giñsoiñacai ivueeyi iñaa duiñdaga. Dai
Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ Jasoñi ʌʌmadu Sosípater. Goovai ʌrgiñaaduñi.
22 Aanʌ Tersio ivuiididi idi oojai Paavora dai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ. Aanʌ
vaavoitudai Suusi Cristo ʌʌpʌ.
23 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Gaayo. Goovai quiidʌrʌ giñuuliñaca aanʌ. Dai taañiupidiña
goovai gʌquii ʌvaavoitudadami sai ami gʌnʌmpaidiña. Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Erasto
ʌʌpʌ. Goovai ʌrtumiñsi vuudami tanai. Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi Cuarto ʌʌpʌ.
24 Aanʌ ipʌlidi isSuusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi aapimʌ vʌʌscatai.

———

25 Diuusi istutuidi isgʌnsoiñagi mai vaamioma cʌʌga vaavoituda aapimʌ istumaasi
gʌnmaatʌtuldi aanʌ. Aanʌ gʌnmaatʌtuldi isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai naana
maasi istumaasi Suusi Cristo ipʌlidi ismaatʌca aapimʌ. Gomaasi maitʌmaatʌcatadai
ʌʌquioma
26 dʌmos sivi Diuusi gʌrmaatʌtuldi vʌʌsi gomaasi vai aatʌmʌ istutuidi isgʌnmaatʌtulda
aapimʌ. Tomasi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌquioma ooja isdivia agaitadai ʌCristo
dʌmos ʌoodami maicʌʌga maatʌ caʌcatadai. Dai sivi cadivia Suusi Cristo dai gʌrmaatʌtuldi
aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌrojootosadʌ vʌʌsi gomaasi. Dai aatʌmʌ gʌnmaatʌtuldi istuiya ʌlidi
ismaacʌdʌ ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Diuusi poduucai gatʌjai vai poduucai
ʌoodami vʌʌsi oidigi daama oidacami vaavoitudana isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami
dai ʌʌgidiña. Diuusi tomastuigaco oidagai.
27 Aanʌ ipʌlidi isaapimʌ dai vʌʌsi oodami siaa duutuadagi Diuusi dai cʌʌga ñioocadagi
giñʌpan duucai. Diuusi ʌgai dai maatʌ vʌʌsiaʌcatai. Poduucai ivueeyi aatʌmʌ vaavoitu-
daitai isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Coriintoʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora dai Suusi Cristo ʌcovai giñvuusaitu ansaidʌ ʌrootosadʌcana poduucai ipʌli Diuusi cascʌdʌ. Aanʌ ʌʌmadu gʌraduñi Sóstenes
2 Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi aatʌmʌ aapimʌ vaavoitudadami mʌsmaacʌdʌ gʌnʌmpaidiña Coriintoʌrʌ dai siaa duutudaiña Diuusi. Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo. Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ mʌsai gajiaadʌrʌ vipiaadana vʌʌsi soimaascami dai maisiu mosʌca aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ vʌʌsi oidigʌrʌ siaa duutudai Suusi Cristo ʌʌpʌ. Suusi Cristo ʌrtʌaanʌdamigadʌ ʌgai dai aatʌmʌ ʌʌpʌ.
3 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga apiacʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai apiagʌniibʌstudacan tadacagi.

———

4 Vʌʌscʌrʌ baigiñʌlidiña aanʌ Diuusicʌdʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo.
5 Sʌʌlicʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ vai poduucai aapimʌ cʌʌ maatʌ caʌ ñiooquidʌ dai cʌʌga aagidi aapimʌ aa istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ.
6 Poduucai isduucai gʌnaagidi aanʌ sai Suusi Cristo istutuidi iscʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidagi dai gʌnsoiñagi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana, tai poduucai idui.
7 Dai poduucai aapimʌ maiviʌʌga tomali ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi maacai vaavoitudadami. Vʌʌsi gomaasi Diuusi gʌnmaacai nʌnʌracatai aapimʌ isdiviagi gʌrtʌaanadamiga Suusi Cristo.
8 Dai Suusi Cristo gʌnsoiñamu isapiavaavoitudada aapimʌ dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi asta mʌsiʌʌscadʌ coiyagi vai poduucai tomali ʌmaadutai maigʌʌpiʌrʌ gʌnvuupadagi siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.
9 Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai. Dai ʌgai gʌraagidi isapiamamadaiña aatʌmʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo vuitapi ʌgai gʌroigʌdai cascʌdʌ.

———

10 Giñaaduñi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo giñmaa sʌʌlicami ansai gʌnaagidana mʌsai ʌmo tʌgitoidagai viaacana dai maitʌnvupui vʌʌtʌcana. Baiyoma avʌr cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijada aipacoga.
11 Cloe aaduñdʌ giñaagidi mʌsai aapimʌ gʌncocodaiña cascʌdʌ poduucai gʌnaagidi aanʌ.
12 Ʌgai giñaagidi mʌsai aapimʌ gʌnvupui vʌʌtʌcana pocaititai: “Aatʌmʌ ʌrPaavora mamaatʌrdamigadʌ”. Dai sai aa pocaitiña: “Aatʌmʌ ʌrApoolosi mamaatʌrdamigadʌ”. Dai sai aa pocaitiña: “Aatʌmʌ ʌrSeefasi mamaatʌrdamigadʌ”. Dai sai aa pocaitiña: “Aatʌmʌ ʌrCristo mamaatʌrdamigadʌ, dai aapimʌ gia cho”.
13 Ʌʌmoco viaaca ʌlidi ʌmo tʌaanʌdami dai aa viaaca ʌlidi ʌmai tʌaanʌdami poduucai gia maitʌrcʌʌgai. Mosʌca Suusi Cristo tʌaanʌi vʌʌsi vaavoitudadami. Aanʌ maimuu curusiaba mʌsai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna aapimʌ. Aanʌ maitʌnvapacoi mʌsaidʌ ʌrgiñmamaatʌrdamicana.
14 Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusi vui ismaitʌnvapacoi aanʌ tomali ʌmaadutai aapimʌ mosʌca Crispo dai Gaayo vapacoi aanʌ.
15 Cascʌdʌ tomali ʌmaadutai aapimʌ maitistutuidi ispotʌiyagi sai aanʌ gʌnvapacoi mʌsaidʌ ʌrgiñmamaatʌrdamicana.
16 Utudami tʌgito aanʌ isEstéfana aaduñdʌ vapacoi aanʌ ʌʌpʌ, dʌmos maitʌgito aanʌ isvapaconai aa.
17 Suusi Cristo maitiñootoi ansai gavapaconana. Ʌgai giñootoi ansai gaaagidana isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai aanʌ maiñioocai ʌmo saitudugami duucai. Siʌʌscadʌ gʌaagadagi sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami, ʌoodami cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi Diuusi guvucadagacʌdʌ dai maisiu cʌʌ maatʌ ñioocaitai ʌgai ismaacʌdʌ aagidi Diuusi ñiooquidʌ.

———

18 Siʌʌscadʌ gaaagiada aatʌmʌ isSuusi Cristo muu curusiaba dai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi, ʌgai ismaacʌdʌ iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu mosvuiirugami duucai caʌcana gomaasi, dʌmos aatʌmʌ ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi vaavoitudai isgomaasi ʌrDiuusi guvucadadʌ.
19 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌ:
Aanʌ maatʌtuldamu oodami sai istumaasi aagai mamaatʌcami maitʌrsoiñi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai vʌʌtarʌ.

Tomali istumaasi ivueeyi ʌsastuduacʌdʌ maitʌrsoiñi ʌʌpʌ.
Ascaiti Diuusi.
20 Tomali mamaatʌcami, tomali mamaatʌtuldiadami tomali ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌ maatʌ
ñioocai maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi. Diuusi gʌrmaatʌtuldi sai siʌʌscadʌ
ʌmamaatʌcami gamamaatʌtuldiada ʌliadagi isducatai gatʌaanʌi Diuusi sai ʌgai vupui-
irugami duucai ñioocai.
21 Diuusi cʌʌ maatʌ istumaasi ʌʌgi ʌgai ivueeyi. Diuusi maidagito tomali ʌmo oodami
isʌʌgi maatiagi isducatai gatʌaanʌi Diuusi tomali ʌvaamioma sastuduacʌdʌ, Diuusi baiy-
oma ipʌli iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi sioorʌ vaavoitudagi, nʌiditai ñiooquidʌ ismaacʌdʌ oojisi
tomasi aa vuiirugami duucai nʌijadagi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai cʌʌgacʌrʌ vu-
vaidaragai.
22 Ʌjudidíu ipʌlidi istʌʌgiagi mui naana maasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi dai
poduucai maatiagi isbaigʌ ʌrvaavoi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai cʌʌgacʌrʌ vuvaidara-
gai, daidʌ ʌgiliego ismaacʌdʌ poʌlidi isaliʌ sastuduga vaavoitudai mosʌcaasi istumaasi
maivuidʌrʌ caatʌ mamaatʌtuldaragadʌ.
23 Dʌmos aatʌmʌ gamamaatʌtuldi isʌCristo ismaacʌdʌ nʌnʌra ʌjudidíu cadivia dai
gʌmuaatu curusiaba dʌmos gomaasi aliʌsi ʌrsiaa ʌraragai ʌjudidíu ismaacʌdʌ maivaavoi-
tudai vʌʌtarʌ, daidʌ ʌgiliego vuiirugami ʌlidi gomaasi.
24 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna tomasi ʌrʌjudidíu dai
giliego ʌgai maatʌ isDiuusi aliʌ viaa guvucadagai dai isDiuusi aliʌ cʌʌ tʌtʌgitoi dai isDiuusi
ootoi ʌCristo sai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana.
25 Tomasi oodami vuiirugami ʌlidi gomaasi ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi dʌmos Diuusi
vaamioma cʌʌga tʌtʌgitoi sioodami. Tomasi oodami poʌlidi isDiuusi maiviaa guvucadagai
dai dagito mʌsmuaagi ʌCristo curusiaba, dʌmos Diuusi vaamioma viaa guvucadagai
sioodami.
26 Giñaaduñi gʌaagai mʌsmaatʌcagi isDiuusi maiʌcovai vuvaitu mui sastudugami tomali
mui tʌtʌaanʌdami, tomali mui riricu.
27 Baiyoma Diuusi ʌco vuvaitu mui ismaacʌdʌ ʌoodami poʌlidi isiʌrvupuiirugami vai
poduucai siaa ʌʌrana sastuduacʌdʌ, dai Diuusi ʌco vuvaitu mui ismaacʌdʌ ʌoodami poʌlidi
ismaitistutuidi isgatʌaanʌdagi vai poduucai siaa ʌʌrana ʌtʌtʌaanʌdami.
28 Diuusi maidagitua agai ʌtʌtʌaanʌdami isgatʌaanʌdagi tʌvaagiʌrʌ baiyoma ʌco vuvaitu
ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrtʌtʌaanʌdami dai ismaacʌdʌ ʌoodami soi duucai nʌidi sai ʌgai
gatʌaanʌiña tʌvaagiʌrʌ.
29 Dai poduucai tomali ʌmaadutai maigʌducʌdʌ gʌʌliadamu Diuusi vuitapi.
30 Diuusi gʌrmaa iibʌdagai utudui vaavoitudaitai aatʌmʌ Suusi Cristo dai Diuusi ootoi
Suusi Cristo tami oidigi daama sai poduucai maatʌna aatʌmʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi
ʌgai oodami, dai Suusi Cristo muu curusiaba tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna cascʌdʌ
Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ,
Suusi Cristo gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana maisoimaasi ivuaadatai, Suusi Cristo ʌrʌgai
ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.
31 Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Tomali ʌmaadutai maitʌaagai isgʌducʌdʌ
gʌʌliadagi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivueeyi baiyoma gʌaagai isbaigʌnʌliadagi ʌgaicʌdʌ is-
maacʌdʌ ivueeyi Diuusi”.

2

———

1 Dʌmos giñaaduñi aidʌsʌ ii aanʌ dai gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ aanʌ maiʌmo cʌʌ maatʌ
ñioocadami duucai gʌnaagidi.
2 Aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ, aanʌ ipʌliditadai isgʌnaagidagi sioorʌ ʌrSuusi
Cristo dai istumaasi ivuaadana dai vaamioma ipʌlidianʌ ismaatʌca aapimʌ isSuusi Cristo
muu curusiaba cascʌdʌ muiyoco gʌnaagidiña aanʌ gomaasi.
3 Aidʌsi tucamʌrʌ aayi aanʌ gigivuquimi aanʌ duaadimutugaitai poʌliditadai aanʌ
ismaicʌʌga iduñia iñagai giñaa duiñdaga.
4 Dai aidʌsi gʌnaagidi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ aanʌ maiʌmo cʌʌ maatʌ ñioocadami duucai
gʌnaagidi baiyoma Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ
5 vai poduucai aidʌsi vaavoitu aapimʌ Diuusi Ibʌadʌ gʌnvaavoituli dai maisiu oodami
cʌʌ maatʌ ñioocadami.

———

6 Vʌʌscʌrʌ ʌgai saagida ismaacʌdʌ vaamioma cʌʌga ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ mamaatʌtuldi
aanʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi giñmamaatʌtuli vai poduucai ʌgai vaamioma cʌʌga maatʌna

Diuusi ñiooquidʌ. Gomaasi maimaatʌ ʌoodami ismaacʌdʌ pocaiti sai ʌgai ʌrsastudugami tomali ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi. Ʌgai maivʌʌscʌrʌ tʌaanʌda agai.

7 Baiyoma aagidiña aatʌmʌ istumaasi gʌrmamaatʌtulidi Diuusi istumaasi ʌʌgi ʌgai maatʌcatadai. Gomaasi gʌtʌtʌgitoitadai ʌgai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ tʌtʌgitoitadai ʌgai isducatai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi, tʌsai tomastuigaco oidacana aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu.

8 Tomali ʌmaadutai tʌtʌaanʌdami oidigi daama maimaatʌ caʌ gomaasi. Maatʌ caʌcamudai ʌgai maicurusiaba siisamudai ʌSuusi Cristo ismaacʌdʌ vʌʌscatai gʌaagai issiaa duutuadamudai.

9 Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti daidʌ ʌrvaavoi:

Diuusi bai duu mui naana maasi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ oigʌdai.

Ʌgai ʌristumaasi istumaasi tomali ʌmaadutai mainʌidiña tomali maicajiomacana tomali maitʌtʌgitoiña.

10 Gomaasi ʌgai istumaasi Diuusi Ibʌadʌ gʌrmamaatʌtuldi dai gʌrsoicʌi tʌsai maatʌcana. Diuusi Ibʌadʌ cʌʌ maatʌ vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi.

11 Tomali ʌmo oodami maimaatʌ istumaasi tʌtʌgitoi ʌmai oodami mosʌjʌʌgi maatʌ istumaasi tʌtʌgitoi. Poduucai ʌʌpʌ tomali ʌmo oodami maimaatʌ istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi dʌmos Diuusi Ibʌadʌ maatʌ istumaasi tʌtʌgitoi Diuusi.

12 Diuusi gʌrootosi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana, tʌsai poduucai maatʌ caʌcana vʌʌsi istumaasi cʌcʌʌgaducami istumaasi Diuusi ivueeyi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Maisiu oodami sastudugami gʌrmamaatʌtulidi gomaasi.

13 Idi ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnaagidi aanʌ Diuusi Ibʌadʌ giñmaatʌtuli maisiu oodami. Dai poduucai mamaatʌtuldiña aanʌ oodami ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ.

14-15 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ maitistutuidi ismaatʌ caʌcagi tomali isvaavoitudagi istumaasi gamamaatʌtuldi Diuusi Ibʌadʌ gomaasi ʌrvuiirudagai ʌgai vʌʌtarʌ. Mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ ʌgai gia istutuidi ismaatʌ caʌcagi vʌʌsi. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ maitistutuidi ismaatiagi istuisi poduucai vaavoitudai aa.

16 Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Tomali ʌmaadutai maimaatʌ istumaasi gʌtʌtʌgitoi Diuusi. Dai tomali ʌmaadutai maitistutuidi ismaatʌtuldagi Diuusi”. Dʌmos Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daaca aatʌmʌ vaavoitudadami dai gʌrsoicʌi tʌsai maatʌna tomasi palʌpi istumaasi tʌtʌgitoi Suusi Cristo.

3

———

1 Aidʌsi gʌnʌma daacatadai aanʌ, aanʌ maitistui iscʌʌga gʌnmaatʌtuldagi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Diuusi Ibʌadʌ. Aapimʌ ivuaadana istumaasi ipʌlidiña maisiu istumaasi ipʌlidiña Suusi Cristo. Baiyoma gʌnmaatʌtuli aanʌ poduucai isduucai mamaatʌtuldiña aanʌ ismaacʌdʌ utudama vaavoitudai.

2 Aapimʌ maitistutuiditadai ismaatʌ caʌcagi istumaasi sijiacami ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ cascʌdʌ gʌnmaatʌtuli aanʌ istumaasi maisijiacami. Dai vʌʌscʌrʌ tomali sivi maiquiaa istutuidi aapimʌ ismaatʌ caʌcagi.

3 Aapimʌ quiaa ivueeyi istumaasi ipʌlidi. Aapimʌ coimudadʌ tuutuiga dai oomaliga ʌpan duucai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai. Poduucai ivueeyi aapimʌ istumaasi ipʌlidi maisiu istumaasi ipʌlidi Suusi Cristo.

4 Siʌʌscadʌ pocaitiada aapimʌ: “Aanʌ ʌrPaavora mamaatʌrdamigadʌ”. Dai aa pocaitiada: “Aanʌ ʌrApoolosi mamaatʌrdamigadʌ”. Aapimʌ ʌpan vueeyi ismaacʌdʌ maivaavoitudai.

5 Apoolosi dai aanʌ ʌroodami. ¿Dai tuma guvucadagai viaa aatʌmʌ? Aatʌmʌ mosʌrpipiooñigadʌ Diuusi. Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai gaaagidiña ñiooquidʌ dai aatʌmʌ gʌnaagidi aapimʌ mʌtai aapimʌ vaavoitu.

6 Aanʌ ʌpʌga gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai gooquiʌrʌ Apoolosi vaamioma gʌnmaatʌtuli dʌmos Diuusi ʌgai dai vaamioma gʌnvaavoituldi.

7 Aanʌ ismaacʌdʌ ʌʌpʌga gʌnaagidi tomali Apoolosi ismaacʌdʌ gooquiʌrʌ gʌnaagidi aatʌmʌ maiviaa guvucadagai mosʌʌgi Diuusi. Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gʌnvaavoituldi.

8 Dai vʌʌsi Diuusi pipiooñigadʌ ʌpan ducami dai Diuusi aa namʌquida agai gʌpipiooñiga tʌvaagiʌrʌ isʌmaadutai vaamioma cʌʌga iduñiagi aa duiñdadʌ tami oidigi daama vaamioma aa namʌquidamu ʌgai mʌʌca.

9 Aatʌmʌ ʌrDiuusi pipiooñigadʌ dai gʌnaagidi ñiooquidʌ dai Diuusi vaamioma gʌnvaavoituldi.

Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja.
10 Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ gaaagidiña aanʌ ñiooquidʌ Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
Aidʌsi ʌʌpʌga gʌnaagidi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ aanʌ gʌnaagidi isSuusi Cristo muu
curusiaba. Gomaasi gʌaagai isʌʌpʌga vaavoitudagi. Vai sivi ʌmai vaamioma
gʌnmamaatʌtuldi Diuusi ñiooquidʌ. Tomasioorʌ sioorʌ gamamaatʌtuldiadagi gʌaagai
isgamamaatʌtuldiadagi istumaasi ʌrvaavoi.
11 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai gʌaagacai gamamaatʌtuldiada ʌliadagi Diuusi ñiooquidʌ gʌaagai
isʌpʌga gamamaatʌtuldiadagi isSuusi Cristo muu curusiaba.
12 Dai gooquiʌrʌ vaamioma gamamaatʌtuldiadagi mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi dai
maisiu istumaasi maitʌrvaavoi.
13 Siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo dai nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami amaasi cʌʌga gʌmaatʌmu ismaacʌdʌ vaamioma cʌʌga idui gʌaa
duiñdaga.
14 Ʌgai ismaacʌdʌ gaaagidi mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi ʌgai gia Diuusi aa
namʌquidamu tʌvaagiʌrʌ.
15 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi istumaasi maitʌrvaavoi ʌgai gia maiaa
namʌquidamu Diuusi, tomasi ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuusai.
16 Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja.
17 Dai Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu mʌsai camaisoimaasi ivuaadama. Cascʌdʌ isʌmaadutai
gʌnmamaatʌtuldiadagi istumaasi maitʌrvaavoi, Diuusi aliʌ soimaa taatatuldamu ʌgai.
18-19 Tomali ʌmaadutai maitʌaagai isʌʌgi gʌnvupuiirumadadagi. Isʌmaadutai poʌliadagi
saliʌ saituduga aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitodagi sai Diuusi vupuiirugami duucai nʌidi ʌoodami
sastuduacʌdʌ. Sioomʌ ʌrcʌʌgai siaa oodami pocaitiadagi saidʌ ʌrvupuiirugami dai Diuusi
vʌʌtarʌ gia sastuduga ʌgai. Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Ʌgai ismaacʌdʌ poʌlidi issastuduga,
Diuusi dadagitoi sai ʌjʌʌgi gʌnvupuiirumadaiña”.
20 Dai pocaiti ʌpʌ: “Cʌʌ maatʌ Diuusi sai tʌtʌgitoidadʌ ismaacʌdʌ poʌlidi issastuduga
maitʌrsoiñi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi”.
21 Cascʌdʌ maitʌaagai mʌsgʌncocoadagi sastuduacatai gʌnmamaatʌtuldiadamiga. Diu-
usi casi gʌnmaa vʌʌsi istumaasi tʌgito aapimʌ.
22-23 Aapimʌ ʌrCristo aaduñidʌ dai Cristo ʌrDiuusi maradʌ. Dai aanʌ dai Apoolosi dai
Piiduru ʌrgʌnpipiooñiga aapimʌ. Dai oidigi ʌraapimʌ gʌntuidaga. Dai oidaga aapimʌ
dai coiya agai aapimʌ, dai nʌidi aapimʌ mui naana maasi istumaasi ʌpʌvueeyi sivi, dai
tʌʌgimu aapimʌ mui naana maasi istumaasi dʌgavuñia agai, vʌʌsi gomaasi ʌrsoiñi aapimʌ
gʌnvʌʌtarʌ.

4

———

1 Poduucai aapimʌ aliʌsi gʌaagai isCristo pipiooñigadʌ duucai gʌrnʌijadagi. Diuusi
gʌrootoi tʌsai gʌnmamaatʌtuldana istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai.
2 Dai vʌʌscʌrʌ isʌmaadutai viaacagi ʌmo aa duiñdagai gʌaagai iscʌʌga ivuaadagi.
3 Dʌmos aanʌ maivuam iñʌlidi tomamʌs caiti giñnʌidi aapimʌ dai tomali maivuam iñʌlidi
tomasi caiti giñnʌidi dudunucami. Dʌmos aanʌ maimaatʌ isbaig ʌrsoimaasi iducami aanʌ.
4 Vʌʌscʌrʌ poʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidaga dai maisoimaasi ivueeyi, maisiu gomaasicʌdʌ
ismaacʌdʌ tʌtʌgitoi aanʌ potʌimu Diuusi ismaitʌrsoimaasi iducami. Mosʌʌgi ʌgai maatʌ
isbaigʌ ʌrsoimaasi ivuaadami aanʌ ischo ʌʌpʌ.
5 Dai cascʌdʌ aapimʌ maitʌaagai isapiapocaitiadagi ansai aanʌ ʌrsoimaasi ivuaadami
asta siʌʌscadʌ divia Suusi Cristo amaasi ʌgai maasiuldamu istumaasi maitʌmaatʌ sivi, asta
istumaasi tʌtʌgitoiña oodami, dai sioorʌ cʌʌga ivuaadana Diuusi potʌʌdamu sai cʌʌga idui.
6 Dai casi gʌnaagidi aanʌ sai gʌaagai mʌsʌmaadugan duucai gʌrnʌijadagi Apoolo ʌʌmadu
aanʌ vai poduucai cʌʌga maatʌca aapimʌ sai maitʌaagai ispocaitiadagi sai vaamioma
cʌʌgadu gʌnmamaatʌtuldiadamiga siaa. Dai poduucai ivuaada aapimʌ istumaasi Diuusi
ipʌlidi. Siʌʌscadʌ pocaitiada aapimʌ gʌmaatʌ isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi aapimʌ.
7 Aapimʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi. Vʌʌsi istumaasi istutuidi aapimʌ
isivuaadagi Diuusi gʌnmaa guvucadagai cascʌdʌ istutuidi aapimʌ isivuaadagi. ¿Tuimʌsi
gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi aapimʌ ducami isʌʌgi aapimʌ viaacagi guvucadagai isivuaadagi?
8 Aapimʌ poʌlidi iscamaatʌ vʌʌsiaʌcatai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ. Dai aapimʌ
tʌtʌaanʌdami duucai oidaga. Dai gajiaadʌrʌ gʌrviaa aapimʌ. Siʌʌsi ʌrcʌʌgaicamudai
issʌʌlicʌdʌ ʌrtʌtʌaanʌdamicamudai aapimʌ siaatʌmʌ ojootosicami ʌʌpʌ gʌnsoiñacai
gatʌaanʌdamudai.

9 Λʌmo imidaga poʌlidi aanʌ sai Diuusi pipiooñi duucai gʌrnʌijada cascʌdʌ. Ducami
istomali ʌmo imidagai maitʌaanʌi aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Dai ducami iscasi
gʌrcoodia agadamudai oodami dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai oodami mosnʌijadamudai.
10 Dai ducami isoodami vupuiirugami ducai gʌrnʌijadamudai gaaagiditai aatʌmʌ isSuusi
Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Mai aapimʌ povʌnʌlidi mʌsi aliʌ sastuduga vaavoitudaitai
Suusi Cristo. Ducami isaatʌmʌ maicʌʌga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ mai aapimʌ
poʌlidi mʌsai cʌʌga vaavoitudai. Ducami isvʌʌsi oodami soi duucai gʌrnʌijadagi dai
ducami mʌsaapimʌ siaa gʌnduutuadagi.
11 Aatʌmʌ bibiuuguiña, dai tonocoñicana, dai maiyuucusucana, dai oodami soi duucai
gʌrnʌidiña, dai maivaacʌ aatʌmʌ.
12 Dai iibiocorʌi aatʌmʌ gaaata vuaadatai. Oodami soimaasi ñiooqui gʌraagidiña dʌmos
aatʌmʌ daanʌiña Diuusi sai ʌgai soicʌiña. Oodami soimaasi gʌrtaatamituldiña tʌtai aatʌmʌ
maivui ñioocaiña.
13 Dai oodami gʌrñiooquidiña dʌmos aatʌmʌ maacaiña ñiooqui ducami siʌrgʌraaduñica
ʌgai. Dai oodami voisiqui duucai gʌrnʌidi.
14 Aapimʌ giñmaamara gʌnducami nai aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdai cascʌdʌ poduucai gʌnoojidi
aanʌ gʌnmaquia iñʌliditai ñiooqui maisiu gʌnsiaa ʌʌratuda iñʌliditai.
15 Tomamʌsi aapimʌ viaacagi baivustaama miil mamaatʌtuldiadami ismaacʌdʌ
gʌnmamaatʌtuldi istumaasi aagai Suusi Cristo dʌmos maimuidu ismaacʌdʌ ʌpan ducami
gʌnooga mosʌca aanʌ. Aanʌ gʌnaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami mʌtai aapimʌ
vaavoitu cascʌdʌ gʌnooga giñducami aanʌ.
16 Cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai giñʌpan duucai oidacana.
17 Cascʌdʌ gʌnotosda iñagai aanʌ goTimoteo dai goovai gʌaagidamu isduucatai gʌaagai
isoidaca aapimʌ. Goovai giñmara gʌducami nai aanʌ aliʌ oigʌdai dai goovai cʌʌga ivueeyi
gʌaa duiñdaga. Dai goovai gʌnaagidamu isducatai ivueeyi aanʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo,
dai istumaasi mamaatʌtuldi aanʌ vʌʌsi aipacoga quiquiuupiʌrʌ.
18 Λʌmadutai aapimʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi poʌliditai iñsaanʌ gʌnʌbʌidi dai cascʌdʌ
maitʌndididividi aanʌ.
19 Dʌmos aanʌ otoma mʌʌca gʌnnʌida iñʌlidi isDiuusi ipʌldagi. Dai amaasi nʌidamu aanʌ
sʌʌ cʌʌga vaavoitudai dai sʌʌ cʌʌga oidaga ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi dai maisiu
mosʌca istumaasi aagai ʌgai.
20 Dai ʌgai saagida ismaacʌdʌ iduñia ʌlidi istumaasi Diuusi ipʌlidi Diuusi guvucadadʌ
vaamioma gʌaagai sioodami ñiooquidʌ.
21 Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca aapimʌ dai poduucai aanʌ maitʌnbagaidamu siʌʌscadʌ gaamu
imiagi dai poduucai baigiñʌliadamu aanʌ aapimʌcʌdʌ.

5

———

1 Sivi cajioma aatʌmʌ isʌmaadutai aapimʌ vʌʌna gʌooga ooñigadʌ. Gomaasi ʌrʌmo
istumaasi aliʌ soimaascami. Dai maitiipu oigaragai isivuaadagi tomali ʌgai saagida
ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi.
2 Dai vʌʌscʌrʌ quiaa gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi aapimʌ. Baiyoma gʌaagai mʌssiaa
ʌʌradamudai dai soigʌnʌliadamudai. Λcʌʌli ismaacʌdʌ pomaasi idui maitʌaagai
mʌsdadagitodagi isvapacʌda ʌgai gʌnʌmpaidaragʌrʌ.
3-4 Tomasi maigʌnʌʌmadu daja aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌntʌtʌgitoiña aanʌ. Λtʌaanʌdami Suusi
Cristo giñmaa sʌʌlicami cascʌdʌ gʌnaagidi aanʌ istumaasi idui gocʌʌli aliʌsi ʌrsoimaascami.
Aanʌ gʌnaagidamu istumaasi gʌaagai isiduñiagi aapimʌ ducami isgʌnʌʌmadu daacamudai
aanʌ. Λmpaidavurai aapimʌ vʌʌsi vaavoitudadami dai Suusi Cristo guvucadadʌ gʌnʌʌmadu
daacamu.
5 Dai aagidavurai gocʌʌli sai camaivapacʌiña gʌnʌmpaidaragarʌ vai poduucai ʌʌmadu
aimʌraiña oodami ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi. ΛDiaavora aliʌ viaa
guvucadagai. Poduucai sʌʌlicʌdʌ soimaa taatamu ʌgai. Dai ʌgai soimaasi taatacai istu-
tuidi siʌma duucai gʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusaiña
siʌʌscadʌ diviagi ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo.
6 Maitʌaagai mʌsgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi poʌliditai mʌscʌʌga ivueeyi. Cʌʌ maatʌ aapimʌ
sai ʌmo oodami soimaasi ivuaadami istutuidi issoimaasi iduiñtuldagi mui oodami.
7 Cascʌdʌ gʌaaagai isaagidagi gocʌʌli sai camaivapacʌiña gʌnʌmpaidaragʌrʌ. Λgai istutu-
idi issoimaasi iduiñtuldagi aa vaavoitudadami tomasi maiquiaa soimaasi iduiñtuli aa. Suusi
Cristo ʌrʌpan ducami ʌaali cañiiru ismaacʌdʌ coodaiña gʌnaaduñicaru ʌgʌʌ siaa duudagʌrʌ
ismaacʌdʌ pascua tʌʌgidu vai poduucai Diuusi oigʌldiña soimaascamigadʌ.
8 Dai poduucai aatʌmʌ gʌaagai iscamaisoimaasi ivuaadagi dai cʌʌgacʌrʌ oidaca.

9 Casi gʌnaagidi aanʌ ʌmai oojiʌrʌ dai maitʌaagai mʌsuurapʌcʌdagi ʌgai ismaacʌdʌ
googosi gʌnducami.
10 Dʌmos aanʌ maitʌnaagida iñʌliditadai mʌsai gajiaadʌrʌ vipiadana vʌʌscatai is-
maacʌdʌ googosi gʌnducami, dai ismaacʌdʌ coimudadʌ tuutuiga, dai ismaacʌdʌ ʌʌsivoga,
dai ismaacʌdʌ siaa duutudai momoono. Ismaiñiooquiada agadamudai aapimʌ gooodami
avʌnacai isiimia aapimʌ idi oidigi daamadʌrʌ.
11 Baiyoma gʌnagida iñʌliditadai aanʌ mʌsai maiuurapʌcʌiña ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti-
ada saidʌ ʌrvaavoitudadami dai vʌʌscʌrʌ googosi gʌnducamicagi, dai coimudadʌ tuuti-
acagi, dai ñiooquiadagi aa oodami, dai navacoitʌracagi, dai ʌʌsivoacagi, tomali maitʌaagai
mʌsgacuaadagi ʌgai ʌʌmadu.
12-13 Aanʌ maiviaa sʌʌlicami isaagadagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami, ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami mosʌʌgi Diuusi viaa
sʌʌlicami. Dʌmos aapimʌ vaavoitudadami ʌʌgi gʌnsaagida gʌaagai isaagadagi ismaacʌdʌ
maicʌʌga ivuaadagi. Maitavʌr dadagitoda gocʌʌli soimaasi ivuaadami isgʌnsaagida va-
pacʌdagi siuu duucu siaa duutuadagi aapimʌ Diuusi.

6

———

1 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai aapimʌ viaacagi ʌmo istumaasi gʌaduñi vaavoitudadami vui
maitʌaagai isvan cʌcʌsadagi dudunucamiʌrʌ ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami.
2 Maitamʌs maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi nʌida agai ʌgai is-
maacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami. Poduucai ʌʌpʌ gʌaagai mʌsʌʌgi baivuaadagi istumaasi tʌgitocagi gʌnaaduñi.
3 Maitamʌsmaatʌ aapimʌ tʌsai asta Diuusi tʌtʌaañicarudʌ nʌida ragai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga
ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Vaamioma cʌʌga istutuidi aatʌmʌ
isnʌidagi gʌaaduñi vaavoitudadami saagida ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami tami oidigi daama.
4 Siʌʌscadʌ gʌncocoda aapimʌ, ¿tuimʌsi ajioopaiña aapimʌ sai baigʌnduiñdana
dudunucami ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami?
5 Gomaasi gia gʌnaagidi aanʌ mʌsai siaa ʌʌrana. Siaadʌrʌ maioidacana ʌmaadutai
aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ istutiadagi isbaigʌnvuiidiadagi ñiooqui aapimʌ vaavoitu-
dadami gʌnsaagida.
6 Ʌmo vaavoitudadami maitʌaagai isvan cʌʌsagi gʌaduñi dudunucami vuidʌrʌ ismaacʌdʌ
maitʌrvaavoitudadami.
7 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi sai isgʌncocoada aapimʌ poduucai aliʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ.
Baiyoma maitʌaagai mʌsvui ñiioocadagi sioorʌ gʌncocoada ʌliadagi. Dai baiyoma
maitʌaagai mʌsvui ñiioocadagi sioorʌ gʌnʌʌsiadagi.
8 Dʌmos aapimʌ maicʌʌga ivueeyi dai ʌʌsidiña asta gʌnaaduñi vaavoitudadami.
9-10 ¿Maitamʌs maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maiiimia agai siaaco
gatʌaanʌi Diuusi? Maitavʌr gʌndadagitoda mʌsgʌnvupuiirumadadagi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi
isʌgai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami, dai ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌmomoono ismaacʌdʌ
ivueeyi oodami dai diuusi aagai dai cʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiaaban voopoi ooqui baiyoma
cʌcʌʌli ʌʌgi aipacoga gʌnvuudana, dai ismaacʌdʌ ʌʌsivoga, dai ismaacʌdʌ coimudadʌ
tuutuiga, dai ismaacʌdʌ navacoitʌraga, dai ismaacʌdʌ oojoidi isñiooquiadagi aa oodami,
maitatʌaanʌda agai mʌʌ tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.
11 Poduucai oidacatadai ʌʌmadutai aapimʌ dʌmos sivi Diuusi casi gʌnoigʌli
gʌnsoimaascamiga dai casi ʌcovai gʌnvuvaitu dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi ducami
istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aapimʌ Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu
dai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.

———

12 Ʌmo oodami pocaiti: “Oodami istutuidi isivuaadagi vʌʌsiaʌcatai istumaasi ipʌlidi”.
Dʌmos aanʌ pocaiti: sai maisiu vʌʌsi istumaasi ivueeyi oodami ʌrsoiñi. Dai maitʌaagai
isivuaadagi tomali ʌmo istumaasi soimaascami tomasi iduñia ʌlidi.
13 Aliʌsi ʌrvaavoi istumaasi aagai oodami: “Cuaadagai ʌrugidagai vʌʌtarʌ dai gavoocʌrʌ
vaacʌi cascʌdʌ vooca oodami”. Dʌmos Diuusi ugitituda agai vʌʌsi gomaasi. Dʌmos tuucuga
oodami maisiu isgaʌma voopoda tomasmaascʌdʌ, baiyoma tuucuga oodami vai poduucai
ivuaadana Diuusi aa duiñdagadʌ dai Diuusi nuucada oodami tuucugadʌ.
14 Poduucai isduucai Diuusi duaacali gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo poduucai
gʌrduduaacalda agai aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌguvucadagacʌdʌ.

15 ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌrʌpan ducami ʌgai
daidʌ ʌraduñdʌ? Aatʌmʌ ʌrSuusi Cristo aaduñdʌ cascʌdʌ maitʌaagai tʌsvʌpʌnagʌdagi
ooqui taatacaligami.
16 ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai siʌʌscadʌ ʌmo cʌʌli vʌʌnagi ʌmo ooqui tatacaligami
vʌgoocatai ʌrʌmo oodamicana? Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: "Vʌgoocatai ʌrʌmo oodami-
cana ʌgai".
17 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌmo oodami vaavoitudagi Suusi Cristo ʌgai ʌmo tʌgitoidagai viaacana
Suusi Cristo ʌʌmadu.
18 Aapimʌ gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi goomaasi. Diuusi idui oodami sai siaa
duutudaiña ʌgai dai maisiu isivuaadana mosʌcaasi istumaasi ipʌliadagi. Mui naana maasi
soimaascami ivueeyi oodami dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami ʌgai soimaasi
ivueeyi gʌtuucuga vui.
19 ¿Maitamʌs tʌgito aapimʌ sai Diuusi ootoi gʌIbʌdaga sai gʌnʌʌmadu daacana? Poduucai
aapimʌ camaiʌʌgi gʌntʌaanʌi.
20 Diuusi aliʌ cʌʌga idui aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ootosacai gʌmara Suusi Cristo mʌsai
aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuada aapimʌ Diuusi siʌʌsi
gʌntuucugacʌdʌ ʌcaasi gʌnibʌdagacʌdʌ Diuusi tʌaanʌi gʌntuucuga dai gʌnibʌdaga cascʌdʌ.

7

———

1 Sivi gia gʌnaa noragidamu aanʌ istumaasi giñtʌcacai aapimʌ giñoojidacai. Cʌʌgaduava
ismaiooñtadagi cʌcʌʌli.
2 Dʌmos aliʌ muidu ismaacʌdʌ googosi gʌnducami cascʌdʌ aliʌsi gʌaagi iscʌcʌʌli viaacagi
gʌnooñiga dai ooqui viaacagi gʌncuucuna dai poduucai maisoimaasi ivuaadagi googosi
gʌnduucamicatai.
3 Ʌcʌʌli gʌaagai isʌma voopodagi gʌooñiga siuu duucu ʌooñigadʌ ipʌliadagi dai ooqui
gʌaagai isʌma voopodagi gʌcuna siuu duucu ʌcunadʌ ipʌliadagi.
4 Siʌʌscadʌ cunatagi ʌmo ooqui camaiʌʌgi tʌaanʌi gʌtuucuga ʌcʌʌli ʌgai dai tʌaanʌi. Dai
siʌʌscadʌ ooñtagi ʌmo cʌʌli camiʌʌgi tʌaanʌi gʌtuucuga ʌʌpʌ ʌooqui ʌgai dai tʌaanʌi.
5 Cascʌdʌ maitʌaagai ischo gʌntʌtʌadagi aipacoga. Siʌgis gia gʌnaagida ʌgai dai
maiʌmapai voopodagi chiʌʌqui tasai gamamadada ʌliditai. Dai vʌʌscʌrʌ gooquiʌrʌ gʌaagai
isʌmapai voopodagi ʌgai vai ʌDiaavora maisoimaasi iduiñtuldagi ʌooqui ʌmai cʌʌli ʌʌmadu
tomali ʌcʌʌli ʌmai ooqui ʌʌmadu.
6 Aanʌ maitʌntʌaanʌi mʌsooñtadagi mʌsmaiooñtadagi ʌʌpʌ baiyoma istutuidi aapimʌ
isiduñiagi istumaasi ipʌliadagi.
7 Aanʌ ʌʌgi ipʌlidi isvʌʌscatai maiooñtagi giñʌpan duucai, dʌmos ʌʌmoco istutuidi
isivuaadagi ʌmo istumaasi dai aa ʌma maasi. Diuusi maacai guvucadagai cascʌdʌ.
8 Ismaacʌdʌ maiquiaa ooñiga dai ismaacʌdʌ maiquiaa cuucuna dai vipiuudu
cʌʌgaicamudai isʌʌgi viiyagi ʌgai giñʌpan duucai.
9 Dʌmos ismaitistutiada ʌgai isʌʌgi oidacagi vai ooñtana. Vaamioma ʌrcʌʌgai isooñiacagi
dai maisoimaa taatamadagi ʌma voopoda ʌliditai ooqui.
10 Dʌmos ismaacʌdʌ caooñigai dai ismaacʌdʌ cacuucuna aanʌ gʌntʌaanʌi sai ooqui
maidadagitoiña gʌncuucuna. Idi ñiooqui aagaiña gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌʌpʌ.
11 Dʌmos isʌmo ooqui dagituagi gʌcuna ʌgai maitʌaagai iscunatagi ʌpamu baiyoma
gʌaagai isbaiduñia ʌgai ñiooqui gʌcuna ʌʌmadu. Poduucai ʌʌpʌ ʌcʌʌli maitʌaagai isdagi-
tuagi gʌooñiga.
12 Dai ʌma maasi aagida iñʌlidi aanʌ ismaacʌdʌ ooñiga maivaavoitudadami ʌʌmadu
dai ismaacʌdʌ cuucuna maivaavoitudadami ʌʌmadu. Oidaga ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ
maiaagaiña gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo dʌmos aanʌ gia gʌnaagidamu sivi. Isʌmaadutai
ooñigadʌ maitʌrvaavoitudadamicagi dai vʌʌscʌrʌ ʌʌmadu oidaca ʌliadagi gʌcuna, cunadʌ
maitʌaagai isdagituagi saibai poduucai vaavoitudana ooñigadʌ.
13 Dai isʌmaadutai cunadʌ maitʌrvaavoitudadamicagi dai vʌʌscʌrʌ ʌʌmadu oidaca
ʌliadagi gʌooñiga, ooñigadʌ maitʌaagai isdagituagi sabai poduucai vaavoitudana cunada.
14 Ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadamicagi Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai vʌʌnacai
ʌgai ʌmo ooqui vaavoitudadami daidʌ ʌooqui ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadamicagi
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai vʌʌnacai ʌgai ʌmo cʌʌli vaavoitudadami. Dai
ismaitʌrpoduucaicamudai maamaradʌ ʌrʌpan ducamicamudai maamaradʌ ʌgai
ismaacʌdʌ maivaavoitudai, dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi maamaradʌ ʌʌpʌ.
15 Dʌmos isʌcʌʌli maivaavoitudadamicagi dagitua ʌliadagi gʌooñiga vai dagitona
daidʌ ʌooqui camaiviaa isʌʌmadu oidacagi dai isʌooqui maivaavoitudadamicagi dagitua

ʌliadagi gʌcuna vai dagitona daidʌ ʌcunadʌ camaiviaa isʌʌmadu oidacagi. Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai maitʌrcocodaiña.
16 Dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ ʌmo cʌʌli siʌ ʌmo ooqui iscʌʌgacʌrʌ vusaidagi gʌaduñi siʌ
ismaicʌʌgacʌrʌ vusaidagi ʌʌpʌ quiaa ʌʌmadu oidacatai ʌgai.
17 Dai gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ Diuusi ipʌlidi isivuaada aapimʌ.
Dai aliʌsi ʌrcʌʌga ismaidagituagi gʌnaa duiñdaga ismaacʌdʌ viaacatadai aidʌsi Diuusi
ʌcovai vusaitu sai vaavoitudana. Gomaasi ʌgai istumaasi tʌaanʌi aanʌ vʌʌsi vaavoitu-
dadami aipaco oidacami.
18 IsDiuusi ʌʌcovai vuusaidagi ʌmaadutai ismaacʌdʌ iquitʌquicagi tuucugadʌ isducatai
gʌmviidacatadai ʌjudidíu ʌgai gʌaagai ismoduucai viiyagi dai isDiuusi ʌcovai vuusaidagi
ʌmaadutai ismaacʌdʌ maiiquitʌquicagi tuucugadʌ ʌgai maitʌaagai isiquitʌagi.
19 Tomasmaasi oodami isiquitʌquicagi tuucugadʌ ischo ʌʌpʌ mosgʌaagai isivuaadagi
istumaasi Diuusi ipʌlidi.
20 Aliʌsi ʌrcʌʌga isvʌʌsi oodami maidagituagi gʌnaa duiñdaga ismaacʌdʌ viaacatadai
aidʌsi Diuusi ʌcovai vuusaitu sai vaavoitudana.
21 Isʌmaadutai ʌrpiooñicatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai vusaitu maitʌaagai isvuamʌ ʌliada
ʌgai. Dʌmos isviaacagi ʌgai isducatai vuusiagi dai camaitʌrpiooñicagi gʌaagai isvuusiagi.
22 Pipiooñi ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vaavoitudadana gʌaagai istʌtʌgitodagi
isʌraaduñdʌ Cristo dai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrgapipiooñiga ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vu-
vaitu sai vaavoitudana gʌaagai istʌtʌgitodagi isʌrpipiooñigadʌ Suusi Cristo.
23 Diuusi aliʌ cʌʌga idui aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ootosacai gʌmara dai sivi gʌaagai
mʌsʌʌgiadagi Diuusi maisiu oodami.
24 Poduucai tudo giñaaduñi tomali ʌmaadutai maitʌaagai isdagituagi gʌnaa duiñdaga is-
maacʌdʌ viaacatadai aidʌsi Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu sai vaavoitudana, Diuusi gʌnʌʌmadu
daja cascʌdʌ.
25 Dai sivi maaquimu aanʌ ñiooqui ismaacʌdʌ maitʌrooñiacami dai ismaacʌdʌ
maitʌrcuucunacami. Suusi Cristo maipoduu aagai dʌmos aanʌ angʌnaagida iñagai.
Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi daidʌ giñvaavoitudai cascʌdʌ aapimʌ gʌaagai isgiñvaavoitudagi
ʌʌpʌ cascʌdʌ gʌnaagidamu aanʌ istumaasi tʌtʌgitoi aanʌ.
26 Otoma aliʌsi soimaasi taatamituldi agai ʌdudunucami vʌʌsi ʌvaavoitudadami cascʌdʌ
poʌlidi aanʌ sai ismaacʌdʌ maitʌrooñiacami dai ismaacʌdʌ maitʌrcuucunacami gʌaagai
isapiaduu viiyagi.
27 Vʌʌscʌrʌ ismaacʌdʌ caooñiga maitʌaagai isdadagitodagi gʌnooñiga dai ismaacʌdʌ
maiquiaa ooñiga maitʌaagai isooñtagi.
28 Dʌmos isʌmo cʌʌli ooñtagi maisoimaasi ivueeyi dai isʌmo ooqui cunatagi maisoimaasi
ivueeyi. Dʌmos sioorʌ gavʌʌnacami vaamioma soimaasi taata agai dai aanʌ ipʌlidi
isotolioma soimaasi taata agai aapimʌ.
29-31 Giñaaduñi aanʌ gʌnaagidi sai chiʌʌqui tasai viʌʌga mʌsicamaioidacamu tami oidi
daama cascʌdʌ gʌaagai tʌsvaamioma ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ siʌma maasi sivi quiaa
istutuiditai. Sioorʌ ooñiacagi, dai sioorʌ soigʌnʌliadagi, dai sioorʌ baigʌnʌliadagi, dai sioorʌ
viaacagi tumiñsi dai tomasioorʌ ismaacʌdʌ tami oidigi daama oidaga gʌaagai isvaamioma
ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ siʌma maasi. Idi oidigi caugitimi cascʌdʌ.
32 Aanʌ ipʌlidi isaapimʌ maivuam ʌnʌliadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Ʌmo cʌʌli
maiooñiacami vaamioma tʌtʌgitoi Diuusi aa duiñdadʌ daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi
Diuusi ipʌlidi.
33 Dʌmos siʌʌscadʌ caooñta ʌgai vaamioma tʌtʌgitoiña ʌgai istumaasi gʌaagai quiiyʌrʌ,
daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi ipʌlidi ooñigadʌ.
34 Poduucai ʌʌpʌ ʌmo ooqui maicunacami vaamioma tʌtʌgitoi Diuusi aa duiñdadʌ daidʌ
ivuaada ʌlidiña istumaasi Diuusi ipʌlidi vai poduucai vaamioma cʌʌga ivuaadagi istumaasi
Diuusi ipʌlidi siʌʌsi tuucugadʌ ʌcaasi ibʌadʌ. Dʌmos siʌʌscadʌ cacunata ʌgai vaamioma
tʌtʌgitoiña istumaasi gʌaagai quiiyʌrʌ daidʌ ivuaada ʌlidiña istumaasi ipʌlidi cunadʌ.
35 Aanʌ gʌnaagidi gomaasi gʌnsoiña iñʌliditai maisiu gʌndaida iñʌliditai mui naana
maasi, vʌrai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidaca daidʌ ivuaada Diuusi aa duiñdadʌ oigʌdaitai
Diuusi.
36 Dʌmos isʌmaadutai poʌliadagi iscaooquimuimi maradʌ dai poʌliadagi
issiooma ʌrcʌʌgai iscunata ʌgai, dai isʌooqui poʌliada ʌʌpʌ vai cunatana gomaasi
maitʌrsoimaascami.
37 Dʌmos isʌmai sʌʌlicʌdʌ poʌliadagi ismaitʌaagai iscunatagi maradʌ dai ismaitiipu
istuisi cunata ʌgai, oogadʌ viaa sʌʌlicami isiduñia istumaasi ipʌliadagi, ʌgai cʌʌga ivueeyi.
38 Dʌmos sioorʌ dagituagi gʌmara sai cunatana cʌʌga ivueeyi dai sioorʌ maidagituagi
gʌmara sai cunatana vaamioma cʌʌga ivueeyi.

39 Λmo ooqui cunacami viaa isλλmadu oidacagi gλcuna asta siλλscadλ muu λgai.
Dλmos siλλscadλ muquiagi cunadλ λooqui viaa sλλlicami iscunatagi λpamu sioorλ λλmadu
ipλliadagi, dλmos λrvaavoitudamicagi λgai.
40 Dλmos λooqui vaamioma baigλλliadan tada ismaicunata λpamu. Gomaasi λgai
istumaasi tλtλgitoi aanλ. Dai Diuusi Ibλadλ giñλma daja aanλ λλpλ dai gomaasi ismaacλdλ
aagai aanλ poλlidi aanλ isDiuusi Ibλadλ giñaagidi.

8

———

1 Aapimλ giñtλcacai isbai oidaga oigaragai iscuaadagi cuaadagi ismaacλdλ gλdadasdi
λmomoono ismaacλdλ ivueeyi oodami ischo λλpλ. Baiyomavλr maicuaada. Vλλscatai
aatλmλ maatλ isDiuusi maigλpiλr gλrvuupai iscuaada aatλmλ istumaasi gλdadasdi
λmomoono. Dλmos sioorλ pocaitiadagi sai vaamioma maatλ siaa λgai gλgλrducλdλ
gλnλlidi. Dλmos sioorλ oigλdagi vλλsi oodami λgai poduucai vaamioma cλλga vaavoitudai
Diuusi.
2 Sioorλ poλliadagi iscamaatλ mui naana maasi λgai maicλλga maí isducatai gλaagaitadai
ismamaatλmudai λgai.
3 Dλmos Diuusi cλλgacλrλ nλidi sioorλ oigλdai Diuusi. Λgai λrmaamaradλ cascλdλ.
4 Λmomoono ismaacλdλ ivueeyi oodami dai diuusi aagai maitλrdidiuusi
mosaliλmadugava Diuusi.
5 Oodami poλlidi ismuidu didiuusi tλvaagiλrλ dai oidi daama, λgai vλλtarλ gia oidaga mui
didiuusi.
6 Dλmos cλλ maatλ aatλmλ sai mosaliλmaduga Diuusi, gλrooga. Λgai idui vλλsiaλcatai.
Aatλmλ oidaga dai siaa duutuda ragai Diuusi daidλ ivuaadaragai aa duiñdadλ. Dai
aliλmaduga gλrtλaanλdamiga λgai λrSuusi Cristo, dai λgai idui vλλsiaλcatai. Dai λgai
gλrmaa ibλdagai utudui.
7 Gomaasi maisiu vλλsi oodami maatλ. Λλmadutai ismaacλdλ λλquioma siaa duutudaiña
λmoono quiaa vaavoitudai sai cuaadatai cuaadagai ismaacλdλ gλdadasdi λmoono sai λgai
siaa duutudai λmoono cascλdλ poλlidi λgai sai maitλrcλλgai iscuaadagi.
8 Vaavoava siDiuusi maivaamioma cλλgacλrλ gλrnλidi tomali maivaamioma cλλgacλrλ
oidacana aatλmλ cuaadatai cuaadagai.
9 Vλλscλrλ avλrmaicuaada cuaadagai ismaacλdλ gλdadasdi λmoono ismaacλdλ ivueeyi
oodami dai diuusi aagai. Iscuaada aapimλ λcuaadagai aidλ gia λgai ismaacλdλ maicλλga
maatλ caλ isducatai ipλlidi Diuusi isoidacana ugian tada λλpλ dai gomaasi λrsoimaascami
λgai vλλtarλ.
10 Dλmos isλmaadutai aapimλ ismaacλdλ cλλ maatλ vλλsi gomaasi vλλscλrλ imiagi
λmoono quiuupaigadλamu dai gacuaadagi cuaadagai ismaacλdλ gλdadasdi λmoono vai
gλntλgiagi λmai ismaacλdλ maicλλga maatλ caλ isducatai ipλlidi Diuusi isoidacana, λgai
ugian tada λλpλ.
11 Dai poduucai λgaicλdλ ismaacλdλ iduñia aapimλ λgai soimaasi iduñian tada, dai Suusi
Cristo muu λgai vλλtarλ λλpλ.
12 Poduucai isaapimλ soimaasi iduiñtuldagi gλnaduñi ismaacλdλ maicλλga maatλ caλ
isducatai ipλlidi Diuusi isoidacana, aapimλ soimaasi ivueeyi Suusi Cristo vui.
13 Poduucai iñsaanλ cuaadagi cuaadagai ismaacλdλ dadasdi λmoono dai poduucai
soimaasi iduiñtuldagi giñaduñi vaavoitudadami baiyoma maicuaadan tada aanλ cuaadagai
ismaacλdλ dadaasdi momoono tomali λmo imidagai maisoimaasi iduiñtulda iñλliditai.

9

———

1-3 Sivi aagidamu aanλ λmo ñiooqui λgai ismaacλdλ maivaavoitudai iñsaanλ λrootosadλ
Suusi Cristo. Sλλlicλdλ λrvaavoi iñsaanλ λrootosadλ Suusi Cristo. Aanλ tλλ gλrtλaanλdamiga
Suusi Cristo. Dai aapimλ vaavoitudai Suusi Cristo, aanλ gλnaagidi isλgai λrcλλgacλrλ
vuviadami cascλdλ. Tomasi aa maivaavoitudai iñsaanλ λrSuusi Cristo ootosadλ, dλmos
aapimλ gia gλaagai isvaavoitudagi dai aapimλ λrvaavoitudadami cascλdλ gλmaatλ iñsaanλ
λrSuusi Cristo ootosadλ.
4 Aanλ viaa sλλlicami isgamaitλcλdagi cuaadagai gaaagiditai Diuusi ñiooquidλ.
5 Dai viaa aanλ sλλlicami isooñtagi λmo ooqui vaavoitudadami poduucai isduucai ivueeyi
λgaa Suusi Cristo ojootosadλ, dai Suusi Cristo susuuculidλ dai Piiduru.
6 ¿Povai mλsiλnλlidi aapimλ ismosλca aanλ dai Bernabé maviaa sλλlicami isdagituagi aa
duiñdagai dai gaaagiadagi isSuusi Cristo λrcλλgacλrλ vuviadami?

7 Sandaaru maiʌʌgi gaaa namʌquidi istumaasi siaa vueeyi. Dai sioorʌ ʌsadagi uuvasi
viaa sʌʌlicami iscuaadagi iibiadʌ. Dai sioorʌ nuucadacagi sisivatu viaa sʌʌlicami isyʌʌdagi
viibadʌ.
8 Aanʌ maitʌnaagidi istumaasi aagai oodami aanʌ gʌnaagidi istumaasi aagai Diuusi
ñiooquidʌrʌ.
9-11 Aatʌmʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai gʌnsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidaca
aapimʌ cascʌdʌ viaa aatʌmʌ sʌʌlicami isgʌntaanʌdagi cuaadagai aapimʌ poduucai
soicʌi aa oodami cascʌdʌ gʌaagai isvaamioma gʌrsoicʌda aapimʌ aatʌmʌ. Poduucai
ooja Moseesacaru: “Maitavʌr dacamidacartudada ʌtuturu mʌsiʌʌscadʌ cʌlivadagi tʌligi
ʌgaicʌdʌ vai poduucai cuaajida ʌgai tʌligi”, asduu ooja. Poduucai gʌmaatʌ isaata vuaadami
viaa sʌʌlicami isgamaitʌcʌdagi cuaadagai. Ʌgai ismaacʌdʌ gasicuaanai dai ismaacʌdʌ
gayoovai ʌgai gʌaagai istʌgitocagi isajiagi aa yoovi.
12 Isaa viaacagi sʌʌlicami iscuaadagi gʌncuaadagaiga siooma cʌʌga aatʌmʌ.
Vʌʌscʌrʌ maiuu aatʌmʌ tomasi viaacatadai sʌʌlicami. Baiyoma ʌʌgi gaaata namʌquidiña
aatʌmʌ vʌʌsi tʌstumaasi siaa vuaadana. Aanʌ ipʌliditadai iscʌʌga gʌntʌgito caʌca aapimʌ
istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai maisiu tʌtʌgitodagi iñsaanʌ gamaitʌcʌi gʌnaagiditai Diuusi
ñiooquidʌ.
13 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ gaaata vueeyi ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ ʌjudidíu siaaco
gʌcoodai vustaqui poduucai isduucai gatʌjai Diuusi ʌgai istutuidi isaa cuaadagi ʌbaabaidi.
14 Dai poduucai Diuusi aagai sai sioorʌ gaaagiadagi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami
sai ismaacʌdʌ vaavoitudadagi gʌaagai ismaacadagi vʌʌsi istumaasi tʌgito.
15 Dʌmos aanʌ tomali ʌmo imidagai maitataanʌi tomali ʌmo istumaasi tomasi viaa aanʌ
sʌʌlicami isgataanʌdagi. Aanʌ gʌnoojidi maisiu gʌntaanʌdami iñʌliditai istumaasi. Ʌʌpʌga
muquian tada aanʌ biuugimucai isgʌntaanʌdagi ʌmo istumaasi.
16 Aanʌ maitʌaagai isgʌducʌdʌ giñʌliadagi gaaagiditai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuvi-
adami, gomaasi viaa aanʌ isivuaadagi cascʌdʌ. Siʌʌ soimaa taatamu aanʌ ismaitaaa-
giadagi gomaasi.
17-18 Ismosʌcaasi baigiñʌliaracʌdʌ gʌnaagidamudai aanʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuvi-
adami aidʌ gia baigiñʌlidi viiagi aanʌ ducami isaa namʌquidamudai aapimʌ tumiñsicʌdʌ
tomasi matiñmaa tomali ʌmo sintavo. Dʌmos maisiu mosʌcaasi baigiñʌliaracʌdʌ gʌnaagidi
aanʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami baiyoma aliʌsi viaa aanʌ isgaaagidagi gomaasi.
Diuusi giñtʌjai ansaidʌ iduuna cascʌdʌ.
19 Aanʌ maitʌrpiooñigadʌ tomali ʌmaadutai dai vʌʌscʌrʌ vʌʌscatai piooñigadʌ duucai
oidaga aanʌ vai poduucai vaamioma muidutai vaavoitudana isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami.
20 Siʌʌscadʌ giñaaduni judidíu saagida daaca aanʌ ismaacʌdʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi
ooja Moseesacaru aanʌ ʌʌpʌ ʌpan duucai ivuaadana vai poduucai vaamioma muidutai
vaavoitudana isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami tomasi maiviaa aanʌ isivuaadagi vʌʌsi
istumaasi ooja Moseesacaru.
21 Dai siʌʌscadʌ saagida daaca aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi istumaasi ooja
Moseesacaru aanʌ ʌpan duucai ivuaadana ʌgai mosʌcaasi istumaasi gʌrdaidi Diuusi
gomaasi maitivuaadana aanʌ. Aanʌ viaa isivuuadagi istumaasi aagai Diuusi dai istumaasi
aagai Suusi Cristo cascʌdʌ, vai poduucai vaavoitudana ʌgai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami.
22 Dai siʌʌscʌdʌ saagida daaca aanʌ ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ caʌ istumaasi Diuusi
ipʌlidi isivuaadagi aidʌ gia ivueeyi aanʌ istumaasi ivueeyi ʌgai vai poduucai istutuidi aanʌ
issoiñagi ʌgai isvaamioma cʌʌga maatʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi. Tomasiaacoga
daaca aanʌ ʌpan duucai ivuaadana aanʌ ʌoodami vai poduucai ʌʌmadutai vaavoitudana.
23 Poduucai ivuaadana aanʌ sai cʌʌga gʌntʌgito caʌcana ʌgai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami dai poduucai aliʌ baigiñʌlidiña aanʌ siʌʌscadʌ vaavoitudagi ʌʌmadutai.
24-27 Sioorʌ vopooyi aliʌsi gʌnaajagʌi gamaitʌa ʌliditai. Istumaasi gamaitʌcʌi ʌgai vʌʌsi
uugiatʌi. Dʌmos aapimʌ gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vaavoitudaitai dai ʌʌgiditai Diu-
usi dai Diuusi gʌnmaaquimu ʌmo istumaasi tʌvaagiʌrʌ ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai
maiuugiatʌi. Utuisdami ʌʌquiasdʌrʌ vopooyiña vaida aajʌi utuiñaragai dai gajiaadʌrʌ
vipieeyi ʌgai vʌʌsi istumaasi galvueeyi tuucugadʌ. Poduucai aanʌ ʌʌpʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga
vaavoitudaitai Suusi Cristo cʌʌ maatʌ aanʌ iñsiimia iñagai tʌvaagiamu. Aanʌ aliʌsi ipʌlidi
iscʌʌgacʌrʌ oidacagi poduucai isduucai aagaiña aanʌ ʌoodami tomasi poduucai oidacatai
vʌʌscʌrʌ soimaa taatamai aanʌ. Maitipʌlidi aanʌ isDiuusi giñaagidagi sai maicʌʌgadu idui
aanʌ cascʌdʌ.

10

———

1 Giñaaduñi aanʌ ipʌlidi isaapimʌ tʌtʌgitodagi siʌdui ʌʌqui gʌrʌʌqui aaduñicarucʌdʌ
oidigana. Diuusi ootosi ʌmo icomai sai baitʌqui imʌiña sai poduucai maatʌcana ʌgai
siaa sʌʌli iimʌdagi. Diuusi soi tai cʌʌga dʌgavusai ʌgai ʌgʌʌ suudagi siaaco Gʌʌ Suudagi
Vʌʌgicʌrʌ tʌʌgidu.
2 Dai poduucai casi ipʌli ʌgai isoidagi Moseesacaru.
3-4 Cristo maacaiña cuaadagai dai suudagi mʌʌ oidigana. Ʌoodami yʌʌdana suudagi
ismaacʌdʌ vuusanʌiña ʌmo odiaiñdʌrʌ. Dai Cristo ʌʌmadu daacana dai nuucadacana.
5 Dai baitoma vʌʌscatai soimaasi ivueeyi oidigana cascʌdʌ Diuusi maibaigʌʌlidi ʌgaicʌdʌ
dai coi ʌgai oidigana.
6 Cascʌdʌ maatʌ aatʌmʌ ismaitʌaagai issoimaasi ivuaadagi ʌpan duucai ʌgai.
7 Cascʌdʌ maitʌaagai isaa duutuadagi ʌmoono poduucai isduucai idui ʌʌmadutai ʌgai.
Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ ispovuaadana ʌgai oidigana dai pocaiti: “Ʌoodami dadaarʌi dai
gacueeyi dai gayʌʌyi dai gooquirʌ gatuutudacʌi”, siaa duutudaitai ʌmo moono gʌndiuusiga
duucai.
8 Maitʌaagai tʌsgoogosi gʌrducamicagi poduucai isduucai idui ʌʌmadutai ʌgai dai coi
ʌmo coobai dan vaica miil ʌmo tasʌrʌ.
9 Dai aatʌmʌ maitʌaagai isoojotuldiadagi Diuusi poduucai isduucai idui ʌʌmadutai ʌgai
tai cʌquiacarai coocoyi dai coi.
10 Dai maitavʌr vui ñioocada Diuusi ʌpan duucai ʌʌmadutai ʌgai vui ñioocai Diuusi tai
Diuusi ootoi gʌtʌaañicaru sai coodana.
11 Vʌʌsi gomaasi ʌpʌdui gʌraaduñicarucʌdʌ tʌsai poduucai maatʌna aatʌmʌ sai
maitʌrcʌʌgai ispoduucai ivuaadagi. Dai cascʌdʌ vʌʌsi gomaasi gʌooja Diuusi ñiooquidʌrʌ
tʌsai aatʌmʌ maatʌcana sivi cayoga ugitʌcai oidigi.
12 Sioorʌ poʌliadagi iscʌʌga vaavoitudai ʌgai gʌaagai isgʌnuucadacagi dai maisoimaasi
ivuaadai.
13 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai soimaasi iduñia ʌliadagi gʌaagai istʌtʌgitodagi isvʌʌscatai
poduucai tʌtʌgitoiña. Diuusi apiagʌnsoicʌdamu iscʌʌga ivuaada aapimʌ dai
maitʌndadagitodamu istʌtʌgitoda istumaasi maitistutuidi aapimʌ isgajiaadʌrʌ vipiadagi
baiyoma gʌnsoiñamu mai gajiaadʌrʌ vipiada aapimʌ istumaasi soimaascami istumaasi
iduñia ʌliadagi.
14 Cascʌdʌ giñaaduñi casiavʌr maisiaa duutuada aapimʌ momoono.
15 Aapimʌ cʌʌga maatʌ caʌ istumaasi. Dai cʌʌgavʌr tʌgitoca istumaasi gʌnaagidi aanʌ
sabaigʌ ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami ischo ʌʌpʌ.
16-17 Siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ dai gacuaadagi paana dai gayʌʌdagi uuvasi vara-
gadʌ dai poduucai tʌtʌgitoiña aatʌmʌ isducatai muu Suusi Cristo aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ
dai poduucai Diuusi baigʌrʌliatudai. Dai poduucai gatʌtʌgidiña aatʌmʌ tʌsvʌʌscatai
ʌrgʌraadunumu vaavoitudadami.
18 Gʌntʌgitovʌr nʌida isducatai ivueeyi ʌjudidíu siʌʌscadʌ cuaada ʌgai baabiadʌ
cañiiru ismaacʌdʌ coodai ʌgai dai dadasdi Diuusi. Poduucai gʌmaatʌ isvʌʌscatai ʌgai
ʌrgʌnaadunumu siaa duutuadami Diuusi.
19 Aanʌ maitipʌlidi isaapimʌ poliadagi isʌmoono ismaacʌdʌ ivueeyi oodami viaa guvu-
cadagai tomali ispoʌliadagi aapimʌ isʌbaabaidi ismaacʌdʌ gʌdadasdi ʌmoono maitʌrʌpan
ducami tomastuma baabaidi.
20 Poduucai ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dadasdi cuaadagai Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ maisiu Diuusi. Aanʌ maitipʌlidi ispoduucai ivuaada aapimʌ dai maitipʌlidi
aanʌ ʌʌpʌ isgacuaada aapimʌ ʌgaa ʌʌmadu siʌʌscadʌ gavaagimatada ʌgai dai poduucai
ʌraaduñdʌcagi oodami ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
21 Aapimʌ maitistutuidi isʌraaduñdʌcagi Suusi Cristo daidʌ ʌraaduñdʌcagi Diaavora
tʌtʌaañicarudʌ ʌʌpʌ.
22 Maitʌaagai tʌsbaamutudagi Diuusi gʌnvui daraacatai ʌgai ʌʌmadu siu duucu siaa
duutuadagi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi vaamioma guvuca
isaatʌmʌ.

———

23 Mui naana maasi istutuidi aatʌmʌ isivuaadagi dʌmos maisiu vʌʌsi istumaasi gʌrsoicʌi
iscʌʌgacʌrʌ oidaca aatʌmʌ Diuusi vuitapi.
24 Isʌmaadutai iduñia ʌliadagi ʌmo istumaasi gʌaagai isʌpʌga tʌtʌgitodagi sabaigʌ
ʌristumaasi soimaascami aaduñdʌ vʌʌtarʌ.
25 Sapʌadavurai tomastuma baabaidi ismaacʌdʌ oidacagi dai maitavʌr gatʌcacada
mʌsbai daasi ʌmo moono ischo ʌʌpʌ. Baiyoma maimaatʌca aapimʌ dai maipoʌliadagi
mʌssoimaasi ivueeyi cuaadatai.

26 Vʌʌsi oidigi dai vʌʌsi istumaasi oidaga ʌrDiuusi tuidadʌ cascʌdʌ gʌaagai mʌscuaadagi vʌʌsi istumaasi oidacagi.
27 Isʌmaadutai ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadamicagi gʌnvaidagi mʌsai quiidiʌrʌ gauugana dai mʌsiimia ʌliadagi, iimivurai dai ugavurai mʌstumaasi gʌnbiidagi dai maitʌcacada isbai daasi ʌmo moono ischo ʌʌpʌ. Baiyoma maimaatʌca aapimʌ dai maipovʌnʌliadagi mʌssoimaasi ivueeyi cuaadatai.
28 Dʌmos isʌmaadutai povʌntʌʌdagi mʌsai gocuaadagai ismaacʌdʌ modaja daasi ʌmo moono ismaacʌdʌ siaa duutudai oodami, vʌrai maiuga vai ʌgai maipoʌldagi mʌsaapimʌ vaavoitudai ʌʌpʌ ʌmoono,
29 tomamʌs aapimʌ maatʌ mʌsmaivaavoitudai.
Dʌmos aanʌ ipʌlidi sai ʌmaadutai giñaagidamu: “¿Istuisi maitistutuidi iscuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ dadasdi moono mospocaititai aa saidʌ ʌrʌmo istumaasi soimaascami,
30 dai sai iscuaadagi baigʌʌliditai Diuusi vui, tuisi potʌʌna ʌmai issoimaasi ivueeyi?”
31 Dʌmos aanʌ gʌnaagidamu sai mʌsiuu duucu cuaadagi tomastuma cuaadagai siʌʌpʌ tomastumaasi mʌstumaasi ivuaadagi gʌaagai mʌsivuaadagi siaa duutudaitai Diuusi.
32 Maitʌaagai isivuaadagi istumaasi sobicʌdagi oodami isʌʌgiada Suusi Cristo tomasi ʌrjudidíu ismaitʌʌrjudidíu ʌʌpʌ dai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌʌpʌ.
33 Aanʌ vʌʌscʌrʌ giñaajagʌi isivuaadagi istumaasi istucʌdʌ baigʌnʌliadagi aa. Dai aanʌ maitivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgai aanʌ giñvʌʌtarʌ baiyoma ivueeyi aanʌ istumaasi ʌrsoiñi aa vʌʌtarʌ, vai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌgai.

11

1 Giñʌpan duucai vʌrivuaada aapimʌ poduucai isduucai ʌpan duucai ivueeyi aanʌ Suusi Cristo.

———

2 Giñaaduñi aliʌ cʌʌga ivueeyi aapimʌ tʌtʌgitoitai daidʌ ivuaadatai istumaasi gʌnmaatʌtuli aanʌ.
3 Aanʌ ipʌlidi mʌsmaatʌcagi sai Cristo ʌgai dai tʌaanʌi cʌcʌʌli, dai cʌcʌʌli tʌaanʌi gʌnooñiga, dai Diuusi tʌaanʌi Cristo.
4 Dai aapimʌ Coriintʌrʌ oidacami pocaiti sai isʌmo cʌʌli gʌcʌcʌsadʌ gʌvanamu siuu duucu gamamadadagi siʌpʌ siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ gomaasi ʌrsiaa ʌʌraragai ʌgai vʌʌtarʌ.
5 Dʌmos isʌmo ooqui maivuracagi gʌmoo siuu duucu gamamadadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ gomaasi ʌrsiaa ʌʌraragai ʌgai vʌʌtarʌ gomaasi ʌrʌpan ducami isivisumicamudai ʌgai moodʌ.
6 Isʌmo ooqui maivuraca ʌliadagi gʌmoo siooma ʌrcʌʌgai isbovasdʌrʌ ivisua ʌgai gʌmoo. Dʌmos isgomaasi ʌrsiaa ʌʌraragaicagi ooqui vʌʌtarʌ baiyoma gʌaagai isvuraca gʌmoo.
7-9 Diuusi idui ʌcʌʌli sai ʌpan tuigacana naana maasiʌrʌ. Dai cʌcʌʌli viaa sʌʌlicami isgatʌaanʌdagi oidigi daama poduucai isduucai Diuusi tʌaanʌi tʌvaagiʌrʌ, cascʌdʌ aapimʌ Coriintoʌrʌ oidacami pocaiti sai siuu duucu gamamadadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ cʌcʌʌli maitʌaagai isgʌcʌcʌsada gʌvanamu dai poduucai cʌcʌʌli gatʌtʌʌgidi isʌgai vaamioma viaa guvucadagai dai vaamioma tʌaanʌi isooqui, cascʌdʌ cʌcʌʌli maitʌaagai istutusadagi gʌnvapanamu siuu duucu gamamadagi dai siuu duucu gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ. Dʌmos Diuusi idui ʌooqui cʌʌliaiñdʌrʌ maisiu ʌcʌʌli ooquiaiñdʌrʌ. Dai Diuusi idui ʌooqui dai soicʌiña ʌcʌʌli maisiu ʌcʌʌli sai soicʌiña ʌooqui.
10 Poduucai Diuusi gatʌtʌgidi isvaamioma gatʌaanʌi ʌcʌʌli siooqui cascʌdʌ ooqui gʌaagai isvuracagi gʌmoo. Asta Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iiñapai gʌnvupuivasa siuu duucu vuidʌrʌ gugucadagi Diuusi.
11 Vʌʌscʌrʌ ʌgai saagida ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo aliʌsi tʌgito cʌʌli dai aliʌsi tʌgito ooqui vai gʌnsoicʌdagi aipacoga ivuaadatai Diuusi aa duiñdadʌ.
12 Vaavoava sicʌʌliaiñdʌrʌ ʌpʌdui ʌooqui daidʌ ʌrvaavoi sicʌcʌʌli ooquiaiñdʌrʌ vuvacʌi dai vʌʌsi gomaasi idui Diuusi.
13 Giñaagidavurai aapimʌ sabaigʌ ʌrcʌʌgai isʌmo ooqui gamamadadagi maitʌvuracatai ʌmo pañitu.
14-15 Maitasi ʌrvaavoi sai vʌʌscatai povʌnʌlidi sai ooqui gʌaagai isvuracagi gʌmoo dai oojoidi istʌtʌvʌducagi cuupadʌ dai cʌcʌʌli vʌʌtarʌ ʌrsiaa ʌʌraragai istʌtʌvʌducagi cuupadʌ.
16 Isʌmaadutai giñvui ñiooqui ʌliada aagaitai gomaasi, ʌgai gʌaagai ismaatʌcagi tʌsai aatʌmʌ tomali aa vaavoitadadami maiviaa ʌmai viituldaragai.

———

17 Sivi gʌnaagidamu aanʌ ʌma maasi dai goocʌdʌ maitistutuidi aanʌ ispotʌiyagi ansai baigiñʌlidi. Siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiada aapimʌ dai cuaada cuaadagai ismaacʌdʌ cueeyi

aapimʌ tʌtʌgitoitai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba vaamioma soimaasi ivueeyi aapimʌ isbai cʌʌga ivuaadagi.
18 Cajioma aanʌ mʌsai aapimʌ gʌnvupui ñioocaiña dai baitoma vaavoitudai aanʌ.
19 Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai aagadagi isducatai vaavoitudai poduucai gʌmaatʌmu ismaacʌdʌ ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo.
20-21 Mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpadiada aapimʌ dai cuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ cueeyi aapimʌ tʌtʌgitoitai isducatai muu Suusi Cristo curusiaba ʌʌmoco ʌʌpʌga cuaadana cuaadagai ismaacʌdʌ vuaa dai asta navacorʌiña gayʌʌdatai vai aa maitatasconʌrʌiña, dai chichiʌʌqui aipaco dadarʌiña poduucai sʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi aapimʌ maisiaa duutudai aapimʌ Suusi Cristo.
22 Maitamʌsviaa aapimʌ gʌnquiiqui mʌsiaaco gacuaadagi dai maigʌpi gacuaadagi mʌsiaaco gʌnʌmpaidiadagi. Aapimʌ soiduucai nʌidi ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu dai siaa ʌʌratudai aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ maiviaa cuaadagai. ¿Povai mʌsiʌnʌlidi aapimʌ iñsaanʌ baigiñʌlda iñagai? Siaadʌrʌ baigiñʌldana aanʌ.

———

23 Suusi Cristo ʌʌgi giñmaatʌtuli istumaasi gʌnaagidi aanʌ. Aidʌ ʌcʌrʌ tucarʌ mʌsigatʌʌgida agaitadai Suusi Cristo ʌgai bʌi ʌmo paana
24 dai gamamagi dai gooquiʌrʌ saasarai daidʌ itʌi: “Ugavurai, idi ʌrʌpan ducami giñtuucuga iñsmaacʌdʌ tʌʌgida agai aanʌ mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Mʌsiʌʌscadʌ poduucai ivuaadagi vʌrai giñtʌtʌgitoda”, astʌi ʌSuusi Cristo.
25 Poduucai ʌʌpʌ caugitocai bʌi ʌgai ʌmo tucayu uuvasi varagadʌ daidʌ itʌtʌdai gʌojootosa: “Idi uuvasi varagadʌ ismaacʌdʌ idi tucayuana daja ʌrʌpan ducami giñʌʌra ismaacʌdʌ astia agai vʌrai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaqui. Iñsiʌʌscadʌ muquiagi vai astia giñʌʌra aidʌ abiaadʌrʌ gʌaagamu goñioqui utudui ismaacʌdʌ Diuusi ootosca agai ʌoodami. Vʌʌscʌrʌ mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi dai yʌʌdagi uuvasi varagadʌ vʌrai giñtʌtʌgitoda”, astʌtʌdai Suusi Cristo.
26 Poduucai vʌʌscʌrʌ mʌsiʌʌscadʌ gacuaadagi dai yʌʌdagi uuvasi varagadʌ poduucai aapimʌ tʌtʌgidi aa mʌsvaavoitudai isSuusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami dai aapimʌ gʌaagai ispovuaadagi asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.

———

27 Poduucai tomasioorʌ sioorʌ cuaadagi ʌpaana dai yʌʌdagi ʌuuvasi varagadʌ poduucai isduucai giñmaatʌtuli Suusi Cristo dai maicʌʌga vueeyi navacorʌitai dai aliʌ soimaasi ivuaadagi maitʌtʌgitoitai isSuusi Cristo muu curusiaba vai cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami, poduucai ʌgai soi duucai nʌidi Suusi Cristo.
28 Cascʌdʌ vʌʌscatai maiquiaa gaugacai dai maiquiaa yʌʌcai uuvasi varagadʌ aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami.
29 Isʌmaadutai cuaadagi ʌpaana dai gayʌʌdagi uuvasi varagadʌ dai maitʌtʌgitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba vai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami Diuusi soimaasi taatatuldamu.
30 Ʌʌmadutai aapimʌ poduucai ivuaadana cascʌdʌ coococoñi dai maiguupuca dai ʌʌmoco asta cooyi.
31 Dʌmos isaatʌmʌ istʌtʌgitodagi isSuusi Cristo muu curusiaba aidʌ gia Diuusi maiviaacamudai issoimaasi gʌrtaatamituldiadagi.
32 Dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai soimaasi taatatuldamu ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami vai poduucai maiiimia ʌgai Diaavora ʌʌmadu.
33 Poduucai tudo giñaaduñi mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi dai gaugia aagadagi ʌpaana dai gayʌʌdagi uuvasi varagadʌ vʌrai nʌnʌraca asta siuu duucu gʌnʌmpagi vʌʌscatai vʌrai ʌmapai gauga.
34 Isʌmaadutai biuugimucagi gʌaagai isʌʌpʌga gaugiagi gʌquiiyʌrʌ vai poduucai Diuusi maiviaacagi issoimaasi gʌntaatatuldagi gomaasicʌdʌ istumaasi ivueeyi aapimʌ gʌnʌmpaiditai. Gogaa istumaasi ismaacʌdʌ giñtʌcaca aapimʌ oojiʌrʌ bai duuñimu aanʌ iñsiʌʌscadʌ mʌʌca gʌnnʌidagi.

12

———

1 Giñaaduñi gʌnaagida iñʌlidi aanʌ ʌmo istumaasi vʌrai maatʌca. Sai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai vaavoitudadami sai naana maasi ivuaadana.
2 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai aidʌmʌsi maiquiaa vaavoitudaiña Suusi Cristo aapimʌ siaa duutudaiña mui moono ismaacʌdʌ maiñioocai.
3 Aapimʌ gʌnsaagida daivʌi ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaiti sai aagai istumaasi aagidi Diuusi. Dʌmos isʌgai ñiooquiadagi Suusi Cristo poduucai gʌmaatʌ isʌgai maiaagai gomaasi Diuusi

Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ. Dai isʌmaadutai cʌʌga vaavoitudadagi isSuusi Cristo ʌrDiuusi dai ʌʌgiadagi poduucai gʌmaatʌ sai istumaasi aagai ʌgai, ʌgai aagai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ.

4 Vaavoitudadami viaa guvucadagai isivuaadagi ʌʌmo istumaasi. Diuusi Ibʌadʌ ʌgai dai maacai guvucadagai.

5 Vʌʌscatai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ isducatai istutuidi dʌmos vʌʌscatai ivueeyi ʌgai vaa Suusi Cristo aa duiñdadʌ.

6 Vʌʌscatai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ dʌmos maiʌmadugan duucai dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌgai vaa Diuusi ʌgai dai soicʌi vʌʌscatai.

7 Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai vʌʌsi vaavoitudadami saidʌ ivuaadana ʌʌmo istumaasi vai poduucai gʌmaatʌ siDiuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja vʌʌscatai, dai istumaasi ivueeyi ʌʌmadutai ʌrsoiñi vʌʌscatai vʌʌtarʌ.

8 Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai ʌʌmadutai sai cʌʌga maatʌ aagaiña ismaacʌdʌ aagai Diuusi, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai cʌʌga maatʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ,

9 dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai vaamioma cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi dai poduucai ivuaadana naana maasi, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai duduaaidiña coococoidadʌ,

10 dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa saidʌ ivuaadana naana maasi gʌgʌrducami, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai cʌʌga maatʌ gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai maatʌ nʌidiña asmaacʌdʌ ñiioocai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ dai ismaacʌdʌ ñioocai Diaavora tʌtʌaañicarudʌ guvucadadʌcʌdʌ, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai ñioocaiña aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai, dai Diuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai aa sai aagaiña istumaasi aagai ʌgai ismaacʌdʌ aa ñiooquicʌdʌ ñioocai.

11 Vʌʌsi gomaasi ivueeyi ʌgai vaa Diuusi Ibʌadʌ. Ʌgai ʌgai dai maacai guvucadagai vʌʌscatai saidʌ ivuaadana ʌʌmadutai istumaasi ʌʌgi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi.

———

12 Oodami ʌʌcaso dai noonova dai naanaca dai vuupuju dai vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa tuucugadʌaiñdʌrʌ. Poduucai isduucai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo saagida oidaga ojootosicami dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai maamatʌtuldiadami dai vʌʌscʌrʌ ʌgai ʌrgʌnaadunumu.

13 Tomasi aatʌmʌ ʌrjudidíu isgiliego ʌʌpʌ, tomatʌsi ʌrpipiooñi ischo ʌʌpʌ vʌʌscʌrʌ vʌʌscatai casi gʌrvapacoñica Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ tʌsaidʌ ʌrgʌraadunumucana aatʌmʌ, dai ʌgai vaa Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌma daja vʌʌscatai.

14 Poduucai isduucai caaagai aanʌ oodami ʌʌcaso dai noonovʌ dai naanaca dai vuupuju dai vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa tuucugadʌiñdʌrʌ.

15 Isʌmo oodami potʌiyagi: “Giñʌcaso maitʌrgiñnovi cascʌdʌ maitʌrgiñtuucuga”. Vʌʌscʌrʌ siaadʌrʌ maigovai gʌʌsʌna ʌcasodʌ.

16 Dai isʌmo oodami potʌiyagi: “Giñnaaca maitʌrgiñvuji cascʌdʌ maitʌrgiñtuucuga”. Vʌʌscʌrʌ siaadʌrʌ maigovai gʌʌsʌna ʌnaacadʌ.

17 Isvʌʌsi gʌrtuucuga ʌrvujicamudai isducatai caʌcamudai aatʌmʌ. Siʌʌpʌ isvʌʌsi gʌrtuucuga ʌrnaacaicamudai isducatai istutiadamudai aatʌmʌ isuuvapiadagi.

18 Diuusi darai oodami vuupuidʌ siaaco ʌgai ipʌli dai daacadʌ, naanacadʌ dai vʌʌsi istumaasi viaa oodami.

19 Siʌmo oodami ʌrvujicamudai siaaco daacamudai ʌtuucugadʌ.

20 Dʌmos sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isʌmo oodami ʌʌcaso dai noonovʌ dai naanaca dai vuupuju dai vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa tuucugadʌaiñdʌrʌ.

21 Vʌʌsi gʌrtuucuga aliʌsi gʌaagai. Aliʌ tʌgito aatʌmʌ gʌrvuupuji dai gʌrnoonovi dai gʌrmoo dai gʌrʌʌcaso.

22 Dai ismaacʌdʌ maiguupuca ʌgai dai siooma gʌaagai.

23 Dai istuidaba siooma maitʌaagada maasi ʌgai tʌtai vaamioma nunucadai aatʌmʌ dai ismaacʌdʌ siaa ʌraragai isnʌidi aa oodami ʌgai gia iiñapai aatʌmʌ.

24 Poduucai gʌrdui Diuusi cascʌdʌ.

25 Oodami ʌʌcaso dai noonovʌ dai naanaca dai vuupuju. Dai vʌʌsi istumaasi viaa oodami abaana saasaʌ ʌgai. Dai vʌʌsi aliʌsi gʌaagai.

26 Isʌmo oodami coococagi ʌmapʌcʌrʌ tuucugadʌ maibai tadacana vʌʌsi tuucugadʌ. Isʌmo cʌʌli maatʌ ñioocadagi dai aa oodami aagidi sai cʌʌgadu moodʌ aliʌ baigʌʌlidiña ʌcʌʌli.

27 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ muidu daidʌ ʌrʌmo aadunumu.

28 Dai vaavoitudadami saagida darai Diuusi ʌʌmoco saidʌ ʌrojootosicamicana dai aa saidʌ ʌrñiñiooquituldiadamigadʌcana dai aa saidʌ ʌrmamaatʌtuldiadamicana, dai aa saidʌ

ivuaadana mui naana maasi gʌgʌrducami, dai aa saidʌ duduaaidiña coocococidadʌ, dai aa sai soicʌiña gʌnaaduñi, dai aa saidʌ ʌrtʌtʌaanʌdamicana, dai Diuusi maacai guvucadagai aa sai ñiooca iña aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌʌgi ʌgai.

29 Maisiu vʌʌsi vaavoitudadami ʌrojootosicami, dai maisiu vʌʌsi ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai maisiu vʌʌsi ʌrmaatʌtuldiadami, dai maisiu vʌʌsi ivueeyi istumaasi gʌgʌrducami,

30 dai maisiu vʌʌsi duduaaidi coococidadʌ dai maisiu vʌʌsi ñiooca i aa ñiooquicʌdʌ, dai maisiu vʌʌscatai maatʌ aagai istʌiya ʌlidi ʌoodami aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai.

31 Aagiadavurai Diuusi sai gʌnmaacana guvucadagai maidʌ ivuaada aapimʌ istumaasi vaamioma gʌaagai. Dʌmos aanʌ gʌnaagidi iñʌlidi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ vaamioma ʌrsoiñi isvʌʌsi gomaasi.

13

———

1 Isistutiadamudai aanʌ isñiooca agi aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ aanʌ tomasi ʌroodami ñiooquidʌ siʌʌpʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ñiooquidʌ dai ismaioigʌadʌ aanʌ oodami mosʌrʌpan ducami aanʌ ʌmo istumaasi imaacʌdʌ moscaiti dai maitʌrsoiñi.

2 Dai isistutiadamudai aanʌ isaagadagi Diuusi ñiooquidʌ dai ismaatʌcamudai aanʌ istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai dai ismaatʌcamudai aanʌ mui naana maasi, iscʌʌga viaacamudai aanʌ vaavoidaragai dai poduucai istutiadamudai issibʌaco tutusadagi gigidi, mospocaititai aanʌ ismaigovai imʌdagi dai ismaioigʌada aanʌ oodami ducami ismaitistutiadamudai aanʌ isistuma vuaadagi.

3 Isaanʌ gaoidagi vʌʌsi istumaasi viaa aanʌ, dai mʌsgiñmʌidagi gaaagiditai aanʌ Diuusi ñiooquidʌ, dai ismaioigʌada aanʌ oodami gomaasi maitʌrsoiñi giñvʌʌtarʌ.

4 Oodami ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌdai aa ʌgai maioomaliga, dai cʌʌ tuutuiga, dai maicoimudadʌ tuutuiga, dai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña,

5 dai maisoiduucai nʌidiña aa, dai maivupuiiruga oodami vui, daidʌ ivuaadana istumaasi ipʌliadagi aa maisiu mosʌcaasi istumaasi ipʌliadagi ʌgai, siʌʌscadʌ aa ñiooquiadagi ʌgai maita ñiooquidiña, dai maivuaamʌ ʌlidiña tomasi soimaasi ivuiididi aa.

6 Dai maibaigʌnʌlidiña siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi aa baiyoma baigʌnʌlidiña siʌʌscʌdʌ cʌʌga ivuaadagi aa.

7 Oodami ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌdai aa maivui ñiooca i aa ismaacʌdʌ soimaasi nʌidi, dai vʌʌscʌrʌ vaavoituda ʌlidi istumaasi aagidi aa, dai vʌʌscʌrʌ vaavoitudai isaa ipʌlidi iscʌʌga ivuaadagi, dai vʌʌscʌrʌ apiaoigʌadai aa ismaacʌdʌ soimaasi taatamitulda.

8 Tomastuigaco oidacamu ʌʌmadutai ismaacʌdʌ oigʌadagi aa, dʌmos aimu istuigaco tiipuca agai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai tomali maitʌñiooca da agai aa ñiooquicʌdʌ, dai tomali maitʌaagada agai isDiuusi Ibʌadʌ maacai guvucadagai oodami sai cʌʌga maatʌ cʌʌcagi Diuusi ñiooquidʌ.

9 Dʌmos sivi palʌpi maatʌ aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ dai maicʌʌga maatʌ aagai aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ.

10 Aimu istuigaco vʌʌscatai maatʌ cʌʌca agai vʌʌsi Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ maitʌaagada agai isDiuusi Ibʌadʌ maacadagi guvucadagai oodami isivuaadagi tomali ʌmo istumaasi.

11-12 Tami oidigi daama maimaatʌ aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi maatʌ ʌpan duucai ʌmo ali maimaatʌ vʌʌsi istumaasi maatʌ ʌmo oodami gʌducami. Poduucai ʌʌpʌ maimaatʌ cʌʌ aatʌmʌ vʌʌsi Diuusi ñiooquidʌ ducami isnʌijadagi ʌmo nʌidacarui ismaacʌdʌ maicʌʌga maasi dʌmos aimu istuigaco cʌʌga maatʌ cʌʌcamu aatʌmʌ vʌʌsi Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai Diuusi gʌrmaatʌ. Dai ʌmo oodami gʌducami camaitivueeyi istumaasi ivuaadana aliducatai poduucai ʌʌpʌ siʌʌscadʌ iimia aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu camaitivuaadamu istumaasi ivuaadana tami.

13 Vʌʌscʌrʌ oidacamu sioorʌ vaavoitudadagi Diuusi dai sioorʌ nʌnʌracagi istumaasi Diuusi iduñia aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, dai sioorʌ oigʌadagi aa. Dʌmos vaamioma ʌrcʌʌgai isoigʌadagi aa.

14

———

1 Aliʌsi gʌaagai mʌsaipaco gʌnoigʌadagi. Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi sai ʌgai gʌnmaacana guvucadagai maidʌ ivuaada aapimʌ tomasi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ ivueeyi aa vaavoitudadami, dʌmos siooma ʌrcʌʌgai isaagada aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.

2 Λgai ismaacʌdʌ ñioocai aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ, ʌgai Diuusi ʌʌmadu ñioocai
maisiu oodami. Oodami maimaatʌ caʌ istumaasi aagai ʌgai cascʌdʌ. Diuusi Ibʌadʌ maacai
guvucadagai sai aagaiña istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌ.
3 Baiyoma ʌgai ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia oodami ʌʌmadu ñioocai, dai
poduucai soicʌi ʌgai vaavoitudadami sai vaamioma cʌʌga vaavoitudana, maacatai ñiooqui
dai baiʌʌliatudaitai.
4 Λgai ismaacʌdʌ ñioocai aa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌʌgi ʌgai vaamioma vaavoi-
tudai, dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ aagai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai soicʌi aa vaavoitudadami sai
vaamioma cʌʌga vaavoitudana.
5 Aanʌ ipʌlidi isvʌʌscatai aapimʌ istutiadamudai isñioocadagi ʌma maasi ñiooqui dʌmos
vaamioma ipʌlidi aanʌ isaapimʌ aagadagi Diuusi ñiooquidʌ. Isñioocada aapimʌ ʌma maasi
ñiooqui dai maiaagadagi istʌiya ʌlidi maitʌrsoiñi vaavoitudadami vʌʌtarʌ cascʌdʌ siooma
ʌrcʌʌgai isaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ siisñioocadagi ʌma maasi ñiooqui. Dʌmos isñioocada
aapimʌ ʌma maasi ñiooqui dai aagadagi istʌiya ʌlidi goovai gia ʌrsoiñi ʌpʌan duucai
isduucai ʌrsoiñi isaagadagi Diuusi ñiooquidʌ.
6 Cascʌdʌ giñaaduñi iñsaanʌ gʌndividagi dai ʌma maasi ñiooqui gʌnñiooquiadagi poduucai
maitʌnsoiñan tada aanʌ isvaamioma vaavoituda aapimʌ. Dʌmos iñsaanʌ gʌnaagiadagi
istumaasi Diuusi giñaagiadagi, dai istumaasi maatʌ caʌca aanʌ, siʌʌpʌ isgʌnaagiada aanʌ
istumaasi Diuusi iduñia, siʌʌpʌ gʌnaagiada aanʌ Diuusi ñiooquidʌ poduucai gia gʌnsoiñan
tada aanʌ.
7 Sioorʌ iivadagi uusi gitarui gʌaagai iscʌʌga iivada ʌgai vai poduucai maatʌ caʌcagi aa
istuma iivaragai iivai ʌgai.
8 Sandaaru saagida oidaga ʌmoco ismaacʌdʌ iivai piito dai iivaiña ʌgai ʌmo iivaragai dai
poduucai aagidiña sandaaru sai vaapaigʌna dai iivaiña ʌmai iivargai sai gacocodana goʌʌ
iivaragaicʌdʌ aagidiña ʌgai sandaaru istumaasi gʌaagai isiduñiagi cascʌdʌ gʌaagai iscʌʌga
iivada ʌgai vai maatʌ caʌcagi sandaaru daidʌ ivuaadagi istumaasi tʌgitocagi ʌgai.
9 Poduucai ʌpʌvueeyi aapimʌcʌdʌ. Isʌmaadutai ñioocadagi ʌma maasi ñiooqui siaadʌrʌ
maatʌ caʌcana aa iscaiti ʌgai. Ducami isʌʌgi ñioocadamudai ʌgai.
10 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isoidaga mui naana maasi ñiooqui oidigi daama dai vʌʌscatai
ismaacʌdʌ ñioocai maatʌ caʌ.
11 Dai isʌmaadutai giññiooquiadagi ʌma maa ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ aanʌ
poduucai maitʌrcaʌcan tada aatʌmʌ aipacoga.
12 Cascʌdʌ aapimʌ ismaacʌdʌ ipʌlidi isDiuusi Ibʌadʌ gʌnmaaquiagi guvucadagai
isiduñiagi ʌmo istumaasi ismaacadʌ ivueeyi aa vaavoitudadami, aagiadavurai Diuusi sai
ʌgai gʌnmaacana guvucadagai maidʌ ivuaada aapimʌ istumaasi ʌrsoiñi vaavoitudami
vʌʌtarʌ.
13 Poduucai sioorʌ ñioocadagi ʌma maasi ñiooqui ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai, gʌaagai isaa-
giada ʌgai Diuusi sai maacana guvucadagai vai gaaagiada istʌiya ʌlidi ʌgai ʌñiooquicʌdʌ.
14 Isgamamadada aanʌ ʌmai ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ aanʌ, maatʌ aanʌ issiaa
duutudai Diuusi dʌmos maimaatʌ aanʌ iscaiti.
15 Gʌaagai isgamamadada aanʌ siaa duutudaitai Diuusi dai maatʌcagi iscaiti aanʌ.
Gʌaagai isganʌʌda aanʌ siaa duutudaitai Diuusi dai maatʌcagi iscaiti aanʌ.
16 Dʌmos isʌmaadutai gamamadadagi ʌmai ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ ʌgai tomali
aaduñdʌ, ʌaaduñdʌ siaadʌrʌ potʌʌna ʌgai vaavoava.
17 Tomasi aliʌ cʌʌga gamamadai ʌgai maitʌrsoiñi aaduñdʌ vʌʌtarʌ.
18 Aanʌ baigiñʌlidi Diuusicʌdʌ isvaamioma ñioocai aanʌ ʌma maasi ñiooqui isvʌʌscatai
aapimʌ.
19 Dʌmos siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ vaavoitudadami aanʌ baiyoma ipʌlidiña
isaagadagi altaama ñiooqui dʌmos vʌʌscatai maatʌ caʌcagi maisiu baivustan miil ñiooqui
ʌmai ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maimaatʌ caʌcagi tomali ʌmaadutai.
20 Giñaaduñi maitavʌr tʌtʌgitoda ʌpan ducai ʌgai ismaacʌdʌ maiquiaa cʌʌga maatʌ
istumaasi gʌaagai isivuaadagi baiyoma gʌaagai mʌscʌʌga tʌtʌgitodagi. Siʌʌscadʌ iduñia
ʌliada aapimʌ ʌmo istumaasi soimaascami amaasi gia gʌaagai istʌtʌgitodagi aapimʌ ʌpan
duucai ʌgai ismaacʌda maiquiaa maatʌ ivueeyi istumaasi soimaascami.
21 Pocaiti liivruʌrʌ ismaacʌdʌ ooja Moseesacaru sai pocaiti Diuusi: “Aa oodami ʌma
maasi ñioocadami giññiooquituldiadamu ʌjudidíu saagida dʌmos vʌʌscʌrʌ maitiñʌʌgidamu
ʌjudidíu”, caiti Diuusi, asduucai ooja Moseesacaru.
22 Poduucai ʌʌpʌ siʌʌscadʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi caʌcagi
ʌvaavoitudadami isñiooquiagi ʌmai ñiooquicʌdʌ poduucai gʌaagai ismaatiagi isDiuusi
guvucadadʌcʌdʌ ñioocai oodami, dai siʌʌscadʌ ʌmaadutai gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ
poduucai maatʌ ʌvaavoitudadami isDiuusi guvucadadʌcʌdʌ ñioocai ʌgai.

23 Dai isgʌnʌmpaidagi ʌvaavoitudadami dai vʌʌscatai ʌma maasi ñiooqui ñioocadagi
vai vaapaquiagi aa ismaacʌdʌ maivaavoitudai potʌiyan tada ʌgai sai vupuiirutu
ʌvaavoitudadami.
24 DʌmOs isvʌʌscatai aagadagi Diuusi ñiooqidʌ vai vaapaquiagi ʌʌmadutai ismaacʌdʌ
maivaavoitudai, ʌgai maatʌmu isiʌrsoimaasi ivuaadami dai cascʌdʌ ʌma duucai
gʌtʌgitomu
25 dai siaa duutuadamu Diuusi dai potʌimu isDiuusi sʌʌlicʌdʌ ʌʌmadu daja
ʌvaavoitudadami.

———

26 Giñaaduñi siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiada aapimʌ vʌʌscatai ivueeyi istumaasi istutuidi.
ʌʌmoco ganʌʌdana dai aa gamamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ dai aa aagaiña istu-
maasi aagidi Diuusi, dai aa ñioocaiña ʌma maasi ñiooqui, dai aa aagadamu istʌiya ʌlidi
ʌgai ʌñiooquicʌdʌ, vʌʌscʌrʌ mʌstumaasi ivuaadagi gʌaagai isiʌrsoiñicagi ʌvaavoitudadami
vʌʌtarʌ.
27 Siʌʌscadʌ ʌʌmadutai ñioocadagi ʌma maasi ñiooqui ali googocatai gʌaagai isñioocadagi
siʌʌpʌ vaavaicatai dʌmos vaamioma gia cho. DʌmOs ʌʌmadutai gʌaagai isñioocadagi
maisiu vʌʌscatai ʌʌpana. DʌmOs gʌaagai isoidacagi sioorʌ aagadagi istʌiya ʌlidi ʌoodami
ʌñiooquicʌdʌ.
28 DʌmOs ismaitiipucagi sioorʌ aagadagi istʌiya ʌlidi oodami ʌʌma maa ñiooqui,
siooma ʌrcʌʌgai ismaitʌñioocadagi ʌma maasi ñiooqui mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi siooma
ʌrcʌʌgai isʌjʌgi ñiooquiada ʌgai Diuusi mostʌgitoidadʌrʌ, gomaasi ʌrsoiñi ʌjʌʌgi ʌgai vʌʌtarʌ.
29 Poduucai ʌʌpʌ siʌʌscadʌ ʌʌmadutai aagadagi Diuusi ñiooquidʌ ali googocatai gʌaagai
isaagadagi siʌʌpʌ vaavaicatai, dai aa gʌaagai isaagadagi sabaig ʌrDiuusi ñiooquidʌ is-
maacʌdʌ aagai ʌgai.
30-32 DʌmOs isDiuusi aagidagi ʌmo istumaasi ʌmaadutai ismaacʌdʌ daacagi ʌgʌmai
ismaacʌdʌ cañioocaitadai gʌaagai iscamaiñioocadagi vai ñiooquiagi ʌgʌmai. CʌʌGa istutu-
idi oodami iscamaiñioocadagi ismaiñiooquia ʌliadagi. Poduucai isDiuusi aagiadagi ʌmo
istumaasi ʌmaadutai gʌaagai isaagadagi ʌpʌga ʌmoco dai gooquiʌrʌ ʌmai vai poduucai
vʌʌscatai maatiagi dai baigʌnʌliadagi.
33 Diuusi maisisiolitudai oodami baiyoma soicʌi sai maisisiocaiña dai ibʌstudacan
tadatudai. VʌʌSi gomaasi ismaacʌdʌ caaagai aanʌ ivueeyi gʌraaduñi vaavoitudadami
ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi tomasiaacoga.
34 Siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami dai siaa duutuadagi Diuusi, ooqui
maitʌaagai isñioocadagi, gomaasi daidarsi. Ooqui aliʌsi gʌaagai isʌʌgiadagi gʌncuucuna
poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ.
35 Dai isooqui maatʌca ʌliadagi ʌmo istumaasi gʌaagai isquiiyʌrʌ tʌcaca ʌgai gʌncuucuna.
AliʌSi ʌrsiaa ʌraragai isʌmo ooqui ñioocadagi siaaco gʌnʌmpaidacagi oodami dai siaa
duutuadagi Diuusi.
36 GʌntʌgitOvurai mʌsai aapimʌ maitʌrʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ,
dai maisiu mosʌca aapimʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ.
37 IsʌmaadutaiporliadagisʌgaiistutuidiisaagadagiDiuusiñiooquidʌsiʌʌpʌporliadagi
isDiuusi Ibʌadʌʌʌmadudajagʌaagaistʌtʌgitodagisaistumaasigʌnooji aanʌ Diuusi
poduucai gʌnootosdi ñiooqui.
38 DʌmOs isʌmaadutai maiʌʌgiadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ aidʌ gia maitʌaagai
mʌscaʌcagi istumaasi gʌnaagiada ʌgai.
39 Poduucai giñaaduñi gʌaagai mʌsdaanʌdagi Diuusi sai ʌgai gʌnmaacana guvucadagai
mai aapimʌ aagadagi Diuusi ñiooquidʌ dai maitavʌr daidiada aa isñioocada ʌgai ʌma maasi
ñiooqui.
40 Dai vʌʌsi istumaasi ivuaadagi gʌaagai mʌscʌʌga ivuaadagi isducatai gʌaagai
isivuaadagi dai maitavʌr sisiocada.

15

———

1 Sivi giñaaduñi aanʌ ipʌlidi mʌstʌtʌgitodagi isducatai gʌnaagidi aanʌ sai Suusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Mʌtaiaapimʌvaavoitugomaasidaiapiavaavoitudai.
2 Isiʌrvaavoiiscʌʌgavaavoituaapimʌtucamidʌrʌdaiapivaavoitudaipoduucai
cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi aapimʌ.
3 Aanʌ gʌnmamaatʌtuli aapimʌ istumaasi giñmaatʌtuli Suusi Cristo. Aanʌ gʌnmaatʌtuli
istumaasi vaamioma gʌaagai ismaatʌcagi. Aanʌ gʌnaagidi sai Suusi Cristo muu dai
poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga, poduucai isducatai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ.

4 Dai aanʌ gʌnaagidi ʌʌpʌ mʌsai yaasa Suusi Cristo tai ʌgai bo vaica tasaicʌdʌ ʌpamu
duaaca, poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌʌpʌ,
5 dai sai gʌmaasitu ʌgai Piiduru vuitapi, dai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌgai ʌgaa ojootosicami
vuitapi.
6 Dai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌgai vaamioma istaama siento vaavoitudadami vuitapi bo
vasdʌrʌ, dai muidutai ʌgai quiaa oidaga dai ʌʌmoco cacoi.
7 Dai gooquiʌrʌ gʌmaasitu ʌgai Jacobo vuitapi dai gooquiʌrʌ vʌʌsi ojootosicami.
8 Dai cuugatʌrʌ gʌmaasitu ʌgai aanʌ giñvuitapi, dai cʌʌgacʌrʌ giñvuusaitu aidʌsi tomali
ʌmaadutai maitʌgitocatadai
9 ʌgaa ojootosicami vaamioma gatʌaanʌi iñsaanʌ dai aanʌ maitʌaagai mʌsootosicami
giñaagadagi. Aanʌ soimaa taatatuli ʌvaavoitudadami cascʌdʌ.
10 Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi cascʌdʌ ʌrootosadʌ aanʌ. Dai aanʌ ivuaadana mui
naana maasi Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Dai vaamioma aata vuaadana aanʌ sivʌʌscatai ʌgaa
Diuusi vʌʌscʌrʌ giñsoicʌi cascʌdʌ.
11 Dʌmos iñsaanʌ gʌnaagidiña Diuusi ñiooquidʌ siʌʌpʌ ʌgaa ojootosicami vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai
vaa Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai aapimʌ.

———

12 Aanʌ gʌnaagidi sai Suusi Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ, mai ʌʌmadutai aapimʌ
pocaiti sai maioidaga duaacaragai coidadʌ vʌʌtarʌ.
13 Isiʌrvaavoicamudai ismaacʌ aagai aapimʌ sai maioidaga duaacaragai coidadʌ vʌʌtarʌ
aidʌ gia tomali Suusi Cristo maiduaacamudai.
14 Dʌmos isiʌrvaavoicamudai isSuusi Cristo maiduaaca aidʌ gia vʌʌsi istumaasi aagai
aatʌmʌ maitʌrsoiñicamudai.
15-17 Dʌmos isiʌrvaavoicamudai ismaioidaga duaacaragai aidʌ gia aatʌmʌ
ʌryaatavogami. Aatʌmʌ ʌgai dai aagai sai Diuusi duaacali Suusi Cristo cascʌdʌ. Dʌmos
ismaitʌrvaavoicamudai isoidaga duaacaragai aidʌ gia maitʌrvaavoicamudai ʌʌpʌ isDiuusi
duaacali Suusi Cristo, dai poduucai gʌnvaavoidaraga maitʌrsoiñicamudai, quiaa ʌrsoimaasi
ivuaadamicamudai aapimʌ.
18 Daidʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ cacoi maiiimimudai Diuusi ʌʌmadu.
19 Ismaitʌrvaavoicamudai isiimia ragai aatʌmʌ Suusi Cristo ʌʌmadu siʌʌscadʌ coiyagi
aidʌ gia vaamioma soigʌrʌliadamudai aatʌmʌ siaa oodami oidigi daama.
20 Dʌmos ʌrvaavoi isSuusi Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. Poduucai cʌʌ maatʌ
aatʌmʌ isDiuusi gʌrduduaacalda agai aatʌmʌ ʌʌpʌ.
21-22 Diuusi idui ʌmo cʌʌli dai Adán tʌʌtʌ. Ʌgai maiʌʌgi Diuusi cascʌdʌ muu dai cascʌdʌ
vʌʌsi oodami oidigi daama cooyi. Gooquiʌrʌ Diuusi ootoi gʌmara oidigi daama. Ʌgai
ʌʌgi Diuusi dai aidʌsi muu ʌgai Diuusi duaacali coidadʌ saagidaiñdʌrʌ cascʌdʌ vʌʌscatai
ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi, Diuusi duduaacalda agai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ.
23 Suusi Cristo ʌʌpʌga duaaca aidʌsi Diuusi ipʌli dai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi
Cristo duduaacamu siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo ʌpamu, siʌʌscadʌ Diuusi ipʌldagi.
24 Dai siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi tiipuca agai tomali ʌmo tʌaanʌdami dai Suusi maidagitua
agai isgatʌaanʌdagi ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ tomali ʌDiaavora amaasi Suusi tʌʌgida agai
gʌsʌʌlicamiga Diuusi gʌrooga.
25 Cristo gʌaagai isapiaviaacagi gʌsʌʌlicamiga asta siʌʌscadʌ ugititu Diuusi vʌʌsi is-
maacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌca.
26 Dai cuugatʌrʌ Diuusi duduaacalda agai vʌʌsi coidadʌ vai poduucai gʌmaatʌna is-
vaamioma guvuca ʌgai ismuuquigami.
27 Diuusi maa sʌʌlicami gʌmara Suusi Cristo sai ʌgai tʌaanʌiña vʌʌsi istumaasi oidaga.
Mosʌca Diuusi maitʌaanʌi ʌgai.
28 Dai siʌʌscadʌ vʌʌscatai ʌʌgiadagi Cristo amaasi Cristo tʌʌgida agai gʌsʌʌlicamiga
Diuusi dai Diuusi tʌaanʌdamu vʌʌsi.
29 Ʌʌmoco vaavoitudadami vaavoitudai saidʌ ʌrsoiñi isgʌnvapaconadagi coidadʌ
vʌʌtarʌ. ¿Dʌmos ismaitʌrvaavoi isoidaga duaacaragai duucatai ʌrsoiñi gomaasi?
30-31 Aatʌmʌ ojootosicami vʌʌs tasai gʌrcooda agaiña oodami. ¿Dai ismaiduduaaca ragai
aatʌmʌ coocai tumaasi ʌrsoiñi gomaasi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ? Gomaasi gia ʌrvaavoi mʌsvʌʌs
tasai gimuaa agaiña. Isaapimʌ vaavoitudai isgʌnoigʌdai aanʌ poduucai ʌʌpʌ gʌaagai
mʌsvaavoitudadagi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
32 Efeesiʌrʌ giñcocoda oodami oomaliacami. ¿Tumaasi ʌrsoiñi gomaasi aanʌ giñvʌʌtarʌ
ismaiduaaca iñaagai aanʌ camuucucai? Isiʌrvaavoi ismaitiipu duaacaragai gʌaagai
tʌsgaiiyagi sivi dai vagiam ʌrʌliadagi, sioroco siʌʌpʌ vaasʌmacʌdʌ coiya ragai aatʌmʌ.

33 Maitavʌr gʌndadagitoda isaa gʌnvupuiirumadadagi gʌnmamaatʌtulditai ʌma maasi. Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai sioorʌ uurapʌcʌi oodami maicʌʌga ivuaadami ʌgai ʌpan duucai mamaatʌrʌi dai soimaasi ivuaadana ʌʌpʌ.
34 Gʌaagai mʌscʌʌgai gʌntʌtʌgituagi ʌpamu dai camaisoimaasi ivuaada. Ʌʌmadutai aapimʌ maivaavoitudai iscʌʌ tuiga Diuusi dai siʌʌsi viaa guvucadagai, cascʌdʌ gʌaagai mʌssiaa ʌʌradagi.

———

35 Ʌmaadutai aapimʌ giñtʌcacamu lienʌ. “¿Asducatai duduaacarʌi coidadʌ? ¿Dai asmaascana tuucugadʌ?”
36 Sioorʌ giñtʌcacagi gomaasi aliʌsi ʌrvuiirugami. Ʌstucai ismaacʌdʌ gʌʌsai vuvacai dai gʌʌrai dai gooquiʌrʌ ʌcaidʌ ismaacʌdʌ gʌʌi camaitiipucana.
37 Gʌʌsai uunui caidʌ vai vuvacʌi dai gʌʌrai dai camaiʌpa maascana ʌcaidʌ ismaacʌdʌ gʌʌi. Poduucai ʌpʌvueeyi tomastuma ʌstucaicʌdʌ.
38 Diuusi poduucai idui cascʌdʌ. Poduucai ʌʌpʌ oodami ismaacʌdʌ cooyi dai gʌyaasapai uugiatʌi tuucugadʌ dai siʌʌscadʌ duduaaca Diuusi gʌmaaquimu ʌtuucugadʌ imaacʌdʌ ʌʌgi ʌgai ipʌlidi.
39 Oodami tuutucugadʌ maiʌpa maasi cʌcʌisi tuutucugadʌ, tomali ujuurugi, tomali vatopadagai.
40 Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ oidaga dai oodami oidigi daama oidaga cascʌdʌ maiʌʌpa mamaasi tuutucugadʌ.
41 Tasai dai masaadai dai sisiaavugai maiʌʌpanʌʌsi dadadacʌi, vʌʌscʌrʌ ʌʌmo sisiaavugai vaamioma dadadacʌi siaa.
42 Poduucai idui Diuusi vʌʌsi gomaasi dai poduucai iduñia agai siʌʌscadʌ duduaacaldagi coidadʌ. Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai duvarʌi dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi duduaacaldagi camaicoodamu ʌgai.
43 Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai camaitʌrsoiñi dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi duduaacaldagi dadadacʌdamu ʌgai. Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai camaiguupuacana dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi duduaacaldagi amaasi gia guupuacamu ʌgai.
44 Oodami tuutucugadʌ ismaacʌdʌ gʌyaasapai oo dai tuucuga dai ʌʌra dai uugiatʌi dʌmos siʌʌscadʌ Diuusi duduaacaldagi camaiugitimu ʌgai.
45 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Adán ʌrtuucamidʌrʌ oodami ismaacʌdʌ idui Diuusi sai tami oidigi daama oidacana. Dʌmos ʌSuusi Cristo gooquiʌrioma divia. Ʌgai ʌrDiuusi dai maacai ibʌdagai utudui oodami.
46-49 Diuusi idui Adán dʌvʌʌraicʌdʌ dʌmos ʌSuusi Cristo tʌvaagiaiñdʌrʌ divia. Vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ oidigi daama oidaga dʌvʌʌraicʌdʌ duñisi ʌpan duucai Adán. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌpa mamaascamu Suusi Cristo siʌʌscadʌ duduaacagi dai tʌvaagiʌrʌ oidacamu. Suusi Cristo maidʌvʌʌraicʌdʌ duñisi.
50 Giñaaduñi aanʌ angʌnaagidi sai oodami tuutucugadʌ maiajioopai tʌvaagiamu istumaasi ismaacʌdʌ uugiatʌi maitistuidi isʌʌmadu daacagi istumaasi maiuugiatʌi.
51-52 Dʌmos gʌnaagidi aanʌ ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi giñaagidi istumaasi ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai. Maisiu vʌʌscatai aatʌmʌ coiya ragai dʌmos todian duucai gʌrnanatudamu dai ʌma maasi tuucuga viaacamu dai tomastuigaco oidacamu vʌʌsi coidadʌ dai duduaacʌdʌ. Siuu duucu cacuugatʌrʌ iivagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ piitocʌdʌ, duduaacamu coidadʌ dai tomali ʌmo imidagai camaicoimu.
53 Poduucai isduucai oidaga aatʌmʌ sivi maitistutuidi istomastuigaco oidacagi cascʌdʌ gʌaagai isʌpa mamaastua aatʌmʌ Diuusi dai amaasi camaicoodamu aatʌmʌ dʌmos ismaacʌdʌ cooyi gia duvarʌi tuutucugadʌ cascʌdʌ gʌaagai isʌpa mamaastua aatʌmʌ Diuusi dai amaasi camaicoodagi.
54 Siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi gomaasi amaasi casi ʌpʌduuñimu istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ. Dai aidʌ abiaadʌrʌ camaicoodamu oodami.
55 Cascʌdʌ maitʌaagai isʌʌbiadagi muuquigami.
56 Ʌoodami ismaacʌdʌ caoigʌli Diuusi soimaascamaigadʌ camaisoimaa taatamai siʌʌscadʌ coiyagi. Diuusi ñiooquidʌrʌ maatʌ aatʌmʌ isiʌrsoimaasi ivuaadami vʌʌscatai.
57 Dʌmos baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ. Ʌgai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga vaavoitudaitai aatʌmʌ Suusi Cristo cascʌdʌ camaisoimaasi taatamu aatʌmʌ siʌʌscadʌ coiyagi.
58 Cascʌdʌ giñaaduñi apiavʌr cʌʌga vaavoitudada dai apiacʌʌga ivuaada Diuusi aa duiñdadʌ. Aapimʌ cʌʌga maatʌ sai aa duiñdagai mʌsmaacʌdʌ ivueeyi Diuusi vʌʌtarʌ maitʌrmosʌʌgicʌdʌ.

16

———

1 Sivi gʌnaagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui. Aanʌ caaagidi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
Galaasiʌrʌ oidaga isduucatai gʌaagai isʌmpaidiada ʌgai tumiñsi gʌraaduñi vaavoitu-
dadami ismaacʌdʌ Jerusaleenʌrʌ oidaga vʌʌtarʌ. Dai aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai ispoduucai
ivuaadagi.
2 Vʌʌsi tumiñoco gʌaagai mʌsʌcovai darasadagi chichiʌʌqui tumiñsi mʌsmaacʌdʌ
gamaitʌcʌi, dai bai darasaca poduucai maiviaaca aapimʌ isʌmpaidagi tumiñsi siʌʌscadʌ
mʌʌ divia aanʌ.
3 Dai siʌʌscadʌ mʌʌ divia aanʌ ootosamu aanʌ sioorʌ ipʌliada aapimʌ sai vuidacaiña
tumiñsi dai oojai gʌraaduñi Jerusaleenʌrʌ oidacʌdʌ.
4 Dai iñsaanʌ istutiadagi isimia ʌʌpʌ aidʌ gia giñoidamu goovai.

———

5 Siʌʌscadʌ imia aanʌ gamucu viaa aanʌ isMasedoniamu sʌʌli daivuñiagai, dai gooquiʌrʌ
aimu aanʌ Coriintoʌrʌ.
6 Gʌnʌʌmadu daaca iñʌlidi aanʌ chiʌʌqui tasai isʌmo toomoco ʌʌpʌ. Dai siʌʌscadʌ imia
iñagada aanʌ boodʌrʌ sibʌacoga aapimʌ istutuidi isgiñmaaquiagi istumaasi tʌgitoca aanʌ
voiyʌrʌ vʌʌtarʌ.
7 Aanʌ maisiu mosdaivunucai gʌnnʌida iñʌlidi baiyoma ipʌlidi aanʌ isbai tʌvʌpi daacagi
gʌnʌʌmadu, isDiuusi ipʌldagi.
8 Dʌmos tanasi Efeesiʌrʌ daaca iñagai aanʌ quiaa, siaa duudagʌrʌ uucami ismaacʌdʌ
Pentecostési tʌʌgidu.
9 Sivi tami cʌʌga istutuidi aanʌ isgaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ dai vʌʌsi tasai muidutai
vaavoitudai, dai muidutai gʌrvuidʌrʌ vʌʌtʌ.
10 Ismʌʌ diviagi Timoteo vʌrai cʌʌgacʌrʌ nʌida vai maiduaadicuda ʌgai. Ʌgai ʌʌpʌ ivueeyi
Diuusi aa duiñdadʌ ʌpan duucai aanʌ.
11 Cascʌdʌ vʌʌscatai aapimʌ gʌaagai mʌscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi. Dai siʌʌscadʌ baigovai
imia ʌgai boodʌrʌ vʌrai maaca istumaasi tʌgitoca ʌgai voiyʌrʌ vʌʌtarʌ. Tami nʌnʌra aanʌ
Timoteo ʌʌmadu ʌgaa vaavoitudadami ismaacʌdʌ oidi.
12 Aanʌ goguama oi gʌraduñi Apoolosi sai oidana gogaa vaavoitudadami dai mʌʌca
gʌnnʌidana, dʌmos sivi maitipʌli ʌgai isimiagi. Ʌgai imimu siʌʌscadʌ istutiadagi.

———

13 Gʌnnuucadacavurai vai maisoimaasi gʌnduiñtuldana ʌDiaavora, dai apiavʌr cʌʌga
vaavoitudada. Maitavʌr ʌʌbiada ismaacʌdʌ gʌnvuidʌrʌ vʌʌtʌ. Cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca Diuusi
gʌnmaacai guvucadagai cascʌdʌ.
14 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr oigʌada vʌʌsi oodami.
15 Cʌʌga maatʌ aapimʌ giñaaduñi sai Acayʌrʌ ʌpʌga vaavoitu Tiivañi ʌʌmadu vʌʌscatai
ismaacʌdʌ quiidiʌrʌ oidacatadai. Dai aidʌsi cavaavoitudaimi aa ʌgai soicʌiña vʌʌsiʌrʌ
istumaasi tʌgitocana ʌgai.
16 Aanʌ gʌnaagidi mʌsai siaa duutudaiña dai ʌʌgidiña ʌgai ismaacʌdʌ ʌpan tuutuiga
Tiivañi dai aaduñdʌ dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌnsoicʌi dai ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi aa
duiñdadʌ.
17 Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ giñdividacai Tiivañi dai Fortunato dai Acayo ʌgai aliʌ baigiñʌliatu
poduucai aapimʌ ʌʌpʌ aliʌ baigiñʌliatudamudai isdadimudai.
18 Dai casi giñiibʌstan tada aanʌ go ʌʌmadu gaaatagacai dai poʌlidi aanʌ isaapimʌ ʌʌpʌ
gʌniibʌstacan tada. Gʌaagai issiaa duutuadagi Tiivañi ʌʌmadu Fortunato ʌʌmadu Acayo.
Goovai gʌrsoicʌi cascʌdʌ.
19 Ʌvavoitudadami Asiʌrʌ oidacami dai Aquila ʌʌmadu Prisila dai ʌgaa vaavoitudadami
ismaacʌdʌ Aquila dai Prisila quiidiʌrʌ gʌnʌmpaidi Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi ʌʌpʌ.
20 Dai vʌʌsi ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ tanai daraaja Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi. Dai
casiavʌr maitʌncocoada baiyomavʌr gʌnviaatuldiada aipaco.
21 Tami cuugatʌrʌ gia ʌʌgi ooja aanʌ dai Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi.
22 Sioorʌ maioigʌdai Suusi Cristo Diuusi gajiaadʌrʌ vipieeyi. Aanʌ ipʌlidi isotoma diviagi
gʌrtaanʌdamiga Suusi Cristo.
23 Aanʌ ipʌlidi isgʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi.
24 Aanʌ dai aapimʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌgotordadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Coriintoʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora dai Suusi Cristo ʌcovai giñvusaitu ansaidʌ ʌrootosadʌcana. Poduucai ipʌli Diuusi cascʌdʌ. Aanʌ ʌʌmadu gʌraduñi Timoteo gʌmviaatuldi. Dai aanʌ gʌnoojidi idi oojai aapimʌ gʌraaduñi vaavoitudadami mʌsmaacʌdʌ Coriintoʌrʌ oidaga dai gʌnʌmpaidiña dai siaa duutudaiña Diuusi. Dai idi oojai ʌrgʌraaduñi vaavoitudadami Acaayʌrʌ oidacami vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.

2 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga apiacʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai apiagʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Diuusi ʌgai dai vʌʌscʌrʌ soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ dai gʌrbaiʌʌliatudai cascʌdʌ cʌʌga ñioocai aatʌmʌ Diuusi vui. Ʌgai ʌgai daidʌ ʌroogadʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

4 Siuu duucu soimaa taatamadagi aatʌmʌ Diuusi baigʌrʌʌliatudai dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isbaiʌʌliatudadagi aa ismaacʌdʌ soimaasi taatamai.

5 Aatʌmʌ aliʌ soimaa taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poduucai isduucai soimaasi taata Suusi Cristo. Dai ʌgai vaa Suusi Cristo sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌʌliatudai.

6 Aatʌmʌ soimaasi taatamai gʌnaagiditai sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isbaigʌnʌʌliatudadagi. Dai Diuusi baigʌrʌʌliatudai aatʌmʌ dai poduucai aapimʌ baigʌnʌʌlidiña ʌʌpʌ. Dai poduucai cʌʌga istutuidi aapimʌ issoimaa taatamadagi poduucai isduucai soimaa taatamai aatʌmʌ maivui ñioocaitai Diuusi.

7 Dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aanʌ isapiavaavoitudadamu aapimʌ. Cʌʌ maatʌ aanʌ issoimaasi taatamu aapimʌ poduucai isduucai soimaasi taatamai aanʌ. Dai cʌʌ maatʌ aanʌ isDiuusi baigʌnʌʌliatudamu aapimʌ poduucai isduucai baigiñʌʌliatudai ʌgai aanʌ.

8 Gʌraaduñi ipʌlidi aatʌmʌ ismaatia aapimʌ siʌʌsi soimaa taatamaiña aatʌmʌ Aasia dʌvʌʌriʌrʌ. Aliʌsi cavami soimaasi taatamaiña aatʌmʌ dai camaitistui isvaamioma soimaasi taatagi. Dai asta poʌliditadai aatʌmʌ mʌsgʌrcooda agai.

9 Sʌʌlicʌdʌ poʌliditadai aatʌmʌ iscacoiya ʌragai aatʌmʌ. Diuusi dagito ispoduucai ʌpʌduuñiagi tʌsai aatʌmʌ maatʌna isducatai vaamioma cʌʌga vaavoitudagi Diuusi dai maisiu poʌliada aatʌmʌ isʌʌgi istutuidi isgʌrsoicʌdagi. Diuusi ʌgai dai ʌpan duduaacaldi ʌcoidadʌ.

10 Dai Diuusi gʌrsoi tʌtai camaitʌrcooditu aatʌmʌ dai Diuusi quiaa gʌrsoicʌi. Daidʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isvʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌdamu ʌgai.

11 Aliʌsi gʌaagai isdaanʌda aapimʌ Diuusi sai gʌrsoicʌiña. Dai siʌʌscadʌ muidutai daanʌdagi Diuusi sai gʌrsoicʌiña muidutai pocaitiada agai ʌʌpʌ sai baigʌnʌlidi Diuusicʌdʌ maatʌcatai isDiuusi gʌrsoicʌi.

———

12 Aliʌsi baigʌrʌlidi aatʌmʌ maatʌcatai gʌrtʌgitoidagʌrʌ iscʌʌ tuutuiga aatʌmʌ tomasiaacoga sioon cʌʌga aapimʌ gʌnsaagida vʌʌscʌrʌ ipʌlidiña aatʌmʌ iscʌʌga ivuaadagi tomastumaasi. Aatʌmʌ ʌʌgi maitistutuidi isivuaadagi gomaasi baiyoma Diuusi ʌgai dai gʌrsoicʌi cascʌdʌ cʌʌga ivueeyi aatʌmʌ.

13-14 Dai gʌnoojidi aatʌmʌ mosʌcaasi istumaasi cʌʌga istutuidi ismaatʌ nʌijadagi dai maatʌ caʌcagi aapimʌ. Dai aanʌ ipʌlidi sai siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco Suusi Cristo gʌrvaidaquiagi tʌvaagiamu baigʌnʌliadamu aapimʌ aatʌmʌcʌdʌ poduucai isduucai aatʌmʌ baigʌrʌliadamu aapimʌcʌdʌ ismaacʌdʌ vaavoitu ʌSuusi Cristo gʌnaagiditai aatʌmʌ isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

15-16 Dai vaavoitudai aanʌ isaliʌ baigʌnʌlidi aapimʌ aanʌcʌdʌ, aanʌ gʌndivida iñʌliditadai aidʌsi Masedooñia maacoga daivusai aanʌ dai ʌpan baigo vacoga daivunucai dai poduucai goocoaja gʌndividamudai aanʌ dai aapimʌ baigʌnʌliadamudai giñnʌiditai, dai aapimʌ cʌʌga istutiadamudai isgiñsoiñiagi naana maasicʌdʌ istumaasi tʌgitocatadai aanʌ voiyʌrʌ Judeea maacoga imʌitai. Dʌmos maí aanʌ isquiaa soimaasi ivuaadatadai aapimʌ dai aanʌ maisoigʌnʌʌliatuda iñʌliditadai gʌnbagaidacai cascʌdʌ maiii.

17 Aidʌsi aagai aanʌ sai gʌndivida iñagaitadai aanʌ sʌʌlicʌdʌ gʌndivida iñʌliditadai. Aanʌ maitʌrʌpan ducami ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaitiña sai duuñiagi ʌmo istumaasi tomasi maatʌ ʌgai ismaitistutuidi.

18 Diuusi cʌʌ maatʌ iñsaanʌ gʌndivida iñʌliditadai cascʌdʌ aagaitadai aanʌ.

19 Aanʌ ʌʌmadu Timoteo ʌʌmadu Silvanu casi gʌnaagidi isSuusi Cristo Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Ʌgai maiaagai ʌmo istumaasi dai ʌma maasi ivueeyi. Ʌgai vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai.

20 Dai Suusi Cristo ʌgai daidʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi saidʌ iduñia agaitadai
oodami vʌʌtarʌ. Dai Suusi Cristo gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga ñioocaiña aatʌmʌ Diuusi vui.
21 Dai Diuusi ʌgai daidʌ gʌrsoicʌi isapiacʌʌga vaavoitudada aatʌmʌ Suusi Cristo. Dai
Diuusi ootoi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana,
22 sai poduucai maatʌna aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ iduñia agai vʌʌsi istumaasi aagai saidʌ
iduñia agai. Diuusi Ibʌadʌʌgai dai gʌrmaacai gʌguvucadagai tʌsai cʌʌga ivuaadana Diuusi
aa duiñdadʌ.
23 Dʌmos maatʌ Diuusi ismaiquiaa ii aanʌ Coriintoamu maitʌnbagaida iñʌliditai
soimaasi ivuaadatai aapimʌ.
24 Siʌʌscadʌ gʌndadida aatʌmʌ, aatʌmʌ maitipʌlidi isgʌnaagidiagi mʌsai ʌma maasi
vaavoitudana. Aapimʌ cacʌʌga vaavoitudai istumaasi ʌrvaavoi cascʌdʌ. Baiyoma
gʌnsoiña ʌrʌlidi aatʌmʌ mʌsai vaamioma baigʌnʌlidiña.

2

1 Dai povai iñʌlidi aanʌ iscamaiʌpamu soigʌnʌliatuda iñagai gʌndividacai.
2 Siuu duucu baigʌnʌliadagi aapimʌ baigiñʌlidiña aanʌ ʌʌpʌ dai siuu duucu
soigʌnʌliadagi aapimʌ soigiñʌlidiña aanʌ ʌʌpʌ. Poduucai iñssoigʌnʌliatudagi aanʌ
camaitiipucamu isducatai baigiñʌliatuda aapimʌ.
3 Cascʌdʌ casi gʌnooji aanʌ ʌʌquioma vai poduucai sioorʌ soimaasi ivuaadatadai
isʌma duuca tʌgitocagi sai camaisoimaasi ivuaadana naida gʌndivida aanʌ. Vai po-
duucai siʌʌscadʌ aaji aanʌ maisoigiñʌliatudagi aapimʌ. Aapimʌ ʌrʌgai daidʌ gʌaagai
isbaigiñʌliatudagi. Aanʌ poʌlidi issiuu duucu baigiñʌliadagi aanʌ poduucai aapimʌ ʌʌpʌ
baigʌnʌlidiña.
4 Aidʌsi gʌnoojiditadai aanʌ sʌʌlicʌdʌ soigiñʌliditadai aanʌ gʌntʌtʌgitoitai dai asta
suaacaitadai aanʌ. Dʌmos aanʌ gia maitipʌlidi issoigʌnʌliatudagi baiyoma ipʌlidi aanʌ
ismaatiagi aapimʌ siʌʌsi gʌnoigʌdai aanʌ.

———

5 Gocʌʌli ismaacʌdʌ soigʌrʌliatu soimaasi ivuaadatai vaamioma soigʌnʌliatu goovai
aapimʌ tomasi aanʌ soigiñʌʌli ʌʌpʌ. Dʌmos camaivaamioma bagai aanʌ ʌgai vai
maivaamioma soigʌʌlidiña.
6 Casi aliʌ soimaa taatatuldi aapimʌ ʌgai casiavʌr maiñiooquiada vaamioma.
7 Dai sivi gʌndaanʌi aanʌ mʌsai oigʌldana aapimʌ ʌgai dai baigavʌr ʌliatuda vai poduucai
maipovʌ ʌlidiña ʌgai iscamaitiipu oigʌldaragai ʌgai vʌʌtarʌ.
8 Vai poduucai maatiagi ʌgai issʌʌlicʌdʌ oigʌdai aapimʌ.
9 Ʌʌqui abiaadʌrʌ gʌnooji aanʌ mʌsai soimaasi taatatuldiana gocʌʌli dai poduucai
maatʌca iñagai sabai giñʌʌgidi aapimʌ ischo ʌpʌ.
10 Dai siʌʌscadʌ oigʌldadagi aapimʌ ʌmaadutai aanʌ oigʌldadamu ʌgai ʌʌpʌ. Dai cʌʌ
maatʌ Suusi Cristo iscaoigʌli aanʌ gocʌʌli dai poduucai vʌʌscatai baigʌnʌliadamu aapimʌ.
11 Vai poduucai ʌDiaavora maitʌrmaitiagi moscʌʌ maatʌ aatʌmʌ isaliʌ yaatavoga ʌgai.

———

12 Aidʌsi ii aanʌ Troaasiamu dai aagida iñagai ʌoidacami isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ
vuviadami, ʌgai vaa Suusi Cristo giñsoi sai maatʌ caʌcana dai vaavoitudana mui oodami.
13 Dʌmos aidʌsi ai aanʌ maitʌʌ gʌraduñi Tito cascʌdʌ maitʌibʌstan tada giñibʌdaga.
Cascʌdʌ otoma ii aanʌ mʌcadʌrʌ Masedonio dʌvʌʌriamu.

———

14 Dʌmos sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ. Ʌgai vaa ʌgai daidʌ gʌrsoicʌi is-
apiagaaagiadagi aatʌmʌ ñiooquidʌ dai gʌrsoicʌi sai maitʌrsobicʌiña ismaacʌdʌ vuidʌrʌ
vʌʌtʌ Suusi Cristo. Diuusi gʌrsoicʌi ismamaatʌtuldi aatʌmʌ aa istumaasi idui ʌSuusi
Cristo oodami vʌʌtarʌ. Dai siʌʌscadʌ caʌca ʌoodami isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami
baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana idi ñiooqui poduucai isduucai baiʌliaracʌdʌ uvaida oodami ʌmo
chigian uvadami.
15 Dai baigʌlidi Diuusi gaaagiditai aatʌmʌ Suusi Cristo ñiooquidʌ. Siʌʌscadʌ mʌmiadagi
ʌjudidíu papaaligadʌ cubimidali quiuupiʌrʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ ami daraajagi
uvagidacana. Dai siʌʌscadʌ gaaagiadagi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ
gʌnʌmpaidiadagi caʌcana dai ʌʌmoco cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu dai iimimu Diuusi ʌʌmadu
dai aa maivaavoitudamu dai ʌDiaavora ʌʌmadu iimimu.
16 Ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Dai ismaacʌdʌ
maivaavoitudai ʌgai gia, ʌrsibʌiimiadʌ ducami Diuusi vʌʌtarʌ. Tomali ʌmaadutai maitis-
tutiudi isʌʌgi gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ avʌnacai Diuusi guvucadadʌcʌdʌ.
17 Dʌmos aatʌmʌ maitʌrʌpan ducami muidutai ismaacʌdʌ gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ
gamaitʌa ʌliditai tumiñsi dai istumaasi gamamaatʌtuldiña ʌgai maisiu vʌʌsi ʌrDiuusi

ñiooquidʌ. Dʌmos aatʌmʌ gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ sʌʌlicʌdʌ maatʌcatai isʌrvaavoi dai maisiu gamaitʌa ʌliditai tumiñsi. Diuusi gʌrootoi tʌsai gaaagidana ñiooquidʌ dai maatʌ ʌgai iscʌʌga igaaagidi aatʌmʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo. Aatʌmʌ ʌrCristo ojootosadʌ cascʌdʌ.

3

———

1 Gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ caaagai aatʌmʌ sioor maatʌ isbai poʌlidi aapimʌ isaatʌmʌ moscʌʌga ñiioocai aatʌmʌ ʌʌgi gʌrvʌʌtarʌ. Tomasiaaco siaaco ajioopadagi aatʌmʌ maitʌgito isbʌʌcaticagi ʌmo oojai siaaco aagadagi iscʌʌ tuutuiga aatʌmʌ poduucai isduucai ivueeyi aa.

2 Sʌʌlicʌdʌ vaamioma ʌrsoiñi aapimʌ aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ siʌmo oojai. Mosnʌiditai oodami isducatai cʌʌga vaavoitudai aapimʌ poduucai maatʌmu iscʌʌga idui aatʌmʌ gʌraa duiñdaga aapimʌ gʌnsaagida. Vʌʌsi imaasi cʌʌ maatʌ aatʌmʌ gʌribʌdagʌrʌ.

3 Suusi Cristo ʌgai daidʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu aapimʌ vaavoitudacai isʌgai ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai ʌgai gʌnsoicʌi mʌsai camaisoimaasi ivuaadana ootosacai Diuusi Ibʌadʌ isgʌnʌʌmadu daacana. Ʌgai ʌgai dai tomastuigaco oidaga. Dai aatʌmʌ ʌgai daidʌ gʌnaagidi Suusi Cristo ñiooquidʌ. Poduucai tomasioorʌ sioorʌ nʌidi isducatai cʌʌga oidaga aapimʌ ʌgai gia cʌʌga maatʌ isaatʌmʌ ʌrojootosadʌ Suusi Cristo. Poduucai ducami isSuusi Cristo oojamudai ʌmo oojai dai ʌoojiʌrʌ aagidamudai vʌʌsi oodami tʌsi aatʌmʌ ʌrojootosadʌ ʌgai. Ʌgai baiyoma ducami isgʌniibʌdagʌrʌ ooja maisiu oodiʌrʌ isducatai idui Diuusi aidʌsi maa Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

4 Sʌʌlicʌdʌ maatʌ aatʌmʌ isʌrDiuusi ojootosadʌ vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo.

5 Aatʌmʌ ʌʌgi maitistutuidi isivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ baiyoma Diuusi ʌgai daidʌ gʌrmaacai guvucadagai tʌsaidʌ ivuaadana aatʌmʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi.

6 Ʌgai vaa ʌgai daidʌ gʌrsoicʌi isaagiadagi aatʌmʌ oodami sai oidaga sʌʌlicami utudui. Aatʌmʌ maiaagidi oodami sai coiya agai ismaiʌʌgiadagi vʌʌsi istumaasi gatʌjai Diuusi baiyoma gaaagidi aatʌmʌ sai Diuusi Ibʌadʌ maacai ibʌdagai utudui tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo.

7 Dʌmos cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isʌʌquioma gia coodana oodami ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ Diuusi ooji odai daama. Aidʌsi maa Diuusi gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru aliʌsi dadadacʌitadai Moseesacaru vuivasadʌ dai cascʌdʌ ʌjudidíu maitistutuiditadai isvui nʌnʌavagi Moseesacaru tomasi camaisi dadadacʌitadai ʌgai.

8-9 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌiditadai Moseesacaru aidʌsi maa ʌgai gʌsʌʌlicamiga. Ʌsʌʌlicamicʌdʌ coodana ismaacʌdʌ maiʌʌgidi.

Dai sivi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi Diuusi aatʌmʌ ismaacʌdʌ gaaagidi goutu sʌʌlicami ismaacʌdʌ gʌrmaa Diuusi Ibʌadʌ. Goutu sʌʌlicamicʌdʌ Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaacai ibʌdagai utudui.

10-11 Goʌʌqui sʌʌlicami aliʌsi cʌʌgaducatadai tomasi maitʌvʌpi cavaca agaitadai ʌgai dʌmos sivi camaiñamʌga ʌgai toma laachi casi gʌrmaacacai Diuusi goutu sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma cʌʌgadu. Goovai tomastuigaco namʌaca agai.

12 Cascʌdʌ gaaagidi aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi aagai. Dai aagidi aatʌmʌ ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ maisijaiga maatʌ caidagai. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ istomastuigaco namʌaca agai idi ñiooqui cascʌdʌ.

13-16 Aatʌmʌ maiʌpan duucai ivueeyi Moseesacaru. Istumaasi aagaiña ʌgai maicʌʌ maatʌ caʌcana ʌoodami. Dai asta sivi maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ ʌjudidíu goʌʌqui sʌʌlicami. Mosʌcaasi Suusi Cristo ʌgai dai soicʌi oodami ismaatʌ caʌcagi goʌʌqui sʌʌlicami vaavoitudacai Suusi Cristo.

17 Suusi Cristo ʌgai daidʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui. Tomasioorʌ sioorʌ caviaacagi ibʌdagai utudui camaiviaa isʌʌgiadagi vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ.

18 Dai sivi aatʌmʌ vʌʌscatai cʌʌga maatʌ isSuusi Cristo sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga. Dai vʌʌscʌrʌ maatʌ aatʌmʌ isʌgai vaa Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga ʌrDiuusi maradʌ, dai tʌvaagiaiñdʌrʌ tʌvai ʌgai tami oidigi daama, dai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui ʌgai. Dai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ vʌʌs tasai vaamioma cʌʌga oidacana aatʌmʌ poduucai isduucai oidacana Suusi Cristo tami oidigi daama.

4

1 Cascʌdʌ baigʌrʌliaracʌdʌ gaaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi gʌrmaa idi aa duiñdaga ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi cascʌdʌ.

2 Oidaga ʌʌmo oodami ismaacʌdʌ ʌstocai ivueeyi istumaasi siaa ʌraracami, dai vupuirumadaiña oodami, dai maicʌʌga gamamaatʌtuldiña Diuusi ñiooquidʌ baiyoma aagai ʌgai

istumaasi maitʌrvaavoi. Dʌmos aatʌmʌ maitivueeyi gomaasi baiyoma aatʌmʌ gamamaatʌtuldi mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi, vai poduucai oodami cʌʌga istutuidi ismaatiagi iscʌʌga ivueeyi aatʌmʌ.

3 Ʌʌmoco maicʌʌ maatʌ caʌ istumaasi gamamaatʌutuldi aatʌmʌ. Ʌgai ʌgai dai maivaavoitudai Suusi Cristo dai cascʌdʌ iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.

4 ʌDiaavora ʌgai daidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo, dai maidadagitoi ismaatʌ caʌcagi ʌgai siʌʌ cʌʌ tuiga Suusi Cristo dai maidadagitoi ismaatiagi isSuusi Cristo ʌrDiuusi.

5 Aanʌ gia gaaagidi sai Suusi Cristo ʌrʌbaitʌcʌaacami vai poduucai siaa duutuadagi oodami Suusi Cristo dai maisiu aanʌ Suusi Cristo ʌgai daidʌ ʌrtʌaanʌdami dai aanʌ mosʌrpiooñigadʌ. Ʌgai giñootoi ansai gʌnsoicʌiña isvaavoituda aapimʌ ʌgai ñiooquidʌ.

6 Diuusi ʌgai daidʌ idui ʌcuudagi tuucamidʌrʌ. Dai Diuusi gʌrsoi iscʌʌga maatiagi aatʌmʌ iscʌʌ tuiga ʌgai maatʌcatai aatʌmʌ istuiga Suusi Cristo.

———

7 Sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai Diuusi. Ʌgai giñaagidi istumaasi gaaagida aanʌ. Aanʌ ʌʌgi maiviaa guvucadagai baiyoma Diuusi ʌgai daidʌ giñmaacai guvucadagai ansaidʌ gaaagidiña ñiooquidʌ.

8 Tomasiaaco siaaco ajioopai aatʌmʌ aliʌsi soimaasi taatamai dʌmos vʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌi Diuusi. Tomasi ʌʌmo imidagai maitʌtʌʌgaiña aatʌmʌ istumaasi gʌrtʌtʌgituagi vʌʌscʌrʌ apiavaavoitudai aatʌmʌ Diuusi.

9 Tomasi soi duucai gʌrnʌidiña oodami vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌrʌʌmadu daacana. Dai gʌrcooda agaiña oodami dʌmos maitistutuidiña.

10-11 Tomasiaaco siaaco ajioopai aatʌmʌ gʌrcooda aagaiña oodami poduucai isduucai muaa aagaiña ʌgai ʌSuusi quiaa aimʌraitai ʌgai tami oidigi daama dai bai tʌvʌpicʌdʌ muaa dʌmos aatʌmʌ gia maiquiaa coi, Suusi Cristo gʌrsoicʌi gʌguvucadacʌdʌ cascʌdʌ. Dai poduucai gʌmaatʌ isDiuusi duaacali ʌgai.

12 Poduucai gʌrcooda aagaiña oodami gaaagiditai aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ dʌmos aapimʌ caviaa ibʌdaga utudui vaavoitudacai Diuusi ñiooquidʌ.

13 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vaavoitu aanʌ Diuusi ñiooquidʌ dai cascʌdʌ aagidi aanʌ oodami Diuusi ñiooquidʌ”, ascaiti. Poduucai aatʌmʌ ʌʌpʌ vaavoituda Diuusi ñiooquidʌ dai cascʌdʌ gaaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ.

14 Dai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi duaacali gʌrtʌaanʌdamiga Suusi coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ dai poduucai ʌʌpʌ gʌrduduaacalia agai ʌgai aatʌmʌ coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. Dai amaasi gʌrvaidaquia agai vʌʌscatai ʌmapai tʌvaagiamu Suusi Cristo ʌʌmadu.

15 Dai aatʌmʌ soimaasi taatamai naana maasi istumaasi dai gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ maatʌcatai ispoduucai vaamioma gʌnsoicʌi aatʌmʌ aapimʌ. Dai poduucai vaamioma muidutai vaavoituda agai Diuusi ñiooquidʌ dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agai dai ʌgai pocaitiada agai sai baigʌnʌlidi Diuusicʌdʌ dai cʌʌga ñiioocada agai ʌgai Diuusi vui.

16 Cascʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ. Tomasi cʌʌlimuimi gʌrtuucuga vʌʌscʌrʌ tiodian tada gʌribʌdaga.

17 Tami oidi daama maisi cavami soimaasi gʌtaatamai dai aliʌ otoma daivuscʌi. Dai gomaasicʌdʌ Diuusi gʌrmaaquia agai naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami ismaacʌdʌ tomastuigaco maiuugiatʌi.

18 Dai vaamioma tʌtʌgitoi aatʌmʌ istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ sai oidaga tʌvaagiʌrʌ siistumaasi oidaga tami oidigi daama. Vʌʌsi istumaasi oidaga oidi daama aliʌ otoma uugiatʌi dʌmos istumaasi oidaga tʌvaagiʌrʌ go gia tomastuigaco maiuugiatʌi.

5

1 Gʌrtuucuga ʌrʌpan ducami ʌmo vaaqui daidʌ gʌribʌdaga gʌrtuucuga ʌrana oidaga. Siʌʌscadʌ ugitiagi gʌrtuucuga cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi gʌrmaaquia agai ʌmai utudui tʌvaagiʌrʌ siaaco tomastuigaco oidacamu aatʌmʌ dai tomali ʌmo imidagai maiuugiatʌi ʌgai.

2 Aliʌsi aijigʌi aatʌmʌ ipʌliditai iscaiimiagi tʌvaagiamu dai viaacagi gʌrtuucuga ismaacʌdʌ gʌrmaaquia agai Diuusi

3 poduucai gʌmaatʌ istuucuaca ragai tʌvaagiʌrʌ.

4 Quiaa oidacatai gʌribʌdaga tami oidi daama idi tuucugʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrʌpan ducami ʌmo quii aliʌ aijigʌi aatʌmʌ soimaasi taatamatai. Dai tomasi maicoiya ʌrʌlidi aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ siooma ipʌlidi aatʌmʌ istʌvaagiʌrʌ oidacagi dai viaacagi gʌrtuucuga ismaacʌdʌ maiuugiatʌi tomali ʌmo imidagai.

5 Diuusi ʌgai dai poduucai idui. Dai Diuusi caootoi gʌIbʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana sai poduucai maatʌcana aatʌmʌ issʌʌlicʌdʌ gʌrmaaquia agai tuutucuga uutudui.

6 Cascʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ, tomasi cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isquiaa oidacatai
aatʌmʌ tami oidi daama maitistutuidi aatʌmʌ isoidaga tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu.
7 Dʌmos vʌʌscʌrʌ gʌrʌʌmadu daja Suusi Cristo vaavoitudaitai aatʌmʌ ñiooquidʌ ʌgai
tomasi maitiquiaa nʌidi aatʌmʌ ʌgai.
8 Vʌʌscʌrʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ. Dʌmos vʌʌscʌrʌ vaamioma ipʌlidi aatʌmʌ isiimiagi
tʌvaagiamu siaaco nʌidia ʌragai Suusi Cristo siapiaoidacagi tami oidi daama idi tuu-
cugiʌrʌ.
9 Cascʌdʌ ipʌlidi aatʌmʌ isivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diuusi quiaa oidacatai tami oidi
daama dai siʌʌscadʌ tʌvaagiʌrʌ daraaja ʌʌpʌ.
10 Dai aimu istuigaco Suusi Cristo gʌrnʌida agai aatʌmʌ vaavoitudadami ismaacʌdʌ
cʌʌga ivuaadana aa duiñdadʌ dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana quiaa oidacatai tami
oidi daama. Sioorʌ cʌʌga ivuaadana Suusi Cristo aa duiñdadʌ Suusi Cristo maaquimu ʌgai
naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami dai sioorʌ maicʌʌga ivuaadana maimaaquimu ʌgai
gomaasi.

———

11 Aliʌsi siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi, cascʌdʌ duudatai aagidi aanʌ ʌoodami sai
vaavoitudana Diuusi ñiooquidʌ. Cʌʌ maatʌ Diuusi istuutuiga aatʌmʌ daidʌ isaatʌmʌ aagai
mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi. Daidʌ ipʌlidi aatʌmʌ isaapimʌ ʌʌpʌ cʌʌ maatʌcagi gomaasi.
12 Maitipʌlidi aatʌmʌ isʌʌgi gʌnaagiadagi iscʌʌ tuutuiga aatʌmʌ, dʌmos vʌʌscʌrʌ ipʌlidi
isbaigʌnʌliada aapimʌ aatʌmʌcʌdʌ. Vai poduucai viaacamu aapimʌ isducatai gʌrsoicʌdagi
siʌʌscadʌ gʌpiʌr gʌrvuupadagi ʌoodami ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi ivuaadatai
gʌnviituldaraga, maitʌtʌgitoitai istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi.
13 Tomasi poʌlidi ʌoodami ismaisi cʌʌgadu tʌtʌgitoi ischo ʌʌpʌ vʌʌscʌrʌ ivuaadamu aanʌ
mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi Diuusi ipʌliditai isgʌnsoicʌdagi aapimʌ.
14 Aliʌsi giñoigʌdai Suusi Cristo cascʌdʌ povueeyi aanʌ. Suusi Cristo muu vʌʌsi oodami
vʌʌtarʌ. Diuusi soimaasi taatatuldi Suusi Cristo soimaasi ivuaadatai oodami. Poduucai
Diuusi oigʌldi oodami ducami isDiuusi casoimaasi taatatuldiamudai oodami, cascʌdʌ ʌpan
ducami isvʌʌsi oodami cacoimudai.
15 Suusi Cristo muu dai ʌpan duaaca vʌʌsi oodami vʌʌtarʌ vai ismaacʌdʌ viaa ibʌdaga
utudui vaavoitudacai Suusi Cristo camaitivuaadaiña istumaasi ʌʌgi ipʌlidi isivuaadagi
baiyoma ivuaadagi istumaasi Suusi Cristo ipʌlidi isivuaadagi.
16 Oodami maivaavoitudadami soi duucai nʌidi ʌʌmo oodami dai cʌʌga nʌidi aa oodami.
Aanʌ ʌʌpʌ poduucai nʌidiña oodami maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo dai asta Suusi
Cristo soi duucai nʌidiña aanʌ. Dʌmos sivi cavaavoitu aanʌ Suusi Cristo dai ʌmadugan
duucai nʌidi aanʌ oodami. Maiquiaa vaavoitudaitai aanʌ Suusi Cristo ʌpan duucai nʌidi
aanʌ oodami poduucai isduucai ʌmaivaavoitudadami nʌidi oodami. Ʌʌquioma poduu
nʌidi aanʌ ʌSuusi Cristo dʌmos sivi camaipoduu nʌidi aanʌ ʌgai.
17 Cascʌdʌ tomasioorʌ sioorʌ cavaavoitudagi Suusi Cristo camaiʌpan duucai tʌtʌgitoi
tomali maiʌpan duucai ivueeyi maiquiaa vaavoitudacai. Ʌgai viaa ʌmo ibʌdagai utudui
cascʌdʌ.
18 Diuusi ʌgai dai soicʌi ʌvaavoitudadami sai povuaadana vaavoitudacai ʌgai Suusi
Cristo. Dai camaivui vʌʌtʌcana aatʌmʌ Diuusi cavaavoitudacai ismuu Suusi Cristo aatʌmʌ
gʌrvʌʌtarʌ soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ. Dai Diuusi gʌrtʌjai tʌsai aagidana oodami sai ʌma
duucai tʌtʌgitona sai poduucai camaivuidʌrʌ vʌʌtʌcana ʌgai Diuusi.
19 Diuusi ʌgai dai ootoi Suusi Cristo sai soiñana oodami sai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona sai
poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña. Dai poduucai Diuusi oigʌldi oodami soimaascamigadʌ
ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo. Dai Diuusi gʌrtʌjai tʌsai aagidana oodami sai ʌgai
sʌʌlicʌdʌ oigʌlda ʌlidi soimaascamigadʌ.
20 Cascʌdʌ Diuusi gʌrmaa sʌʌlicami tʌsaidʌ ʌrojootosadʌcana Suusi Cristo. Dai aagidi
aatʌmʌ oodami istumaasi Diuusi ipʌlidi isaagidiagi. Gʌndaanʌi aatʌmʌ mʌsai ʌma du-
ucai gʌntʌtʌgitona mʌsai camaivuidʌrʌ vʌʌtʌcana aapimʌ Diuusi. ʌSuusi Cristo ipʌlidi
ispovuaada aapimʌ.
21 Tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui ʌSuusi Cristo. Dʌmos aatʌmʌ gia soimaasi
ivuaadatai Diuusi soimaasi taatatuli ʌSuusi Cristo ducami issoimaasi iducamicamudai
ʌgai dai sivi camaisoimaasi gʌrtaatatulda agai Diuusi aatʌmʌ vaavoitudacai aatʌmʌ Suusi
Cristo. Dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi ducami ismaisoimaasi ivuaadamudai aatʌmʌ.

6

1 Aatʌmʌ ʌʌmadu aapimʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ cascʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ mʌsai
apiavaavoitudaiña isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi.
2 Pocaiti Diuusi gʌñiooquiʌrʌ:

Aidʌsi abiaadʌrʌ casi ipʌli aanʌ iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi oodami giñdaanʌitadai aapimʌ dai aanʌ gia caʌ.
Dai aanʌ gia gʌnsoí mʌsai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna.
Ascaiti Diuusi. Sivi ʌrsiʌʌscadʌ caʌ Diuusi oodami ismaacʌdʌ daanʌi. Sivi ʌrsiʌʌscadʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidi Diuusi oodami.

3 Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aatʌmʌ ismaisoimaasi ivuaadagi vai tomali ʌmaadutai maipocaitiadagi sai maicʌʌga ivueeyi aatʌmʌ Diuusi aa duiñdadʌ.

4 Baiyoma ipʌlidi aatʌmʌ iscʌʌga oidacagi ivuaadatai Diuusi aa duiñdadʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga vaavoitudagi oodami Diuusi ñiooquidʌ. Cascʌdʌ soimaasi taatamai aatʌmʌ dai maivui ñiioocai Diuusi, tomasi ʌʌmo imidagai maitʌtʌʌgai aatʌmʌ istumaasi gʌrtʌtʌgitoagi tomali siaaco iimiagi.

5 Daidʌ cavami gʌrgʌvaiña oodami, dai gʌrmamaisapaiña. Daidʌ ʌʌmapʌcʌrʌ gʌrcʌʌdaiña oodami dai siaa caitiña iiñaquidatai. Dai ʌʌmo imidagai aliʌsi gaaata vuaadana aatʌmʌ dai ʌʌmo imidagai maicocoosʌiña dai bibiuugʌiña aatʌmʌ.

6 Dai maigoogosi gʌrducamica aatʌmʌ. Dai cʌʌ maatʌ aanʌ Diuusi ñiooquidʌ. Dai maibaacocoi aatʌmʌ tomasi aa oodami naana caiti gʌrnʌidi gʌrñiooquidi. Dai cʌʌ tuutuiga aatʌmʌ. Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja. Dai sʌʌlicʌdʌ oigʌadai aatʌmʌ vʌʌsi ʌvaavoitudadami.

7 Dai gaaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ. Dai Diuusi gʌrmaacai guvucadagai tʌsaidʌ ivuaadana vʌʌsi istumaasi ʌgai ipʌlidi. Dai Diuusi gʌrsoicʌi tʌsaidʌ ivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isʌʌgi gʌrsoicʌdagi siuu duucu ʌDiaavora soimaasi gʌrduiñtulda ʌliadagi.

8 Ʌʌmo imidagai siaa gʌrduutudai oodami dai ʌʌmo imidagai maisiaa gʌrduutudai. Ʌʌmo oodami gʌrñiooquidiña dai aa gia cho. Ʌʌmo oodami yaatavogamu gʌraagaiña dai aa pocaitiña tʌsai aatʌmʌ aagai istumaasi ʌrvaavoi.

9 Ʌʌmo oodami maicʌʌ tuutuiga gʌrvui ducami ismaitʌrmaatʌcamudai tomasi cʌʌga gʌrmaatʌ dai ʌʌmoco cʌʌ tuutuiga gʌrvui tomasi maitʌrmaatʌ. Ʌʌmo imidagai baitoma gʌrcoodaiña ʌʌmo oodami dʌmos apiaquiaa oidaga aatʌmʌ. Ʌʌmoco aliʌsi soimaasi gʌrtaatamituldiña dʌmos maiquiaa gʌrcoi.

10 Tomasi ʌʌmo imidagai soimaasi taatamai aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ baigʌrʌlidiña. Tomasi ʌrsoituutuigami aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ soicʌi aatʌmʌ mui oodami idi ñiooquicʌdʌ ismaacʌdʌ aagidi aatʌmʌ. Maiviaa aatʌmʌ tomali ʌmo istumaasi dʌmos Diuusi gʌrmaacai vʌʌsi istumaasi tʌgito aatʌmʌ. Vʌʌsi gomaasicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ tʌsiaatʌmʌ ʌrDiuusi ojootosadʌ.

11 Aapimʌ gʌraaduñi Coriintoʌrʌ oidajami casi gʌnaagidi aatʌmʌ mui naana maasi istumaasi aatʌmʌ maitʌnʌstoquidi tomali ʌmo istumaasi. Aatʌmʌ gʌnoigʌdai cascʌdʌ.

12 Aatʌmʌ ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dʌmos aapimʌ maitipʌlidi.

13 Aanʌ gʌndaanʌi giñmaamara duucai mʌsai cʌʌga tuutiacana giñvui poduucai isduucai cʌʌ tuiga aanʌ gʌnvui.

———

14 Maitavʌr ʌpa maasi ivuaada urapʌcʌda aa ismaacʌdʌ maivaavoitudai. Aapimʌ maiʌpan duucai oidaga ʌgai cascʌdʌ. Ʌgai oojoidi isivuaadagi naana maasi istumaasi soimaascami dai aapimʌ gia cho.

15 Suusi Cristo maiʌpan duucai ivueeyi ʌDiaavora daidʌ ʌvaavoitudadami maiʌpan duucai ivueeyi ʌmaivaavoitudadami.

16 Gogʌʌ quii vaaco siaa duutudai oodami Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga maiʌpan ducami gogʌʌ quii siaaco siaa duutudai oodami momoono ismaacʌdʌ ivueeyi ʌgai. Dai aapimʌ ʌpan ducami ʌquii siaaco siaa duutudai oodami Diuusi. Potʌtʌdai Diuusi gʌrʌʌqui aaduñicaru:

Aanʌ vaavoitudadami saagida oidaga.

Aanʌ ʌrDiuusigadʌ.

Dai ʌgai ʌrgiñmaamara.

Ascaiti Diuusi.

17 CascʌdʌPocaiti ʌʌpʌ:

Aapimʌ vaavoitudadami camaitʌaagai mʌsiʌpan duucai oidacagi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai,

Casiavʌr maitivuaada istumaasi soimaascami.

18 Dai aanʌ ʌrgʌnoogacamu,

Dai aapimʌ ʌrgiñmaamaracamu.

Dai aanʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu.

Pocaiti gʌrbaitʌcʌaacami ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.

7

1 Aapimʌ giñaaduñi aanʌ gʌnoigʌdai. Gomaasi aagai Diuusi maisiu mosʌcaasi gʌrʌʌqui
aaduñicaru vʌʌtarʌ, vʌʌsi gomaasi ʌraatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ʌʌpʌ. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai
tʌsigajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami dai camaisoimaasi ivuaadagi. Dai siaa duu-
tudaitai Diuusi aliʌsi gʌaagai isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi Diuusi ipʌlidi.

———

2 Cʌʌgavʌr tuutiaca aapimʌ gʌrvui. Aatʌmʌ maitʌnmamaatʌtuli mʌsisoimaasi ivuaadagi
aapimʌ tomali maiyaataidi aatʌmʌ.
3 Aagai aanʌ gomaasi maisiu soimaasi ivuaadatai aapimʌ. Aanʌ sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai
cascʌdʌ. Dai gʌnoigʌadamu aanʌ asta siʌʌscadʌ muu.
4 Vaavoitudai aanʌ mʌsiaapimʌ iduñia agai vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aanʌ. Dai sʌʌlicʌdʌ
baigiñʌlidi aanʌ aapimʌcʌdʌ. Dai tomasi soimaasi taatamai aanʌ vʌʌscʌrʌ sʌʌlicʌdʌ
baigiñʌlidi.
5 Aidʌsi abiaadʌrʌ aayi aatʌmʌ tami Masedooniʌrʌ maiquiaa gʌniibʌstacan tada
gʌriibʌdaga aliʌ soimaa taatamai aatʌmʌ cascʌdʌ. Tomasiaaco siaaco ajioopada aatʌmʌ
gʌrcocoodai oodami dai vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoi aanʌ giñaaduñi vaavoitudadami. Aanʌ
maitipʌlidi isʌgai dagituagi gʌnvaavoidaraga.
6 Dʌmos Diuusi ʌgai dai baiʌliatudai vaavoitudadami ismaacʌdʌ soigʌnʌliadagi, cascʌdʌ
baigʌrʌli aatʌmʌ diviacai Tito.
7 Maisiu mosʌcaasi diviacai ʌgai. Ʌgai aliʌ baigʌʌliatugai aapimʌcʌdʌ cascʌdʌ. Ʌgai
gʌraagidi sai aapimʌ sʌʌlicʌdʌ gʌrnʌida ʌlidi. Daidʌ gʌraagidi ʌʌpʌ sai aapimʌ aliʌsi
giñtʌtʌgitoi dai soigʌnʌlidi aanʌcʌdʌ. Gomaasicʌdʌ vaamioma baigiñʌʌli aanʌ.
8 Tomasi soigʌnʌʌli aapimʌ nʌidacai ʌoojai ismaacʌdʌ gʌnootosi aanʌ vʌʌscʌrʌ
maivuaam iñʌlidi aanʌ sivi. Tomastuucamidʌrʌ soigiñʌʌli aanʌ maatʌcai issoigʌnʌʌli
aapimʌ chʌʌqui tasai nʌidacai gooojai
9 vʌʌscʌrʌ sivi baigiñʌlidi, maisiu soigʌnʌliacai aapimʌ, aapimʌ ʌma duucai gʌntʌtʌgitoi
aidʌsi soigʌnʌʌli cascʌdʌ. Diuusi aliʌ baigʌʌli nʌiditai isducatai ivuaadana aapimʌ aidʌmʌsi
soigʌnʌlidi. Cascʌdʌ maatʌ aanʌ ismaisoimaasi gʌnduñi gʌnoojidacai.
10 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai soigʌʌliadagi dai maivui ñioocadagi Diuusi, poduucai Diuusi aliʌ
baigʌʌlidiña dai poduucai ʌma duucai gʌtʌtʌgitoiña oodami dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Cascʌdʌ
ʌrsoiñi issoigʌliadagi oodami siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi dai ʌma duucai gʌtʌtʌgitoiña.
Dʌmos siʌʌscadʌ soigʌʌliadagi ʌmo maivaavoitudadami dai maiʌma duucai gʌtʌtʌgitoi
aidʌ gia imi agai ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu.
11 Dʌmos aapimʌ aliʌ cʌʌga idui cascʌdʌ aliʌ baigʌʌli Diuusi dai canʌidi aapimʌ istumaasi
ʌpʌdui gooquiʌrʌ. Aliʌ baacoi aapimʌ ʌʌgi poʌliditai sai Diuusi soimaasi gʌntaatatuldi
agai dai giñʌʌbʌiditai iñsaanʌ gʌnbagaidagi. Cascʌdʌ ipʌlidi aapimʌ iñsaanʌ gʌnoigʌldagi,
dai otoma bagaimi aapimʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ soimaasi idui. Dai ipʌliditadai iñsaanʌ
gʌndividiagi. Vʌʌsi gomaasicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ mʌsiaapimʌ maibaigʌnʌlidi ʌcʌʌli vui
soimaasi ivuaadatai ʌgai.
12 Aidʌsi gʌnooji aanʌ maisiu mosʌcaasi gocʌʌli tʌgitocatadai aanʌ ismaacʌdʌ soimaasi
idui tomali gʌmai ismaacʌdʌ soimaasi iduñi goovai. Baiyoma maatʌ Diuusi ispoduucai
gʌnooji aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdaitai.
13 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ.
Dai vaamioma baigʌrʌlidi aatʌmʌ nʌiditai isbaigʌʌlidi Tito aapimʌcʌdʌ. Tito aliʌsi
baigʌʌlidi nʌiditai isducatai ʌma duucai gʌntʌtʌgitoi dai gajiaadʌrʌ vipiaada aapimʌ
ʌsoimaascami.
14 Aidʌsi maiquiaa ii Tito Coriintoamu aanʌ aagidi mʌsai aapimʌ ʌʌgidia agai istumaasi
gʌnoojida iñaagaitadai aanʌ dai aapimʌ podui. Vʌʌsi istumaasi gʌnaagidi aatʌmʌ ʌrvaavoi
dai istumaasi aagidi aatʌmʌ Tito vʌʌsi ʌpʌdui.
15 Dai sivi vaamioma gʌnoigʌdai Tito tʌtʌgitoitai isaapimʌ cʌʌga ʌʌgi vʌʌsi istumaasi
gʌnaagidi ʌgai dai cʌʌga miaadʌgidacai aapimʌ dai cʌʌga siaa duutudai aapimʌ ʌgai.
16 Cʌʌga vaavoitudai aanʌ mʌsiaapimʌ apiaʌʌgiada agai istumaasi gʌnaagidi aanʌ
cascʌdʌ baigiñʌlidi aanʌ.

8

———

1 Sivi giñaaduñi ipʌlidi aanʌ isgʌnaagidagi isduucatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi
ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidajami dai ʌgai cʌʌga soicʌi aa vaavoitudadami.
2-4 Tomasi aliʌsi soimaa taatamai ʌgai vʌʌscʌrʌ aliʌ baigʌnʌlidi. Tomasi sʌʌlicʌdʌ
ʌrsoituutuigami ʌgai vʌʌscʌrʌ mui ʌmpagi tumiñsi ducami isriricuacamudai ʌgai daidʌ

gʌrdaañimi tʌsai dagitona aatʌmʌ isootosda ʌtumiñsi ʌvaavoitudadami Jerusaleenʌrʌ oidajami.
5 Aatʌmʌ maivaavoitudaitadai ismosʌʌ mui ʌmpaida ʌgai tumiñsi. Ʌʌpʌga idui ʌgai vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌli dai gooquiʌrʌ duuñia ʌliditadai istumaasi aagidi aatʌmʌ.
6 Mosnʌiditai aanʌ isaliʌ mui ʌmpagi tumiñsi ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidacami aagidi aanʌ ʌTito sai ʌgai ʌpamu imʌna mʌʌca siaaco daraaja aapimʌ dai gʌnaagidana mʌsai ʌpamu ʌmpaidiña tumiñsi ʌvaavoitudadami soituutuigami Jerusaleenʌrʌ oidajami vʌʌtarʌ poduucai isduucai ivuaadatadai aapimʌ ʌʌquioma.
7 Aapimʌ vʌʌsiʌcatai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga ivueeyi, dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudai aapimʌ. Dai aliʌsi cʌʌga gamamaatʌtuldiña. Dai istumaasi ivueeyi aapimʌ baigʌnʌliaracʌdʌ ivueeyi. Dai aliʌsi gʌroigʌdai. Dai sivi aliʌsi gʌaagai iscʌʌga soiña aapimʌ gʌraaduñi soituutuigami.
8 Aanʌ gʌnaagidi gomaasi maisiu gʌntʌaañia iñʌliditai baiyoma gʌnaagidi aanʌ gomaasi mʌsai maatʌcana isducatai aa vaavoitudadami baigʌnʌliaracʌdʌ ʌmpaidi tumiñsi gʌraaduñi vʌʌtarʌ. Dai siʌʌscadʌ aapimʌ gaoidagi ʌʌpʌ vʌʌscatai maatʌmu isaapimʌ aliʌ oigʌdai gʌraaduñi.
9 Aapimʌ camaatʌ isSuusi Cristo aliʌ cʌʌ tuiga. Aidʌsi maiquiaa divia ʌgai tami oidigi daama maiviʌʌgacatadai tomali ʌmo istumaasi tʌvaagiʌrʌ daacatai. Dʌmos diviacai tami oidigi daama soitigami gʌnaato ʌgai. Suusi aliʌsi gʌnoigʌdai cascʌdʌ poduucai idui, vai poduucai istuidana aapimʌ isiimiagi tʌvaagiamu dai ami viaacagi naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami.
10 Aanʌ gʌnaagidi saidʌ ʌrcʌʌga isotoma aitudagi ʌtumiñsi ismaacʌdʌ baiʌliaracʌdʌ ʌmpaidi aapimʌ vasumirʌ abiaadʌrʌ.
11 Sivi istutuidi aapimʌ mʌsiaitudagi tumiñsi mʌssiʌʌqui aagai isaituda agai. Vʌʌscatai gʌaagai isgamaacadagi siʌʌsi istutuidi.
12 Sioorʌ baigʌliaracʌdʌ gamaacadagi siʌʌsi istutuidi Diuusi baigʌlidiña ʌgai vui ʌʌpʌ.
13 Aanʌ maitipʌlidi mʌsvʌʌsi gamaacadagi mʌsiʌʌjʌsi viaacagi
14 baiyoma ipʌlidi aanʌ mʌsiʌpan ʌʌjʌsi viaacagi. Sivi aapimʌ gʌnbaivitocami viaa cascʌdʌ gʌaagai mʌsiaa oidagi gʌraaduñi soituutuigami. Ʌn tasʌrʌ ʌgai gʌnbaivitocami viaacamu dai aapimʌ maiviaacamu siʌgai gʌnoidamu ʌʌpʌ. Dai poduucai vʌʌscatai viaacamu aapimʌ istumaasi tʌgito.
15 Poduucai isduucai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Sioorʌ naana maasi viaacatadai maibaivito, dai sioorʌ baitoma maiviaacatadai vʌʌscʌrʌ maiviʌʌgacatadai”, pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

———

16 Dai pocaiti aanʌ sai baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ isʌgai soí Tito isʌgai gʌnoigʌadagi aapimʌ poduucai isduucai gʌnoigʌdai aanʌ.
17 Tito aliʌsi ipʌlidiña isvʌʌscʌrʌ baigʌnʌliada aapimʌ cascʌdʌ imi agai goovai maisiu mosʌcaasi ootosaitai aanʌ baiyoma goovai ʌʌgi ipʌlidi isimiagi cascʌdʌ.
18 Dai ootosa ragai aatʌmʌ ʌmai gʌraduñi Tito ʌʌmadu. Vʌʌsi ʌvaavoitudadami cʌʌga ñioocai gocʌʌli vui, aliʌ cʌʌga gamamaatʌtulditai goovai Diuusi ñiooquidʌ.
19 Ʌʌgi ʌvaavoitudadami ʌcovai vusaitu gocʌʌli sai gʌroidana dai gʌrsoiña ʌmpaidana ʌtumiñsi ismaacʌdʌ ʌmpagi gʌraaduñi vaavoitudadami aipacoga oidacami. Aatʌmʌ ʌmpaidi gotumiñsi ʌvaavoitudadami soituutuigami vʌʌtarʌ dai poduucai maatʌmu aa oodami sialiʌ cʌʌ tuiga Diuusi, dai poduucai ʌʌpʌ gʌmaatʌmu isbaigʌrʌliaracʌdʌ ivueeyi aatʌmʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi.
20 Aatʌmʌ ootosa ʌragai idi cʌcʌʌli cʌʌga tuutiacʌdʌ sai ʌmpaidana ʌtumiñsi vai poduucai maitʌrñiooquidiña oodami.
21 Aatʌmʌ cʌʌga iduuñia ʌrʌlidi goaa duiñdagai Diuusi vuitapi dai oodami vuitapi ʌʌpʌ.
22 Dai ʌmai cʌʌli oida agai ʌʌpʌ Tito ʌʌmadu aduñdʌ dai idi cʌʌli camaatʌ aatʌmʌ ʌʌpʌ iscʌʌga ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ dai baigʌʌliaracʌdʌ oida agai gogaa vaavoitudaitai mʌsiaapimʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga soiña agai gʌraaduñi soituutuigami tumiñsicʌdʌ.
23 Isʌmaadutai gʌntʌcacagi istuisi ootoi aanʌ goTito aagidavurai sai goovai ʌrgiñaduñi dai giñsoicʌi giñaa duiñdagʌrʌ gʌnmamaatʌtulditai Diuusi ñiooquidʌ. Dai isʌmaadutai gʌntʌcacagi istuisi ootoi aanʌ gogaa vʌgoocai, aagidavurai sai govaavoitudadami tami oidacami ootoi. Dai aa oodami nʌiditai iscʌʌ tuutuiga goovai aliʌ cʌʌ ñioocaiña Suusi Cristo vʌʌtarʌ.
24 Siʌʌscadʌ mʌʌ dadia gocʌcʌʌli cʌʌgavʌr miaadʌgida dai cʌʌga ʌʌgiada dai poduucai maatʌmu ʌvaavoitudadami aipaco oidacami mʌsiaapimʌ aliʌ oigʌdai gʌnaaduñi vaavoitudadami. Aanʌ caaagidi gʌraaduñi vaavoitudadami aipaco oidacami mʌsai aapimʌ aliʌ oigʌdai gʌnaaduñi vaavoitudadami.

9

———

1 Aanʌ maiviaa isgʌnaagidagi idi oojiʌrʌ mʌsai ʌmpaidana tumiñsi gʌraaduñi soituutuigami vʌʌtarʌ.
2 Camaatʌ aanʌ mʌsiaapimʌ baiʌliaracʌdʌ soicʌi gʌnaaduñi soituutuigami. Aanʌ vʌʌscʌrʌ baigiñʌliaracʌdʌ aagidiña gʌraaduñi vaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidacami mʌsai aapimʌ Acaayʌrʌ oidacami vasumirʌ abiaadʌrʌ ʌmpaidi tumiñsi dai ootosda agai gʌraaduñi soituutuigami. Aidʌsi maí ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidajami mʌsduucatai ivueeyi aapimʌ baitoma vʌʌscatai vaamioma baigʌnʌliaracʌdʌ ʌmpaidi tumiñsi ʌsoituutuigami vʌʌtarʌ.
3 Vʌʌscʌrʌ ootosa iñagai aanʌ idi gʌraaduñi vai sʌʌlicʌdʌ vaavoi vuusaiña istumaasi aagai aanʌ gʌnaagaitai. Dai aanʌ ipʌlidi issʌʌlicʌdʌ bai duuca aapimʌ ʌtumiñsi poduucai isduucai caaagidi aanʌ gʌraaduñi Masedooñiʌrʌ oidacami.
4 Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isbai duuca aapimʌ ʌtumiñsi siduuñiadagi giñoidagi ʌʌmoco gʌraaduñi tami Masedooniʌrʌ oidacami siʌʌscadʌ imiagi aanʌ. Siaa ʌʌran tada aanʌ ismaibai duuca aapimʌ. Aanʌ vʌʌscʌrʌ vaavoitudai istumaasi aagada aapimʌ. Aapimʌ ʌʌpʌ siaa ʌʌran tada maibai duucacatai.
5 Cascʌdʌ aanʌ poʌlidi sai aliʌsi gʌaagai isʌpʌga iimiagi idi cʌcʌʌli dai gʌnsoiña naato ʌmpaidagi ʌtumiñsi ismaacʌdʌ viʌʌga isaituda aapimʌ siʌʌqui aagai. Poduucai ʌʌgi ʌmpaidamu aapimʌ mosʌcaasi siʌʌqui ipʌlidi maisiu siʌʌqui aatʌmʌ ipʌliadagi.
6 Tʌgitovurai aapimʌ sioorʌ chʌʌqui gaoidadagi Diuusi maisicʌʌga soicʌiña, dai sioorʌ mui gaoidadagi Diuusi cʌʌga soicʌi ʌʌpʌ.
7 Vʌʌscatai gʌaagai isgaoidadagi siʌʌjʌqui cʌʌgadu ʌliadagi. Mosgʌaagai isbaigʌnʌliaracʌdʌ gaoidadagi maisiu guvucadacʌdʌ. Diuusi oigʌdai sioorʌ baigʌʌliaracʌdʌ gaoidi.
8 Diuusi cʌʌga istutuidi isgʌnmaacadagi naana maasi istumaasi dai poduucai viaacamu aapimʌ vʌʌsi istumaasi tʌgitocagi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Dai poduucai viaacamu aapimʌ istucudʌ soicʌdagi aa.
9 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Sioorʌ cʌʌ tuutuiga aliʌ cʌʌga soicʌi ʌsoituutuigami.
Dai Diuusi vʌʌscʌrʌ soicʌdamu sioorʌ cʌʌga soicʌi aa.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
10 Diuusi ʌgai dai maacai oodami ʌstocai ismaacʌdʌ ʌsai. Dai ʌgai vaa Diuusi gʌnmaaquimu aapimʌ vʌʌsi mʌstumaasi tʌgitucagi. Dai aapimʌ gʌnbaivitocami viaacamu dai poduucai cʌʌga soicʌdamu aa.
11-12 Siʌʌscadʌ vuidaquia aatʌmʌ ʌsoituutuigami gotumiñsi ismaacʌdʌ ʌmpagi aapimʌ sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌldiamu ʌgai Diuusi vui viaacatai istumaasi tʌgito.
13 Dai cʌʌga ñioocadamu ʌgai Diuusi vui maatʌcatai isaapimʌ cʌʌga ʌʌgidi istumaasi aagai Suusi Cristo cascʌdʌ ootosdi aapimʌ gotumiñsi. Dai cʌʌga ñioocadamu ʌgai Diuusi vui mui ootosdacai aapimʌ tumiñsi ʌgai vʌʌtarʌ dai aa vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.
14 Dai ʌgai vaamioma gʌnoigʌadamu cascʌdʌ daanʌdamu Diuusi sai ʌgai vaamioma gʌnsoicʌiña. Ʌgai maatʌ isDiuusi gʌnsoicʌi iscʌʌ tuutiaca aapimʌ cascʌdʌ mosʌʌ cʌʌga soicʌi aapimʌ dai cascʌdʌ aliʌsi gʌnoigʌdai ʌgai.
15 Sʌʌlicʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ isʌgai mosʌʌsi gʌnsoicʌi. Maitistutuidi aatʌmʌ iscʌʌga aagagi isʌʌsi gʌnsoicʌi Diuusi.

10

———

1 Aanʌ Paavora gʌnaagidamu ʌmo istumaasi. Cʌʌ maatʌ aapimʌ isSuusi Cristo aliʌsi cʌʌ tuiga dai maioomaliga dai aanʌ ʌʌpʌ ipʌlidi ispotuigacagi. Ʌʌmo oodami pocaiti sai siʌʌscadʌ gʌnʌʌmadu daaca aanʌ maioomaliga aanʌ gʌnvui dʌmos siʌʌscadʌ gʌnoojiada aanʌ aliʌsi gʌnbagaiña.
2 Aanʌ gʌndaanʌi giñaaduñi mʌsai gajiaadʌrʌ viaana vʌʌsi gosoimaascami poduucai siʌʌscadʌ gaamo imia aanʌ maiviaacamu isgʌnbagaidagi. Dʌmos isʌʌmoco quiaa pocaitaidagi sai aanʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi aanʌ ʌʌgi ipʌlidi, ʌgai gia bagaidamu aanʌ.
3 Vaavuava isaatʌmʌ ʌʌpʌ ʌroodami dai quiaa oidi daama oidaga dʌmos maiʌpan duucai ivueeyi aatʌmʌ ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi.
4 Diuusi ʌgai dai giñsoicʌi iscʌʌga ivuaada aanʌ aa duiñdadʌ maisiu aanʌ ʌʌgi. Ʌmo oodami ʌʌgi maitistutuidi isgajiaadʌrʌ viaagi gosoimaascami avʌnacai Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Cascʌdʌ Diuusi giñmaacai guvucadagai ansai cʌʌga ivuaadana aa duiñdadʌ.

5 Idi guvucadagaicʌdʌ ismaacʌdʌ Diuusi giñmaacai vaamioma maatʌ ñiioocai aanʌ isʌgai
ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi vui ñiioocaitai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi
aanʌ. Ʌgai maitipʌlidi isoodami maatiagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi. Dai ʌgai vaa
guvucadagaicʌdʌ vaamioma istutuidi aanʌ isʌgai dai avʌnacai poduucai ʌgai ʌʌpʌ ʌʌgidi
Diuusi ñiooquidʌ.
6 Siʌʌscadʌ cacʌʌga ʌʌgiada aapimʌ vʌʌsiaʌcatai istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ aidʌ
gia casi istutiadamu aanʌ isbagaidagi ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ.
7 Gʌaagai mʌscʌʌga gʌntʌgito nʌijadagi istumaasi ʌpʌvueeyi aapimʌ gʌnsaagida. Dai ʌgai
ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrSuusi Cristo ojootosadʌ dai giñvui ñiioocai gʌaagai ismaatʌcagi
iñsaanʌ ʌʌpʌ ʌrSuusi Cristo ootosadʌ.
8 Tomasi aliʌ aagai aanʌ sai Suusi Cristo giñmaa ʌmo sʌʌlicami vʌʌscʌrʌ maisiaa ʌʌrai
aanʌ. Suusi Cristo giñmaa gosʌʌlicami ansai gʌnsoicʌiña mʌsai vaamioma cʌʌga vaavoi-
tudaiña Diuusi ñiooquidʌ, maisiu ansai gʌnsobicʌiña isvaavoitudadagi aapimʌ.
9 Maitipʌlidi aanʌ isgʌnʌʌbʌcatadagi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ gʌnaagidiña aanʌ
gʌnoojiditai.
10 Ʌʌmo oodami pocaitiña sai siʌʌscadʌ gʌnoojiada aanʌ gʌnbagadan caitiña aanʌ dai sai
siʌʌscadʌ gʌnʌʌmadu daaca aanʌ sai aidʌ gia doadicudan duucai ñiioocaiña aanʌ.
11 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ pocaitiña gʌaagai ismaatʌcagi sai poduucai isduucai
gʌnoojidiña aanʌ istutuidi ismotuigacagi siʌʌscadʌ gʌndividagi.
12 Dʌmos maitipʌlidi aanʌ isʌpan tuigacagi ʌgai ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi giñvui
ñiioocaitai. Ʌgai poʌlidi sai vaamioma sastuduga siaa oodami. Ʌgai aliʌ vupuiiruga cascʌdʌ
poʌlidiña sai vaamioma cʌʌga gamamaatʌtuldiña siaa aaduñdʌ mamaatʌtuldiadami.
13 Siʌʌscadʌ gʌnaagiada aanʌ ansai cʌʌga ivueeyi giñaa duiñdaga aanʌ gʌnaagidiña
mosʌcaasi istumaasi ivueeyi aanʌ. Aanʌ ivueeyi istumaasi Diuusi giñtʌjai ansaidʌ
ivuaadana, cascʌdʌ mosʌcaasi gomaasi gʌnaagidiña aanʌ. Dai ʌgai giñtʌjai ansaidʌ
gʌnmaatʌtuldana ñiooquidʌ aapimʌ Coriiñtoʌrʌ oidacami.
14 Aanʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi Diuusi giñaagidi. Aanʌ ʌgai dai ʌpʌga gʌnaagidi
Suusi Cristo ñiooquidʌ.
15 Aanʌ maiaagai istumaasi gamamaatʌtuldi aa mosʌcaasi istumaasi aanʌ ʌʌgi gama-
maatʌtuldi. Aliʌsi ipʌlidi aanʌ mʌsai vaamioma cʌʌga vaavoitudana aapimʌ nai poduucai
istutiada aanʌ isvaamioma naana maasi istumaasi gʌnmaatʌtuldiagi.
16 Dai poduucai casi istutuidi aanʌ isgamaatʌtuldiagi Diuusi ñiooquidʌ sibʌacoga siaaco
maiquiaa gamaatʌtuldi aa oodami.
17 Aliʌsi ʌrcʌʌgai iscʌʌga ñiioocadagi oodami Diuusi vui dai maisiu ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ.
18 Diuusi maibaigʌʌlidi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ cʌʌga ñiioocadagi ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ baiyoma ʌʌgi
Diuusi maatʌ sioorʌ baiʌliadagi.

11

———

1 Maitavʌr oojodacai caʌca istumaasi gʌnaagida iñagai aanʌ tomasi poʌlidi aapimʌ
ismaicʌʌgadu giñtʌgitoidaga.
2 Diuusi ipʌlidi sai baamucan tadacana aanʌ gomamaatʌtuldiadami yaatavogami vui,
goovai gʌnvupuiirumada ʌlidi cascʌdʌ. Aanʌ ʌgai dai gʌnaagidi sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami mʌtai aapimʌ vaavoitu. Dai sivi aliʌsi ipʌlidi aanʌ isaapimʌ apiavaavoitudadagi
dai cʌʌga ʌʌgiadagi Suusi Cristo.
3 Aanʌ maitipʌlidi mʌsgʌnyaatagiadagi tomali maitipʌlidi aanʌ
mʌsgʌnvupuiirumadadagi mʌsai gajiaadʌrʌ viaana Suusi Cristo poduucai isduucai
ʌDiaavora yaatagi dai vuiirumagi Eva Edeenʌrʌ.
4 Aanʌ maatʌ mʌsiaapimʌ cʌʌga miaadʌgidiña tomastuma mamaatʌtuldiadami is-
maacʌdʌ gʌndaividi dai cʌʌga gʌntʌgito caʌcana istumaasi gʌnmamaatʌtuldiadagi aagaitai
ʌCristo ʌgai, tomasi maitʌrʌgai vaa mamaatʌtuldiaragai ismaacʌdʌ gʌnmaatʌtuli aanʌ.
Aanʌ gʌnmaatʌtuli sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai sai Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu
daja dai sai sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi. Dʌmos aa ʌma maasi
gʌnmamaatʌtuldi dai vʌʌscʌrʌ aapimʌ cʌʌga gʌntʌgito caʌcana.
5 Ʌgai poʌlidi sai vaamioma sastuduga siaa dʌmos aanʌ poʌlidi sai maivaamioma
sastuduga ʌgai iñsaanʌ.
6 Tomasi aanʌ maicʌʌga maatʌ ñiioocai vʌʌscʌrʌ cʌʌ maatʌ aanʌ istumaasi
gʌnmamaatʌtuldi ʌgai cascʌdʌ maatʌ aanʌ isgʌnyaatagidi ʌgai. Dai aapimʌ cʌʌga giñmaatʌ
dai cʌʌ maatʌ istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ.

7 Λʌmo oodami pocaitiña sai isʌmaadutai gamamaatʌtuldiadagi dai maitamaitʌcʌdagi
sai maitʌrsoiñi mamaatʌtuldiaragadʌ. Sioor maatʌ issiooma ʌrcʌʌgaicamudai is-
giñaa namʌquidamudai aapimʌ dai poduucai vaamioma cʌʌga ʌʌgiadamudai istumaasi
gʌnmamaatʌtuldiña aanʌ. Baiyoma gaaata vuaadana aanʌ dai gaagaiña istumaasi tʌgito
aidʌsi gʌndiviji aanʌ dai gʌnmaatʌtuli Diuusi ñiooquidʌ poduucai ivuaadana aanʌ gʌnsoiña
iñʌlliditai.
8 Dai aa vaavoitudadami sibʌa oidacami giñoidiña tumiñsi ʌʌpʌ ansai ʌʌcʌdʌ giñsoicʌiña
gʌnʌʌmadu daacatai.
9 Aidʌsi mʌʌ dada ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidajami ʌgai ʌgai dai giñoi tumiñsi
dai poduucai aapimʌ maisiaa doodai tomali ʌmo istumaasi aanʌ giñvʌʌtarʌ dai tomali ʌmo
imidagai maiviaacamu aapimʌ issiaa vuaadagi tomali ʌmo istumaasi aanʌ giñvʌʌtarʌ.
10 Aanʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ istumaasi aagai aanʌ ʌrvaavoi. Cascʌdʌ aagidi
aanʌ vʌʌsi Acaaya dʌvʌʌriʌrʌ oidacami ansai maitʌntaanʌda iñagai aapimʌ tomali ʌmo
tumiñsi.
11 Maitavʌr povʌnʌliada ismaitʌnoigʌdai aanʌ dai cascʌdʌ pocaiti. Λʌgi Diuusi maatʌ
isaliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ.
12 Λmamaatʌtuldiadami yaatavogami gʌntaanʌi tumiñsi gʌnmamaatʌtulditai cascʌdʌ
aanʌ maitipʌlidi mʌsiaapimʌ giñoidadagi tumiñsi vai maipocaitiadagi ʌmamaatʌtuldiadami
sai giñʌpan duucai ivueeyi.
13 Λgai pocaitiña saidʌ ʌrSuusi Cristo ojootosadʌ dʌmos maitʌrvaavoi. Λgai
mosʌryaatavogami.
14-15 Dai ʌgai cʌʌ tuutiacami gʌnvuaadana dʌmos ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi
isivuaadagi. ΛDiaavora aliʌ yaatavoga ʌʌpʌ cascʌdʌ. Dʌmos Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi
taatatuldamu soimaasi ivuaadatai ʌgai.

———

16 Aanʌ maitipʌlidi ispoʌliada aapimʌ ismaicʌʌgadu giñtʌgitoidaga. Dʌmos ispoʌliada
aapimʌ ismaicʌʌgadu giñtʌgitoidaga vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌscaʌcagi istumaasi gʌnaagidi
aanʌ giñaagaitai aanʌ ʌʌgi isaliʌ cʌʌ tuiga aanʌ ducami isgʌducʌdʌ giñʌliadamudai aanʌ.
17 Dʌmos Suusi Cristo maipoduucai gʌrmaatʌtuli ʌgai maigʌducʌdʌ gʌʌlidiña, cascʌdʌ
vuiirugan tada aanʌ poduucai ñioocaitai.
18 Muidutai mamaatʌtuldiadami aagaiña sai aliʌ cʌʌga ivueeyi gʌnaa duiñdaga cascʌdʌ
aanʌ ʌʌpʌ aagai ansai aliʌ cʌʌga ivueeyi giñaa duiñdaga.
19 Aapimʌ poʌlidi mʌsai aliʌ sastuduga cascʌdʌ cʌʌga istutuidi aapimʌ
mʌsmaitiñoojoadagi vuiirugami duucai ñioocaitai aanʌ
20 poduucai isduucai maioojodai aapimʌ ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami tomasi
ʌgai gʌntʌtʌaañicaru duucai gʌnnʌidi, dai maiñamʌquidacai vuuyi gʌnvustuidaga, dai soi
duucai gʌnnʌidi, dai gʌngʌvaiña.
21 Dʌmos aanʌ maioojoidi ispoduucai ivuaadagi. Dai aliʌsi baigiñʌlidi aanʌ is-
maisoimaasi gʌnvuiididi.

Λmamaatʌtuldiadami yaatavogami aagaiña sai cʌʌga ivueeyi gʌnaa duiñdaga dai aanʌ
aagadamu ʌʌpʌ tomasi vuiirugan tada aanʌ aagaitai.
22 Λgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi judidíucatai. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrjudíu. Dai ʌgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi
Isireliʌrʌ oidacamicatai. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrIsireliʌrʌ oidacami. Dai ʌgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi
Avraañicaru cajiudadʌcatai. Aanʌ ʌʌpʌ ʌrAvraañicaru cajiudadʌ.
23 Λgai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi pocaititai saidʌ ʌrSuusi Cristo ojootosadʌ. Aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ
ʌrSuusi Cristo ootosadʌ, tomasi vuiirugami duucai ñioocai aanʌ. Aanʌ vaamioma gaaagidi
Diuusi ñiooquidʌ isʌgai. Dai aanʌ vaamioma giñgʌvai oodami isʌgai. Dai aanʌ vaamioma
muiyoco vaa giñmaisatu isʌgai. Dai muiyoco giñmuaa aagaiña oodami.
24 Taama imidagai giñgʌʌgʌ ʌjudidíu iquisanaicʌdʌ dai vʌʌ taama imidagai aitu ʌmo
coobai dan baivʌstaama dan tuvustaamaojo.
25 Dai ʌʌpʌ vaica imidagai uusicʌdʌ giñgʌʌgʌ. Dai ʌʌpʌ ʌmo imidagai giñmaicacarai.
Vaica imidagai duupi ʌvaarcu suudarʌ ismaacʌdʌrʌ imʌiña aanʌ. Dai ʌmo imidagai
suudarʌ vii aanʌ ʌmo tasai dai ʌmo tucagi ʌmo uusiaiñdʌrʌ iñdaagʌcatai mʌʌcasi dʌvʌʌrai
uugidiaiñdʌrʌ.
26 Aanʌ aipaco aimʌraiña. Dai baitoma giñbʌʌ aimʌraiña suudagi. Dai ʌʌsivogami
giñsobicʌiña voiyʌrʌ. Dai giñaaduñi giñvui vʌʌtʌcana dai sibʌacoga aa oodami giñvui
vʌʌtʌcana ʌʌpʌ. Dai gʌʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami giñvui vʌʌtʌcana ʌʌpʌ. Dai siʌʌscadʌ
oidagana aimʌrda aanʌ giñaajʌiña ʌʌsivogami. Dai siʌʌscadʌ vaarcuʌrʌ aimʌrda aanʌ ʌʌmo
iimidagai duupicʌiña ʌvaarcu. Dai ʌgai ismaacʌdʌ yaatagʌi saidʌ ʌrvaavoitudadami giñvui
vʌʌtʌcana ʌʌpʌ.

27 Aliʌ soimaa taatamai aanʌ aata vuaadatai. Muiyoco maicocosʌiña aanʌ. Dai muiyoco aliʌ bibiuugʌiña dai tonomocʌrʌiña. Dai aliʌsi gaaata vuaadana aanʌ cascʌdʌ ʌʌmo imidagai maitiñaajʌi tasai ugidagai. Dai muiyoco imidagai ʌvamucʌrʌiña aanʌ. Dai muiyoco imidagai baitoma maiyuucusucana aanʌ.

28 Dai vʌʌs tasai aanʌ ʌʌpʌ tʌtʌgitoi vʌʌsi vaavoitudadami vʌʌsi aipacoga oidacami.

29 Isʌmaadutai maicʌʌga vaavoitudadagi ducami iñsaanʌ ʌʌpʌ maicʌʌga vaavoitudadagi. Isaa oodami soimaasi duiñtuldagi ʌmo vaavoitudadami aanʌ siaa ʌʌraiña dai baamucuiña aanʌ ʌDiaavora vui.

30 Aanʌ caaagai naana maasi istumaasi aagaitai isducatai soimaa taatamaiña vai poduucai gʌmaatʌna iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ tʌgito isDiuusi giñsoicʌdagi.

31 Cʌʌ maatʌ Diuusi sai istumaasi aagai aanʌ ʌrvaavoi. Diuusi ʌroogadʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo dai aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai cʌʌga ñioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ tomastuigaco.

32 Damasco ʌrʌmo ʌmapʌcʌrʌ ʌdʌvʌʌriʌrʌ siaaco tʌaanʌi ʌraí Aretas. Dai ʌmo imidagai Damascʌrʌ daacatadai aanʌ. Damasco sicoli cuupi gʌʌgʌr bibiidaviquicʌdʌ. Taidʌ ʌsonʌr cʌaacami daarai nuucadacamio vʌʌs cuucuparagiʌrʌ sai giñsobidacana siuu duu vuusia aanʌ sai giñbʌji aagaitadai.

33 Dʌmos giñaaduñi ʌmo asarʌrʌ giñdaí dai bidaviqui an sʌʌli giñtʌvañi. Dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusai aanʌ.

12

———

1 Aanʌ poʌlidi sai maitʌrcʌʌgai isgʌducʌdʌ giñʌliada aanʌ gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ ivueeyi aanʌ baiyoma aagamu aanʌ istumaasi giñtʌʌgi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo dai istumaasi ʌgai giñmaatʌtuli.

2-3 Camui uumigi vaa ʌpʌdui isvaavoitu aanʌ Suusi Cristo. Casiʌpʌdui baivustaama dan maacova uumigi isgʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo giñvaidacai tʌvaagiamu siaaco daja ʌgai. Dʌmos maimaatʌ aanʌ isbai ʌʌgi ii giñibʌdaga ismoduucai giñtuucuga ʌʌpʌ. Ʌʌgi Diuusi maatʌ isducatai ʌpʌdui.

4 Dʌmos cʌʌga maatʌ aanʌ isii tʌvaagiamu dai mʌʌca caʌ aanʌ istumaasi giñaagidi Diuusi. Dai Diuusi maitiñmaa oigaragai isaagida aanʌ tomali ʌmaadutai istumaasi caʌ.

5 Cʌʌga istutuidi aanʌ isgʌducʌdʌ giñʌliadagi aanʌ imʌcai tʌvaagiamu, dʌmos baiyoma aliʌ tʌgito aanʌ isDiuusi giñsoicʌdagi vʌʌs tasai.

6 Cʌʌga istutuidi aanʌ isgʌnaagidagi naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ ivuaadana aanʌ. Aanʌ gʌnaagiadamudai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi dai gomaasi maitʌrvuiirudagaicamudai. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maiaagaiña. Dʌmos casi giñmaatʌ aapimʌ nʌiditai isducatai ivuaadana aanʌ dai isducatai oidacana dai mosʌcaasi poduucai ipʌlidi aanʌ isgiñmaatʌcagi aapimʌ cascʌdʌ maiaagaiña naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ ivuaadana aanʌ.

7 Naana maasi istumaasi gʌgʌrducami tʌʌ aanʌ tʌvaagiana. Dʌmos Diuusi maitipʌli isgʌducʌdʌ giñʌliada aanʌ tʌʌgacai gomaasi cascʌdʌ Diuusi dagito ʌDiaavora sai soimaasi giñtaatatuldana coocodagaicʌdʌ. Sʌʌlicʌdʌ cooco giñtuucuga ducami isgiñsʌʌsimudai ʌmo uusi muucacami.

8 Vaicojo daí aanʌ giñtʌaanʌdamiga sai maigovai imitudana ʌcoocodagai

9 dʌmos ʌgai poviñtʌtʌdai: “Aapi mosviaa ismaatiagi iñsaanʌ gʌoigʌdai. Dʌmos maitan ʌduaaidagi vai poduucai gʌmaatʌna sai aapi ʌʌgi maiviaa guvucadagai isivuaadagi giñaa duiñdaga. Aanʌ ʌgai daidʌ gʌmaacai guvucadagai”, iñtʌtʌdai Cristo. Baigiñʌlidi aanʌ maiviaacatai guvucadagai vai poduucai gʌmaatʌna isSuusi Cristo giñmaacai guvucadagai ansaidʌ ivuaadana aa duiñdadʌ.

10 Baigiñʌlidi aanʌ maiviaacatai guvucadagai poduucai vaamioma cʌʌga maatʌ aanʌ isCristo ʌgai dai giñmaacai guvucadagai. Dai baigiñʌlidi aanʌ maiviaacatai guvucadagai isivuaadagi Cristo aa duiñdadʌ, ʌgai giñmaacai guvucadagai isivuaadagi aa duiñdadʌ cascʌdʌ, daidʌ oodami giññiooquidiña vaavoitudaitai aanʌ Suusi Cristo, dai aliʌ soimaa taatamai aanʌ biuugigai, dai soi duucai giñnʌidi oodami, dai aliʌ soimaa taatamai naana maasi istumaasi.

———

11 Aanʌ ʌpan duucai ñioocai ʌmoco ismaacʌdʌ maicʌʌgadu tʌgitoidadʌ aliʌsi giñaagaitai aanʌ ʌʌgi dʌmos aapimʌ ʌrgʌnduñi ispoduucai ñioocai aanʌ, aapimʌ maicʌʌga ñioocai aan imvʌʌtarʌ cascʌdʌ. Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami pocaiti saidʌ ʌrojootosadʌ Suusi Cristo dai sai vaamioma namʌga ʌgai istomasioorʌ. Dʌmos tomasi aanʌ ʌʌpʌ maiñamʌga vʌʌscʌrʌ ʌpan ʌʌsi namʌga aanʌ ʌgai.

12 Aanʌ maioojodacai gʌnaagidiña Diuusi ñiooquidʌ dai Diuusi giñmaa guvucadagai
ansaidʌ iduuna aapimʌ gʌnsaagida naana maasi gʌgʌrducami dai gomaasicʌdʌ cʌʌga
gʌmaatʌ iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo.
13 Aanʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ ʌpan duucai tomastuma vaavoitudadami ismaacʌdʌ
vaavoitudai Suusi Cristo. Mosʌca soiñi maitʌntaí aanʌ poduucai isduucai taanʌi aanʌ aa.
Dʌmos sioor maata isbai poʌlidi aapimʌ sai gʌaagai isgʌnaagida aanʌ mʌsai giñoigʌldana
gocascʌdʌ.
14 Sivi cabai giñduu aanʌ ʌpamu dai gʌndivida iñagai sivicʌdʌ casi ʌrvaicojoca agai.
Dai ʌpamu maitʌntaañimu aanʌ soiñi. Aanʌ maitʌgito gʌnvustuidaga, mosai ipʌlidi aanʌ
isgiñoigʌada aapimʌ. Aanʌ gʌnooga giñducami cascʌdʌ maitʌntaanʌi aanʌ soiñi.
15 Baiyoma baigiñʌliaracʌdʌ siaa doadamu aanʌ istumaasi viaa. Aanʌ bai giñduu
isapiagʌnsoicʌdagi vai vaamioma cʌʌga oidacana aapimʌ. Aanʌ gʌnsoicʌdamu asta
siʌʌscadʌ ugitiagi giñguvucadaga, tomasi aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdai poʌlidi aanʌ mʌsiaapimʌ
maitiñoigʌdai.
16 Dʌmos ʌʌmoco aapimʌ gʌnsaagidaiñdʌrʌ tomasi cʌʌ maatʌ ʌgai ismaitʌntaí aanʌ soiñi
gʌnʌʌmadu daacatai, vʌʌscʌrʌ pocaiti ansai aa vuuyi aanʌ tumiñsi ismaacʌdʌ ʌmpagi
aapimʌ gʌraaduñi soituutuigami vʌʌtarʌ.
17 Dai pocaiti ʌʌpʌ ansai aanʌ ootoi Tito sai gʌnvupuiirumadana.
18 Vaavuava isootoi aanʌ Tito ʌʌmadu ʌmai gʌraduñi. Dʌmos ʌgai maitʌnvupuiirumagi
iimʌcai. Cʌʌ maatʌ aapimʌ iñsaanʌ ʌʌmadu Tito ʌʌpan duucai oidacana aapimʌ gʌnsaagida.
19 Aanʌ maisiu mosʌcaasi aapimʌ gʌnaagidi gomaasi Diuusi giñcaʌ ʌʌpʌ. Aanʌ gʌnaagidi
istumaasi Cristo ipʌlidi. Dai aanʌ ipʌlidi mʌsiaapimʌ vaamioma cʌʌga vaavoitudagi Diuusi
ñiooquidʌ. Sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai aanʌ cascʌdʌ.
20 Maimaatʌ aanʌ isducatai daraajamu aapimʌ siʌʌscadʌ mʌʌ divi aanʌ. Aanʌ maitipʌlidi
isʌncocoada aapimʌ, dai maitipʌlidi iscoimudadʌ tuutiaca, dai maitavʌr baacoica, dai
tʌtʌgitodavurai istumaasi viʌʌgacagi aa, maitavʌr yaatagʌda aa, maitavʌr gʌnñiooquiada
aipacoga, maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada, dai maitavʌr gʌnvupui ñioocada. Nai poduucai
maiviaaca aanʌ isgʌnbagaidagi. Maitipʌlidi aanʌ issoigʌnʌʌliatudagi.
21 Maitipʌlidi aanʌ issiaa ʌragi Diuusi vui aapimʌcʌdʌ tomali maitipʌlidi aanʌ is-
susuaquiagi soimaasi ivuaadatai ʌʌmadutai aapimʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ. Ʌgai quiaa googosi
gʌnducami.

13

———

1 Cagoocoaja gʌndiviji aanʌ sivicʌdʌ casi ʌrvaicojoca agai. Isʌmaadutai gʌpiʌr vuaaja
ʌliada gʌaduñi sai soimaasi idui gʌaagai isoidacagi gooca isʌʌpʌ vaica nʌijadami.
2 Aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ gʌnaagidi vʌʌscatai aapimʌ ʌmo ñiooqui dai
tomasi mʌʌcasi daja aanʌ ʌpamu gʌnaagidamu aanʌ ʌgai vaa ñiooqui. Sivi gia soimaasi
gʌntaatatuldamu aanʌ isquiaa soimaasi ivuaada aapimʌ poduucai isduucai gʌnaagidi
aanʌ.
3 Poduucai maatʌmu aapimʌ isSuusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ ñioocai aanʌ. Cʌʌ maatʌ
aapimʌ sai istumaasi aagai Suusi Cristo sʌʌlicʌdʌ ivueeyi ʌgai.
4 Vaavuava sai aidʌsi sisapicatadai Suusi Cristo curusiaba maiviaaca maascatadai guvu-
cadagai dʌmos ʌpan duaaca ʌgai dai tʌvaagiʌrʌ daja Diuusi guvucadadʌcʌdʌ. Aatʌmʌ gia
maiviaa guvucadagai dʌmos Diuusi ʌgai daidʌ gʌrmaacai guvucadagai tʌsai gʌnaagidiña
mʌsai soimaasi ivueeyi.
5 Cʌʌgavʌr tʌtʌgitoda aapimʌ istumaasi ivueeyi mʌsabai cʌʌga vaavoitudai. Cʌʌ maatʌ
aapimʌ isSuusi Cristo ʌʌmadu daja ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudai.
6 Ipʌlidi aanʌ istʌtʌgitoda aapimʌ issʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aanʌ Suusi Cristo. Aanʌ gia
maitʌnyaatagidi.
7 Daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai maisoimaasi ivuaadana aapimʌ, mʌsai baiyoma cʌʌgacʌrʌ
oidacana. Aanʌ sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi ispoduucai oidaca aapimʌ dʌmos maisiu cascʌdʌ ipʌlidi
aanʌ isʌoodami siaa giñduutuadagi.
8 Mosai ipʌlidi aanʌ isoodami vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ aatʌmʌ tomali ʌmo
imidagai maivuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi ñiooquidʌ.
9 Cascʌdʌ baigiñʌlidiña aanʌ siʌʌscadʌ cʌʌga ʌʌgiadagi aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ vai podu-
ucai maiviaaca aatʌmʌ isgʌnbagadagi tomasi aa poʌliadagi ismaiviaa aanʌ guvucadagai.
Dai daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña dai vaamioma cʌʌga vaavoitudaiña
Diuusi.
10 Aanʌ gʌnoojidi idi oojoi maiquiaa gʌndividacai vai poduucai siʌʌscadʌ mʌʌca divia
aanʌ maiviaaca isgʌnbagaidagi tomasi viaa aanʌ sʌʌlicami. Gʌrtʌaanʌdamiga ʌgai daidʌ

giñmaa idi sʌʌlicami ansai gʌnsoicʌiña isvaamioma cʌʌga vaavoituda dai vaamioma cʌʌga ʌʌgiadagi aapimʌ Diuusi. Diuusi maitipʌlidi issobicʌda aanʌ gʌnvaavoidaraga.

11 Otoma gʌrtʌʌgadamu aatʌmʌ giñaaduñi. Ivuaadavurai mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami, dai baigavʌr ʌnʌliada, dai ʌmo tʌgitoidagai avʌr viaaca aapimʌ, dai casiavʌr maitʌncocoada. Daidʌ gʌrDiuusiga ismaacʌdʌ gʌriibʌstudan tadatudai dai gʌroigʌdai gʌnʌʌmadu daacamu.

12 Cʌʌgavʌr gʌnmiaadʌgiada aipacoga.

13 Vʌʌsi gʌraaduñi vaavoitudadami tami oidacami Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi.

14 Aanʌ ipʌlidi isSuusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi, dai sai Diuusi apiagʌnoigʌdaiña, dai sai Diuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daacana.

Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Galaasiʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora Suusi Cristo ootosadʌ. Ʌgai giñootoi sai gaaagidiña aanʌ Diuusi
ñiooquidʌ. Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi gʌrooga giñootoi maisiu oodami. Diuusi ʌgai dai
duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ.
2 Aanʌ gʌnoojidi idi oojai dai aanʌ ʌʌmadu vʌʌsi govaavoitudadami ismaacʌdʌ giñʌma
daraaja gʌmviaatuldi aapimʌ vaavoitudadami Galaasiʌrʌ oidacami.
3 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.
4 Suusi Cristo ʌʌgi gʌdagitu mʌsmuaagi dai poduucai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga dai
cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu sai camaiʌʌgidiña ʌDiaavora dai camaisoimaasi ivuaadana poduucai
isduucai ivueeyi oodami sivi tanai oidigi daama. Vʌʌsi gomaasi ʌpʌdui poduucai isduucai
Diuusi ipʌli.
5 Aanʌ ipʌlidi isvʌʌsi oodami cʌʌga ñioocada Diuusi vui tomastuigaco.

———

6 Maitʌtʌgai aanʌ isducatai giñtʌgituagi mosʌʌ otoma gajiaadʌrʌ viaacai aapimʌ Diuusi.
Diuusi sʌʌlicʌdʌ soigʌʌlidi aapimʌcʌdʌ cascʌdʌ ootoi Cristo sai muucuna curusiaba sai
poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami. Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti sai sioorʌ vaavoitudagi
Suusi Cristo ʌgai imia agai tʌvaagiamu dai ami oidaca agai tomastuigaco Diuusi ʌʌmadu.
Dʌmos aapimʌ cavaavoitudai ʌma maasi.
7 Dʌmos maitiipu ʌmai vaavoidaragai ismaacʌdʌcʌdʌ istutuidi oodami iscʌʌgacʌrʌ
vuvaquiagi mosʌca Cristo mamaatʌtuliaragadʌ. Dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌʌmadutai ipʌlidi
isgʌnmaatʌtuldiagi ʌma maasi dai maisiu mosʌcaasi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.
8 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuldiadagi ʌma maasi ismaacʌdʌ maiʌpʌa maasi
istumaasi gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ gʌaagai isDiuusi soimaasi taatatuldagi ʌgai tomasi ʌraanʌ
isʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ diviagi tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌʌpʌ.
9 Dai ʌpamu gʌnaagidi aanʌ sai ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuldiadagi ʌma maasi ismaacʌdʌ
maiʌpʌa maasi istumaasi gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ ʌgai gʌaagai isDiuusi soimaasi taatatuldagi
ʌgai.
10 Aanʌ aagai gomaasi dʌmos maitipʌlidi aanʌ sioodami pocaitiadagi sai cʌʌga ivueeyi
aanʌ baiyoma ipʌlidi aanʌ isDiuusi aagagi iscʌʌga ivueeyi aanʌ. Iñsaanʌ ivuaadamudai
istumaasi oodami ipʌlidi dai maisiu istumaasi Diuusi ipʌlidi aidʌ gia maitʌrSuusi Cristo
pioоñigadʌcamudai aanʌ.

———

11-12 Dʌmos maatʌcavurai aapimʌ giñaaduñi sai istumaasi gamamaatʌtuldi aanʌ Suusi
Cristo giñmaatʌtuli maisiu oodami.
13 Aapimʌ camaatʌ isducatai ivuaadana aanʌ ʌʌquioma aidʌsi ʌʌgidiña aanʌ ʌjudidíu
vaavoidaragadʌ. Camaatʌ aapimʌ isaliʌ soimaasi taatamituldiña aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ
vaavoitudaiña Suusi Cristo. Aanʌ vʌʌsi coodai iñʌliditadai.
14 Aanʌ vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña ʌjudidíu vaavoidaragadʌ siaa giñaaduñi ismaacʌdʌ
ʌrgiñʌpanacami dai aanʌ vaamioma cʌʌga ʌʌgidiña giñaaduñicaru viituldiaragadʌ.
15 Dʌmos Diuusi ʌcovai giñvuusaitu aidʌsi abiaadʌrʌ maiquiaa vuusai aanʌ. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ
giñoigʌdai cascʌdʌ.
16 Dai aanʌ maí Suusi aidʌsi Diuusi ipʌli. Cascʌdʌ istutuidi aanʌ isaagiadagi Diuusi
ñiooquidʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai ʌgai ʌʌpʌ maatʌna isducatai cʌʌgacʌrʌ vu-
vaquiagi. Aidʌsi tʌʌ aanʌ Suusi Cristo aidʌ otoma maiaagidi aanʌ tomali ʌmaadutai,
17 tomali maiotoma ii aanʌ Jerusaleenamu dai nʌidamu ʌgai ismaacʌdʌ ʌrSuusi Cristo
ojootosadʌ ʌpʌga isaanʌ. Baiyoma otoma ii aanʌ Araaviamu. Dai gooquiʌrʌ ʌpamu divia
aanʌ Damaascʌrʌ.
18 Dai asta vaica uumigicʌdʌ ii aanʌ Jerusaleenamu. Aidʌ maí aanʌ Piiduru dai ʌʌmadu
daja aanʌ goo ʌcaldi.
19 Dai tʌʌ aanʌ Jacovo ʌʌpʌ Suusi suculidʌ dai ʌgaa Suusi ojootosadʌ gia maitʌʌ aanʌ.
20 Maatʌ Diuusi sai istumaasi gʌnoojidi aanʌ ʌrvaavoi.
21 Dai gooquiʌrʌ ii aanʌ Siiriamu dai Siliisiamu.
22 Gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ oidacatadai maitiñmaatʌcatadai.
23 Moscajiomacana ʌgai sai aanʌ ʌʌquioma soimaasi taatamituldiña ʌvaavoitudadami
dai cʌʌdaiña Suusi Cristo gooquiʌrʌ casi gaaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
24 Dai cʌʌga ñioocaiña Diuusi vʌʌtarʌ cajiomacatai gomaasi.

2

———

1 Dai cadaivunucai baivʌstan dan maacova uumigi ʌpamu ii aanʌ Jerusaleenamu
ʌʌmadu Bernabé. Dai vaidacai aanʌ Tito.
2 Diuusi giñaagidi sai gaamu iimʌna cascʌdʌ ii aanʌ. Dai Jerusaleenʌrʌ gʌnʌmpagi
vʌʌsi ʌvaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ antai aanʌ aagidi istumaasi mamaatʌtuldi aanʌ
ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu aagaitai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviaadamiga, dai tʌcacai aanʌ
sabai cʌʌgadu giñmamaatʌtuldaraga.
3 Vai ʌgai pocaiti sai cʌʌgadu cascʌdʌ maitʌjai ʌgai isʌTito iquitʌagi gʌtuucuga tomaasi
ʌgai maitʌrjudíucatadai.
4 Ami vaapa ʌʌmoco yaatavogami. Ʌgai pocaiti saidʌ ʌrvaavoitudadami dʌmos
maitʌrvaavoi. Ʌgai vaapa dai nʌida agai sabai gʌrvaavoi isaatʌmʌ ismaacʌdʌ cavaavoitu
Suusi Cristo camaiʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai ʌgai ipʌliditadai isvʌʌscatai
ʌʌgiada aatʌmʌ Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai gia ipʌliditadai isTito iquitiagi gʌtuucuga.
5 Dʌmos aatʌmʌ maiʌʌgi, ipʌliditai isaapimʌ apiavaavoitudadagi isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai maisiu tʌtʌgitodagi isistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ.
6 Dʌmos ʌvaavoitudadami tʌtʌaanʌdamigadʌ maitiñaagidi ansai ʌma maasi gama-
maatʌtuldiña aanʌ. Aanʌ maivuaama iñʌlidi tʌtʌaanʌdamicatai ʌgai. Diuusi ʌmadugan
duucai nʌidi vʌʌscatai cascʌdʌ.
7 Ʌgai maitiñaagidi isducatai gamamaatʌtuldiada aanʌ. Ʌgai maatʌ tʌʌ isDiuusi giñmaa ʌaa
duiñdagai ansai mamaatʌtuldiana aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami poduucai isduucai maa ʌgai Piiduru ʌaa duiñdagai dai aagidiña ʌgai ʌjudidíu
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
8 Diuusi maa sʌʌlicami Piiduru saidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo dai aagidiña ʌjudidíu
sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami, dai Diuusi giñmaa aanʌ ʌʌpʌ sʌʌlicami an-
saidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo dai aagidiña ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Suusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
9 Cascʌdʌ Jacovo ʌʌmadu Piiduru ʌʌmadu Vuaana, ismaacʌdʌ ʌrvaavoitudadami
baitʌguucacamigadʌcana, maatʌ tʌʌgacai isDiuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi aatʌmʌ,
aanʌ ʌʌmadu Bernabé, ʌgai aliʌ baigʌnʌʌli aatʌmʌcʌdʌ. Dai gʌraagidi tʌsai apiaaagidiña
aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai ʌgai apiaaagida agai Diuusi ñiooquidʌ
ʌjudidíu.
10 Dai gʌraagidi ʌgai ʌʌpʌ tʌsai vʌʌscʌrʌ soicʌiña aatʌmʌ ʌsoitutuigami, tomaasi aanʌ
vʌʌscʌrʌ ivuaadana gomaasi.

———

11-12 Aidʌsi ii Piiduru Antioquiiamu siaaco daraajatadai aatʌmʌ, ʌgai tucamidʌrʌ
gacuaadana ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Dʌmos aidʌsi ami dada ʌʌmʌco Jacovo
aaduñdʌ, Piiduru camaitauu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌmadu. Ʌgai maitipʌliditadai
isñiooquiadagi ʌjudidíu vaavoitudadami ismaacʌdʌ apiaʌʌgiditadai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ. Cascʌdʌ aanʌ bagaimi povuaadatai ʌgai.
13 Amaasi ʌvaavoitudadami judidíu uraava Piiduru tomasi ʌgai aagaitadai ʌmo istu-
maasi dai ʌma maasi idui. Dai asta Bernabé uraava ʌgai tomasi Bernabé pocaititadai
sai gʌaagaitadai isdagituagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, gooquiʌrʌ vʌʌscʌrʌ ʌpamu ʌʌgida
ʌliditadai.
14 Dʌmos aidʌsi tʌʌ aanʌ ismaicʌʌga ivuaadatadai ʌgai isducatai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ,
amaasi aanʌ potʌtʌdai Piiduru vʌʌsi vaavoitudadami vuitapi: “Maicʌʌga ivueeyi aapi.
Tomasi aapi ʌrjudíu vʌʌscʌrʌ ʌʌquioma gajiaadʌrʌ viaa aapi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
¿Dai ducatai sivi ipʌlidi aapi isʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌgiadagi Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ”? antʌtʌdai aanʌ.

———

15 Aatʌmʌ ʌrjudidíu, gʌrdʌʌdʌ dai gʌraaduñicaru ʌrjudidíu cascʌdʌ.
16 Dʌmos vʌʌscʌrʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami istomali
ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudatai Suusi Cristo maisiu mosʌʌgiditai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaquia ʌrʌlidi cascʌdʌ vaavoitu Suusi
Cristo dai camaivaavoitudai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
17 Aidʌsi aatʌmʌ mamaatʌrʌitadai sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami ducami
istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai, amaasi maí aatʌmʌ isaatʌmʌ ʌʌpʌ
ʌrsoimaasi ivuaadami ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Dʌmos maitistutuidi
aatʌmʌ ispotʌiyagi sai Suusi Cristo soimaasi gʌrduiñtuldi.

18 Dai iñsaanᴧ ᴧpamu gᴧmamaatᴧtuldiadagi sai gᴧaagai isᴧᴧgiadagi Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ dai poduucai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaquiagi aidᴧ gia gamamaatᴧtuldiadamudai aanᴧ istumaasi cagajiaadᴧrᴧ viaa aanᴧ dai poduucai sᴧᴧlicᴧdᴧ soimaasi ivuaadamudai aanᴧ.
19 Aanᴧ ᴧᴧgida iñᴧliditadai Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ dᴧmos maitistui aanᴧ cascᴧdᴧ maí aanᴧ sai tomali ᴧmaadutai maitistutuidi iscᴧᴧgacᴧrᴧ vuusiagi Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧcᴧdᴧ. Cascᴧdᴧ gajiaadᴧrᴧ viaa aanᴧ Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ dai vaavoitu Suusi Cristo dai poduucai cᴧᴧgacᴧrᴧ oidaga isducatai Diuusi ipᴧlidi.
20 Aidᴧsi Suusi Cristo muu curusiaba aidᴧ abiaadarᴧ camainamᴧga Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ cascᴧdᴧ aidᴧsi vaavoitu aanᴧ Suusi Cristo aanᴧ gajiaadᴧrᴧ viaa Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ. Dai sivi Suusi Cristo giñᴧᴧmadu daja daidᴧ aanᴧ ivueeyi istumaasi ᴧgai ipᴧlidi maisiu istumaasi aanᴧ ipᴧlidi. Suusi Cristo giñoigᴧdai dai ᴧgai muu curusiaba ansai aanᴧ cᴧᴧgacᴧrᴧ vuusaiña.
21 Dai sᴧᴧlicᴧdᴧ vaavoitudai aanᴧ ismosᴧcaasi sioorᴧ vaavoitudai Suusi Cristo cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvacᴧi dai Diuusi oigᴧldi soimaascamigadᴧ dai cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidiña. Dᴧmos sioorᴧ pocaitiadagi sai gᴧaagai isᴧᴧgiadagi Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ dai poduucai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaquiagi ᴧgai gia gajiaadᴧrᴧ vipieeyi vᴧᴧsi istumaasi idui Suusi Cristo aidᴧsi muu curusiaba. Aanᴧ gia maitipᴧlidi ispoduucai ivuaadagi.

3

———

1 Aliᴧ vupuiiruga aapimᴧ giñaaduñi vaavoitudadami Galaasiᴧrᴧ oidacami gᴧndagitocai isgᴧnvupuiirumadagi aa oodami gᴧnyaatagi gᴧnmamaatᴧtulditai ᴧma maasi ñiooqui mᴧsai maiᴧᴧgidiña Diuusi ñiooquidᴧ. Aanᴧ cᴧᴧga gᴧnmaatᴧtuli isSuusi Cristo muu curusiaba sai cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvacᴧna oodami.
2 Tᴧtᴧgitodavurai aapimᴧ sai Diuusi Ibᴧadᴧ divia dai gᴧnᴧᴧmadu daaca agai vaavoitudacai aapimᴧ Suusi Cristo dai maisiu ᴧᴧgidacai aapimᴧ Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ.
3 Sᴧᴧlicᴧdᴧ vupuiiruga aapimᴧ. Cᴧᴧ maatᴧ aapimᴧ sai aidᴧsi gᴧnaaga aapimᴧ isoidacagi isducatai Diuusi ipᴧlidi Diuusi Ibᴧadᴧ gᴧnsoi. Cascᴧdᴧ gᴧaagai ismaatᴧca aapimᴧ sai maitistutuidi aapimᴧ isivuaadagi istumaasi Diuusi ipᴧlidi ᴧᴧgiditai Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ.
4 Aapimᴧ aliᴧsi soimaa taata vaavoitudacai Suusi Cristo cascᴧdᴧ aanᴧ ipᴧlidi isgomaasi gᴧnsoiñagi mai apiavaavoitudada aapimᴧ.
5 Diuusi ootoi gᴧibᴧdaga dai gᴧnᴧᴧmadu daacana dai Diuusi ivueeyi naana maasi gᴧgᴧrducami aapimᴧ gᴧnsaagida vaavoitudacai aapimᴧ Suusi Cristo maisiu ᴧᴧgidacai aapimᴧ Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ.
6 Cᴧᴧ maatᴧ aapimᴧ isducatai Avraañicaru vaavoitu Diuusi dai poduucai istui isimiagi tᴧvaagiamu.
7 Poduucai cᴧᴧga gᴧmaatᴧ sai sioorᴧ vaavoitudai Diuusi ᴧgai ᴧrAvraañicaru cajiudadᴧ ducami.
8 Diuusi camaatᴧcatadai iscᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧijada agaitadai mui oodami ismaacᴧdᴧ maitᴧrjudidíu ducami istomali ᴧmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudacai ᴧgai Suusi Cristo, cascᴧdᴧ Diuusi potᴧtᴧdai Avraañicaru: “Aanᴧ baiᴧᴧliatudamu vᴧᴧsi oodami oidigi daama oidacami aapi gᴧcajiudagacᴧdᴧ”, astᴧtᴧdai Diuusi.
9 Poduucai Diuusi baiᴧᴧliatudai sioorᴧ vaavoitudai Suusi Cristo poduucai isduucai Diuusi baiᴧᴧliatu Avraañicaru vaavoitudacai ᴧgai Diuusi.
10 Sioorᴧ vaavoitudai isistutuidi iscᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaquiagi ᴧᴧgidacai Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ, Diuusi gajiaadᴧrᴧ viaa agai ᴧgai. Pocaiti Diuusi ñiooquidᴧrᴧ: “Vᴧᴧscatai ismaacᴧdᴧ maivᴧᴧscᴧrᴧ ᴧᴧgiada vᴧᴧsi Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ Diuusi sᴧᴧlicᴧdᴧ gajiaadᴧrᴧ viaa agai”.
11 Pocaiti Diuusi ñiooquidᴧrᴧ ᴧᴧpᴧ: “Mosᴧcaasi sioorᴧ vaavoitudagi Diuusi, Diuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidiña ducami istomali ᴧmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai dai ᴧgai vᴧᴧscᴧrᴧ oidacamu Diuusi ᴧᴧmadu”. Poduucai cᴧᴧga gᴧmaatᴧ isDiuusi cᴧᴧgacᴧrᴧ nᴧidi oodami ducami istomali ᴧmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai Suusi Cristo maisiu cᴧᴧgacᴧrᴧ vuvacᴧi mosᴧᴧgiditai Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ.
12 Sioorᴧ vaavoitudai isistutuidi iscᴧᴧgacᴧrᴧ vuvaquiagi ᴧᴧgidacai Moseesacaru sᴧᴧlicamigadᴧ maiᴧpan duucai tᴧtᴧgitoi ᴧgai ismaacᴧdᴧ vaavoitudai isSuusi Cristo ᴧrcᴧᴧgacᴧrᴧ vuviadami.
13 Diuusi gajiaadᴧrᴧ viaa Suusi Cristo curusiaba maisiu soimaasi ivuaadatai Suusi dᴧmos soimaasi ivuaadatai aatᴧmᴧ. Poduucai Suusi Cristo cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧrvuvaitu aatᴧmᴧ ismaacᴧdᴧ vaavoitudai ᴧgai dai Diuusi gᴧroigᴧli dai camaigajiaadᴧrᴧ gᴧrviaa agai tomasi ᴧᴧquioma maiᴧᴧgidiña aatᴧmᴧ Diuusi sᴧᴧlicamigadᴧ. Suusi Cristo casoimaasi taata aatᴧmᴧ gᴧrvᴧᴧtarᴧ cascᴧdᴧ. ᴧjudidíu coodaiña ismaacᴧdᴧ aliᴧ soimaasi ivuaadana dai saigiaraiña

sai maatʌna aa issoimaasi idui ʌgai. Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai sʌʌlicʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌsaigiatudai soimaasi ivuaadatai.
14 Dai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo poduucai isduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vusaitu Avraañicaru vaavoitudacai ʌgai Diuusi. Dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daacamu vʌʌsi vaavoitudadami. Poduucai isduucai aagai Diuusi.

———

15 Giñaaduñi, siʌʌscʌdʌ ʌmo oodami iduñiagi ʌmo oojai siaaco aagai sioorʌ vʌʌtarʌca agai vustuidadʌ siʌʌscadʌ muuquiagi ʌgai dai daasagi gʌtʌtʌaaraga tomali ʌmaadutai maitistutuidi isʌma duucai iduñiagi.
16 Poduucai ʌʌpʌ Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai saidʌ iduñia agai. Ʌʌquioma Diuusi potʌtʌdai Avraañicaru: “Avraañi, aapi ʌʌmadu ʌmaadutai gʌcajiudadʌaiñdʌrʌ baiʌʌliatuda agai mui oodami aipacoga oidacami”, astʌtʌdai Diuusi. Avraañicaru cajiudadʌ ismaacʌdʌ aagai Diuusi sai baiʌʌliatuda agai mui oodami ʌrʌCristo. Dai maisiu mosʌcaasi ʌgai baiʌʌliatuda agai mui oodami dʌmos Avraañi ʌʌpʌ baiʌʌliatuda agai mui oodami.
17 Cadaivunucai maaco siento dan ʌmo coobai dan baivʌstama uumigi aidʌsi abiaadʌrʌ aagidi Diuusi gomaasi Avraañicaru Diuusi maa gʌsʌʌlicamiga Moseesacaru. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maigajiaadʌrʌ viaa ʌgai istumaasi aagidi Avraañicaru caaagidacai issʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi aagidi.
18 Tomali ʌmaadutai maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ivuaadatai istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Sioorʌ vaavoitudagi Diuusi ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi poduucai isduucai vaavoitu Avraañicaru istumaasi aagidi Diuusi.
19 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ vʌʌscʌrʌ soí ʌoodami sai maatʌna isiʌrsoimaasi ivuaadami. Diuusi ootoi gʌtʌtʌaañicarudʌ sai maacana sʌʌlicamigadʌ Moseesacaru taidʌ Moseesacaru aagidi oodami. Dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ namʌacatadai asta aidʌ uucami sidivia ʌCristo. ʌCristo ʌrAvraañicaru cajiudadʌcatadai.
20 Diuusi ootosi ʌjudidíu gʌsʌʌlicamiga aacʌdʌ dʌmos Avraañicaru gia ʌʌgi aagidi ʌgai.

———

21 Dʌmos maacacai Diuusi gʌsʌʌlicamiga ʌjudidíu vʌʌscʌrʌ maigajiaadʌrʌ viaa istumaasi aagidi ʌAvraañicaru. Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ maimaa guvucadagai tomali ʌmaadutai saidʌ ivuaadana istumaasi aagai sʌʌlicamiʌrʌ. Isʌsʌʌlicami gamaacadamudai guvucadagai istutiadamudai oodami iscʌʌgacʌrʌ vuvacʌdagi ʌsʌʌlicamicʌdʌ.
22 Dʌmos ʌsʌʌlicamicʌdʌ cʌʌga maatʌ vʌʌsi oodami isʌrsoimaasi ivuaadami dai istʌgito ʌgai sioorʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi poduucai siʌʌscadʌ matiagi oodami sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvaidi sioorʌ vaavoitudai aidʌ gia vaavoitudamu ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquimu.
23-24 Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ maatʌcatadai oodami istumaasi gʌaagai isivuaadagi dai istumaasi maitʌaagai isivuaadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ namʌacatadai asta aidʌ uucami sidivia Suusi Cristo. Diuusi ootoi Suusi Cristo sai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidiña ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai vaavoitudaitai aatʌmʌ.
25 Aidʌsi abiaadʌrʌ divia Suusi Cristo casistutuidi oodami iscʌʌgacʌrʌ vuvacʌdagi vaavoitudatai ʌgai, dai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cagajiaadʌrʌ vii.
26 Vʌʌscatai aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo.
27 Dai aapimʌ ismaacʌdʌ cavapacoñi vaavoitudacai Suusi Cristo ʌgai cadivia dai gʌnʌʌmadu daaca agai dai poduucai istutuidi aapimʌ iscʌʌ tutiacagi ʌpan duucai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ oidacatadai tami oidi daama.
28 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌgai aaduñdʌ gʌnducami Suusi Cristo tomasi ʌrjudidíucagi ismaitʌrjudidíucagi ʌʌpʌ, isʌrpiooñicagi ischo ʌʌpʌ, tomasi ʌrcʌcʌʌli isooqui ʌʌpʌ.
29 Dai vʌʌsi vaavoitudadami ʌrAvraañicaru cajiudadʌ gʌnducami cascʌdʌ vʌʌsi vaavoitudadami viaaca agai ʌʌpʌ vʌʌsi istumaasi aagidi Diuusi Avraañicaru sai maaquia agai cajiudadʌ.

4

1-2 Siʌʌscadʌ muuquiagi ʌmo oodami dai viida gʌvustuidaga gʌmara ali gʌʌli, aa oodami nuucadacana vustuidadʌ asta siʌʌscadʌ gʌʌ ʌgai. Oodami tomastuma pioooñi duucai nʌidiña tomasi ʌrgʌviidacami ʌgai. Ʌali gʌʌli viaaca isʌʌgiadagi ʌoodami ismaacʌdʌ nuucada vustuidadʌ ʌgai.

3 Maiquiaa diviacai Suusi Cristo vʌʌsi oodami viaacatadai gʌnsʌʌlicamiga dai poʌlidiña
ʌgai sai ʌʌgiditai gʌnsʌʌlicamiga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
4 Aidʌsi caaayi istuigaco Diuusi ipʌlidi sai diviana Suusi Cristo tami oidigi daama ʌgai
oodami duucai vuusai dai dʌʌdʌ ʌrjudíu cascʌdʌ Suusi ʌʌpʌ ʌʌgidiña judidíu sʌʌlicamigadʌ.
5 Aatʌmʌ maicʌʌga ʌʌgidiña Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ viaacatadai issoimaasi
taatagi dʌmos Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu vai poduucai aatʌmʌ istutuidi
isiʌrmaamaradʌcagi Diuusi.
6 Dai cascʌdʌ Diuusi ootoi gʌibʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana cascʌdʌ aatʌmʌ gʌrooga
aagaiña.
7 Dai sivi Diuusi camaigʌpipiooñiga duucai gʌrnʌidi baiyoma gʌmaamara duucai
gʌrnʌidi dai aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌrmaaquimu ʌgai istumaasi maacai ʌgai gʌmaamara.

———

8 Ʌʌquioma aidʌsi maiquiaa maatʌcatadai aapimʌ Diuusi siaa duutudaiña aapimʌ naana
maasi istumaasi didiuusi ʌliditai.
9-10 Dʌmos sivi camaatʌ aapimʌ Diuusi dai Diuusi gʌmaamara duucai gʌnnʌidi. Dʌmos
aapimʌ poʌlidi mʌsaidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi mosʌcaasi ivuaadatai naana
maasi vagimi daidʌ maitaaata vuaadatai vʌʌsi saapatoco poduucai isduucai gʌnviida
ʌjudidíu. Aanʌ maimaatʌ istuisidʌ ʌpamu vaavoituda ʌlidi aapimʌ ʌpan duucai ʌʌquioma.
11 Aanʌ poʌlidi sai giñaa duiñdaga maitʌnsoi.
12 Giñaaduñi aanʌ gʌndaanʌi mʌsai gajiaadʌrʌ viaana ʌjudidíu sʌʌlicamigadʌ poduucai
isduucai idui aanʌ. Dai aanʌ ʌpan duucai oidaga ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Aidʌsi
gʌnʌʌmadu daacatadai aanʌ aapimʌ cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña.
13 Cʌʌ maatʌ aapimʌ iscoococatadai aanʌ aidʌsi tucamidʌrʌ gʌndiviji aanʌ dai gʌnaagidi
sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami.
14 Tomasi uuvadaraca maasi giñcoocodaga vʌʌscʌrʌ aapimʌ cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña dai cʌʌga
giñmiaadʌgi aapimʌ duucami iñsaanʌ ʌrʌmo Diuusi tʌaañicarudʌcamudai dai ducami iñsaanʌ
ʌrSuusi Cristocamudai.
15 ¿Tuimʌsi camaibaigʌnʌlidi aanʌ giñvui? Tucamidʌrʌ aliʌ baigʌnʌlidi aapimʌ aanʌ
giñvui dai asta gʌnvuupuji giñmaaquimudai lienʌ aapimʌ isbaigacamudai.
16 Dʌmos sivi gʌnsaayu duucai giñnʌidi aapimʌ gʌnaagidacai aanʌ istumaasi ʌrvaavoi.
17 Aa oodami yaatavogami gʌnmamaatʌtuldi naana maasi istumaasi. Ʌgai cʌʌ tuutiacami
gʌnvueeyi mʌsai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña dai gajiaadʌrʌ giñviaana aanʌ.
18 Aliʌsi ʌrcʌʌgai isaipacoga gʌnoigʌada oodami dai maisiu gʌnvupuiirumadadagi
aipacoga. Cʌʌga tʌgito aanʌ issʌʌlicʌdʌ giñoigʌdaiña aapimʌ aidʌsi gʌnʌʌmadu daacatadai
aanʌ. Dai aanʌ ipʌlidi isquiaa giñoigʌada aapimʌ tomasi maitʌnʌʌmadu daja.
19 Giñaaduñi sʌʌlicʌdʌ soigiñʌliatudai aapimʌ dai apiasoigiñʌliadamu aanʌ asta siʌʌscadʌ
sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo dai cʌʌga oidacagi poduucai isduucai oida-
cana Suusi Cristo tami oidigi daama.
20 Aanʌ ipʌlidi isgʌnʌʌmadu daacagi sivi dai poduucai maatʌcagi aanʌ isducatai gʌaagai
isgʌnñiooquiada aanʌ. Dai aanʌ maitʌtʌgai istumaasi giñtʌtʌgituagi maicʌʌga gʌntʌtʌgitoitai
aapimʌ.

———

21 Aapimʌ ismaacʌdʌ ivuaada ʌlidi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ
poʌliditai sai poduucai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi gʌaagai iscʌʌga maatʌcagi aapimʌ
istumaasi gʌaagai sʌʌlicamirʌ.
22 Moseesacaru oojai ʌmo istumaasi aagaitai Avraañicaru dai pocaiti sai Avraañicaru
maamaracatadai gooca cʌcʌʌli. Ʌmoco ʌrmaradʌ Agaaracaru. Agaar ʌrcusñirugadʌcatadai
Avraañi. Dai ʌgʌmai ʌrmaradʌ Saracaru. Sara ʌrAvraañi ooñigadʌ.
23 Diuusi aagidi Avraañi saidʌ Sara marata agaitadai cascʌdʌ marai ʌgai tomasi casi
ʌroquimudadʌcatadai ʌgai. Dʌmos ʌcusñiirugadʌ maitʌroquimudadʌcatadai cascʌdʌ
marai.
24-25 Vʌʌsi gomaasi gʌnaagidi aanʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga maatʌ caʌcagi aapimʌ
vʌʌsi istumaasi Diuusi aagidi Moseesacaru ʌgiidi Siñaiiʌrʌ aidʌsi maa ʌgai gʌsʌʌlicamiga,
dai maatʌ caʌca aapimʌ ʌʌpʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi aagidi Avraañicaru aidʌsi aagidi saidʌ
iduñi agaitadai mui naana maasi cʌcʌʌgaducami ʌgai vʌʌtarʌ. Ismaacʌdʌ vaavoitudai
saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ʌtʌtʌaanʌdami
soimaasi taatatuldi dai asta cooda sioorʌ maicʌʌga ʌʌgiadagi ʌsʌʌlicami. Poduucai isduu-
cai Avraañicaru istutuiditadai issoimaasi taatatuldiagi Agaaracaru ismaicʌʌga ʌʌgiadagi.
Ʌjudidíu ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgiditai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Ʌgai ʌrIsireliʌrʌ oidacami dai Jerusaleenʌrʌ oidaga ʌjudidíu
tʌtʌaanʌdamigadʌ.

26 Dʌmos aatʌmʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai cascʌdʌ aatʌmʌ
ʌrmaamaradʌ Diuusi. Dai Suusi Cristo ʌrgʌrtʌaanʌdamiga. Dai ʌgai oidaga tʌvaagiʌrʌ
siaaco vʌʌscatai cagajiaadʌrʌ vii Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ, dai mʌʌca iimimu aatʌmʌ
tʌsai oidacamu tomastuigaco Diuusi ʌʌmadu.
27 Dai pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Diuusi potʌtʌdai Sara aidʌsi Avraañicaru ʌʌmadu
daacatadai gʌcusñiiruga:
Baigi gʌʌliada aapi Sara tomasi maiquiaa marai aapi, tomasi maitistutuidi aapi ismaa-
matagi.
Iiñacadañi baigʌʌliaracʌdʌ tomasi maiquiaa cooco duduaaiditai.
Vaamioma maamata agai aapi siʌ gʌcusñiiruga.
Ascaiti Diuusi.
28 Diuusi aagidi Avraañicaru ʌʌmadu Saracaru sai maarata agaitadai cascʌdʌ mara ʌgai
dai Isaa tʌʌtʌi. Aatʌmʌ vaavoitudai Suusi Cristo poduucai isduucai Avraañicaru vaavoitu
Diuusi cascʌdʌ aatʌmʌ Avraañicaru cajiudadʌ gʌrducami.
29 Agaar maradʌ Ismael tʌʌgiducatadai. Ismael soi duucai nʌidiña Isaa. Isaa ʌgai
dai vuusai Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ. Poduucai ʌʌpʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ vaavoitu-
dai saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi ʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ soimaasi
gʌrtaatamituldi aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi
vaavoitudaitai Suusi Cristo.
30 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti sai Sara potʌtʌdai Avraañi: “Ootosañi gocusñiiru
vai imʌna tabiaadʌrʌ ʌʌmadu gʌmara. Maradʌ maitistutuidi istʌaanʌdagi gʌvʌstuidaga
ʌʌmadu giñmara”, astʌtʌdai Sara.
31 Giñaaduñi aatʌmʌ maiviaa isʌʌgiadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ baiyoma aatʌmʌ
mosvaavoitudai Suusi Cristo vai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi, dai aatʌmʌ ʌrDiuusi maama-
radʌ.

5

———

1 Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu tʌsai camaitivuaadana vʌʌsi istumaasi aagai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Aliʌsʌ gʌaagai isapiavaavoitudada aapimʌ Suusi Cristo dai
maisiu ʌpamu ʌʌgiadagi vʌʌsi Moseesacaru sʌʌlicamigʌdʌ. Aliʌ sijaiga iscʌʌga ʌʌgiadagi
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
2 Cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca istumaasi gʌnoojidi aanʌ. Aanʌ ʌrPaavora daidʌ gʌnaagidi
sai isaapimʌ vaavoitudai sai iiquititai gʌntuucuga poduucai isduucai aagai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia Suusi Cristo maitʌnsoicʌi.
3 Ʌpamu gʌnaagidi aanʌ sai sioorʌ iiquitiagi gʌtuucuga ʌgai gia viaa isʌʌgiadagi vʌʌsi
istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
4 Aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi ducami istomali ʌmo im-
idagai maisoimaasi ivuaadamudai mosʌʌgiditai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cagajiaadʌrʌ
viaa aapimʌ Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi ismaacʌdʌ gʌnoigʌdai.
5 Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi isapiavaavoitudada aatʌmʌ Suusi Cristo. Ʌgai muu curusi-
aba sai Diuusi gʌroigʌldiña gʌrsoimaascamiga dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidiña duucami istomali
ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ. Cascʌdʌ iimia ragai aatʌmʌ tʌvaagiamu
siaaco daja Suusi Cristo.
6 Dai camaiviaa aatʌmʌ isiquitiagi gʌrtuucuga isduucai aagai Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ ʌgai camainamʌga cascʌdʌ. Baiyoma gʌaagai tʌsvaavoitudada Suusi
Cristo dai gʌroigʌadagi aipacoga.
7 Aidʌsi maiquiaa gʌnsaagida dada ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami aapimʌ cʌʌga
vaavoitudaiña. ¿Tuimʌsi camaiʌʌgidi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ?
8 Diuusi ipʌli isaapimʌ vaavoitudagi Suusi Cristo dʌmos aapimʌ camaitivueeyi istumaasi
Diuusi ipʌlidi.
9 Maatʌcavurai sai tomasi ʌmaduga mamaatʌtuldiadami yaatavogami vʌʌscʌrʌ istutuidi
isvupuiirumada mui oodami.
10 Aanʌ cʌʌga vaavoitudai sai Suusi Cristo gʌnsoiña agai mai aagiada aapimʌ istu-
maasi gʌnmamaatʌtuldi aanʌ. Dai Diuusi soimaasi taatatuldiamu tomasioorʌ sioorʌ
gʌnvupuiirumadadagi.
11 Giñaaduñi iñsaanʌ quiaa aagiadamudai ʌoodami sai iquitʌcʌiña gʌntuucuga dai po-
duucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia ʌjudidíu maisoimaasi giñtaatamituldiadamudai tomali
maibacocodamudai giñvui. Dʌmos aanʌ aagidi sai viaa ʌgai isvaavoitudadagi isSuusi Cristo
muu curusiaba dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi cascʌdʌ soimaasi giñtaatamituldi ʌgai.
12 Aanʌ ipʌlidi sai iimʌna bodʌrʌ ʌyaatavogami ismaacʌdʌ gʌnvupuiirumadai.

13 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu mʌsai camaiviaacana isʌʌgiadagi vʌʌsi istumaasi aagai
Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Dʌmos maitʌaagai mʌsivuaadagi mosʌcaasi istumaasi
aapimʌ ʌʌgi ipʌliadagi. Baiyoma gʌaagai mʌsigʌnsoicʌdagi aipacoga gʌnoigʌdaitai.
14 Poduucai isduucai aagai Suusi Cristo. Ʌgai pocaiti: “Oigʌadavurai aa oodami poduucai
isduucai gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌgi”, ascaiti Suusi Cristo. Ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌada aa
oodami ʌgai gia ivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi sʌʌlicamigadʌrʌ.
15 Dʌmos isaapimʌ gʌnñiooquiada aipacoga dai gʌncʌʌdadagi poduucai camaicʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌijadan tada aapimʌ aipacoga.

———

16 Dʌmos aanʌ angʌnaagidi mʌsai ivuaadana vʌʌsi istumaasi Diuusi Ibʌadʌ ipʌlidi dai
maisiu mosʌcaasi istumaasi aapimʌ ʌʌgi ipʌliadagi.
17 Oodami ivuaada ʌlidi istumaasi maioojoidi Diuusi Ibʌadʌ. Ʌʌgi potuutuiga oodami
cascʌdʌ. Dai poduucai maitivueeyi istumaasi maatʌ sai gʌaagai isivuaadagi.
18 Ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ camaiviaa isʌʌgiadagi ʌjudidíu
sʌʌlicamigadʌ.
19 Cʌʌga gʌmaatʌ siʌʌscadʌ oodami ivuaadagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi. Ʌgai googosi
gʌnducami.
20 Dai siaa duutudai naana maasi istumaasi Diuusi duucai. Dai ʌʌmoco cʌcʌʌdaraga. Dai
aipacoga gʌncocodaiña dai gʌncʌʌdaiña. Dai ʌʌgacoitaraga. Dai oomaliga. Daidʌ ivueeyi
mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi. Dai gʌnvupui bacocoiña.
21 Dai coimudadʌ tuutuiga. Dai gʌncoodaiña aipacoga. Dai navacoitʌraga. Dai aa
naana maasi soimaascami. Aanʌ casi gʌnaagidi dai ʌpamu gʌnaagidi sai sioorʌ ivuaadagi
gomaasi ʌgai gia maiiimi agai mʌʌca siaaco Diuusi gatʌaanʌi.
22 Dʌmos siʌʌscadʌ ʌmo vaavoitudadami ʌʌgiadagi Diuusi Ibʌadʌ aidʌ gia Diuusi Ibʌadʌ
soicʌi ʌgai sai oigʌdaiña aa oodami, dai soicʌi sai baigʌʌlidiña dai soicʌi sai gʌibʌstacan
tadacana, dai soicʌi sai maivui ñiooçaiña Diuusi siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi, dai soicʌi
sai cʌʌ tuigacana, dai soicʌi sai soicʌiña aa oodami, dai soicʌi sai ivuaadana istumaasi
aagada,
23 dai soicʌi sai maioomaliacana, dai soicʌi sai maibaamucuiña tomali maigogoosi
gʌducamicana. Vʌʌsi gomaasi maitʌrsoimaascami cascʌdʌ maidaidi Moseesacaru
sʌʌlicamigadʌ gomaasi.
24 Dai ʌgai ismaacʌdʌ cavaavoitudai Suusi Cristo cagajiaadʌrʌ viaa vʌʌsi istumaasi
ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi cascʌdʌ camaigogoosi gʌducamica tomali maiomalica tomali
maitivueeyi naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi.
25 Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui vaavoitudaitai Suusi Cristo, cascʌdʌ aliʌsi
gʌaagai isivuaadagi aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ.
26 Dai aatʌmʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌrʌliadagi poduucai gʌnvupuidʌrʌ vʌʌtʌcana
oodami. Dai maitʌaagai iscoimudadʌ tuutiacagi.

6

———

1 Isʌmo vaavoitudadami todian duucai soimaasi iduñiagi, aapimʌ ismaacʌdʌ cʌʌga
ʌʌgidi Diuusi Ibʌadʌ gʌaagai mʌsaagidiagi sai daanʌna Diuusi sai oigʌldiana dai gʌaagai
mʌsaagidiagi sai camaisoimaasi ivuaadana sai baiyoma cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi Ibʌadʌ.
Dʌmos maitʌaagai mʌsbagadagi. Gʌaagai mʌstʌtʌgitodagi isʌDiaavora istutuidi issoimaasi
gʌnduiñtuldiagi aapimʌ ʌʌpʌ.
2 Poduucaiavʌr gʌnsoicʌda aapimʌ aipacoga siʌʌscadʌ soimaasi taatamada aapimʌ dai
poduucai ivuaadamu aapimʌ istumaasi aagai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌrʌ.
3 Isʌmaadutai gʌducʌdʌ gʌʌliadagi ʌgai gia ʌʌgi gʌvuiirumadai dai maitistutuidi is-
soicʌdagi aa.
4 Vʌʌscatai gʌaagai istʌtʌgitodagi sabai cʌʌga ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi. Iscʌʌga
ivuaada ʌgai poduucai baigʌʌlidiña. Maitavʌr gʌntʌgitu nʌijada isducatai ivueeyi aa
cascʌdʌ maipocaitiada aapimʌ mʌsai vaamioma cʌʌga ivueeyi isʌgai.
5 Vʌʌscatai viaa isʌjʌʌgi ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai sioorʌ maitivuaada
istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌʌgi ʌgai ʌrduñidʌ.
6 Sioorʌ ʌrmamaatʌrdami ʌgai viaa issoicʌdagi istucʌdʌ istuutiadagi sioorʌ ma-
maatʌtuldiadagi.
7-8 Maitavʌr gʌnvupuiirumadada aapimʌ poʌliditai sai oodami istutuidi isyaatagiadagi
Diuusi. Diuusi maatʌ vʌʌsiaʌcatai cascʌdʌ tomali ʌmaadutai maitistutuidi isyaatagiadagi.
Sioorʌ ivuaadagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi dai maisiu istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌgai gia
maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai maiiimimu Diuusi ʌʌmadu. Dʌmos sioorʌ ivuaadagi

istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai gia iimi agai tʌvaagiamu dai tomastuigaco oidacamu Diuusi ʌʌmadu.

9 Cascʌdʌ maitʌaagai isoojoadagi ivuaadatai istumaasi ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ. Poduucai Diuusi ʌmo imidagai gʌrmaaquimu mui naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ isapiaivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diuusi.

10 Cascʌdʌ siʌʌscadʌ istutiada aatʌmʌ gʌaagai tʌssoicʌdagi sioorʌ tʌgitu ʌmo istumaasi siooma cʌʌga gʌaagai tʌssoicʌdagi gʌraaduñi vaavoitudadami.

———

11 Sivi aanʌ ʌʌgi gʌnoojidi cascʌdʌ gʌgʌrdu idi oojai.

12 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌgai dai gʌnaagidi mʌsai viaa isiiquitiagi gʌntuucuga dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Ʌgai poduucai ivueeyi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌjudidíu dai maisiu soimaasi taatamituldiña vaavoitudaitai ʌgai sai Suusi Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌiña oodami.

13 Tomali ʌgai ismaacʌdʌ iquitʌcʌi gʌntuucuga maitivueeyi vʌʌsi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ. Dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ipʌlidi isaapimʌ iquitiagi gʌntuucuga vai poduucai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada ʌgai ivuaadatai aapimʌ istumaasi ʌgai gʌntʌaanʌi.

14 Aanʌ gʌducʌdʌ giñʌlidi muucucai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌiña oodami maisiu ʌma maasicʌdʌ. Dai cascʌdʌ aanʌ camaioojoidi isivuaadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi.

15 Ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo maitʌrsoiñi isiquitʌquicagi tuucugadʌ ischo ʌʌpʌ. Baiyoma ʌrsoiñi isviaacagi ʌmo ibʌdagai utudui.

16 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi iibʌstudacan tadacana vʌʌsi ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo dai camaivaavoitudai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai aanʌ ipʌlidi ʌʌpʌ sai Diuusi soigʌʌlidiña ʌgaicʌdʌ.

17 Sivi baitʌqui camaitʌaagai mʌsvui ñioocadagi istumaasi aanʌ gʌnmamaatʌtuli. Aanʌ gaaagidi sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ oodami soimaasi giñtaatamituldiña dai quiaa maasi siaaco saasarai ʌgai giñtuucuga.

18 Giñaaduñi, aanʌ ipʌlidi sai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña.

Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Efeesiʌrʌ oidacami

1 Aanʌ ʌrPaavora dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ Efeesiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ vaavoitudai
Suusi Cristo. Aapimʌ ʌrDiuusi ʌcovai vuvaidadʌ. Aanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Diuusi ipʌli
cascʌdʌ.
2 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Diuusi ivueeyi naana maasi cʌcʌʌgaducami aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Ootoi ʌgai Suusi Cristo
sai ʌgai gʌrʌʌmadu daacana dai sai ʌgai gʌroigʌldiña gʌrsoimaascamiga dai cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuvaidiña dai gʌrmaacana gʌguvucadaga vai poduucai ʌgai bai gʌrvueeyi tʌsai iimʌna
tʌvaagiamu. Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aanʌ ipʌlidi isvʌʌsi vaavoitudadami aliʌsi baigʌnʌliadagi
Diuusicʌdʌ dai cʌʌga ñioocadagi Diuusi vui. Agai ʌroogadʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.
4 Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu maiquiaa iduucai oidigi abiaadʌrʌ. Daidʌ gʌrnʌidi ducami
siCristo gʌrʌʌmadu daacagi. Suusi Cristo muuquia aagaitadai curusiaba tʌsai aatʌmʌ
cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai vuidʌrʌ guuquivana Diuusi maigʌpiʌr vʌʌtʌcatai gʌroigʌldacai
Suusi Cristo gʌrsoimaascamiga. Dai poduucai casi ʌrducamicana istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivuaadamudai.
5 Aliʌsi gʌroigʌdai Diuusi cascʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ ipʌli tʌsaidʌ ʌrmaamaradʌcana aatʌmʌ
cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidacai Suusi Cristo. Diuusi poduucai ipʌli cascʌdʌ.
6 Dai cascʌdʌ aliʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi dai cʌʌga ñioocai ʌgai vui. Cʌʌ maatʌ
aatʌmʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌiditai ʌgai siʌʌscadʌ ʌma duucai
gʌrtʌtʌgitua aatʌmʌ dai camaisoimaasi ivuaadagi vaavoitudacai Diuusi maradʌ Suusi
Cristo. Diuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai.
7 Dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌiditai cascʌdʌ ootoi gʌmara sai
ʌgai muucuna curusiaba sai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidiana dai gʌroigʌldana
gʌrsoimaascamiga.
8 Diuusi sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai cascʌdʌ gʌrsoicʌi iscʌʌga maatʌ caʌcagi aatʌmʌ vʌʌsi
ñiooquidʌ dai cʌʌga maatʌcagi isducatai gʌaagai isoidacagi.
9 Dai Diuusi gʌrmaatʌtuli istumaasi iduñia ʌlidi ʌgai istumaasi maimaatʌcatadai oodami
ʌʌquiomʌ.
10 Vʌʌsi povʌduuñimu isducatai ʌgai ipʌlidi. Cascʌdʌ ootoi Diuusi gʌmara oidi daama
sai ʌgai ʌrCristocana daidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadamicana. Dai siʌʌscadʌ ʌpʌduñiagi vʌʌsi
istumaasi Diuusi ipʌlidi siʌpʌduñiagi amaasi Cristo gatʌaanʌdamu tʌvaagiʌrʌ dai oidigi
daama.
11-12 Aatʌmʌ vaavoitudai Suusi Cristo dai ʌʌquioma Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu daidʌ
ʌroida agai istumaasi oidi ʌgai ʌvaavoitudadami. Vʌʌsi gomaasi ʌpʌduñia agai poduucai
isduucai ipʌlidi Diuusi. Diuusi ivueeyi istumaasi ʌgai poʌlidi iscʌʌgadu. Poduucai idui
Diuusi vaidʌ aatʌmʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ ʌpʌga vaavoitu Cristo cʌʌgacʌrʌ oidacana vai
poduucai cʌʌga ñioocadagi oodami Diuusi vui.
13 Dai aapimʌ vʌʌsi ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu caʌ ʌñiooqui ismaacʌdʌ ʌrvaavoi daidʌ
ʌrcʌʌgaducami sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo.
Dai aapimʌ vaavoitu Suusi Cristo. Dai Diuusi ootoi gʌibʌdaga sai gʌnʌʌmadu daacana
poduucai isduucai aagai ʌgai. Dai poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isaatʌmʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi.
14 Poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ ʌʌmadu aapimʌ isDiuusi gʌrmaaqui agai vʌʌscatai vʌʌsi
istumaasi agai. Vai vʌʌsi gomaasicʌdʌ siaa duutuadagi dai cʌʌga ñioocadagi oodami Diuusi
vui. Ʌgai aliʌ cʌʌ tuiga cascʌdʌ.

———

15 Aanʌ cajioma sai cʌʌga vaavoitudai aapimʌ Suusi Cristo dai sʌʌlicʌdʌ oigʌdai aapimʌ
aa vaavoitudadami.
16 Cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusi vui aapimʌcʌdʌ gʌntʌtʌgitoitai siuu duucu
daanʌdagi aanʌ Diuusi sai gʌnsoicʌiña.
17-18 Siaa duutuada aanʌ Diuusi Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga oogadʌ. Ʌgai ʌgai dai aliʌsi
gʌaagai isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi. Dai daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai gʌnsoiñana iscʌʌga
maatʌ caʌca aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ daidʌ vaamioma maatʌcagi istumaasi Diuusi ipʌlidi
ismaatʌca aapimʌ. Vai poduucai maatʌcagi aapimʌ vʌʌsi istumaasi Diuusi maatʌtuldia
ʌlidi sioorʌ vaavoitudai Suusi Cristo ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu. Dai ismaatʌcagi
aapimʌ ʌpʌ siʌʌ cʌcʌʌgaducami istumaasi Diuusi maacai vaavoitudadami,

19 dai isDiuusi aliʌ viaa guvucadagai dai isʌgai gʌrsoicʌi aatʌmʌ vaavoitudadami
gʌguvucadagacʌdʌ. Dai gʌguvucadagacʌdʌ
20 Diuusi duaacali Cristo coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ dai gʌabaana sʌʌlisa padʌrʌ daí
tʌvaagiʌrʌ.
21 Dai maa guvucadagai sai vaamioma gatʌaanʌiña sitomas tuma sʌʌlicami viaacami
vʌʌsi oidigi daama sivi dai tomastuigaco.
22 Vʌʌscatai gʌaagai isʌʌgiadagi Cristo. Dai Diuusi maa sʌʌlicami saidʌ
ʌrbaitʌcʌaacamigadʌcana vʌʌsi vaavoitudadami.
23 Daidʌ vʌʌsi vaavoitudadami ʌʌmadu Cristo ʌrʌmo adunumʌ gʌnducami. Dai Cristo
ʌʌmadu daacana vʌʌsi vaavoitudadami poduucai istutuidi vaavoitudadami iscʌʌgacʌrʌ
oidacagi.

2

———

1 Ʌʌquioma Diuusi maitʌnʌʌmadu daacatadai aliʌ soimaasi ivuaadana aapimʌ cascʌdʌ.
Dʌmos sivi Diuusi casi gʌnmaa ibʌdagai utudui mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana aapimʌ poduucai
isduucai ʌgai ipʌlidi.
2 Ʌʌquioma ʌpan duucai oidacatadai aapimʌ aa oodami, daidʌ ivuaadana istumaasi
ʌDiaavora ipʌlidiña. ʌDiaavora ʌgai dai gatʌaanʌi oidigi daama, dai soimaasi iduiñtuldi
ismaacʌdʌ maiʌʌgiadagi Diuusi.
3 Vʌʌscatai aatʌmʌ poduucai oidacatadai ʌʌquioma ivuaadana istumaasi ipʌlidiña dai is-
tumaasi oojoidiña aatʌmʌ dai istumaasi tʌtʌgitoiña aatʌmʌ. Cascʌdʌ gʌaagaitadai isDiuusi
soimaasi gʌrtaatatuldiagi ʌpan duucai aa ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo.
4 Dʌmos Diuusi aliʌsi gʌroigʌdai dai soigʌʌli aatʌmʌcʌdʌ.
5 Cascʌdʌ aidʌsi Diuusi maigʌrʌʌmadu daacatadai, quiaa soimaasi ivuaadana aatʌmʌ,
amaasi Diuusi gʌrmaa ibʌdaga utudui vaavoitudacai aatʌmʌ Suusi Cristo. Diuusi duaacali
Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ sai ʌpamu oidacana dai Diuusi gʌrmaa ibʌdaga utudui Suusi
Cristo diviacai sai gʌrʌʌmadu daacana. Diuusi soigʌʌli aapimʌcʌdʌ cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ
gʌmvuvaitu.
6 Diuusi duaacali Suusi dai gʌabaana daí sʌʌlisa padʌrʌ tʌvaagiʌrʌ. Dai ʌʌquioma Diuusi
maigʌrʌʌmadu daacatadai dʌmos sivi gʌrmaa ibʌdagai utudui dai gʌrmaa sʌʌlicami tʌsai
abaana daraajana tʌvaagiʌrʌ siʌʌscadʌ coiyagi Suusi Cristo gʌrʌʌmadu daaca cascʌdʌ.
7 Dai poduucai Diuusi gatʌtʌgidi vʌʌscʌrʌ isaliʌ cʌʌ tuiga ʌgai gʌrvui dai issʌʌlicʌdʌ
cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi vaavoitudacai aatʌmʌ Suusi Cristo.
8 Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami maisiu cʌʌga oidacatai ʌgai. Baiyoma Diuusi
cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo. Gomaasi maiʌʌgi ivueeyi oodami
Diuusi ʌgai daidʌ ivueeyi.
9 Cascʌdʌ maitʌaagai isgʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi oodami.
10 Dai Diuusi ʌgai daidʌ gʌrmaa ibʌdagai utudui ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo sai
cʌʌgacʌrʌ oidacana. Poduucai isduucai Diuusi ipʌli ʌʌquioma abiaadʌrʌ.

———

11 Aapimʌ maitʌrjudidíu, gʌndʌʌdʌ maitʌrjudidíu cascʌdʌ. ʌjudidíu iquitʌcʌi
gʌnmaamara cʌcʌʌli tuucugadʌ cascʌdʌ iquitʌquicʌdʌ gʌnaagaiña ʌgai aipacoga. Dai
aapimʌ ismaacʌdʌ maiiiquitʌquicʌdʌ gʌnaagaiña ʌgai.
12 Gʌntʌgitovurai aapimʌ isʌʌquioma maivaavoitudaiña Cristo dai aapimʌ
maitʌraaduñicatadai ʌjudidíu dai maimaatʌcatadai aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi saidʌ
iduñi agaitadai ʌgai vʌʌtarʌ. Aapimʌ maiñʌnʌracatadai isiimiagi Diuusi ʌʌmadu siʌʌscadʌ
coiyagi tomali Diuusi maitʌnʌʌmadu daacatadai.
13 Ʌʌquioma maivaavoitudaiña aapimʌ Diuusi tomali maidaanʌiña aapimʌ ʌgai sai
gʌnsoicʌiña dʌmos sivi vaavoitudai aapimʌ Diuusi dai daanʌi sai gʌnsoicʌiña vai ʌgai
gʌnsoicʌi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo. ʌgai muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ vai
poduucai tomasioorʌ istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi.
14 Judidíu viaacatadai gʌnsʌʌlicamiga sai ʌʌgi ʌgai istutuidi isʌrmaamaradʌcagi Diuusi.
Cascʌdʌ judidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu ʌʌquioma ʌrgʌnsasaayumʌcana dai aidʌsi
divia Cristo bai dui sai camaitʌrgʌnsasaayumʌcana sai baiyoma ʌrʌmo adunumʌ ducami-
cana.
15 Aidʌsi abiaadʌrʌ muu Suusi Cristo curusiaba camaiñamʌga sʌʌlicamigadʌ ʌjudidíu
cascʌdʌ casi istutuidi ʌjudidíu ʌʌmadu ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isgʌnaadunumʌ
gʌnducamicagi Suusi Cristo gʌrʌʌmadu daacatai. Poduucai Cristo bai dui sai
camaitʌrgʌnsasaayumʌcana.

16 Aidʌsi abiaadʌrʌ muu Suusi Cristo curusiaba tomasioorai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaavoitudacai ʌgai. Poduucai Suusi Cristo bai dui ʌjudidíu ʌʌmadʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai camaivui vʌʌtʌcana Diuusi dai sai camaitʌncocodaiña ʌgai aipacoga.
17 Suusi Cristo divia dai aipacoga gaaagidi naana maasi cʌcʌʌgaducami siʌʌsi aapimʌ ismaacʌdʌ maivaavoitudaiña Diuusi ʌcaasi ʌjudidíu ismaacʌdʌ cavaavoitudaiña Diuusi mʌsai camaivui vʌʌtʌcana Diuusi
18 vaavoitudacai Suusi Cristo. Diuusi Ibʌadʌ gʌrsoicʌi tʌsai vaavoitudana aatʌmʌ Suusi Cristo dai poduucai casi istutuidi ʌjudidíu ʌʌmadu ʌmaitʌrjudidíu isdaanʌdagi Diuusi sai soicʌiña.
19 Poduucai aapimʌ camaitʌrsibʌadʌrʌ oidacami gʌnducami baiyoma aapimʌ ʌʌmadu vʌʌsi vaavoitudadami ʌrʌmo adunumʌ gʌnducami. Vʌʌscatai ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ.
20 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai Cristo dai oojotosadʌ Cristo aagai Diuusi ñiooquidʌ poduucai maí aapimʌ. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gamamaatʌtuli Cristo ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ.
21-22 Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌrʌmo siʌʌgʌmʌ gʌnducami. Poduucai idui Diuusi vai Diuusi Ibʌadʌ diviagi dai gʌrʌʌmadu daacagi. Dai Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja dai gʌrsoicʌi isvaamioma cʌʌga oidacagi dai vaamioma maatʌ caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ.

3

———

1 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aanʌ Paavora gʌndaanʌi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Aanʌ gʌnaagidiña aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami cascʌdʌ maisapi aanʌ.
2 Aapimʌ camaatʌ lienʌ isDiuusi giñaagidi sai gʌnaagidana aanʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi ʌʌpʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Gomaasi ʌrʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ Diuusi giñmaa. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi aapimʌ cascʌdʌ.
3 Aanʌ gʌnoojidi chiʌʌqui ñiooquicʌdʌ daidʌ gʌnaagidi isducatai Diuusi giñaagidi ʌmo istumaasi istumaasi ʌʌquioma ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai.
4 Siʌʌscadʌ nʌida aapimʌ idi oojai maatʌmu aapimʌ iscamaatʌ aanʌ istumaasi ʌʌquioma ʌʌgi Diuusi maatʌcatadai sai Cristo iduuñia agai ʌmo istumaasi.
5 Ʌʌquioma Diuusi maiaagidi gomaasi tomali ʌmaadutai dʌmos sivi Diuusi Ibʌadʌ aagidi ojootosadʌ Suusi Cristo ismaacʌdʌrʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu.
6 Dai pocaiti sai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu viaaca agai ʌpan duucai judidíu istumaasi Diuusi maaqui agai vaavoitudadami vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo. Ʌjudidíu dai ismaacʌdʌ maitʌrʌjudidíu ʌmo adunumʌ gʌnducami dai vʌʌsi istumaasi Diuusi aagidi judidíu sai iduuñi agai vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo sivi ʌrismaacʌdʌ maitʌrjudidíu vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.
7 Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ gʌnaagidiña idi ñiooqui sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Aanʌ maicʌʌ tuigacana dʌmos vʌʌscʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi daidʌ giñmaa gʌguvucadaga sai gʌnaagidiña aanʌ ñiooquidʌ.
8 Aanʌ poʌlidi issiooma maiñamʌga aanʌ isvʌʌsi vaavoitudadami dʌmos Diuusi giñmaa sʌʌlicami sai aagidiña aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami daidʌ ivueeyi mui naana maasi vaavoitudadami vʌʌtarʌ. Tomali ʌmaadutai maitistutuidi ismaatiagi vʌʌsi istumaasi ivueeyi Cristo vaavoitudadami vʌʌtarʌ.
9 Dai Diuusi giñaagidi ansai aagidana aanʌ vʌʌsi oodami istumaasi Diuusi iduuñia ʌlidi ʌʌquioma abiaadʌrʌ istumaasi tomali ʌmaadutai maimaatʌcatadai. Diuusi idui vʌʌsiaʌcatai.
10 Poduucai ʌpʌdui vai nʌijadagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ tʌaanʌi tʌvaagiʌrʌ istumaasi ivueeyi Diuusi vaavoitudadami vʌʌtarʌ sai poduucai maatʌna Diuusi tʌtʌaañicarudʌ siʌʌ saituduga Diuusi.
11 Vʌʌsi gomaasi ʌpʌdui poduucai isduucai ʌgai tʌtʌgitoiña tomastuigaco daidʌ idui ʌgai isducatai aagai ootosacai Suusi Cristo oidigi daama.
12 Dai vaavoitudai aatʌmʌ Suusi Cristo cascʌdʌ viaa aatʌmʌ sʌʌlicami isdaanʌdagi Diuusi sai gʌrsoicʌiña vaavoitudaitai isʌgai gʌrcaʌ.
13 Cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai maivuaam ʌnʌlidiña soimaa taatacatai aanʌ. Aanʌ aagidi Diuusi ñiooquidʌ aapimʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu cascʌdʌ soimaa taataca aanʌ. Dai aapimʌ gʌaagai istʌtʌgitodagi siʌʌsi gʌnoigʌdai aanʌ cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi soimaa taatacatai aanʌ aapimʌcʌdʌ.

———

14 Cascʌdʌ siaa duutudai aanʌ oogadʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.
15 Diuusi idui vʌʌscatai. Idui ʌgai oodami oidigi daama daidʌ idui ʌgai gʌtʌtʌaañicaru
tʌvaagiʌrʌ. Vʌʌsi ʌrʌmo oodami gʌrducami aatʌmʌ cascʌdʌ gʌrooga aagaiña aatʌmʌ.
16 Diuusi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Dai daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai gʌnmaacana
guvucadagai gʌniibʌdagʌrʌ vai poduucai vaamioma cʌʌga tutiacana aapimʌ, Diuusi Ibʌadʌ
gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.
17 Dai daanʌi aanʌ Diuusi sai Cristo gʌnʌʌmadu daacana vaavoitudaitai aapimʌ ʌgai vai
poduucai vaamioma cʌʌga oigʌada aapimʌ aa oodami.
18-19 Dai daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai aapimʌ ʌʌmadu vʌʌsi vaavoitudadami maatʌna siʌʌsi
gʌroigʌdai Suusi Cristo tomasi maitistutuidi aatʌmʌ ismaatiagi vʌʌsi siʌʌsi gʌroigʌdai ʌgai.
Dai daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai gʌnʌʌmadu daacana dai sai aapimʌ oidacana isducatai
Diuusi ipʌlidi.
20 Sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai Diuusi dai ʌgai gʌrʌʌmadu daja. Daidʌ gʌrsoicʌi isivuaada
aatʌmʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi. Dai ʌgai cʌʌga istutuidi isivuaadagi vʌʌsi istumaasi aagiada
aatʌmʌ dai istumaasi tʌtʌgitodagi aatʌmʌ dai asta vaamioma istutuidi ʌgai isivuaadagi.
21 Aanʌ ipʌlidi sai vʌʌsi oodami cʌʌga maatʌ iscʌʌ tuiga Diuusi nʌiditai istumaasi ivueeyi
ʌgai vaavoitudadami vʌʌtarʌ dai maatʌcatai istumaasi ivuaadana Suusi Cristo.

4

———

1 Cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ aapimʌ mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana aapimʌ tomasi maisapi aanʌ
vaavoitudaitai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga. Dai gʌndaanʌi aanʌ mʌsai cʌʌgacʌrʌ oida-
cana isducatai gʌaagai isoidacagi Diuusi ʌco vuvaidadʌ. Aapimʌ ʌrDiuusi ʌco vuvaidadʌ
cascʌdʌ.
2 Maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada dai cʌʌgavʌr tuutiaca dai maitavʌr bacocoda dai
mosnʌijada istumaasi gʌnvuidadagi aa dai gʌnoigʌadavurai aipacoga.
3 Ʌmo tʌgitoidagai avʌr viaaca cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌiditai aipacoga, Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoicʌi
cascʌdʌ.
4 Dai vʌʌsi vaavoitudadami ʌrʌmo adunumʌ ducami dai vʌʌscatai viaa ʌgai vaa Diuusi
Ibʌadʌ. Dai Diuusi ʌco vuvaitu vʌʌsi vaavoitudadami dai maatʌ aatʌmʌ isʌmo imidagai
iimia ragai Diuusi ʌʌmadu dai tomastuigaco ʌʌmadu daraaja ragai.
5 Mosaliʌ ʌmaduga gʌrtʌaanʌdamiga, vʌʌscatai aatʌmʌ vaavoitudadami ʌmadugan duu-
cai vaavoitudai, dai mosʌmadugan duucai gʌrvapaconai aatʌmʌ,
6 mosʌmaduga Diuusi gʌrooga dai ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌscatai dai gʌrʌʌmadu
daja dai gʌrnʌiditai ismaacʌdʌ maivaavoitudai istutuidi ismaatiagi isDiuusi aliʌ viaa
guvucadagai.
7 Cristo gʌrmaacai guvucadagai vʌʌscatai ʌʌmadutai saidʌ ivuaadana ʌmo istumaasi
poduucai isduucai ʌgai ipʌlidi.
8 Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Tʌsadʌcai Cristo tʌvaagiamu gʌmaatʌ isvaamioma istui ʌgai isʌDiaavora.
Cascʌdʌ ʌDiaavora camaitistutuidi iscucupadagi vaavoitudadami iibʌadʌ.
Dai gotorʌ Cristo maa guvucadagai vaavoitudadami.
Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
9-10 Capocaititai Diuusi ñiooquidʌrʌ isSuusi Cristo tʌsai tʌvaagiamu poduucai cʌʌga
gʌmaatʌ isʌpʌga tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ dai divia tami oidigi daama. Tʌsai Cristo siaaco
vaamioma tʌcavaga tʌvaagiʌrʌ, dai sivi tomasiaacoga daja ʌgai.
11 Dai Cristo maa guvucadagai vʌʌscatai ʌʌmadutai vaavoitudadami saidʌ ivuaadana
ʌmo istumaasi. Ʌʌmoco maa ʌgai guvucadagai saidʌ ʌroojotosadʌcana, dai aa saidʌ
ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌcana, dai aa sai aagidiña oodami ismaacʌdʌ maiquiaa
caʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami, dai
aa saidʌ ʌrvaavoitudadami tʌtʌaanʌdamigadʌcana, dai aa saidʌ ʌrvaavoitudadami ma-
maatʌtuldiadamigadʌcana.
12 Poduucai bai dui Suusi Cristo ʌgai saidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ vai poduucai
vaavoitudadami vaamioma cʌʌga oidacana dai vaamioma cʌʌga vaavoitudana Diuusi
ñiooquidʌ.
13 Vai poduucai vʌʌscatai aatʌmʌ ʌmaduga mʌʌsi vaavoitudaiña dai ʌmaduga mʌʌsi
maatʌna aatʌmʌ mamaatʌtuldiaragadʌ Suusi Cristo. Dai poduucai aatʌmʌ vaavoitu-
dadami bʌiyagi tʌgitoidagai daidʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi, asta siʌʌsca cʌʌga
oidaca aatʌmʌ isducatai oidacatadai Suusi Cristo.

14 Dai poduucai camaiʌpan ducamicamu aatʌmʌ aali ismaacʌdʌ tomasioorʌ vupuiirumadai aagiditai ʌma maasi vaavoidaragai. Dai camaitistutiadamu oodami sastuduacami isgʌrvupuiirumadadagi gʌmamaatʌtuldiaragacʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrvaavoi.
15 Baiyoma aatʌmʌ aagadagi mosʌʌgi istumaasi ʌrvaavoi poduucai gʌaagai isbʌiyagi tʌgitoidagai daidʌ ivuaadagi istumaasi Cristo ipʌlidi gʌroigʌdaitai aatʌmʌ aipacoga. Aatʌmʌ ʌmo adunumʌ gʌrducami dai Suusi Cristo ʌrgʌrtʌaanʌdamiga.
16 Dai ʌgai gʌrsoicʌi gʌguvucadagacʌdʌ iscʌʌgacʌrʌ gʌrnʌijadagi aatʌmʌ aipacoga daidʌ iscʌʌga ivuaada aatʌmʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi dai poduucai vaamioma cʌʌga oidacamu aatʌmʌ gʌroigʌdaitai aipacoga.

———

17 Aanʌ gʌnaagidi istumaasi giñaagidi Suusi Cristo. Ʌgai pocaiti mʌsai camaioidacana aapimʌ isducatai oidaca ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi. Ʌgai tʌtʌgitoidadʌ maisoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.
18 Ʌgai aliʌ soimaasi ivueeyi cascʌdʌ maitistutuidi iscʌʌga tʌtʌgitodagi. Dai ʌgai gajiaadʌrʌ viaa Diuusi maitipʌliditai istʌtʌgitodagi Diuusi cascʌdʌ camaitistutuidi ʌgai istʌtʌgitodagi Diuusi cascʌdʌ maiviaa ʌgai ibʌdagai utudui ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi.
19 Dai camaisiaa ʌʌrai isgoogosi gʌnducamicagi baiyoma baigʌnʌlidiña pomaasi ivuaadatai.
20-21 Aidʌsi cajioma aapimʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai maí aapimʌ isducatai oidacatadai ʌgai dai isducatai gamamaatʌtuldiña ʌgai poduucai maí aapimʌ istumaasi ʌrvaavoi. Poduucai maí aapimʌ sai maitʌaagai isʌpan duucai oidacagi ʌmaivaavoitudadami.
22 Casiavʌr maioidaca isducatai oidacatadai aapimʌ maiquiaa vaavoitudacai Suusi Cristo. Ʌʌquioma ʌDiaavora gʌnvupuiirumadaiña cascʌdʌ aapimʌ poʌlidiña sai vaamioma siooma oidacana soimaasi ivuaadatai.
23 Baiyoma gʌndagitovurai vai Diuusi ʌma duucai gʌntʌtʌgitoituldiña vai camaitʌtʌgitoda aapimʌ isducatai tʌtʌgitoiña ʌʌquioma baiyoma tʌtʌgitoda aapimʌ isducatai Diuusi ipʌlidi.
24 Dai viaacamu aapimʌ ibʌdaga utudai ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi vai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu aapimʌ aipacoga poduucai isduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai ʌʌgiadamu aapimʌ Diuusi poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.
25 Cascʌdʌ casiavʌr maiyaatavoaca, aatʌmʌ ʌmo adunumʌ gʌrducami cascʌdʌ.
26 Isbaamuagi ʌmaadutai aapimʌ maitavʌr soimaasi ivuaada dai maitʌaagai isʌmo tasai baamuca ʌgai
27 poduucai istutuidi ʌDiaavora issoimaasi iduiñtuldiagi cascʌdʌ.
28 Ismaacʌdʌ ʌʌsivuacatadai camaitʌaagai isʌʌsivuacagi baiyoma gʌaagai isgaaata vuaadagi dai poduucai viaacagi istumaasi oidadagi soituutuigami.
29 Maitavʌr sigalnaasi ñiooqui aagada baiyomavʌr cʌʌga ñioocada vai poduucai sioorʌ gʌncaʌcagi cʌʌgacʌrʌ oidacana dai baigʌnʌlidiña.
30 Dai poduucai maisoiʌliatudai aapimʌ Diuusi Ibʌadʌ. Ducami isdaasamudai Diuusi Ibʌadʌ gʌtʌpacaru vai poduucai gʌmaatʌ isʌmo imidagai iimi agai aapimʌ tʌvaagiamu dai tomastuigaco Diuusi ʌʌmadu daraajamu.
31 Maitavʌr oomaliaca, maitavʌr bacocoda, maitavʌr gʌncocoada, maitavʌr sigalnaasi ñiooqui aagada, maitavʌr vui ñioocada aa, dai gajiaadʌrʌ viaa vʌʌsi soimaascami.
32 Baiyomavʌr cʌʌ tuutiaca dai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijada aipacoga dai gʌnoigʌldadavurai aipacoga poduucai isduucai Diuusi gʌnoigʌli aapimʌ vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo.

5

———

1 Aapimʌ ʌrDiuusi gʌrooga maamaradʌ dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌada. Cascʌdʌ avʌr ʌpan duucai ivuaada aapimʌ ʌgai.
2 Gʌnoigʌadavurai aipacoga poduucai isduucai Cristo gʌroigʌdai cascʌdʌ gʌmuaatu curusiaba sai poduucai Diuusi gaoigʌldiña gasoimaascamiga. Dai Diuusi baigʌlidi Suusi Cristocʌdʌ poduucai iduucai ʌgai. Ʌjudidíu coodaiña cañiru maamaradʌ ʌmo altar daama dai dadaasdiña Diuusi sai ʌgai oigʌldiana soimaascamigadʌ. Istumaasi idui Cristo ʌrʌpan ducami isducatai ivuaadana ʌjudidíu.
3 Aapimʌ casi ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ maitʌaagai mʌsgoogosi gʌnducamicagi tomali maiaagadagi gomaasi tomali maitʌaagai mʌscoimudadʌ tuutiacagi.
4 Dai maitʌaagai isaagadagi gosoimaascami dai maitʌaagai isvupuiiruga maasi ñioocada gomaasi maitʌrcʌʌgai isaagadagi. Baiyoma gʌaagai isbaigʌrʌliadagi Diuusicʌdʌ.

5 Cʌʌ maatʌ aapimʌ sai ismaacʌdʌ googosi gʌnducami maiiimia agai siaaco gatʌaanʌi
Cristo ʌʌmadu Diuusi. Dai ismaacʌdʌ coimudadʌ tuutuiga, ʌgʌ ʌrʌpan duucami ismaacʌdʌ
siaa duutudai ʌmoomono, ʌgai maiiimia agai siaaco gatʌaanʌi Cristo ʌʌmadu Diuusi.
6 Dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaa taatatuldiamu ismaacʌdʌ pomaasi ivueeyi. Ʌgai maiʌʌgidi
Diuusi cascʌdʌ. Diuusi maitavʌr gʌndadagitoda isgʌnvupuiirumadadagi aa gʌnaagiditai
sai maitʌrvaavoi istumaasi gʌnaagidi aanʌ.
7 Maitavʌr urapʌcʌda sioorʌ pocaitadagi.
8 Ʌʌquioma aapimʌ maimaatʌcatadai Diuusi ñiooquidʌ dai aliʌ soimaasi ivuaadana.
Dʌmos sivi cavaavoitudai aapimʌ Suusi Cristo dai maatʌ Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ gʌaagai
mʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.
9 Ismaacʌdʌ maatʌ dai ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia cʌʌ tuutuiga dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi
aa oodami dai ʌgai vaavoitudai sai vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌrvaavoi dai
ʌʌgidi.
10 Gʌnajagʌdavurai ismaatiagi vʌʌsi istumaasi baiʌlidi Diuusi.
11 Maitavʌr urapʌcʌda ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi ʌgai ivueeyi istumaasi maitʌrsoiñi dai
aapimʌ maitʌaagai ispomaasi ivuaadagi. Baiyomavʌr aagiada aapimʌ ʌgai sai soimaasi
ivueeyi.
12 Aliʌsi ʌrsiaa ʌraragai isaagadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ʌstocai.
13 Dai siʌʌscadʌ aagiadagi aapimʌ ʌsoimaasi ivuaadami sai aliʌ soimaasi ivueeyi, dai
siʌʌscadʌ nʌijadagi ʌgai vaavoitudadami iscʌʌgacʌrʌ oidaga, aidʌ gia maatʌmu ʌgai
issʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi dai cʌʌga istutuidi isʌma duucai gʌntʌtʌgituagi.
14 Cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Ismaacʌdʌ maimaatʌ Diuusi ñiooquidʌ dai ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi,
ʌʌgiditai avʌr caʌca Diuusi ñiooquidʌ
dai vaavoituda siCristo cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidamu.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
15 Cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca. Maitavʌr ʌpan duucai oidaca ismaacʌdʌ maimaatʌ
Diuusi ñiooquidʌ baiyomavʌr oidaca ʌpan duucai sastuducami ismaacʌdʌ maatʌ Diuusi
ñiooquidʌ.
16 Gʌnaagavurai dai cʌʌgacʌrʌ oidaca sʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi aa oodami ismaacʌdʌ
maivaavoitudai Diuusi cascʌdʌ.
17 Maitavʌr vupuiiruaca. Gʌnaajagʌdavurai ismaatiagi istumaasi Diuusi ipʌlidi
isivuaada aapimʌ.
18 Maitavʌr navacorʌda. Ismaacʌdʌ navacorʌi aliʌsi soimaasi ivueeyi. Baiyomavʌr
dagito Diuusi Ibʌadʌ vai ʌgai gʌnsoiñana iscʌʌga tʌtʌgitoda aapimʌ.
19 Siʌʌscadʌ gʌndaiviada aapimʌ aipacoga gʌaagai isganʌdagi Diuusi nʌidadʌ sʌʌlicʌdʌ
siaa duutudaitai Diuusi.
20 Vʌʌscʌrʌ avʌr baigʌnʌliada Diuusi gʌroogacʌdʌ vʌʌsi istumaasicʌdʌ. Daidavʌr tʌgituda
isDiuusi gʌrooga gʌrcaʌca vaavoitudaitai aatʌmʌ Suusi Cristo.

———

21 Gʌnsoicʌdavurai aipacoga, dai vuudavurai ñiooqui ismaacʌdʌ gʌnmaacadagi aa
vaavoitudadami, dai cʌʌgavʌr gʌntʌgito caʌca isducatai gʌnmamaatʌtuldiadagi aa vaavoi-
tudadami. Aapimʌ siaa duutudai Cristo cascʌdʌ.
22 Ooqui gʌaagai isʌʌgiadagi gʌncuucuna poduucai isduucai ʌʌgidi ʌgai gʌrtʌaanʌdamiga
Suusi Cristo.
23 Ʌcʌʌli ʌgai dai tʌaanʌi gʌooñiga poduucai isduucai Suusi Cristo tʌaanʌi vʌʌsi vaavoitu-
dadami. Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvaitu ʌvaavoitudadami daidʌ ʌvaavoitudadami aaduñdʌ
gʌnducami Suusi Cristo.
24 Poduucai isduucai ʌvaavoitudadami ʌʌgidi Suusi Cristo ooqui gʌaagai isʌʌgiadagi
gʌncuucuna vʌʌsi istumaasi tʌaanʌdagi cuucunadʌ.
25 Ʌcʌcʌʌli gʌaagai isoigʌadagi gʌnooñiga poduucai isduucai Cristo oigʌdai
ʌvaavoitudadami dai muu curusiaba sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna
26 saidʌ ʌvaavoitudadami camaisoimaasi ivuaadana baiyoma ivuaadana Diuusi aa
duiñdadʌ. Cristo oigʌli soimaascamigadʌ vaavoitudacai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ sai poduucai
camaigʌpiʌr vʌʌtʌcana.
27 Poduucai Cristo bai ivueeyi ʌvaavoitudadami sai ʌʌmadu oidacana camaitʌrsoimaasi
ducamicatai. Cristo caʌco vuvaitu ʌgai, siʌʌscadʌ iimia vaavoitudadami tʌvaagiamu
camaitiipucamu sioorʌ gʌpiʌr vuupadagi.
28 Poduucai isduucai oigʌdai Suusi Cristo ʌvaavoitudadami poduucai gʌaagai isoigʌadagi
cʌcʌʌli gʌnooñiga dai nuucadacagi poduucai isduucai gʌnnuucada ʌgai ʌʌgi. Ismaacʌdʌ
nuucada gʌooñiga ducami isʌʌgi gʌnuucadacamudai ʌgai.

29 Tiipu sioor^ ^^gi g^c^^dadagi baiyoma g^nuucada si^^scad^ biuugimuca ^gai
gacuaadana dai si^^scad^ ^vamuca ^gai g^uucadaiña poduucai isduucai Cristo nuucada
^vaavoitudadami.
30 ^gai ^raaduñd^ ducami casc^d^. Dai aat^m^ ^^p^ ^rvaavoitudadami casc^d^ aaduñd^
g^rducami Cristo.
31 “Casc^d^ c^c^^li dadagitoi g^nd^^d^ dai v^p^nagi ooqui, dai v^^ goocatai ^r^mo
oodami g^nducamicana ^gai”.
32 Dai poduucai isduucai ^mo c^^li ^^madu ^mo ooqui ^r^mo oodami g^nducami po-
duucai Cristo ^^mado ^vaavoitudadami ^r^mo oodami g^nducami. Gomaasi ^^quioma
maimaat^catadai oodami d^mos sivi g^naagidi aan^ dai gomaasi ali^si g^aagai ismaat^cagi
v^^si vaavoitudadami.
33 Dai aapim^ ali^si g^aagai ist^gituagi iscasi g^naagidi aan^ sai v^^scatai g^aagai
isoig^ada g^nooñiga dai nuucadacagi poduucai isduucai g^nnuucada ^gai ^^gi. Daid^
ooqui g^aagai issiaa duutuadagi g^ncuucuna.

6

1 Aapim^ aali ^^giadavurai g^nd^^d^ vaavoitudaitai Suusi Cristo, poduucai ^gai daid^
^rc^^gai.
2-3 Diuusi s^^licamigad^r^ pocaiti ^mo ñiooqui: “Sioor^ siaa duutuadagi g^nd^^d^ ^gai
gia baig^liadamu dai mui uumigi oidacamu ^gai tami oidigi daama”. Idiav^r ^^p^gadad^
s^^licamigad^ Diuusi ismaac^d^c^d^ Diuusi aagidi isiduuñia agaitadai ^mo istumaasi ^gai
v^^tar^ ismaac^d^ ^^gidi ^ñiooqui.
4 Dai aapim^ ismaac^d^ maamara maitav^r bacoquitudada g^nmaamara baiyomav^r
c^^ga nuucadaca dai maacada ñiooqui dai c^^gav^r maamat^tuldiada vai vaavoitudana
Suusi Cristo.
5 Aapim^ pipiooñi ^^giadavurai g^naamu siaa duutudaitai, dai c^^ga soic^da ducami
isivuaada Cristo aa duiñdad^.
6 C^^gav^r gaaata vuaada maisiu mos^caasi siuu duucu g^nn^ijada g^naamu ip^liditai is-
pot^iya ^gai m^sai ali^ sastudaga baiyoma Cristo pipiooñigad^ duucai s^^lic^d^ ivuaadatai
istumaasi Diuusi ip^lidi.
7 Baig^n^liarac^d^ v^rai ivuaada g^naa duiñdaga ducami isivuaadamudai aapim^ Suusi
Cristo aa duiñdad^ maisiu oodami.
8 C^^ maat^ aapim^ isv^^scatai tomasi ^rpipiooñi tomasi ^rgaaamu Diuusi maaquimu
istumaasi maacai ^gai vaavoitudadami c^^ga ivuaadatai ^gai.
9 Dai aapim^ gaaamu c^^gav^r nuucadaca g^npipiooñiga dai maisoimaasi taatamitul-
diada. G^nt^t^gitovurai sai Suusi Cristo t^vaagiana daja dai ^gai g^nt^aan^i v^^scatai. Dai
^gai ^^madugan duucai n^idi v^^scatai.

———

10 Dadagitovurai aapim^ sai Suusi Cristo g^nmaacana g^guvucadaga.
11 ^Diaavora g^rvuid^r^ caat^ aat^m^ vaavoitudadami dai soimaasi g^rduiñtuldiada ^lidi
^gai. ^gai ali^ yaatavoga casc^d^ g^aagai isg^rnuucadacagi v^^si istumaasic^d^ ismaasc^d^
Diuusi g^rmaacai, vaavoitudaitai Suusi Cristo vai poduucai ^gai maidagituagi is^Diaavora
soimaasi g^rduiñtuldadagi.
12 Ismaac^d^ g^rvuid^r^ v^^t^ mait^roodami. ^gai ^rDiaavora ^^madu t^t^aañicarud^.
^gai ali^ soimaasi ivueeyi dai oidi daami ajioopai siaaco gat^aan^i ^gai moomoyi dai
dudunucami duucai. ^gai t^aan^i ismaac^d^ maivaavoitudai Diuusi.
13 Casc^d^ g^aagai isg^rnuucadacagi vaavoitudacai Suusi Cristo, vai poduucai
mait^rmaita ^Diaavora siuu duucu soimaasi g^rduiñtuldada ^liada ^gai. Dai
ismaidadagituda aat^m^ issoimaasi g^rduiñtuldada ^Diaavora v^^sc^r^ ali^si g^aagai
isapiag^rnuucadacagi.
14 Ali^si g^aagai isg^rnuucadacagi vaavoitudaitai Diuusi ñiooquid^. Diuusi ñiooquid^
s^^lic^d^ ^rvaavoi dai g^rsoic^i ismai^^giadagi ^Diaavora. Dai ali^si g^aagai isc^^ tuuti-
acagi aat^m^ dai c^^gac^r^ oidacagi.
15 Ali^si g^aagai isbai g^rduuca aat^m^ tomastuigaco isgaaagiadagi Diuusi ñiooquid^
ismaac^d^ soic^i oodami sai g^niib^stacan tadacana.
16 Dai g^aagai isc^^ga vaavoitudada Suusi Cristo vai poduucai maisoimaasi
g^rduiñtuldiada Diaavora.
17 Dai c^^gac^r^ g^rvuvaidacai Suusi Cristo poduucai sobic^i ^gai Diaavora vai
maisoimaasi g^rduiñtuldiña. Dai ali^si g^aagai isc^^ga maat^ca aat^m^ Diuusi ñiooquid^.
Diuusi ñiooquid^c^d^ vaamioma istutuidi aat^m^ is^Diaavora.

18 Vʌʌscʌrʌ gʌaagai isdaanʌda aatʌmʌ Diuusi isduucatai ipʌlidi Diuusi Ibʌadʌ. Gʌaagai
ismaioojoada aatʌmʌ isdaanʌdagi Diuusi sai soicʌiña vʌʌsi vaavoitudadami.
19 Dai daanʌdavurai aapimʌ Diuusi aanʌ giñvʌʌtarʌ ʌʌpʌ vai Diuusi giñsoicʌdagi sai cʌʌga
gaaagidiña aanʌ maiduaadicuitai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai cʌʌgacʌrʌ vuvaidara-
gai ismaacʌdʌ ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami.
20 Aanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Ʌgai giñootoi sai gaaagidiña aanʌ isʌgai ʌrcʌʌgacʌrʌ vu-
viadami cascʌdʌ maisapi aanʌ. Vʌʌscʌrʌ daanʌdavurai aapimʌ Diuusi sai maiduaadicuitai
gaaagidiña aanʌ Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai gʌaagai isivuaada aanʌ.

———

21-22 Tiiquico ʌrgʌraduñi vaavoitudadami dai aanʌ aliʌ oigʌdai. Goovai cʌʌga gʌrsoicʌi
Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Cascʌdʌ gʌnootosda iñagai aanʌ dai goovai gʌnaagidamu
isduucatai daraaja aatʌmʌ dai istuma vueeyi aanʌ ʌʌmadu aa vaavoitudadami ismaacʌdʌ
giñʌma daraaja. Dai poduucai baigʌnʌliadamu aapimʌ.
23 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga iibʌstudacan
tadacana ʌvaavoitudadami dai sai ʌgai soicʌiña ʌvaavoitudadami iscʌʌga gʌnoigʌadagi
aipacoga vaavoitudaitai Suusi Cristo.
24 Dai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña aapimʌ ismaacʌdʌ cʌʌga siaa duutudai tomastu-
igaco Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Filipoosiʌrʌ oidacami

1 Aanʌ Paavora ʌʌmadu Timoteo ʌrpipiooñigadʌ Suusi Cristo dai gʌnoojidi idi oojai vʌʌsi aapimʌ gʌraaduñi Filipoosiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo ʌʌmadu tʌtʌaanʌdamigadʌ dai sonʌrguucacamigadʌ tʌtʌaanʌdami.
2 Aatʌmʌ ipʌlidi siDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Aliʌ baigiñʌlidiña aanʌ giñDiuusigacʌdʌ siʌʌscadʌ gʌntʌtʌgitodagi.
4 Dai siuu duucu gamamadada aanʌ aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ vʌʌscʌrʌ aliʌ baigiñʌlidiña aanʌ.
5 Aidʌsi abiaadʌrʌ vaavoitu aapimʌ aipaco gʌrsoicʌi aatʌmʌ Diuusi aa duiñdadʌrʌ.
6-8 Aanʌ aliʌsi gʌnoigʌdai aapimʌ dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi poduucai isduucai cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi aanʌ ʌʌpʌ dai Diuusi gʌnsoicʌi aapimʌ poduucai isduucai giñsoicʌi aanʌ ʌʌpʌ tʌsai maivuí ñioocaiña aatʌmʌ ʌgai siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi. Maisapi aanʌ cascʌdʌ aliʌ soimaa taataca aanʌ ʌʌmadu aapimʌ ʌʌpʌ. Diuusi gʌrsoicʌi ʌʌpʌ tʌtai maiduduaadicuda aatʌmʌ siʌʌscadʌ vaan guuquivagi dudunucamiʌrʌ gaaagiditai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Diuusi ʌrnʌijadami isaliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ aapimʌ vʌʌscatai. Suusi Cristo aanʌ giñʌʌmadu daja cascʌdʌ gʌnoigʌdai aanʌ poduucai isduucai gʌnoigʌdai. Vʌʌsi imaasicʌdʌ sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai aanʌ isDiuusi ismaacʌdʌ gʌnsoi mʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi aidʌmʌsi utudama vaavoitu ʌgai apiagʌnsoicʌdamu asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo. Dai cʌʌgadu ispoduucai vaavoitudai aanʌ.
9 Daanʌi aanʌ Diuusi mʌsai vaamioma cʌʌga oigʌdaiña aapimʌ gʌnaaduñi vaavoitudadami dai sai Diuusi gʌnmaacana vaamioma maatʌdagai vai vaamioma maatʌ caʌca aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ.
10 Vai poduucai vaamioma cʌʌga maatʌca aapimʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami. Dai poduucai istutiadamu aapimʌ iscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai maitiipucamu istucʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌnvupadagi tomali ʌmo oodami siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo.
11 Dai Suusi Cristo gʌnsoiñamu mai cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ. Dai poduucai aa nʌijadamu mʌsduucai oidaga aapimʌ dai ʌgai pocaitiada isDiuusi aliʌ cʌʌ tuiga dai poduucai siaa duutuadamu ʌgai ʌʌpʌ.

———

12 Giñaaduñi aanʌ ipʌlidi iscʌʌga maatʌca aapimʌ isvʌʌsi istumaasi ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ sai gomaasi ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ sai vaamioma mui oodami maatʌna isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
13 Dai poduucai vʌʌsi idi sandaarugadʌ ʌgʌʌ raí ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌraí quiidiʌrʌ oidaga maatʌna iñsaanʌ maisapi gaaagiditai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
14 Dai cayoga vʌʌsi gʌraaduñi vaamioma cʌʌga vaavoitudai isgʌrDiuusiga gʌrnuucada dai maiduduaadicuitai gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ nʌidi ʌgai iñsaanʌ maiduaadicui tomasi maisapi cascʌdʌ ʌgai maiduduaadicui ʌʌpʌ.
15-17 Ʌʌmoco sʌʌlicʌdʌ giñʌʌgacoi aliʌ cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña ʌoodami gamamaatʌtulditai aanʌ Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai vaa oodami ismaacʌdʌ giñʌʌgacoi soigiñʌliatuda ʌlidi cascʌdʌ gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Povuaadana ʌgai mʌsai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌʌpʌ dai ʌʌmoco sʌʌlicʌdʌ iduñia ʌlidi Diuusi aa duiñdadʌ cascʌdʌ gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dʌmos ʌgaa gia choo, mospovuaadana ʌgai mʌsai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌʌpʌ. Dʌmos aa vaavoitudadami cʌʌga tutuiga dai cascʌdʌ gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Ʌgai aliʌsi giñoigʌdai dai cʌʌga maatʌ iñsaanʌ gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai cascʌdʌ maisapi aanʌ.
18 Tuido, tomasioorʌ aagai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dʌmos aagada istumaasi Diuusi ipʌlidi. Ʌmoco sʌʌlicʌdʌ iduñia ʌlidi Diuusi aa duiñdadʌ cascʌdʌ gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami dʌmos aa gia povuaadana mʌsai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña. Dʌmos aagada ʌgai Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ cabaigiñʌlidi aanʌ.
Dai apiabaigiñʌliadamu aanʌ.
19 Moscʌʌga maatʌ aanʌ isdaanʌi aapimʌ Diuusi aanʌ giñvʌʌtarʌ dai cʌʌga maatʌ aanʌ isgiñsoicʌi Diuusi Ibʌadʌ ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Suusi Cristo cascʌdʌ vʌʌsi istumaasicʌdʌ ʌpʌvueeyi aanʌcʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñvusaida agai.
20 Aanʌ maatʌ ismaitivuaada iñagai istucʌdʌ siaa ʌradagi aanʌ dai maatʌ aanʌ ismaiduaadicuitai aagada iñaagai Diuusi ñiooquidʌ vai sivi ʌpan duucai ʌʌquioma vaamioma

nʌijadagi dai tʌtʌgitodagi ʌoodami iscʌʌgacʌrʌ oidaga aanʌ dai imaasicʌdʌ siaa duutuadagi ʌoodami Suusi Cristo ʌʌpʌ tomasi camuu aanʌ isquiaa oidacagi ʌʌpʌ.

21 Tami oidigi daama ipʌlidi aanʌ isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi Suusi Cristo dai siʌʌscadʌ muquia aanʌ vʌʌscʌrʌ ʌgai ʌʌmadu daacamu aanʌ dai goovai ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

22 Dʌmos isquiaa oidaca aanʌ tami oidigi daama istutuidi aanʌ isapiaivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ. Dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌ aanʌ istumaasi ipʌlidi ismuquiagi isoidacagi.

23 Aliʌ sijaiga ismatia aanʌ ismaacʌdʌ ipʌlidi. Aanʌ baiyoma ipʌlidi ismuquiagi dai Suusi Cristo ʌʌmadu daacagi poduucai siooma ʌrcʌʌgai aanʌ giñvʌʌtarʌ.

24 Dʌmos aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ siooma ʌrcʌʌgai isapiaoidaca aanʌ tami oidigi daama.

25 Aanʌ cʌʌga maatʌ isgiñtʌgito aapimʌ cascʌdʌ poʌlidi aanʌ isquiaa oidaca iñagai aanʌ gʌnʌʌmadu, dai gʌnsoiñagi mai vaamioma vaavoituda aapimʌ Suusi Cristo dai vaamioma baigʌnʌliada.

26 Poduucai gʌnʌʌmadu daacamu aanʌ ʌpamu vai poduucai aagida aapimʌ aa siʌʌ cʌʌga ivueeyi Suusi Cristo aapimʌcʌdʌ.

27 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ mʌsducatai maí Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ. Aanʌ ipʌlidi iscajiomacagi mʌsmoʌʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga tomasi gʌnʌʌmadu daja aanʌ ismʌʌcasi ʌʌpʌ, dai cajiomaca iñʌlidi aanʌ ʌʌpʌ mʌsai ʌmadugan duucai tʌtʌgitoi dai mʌsai vʌʌscatai apiaaagidiña aa oodami Suusi Cristo mamaatʌtuldargadʌ,

28 dai maitʌndadagitoda isgʌnʌʌbʌcatada ismaacʌdʌ gʌnvuidʌru vʌʌtʌ. Imaasicʌdʌ cʌʌga maatʌcamu ʌgai ismaiiimia agai Diuusi ʌʌmadu dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidamu aapimʌ. Ʌʌgi Diuusi maatʌtuldamu gomaasi.

29 Diuusi gʌnmaa oigaragai mʌsvaavoitudagi Suusi Cristo dai mʌssoimaa taatagi ʌgaicʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcatai vʌʌsi soimaascami ivuaadatai Diuusi aa duiñdadʌ dai poduucai gia ʌrcʌʌgai.

30 Aapimʌ nʌidi isducatai soimaa taatamaiña aanʌ. Dai maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isducatai soimaa taataca aanʌ sivi. Dai aapimʌ giñʌpan duucai soimaa taatamai ʌʌpʌ.

2

———

1 Camaatʌ aapimʌ isSuusi Cristo gʌnsoicʌi, dai isʌgai baigʌnʌliatudai gʌnoigʌdaitai, dai maatʌ aapimʌ isDiuusi Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja dai soigʌʌlidi aapimʌcʌdʌ.

2 Mosʌmo tʌgitoidagai avʌr viaaca aapimʌ dai gʌnoigʌadavurai ʌmo siʌʌgʌmʌ duucai, dai maicʌʌda tʌnnʌijada dai mainaana caiti ʌnnʌijada aipaco dai poduucai vaamioma baigiñʌliatudadamu aapimʌ.

3 Soicʌdavurai aa maisiu ʌʌgi gʌntʌgitoca dai maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada vʌʌscatai gʌaagai ispovʌnʌliadagi sai aaduñdʌ vaamioma ʌrgʌgʌrducʌdʌ siʌʌgi ʌgai.

4 Vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitodagi isducatai istutuidi issoicʌdagi aa dai maisiu ʌʌgi gʌnsoicʌdagi.

5 Aapimʌ gʌaagai isʌpan duucai tʌtʌgitodagi Suusi Cristo.

6-7 Tomasi ʌgai ʌrDiuusi vʌʌscʌrʌ dagito gʌsʌʌlicamiga chiʌʌqui uumigi dai oodami duucai vuusai dai gooquiʌrʌ ʌrpiooñigadʌcatadai vʌʌsi oodami.

8 Dai caoodamitucai maigʌducʌdʌ gʌʌlidiña dai gʌdagito mʌsmuaagi curusiaba iduñia ʌliditai istumaasi oogadʌ ipʌlidi tomasi aliʌsi ʌrsiaa ʌraragaicana mʌsmuaagi ʌmaadutai curusiaba.

9 Cascʌdʌ Diuusi maa Suusi Cristo vaamioma gʌducʌdʌ daasicami istomali ʌmo ʌmai,

10 sai vaamioma siaa duutudaiña vʌʌscatai tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama dai dʌvʌʌrai uta istomali ʌmo ʌmai.

11 Vai poduucai vʌʌsi naana maasi oodami matiagi dai pocaitiadagi isSuusi Cristo ʌrtʌaanʌdami dai siaa duutuada ʌgai Diuusi gʌrooga.

———

12-13 Cascʌdʌ giñaaduñi gʌaagai isapiagiñʌʌgiditai caʌca aapimʌ tomasi maitʌnʌʌmadu daja aanʌ poduucai isduucai giñʌʌgidiña aapimʌ aidʌsi gʌnʌʌmadu daja aanʌ. Diuusi gʌnʌʌmadu daja aapimʌ ʌʌmadutai dai gʌnsoicʌi maicʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ poduucai isduucai ipʌlidi ʌgai cascʌdʌ gʌnaagavurai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi sʌʌlicʌdʌ ʌʌbʌiditai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaididatai ʌgai.

14 Maitavʌr vui ñioocada Diuusi tomali maitʌnvupui ñioocada gʌnaaduñi ʌʌmadu.

15-16 Vai tomali ʌmaadutai maitʌtʌgaiña tomali ʌmo istumaasi istucʌdʌ gʌpiʌrʌ gʌnvupadagi baiyomavʌr cʌʌgacʌrʌ oidaca. Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dai mui oodami soimaasi ivuaadami saagida oidaga aapimʌ. Dai cʌʌga gamamaatʌtuldiadagi ismaacʌdʌ

aagai Suusi Cristo isducatai gʌaagai isoidacagi dai isducatai vʌʌscʌrʌ oidaca aatʌmʌ ʌgai ʌʌmadu, vai siʌʌscadʌ ʌoodami ismaacʌdʌ oidigi daama oidaga nʌijadagi isducatai oidaga aapimʌ poduucai matia ʌgai ispoduucai gʌaagai isoidacagi. Dai poduucai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo aanʌ baigiñʌliadamu aapimʌcʌdʌ maatʌcatai ismaimosʌʌgicʌdʌ aapimʌ gʌnsaagida aimʌraitadai gʌnaagidiña aanʌ Diuusi ñiooquidʌ.

17 Isaapimʌ vaamioma vaavoitudagi dai vaamioma siaa duutuadagi Diuusi muucucai aanʌ, aanʌ gia ipʌlidi ismuquiagi. Dai vʌʌscʌrʌ baigiñʌlidi aanʌ tomasi muu aanʌ aapimʌcʌdʌ.

18 Dai aapimʌ avʌr baigʌnʌliada ʌʌpʌ giñʌpan duucai.

———

19 Aanʌ poʌlidi isʌtʌaanʌdami Suusi Cristo ipʌlidi isotoma gaamucu gʌnootosda aanʌ goTimoteo, dai aanʌ gia gʌnootosda iñʌlidi vai poduucai siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi goovai vaamioma baigiñʌliada aanʌ maatʌcai mʌsduucai daraaja aapimʌ.

20 Maitiipu ʌmai tami ismaacʌdʌ giñʌpan duucai tʌtʌgitoi dai sʌʌlicʌdʌ gʌnsoiña ʌlidiña.

21 Vʌʌscatai gogaa mosʌʌgi gʌntʌtʌgitoiña dai maivuamʌn ʌlidiña isivuaadagi Suusi Cristo aa duiñdadʌ.

22 Camaatʌ aapimʌ isTimoteo cʌʌga tuiga goovai ivueeyi istumaasi aagai. Dai cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai giñsoicʌi goovai gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Goovai giñsoicʌi ʌpan duucai isduucai soicʌi ʌmo ali gʌʌli gʌooga.

23 Cascʌdʌ gʌnootosda iñʌlidi aanʌ mosmaatʌcai mʌstumaasi iduñia agai tami maisacarʌrʌ aanʌcʌdʌ.

24 Aanʌ poʌlidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai isʌʌgi mʌʌca gʌnnʌida aanʌ otoma.

25 Aanʌ poʌlidi isgʌaagai isgʌnootosda aanʌ gʌraduñi Epafarodito ismaacʌdʌ giñsoicʌi dai giñʌpan duucai soimaa taatamai gaaagiditai Diuusi ñiooquidʌ. Aapimʌ giñootosi aidʌsi tʌgitocatadai aanʌ.

26 Goovai poʌlidi mʌsaapimʌ maibaigʌnʌlidi maatʌcai iscococatadai goovai cascʌdʌ gʌnnʌida ʌlidi goovai aapimʌ vʌʌscatai.

27 Vaavoava issʌʌlicʌdʌ cococatadai goovai baitoma muu dʌmos Diuusi soigʌʌli goovaicʌdʌ dai aanʌcʌdʌ ʌʌpʌ ansai poduucai maivaamioma soigiñʌlidiña.

28 Cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ gʌnootosda iñʌlidi aanʌ vai poduucai baigʌnʌlda aapimʌ tʌʌgacai ʌpamu. Dai poduucai camaisii soigiñʌliadamu aanʌ.

29-30 Cascʌdʌ baigʌnʌliaragacʌdʌ avʌr miaadʌgida. Goovai ʌrgʌraduñi vaavoitudadami. Gʌntʌgitovurai aapimʌ isgoovai baitoma muu gaaagiditai Diuusi ñiooquidʌ. Baitoma muu goovai giñsoicʌitai istumaasiʌrʌ maitistutuidi aapimʌ isgiñsoiñagi mʌʌcasi daraajatai. Gʌaagai mʌsgʌgʌrducʌdʌ duucai nʌijadagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌpan tuutuiga goEpafarodito.

3

———

1 Dai sivi giñaaduñi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi. Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ. Aanʌ maioojodai isgʌnoojiadagi ʌgai vaa ñiooqui ismaacʌdʌ casi gʌnooji aanʌ dai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ gia ʌrsoiñi goovai.

2 Gʌnnuucadacavurai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ vaavoitudai sai gʌaagai isiquitʌagi gʌntuucuga dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai camaitʌrsoimaasi iducamicagi.

3 Dʌmos aatʌmʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu. Diuusi Ibʌadʌ gʌrʌʌmadu daja dai gʌrsoicʌi issiaa duutuada aatʌmʌ Diuusi. Dʌmos aatʌmʌ maivaavoitudai sai ivuaadatai ʌmo istumaasi gʌrtuucugacʌdʌ ispoduucai istutuidi aatʌmʌ iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.

4 Isiʌrvaavoicamudai isivuaadatai aatʌmʌ ʌmo istumaasi gʌrtuucugacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌdamudai, aanʌ gia casiooma cʌʌga cʌʌgacʌrʌ vusaimudai siaa.

5 Aidʌsi vuusai aanʌ bomamacova tasaicʌdʌ giñdʌʌdʌ iquitʌ giñtuucuga. Aanʌ ʌrjudíu daidʌ ʌrcajiudadʌ Benjamín. Dai ebreo tʌʌgidu gʌrñiooqui antai aanʌ cʌʌga maí ʌpan duucai giñdʌʌdʌ. Aanʌ ʌrfariseo aduñdʌcatadai, ʌgai ʌrjudidíu ʌʌpʌ dʌmos cʌʌga ʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.

6 Dai baigiñʌliaragacʌdʌ soimaasi taatamituldiña aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudaiña Suusi Cristo, dai cʌʌga ʌʌgidiña aanʌ vʌʌsi isducatai gʌrviituli Moseesacaru dai maitiipucana sioorʌ gʌpiʌrʌ giñvuupadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ.

7 Dʌmos ʌʌquioma poʌlidiña aanʌ sai gomaasicʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidiña dai sivi camaatʌ aanʌ ismaitʌrvaavoi, cavaavoitudai aanʌ Suusi Cristo cascʌdʌ.

8-9 Dʌmos vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ ivuaadatadai aanʌ maisoiñi ʌlidi. Sʌʌlicʌdʌ vaamioma cʌʌgadu isvaavoitudai aanʌ giñtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ ʌrsoiñi. Aidʌsi vaavoitu aanʌ Suusi Cristo viaa aanʌ vʌʌsiaʌcatai istumaasi viaacatadai baiyoma ipʌliditadai aanʌ isSuusi Cristo giñʌʌmadu daacagi dai iñsaanʌ imiagi ʌgai ʌʌmadu siʌʌscadʌ muuquiagi. Dai sivi maivuam iñʌlidi aanʌ ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ viaa. Camaivaavoitudai aanʌ iñsistutuidi isʌʌgi cʌʌgacʌrʌ vuusiagi aanʌ cʌʌgacʌrʌ oidacatai tomali ʌʌgiditai vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌrviituli Moseesacaru, vaavoitu aanʌ Suusi Cristo cascʌdʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduñimudai aanʌ mosvaavoitudai aanʌ Suusi Cristo cascʌdʌ.

10-11 Mosdagito aanʌ vʌʌsi istumaasi ivuaadana vaavoituda iñʌliditai Suusi Cristo dai soimaa taata iñʌlidi aanʌ poduucai isduucai soimaa taata Suusi Cristo. Ʌgai muu ansai aanʌ cʌʌgacʌrʌ vusaiña giñsoimaascamigaiñdʌrʌ cascʌdʌ aanʌ ipʌlidi iscamaisoimaasi ivuaadagi dai viaaca iñʌlidi aanʌ ʌgai vaa guvucadagai ismaacʌdʌ viaacatadai Suusi Cristo dai duaacagi ʌpan duucai ʌgai.

———

12 Aanʌ gʌnaagidi sai maiquia vʌʌsi imaasi ʌpʌdui aanʌcʌdʌ. Aanʌ maatʌ iñsquiaa ʌrsoimaasi ivuaadami aanʌ. Dʌmos aanʌ giñaajagʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi isduucai ipʌlidi Suusi Cristo ʌgai cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu cascʌdʌ.

13 Giñaaduñi cʌʌga maatʌ aanʌ ismaiquiaa cʌʌga ivueeyi aanʌ vʌʌsi camaitʌtʌgitoi aanʌ istumaasi ivuaadana mostʌtʌgitoi aanʌ istumaasi iduñia iñagai.

14 Dai poduucai vaamioma cʌʌgacʌrʌ oidacamu aanʌ dai muucucai aanʌ Diuusi giñvaidacamu tʌvaagiamu vaavoitudaitai aanʌ Suusi Cristo.

15 Vʌʌscatai aatʌmʌ ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ dai cʌʌga ʌʌgidi Suusi Cristo gʌaagai isapiatʌtʌgitodagi isaliʌsi gʌaagai isapiagʌrajagʌdagi iscʌʌgacʌrioma oidacagi. Dai isaapimʌ maipoduucai tʌtʌgitodagi Diuusi gʌnmaatʌtuldamu.

16 Gʌaagai tʌsapiavaavoitudadagi tʌstumaasi camaatʌ dai oidacagi tʌsducatai camaí.

17 Giñaaduñi giñʌpan duuquiavʌr oidaca. Dai gʌntʌgitovʌr nʌijada aa vaavoitudadami ismaacʌdʌ ʌpan duucai oidaga Timoteo dai Epafarodito dai aanʌ dai poduucai oidaca aapimʌ.

18 Camuiyoco gʌnaagidi aanʌ dʌmos ʌpamu gʌnaagida iñʌlidi asta suaacaitai sai oidaga mui oodami ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ dai maioojoidi mʌsaagiadagi isSuusi Cristo curusiaba muu.

19 Dai siʌʌscadʌ coiya ʌgai, ʌgai gia Diaavora ʌʌmadu iimimu. Ʌgai gia maivaavoitudai Diuusi tomali maitʌtʌgitoi. Ʌgai mosʌca cuaadagai tʌtʌgitoi dai googosi gʌnducami dai oojoidi isaagadagi vʌʌsi istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai baiyoma gʌaagai issiaa ʌʌradamudai ʌgai. Ʌgai maitʌtʌgitoi Diuusi mosʌcaasi istumaasi oidaga tami oidigi daama.

20 Dʌmos aatʌmʌ maitʌroidacami tanai ʌmo imidagai noonoigimu aatʌmʌ tʌvaagiamu. Dai tanai nʌnʌra aatʌmʌ isdiviagi gʌtʌaanʌdamiga Suusi Cristo tʌvaagiañdʌrʌ.

21 Ʌgai bʌʌquia agai gʌrtuucuga ismaacʌdʌ otoma ugiatʌi dai dadadaquituda agai ʌpan duucai ismaasi ʌgai tuucugadʌ. Poduucai iduñia agai ʌgai ʌgai vaa guvucadagaicʌdʌ ismaacʌdʌcʌdʌ tʌaanʌi ʌgai vʌʌsiaʌcatai istumaasi oidaga.

4

———

1 Cascʌdʌ giñaaduñi apiavʌr vaavoitudada dai apiaʌʌgiada aapimʌ Suusi Cristo. Aanʌ gia sʌʌlicʌdʌ gʌnnʌida iñʌlidi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ cascʌdʌ. Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ aapimʌcʌdʌ vai tomasioorʌ sioorʌ nʌijadagi isducatai oidaga aapimʌ cʌʌga matiagi ismaisiu mosʌʌgicʌdʌ gaaagidi aanʌ Diuusi ñiooquidʌ aapimʌ gʌnsaagida.

2 Daanʌi aanʌ Evodia ʌʌmadu Síntique sai baiduuna ñiooqui ʌgai ʌrvaavoitudadami cascʌdʌ.

3 Dai aapi giñaduñi ismaacʌdʌ giñsoicʌiña giñaa duiñdagʌrʌ gʌdaanʌi aanʌ issoicʌda aapi goooqui goovai giñsoiñacai gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami ʌʌmadu Quimiñtu dai aa ismaacʌdʌ giñsoicʌiña. Diuusi caooja vʌʌscatai goovai tʌʌtʌaradʌ gʌliivrugʌrʌ ismaacʌdʌrʌ oojai ʌgai vʌʌscatai tʌʌtʌaradʌ ismaacʌdʌ vʌʌscʌrʌ oidaca agai ʌgai ʌʌmadu.

4 Vʌʌscʌrʌ avʌr baigʌnʌliada aapimʌ vaavoitudaitai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Ʌpamu gʌnaagidi baigavʌr ʌnʌliada.

5 Cʌʌgavʌr tuutiaca vʌʌsi oodami vui. Ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo caotoma divia agai.

6 Maitavʌr vuamʌ ʌnʌliada tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Baiyoma gʌaagai mʌsvʌʌscʌrʌ
apiamamadadagi dai taanʌdagi Diuusi vʌʌsi mʌstumaasi tʌgito. Baigavʌrʌnʌliada Diuu-
sicʌdʌ.
7 Ispoduucai ivuaada aapimʌ Diuusi gʌniibʌstudacan tadacamu dai poduucai siooma
cʌʌga istutuidi aapimʌ ismaivuamʌ ʌnʌliadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Aatʌmʌ
gʌrtʌtʌgitoidacʌdʌ ʌʌgi maitistutuidi isgʌriibʌstudacan tadacagi. Suusi Cristo ivueeyi
gomaasi tomasi maimaatʌ aatʌmʌ isducatai.

———

8 Tʌtʌgitodavurai ʌgiʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoi, dai ʌgiʌrʌ ismaacʌdʌ ʌrcʌʌgaducami, dai
cʌʌgaducʌdʌ voiyʌrʌ ismaacʌdʌ Diuusi gʌnmamaacai.
9 Ivuaadavurai aapimʌ vʌʌsi istumaasi gʌnmaatʌtuli aanʌ dai istumaasi gʌntʌjai aanʌ dai
istumaasi aagaiña aanʌ dai istumaasi ivuaadana aanʌ poduuquiavʌr ivuaada aapimʌ vai
Diuusi gʌniibʌstudacan tadacana.

———

10 Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ ʌpamu giñsoiñacai aapimʌ. Aanʌ maipotʌiya iñʌlidi
mʌsai maitiñtʌtʌgitoitadai dʌmos maitiipucatadai isducatai giñsoiña aapimʌ.
11 Poduucai gʌnaagidi aanʌ maisiu gʌntaanʌdami iñʌliditai ʌpua. Aanʌ maatʌ is-
baigiñʌliadagi istumaasicʌdʌ viaacagi.
12 Aanʌ ʌʌmo iimidagai maiviaacana istumaasi dai ʌʌmo iimidagai cʌʌga viaacana aanʌ.
Aanʌ istutuidi istomasduucai oidacagi, istasconʌcatai isbiuugimucatai ʌʌpʌ.
13 Aanʌ tomasduucai istutuidi isbaigiñʌliadagi, Suusi Cristo giñsoicʌi cascʌdʌ.
14 Dai aapimʌ aliʌ cʌʌga idui giñootosdacai soiñi aidʌsi soimaa taatacatadai aanʌ.
15 Dai cʌʌga maatʌ aapimʌ aidʌsi ii aanʌ Masedoniamu dai giñaagacai gaaagidi
aanʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Dai gooquiʌrʌ ʌʌmapʌcʌrʌ gʌnʌmpaidiña
ʌvaavoitudadami. Dai aidʌsi ii aanʌ Masedoniañdʌrʌ mosʌcaasi aapimʌ Filipoosiʌrʌ
oidacami giñootosdiña istucʌdʌ giñsoicʌda aanʌ.
16 Aidʌsi quiaa daacatadai aanʌ Tesalonicʌrʌ aapimʌ ʌʌmo iimidagai giñootosdiña soiñi.
17 Aanʌ maitʌntaanʌdami iñʌlidi vaamioma mosaipʌlidi aanʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌijadagi.
18 Aapimʌ casi giñootosi mui naana maasi Epafaroditocʌdʌ dai sivi camaitʌgito aanʌ
vaamioma. Aliʌ baigiñʌlidi aanʌ goovaicʌdʌ ismaacʌdʌ giñootosi dai Diuusi baigʌʌlidi ʌʌpʌ.
19 Dai gʌrDiuusiga gʌnmaaquimu vʌʌsi istumaasi tʌgito aapimʌ. Ʌgai naana maasi viaa
tʌvaagiʌrʌ aapimʌ vaavoitudai Suusi Cristo cascʌdʌ.
20 Gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi Diuusi gʌrooga vʌʌscʌrʌ.

———

21 Diuuscʌdʌ viaatuldi aanʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo. Gʌraaduñi
ismaacʌdʌ tanai daraaja aanʌ giñʌʌmadu Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi ʌʌpʌ.
22 Dai vʌʌsi gogaa vaavoitudadami Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi ʌʌpʌ, siooma cʌʌga ʌgai
ismaacʌdʌ ʌgʌʌ raí quiidiʌrʌ oidaga Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi.
23 Vai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña dai gʌnʌʌmadu daacana.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora ʌvaavoitudadami Coloosasiʌrʌ oidacami

1-2 Aanʌ ʌrPaavora. Dai aanʌ ʌʌmadu Timoteo gʌmviaatuldi aapimʌ gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo. Dai aanʌ gʌnoojidi aapimʌ Coloosasiʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaida. Aanʌ ʌrootosadʌ Suusi Cristo, Diuusi ipʌlidi cascʌdʌ. Aatʌmʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌrooga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadana dai gʌniibʌstudacan tadacana. Diuusi ʌroogadʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga.

———

3 Vʌʌscʌrʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ daanʌitai sai gʌnsoicʌiña aapimʌ mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana.
4 Baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ maatʌcatai isaapimʌ cʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo dai issʌʌlicʌdʌ oigʌdai aapimʌ aa vaavoitudadami,
5 nʌnʌracatai aapimʌ istuigaco iimi agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco. Aidʌsi tucamidʌrʌ maí aapimʌ isʌrvaavoi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami, aapimʌ vaavoitu isʌmo imidagai iimi agai Diuusi ʌʌmadu.
6 Dai idi vaa ñiooqui cʌʌgaducʌdʌ ismaacʌdʌ maí aapimʌ gaaagidi Suusi Cristo ojootosadʌ vʌʌsi oidigʌrʌ dai muidutai vaavoitu dai aa quiaa vaavoitudaimi dai ʌma duucai gʌntʌtʌgitoimi vai camaisoimaasi ivueeyi poduucai isduucai ʌpʌdui aapimʌcʌdʌ. Aapimʌ maí isDiuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai oodami.
7 Vʌʌsi gomaasi gʌnmamaatʌtuli gʌraduñi Epaafarasi. Ʌgai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ ʌpan duucai aatʌmʌ dai aliʌ oigʌdai aatʌmʌ ʌgai. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌnsoicʌiña mʌsai vaamioma cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ.
8 Ʌgai vaa Epaafarasi gʌraagidi mʌsai aapimʌ aliʌsi gʌnoigʌdai aipacoga gʌnʌʌmadu daacatai Diuusi Ibʌadʌ.
9 Cascʌdʌ aidʌ abiaadʌrʌ simaí aatʌmʌ gomaasi apiadaanʌiña Diuusi sai ʌgai gʌnsoicʌiña mʌsai cʌʌga maatʌna istumaasi ʌgai ipʌlidi isivuaada aapimʌ dai mʌsai cʌʌga maatʌ caʌcana vʌʌsi ñiooquidʌ dai mʌsai cʌʌga maatʌna isducatai gʌaagai isoidacagi.
10 Mai poduucai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi poduucai isduucai gʌaagai isivuaadagi vʌʌsi vaavoitudadami. Poduucai iduñia agai aapimʌ naana maasi cʌcʌʌgaducami dai vaamioma cʌʌga maatʌmu Diuusi.
11 Dai daanʌi aatʌmʌ Diuusi, ʌgai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai, sai ʌgai gʌnmaacana guvucadagadʌ vai poduucai siʌʌscadʌ oodami soimaasi gʌntaatamituldadagi istutiada aapimʌ issoimaasi taatamadagi dai apiacʌʌgacʌrʌ oidacagi.
12 Diuusi gʌroigʌli gʌrsoimaascamiga cascʌdʌ viaa aatʌmʌ sʌʌlicami ʌʌmadu vʌʌsi aa vaavoitudadami isiimiagi tʌvaagiamu dai isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌijadagi. Cascʌdʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusi gʌroogacʌdʌ.
13 Ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu saidʌ ʌDiaavora camaitʌaanʌiña gʌriibʌdaga vai poduucai camaiʌʌgidi aatʌmʌ ʌDiaavora baiyoma ʌʌgidi aatʌmʌ Suusi Cristo. Ʌgai ʌrDiuusi maradʌ dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ oigʌdai ʌgai.
14 Suusi Cristo ʌgai daidʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu muucucai curusiaba vai Diuusi oigʌldi gʌrsoimaascamiga.

———

15 Tomali ʌmaadutai mainʌidi Diuusi. Dʌmos Diuusi ootoi gʌmara tʌvaagiaiñdʌrʌ tami oidigi daama vai poduucai oodami maatʌna istuiga Diuusi. Ʌgai ʌrSuusi Cristo dai ʌpan tuiga Diuusi gʌooga. Suusi Cristo ʌgai dai vaamioma viaa guvucadagai sitomasioorʌ.
16 Suusi Cristo idui vʌʌsiaʌcatai tʌvaagiʌrʌ dai oidi daama siʌʌsi istumaasi maasi, ʌcaasi istumaasi maimaasi poduucai isduucai Diuusi ipʌli. Dai Diuusi maradʌ idui vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai ʌgai siaa duutudaiña.
17 Diuusi maradʌ tomastuigaco oidaga Diuusi ʌʌmadu. Dai ʌgai cʌʌga nuucada vʌʌsiaʌcatai sai maiugitʌna tomali oidigi, tomali tasai, tomali sisiaavugai, tomali ʌmo istumaasi.
18 Dai Cristo ʌrtʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi vaavoitudadami. Ʌgai maa ibʌdagai utudui ʌvaavoitudadami. Dai ʌgai ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌpamu duduaaca agai coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai ʌgai vaamioma tʌaanʌda agai istomasioorʌ.
19 Ʌgai poduucai ivueeyi. Ʌgai ʌrDiuusi cascʌdʌ. Diuusi ipʌli isʌCristo ʌpan tuigacagi ʌgai.
20 Diuusi ootoi gʌmara tami oidi daama tʌvaagiaiñdʌrʌ sai ʌgai muucuna curusiaba sai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami dai Diuusi oigʌldi soimaascamigadʌ. Dai muucucai Suusi Cristo poduucai vʌʌscatai oidigi daama oidacami istutuidi iscamaivui vʌʌtʌcagi

Diuusi. Dai vʌʌsiaʌcatai oidigi daama dai tʌvaagiʌrʌ Diuusi utulda agai sai ʌpa maascana aidʌsi tucamidʌrʌ idui ʌgai.
21 DʌmOs aapimʌ ʌʌquioma maitʌrmamaaradʌcatadai Diuusi baiyoma vuidʌrʌ vʌʌtʌcatadai aapimʌ Diuusi soimaasi ivuaadatai.
22 DʌmOs sivi camaivuidʌrʌ vʌʌtʌ aapimʌ Diuusi muucucai Suusi Cristo curusiaba dai poduucai Suusi Cristo gʌnvaidacaimu Diuusi vuitapi caoigʌldacai gʌnsoimaascamiga dai camaisoimaasi duucamicamu dai ʌcovai vuvaidadʌcamu mʌsaidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ.
23 Suusi Cristo iduñia agai gomaasi isaapimʌ apiavaavoitudadagi ʌgai dai cʌʌga vaavoitudadagi ismaitiipu ʌmai vʌʌsi oidigʌrʌ ismaacʌdʌ viaa guvucadagai iscʌʌgacʌrʌ vuviaadagi oodami dai apiavaavoitudadagi vʌʌsi Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai vaa ñiooqui cʌʌgaducʌdʌ ʌgai ismaacʌdʌ gaaagidi ʌvaavoitudadami vʌʌsi oidigi daama dai ismaacʌdʌ camaí aapimʌ dai ismaacʌdʌ aanʌ Paavora gaaagidi tomasiaacoga.

———

24 Baigiñʌlidi aanʌ soimaasi taatamaitai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Suusi Cristo soimaa taata vaavoitudadami vʌʌtarʌ. Dai poduucai isduucai ʌgai soimaasi taata aanʌ ʌʌpʌ soimaasi taatamai soicʌitai vaavoitudadami.
25 Diuusi giñmaa ʌmo sʌʌlicami ansai aanʌ gʌnsoicʌiña aapimʌ ʌʌmadu aa vaavoitudadami mʌsai vaamioma cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ
26 ismaacʌdʌ ʌʌquioma maitʌmaatʌcatadai. DʌmOs sivi Diuusi gʌrmaatʌtuli vʌʌsi gomaasi. Aatʌmʌ ʌrʌcovai vuvaidadʌ ʌgai.
27 Diuusi ipʌli isvʌʌsi vaavoitudadami maatʌcana isSuusi Cristo gʌrʌʌmadu daja aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai ʌgai, dai cascʌdʌ cʌʌ maatʌ isiimia ragai Diuusi ʌʌmadu. Goñiooqui sʌʌlicʌdʌ cʌʌgadu daidʌ ʌrʌgai vʌʌtarʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu. Ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami goñiooqui dʌmOs sivi casi gʌmaatʌ.
28 Tomasiaaco siaaco ajioopada aatʌmʌ aagidiña aatʌmʌ vʌʌsi oodami sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami. Aagidiña aatʌmʌ oodami sai gʌaagai isgajiaadʌrʌ viaagi vʌʌsi soimaascami dai cʌʌga mamaatʌtuldi aatʌmʌ vʌʌscatai sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ vuvaidi tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi. AatʌmʌIpʌlidi issoicʌdagi oodami sai vaamioma cʌʌga vaavoitudana dai sai vaamioma maatʌna Diuusi ñiooquidʌ dai sai vaamioma cʌʌga ivuaadana istumaasi Diuusi ipʌlidi vaavoitudaitai Suusi Cristo.
29 Gomaasi ʌrgiñaa duiñdaga naidʌ povueeyi aanʌ vʌʌsi giñguvucadagacʌdʌ ismaacʌdʌ giñmaacai Suusi Cristo.

2

1 Aanʌipʌlidimʌsaimaatʌna aapimʌ sai aanʌ duudatai gʌntʌtʌgitoi aapimʌ ʌʌmadu vʌʌsi ʌvaavoitudadami Laodiseeʌrʌ oidacami ʌʌmadu vʌʌsi ʌgaa ismaacʌdʌ maiquiaa giñmaatʌ. Dai sʌʌlicʌdʌ daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai gʌnsoicʌiña aapimʌ ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ caaagai aanʌ mʌsai apiavaavoitudaiña ñiooquidʌ.
2 Dai aanʌ ipʌlidi mʌsai aapimʌ baigʌnʌʌliatudaiña aipaco gʌnoigʌadaitai, dai mʌsai cʌʌga maatʌ nʌidiña Diuusi ñiooquidʌ dai mʌsai cʌʌga maatʌna vʌʌsi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ aagaitai Suusi Cristo. VʌʌsI gomaasi ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami.
3 Suusi Cristo ʌgai dai vaamioma cʌʌga tʌtʌgitoi sitomasioorʌ dai ʌgai gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga maatʌna naana maasi istumaasi istumaasi maatʌ Diuusi dai poduucai aliʌ sastuduacamu aatʌmʌ.
4 Gomaasi gʌnaagidi aanʌ vai tomali ʌmaadutai maitʌnvupuiirumadaiña cʌʌ baimaasi ñiooqui gʌnaagidi mʌsai ʌʌgidi caʌcana.
5 Tomasi maigʌnʌʌmadu daja aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌntʌtʌgitoi aanʌ aapimʌ dai baigiñʌlidi aanʌ maatʌcatai isaapimʌ vʌʌscatai viaa ʌmo tʌgitoidagai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudaitai Suusi Cristo.
6 Poduucai isduucai cavaavoitu aapimʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidacai ʌgai poduucai gʌaagai isapiavaavoitudadagi aapimʌ sai ʌgai apiagʌnnuucada.
7 Dai gʌaagai isdaanʌdagi aapimʌ Suusi Cristo sai gʌnsoicʌiña mʌsai cʌʌga oidacana poduucai isduucai ʌgai ipʌlidi poduucai isduucai gʌnmamaatʌtuli aanʌ dai vʌʌscʌrʌ baigavʌr ʌnʌliada DiuusicʌdʌvʌʌsI istumaasicʌdʌ istumaasi ʌgai idui aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.

———

8 Maitavʌr dagitu aapimʌ isaa oodami gʌnvupuiirumadadagi vai poduucai maigajiaadʌrʌ vipiaa aapimʌ mamaatʌtuldiaragadʌ Suusi Cristo, gʌnmamaatʌtulditai ʌgai ʌmai mamaatʌtuldaragai ismaacʌdʌ maitʌrvaavoi. Istumaasi gʌnmamaatʌtuli ʌgai

ʌroodami mamaatʌtuldaragadʌ dai oodami viituldaradʌ, gomaasi maitʌrSuusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ.
9 Suusi Cristo ʌrDiuusi daidʌ ʌroodami ʌʌpʌ ʌgai tami oidigi daama oidacatadai.
10 Dai Suusi Cristo gʌnʌʌmadu daja dai poduucai Diuusi gʌnʌʌmadu daja ʌʌpʌ. Poduucai aapimʌ viaa vʌʌsi istumaasi tʌgitu dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Suusi Cristo ʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai. Ʌgai vaamioma tʌaanʌi isDiuusi tʌtʌaañicarudʌ dai vaamioma tʌaanʌi siʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ.
11 Aidʌsi vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo dai gʌnmaacacai ʌgai guvucadagai mʌsai camaisoimaasi ivuaadana gʌmaí isaapimʌ ʌrSuusi Cristo mamaatʌrdamigadʌ maisiu iquitʌcʌitai gʌntuucuga poduucai isduucai gʌmviituli ʌjudidíu.
12 Aidʌsi gʌnvapacoñi aapimʌ vaavoitudacai Suusi Cristo ʌpʌga vaapa aapimʌ suudarʌ. Gomaasi ʌrʌpan ducami isyaasapicamudai aapimʌ Suusi Cristo ʌʌmadu. Dai gooquiʌrʌ vuvaja suudagiaiñdʌrʌ. Gomaasi ʌrʌpan ducami isʌpan duduaaca vaavoitudaitai isDiuusi viaa guvucadagai dai ʌgai ʌgai dai duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ gʌguvucadagacʌdʌ.
13 Ʌʌquioma maiviaacatadai aapimʌ ibʌdagai utudui soimaasi ivuaadatai dai vui vʌʌtʌcana Diuusi dʌmos sivi Diuusi gʌnmaa ibʌdagai utudui dai oigʌli ʌgai gʌnsoimaascamiga vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo.
14 Dai tomasi aapimʌ gʌpiʌr vʌʌtʌcatadai maiʌʌgiditai Diuusi sʌʌlicamigadʌ vʌʌscʌrʌ Diuusi oigʌli gʌnsoimaascamiga, Suusi Cristo muu curusiaba cascʌdʌ.
15 Aidʌsi Cristo muu curusiaba vaamioma istui isʌDiaavora ʌʌmadu ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ dai poduucai vʌʌsi oodami istutuidi ismaatiagi isvaamioma viaa guvucadagai Suusi Cristo siʌDiaavora.

———

16 Isʌmaadutai gʌnaagiadagi sai maitʌaagai mʌscuaadagi ʌʌmo cuaadagai dai sai maitʌaagai isgayʌʌdagi ʌʌmo istumaasi dai sai aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi ʌmo tasai siaa duudagaicatai ʌgai siʌpʌ ʌmo ibʌstaraga tasʌrʌ siʌpʌ tomastuma tasai maitavʌr ʌʌgiada aapimʌ ʌgai.
17 Vʌʌsi gomaasi ʌroodami ʌʌquidadʌ sʌʌlicamigadʌcatadai dai camaiñamʌga aidʌsi abiaadʌrʌ divia Suusi Cristo. Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ ʌgai dai namʌga sivi.
18 Maitavʌr vaavoitudada aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ gʌnaagiadagi sai maicʌʌgacʌrʌ vuvaquia agai aapimʌ ismaisiaa duutuadagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tomasi ʌgai gʌnaagiadagi sai nʌidi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ mainʌidi aa oodami. Ʌgai gaaagidi sai sioorʌ maisiaa duutuadagi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai aliʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ pocaitiadagi gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi tomasi maiviaa istuisidʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliadagi dai ʌgai ivuaada ʌlidi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi.
19 Ʌgai maicʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo. Suusi Cristo ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga daidʌ ʌgai soicʌi vʌʌsi ʌvaavoitudadami sai vaamioma cʌʌga maatʌna istumaasi ipʌlidi Diuusi isivuaadagi dai sai ʌmo tʌgitoidagai viaacana vʌʌscatai poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.
20 Aidʌsi abiaadʌrʌ vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ cagajiaadʌrʌ viaa aapimʌ oodami mamaatʌtuldaragadʌ ismaacʌdʌ gaaagidi sai sioorʌ ʌʌgiadagi oodami sʌʌlicamigadʌ dai oodami viituldaragadʌ sai ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ vuvaquia agai. Cascʌdʌ maitʌaagai isapiaʌʌgiadagi ʌoodami viituldaragadʌ ismaacʌdʌ maitʌrsoiñi.
21 Ʌoodami pocaiti sai maitʌaagai iscuaadagi ʌʌmo cuaadagai sai tomali maitʌaagai isdʌʌcadagi, tomali istaatamadagi.
22 Vʌʌsi gomaasi ʌroodami mamaatʌtuldaragadʌ maisiu Diuusi. Ʌcuaadagai otoma uugiatʌi.
23 Ʌoodami ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi gomaasi poʌlidi isʌrsastudugami. Ʌgai pocaiti sai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi vaamioma cʌʌga siaa duutuadagi oodami Diuusi. Dai sai maicuaadatai ʌʌmo cuaadagai ʌrsoiñi oodami vʌʌtarʌ sai vaamioma cʌʌga oidacana dai sai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña dʌmos maitʌrvaavoi. Gomaasi maitʌrsoiñi oodami vʌʌtarʌ isgajiaadʌrʌ viaagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi.

3

1 Aidʌsi abiaadʌrʌ vaavoitu aapimʌ Suusi Cristo, Diuusi gʌnmaa ibʌdagai utudui ducami iscaduduaacamudai aapimʌ poduucai isduucai Suusi Cristo duaaca, cascʌdʌ gʌaagai isvʌʌscʌrʌ tʌtʌgitodagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ aagaitai ʌtʌvaagi siaaco daja Suusi Cristo Diuusi ʌʌmadu dai tʌaanʌi.
2 Tʌtʌgitodavurai istumaasi ʌrcʌʌgaducami maisiu istumaasi ʌrsoimaascami.
3 Dʌmos sivi gajiaadʌrʌ viaa aapimʌ soimaascami dai Diuusi gʌnnuucada vaavoitudacai aapimʌ Suusi Cristo.

4 Dai ʌgai gʌrʌʌmadu daja cascʌdʌ tomastuigaco oidacamu aatʌmʌ. Dai siʌʌscadʌ Suusi
Cristo ʌpamu diviagi dai tʌaanʌdagi aatʌmʌ ʌʌpʌ tʌaanʌda agai ʌgai ʌʌmadu.

———

5 Cascʌdʌ gajiaadʌrʌ avʌr vipiaada aapimʌ vʌʌsi istumaasi soimaascami. Maitavʌr
googosi gʌnducamica, dai maitavʌr coimudadʌ tuutiaca, dai maitavʌr ipʌliada gavustu-
idaga. Sioorʌ ipʌliadagi gavustuidaga ʌgai gia maisʌʌlicʌdʌ siaa duutudai Diuusi baiyoma
siaa duutudai tumiñsi dai naana maasi istumaasi.
6 Cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ baamucui Diuusi ʌgai vui ismaacadʌ maiʌʌgidi dai soimaasi taatatul-
dia agai ʌgai.
7 Dai ʌʌquioma aapimʌ povuaadana,
8 dʌmos sivi gajiaadʌrʌ avʌr vipiaada vʌʌsi gomaasi. Maitavʌr baacocoda, maitavʌr
soimaasi taatamituldiada ʌliada aa, dai maitavʌr vui ñioocada aa, dai maitavʌr sigal naasi
ñioocada aa vui.
9 Dai maitavʌr gʌnyaatagiada aipacoga. Aapimʌ cagajiaadʌrʌ viaa vʌʌsi gosoimaascami
ismaacʌdʌ ʌʌquioma ivuaadana cascʌdʌ.
10 Sivi caviaa aapimʌ ibʌdagai utudui. Diuusi ʌgai daidʌ idui oodami dai sivi Diuusi
gʌnsoicʌi mʌsai vaamioma ʌpan tuutiacana aapimʌ ʌgai. Diuusi ipʌlidi isaapimʌ cʌʌga
maatʌ ʌgai cascʌdʌ.
11 Ʌvaavoitudadami ʌmadugan duucai gʌnnʌidi vʌʌscatai tomasi ʌrjudidíu ismaitʌrjudidíu
ʌʌpʌ, tomasi iquitʌquicagai tuucugadʌ ischo ʌʌpʌ, tomasi ʌrtami oidacami siʌrsibʌacoga
oidacami ʌʌpʌ, tomasi ʌrpipiooñi siʌrtʌtʌaanʌdami ʌʌpʌ. Casiavʌr maitʌtʌgitoda gomaasi,
baiyomavʌr tʌtʌgitoda isSuusi Cristo ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga dai ʌgai vʌʌsi vaavoitudadami
ʌʌmadu daja.
12 Diuusi gʌroigʌdai daidʌ ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsaidʌ ʌrmaamaradʌcana. Soigavʌr
gʌnʌliada aacʌdʌ, dai cʌʌ tuutiaca, dai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada, dai soicʌdavurai aa
oodami, dai maioomaliaca.
13 Dai maitavʌr vui ñioocada aapimʌ aa ismaacʌdʌ soimaasi gʌntaatamituldadagi baiy-
omavʌr oigʌldada ʌgai poduucai isduucai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga gʌroigʌldi.
14 Dai vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌnoigʌada aipacoga poduucai viaacamu aapimʌ ʌmo tʌgitoidagai.
15 Diuusi ʌcovai vuvaitu vʌʌsi vaavoitudadami dai ʌgai ipʌlidi isvʌʌscatai
viaacagi ʌmo tʌgitoidagai. Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai poduucai
camaitʌncocoadamu. Dai baigavʌr ʌnʌliada Diuusicʌdʌ.
16 Aliʌsi gʌaagai istʌtʌgitoda Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ. Poduucai vaamioma
sastuduacamu aapimʌ gʌnmamaatʌtulditai aipacoga dai gʌnmaacaitai ñiooqui aipacoga.
GanʌʌdavuraiaapimʌDiuusi nʌidadʌ dai baigʌnʌʌliada Diuusicʌdʌ.
17 Vʌʌsimʌstumaasi ivuaadagi siʌpʌ aagadagi vʌʌscʌrʌ avʌr ivuaada istumaasi oojoidi
Suusi Cristo. Dai baigavʌr ʌnʌliada DiuusicʌdʌSuusi Cristo gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ.

———

18 Aapimʌ ooqui ʌʌgiadavurai gʌncuucuna, Diuusi ipʌlidi ispovuaadagi vʌʌsi ooqui
vaavoitudadami cascʌdʌ.
19 Aapimʌ cʌcʌʌli oigʌadavurai gʌnooñiga dai maioomaliaca ʌgai vui.
20 Aapimʌ aali ʌʌgiadavurai gʌndʌʌdʌ vʌʌscʌrʌ poduucai aliʌ baigʌʌlidiña Diuusi.
21 Aapimʌ ismaacʌdʌ maamara maitavʌr oomaliaca ʌgai vui vai ʌgai cʌʌga gʌnʌʌgidiña.
22 Aapimʌ pipiooñi ʌʌgiadavurai gʌnaamu maisiu mosʌcaasi siuu duucu gʌnnʌijadagi
gʌnaamu ipʌliditai ispotʌiya ʌgai mʌsai aliʌ sastuduga baiyomavʌr vʌʌscʌrʌ cʌʌga aata
vuaada siaa duutudaitai Suusi Cristo.
23 Tomastuma aa duiñdagai ismaacʌdʌ ivuaadagi aapimʌ sʌʌlicʌdʌ avʌr cʌʌga ivuaada
ducami issoicʌdamudai aapimʌ Suusi Cristo dai maisiu oodami,
24 maatʌcatai sai iimia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco,
aapimʌ ivueeyi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo aa duiñdadʌ cascʌdʌ.
25 DʌmosSioorʌ soimaasi ivuaadagi, Diuusi soimaasi taatamituldia agai ʌgai. Diuusi ʌgai
dai vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami vʌʌsi oodamicʌdʌ.

4

1 Aapimʌ gaaamu aliʌsi gʌaagai mʌscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi gʌnpipiooñiga daidʌ tʌaanʌdagi
mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami. Tʌtʌgitodavuraiisgʌntʌaanʌdamiga tʌvaagiʌrʌ daja.
2 Duudatai avʌr daanʌda Diuusi baigʌnʌliaracʌdʌ sai gʌnsoicʌiña mai cʌʌgacʌrʌ oidaca
aapimʌ, cʌʌga vaavoitudaitai Diuusi. Dai baigavʌr gʌnʌliada aapimʌ Diuusicʌdʌ.
3 Dai daanʌdavurai aapimʌ Diuusi ʌʌpʌ sai ʌgai giñsoicʌiña nai gaaagiada isSuusi Cristo
ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami gomaasi ʌʌquioma maimaatʌcatadai oodami. Sivi maisapi aanʌ
gaaagiditai gomaasi.

4 Dai daanʌdavurai aapimʌ Diuusi sai ʌgai giñsoicʌiña nai cʌʌga gamamaatʌtuldadagi
aanʌ Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai gʌaagai isivuaadagi.
5 Cʌʌgavʌr tuutiaca aapimʌ ʌgai vui ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo apiavʌr
gaagada isducatai aagidagi aapimʌ ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.
6 Dai cʌʌgavʌr ñiooquiada ʌgai vʌʌscʌrʌ dai aagiada istumaasi ʌrsoiñi dai cʌʌgavʌr aa
nonoragiada tomastumaasi istumaasi gʌnaagiada ʌgai.

———

7-8 Tiiquico ʌrgʌraduñi vaavoitudadami dai aanʌ aliʌ oigʌdai goovai. Goovai cʌʌga
gʌrsoicʌi Suusi Cristo aa duiñdadʌrʌ. Cascʌdʌ gʌnootosda iñagai aanʌ dai goovai
gʌnaagidamu isducatai daraaja aatʌmʌ aanʌ ʌʌmadu aa vaavoitudadami ismaacʌdʌ
giñʌma daraaja. Dai poduucai baigʌnʌliadamu aapimʌ.
9 Onesimo oida agai goTiiquico. Onesimo ʌrgʌraduñi ʌʌpʌ dai aliʌ oigʌdai aatʌmʌ.
Goovai ʌʌmadu aapimʌ ʌrʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai cʌʌga gʌrsoicʌi Suusi Cristo aa
duiñdadʌrʌ. Goovai vʌgoocatai gʌnaagidamu istuma ʌpʌvueeyi aatʌmʌ gʌrsaagida.
10 Aristarco giñʌʌmadu maisapi dai goovai Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi. Dai Marcusi,
Bernabé suculidʌ, Diuusicʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ. Dai ismʌʌca aiyagi Marcusi cʌʌgavʌr
miaadʌgida.
11 Dai Suusi Justo Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ. Ʌvaavoitudadami judidíu saagidiaiñdʌrʌ
mosʌcaasi Aristarcu ʌʌmadu Marcusi ʌʌmadu Justo giñsoicʌi Diuusi aa duiñdadʌrʌ. Goovai
sʌʌlicʌdʌ baigiñʌʌliatudai.
12 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ Epaafarasi. Goovai ʌrColoosasiʌrʌ oidacami daidʌ
goovai ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ. Epaafarasi duudatai daanʌi Diuusi sai gʌnsoicʌiña
mai vaamioma cʌʌga vaavoituda Diuusi ñiooquidʌ dai mʌsai vaamioma cʌʌga ivuaadana
vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
13 Dai aanʌ gʌnaagidi sai ʌgai sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi isaapimʌ ʌʌmadu ʌvaavoitudadami
Laodiseeʌrʌ dai Yerapoliisiʌrʌ oidacami cʌʌga ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
14 Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi ʌʌpʌ Ruucasi ismaacʌdʌ ʌrdoaadigami. Dai Diuuscʌdʌ
gʌmviaatuldi Deemasi ʌʌpʌ.
15 Diuuscʌdʌ avʌr viaatulda gʌraaduñi vaavoitudadami Laodiseeʌrʌ oidacami. Diu-
uscʌdʌ avʌr viaatulda Niinafas ʌʌpʌ ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi quiidʌrʌ dai
siaa duutudai Diuusi.
16 Siʌʌscadʌ canʌidagi aapimʌ idi oojai vʌrai ootosda ʌvaavoitudadami Laodiseeʌrʌ
oidacami vai ʌgai nʌidana ʌʌpʌ. Dai ʌgai ʌʌpʌ gʌnootosdamu ʌoojai ismaacʌdʌ ooji aanʌ
vʌrai nʌida aapimʌ ʌʌpʌ.
17 Dai aagidavurai aapimʌ Arquipo ansai aanʌ ootosdi ñiooqui sai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga
ivuaadagi ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ maa Diuusi vaavoitudaitai ʌgai Suusi Cristo.
18 Sivi aanʌ, Paavora ʌʌgi giñnoovicʌdʌ gʌnoojidi cacuugatʌrʌ dai Diuuscʌdʌ
gʌmviaatuldi. Dai tʌtʌgitodavurai ismaisapi aanʌ. Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ sai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña aapimʌ.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Tesaloniicʌrʌ oidacami

1 Gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Tesaloniicʌrʌ siaa duutudaragai
vʌʌtarʌ Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga, gʌmviaatuldi aanʌ ʌʌmadu
Silvaano dai Timoteo. Aanʌ anʌrPaavora. Aatʌmʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

2 Aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ aliʌ baigʌrʌlidiña Diuusicʌdʌ gʌntʌtʌgitoitai aapimʌ. Dai siʌʌscadʌ
gamamadada aatʌmʌ daanʌi aatʌmʌ Diuusi sai gʌnsoicʌliña.
3 Dai vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoiña aatʌmʌ isducatai ivueeyi aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ vaavoi-
tudaitai Suusi Cristo, dai isducatai aipaco gʌnsoicʌi aapimʌ gʌnoigʌdaitai, dai isducatai
apianʌnʌra aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo ʌpamu.
4 Giñaaduñi Diuusi aliʌsi gʌnoigʌdai aapimʌ dai maatʌ aatʌmʌ isʌgai ʌʌcovai gʌnvuvaitu.
5 Aidʌsi gʌnaagidi aatʌmʌ isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuuviadami, aatʌmʌ maisiu tomas-
duucai gʌnaagidi, aatʌmʌ Diuusi guvucadadʌcʌdʌ gʌnaagidi. Gʌrʌʌmadu daacatai Diuusi
Ibʌadʌ dai cʌʌga maatʌ aatʌmʌ sai vʌʌsi ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ ʌrvaavoi. Aapimʌ
cʌʌga maatʌ isducatai daraajatadai aatʌmʌ gʌnsaagida aidʌtʌsi gʌndadiji mʌsai poduucai
oidacana aapimʌ ʌʌpʌ.
6 Daidʌ ʌrvaavoi mʌspoduucai idui aapimʌ dai ʌpan duucai oidacana aapimʌ
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌʌpʌ. Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoicʌliña mai aapimʌ
baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana Diuusi ñiooquidʌ tomasi aa soimaasi gʌntaatamituldiña.
7 Aidʌsi maí ʌvaavoitudadami Masedooniʌrʌ dai Acaiyʌrʌ mʌsducatai oidacatadai
aapimʌ poduucai maí ʌgai isducatai gʌaagai isoidacagi.
8 Dai poduucai aapimʌcʌdʌ maí Masedooniʌrʌ oidacami dai Acaiyʌrʌ oidacami
ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo ñiooquidʌ, Dai maisiu mosʌca ami vʌʌsi aipaco gʌaagai
gʌnvaavoidaraga. Cascʌdʌ aatʌmʌ camaiviaa isgaaagiadagi siaaco casi gʌmaatʌ gomaasi.
9 Baiyoma ʌgai vaa ismaacʌdʌ maí gomaasi aagaiña aidʌtʌsi gʌndadiji mʌsai aliʌ cʌʌga
gʌrmiaadʌgi, dai mʌsducatai dagito ʌmoomono dai vaavoitu ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrDiuusi
dai duaaca daidʌ ivuaada agai istumaasi Diuusi ipʌlidi.
10 Dai isducatai nʌnʌra aapimʌ isdiviagi Suusi Diuusi maradʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ. Ʌgai
vaa Suusi ismaacʌdʌ duaacali Diuusi coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. Dai ʌgai ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuvaida agai soimaasi ivuaadami gʌgʌvituldaragadʌaiñdʌrʌ.

2

———

1 Aapimʌ giñaaduñi ʌʌgi maatʌ isaatʌmʌ maimosʌʌgicʌdʌ gʌndadiji.
2 Tomasi ʌʌquioma Filipoosiʌrʌ aa soimaasi ñiooqui gʌraagidi dai soimaasi gʌrtaatatuli
poduucai mʌsduucai camaatʌ aapimʌ. Dai vʌʌscʌrʌ aidʌtʌsi aayi aatʌmʌ gʌndʌvʌʌragʌrʌ
Diuusi gʌrsoí tʌsai gʌnaagidana ñiooquidʌ maiduaadimudacʌdʌ tomasi ami oidacami ʌʌpʌ
gʌrvui vʌʌtʌcatadai.
3 Aidʌsi gʌnaagidi aatʌmʌ Diuusi ñiooquidʌ aatʌmʌ gʌnaagidi mosʌcaasi ismaacʌdʌ
ʌrvaavoi, dai maisiu soimaasi tʌgitoidacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ dai tomali maitʌnyaatagida
ʌrʌliditai.
4 Baiyoma Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai gʌrootoi tʌsai gʌnaagidana Diuusi ñiooquidʌ dai
gomaasi ʌgai ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ. Aatʌmʌ ivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi dai
maisiu istumaasi ʌoodami ipʌlidi. Diuusi ʌgai dai maatʌ gʌriibʌdaga iscʌcʌʌgadu ischo
ʌʌpʌ.
5 Cʌʌga maatʌ aapimʌ isaatʌmʌ maitʌnvuiirumadai cʌʌ baimaasi ñiooqui gʌnaagidi mʌsai
gʌrcaʌcana, dai aatʌmʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ maisiu gamaitʌa ʌrʌliditai tumiñsi.
Diuusi cʌʌga maatʌ vʌʌsi gomaasi.
6 Tomali ʌmo imidagai maitʌnaagidi aatʌmʌ aapimʌ mʌsai sʌʌlicʌdʌ siaa gʌrduutudaiña
dai tomali aa, cʌʌga istuidimudai aatʌmʌ isgʌntʌaanʌdagi tʌtʌaanʌdami duucai ojooto-
sadʌcatai Suusi Cristo.
7 Baiyoma cʌʌga gʌrtaatacai ivuaadana aatʌmʌ istumaasi aidʌsi gʌnsaagida daraajatadai
poduucai isduucai cʌʌga gʌtaatacai nunuucadaiña ʌmo ooqui gʌmaamara.
8 Aliʌsi gʌnoigʌdaitadai aatʌmʌ dai sʌʌlicʌdʌ ipʌliditadai isgʌnaagidagi Diuusi ñiooquidʌ.
Baiyoma ipʌliditadai aatʌmʌ mʌsgʌrcoodagi isdagitocai gʌnaagidagi Diuusi ñiooquidʌ.
Sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdaitadai aatʌmʌ cascʌdʌ.

9 Giñaaduñi cʌʌga tʌgito aapimʌ siʌʌsi gaaata vuaadana aatʌmʌ dai gamaitʌcʌiña cuaadagai aidʌsi gʌnsaagida daraajatadai aatʌmʌ dai gʌnaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Tasʌrʌ dai tucarʌ gaaata vuaadana aatʌmʌ maisiaa gʌnduiñda ʌrʌliditai gʌnvustuidaga.
10 Aapimʌ ʌʌmadu Diuusi cʌʌga maatʌ siʌʌ cʌʌga daraajatadai aatʌmʌ aapimʌ vaavoitudadami gʌnsaagida maisoimaasi ivuaadatai dai poduucai tomali ʌmaadutai maitistui isgʌpiʌrʌ gʌrsuuligagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ.
11 Dai maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isduucai cʌʌga gʌrtaatacai gʌnmamaatʌtuldiña aatʌmʌ aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ, dai gʌnaapʌnaquidiña mʌsai apiavaavoitudaiña, dai gʌnaagidiña ʌʌpʌ sai gʌaagai mʌsʌʌgiadagi Diuusi. Dai vʌʌsi gomaasi idui aatʌmʌ ʌpan duucai ʌmo gaooga ivuuadana gʌmaamaracʌdʌ.
12 Dai gomaasi idui aatʌmʌ ʌʌpʌ mʌsai cʌʌga oidacana isducatai Diuusi ipʌlidi. Diuusi gʌnvaí mʌsai ʌʌmadu oidacana mʌʌca siaaco gatʌaanʌi ʌgai siaaco vʌʌscatai siaa duutudai Diuusi.
13 Aidʌsi aatʌmʌ gʌnaagidi Diuusi ñiooquidʌ aapimʌ vaavoitu maisiu ʌʌgi gʌrñiooqui duucai baiyoma Diuusi ñiooquidʌ duucai dai poduuquiava ʌgai. Cascʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ. Dai govaa Diuusi ñiooquidʌ ʌgai dai gʌnsoicʌi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudagi.
14 Giñaaduñi aidʌmʌsi vaavoitu aapimʌ gʌnaaduñi soimaasi gʌntaatatuli, ʌpan duucai ʌjudidíu ismaacʌdʌ Judeeʌrʌ oidaga ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi siaa duutudaragai Diuusi vʌʌtarʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo. Ʌgai ʌgai vaa aaduiñdʌ soimaa taatamituldi ʌʌpʌ.
15 Dai ʌgai vaa judidíu ismaacʌdʌ soimaasi taatatuli gʌnaaduñi ʌgai dai muaa ʌSuusi dai soimaasi gʌrtaatatuli aatʌmʌ ʌʌpʌ. Poduucai idui ʌʌpʌ aaduiñdʌcardu coi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ aagiditadai Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai gia maitivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi. Baiyoma mosvuidʌr vʌʌtʌcana ʌgai vʌʌscatai.
16 Siʌʌscadʌ aagida ʌrʌliada aatʌmʌ ʌgai ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu sai ʌgai ʌʌpʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaidʌ ʌjudidíu gʌrsobicʌiña tʌsai maiaagidana. Dai poduucai vaamioma soimaasi ivueeyi ʌgai. Dʌmos sivi gia casoimaasi taatatuldamu Diuusi ʌgai.

———

17 Aidʌsi guvucadacʌdʌ gʌndagito aatʌmʌ chiʌʌqui tasai aliʌsi gʌntʌtʌgitoiña aatʌmʌ. Otoma gʌraaga aatʌmʌ dai gʌnnʌidaragai dai maiquiaa istui.
18 Aatʌmʌ gamu iimia ragaitadai dai gʌnnʌida ragaitadai, dai aanʌ gia muiyoco gamu imia iñaagaiña dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌDiaavora gʌrsobicʌiña.
19 Siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo aliʌ baigʌrʌliadamu aatʌmʌ ʌmapai daraajatai, cʌʌga maatʌ aatʌmʌ isami daraajamu aapimʌ ʌʌpʌ dai aliʌ baigʌrʌliadamu aatʌmʌ tʌtʌgitoitai ismaimosʌʌgicʌdʌ ʌpʌdui gʌraa duiñdaga gʌnsaagida.
20 Muidutai cʌʌga ñiioocai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ idui aatʌmʌ aapimʌ gʌnsaagida dai aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ aapimʌcʌdʌ.

3

1 Cascʌdʌ aidʌsi camaitistui aatʌmʌ isvaamioma nʌnʌracagi maimaatʌcatai mʌsduucai daraajatadai aapimʌ, ʌpʌrʌʌli aatʌmʌ isʌʌgi viiyagi tami Ateenasiʌrʌ
2 dai ootosagi gʌraduñi Timoteo sai gʌnnʌidana. Goovai ʌrʌmoco ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi Diuusi aa duiñdadʌrʌ. Goovai gaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Tʌtai cascʌdʌ gaamucu ootoi sai gʌnavʌnaquidana dai gʌnsoiñana mʌsai vaamioma vaavoitudana aapimʌ.
3 Sai tomali ʌmaadutai maioojodaiña soimaa taatamaitai. Aapimʌ cʌʌga maatʌ tʌsviaa issoimaa taatamadagi.
4 Dai aidʌsi quiaa gʌnʌʌmadu daraajatadai aatʌmʌ, aatʌmʌ gʌnaagidiña tʌsai soimaa taata ragaitadai. Tai povʌdui mʌsducatai camaatʌ aapimʌ.
5 Cascʌdʌ aidʌsi camaitistui aanʌ isnʌnʌracagi vaamioma ipiñʌʌli aanʌ isootosagi Timoteo maatʌca iñʌliditai mʌsabai moʌʌ cʌʌga vaavoitudai aapimʌ. Poʌliditadai aanʌ isʌDiaavora istutuidi issoimaasi gʌnduiñtuldagi isgʌraa duiñdaga aapimʌ gʌnsaagida mosʌʌgi duuñimudai.
6 Dai goTimoteo cadivia ʌpamu mʌʌcadʌrʌ dai cʌʌgaducami ñiooqui gʌrvuaapi mʌsai aapimʌ moʌʌ cʌʌga vaavoitudai dai gʌnoigʌdai aipacoga. Dai povʌrtʌtʌdai mʌsai aapimʌ gʌrtʌtʌgitoi dai quiaa gʌroigʌdai dai mʌsai gʌrnʌida ʌlidi poduucai isduucai gʌnnʌida ʌrʌlidi aatʌmʌ.
7 Cascʌdʌ gʌraaduñi tomasi aliʌ soimaa taatama aatʌmʌ aliʌ baigʌrʌlidi maatʌcai isaapimʌ quiaa cʌʌga vaavoitudai.
8 Cascʌdʌ vaamioma siooma daraaja aatʌmʌ maatʌcai mʌsapiavaavoitudai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
9 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ.

10 Tasʌrʌ dai tucarʌ daanʌi aatʌmʌ Diuusi sai gʌrmaacana oigaragai tʌtai ʌpamu
gʌnnʌida aatʌmʌ dai gʌnsoiñagi mai vaamioma cʌʌga vaavoituda aapimʌ.
11 Daidʌ ipʌlidi aatʌmʌ isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo otoma
gʌrootosagi gaamucu tʌtai gʌnnʌida aatʌmʌ.
12 Daidʌ ipʌlidi aatʌmʌ ʌʌpʌ isDiuusi gʌrsoiñagi mai vaamioma gʌnoigʌada aapimʌ
aipacoga dai aa ʌʌpʌ. Poduucai isduucai gʌnoigʌdai aatʌmʌ.
13 Vai Diuusi gʌnsoiñana mai vaamioma vaavoituda aapimʌ dai poduucai
camaisoimaasi ivuaadagi Diuusi vuitapi dai maitʌrsoimaasi iducamicagi siʌʌscadʌ
diviagi gʌrtʌaanadamiga Suusi Cristo ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai.

4

———

1 Sivi gia gʌraaduñi ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo gʌrmaa sʌʌlicami isgʌnaagida aatʌmʌ ʌmo
istumaasi. Casi gʌnaagidi aatʌmʌ isducatai gʌaagai mʌsoidacagi vai Diuusi baigʌʌliadagi
aapimʌcʌdʌ dai aapimʌ poduucai oidaga dai sivi gʌndaanʌi aatʌmʌ dai gʌnaagidi mʌsai
moduucai oidacana.
2 Cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai gʌnaagidi aatʌmʌ mʌsaidʌ ivuaadana ʌtʌaanʌdami Suusi
Cristo gʌrmaa sʌʌlicami cascʌdʌ.
3 Diuusi ipʌlidi mʌsaidʌ ivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌgai ipʌlidi dai mʌsai mai-
googosi gʌnducamicana.
4 Dai cʌcʌʌli gʌaagai issiaa duutuadagi gʌnooñiga dai maisoimaa taatamituldiadagi
5 dai maisiu ivuaadagi ʌgaicʌdʌ istumaasi ipʌlidi isducatai ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ
maivaavoitudai Diuusi mosʌcaasi isducatai gʌaagai.
6 Dai tomali ʌmaadutai maitʌaagai isʌʌsiadagi gʌaaduñi ooñigadʌ, Diuusi aliʌ soimaa
taatamituldi sioorʌ pomaasi ivuaadagi poduucai isducatai casi gʌnaagidi aatʌmʌ.
7 Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu aatʌmʌ tʌsaidʌ ivuaadana istumaasi cʌʌgaducami dai maisiu
soimaasi.
8 Poduucai sioorʌ gajiaadʌrʌ viaagi idi maatʌtuldaragai gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi mai-
siu oodami. Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrmaacai ʌʌgi gʌIbʌdaga.
9 Dʌmos aanʌ gia camaiviaa isgʌnaagidagi isgʌaagai mʌsoigʌadagi gʌnaaduñi, Diuusi casi
gʌnmaatʌtuli isducatai gʌaagai mʌsgʌnoigʌadagi aipacoga.
10 Aapimʌ gia poduucai ivueeyi vʌʌsi vaavoitudadami Masedooniʌrʌ oidacami ʌʌmadu.
Dai gʌndaanʌi aatʌmʌ gʌraaduñi mʌsai vaamioma gʌnoigʌdaiña.
11 Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca, dai tʌgitocavurai ʌʌgi gʌnaa duiñdagʌrʌ, cʌʌgavʌr gaaata
vuaada tʌsduucai casi gʌnaagidi,
12 vai siaa gʌnduutudaiña ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami dai vai maiviʌʌgacana
istumaasi gʌnquiiyʌrʌ.

———

13 Gʌraaduñi aatʌmʌ ipʌlidi mʌsmaatʌcagi isducatai ʌpʌvueeyi ʌcoidadʌcʌdʌ mai aapimʌ
maisoigʌnʌʌliadagi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maitʌgito isiimiagi Diuusi ʌʌmadu.
14 Poduucai isducatai vaavoitudai aatʌmʌ isSuusi muu dai ʌpamu duaaca poduucai ʌʌpʌ
gʌaagai tʌsvaavoitudadagi sai Diuusi duduaacalda agai ismaacʌdʌ coiyagi vaavoitudaitai
Suusi Cristo.
15 Ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo gʌrmaatʌtuli sai aatʌmʌ is-
maacʌdʌ maiquiaa coiyagi siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo maibaitʌqui iimia ragai ʌgai
ismaacʌdʌ cacoiyagi.
16 Ʌgai ʌʌgi divia agai tʌvaagiañdʌrʌ dai tʌaañia agai ʌmo tʌaanʌdamigadʌ Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ sai iiñooquidana ʌvaavoitudadami trompeetagadʌcʌdʌ Diuusi siotoma dud-
uaacamu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ coi
17 dai ʌmapai iimimu ismaacʌdʌ maiquiaa coiyagi ʌʌmadu iicomai saagida dai vuidʌrʌ
aimu ʌtʌaanʌdami siʌgai gʌrvaidacaimu tʌvaagiamu sivʌʌscʌrʌ ʌʌmadu daraajamu
aatʌmʌ.
18 Cascʌdʌ idi ñiooquicʌdʌ avʌr gʌnaapʌnaquiada aipacoga.

5

1 Dʌmos giñaaduñi aapimʌ maitʌgito isgʌnaagida aanʌ siʌʌscadʌ tomali istuigaco
ʌpʌduñia agai gomaasi.
2 Aapimʌ cʌʌga maatʌ sai ʌtʌaanʌdami divia agai siʌʌscadʌ siooma mainʌnʌracagi
poduucai isduucai didivai ʌmo ʌʌsivogami tucarʌ.
3-4 Siʌʌscadʌ ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dai tomali maiʌʌgidi istumaasi
ipʌlidi pocaitiadagi: “Sivi gia cʌʌga gʌriibʌstacan tada aatʌmʌ maitiipucatai istucʌdʌ

vuaama ʌrʌliada aatʌmʌ". Amaasi ʌgai sitodian duucai Diuusi ugititudamu ʌgai. Poduucai siʌtodian duucai coocorʌi ʌmo ooqui siʌʌscadʌ duaadia agadagi. Poduucai ismaacʌdʌ maivaavoitudai maiviaacamu oigʌldaragai. DʌmOs aapimʌ giñaaduñi maitʌrʌpan ducami ʌgai ismaacʌdʌ mosʌcaasi soimaascami tʌtʌgitoiña dai mainʌnʌra istuigaco divia agai ʌtʌaanʌdami poduucai isduucai ʌmo oodami ismaacʌdʌ mainʌnʌra ʌmo ʌʌsivogami.

5 VʌʌscatAi aapimʌ gia vaavoitudai Diuusi dai ʌʌgidi istumaasi ʌgai ipʌlidi, cascʌdʌ aapimʌ ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ tasʌrʌ aimʌrai siʌʌscadʌ cʌʌga maasi oidigi. Aatʌmʌmʌmʌmʌ maitʌrʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai dai maiʌʌgidi istumaasi Diuusi ipʌlidi ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ tucapi aimʌrai.

6 CascʌdʌAatʌmʌ maitʌaagai tʌsi ʌrʌpan ducamicagi ʌgai ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maitʌtʌgitoi Diuusi ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo cʌʌli coosocami, aliʌsi gʌaagai isapiatʌtʌgitoda aatʌmʌ Diuusi dai cʌʌga gʌrtʌtʌgitodagi maisiu ʌpan duucai ʌmo navamudadʌ.

7 Ismaacʌdʌmaitʌtʌgitoi Diuusi dai ismaacʌdʌ aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami ducami istucapi ajioopadagi.

8 DʌmOs aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo aliʌsi gʌaagai iscʌʌga gʌrtʌtʌgitodagi maisiu ʌpan duucai ʌmo navamudadʌ. Gʌaagaitʌsvʌʌscʌrʌ apiavaavoitudadagi Suusi Cristo dai oigʌadagi vʌʌscatai dai poduucai gʌrsoicʌdagi vai maitʌrmaitʌagi ʌDiaavora ʌpan duucai ʌmo sandaaru gʌaadai ʌmo tagiña giacarui covocami dai ʌgaicʌdʌ gʌsoicʌiña sai maituucugadʌrʌ vaacʌna mastagadʌ ʌsaayudʌ. Dai gʌaagai tʌsapiavaavoitudadagi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai dai gʌrvaavoidaragacʌdʌ gʌrsoicʌdagi ʌpan duucai ʌmo sandaaru gʌsoicʌi ʌmo vaiñomi vanamoicʌdʌ.

9 Diuusi ʌcovai gʌrvuvaitu dai maisiu gʌrgʌgʌvitulda agai baiyoma cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai tʌsvaavoitudagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

10 ʌgai ʌgai dai muu aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ dai poduucai siʌʌscadʌ diviagi ʌgai gʌrvaidacaimu tʌsai ʌʌmadu daraajana tomatʌscoiyagi siʌʌpʌ quiaa duduaacagi.

11 Cascʌdʌapiagʌnaapʌnaquiadavurai aipacoga dai apiaaipacoga gʌnsoicʌda poduucai mʌsducatai casi ivueeyi.

———

12 GʌraaduñiGʌraaduñi gʌndaanʌi aatʌmʌ mʌsai siaa duutudaiña ismaacʌdʌ aata vueeyi aapimʌ gʌnsaagida dai vaamioma tʌaanʌi dai gʌnmaacai ñiooqui isducatai gʌaagai mʌsoidacagi vaavoitudaitai.

13 ʌgai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ cascʌdʌ siaavʌr duutuada dai oigʌada. MaitavʌrgʌnvupuiGʌnvupui ñioocada.

14 GʌraaduñiGʌraaduñi, gʌnaagidi aatʌmʌ mʌsai bagaiña ismaacʌdʌ maita aata vueeyi, dai aapʌnaquiadavurai ismaacʌdʌ duduaadicui mosʌʌ soimaa taatamitulditai ʌgai oodami dai aapʌnaquiadavurai ismaacʌdʌ camaicʌʌga vaavoitudada dai maitavʌr oojoada tomali ʌmaadutai.

15 GʌnnuucadacavuraiGʌnnuucadacavurai dai maisoimaasi ivuiidiada ismaacʌdʌ soimaasi gʌnvuiidiadagi baiyoma avʌr vʌʌscʌrʌ cʌʌga ivuiidiada vʌʌscatai.

16 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr baigʌnʌliada.

17 Dai vʌʌscʌrʌ avʌr gamamadada.

18 Dai vʌʌsicʌdʌ istumaasi ʌpʌvuaadagi gʌnsaagida gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi Diuusicʌdʌ. Poduucai ipʌlidi Diuusi mʌsivuaadagi aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo.

19 Dagitovurai Diuusi IbʌadʌGʌnsoiñana mai cʌʌga gʌnoigʌada aapimʌ.

20 Dai maitavʌr ʌmapiadʌrʌ vipiada ñiooquidʌ ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.

21 DʌmOs cʌʌga avʌr gʌntʌgito caʌca sabaigʌ ʌrDiuusi ñiooquidʌ mʌsmacʌdʌ gʌnaagiadagi. SiʌrDiuusi ñiooquidʌcagi vʌrai vaavoitudaGʌnsoicʌda poduucai mʌsducatai casi ivueeyi.

22 Dai gajiaadʌrʌ avʌr viaa vʌʌsi soimaascʌdʌ.

23 Diuusi ʌgai dai gʌriibʌstudacan taadatudai. Dai sai Diuusi maitʌndadagitoiña mʌssoimaasi ivuaadagi dai sai Diuusi nuucadacana gʌniibʌdaga ʌʌmadu gʌntʌtʌgitoidaga ʌʌmadu gʌntuutucuga vai maitʌrsoimaasi iducamica aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

24 ʌgai ismaacʌdʌ ʌcovai gʌnvuvaitu vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌgai aagai dai sʌʌlicʌdʌ gʌnnuucadacamu ʌgai.

———

25 GʌraaduñiGʌraaduñi gamamadadavurai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ.

26 Diuuscʌdʌavʌrviaatulda vʌʌscatai gʌraaduñi.

27 ʌtʌaanʌdami Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌcʌdʌ gʌndaanʌi aatʌmʌ mʌsai vʌʌscatai vaavoitudadami vuitapi aagana idi oojai.

28 Gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña.

MosʌcaasiMosʌcaasi.

Idi ʌrʌgotordadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora ʌvaavoitudadami Tesaloniicʌrʌ oidacami

1 Gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Tesaloniicʌrʌ siaa duutudaragai vʌʌtarʌ Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga. Gʌnviaatuldi aanʌ ʌʌmadu Silvaano dai Timoteo. Aanʌ anʌrPaavora.

2 Aatʌmʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadatudacagi.

———

3 Tomasiuu duucu siuu duucu gamamadada aatʌmʌ viaa isvʌʌscʌrʌ aliʌ baigʌrʌliadagi Diuusicʌdʌ gʌntʌtʌgitoitai aapimʌ, dai poduucai gʌaagai tʌsivuaadagi, aapimʌ apiavaamioma vaavoitudai dai vaamioma gʌnoigʌdai aipacoga cascʌdʌ.

4 Cascʌdʌ aatʌmʌ cʌʌga ñioocaiña aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu saagida. Dai potʌtʌdaiña aatʌmʌ mʌsai aapimʌ apiavaavoitudai dai maiooojodai siʌʌscadʌ ʌoodami soimaasi gʌntaatamituldadagi.

5 Poduucai ivueeyi aapimʌ gʌnsoicʌitai Diuusi. Poduucai Diuusi gatʌtʌgidi iscʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai ʌgai gʌnvaidaquia agai mʌʌca siaaco tʌaanʌi ʌgai, cascʌdʌ soimaasi taatamai aapimʌ.

6 Diuusi maatʌ isgʌaagai issoimaa taatatuldagi ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi gʌntaatamituldi aapimʌ goovai ʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

7 Dai aapimʌ ismaacʌdʌ soimaa taatamai sivi Diuusi gʌniibʌstudamu aatʌmʌ gʌrʌʌmadu siʌʌscadʌ diviagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo vʌʌsi gomaasi ʌrcʌʌgaducami. Ʌgai tʌvaagiaiñdʌrʌ divimu gʌtʌtʌaañicaru gupuacʌdʌ ʌʌmadu dai aliʌ dadadaquidamu.

8 Dai soimaa taatatuldamu ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi dai tomali maiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.

9 Dai Suusi ugititudamu ʌgai dai tomali ʌmo imidagai maimaaquimu oigaragai isDiuusi ʌʌmadu iimia. Dai tomali maitʌʌgimu ʌgai Diuusi guvucadadʌ tomali isduucai dadadacʌi ʌgai.

10 Siʌʌscadʌ diviagi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo vʌʌscatai ismaacʌdʌ ʌgai ʌcovai vuvaitu soimaasi ivuaadami saagidaiñdʌrʌ siaa duutuadamu. Dai tomali maitʌʌgimu isducatai gʌntʌtʌgituagi nʌiditai ismaasi. Dai aapimʌ ʌʌpʌ ami daraajamu vaavoitu aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ aidʌsi gʌnaagidi aatʌmʌ cascʌdʌ.

11 Apiadaanʌi aatʌmʌ Diuusi sai ʌgai gʌnsoiñana mai aapimʌ oidacagi isduucai ʌgai ipʌlidi. Ʌgai ʌgai ismaacʌdʌ gʌnvai mʌsai iimʌna ʌgai ʌʌmadu. Dai daanʌi aatʌmʌ Diuusi ʌʌpʌ sai gʌnsoicʌiña gʌguvucadagacʌdʌ mai aapimʌ ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami ismaacʌdʌ aapimʌ ipʌliadagi, dai sai gʌnsoicʌiña istumaasiʌrʌ ismaacʌdʌ ivuaada aapimʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo.

12 Vai poduucai aapimʌcʌdʌ mui oodami siaa duutudaiña gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo, dai Suusi Cristo cʌʌga ñioocadamu aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ. Gomaasi ʌpʌduñia agai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌiditai Diuusi ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.

2

———

1 Sivi gʌraaduñi gʌnaagidamu aatʌmʌ ʌmo ñiooqui. Suusi Cristo divia agai dai gʌrʌmpaida agai tʌsai ʌʌmadu daraajana. Gʌndaanʌi aatʌmʌ gʌraaduñi

2 mʌsai maitʌndadagitoiña isgʌnʌʌbʌcatadagi mosʌʌ otoma ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti sai cadivia gʌrtʌaanʌdamiga. Tomasi ʌʌmoco pocaitiadagi isʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ tomasi ʌʌmadutai pocaitiadagi isaanʌ aagidi, tomasi ʌʌmadutai pocaitiadagi isaatʌmʌ poduucai gʌnooji.

3 Maitavʌr gʌndadagitoda mʌsgʌnvupuiirumadadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Maiquiaa diviacai gʌrtʌaanʌdamiga muidutai vuidʌrʌ vʌʌtʌca agai Diuusi. Dai divimu ʌcʌʌli ismaacʌdʌ mosʌca soimaasi ivueeyi, siDiuusi ootosamu Diaavora ʌʌmadu.

4 Ʌgai ʌʌgi tʌaanʌdami duucai gʌdaasa agai dai vuidʌrʌ caatʌca agai Diuusi ʌʌmadu vʌʌsi istumaasi aagada ʌoodami siʌrDiuusi, ʌʌmadu vʌʌsi istumaasi siaa duutuadagi ʌoodami. Dai ʌgai ʌgʌʌ quiuupaigadʌrʌ judidíu daiva agai siaaco siaa duutudaiña ʌjudidíu Diuusi, dai pocaitiada agai sai ʌgai ʌrDiuusi.

5 ¿Casi mʌsmaitʌgito isvʌʌsi gomaasi gʌnaagidi aanʌ aidʌsi gʌnsaagida daacatadai aanʌ?

6 Aapimʌ camaatʌ istumaasi ʌgai dai soobidaca sai maidiviana ʌgai maiquiaa aʌcai istuigaco divia agai ʌgai.

7 Dai vʌʌscʌrʌ vʌʌsi aipacoga aliʌ soimaasi ivueeyi oodami ʌstocai mui naana maasi
istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi. Mosviʌʌga iscʌquivagi taagiñaiñdʌrʌ sioorʌ soobidaca.
8 Vaida diviagi ʌsoimaasi ivuaadami vaida ʌtʌaanʌdami muaa agai mosvustacai dai
gʌdadadaquigacʌdʌ.
9 ʌDiaavora ʌgai dai ootosa agai ʌsoimaasi ivuaadami. Dai ʌgai aliʌ viaaca agai guvucada-
gai. Daidʌ ivuaada agai mui naana maasi gʌgʌrducami vupuiirumada ʌliditai oodami.
10 Mui naana maasi soimaascamicʌdʌ vupuiirumadada agai ʌgai ismaacʌdʌ iimia agai
ʌDiaavora ʌʌmadu maioojoiditai ismaacʌdʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌcʌdʌ istuidimudai ʌgai
iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.
11 Cascʌdʌ Diuusi dagitua agai isʌcʌcʌʌli soimaasi ivuaadami vupuiirumadadagi, dai
Diuusi dagitua agai sai vaavoitudana ismaacʌdʌ maitʌrvaavoi.
12 Dai poduucai vʌʌscatai ismaacʌdʌ maivaavoitudai ismaacʌdʌ ʌrvaavoi oojoiditai
issoimaasi ivuaadagi ʌgai Diaavora ʌʌmadu iimimu.

———

13 Gʌraaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai gʌrtʌaanʌdamiga. Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu tucamidʌrʌ
abiaadʌrʌ dai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agai. Aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi Diuusi Ibʌadʌcʌdʌ
dai gʌnvaavoidaragacʌdʌ. Diuusi Ibʌadʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌcovai gʌnvuvaidi soimaasi
ivuaadami saagidaiñdʌrʌ, cascʌdʌ aliʌ baigʌrʌlidi aatʌmʌ Diuusicʌdʌ vʌʌsi imaasicʌdʌ.
14 Diuusi ñiooquidʌcʌdʌ ismaacʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ Diuusi gʌnvai mʌsai cʌʌgacʌrʌ
vuvacʌna dai poduucai iimʌna ʌgai ʌʌmadu dai ʌʌmadu daraajana ʌpan duucai
gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
15 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ gʌaagai isapiavaavoitudada aapimʌ Suusi Cristo. Mosavʌr tʌgitoca
aapimʌ vʌʌsi istumaasi gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ gʌrñiooquicʌdʌ dai oojaicʌdʌ.
16-17 Vai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi gʌrooga baigʌnʌʌliatudaiña
dai gʌnsoicʌiña mai aapimʌ ivuaadagi dai aagadagi maiduduaadicuitai vʌʌsi istumaasi
ʌrcʌʌgaducami. Diuusi gʌrooga ʌgai ismaacʌdʌ gʌroigʌdai, dai vʌʌscʌrʌ gʌrsoicʌiña tʌsai
maisoigʌrʌlidiña dai maiduduaadicuiña. Dai Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌga
vaavoitudaiña nʌnʌracatai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo. Vʌʌsi gomaasi ivueeyi Diuusi
aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ maisiu maitʌcʌitai aatʌmʌ mospoduucai ipʌlidi ʌgai cascʌdʌ.

3

———

1 Dai sivi gʌraaduñi gʌnaagidamu aatʌmʌ ʌʌpʌ ʌmo ñiooqui. Daanʌdavurai aapimʌ Diuusi
aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ vai ʌgai gʌrsoicʌiña tʌtai otoma gaaagida aatʌmʌ ñiooquidʌ aipacoga
vai muidutai maatʌna isʌrʌmo istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai ʌpʌdui aapimʌ
gʌnsaagida,
2 dai gʌrnuucadacana vai maisoimaasi gʌrvuiidiadagi oodami soimaasi ivuaadami,
maisiu vʌʌscatai vaavoitudai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cascʌdʌ.
3 Diuusi gia vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ aagai isiduñia agai. ʌgai
gʌnsoiñamu maicʌʌga vaavoituda aapimʌ dai ʌgai gʌnnuucadacamu vai maisoimaasi
gʌnvuiididiña ʌDiaavora.
4 Dai aatʌmʌ cʌʌga maatʌ isDiuusi gʌnsoicʌi maiapiaivuaada istumaasi gʌntʌjai aatʌmʌ.
5 Vaidʌ Diuusi gʌnsoiñana mai aliʌsi tʌtʌgitoda isDiuusi gʌnsoicʌi dai isʌCristo aliʌ soimaa
taata aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ dai vʌʌscʌrʌ maivui ñiioo Diuusi.

———

6 Sivi gʌraaduñi gʌntʌaanʌi aatʌmʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo
mʌsai maisi urapʌcʌiña sioorʌ maitaaata vuaada ʌliada dai maiʌʌgiada ʌliada ʌgai is-
maacʌdʌ gʌnmaatʌtuli aatʌmʌ.
7 Cʌʌga maatʌ aapimʌ isducatai gʌaagai isivuaadagi dai gʌrʌpan duucai oidacagi. Aatʌmʌ
gaaata vuaadana aidʌtʌsi aapimʌ gʌnsaagida daraajatadai.
8 Dai vʌʌscʌrʌ aa namʌquidiña aatʌmʌ sioorʌ gʌrbibiadagi. Baiyoma aliʌsi gaaata
vuaadana aatʌmʌ tasʌrʌ dai tucarʌ maisiaa gʌnvuiidiada ʌrʌliditai gʌnvustuidaga.
9 Tomasi aatʌmʌ viaacatadai sʌʌlicami isgʌnaagidamudai mʌsgʌrmaacadamudai istu-
maasi tʌgitocatadai aatʌmʌ, baiyoma gaaata vuaadana aatʌmʌ gʌnmaatʌtulda ʌrʌliditai
isducatai gʌaagai isoidaca aapimʌ.
10 Aidʌsi gʌnsaagida daraajatadai aatʌmʌ, aatʌmʌ gʌnaagidi sai isʌmaadutai maitaaata
vuaada ʌliada sai maitacuaadana.
11 Cajioma aatʌmʌ sai ʌʌmadutai aapimʌ maitaaata vueeyi dai vʌʌscʌrʌ gacueeyi dai sai
aliʌsi gʌnvapasaiña aa aa duiñdadʌrʌ dai maitivuaadana ʌʌgi gʌnaa duiñdaga.

12 Λgai ismaacʌdʌ poduucai ivueeyi tʌaanʌi aatʌmʌ sʌʌlicamigadʌcʌdʌ gʌrtʌaanʌdamiga
Suusi Cristo saidʌ ivuaadana ʌʌgi gʌnaa duiñdaga dai gaagaiña istumaasi tʌgito dai
maitʌvapasaiña aa aa duiñdadʌrʌ.
13 GʌraaduñI maitavʌr iibiocorʌda ivuaadatai istumaasi ʌrcʌʌgaducami.
14 IsʌmaadutaI maiʌʌgidagi istumaasi gʌnaagidi aatʌmʌ idi oojiʌrʌ, cʌʌgavʌr gʌntʌgito
nʌijada sioorʌ ʌgai dai maisi urapʌcʌda vai siaa ʌrana.
15 DʌmoS maitavʌr gʌnsaayu duucai nʌijada, baiyomavʌr mamaacada ñiooqui gʌnsuculi
duucai.

———

16 Gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌgai ismaacʌdʌ iibʌstudacan taadatudai vaavoitu-
dadami. Dai ʌgai vʌʌscʌrʌ gʌniibʌstudacan taadatudai aapimʌ. Vʌʌsiʌrʌ istumaasi
ʌpʌvuaadagi vaidʌ Diuusi gʌnʌʌmadu daacana vʌʌscatai aapimʌ.
17 Aanʌ anʌrPaavora. Aanʌ angʌnviaatuldi ʌʌgi giñnovicʌdʌ oojacai. Λʌgi anpoduucai
ivueeyi aanʌ vʌʌscʌrʌ siʌʌscadʌ oojagi ʌmo oojai.
18 Vaidʌ gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña vʌʌscatai aapimʌ.
MosʌcaaSi.

Idi ʌrʌʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora Timoteo

1 Aanʌ Paavora ʌrootosadʌ Suusi Cristo. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviaadami ʌʌmadu Suusi
Cristo gʌrtʌaanʌdamiga giñtʌjai cascʌdʌ. Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isSuusi Cristocʌdʌ viaaca ragai
naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami istumaasi nʌnʌra aatʌmʌ isDiuusi gʌrmaquia agai.
2 Gʌoojidi aanʌ aapi Timoteo. Aapi giñmara gʌducami vaavoitudaitai aapi Suusi
Cristo. Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga cʌʌgacʌrʌ
gʌnʌijadagi, dai soigʌnʌliadagi aapicʌdʌ, dai ibʌstudacan tadacagi gʌibʌdaga.

———

3 Aidʌsi ii aanʌ Efeesoaiñdʌrʌ Masedonio dʌvʌʌriamu aanʌ gʌaagidi pʌsai
movaasi viʌʌna. Dai sivi ipʌlidi aanʌ isquiaa movaasi daaca aapi dai aagiadagi
ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami
4 sai camaitamamaatʌtuldiña cuentogadʌ ʌjudidíu ismaacʌdʌ gamamaatʌtuldi ʌgai Di-
uusi ñiooquidʌ duucai. Gamamaatʌtuldi ʌgai mui naana maasi istumaasi istumaasi
ivuaadana ʌʌqui aaduñdʌcardu. Vʌʌsi gomaasi maitʌrsoiñi ismaatʌcagi oodami isducatai
Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami baiyoma mosgʌnvupui ñiioocaiña ʌgai.
5 Gomaasi gʌaagidi aanʌ ipʌliditai isʌgai aipacoga gʌnoigʌadagi gajiaadʌrʌ viaacai vʌʌsi
soimaascami, ivuaadatai mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami poduucai isduucai cʌʌga
maatʌ isgʌaagai isivuaadagi, daidʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudaitai Diuusi.
6 Dʌmos ʌʌmoco cagajiaadʌrʌ viaa istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai baiyoma mosaatagaiña
istumaasi maitʌrsoiñi.
7 Ʌgai ipʌlidi isʌoodami poʌliadagi isʌgai cʌʌga gamamaatʌtuldi Moseesacaru ma-
maatʌtuldaragadʌ. Ʌgai guvucadagai viaacami duucai ñiioocai maimaatʌcatai tomali ʌgai
ʌʌgi istʌiya ʌlidi istumaasi gamamaatʌtuldi ʌgai.
8 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isMoseesacaru sʌʌlicamigadʌ aliʌ cʌʌgadu dʌmos gʌaagai ismaatʌ
caʌcagi istʌiya ʌlidi.
9 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai gomaa sʌʌlicami maitʌrʌcʌʌga ivuaadami vʌʌtarʌ baiyoma
ʌrʌmaicʌʌga ivuaadami vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ dudunucami, dai maiʌʌgidi
dudunucami tomali maiʌʌgidi Diuusi, daidʌ ʌrsoimaasi ivuaadami, dai maisiaa duutudai
Diuusi tomali Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ, dai coodai gʌdʌʌdʌ siʌpʌ aa oodami,
10 daidʌ ʌrgoogosi gʌnducami, dai gaʌʌsidi oodami, daidʌ ʌryaatavogami, dai vʌʌscatai
ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi ñiooquidʌ.
11 Diuusi ñiooquidʌ gʌraagidi cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai ismaacʌdʌ Diuusi giñtʌjai sai aagi-
dana aanʌ oodami. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga.

———

12 Baigiñʌlidi aanʌ Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamigacʌdʌ. Ʌgai cʌʌgacʌrʌ giñnʌidi daidʌ
giñmaacai guvucadagai ansai gaaagidiña ñiooquidʌ. Ʌgai ʌgai dai ʌcovai giñvuusaitu ansaidʌ
ʌrootosadʌcana
13 tomasi ʌʌquioma cʌʌdaiña aanʌ, dai galñaasi ñiioocaiña aanʌ ʌgai vui, dai soimaasi
taatamituldiña aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌʌgidiña ñiooquidʌ. Dʌmos Diuusi soigʌʌli aanʌcʌdʌ.
Aanʌ maiquiaa vaavoitudaiña, cascʌdʌ maimaatʌcana aanʌ istuma vueeyi.
14 Sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ giññʌidi Diuusi dai giñsoi ansai cʌʌga vaavoitudaiña aanʌ dai cʌʌga
oigʌdaiña Diuusi dai giñaaduñi vaavoitudadami vaavoitudacai aanʌ Suusi Cristo.
15 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi istumaasi gʌnaagidi aanʌ dai vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai isvaavoitu-
dadagi. Suusi Cristo divia tami oidi daama dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai soimaasi ivuaadami.
Dai aanʌ vaamioma soimaasi ivuaadana sivʌʌscatai.
16 Dʌmos Diuusi soigʌʌli aanʌcʌdʌ sai poduucai gʌmaatʌna sai Suusi Cristo aliʌ cʌʌ tuiga
dai maitiñoojogi tomasi aanʌ aliʌsi soimaasi ivuaadana ʌgai vui. Dai poduucai gʌmaatʌ
ʌʌpʌ sai Diuusi istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaidagi tomasioorʌ sioorʌ vaavoitudagi Suusi Cristo
dai ʌgai istutuidi isiimiagi tʌvaagiamu.
17 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi dai cʌʌga ñiioocadagi Diuusi vʌʌtarʌ tomas-
tuigaco. Ʌgai tomastuigaco tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai dai tomastuigaco oidaga dai tomali
ʌmaadutai mainʌidi. Tiipu tomali ʌmaadutai sioorʌ ʌpan tuigacagi ʌgai. Dai ʌgai
vaamioma cʌʌga tʌtʌgitoi sitomasioorai.
18 Timoteo, aapi giñmara gʌducami dai aapi Diuusi sandaarugadʌ gʌducami. Aliʌsi
gʌaagai ismaiduaadicuitai ivuaada aapi Diuusi aa duiñdadʌ. Aliʌsi gʌaagai isapiacʌʌga
vaavoitudadagi aapi Diuusi ñiooquidʌ dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ivuaada aapi istumaasi
cʌʌgadu ʌliada aapi poduucai isduucai aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌquioma
pʌsaidʌ ivuaadana aapi.

19 Λʌmoco maitivuaadana istumaasi maatʌ iscʌʌgadu cascʌdʌ camaicʌʌga vaavoitudai.
20 Poduucai ʌpʌdui Imeneocʌdʌ dai Alejandrocʌdʌ. Dai aanʌ potʌtʌdai saidʌ ʌDiaavora soimaasi taatatuldana sai poduucai camaigalñaasi ñioocaiña Diuusi vui.

2

———

1 Gʌaagida iñʌlidi aanʌ isducatai gʌaagai mʌsivuaadagi mʌsiʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi dai siaa duutuadagi Diuusi. Aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi aapimʌ Diuusi issoicʌdagi ʌgai oodami vʌʌsiaʌcataicʌdʌ, dai sai baigʌnʌlidiña aapimʌ Diuusi vui nuucadatai ʌgai oodami.
2 Aliʌsi gʌaagai isdaanʌdagi Diuusi sai soicʌiña gʌrtʌtʌaanʌdamiga dai vʌʌsi tʌtʌaanʌdami vʌʌsi oidi daama oidacami vai maioidacana cocoodi dai vai tiipucana sioorʌ gʌrsoobicʌdagi siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ dai siaa duutuadagi Diuusi dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isvaamioma cʌʌga oidacagi dai aipacoga gʌrsoicʌdagi.
3 Aliʌsi ʌrcʌʌgai ispovuaada aatʌmʌ dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga aliʌ baigʌʌlidiña gomaasicʌdʌ.
4 Dai ʌgai ipʌlidi sai vʌʌscatai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna dai cʌʌga maatʌcana istumaasi ʌrvaavoi.
5 Mosaliʌ ʌmo Diuusi oidaga. Dai mosaliʌmaduga ismaacʌdʌ soicʌi oodami sai camaivuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi. Λgai ʌrSuusi Cristo ismaacʌdʌ oodami duucai vusai.
6 Suusi Cristo ʌʌgi gʌdagito mʌsmuaagi sai poduucai Diuusi oigʌldana vʌʌsi oodami soimaascamigadʌ. Vʌʌsi gomaasi gʌmaí aidʌsi Diuusi ipʌli.
7 Cascʌdʌ Diuusi ʌcovai giñvusaitu ansaidʌ ʌrootosadʌcana Suusi Cristo ansai mamaatʌtuldana aanʌ ismaacʌdʌ maitʌrjudidíu Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai aatʌmʌ. Vʌʌsi istumaasi gʌaagidi aanʌ sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Aanʌ maiyaatavoga.
8 Tomasiaaco siaaco gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami ipʌlidi aanʌ isʌcʌcʌʌli daanʌdagi Diuusi sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña. Dai sioorʌ daanʌdagi Diuusi maitʌaagai isbaacoicagi, tomali maitʌaagai issoimaasi tʌtʌgitodagi gʌnaaduñi vui, baiyoma gʌaagai isgajiaadʌrʌ viaa gosoimaascami dai gamamadadagi tai vapañigitai gʌnoonovi.
9 Daidʌ ʌooqui maitʌaagai isvupuiiruacagi dai tomali maitʌaagai iscʌʌga bai gʌnvuaadagi oro nanacagicʌdʌ dai oro babaivucaicʌdʌ, dai yuucusi namʌacʌdʌ tomali maitʌaagai isnaana duucai gʌngagasiuvadagi mosai ipʌliditai siaa oodami cʌʌga gʌntʌgito nʌijadagi.
10 Baiyoma gʌaagai isivuaadagi naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami. Gomaasi aliʌsi gʌaagai isivuaadagi vʌʌsi ʌooqui ismaacʌdʌ siaa duutuadagi Diuusi.
11 Λooqui gʌaagai isdodoli daraajatai caʌcagi siʌʌscadʌ gamamaatʌtuldiadagi ʌcʌcʌʌli Diuusi ñiooquidʌ dai ʌʌgiditai caʌcagi.
12 Dai maitiipu oigaragai isooqui gamamaatʌtuldiadagi siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami. Dai ʌooqui maitʌaagai istʌaanʌdagi ʌcʌcʌʌli baiyoma gʌaagai isdodoli daraajagi.
13 Diuusi ʌpʌga idui cʌʌli dai gooquiʌrʌ ooqui cascʌdʌ.
14 ΛDiaavora maivuiirumagi Adán, baiyoma vuiirumagi ʌgai Eva cascʌdʌ soimaasi idui ʌgai.
15 Daidʌ ʌooqui ʌgai dai maamatai. Diuusi ipʌli cascʌdʌ. Dai vʌʌscʌrʌ ooqui istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi vaavoitudaitai Diuusi, dai oigʌdaitai aa oodami, dai cʌʌgacʌrʌ oidacatai, dai maivupuiiruacatai.

3

———

1 Istumaasi gʌaagidamu aanʌ ʌrvaavoi. Isʌmaadutai ipʌliadagi isʌrbaitʌcʌaacamigadʌcagi vaavoitudadami ʌgai gia iduuñia ʌlidi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
2 Λvaavoitudadami baitʌcʌaacamigadʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai poduucai tomali ʌmaadutai maigʌpiʌrʌ vuupadagi. Dai gʌaagai isʌmaaduacagi ooñigadʌ, dai maitʌaagai isvuiiruacagi, dai maitʌaagai ismosʌraimʌrdamicagi, dai gʌaagai isbaigʌʌliaracʌdʌ miaadʌgiadagi gʌdaividacami, dai gʌaagai iscʌʌga gamamaatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ,
3 dai maitʌaagai isnavamutʌracagi, dai maitʌaagai isoomaliacagi, dai maitʌaagai isgamaitʌcʌdagi tumiñsi vupuiirumadaitai oodami. Baiyoma aliʌsi gʌaagai iscʌʌ tuigacagi, dai maitʌaagai iscocodatʌracagi, dai maitʌaagai ismuuquimudadʌ tuigacagi tumiñsiʌrʌ.
4 Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga gatʌaanʌdagi gʌquiiʌrʌ, dai gʌaagai iscʌʌga mamaatʌtuldiada ʌgai gʌmaamara vai siaa duutuada ʌgai dai ʌʌgiadagi.

5 Sioor∧ maitistutiadagi isgat∧aan∧dagi g∧quiiy∧r∧ poduucai ∧∧p∧ maitistutiadamu ∧gai ist∧aan∧dagi vaavoitudadami.
6 Sioor∧ utudama vaavoitudagi mait∧aagai is∧rbait∧c∧aacamigad∧cagi vaavoitudadami ∧gai g∧duc∧d∧ g∧∧liadan tada t∧aan∧damicatai, vai Diuusi soimaasi taatatuldiagi poduucai isduucai soimaasi taatatuli ∧gai ∧Diaavora g∧duc∧d∧ g∧∧liditai ∧gai.
7 Dai ali∧si g∧aagai is∧maivaavoitudadami siaa duutuadagi ∧∧p∧ vai maiviaacagi oodami istuc∧d∧ g∧pi∧r vuupadagi dai mait∧aagai isg∧dagitu ∧gai is∧Diaavora soimaasi iduiñtuldagi.

———

8 Daid∧ ∧son∧rguucacamigad∧ ∧t∧aan∧damigad∧ ∧vaavoitudadami ali∧si g∧aagai isv∧∧si oodami siaa duutuadagi, dai mait∧aagai isaagadagi ∧gai ∧mo istumaasi dai ∧ma maasi ivuaadagi, dai mait∧aagai isnavacoit∧racagi ∧gai, dai mait∧aagai isgamait∧c∧dagi ∧gai tumiñsi vupuiirumadaitai oodami.
9 Dai ali∧si g∧aagai isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo mamaat∧tuldiaragad∧ gomaasi ∧∧quioma mait∧maat∧catadai dai sivi gia caasi g∧maat∧. Dai g∧aagai isc∧∧ga maat∧cagi g∧t∧gitoidag∧r∧ ismaisoimaasi ivueeyi.
10 Dai mait∧aagai m∧smamaacadagi ∧mo c∧∧li ∧mo s∧∧licami asta maat∧cai is∧gai c∧∧gac∧r∧ oidacana poduucai isduucai g∧aagidi aan∧ isoidacagi.
11 Dai ∧ooqui ∧∧p∧ ismaac∧d∧ gasoic∧dagi ali∧si g∧aagai isv∧∧scatai siaa duutuadagi, dai mait∧aagai isñiñiooquidaracagi, dai mait∧aagai isvupuiiruacagi, dai g∧aagai isv∧∧sc∧r∧ c∧∧ga ivuaadagi g∧aa duiñdaga.
12 Λmo son∧rc∧aacami g∧aagai is∧maaduacagi ooñigad∧, dai g∧aagai isc∧∧ga t∧aan∧dagi g∧quiiy∧r∧ dai g∧aagai isc∧∧ga mamaat∧tuldiada ∧gai g∧maamara vai siaa duutuada ∧gai.
13 V∧∧si son∧rguucacami ismaac∧d∧ c∧∧ga ivueeyi g∧naa duiñdaga vaamioma siaa duutudaiña oodami dai poduucai vaamioma c∧∧ga gaaagidiña ∧gai isducatai vaavoitudai.

———

14 Aan∧ ip∧lidi isotoma m∧∧ca g∧n∧idagi. D∧mos g∧oojidi aan∧ idi oojai,
15 si∧duñiada maiotoma imia aan∧, camaat∧ca aapi isducatai g∧aagai p∧soidacagi marad∧catai Diuusi ismaac∧d∧ tomastuigaco oidaga. Aapi ∧∧madu aa vaavoitudadami ∧gai dai c∧∧ga ñiioocai Diuusi ñiiooquid∧ v∧∧tar∧.
16 Idi ñiiooqui ismaac∧d∧ gamamaat∧tuldi aat∧m∧ ∧∧quioma mait∧maat∧catadai dai goñiiooqui ali∧ c∧∧gadu dai pocaiti:
Diuusi divia tami oidigi daama oodami duucai;
Dai aid∧si ∧pan duaaca Diuusi Ib∧ad∧, guvucadad∧c∧d∧ poduucai c∧∧ga g∧maí is∧gai ∧rDiuusi.
Dai Diuusi t∧t∧aañicarud∧ n∧idi caduaacacai ∧gai.
Dai mui naana maasi oodami saagida g∧aagai isducatai ∧p∧dui Suusi Cristoc∧d∧.
Dai v∧∧si oidigi daama oidaga oodami ismaac∧d∧ cavaavoitudai.
Dai ∧pamu ii ∧gai t∧vaagiamu.
Ascaiti goñiiooqui.

4

———

1 D∧mos Diuusi Ib∧ad∧ c∧∧ga aagai sai cayoga ugit∧cai oidigi sai ∧∧moco gajiaad∧r∧ viaa agai g∧nvaavoidaraga, dai baiyoma ∧∧giada agai mamaat∧tuldiadami yaatavogami ismaac∧d∧ gamamaat∧tuldi istumaasi ∧Diaavora t∧t∧aañicarud∧ ip∧lidi.
2 Λgiada agai ∧gai ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami ismaac∧d∧ aagai ∧mo istumaasi dai ∧ma maasi ivueeyi. Tomasi ∧mamaat∧tuldiadami c∧∧ maat∧ issoimaasi ivueeyi v∧∧sc∧r∧ mai∧ma duucai g∧nt∧t∧gitua agai.
3 Λgai daidi oodami iscuucuntadagi. Dai daidi ∧∧p∧ iscuaadagi ∧∧mo cuaadagai tomasi Diuusi idui cuaadagai sai baig∧∧liarac∧d∧ cuaadana ismaac∧d∧ vaavoitudai Diuusi ñiiooquid∧.
4 V∧∧si istumaasi idui Diuusi ali∧ c∧∧gadu dai mait∧aagai t∧sgajiaad∧r∧ vipiaadagi tomali ∧mo istumaasi baiyoma g∧aagai isbaig∧r∧liarac∧d∧ cuaadagi.
5 Diuusi c∧∧gac∧r∧ n∧idi oodami ismaac∧d∧ povuaadagi. Diuusi pocaiti g∧ñiiooqui∧r∧ said∧ idui cuaadagai sai oodami cuaadana casc∧d∧. Daid∧ ∧oodami baig∧∧lidi Diuusi casc∧d∧.

———

6 Isaapi Timoteo mamaat∧tuldiadagi gomaasi g∧raaduñi vaavoitudadami aid∧ gia c∧∧ga ivueeyi aapi Suusi Cristo aa duiñdad∧, dai Diuusi g∧soic∧i isvaamioma c∧∧gac∧r∧ oidaca aapi duudatai t∧t∧gitoitai gomamaat∧tuldaragai c∧∧gaduc∧d∧ ismaac∧d∧ cavaavoitu aapi.

7 Dʌmos maitʌaagai isʌʌgiditai caʌcagi aapi gocuentogadʌ ʌjudidíu. Goovai
mosʌroodami cuentogadʌ maisiu Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ cascʌdʌ maitʌrsoiñi.
Tʌtʌgitodañi duudatai Diuusi dai poduucai vaamioma cʌʌga vaavoitudada.
8 Aaduiñdagai gia ʌrsoiñi gatuucuga vʌʌtarʌ poduucai vaamioma bʌbʌjʌi oodami guvu-
cadagai. Dai tʌtʌgitoda duudatai Diuusi, dai apiacʌʌga vaavoitudai Diuusi dai oigʌadai
Diuusi dai poduucai gia ʌrsoiñi gaibʌdaga vʌʌtʌrʌ tami oidigi daama dai sioorʌ povuaadagi
imi agai tʌvaagiamu.
9 Gomaasi sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi dai vʌʌscatai aliʌsi gʌaagai isvaavoitudadagi.
10 Dai tomasi soi duucai gʌrnʌidi oodami vʌʌscʌrʌ ivueeyi aatʌmʌ Diuusi aa duiñdadʌ
vaavoitudaitai Diuusi. Ʌgai ʌgai dai tomastuigaco oidaga. Dai ʌgai ʌgai dai cʌʌga istutuidi
iscʌʌgacʌrʌ vuvaidagi vʌʌsi oodami. Dai sioorʌ vaavoitudagi Diuusi ʌgai gia cʌʌgacʌrʌ
vuvaquia agai.
11 Vʌʌsi gomaasi mamaatʌtuldañi aapi ʌvaavoitudadami dai tʌaanʌdañi aapi ʌgai saidʌ
ivuaadana vʌʌsi istumaasi aanʌ gʌaagidi.
12 Maitigʌdagito issoiduucai gʌnʌijadagi aa gʌʌlicatai aapi quiaa. Baiyoma aliʌsi gʌaagai
iscʌʌga ñioocadagi dai cʌʌga oidacagi, dai cʌʌga vaavoitudadagi Diuusi, dai gʌaagai pʌssiaa
duutuadagi vʌʌsi ooqui sipoduucai cʌʌga maatʌmu ʌvaavoitudadami isducatai gʌaagai
isoidacagi.
13 Siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi ʌvaavoitudadami dai siaa duutuadagi Diuusi aagiadañi
aapi Timoteo iscaiti ʌoojai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai mamaatʌtuldiadañi gomaasi asta
siʌʌscadʌ mʌʌ diviagi aanʌ.
14 Gʌtʌtʌgitodañi aapi Timoteo aidʌsi ʌcʌcʌʌli tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami
gʌmoo dan darai gʌnnoonovi dai gʌaagidi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi aapi. Dai
Diuusi gʌmaa gosʌʌlicami pʌsaidʌ ʌrtʌaanʌdamigadʌcana ʌvaavoitudadami dai pʌsaidʌ
ʌrmamaatʌtuldiadamigadʌcana. Dai sivi maitʌaagai pʌsgajiaadʌrʌ viaagi gʌsʌʌlicamiga.
15 Baiyoma cʌʌga ivuaada aapi vʌʌsi istumaasi gʌaagidi aanʌ isivuaadagi vai poduucai
nʌijadagi ʌvaavoitudadami siʌʌ cʌʌga ivueeyi aapi Diuusi aa duiñdadʌ.
16 Ʌgi gʌnuucadaca dai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidacamu aapi. Dai apiacʌʌga gama-
maatʌtuldiada Diuusi ñiooquidʌ. Ispoduucai ivuaadagi aapi aidʌ gia cʌʌgacʌrʌ vuusaimu
aapi dai ʌgai ismaacʌdʌ gʌʌʌgiditai caʌ, ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaaquimu ʌʌpʌ.

5

———

1 Maitibaagada aapi ʌmo cʌliodami baiyoma cʌʌga ñiooqui aagiada dai cʌʌgacʌrʌ
nʌijada ducami isʌgai ʌrgʌoogacagi. Dai cʌʌgacʌrʌ nʌijada aapi gʌgʌʌli ducami siʌgai
ʌrgʌsisiʌʌgicagi.
2 Dai cʌʌgacʌrʌ inʌijada aapi oocodami poduucai isduucai nʌidi aapi gʌdaada. Dai
cʌʌgacʌrʌ inʌijada aapi ʌaal tʌtʌji ducami siʌgai ʌrgʌsusuculicagi.
3 Soicʌdañi aapi ʌvipiuudu ismaacʌdʌ maiviaa sioorʌ soicʌdagi.
4 Dʌmos isʌmo viuudu viaacagi gʌmaamara siʌʌpʌ gʌujuuli aidʌ gia ʌgai aliʌsi gʌaagai
issoicʌdagi ʌviuudu. Ʌgai nuucagi tai gʌʌ ʌgai cascʌdʌ. Poduucai aliʌ cʌʌgadu dai Diuusi
ipʌlidi ispovuaadagi cascʌdʌ.
5 Ʌvipiuudu ismaacʌdʌ maitiipu sioorʌ soicʌdagi daanʌiña Diuusi tasʌrʌ dai tucarʌ sai
soicʌiña. Ʌgai gia ʌvaavoitudadami aliʌsi gʌaagai issoicʌdagi.
6 Dʌmos isʌmo viuudu gogoosi gʌducamicagi maitʌaagai issoicʌdagi ʌgai. Ʌgai gia
maiimimu Diuusi ʌʌmadu.
7 Aagidañi gomaasi vʌʌsi ʌvaavoitudadami vai cʌʌga maatʌcagi ʌgai istumaasi gʌaagai
isivuaadagi dai poduucai ivuaadagi.
8 Isʌmaadutai vaavoitudadami maigaagiadagi gʌaaduñi ʌgai camaitivueeyi istumaasi
Diuusi ipʌlidi dai poduucai ʌgai vaamioma soimaasi ivueeyi siaa ismaacʌdʌ maiquiaa
vaavoitudai.
9 Ʌvipiuudu mʌsmaacʌdʌ ʌcovai vuvaidagi sai soicʌiña vaavoitudadami gʌaagai isviaacagi
vaamioma isvaic coobai uumigi, daidʌ isʌmaaducatadai ʌgai cunadʌ.
10 Daidʌ oodami gʌaagai ismaatʌcagi ʌʌpʌ isʌgai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai gʌaagai ismaatʌ
gʌʌliadagi aali, dai iscʌʌga miaadʌgiadagi gʌndaividacami, dai gʌaagai ismaigʌgʌrducʌdʌ
gʌnʌliada ʌgai soicʌitai vaavoitudadami, dai gʌaagai isgʌmaatʌcagi isbai soicʌiña ʌgai
cococoidadʌ dai isbai givuaadana ʌgai ʌma maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami gasoicʌitai.
11-12 Dai ʌvipiuudu ootʌlioma iimʌdami maitʌaagai mʌsmaacadagi gomaasi aa duiñdagai.
Ʌgai cucuuntan tada ʌpamu dai dagituagi gʌnaa duiñdaga, dai poduucai camaicʌʌga
iduuñian tada ʌgai ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ aagai isivuaadagi Suusi Cristo vʌʌtarʌ.

13 Aipaco quiiquiʌrʌ ajioopadan tada ʌgai dai papartuagi dai ñiñiooquidaracagi, dai gʌnvapaasadan tada ʌgai siaaco maitʌrvʌʌtarʌ.
14 Cascʌdʌ ipʌlidi aanʌ isʌvipiuudu ootʌlioma iimʌdami cucuuntadagi ʌpamu dai maamaracagi dai nuucadacagi gʌnquii, vai poduucai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ maitʌrñiooquiadagi aatʌmʌ vaavoitudadami.
15 Ʌʌmoco vipiuudu ootʌlioma iimʌdami cagajiaadʌrʌ viaa gʌnvaavoidaraga daidʌ ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi.
16 Isʌmo cʌʌli siʌpʌ ʌmo ooqui aduñdʌ ʌrviuuducagi aidʌ gia ʌgai aliʌsi gʌaagai issoicʌdagi dai poduucai ʌgaa vaavoitudadami maiviaacagi issoicʌdagi ismaacʌdʌ aadunu dai poduucai vaamioma cʌʌga istutuidi ʌgai issoicʌdagi aa vipiuudu ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ tʌgitu soiñi.
17 Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi ʌcʌcʌʌliodami tʌtʌaanʌdamigadʌ vaavoitudadami dai gʌaagai mʌscʌʌga aa namʌquidagi, vaamioma cʌʌga ismaacʌdʌ ʌrtʌtʌaanʌdami daidʌ ʌrmamaatʌtuldiadami ʌʌpʌ.
18 Gʌaagai ispovuaadagi pocaititai Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Maitavʌr daacamidacartudada ʌvopoisi siuu duucu cʌitapagʌda ʌgai tʌligi vai cuaajida ʌgai”. Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Vʌʌscatai sioorʌ gaaata vuaadagi gʌaagai mʌsaa namʌquiadagi”. Gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ cʌʌga gʌmaatʌ isaliʌsi gʌaagai isaa namʌquiadagi sioorʌ gamamaatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ.
19 Isʌmaadutai gʌpiʌr vuupadagi ʌmo cʌliodami tʌaanʌdami maitiʌʌgiada asta siʌʌscadʌ oidacagi gooca siʌpʌ vaica nʌijadami.
20 Dʌmos isʌrvaavoicagi issoimaasi idui ʌgai aidʌ gia gʌaagai mʌsbagaidagi ʌgai vʌʌsi vaavoitudadami vuitapi vai poduucai duduaadimugi aa dai maisoimaasi ivuaadagi.
21 Vʌʌscʌrʌ aliʌsi gʌaagai pʌspoduucai ivuaadagi vʌʌscataicʌdʌ ismaacʌdʌ soimaasi ivuaadagi, tomasi ʌrgʌamiigugacagi siʌrgʌaduñicagi siʌrgʌsiʌʌgicagi tomasioorʌca ʌgai, Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga ʌʌmadu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ gʌnʌidi cascʌdʌ.
22 Pʌsiʌʌscadʌ daasa ʌliadagi ʌmo vaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ maitimostodian duucai daasa tomasioorʌ tadu dai aapi ʌmo soimaasi ivuaadami dai ʌoodami potʌian tada sai aapi baiʌlidi issoimaasi ivuaada ʌgai baiyoma gʌaagai pʌscʌʌga maatiagi ʌʌpʌga istuiga ʌgai.
23 Aapi Timoteo aliʌ duudatai coocorʌi gʌvooca cascʌdʌ maitʌaagai pʌsgoʌʌ suudagi yʌʌdagi baiyoma gʌaagai pʌsyʌʌdagi laachi uuvasi varagadʌ duaadigami vʌʌtarʌ.
24 Dai ʌʌmoco otoma gʌmaatʌ isʌrsoimaasi ivuaadami dai aa maitʌmaatʌ tomasi ʌrsoimaasi ivuaadami avʌnacai asta siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami.
25 Dai ʌʌmo oodami ivuaadana istumaasi cʌcʌʌgaducami soicʌitai aa vai otoma gʌmamaatʌi. Dʌmos ismaiotoma gʌmatiagi vʌʌscʌrʌ ʌmo imidagai gʌmaatʌmu.

6

1 Dai pipiooñi vaavoitudadami aliʌsi gʌaagai iscʌʌga siaa duutuadaga gʌaamu vai poduucai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi maiñiooquiadagi Diuusi tomali Diuusi mamaatʌtuldaragadʌ.
2 Isʌmo pioooñi ʌʌmadu aamudʌ vaavoitudadamicagi vʌʌscʌrʌ ʌpioooñi aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi gʌaamu tomasi ʌrgʌnsiʌʌgʌmʌ ducami ʌgai vaavoitudaitai. Ʌpioooñi gʌaagai isvaamioma cʌʌga soicʌda ʌgai oigʌdaitai vaavoitudadamicatai ʌgai. Gomaasi gʌaagai pʌsgamamaatʌtuldiadagi.

———

3 Oidaga mamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai aatʌmʌ dai Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ gia ʌrvaavoi.
4 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami aliʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña dai maicʌʌ maatʌ istumaasi gamamaatʌtuldi. Dai ʌgai oojoidi isaipacoga gʌnvupui ñiioocadagi. Gomaasiaiñdʌrʌ vusacʌi muuquimudagai, dai baamudagai dai ñiooquidaragai dai maivaavoitudaiña ʌgai istumaasi caʌcagi,
5 dai gʌnsasaayutaiña ʌgai aipacoga mosʌcaasi soimaasi aagaitai ʌgai maicʌcʌʌgadu tʌtʌgitoidadʌ cascʌdʌ, dai maimaatʌ ʌgai istumaasi ʌrvaavoi. Ʌgai poʌlidiña saidʌ ʌrcʌʌgai isgamaitʌcʌdagi ʌgai tumiñsi gamamaatʌtulditai gʌnvaavoidaraga. Maitiuurapʌcʌda aapi ʌgai.

6 Vaavuava issioor∧ t∧t∧gitoda duudatai Diuusi, dai apiac∧∧ga vaavoitudai Diuusi,
dai oig∧ada Diuusi poduucai gia ivueeyi istumaasi Diuusi ip∧lidi, dai gomaasi ∧rsoiñi
gaib∧daga v∧∧tar∧. Dai sioor∧ povuaadagi ∧gai gia s∧∧lic∧d∧ baig∧∧lidi.
7 Aid∧si dada aat∧m∧ tami oidigi daama maiviaacatadai aat∧m∧ tomali ∧mo istumaasi.
Dai si∧∧scad∧ coiya aat∧m∧ maivuuquia ragai tomali ∧mo istumaasi.
8 Casc∧d∧ g∧aagai t∧sbai g∧r∧liadagi viaacatai cuaadagai dai yuucusi.
9 Λ∧mo oodami ip∧liditai isriricutuagi soimaasi ivuaadana dai poduucai vaamioma
vuudana tumiñsi. D∧mos ∧gai vupuiirtur∧iña ivuaadatai istumaasi mait∧rsoiñi baiyoma
gomaasic∧d∧ Diuusi soimaasi taatatulda agai.
10 Sioor∧ mosgamait∧c∧d∧ ∧liada mui tumiñsi ∧gai ivueeyi naana maasi istumaasi
soimaasicami dai poduucai gamait∧c∧i. Dai ∧∧moco mosgamait∧a ∧lidiña mui tumiñsi dai
gajiaad∧r∧ vipieeyiña g∧nvaavoidaraga dai gooqui∧r∧ ali∧si soimaasi taatamaiña.

———

11 D∧mos aapi Timoteo c∧∧ga vaavoitudai Diuusi casc∧d∧ ali∧si g∧aagai p∧sgajiaad∧r∧
viaagi v∧∧si gomaasi soimaascami. G∧aagai p∧sapiac∧∧gac∧r∧ oidacagi, dai p∧sapiasiaa
duutuadagi Diuusi, dai apiavaavoitudada Diuusi, dai apiaoig∧ada g∧aaduñi. Dai tomasi
soimaasi g∧taatamituldiadagi ∧gai ismaac∧d∧ vuid∧r∧ v∧∧t∧ Diuusi maitivui baamucuda
tomali maivui ñioocada Diuusi, dai maitiomaliaca.
12 Aapi Diuusi sandaarugad∧ g∧ducami casc∧d∧ ali∧si g∧aagai p∧svuid∧r∧ caat∧cagi
∧Diaavora c∧∧ga vaavoitudaitai Diuusi dai poduucai tomastuigaco oidacamu aapi Diuusi
∧∧madu. Diuusi ∧covai g∧vuusaitu p∧sai poduucai ivuaadana. Dai aapi mui oodami vuitapi
aagai p∧sai vaavoitudai Suusi Cristo.
13 Diuusi ∧gai dai maacai ib∧dagai oodami. Dai Suusi Cristo ∧gai dai s∧∧li aagidi Ponsio
Pilaato istumaasi ∧rvaavoi. Dai Diuusi ∧∧madu Suusi Cristo maat∧ iñsaan∧ g∧aagidi
14 p∧sai ∧∧gidiña v∧∧si istumaasi g∧t∧aan∧i aan∧ poduucai isduucai g∧aagidi aan∧ vai
poduucai maitiipucagi sioor∧ g∧bagaidagi asta si∧∧scad∧ diviagi Suusi Cristo.
15 Suusi Cristo divia agai si∧∧scad∧ Diuusi ip∧ldagi. V∧∧si oodami ali∧si g∧aagai isc∧∧ga
ñioocadagi Diuusi v∧∧tar∧. Dai ∧gai ∧∧gi t∧aan∧i v∧∧siac∧catai dai ∧gai s∧∧lic∧d∧ viaa guvu-
cadagai. Dai ∧gai ∧rbait∧c∧aacamigad∧ v∧∧si t∧t∧aan∧dami.
16 Diuusi tomastuigaco oidaga dai tomali ∧mo imidagai maimuquia agai. Diuusi
vaamioma dadadac∧i sitasai casc∧d∧ tomali ∧maadutai maitistutuidi isvui n∧n∧avagi
tomali ismiaad∧r∧ c∧quivagi. Aan∧ ip∧lidi isv∧∧si oodami c∧∧ga ñioocadagi Diuusi v∧∧tar∧
tomastuigaco dai vaavoitudagi isDiuusi s∧∧lic∧d∧ viaa guvucadagai.
17 Aagidañi ∧riricu vaavoitudadami sai maig∧g∧rduc∧d∧ g∧n∧lidiña. Dai mait∧aagai
ispo∧liada ∧gai is∧∧gi istutuidi isc∧∧gac∧r∧ vuvaaquiagi ∧tumiñsic∧d∧. Λtumiñsi uugiat∧i
casc∧d∧. Baiyoma g∧aagai isvaavoitudadagi Diuusi ismaac∧d∧ tomastuigaco oidaga. Λgai
∧gai dai g∧rmaacai v∧∧si istumaasi t∧gito aat∧m∧ dai baig∧r∧liadagi.
18 Aagidañi sai c∧∧gac∧r∧ oidacana soic∧itai aa mui naana maasic∧d∧. Λgai g∧aagai
istaacogiadagi soituutuigami istumaasi viaa.
19 Sioor∧ poduucai ivuaadagi Diuusi maaquimu ∧gai mui naana maasi istumaasi
c∧c∧∧gaducami t∧vaagi∧r∧ dai ∧gai gia tomastuigaco oidacamu Diuusi ∧∧madu.

———

20 Aapi Timoteo g∧aagai p∧sc∧∧ga gamamaat∧tuldiadagi Diuusi mamaat∧tuldaragad∧.
Maiti∧∧giada aapi ∧gai ismaac∧d∧ oojoidi isaipacoga g∧vupui ñioocadagi tomali
∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami ismaac∧d∧ gamamaat∧tuldi naana maasi istumaasi
ducami is∧rvaavoicagi.
21 Λ∧moco ismaac∧d∧ ∧∧gidi ∧gai cagajiaad∧r∧ viaa g∧nvaavoidaraga.
Aan∧ ip∧lidi sai Diuusi c∧∧gac∧r∧ g∧n∧lidiña.
Mos∧caasi.

Idi ʌrgotordadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Paavora Timoteo

1 Aanʌ ʌrPaavora ootosadʌ Suusi Cristo. Poduucai ipʌlidi Diuusi cascʌdʌ. Diuusi aagai sai
maaqui agai iibʌdagai uutudui vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ vaavoitudagi Suusi Cristo cascʌdʌ
giñootoi ansai gaaagidana aanʌ gomaasi.
2 Gʌoojidi aanʌ aapi Timoteo. Aapi ʌrgiñmara gʌducami dai aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ. Aanʌ
ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnʌijadagi dai
soigʌnʌliadagi aapicʌdʌ dai gʌiibʌstudacan tadacagi.

———

3 Aanʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ cʌʌga ʌʌgiditai Diuusi ipʌliditai isivuaadagi istumaasi
Diuusi ipʌlidi poduucai isduucai ivuaadatadai giñʌʌqui aaduñicaru. Dai baigiñʌlidi aanʌ
Diuusicʌdʌ vʌʌscʌrʌ gʌtʌtʌgitoitai aapi iñsiuu duucu gamamadadagi.
4 Vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoi aanʌ isducatai sosoa aapi aidʌsi gʌdiosagi aanʌ dai vʌʌscʌrʌ gʌnʌida
iñʌlidiña aanʌ dai poduucai baigiñʌliadagi.
5 Dai tʌtʌgitoiña aanʌ ʌʌpʌ siʌʌ cʌʌga vaavoitudai aapi. Ʌʌpʌga vaavoitu gʌuuli Loida dai
gooquiʌrʌ gʌdaada Eunise. Dai ʌgai cʌʌga vaavoitudaiña cascʌdʌ maatʌ aanʌ isaapi cʌʌga
vaavoitudai ʌʌpʌ.
6 Cʌscʌdʌ gʌtʌgitoñi isaidʌsi gʌdaama darai aanʌ giñoonovi Diuusi gʌsoi iscʌʌga aagiada
aapi oodami Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ gʌaagai pʌsapiacʌʌga aagiada Diuusi ñiooquidʌ.
7 Diuusi maitʌrmaacai duaadimudagai baiyoma gʌrmaacai ʌgai guvucadagai dai
gʌrsoicʌi tʌsai aipaco gʌroigʌdaiña dai cʌʌga gʌrtʌtʌgitocana.
8 Maitisiaa ʌraitai gaaagiada istumaasi ivueeyi gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo aapicʌdʌ
dai maitisiaa ʌrada maisapicatai aanʌ vaavoitudatai Suusi Cristo, baiyoma baigʌduucai
issoimaa taatamadagi giñʌpan duucai vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌ aagai
cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai. Dai tomasi soimaa taatamai aapi vʌʌscʌrʌ Diuusi gʌmaaquimu
guvucadagai sipoduucai maidagitomu aapi gʌvaavoidaraga.
9 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu dai ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai camaisoimaasi ivuaadana
dai baiyoma ivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌgai ipʌlidi. Diuusi idui gomaasi poduucai
ipʌlidi ʌgai dai gʌroigʌdai cascʌdʌ, maisiu iduucai aatʌmʌ ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.
Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ Diuusi gʌroigʌdai dai aagai sai Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuvaida agaitadai.
10 Dai sivi cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isgʌroigʌdai Diuusi. Ʌgai ootoi Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuviadami cascʌdʌ. Suusi Cristo vaamioma istui simuuquigami dai gʌrmaa ibʌdagai
utudui ismaacʌ tomali ʌmo imidagai maiugiatʌi. Suusi Cristo gʌraagidi isʌgai vaa
cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida agai poduucai maatʌ aatʌmʌ isgʌroigʌdai Diuusi.
11 Diuusi giñmaa sʌʌlicami ansaidʌ ʌrootosadʌcana dai aagidana ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
12 Cascʌdʌ aliʌ soimaa taatamai aanʌ dai vʌʌscʌrʌ maisiaa ʌrai. Aanʌ cʌʌ maatʌ
Suusi Cristo dai vaavoitudai aanʌ iscʌʌga istutuidi ʌgai isnuucadacagi giñibʌdaga asta
siʌʌscʌdʌ Diuusi nʌidagi ʌoodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami.
13 Moduucai ioidaca aapi isducatai gʌmaatʌtuli aanʌ dai apiagamamaatʌtuliada isdu-
catai gʌmaatʌtuli aanʌ, aliʌ cʌʌgadu gomaasi cascʌdʌ. Pomaasi ivuaada aapi apiavaavoi-
tudaitai Cristo dai apiaoigʌada Cristo dai vʌʌsi oodami.
14 Gamamaatʌtuldañi aapi Diuusi ñiooquidʌ istumaasi gʌmaatʌtuli aanʌ dai Diuusi Ibʌadʌ
ismaacʌdʌ gʌrʌma daja gʌsoicʌdamu.
15 Cʌʌ maatʌ aapi isbaitoma vʌʌsi ʌvaavoitudadami Aasiʌrʌ oidajami giñdagito dai gooca
ʌgai ʌrFigelo dai Ermogenes. Aidʌsi Oniseforo divia Roomʌrʌ giñgaagaiña daida giñtʌʌ.
16-17 Dai aliʌ duudatai giñdividiña nai aanʌ baigiñʌlidiña dai maisiaa ʌraiña maisapicatai
aanʌ. Cascʌdʌ aanʌ ipʌlidi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌgai aaduñdʌ.
18 Sʌʌlicʌdʌ ipʌlidi aanʌ isSuusi Cristo apiasoigʌʌliadagi Oniseforocʌdʌ siʌʌscadʌ diviagi
Suusi Cristo. Cʌʌ maatʌ aapi siʌʌsi gʌrsoi Oniseforo aidʌsi Efeesiʌrʌ daraacatadai aatʌmʌ.

2

———

1 Dai aapi giñmara gʌducami cʌʌga ivaavoitudada dai ʌʌgiada aapi Suusi Cristo ʌgai
cʌʌgacʌrʌ gʌnʌidi cascʌdʌ.

2 Dai vʌʌsi ismaacʌ gʌmaatʌtuli aanʌ mui oodami vuitapi maatʌtuldañi aapi aa ismaacʌ
cʌʌ vaavoitudai dai sʌʌlicʌdʌ ivueeyi istumaasi aagai dai istutuidi ismamaatʌtuliadagi
gomaasi aa.
3 Mʌsiʌʌscadʌ soimaasi gʌtaatamituldadagi vaavoitudaitai aapi Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ
iapiacʌʌga ivuaadagi Suusi Cristo aa duiñdadʌ. Aapi ʌrʌpan ducami sandaaru dai Suusi
Cristo ʌrgʌtʌaanʌdamiga. Vʌʌsi sandaaru gʌaagai issoimaa taatamadagi.
4 Tomali ʌmo sandaaru maitivueeyi aa duiñdagai ismaacʌdʌ ivueeyi ismaacʌdʌ
maitʌrsandaaru. Ʌsandaaru gʌaagai isbaigʌduucagi daidi ivuaadagi istuma tʌaanʌda
tʌaanʌdamigadʌ cascʌdʌ.
5 Dai aapi Timoteo aliʌsi gʌaagai iscʌʌ ʌʌgiada vʌʌsi ismaacʌ aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ
ʌpan duucai ʌmo utuisdami aliʌsi cʌʌga mʌrai siaa sʌʌli gʌvopooyi ipʌliditai isga-
maitʌcʌdagi.
6 Dai aliʌsi gʌaagai iscavami aata vuaadagi aapi gʌaa duiñdagʌrʌ ʌpan duucai ʌmo
ʌsadami cʌʌga aata vueeyi dai Diuusi gʌmaaquimu aapi vʌʌsi istumaasi maacai ʌgai
gʌpiPiooñiga ismaacʌdʌ ivueeyi aa duiñdadʌ.
7 Tʌtʌgitodañi istumaasi gʌaagidi aanʌ daidʌ gʌrbaitʌcʌaacamiga gʌsoiñamu pai maatʌ
caʌca vʌʌsiaʌcatai.
8 Tʌgitoñi isSuusi Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ daidʌ ʌrcajiudadʌcatadai ʌraí
Davicaru. Gomaasi ʌgai istumaasi gaaagidiña aanʌ. Gaaagidiña isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami.
9 Dai cascʌdʌ soimaasi taataca dai asta vuli aanʌ cadeenacʌdʌ ducami siʌrsoimaasi
iduucamicamudai aanʌ. Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ gia maivuli.
10 Dai aanʌ soimaasi taatamai mui naana maasi vai ʌgai ismaacʌ Diuusi ʌco vuvaitu
vaavoitudana Suusi Cristo dai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudagi
vʌʌscʌrʌ dadadacʌda agai tʌvaagiʌrʌ.
11 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ icaiti:
Isʌmo vaavoitudadami baiga duucagi ismuuquiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo,
sʌʌlicʌdʌ oidacamu ʌgai tʌvaagiʌrʌ Suusi Cristo ʌʌmadu.
12 Issoimaa taatamadagi vaavoitudadami dai maivui ñioocadagi Diuusi;
sʌʌlicʌdʌ tʌaanʌda agai Suusi Cristo ʌʌmadu siaaco tʌaanʌi ʌgai.
Isʌmaadutai gajiaadʌrʌ viaagi Suusi Cristo, Suusi Cristo gajiaadʌrʌ vipieeyi ʌʌpʌ.
13 Isʌmaadutai camaivaavoitudada Suusi Cristo,
Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi aagai.
Ʌgai vʌʌscʌrʌ aagai istumaasi ʌrvaavoi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.

———

14 Tʌtʌgitoldañi ʌvaavoitudadami vʌʌsi gomaasi dai aagidañi sai maitʌncocodaiña aa-
gaitai goʌʌgi vuiirudagai. Gomaasi maitʌrsoiñi cascʌdʌ, baiyoma soimaasi ivueeyi ʌgai dai
gajiaadʌrʌ vipieeyi gʌnvaavoidaraga.
15 Gʌaagañi dai cʌʌga ivuaada gʌaa duiñdaga sipoduucai Diuusi potʌimo isaapi ʌraata
vuaadami cʌʌgaducami. Dai poduucai maiviaacamu aapi istuisi siaa ʌradagi cʌʌga gama-
maatʌtulditai Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi ñiooquidʌ gia ʌrvaavoi.
16 Gajiaadʌrʌ ivipiaada govuiirudagai dai gocuentogadʌ ʌjudidíu vʌʌsi gomaasi sobicʌi
oodami sai maitʌtʌgitoiña dai maiʌʌgidiña Diuusi.
17 Dai gomamaatʌtuldaragadʌ ʌmamaatʌtuliadami maicʌʌ tutiacʌdʌ vʌʌsi aipacoga
aimʌrai ʌvaavoitudadami saagida dai gomaasicʌdʌ soimaasi ivueeyi ʌmamaatʌtuldadami.
Gooca ʌmamaatʌtuldiadami maicʌʌ tuutiacʌdʌ ʌrImeneo dai Piletu
18 ismaacʌdʌ ʌʌquioma vaavoitudaiña dai sivi gajiaadʌrʌ vipieeyi ismaacʌdʌ ʌrvaavoi.
Ʌgai pocaiti sai ʌcoidadʌ maiduduaacarʌi dai sai Diuusi maa oodami ibʌdagai utudui
maisiuu tuucuga utudui.
19 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa. Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti: “Cʌʌ
maatʌ Diuusi gʌmaamara”, dai pocaiti ʌʌpʌ: “Vʌʌscatai ismaacʌ vaavoitudai Cristo gʌaagai
isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami”.
20-21 Isʌmaadutai cʌʌga iduñia ʌliadagi Diuusi aa duiñdadʌ aliʌsi gʌaagai isgajiaadʌrʌ
vipiaadagi vʌʌsi soimaascami mosʌʌgi poduucai istutuidi Diuusi isaa duiñtuldagi ʌgai. Ʌgai
ismaacʌ poduucai ivueeyi ʌrʌpan ducami oro ajaasocoli dai plaata ajaasocoli ismaacʌdʌ
vaamioma namʌga isuusi ajaasocoli dai bidai ajaasocoli.
22 Gajiaadʌrʌ ivipiaada vʌʌsi soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi gʌgʌʌli dai apiacʌʌgacʌrʌ
oidaca dai apiacʌʌgʌ vaavoitudada dai apiaoigʌada vʌʌscatai dai apiagʌibʌstacan tadaca
ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gamamadai maisoimaasi ivuaadatai.

23 Dai gajiaadʌrʌ ivipiaada govuiirudagai cʌʌ maatʌ aapi isgomaasicʌdʌ gʌncocodaiña
oodami.
24 Dai sioorʌ ivuaadagi gʌrbaitʌcʌaacamiga aa duiñdadʌ maitʌaagai isomaliacagi baiy-
oma gʌaagai iscʌʌ tuigacagi vʌʌscatai vui, dai gʌaagai iscʌʌga gamamaatʌtuldiadagi, dai
maitʌaagai isoojoadagi tomali ʌmo istumaasi.
25 Dai gʌaagai pʌscʌʌga mamaatʌtuldiadagi ismaacʌdʌ gʌvui ñioocadagi oigʌdaitai sabai
poduucai soiñana Diuusi vai ʌma duucai gʌntʌtʌgitona vai poduucai matia ʌgai istumaasi
ʌrvaavoi,
26 vai poduucai cʌʌga gʌntʌtʌgituagi ʌgai ʌpamu dai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai ca-
maitivuaadagi istumaasi ipʌlidi ʌDiaavora.

3

———

1 Dai gʌaagai pʌsmaatʌcagi ʌʌpʌ sai cayoga ugitʌcai oidigi aliʌ soimaasi taata agai
vaavoitudadami.
2 Ʌoodami ismaacʌdʌ maivaavoitudadagi Diuusi ivuaada agai mosʌcaasi istumaasi
ipʌlidi, vaamioma oojiada agai tumiñsi isoigʌada Diuusi, dai gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada agai,
dai mainʌijada dan vuaada agai aa oodami dai vui ñioocada agai Diuusi, dai maiʌʌgiada
agai gʌndʌʌdʌ, dai maicʌʌ tuutiaca agai, dai maisiaa duutuda agai Diuusi.
3 Dai maisoigʌnʌliada agai aacʌdʌ tomali maioigʌada agai, dai aagatʌraca agai istumaasi
maitʌrvʌʌtarʌ, dai googosi gʌnducamica agai, dai oomaliaca agai dai cʌʌdada agai vʌʌsi
istumaasi ʌrcʌʌgaducami,
4 dai oodami tʌtʌʌgiada agai gʌnaaduñi sasaayudʌ, dai maiduduaadicuitai soimaasi
ivuaada agai, mosʌca tʌtʌvigai dai iidagai dai vʌʌsi istumaasi ʌrvagimi ipʌliadamu ʌgai
isivuaadagi baiyoma isʌʌgiadagi Diuusi.
5 Ʌgai ivuaada agai istumaasi ivueeyi ismaacʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ dʌmos
vuidʌrʌ vʌʌtʌca agai Diuusi.
Maitiuurapʌcʌda sioorʌ potuutuiga.
6 Ʌgai saagida oidaga ʌʌmoco ismaacʌ vapacʌi ooqui vupuiirugami quiiquidʌrʌ dai ma-
maatʌtuldiña ʌooqui gʌnmamaatʌtuldiaraga utuducʌdʌ, dai poduucai vupuiirumadaiña
ʌgai. Ʌooqui aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadami dai aliʌ oojoidi tomastuma mamaatʌtuldiaragai
utuducami.
7 Dai aliʌ oojoidi ismamaatʌrdagi tomastuma mamaatʌtuldiaragai utuducami dʌmos
tomali ʌmo imidagai maiquiaa vaavoitu ʌgai istumaasi ʌrvaavoi.
8 Dai ʌpan duucai ʌcʌcʌʌdaracami Janesicaru ʌʌmadu Jambresicaru vuidʌrʌ
vʌʌtʌcatadai istumaasi aagai Moseesacaru poduucai ʌgai ismaacʌ mamaatʌtuldi ʌooqui
ʌʌpʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ istumaasi ʌrvaavoi. Aliʌ soimaasi gʌntʌtʌgitoiña ʌgai. Ʌgai maicʌʌga
vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ cascʌdʌ Diuusi gajiaadʌrʌ viaa.
9 Dʌmos maitistuidimu ʌgai ismamaatʌtuldagi mui oodami, vʌʌsi oodami maatʌmu
isʌgai ʌrvupuiirugami cascʌdʌ maiʌʌgidamu, ʌpan duucai ʌvʌʌ goocai ismaacʌ vuidʌrʌ
vʌʌtʌcatadai Moseesacaru.

———

10 Dʌmos aapi apiavaavoitudai giñmamaatʌtuldiaraga, dai aapi giñʌʌpan duucai ivueeyi,
dai giñʌpan duucai tʌtʌgitoi, dai giñʌpan duucai vaavoitudai dai giñʌpan duucai soimaa
taatamai dai apiaivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ giñʌpan duucai, dai aapi oigʌdai vʌʌscatai
giñʌpan duucai.
11 Cʌʌ maatʌ aapi isducatai ʌpʌdui aanʌcʌdʌ Antioquiiʌrʌ dai Icooñiʌrʌ dai Liistirʌrʌ,
isducatai soimaasi giñtaatatuli ʌoodami. Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu vʌʌsi gomaasi-
aiñdʌrʌ.
12 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isvʌʌscatai ismaaacʌdʌ ivuaada ʌliadagi istumaasi Suusi Cristo
ipʌlidi ʌgai aliʌ soimaa taata agai.
13 Dʌmos ʌsoimaasi ivuaadami dai yaatavogami vaamioma soimaasi ivuiida agai, ʌgai
apiavupuiirumadada agai oodami dai aa vupuiirumada agai ʌgai.
14 Dʌmos aapi maidagitu vʌʌsi pʌstumaasi camaí mosgʌaagai pʌsiapiavaavoitudadagi.
Aapi maatʌ siioorai gʌmaatʌtuli.
15 Dai aapi aliducatai abiaadʌrʌ maatʌ Diuusi ñiooquidʌ. Diuusi ñiooquidʌrʌ mamaatʌrai
aapi isducatai cʌʌgacʌrʌ vusiagi vaavoitudaitai Suusi Cristo.
16 Diuusi maa tʌgitoidagai oodami sai oojana ñiooquidʌ. Dai Diuusi ñiooquidʌrʌ
gʌmamaatʌrʌi istumaasi gʌaagai isivuaadagi dai istumaasi maitʌaagai isivuaadagi dai
gʌmamaatʌrʌi isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagai dai aata vueeyi Diuusi vʌʌtarʌ.

17 Poduucai tomastuma vaavoitudadami ismaacʌdʌ camaatiagi gomaasi istutuidi
isivuaadagi vʌʌsi istumaasi cʌʌgaducami istumaasi Diuusi ipʌlidi.

4

1-2 GʌtʌaanʌI aanʌ aapi Timoteo pʌsai apiagaaagidiña Diuusi ñiooquidʌ. Cʌʌ maatʌ
Diuusi gʌrooga dai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo istumaa vueeyi aatʌmʌ. Suusi Cristo
divia agai tʌaanʌdami duucai dai nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ
ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Ʌgai nʌida agai vʌʌsi oidadʌ dai duduaacʌdʌ. Vʌʌscʌrʌ ibaigʌduuca
dai gaaagiada Diuusi ñiooquidʌ siʌʌscadʌ oidacagi isducatai tomasi maicaʌca ʌliadagi
oodami. Dai mamaatʌtuldañi oodami ismaacʌdʌ ʌrʌistumaasi soimaascami ismaacʌdʌ
ivueeyi ʌgai, dai aagiadañi sai camaisoimaasi ivuaadana. Dai daanʌdañi oodami sai ʌma
duucai gʌntʌtʌgitona, dai maitioojoada ʌoodami dai apiamamaatʌtuldiada oodami Diuusi
ñiooquidʌ.
3 Aimu istuigaco ʌoodami maicaʌca ʌliadamu gomamaatʌtuldiaragai cʌʌgaducʌdʌ baiy-
oma ivuaada ʌliadamu ʌgai istumaasi ipʌlidi dai gaagadamu ʌgai mui mamaatʌtuldiadami
sai mamaatʌtuldiña mosʌca istumaasi caʌca ʌliada ʌgai.
4 Dai gajiaadʌrʌ vipiaadamu ʌgai ismaacʌdʌ ʌrvaavoi, dai cʌʌga gʌntʌgito caʌcamu ʌgai
judidíu cuentogadʌ.
5 Dʌmos aapi cʌʌga gʌtʌtʌgitoda dai pʌsiʌʌscadʌ soimaa taatamadagi apiaivuaadagi
Diuusi aa duiñdadʌ apiagaaagiditai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌ aagai cʌʌgacʌrʌ vuvaidaragai
dai cʌʌga ivuaada gʌaa duiñdaga.
6 PoʌIidi aanʌ iscayoga aayi istuigaco muuquia iñagai aanʌ. Dai imimu aanʌ tʌvaagiamu.
7 CatʌvʌPi aata dui aanʌ Diuusi aa duiñdadʌrʌ dai cayoga naato aanʌ giñaa duiñdaga dai
apiaquia vaavoitudai aanʌ Diuusi dai Suusi Cristo.
8 Gʌrbaitʌcʌaacami Suusi Cristo ʌrʌtʌaanʌdami cʌʌ tuigacʌdʌ dai siʌʌscadʌ divia agai ʌgai
giñmaaquimu istumaasi maacai ʌgai sioorʌ cʌʌgacʌrʌ oidacana tami oidi daama. Dai maisiu
mosʌca aanʌ giñmaaquimu ʌgai. Ʌgai maaquimu ʌʌpʌ vʌʌscatai ismaacʌdʌ baigʌnʌIiaracʌdʌ
nʌnʌra istuigaco divia agai ʌgai.

———

9 GʌaagañI dai otoma diviacai giñnʌIida.
10 Deemasi vaamioma oojoidi istumaasi oidaga tami oidigi daama cascʌdʌ giñdagito dai
ii Tesaloniicamu. Cresente ii Galaasia dʌvʌʌriamu. Dai Tito ii Dalmasia dʌvʌʌriamu.
11 MosʌCa Ruucasi giñʌma daja. Gaagañi Marcusi dai vuaapa pʌsiʌʌscadʌ diviagi. Ʌgai
istuidi isgiñsoiñagi giñaa duiñdagʌrʌ.
12 ΛTiiquico Efeesiamu ootoi aanʌ.
13 Pʌsiʌʌscadʌ diviagi pai giñvuaapida giñvaasaraga ismaacʌdʌ TrooasiʌrʌI viaa aanʌ Carpo
quiidʌrʌ. Dai vuaapañi ʌʌpʌ giñliliivruga dai siooma cʌʌga giñpapepeliga.
14 Alejandro ismaacʌ ivueeyi vapaiñomi aliʌ soimaasi giñvuiididiña. Gʌrbaitʌcʌaacamiga
bai duuñimu gomaasi ʌgai ʌʌmadu.
15 Ʌgai vui caatʌ gʌrmamaatʌtuldiaraga cascʌdʌ gʌnuucadacana aapi ʌgaicʌdʌ.
16 AidʌmʌSi tucamidʌrʌ vaama giñcʌI dudunucamiʌrʌ vʌʌscatai giñdagito. Tomali
ʌmaadutai maitiñsoi. Antai anʌʌgi giñsoi. AanʌIpʌlidi isDiuusi maigʌpiʌrʌ suuligagi ʌgai
ismaacʌ giñdagito.
17 Dʌmos Diuusi giñsoi dai giñmaa guvucadagai antai aanʌ istui isnaatocai gaaagidagi
isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami sai poduucai maatʌna vʌʌscatai ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu. Dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ giñvusaitu mʌtai maitiñmuaa.
18 Dai cʌʌgacʌrʌ giñvusaidamu ʌgai vʌʌsi istumaasi soimaascamiaiñdʌrʌ dai giñvaidacaimu
ʌgai tʌvaagiamu siaaco tʌaanʌI ʌgai. AanʌIpʌlidi isvʌʌscatai siaa duutuadagi Diuusi
tomastuigaco. Angia siaa duutudai Diuusi vʌʌscʌrʌ.

———

19 DiuuscʌdʌI iviaatulda Prisca dai Aquila dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ Oniseforo quiidʌrʌ
oidaga.
20 Erasto CoriintoʌrʌI vii. Dai Trofimo coco antai MileetʌrʌI viaa.
21 GʌaagañI dai divia maiquiaa aʌcai toomoco. DiuuscʌdʌI gʌviaatuldi Euvulo, dai
Pudente, dai Lino, dai Claudia, dai vʌʌscatai gogaa gʌraaduñi vaavoitudadami.
22 AanʌIpʌlidi isgʌrbaitʌcʌaacamiga Suusi Cristo gʌʌʌmadu daacagi dai gʌnnuucadacagi
vʌʌscatai aapimʌ.
MosʌCaasi.

Idi oojai ooji Paavora Tito

1 Aanʌ ʌrPaavora Diuusi pioоñigadʌ dai Suusi Cristo ootosadʌ. Ʌgai giñootoi ansai
soiñana aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu sai vaamioma cʌʌga vaavoitudana
Diuusi ñiooquidʌ dai cʌʌga maatʌna Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoi ismaacʌdʌ
gʌrmamaatʌtuldi isducatai ipʌlidi Diuusi isoidaca aatʌmʌ.
2 Dai Diuusi giñootoi ansai soiñana aanʌ ʌʌpʌ ʌoodami sai nʌnʌracana cʌʌga vaavoi-
tudaitai istuigaco vʌʌscʌrʌ oidaca ragai aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu. Ʌʌqui aagai Diuusi
ispoduucai ʌpʌduñi agai dai Diuusi tomali ʌmo imidagai maiyaatagʌi.
3 Dai sivi caaayi istuigaco Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga ipʌli ismatiagi oodami
ñiooquidʌ ismaacʌdʌrʌ aagai isʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ
vuviadami vʌʌscʌrʌ oidaca agai Diuusi ʌʌmadu. Ʌgai giñtʌjai sai gaaagidana aanʌ ñiooquidʌ
sai maatʌna ʌoodami istumaasi aagai ʌgai.
4 Aapi Tito angʌoojidi idi oojai. Aanʌ gʌaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami pʌtai
vaavoitu aapi cascʌdʌ giñmara gʌducami aapi. Aanʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi
Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga cʌʌgacʌrʌ gʌnʌijadagi dai gʌibʌstudacan tadacagi.

———

5 Aanʌ Cʌrʌtʌrʌ gʌviaa pʌsai bai duuna aapi istumaasi viʌʌgacatadai ʌvaavoitudadami
saagida dai pʌsai darasana vaavoitudadami tʌtʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi ʌmapʌcʌrʌ poduucai
isducatai gʌaagidi aanʌ.
6 Ʌmo tʌaanʌdami aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai tomali ʌmaadutai maigʌpiʌrʌ
vuupadagi tomali ʌmo istumaasicʌdʌ. Dai ʌgai gʌaagai isaliʌ ʌmaaduacagi ooñigadʌ.
Dai aliʌsi gʌaagai ismaamaradʌ ʌrvaavoitudadamicagi dai cʌʌga ʌʌgiadagi gʌndʌʌdʌ, dai
maisoimaasiʌrʌ siaa vuaadagi gʌntumiñsiga vai tomali ʌmaadutai maiñiooquiadagi.
7 Ʌmo tʌaanʌdamigadʌ vaavoitudadami ʌrDiuusi pioоñigadʌ cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai
iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai tomali ʌmaadutai maitistutuidiña isgʌpiʌrʌ vuupadagi tomali ʌmo
istumaasicʌdʌ. Maitʌaagai isivuaada ʌliada mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi, dai maitʌaagai
isoomaliacagi, tomali mainavaamutʌracagi, dai maicocodatʌracagi, dai maitʌaagai is-
gavupuiirumadaitai gamaitʌcʌdagi tumiñsi.
8 Baiyoma gʌaagai isbaigʌʌliaragacʌdʌ miaadʌgiadagi ʌgai oodami gʌquiiyʌrʌ, dai ooji-
adagi isivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami, dai cʌʌga gʌtʌgitocagi, dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi
ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi, dai istutiadagi isgajiaadʌrʌ vipiadagi ʌsoimaascami.
9 Aliʌsi gʌaagai iscʌʌga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ maatʌtuli aanʌ dai
poduucai ʌgai istutuidi iscʌʌga maatʌtuldagi aa, dai maatʌtuldagi ʌgai ismaacʌdʌ vui
ñioocai Diuusi ñiooquidʌ isducatai maicʌʌgadu vaavoidaragadʌ.
10 Oidaga mui oodami ismaacʌdʌ maiʌʌgidi ʌtʌtʌaanʌdami vaamioma giñaaduñi judidíu
saagida ismaacʌdʌ aagaiña istumaasi maitʌrsoiñi dai vupuiirumadaiña oodami.
11 Ʌgai gamamaatʌtuldi istumaasi maitʌaagai isgamamaatʌtuldiadagi mosgamaitʌcʌda
ʌliditai tumiñsi. Dai mui gadʌʌdʌ moduucai maamaradʌ dadagitoi gʌnvaavoidaraga
vaavoituda ʌliditai istumaasi mamaatʌtuldi ʌgai cascʌdʌ gʌaagai ismaidagituagi isgama-
maatʌtuldiada ʌgai.
12 Cʌrʌtʌrʌ oidacami saagida oidacatadai ʌmo mamaatʌtuldiadami ismaacʌdʌ aagai
gʌaaduñi dai pocaiti: “Cʌrʌtʌrʌ oidacami yaatavoga dai oomaliga dai paparʌga mos-
gacuaada ʌlidiña”, ascaiti.
13 Daidʌ ʌrvaavoi ispotutuiga ʌgai cascʌdʌ aagidañi aapi ʌvaavoitudadami Cʌrʌtʌrʌ
oidacami sai mamaatʌtuldaragadʌ judidíu ismaacʌdʌ maioidaga Diuusi ñiooquidʌrʌ
maitʌrvaavoi cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi ʌgai mamaatʌtuldaragadʌ dai
apiavaavoitudadagi mamaatʌtuldaragadʌ Suusi Cristo,
14 dai tomali maiʌʌgidiña isducatai gatʌaanʌi ʌgai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi Diuusi
ñiooquidʌ. Ʌgai pocaitiña sai ʌʌmoco cuaadagai maicʌʌgadu.
15 Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi caoigʌldi soimaascamigadʌ, ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi cuaadagai
cʌʌgadu. Dʌmos ismaacʌdʌ maivaavoitudai Cristo aliʌ soimaasi tʌgitoidadʌ ʌgai maicʌʌga
maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami tomali maicʌʌgaducami cascʌdʌ ʌgai vʌʌtarʌ vʌʌsi istu-
maasi maicʌʌgadu asta siuu duucu siaa duutuli ʌgai.
16 Ʌgai pocaiti sai vaavoitudai Diuusi dʌmos matʌgia maasi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ
ivueeyi ʌgai ismaitʌrvaavoi. Sʌʌlicʌdʌ maioojoidi Diuusi istumaasi ivueeyi ʌgai. Ʌgai
maiʌʌgidaraga, dai cascʌdʌ maitistutuidi isiduñiagi tomali ʌmo istumaasi cʌʌgaducami.

2

———

1 Dʌmos gamamaatʌtuldañi aapi isducatai gʌaagai isoidacagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ
vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami.
2 Dai aagidañi ʌcʌcʌʌliocoidadʌ vaavoitudadami sai mainavacorʌiña, dai cʌʌgacʌrʌ
oidacana vai siaa duutuada oodami, dai cʌʌga gʌntʌtʌgitocagi, dai sai cʌʌga vaavoitudaiña
dai sai cʌʌga oigʌdaiña vʌʌscatai, dai sai maivui bacocoiña ʌgai ismaacʌdʌ soimaa taatami-
tuldiadagi.
3 Dai aagidañi ʌoocodami vaavoitudadami sai cʌʌgacʌrʌ oidacana siaa duutudaitai
Diuusi dai sai maiñiooquidiña aa, dai sai mainavacorʌiña
4 dai sai mamaatʌtuldana istumaasi cʌʌgadu vai poduucai matiagi ʌooqui utu iimʌdami
vaavoitudadami isoigʌadagi gʌncuucuna dai gʌnmaamara,
5 dai cʌʌga gʌntʌtʌgitocagi, dai maigoogosi gʌnducamicagi dai tomali maitʌtʌgitodagi
gomaasi, dai cʌʌga ivuaadagi gʌnaa duiñdaga gʌnquiiyʌrʌ, dai soicʌiña aa, dai ʌʌgidiña
gʌncuucuna vai maipocaitiadagi ʌoodami sai Diuusi ñiooquidʌ maitʌrsoiñi.
6 Dai poduucai aagida ʌʌpʌ ʌgʌgʌʌli vaavoitudadami sai cʌʌga gʌntʌtʌgitocana.
7 Dai cʌʌga ioidaca aapi vai poduucai oidacana ʌgai ʌʌpʌ. Dai pʌsiʌʌscadʌ gama-
maatʌtuldiadagi Diuusi ñiooquidʌ maitʌaagai pʌsmui gamaitʌcʌda ʌliada tumiñsi. Dai cʌʌga
ivuaada vai siaa gʌduutudaiña oodami.
8 Dai vʌʌscʌrʌ igamamaatʌtuldiada mosʌcaasi istumaasi gamamaatʌtuldiña Suusi Cristo
ʌʌmadu mamaatʌrdamigadʌ vai tomali ʌmaadutai pocaitiadagi ismaitʌrvaavoi. Vai
siʌʌscadʌ ʌmaadutai gʌvui ñioocadagi siaa ʌra ʌgai maiviaacatai istucʌdʌ gʌvui ñioocadagi.
9-10 Dai aagidañi ʌpipiooñi vaavoitudadami sai vʌʌscʌrʌ cʌʌga ʌʌgidiña gʌnaamu, dai
maivui ñiñiooquitʌracana, dai maiʌʌsivuacana, dai gʌaagai isivuaadagi ʌgai vʌʌsi istumaasi
aagadagi vai poduucai baigʌnʌliadagi aamudʌ vai poduucai siʌʌscadʌ nʌijadagi aa matiagi
isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga ñiooquidʌ cʌʌgadu.
11 Diuusi ootoi gʌmara oidigi daama sai cʌʌgacʌrʌ vuvaidiña oodami poduucai gʌrtʌʌgi
issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai.
12 Dai poduucai Diuusi gʌrmamaatʌtuldi isgʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaas-
cami dai sai maitʌaagai isivuaadagi naana maasi soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi ʌgai
ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi, dai sai gʌaagai iscʌʌga tuutiacagi dai siaa duutuadagi
Diuusi.
13 Dai gʌrmamaatʌtuldi ʌʌpʌ sai gʌaagai isbaigʌrʌliaracʌdʌ nʌnʌracagi istuigaco
divia agai gʌrDiuusiga Suusi Cristo ismaacʌdʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga. Ʌgai
ʌrbaitʌcʌaacami tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama aliʌ dadadaquidamu ʌgai siʌʌscadʌ diviagi.
14 Suusi Cristo ʌʌgi gʌdagito mʌsmuaagi sai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna aatʌmʌ
gʌrsoimaascamigaiñdʌrʌ tʌsaidʌ ʌrmaamaradʌcana caoigʌldicatai gʌrsoimaascamiga dai
baigʌrʌliaracʌdʌ ivuaadatai naana maasi cʌcʌʌgaducami.
15 Vʌʌsi gomaasi gʌaagai pʌsgamamaatʌtuldiadagi. Aapi apʌrtʌaanʌdamigadʌ gov-
aavoitudadami daidʌ ʌrmamaatʌtuldiadami cascʌdʌ gʌaagai pʌsaapʌnaquiadagi vai api-
avaavoitudaiña ʌgai dai bagaidañi ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidaracagi. Dai maiti gʌdagito
mʌsgajiaadʌrʌ vipiaadagi gʌmamaatʌtuldaraga.

3

———

1 Dai tʌgitoldañi ʌvaavoitudadami sai ʌʌbʌidiña ʌtʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ viaa guvu-
cadagai dai ʌʌgiditai caʌcana dai sai gʌaagai isgasoicʌdagi aa duiñdagiʌrʌ ismaacʌdʌ
ʌrvʌʌscatai vʌʌtarʌ.
2 Dai sai maisigalnaasi ñiooqui aagidiña tomali ʌmaadutai, dai sai maioomaliacana dai
sai oigʌdaitai nʌidiña vʌʌscatai, dai sai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidiña tomali ʌmaadutai vui
tomasi maitʌrvaavoitudadami siʌrvaavoitudadami ʌʌpʌ.
3 Ʌvaavoitudadami dai aatʌmʌ ʌʌpʌ aliʌ soimaasi ivuaadatadai maiquiaa vaavoitudacai
ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai. Aatʌmʌ ʌʌquioma ʌrvupuiirugamicatadai
dai vaavoitudaiña istumaasi maitʌrvaavoi, dai googosi gʌrducamicana, dai aliʌ soimaas-
catadai gʌrtʌgitoidaga cascʌdʌ ivuaadana aatʌmʌ istumaasi ipʌlidi naana maasi soimaas-
cami. Dai coimudadʌ tuutiacana aatʌmʌ dai gʌrcʌʌdaiña oodami tʌtai aatʌmʌ ʌʌpʌ.
4 Dʌmos aidʌsi Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga divia oidigi daama dai cʌʌgacʌrʌ
vuvaida agai oodami poduucai gatʌʌgi isaliʌ oigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai.
5 Cʌʌga maatʌ Diuusi isaatʌmʌ tomasi cʌʌga ivueeyi maitamaitʌcʌi cʌʌgacʌrʌ vuvaidara-
gai dʌmos cascʌdʌ Diuusi soigʌʌli aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu. Diuusi Ibʌadʌ
maigovai daí vʌʌsi gʌrsoimaascamiga dai utuldan dui gʌriibʌdaga.

6 Poduucai idui ʌgai aidʌsi Diuusi ootoi sai gʌrʌʌmadu daacana. Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
gʌrvuviadamiga aagidi gʌooga sai ootosana gʌIbʌdaga cascʌdʌ ootoi ʌgai vai aliʌsi gʌrsoicʌi
tʌsai cʌʌga oidacana.
7 Vaidʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
iduuñimudai aatʌmʌ cascʌdʌ viaa aatʌmʌ sʌʌlicami isʌrmaamaradʌcagi dai isvʌʌscʌrʌ
oidacagi ʌgai ʌʌmadu dai canʌnʌra aatʌmʌ istuigaco oidaca ragai ʌgai ʌʌmadu.
8 Vʌʌsi imaasi sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi dai aanʌ ipʌlidi iscʌʌga gamamaatʌtulda aapi vʌʌsi
gomaasi vai ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi gʌnaagana dai cʌʌga ivuaadana istumaasi
ʌrsoiñi vʌʌscatai vʌʌtarʌ aliʌsi cʌʌgadu ispovuaada ʌgai daidʌ ʌrsoiñi ʌgai vʌʌtarʌ ʌʌpʌ.
9 Dʌmos maiti aatagada ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ aagaiña goʌʌgi vuiirudagai dai tomali
ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ ʌrmamaatʌtuldiadami yaatavogami ismaacʌdʌ mamaatʌtuldi
mui cuentogadʌ judidíu Diuusi ñiooquidʌ duucai dai tomali ʌgai ismaacʌdʌ cocotuldi
oodami dai tomali ʌgai ʌʌmadu ismaacʌdʌ mosvupui ñioocada ʌliadagi tomasioorʌ aagaitai
Moseesacaru mamaatʌtuldaragadʌ, vʌʌsi imaasi maicʌʌgadu dai maitʌrsoiñi.
10 Isoidacagi ʌmaadutai vaavoitudadami saagida ismaacʌdʌ cocotuldiadagi oodami
gʌmamaatʌtuldaragacʌdʌ ismaacʌdʌ maitʌrvaavoi bagaidañi ʌmo imidagai isgooca ʌʌpʌ
dai ismaitʌʌʌgidagi ʌgai pai camaidagito ʌvaavoitudadami isuurapʌcʌdagi ʌgai.
11 Cʌʌga maatʌ aapi isʌmoco cocotuldiadagi oodami ʌgai maicʌʌga gʌtʌgito dai aliʌ
soimaasi ivueeyi dai ʌgai ʌʌgi maatʌ ʌʌpʌ ismaicʌʌga ivueeyi.

———

12 Siʌʌscadʌ gʌotosda aanʌ Arteemasi siʌpʌ Tiiquico pai gʌaaga dai giñdivida Nicopoli-
isiʌrʌ ami daivuñda iñʌlidi aanʌ toomoco.
13 Dai soiñañi Seenasi ismaacʌdʌ ñiooquituldi oodami ʌʌmadu Apoolosi vʌʌsicʌdʌ
pʌstucʌdʌ istuidiagi, maacañi istumaasi tʌgito ʌgai dai apiaiimʌdagi vai maiviʌʌgacana
tomali ʌmo istumaasi.
14 Vai govaavoitudadami maatʌna iscʌʌga ivuaadagi dai soicʌdagi aa siʌʌscadʌ tʌgitocagi
ʌgai vai poduucai ʌrsoiñicagi govaavoitudadami.

———

15 Vʌʌscatai ismaacʌdʌ aanʌ giñʌʌmadu daraaja Diuuscʌdʌ gʌviaatuldi. Dai Diuuscʌdʌ
viaatulda gʌraaduñi vaavoitudadami Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña vʌʌscatai.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Paavora Filemón

1 Aanʌ ʌrPaavora, dai aagidiña aanʌ oodami sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami mai
cascʌdʌ giñmaisaca. Aanʌ ʌʌmadu Timoteo gʌoojidi idi oojai aapi gʌraduñi Filemón aapi
gʌrsoicʌi gʌraa duiñdagʌrʌ.
2 Dai idi oojai ʌrʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ ʌʌpʌ ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi gʌquiiyʌrʌ dai
siaa duutudai Diuusi, dai gʌraduñi Apia vʌʌtarʌ dai gʌraduñi Aquipo vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ
gʌrsoicʌi gʌraa duiñdagʌrʌ ʌʌpʌ.
3 Aatʌmʌ ipʌlidi isDiuusi gʌrooga ʌʌmadu qʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

4-5 Maí aanʌ isaliʌ cʌʌga vaavoitudai aapi dai oigʌdai Suusi Cristo dai oigʌdai aapi vʌʌsi
ʌvaavoitudadami ʌʌpʌ cascʌdʌ aliʌ baigiñʌlidi aanʌ Diuusicʌdʌ daanʌitai sai gʌsoicʌiña.
6 Daanʌi aanʌ Diuusi sai soicʌiña ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitu Suusi Cristo aidʌsi aapi aagidi
Diuusi ñiooquidʌ. Daanʌi aanʌ Diuusi sai soicʌiña ʌgai iscʌʌga maatʌna vʌʌsi istumaasi
cʌʌgaducami ismaacʌdʌ Suusi Cristo ivueeyi vʌʌsi vaavoitudadami vʌʌtarʌ.
7 Maí aanʌ isaapi Filemón aliʌ oigʌdai ʌvaavoitudadami vai poduucai gʌniibʌstacan tada
ʌgai dai poduucai baigiñʌliatudai aapimʌ.

———

8-12 Vʌʌsi imaasicʌdʌ aanʌ ñiooquiagi gʌpiooñigabaru Onésimo vʌʌtarʌ. Tomasi aliʌ oigʌdai
aanʌ goovai vʌʌscʌrʌ movi angʌootosdi pai cʌʌga miaadʌgida. Aanʌ ʌrootosadʌ Suusi
Cristo cascʌdʌ viaa aanʌ sʌʌlicami isgʌtʌaañiagi aapi pʌsai cʌʌga miaadʌgidana Onésimo
dai aapi sʌʌlicʌdʌ gʌaagai pʌsivuaadagi istumaasi gʌaagida aanʌ. Dʌmos aliʌsi gʌroigʌdai
aatʌmʌ cascʌdʌ maitʌtʌaanʌi aanʌ dai baiyoma gʌdaanʌi pʌsai cʌʌga miaadʌgidana
Onésimo. Aanʌ Paavora casi ʌrcʌlimudadʌ dai apiagaaagidiña sai Suusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami cascʌdʌ maisapi aanʌ. Ʌʌquioma Onésimo maicʌʌga gʌsoicʌiña dai sivi gia
ʌrsoiñi goovai aapi gʌvʌʌtarʌ dai aanʌ giñvʌʌtarʌ. Onésimo giñdiviji tami maisacarʌrʌ
dai aidʌsi aanʌ aagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviadami goovai vaavoitu dai cascʌdʌ
giñmara gʌducami goovai.
13 Aliʌ baigiñʌldamudai aanʌ istanasi viimudai goOnésimo dai giñsoicʌdamudai tami
maisacaruana poduucai isduucai giñsoicʌdamudai aapi istanai daacamudai.
14 Dʌmos aanʌ maitipʌlidi isviiagi goovai maiquiaa giñmaacacai aapi oigaragai isviaa aanʌ
cascʌdʌ baiyoma gʌootosdi aanʌ. Dʌmos sivi aapi istutuidi isgiñootosdagi pʌsipʌliadagi
maisiu guvucadagaicʌdʌ.
15 GoOnésimo vaasʌqui ii gʌquiiyaiñdʌrʌ maitʌaagidacai. Dʌmos sivi ʌpamu gʌʌʌmadu
daacamu goovai. Aanʌ poʌlidi sai Diuusi poduucai idui sai vaavoitudana goovai dai sivi
tomastuigaco gʌʌʌmadu daacamu
16 maisiu ʌmo pioooñi duucai baiyoma ʌmo gʌaduñi duucai dai aliʌ oigʌadamu aapi
cavaavoitudacai ʌgai. Dai poduucai siooma ʌrcʌʌgai aapi gʌvʌʌtarʌ. Aanʌ gia aliʌ oigʌdai,
dʌmos aapi gia gʌaagai isvaamioma oigʌadagi, maisiu tomastuma cʌʌli duucai sivi gia
ʌrgʌaduñi vaavoitudadami goovai.
17 Pʌsaapi gʌaduñi duucai giñnʌijadagi pai miaadʌgida goOnésimo ducami
iñsiʌraanʌcagi.
18 Issoimaasi gʌduñi goovai aidʌsidʌ ʌrgʌpiooñiacatadai siʌʌpʌ isgʌvuatuldiada goovai
aanʌ angʌaa namʌquidagi.
19 Aanʌ Paavora angʌoojidi giñnoovicʌdʌ dai aanʌ gia gʌaa namʌquidamu. Aanʌ
gʌmaatʌtuli isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami pʌtai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuusai
aapi goovai ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maitistutuidi aapi isgiñaa
namʌquidagi.
20 Sʌʌlicʌdʌ giñaduñi aanʌ ipʌlidi isgiñsoiña aapi giñootosdacai Onésimo. Aatʌmʌ
ʌrgʌraadunumʌ vaavoitudadami cascʌdʌ. Iduuñiñi aapi istumaasi gʌaagidi aanʌ sipoduu-
cai baigiñʌliadamu aanʌ.
21 Aanʌ maatʌ isgiñʌʌgida agai aapi cascʌdʌ gʌoojidi. Dai maatʌ aanʌ isvaamioma iduñia
agai aapi maisiu mosʌcaasi istumaasi gʌaagidi aanʌ.
22 Dai baigi duuca siaaco giñuuliña aanʌ. Aapimʌ daanʌi Diuusi ansai vuusaiña aanʌ
tabiaadʌrʌ dai aanʌ poʌlidi isDiuusi giñmaquia agai oigaragai isvusia aanʌ tabiaadʌrʌ.

———

23 Diuuscʌdʌ gʌviaatuldi giñaduñi Epaafarasi ismaacʌdʌ giñʌʌmadu maisapi gaaagiditai
ʌʌpʌ isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami.

24 Dai Diuuscʌdʌ gʌviaatuldi ʌʌpʌ Marcusi, dai Aristarco, dai Deemasi, dai Ruucasi
ismaacʌdʌ giñsoicʌi aa duiñdagiʌrʌ.
25 Vai qʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ʌrJudidíu vaavoitudadami vʌʌtarʌ

1 Ʌʌquioma Diuusi ñiooquidiña gʌraaduñicaru naana duucai dai muiyoco. Diuusi ootosi
ñiooqui gʌraaduñicaru gʌñiiñiooquituldiadamigacʌdʌ.
2 Dʌmos diviacai ʌCristo Diuusi maradʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌgai gʌraagidi vaamioma istu-
maasi Diuusi ipʌlidi ismaatʌca aatʌmʌ. Diuusi ʌʌmadu ʌCristo idui oidigi, dai Diuusi maa
Cristo vʌʌsi istumaasi oidaga.
3 Diuusi maradʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga. Ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi daidʌ
ʌgai ʌpan ducami gʌooga. Aatʌmʌ cʌʌga istutuidi ismaatʌcagi istuiga Diuusi maatʌcatai
isducatai oidacatadai dai istumaasi ivuaadana Suusi Cristo. Ʌgai nuucada vʌʌsi istumaasi
oidaga. Ʌgai vaamioma viaa guvucadagai istomasioorʌ dai vaamioma tʌaanʌi. Aidʌsi muu
Suusi Cristo curusiaba oigʌli ʌgai gʌrsoimaascamiga sai poduucai camaigʌpiʌr vʌʌtʌcana
aatʌmʌ dai gotorʌ ii ʌgai tʌvaagiamu dai daja Diuusi sʌʌlisia padʌrʌ.

———

4 Dai Diuusi maa ʌgai ʌmo sʌʌlicami vaamioma namʌacami isDiuusi tʌtʌaañicarudʌ
sʌʌlicamigadʌ.
5 Diuusi tomali ʌmo imidagai maipotʌtʌdai tomali ʌmoco gʌtʌaañicaru:
Aapi apʌrgiñmara. Sivi gʌmaa aanʌ ʌmo sʌʌlicami.
Dʌmos Diuusi gia potʌtʌdai gʌmara.
Tomali ʌmo imidagai maiaagidi Diuusi tomali ʌmoco gʌtʌaañicaru saidʌ ʌroogadʌ.
6 Dai siʌʌscadʌ Diuusi ʌpamu ootosagi gʌmara tami oidigi daama saidʌ
ʌrtʌaanʌdamigadʌcana oodami dai potʌʌdamu ʌgai vʌʌsi gʌtʌtʌaañicaru:
Sai siaa duutudaiña maradʌ.
7 Dai Diuusi aagai gʌtʌtʌaañicaru dai pocaiti:
Aanʌ idui giñtʌtʌaaʌñicaru dai ʌgai ʌvʌli gʌnducami dai otoma ivueeyi ʌgai istumaasi
tʌaanʌi aanʌ.
Ascaiti Diuusi.
8 Dai Diuusi potʌtʌdai gʌmara:
Aapi ʌrDiuusi dai tomastuigaco viaacamu aapi gʌsʌʌlicamiga.
Dai vʌʌscʌrʌ ivueeyi aapi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
9 Aapi oojoidi istumaasi ʌrsʌʌlicami dai sʌʌlicʌdʌ maiioojoidi istumaasi maitʌrsʌʌlicami.
Cascʌdʌ vaamioma baigʌʌliatu aanʌ aapi siaa.
Astʌtʌdai Diuusi.
10 Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ gʌmara:
Aapi apʌrgʌʌ tʌaanʌdami dai aapi idui oidigi dai tʌvaagi.
11 Oidigi dai tʌvaagi ugitimu dʌmos aapi tomastuigaco oidacamu.
Oidigi dai tʌvaagi cʌcʌʌliocoimu ʌpan duucai yuucusi.
12 Dai aapi gajiaadʌrʌ viaamu ʌcʌcʌʌliocoidadʌ dai aa uutudui iduuñimu.
Dʌmos aapi tomastuigaco momaascamu dai tomastuigaco oidacamu.
Astʌtʌdai Diuusi.
13 Diuusi potʌtʌdai gʌmara:
Daacañi giñsʌʌlisia padʌrʌ, asta siʌʌscadʌ aanʌ voopoidagi sʌʌlicamigadʌ vʌʌsi
gʌntʌtʌaanʌdamiga ʌgai ismaacʌdʌ gʌvuidʌrʌ vʌʌtʌca.
Dai ʌʌgi aapi gatʌaanʌda agai.
Astʌtʌdai Diuusi. Dai Diuusi tomali ʌmo imidagai maipodu aagidi tomali ʌmoco
gʌtʌtʌaañicaru.
14 Vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iibʌdaga ʌgai daidʌ ivueeyi vʌʌsi istumaasi Diuusi tʌaanʌi.
Diuusi ootosai gʌtʌtʌaañicaru sai soicʌiña ismaacʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai.

2

———

1 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ʌʌgiditai caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai maigaji-
aadʌrʌ viaagi Diuusi mamaatʌtuldiaragadʌ.
2 Ʌñiooqui ismaacʌdʌ ootoi Diuusi ʌʌquioma gʌtʌtʌaañicarucʌdʌ ʌrvaavoi dai ismaacʌdʌ
soimaasi ivuaadana dai maiʌʌgi ʌñiooqui Diuusi soimaasi taatatuli. Diuusi idui ʌgaicʌdʌ
istumaasi ʌrsʌʌlicami.
3 Ʌʌpʌga Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga aagai sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami dai
gooquiʌrʌ gʌraagidi ʌgai vaa ñiooqui aa ismaacʌdʌ caʌ. Ismaiʌʌgiditai caʌca aatʌmʌ ʌñiooqui
ismaacʌdʌ aagai ʌgai maitiipucamu isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi.

4 Dai Diuusi ʌʌpʌ gʌrtʌtʌʌgidi isʌrvaavoi istumaasi aagai Cristo ivuaadatai naana maasi
gʌgʌrducami. Dai Diuusi Ibʌadʌ gʌrmaacai guvucadagai saidʌ ivuaadana naana maasi
istumaasi poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.

———

5 Caaagai aatʌmʌ sai Diuusi iduuñia agai oidigi utudui dai tʌvaagi utudui dʌmos Diuusi
maimaaquia agai sʌʌlicami gʌtʌtʌaañicaru sai gatʌaanʌiña oidigi utudiʌrʌ dai tʌvaagi
utudiʌrʌ.
6 Davicaru ʌrʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai potʌtʌdai ʌgai Diuusi:
Giñ Diuusiga vʌʌsi oodami coiya agai dai maiviaa ʌgai istuisi tʌtʌgitodagi sai aapi viaa
iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi dai nuucadacagi.
7 Bai tʌvʌpi aapi ipʌli sai oodami palʌpioma gatʌaanʌiña sitʌtʌaañicaru.
Dʌmos gooquiʌrʌ maa aapi oodami ʌmo sʌʌlicami ismaacʌdʌ vaamioma namʌga sitomas-
maascʌdʌ.
Dai Diuusi maa oodami sʌʌlicami sai tʌaanʌiña vʌʌsiaʌcatai istumaasi idui ʌgai.
8 Poduucai oodami vaamioma gatʌaanʌi tami oidi daama sivʌʌsi gomaasi ismaacʌdʌ idui
Diuusi.
Astʌtʌdai Davicaru. Aidʌsi Diuusi maa gosʌʌlicami oodami poduucai oodami tʌaanʌi
vʌʌsiaʌcatai istumaasi oidaga oidigi daama. Dʌmos vʌʌscʌrʌ cʌʌga gʌmaatʌ ismaisiu vʌʌsi
istumaasi oidaga ʌʌgidi oodami.
9 Dʌmos vʌʌsiaʌcatai ʌʌgidi ʌSuusi Cristo tomali cʌʌga gʌmaatʌ isDiuusi ipʌli sai bai
tʌvʌpi palʌpioma gatʌaanʌiña Suusi Cristo istʌtʌaañicarudʌ. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi oodami
cascʌdʌ ipʌli ʌgai sai Suusi Cristo muucuna curusiaba sai poduucai vʌʌscatai istutuidi
iscʌʌgacʌrʌ vuuvaquiagi. Dai muucucai Suusi Cristo dai ʌpamu duuaca Diuusi maa ʌmo
sʌʌlicami vai cascʌdʌ vʌʌsi oodami dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ gʌaagai issiaa duutuadagi
ʌgai.
10 Diuusi ʌgai daidʌ idui vʌʌsiaʌcatai dai tʌaanʌda agai ʌʌgi ʌgai. Dai aliʌsi ʌrcʌʌga
isDiuusi ootoi gʌmara oidigi daama sai ʌgai soimaasi taatana dai poduucai istutuidi
iscʌʌgacʌrʌ vuvaidiagi sioorʌ vaavoitudagi. Dai poduucai ʌgai ʌrbaitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi
ʌvaavoitudadami. Dai poduucai Diuusi vaidaqui agai muidutai oodami tʌvaagiamu
vaavoitudacai ʌgai Suusi Cristo.
11 Suusi Cristo ʌgai ismaacʌdʌ ʌco vuvaidi vaavoitudadami daidʌ Suusi ʌʌmadu ʌco
vuvaidadʌ ʌmo oogacami. Cascʌdʌ Suusi Cristo maisiaa ʌrai isgʌaaduñi aagadagi vaavoi-
tudadami.
12 Cascʌdʌ pocaiti ʌgai Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Aagidamu aanʌ giñaaduñi sai aliʌ cʌʌ tuiga Diuusi gʌrooga,
dai ʌmapai nʌʌdamu aatʌmʌ Diuusi nʌidadʌ siaa duutudaitai Diuusi.
Ascaiti Suusi Cristo.
13 Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Aanʌ cʌʌ vaavoitudai sai Diuusi giñooga giñnuucada.
Ascaiti Suusi Cristo. Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Tan daja aanʌ daidʌ giñʌʌmadu daraaja mui aa Diuusi maamaradʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ
vuvaida aanʌ.
Ascaiti Suusi Cristo.
14 Oodami ʌʌra dai tuucuga poduucai ʌʌpʌ Suusi Cristo ʌʌra dai tuucuga. Suusi muuquia
agaitadai tami oidigi daama cascʌdʌ oodami duucai vuusai. Avʌnacai poduucai istui Suusi
isvoopoidagi ʌDiaavora guvucadadʌ. ʌDiaavora ʌrduñidʌ iscooyi oodami.
15 Oodami ʌʌbʌidiña muuquigami dʌmos muucucai ʌSuusi casi istutuidi issoicʌdagi
oodami sai camaiʌʌbʌidiña muuquigami.
16 ʌgai divia dai soiña agai Avraañicaru cajiudadʌ maisiu Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.
17 Cascʌdʌ gʌaagaitadai isoodami duucai vuusia ʌgai dai poduucai istuidiagi isʌrpapaali
baitʌcʌaacami ducamicagi dai poduucai ʌgai soigʌʌlidi oodamicʌdʌ dai cʌʌga ivueeyi gʌaa
duiñdaga. ʌgai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ. ʌgai muuquia agaitadai cascʌdʌ oodami duucai
vuusai dai muucucai poduucai istutuidi ʌgai isoigʌldiadagi oodami soimascamigadʌ.
18 Dai ʌgai soimaa taata daidʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliditadai dʌmos maitistui,
cascʌdʌ Suusi istutuidi isgʌrsoicʌdagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi gʌrduiñtulda ʌliadagi.

3

———

1 Cascʌdʌ tʌtʌgitodavurai aapimʌ istuiga Suusi Cristo. ʌgai ʌrDiuusi ootosadʌ daidʌ
ʌgai ʌrgʌrpaaliga ducami ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi. Daidʌ aatʌmʌ vaavoitudai ʌgai.
Giñaaduñi Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ mʌsai iimʌna tʌvaagiamu.

2 Diuusi ootoi Suusi Cristo tami oidigi daama saidʌ iduuna aa duiñdadʌ tai Suusi cʌʌga
idui poduucai isduucai Moseesacaru cʌʌga idui Diuusi aa duiñdadʌ ʌjudidíu saagida.
3 DʌmosSuusi vaamioma namʌga isMoseesacaru poduucai isduucai ismaacʌdʌ idui
oodami vaamioma namʌga sioodami. Diuusi ʌgai daidʌ idui oodami.
4 Oodami dai vʌʌsi istumaasi oidaga maiʌʌgi ʌpʌdui. Diuusi ʌgai daidʌ idui.
5 Moseesacaru cʌʌga idui Diuusi aa duiñdadʌ ʌjudidíu saagida. Dai ʌgai aagai naana
maasi istumaasi ʌpʌduñia agaitadai gooquiʌrʌ. Ʌgai mosʌrpiooñigadʌ Diuusi.
6 DʌmosSuusi Cristo ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ divia dai ʌgai cʌʌga
nuucada ʌvaavoitudadami. Dai vʌʌsi aatʌmʌ vaavoitudadami ʌrDiuusi maamaradʌ ʌʌpʌ
isapiacʌʌga vaavoitudadagi siʌʌsi ucami oidacagi tami oidigi daama dai baigʌrʌliditai
nʌnʌracagi istuigaco iimia ragai aatʌmʌ tʌvaagiamu.

———

7 Cascʌdʌaliʌsi gʌaagai iscʌʌga maatʌ caʌcagi aatʌmʌ istumaasi oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ
ismaacʌdʌ aagai Diuusi IbʌadʌIssivi caʌca aapimʌ isñioocadagi Diuusi
8 ʌʌgiadavurai dai maisiu vuidʌrʌ vʌʌtʌca poduucai isduucai idui ʌjudidíu oidagana siaaco
soimaasi taatacatadai ʌgai.
Ascaiti Diuusi IbʌadʌAscaiti Diuusi.
9 Dai pocaiti Diuusi:
Ʌjudidíu idui naana maasi soimaascami nʌida ʌliditai sabai soimaasi taatatuldiana aanʌ.
Tomasi nʌidi naana maasi gʌgʌrducami istumaasi ivuaadana aanʌ goo coobai uumigi.
10 Cascʌdʌbaamuaanʌ ʌoodami vui daidʌ itʌtʌdai: “Aapimʌ ivueeyi ʌʌgi istumaasi
ipʌlidiña dai maisiu istumaasi aanʌ ipʌlidi”. AntʌtʌdaiaanʌAscaiti Diuusi.
11 Cascʌdʌbaamuaanʌ ʌgai vui daidʌ potʌtʌdai aanʌ ʌgai sai sʌʌlicʌdʌ maiiimi agai aan
iñʌʌmadu siaaco istutuidi ʌgai isgʌniibʌstacan tadacagi.
Ascaiti Diuusi.
12 Giñaaduñi gʌnnuucadacavurai dai maisoimaasi gʌntʌtʌgitoda. Baiyoma gʌaagai isapi-
avaavoitudadagi Diuusi ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga dai maigajiaadʌrʌ vipiaadagi.
13 Dai vʌʌs tasai avʌr gʌnmaacada ñiooqui aipacoga mʌsiʌʌsi uucami oidacagi tami oidigi
daama vai poduucai ʌDiaavora maitʌnvupuiirumadadagi tomali ʌmaadutai aapimʌ mʌsai
vuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi.
14 Isapiacʌʌga vaavoitudadagi aatʌmʌ Suusi Cristo siʌʌsi uucami oidacagi poduucai
isduucai vaavoitudaiña tucamidʌrʌ aidʌ gia sʌʌlicʌdʌ ʌraaduñdʌ aatʌmʌ Suusi Cristo.
15 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Issivi caʌca aapimʌ isñioocadagi Diuusi ʌʌgiadavurai
dai maisiu vuidʌrʌ vʌʌtʌca poduucai isduucai idui ʌjudidíu oidigana siaaco soimaasi
taatacatadai ʌgai.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
16 Vʌʌsiʌoodamiismaacʌdʌ vaidacai Moseesacaru Ejiipituaiñdʌrʌ caí Diuusi ñiooquidʌ dai
vʌʌscʌrʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcana Diuusi.
17 Vai cascʌdʌ Diuusi goo coobai uumigi baamucatadai ʌgai vui. Ʌgai soimaasi ivuaadana
cascʌdʌ coi oidigana.
18 Diuusi caaagiditadai ʌgai sai camaivaapaqui agaitadai CanaanʌrʌʌʌgidiDiuusi
cascʌdʌ.
19 Cʌʌmaatʌaatʌmʌ isʌgai maivaavoitu cascʌdʌ maivaapa.

4

1 Dai sivi Diuusi gʌraagidi sai aatʌmʌ ʌʌpʌ istutuidi isiimiagi mʌʌca siaaco daja ʌgai
dai ʌʌmadu oidacana dai aatʌmʌ aliʌsi gʌaagai isgʌrnuucadacagi iscʌʌga vaavoitudadagi
Diuusi dai poduucai sʌʌlicʌdʌ iimiagi Diuusi ʌʌmadu.
2 Aatʌmʌʌʌpʌ caí ʌmo ñiooqui cʌʌgaducami poduucai isduucai caí ʌjudidíu ʌmo ñiooqui
cʌʌgaducami isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaida ʌlidi dʌmos ʌgai moscaʌ ʌñiooqui dai maiʌʌgi
cascʌdʌ maiaayi Canaanʌrʌsiaacoistutuiditadaiʌgai isoidacagi.
3 Dʌmosaatʌmʌismaacʌdʌ cavaavoitu Diuusi iimia ragai tʌvaagiamu siaaco
gʌriibʌstacan tadacamu aatʌmʌ tomastuigaco. DʌmospocaitiDiuusi aagaitai ʌjudidíu
ismaacʌdʌ maiaayi CanaanʌrʌmaiʌʌgidacaiDiuusi:
Aliʌbaamuaanʌʌgai vui maitiñʌʌgidacai ʌgai.
Cascʌdʌaagidiaanʌsaitomaliʌmo imidagai maigʌniibʌstacan tadaca agai ʌgai tʌvaagiʌrʌ
aanʌ iñʌʌmadu.
Ascaiti Diuusi.

Λgai cλλga istuidimudai isiimiagi tλvaagiamu isλλgidamudai λgai Diuusi. Diuusi tλvaagiλrλ daacatai nλnλra vaavoitudadami sai iimλna dai λλmadu daraajana. Λgai modaja ibλstai aidλsi abiaadλrλ idui oidigi.
4 Cλλ maatλ aatλmλ istλvaagiλrλ daja ibλstai Diuusi. Diuusi ñiooquidλ pocaiti sai naadami tasaicλdλ naato Diuusi oidigi:
Dai cuvaracami tasaicλdλ camaitistuma dui, mosgλibλsi.
Ascaiti Diuusi ñiooquidλ.
5 Dai Diuusi ñiooquidλrλ pocaiti λλpλ:
Ismaacλdλ maitiñλλgiada maiiimia agai tλvaagiamu aanλ iñλλmadu tomali maigλniibλstacan tadaca agai.
Ascaiti Diuusi.
6 Dai muidutai vaavoituda agai quiaa dai iimia agai tλvaagiamu siaaco gλniibλstacan tadacamu. Dλmos λgai ismaacλdλ λpλga caλ sai Diuusi cλλgacλrλ vuvaidi oodami maiλλgi, cascλdλ maiiji tλvaagiamu.
7 Dai tλvλpicλdλ Diuusi aagidi Davicaru sai cλλgacλrλ vuvaidi oodami poduucai isduucai aagidi λgai λjudidíu λλquioma, dai potλtλdai:
Issivi caλca aapimλ istumaasi gλnaagiadagi aanλ λλgiadavurai.
Astλtλdai Diuusi.
8 Aidλsi Josué vaidacai λjudidíu Canaañiamu λgai ami oidatu. Dλmos Josué gia maitistui isvaidaquiagi λjudidíu tλvaagiamu siaaco gλniibλstacan tadacamudai λgai cascλdλ tλvλpicλdλ Diuusi λpamu aagai sai cλλgacλrλ vuvaidi oodami sai iimλna tλvaagiamu dai gλniibλstacan tadacana.
9 Poduucai cλλga gλmaatλ sai Diuusi maamaradλ iimia agai tλvaagiamu dai gλniibλstacan tadaca agai.
10 Sioorλ iimiagi tλvaagiamu mλλca camaitaaata vuaada agai λpan duucai tanai. Λgai gia gλniibλstacan tadaca agai. Λpan duucai Diuusi aidλsi iduí oidigi naadami tasaicλdλ dai gotorλ mosgλibλsi.
11 Cascλdλ aliλsi gλaagai iscλλga λλgiadagi aatλmλ Diuusi dai poduucai iimiagi tλvaagiamu dai mλλca gλriibλstacan tadacamu aatλmλ. Dai ismaiλλgiada aatλmλ λpan duucai λjudidíu ismaacλdλ maiλλgi Diuusi poduucai siaadλrλ iimλna aatλmλ tλvaagiamu.
12 Diuusi tomastuigaco oidaga dai istumaasi aagada λgai λpλvueeyi, λgai aliλ viaa guvucadagai cascλdλ. Diuusi ñiooquidλ soicλi oodami sai maatλna isiλrsoimaasi ivuaadami dai Diuusi ñiooquidλ soicλi oodami sai cλλgacλrλ oidacana. Diuusi tλλgida oodami vλλsi istumaasi tλtλgitoi λgai.
13 Diuusi maatλ vλλsi istumaasi ivueeyi oodami dai λmo imidagai Diuusi nλidamu ismaacλdλ λrcλλga ivuaadami dai ismaacλdλ λrmaicλλga ivuaadami.

———

14 Suusi λrDiuusi maradλ ismaacλdλ tλvai tλvaagiaiñdλrλ. Aatλmλ vaavoitudadami viaa λmoco ismaacλdλ papaali baitλcλaacamigadλ gλducami. Λgai λrSuusi. Λgai ii tλvaagiamu dai Diuusi vuidλrλ cλquiva. Cascλdλ aliλsi gλaagai isapiavaavoitudada aatλmλ Suusi.
15 Dai λgai sλλlicλdλ istutuidi issoigλλliada aatλmλcλdλ siλλscadλ λDiaavora soimaasi gλrduiñtuldia λliadagi. Tomasi soimaasi ivueeyi aatλmλ λgai vλλscλrλ soigλλlidi aatλmλcλdλ. ΛDiaavora soimaasi iduiñtuldia λliditadai Suusi λλpλ cascλdλ. Dai vλλscλrλ Suusi maisoimaasi iduí tomali λmo imidagai.
16 Cascλdλ aliλsi gλaagai isdaanλdagi aatλmλ Diuusi gλrooga vaavoitudaitai isλgai cλλgacλrλ gλrnλidi dai gλrsoicλi siuu duucu tλgitoca aatλmλ. Λgai soigλλlidi aatλmλcλdλ cascλdλ. Λgai tλvaagiλrλ daja.

5

1 Λmo papaali baitλcλaacamigadλ maiλλgi gλdadaasai. Diuusi λgai dai dadaasai oodami saagidiaiñdλrλ vai λgai daanλdagi Diuusi sai oigλldiana oodami soimaascamigadλ. Λpapaali baitλcλaacamigadλ coodai vustaqui dai dadaasdi Diuusi sai Diuusi oigλldiana oodami soimaascamigadλ.
2 Λgai λrsoimaasi ivuaadami λλpλ cascλdλ istutuidi λgai issoigλλliada oodamicλdλ ismaacλdλ soimaasi ivueeyi.
3 Dai cascλdλ viaa λgai iscoodadagi vustaqui dai dadaasdiadagi Diuusi sai Diuusi oigλldiana soimaascamigadλ λpan duucai λgaa oodami.
4 Tomali λmo papaali baitλcλaacamigadλ maiλλgi gλdadaasai. Diuusi λgai dai dadaasai. Poduucai isduucai daí λgai Aaróñicaru saidλ λrpapaali baitλcλaacamigadλcana.
5 Poduucai λλpλ Suusi Cristo maiλλgi gλdaí papaali baitλcλaacamigadλ duucai. Diuusi λgai dai daí. Dai Diuusi potλtλdai Suusi Cristo:

Aapi apʌrgiñmara
sivi gʌmaa aanʌ ʌmo sʌʌlicami.
Astʌtʌdai Diuusi.
6 Dai gooquiʌrʌ potʌtʌdai:
Aapi paali gʌducami tomastuigaco
Melquisadeecacaru duucai.
Ascaiti Diuusi.
7 Aidʌsi Suusi Cristo tami oidigi daama aimʌraiña, daanʌiña ʌgai Diuusi sai soicʌiña. Dai
ʌʌmo imidagai asta suaacaiña dai iiñacaiña daanʌitai Diuusi. Dai Diuusi cʌʌga istutu-
iditadai isvaidaquiagi tʌvaagiamu maiquiaa muucucai ʌgai. Dai Diuusi iduí istumaasi
aagidiña Suusi daanʌitai. Suusi vʌʌscʌrʌ iduñia ʌliditadai istumaasi Diuusi ipʌlidi cascʌdʌ.
8 Poduucai Suusi Cristo tomasi ʌrDiuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvai tʌvaagiaiñdʌrʌ vʌʌscʌrʌ
maí isʌʌgiadagi Diuusi, soimaasi taatamaiña ʌgai cascʌdʌ.
9 Poduucai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi sioorʌ ʌʌgiadagi vai poduucai
oidacagi Diuusi ʌʌmadu tomastuigaco.
10 Diuusi daí Suusi Cristo saidʌ ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ducamicana ʌpan duucai
Melquisadeecacaru.

———

11 Aanʌ ipʌlidi isgʌnaagidiagi mui naana maasi aagaitai gomaasi dʌmos aapimʌ
maimaatʌ caʌ cascʌdʌ aliʌ sijaiga isgʌnmaatʌtuldiagi.
12 Aapimʌ caʌʌqui abiaadʌrʌ vaavoitu cascʌdʌ casi gʌaagai isgamamaatʌtuldiadamudai
aapimʌ. Dʌmos aapimʌ quiaa tʌgito sioorʌ gʌnmamaatʌtuldiagi ʌgai vaa ñiooqui ismaacʌdʌ
gʌnmaatʌtuli tucamidʌrʌ.
13 Aapimʌ ʌpan ducami aali ismaacʌdʌ maiquiaa cʌʌga maatʌ caʌ dai maiquiaa cʌʌga
maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami.
14 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ vaamioma sijaiga ismaatʌ caʌcagi ʌrʌgai vʌʌtarʌ
ismaacʌdʌ camaatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrmaicʌʌgaducami. Agai
cʌʌgacʌrʌ oidaga cascʌdʌ.

6

1 Aapimʌ casi gʌaagai mʌsgʌnmaatʌtuldiagi aa ñiooqui vaamioma sijiacami isʌgai
ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuli aatʌmʌ tucamidʌrʌ. Aatʌmʌ casi gʌnmaatʌtuli sai aliʌsi
gʌaagai isʌma duucai gʌntʌtʌgitua aapimʌ dai camaisoimaasi ivuaadagi, dai sai gʌaagai
mʌsvaavoitudagi Diuusi,
2 dai sai gʌaagai mʌsgʌnvapaconagi, dai sai gʌaagai mʌsdaama daraasa vaavoitudadami
gʌnnoonovi sai Diuusi soicʌiña ʌgai, dai sai ʌmo imidagai duduaaca agai coidadʌ, dai sai
ʌmo imidagai Diuusi nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami. Dai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami iimia agai tʌvaagiamu dai Diuusi
ʌʌmadu daraaja agai tomastuigaco. Dai ʌgai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami iimia agai
ʌDiaavora ʌʌmadu dai ʌʌmadu daraaja agai tomastuigaco. Vʌʌsi gomaasi camaitʌaagai
isgʌnmaatʌtuldia aatʌmʌ ʌpamu.
3 Dai isDiuusi ipʌliadagi gʌnmaatʌtuldiamu aatʌmʌ ʌma maasi.
4 Ismaacʌdʌ camaatʌ Diuusi ñiooquidʌ dai maatʌ caʌ isducatai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi oodami
dai Diuusi Ibʌadʌ soicʌi sai tʌtʌgitoiña vʌʌsi gomaasi,
5 dai cʌʌ maatʌ ʌgai isvʌʌsi gomaasi aliʌ cʌʌgadu, dai nʌidi naana maasi gʌgʌrducami
ismaacʌdʌ ivueeyi vaavoitudadami Diuusi guvucadadʌcʌdʌ,
6 isʌgai gajiaadʌrʌ viaagi gomaasi camaitistutiadamu isʌpamu ʌma duucai
gʌntʌtʌgituagi. Sioorʌ gajiaadʌrʌ viaa gomaasi ducami isʌpamu curusiaba sisapadamudai
Suusi Cristo dai parunadamudai ʌgai vʌʌsi oodami vuitapi.
7 Diuusi ñiooquidʌ ʌrvʌʌsi oodami vʌʌtarʌ. Dʌmos ʌʌmoco gʌntʌgito caʌcana dai cʌʌgacʌrʌ
oidacana. Dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai.
8 Dai aa maitʌntʌgito caʌcana dai mosapiasoimaasi ivuaadana. Dai Diuusi soimaasi
taatatuldiamu ʌgai.

———

9 Tomaasi poduucai gʌnoojidi aanʌ vʌʌscʌrʌ aanʌ sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai isaapimʌ maiga-
jiaadʌrʌ viaagi Diuusi ñiooquidʌ. Aanʌ povai iñʌlidi siʌrvaavoi isaapimʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga
poduucai isduucai gʌaagai isoidacagi vʌʌsi vaavoitudadami.
10 Diuusi vʌʌscʌrʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami cascʌdʌ ʌgai mostʌgitoca istumaasi
ivueeyi aapimʌ soicʌitai aa vaavoitudadami poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isaapimʌ oigʌdai
Diuusi.

11 Dai aatʌmʌ ipʌlidi isaapimʌ apiaoigʌada aa vaavoitudadami siʌʌsi uucami oidacagi
tami oidigi daama, dai isapiavaavoitudadagi isDiuusi gʌnvaidaquia agai tʌvaagiamu.
12 Poduucai maioojoadamu aapimʌ ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi. Dai gʌaagai
isʌpan duucai ivuaada aapimʌ ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudaiña istumaasi Diuusi aagidi
isiduñia agai. Ʌgai maioojodaitadai nʌnʌracatai istumaasi Diuusi aagidi isiduñia agai.
Cascʌdʌ caviaa ʌgai istumaasi Diuusi aagidi sai maquia agai.
13-16 Aidʌsi Diuusi aagidi Avraañicaru saidʌ iduñia agai mui naana maasi istumaasi ʌgai
vʌʌtarʌ, potʌtʌdai: “Sʌʌlicʌdʌ iduuñimu aanʌ naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami aapi
gʌvʌʌtarʌ dai sʌʌlicʌdʌ muidamu gʌcajiudaga”. Dai potʌtʌdai ʌʌpʌ: “Istumaasi aagai aanʌ
ʌrvaavoi”. Diuusi maitistutuidi ispotʌiyagi sai maatʌ Diuusi, ʌgai ʌʌgi ʌrDiuusi cascʌdʌ.
Dai tiipu ʌmai vaamioma namʌacami isʌgai. Dʌmos Diuusi vaamioma namʌga sioodami
cascʌdʌ oodami pocaitiña sai maatʌ Diuusi. Siʌʌscadʌ pocaitiadagi ʌmo oodami sai maatʌ
Diuusi camaitʌrsoiñi isapiaaagadagi ʌgai vaa ñiooqui. Avraañicaru tʌvʌpi nʌnʌra sai Diuusi
iduuna istumaasi aagidi maivui ñioocaitai Diuusi. Dai poduucai Diuusi maa ʌgai istumaasi
aagidi sai maquia agaitadai.
17 Diuusi pocaiti sai istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Diuusi ipʌliditadai sai cʌʌga maatʌna
Avraañicaru ʌʌmadu cajiudadʌ sai ʌgai sʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi aagidi sai iduñia
agaitadai cascʌdʌ.
18 Diuusi aagai sai iduñia agai ʌmo istumaasi Avraañicaru vʌʌtarʌ dai pocaiti ʌʌpʌ sai istu-
maasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai sʌʌlicʌdʌ iduñia agai istumaasi
aagai. Ʌgai maiyaatavoga cascʌdʌ. Dai poduucai aatʌmʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai sai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi baigʌrʌlidi dai vaamioma cʌʌga vaavoitudai aatʌmʌ Diuusi.
19 Dai poduucai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isiimia ragai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu daraaja
ragai mʌʌca siaaco daja ʌSuusi.
20 Dai Suusi Cristo ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ducami tomastuigaco Melquisedeeca
duucai. Suusi Cristo muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ dai gooquiʌrʌ ʌpan duaaca
dai ii tʌvaagiamu dai Diuusi vuidʌrʌ cʌquiva sai poduucai Diuusi gʌroigʌldiana
gʌrsoimaascamiga dai aatʌmʌ istutuidi isiimiagi tʌvaagiamu.

7

———

1 Melquisedeecacaru ʌrraicatadai Saleemʌrʌ. Daidʌ ʌgai ʌrpaalicatadai daidʌ ivuaadana
Diuusi aa duiñdadʌ. Diuusi ʌgai dai vaamioma tʌaanʌi istomasioorʌ tʌvaagiʌrʌ dai oidigi
daama. Avraañicaru sibʌaco cocoda aa tʌtʌaanʌdami dai vaamioma istui Avraañicaru dai
aidʌsi nora ʌgai gʌdʌvʌʌragamu Saleemamu daivuñi agaitadai tai ii Melquisedeeca dai
voiyʌrʌ aayi dai daañimi Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Avraañi.
2 Daidʌ Avraañi aa oí ʌgai istumaasi voopoji ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami. Melquisedeeca
itʌiya ʌlidi ʌmo raí ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌrsʌʌlicami. Dai ʌgai ʌrraicatadai
Saleemʌrʌ. Dai Saleema itʌiya ʌlidi maiomaliga cascʌdʌ raí maiomaliacʌdʌ aagaiña
oodami ʌMelquisedeeca.
3 Dai maitʌmaí sioorʌ ʌrdʌʌdʌdʌcatadai Melquisedeeca tomali sioorʌ ʌraaduñdʌcatadai
tomali siʌʌquidʌ vuusai tomali siʌʌquidʌ muu. Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ
divia ʌrpaali ducami tomastuigaco. Daidʌ tomali ʌmaadutai maiviaacatadai
Melquisedeeca sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ tomali ʌmaadutai maitʌʌgi ʌgai gʌsʌʌlicamiga
ʌʌpʌ. Daidʌ Melquisedeeca ʌrpaali tomastuigaco ʌpan duucai Diuusi maradʌ ismaacʌdʌ
tʌvaagiaiñdʌrʌ divia.
4 Poduucai cʌʌga gʌmaatʌ isvaamioma namʌaacatadai Melquisedeeca siAvraañi.
Gʌraduñi Avraañicaru aa oí Melquisedeecacaru istumaasi voopoji ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami
ismaacʌdʌ cocoda.
5 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti saidʌ papaali Levícaru cajiudadʌ viaacatadai
sʌʌlicami istaanʌdagi aa ʌoodami maitʌquidʌ tomasi vʌʌscatai ʌrAvraañicaru cajiudadʌ.
6 Dʌmos Melquisedeecacaru maitʌraduñdʌcatadai Levícaru tai vʌʌscʌrʌ Avraañicaru aa
oí istumaasi voopoji ʌgai ʌgaa tʌtʌaanʌdami. Dai Diuusi aagidi Avraañicaru sai cajiudadʌ
muida agaitadai dai sai Diuusi iduñi agaitadai mui naana maasi ʌcajiudadʌ vʌʌtarʌ. Tai
vʌʌscʌrʌ Melquisedeeca daañimi Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Avraañi.
7 Dai vʌʌscatai cʌʌga maatʌ sai ismaacʌdʌ vaamioma namʌga ʌcovai vuvaidi ismaacʌdʌ
maisi namʌga.
8 Tami aatʌmʌ judidíu saagida ʌpapaali ismaacʌdʌ taanʌi aa maitʌquidʌ oodami ʌgai
ʌroodami ismaacʌdʌ uugiatʌi dʌmos Diuusi ñiooquidʌrʌ aagai Melquisedeeca ducami
istomastuigaco oidacamudai.

9-10 Aidʌsi Avraañicaru maa Melquisedeeca aa istumaasi vuucaticatadai, Leví
ʌʌmadu vʌʌsi ʌcajiudadʌ ismaacʌdʌ vuvaqui agaitadai ducami isaa maaquimudai ʌʌpʌ
gʌnvustuidaga. Ʌgai ʌrAvraañicaru cajiudadʌ cascʌdʌ, tomasi aidʌ maiquiaa vuusai
Levícaru. Dai sivi ʌLevícaru cajiudadʌ ʌrpapaali dai gataanʌi aa maitʌquidʌ oodami.
11-12 Dʌmos ʌgai maitistui iscʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidagi gʌnsʌʌlicamigacʌdʌ. Cascʌdʌ Diuusi
gajiaadʌrʌ viaa ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ dai ootoi Suusi Cristo saidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ vu-
viadamicana dai paali ducamicana ʌpan duucai Melquisedeeca dai maisiu ʌpan duucai
Aaróñi. Aaróñi ʌrʌmo paali Levícaru cajiudadʌ. Dai caootoscai Diuusi ʌmai paali cascʌdʌ
aliʌsi gʌaagai ismaaquiagi Diuusi ʌoodami ʌmai sʌʌlicamiga.
13 Suusi Cristo maitʌrLevícaru cajiudadʌ ʌgai ʌrJudácaru cajiudadʌ dai tomali ʌmoco ʌmai
Judácaru cajiudadʌ ʌrpaali mosʌca Suusi Cristo.
14 Cʌʌga gʌmaatʌ isSuusi Cristo ʌrJudácaru cajiudadʌ dai cʌʌga gʌmaatʌ ʌʌpʌ sai
Moseesacaru maimaa sʌʌlicami tomali ʌmoco Judácaru cajiudadʌ saidʌ ʌrpaalicana.
15 Dai vaamioma cʌʌga gʌmaatʌ sai Diuusi gajiaadʌrʌ viaa ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ
maatʌcatai isSuusi Cristo divia dai paali gʌducamicatadai ʌpan duucai Melquisedeeca.
16 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ pocaiti sai mosʌca Levícaru cajiudadʌ ʌrpapaalicana
dʌmos Suusi Cristo maitʌrLevícaru cajiudadʌ dai vʌʌscʌrʌ paali gʌducami. Ʌgai tomastu-
igaco oidaga dai aliʌ viaa guvucadagai cascʌdʌ paali gʌducami.
17 Cascʌdʌ pocaiti Diuusi aagaitai Suusi Cristo:

Aapi paali gʌducami tomastuigaco,
maisiu Levícaru cajiudadʌ duucai baiyoma Melquisedeeca duucai.
Ascaiti Diuusi.

18-19 Papaali Levícaru cajiudadʌ sʌʌlicamigadʌ ismaacʌdʌ maa Moseesacaru maitʌrsoi
iscʌʌgacʌrʌ vuvaquia aatʌmʌ tomali maitʌrsoi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi cascʌdʌ Diuusi
gajiaadʌrʌ viaa Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ daidʌ gʌrmaa ʌmai sʌʌlicami vaamioma
cʌʌgaducami ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi issʌʌlicʌdʌ siaa duutuada aatʌmʌ Diuusi.
20-21 Ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ viaacatadai sʌʌlicamigadʌ gʌnaaduñicaru. Ʌoodami
tʌʌgida sʌʌlicamigadʌ ʌgai. Dʌmos Diuusi daí Suusi Cristo sai paali ducamicana dai pocaiti
Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Diuusi potʌtʌdai Suusi Cristo:

Cʌʌ maatʌ aanʌ isʌrvaavoi isaapi paali gʌducami tomastuigaco,
maisiu Levícaru cajiudadʌ duucai baiyoma Melquisedeeca duucai.
Astʌtʌdai Diuusi. Dai Diuusi maiyaatagʌi.

22 Cascʌdʌ gʌmaatʌ sai vaamioma cʌʌgadu utuducʌdʌ sʌʌlicami. Suusi Cristo pocaiti saidʌ
ʌsʌʌlicami utuducʌdʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌgadu dai ʌgai ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ.
23 Ʌpapaali Levícaru cajiudadʌ muiducatadai. Cooyiña ʌʌmoco dai aa vuudana
sʌʌlicamigadʌ.
24 Dʌmos Suusi Cristo tomastuigaco oidaga cascʌdʌ maitʌʌgi ʌgai ʌmai gʌsʌʌlicamiga.
25 Cascʌdʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai isiimia agai
Diuusi ʌʌmadu dai tomastuigaco oidacagi vaavoitudaitai Suusi Cristo. Ʌgai tomastuigaco
oidaga cascʌdʌ, dai daanʌi Diuusi sai soicʌiña vʌʌsi vaavoitudadami.
26 Poduucai tudu Suusi ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ismaacʌdʌ tʌgitocatadai aatʌmʌ.
Ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi, vʌʌscʌrʌ ivueeyi mosʌcaasi istumaasi
ʌrcʌʌgadu, dai Diuusi vaidacai tʌvaagiamu vai ʌgai vaamioma tʌaanʌi sivʌʌsi Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ.
27 Ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ Levícaru cajiudadʌ ʌgai viaa iscoodadagi vustaqui dai
dadasdiadagi Diuusi. Ʌgai povueeyi sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ ʌgai ʌpʌga dai
gotorʌ oodami soimaascamigadʌ. Dʌmos Suusi Cristo maiʌpan duucai ivueeyi ʌgai. Suusi
Cristo tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ maiviaacatadai iscoodadagi
vustaqui sai Diuusi oigʌldiana. Tomali maiviaa iscoodadagi vustaqui ʌoodami vʌʌtarʌ
sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ baiyoma ʌgai gʌmuaatu curusiaba vʌʌsi oodami
vʌʌtarʌ. Ʌgai Diuusi dasdiaradʌ ducami. Mosʌmo imidagai podui Suusi Cristo. Daidʌ
ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ Levícaru cajiudadʌ ivuaadatai gʌaa duiñdagai vʌʌs tasai.
28 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ aagai sioorʌ viaa isʌrpapaalicagi dʌmos vʌʌsi
ʌrsoimaasi ivuaadami. Dʌmos gotorʌ Diuusi daí gʌmara Suusi Cristo papaali
baitʌcʌaacamigadʌ duucai dai potʌtʌdai: “Cʌʌ maatʌ aanʌ isaapi ʌrpaali ducami
tomastuigaco”, astʌtʌdai Diuusi. Dai Suusi Cristo tomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivueeyi.

8

———

1 Vʌʌsi gomaasicʌdʌ cʌʌga gʌmaatʌ isSuusi Cristo vaamioma namʌga isʌpapaali
baitʌguucacamigadʌ Levícaru cajiudadʌ. Dai Suusi Cristo tavaagiʌrʌ daja sʌʌlisia padʌrʌ
Diuusi.
2 Mʌʌca tʌvaagiʌrʌ siaaco daja Diuusi Suusi Cristo ʌgai daidʌ ʌrgʌrpaaliga. Ʌgai ivueeyi
aa duiñdadʌ papaali baitʌguucacamigadʌ.
3 Ʌpapaali baitʌguucacamigadʌ gʌdadaasai sai coodaiña vustaqui dai dadasdiña Diuusi.
Dai dadasdiña ʌʌpʌ istumaasi vuaapaiña oodami. Cascʌdʌ gʌmaatʌ isSuusi Cristo viaa-
catadai isdasdagi ʌmo istumaasi Diuusi.
4 IsSuusi Cristo tami oidigi daama oidacamudai tomali maitʌrpaalicamudai ʌgai. Quiaa
oidaga papaali tami oidi daama cascʌdʌ. Ʌpapaali coodai vustaqui dai dadasdi Diuusi po-
duucai isduucai aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ ismaacʌdʌ maa Diuusi Moseesacaru.
5 Dai istumaasi ivueeyi ʌpapaali tami oidi daama ʌpʌa maasi istumaasi ivueeyi Suusi
Cristo tʌvaagiʌrʌ. Gomaasi cʌʌga gʌmaatʌ. Aidʌsi Moseesacaru iduñia agaitadai ʌicuusi
vaaqui Diuusi potʌtʌdai: “Cʌʌgai giduuñi goicuus vaaqui ʌpa maasi ʌgai ismaacʌdʌ gʌtʌʌgi
aanʌ giidiana”, astʌtʌdai Diuusi.
6 Dʌmos vaamioma namʌga gʌrpaaliga. Ʌgai tʌvaagiʌrʌ ivueeyi gʌaa duiñdaga cascʌdʌ.
Vai ʌgaa papaali tami oidi daama ivueeyi istumaasi aagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ.
Dai vaamioma cʌʌgadu Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ isMoseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Suusi
Cristo ʌgai dai soicʌi oodami sai Diuusi oigʌldiana soimaascamigadʌ dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi
cascʌdʌ vaamioma cʌʌgadu Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ.
7 Ʌoodami maitistui iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌcʌdʌ cascʌdʌ
Diuusi gajiaadʌrʌ viaa Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ daidʌ maa oodami ʌmo ñiooqui utudui.
8 Daidʌ ʌjudidíu maiʌʌgidi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ cascʌdʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ pocaiti
aagaitai ʌjudidíu:
Ʌmo imidagai ootosdamu aanʌ ʌjudidíu ʌmo sʌʌlicami utudui.
9 Ʌsʌʌlicami maiʌpaa maascamu ʌgai ismaacʌdʌ ootosi aanʌ aaduñdʌcardu,
Aidʌsi cavuvaidia iñagaitadai aanʌ ʌgai Ejiipituaiñdʌrʌ.
Dʌmos ʌgai maiʌʌgi ʌsʌʌlicami.
Cascʌdʌ gajiaadʌrʌ viaa aanʌ ʌgai.
Ascaiti Diuusi.
10 Dai vʌʌscʌrʌ ʌmo imidagai ootosdamu aanʌ ʌjudidíu ʌsʌʌlicami utudui dai poduucai
ʌpʌduuñimu:
Aliʌsi cʌʌga mamaatʌtuldiamu aanʌ ʌgai giñsʌʌlicamiga siʌgai sʌʌlicʌdʌ maatʌ caʌcamu dai
ʌʌgiadamu.
Poduucai aanʌ ʌrDiuusigadʌcamu dai ʌgai ʌrgiñmaamaracamu.
11 Vʌʌscatai giñmaatʌca agai aaliducami dai gʌgʌrducami cascʌdʌ tomali ʌmaadutai maivi-
aacamu: isaagiadagi aa istuiga aanʌ.
12 Dai aanʌ oigʌldiadamu soimaascamigadʌ.
Dai tomali ʌmo imidagai maitʌtʌgitodamu aanʌ ʌsoimaascamigadʌ ismaacʌdʌ idui ʌgai.
Ascaiti Diuusi.
13 Podu caiti Diuusi aagaitai goutudui sʌʌlicami dai poduucai maiñamʌacatu goʌʌquidʌ
sʌʌlicami.

9

———

1 Aidʌsi Diuusi maa Moseesacaru ʌʌpʌgadadʌ sʌʌlicami, Diuusi aagidi Moseesacaru saidʌ
iduuna ʌmo icuusi vaaqui dai ami siaa duutudaiña Diuusi. Dai aagidi isducatai siaa
duutuada ʌgai.
2 Ʌicuusi vaaqui viaacatadai gooca tuutucavi dai maicuuparaga. Mosquitaagiña vʌʌ
gooca tuutucavi saigiʌcatadai ʌmo icuusi ʌpʌan ʌʌsi covocami ʌmo sueeyi. Ʌtuucavi
ismaacʌdʌ quiidiganioma cʌaacatadai mo ʌraana cʌaacatadai ʌmo vaiñomi siaaco
gʌtutusaiña cuvaracami vela, dai ʌmo meesa vai daama darasaiña ʌpapaali ʌpaana Diuusi
daasdaradʌ.
3-4 Dai tuucavioma ʌicuusi goquirdadʌ ʌbʌgi cʌaacatadai ʌgʌmai tuucavi ismaacʌdʌ
vaamioma namʌga sigʌn tuucavi. Dai ami gia aliʌ ʌmojoco vapacʌiña papaali
baitʌcʌaacamigadʌ vʌʌsi uumigi. Dai ami ʌraana cʌaacatadai ʌmo altar siaaco
gʌmʌmʌidiña ʌcubimidali, ʌaltar oorocʌdʌ duñiisicatadai. Dai ami daacatadai ʌʌpʌ ʌcajoñi
ismaacʌdʌ viaacatadai ʌojoodai ismaacʌdʌrʌ ooja Diuusi gʌmasaigacʌdʌ gʌsʌʌlicamiga,
dai ʌmo ali aayi oorocʌdʌ duuñsicami ismaacʌdʌ viaacatadai ʌmaná, dai Aaróñi uuchadʌ
ismaacʌ iipoi. Ʌcajoñi ʌrgoʌʌ oorocatadai quiidigamadʌrʌ.
5 Daidʌ ʌcajoñi daama guucacatadai gooca querubiiñisi oorocʌdʌ duuñisicami dai
sʌʌlicʌdʌ dadadacʌitadai. Dai taranacatadai gʌnaana ʌcajoñi daama vai ami vausidiña

ʌpapaali baitʌcʌaacamigadʌ cañiiru ʌʌradʌcʌdʌ sai Diuusi oigʌldiana oodami soimaas-
camigadʌ. DʌmOs maitistutuidi aanʌ isvaamioma gʌnaagidiagi gomaasi.
6 Poduucai idui Moseesacaru isducatai Diuusi ipʌli. Daidʌ ʌpapaali vʌʌs tasai vapaacʌiña
ʌtuucavi quiidiganioma cʌaacʌdʌ dai ami ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ.
7 Dai tuucavioma mosʌca ʌpapaali baitʌcʌaacamigadʌ vapaacʌiña mosaliʌ ʌmojoco vʌʌsi
uumigi. Dai ami vausidiña cañiiru ʌʌradʌcʌdʌ sai Diuusi oigʌldiana ʌgai soimaascamigadʌ
ʌʌmadu oodami sai maascamigadʌ.
8 Gomaasicʌdʌ gʌrmamaatʌtuldi Diuusi Ibʌadʌ saidʌ ʌtuucavi quiidiganioma
cʌaacʌdʌrʌ ivuaadana ʌpapaali Diuusi aa duiñdadʌ dʌmos tuucavioma mosʌca ʌpapaali
baitʌcʌaacamigadʌ vapaacʌiña quiaa namʌacatai goʌʌquidʌ sʌʌlicami.
9 Vʌʌsi istumaasi ivuaadana ʌpapaali ʌʌmadu ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌpan ducami is-
tumaasi iduí Suusi Cristo diviacai tami oidi daama. DʌmOs vʌʌsi ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ
ivuaadana ʌpapaali icuusi vaaquiʌrʌ maitistui issoiñagi oodami sai gʌniibʌstacan tada-
cana.
10 Ʌoodami maacaiñi ʌpapaali naana maasi cuaadagai sai ʌgai dadasdiña Diuusi dai
viaacana ʌgai sʌʌlicami istumaasi cʌʌgadu iscuaadagi dai istumaasi cʌʌgadu isyʌʌdagi dai
isducatai vapaconadagi gʌnnoonovi dai gʌnyuucusi. Dai vʌʌsi gosʌʌlicami viaacatadai
oodami isʌʌgiadagi asta aidʌ uucami sidivia Suusi Cristo dai maa Diuusi ʌsʌʌlicami utudui.
11 Dai sivi Suusi Cristo papaali baitʌcʌaacamigadʌ ducami. Dai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi.
Dai aidʌsi camuu Suusi Cristo tai aasi ʌʌradʌ gooquiʌrʌ ii ʌgai tʌvaagiamu dai vuidʌrʌ
cʌquiiva Diuusi sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ. Dai poduucai
gʌmaatʌ sai siaaco ivueeyi Suusi Cristo gʌaa duiñdaga vaamioma cʌʌgadu ismʌʌca siaaco
ivuaadana ʌpapaali baitʌcʌaacamigadʌ gʌaa duiñdaga.
12 Suusi Cristo maibʌʌcai vustaaqui ʌʌradʌ ʌpan duucai ʌpapaali baitʌcʌaacamigadʌ.
Ʌʌgi Suusi Cristo aasi gʌʌʌra cascʌdʌ. Dai mosʌmo imidagai podui dai ii tʌvaagiamu.
Dai poduucai isduucai Suusi Cristo casistutuidi vʌʌsi oodami iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai
tomastuigaco oidacagi Diuusi ʌʌmadu.
13 Siʌʌscadʌ ʌjudidíu taatagi ʌmo muuquiedʌ siʌʌpʌ siaaco yaasapi coidadʌ maiviaa-
cana oigaragai ʌgai issiaa duutuadagi Diuusi asta siʌʌscadʌ gʌnvausi ʌgai sivatu dai
tuuru ʌʌradʌcʌdʌ dai vaacasi baabiedʌ maataigadʌcʌdʌ ʌʌgi poduucai gʌnviidacatadai
ʌgai. Capovuaadatai ʌgai cavuaañicam vii duucami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi
ivuaadamudai dai casistutuidiña isʌpamu siaa duutuada Diuusi.
14 Suusi Cristo aasi ʌʌradʌ muucucai curusiaba Diuusi Ibʌadʌ guvucadadʌcʌdʌ go-
maasi gʌdaasdaraga Diuusi vʌʌtarʌ. Tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi Suusi
Cristo cascʌdʌ sioorʌ vaavoitudai ʌgai vaamioma cʌʌga istutuidi isgʌniibʌstacan tadacagi
oigʌldacai Diuusi soimaascamigadʌ dai poduucai viaacana oigaragai issiaa duutuadagi
Diuusi daidʌ ivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi. Diuusi tomastuigaco oidaga.
15 Poduucai Suusi Cristo ʌgai dai daanʌi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ ootoscai Diuusi
sʌʌlicami utudui ʌgaicʌdʌ. Dai poduucai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vapaidi Diuusi istutuidi
isiimiagi Diuusi ʌʌmadu dai viaacamu vʌʌsi istumaasi ismaacʌdʌ aagai Diuusi sai maquia
agai vaavoitudadami. Suusi Cristo muu sai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna ʌvapaidadʌ ismaacʌdʌ
soimaasi ivuaadana maiquiaa diviacai Suusi Cristo tomasi cacoi ʌgai, dai aidʌ quiaa
namʌaacana Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ.
16-17 Siʌʌscadʌ ʌmo oodami iduñiagi ʌmo oojai siaaco aagai sioorʌ vʌʌtarʌca agai vustu-
idadʌ siʌʌscadʌ muuquia ʌgai dʌmos tomali ʌmaadutai maitistutuidi isbʌiyagi tomali ʌmo
istumaasi asta siʌʌscadʌ muuquiagi ismaacʌdʌ iduí ʌoojai.
18 Poduucai ʌʌpʌ aidʌsi Diuusi maa Moseesacaru gʌsʌʌlicamiga maiñamʌaacana
gosʌʌlicami asta siʌʌscadʌ Moseesa coi vustaqui.
19 Aidʌsi Moseesacaru caaagidi ʌoodami vʌʌsi ʌsʌʌlicami ismaacʌdʌ maa Diuusi amaasi
bʌí ʌgai voopoi vʌʌgicami dai ʌmo uusi isopo tʌʌgiducami maamaradʌ dai vadʌitu vustaqui
ʌʌradʌcʌdʌ ʌʌmadu suudagi dai vausi ʌliivru ismaacʌdʌrʌ oojisicatadai ʌsʌʌlicami dai vʌʌsi
oodami vausi ʌgai ʌʌpʌ.
20 Amaasi potʌtʌdai: “Idi ʌʌraicʌdʌ canamʌaacamu idi sʌʌlicami ismaacʌdʌ giñmaa
Diuusi aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ”, astʌtʌdai Moseesacaru.
21 Daidʌ Moseesacaru vausi ʌʌpʌ ʌicuusi vaaqui ʌʌmadʌ vʌʌsi istumaasicʌdʌ siaa duutu-
daiña ʌgai Diuusi.
22 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai baitoma vʌʌsi istumaasi gʌaagi isvausidicagi
vustaqui ʌʌradʌcʌdʌ dai poduucai istutiadagi isʌcʌdʌ ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ. Diuusi
maioigʌldiña tomali ʌmaadutai soimaascamigadʌ asta siʌʌscadʌ coodaiña vustaqui vai
bʌʌjʌiña ʌʌradʌ. Dai sivi Suusi Cristo aasi ʌʌradʌ muucucai dai poduucai Diuusi oigʌldi
oodami soimaascamigadʌ.

———

23 Poduucai gʌaagaitadai isbai vuaada ʌgai istucʌdʌ ivuaada Diuusi aa duiñdadʌ poduucai isduucai Diuusi aagai Moseesacaru dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ isiduñi agaitadai ʌmo istumaasi vaamioma namʌaacami sicoodai vustaqui vai poduucai oigʌldicagi oodami soimaascamigadʌ dai ʌgai iimiagi tʌvaagiamu dai siaa duutuada agai Diuusi tʌvaagiʌrʌ. Istumaasi iduí Suusi Cristo vaamioma namʌga sistumaasi ivuaadana ʌjudidíu coodaitai vustaqui.

24 Suusi Cristo maivapacʌiña ʌiicuusi vaaquiʌrʌ ismaacʌdʌ iduí oodami ʌgai tʌvaagiʌrʌ vaa dai vuidʌrʌ cʌquiva Diuusi dai daanʌi Diuusi aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Ʌjudidíu coodaiña vustaqui ʌicuusi vaaquiʌrʌ dai bʌʌjʌiña ʌʌradʌ dai ʌgaicʌdʌ vausidiña tucavi siaaco ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami poduucai isduucai Suusi Cristo gʌmuaatu dai ʌʌgi ʌgai ii tʌvaagiamu dai mʌʌca ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami.

25 Ʌjudidíu papaali baitʌcʌaacamigadʌ vapacʌiña ali ʌmojoco vʌʌsi uumigi ʌtuucavi tuucavioma cʌaacʌdʌrʌ dai bʌʌcaticana vustaqui ʌʌradʌ dʌmos ʌSuusi Cristo mosaliʌ ʌmo imidagai muu maisiu muiyoco.

26 Dʌmos aidʌsi divia Suusi Cristo ugidagai Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ. Dai Suusi Cristo muu tai aasi ʌʌradʌ mosʌmo imidagai sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ.

27 Oodami ali ʌmojoco cooyi dai gooquiʌrʌ Diuusi nʌidamu ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.

28 Poduucai ʌʌgi Suusi Cristo ali ʌmo imidagai muu tai aasi ʌʌradʌ sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ. Dai gooquiʌrʌ ʌpaamu divia agai Suusi Cristo dai vaidaquia agai vʌʌscatai ismaacʌdʌ nʌnʌra vaavoitudaitai.

10

1 Vʌʌsi istumaasi ivuaadana ʌjudidíu ʌicuusi vaaquiʌrʌ ʌgai povuaadana sai maatʌna oodami tomasi palʌʌpi istumaasi iduñia agaitadai Suusi Cristo diviacai tami oidi daama. Ismaacʌdʌ vʌʌsi uumigi maacaiña vustaqui ʌpapaali sai coodaiña dai poduucai siaa duutudai Diuusi maicʌʌgacʌrʌ vuvacʌi gomaasicʌdʌ.

2 Isgomaasicʌdʌ istutiadamudai ʌoodami iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aidʌ gia aliʌmo imidagai vuaapamudai ʌgai vustaqui dai cascʌdʌ caoigʌldicamudai ʌgai soimaascamigadʌ dai camaisoigʌnʌliadamudai soimaasi ivuaadatai.

3 Dʌmos baiyoma coodaitai vustaqui vʌʌsi uumigi gʌntʌtʌgitoiña issoimaasi ivuaadana.

4 Vustaqui ʌʌradʌcʌdʌ maitomastuigaco oigʌldicana oodami soimaascamigadʌ.

5-6 Cascʌdʌ aidʌsi Suusi Cristo divia tami oidi daama potʌtʌdai ʌgai Diuusi gʌooga:

Aapi maitipʌlidi isoodami moscoodadagi vustaqui dai gʌdadasdiagi naana maasi.

Baiyoma aapi ipʌlidi saidʌ oodami ʌma duucai gʌntʌtʌgitona dai camaisoimaasi ivuaadana dai gʌʌʌgidiña.

Cascʌdʌ giñootoi aapi tami oidi daama ansai oodami duucai vuusaiña aanʌ dai muucuna dai poduucai aapi oigʌldi oodami soimaascamigadʌ.

7 Tami daja aanʌ daidʌ iduñia iñagai aanʌ istumaasi aapi ipʌlidi.

Aanʌ iduñia iñagai vʌʌsi istumaasi oojisi gʌñiooquiʌrʌ giñaagaitai aanʌ.

Astʌtʌdai Suusi Cristo.

8 Moseesacaru sʌʌlicamigadʌrʌ pocaiti sai aliʌsi gʌaagai iscoodada vustaqui dai dadasdiagi Diuusi naana maasi dai vʌʌscʌrʌ potʌtʌdai Suusi Cristo gʌooga: “Aapi giñooga maitipʌlidi gomaasi”, astʌtʌdai.

9 Dai Suusi Cristo pocaiti ʌʌpʌ saidʌ iduñia agai istumaasi Diuusi ipʌlidi. Aidʌsi pocaiti ʌgai poduucai gajiaadʌrʌ viaa Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai pocaiti sai ʌgai sʌʌlicamigadʌ ʌgai dai namʌga.

10 Suusi Cristo muu curusiaba ʌmo imidaga sai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna oodami. Suusi Cristo podui iduñia ʌliditai istumaasi Diuusi ipʌlidi. Cascʌdʌ Diuusi gʌroigʌldi dai ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai aatʌmʌ siaa duutudaiña.

11 Vʌʌsi ʌpapaali judidíu ivueeyi gʌnaa duiñdaga vʌʌs tasai dai mui imidagai coodai vustaqui tomasi vustaquicʌdʌ maitomastuigaco oigʌldicana oodami soimaascamigadʌ.

12 Dʌmos Suusi Cristo camuucucai dai aasi ʌʌradʌ sai poduucai Diuusi tomastuigaco oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ ii tʌvaagiamu dai Diuusi vuitapi cʌquiva dai gooquiʌrʌ sʌʌlisia padʌrʌ Diuusi daiva.

13 Dai movasi nʌnʌraca agai Suusi asta siʌʌscadʌ Diuusi voopoidagi sʌʌlicamigadʌ vʌʌsi tʌtʌaanʌdamigadʌ ʌgai ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌca ʌSuusi dai ʌʌgi ʌgai gatʌaanʌda agai.

14 Iduucai Suusi Cristo vʌʌsi gomaasi poduucai cʌʌ tutiatu ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai
vuvaitu dai Diuusi tomastuigaco cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivuaadamudai.
15 Dai Diuusi Ibʌadʌ ʌrnʌijadami vʌʌsi istumaasi iduí Suusi Cristo daidʌ icaiti Diuusi
Ibʌadʌ:
16 ʌmo imidagai ootosdamu aanʌ ʌjudidíu ʌmo sʌʌlicami utudui dai poduucai ʌpʌduuñimu.
Aliʌsi cʌʌga mamaatʌtuldiamu aanʌ ʌgai giñsʌʌlicamiga siʌgai sʌʌlicʌdʌ maatʌ caʌcamu dai
ʌʌgiadamu.
Ascaiti Diuusi Ibʌadʌ.
17 Dai gooquiʌrʌ icaiti:
Tomali ʌmo imidagai maitʌtʌgitodamu aanʌ ʌsoimaascamigadʌ ismaacʌdʌ iduí ʌgai.
Ascaiti Diuusi Ibʌadʌ.
18 Caoigʌldicatai ʌsoimaascamigadʌ ʌjudidíu camaigʌaagai isapiacoodadagi vustaqui
soimaasi ivuaadatai.

———

19 Cascʌdʌ giñaaduñi casistutuidi aatʌmʌ isdaanʌdagi Diuusi maisiaa ʌʌraitai, vaavoitu-
daitai isSuusi Cristo muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ vai Diuusi gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga
daidʌ ʌgai gʌrmaa ʌsʌʌlicami utudui.
20 Dai duaaca Suusi Cristo dai tʌvaagiʌrʌ daja dai cascʌdʌ istutuidi aatʌmʌ isdaanʌdagi
Diuusi sai gʌrsoicʌiña.
21 Suusi Cristo ʌrpapaali baitʌcʌaacamigadʌ ducami tʌvaagiʌrʌ. Dai ʌgai aliʌ viaa
guvucadagai.
22 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai issiaa duutuadagi Diuusi cʌʌga vaavoitudaitai. Diuusi casi
gʌroigʌli gʌrsoimaascamiga cascʌdʌ gʌriibʌstacan tada aatʌmʌ sivi. Dai cavapacoñi
aatʌmʌ.
23 Dai aatʌmʌ aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudadagi Suusi Cristo. Diuusi ʌgai daidʌ
gʌraagidi sai tomastuigaco oidaca agai vʌʌsi vaavoitudadami dai maiyaatavoga ʌgai
cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isvaavoitudadagi aatʌmʌ Suusi Cristo.
24 Dai aliʌsi gʌaagai aatʌmʌ isgʌrsoicʌda aipacoga dai poduucai vaamioma gʌroigʌada
aipacoga dai vaamioma cʌʌgacʌrʌ oidaca.
25 Maitʌaagai tʌsʌpan duucai ivuaadagi ʌgai ismaacʌdʌ maidaivʌi siaaco gʌrʌmpaidi
aatʌmʌ dai siaa duutudai Diuusi. Baiyoma gʌaagai iscʌʌga gʌrmaacadagi ñiooqui aipacoga.
Vaamioma cʌʌga sivi camiaadimi istuigaco divi agai Suusi Cristo cascʌdʌ.
26 Isapiasoimaasi ivuaada aatʌmʌ ʌʌgi poʌrʌliaracʌdʌ camaatʌcatai aatʌmʌ isSuusi
Cristo ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuvaquiadami, camaitiipu isduucatai isgʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga.
Maitiipu tomali ʌmo ʌmai ismaacʌdʌ muu aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ mosʌcaasi Suusi Cristo vai
poduucai Diuusi gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga.
27 Sivi mosgʌaagai isnʌnʌʌracagi istuigaco Diuusi soimaasi gʌrtaatatuldi agai isducatai
ʌrsʌʌlicami. Sʌʌlicʌdʌ ugitituda agai Diuusi vʌʌsi ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌcagi.
28 Siʌʌscadʌ ʌmaadutai maiʌʌgidagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai isoidacagi gooca
siʌpʌ vaica nʌijadami aidʌ gia ʌdunucami gatʌaanʌiña muaaragai dai maisoigʌʌlidiña
ʌgaicʌdʌ.
29 Dʌmos gʌaagai isDiuusi vaamioma soimaasi taatatuldiagi ʌgai ismaacʌdʌ mosparunai
dai gajiaadʌrʌ vipieeyi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ dai maivaavoitudai sai Suusi
Cristo muu curusiaba sai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiana oodami tomaasi Suusi Cristo ʌrDiuusi
ʌcovai vusaidadʌ. Dai mosparunai Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi vaavoitu-
dadami.
30 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ iscaiti Diuusi: “Aanʌ ʌgai dai soimaasi taatamituldi soimaasi
ivuaadami”, ascaiti Diuusi. Dai pocaiti ʌʌpʌ Diuusi: “Dai aanʌ nʌidamu oodami ismaacʌdʌ
ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami”, ascaiti Diuusi.
31 Siʌʌ duduaadimumu ʌsoimaasi ivuaadami siʌʌscadʌ ajiagi istuigaco Diuusi nʌidagi
ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
32 Dʌmos gʌntʌgitovurai aapimʌ issiʌʌquioma aidʌsi utudama maí aapimʌ Diuusi
ñiooquidʌ dai vaavoitu, aa oodami aliʌ soimaasi gʌntaatatuli mai aapimʌ vʌʌscʌrʌ api-
avaavoitudaiña.
33 Dai ʌʌmadutai aapimʌ gʌnparunai ʌgai dai aa soimaasi taatatuli vʌʌsi oodami vuitapi,
dai aa soicʌiña ismaacʌdʌ soimaasi taatacatadai.
34 Dai soigʌnʌlidiña aapimʌ gʌnaaduñicʌdʌ ismaacʌdʌ maamaisapicatadai dai dai-
vidiña. Dai aidʌmʌsi gʌnʌʌsidiña gʌnvustuidaga maivui ñioocaiña aapimʌ Diuusi baiyoma
baigʌnʌlidiña aapimʌ, maatʌcatai aapimʌ isviaaca agai ʌmo istumaasi cʌʌgaducamioma
tʌvaagiʌrʌ ismaacʌdʌ maiugiatʌi tomali umo imidagai.

35 Gʌaagai mʌsapiavaavoitudadagi Diuusi, poduucai Diuusi gʌnmaaquimu naana maasi istumaasi tʌvaagiʌrʌ.
36 Dai gʌaagai mʌsapiaivuaadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi maioojodaitai poduucai Diuusi gʌnmaaquimu istumaasi aagai ʌgai sai maquia agai vaavoitudadami.
37 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Otoma divi agai ʌCristo.
38 Sioorʌ vaavoitudai isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ vuviaadami
Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivuaadamudai.
Dʌmos isʌmaadutai gajiaadʌrʌ viaagi gʌvaavoidaraga,
Diuusi maibaigʌʌlidiña ʌgai vui.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
39 Dʌmos aatʌmʌ maitʌrʌgai ismaacʌdʌ gajiaadʌrʌ vipieeyi gʌnvaavoidaraga dai poduucai ajioopai Diaavora ʌʌmadu, baiyoma aatʌmʌ ʌrʌgai ismaacʌdʌ apiavaavoitudai dai poduucai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.

11

———

1 Ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi cʌʌga maatʌ issʌʌlicʌdʌ viaaca agai istumaasi nʌnʌra dai issʌʌlicʌdʌ ʌpʌduñia agai istumaasi aagidi Diuusi isiduñia agaitadai tomasi maiquiaa nʌidi gomaasi.
2 Gʌraaduñicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ʌgai.
3 Vaavoitudai aatʌmʌ isDiuusi iduí oidigi. Ʌgai mosaagai saidʌ ʌpʌduuna oidigi taidʌ ʌpʌduí. Nʌidi aatʌmʌ istumaasi Diuusi iduí tomasi mainʌidi aatʌmʌ istucʌdʌ Diuusi iduí oidigi.
4 Abeelicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ istumaasi daasi ʌgai Diuusi vaamioma cʌʌgadu siʌgai ismaacʌdʌ daasi Caínacaru. Cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Abeelicaru dai baigʌʌli Diuusi ʌgaicʌdʌ ismaacadʌ daasi ʌgai. Tomasi camuu Abeelicaru vʌʌscʌrʌ istumaasi iduí ʌgai gʌrsoicʌi tʌsai maatʌna aatʌmʌ isducatai gʌaagai isvaavoitudadagi Diuusi.
5 Enococaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi tai Diuusi duaacami bʌʌcai tʌvaagiamu, cascʌdʌ maitʌʌ oodami oidigi daama. Dai pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ sai Diuusi aliʌ baigʌʌlidiña Enoco vui ʌʌqui abiaadʌrʌ.
6 Dʌmos Diuusi maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ nʌijadagi sioorʌ maivaavoitudadagi. Dai sioorʌ siaa duutuada ʌliada Diuusi ʌpʌga gʌaagai isvaavoitudagi isoidaga Diuusi dai isDiuusi sʌʌlicʌdʌ soicʌi sioorʌ siaa duutuada ʌliadagi.
7 Noécaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi Diuusi aagidi sai naana maasi istumaasi ʌpʌduñia agaitadai dai cascʌdʌ gʌaagaitadai isiduñia ʌgai ʌmo vaarcu gʌducami dai ʌgaicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuusiagi ʌgai ʌʌmadu aaduñdʌ, Noécaru cʌʌga ʌʌgidiña Diuusi. Tomasi ʌoodami nʌiditadai aidʌsi Noé ivuaadatadai ʌgʌʌ vaarcu dai poduucai maí isʌNoé vaavoitudaiña Diuusi vʌʌscʌrʌ ʌoodami maivaavoitu dai poduucai gʌmaatʌ isʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami dai cascʌdʌ baicoi ʌgai aidʌsi tʌvʌpi duudu. Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Noé.
8 Avraañicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi, cascʌdʌ aidʌsi Diuusi aagidi sai vuusaiña ʌgai gʌdʌvʌʌragaiñdʌrʌ, vuusai ʌgai dai ii sibʌacoga siaaco Diuusi maaquia agaitadai ʌmai dʌvʌʌrai tomasi Avraañi maimaatʌcatadai siaacoga.
9 Dai Avraañicaru aayi ʌdʌvʌʌriʌrʌ siaaco Diuusi vaidacai. Dai apiacʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ ami oidatu sibʌaadʌrʌ oidacami duucai. Dai icuusi vaaquiʌrʌ oidacatadai. Dai Isaacaru dai Jacocaru ʌʌpʌ poduucai oidacatadai. Dai Diuusi aagidi ʌgai ʌʌpʌ sai ʌdʌvʌʌrai ʌrʌgai vʌʌtarʌca agaitadai.
10 Avraañicaru ʌʌgidiña Diuusi vaavoitudaitai isʌmo imidagai iimi agaitadai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu daaca agai.
11 Saaracaru ooñigadʌ Avraañicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ marai tomasi casi ʌrooquimudadʌcatadai Diuusi aagidi Saara sai maraata agaitadai tai ʌgai vaavoitu cascʌdʌ marai.
12 Avraañicaru sʌʌlicʌdʌ ʌrcʌʌlimudadʌcatadai dai camaitistui ismaamatagi dʌmos vʌʌscʌrʌ maamarai dai sʌʌlicʌdʌ muidu cajiudadʌ ʌgai. Avraañicaru muidu cajiudadʌ ʌpan ʌʌquidu sisiaavugai. Tomali ʌmaadutai maitistutuidi isʌcaldagi.
13 Vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudaiña Diuusi coi maiquiaa maacacai Diuusi vʌʌsi istumaasi aagai sai maaquia agaitadai. Vʌʌscʌrʌ ʌgai cʌʌga vaavoitudai vʌʌsi ismaacʌdʌ aagai Diuusi cascʌdʌ maatʌcatadai isiduñia agai Diuusi vʌʌsi istumaasi aagai isiduñia agaitadai.

Daidʌ ʌoodami baigʌnʌliaracʌdʌ tʌtʌgitoiña. Dai ʌgai maatʌcatadai isʌmo imidagai iimia agaitadai sibʌacoga dai maisiu vʌʌscʌrʌ anaasi oidaca agaitadai.
14 Cʌʌga gʌmaatʌ sai sioorʌ poduucai vaavoitudadagi nʌnʌra istuigaco iimia agai tʌvaagiamu dai Diuusi ʌʌmadu oidaca agai tomastuigaco.
15 Istʌtʌgitodamudai ʌgai gʌndʌvʌʌraga siaadʌrʌ vuvaja cʌʌga istutiadamudai ʌgai isiimiagi ʌpamu mʌʌca.
16 Dʌmos ʌgai baiyoma ipʌliditadai isviaacagi ʌmo dʌvʌʌrai vaamioma cʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ. Cascʌdʌ Diuusi baigʌʌlidiña giñooga aagaitai ʌgai. Diuusi cabai duu siaaco oidaca ʌgai tʌvaagiʌrʌ.
17-18 Avraañicaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi Diuusi aagidi sai muaana gʌmara dai daasdana, Avraañicaru gia muaa agaitadai gʌmara Isaa dai daasda agaitadai Diuusi tomasi mosʌca ʌmoco viaacatadai ʌgai. Dai Diuusi caaagiditadai Avraañi sai aliʌ muida agaitadai cajiudadʌ Isaaaiñdʌrʌ. Dʌmos Diuusi mosnʌida ʌliditadai sabai cʌʌga ʌʌgidi Avraañi dai maisiu issʌʌlicʌdʌ muaagi Avraañi gʌmara.
19 Avraañicaru vaavoitu isDiuusi istutuidi isduduaacaldiagi coidadʌ. Cascʌdʌ siaduucai isDiuusi duaacaldiamudai Isaa coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ.
20 Isaacaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ maiquiaa muucucai ʌgai aagidi gʌmaamara Jaco dai Esaú sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agaitadai.
21 Jacocaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi cayoga muu cʌʌlimucai aagidi gʌmara Osé maamaradʌ sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijada agaitadai. Dai Jaco siaa duutuli Diuusi daagʌcatai gʌgiica.
22 Oséaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi camuuquia agaitadai pocaiti sai gʌaaduñi ʌjudidíu vuvaaquia agaitadai gooquirioma Ejiipituaiñdʌrʌ. Dai aagai ʌʌpʌ mʌsiaaco vuuquiagi oodʌ camuucucai ʌgai.
23 Moseesacaru dʌʌdʌdʌ cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi vuusai Moseesa maatʌ tʌʌ ʌgai sidi ʌrDiuusi ʌco vusaidadʌ. Cascʌdʌ vaica masaadai ʌstocatadai ʌgai, tomasi ʌraí gatʌjai coodaragai vʌʌsi aali utu vuvaquiadʌ ismaacʌdʌ ʌrcʌcʌʌlicatadai judidíu maamaradʌ. Vʌʌscʌrʌ Moseesa dʌʌdʌdʌ maiʌʌbʌñi ʌraí.
24 Moseesacaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ aidʌsi cagʌʌ ʌgai maitipʌli isʌoodami ʌraí baabadʌ duucai nʌijadagi.
25 Baiyoma ipʌli ʌgai isʌoodami maatʌcagi isʌgai ʌrjudíu. Ʌjudidíu ʌrDiuusi maamaradʌ cascʌdʌ. Tomasi vʌʌsi ʌjudidíu ʌrpipiooñigadʌcatadai ʌraí Ejiipitʌrʌ oidacami dai soimaasi taatamituldiña. Moseesa baiyoma ipʌli issoimaasi taatagi dai maisiu baigʌʌliadagi chʌʌqui tasai ivuaadatai istumaasi ipʌlidi ʌsoimaasi ivuaadami ʌʌmadu.
26 ʌMoseesa vaavoitudaiña isDiuusi maquia agai ʌmo istumaasi vaamioma cʌʌgaducami tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ ipʌli isʌEjiipitʌrʌ oidacami soi duucai nʌijadagi poduucai mʌsduucai soi duucai nʌijada agaitadai ʌCristo goquiʌrʌ diviacai. Moseesa poʌliditadai sai poduucai vaamioma baigʌʌlidi isviaacatai vʌʌsi ʌraí Ejiipituaiñdʌrʌ vustuidadʌ.
27 Moseesacaru cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ ii Ejiipituaiñdʌrʌ maiʌʌbʌñi ʌgai ʌraí tomasi ʌraí aliʌ baamu ʌMoseesa vui. Vʌʌscʌrʌ Moseesa iduí vʌʌsi istumaasi Diuusi tʌjai saidʌ iduuna ducami isnʌijadamudai ʌgai Diuusi tomasi maitʌrtʌʌgacarui.
28 Moseesa cʌʌga vaavoitu isDiuusi iduñia agai istumaasi aagi isiduñia agaitadai cascʌdʌ gatʌjai coodaragai cañiiru maamaradʌ dai aagidi sai vʌʌsi oodami vausidana gʌnquii quitaagiña sicoli cañiiru ʌʌradʌcʌdʌ sai poduucai maivaacʌna Diuusi tʌaañicarudʌ dai maicoodana judidíu maamaradʌ cʌcʌʌli ʌpʌgadadʌ.
29 Ʌjudidíu cʌʌga vaavoitu Diuusi cascʌdʌ dʌgavusai ʌgʌʌ suudagi ismaacʌdʌ vʌʌgicʌdʌ tʌʌgiducatadai ducami issiʌrdʌvʌʌrai gaquicamicamudai ʌgai. Dai aidʌsi ʌEjiipitʌrʌ oidacami dʌgavuñia ʌliditadai ʌʌpʌ baicoi.
30 Ʌjudidíu cʌʌga vaavoitu Diuusi cascʌdʌ gʌí ʌbidaviqui ismaacʌdʌ sicoli cuupicatadai Jericooʌrʌ. Cuvaracami tasai sicoli dʌgavuscʌiña ʌjudidíu Jericooʌrʌ bidaviqui ʌbʌgi, taida gʌí.
31 Raavacaru ʌrʌmo ooqui ismaacʌdʌ Jericooʌrʌ oidacatadai dai vaavoitu isDiuusi maaquia agaitadai ʌdʌvʌʌrai ʌjudidíu cascʌdʌ soí ʌgai ʌcʌcʌʌli judidíu ismaacʌdʌ vaapa Jericooʌrʌ dai nʌida agai ʌdʌvʌʌrai ismaasi cascʌdʌ maimuu ʌooqui aidʌsi coi ʌgaa ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi. Raavacaru ʌrʌmo ooqui tatacaligamicatadai.
32 Camitistutuidi aanʌ isaagagi vaamioma. Camaitiñaajʌi tasai isaagagi istumaasi ivuaadana gʌraaduñicaru Jedeoona dai Baraca dai Sansona dai Jefete dai Davi dai Samueeli dai aa Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.
33 Ʌgai cʌʌga vaavoitudaiña Diuusi cascʌdʌ ivuaadana naana maasi. Ʌʌmoco vuvaidiña oidacami dai ʌʌgi ami dʌvʌʌragadʌrʌ oidacana. Daidʌ ʌtʌtʌaanʌdami cʌʌga ivuaadana gʌnaa duiñdaga. Dai Diuusi soí vʌʌscatai isducatai aagidi. Dai Diuusi nuucagi aa sai maiugaana mamavidi,

34 dai aa sai maimʌʌna aidʌmʌsi gʌʌ taiyʌrʌ suuli dai Diuusi soí aa mʌsai maicoodana.
Dai Diuusi soí ismaacʌdʌ maiguupuacatadai sai guupucatuna. Dai Diuusi soí aa sai cʌʌga
maatʌ cocodaiña dai voopoitudaiña gʌnsasaayu.
35 Dai ʌʌmo ooqui aaduñdʌ duduaaca.

Dai ʌʌmoco gia soimaasi taatatuli sasaayudʌ dai coi. Dʌmos ʌgai baiyoma ipʌli
mʌscoodagi dai maisiu gajiaadʌrʌ viaa gʌnvaavoidaraga. Ʌgai maatʌcatadai isʌmo imida-
gai duduaaca agai dai iimi agai Diuusi ʌʌmadu. Ʌgai maatʌcatadai isvaamioma siooma
oidaca agai tʌvaagiʌrʌ istami oidi daama.
36 Dai ismaacʌdʌ maivaavoitudaiña Diuusi soi vuaadana ʌvaavoitudadami. Ʌʌmoco
parunaiña ʌgai dai aa gʌvaiña dai aa mamaisapaiña dai vupuuraiña cadeenacʌdʌ.
37 Dai ʌʌmoco coodaiña ojoodaicʌdʌ dai aa seruuchucʌdʌ guicumaiña ʌgai dai aa aagidiña
ʌgai sai gajiaadʌrʌ viaana gʌnvaavoidaraga sai poduucai camaisoimaasi taatamituldiada
agai dai amaasi coodaiña mastaicʌdʌ. Dai aa mosaipaco ajioopaiña dai sisivatu oo-
jogidʌcʌdʌ dai cañiiru oojogidʌcʌdʌ ivuaadana ʌgai gʌnyuucusi. Sʌʌlicʌdʌ ʌrsoituutuigami
ʌgai daidʌ ʌoodami soi duucai nʌidiña dai soimaasi taatamituldiña.
38 Ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi aliʌ soimaasi ivuaadana cascʌdʌ
maitʌaagaitadai isʌgai vaa dʌvʌʌriʌrʌ oidaca ʌgai ʌʌmadu ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
oidigana ajioopaiña dai tʌtʌjovai oidacana. Ʌvaavoitudadami vaamioma namʌga cascʌdʌ.
39 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidiña vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ vaavoitudaiña. Dʌmos vʌʌscʌrʌ maimaa
ʌgai vʌʌsi istumaasi aagidi sai maquia agai.
40 Diuusi ipʌliditadai isʌgai nʌnʌracagi asta istuigaco ootosda agaitadai ʌgai ʌmo
sʌʌlicami vaamioma cʌʌgaducami dai ʌgai ʌrʌsʌʌlicami ismaacʌdʌ gʌrootosi ʌgai aidʌsi
divia Suusi Cristo. Dai poduucai Diuusi oigʌldi ʌgai soimaascamigadʌ dai aatʌmʌ ʌʌpʌ. Dai
Diuusi vʌʌscatai ʌmapai gʌrmaquia agai vʌʌsi istumaasi aagai.

12

———

1 Maatʌcatai iscʌʌga vaavoitudaiña muidutai gʌraaduñicaru aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌaagai iscʌʌga
vaavoitudadagi dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai gajiaadʌrʌ vipiaadagi vʌʌsi soimaascami dai
vʌʌsi istumaasi maitʌrsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.
2 Dai gʌaagai isapiatʌtʌgitoda aatʌmʌ isSuusi ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga dai sʌʌlicʌdʌ vaavoi-
tudai ʌgai Diuusi. Suusi Cristo tʌvaagiʌrʌ daacatadai Diuusi ʌʌmadu dai aliʌ baigʌʌliditadai
ʌgai mʌʌca. Dai vʌʌscʌrʌ divia tami oidigi daama ivuaadatai istumaasi Diuusi ipʌlidi
dai muu curusiaba tomasi gomaasi aliʌsi ʌrsiaa ʌʌraragaicatadai ʌjudidíu vʌʌtarʌ. Dai
gooquiʌrʌ ʌpamu ii tʌvaagiamu dai Diuusi sʌʌlisia padʌrʌ daja. Dai aatʌmʌ gʌaagai
isvaavoitudai Diuusi ʌpan duucai Suusi vaavoitudai Diuusi.
3 Tʌtʌgitodavurai aapimʌ isducatai Suusi Cristo apiaivuaada istumaasi Diuusi ipʌlidi
tomasi ʌsoimaasi ivuaadami soimaasi taatatuli cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai isapiavaavoitudada
aapimʌ tomamʌsi soimaasi taatamai. Dai maivui ñioocada Diuusi tomasi ʌoodami soi
duucai gʌnnʌidi.
4 Aapimʌ maiquiaa gʌncooditu vuidʌrʌ vʌʌtʌcatai ʌDiaavora ʌʌmadu ʌsoimaasi
ivuaadami.
5 Gʌaagai mʌsiapiatʌtʌgitodagi iscaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ siaaco pocaiti Diuusi maacaitai
ñiooqui vaavoitudadami gʌmaamara duucai:
Giñmaamara maitʌaagai mʌsbacocodagi tomali maitʌaagai isdagituagi isivuaadagi istu-
maasi aanʌ ipʌlidi siʌʌscadʌ soimaasi gʌntaatamituldiada aanʌ soimaasi ivuaadatai
aapimʌ.
6 Dai soimaasi taatamituldi aanʌ vʌʌsi giñmaamara, aliʌ oigʌdai aanʌ cascʌdʌ.
Ascaiti Diuusi.
7 Siʌʌscadʌ Diuusi soimaasi gʌntaatamituldiada maamaradʌcatai aapimʌ maitʌaagai
mʌsvui ñioocadagi. Vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ oigʌdai gʌnmaamara soimaasi taatamituldi
siʌʌscadʌ maicʌʌga ivuaadagi.
8 IsDiuusi maisoimaasi gʌntaatamituldiadagi siʌʌscadʌ soimaasi ivuaada aapimʌ poduucai
isduucai soimaasi taatamituldi ʌgai gʌmaamara aidʌ gia aapimʌ maitʌrmaamaradʌ ʌgai.
9 Aidʌsi aaliducatadai aatʌmʌ soimaasi gʌrtaatamituldiña gʌrdʌʌdʌ soimaasi ivuaadatai
aatʌmʌ dai vʌʌscʌrʌ siaa duutudaiña aatʌmʌ. Dʌmos vaamioma cʌʌga gʌaagai issiaa
duutuadagi Diuusi tomasi soimaasi gʌrtaatamituldiadagi ʌgai soimaasi ivuaadatai aatʌmʌ
vai poduucai maisoimaasi ivuaada aatʌmʌ dai tomastuigaco oidaca Diuusi ʌʌmadu.
10 Aidʌsi aaliducatadai aatʌmʌ soimaasi gʌrtaatamituldiña gʌrdʌʌdʌ isducatai cʌʌgadu
ʌlidiña ʌgai. Dʌmos Diuusi soimaasi gʌrtaatamituldi, ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga maatʌ istumaasi

ʌrcʌʌgai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, vai poduucai maisoimaasi ivuaada aatʌmʌ ʌpan duucai ʌgai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.
11 Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi sai tomali ʌmaadutai maioojoidi issoimaasi taatamituldiadagi dʌʌdʌdʌ dʌmos ismaacʌdʌ mamaatʌrʌi iscʌʌga tuutiacagi soimaasi taatamaitai ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacana.

———

12-13 AliʌSi gʌaagai isapiadaanʌda aapimʌ Diuusi sai gʌnsoicʌiña dai cʌʌgacʌrʌ oidacagi isducatai Diuusi ipʌlidi vai poduucai aa oodami maigajiaadʌrʌ vipiaadana Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ dʌmos baiyoma vaavoitudana ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna. Dai aliʌSi gʌaagai iscʌʌga gamamaatʌtuldiada aapimʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ vai poduucai aa oodami cʌʌga maatʌ caʌcana dai ʌʌgiditai caʌcana dai maisoimaasi ivuaadana.
14 MaitavʌʌR vuidʌrʌ vʌʌtʌca aa oodami tomasi ʌgai gʌnvuidʌrʌ vʌʌtʌ dai maitavʌʌR soimaasi ivuaada. Ismaacʌdʌ apiasoimaasi ivueeyi maitistutuidi isiimiagi Diuusi ʌʌmadu.
15 GʌnnuucadacavURai aapimʌ aipacoga vai tomali ʌmaadutai maigajiaadʌrʌ viaana Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ, isdagitua aapimʌ Diuusi maicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu. Dai gʌnnuucadacavURai aapimʌ aipacoga vai tomali ʌmaadutai maitʌvʌpi bacocodagi poduucai baacoitudan tada aapimʌ muidutai ʌʌpʌ.
16 Dai gʌnnuucadacavURai aapimʌ aipacoga vai tomali ʌmaadutai maigoogosi gʌducamicana dai maigajiaadʌrʌ vipiaadana istumaasi aagai Diuusi poduucai isduucai idui Esaúcaru. Esaúcaru gajiaadʌrʌ viaa gʌsʌʌlicamiga ismaacʌdʌ viaacatadai gʌooga vustuidadʌrʌ. VʌʌSi maa ʌgai gʌsuculi. Vaidʌ suculidʌ maaquiagi laachi cuaadagai.
17 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isgooquiʌrʌ aidʌSi Esaú ipʌliditadai isʌoogadʌ daañiagi Diuusi sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña maitistui oogadʌ. Esaú ʌpamu viaaca ʌliditadai gʌsʌʌlicamiga dai asta suaacaitadai dʌmos camaibaigacatadai.
18 ʌʌquioma aidʌSi Diuusi maa ʌjudidíu gʌsʌʌlicamiga ʌgiidi Siñaíʌrʌ aliʌ copoñimi oidigi dai ʌvʌʌrai dai tucagamu dai gʌʌpi mʌí taí ʌgiidiʌrʌ.
19 Dai cavami caidatu ʌmo piito dai caidatu Diuusi ñiooquidʌ taidʌ ʌoodami sʌʌlicʌdʌ duduaadimu dai daañimi Diuusi sai camaiñiooquidiña ʌpamu.
20 ʌgai poʌliditadai ismaitistutuidi isʌʌgiadagi istumaasi aagidi Diuusi. ʌgai potʌtʌdai sai isʌmaadutai siʌpʌ ʌmo istumaasi taatagi ʌgiidi gʌaagaitadai mʌsmuaagi ojodaicʌdʌ siʌpʌ uusicʌdʌ cascʌdʌ duduaadimu ʌgai.
21 Sʌʌlicʌdʌ sigalnascatadai oidigi cascʌdʌ asta Moseesa ʌʌgi pocaiti sai gigivuli duaadimucai. VʌʌSi gomaasi tʌʌ dai caʌ ʌjudidíu, dʌmos aapimʌ gia cho.
22-24 DʌmOS Diuusi gʌnmaa aapimʌ ʌmo sʌʌlicami utudui. ʌgai ʌrSuusi Cristo sʌʌlicamigadʌ dai aapimʌ cavaavoitu. Suusi Cristo ʌgai dai muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ vai poduucai oigʌldicana oodami soimaascamigadʌ tomastuigaco. Vaamioma cʌʌgadu istumaasi iduí Suusi Cristo sistumaasi iduí Aveelicaru. Aveelicaru muaa ʌmo cañiiru mara dai ʌʌradʌ daasi Diuusi. Dai aapimʌ vaavoitudai isDiuusi gʌnvaidaquia agai tʌvaagiamu siaaco daja ʌgai. ʌgai tomastuigaco oidaga dai nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami daidʌ ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Dai modaraaja ʌʌpʌ mui miil tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌSi siaa duutudai Diuusi. Dai mui miil Diuusi maamaradʌ ami daraaja ʌʌpʌ, ʌgai vaa ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu. ʌgai gia tomali ʌmo imidagai camaisoimaasi ivuaada agai.
25-26 GʌnnuucadacavURai aapimʌ dai maigajiaadʌrʌ vipiaada Diuusi baiyoma ʌgiadavurai. AidʌSi Diuusi ñiooqui ʌjudidíu Siñaíʌrʌ aidʌSi maa gʌsʌʌlicamiga gigivuli ʌdʌvʌʌrai dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌjudidíu maiʌʌgi Diuusi tai cascʌdʌ Diuusi soimaasi taatatuli. Poduucai soimaasi gʌrtaatatuldia agai ʌgai ismaiʌʌgiadagi aatʌmʌ Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ. Cascʌdʌ pocaiti Diuusi sivi: “ʌʌpʌ ʌmo imidagai gigivuquitudamu aanʌ dʌvʌʌrai dai tʌvaagi ʌʌpʌ”, ascaiti Diuusi.
27 AidʌSi Diuusi pocaiti sai ʌʌpʌ ʌmo imidaga ʌpʌduñia agai gomaasi ʌgai potʌiya ʌlidi sai ugitituda agai vʌʌSi istumaasi idui ʌgai tami oidigi daama, dai tasai, dai masaadai dai sisiaavugai ʌʌpʌ, dai viaa agai mosʌcaasi istumaasi maiugiatʌi.
28 AliʌSi gʌaagai isbaigʌrʌliada aatʌmʌ Diuusicʌdʌ. ʌgai vʌʌscʌrʌ gʌroigʌdai dai gʌrnuucada dai gʌrsoicʌi tʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana cascʌdʌ. Dai vʌʌSi gomaasi maiugiatʌi. Cascʌdʌ gʌaagai tʌsbaigʌrʌliaracʌdʌ ivuaadagi Diuusi aa duiñdadʌ dai siaa duutuadagi Diuusi cʌʌgacʌrʌ oidacatai poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi dai tʌtʌgitoitai isDiuusi vʌʌscʌrʌ soimaasi taatamituldi sioorʌ maiʌʌgidi.
29 MaatʌcatAi isDiuusi gʌrooga sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamituldi vʌʌSi soimaasi ivuaadami.

13

———

1 Gʌaagai mʌsapiagʌnoigʌadagi aipacoga. Aapimʌ ʌrgʌnaadunumu vaavoitudadami cascʌdʌ.
2 Vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌsmiaadʌgiadagi gʌndaividacami. Ʌʌmoco camiaadʌgidiña Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌscʌrʌ maimaatʌcana isʌrDiuusi tʌtʌaañicarudʌ.
3 Soicʌdavurai aapimʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ maamaisapi ducami isaapimʌ ʌʌmadu maamaisapicagi. Dai soicʌdavurai aapimʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ soimaasi taatamai, tʌtʌgitodavurai isaapimʌ ʌʌpʌ istutuidi issoimaasi taatagi.
4 Siaavʌr gʌnduutuada aapimʌ cuucunacami aipacoga dai cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca dai maisoimaasi ivuaada. Maitavʌr googosi gʌnducamica tomali cʌʌli tomali ooqui. Vʌʌscʌrʌ maisoimaasi ivueeyi sioorʌ mosʌcaasiga gʌooñiga ʌʌmadu voopodagi. Diuusi soimaasi taatatuldia agai vʌʌsi ismaacʌdʌ googosi gʌnducami.
5 Maitʌaagai mʌsmui ʌmpaidiada ʌliada tumiñsi. Baigavʌr gʌnʌliada aapimʌ ʌgaicʌdʌ mʌsmaacʌdʌ viaacagi, maatʌcatai sai Diuusi pocaiti: “Aanʌ vʌʌscʌrʌ gʌnsoicʌdamu dai gʌnʌʌmadu daacamu”, ascaiti Diuusi.
6 Cascʌdʌ aatʌmʌ istutuidi ispocaitiadagi vaavoitudaitai Diuusi:
Diuusi ʌgai dai gʌrsoicʌi
Cascʌdʌ maiʌʌbʌidi aatʌmʌ tomali ʌmaadutai.
Iscaitiadamu aatʌmʌ.
7 Daanʌdavurai Diuusi sai soicʌiña ismaacʌdʌ gʌnmaatʌtuli Diuusi ñiooquidʌ tucamidʌrʌ. Ʌgai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai cʌʌga ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ. Dai aapimʌ gʌaagai mʌsʌpan duucai ivuaada ʌgai dai ʌpan duucai vaavoitudada ʌgai.
8 Suusi Cristo ʌrʌgai vaa tomastuigaco.
9 Maitavʌr vaavoitudada aapimʌ itumaasi gʌmamaatʌtuldiadagi aa ismaacʌdʌ maiʌpa maasi ismaacʌdʌ gʌnmamaatʌtuli tucamidʌrʌ. Diuusi gʌroigʌdai dai cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi poduucai istutuidi aatʌmʌ tʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi. Dʌmos ʌʌmoco vaavoitudai sai maitʌaagai iscuaadagi ʌʌmo cuaadagai. Gomaasi maitʌrsoiñi. Cascʌdʌ aatʌmʌ maitʌaagai tʌsvaavoitudada gomaasi.
10-13 Ʌbaitʌcʌaacamigadʌ papaaligadʌ ʌjudidíu coodaiña vustaqui ʌmo altar daama dai bʌʌ aimʌraiña ʌʌradʌ iicusi vaaqui ʌraana tucavi tucavioma cʌaacʌdʌ dai dadaasdiña Diuusi sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ. Dai vustaqui tuucugadʌ bʌʌ aimʌraiña siaaco maitiipu baabaqui dai mʌmʌidiña. Dai poduucai ʌʌpʌ ʌSuusi gʌmuaatu siaaco maitiipu baabaqui. Suusi muu sai poduucai Diuusi oigʌldiana oodami soimaascamigadʌ gomaasi ʌrʌsʌʌlicami utudui ismaacʌdʌ gʌrmaa Diuusi ootosacai Suusi Cristo tami oidi daama. Dʌmos ʌgai ismaacʌdʌ apiavaavoitudadagi Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ ʌgai maioigʌldicamu soimaascamigadʌ. Cascʌdʌ aatʌmʌ gʌaagai isgajiaadʌrʌ vipiaada Moseesacaru sʌʌlicamigadʌ dai apiavaavoitudadagi Suusi Cristo sʌʌlicamigadʌ tomasi soimaasi taatamai aatʌmʌ vaavoitudaitai.
14 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ sai istumaasi oidaga tami oidigi daama ugitia agai cascʌdʌ nʌnʌra aatʌmʌ istuigaco iimia ragai tʌvaagiamu siaaco daja Diuusi dai ʌʌmadu oidaca ragai tomastuigaco.
15 Cascʌdʌ gʌaagai isvʌʌscʌrʌ cʌʌga ñioocada aatʌmʌ Diuusi vʌʌtarʌ gʌrsoicʌitai Suusi Cristo. Ʌpapaali judidíu dadasdiña Diuusi naana maasi istumaasi dʌmos aatʌmʌ maitʌaagai isdadasdiagi tomali ʌmo istumaasi mosgʌaagai tʌscʌʌga ñioocada Diuusi vʌʌtarʌ.
16 Tʌtʌgitodavurai isgʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vʌʌscʌrʌ dai oidiadagi aa mʌstumaasi viaacagi. Poduucai baigʌʌlidiña Diuusi.
17 Ʌgiadavurai aapimʌ gʌntʌtʌaanʌdamiga. Ʌgai gʌnsoicʌda ʌlidi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana maatʌcatai isʌmo imidagai vuidʌrʌ guuquiva agai ʌgai Diuusi. Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca vai maisoigʌnʌlidiña gʌntʌtʌaanʌdamiga. Issoigʌnʌʌliada ʌgai aapimʌ ʌʌpʌ soigʌnʌliadamu.
18 Daanʌdavurai Diuusi sai apiacʌʌgacʌrʌ oidacana aanʌ tomasi aanʌ poʌlidi isivueeyi istumaasi Diuusi ipʌlidi.
19 Dai vaamioma ipʌlidi aanʌ isdaanʌda aapimʌ Diuusi nai vaamioma otoma istuidia aanʌ ismʌʌca gʌndividiagi.

———

20 Diuusi ʌgai dai gʌriibʌstudacan tadatudai. Dai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ dai gotorʌ Diuusi duaacali coidadʌ saagidiaiñdʌrʌ poduucai isduucai aagai Diuusi gʌsʌʌlicamiga utuducʌdʌrʌ ismaacʌdʌ maiugitia agai tomali ʌmo imidaga. Suusi Cristo ʌgai dai aliʌsi oigʌdai dai nuucada vʌʌsi ʌvaavoitudadami.
21 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi gʌnmaacana guvucadagai mai cʌʌga ivuaada aapimʌ istumaasi ʌgai ipʌlidi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo. Dai aanʌ ipʌlidi ʌʌpʌ isaapimʌ dai vʌʌsi oodami siaa duutuadagi Diuusi dai cʌʌga ñioocadagi tomastuigaco.

22 Giñaaduñi gʌndaanʌi aanʌ mʌsai maitiñvui baacocoiña gʌnmaacaitai aanʌ ñiooqui idi
ooji cavulicamiʌrʌ.
23 Gʌraduñi Timoteo cavuusai maisacaruaiñdʌrʌ. Isotoma divia ʌgai tami vaidacamu
aanʌ siʌʌscadʌ mʌʌca gʌnnʌidamuagi.
24 Diuuscʌdʌ viaatuldi aanʌ vʌʌsi gʌntʌtʌaanʌdamiga ʌʌmadu aapimʌ vaavoitudadami.
Govaavoitudadami ismaacʌdʌ tanai Itaaliʌrʌ oidaca Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi.
25 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidiña vʌʌscatai aapimʌ.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Santiagu Jacocaru cajiudad∧

1 Aan∧ Santiagu ∧rpiooñigad∧ Diuusi dai ∧t∧aan∧dami Suusi Cristo. Viaatuldi aan∧
∧baivustaama dan gooca Jacocaru maamarad∧ cajiudad∧ ismaac∧d∧ aipaco oidaga v∧∧si
oidig∧r∧.

———

2 Giñaaduñi ali∧si g∧aagai isbaig∧n∧liada aapim∧ si∧∧scad∧ soimaa taatamadagi naana
maasi.
3 Mosc∧∧ga maat∧ aapim∧ issoimaasi taatamituldagi aapim∧ c∧∧ga vaavoitudaitai Diuusi
aid∧ gia vaamioma c∧∧ga vaavoitudadamu aapim∧ Diuusi soimaasi taatamaitai.
4 G∧naagavurai dai poduucai ivuaada. Aapim∧ ismaac∧d∧ mamaat∧r∧i issoimaa
taatamadagi dai v∧∧sc∧r∧ maivuí ñioocadagi Diuusi c∧∧ga vaavoitudai, dai poduucai
mait∧rsoimaasi iducamicamu aapim∧.
5 Is∧maadutai aapim∧ vi∧∧gacagi maat∧dagai taañivurai Diuusi si∧gai g∧nmaaquimu. Λgai
maituu daayi dai maig∧duc∧d∧ g∧∧lidiña.
6 D∧mos c∧∧ga vaavoitudaitai g∧aagai m∧staan∧dagi. Λgai ismaac∧d∧ maic∧∧ga vaavoi-
tudai ∧mo imidagai c∧∧ga vaavoitudaiña dai siaadiqui camaisi c∧∧ga, ∧gai ∧r∧pan ducami
uusi aagad∧ ismaac∧d∧ mosaipaco oiñidiña ∧v∧∧li.
7 Sioor∧ povuaadagi ∧gai mait∧aagai ist∧t∧gitodagi isDiuusi maquia agai istumaasi.
8 Λgai ∧mo imidagai t∧t∧gitoiña ∧mo istumaasi dai siaadiqui ∧ma maasi ∧gai maimoduu-
cai oidacana v∧∧sc∧r∧.
9 Λvaavoitudadami soitigami g∧aagai isbaig∧∧liadagi c∧∧gac∧r∧ n∧iditai Diuusi ∧gai dai
maisiu soiduucai n∧idi.
10 Λvaavoitudadami ricu ∧∧p∧ g∧aagai isbaig∧∧liadagi si∧∧scad∧ ∧oodami soiduucai
n∧ijadagi vaavoitudaitai ∧gai Suusi Cristo. V∧∧si vustuidad∧ ∧ricu ugiat∧i ∧pan duucai
∧yoosigad∧ vasoi mait∧v∧pi cavaca.
11 Mosvusac∧i tasai dai totoiñdar∧i dai gaquistudai yoosigai vai suuligi vai camaisigia-
maascana. Poduucai ∧∧p∧ todian duucai ugiat∧i vustuidad∧ ∧ricu quiaa aata vuaadatai
∧gai.

———

12 Sioor∧ soimaa taatamadagi dai maivuí ñioocadagi Diuusi ∧gai ali∧si baig∧∧liadamu. Λgai
ismaac∧d∧ istutuidi ispoduucai oidacagi Diuusi maaquimu oigaragai isv∧∧sc∧r∧ oidacamu
∧gai Diuusi ∧∧madu, poduucai isduucai aagai Diuusi siduñia agai ∧gaic∧d∧ ismaac∧d∧
∧∧giadagi.
13 Si∧∧scad∧ ∧maadutai soimaasi iduñia ∧liada mait∧aagai ispo∧liada ∧gai isDiuusi poduu-
cai t∧t∧gitoituldi. Diuusi tomali ∧mo imidagai mait∧t∧gitoi issoimaasi ivuaadagi, dai tomali
poduucai mait∧t∧gitoituldi ∧gai aa.
14 Baiyoma si∧∧scad∧ ∧maadutai soimaasi iduñia ∧liada ∧gai ∧∧gi poduucai t∧t∧gitoi
casc∧d∧.
15 T∧gitoidagiañd∧r∧ vusac∧i soimaascami dai si∧∧scad∧ caali∧si ∧rsoimaasi iducamicagi
∧oodami camaitistutuidi isimiagi Diuusi ∧∧madu.
16 Giñaaduñi maitav∧r ∧∧gi g∧nvupuiirumadada.
17 V∧∧si istumaasi c∧c∧∧gaducami ismaac∧d∧ viaa aat∧m∧ oidigi daama Diuusi
g∧rmaacai. Diuusi iduí tasai dai masaadai dai sisiaavugai dai ali∧ c∧∧ga dadadac∧i
v∧∧si ∧gai, d∧mos Diuusi vaamioma dadadac∧i. Gocuudagi ismaac∧d∧ viaa Diuusi
tomali ∧mo imidagai maiugiat∧i tomali maitutucui. Diuusi v∧∧sc∧r∧ g∧rmaacai istumaasi
c∧c∧∧gaducami.
18 Diuusi c∧∧gac∧r∧ g∧rvuvaidi t∧svaavoitudagi dai muidutai vaavoituda agai d∧mos
aat∧m∧ ∧∧p∧ga vaavoitu. Poduucai ip∧li ∧gai casc∧d∧ poduucai ivueeyi.

———

19 Giñaaduñi siooma ∧rc∧∧gai isca∧cagi isñioocadagi dai mait∧aagai isbacocodagi.
20 Oodami ismaac∧d∧ bacocor∧i maitivueeyi istumaasi Diuusi ip∧lidi,
21 casc∧d∧ casiav∧r maisoimaasi ivuaada. Λ∧giadavurai aapim∧ Diuusi. Caviaa aapim∧
Diuusi ñiooquid∧ ismaac∧d∧ g∧rootosi ∧gai. Diuusi viaa guvucadagai daid∧ istutuidi
isc∧∧gac∧r∧ g∧nvuvaidagi isvaavoitudagi aapim∧ ñiooquid∧.
22 Ivuaadavurai istumaasi aagai Diuusi ñiooquid∧ maisiu mosca∧ca. Sioor∧ ca∧cagi dai
maitivuaadagi poduucai ∧∧gi g∧nvupuiirumadai ∧gai.
23 Sioor∧ mosca∧cagi Diuusi ñiooquid∧ dai mai∧∧giadagi ∧gai ∧r∧pan ducami ∧mo c∧∧li
ismaac∧d∧ m∧∧ n∧n∧idi g∧∧∧si

24 dai casi gʌaagadagi tuitaragai vai ʌgai mosimiagi abiaadʌrʌ dai camaitʌgituagi ismaasi ʌʌsidʌ.
25 Sioorʌ mostʌgitocagi istumaasi caʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi dai cʌʌga tʌgito caʌcagi dai apiacʌʌga vaavoitudadagi daidʌ ivuaadagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌgai aliʌ baigʌʌliadamu.
26 Isʌmaadutai pocaitiadagi siʌrvaavoitudadami dai vʌʌscʌrʌ vuí ñioocada aa ʌʌgi gʌnvupuiirumadai dai poduucai vaavoidaragadʌ maisoicʌi.
27 Diuusi nʌidi sioorʌ soicʌi aali maidʌʌdʌcami ʌʌmadu ʌvipiudu siʌʌscadʌ soimaa taatamada ʌgai dai mai soimaasi ivueeyi poduucai isduucai ivueeyi aa ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi. Diuusi pocaiti sai sioorʌ poduucai ivueeyi ʌgai giaa sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoitudai.

2

———

1 Giñaaduñi aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ʌgai vaa ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai aliʌsi gʌaagai aapimʌ isvʌʌscatai ʌmadugan duucai nʌijadagi. Maitʌaagai issiooma cʌʌgacʌrʌ nʌijadagi ʌʌmoco siaa.
2 Ducami isvaapaquiagi gooca cʌcʌʌli siaaco siaa duutuada aapimʌ Diuusi, ʌmoco ʌrgʌvidacamicagi daidʌ ʌroorocagi aaniyugadʌ dai cʌcʌʌgaducagi yuucusidʌ, daidʌ ʌgʌmai ʌrsoitigamicagi dai cʌcʌʌliocoidadʌ yuucusucagi.
3 Amaasi mai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ miaadʌgidagi ʌgai ismaacʌdʌ cʌcʌʌgadu yuucusidʌ dai potʌʌdagi: “Tami daiva cʌʌgaducʌdʌ daicariʌrʌ”. Daidʌ ʌsoitigami mospotʌʌda aapimʌ: “Mʌʌcai cʌaca siʌʌpʌ daivañi tami dʌvʌʌrapi”.
4 Poduucai aapimʌ maiʌmadugan duucai nʌidi vʌʌscatai, baiyoma maicʌʌga tʌtʌgitoi aapimʌ.
5 Giñaaduñi caʌcavurai idi ñiooqui Diuusi ʌcovai vuvaitu vaamioma mui soitutuigami dai chiʌʌquioma riricu oidigi daama oidacami saagidaiñdʌrʌ sai cʌʌga vaavoitudaiña ʌgai. Dai vʌʌscʌrʌ vaamioma ʌrsoiñi isvaavoitudagi oodami Diuusi siviaacagi mui tumiñsi. Diuusi maaquimu ʌvaavoitudadami oigaragai sai gatʌaanʌiña ʌgai ʌʌmadu. Poduucai isduucai aagai Diuusi siduñia agai ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ʌʌgiadagi.
6 Dʌmos aapimʌ soiduucai nʌidi soitutuigami. Tʌtʌgitodavurai aapimʌ isʌriricu ʌgai dai soimaasi gʌnvuiididi aliʌ duudatai dai ʌgai gʌntʌvaimʌticana aapimʌ dai vamʌn tutusaiña dudunucamiʌrʌ.
7 Dai ʌgai vaa ʌgai dai vuí ñioocai Suusi Cristo ismaacʌdʌ gʌaagai issiaa duutuadagi. Suusi Cristo guvucadadʌcʌdʌ vapacoñi aapimʌ.
8 Aduucai oojisi Diuusi ñiooquidʌrʌ: “Oigʌadavurai gʌnaaduñi poduucai mʌsduucai gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌgi”. Issʌʌlicʌdʌ povuaada aapimʌ aidʌ gia cʌʌga ivueeyi aapimʌ.
9 Dʌmos ismaiʌmadugan duucai nʌijada aapimʌ aidʌ gia soimaasi ivueeyi aapimʌ. Dai poduucai aapimʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maiʌʌgidacai Diuusi ñiooquidʌ.
10 Tomasioorʌ ismaacʌdʌ ʌʌgidi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ dai ʌmo imidagai maicʌʌga iduñiagi tomasi ʌmo istumaasiʌrʌ ʌgai ducami ismaiʌʌgiada tomali ʌmo istumaasi.
11 Diuusi pocaiti sai maitʌaagai isgoogosi gʌnducamicagi oodami dai ʌgai vaa pocaiti ʌʌpʌ sai maitacoodaiña. Isʌmaadutai maigoogosi gʌducamicagi tomasi mosgamuaa vʌʌscʌrʌ ʌrsoimaasi ivuaadami maiʌʌgidacai Diuusi ñiooquidʌ.
12 Aapimʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maatʌ isʌmo imidagai Diuusi nʌida agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi soimaascamiaiñdʌrʌ cascʌdʌ istutuidi aatʌmʌ isʌʌgiadagi ñiooquidʌ.
13 Isʌmaadutai maisoigʌʌliadagi aacʌdʌ Diuusi maisoigʌʌliadamu ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ dʌmos sioorʌ soigʌʌliadagi aacʌdʌ Diuusi soigʌʌliadamu ʌgaicʌdʌ ʌʌpʌ.

———

14 Giñaaduñi, ¿tumaasi ʌrcʌʌgai ispocaitiadagi ʌmoco sai vaavoitudai dai maitivuaadagi tomali ʌmo istumaasi cʌʌgaducami? ¿Baiscʌʌgacʌrʌ vuusaiña ʌgai poduucai?
15 Ducami isʌmoco gʌnaduñi maiviaacagi yuucusi tomali cuaadagai
16 mai ʌmaadutai aapimʌ potʌʌdagi: “Diosai, tʌʌganapʌs tudu cuaadagai dai yuucusi”. Mai aapimʌ maimaquiagi istumaasi viʌʌga ʌgʌmai. Tumaasi soiñana ʌñiooqui.
17 Poduucai sioorʌ pocaiti sai vaavoituda dai maisoicʌdagi gʌaaduñi tumaasi ʌrcʌʌgai vaavoidaragadʌ.
18 Aapi pocaiti sai cʌʌga vaavoitudai dai aanʌ pocaiti saidʌ ivueeyi istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi. Dʌmos issʌʌlicʌdʌ vaavoitudamudai aapi Diuusi aidʌ gia ivuaadamudai istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai Diuusi

ipʌlidi. Siuu duucu ivuaada aanʌ istumaasi cʌʌgaducami poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi poduucai gʌmaatʌ iñsaanʌ sʌʌlicʌdʌ cʌʌga vaavoituda Diuusi.

19 Aapi vaavoitudai isʌmaduga Diuusi, vaavuava. Dʌmos ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ vaavoitudai ʌʌpʌ isoidaga Diuusi dai gigivucui duduaadicuitai.

20 ¿Maimaatʌ caʌ aapi? ¿Ipʌlidipʌsi iñsigʌmaatʌtuldagi? Sioorʌ vaavoitudadagi dai maitivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami, ¿tumaasi ʌrcʌʌgai isvaavoitudada ʌgai?

21 Cʌʌga maatʌ aapi isgʌraduñi Avraañicaru ʌʌgidiña Diuusi daidʌ idui gʌmaracʌdʌ isducatai tʌjai Diuusi vai cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidiña Diuusi Avraañi dai pocaiti sai ʌgai ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ caʌma duucai gʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada agai dai ʌʌgidiña Diuusi.

22 Poduucai gʌmaatʌ isAvraañi aliʌ cʌʌga vaavoitudai Diuusi dai aidʌsi podui ʌgai vaamioma vaavoitu.

23 Dai poduucai ʌpʌdui isducatai aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ismaacʌdʌ pocaiti: “Avraañi vaavoitu Diuusi vai cascʌdʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai ʌgai”. Vai Diuusi gʌaduñi duucai nʌidi Avraañi.

24 Camaatʌ aapimʌ siDiuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌvaavoitudadami cʌʌga ivuaadami duucai maisiu mosʌca vaavoidaragadʌcʌdʌ dʌmos istumaasi cʌʌgaducamicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaadagi ʌgai ʌʌpʌ.

25 Poduucai ʌpʌdui Raavacʌdʌ ʌgai ʌrʌmo ooqui tatacaligami dai cʌʌga miaadʌgi ojootosadʌ ʌjudidíu dai aagidi siaa sʌʌli iimia ʌgai sai maivuuna tʌtʌaanʌdami. Dai vaavoitu Diuusi cascʌdʌ aidʌ abiaadʌrʌ Diuusi ipʌli isʌma duucai gʌtʌgituagi ʌgai dai camaisoimaasi ivuaadagi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi Raava dai pocaiti sai ʌgai ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ caʌma duucai gʌtʌgito dai camaisoimaasi iuvaada agai dai ʌʌgidi Diuusi.

26 Sioorʌ vaavoitudagi dai maicʌʌga ivuaadagi ʌgai maitʌrcʌʌgai vaavoidaragadʌ, ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmo oodami ismaacʌdʌ cavusacʌi ibʌadʌ muucucai ʌgai.

3

———

1 Giñaaduñi maitʌaagai issii muidutai ʌrmamaatʌtuldiadamicagi. Camaatʌ aapimʌ sai aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌrmamaatʌtuldiadami Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi gʌrtaatamituldagi ismaisʌʌli aagidi aatʌmʌ ñiooquidʌ ʌgai.

2 Vʌʌscatai aatʌmʌ muiyoco maicʌʌga ivuaadana. Isʌmaadutai tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ñioocadagi ʌgai ʌrʌmo oodami cʌʌga gʌtʌgitocami dai cʌʌga istutuidi ismaisoimaasi ivuaadagi.

3 Siʌʌscadʌ dacamidacartuda aatʌmʌ cavayu poduucai istutuidi aatʌmʌ isiimitudadagi siajaacoga ipʌliadagi.

4 Gʌntʌgitovʌr nʌijada vaarcuʌrʌ ismaacʌdʌ gʌʌ suudagi daama ajioopai tomasiʌʌ gʌgʌrdu ʌgai dai ʌvʌʌli ismaacʌdʌ nuituscʌi aliʌ guvuca vaidʌ ʌiimitudadami iimitudai siajaacoga ipʌliadagi ʌmo ali taavlacʌdʌ ismaacʌdʌ vaarcu uta daja.

5 Poduucai ʌpʌvueeyi ʌʌpʌ ganʌʌnʌcʌdʌ tomasi alidu vʌʌscʌrʌ istutuidi isnaana maasi ivuaadagi.

6 Dai ganʌʌnʌ ʌrʌpan ducami taí ʌʌpʌ. Lʌʌchi taicʌdʌ mʌmʌjʌi gʌʌpi oidigi. Ganʌʌnʌ istutuidi isaliʌ soimaasi ivuaadagi poduucai soimaasi ivueeyi oodami. Siʌʌsi ucami oidacagi ʌmo oodami amaasi ucami soimaasi ivueeyi nʌʌnʌdʌ Diaavora guvucadadʌcʌdʌ.

7 Oodami istutuidi isbai tuutiatudagi tomastuma cʌcʌisi, dai coocoyi, dai ujuurugi, dai cʌcʌisi gʌʌ suudarʌ oidacami, dai cabai tuutiatudaiña.

8 Dʌmos ganʌʌnʌ gia tomali ʌmaadutai maitistutuidi isbai tuigatudagi. Ganʌʌnʌ ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maibaiga isbai tuigatudagi. Ganʌʌnʌcʌdʌ oodami ñiooquidi aa oodami dai soigʌliatu poduucai isduucai muuquigami.

9 Gʌrnʌʌnʌcʌdʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi gʌrooga dai ʌgai vaacʌdʌ ñiooquidi aatʌmʌ oodami ismaacʌdʌ Diuusi idui pomaasi ismaasi Diuusi.

10 Gʌrtʌñicʌdʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi dai ʌgai vaacʌdʌ soimaasi ñioocai. Giñaaduñi poduucai gia maitʌaagai isivuaadagi.

11 ¿Isbai vuusaiña ʌgai vaa vagʌacañiañdʌrʌ suudagi yoovicami dai sivucami?

12 ¿Giñaaduñi isbai ʌmo iigosi dʌʌdʌ iibiatana uuvasi siʌʌpʌ ʌmo uuvasi dʌʌdʌ bais iibiatana iigosi? Poduucai ʌʌpʌ ʌmo vagʌacañiañdʌrʌ maivusacʌi suudagi yoovicami dai sivucami.

———

13 Isoidacagi ʌʌmaadutai aapimʌ gʌnsaagida ismaacʌdʌ cʌʌga gʌtʌgitocagi ʌgai gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi vai poduucai nʌijadagi aa siʌrvaavoi iscʌʌga gʌtʌgito dai maitʌaagai

isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi. Ʌgai vaa maatʌdagadʌ mamaatʌtuldi ismaitʌaagai isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi.
14 DʌmOs isaliʌ muuquimudadʌ tuigacagi ʌgai dai ʌʌgi gʌvʌʌtarʌ tʌgitocagi vʌʌsi dai maitʌtʌgitodagi aa maitʌaagai isgʌducʌdʌ gʌʌliadagi gʌmaatʌdagacʌdʌ vʌʌsi gomaasi ʌpan ducami isyaatagʌdagi.
15 Googadʌ maatʌdagai maitʌrʌgai ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi goovai mosʌroodami oidigi daama oidacami tʌgitoidadʌ dai goovai ʌgai ismaacʌdʌ gamaacai ʌDiaavora.
16 Siaaco coimudadʌ tuutiacagi oodami dai ʌʌgi gʌnvʌʌtarʌ tʌgitocagi vʌʌsi dai maitʌtʌgitodagi aa ami mosgʌnvupui ñioocaiña oodami, daidʌ ivuaadana mui naana maasi soimaascami.
17 DʌmOs ʌgai ismaacʌdʌ viaa maatʌdagai ismaacʌdʌ gamaacai Diuusi ʌgai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai maioomaliacana, dai tʌtʌgitoiña aa, dai ʌʌgidiña gʌnbaitʌguucacamiga, dai soigʌnʌlidiña aacʌdʌ dai soicʌiña dai ʌmadugan duucai nʌidiña vʌʌscatai dai vʌʌsi isducatai aagai poduucai ivuaadana.
18 Dai maicocodaiña aa dai poduucai cʌʌga ivueeyi, ʌgai ipʌlidiña iscʌʌgacʌrʌ oidacagi oodami cascʌdʌ.

4

———

1 ¿Ducatai gʌncoodaiña aapimʌ? Soimaasi tʌgitoidagai gʌnmaitʌcʌi dai poduucai maicʌʌga ivueeyi aapimʌ.
2 Aapimʌ aagaiña ʌmo istumaasi dai mʌsmaitʌnmaquiagi gacoodaiña aapimʌ. Aapimʌ viaaca ʌlidiña istumaasi viaaca gʌnaduñi dai mʌsmaitʌnmaquiagi cocodaiña aapimʌ. Aapimʌ maiviaacana istumaasi ipʌlidi maitaanʌi aapimʌ Diuusi cascʌdʌ.
3 Dai mʌstaanʌdagi, Diuusi maitʌnmaacai. Ʌʌgi gʌnvʌʌtarʌ taanʌiña aapimʌ cascʌdʌ. Maitavʌr cʌʌgai ispoduucai taanʌdagi.
4 Aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi. ¿Maitamʌsmaatʌ aapimʌ sai sioorʌ ivuaadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ʌgai vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi? Mospoduucai sioorʌ ipʌliadagi isivuaadagi istumaasi ivueeyi ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi ʌgai vuidʌrʌ vʌʌtʌ Diuusi.
5 Maisiu mosʌʌgi pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ: “GʌIbʌdaga ismaacʌdʌ ootoi Diuusi sai gʌrʌʌmadu daacana aliʌsi gʌrsoicʌi dai aliʌ soigʌʌlidi ʌgai siʌʌscadʌ soimaasi ivuaadagi aatʌmʌ”.
6 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌidi dai aliʌsi gʌrsoicʌi cascʌdʌ pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ. “Diuusi vuí caatʌ ismaacʌdʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi dʌmOs Diuusi soicʌi ʌgai ismaacʌdʌ maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi”.
7 Ʌʌgiadavurai aapimʌ Diuusi dai vuidʌrʌ avʌrvʌʌtʌca Diaavora siʌgai mʌlimu.
8 Duudatai avʌrgamamadada siDiuusi gʌnsoicʌdamu dai vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu. Dañi aapimʌ soimaasi ivuaadami, ʌma duuquiavʌr gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi ivuaada. Dai aapimʌ ismaacʌdʌ ʌʌgiada ʌliada Diuusi dai soimaasi ivuaada ʌliada ʌʌpʌ, dagitovurai gosoimaa tʌgitoidagai,
9 dai soigʌnʌliada soimaasi ivuaadatai. Sioorʌ asʌdagi soimaasi ivuaadatai baiyoma gʌaagai issuaanʌdagi, sioorʌ baigʌʌliadagi soimaasi ivuaadatai baiyoma gʌaagai issoigʌʌliadagi.
10 Maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada vuitapi Diuusi siDiuusi gʌnoigʌldamu dai gʌnsoicʌdamu.

———

11 Giñaaduñi maitavʌr gʌnñiooquiada aipaco, sioorʌ ñiooquiadagi ʌmoco gʌaduñi dai dunucami duucai gʌvuaadagi tʌcaca ʌliditai gʌaduñi ʌgai vuí ñioocai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ pocaiti sai gʌaagai isoigʌada gʌraaduñi. Ʌgai ducami ispocaitiadagi sai Diuusi ñiooquidʌ maitʌrsoiñi. DʌmOs isaapimʌ pocaitiadagi sai Diuusi ñiooquidʌ maitʌrsoiñi dai aapimʌ maiʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ aidʌ gia aapimʌ ʌʌgi gʌnaagidi isducatai gʌaagai mʌsoidacagi ducami isaapimʌ ʌrdudunucamicagi.
12 Ʌʌgi Diuusi gamaa gʌñiooqui. Ʌgai vaa ʌgai daidʌ ʌrdunucami. Ʌgai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi oodami siʌʌpʌ ugititudagi. ¿Dai aapimʌ giñaaduñi, ¿moorʌ dai dudunucami duucai daraiva ʌlidi aa vʌʌtarʌ?

———

13 Aapimʌ gʌnsaagida oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaiti: “Sivi siʌʌpʌ sioroco iimimu aatʌmʌ sibʌaaco dai mʌʌca oidacamu ʌmo uumigi dai gaaata vuaadamu dai gamaitʌcʌdamu tumiñsi”.

14 Dai tomali maimaatʌcatai istumaasi ʌpʌduñiagi siaadiqui aapimʌ maimaatʌ siʌʌscadʌ
coiya agai aliʌ maitʌvʌpi capacarʌi oodami.
15 Baiyoma gʌaagai mʌspocaitiadagi: “IsDiuusi ipʌliadagi oidacamu aatʌmʌ daidʌ
ivuaadamu imaasi siʌʌpʌ ʌma maasi”.
16 Dʌmos aapimʌ gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌlidi dai ʌʌgi gʌntʌaanʌdan duucai ñiioocai dai
maitʌtʌgitoi isDiuusi ʌgai dai gʌntʌaanʌi. Poduucai gia maicʌʌgadu.
17 Sioorʌ maatʌtai ivuaadagi istumaasi cʌʌgaducami dai maitivuaadagi ʌgai maicʌʌga
ivueeyi.

5

———

1 Caʌcavurai aapimʌ riricu. Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaa gʌntaatamituldamu soimaasi
ivuaadatai aapimʌ cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscavami aijigʌdagi.
2 Vʌʌsi gʌnvustuidaga duva agai dai gʌnyuucusi cʌcʌʌgaducʌdʌ maamata agai.
3 Dai gʌnooroga dai gʌnplaataga biitama agai dai poduucai maatʌmu aa sialiʌ maicʌʌga
tuutiacatadai aapimʌ dai maisiaa doodai gʌnvustuidaga dai soiñamudai aa. Diuusi
soimaasi gʌntaatatuldamu. Aapimʌ mui ʌmpagi gʌnvustuidaga sivi cayoga aayi istuigaco
Diuusi nʌida agai soorʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai soorʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
4 Aapimʌ maiaa namʌqui gʌnpipiooñiga sioorʌ yoovaiña gʌnʌʌsi, vai ʌgai aagidi
dudunucami vai Diuusi caʌ istumaasi aagai ʌgai. Diuusi ʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsiaʌcatai.
5 Aapimʌ mui viaacana tumiñsi dai yuucusi cʌcʌʌgaducami tami oidigi daama, dai mos-
gavagimataiña vʌʌsi gomaasi ivueeyi aapimʌ vai camiaadimi istuigaco Diuusi gʌnnʌida
agai ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami.
6 Aapimʌ van tutusaiña ismaacʌdʌ maitʌristuma ducami dai gatʌaanʌiña coodaragai dai
maidadagitoiña aapimʌ isʌʌgi gʌnsoiñagi ʌgai.

———

7 Giñaaduñi maitavʌr vuí bacocoda ismaacʌdʌ soimaasi gʌntaatamituldi poduuquiavʌr
ivuaada asta siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo maioojodaitai. Ʌʌsadami gʌaagai isnʌnʌracagi
duuqui maivui ñiioocaitai Diuusi vaida aiyagi yoovaragai.
8 Casia miaadimi istuigaco divia agai Suusi Cristo cascʌdʌ sʌʌlicʌdʌ gʌaagai isnʌnʌracagi
istuigaco diviagi dai maitʌaagai mʌsvui bacocodagi ismaacʌdʌ soimaasi gʌntaatamituldi.
9 Giñaaduñi maitavʌr gʌnvupui ñiioocada vai Diuusi maisoimaasi gʌntaatatuldana. Casia
miaadimi istuigaco Diuusi nʌida agai soorʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai soorʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami.
10 Giñaaduñi tʌgitovurai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌgai aliʌ soimaa taata dai maivuí
bacocoiña ismaacʌdʌ soimaasi taatamituldiña poduuquiavʌr ivuaada aapimʌ ʌʌpʌ.
11 Aatʌmʌ poʌlidi sai ʌgai ismaacʌdʌ soimaa taata dai maivuí ñiñio Diuusi ʌgai aliʌ
baigʌnʌliditadai. Aapimʌ camaatʌ isducatai Job aliʌ soimaasi taata dai vʌʌscʌrʌ maivuí
ñioo Diuusi dai maatʌ aapimʌ ʌʌpʌ isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi gooquiʌrʌ. Diuusi aliʌ
soigʌʌlidiña vʌʌscataicʌdʌ.
12 Sivi giñaaduñi gʌnaagidamu aanʌ ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismaatʌca
aapimʌ. Maitavʌr aagada Diuusi tomastumaasicʌdʌ. Maitʌaagai ispocaitiadagi sai cʌʌ
maatʌ Diuusi isʌrvaavoi istumaasi aagai aapi dai ismaitʌrvaavoicagi vai Diuusi gʌmuaana.
13 Isʌmaadutai aapimʌ soimaa taatacagi gʌaagai isgamamadadagi. Dai isʌmaadutai
baigʌʌliadagi gʌaagai isganʌʌdagi siaa duutudai Diuusi.
14 Dai isʌmaadutai coococagi gʌaagai isvaidagi ʌtʌtʌaanʌdamigadʌ vaavoitudadami vai
gamamadana ʌcoocoadʌ vʌʌtarʌ dai tʌidana asaiti daañidatai Diuusi sai duaaidana.
15 Dai mʌsiʌʌscadʌ vaavoitudaitai gamamadadagi siDiuusi duaaidamu sivañigamu ʌgai.
Dai Diuusi oigʌldamu soimaascamigadʌ ʌʌpʌ.
16 Cascʌdʌ baigavʌr vuaada ñiooqui mʌsiʌʌscadʌ soimaasi gʌnvuiidiadagi aipacoga, dai
vʌʌscatai avʌr mamadada vai Diuusi duduaaidiana vʌʌsi ʌcococoidadʌ aapimʌ gʌnsaagida.
Aliʌ guvuca ʌmamadaragadʌ ʌoodami ismaacʌdʌ caʌma ducai gʌtʌgito dai camaisoimaasi
ivuaada agai dai ʌʌgidi Diuusi.
17 Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Eliiasi ʌroodamicatadai gʌrʌpan duucai, dai aidʌsi daanʌi
ʌgai Diuusi sai maiduuduna tai maiduudu vaica uumigi dan tajucami.
18 Dai gooquiʌrʌ aidʌsi daanʌi ʌgai ʌpamu sai duuduna tai duudu tai baigʌdui ʌʌsicami.
19 Giñaaduñi isʌmaadutai aapimʌ gʌnsaagida dagituagi gʌvaavoidaraga vai ʌmai ʌpamu
vaavoituldagi
20 maatʌcavurai aapimʌ isʌgai ismaacʌdʌ vaavoituldagi ʌgai ismaacʌdʌ
dagituagi gʌvaavoidaraga sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vusaitu ibʌadʌ ʌsoimaasi ivuaadami

g∧g∧vituldaragad∧aiñd∧r∧ dai poduucai oig∧ldicamu soimaascamigad∧ tomasi ali∧si ∧rsoimaasi iducami.

Mos∧caasi.

Idi ʌrʌʌpʌgadadʌ oojai ismaacʌdʌ ooji Piiduru ʌvaavoitudadami vʌʌtarʌ

1 Aanʌ ʌrPiiduru ootosadʌ Suusi Cristo dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ ismaacʌdʌ
Jerusaleenʌrʌ oidacatadai dai aidʌsi ʌjudidíu soimaasi gʌntaatatuli aapimʌ ʌʌmadu
ʌgaa vaavoitudadami, aapimʌ sibʌaco iji. Dai sivi aipacoga oidaga aapimʌ Poontʌrʌ dai
Galaasiʌrʌ dai Capadoosiʌrʌ dai Aasiʌrʌ dai Batiiñiʌrʌ.
2 Diuusi gʌrooga caʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ poduucai isduucai ipʌliditadai ʌgai ʌʌqui
abiaadʌrʌ. Diuusi Ibʌadʌ ʌcovai gʌnvuvaitu mʌsaidʌ ivuaadana aa duiñadʌ dai ʌgai
apiagʌnsoicʌi iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ mʌsai ʌʌgidiña aapimʌ Suusi Cristo. Suusi Cristo
muu curusiaba tai aasi ʌʌradʌ mʌsai aapimʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna mʌsvaavoitudagi cascʌdʌ
Diuusi apiagʌnoigʌldi gʌnsoimaascamiga. Vai Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai
gʌniibʌstudacan tadacagi.

———

3 Cʌʌgavʌr ñioocada aapimʌ Diuusi vui ʌpan duucai aanʌ. Ʌgai ʌroogadʌ gʌrtʌaanʌdamiga
Suusi Cristo. Ʌgai duuacali ʌSuusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ cascʌdʌ viaa aatʌmʌ
ibʌdagai utudui. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ. Dai poduucai nʌnʌra aatʌmʌ
vaavoitudaitai istuigaco vʌʌscʌrʌ oidacamu aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu.
4 Diuusi gʌnmaa oigaragai isiimia aapimʌ tʌvaagiamu dai ʌgai ʌʌmadu oidacagi vʌʌscʌrʌ
siʌʌscadʌ coiyagi. Mʌʌca tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu camaisoimaasi ivuaadamu tomali
ʌmaadutai. Dai vʌʌscʌrʌ baigʌnʌliadamu vʌʌscatai aapimʌ. Aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ
cascʌdʌ.
5 Aapimʌ vaavoitudai isDiuusi ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌnvuviadami cascʌdʌ ʌgai gʌnnuucada
aapimʌ gʌguvucadagacʌdʌ. Siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidamu
aapimʌ soimaasi ivuaadami saagidaiñdʌrʌ dai maatʌmu aapimʌ istumaasi cʌʌgaducami
istumaasi Diuusi iduñia agai aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.
6 Vʌʌsi imaasicʌdʌ avʌr baigʌnʌliada aapimʌ tomasi sivi chiʌʌqui uumigi gʌaagai is-
soimaa taatagi aapimʌ mui naana maasi.
7 Siʌʌscadʌ soimaa taatamadagi oodami poduucai gʌmaatʌ issʌʌlicʌdʌ vaavoitudai ischo
ʌʌpʌ. Gʌnvaavoidaraga ʌrʌpan ducami ooro gʌmʌmʌidi vai ʌcovai vusacʌi goʌʌ ooro. Po-
duucai aapimʌ siʌʌscadʌ soimaasi taatamadagi apiaʌʌgiditai Diuusi cʌʌ maatʌ issʌʌlicʌdʌ
vaavoitudai. Dai poduucai gʌvaavoidaraga vaamioma cʌʌgadu sioоro. Ooro gia uugiatʌi
vai gʌnvaavoidaraga gia cho. Sioorʌ soimaasi taatamadagi dai apiaʌʌgiadagi Diuusi dai
siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo ʌgai potʌʌdamu isaliʌ cʌʌga idui, dai aagidamu ʌgai aa ʌʌpʌ.
8-9 Aapimʌ mainʌiditai Suusi Cristo vʌʌscʌrʌ siaa duutudai dai oigʌdai, tomasi maiquiaa
nʌidi aapimʌ ʌgai vʌʌscʌrʌ vaavoitudai vai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana. Dai cascʌdʌ
vaavoitudai aapimʌ sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidana. Dai cascʌdʌ aliʌ baigʌnʌlidi aapimʌ
dai maitʌtʌgai ñiooqui isducatai aagidagi aa, mʌsaliʌ baigʌnʌlidi.
10 Ʌʌquioma Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ gaaagidi isDiuusi cʌʌgacʌrʌ
gʌnvuvaida agai aapimʌ gʌnaajagʌitadai ismaatiagi isducatai Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida
agaitadai. Ʌgai ʌʌgi caaagaitadai gomaasi dʌmos maicʌʌga maatʌ caʌcatadai.
11 Diuusi Ibʌadʌ, ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌʌmadu daja Suusi Cristo, maatʌtuli
gʌñiñiooquituldiadamiga isducatai ʌCristo soimaa taata agaitadai dai goquiʌrʌ Diuusi
maquia agaitadai ʌmo sʌʌlicami tʌvaagiʌrʌ. Dai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aliʌsi
gʌnaajagʌitadai ismaatiaga sioorʌ ʌrCristoca agaitadai dai siʌʌscadʌ divia agaitadai.
12 Dai Diuusi Ibʌadʌ aagidi ʌgai sai ʌñiooqui vaamioma ʌraatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ siʌgai. Dai
vʌʌsi imaasi ismaacʌdʌ gaaagidiña Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ casi
gʌnaagidi Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ sividadʌ. Ʌgai gʌnaagidi isSuusi Cristo ʌrcʌʌgacʌrʌ
vuviadami dai Diuusi ootoi gʌibʌdaga tʌvaagiaiñdʌrʌ vai ʌgai guvucadadʌcʌdʌ aagaiña
ñiñiooquituldiadamigadʌ. Dai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tʌvaagiʌrʌ ipʌliditadai ismaatʌ caʌcagi
vʌʌsi istumaasi aagai ʌʌquidʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ.

———

13 Cascʌdʌ vʌʌsi imaasicʌdʌ tʌtʌgitodavurai aapimʌ isdivia agai Suusi Cristo bai
gʌnduuca dai nʌnʌraca vaavoitudaitai issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijada agai ʌgai siʌʌscadʌ
diviagi. Maitavʌr tʌtʌgitoda istumaasi soimaascami dai cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca.
14 Ʌʌgiadavurai aapimʌ Diuusi dai camaitivuaada vʌʌsi istumaasi ivuaadana maiquiaa
maatʌcai mamaatʌtuldaragadʌ Suusi Cristo.
15 Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ cascʌdʌ avʌr ʌpan duucai ivuaada Diuusi. Ʌgai
tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.

16 Cʌʌ maatʌ aapimʌ iscaooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ istumaasi aagai Diuusi dai pocaiti: “Cʌʌgacʌrʌ avʌroidaca aapimʌ dai maisoimaasi ivuaada, aanʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ”, ascaiti Diuusi.
17 Diuusi ʌgai dai nʌidi vʌʌsi istumaasi ivueeyi vʌʌscatai ʌʌmadutai isbai cʌʌga ivueeyi ischo ʌʌpʌ. Dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivueeyi Diuusi soimaasi taatamituldi tomasi ʌrriricu siʌrsoitutuigami, siʌraaliducami, siʌrgʌgʌrducami, dai ooqui dai cʌcʌʌli vʌʌsi soimaasi taatamituldi Diuusi dai ʌgai ʌrgʌrooga cascʌdʌ siaa duutuada aapimʌ Diuusi quiaa oidacatai tami oidigi daama.
18 Ʌpan duucai oidacana aapimʌ gʌnʌʌqui aaduñicaru dai cʌʌga maatʌ aapimʌ sai istumaasi ivuaadana maitʌnsoicʌiña iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi aapimʌ. Dʌmos Diuusi cacʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu mʌsai camaipoduucai oidacana. Cʌʌ maatʌ aapimʌ isSuusi Cristo gaaa namʌqui cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaidaraga namʌgadʌ aidʌmʌsi muaa curusiaba, dai maisiu ooroc ʌdʌ tomali plaatacʌdʌ istumaasi uugiatʌi.
19 Suusi Cristo gʌmuaatu maitʌrsoimaasi iducamicatai poduucai isduucai coodaiña ʌjudidíu aali cañiiru ismaacʌdʌ maitʌrcoococoidadʌ sai Diuusi oigʌldana soimaascamigadʌ.
20 Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ Diuusi camaatʌcatadai ispoduucai ʌpʌduñia agaitadai Suusi Cristocʌdʌ dʌmos ʌgai cayoga ugitʌcai oidigi divia dai cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaida agai.
21 Diuusi duaacali Suusi Cristo coidadʌ saagidaiñdʌrʌ dai maa ʌmo sʌʌlicami tʌvaagiʌrʌ cascʌdʌ cʌʌga vaavoitudai aapimʌ Diuusi dai nʌnʌra mʌsiʌʌscadʌ ʌʌmadu oidaca agai.
22 Diuusi caoigʌli gʌnsoimaascamiga ʌʌgiditai aapimʌ ñiooquidʌ, Diuusi Ibʌadʌ gʌnsoicʌi cascʌdʌ, mai cascʌdʌ aapimʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌdai gʌnaaduñi. Apiavʌr cʌʌga gʌnoigʌada aapimʌ aipacoga.
23 Diuusi gʌnmaa ibʌdagai utudui aidʌsi vaavoitu aapimʌ ñiooquidʌ. Gʌndʌʌdʌ maitʌnmaa idi ibʌdagai utudui.
24 Mospoduucai ooja ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ:
Vʌʌsi oodami ʌrʌpan ducami vasoi. Ʌvasoi gaquisarʌi daidʌ oodami cooyi.
Dai vʌʌsi istumaasi viaa oodami ʌrʌpan ducami yoosigai.
Yoosigai gaquisarʌi dai uugiatʌi vai istumaasi viaa oodami uugiatʌi.
25 Dʌmos Diuusi ñiooquidʌ vʌʌscʌrʌ ʌrvaavoi.
Asduu ooja ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ. Dai ʌgai vaa ñiooqui ʌgai mʌsmaacʌdʌ gʌnaagidi aapimʌ.

2

1 Cascʌdʌ casiavʌr maisoimaasi ivuaada, tomali maivupuiirumadada aa mʌstumaasi aagadagi vʌrai gomaasi ivuaada, dai maitavʌr coimudadʌ tuutiaca, dai maiñiooquiada aa.
2-3 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai ismaatʌcagi iscaiti Diuusi ñiooquidʌ dai ʌʌgaidagi mospoduucai vaamioma cʌʌga oidacana oodami isducatai Diuusi ipʌlidi vai Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidagi.

———

4-8 Dañi poduucai ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ iscaiti Diuusi:
Aanʌ ootosdi ʌjudidíu ʌmo sʌʌlicami viaacami ismaascʌdʌ ʌcovai vusaitu aanʌ.
Sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga ʌgai.
Vʌʌsi sioorʌ vaavoitudagi ʌgai maiviaacamu istuisi siaa ʌʌradagi vaavoitudacai, ascaiti Diuusi.
Asduu ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Cascʌdʌ aliʌ cʌʌ tuiga ʌgai aapimʌ gʌnvui ismaacʌdʌ vaavoitudai dʌmos aa vui ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌgai aliʌ soimaa taatamituldi. Mospocaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ:
Ʌsʌʌlicami viaacami ismaacʌdʌ daí Diuusi muidutai gajiaadʌrʌ vipieeyi.
Dai ʌgai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ vaamioma tʌaanʌi.
Dai pocaiti ʌʌpʌ:
Sioorʌ gajiaadʌrʌ vipiaadagi gosʌʌlicami viaacami sʌʌlicʌdʌ soimaa taatamu.
Dai iimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.
Ascaiti Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. Vʌʌsi imaasicʌdʌ avʌrvaavoitudada dai ʌʌgiada aapimʌ Suusi Cristo. Ʌgai ʌrʌgʌʌ guvucadagai viaacami ismaacʌdʌ vʌʌscʌrʌ cʌʌ tuiga dai tomastuigaco oidaga. Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai. Diuusi ʌco vusaitu sai tʌaanʌiña oodami dʌmos muidutai gajiaadʌrʌ viaa tomasi cʌʌ maatʌcatadai. Aapimʌ ʌmo siʌʌgʌmʌ gʌnducami vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ dai gʌnmaa ibʌdagai utudui mʌsaidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ dai mʌsaidʌ ʌrpipiooñigadʌcana dai mʌsaidʌ ivuaadana istumaasi ʌgai ipʌlidi dai mʌsaidʌ siaa duutudaiña aapimʌ Diuusi.

Aapimʌ cʌʌga istutuidi isivuaadagi vʌʌsi gomaasi. Suusi Cristo Ibʌadʌ gʌnʌʌmadu daja cascʌdʌ. Vʌʌsi gomaasi aliʌ oojoidi Diuusi.

———

9 Dʌmos aapimʌ ʌrʌmo oodami ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu daidʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi. Daidʌ ʌrʌpan ducami aapimʌ ʌjudidíu papaaligadʌ ismaacʌdʌ ivuaadatadai Diuusi aa duiñdadʌ, mai aapimʌ gaaagiada istumaasi gʌgʌrducami ismaacʌdʌ ivueeyi Diuusi. Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu aapimʌ gʌnsoimaascamigaiñdʌrʌ dai sivi maatʌ aapimʌ ñiooquidʌ.
10 Ʌʌquioma aapimʌ maitʌrmaamaradʌcatadai Diuusi dai sivi casi ʌrmaamaradʌ aapimʌ Diuusi. Ʌʌquioma tomali ʌmaadutai maisoigʌʌlidiña aapimʌcʌdʌ dʌmos sivi Diuusi soigʌʌlidi aapimʌcʌdʌ.

———

11 Giñaaduñi aapimʌ aliʌ tʌtʌgitoi mʌsiʌmo imidagai tʌvaagiana oidaca agai dʌmos aapimʌ quiaa tami oidigi daama oidaga, cascʌdʌ gʌndaanʌi aanʌ mʌsai maigoogosi gʌnducamicana. Camaatʌ aapimʌ isgʌaagai isapiagʌnaajagʌdagi dai maisoimaasi ivuaadagi.
12 Cʌʌgacʌrʌ avʌrʌoidaca aapimʌ ʌgai saagida ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi vai siʌʌscadʌ gʌnvui ñiioocada ʌgai ducami siʌrsoimaasi ivuaadamica aapimʌ vʌʌscʌrʌ nʌijadamu ʌgai isaliʌ cʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ dai poduucai siʌʌscadʌ diviagi Diuusi dai nʌida agadagi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami ʌgai siaa duutuadamu Diuusi.
13 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isDiuusi ipʌlidi isvʌʌscatai ʌʌgiadagi dudunucami cascʌdʌ avʌrʌʌgiada aapimʌ vʌʌsi ʌtʌtʌaanʌdami ismaacʌdʌ darasai ʌoodami tomasi ʌrʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano.
14 Siʌ sonʌrʌ guucacami ismaacʌdʌ tʌaanʌi ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano sai soimaa taatatuldana ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi ivueeyi dai sai cʌʌgacʌrʌ nʌidiña ismaacʌdʌ cʌʌga ivueeyi.
15 Diuusi ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ vai poduucai ʌgai ismaacʌdʌ vupuiiruga dai maivaavoituda ʌlidi Diuusi ñiooquidʌ maitʌnñiooquiadagi.
16 Dudunucami maivaamioma gatʌaanʌi siDiuusi dʌmos vʌʌscʌrʌ gʌaagai mʌsʌʌgiadagi dai maisoimaasi ivuaadagi. Diuusi ʌrʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi dai aapimʌ ʌrpipiooñigadʌ Diuusi. Ʌʌgiadavurai ʌgai.
17 Siaavʌr duutuada aapimʌ vʌʌsi oodami. Oigʌadavurai vʌʌsi gʌnaaduñi vaavoitudadami. Ʌʌbiadavurai Diuusi dai siaavʌr duutuada ʌbaitʌcʌaacamigadʌ ʌromamano.

———

18 Aapimʌ ismaacʌdʌ ʌrpipiooñi ʌʌgiadavurai gʌnaamu dai siaavʌr duutuada maisiuu mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌ tuutuiga, ismaacʌdʌ tʌtʌaañicui dai oomaliga ʌʌpʌ.
19 Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi vʌʌscatai ismaacʌdʌ iduñia ʌlidi istumaasi ipʌlidi Diuusi dai maisoimaasi ivuaadatai vai vʌʌscʌrʌ aa soimaasi taatamituldi dai vʌʌscʌrʌ maivui ñiioocai Diuusi.
20 Dʌmos isaapimʌ soimaasi ivuaadagi mai cascʌdʌ soimaasi gʌntaatatuldagi tomasi maivui ñiioocai aapimʌ Diuusi. ¿Tumaasi ʌrcʌʌgai gomaasi? Dʌmos isaapimʌ cʌʌga ivuaadagi mai vʌʌscʌrʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi dai vʌʌscʌrʌ maivui ñiioocada aapimʌ Diuusi ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu.
21-23 Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnvuvaitu mʌsai poduucai ivuaadana aapimʌ. Cristo sʌʌlicʌdʌ soimaa taata mʌsai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna aapimʌ. Tomali ʌmo imidagai maisoimaasi idui ʌgai dai tomali ʌmo imidagai maiyaata dai aidʌsi ʌoodami sigalnaasi ñiiooqui aagidi ʌgai maiaagidi tomali ʌmo ñiiooqui sigalnaascami. Dai aidʌsi ʌoodami soimaa taatamitulditadai ʌgai maipotʌtʌdai issoimaasi taatatulda agai ʌʌpʌ. Baiyoma ʌgai dagito sai Diuusi bai duuna cʌʌ maatʌcatai isDiuusi vʌʌscʌrʌ cʌʌga ivueeyi. Dai Diuusi ipʌlidi mʌsi aapimʌ poduucai ivuaadagi ʌʌpʌ.
24 Aatʌmʌ aliʌ soimaasi ivueeyi cascʌdʌ soimaa taataragaitadai dʌmos Cristo soimaa taata curusiaba tʌsai aatʌmʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaacʌna dai poduucai camaitʌrsoimaasi iducamicana aatʌmʌ dai saidʌ ivuaadana aatʌmʌ istumaasi Diuusi ipʌlidi. Aidʌsi gʌmuaatu Suusi Cristo curusiaba poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaitu gʌrsoimaascamigaiñdʌrʌ.
25 Moscʌʌ maatʌ aatʌmʌ tʌsmaiquiaa cʌʌgacʌrʌ vuvacʌcai aatʌmʌ maivaavoitudaiña tomali maiʌʌgidiña Suusi Cristo dʌmos sivi caʌma duucai gʌrtʌtʌgito aatʌmʌ dai camaisoimaasi ivuaadaragai dai cavaavoitudai dai ʌʌgidi aatʌmʌ Suusi Cristo. Suusi Cristo gʌrnuucada aatʌmʌ ʌpan duucai isduucai nucada ʌmo pastuuru gʌsososiga cañiiru dai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi.

3

———

1-2 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ ooqui cuucunacami ʌʌgiadavurai gʌncuucuna vai poduucai isʌmaadutai maivaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ vaavoitudagi nʌiditai mʌscʌʌgacʌrʌ oidaga aapimʌ dai siaa duutudai tomasi aapimʌ maiaagidi Diuusi ñiooquidʌ.
3 Maitavʌr mostʌtʌgitoda mʌsducatai gʌngagasiuva agai dai mʌsmaasi gʌnaada agai yuucusi dai mʌsmaasi gʌnaada agai babaivucai dai nanaacagi gomaasi maitʌrsoiñi.
4 Baiyoma gʌaagai mʌstʌtʌgitodagi mʌsducatai oidaga. Maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada tomali maioomaliaca. Gomaasi ʌgai istumaasi aliʌ oojoidi Diuusi.
5 Ʌʌquioma poduucai oidacana ooqui ismaacʌdʌ ʌʌgidiña Diuusi. Ʌgai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudaiña Diuusi dai ʌʌgidiña gʌncuucuna.
6 Potuigacana Saara ʌʌpʌ ʌgai cʌʌga ʌʌgidiña Avraañi dai siaa duutudaiña. Aapimʌ potuutiacamu ʌʌpʌ mʌscʌʌgacʌrʌ oidacagi dai maiʌʌbiadagi tomali ʌmaadutai.
7 Dai aapimʌ cʌcʌʌli ooñiacami ʌʌpʌ cʌʌgacʌrʌ avʌr nʌijada gʌnooñiga dai siaa duutuada maisiu mosʌcaasi maisi guupuacatai ʌgai. Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu ʌgai ʌʌpʌ sai vʌʌscʌrʌ oidacana ʌgai ʌʌmadu gʌnʌpan duucai cascʌdʌ. Poduuquiavʌr ivuaada vai tomali ʌmo istumaasi maisobicʌiña gʌnmamadaraga.

———

8 Maitavʌr gʌncocoada. Dai soigavʌr gʌnʌliada gʌnaaduñicʌdʌ dai aipaco gʌnoigʌada ʌmo siʌʌgʌmʌ duucai. Cʌʌgavʌr tuutiaca vʌʌscatai vui dai maigʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada.
9 Isʌmaadutai soimaasi gʌnvuiidiadagi aapimʌ maitʌaagai ispoducai ivuiidiadagi aadʌrʌ. Dai isʌmaadutai gʌnñiooquiadagi aapimʌ maitʌaagai isñiooquiadagi. Diuusi ʌcovai gʌnvuvaitu aapimʌ dai gʌnsoiña agai cascʌdʌ daanʌdavurai Diuusi sai soiñana ʌgai ʌʌpʌ.
10 Pocaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ:
Sioorʌ siooma oidaca ʌliadagi maitʌaagai issoimaasi ñiioocadagi dai maiyaatagʌdagi.
11 Maitʌaagai issoimaasi ivuaadagi mosʌca istumaasi cʌʌgaducami.
Gʌaagai istomali ʌmo imidagai maitacocoadagi.
12 Diuusi nuucada ismaacʌdʌ maitʌrsoimaasi ivuaadami.
Dai caʌcana siuu duucu gamamadada ʌgai.
Dai ʌgai vuidʌrʌ caatʌ ismaacʌdʌ ʌrsoimaasi ivuaadami.
Ascaiti Diuusi ñiooquidʌrʌ.
13 Isvʌʌscʌrʌ cʌʌgacʌrʌ oidaca aapimʌ baitoma maitiipucamu sioorʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi,
14 dʌmos isvʌʌscʌrʌ soimaasi gʌntaatamituldiadagi ʌʌmoco tomamʌs cʌʌgacʌrʌ oidaga maitavʌr ʌʌbiada dai maitavʌr vuamʌn ʌliada Diuusi cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu cascʌdʌ vʌʌscʌrʌ baigʌnʌliadamu aapimʌ.
15 Dai siaavʌr duutuada aapimʌ gʌntʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Vʌʌscʌrʌ avʌr bai gʌnduuca dai aa noragida sioorʌ gʌntʌcacadagi mʌstuisi tʌgito isvʌʌscʌrʌ oidacagi Diuusi ʌʌmadu. Dai maitavʌr gʌgʌrducʌdʌ gʌnʌliada dai siaavʌr duutuada ʌgai ismaacʌdʌ gʌntʌcacadagi.
16 Cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca mʌsducatai maatʌcagi mʌsmaisoimaasi ivueeyi, vai poduucai sioorʌ gʌññiooquiadagi cʌʌgacʌrʌ oidacatai aapimʌ vaavoitudaitai Suusi Cristo siaa ʌʌrana Diuusi vui.
17 Sioomʌ ʌrcʌʌgai issoimaa taatamadagi cʌʌga ivuaadatai isDiuusi poduucai ipʌliadagi issoimaa taatamadagi soimaasi ivuaadatai.
18 Tomasi Suusi Cristo maitʌrsoimaasi ivuaadami vʌʌscʌrʌ gʌmuaatu. Oodami ʌrsoimaasi ivuaadami cascʌdʌ. Suusi Cristo gʌmuaatu sai oodami cʌʌgacʌrʌ vuvacʌnʌ daidʌ ʌrDiuusi maamaradʌcana.
19 Aidʌsi maiquiaa duaaca Suusi ibʌadʌ ii siaaco maa maisapi coidadʌ iibʌadʌ dai aagidi ʌmo istumaasi istumaasi Diuusi ipʌlidi ismaatʌca ʌgai.
20 Ʌgai maiʌʌgi Diuusi aidʌsi oidacatadai Noécaru. Diuusi maisoimaa taatatuli ʌoodami aidʌsi Noé ivuaadatadai ʌgʌʌ vaarcu asta aidʌsi naato Noé ʌgʌʌ vaarcu ismaacʌdʌrʌ vaa ʌgai ʌʌmadu cuvaracami aaduñdʌ aidʌsi tʌvʌpi duudu vaidʌ ʌvaarcu suudagi daama aimʌraiña poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaja ʌgai.
21 Dai poduucai sivi aatʌmʌ gʌrvapaconai suudagicʌdʌ dai cʌʌgacʌrʌ vuvacʌi vaavoitudaitai isSuusi Cristo duaaca coidadʌ saagidaiñdʌrʌ. Vacuanaragaicʌdʌ maivuaanʌi gatucuraga baiyoma poduucai cʌʌ maatʌ oodami isaatʌmʌ daanʌi sai gʌroigʌldana gʌrsoimaascamiga.
22 Suusi Cristo caii tʌvaagiamu dai mʌʌca daja sʌʌlisa padʌrʌ Diuusi dai tʌaanʌi vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌsi dudunucami ismaacʌdʌ ami daraaja.

4

———

1 Poduucai isduucai soimaa taata Suusi Cristo aapimʌ ʌʌpʌ gʌaagai isbai gʌnducagi
dai soimaa taatagi. Ʌgai ismaacʌ soimaa taatamai gajiaadʌrʌ vipieeyi vʌʌsi istumaasi
soimaascami.
2 Dai maitivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌliadagi, baiyoma ivuaadana ʌgai
istumaasi Diuusi ipʌlidi.
3 Aapimʌ ʌʌquioma ivuaadana istumaasi ipʌlidiña ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi
Diuusi camaitʌaagai mʌspoduucai ivuaadagi. Aliʌsi ʌrsoimaasi ivuaadamicana aapimʌ
dai googosi gʌnducamicana dai navacoitʌracana dai aapimʌ ivuaadana mui naana maasi
ojoodaicʌdʌ dai uusicʌdʌ dai siaa duutudaiña gʌndidiuusiga duucai, gomaasi aliʌ daidi
Diuusi vʌʌsi oidi daama oidacami.
4 Ʌgai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi Diuusi maimaatʌ istuisidʌ camaiʌpan duucai soimaasi
ivueeyi aapimʌ ʌgai ʌʌmadu cascʌdʌ gʌnñiooquidi ʌgai.
5 Dʌmos aimu istuigaco vuidʌrʌ guuquiva agai ʌgai Diuusi, dai Diuusi aagidamu is-
maacʌdʌ cʌʌga ivuaadana dai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana. Diuusi cabai gʌduu dai
aagida agai vʌʌsi duduaacʌdʌ dai coidadʌ ismaacʌdʌ cʌʌga ivuaadana dai ismaacʌdʌ
maicʌʌga ivuaadana.
6 Muidutai ismaacʌdʌ cacoi aidʌsi maiquiaa coi ʌgai caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai
ismaacʌdʌ vaavoitu vʌʌscʌrʌ oidaca agai Diuusi ʌʌmadu ʌpan duucai Diuusi, Diuusi
tomastuigaco oidaga. Vʌʌsi oodami viaa iscoiyagi poduucai soimaa taatatuldi Diuusi
cascʌdʌ.
7 Casi miaadimi istuigaco ugitia agai vʌʌsi istumaasi cascʌdʌ cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca
aapimʌ dai maitʌtʌgitoda istumaasi soimaascami gʌnnuucadacavurai dai maisoimaasi
ivuaada baiyoma avʌr gamamadada.
8 Dʌmos siooma gʌaagai mʌsoigʌadagi gʌnaaduñi. Sioorʌ oigʌdai gʌnaaduñi cʌʌga
gaoigʌldi ʌʌpʌ mʌssoimaasi ivuiidiadagi.
9 Baigʌnʌliaracʌdʌ avʌr gʌnmiaadʌgiada aipaco gʌnquiiquiʌrʌ.
10 Vʌʌsi oodami maatʌ ʌmo istumaasi dai poduucai istutuidi issoicʌdagi aa. Diuusi
poduucai idui cascʌdʌ. Vʌʌscatai gʌaagai isaipacoga gʌnsoicʌdagi isducatai istutiadagi.
Poduucai vʌʌscatai ivueeyi ʌaa duiñdagai ismaacʌdʌ Diuusi ipʌlidi saidʌ ivuaadana.
11 Sioorʌ ʌrñiooquituldiadamigadʌcagi Diuusi gʌaagai iscʌʌga agadagi istumaasi Diuusi
ipʌlidi. Sioorʌ soicʌdagi iscʌʌga aagadagi vai poduucai vʌʌsicʌdʌ istumaasicʌdʌ ivueeyi
aatʌmʌ vʌʌscʌrʌ siaa duutudai aatʌmʌ Diuusi. Suusi Cristo ʌrʌgai ismaacʌdʌ gʌrsoicʌi
iscʌʌga ivuaada aatʌmʌ vʌʌsi istumaasi. Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi Diuusi.
Diuusi ʌrʌgai dai tomastuigaco tʌaanʌi oidi daama dai tʌvaagiʌrʌ.

———

12 Giñaaduñi maitavʌr vuaam ʌnʌliada tomali maiduduaadicuda mʌsiʌʌscadʌ soimaasi
taatamadagi. Diuusi ʌgai dai soimaasi gʌntaatamituldi nʌida ʌliditai mʌsabai sʌʌlicʌdʌ
vaavoitudai. Gomaasi gʌaagai siʌpʌduñiagi vʌʌsi vaavoitudadamicʌdʌ.
13 Baiyoma avʌr baigʌnʌliada mʌsiʌʌscadʌ soimaa taatamadagi. Aapimʌ soimaa taata-
mai ʌpan duucai Suusi Cristo cascʌdʌ. Dai poduucai baigʌnʌliadamu aapimʌ ʌʌpʌ siʌʌscadʌ
diviagi Suusi Cristo dai vʌʌscatai siaa duutuda agai.
14 Mʌssoimaasi ñiooqui gʌnaagiadagi vaavoitudaitai aapimʌ Suusi Cristo gʌaagai
mʌsbaigʌnʌliadagi. Diuusi Ibʌadʌ aliʌsi dadadacʌi dai gʌnʌma daja cascʌdʌ gʌaagai
mʌsbaigʌnʌliadagi. Ʌgai ismaacʌdʌ soimaasi ñiooqui gʌnaagiadagi ʌgai ñiooquidi Diuusi
Ibʌadʌ, dʌmos aapimʌ siaa duutudai Diuusi Ibʌadʌ.
15 Aapimʌ gʌaagai issoimaa taatamadagi dʌmos maisiu soimaasi ivuaadatai tomali
gacoodacamicatai tomali ʌʌsivuacatai tomali gʌvapasaitai aa aa duiñdadʌrʌ.
16 Dʌmos sioorʌ soimaa taatamadagi vaavoitudaitai Suusi Cristo ʌgai maitʌaagai issiaa
ʌradagi, baiyoma gʌaagai isiaa duutuadagi Diuusi, vaavoitudai ʌgai Suusi Cristo cascʌdʌ.
17 Caaayi istuigaco Diuusi nʌida agai ʌoodami sabai cʌʌga ivuaadana ismaicʌʌga
ivuaadana ʌʌpʌ. Ʌpʌga nʌida agai ʌgai vaavoitudadami dai gooquiʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ
maitʌrvaavoitudadami dai soimaa taatatulda agai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivuaadana. Dʌmos
isDiuusi soimaasi gʌrtaatamituldi aatʌmʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoitudadami, vaamioma
soimaa taatatuldamu agai ismaacʌdʌ maiʌʌgidi.
18 Ʌcʌʌga ivuaadami avʌnacai istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai ʌsoimaasi ivuaadami
siaadʌrʌ cʌʌgacʌrʌ vuvacʌna.
19 IsDiuusi ipʌliadagi isʌvaavoitudadami soimaasi taatamadagi vʌʌscʌrʌ gʌaagai
isʌvaavoitudadami apiacʌʌgacʌrʌ oidacagi, vaavoitudaitai isDuusi nuucada. Diuusi
idui oodami dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌidi ismaacʌdʌ vaavoitudai.

5

———

1 Gʌnmaaquia iñʌlidi aanʌ ñiooqui aapimʌ vaavoitudadami gʌntʌtʌaanʌdamiga. Aanʌ
ʌʌpʌ ʌrtʌaanʌdami ʌpan duucai ʌgai. Daidʌ ʌrnʌijadami isducatai soimaa taata Suusi
Cristo dai aanʌ ʌʌpʌ ʌʌmadu daacamu Suusi Cristo vʌʌsi vaavoitudadami ʌʌmadu.
2 Aapimʌ tʌtʌaanʌdami nuucadacavurai govaavoitudadami ismaacʌ tʌaanʌi. Aliʌsi
gʌaagai mʌsbaigʌnʌliaragacʌdʌ ivuaadagi isducatai Diuusi ipʌlidi, dʌmos maisiu guvu-
cadagaicʌdʌ, tomali maisiu mosgamaitʌa ʌliditai tumiñsi. Baigʌnʌliaragacʌdʌ avʌrivuaada
gʌnaa duiñdaga,
3 maitavʌr soi duucai nʌijada dai maitavʌr soi vuaada baiyomavʌr cʌʌgacʌrʌ oidaca vai
poduucai oidacana gogaa vaavoitudadami ʌʌpʌ.
4 Dai poduucai siʌʌscadʌ diviagi Suusi Cristo ʌgai gʌndadadaquituda agai ʌpan duucai
ʌgai dai vʌʌscatai siaa gʌnduutuadamu aapimʌ ʌʌpʌ.
5 Poduucai ʌʌpʌ aapimʌ gʌgʌʌli ʌʌgiadavurai gʌntʌtʌaanʌdamiga aipacoga avʌr
gʌnsoicʌda maigʌgʌducʌdʌ gʌnʌliditai.
Diuusi soicʌi ismaacʌdʌ maigʌgʌducʌdʌ gʌnʌlidi.
Dai ʌgai vuidʌrʌ caatʌ ismaacʌdʌ gʌgʌducʌdʌ gʌnʌlidi.
6 Dai maitavʌr gʌgʌducʌdʌ gʌnʌliada Diuusi vui. Ʌgai aliʌ viaa guvucadagai dai ʌmo
imidagai siʌʌscadʌ ʌgai ipʌliadagi gʌnmaaquimu ʌmo sʌʌlicami.
7 Maitavʌr vuaam ʌnʌliada tomali ʌmo istumaasicʌdʌ Diuusi ʌgai dai gʌnsoicʌi dai
gʌnnuucada.
8 Cʌʌgavʌr gʌntʌtʌgitoca. Gʌnsaayu ʌDiaavora tomasiaacoga aimʌrai dai gaagai sioorʌ
soimaasi iduiñdagi cascʌdʌ gʌnnuucadacavurai.
9 Dai maitʌndadagitoda issoimaasi gʌnduiñtuldagi ʌgai, baiyomavʌr apiacʌʌga vaavoitu-
dada maatʌcatai isvʌʌscatai gʌnaaduñi vaavoitudadami vʌʌsi oidigʌrʌ soimaasi taatamai
gʌnʌpan duucai.
10 Dai mʌsiʌʌscadʌ casoimaasi taatagi bai tʌvʌpi Diuusi bai duñia agai gʌniibʌdaga
sipoducai cʌʌga ivuaadamu aapimʌ gʌnaa duiñdaga dai Diuusi cʌʌga gʌnvaavoitulda agai
dai cʌʌga gʌnmaaquia agai tʌgitoidagai. Diuusi ʌgai dai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai gʌnvai
mʌsai iimʌna tʌvaagiamu dai ʌʌmadu daraajana ʌgai dai Suusi Cristo tomastuigaco.
11 Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutudagi Diuusi. Diuusi ʌrʌgai dai tomastuigaco
tʌaanʌi oidigi daama dai tʌvaagiʌrʌ.

———

12 Aanʌ gʌnooji idi ali oojai dai Silvaanocʌdʌ gʌnootosi. Goovai ʌrgʌraduñi vaavoitu-
dadami dai cʌʌga tuiga. Dai idi oojiʌrʌ gʌnmaa aanʌ ñiooqui dai gʌnaagidi sai Diuusi
cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi dai poduucai maatʌcamu aapimʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai. Dai
apiavʌr cʌʌga vaavoitudada isDiuusi gʌnoigʌdai.
13 Idi vaavoitudami ismaacʌdʌ tami Baviloonilʌrʌ daraaja Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi. Di-
uusi ʌcovai vuvaitu idi ʌpan duucai aapimʌ. Marcusi ismaacʌdʌ giñmara gʌducami
Diuuscʌdʌ gʌnviaatuldi ʌʌpʌ.
14 Baigʌnʌliaragacʌdʌ gʌnviaatuldiada dai apiavʌr gʌnoigʌada aipacoga.
Aanʌ ipʌlidi isvʌʌscatai aapimʌ ismaacʌdʌ vaavoitudai Suusi Cristo baigʌnʌliadagi.
Mosʌcaasi.

Idi ʌrʌoojai gotordadʌ ismaacʌdʌ ooja Piiduru

1 Aanʌ ʌrSimuñi Piiduru Suusi Cristo ootosadʌ daidʌ ʌrpiooñigadʌ. Aanʌ gʌnoojidi
idi oojai aapimʌ vaavoitudadami ismaacʌdʌ cʌʌga vaavoitudai gʌrʌpan duucai. Diuusi
gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo cʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadamiga sʌʌlicʌdʌ ivueeyi ʌmo istumaasi
cʌʌgaducami aatʌmʌcʌdʌ gʌrsoiñacai tʌsai ʌʌpan duucai vaavoitudana. Cascʌdʌ gʌmaatʌ
isʌgai ʌmadugan duucai gʌrnʌidi.
2 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi vaamioma cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi vai vaamioma gʌniibʌstacan
tadacagi gʌniibʌdaga maatʌcatai Diuusi ʌʌmadu Suusi gʌrtʌaanʌdamiga.

———

3 Diuusi aliʌ viaa guvucadagai. Dai ʌgai casi gʌrmaa vʌʌsi istumaasi tʌgito aatʌmʌ dai
cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai siaa duutuadagi ʌgai. Diuusi gʌrsoi tʌsai maatʌna Suusi Cristo.
Ʌgai ʌcovai gʌrvuvaitu. Dai ʌgai aliʌ viaa guvucadagai daidʌ idui naana maasi istumaasi
gʌgʌrducami.
4 Gomaasicʌdʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi vaamioma mui naana maasi istumaasi
gʌgʌrducami iduñia agai aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ. Vai poduucai mosʌcaasi cʌʌga ivuaada aatʌmʌ
isduucai Diuusi mosʌcaasi cʌʌga ivueeyi. Dai poduucai istutuidi aatʌmʌ isgajiaadʌrʌ viaagi
ʌsoimaascami dai maiʌpan duucai ivuaadagi ʌmaivaavoitudadami ismaacʌdʌ ivueeyi
mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi isivuaadagi.
5 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi aapimʌ cavaavoitudacai Diuusi. Dai aliʌsi
gʌaagai ʌʌpʌ isvaamioma cʌʌga matia ʌliadagi istumaasi Diuusi ipʌlidi isivuaadagi,
6 dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ ismaitivuaadagi istumaasi aapimʌ ʌʌgi ipʌlidi, dai siʌʌscadʌ
soimaasi taatamadagi aapimʌ aliʌsi gʌaagai isapiacʌʌga vaavoitudadagi Diuusi ñiooquidʌ,
dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ isivuaadagi vʌʌsi istumaasi Diuusi ipʌlidi,
7 dai aliʌsi gʌaagai ʌʌpʌ mʌsaipacoga gʌnoigʌadagi aapimʌ vaavoitudadami dai
isoigʌadai vʌʌsi oodami ʌʌpʌ.
8 Isivuaadagi aapimʌ vʌʌsi gomaasi aidʌ gia vaamioma cʌʌgacʌrʌ oidacamu aapimʌ dai
vaamioma cʌʌga ivuaadamu Diuusi aa duiñdadʌ ʌʌgiditai maatʌcatai aapimʌ Suusi Cristo
gʌrtʌaanʌdamiga.
9 Dʌmos ismaitivuaadagi aapimʌ gomaasi aidʌ gia maiquiaa cʌʌ maatʌ aapimʌ istumaasi
ʌrcʌʌgaducami maitʌtʌgitoitai isDiuusi caoigʌli gʌnsoimaascamiga.
10 Cascʌdʌ giñaaduñi vaavoitudadami cʌʌgacʌrʌ avʌr oidaca vai poduucai cʌʌga
gʌmaatʌcana isDiuusi ʌcovai gʌnvuvaitu dai gʌmaamara duucai gʌnnʌidi. Iscʌʌgacʌrʌ
oidacagi aapimʌ aidʌ gia maigajiaadʌrʌ viaamu aapimʌ gʌnvaavoidaraga.
11 Poduucai viaacamu aapimʌ oigaragai isiimiagi tʌvaagiamu siaaco gatʌaanʌi Suusi
Cristo gʌrtʌaanʌdamiga tomastuigaco. Ʌgai ʌgai daidʌ ʌrcʌʌgacʌrʌ gʌrvuviadami.
12 Cascʌdʌ apiagʌntʌtʌgitoldiadamu aanʌ gomaasi tomasi camaatʌ aapimʌ dai cʌʌga
vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ caviaa aapimʌ dai gomaasi gia ʌrvaavoi.
13 Dai aanʌ poʌlidi iscʌʌga ivueeyi aanʌ gʌnmaacaitai idi ñiooqui sivi maiquiaa muucucai.
14 Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga casi giñaagidi sai caotoma muquia iñagai aanʌ.
15 Cascʌdʌ gʌnoojidi aanʌ vai poduucai siʌʌscadʌ camuuquiagi aanʌ vʌʌscʌrʌ tʌtʌgitoda
aapimʌ gomaasi.

———

16 Casi gʌnaagidi aanʌ sai Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga aliʌ viaa guvucadagai dai
sai ʌpamu divia agai tami oidigi daama. Gomaasi gia sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Go-
maasi maitʌrcueentogadʌ oodami yaatavogami. Aatʌmʌ ʌʌgi gʌrvuupuquicʌdʌ nʌidi
gʌrtʌaanʌdamiga issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
17-18 Aatʌmʌ caʌ aidʌsi Diuusi gʌrooga tʌvaagiaiñdʌrʌ cʌʌga ñiioo ʌgai vʌʌtarʌ dai pocaiti;
“Idi Suusiava ʌrgiñmara nai aanʌ aliʌ oigʌdai dai baigiñʌlidi aanʌ goovaicʌdʌ”, caiti Diuusi.
Dai aatʌmʌ ʌʌmadu daraajatadai gʌrtʌaanʌdamiga ʌgiidiʌrʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai
vuvaitu vai ami dadadacʌi Suusi sicoli. Cascʌdʌ nʌidi aatʌmʌ aidʌsi Suusi sicoli dadadacʌi.
19 Istumaasi nʌidi aatʌmʌ dai caʌ caaagaitadai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ʌʌquioma
cascʌdʌ aidʌsi nʌidi aatʌmʌ dai caʌ, maí issʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Dai aapimʌ ʌʌpʌ aliʌsi gʌaagai
mʌsʌʌgiadagi goñiooqui. Diuusi ñiooquidʌcʌdʌ maatʌ oodami mui naana maasi istumaasi
maimaatʌcatadai. Aapimʌ aliʌsi gʌaagai mʌscʌʌga ʌʌgiditai caʌcagi Diuusi ñiooquidʌ asta
siʌʌscadʌ ʌpamu diviagi Suusi Cristo dai aapimʌ ʌʌmadu daraajamu.
20 Dʌmos siooma cʌʌga gʌaagai mʌsmaatʌcagi sai tomali ʌmaadutai maiʌʌgi istutuidi
isaagagi istʌiya ʌlidi istumaasi aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ.

21 Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ tomali ʌmo imidagai maiaagai istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi
baiyoma ʌgai ʌrcʌcʌʌli ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu dai ʌgai ñiooquituldiña Diuusi.
Diuusi Ibʌadʌ mamaatʌtuldiña istumaasi aagadagi ʌgai.

2

———

1 Dʌmos ʌjudidíu saagida oidacatadai mamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌʌpʌ. Dai
aapimʌ gʌnsaagida ʌʌpʌ oidaca agai mamaatʌtuldiadami yaatavogami. Ʌgai gama-
maatʌtuldiadamu Diuusi ñiooquidʌ dai saagida agadamu istumaasi maitʌrvaavoi dai po-
duucai vupuiirumadadamu ʌgai oodami. Dai vui ñioocadamu ʌgai Suusi Cristo ismaacʌdʌ
cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami. Dai todian duucai Diuusi soimaasi taatatulda agai ʌgai.
2 Dai muidutai soimaasi ivuaada agai ʌpan duucai ʌmamaatʌtuldiadami
yaatavogami. Ʌgai googosi gʌnducamicamu. Dai aa oodami parunadamu Suusi Cristo
mamaatʌtuldiaragadʌ pomaasi ivuaadatai ʌgai.
3 Ʌgai coimudadʌ tuutiacamu cascʌdʌ gʌntaanʌdamu tumiñsi gʌnvupuiirumadaitai
gʌnmamaatʌtulditai yaatagi. Diuusi ʌʌqui abiaadʌrʌ aagai sai soimaasi taatatulda agai
ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatuldamu ʌgai.
4 Diuusi maioigʌli gʌtʌtʌaañicaru ismaacʌdʌ soimaasi idui baiyoma ootoi ʌgai mʌʌca
siaaco tomastuigaco tucagamucana dai cadeenacʌdʌ vuupu asta siʌʌscadʌ aagagi ʌgai
isducatai soimaasi taatatulda agai tomastuigaco.
5 Dai Diuusi tomali ʌʌqui oodami maioigʌli baiyoma ootosi ʌgai duuqui sai ʌgai baicoiña.
Ʌgai ʌrsoimaasi ivuaadami cascʌdʌ. Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaitu Noé ʌʌmadu cuvara-
cami aaduñdʌ. Noé gaaagidiña isaliʌsi gʌaagai iscʌʌgacʌrʌ oidacagi.
6 Diuusi aagai sai soimaasi taatatulda agai ʌoodami Sodoomʌrʌ dai Gomoorʌrʌ oida-
cami soimaasi ivuaadamicatai ʌgai cascʌdʌ tʌvaagiaiñdʌrʌ daitu ʌgai taí dai mʌji vʌʌsi
oodami dai vʌʌsiaʌcatai dai goʌʌ mataigadʌ vii. Diuusi idui gomaasi sai aa oodami
soimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ gooquiʌrioma oidaca agai nʌidiña dai duduaadimuna dai
camaisoimaasi ivuaadana.
7 Dʌmos Diuusi cʌʌgacʌrʌ vuusaitu Lot. Ʌgai ʌrʌmo cʌʌli cʌʌ tuigajami. Lot aliʌ
soigʌʌlidiña nʌiditai isaliʌ soimaasi ivuaadana ʌgaa oidacami.
8 Vʌʌsi tasai Lot aliʌ soimaasi taatamaiña nʌiditai dai caʌcatai naana maasi istumaasi
soimaascami ismaacʌdʌ ivuaadana ʌgai.
9 Poduucai gʌmaatʌ isDiuusi cʌʌgacʌrʌ vuvaidi oodami ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgiadagi ʌgai
soimaasi ivuaadami saagidaiñdʌrʌ sai ʌgai maiʌpan duucai ivuaadana ʌgaa. Dai Diuusi
apiasoimaasi taatamituldiadamu ʌsoimaasi ivuaadami asta siʌʌscadʌ aagagi ʌgai isdu-
catai soimaasi taatatulda agai vai soimaasi taataca ʌgai tomastuigaco.
10 Diuusi vaamioma soimaasi taatatuldamu sioorʌ ivuaadagi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi.
Ʌgai googosi gʌnducami dai ʌgai soiduucai nʌidi tomasmaacʌ sʌʌlicami viaacami. Ʌgai
ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ipʌlidi dai maiduduaadicuitai parunai ʌgai tomasmaacʌ
sʌʌlicami viaacami.
11 Dʌmos Diuusi tʌtʌaañicarudʌ tomasi vaamioma viaa guvucadagai vʌʌscʌrʌ
maisoimaasi ñioocai ʌsʌʌlicami viaacami vui tomali maiaagidi Diuusi issoimaasi idui
ʌgai.
12 Dʌmos sioorʌ ivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi ʌgai cʌcʌisi gʌnducami
maicʌʌga gʌntʌtʌgitocatai. Ʌgai ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi ʌpan duucai
cʌcʌisi. Oodami coodaiña cʌcʌisi ismaacʌdʌ cʌcʌidaga. Dai sioorʌ vui ñioocadagi istumaasi
maicʌʌ maatʌ caʌ ʌgai maiiimi agai Diuusi ʌʌmadu.
13 Ʌgai soimaasi taatamituldiña oodami yaatagiditai dai vupuiirumadaitai cascʌdʌ
soimaasi taata agai. Dai ʌgai baigʌnʌlidiña asta tasʌrʌ soimaasi ivuaadatai cascʌdʌ siaa
ʌʌradamu aapimʌ isʌʌmadu gacuaadagi. Ʌgai poduucai ivueeyi gʌnvupuiirumada ʌliditai.
14 Dai ʌgai maisiaa duutudai tomali ʌmo ooqui. Ʌgai maiibiocorʌi soimaasi ivuaadatai
dai vupuiirumadaiña ʌʌmoco ismaacʌdʌ maicʌʌga vaavoitudai Diuusi. Dai ʌgai aliʌ
coimudadʌ tuutuiga. Dai Diuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatulda agai ʌgai.
15 Dai ʌgai iimi agai ʌDiaavora ʌʌmadu maiʌʌgiditai Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai ʌpʌan duucai
ivueeyi Balaam Beor maradʌ. Ʌgai gamaitʌcʌda ʌlidiña tumiñsi soimaasi ivuaadatai.
16 Dʌmos ʌmo asñitu ñioo dai bagaimi ʌBalaam dai ʌgai dagitu gʌvuiirudaga.
17 Dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami maitʌrsoiñi. Ʌgai tomastuigaco oidacamu
siaaco sʌʌlicʌdʌ tucagamucana tomastuigaco.
18 Ʌgai ʌʌgi cʌʌga ñioocai gʌnmamaatʌtuldiaraga vui dʌmos maitʌrsoiñi istumaasi gama-
maatʌtuldi ʌgai. Gʌnmamaatʌtuldiaraga maicʌʌgaducamicʌdʌ vupuiirumagi ʌgai is-
maacʌdʌ cayoga maiuurapʌcʌitadai ʌsoimaasi ivuaadami.

19 Λmamaatʌtuldiadami yaatavogami gamamaatʌtuldiña sai tomasioorai istutuidi isivuaadagi istumaasi ipʌliadagi dai sai Diuusi maisoimaasi taatatulda agai tomasi soimaasi ivueeyi. Dʌmos ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami maitistutuidi isdagitocai soimaasi ivuaadagi dai cascʌdʌ maitistutuidi isivuaadagi mosʌcaasi istumaasi ipʌliadagi.

20 Dʌmos isʌmaadutai camaiuuvapʌcʌdagi ʌsoimaasi ivuaadami dai cagajiaadʌrʌ viaagi naana maasi istumaasi soimaasicami maatʌcatai isSuusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami dai gooquiʌrʌ ʌpamu uuravagi ʌsoimaasi ivuaadami dai ʌpamu soimaasi ivuaadagi aidʌ gia Diuusi vaamioma soimaasi taatatulda agai ʌgai.

21 Vaamioma ʌrcʌʌgaicamudai ʌgai vʌʌtarʌ ismaimaatʌmudai Diuusi ñiooquidʌ dai maisiu gajiaadʌrʌ viaamudai camaatʌcai.

22 Gomaasicʌdʌ casi ʌpʌdui istumaasi aagaiña oodami dai pocaitiña: “Googosi viootaiña dai ʌpamu cuaadana gʌvioosi dai tomasi sosiacami cʌʌga vapaʌtʌsdiña gʌnsososiga tataisoli vʌʌscʌrʌ ʌtataisoli gʌntuculimadaiña dʌvʌʌrai vaagicamiʌrʌ”, ascaitiña oodami.

3

———

1 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ. Idi ʌrgootordadʌ oojai ismaacʌdʌ gʌnoojidi aanʌ. Dai vʌgooquiʌrʌ gʌnmaacai aanʌ ñiooqui ipʌliditai mʌscʌʌga gʌntʌtʌgitodagi

2 tʌtʌgitoitai istumaasi ʌʌquioma aagai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu dai Suusi Cristo mamaatʌtuldaragadʌ ismaacʌdʌ aatʌmʌ Suusi Cristo ojootosadʌ gʌnaagidi.

3 Dʌmos ʌʌpʌga gʌaagai mʌsmaatʌcagi sai cayoga uugitʌcai oidigi oidaca agai oodami ismaacʌdʌ parunada agai Diuusi ñiooquidʌ dai ʌgai ivuaada agai istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌliadagi.

4 Dai ʌgai gatʌcacada agai dai pocaitidada agai: “¿Tadui ʌCristo dai camaidivia? ʌgai aagidi gʌraaduñicaru sai divia agaitadai. Dai gʌraaduñicaru cacʌcʌʌliocoi dai cacoi taidʌ ʌCristo camaidivia baiyoma momaasi oidigi aidʌsi abiaadʌrʌ cʌquiva”, ascaitiada agai.

5-6 Dʌmos gomaasi maitʌrvaavoi. Λgai mospoduucai tʌtʌgitoda agai cascʌdʌ pocaitiada agai. Oidigi camaimomaasi. Λmo imidagai Diuusi caugititu vʌʌsi istumaasi oidacatadai oidigi daama duuquicʌdʌ. Tucamidʌrʌ Diuusi gʌñiooquicʌdʌ idui tʌvaagi dai oidigi. Daidʌ idui suudagi dai ʌcovai dʌvʌʌrai gaquicami. Daidʌ idui iicomai sai duucuiña. Dai gooquiʌrʌ Diuusi ugititu vʌʌsi istumaasi oidacatadai oidigi daama duuquicʌdʌ.

7 Dʌmos gotʌvaagi ʌʌmadu gooidigi ismaacʌdʌ oidaga sivi Diuusi caaagai sai ʌmo imidagai ugitituda agai taicʌdʌ. Amaasi ʌgai vai Diuusi ootosa agai ʌsoimaasi ivuaadami mʌʌca siaaco tomastuigaco soimaasi taataca agai.

8 Dʌmos aapimʌ giñaaduñi mosavʌr tʌgitoca sai Diuusi vʌʌtarʌ ʌmo tasai ʌrʌpan ducami ʌmo mil uumigi dai ʌmo mil uumigi ʌrʌpan ducami ʌmo tasai.

9 Diuusi gia iduñia agai istumaasi aagai saidʌ iduñia agai, tomasi ʌʌmoco poʌlidi sai catʌvʌpi daivusai. Dʌmos Diuusi maitʌroojodai baiyoma ipʌlidi ʌgai isvʌʌscatai aatʌmʌ ʌma duucai gʌrtʌtʌgituagi vai poduucai tomali ʌmaadutai maiimiagi ʌDiaavora ʌʌmadu.

10 Dʌmos ʌmo imidagai aimu istuigaco divia agai gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo. Dai todian duucai divimu ʌgai siʌʌscadʌ oodami mainʌnʌracagi poduucai isduucai daivui ʌʌsivogami siʌʌscadʌ oodami mainʌnʌracagi. Amaasi ugitia agai gotʌvaagi taicʌdʌ dai cavami copoñdatai. Dai dʌvʌʌrai mʌia agai ʌʌmadu vʌʌsi istumaasi oidaga oidigi daama.

11 Dai maatʌcatai aapimʌ isvʌʌsiaʌcatai ugitia agai aliʌsi gʌaagai issʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ oidacagi aapimʌ dai cʌʌga siaa duutuadagi Diuusi.

12 Dai aapimʌ gʌaagai isnʌnʌracagi ipʌliditai sai otoma aʌna istuigaco Diuusi iduñia agai vʌʌsi gomaasi. Amaasi ugitia agai gotʌvaagi taicʌdʌ dai vʌʌsiaʌcatai mʌia agai.

13 Dʌmos aatʌmʌ nʌnʌra istuigaco Diuusi iduñia agai ʌmai tʌvaagi utudui dai oidigi utudui ismaacʌdʌ aagai ʌgai saidʌ iduñia agai. Dai amaasi ʌoodami ivuaadamu mosʌcaasi istumaasi ʌrcʌʌgaducami dai istumaasi ʌrsʌʌlicami.

14 Cascʌdʌ aapimʌ giñaaduñi nʌnʌracatai aapimʌ gomaasi gaagadavurai isducatai cʌʌgacʌrʌ oidacagi dai poduucai maitʌrsoimaasi iducamicamu aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi Diuusi, dai poduucai cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu ʌgai.

15 Aliʌsi gʌaagai ismaatʌcagi aapimʌ ismaiquiaa divia gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo ipʌliditai ʌgai ismuidutai cʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi. Gʌraduñi Paavora ismaacʌdʌ aliʌsi oigʌdai aatʌmʌ poduucai gʌnooji ʌʌpʌ. Diuusi maatʌtuli ʌgai istumaasi gʌnoojida ʌgai cascʌdʌ.

16 Vʌʌscʌrʌ siʌʌscadʌ gaoojiada ʌgai gaaagidiña gomaasi tomasi ʌʌmapʌcʌrʌ aliʌ sijaiga ismaatʌ caʌcagi. Dai ʌʌmoco ismaacʌdʌ maicʌʌ maatʌ caʌ Diuusi ñiooquidʌ dai maicʌʌga vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ʌma duucai aagaiña poduucai isduucai ʌma duucai aagaiña ʌgai ʌmapʌcʌrʌ Diuusi ñiooquidʌrʌ dai poduucai maiiimimu ʌgai Diuusi ʌʌmadu.

17 Cascᴧdᴧ aapimᴧ giñaaduñi camaatᴧcatai gomaasi gᴧaagai mᴧsigᴧnnuucadacagi vai
maitᴧnvupuiirumadadagi gomamaatᴧtuldiadami yaatavogami aidᴧ gia camaicᴧᴧga
vaavoitudadan tada aapimᴧ Diuusi ñiooquidᴧ.
18 Dᴧmos aliᴧsi gᴧaagai isvaamioma cᴧᴧga maatia aapimᴧ gᴧrtᴧaanᴧdamiga Suusi Cristo
ismaacᴧdᴧ cᴧᴧgacᴧrᴧ gᴧrvuvaidi. Dai aliᴧsi gᴧaagai isdagitoagi ᴧSuusi vai ᴧgai gᴧnsoiñana
isvaamioma cᴧᴧga oidacana aapimᴧ. Aliᴧsi gᴧaagai isvᴧᴧscatai cᴧᴧga ñioocadagi Suusi Cristo
vᴧᴧtarᴧ.
Mosᴧcaasi.

Idi ʌrʌoojai ʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ ooji Vuaana gʌaaduñi vaavoitudadami

1 Aanʌ ʌrVuaana daidʌ gʌnoojidi aanʌ aagaitai Suusi Cristo. Suusi Cristo ʌgai daidʌ
gʌrmaa ibʌdagai utudui. Aidʌsi abiaadʌrʌ maiquiaa cʌquiva oidigi Suusi Cristo caoida-
catadai tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dai aidʌsi divia ʌgai tami oidigi daama nʌidi aanʌ ʌgai,
dai caʌcana aanʌ ñiooquidʌ, dai taata aanʌ tuucugadʌ. Dai sioorʌ maatʌ istuiga Suusi Cristo
poduucai maatʌ istuiga Diuusi.
2 Suusi Cristo divia ami siaaco daraajatadai aatʌmʌ cascʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ sai nʌidi.
Dai sivi gʌraagidi aatʌmʌ sai Suusi Cristo ʌgai dai gʌrmaacai ibʌdagai utudui dai ʌgai
tomastuigaco oidaga. Ʌgai Diuusi gʌrooga ʌʌmadu oidacatadai dai gooquiʌrʌ divia tami
oidi daama dai aatʌmʌ nʌidi ʌgai.
3 Dai aatʌmʌ gʌnaagidi istumaasi nʌidi dai caʌ vai poduucai aapimʌ ʌʌpʌ gʌrʌpan duucai
tʌtʌgitodagi dai vʌʌscatai ʌpan duucai tʌtʌgitodagi aatʌmʌ Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi
Cristo Diuusi maradʌ.
4 Gomaasi gʌnoojidi aanʌ mʌsai vaamioma baigʌnʌlidiña.

———

5 Sivi gʌnaagidamu aatʌmʌ istumaasi Suusi Cristo gʌrmaatʌtuli sai Diuusi aliʌ cʌʌ tuiga
dai tomali ʌmo imidagai maitivueeyi istumaasi soimaascami.
6 Ispocaitiada aatʌmʌ tʌsai ʌpan duucai tʌtʌgitoi Diuusi dai maitivuaadagi istumaasi
ʌrcʌʌgaducami aidʌ gia yaatagʌi aatʌmʌ dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi ivueeyi.
7 Dʌmos iscʌʌgacʌrʌ oidaca aatʌmʌ dai cʌʌga ivuaadagi poduucai isduucai ivueeyi Diuusi
aidʌ gia ʌmo tʌgitoidagai viaacamu aatʌmʌ. Dai Diuusi gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga
muucucai Suusi Cristo Diuusi maradʌ curusiaba.
8 Ispocaitiadagi aatʌmʌ tʌsai maitʌrsoimaasi ivuaadami aidʌ gia gʌrvupuiirumadai
aatʌmʌ ʌʌgi daidʌ ʌryaatavogami aatʌmʌ.
9 Dʌmos isaagiada aatʌmʌ Diuusi ʌsoimaascami ismaacʌdʌ ivuaadagi aidʌ gia Diuusi
iduuñimu aatʌmʌcʌdʌ istumaasi ʌrsʌʌlicami. Ʌgai gʌroigʌldamu gʌrsoimaascamiga dai
cʌʌgacʌrʌ gʌrnʌijadamu ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai aatʌmʌ.
10 Dʌmos ispocaitiadagi aatʌmʌ tʌsai maisoimaasi ivueeyi aidʌ gia ducami ispocaitiada
aatʌmʌ isDiuusi yaatavoga dai poduucai maivaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ.

2

———

1 Giñaaduñi vaavoitudadami gʌnaagidi aanʌ gomaasi mʌsai maisoimaasi ivuaadana.
Dʌmos isʌmaadutai soimaasi ivuaadagi, cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isoidaga ʌmoco ismaacʌdʌ
gʌrsoicʌi Diuusi gʌrooga vuitapi. Ʌgai ʌrSuusi Cristo. Dai ʌgai ivueeyi istumaasi
ʌrsʌʌlicami.
2 Dai ʌgai vaa ʌgai dai muu curusiaba vai poduucai Diuusi gʌroigʌldi aatʌmʌ
gʌrsoimaascamiga dai vʌʌsi oidigi daama oidacami soimaascamigadʌ.
3 Isʌʌgiada aatʌmʌ istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ aidʌ gia cʌʌ maatʌ aatʌmʌ
isʌrmaamaradʌ Diuusi.
4 Dʌmos isʌmaadutai pocaitiadagi sai maatʌ Diuusi dai saidʌ ʌrDiuusi maradʌ dai
vʌʌscʌrʌ maiʌʌgiadagi istumaasi aagai Diuusi ñiooquidʌrʌ ʌgai gia ʌryaatavogami dai
maitʌrvaavoitudadami.
5 Baiyoma ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi ñiooquidʌ ʌgai gia oigʌdai Diuusi dai poduu-
cai cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isʌpan duucai tʌtʌgitoi Diuusi.
6 Sioorʌ pocaitiadagi isʌpan duucai tʌtʌgitoi Diuusi ʌgai gia gʌaagai iscʌʌga oidacagi
poduucai isduucai oidacatadai Suusi Cristo tami oidigi daama.

———

7 Giñaaduñi istumaasi gʌnoojidi aanʌ maitʌrʌmo mamaatʌtuldiaragai utuducami.
Goovai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ caʌ aapimʌ aidʌsi abiaadʌrʌ gʌaagacai gamamaatʌtuldi Suusi
Cristo.
8 Dʌmos vʌʌscʌrʌ gʌnaagidi aanʌ ʌmo ñiooqui ducami isʌrʌmo mamaatʌtuldiaragai
utuducʌdʌ dʌmos vʌʌscʌrʌ ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ gʌnaagidi Suusi Cristo mʌsai aipacoga
gʌnoigʌdaiña. Suusi Cristo aliʌsi gʌnoigʌdai aapimʌ dai poduucai gʌnoigʌdai aapimʌ
aipacoga. Siʌʌscadʌ oodami aipacoga gʌnoigʌadagi aidʌ gia gajiaadʌrʌ viimu gosoimaas-
cami dai cʌʌgacʌrʌ oidacamu oodami.

9 Isʌmaadutai pocaitiadagi iscʌʌgacʌrʌ oidaca dai cʌʌdadagi gʌaduñi vaavoitudadami
ʌgai quiaa soimaasi ivueeyi.
10 Dʌmos sioorʌ oigʌadagi gʌaduñi ʌgai gia cacʌʌgacʌrʌ oidaga. Dai ʌgai maisoimaasi
duiñtuldi aa.
11 Dʌmos sioorʌ cʌʌdadagi gʌaaduñi ʌgai quiaa soimaasi ivueeyi dai maimaatʌ isducatai
cʌʌga oidacagi maimaatʌ caʌcatai Diuusi ñiooquidʌ.
12 Gʌnoojidi aanʌ vʌʌscatai aapimʌ giñaaduñi vaavoitudadami caoigʌldacai Diuusi
gʌnsoimaascamiga muucuca. Suusi Cristo aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ.
13 Gʌnoojidi aanʌ vʌʌscatai aapimʌ cʌcʌʌliodami maatʌcatai aapimʌ Suusi Cristo. Ʌgai
caoidacatadai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ. Gʌnoojidi aanʌ vʌʌscatai aapimʌ
gʌgʌʌli cavaamioma istui aapimʌ isʌDiaavora.
Gʌnoojidi aanʌ aapimʌ aali vaavoitudaitai aapimʌ Diuusi gʌrooga.
14 Gʌnoojidi aanʌ aapimʌ cʌcʌʌliodami maatʌcatai aapimʌ Suusi Cristo. Ʌgai caoida-
catadai maiquiaa cʌquiva oidigi abiaadʌrʌ. Gʌnoojidi aanʌ aapimʌ gʌgʌʌli cʌʌga vaavoi-
tudaitai aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ dai cavaamioma istui aapimʌ isʌDiaavora.
15 Maitavʌr oojiada isivuaadagi gosoimaascami ismaacʌdʌ oidaga tami oidi daama.
Dai maitavʌr viaaca ʌliada naana maasi istumaasi istumaasi oidaga tami oidi daama.
Isʌmaadutai oojiada gomaasi aidʌ gia maioigʌdai Diuusi.
16 Ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi ivueeyi mui naana maasi soimaascami. Ʌgai
ivueeyi mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌlidi dai viaaca ʌlidiña vʌʌsi istumaasi nʌijadagi,
dai gʌgʌducʌdʌ gʌnʌlidiña naana maasi viaacatai. Vʌʌsi gomaasi ivueeyi ismaacʌdʌ
maivaavoitudai Diuusi dai Diuusi maitipʌlidi ispomaasi ivuaadagi oodami.
17 Dai ʌmo imidagai ugitimu vʌʌsi gomaasi dai oidigi ugitimu ʌʌpʌ. Dʌmos sioorʌ
ivuaadagi istumaasi ipʌlidi Diuusi ʌgai gia tomastuigaco oidacamu.

———

18 Giñaaduñi cayoga aayi istuigaco ugitia agai oidigi. Camaí aapimʌ isdivia agai ʌmo
oodami ismaacʌdʌ vuidʌrʌ caatʌca agai ʌCristo. Dai caoidaga mui oodami ismaacʌdʌ
vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌCristo cascʌdʌ cʌʌ maatʌ aatʌmʌ iscayoga aayi istuigaco ugitia agai oidigi.
19 Ismaacʌdʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌCristo ʌgai gia maitʌrgʌraaduñi vaavoitudadami cascʌdʌ iji
gʌrsaagidaiñdʌrʌ. Issʌʌlicʌdʌ ʌrgʌraaduñicamudai aidʌ gia gʌrʌʌmadu daraacamudai ʌgai.
Dʌmos ʌgai iji sai vaamioma cʌʌga gʌmaatʌna isʌgai maitʌrgʌraaduñi.
20 Dʌmos ʌCristo ootoi Diuusi Ibʌadʌ sai gʌnʌʌmadu daacana. Dai ʌgai gʌnsoicʌi mʌsai
cʌʌga maatʌcana istumaasi ʌrvaavoi dai istumaasi maitʌrvaavoi.
21 Gʌnoojidi aanʌ maatʌcatai aapimʌ istumaasi ʌrvaavoi. Dai istumaasi maitʌrvaavoi.
22 Isʌʌmadutai pocaitiadagi sai Diuusi maiootoi Suusi sai cascʌdʌ maitʌrʌCristo ʌgai gia
yaatagʌi. Ʌgai gia vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌCristo. Ʌgai pocaiti sai Diuusi maitʌrgʌrooga dai sai Suusi
maitʌrDiuusi maradʌ.
23 Ispocaitiadagi oodami sai Suusi maitʌrDiuusi maradʌ Diuusi gʌrooga maiʌʌmadu daja
ʌgai. Dʌmos ispocaitiadagi oodami sai Suusi ʌrDiuusi maradʌ aidʌ gia Diuusi ʌʌmadu daja
ʌgai.
24 Cascʌdʌ apiavʌr cʌʌga ʌʌgiada aapimʌ Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ caʌ aapimʌ tu-
camidʌrʌ abiaadʌrʌ. Mʌsiaapimʌ apiacʌʌga vaavoitudada aidʌ gia Diuusi gʌrooga ʌʌmadu
maradʌ gʌnʌʌmadu daraajamu.
25 Dai Suusi Cristo gʌraagidi tʌsai tomastuigaco oidaca ragai aatʌmʌ Diuusi ʌʌmadu.
26 Aanʌ gʌnoojidi gomaasi mʌsai maatʌcana isoidaga oodami ismaacʌdʌ
gʌnvupuiirumadada ʌlidi.
27 Suusi Cristo ootoi Diuusi Ibʌadʌ sai gʌnʌʌmadu daacana, cascʌdʌ maitʌgito
aapimʌ sioorʌ gʌnmamaatʌtuldiadagi istumaasi ʌrcʌʌgaducami, ʌgai gʌnmamaatʌtuldi
vʌʌsiaʌcatai cascʌdʌ. Istumaasi gamamaatʌtuldi ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi. Dai poduucai
apiacʌʌga ʌʌgidi aapimʌ Suusi Cristo poduucai isduucai gʌnmaatʌtuli Diuusi Ibʌadʌ.
28 Giñaaduñi apiavʌr cʌʌga ʌʌgiada aapimʌ Suusi Cristo dai poduucai maisiaa ʌradamu
aapimʌ siʌʌscadʌ diviagi ʌgai tomali maiʌbiadamu aapimʌ Diuusi.
29 Cʌʌ maatʌ aapimʌ isSuusi Cristo tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ cʌʌ
maatʌ aapimʌ sai sioorʌ apiacʌʌgacʌrʌ oidacagi ʌgai gia ʌrDiuusi maamaradʌ.

3

———

1 Sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai Diuusi gʌrooga, cascʌdʌ gʌmaamara gʌraagai. Dai sʌʌlicʌdʌ
ʌrvaavoi isʌrmaamaradʌ aatʌmʌ. Dʌmos ismaacʌdʌ maivaavoitudai Diuusi maimaatʌ
isʌrDiuusi maamaradʌ aatʌmʌ. Ʌgai maivaavoitudai Diuusi cascʌdʌ.

2 Giñaaduñi sΛΛlicΛdΛ gΛnoigΛdai aanΛ. Vaavuava iscasi ΛrmaamaradΛ aatΛmΛ Diuusi dΛmos maiquiaa cΛΛ maatΛ aatΛmΛ istuutiaca ragai gooquiΛrioma. DΛmos cΛΛ maatΛ aatΛmΛ sai siΛΛscadΛ diviagi Suusi Cristo aatΛmΛ Λpan tuutiaca ragai Λgai maatΛcatai istuiga Λgai.
3 VΛΛscatai ismaacΛdΛ vaavoitudai isΛpan tuutiacagai Suusi Cristo gajiaadΛrΛ vipieeyi soimaascami cΛΛgacΛrΛ oidaca Λliditai Λpan duucai Suusi Cristo.
4 TomasioorΛ sioorΛ soimaasi ivuaadagi maiΛΛgidi Diuusi sΛΛlicamigadΛ. Λsoimaasi ivuaadami vuidΛrΛ vΛΛtΛ sΛΛlicami.
5 CΛΛ maatΛ aapimΛ isSuusi Cristo divia tami oidi daama dai muu curusiaba dai poduucai oigΛldi Λgai soimaascamigadΛ oodami dai tomali Λmo imidagai maisoimaasi ivueeyi.
6 SioorΛ cΛΛga ΛΛgidi Suusi Cristo maisoimaasi ivueeyi. Dai sioorΛ apiasoimaasi ivueeyi Λgai maimaatΛ istuiga Suusi tomali maivaavoitudai Λgai.
7 Giñaaduñi maitavΛr gΛndagito mΛsgΛnvupuiirumadadagi. SioorΛ cΛΛga ΛΛgiadagi Diuusi sΛΛlicΛdΛ cΛΛga ivueeyi Λpan duucai Suusi Cristo.
8 Dai sioorΛ apiasoimaasi ivueeyi Λgai ivueeyi istumaasi ΛDiaavora ipΛlidi ducami isΛrmaamaradΛcamudai Λgai. ΛDiaavora soimaasi ivueeyi maiquiaa cΛquivacai oidigi abiaadΛrΛ. Dai Diuusi maradΛ divia tami oidi daama dai ugitituda agai ΛDiaavora guvucadadΛ.
9 Diuusi maacai gΛmaamara ibΛdagai utudui dai Λgai maisoimaasi ivueeyi. Sivi maitipΛlidi Diuusi maamaradΛ issoimaasi ivuaadagi Diuusi maamaradΛcatai.
10 CΛΛga gΛmaatΛ sioorΛ ΛrDiuusi maamaradΛ dai sioorΛ ΛrmaamaradΛ ΛDiaavora. TomasioorΛ sioorΛ maicΛΛga ivuaadagi dai maioigΛadagi gΛaaduñi Λgai gia maitΛrDiuusi maamaradΛ.

———

11 AidΛsi abiaadΛrΛ caΛ aapimΛ Suusi Cristo mamaatΛtuldiaragadΛ aidΛ maí aapimΛ sai gΛaagai isgΛroigΛadagi aipacoga.
12 Dai maitΛaagai isΛpan duucai ivuaada aatΛmΛ Caín. Λgai idui istumaasi ipΛli ΛDiaavora cascΛdΛ muaa gΛsuculi. Caín maicΛΛga idui dai suculidΛ cΛΛga idui cascΛdΛ vui baamu Λgai dai muaa.
13 Giñaaduñi maitavΛr vuaam ΛnΛliada isgΛncΛΛdada Λgai ismaacΛdΛ maivaavoitudai Suusi Cristo.
14 Camaiiimia ragai aatΛmΛ ΛDiaavora ΛΛmadu baiyoma iimia ragai aatΛmΛ Diuusi ΛΛmadu. MaatΛ aatΛmΛ gomaasi oigΛdaitai gΛraaduñi. SioorΛ maioigΛadagi gΛaaduñi imia agai ΛDiaavora ΛΛmadu.
15 TomasioorΛ sioorΛ cΛΛdadagi gΛaaduñi ducami isΛrgamuaacami. Dai cΛΛ maatΛ aapimΛ isΛmo gamuaacami maitistutuidi isimiagi Diuusi ΛΛmadu.
16 Suusi Cristo muu curusiaba aatΛmΛ gΛrvΛΛtarΛ dai poduucai maatΛ aatΛmΛ isducatai ivueeyi sioor sΛΛlicΛdΛ oigΛdai aa. Poduucai aatΛmΛ ΛΛpΛ aliΛsi gΛaagai isoigΛadagi gΛraaduñi dai asta coiyagi Λgai vΛΛtarΛ isgΛaagadagi.
17 IsΛmaadutai viaacagi vΛΛsi istumaasi tΛgito dai isnΛijadagi Λgai isΛmo aduñdΛ maiviaacagi dai vΛΛscΛrΛ maisoigΛΛldiagi ΛgaicΛdΛ Λgai maitistutuidi ispotΛiyagi sai Diuusi soicΛi sai oigΛdaiña aa.
18 Giñaaduñi ispocaitiadagi aatΛmΛ sai oigΛdai aa dai vΛΛscΛrΛ maisoicΛdagi aidΛ gia maitΛrvaavoi isoigΛdai aa. Baiyoma aliΛsi gΛaagai issoicΛdagi aatΛmΛ aa poduucai gΛmaatΛ issΛΛlicΛdΛ oigΛdai aatΛmΛ.

———

19-20 Dai poduucai cΛΛga maatΛ aatΛmΛ isΛrDiuusi maamaradΛ. DΛmos isΛΛmo iimidagai poΛliada aatΛmΛ tΛsai maitistutuidi isΛrDiuusi maamaradΛcagi aidΛ gia aliΛsi gΛaagai istΛtΛgitoda aatΛmΛ isDiuusi maatΛ vΛΛsiaΛcatai. Λgai vaamioma maatΛ isaatΛmΛ cascΛdΛ gΛaagai isgΛriibΛstacan tadaca dai baigΛrΛliadagi Diuusi vui.
21 Giñaaduñi aliΛsi gΛnoigΛdai aanΛ. IscΛΛ maatΛca aatΛmΛ ismaisoimaasi idui aidΛ gia maidodoadicudamu aatΛmΛ Diuusi vuitapi.
22 Dai Λgai gΛrmaaquimu vΛΛsi istumaasi taañiagi aatΛmΛ ΛΛgiditai aatΛmΛ sΛΛlicamigadΛ Λgai daidΛ ivuaadatai istumaasi ipΛlidi Λgai.
23 Dai Λgai gΛraagidi tΛsai vaavoitudaiña Suusi Cristo Diuusi maradΛ dai tΛsai aipacoga gΛroigΛdaiña, poduucai isduucai Suusi Cristo gΛraagidi.
24 SioorΛ ΛΛgiadagi Diuusi sΛΛlicamigadΛ poduucai cΛΛga oidaca ivuaadatai istumaasi Diuusi ipΛlidi dai Diuusi ΛΛmadu daja Λgai.

Dai Diuusi ootoi gΛIbΛdaga sai gΛrΛΛmadu daacana cascΛdΛ maata aatΛmΛ isDiuusi gΛrΛΛmadu daja.

4

———

1 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ. Maitavʌr tomasioorʌ vaavoitudada ismaacʌdʌ
pocaitiadagi saidʌ ʌrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ. ʌʌpʌgavʌr cʌʌga gʌntʌgito caʌca
sabaiga ʌrDiuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ aagai ʌgai. Oidaga mui mamaatʌtuldiadami
yaatavogami cascʌdʌ.
2 Tomasioorʌ sioorʌ gaaagiadagi sai Suusi Cristo Diuusi maradʌ oodami duucai vuusai
tami oidi daama ʌgai gia gaaagidi Diuusi ñiooquidʌ dai Diuusi Ibʌadʌ ʌʌmadu daja ʌgai.
3 Dʌmos sioorʌ maigamamaatʌtuldiadagi gomaasi maigaaagidi istumaasi Diuusi
ipʌlidi, baiyoma ʌgai vuidʌrʌ vʌʌtʌ ʌCristo. Camaí aapimʌ isvaamioma muidaimi
ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami vʌʌsi oidi daama.
4 Giñaaduñi aapimʌ ʌrDiuusi maamaradʌ. Dai aapimʌ vaamioma istui
isʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami. Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ gʌnʌʌmadu daja
vaamioma viaa guvucadagai siʌDiaavora ismaacʌdʌ ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami
ʌʌmadu daja cascʌdʌ.
5 Ʌgai ʌʌmadu ajioopai ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai Suusi Cristo dai gaaagidi
naana maasi istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ivueeyi ʌmaivaavoitudadami dai ʌgai
baigʌnʌliaracʌdʌ caʌcana.
6 Dʌmos aatʌmʌ ʌrDiuusi maamaradʌ. Sioorʌ maatʌ Diuusi gʌntʌgito caʌcana istumaasi
aagiadagi aatʌmʌ. Dʌmos sioorʌ maimaatʌ Diuusi maitʌntʌgito caʌcana. Cascʌdʌ poduucai
cʌʌga gʌmaatʌ sioorʌ aagai Diuusi ñiooquidʌ dai sioorʌ mosyaatagʌi.

———

7 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ dai ipʌlidi aanʌ isaipacoga gʌnoigʌadagi aapimʌ
ʌʌpʌ. Diuusi ʌgai dai gʌrsoicʌi tʌsai aipacoga gʌroigʌdaiña. Dai sioorʌ sʌʌlicʌdʌ oigʌadagi
gʌaaduñi ʌgai gia maatʌ Diuusi daidʌ ʌrDiuusi maamaradʌ.
8 Sioorʌ maioigʌadagi aa ʌgai gia maimaatʌ Diuusi. Diuusi ʌgai dai oigʌdai vʌʌsi oodami
oidi daama oidacami.
9 Diuusi gʌrmaatʌtuli isgʌroigʌdai ootosacai gʌmara tami oidi daama tomasi aliʌ
ʌmaduga, tʌsai poduucai viaacana aatʌmʌ ibʌdaga utudui muucucai ʌgai.
10 Diuusi oigʌdai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami tomasi maicʌʌga oigʌdai aatʌmʌ
Diuusi, ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌroigʌdai ootosacai gʌmara sai muucuna curusiaba dai poduucai
oigʌldiana gʌrsoimaascamiga.
11 Giñaaduñi aliʌsi gʌnoigʌdai aanʌ. Dai maatʌcatai vʌʌscatai aatʌmʌ siʌʌsi gʌroigʌdai
Diuusi aatʌmʌ ʌʌpʌ gʌaagai isaipacoga gʌroigʌadagi.
12 Tomasi tomali ʌmaadutai mainʌidi Diuusi vʌʌscʌrʌ issʌʌlicʌdʌ aipacoga gʌroigʌadagi
aidʌ gia Diuusi gʌrʌʌmadu daja dai vaamioma cʌʌga oigʌdai aatʌmʌ Diuusi.
13 Dai Diuusi ootoi gʌibʌdaga sai gʌrʌʌmadu daacana sai poduucai maatʌcana aatʌmʌ
isDiuusi gʌrʌʌmadu daja.
14 Aatʌmʌ gia tʌʌ Diuusi maradʌ dai cascʌdʌ gʌnaagidi aatʌmʌ isDiuusi gʌrooga ootoi
gʌmara tami oidi daama sai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana oodami.
15 Tomasioorʌ sioorʌ pocaitiadagi sai vaavoitudai isSuusi ʌrDiuusi maradʌ aidʌ gia
Diuusi ʌʌmadu daja ʌgai.
16 Cʌʌ maatʌ aatʌmʌ isDiuusi gʌroigʌdai dai sʌʌlicʌdʌ vaavoitudai isDiuusi oigʌdai vʌʌsi
oodami oidi daama oidacami. Isaipacoga gʌnoigʌadagi oodami aidʌ gia Diuusi ʌʌmadu
daja ʌgai.
17 Dai poduucai vaamioma cʌʌga oigʌdai aatʌmʌ Diuusi dai siʌʌscadʌ Diuusi nʌidagi
oodami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga ivuaadami aatʌmʌ
maiʌʌbiadamu Diuusi maamaradʌcatai ʌgai poduucai isduucai Suusi Cristo maiʌʌbiada
Diuusi.
18 Tomasioorʌ sioorʌ cʌʌga oigʌadagi Diuusi ʌgai maiʌʌbʌidi isDiuusi soimaasi taatatul-
diagi. Dai sioorʌ ʌʌbiadagi Diuusi cʌʌga gʌmaatʌ ismaiquiaa cʌʌga oigʌdai.
19 Ʌʌquioma abiaadʌrʌ gʌroigʌdai Diuusi cascʌdʌ aatʌmʌ ʌʌpʌ oigʌdai.
20 Isʌmaadutai pocaitiadagi sai oigʌdai Diuusi dai cʌʌdadagi gʌaaduñi ʌgai gia yaatagʌi.
Isʌmaadutai maitistutuidi isoigʌadagi gʌaaduñi ismaacʌdʌ nʌidi tomali maitistutuidi
isoigʌadagi Diuusi ismaacʌdʌ mainʌidi.
21 Diuusi gʌraagidi sai sioorʌ oigʌadagi Diuusi sai gʌaagai isoigʌadagi gʌaaduñi ʌʌpʌ.

5

———

1 Tomasioor∧ sioor∧ vaavoitudai isSuusi ∧r∧Cristo ismaac∧d∧ Diuusi ootoi tami oidigi
daama ∧gai gia ∧rDiuusi maamarad∧. Tomasioor∧ sioor∧ oig∧dai Diuusi g∧rooga ∧gai gia
oig∧dai v∧∧si vaavoitudadami ∧gai ∧rDiuusi maamarad∧ casc∧d∧.
2 Tomasioor∧ sioor∧ oig∧adagi Diuusi dai ∧∧giadagi poduucai g∧maat∧ is∧gai oig∧dai
Diuusi maamarad∧ ∧∧p∧.
3 Sioor∧ oig∧dai Diuusi ∧gai gia ∧∧gidi Diuusi dai gomaasi gia maisijaiga
4 vaavoitudadami v∧∧tar∧, ∧gai gajiaad∧r∧ vipieeyi ∧soimaascami ismaac∧d∧ oidaga
tami oidigi daama casc∧d∧. Λvaavoitudadami c∧∧ga istutuidi isgajiaad∧r∧ vipiaadagi
∧soimaascami vaavoitudaitai Suusi Cristo.
5 Mos∧caasi sioor∧ vaavoitudai isSuusi ∧rDiuusi marad∧ istutuidi isgajiaad∧r∧ vipiaadagi
∧soimaascami.

———

6-8 Dai c∧∧ maat∧ aat∧m∧ sioor∧ ∧rSuusi Cristo. Aid∧si Suusi g∧vacoi Diuusi ñioo
t∧vaagiaiñd∧r∧ dai pocaiti said∧ ∧rmarad∧ dai gooqui∧r∧ aid∧si camuuqui agaitadai Suusi
Cristo Diuusi ∧pamu ñioo t∧vaagiaiñd∧r∧. Dai Diuusi Ib∧ad∧ g∧rmaat∧tuldi ∧gai vaa ñiooqui
dai ∧gai tomali ∧mo imidagai maiyaatag∧i. Dai poduucai vaica pad∧r∧ maat∧ aat∧m∧
isSuusi ∧rDiuusi marad∧. Diuusi Ib∧ad∧ g∧r∧∧madu daja, dai Diuusi ñioo t∧vaagiaiñd∧r∧
aid∧si Suusi g∧vacoi, dai ∧∧p∧p∧ aid∧si camuuqui agaitadai Suusi. Dai v∧∧ vaica pad∧r∧
maat∧ aat∧m∧ isSuusi Cristo ∧rDiuusi marad∧.
9 Si∧∧scad∧ ∧rn∧ijadamicagi oodami ∧mo istumaasi v∧∧sc∧r∧ vaavoitudaiña aat∧m∧
casc∧d∧ vaamioma c∧∧ga vaavoitudai aat∧m∧ istumaasi aagai Diuusi. Dai Diuusi pocaiti
sai Suusi ∧rmarad∧.
10 Sioor∧ vaavoitudai gomaasi c∧∧ga maat∧ is∧rvaavoi. Sioor∧ maivaavoitudai gomaaasi
∧gai yaatavogami duucai n∧idi Diuusi maivaavoitudaitai istumaasi aagai Diuusi aagaitai
g∧mar∧.
11 Diuusi aagai ∧∧p∧ sai ∧gai g∧rmaacai ib∧dagai utudui dai poduucai tomastuigaco
oidacamu aat∧m∧ ∧gai ∧∧madu vaavoitudaitai aat∧m∧ marad∧.
12 Sioor∧ vaavoitudai Diuusi marad∧ viaa ib∧dagai utudui d∧mos sioor∧ maivaavoitudai
Diuusi marad∧ maiviaa ib∧dagai utudui.

———

13 Gomaasi g∧noojidi aan∧ aapim∧ ismaac∧d∧ vaavoitudai Diuusi marad∧ m∧sai
maat∧cana m∧sitomastuigaco oidaca agai Diuusi ∧∧madu.
14 C∧∧ maat∧ aat∧m∧ sai istaañia aat∧m∧ Diuusi ∧mo istumaasi istumaasi ∧gai ip∧liadagi
∧gai gia g∧r∧∧giditai ca∧.
15 Poduucai isduucai maat∧ aat∧m∧ isDiuusi g∧r∧∧giditai ca∧ poduucai ∧∧p∧ maat∧ aat∧m∧
is∧gai g∧rmaaquimu istumaasi taañiagi aat∧m∧.
16 Is∧mo vaavoitudadami n∧ijadagi ∧maadutai g∧aaduñi isivuaadagi ∧mo istumaasi
soimaascami istumaasi Diuusi gia istutuidi isoig∧ldiagi aid∧ gia g∧aagai isdaan∧dagi Diuusi
∧gai v∧∧tar∧ dai Diuusi oig∧ldamu ∧gai dai maaquimu guvucadagai sai c∧∧ga ivuaadana
isgomaasi istumaasi idui ∧gai Diuusi istutuidi isoig∧ldagi. Oidaga ∧∧mo istumaasi soimaas-
cami istumaasi maitaoig∧ldi Diuusi maitaaagidi aan∧ sai g∧aagai isdaan∧dagi Diuusi ∧gai
v∧∧t∧r∧ ismaac∧d∧ ivuaadagi ∧soimaascami.
17 Sioor∧ maitivuaadagi istumaasi ∧rc∧∧gaducami ∧gai soimaasi ivueeyi. D∧mos oidaga
soimaascami istumaasi Diuusi gia gaoig∧ldi.
18 Maat∧ aat∧m∧ sai sioor∧ ∧rDiuusi marad∧ camaioijada gosoimaasi. Diuusi marad∧
nuucadacana ∧gai casc∧d∧ daid∧ ∧Diaavora camaitistutuidi issoimaasi iduiñtuldiadagi.
19 C∧∧ maat∧ aat∧m∧ isaat∧m∧ ∧rmaamarad∧ Diuusi dai v∧∧scatai ismaac∧d∧ maivaavoi-
tudai Suusi Cristo, ∧Diaavora ∧rt∧aan∧damigad∧ ∧gai.
20 C∧∧ maat∧ aat∧m∧ ∧∧p∧ iscadivia Diuusi marad∧ dai g∧rsoic∧i t∧sai c∧∧ga maat∧cana
sioor∧ s∧∧lic∧d∧ ∧rDiuusi. Dai sivi Diuusi g∧r∧∧madu daja vaavoitudaitai aat∧m∧ Suusi
Cristo Diuusi marad∧. Λgai s∧∧lic∧d∧ ∧rDiuusi dai ∧gai g∧rvaidacaimu t∧vaagiamu t∧sai
tumastuigaco oidacana ∧gai ∧∧madu.
21 Giñaaduñi maitav∧r siaa duutuada aapim∧ ∧momoono ismaac∧d∧ ivueeyi oodami dai
pocaiti said∧ ∧rdidiuusi.
Mos∧caasi.

Idi oojai ooji Vuaana gʌaaduñi vaavoitudadami

1 Aanʌ ʌrVuaana ʌvaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ daidʌ gʌnoojidi aanʌ aapimʌ giñaaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi. Aapimʌ ʌmo siʌʌgʌmʌ gʌnducami ʌcovai gʌvuvaidacai Diuusi dai aanʌ sʌʌlicʌdʌ gʌnoigʌdai. Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ vaavoitudai Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ ʌrvaavoi gʌnoigʌdai ʌʌpʌ maisiu mosʌcaasi aanʌ.

2 Gʌnoigʌdai aatʌmʌ vaavoitudaitai Diuusi ñiooquidʌ dai tomastuigaco vaavoitudadamu aatʌmʌ.

3 Cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadamu Diuusi gʌrooga ʌʌmadu Suusi Cristo Diuusi maradʌ dai ʌgai soigʌnʌliadamu aapimʌcʌdʌ dai iibʌstudacan tadacamu gʌniibʌdaga. Gomaasicʌdʌ vaamioma cʌʌga vaavoitudadamu aapimʌ dai aipacoga gʌnoigʌadamu.

4 Dai sʌʌlicʌdʌ baigiñʌʌli aanʌ tʌʌgacai ʌʌmoco gʌnaaduñi ismaacʌdʌ cʌʌga ʌʌgidi Diuusi ñiooquidʌ poduucai isduucai Diuusi gʌrooga gʌrtʌjai.

5 Dai sivi gʌndaanʌi aanʌ aapimʌ giñaaduñi tʌsai aipacoga gʌroigʌdaiña. Gomaasi maitʌrʌmo sʌʌlicami utuducami goovai ʌrʌgai vaa ismaacʌdʌ viaa aatʌmʌ aidʌsi abiaadʌrʌ gʌaagacai gamamaatʌtuldi Suusi Cristo.

6 Isoigʌada aatʌmʌ Diuusi aidʌ gia ivuaadamu aatʌmʌ istumaasi Diuusi gatʌjai. Ʌgai gʌrtʌjai tʌsai aipacoga gʌroigʌdaiña poduucai isduucai maí aapimʌ aidʌsi vaavoitu.

———

7 Tami oidi daama oidaga mui mamaatʌtuldiadami yaatavogami. Ʌgai gaaagidi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai. Ʌgai gia ʌryaatavogami daidʌ vuidʌrʌ vʌʌtʌ Suusi Cristo.

8 Gʌnnuucadacavurai aapimʌ taduucai gʌnvupuiirumagi. Isvaavoituda aapimʌ ʌgai aidʌ gia Diuusi maitʌnmaaquimu vʌʌsi istumaasi gʌnmaaqui agai.

9 Tomasioorʌ sioorʌ ʌma maasi gamamaatʌtuldiadagi istumaasi maitʌrmaatʌtuli Suusi Cristo aidʌ gia Diuusi maiʌʌmadu daja ʌgai. Dʌmos sioorʌ cʌʌga gamamaatʌtuldiadagi Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ aidʌ gia Diuusi ʌʌmadu maradʌ ʌʌmadu daraaja ʌgai.

10 Isʌmo mamaatʌtuldiadami yaatavogami gʌndividagi ismaacʌdʌ pocaitiadagi sai Suusi Cristo maioodami duucai vuusai maitavʌr dagito ismiaadʌrʌ cʌʌcada ʌgai siaaco gʌnʌʌmpaidi aapimʌ tomali maitʌaagai mʌspocaitiadagi sai Diuusi soiñana.

11 Isʌmaadutai pocaitiadagi aidʌ gia ducami ispomaasi ivuaadamudai ʌgai ʌʌpʌ.

———

12 Naana maasi gʌnaagida iñʌlidi aanʌ dʌmos maisiu oojaicʌdʌ baiyoma ipʌlidi aanʌ ismʌʌca gʌndividagi dai gʌnaatagidagi dai poduucai baigʌrʌliadamu aatʌmʌ.

13 Gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ tami oidaga ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vuvaitu Diuuscʌdʌ gʌmviaatuldi.

Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Vuaana gʌaduñi Gaayo

1 Aanʌ ʌrVuaana ʌvaavoitudadami tʌaanʌdamigadʌ daidʌ gʌoojidi aanʌ aapi giñaduñi Gaayo sʌʌlicʌdʌ gʌoigʌdai aanʌ.
2 Daanʌi aanʌ Diuusi sai ʌgai cʌʌga gʌnuucadacana pʌsai maicocorʌiña maatʌcatai aanʌ isapiacʌʌga vaavoitudai aapi.
3 Aliʌ baigiñʌʌli aanʌ dadacai ʌʌmoco gʌraaduñi mʌʌcadʌrʌ. Ʌgai giñaagidi sai apiacʌʌga vaavoitudai aapi dai apiacʌʌgacʌrʌ oidaga.
4 Aliʌsi baigiñʌlidi aanʌ maatʌcatai isʌgai ismaacʌdʌ mamaatʌtuli aanʌ Diuusi ñiooquidʌ apiacʌʌga vaavoitudai dai apiacʌʌga oidaga.
5 Giñaduñi Gaayo aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ. Aapi aliʌ cʌʌga ivueeyi soicʌitai vʌʌsi gʌraaduñi vaavoitudadami tomasi ʌʌmoco maimaatʌ aapi.
6 Ʌʌmoco ismaacʌdʌ daivui mʌʌcadʌrʌ gʌraagidiña siʌʌscadʌ gʌrʌmpaidiada aatʌmʌ pʌsai aapi aliʌsi oigʌdai. Sivi siʌʌscadʌ mʌʌ dadia goovai ʌpamu soiñañi istumaasicʌdʌ tʌgitoca goovai voiyʌrʌ, poduucai isduucai Diuusi ipʌlidi.
7 Ʌgai ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ dai ʌgai maitipʌlidi isvuudagi istumaasi maacadagi ismaacʌdʌ maitʌrvaavoitudadami.
8 Cascʌdʌ aatʌmʌ aliʌsi gʌaagai ismaacadagi istumaasi tʌgitoca ʌgai dai poduucai soicʌdagi aatʌmʌ isapiagaaagiada ʌgai Diuusi ñiooquidʌ.

———

9 Aanʌ ooji ʌmo oojai gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi movai siaaco daja aapi. Dʌmos Diótrefesi maitiñʌʌgidi. Ʌgai aliʌsi ojoidi isʌrbaitʌcʌaacamigadʌcagi ʌvaavoitudadami cascʌdʌ.
10 Cascʌdʌ isgaamo imi aanʌ aagidamu aanʌ vʌʌscatai vuitapi astuisidʌ giñyaatagʌi dai giññiooquidi. Dai goovai maimiaadʌgidi aagiadami Diuusi ñiooquidʌ ismaacʌdʌ dʌgavuscʌi tomali maidadagitoi isaa miaadʌgidagi. Dai sioorʌ miaadʌgidagi maidadagitoiña goovai isʌʌmadu gʌnʌmpaidadagi.
11 Giñaduñi Gaayo aliʌsi gʌoigʌdai aanʌ. Maitiʌpan duucai ivuaada ʌgai ismaacʌdʌ maicʌʌga ivueeyi baiyoma ivuaada aapi ʌpan duucai ʌgai ismaacʌdʌ cʌʌga ivueeyi. Sioorʌ ivueeyi istumaasi ʌrcʌʌgaducami ʌgai ʌrDiuusi maamaradʌ, dʌmos sioorʌ soimaasi ivueeyi ʌgai maimaatʌ Diuusi.

———

12 Vʌʌscatai cʌʌga ñiioocai Demetrio vʌʌtarʌ daidʌ ʌrvaavoi istumaasi aagai oodami. Aanʌ ʌʌpʌ pocaiti sai ʌgai cʌʌ tuiga dai aapimʌ cʌʌ maatʌ iñsaanʌ maitʌnyaatagidi.

———

13 Naana maasi gʌaagida iñʌlidi aanʌ dʌmos maisiu oojaicʌdʌ
14 baiyoma otoma gʌdivida iñʌlidi aanʌ dai ʌʌgi gʌaatagidagi.
15 Aanʌ ipʌlidi sai Diuusi ibʌstudacan tadacana gʌibʌdaga. Gʌraaduñi vaavoitudadami ismaacʌdʌ tami daraaja Diuuscʌdʌ gʌviaatuldi. Diuuscʌdʌ iviaatulda vʌʌscatai gʌraaduñi.
Mosʌcaasi.

Idi oojai ooji Uudasi vaavoitudadami

1 Aan∧ ∧rUudasi suculid∧ Jacovo daid∧ ∧rpiooñigad∧ Suusi Cristo. G∧noojidi aan∧ idi oojai aapim∧ g∧nv∧∧tar∧ ismaac∧d∧ Diuusi g∧rooga oig∧dai dai ∧covai vuvaitu sai ∧∧gidiña vai Suusi Cristo nuucada.

2 Aan∧ ip∧lidi isDiuusi soig∧∧liadagi aapim∧c∧d∧ dai g∧niib∧studacan tadacagi, dai g∧noig∧adagi.

———

3-4 Giñaaduñi ali∧si ip∧liditadai aan∧ isg∧noojidagi g∧naagida iñ∧lidi aan∧ isducatai c∧∧gac∧r∧ g∧rvuvaitu Diuusi si∧∧si aapim∧ ∧caasi aan∧ ∧∧p∧. Dai sivi ali∧si g∧aagai isg∧noojida aan∧ g∧ndaañ∧idatai m∧sai maidagitona g∧nvaavoidaraga dai vuid∧r∧ av∧rv∧∧t∧ca ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami ismaac∧d∧ g∧nsaagida vapac∧dagi. Diuusi g∧rmaat∧tuli istumaasi vaavoitudai aat∧m∧. Aat∧m∧ ∧rDiuusi maamarad∧ dai mait∧aagai t∧sdagituagi g∧rvaavoidaraga ismaac∧d∧ g∧rmaa Diuusi dai ∧ma maasi vaavoitudagi. Λmamaat∧tuldiadami yaatavogami g∧nsaagida vaapa mait∧naagidacai ismait∧n∧pan duucai vaavoitudai ∧gai. Λgai maic∧∧ tuutuiga dai googosi g∧nducami dai ∧ma duucai aagai Diuusi ñiooquid∧ dai pocaiti sai Diuusi c∧∧gac∧r∧ n∧idi oodami dai sai soig∧∧lidi oodamic∧d∧ dai sai oig∧ldi soimaascamigad∧ sai casc∧d∧ casistutuidi istomasduucai oidacagi. G∧rDiuusiga ismaac∧d∧ ∧∧gidi aat∧m∧ dai g∧rt∧aan∧damiga Suusi Cristo ∧gai gajiaad∧r∧ vipieeyi. Λ∧qui ooja Diuusi ñiñiooquituldiadamigad∧ dai aagai isducatai Diuusi soimaasi taatatulda agai ∧gai ismaac∧d∧ pomaasi ivueeyi.

5 Tomasi camaat∧ aapim∧ aan∧ v∧∧sc∧r∧ g∧nt∧gitolda iñ∧lidi iducatai idui Diuusi ∧judidíuc∧d∧ ∧gai c∧∧gac∧r∧ vuvaitu Ejiipitu d∧v∧∧riañd∧r∧ dai gooqui∧r∧ dagito sai coona oidigana ∧gai ismaac∧d∧ maivaavoitu.

6 Dai g∧nt∧gitolda iñ∧lidi aan∧ ∧∧p∧ isducatai Diuusi t∧t∧aañicarud∧ dagito g∧nguvucadaga dai vuvuaaja t∧vaagiañd∧r∧. Vai Diuusi maamaisaca dai tomali ∧mo imidagai maivuvaida agai. Diuusi n∧n∧ra isajiagi ∧g∧∧ tasai si∧∧scad∧ soimaasi taatatuldia agai ∧gai v∧∧si gosoimaasi ivuaadami vai aaga agai ∧gai isducatai soimaasi taatatulda agai. Diuusi maamaisaca ∧gai siaaco tomastuigaco tucagamucana.

7 Dai g∧nt∧gitolda iñ∧lidi aan∧ ∧∧p∧ isducatai soimaa taatatuli Diuusi Sodoom∧r∧ dai Gomoor∧r∧ oidacami dai sicoli oidacami. Λgai googosi g∧nducamicana ∧pan duucai ∧Diuusi t∧t∧aañicarud∧ ismaac∧d∧ mai∧∧gi Diuusi. Casc∧d∧ ∧gai ootoi ∧oodami siaaco tomastuigaco taiy∧r∧ daraajagi ∧gai. Imaasic∧d∧ g∧rt∧t∧gidi Diuusi isducatai ivueeyi ∧gai soimaasi ivuaadamic∧d∧.

8 Λmamaat∧tuldiadami yaatavogami ∧pan duucai ivueeyi ∧judidíu dai ∧Diuusi t∧t∧aañicarud∧ dai ∧Soodom∧r∧ dai Gomoor∧r∧ oidacami tomasi camaat∧ ∧gai isducatai ∧p∧dui ∧gaic∧d∧. V∧∧sc∧r∧ googosi g∧nducami dai mai∧∧gidi tomali ∧mo t∧aan∧dami, dai sigalnaasi ñiioocai Diuusi t∧t∧aañicarud∧ vui ismaac∧d∧ ∧∧gidi Diuusi. Λgai pocaiti sai Diuusi mamaat∧tuldi coosigad∧r∧ sai casc∧d∧ poduucai ivueeyi ∧gai.

9 D∧mos aid∧si Migili Diuusi t∧t∧aañicarud∧ t∧aan∧dami gad∧ ∧∧madu ∧Diaavora g∧nvupui ñiñio aagaitai soor∧ b∧quia agai Moseesacaru tuucugad∧ aid∧si muu ∧gai. ΛMigili siaa duutudai Diuusi ismaac∧d∧ ∧rt∧aan∧dami v∧∧scatai casc∧d∧ maisigalnaasi ñioo ∧gai ∧Diaavora vui, tomasi ∧Diaavora sigalnaasi ñiooqui aagidi. D∧mos ∧Migili pot∧t∧dai ∧Diaavora: “Diuusi g∧bagaidamu”.

10 D∧mos ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami siigalnaasi ñiooqui aagai Diuusi t∧t∧aañicarud∧ vui, dai googosi g∧nducami dai aipaco g∧ncocodaiña mait∧t∧gitoitai istumaasi ∧p∧duñia agai ∧gaic∧d∧ vai casc∧d∧ Diuusi soimaasi taatatulda agai.

11 Si∧∧ soimaa taatamu ∧gai. Λgai mai∧∧gidi Diuusi ∧pan duucai Caín mai∧∧gi Diuusi. Daid∧ ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami mosgamamaat∧tuldi istumaasi mait∧rvaavoi. Goovai ∧raa duiñdad∧ ∧gai. Poduucai ivueeyi ∧gai gamait∧c∧da ∧liditai tumiñsi ∧pan duucai Balaam gamamaat∧tuldiña istumaasi mait∧rvaavoi dai poduucai gamait∧c∧liña tumiñsi. Daid∧ ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami mai∧∧gidi ∧t∧t∧aan∧dami ∧pan duucai Coré ∧∧madu aa duiñd∧ mai∧∧gi t∧t∧aan∧dami casc∧d∧ ugidagai ∧gai. Poduuñimu ∧∧p∧ ∧mamaat∧tuldiadami ismaac∧d∧ mai∧∧gidi ∧t∧t∧aan∧dami.

12 Si∧∧scad∧ g∧n∧mpaidiada aapim∧ dai ∧mapai gacuaadagi gat∧∧gida ∧liditai m∧sg∧noig∧dai aipacoga ∧mamaat∧tuldiadami yaatavogami mos∧rsiaa ∧raragai aapim∧ g∧nv∧∧tar∧. Λgai mosnavaacor∧i aapim∧ g∧nsaagida dai maisiaa duutudai tomali ∧maadutai. Dai ∧gai mos∧∧gi gacuaadana dai mait∧nt∧gito n∧idiña isvi∧∧gacagi aa. Λgai mait∧rsoiñi

13 dai naana maasi sigalnaascami ivueeyi siaa ʌraraca maasi cascʌdʌ ʌgai maicʌʌgadu
isgamamaatʌtuldiadagi dai Diuusi ootosamu mʌʌca siaaco tomastuigaco tucagamucana.
14 Ʌʌqui ʌmo Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ Enoco tʌʌgiducami aagai isducatai ʌpʌduñia
agai ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogamicʌdʌ. Enoco ʌrcajiudadʌ Adán. Adán ʌrvisiolidʌ
Enoco visiolidʌ. Daidʌ Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ pocaiti: “Diuusi divia agai ʌʌmadu mui
gʌtʌtʌaañicaru,
15 dai potʌiya agai sai vʌʌsi ʌsoimaasi ivuaadami maiiimia agai Diuusi ʌʌmadu ʌgai
ivueeyi mui naana maasi soimaascami dai aliʌsi vui ñioocaiña Diuusi cascʌdʌ soimaa
taatatulda agai ʌgai.
16 Ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami pocaiti sai maibaigʌnʌlidi dudunucami vui, dai
isʌmo istumaasi soimaascami ʌpʌduñiagi ʌgaicʌdʌ ʌgai gʌpiʌr vuupaiña aa, dai ʌgai ivueeyi
vʌʌsi istumaasi soimaascami istumaasi iduñia ʌliada, dai gʌgʌrʌ ñioocai dai pocaiti sai vʌʌsi
istumaasi ivueeyi ʌgai vaamioma cʌʌgadu siistumaasi ivueeyi aa, dai vuaamunaidana ʌgai
oodami dai poduucai voopoidiña ʌmo istumaasi”, ascaiti Diuusi ñiooquituldiadamigadʌ.

———

17 Dʌmos aapimʌ giñaaduñi gʌntʌgitovurai isʌʌqui pocaiti Suusi Cristo ojootosadʌ:
18 “Siʌʌscadʌ cayoga ugitiagi oidigi ʌʌmoco gʌnparunadamu daidʌ ivuaadamu istumaasi
soimaascami istumaasi ipʌliadagi dai maitivuaadamu istumaasi Diuusi ipʌlidi”, ascaiti
ojootosadʌ.
19 Daidʌ ʌmamaatʌtuldiadami yaatavogami ʌrʌgai dai ʌgai gʌncocotuldi aipacoga, daidʌ
ivueeyi istumaasi soimaascami istumaasi ipʌlidi, dai Diuusi Ibʌadʌ maiʌʌmadu daja ʌgai.
20 Dʌmos aapimʌ giñaaduñi cʌʌgavʌr vaavoitudada Diuusi ñiooquidʌ dai poduucai
maatʌ oidaca isducatai Diuusi ipʌlidi, dai gamamadadavurai aapimʌ siDiuusi Ibʌadʌ
gʌnsoicʌdamu.
21 Vʌʌscʌrʌ avʌrtʌgitoca isDiuusi gʌnoigʌdai dai baigavʌr ʌnʌliada gʌnoigʌdaitai Diuusi,
dai tʌgitovurai ʌʌpʌ isʌmo imidagai ajia agai istuigaco vʌʌscʌrʌ oidacamu aatʌmʌ Diuusi
ʌʌmadu. Suusi Cristo soigʌʌlidi aatʌmʌcʌdʌ cascʌdʌ.
22 Soigavʌr ʌnʌliada ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ maicʌʌga maatʌ istumaasi ʌrcʌʌgaducami
tomali soimaascami,
23 dai gʌnaagavurai dai cʌʌgacʌrʌ vuvaida vai poduucai maiiimia agai Diaavora ʌʌmadu.
Dai soigavʌr ʌnʌliada ʌʌpʌ ʌsoimaasi ivuaadamicʌdʌ dai maitʌaagai mʌsbaigʌnʌliada
ʌgaicʌdʌ ismaacʌdʌ ivuaadagi ʌgai, gʌnnuucadacavurai dai maipomaasi ivuaada aapimʌ
ʌʌpʌ.

———

24-25 Mosaliʌ ʌmaadugava Diuusi dai aliʌ saituduga ʌgai. Dai ʌgai cʌʌgacʌrʌ gʌrvuvaidi
Suusi Cristo gʌrtʌaanʌdamiga muu aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ cascʌdʌ. Ʌgai istutuidi isgʌnsoiñagi
vai camaisoimaasi ivuaadagi aapimʌ dai gʌnvaidaquiagi siaaco daja ʌgai caoigʌldicami
vʌʌsi gʌnsoimaascamiga dai baigʌnʌliadamu aapimʌ. Aanʌ ipʌlidi isʌoodami vaavoitudagi
isʌʌqui abiaadʌrʌ dai sivi dai vʌʌscʌrʌ Diuusi ʌrʌgʌʌ baitʌcʌaacami tami oidigi daama dai
tʌvaagiʌrʌ, dai ʌgai tʌaanʌi vʌʌsiʌcatai, dai aliʌsi gʌaagai issiaa duutuada aatʌmʌ ʌgai.
Mosʌcaasi.

Istumaasi Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ootoi Suusi Cristo tʌʌgi ʌVuaana

1 Aanʌ ʌrVuaana dai gʌnoojidi aanʌ aapimʌ vaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi cuvaracamipʌrʌ gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami Asia dʌvʌʌriʌrʌ. Aanʌ gʌnoojidi dai gʌnaagidi naana maasi istumaasi ismaacʌdʌ giñtʌʌgi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ. Ʌgai giñtʌʌgi istumaasi otoma ʌpʌduñi agai tʌvaagiʌrʌ dai oidigi daama. Diuusi ʌgai dai tʌʌgi vʌʌsi gomaasi Suusi Cristo sai vʌʌsi vaavoitudadami maatʌna gomaasi. Cascʌdʌ Suusi Cristo ootoi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ sai ʌgai giñtʌʌgidana vʌʌsi gomaasi.

2 Gʌnaagidamu aanʌ vʌʌsi istumaasi tʌʌ aanʌ dai caʌ. Istumaasi caʌ aanʌ ʌrñiooquidʌ Diuusi ʌʌmadu Suusi Cristo dai istumaasi tʌʌ aanʌ Diuusi ʌʌmadu Suusi Cristo idui.

3 Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu sioorʌ aagadagi idi oojai ismaacʌdʌ Diuusi giñmaa siʌʌscadʌ gʌnʌmpaidiadagi vaavoitudadami dai sioorʌ ʌʌgiditai caʌcagi ʌʌpʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu. Otoma ʌpʌduñia agai vʌʌsi istumaasi gʌaagai idi oojiʌrʌ.

———

4 Aanʌ ipʌlidi isDiuusi ʌʌmadu Suusi Cristo ʌʌmadu Diuusi Ibʌadʌ cʌʌgacʌrʌ gʌnnʌijadagi dai gʌniibʌstudacan tadacagi aapimʌ vaavoitudadami Asia dʌvʌʌriʌrʌ oidacami. Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Diuusi Ibʌadʌ ʌgai dai gʌnnuucada aapimʌ vaavoitudadami cuvaracamipʌrʌ gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami dai ʌgai tʌvaagiʌrʌ daja siaaco Diuusi daacatai gatʌaanʌi.

5 Suusi Cristo ʌgai dai gaaagidi vʌʌsi istumaasi ʌrvaavoi. Dai ʌgai ʌrʌʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ duaaca dai camaimuuquia agai tomali ʌmo imidagai. Dai ʌgai vaamioma viaa guvucadagai istomasmaacʌdʌ tʌaanʌdami tami oidigi daama. Ʌgai gʌroigʌdai dai gʌroigʌldi gʌrsoimaascamiga muucucai curusiaba.

6 Dai ʌgai ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai soiña tʌaanʌiña Diuusi raraí duucai dai tʌsaidʌ ivuaadana Diuusi aa duiñdadʌ papaali duucai siaa duutudaitai Diuusi gʌrooga. Aliʌsi gʌaagai tʌscʌʌga ñioocadagi aatʌmʌ Suusi Cristo vʌʌtarʌ. Ʌgai viaa guvucadagai tomastuigaco.

7 Suusi Cristo iicomai saagida divia agai. Vʌʌscatai tʌʌgimu asta ʌgai ismaacʌdʌ curusiaba siisa. Dai vʌʌsi oodami aipaco oidacami ismaacʌdʌ maivaavoitudagi suaañidamu tʌʌgacai ʌgai. Sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi isdivia agai ʌgai.

8 Dai Diuusi gʌrtʌaanʌdamiga ʌgai ismaacʌdʌ maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga, dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco oidaca agai. Dai ʌgai aliʌsi viaa guvucadagai cascʌdʌ istutuidi isiduñiagi tomastumaasi. Dai pocaiti ʌgai: “Aanʌ oidaga maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ dai siʌʌscadʌ ugitiagi oidigi aanʌ apiaoidacamu”, ascaiti Diuusi.

———

9 Aanʌ ʌrVuaana dai aatʌmʌ ʌrgʌraadunumu vaavoitudadami. Aanʌ ʌʌpʌ soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo poduucai isduucai aapimʌ soimaasi taatamai vaavoitudaitai Suusi Cristo. Dai tomastuigaco oidacamu aatʌmʌ tʌvaagiʌrʌ Diuusi ʌʌmadu. Dai Suusi Cristo giñsoicʌi aanʌ ʌʌpʌ ansai soimaasi taatamaiña maivui ñioocaitai ʌgai poduucai isduucai gʌnsoicʌi ʌgai aapimʌ mʌsai soimaasi taatamaiña aapimʌ maivui ñioocaitai ʌgai. Aanʌ giñmaisatu ʌmapʌcʌrʌ siaaco sicolimadi suudagi, ami Patmos tʌʌgidu. Aanʌ giñmaisatu gamamaatʌtulitai Diuusi ñiooquidʌ dai gaaagiditai Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.

10 Ʌmo imidagai tumiñoco Diuusi Ibʌadʌ giñmaa guvucadagai antai aanʌ caʌ ʌmo ñiooqui giñʌʌbʌgi ismaacʌdʌ ʌpan caiti ʌmo trompeta

11 dai cavami ñioo dai povaiñtʌtʌdai:

—Aanʌ ʌrʌgai dai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco oidaca iñagai. Oojañi ʌmo liivruʌrʌ vʌʌsi pʌstumaasi tʌgia aagai dai ootosda ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai Diuusi Asia dʌvʌʌriʌrʌ Efeesoʌrʌ, dai Esmirnʌrʌ, dai Pérgamoʌrʌ, dai Tiatiirʌrʌ, dai Sardisiʌrʌ, dai Filadelfiʌrʌ, dai Laodiseʌrʌ —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.

12 Amaasi aja cʌquiva aanʌ dai nʌida iñagai soorʌ ʌgai dai giñiooquidi dai tʌʌ aanʌ cuvaracami veela daraasacarui ʌgai oorocʌdʌ duñisi.

13 Dai goveela daraasacarui saagida cʌaacatadai Suusi Cristo. Ʌgai gʌaadaca ʌmo vaasaragi tʌvʌʌducami. Dai taagiʌrʌ caatʌ ʌmo ooro givuurai.

14 Dai cuupadʌ cʌʌ tootoaja ʌpa maasi vopoi tuaacami dai cʌvai. Dai vuupuidʌ cavami dadadacʌi ʌpan duucai taí.

15 Dai ʌʌcasodʌ dadadacʌi ʌpan duucai ʌmo vaiñomi toñicami bronse tʌʌgiducami. Dai
cavami ñioocai ʌpan caiti siʌʌscadʌ muiducagi ajaaqui cʌʌ daapacadicami.
16 Dai gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌcʌdʌ daagʌ ʌgai cuvaracami sisiaavugai. Dai tʌñiaiñdʌrʌ
vuusanʌca ʌmo mastai aipadʌrʌ muucacami. Dai vuivasadʌ cavami dadadacʌi ʌpan
duucai tasai cavami dadadacʌi dan duucu.
17 Dai aidʌsi tʌʌ aanʌ ʌʌcasodʌ abaana gʌi muuquiadʌ duucai. Dʌmos ʌgai giñdaama daí
gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌ dai povaiñtʌtʌdai:
—Maitiduaadicuda aanʌ ʌrʌgai dai maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai
tomastuigaco oidaca iñagai.
18 Aanʌ ʌrʌgai dai tomastuigaco oidaga. Aanʌ muu ʌmo imidagai dʌmos sivi cad-
uaaca aanʌ dai tomastuigaco oidaca iñagai. Dai aanʌ viaa sʌʌlicami isvaidaquiagi
ʌvaavoitudadami iibʌadʌ tʌvaagiamu dai isootasagi ʌgai ismaacʌdʌ maivaavoitudai
ʌDiaavor ʌʌmadu.
19 Oojañi aapi pʌstumaasi catʌʌ dai vʌʌsi istumaasi ʌpʌvuiida agai dai istumaasi ʌpʌduñia
agai.
20 Ʌcuvaracami sisiaavugai ismaacʌdʌ tʌʌ aapi giñoviʌrʌ ʌrʌpan ducami ʌcuvaracami
giñtʌtʌaañicaru ismaacʌdʌ ootoi aanʌ sai nuucadacana ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ
gʌnʌmpaidi cuvaracamipʌrʌ Asia dʌvʌʌriʌrʌ. Daidʌ ʌcuvaracami veela daraasacarui
ʌrʌpan ducami ʌvaavoitudami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi cuvaracamipʌrʌ Asia dʌvʌʌriʌrʌ.

2

———

1 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi
Efeesoʌrʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌ daagʌ
cuvaracami sisiaavugai dai ʌcuvaracami veela daraasacarui saagida aimʌrai:
2 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ, dai iscʌʌga ivueeyi aapimʌ giñaa
duiñdaga, dai issoimaasi taatamai aapimʌ dai vʌʌscʌrʌ maivui ñioocai Diuusi. Cʌʌ maatʌ
aanʌ isaapimʌ maiuurapʌcʌi ʌsoimaasi ivuaadami. Cʌʌ maatʌ aanʌ isaapimʌ gʌnsaagida
ajioopai mamaatʌtuldiadami yaatavogami dai isaapimʌ cʌʌga tʌcacai ʌgai istumaasi
vaavoitudai ʌgai dai poduucai maatʌ aapimʌ siʌgai ʌryaatavogami.
3 Dai aliʌsi soimaasi taatamai aapimʌ giñvaavoitudaitai dʌmos vʌʌscʌrʌ maioojodaitai
ivueeyi aapimʌ giñaa duiñdaga.
4 Dʌmos aapimʌ ivueeyi ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maioojoidi aanʌ, camaitiñoigʌdai
aapimʌ poduucai isduucai giñoigʌdaiña aidʌsi tucamidʌrʌ giñvaavoitu aapimʌ.
5 Cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi aapimʌ isducatai ivuaadana
aapimʌ aidʌmʌsi tucamidʌrʌ giñvaavoitu dai aliʌsi gʌaagai isʌpamu giñoigʌada aapimʌ
poduucai isduucai giñoigʌdaiña aidʌmʌsi tucamidʌrʌ giñvaavoitu. Dai isaapimʌ maiʌma
duucai gʌntʌtʌgituagi aidʌ gia aanʌ imimu gaamucu siaaco daraaja aapimʌ dai
gʌnvoopoidamu aanʌ gʌnveelaga daasacarui bovasdʌrʌ siaaco daja ʌgai vai poduucai
gʌmaatʌcana iscamaiviaa aapimʌ sʌʌlicami isgamamaatʌtuldiadagi giñiooqui.
6 Dʌmos vʌʌscʌrʌ aapimʌ ivueeyi ʌmo istumaasi cʌʌgaducami aapimʌ maioojoidi is-
tumaasi ivueeyi ʌNicolaítasiʌrʌ oidacami poduucai isduucai maioojoidi aanʌ istumaasi
ivueeyi ʌNicolaítasiʌrʌ oidacami.
7 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami:
Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi, ʌgai
gia viaacamu oigaragai iscuucumiagi ʌuusi ibiadʌ ismaacʌdʌ oidaga tʌvaagiʌrʌ dai is-
maacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami ibʌdagai utudui”.

———

8 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi
Esmirnʌrʌ ʌʌpʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ maiquiaa cʌquivacai
oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco oidaca agai. Ʌgai vaa muu ʌmo imidagai dʌmos
sivi caduaaca.
9 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Cʌʌ maatʌ aanʌ isaliʌsi soimaasi
taatamai aapimʌ dai issʌʌlicʌdʌ ʌrsoituutuigami aapimʌ. Dʌmos vʌʌscʌrʌ Diuusi cʌʌgacʌrʌ
gʌnnʌidi aapimʌ dai gʌnsoicʌi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana dai naana duucai gʌnsoicʌi. Cʌʌ
maatʌ aanʌ isducatai gʌnvui ñioocai ʌʌmoco ʌjudidíu ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi
maamaradʌ dai maitʌrvaavoi. Baiyoma ʌgai gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai ʌDiaavora.
10 Otoma aimu istuigaco aapimʌ soimaasi taata agai. Ʌʌmo oodami ismaacʌdʌ ivueeyi
istumaasi ipʌlidi ʌDiaavora gʌnmaamaisa agai dai poduucai nʌida agai sabai cʌʌga
giñvaavoitudai aapimʌ ismaitiñvaavoitudai ʌʌpʌ. Sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata agai aapimʌ baivus-
taan tasai. Dʌmos vʌʌsi gomaasicʌdʌ maitavʌr duduaadimu aapimʌ baiyomavʌr apiacʌʌga

vaavoitudada Diuusi asta mʌsiʌʌscadʌ coi dai aanʌ gʌnvaidacaimu tʌvaagiamu simʌʌca oidacamu aapimʌ Diuusi ʌʌmadu tomastuigaco.

11 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌʌvaavoitudadami. Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi, ʌgai gia maisoimaasi taata agai coocai ʌgai maiiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu cascʌdʌ”.

———

12 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Pérgamoʌrʌ ʌʌpʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ viaa ʌmastai aipadʌrʌ muucacami:

13 Cʌʌmaatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Maatʌ aanʌ isaapimʌ ʌmapʌcʌrʌ oidaga siaaco ʌoodami ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi dai vʌʌscʌrʌ apiacʌʌga siaa giñduutudai aapimʌ. Dai apiacʌʌga giñvaavoitudai aapimʌ aidʌsi ʌoodami Pérgamoʌrʌ oidacami muaa Antipasi ami siaaco ivueeyi ʌoodami istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi. Antipasi ʌgai dai cʌʌga aagidi ʌoodami isgiñvaavoitudai.

14 Dʌmosvʌʌscʌrʌ ivueeyi aapimʌ ʌʌmo istumaasi ismaacʌdʌ maioojoidi aanʌ. ʌʌmadutai gʌnaaduñi quiaa vaavoitudai Balaam mamaatʌtuldiaragadʌ. Balaam ʌgai dai avʌnaqui ʌBalaac sai ʌgai soimaasi iduiñtuldana ʌjudidíu. CascʌdʌBalaac aagidi ʌjudidíu sai ugana cuaadagai ismaacʌdʌ aa oodami cadaasi ʌmomoono dai sai googosi gʌnducamicana.

15 Dai ʌʌmadutai gʌnaaduñi vaavoitudadami quiaa vaavoitudai Nicolaítasi mamaatʌtuldiaragadʌ ismaacʌdʌ maioojoidi aanʌ.

16 Cascʌdʌaliʌsi gʌaagai isotoma ʌma duucai gʌntʌtʌgituagi ʌgai dai ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi ʌgai aidʌ gia gaamu imimu aanʌ dai cocodamu aanʌ ʌgai idi mastaicʌdʌ ismaacʌdʌ vuusai giñtʌñiaiñdʌrʌ.

17 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌʌvaavoitudadami. Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi, maaquimu aanʌ ʌgai gocuaadagai ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ oidaga ismaacʌdʌ maitiipu tami oidi daama. Dai maaquimu aanʌ ʌgai ʌmo odai tojacami siaaco oojisi ʌmo tʌʌtʌaragai ismaacʌdʌ maimaatʌ aa oodami mosʌca ʌgai sioorʌ maaquiagi aanʌ”.

———

18 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Tiatiirʌrʌ ʌʌpʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai Diuusi maradʌ. ʌgai vaa ʌgai dai cavami dadadacʌi vuupuidʌ ʌpan duucai taí dai ʌʌcasodʌ ʌpan duucai dadadacʌi ʌmo vaiñomi bronse tʌʌgiducami cʌʌ daapacadicami.

19 Cʌʌmaatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Aapimʌ giñoigʌdai dai aipacoga gʌnoigʌdai aapimʌ ʌʌpʌ. Dai maatʌ aanʌ iscʌʌga giñvaavoitudai aapimʌ dai iscʌʌga ivueeyi aapimʌ giñaa duiñdaga dai issoimaasi taatamai dai vʌʌscʌrʌ maivui ñioocai Diuusi. Dai maatʌ aanʌ issivi vaamioma cʌʌga ivueeyi aapimʌ Diuusi aa duiñdadʌ situcamidʌrʌ giñvaavoitudacai.

20 Dʌmosvʌʌscʌrʌ ivueeyi aapimʌ ʌmo istumaasi istumaasi maioojoidi aanʌ. Aapimʌ gʌnsaagida oidaga ʌmo ooqui Jesabela tʌʌgiducami. ʌgai pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dʌmos maitʌrvaavoi. Baiyoma ʌgai vupuiirumadai ʌʌmoco ismaacʌdʌ giñvaavoitudai mamaatʌtulditai ʌgai isaliʌsi ʌrcʌʌgai isgoogosi gʌnducamicagi daidʌ iscuaadagi cuaadagai ismaacʌdʌ aa oodami cadaasi ʌmomoono. Dai aapimʌ dadagitoi sai apiaquiaa gamamaatʌtuldiña gomaasi.

21 Catʌvʌpinʌnʌraaanʌ ʌooqui sai ʌma duucai gʌtʌgitona dai sai gajiaadʌrʌ viaana gʌsoimaasicamiga dʌmos ʌgai maitipʌlidi.

22 Sivi gia daituldamu aanʌ cocodagai ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatuldiamu aanʌ vʌʌsi vipioolimadʌ, ismaiʌma duucai gʌntʌtʌgituagi ʌgai dai camaipomaasi ivuaadagi.

23 Dai coodamu aanʌ sioorʌ vaavoitudai ʌooqui mamaatʌtuldiaragadʌ dai poduucai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ giñvaavoitudai cʌʌga maatʌmu iñsaanʌ maatʌ vʌʌsi istumaasi tʌtʌgitoi oodami dai vʌʌsi istumaasi ipʌlidi isivuaadagi ʌgai. Dai sioorʌ cʌʌga ivuaadagi aanʌ cʌʌgacʌrʌ nʌijadamu dai sioorʌ soimaasi ivuaadagi aanʌ soimaasi taatatuldiamu.

24 DʌmosaapimʌTiatiirʌrʌ oidacami ismaacʌdʌ maivaavoitudai ʌooqui mamaatʌtuldiaragadʌ tomasi maimaatʌ vʌʌsi istumaasi mamaatʌtuldi ʌgai ismaacʌdʌ ivueeyi istumaasi ʌDiaavora ipʌlidi aanʌ maiviaa isvaamioma gʌnmaacadagi ñiooqui aapimʌ.

25 Dʌmosgʌaagaimʌsiapiacʌʌga vaavoitudadagi aapimʌ asta siʌʌscadʌ gaamu imiagi aanʌ.

26 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtuldi ʌliadagi dai sioorʌ apiacʌʌga ivuaadagi istumaasi ipʌlidi aanʌ isivuaadagi asta siʌʌscadʌ coiyagi,

maaquimu aanʌ ʌgai sʌʌlicami sai giñʌʌmadu tʌaanʌiña vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami,
27 poduucai isduucai giñooga giñmaa sʌʌlicami ansai aanʌ tʌaanʌiña vʌʌsi oodami oidigi
daama oidacami. Dai sʌʌlicʌdʌ viaacamu ʌgai guvucadagai dai vaamioma istutiadamu
ʌgai siʌgaa oodami.
28 Dai vaidacamu aanʌ ʌgai tʌvaagiamu sai aanʌ giñʌʌmadu oidacana tomastuigaco.
Aanʌ ʌrʌpan ducami ʌgʌʌ siaavugai ismaacʌdʌ ʌʌquiamoco vusacʌi.
29 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami”.

3

———

1 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi Sardisiʌrʌ ʌʌpʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ootoi Diuusi Ibʌadʌ sai
nuucadacana ʌvaavoitudadami cuvaracamipʌrʌ gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami dai gʌnoviʌrʌ
daagʌ ʌgai cuvaracami sisiaavugai: Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ.
Maatʌ aanʌ ismuidutai aapimʌ mospocaiti iscʌʌga vaavoitudai Diuusi daidʌ isʌgai gʌnmaa
iibʌdagai utudui dʌmos maiviaacan vueeyi aapimʌ iibʌdaga utudui.
2 Cʌʌgavʌr gʌnnuucadaca aapimʌ dai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidaca. Quiaa vaavoitudai
aapimʌ palʌpi. Vaamiomavʌr cʌʌga vaavoituda dai poduucai cʌʌgacʌrʌ oidacamu aapimʌ.
Maitavʌr dagitu isugitia gʌnvaavoidaraga. Canʌidi aanʌ isaapimʌ maicʌʌgacʌrʌ oidaga
Diuusi vui cascʌdʌ pocaiti aanʌ.
3 Cʌʌgavʌr tʌtʌgitoda aapimʌ Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ dai ʌʌgiadavurai go-
maasi. Ʌma duuquiavʌr gʌntʌtʌgito dai camaidagitu gʌnvaavoidaraga. Ismaiʌma duucai
gʌntʌtʌgituagi aapimʌ aidʌ gia todian duucai imimu aanʌ maimaatʌcatai aapimʌ siʌʌscadʌ
poduucai isduucai maimaatʌcana aapimʌ siuu duucu divia agadagi ʌmo ʌʌsivogami. Dai
soimaasi gʌntaatatuldamu aanʌ.
4 Dʌmos vʌʌscʌrʌ oidaga ami Sardisiʌrʌ ʌʌmo vaavoitudadami ismaacʌdʌ maisoimaasi
ivueeyi cascʌdʌ giñʌʌmadu oidacamu ʌgai tʌvaagiʌrʌ dai viaacamu ʌgai yuucusi tootoa-
cami.
5 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi ʌgai gia
gʌnaadamu yuucusi tootoacami tʌvaagiʌrʌ. Dai aanʌ maisiaa duaadamu tʌʌtʌaragadʌ ʌgai
ʌliivruaiñdʌrʌ siaaco oojisi. Ʌliivrʌrʌ oojisi ʌtʌʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ viaa iibʌdagai
utudui. Dai aagidamu aanʌ giñooga ʌʌmadʌ giñooga tʌtʌaañicarudʌ isʌgai ʌrgiñaaduñi.
6 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami”.

———

7 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi
Filadelfiʌrʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai
maisoimaasi ivueeyi dai vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi dai ʌgai viaa ʌsʌʌlicamigadʌ
ʌraí Davicaru, dai ʌʌgi ʌgai aagai istumaasi ʌpʌduñia agai dai maitiipu sioorʌ ʌma duucai
aagidagi:
8 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Vʌʌscʌrʌ cʌʌga giñvaavoitudai aapimʌ
daidʌ ʌʌgiditai caʌ giññiooqui dai aagidi aa oodami isgiñvaavoitudai. Cascʌdʌ gʌnmaa aanʌ
guvucadagai mʌsai cʌʌga gaaagidiña giññiooqui dai maitiipu tomali ʌmoco ismaacʌdʌ viaa
guvucadagai isgʌnsobicʌdagi.
9 Ami Filadelfiʌrʌ oidaga ʌʌmoco ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi maamaradʌ dʌmos
maitʌrvaavoi. Ʌgai ʌryaatavogami daidʌ gʌnʌmpaidi dai siaa duutudai ʌDiaavora. Dai
aanʌ tʌaañimu ʌyaatavogami sai gʌnuravana aapimʌ dai sai gʌnvuidʌrʌ gʌntootonacʌdʌ
guuquivana. Dai cʌʌ maatʌmu ʌgai isgʌnoigʌdai aanʌ aapimʌ.
10 Aapimʌ cʌʌga giñʌʌgidi dai maitiñvui ñiioocai siʌʌscadʌ taatamadagi cascʌdʌ
gʌnnuucadacamu aanʌ aapimʌ siʌʌscadʌ sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatagi ʌoodami vʌʌsi oidigi
daama oidacami, dai nʌidamu aanʌ sabai cʌʌga ivueeyi ʌgai ischo ʌʌpʌ. Dʌmos aanʌ gia
cʌʌga gʌnnuucadacamu aapimʌ simaisoimaasi taatamu aapimʌ.
11 Otoma gaamu imimu aanʌ. Apiavʌr cʌʌga giñvaavoitudada aapimʌ dai apiavʌr cʌʌga
oidaca vai poduucai maiviaacamu aa oodami istumaasi Diuusi gʌnmaaquiagai tʌvaagiʌrʌ.
12 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi ʌgai
gia viaacamu ʌmo sʌʌlicami tʌvaagiʌrʌ siaaco oidaga Diuusi dai Diuusi ʌʌmadu oidacamu
tomastuigaco. Dai ʌgai coocovadʌrʌ oojamu aanʌ giñDiuusiga tʌʌtʌaragadʌ, oojamu aanʌ
ʌʌpʌ istʌʌgidu Diuusi quiidʌ. Ʌgai ʌrʌJerusalén utuducʌdʌ ismaacʌdʌ idui Diuusi tʌvaagiʌrʌ
dai tʌvaañdamu ʌgai tami oidigi daama. Dai oojamu aanʌ ʌʌpʌ giñtʌʌtʌaraga utuducʌdʌ.
13 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami”.

———

14 Oojidañi aapi Vuaana ʌtʌaanʌdamigadʌ ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi
Laodiseʌrʌ dai povaitʌʌda: “Povaiñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ ivueeyi istumaasi
aagai saidʌ ivuaada agai. Dai vʌʌsi istumaasi aagai ʌgai ʌrvaavoi. Dai ʌgai vaamioma
gatʌaanʌi istomasioorʌ dai tʌaanʌi ʌʌpʌ vʌʌsi istumaasi idui Diuusi:
15 Cʌʌ maatʌ aanʌ vʌʌsi istumaasi ivueeyi aapimʌ. Aapimʌ maitipʌlidi isgajiaadʌrʌ
giñviaagi tomali maitipʌlidi iscʌʌga giñvaavoitudagi. Siooma ʌrcʌʌga iscʌʌga giñvaavoitudada
aapimʌ ismaitiñvaavoitudada tomalaachi ʌʌpʌ.
16 Cascʌdʌ gajiaadʌrʌ gʌnviaa iñagai aanʌ.
17 Pocaiti aapimʌ mʌsai sʌʌlicʌdʌ riricuga dai sai cʌʌga ʌpʌvueeyi vʌʌsiaʌcatai dai
sai maiviʌʌga tomali ʌmo istumaasi. Dʌmos maimaatʌ aapimʌ ismaiviaa naana
maasi istumaasi istumaasi Diuusi ipʌlidi isviaaca aapimʌ, maioojoidi Diuusi isduucai
gʌntʌtʌgitoi aapimʌ, dai Diuusi maicʌʌgacʌrʌ gʌnnʌidi, dai maimaatʌ caʌ aapimʌ Diuusi
mamaatʌtuldiaragadʌ, dai aliʌsi gʌaagai issiaa ʌʌradagi aapimʌ maicʌʌga ivuaadatai
istumaasi Diuusi ipʌlidi.
18 Cascʌdʌ gʌnaagidi aanʌ mʌsai giñdaanʌiña ansai gʌnsoicʌdagi mʌsai cʌʌgacʌrʌ oida-
cana dai aanʌ gia gʌnsoicʌdamu mʌsai cʌʌgacʌrʌ oidacana. Dai gʌnaagidi aanʌ ʌʌpʌ
mʌsai giñdaanʌiña ansai gʌnsoicʌdana mʌsai ivuaadana istumaasi aanʌ ipʌlidi vai po-
duucai maisiaa ʌʌradamu aapimʌ. Dai gʌnsoicʌdamu aanʌ iscʌʌga maatʌ caʌca aapimʌ
giñmamaatʌtuldiaragadʌ.
19 Aanʌ gia bagai dai soimaasi taatamituldi sioorʌ oigʌdai aanʌ siʌʌscadʌ ʌgai
soimaasi ivuaadagi cascʌdʌ soimaasi gʌntaatatuldamu aanʌ aapimʌ mʌsmaiʌma duucai
gʌntʌtʌgituagi dai camaisoimaasi ivuaadagi.
20 Aanʌ gia gʌnsoicʌda iñʌlidi. Isaapimʌ ipʌliadagi iñsaanʌ gʌnsoicʌdagi aidʌ gia
gʌnsoicʌdamu aanʌ dai gʌnʌʌmadu daacamu aanʌ dai aapimʌ giñʌʌmadu oidacamu.
21 Sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora soimaasi iduiñtulda ʌliadagi aanʌ
gia maaquimu sʌʌlicami sai aanʌ giñʌʌmadu gatʌaanʌiña poduucai isduucai gatʌaanʌiña
aanʌ giñooga ʌʌmadu. Aanʌ daja giñooga abaana gʌdaicarui gʌdocami daama maisoimaasi
iduucai aanʌ aidʌsi ʌDiaavora soimaasi giñduiñtulda agaitadai.
22 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi aagidi Diuusi Ibʌadʌ ʌvaavoitudadami”
—iñtʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ tʌʌ aanʌ dai caʌ.

4

———

1 Aidʌsi caʌpʌdui vʌʌsi gomaasi aidʌ nʌnʌava aanʌ tʌvaagiamu dai tʌʌ aanʌ ʌmo cupara-
gai cupioquicami dai caʌ aanʌ isgiññiooqui ʌgai vaa ismaacʌdʌ ʌpʌga giññiooqui ismaacʌdʌ
ʌpʌan caiti ʌmo trompeta dai povaiñtʌtʌdai:
—Tʌsadiñi baigovai nai aanʌ gʌtʌʌgidana istumaasi ʌpʌduñia agai —iñtʌtʌdai ʌgai.
2 Dai todian duucai Diuusi Ibʌadʌ giñmaa guvucadagai antai tʌʌ aanʌ ʌmo daicarui
gʌducami istʌvaagiʌrʌ cʌʌca. Dai godaicarui dan daja Diuusi.
3 Ʌgai sʌʌlicʌdʌ dadadacʌi poduucai isduucai dadadacʌi ojoodai namʌacami ismaacʌdʌ
jaspe tʌʌgidu dai cornalina tʌʌgidu. Dai godaicarui sicoli cʌʌca ʌmo quijonali dai dadadacʌi
poduucai isduucai dadadacʌi ʌmo odai namʌacami ismaacʌdʌ esmerelda tʌʌgidu.
4 Dai godaicarui gʌducʌdʌ sicoli tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmo coobai dai maacova daraicarui
siaaco daraaja ʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami tooto yuucuscami, dai vʌʌscatai
gʌntuutusaca ʌmo cooronai oorocʌdʌ duuñisicami.
5 Daidʌ daicaruiaiñdʌrʌ vʌpʌdocʌi dai coponʌi, daidʌ ʌdaicarui vuidʌrʌ daraaja cu-
varacami cucuudagi. Ʌcucuudagi ʌrʌpan ducami Diuusi Ibʌadʌ. Ʌgai ʌgai dai nuucada
ʌvaavoitudadami ismaacʌdʌ gʌnʌmpaidi cuvaracamipʌrʌ quiiquiʌrʌ.
6 Daidʌ ʌdaicarui vuidʌrʌ cʌʌ tʌpalica dai gʌʌ suudagi maasi dai vidrio maasi ʌʌpʌ.
Daidʌ ʌdaicarui sicoli guuca maacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ vʌʌsi tuucu-
gadarʌ daraaja vuupuidʌ.
7 Ʌʌpʌgadadʌ ʌpʌa maasi ʌmo mavidi, daidʌ ʌgʌmai ʌpʌa maasi ʌmo tuuru, daidʌ ʌgʌmai
viaa oodami vuivasadʌ, daidʌ ʌgʌmai ʌpʌa maasi ʌmo baagai dai daigigi.
8 Vʌʌ maacova viaa naanadami aanai. Dai daamadʌrʌ dai utadʌrʌ aanadʌ muumujidu
vuupuidʌ. Dai tasʌrʌ dai tucarʌ ʌgai mosñiooqaiña dai pocaitiña:
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ maisoimaasi ivueeyi.
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ maisoimaasi ivueeyi.
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ maisoimaasi ivueeyi.
Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga aapi.
Dai quiaa oidaga aapi.
Dai tomastuigaco oidaca agai.

Pocaitimi ʌcʌcʌisi.
9 Dai siuu duucu ʌcʌcʌisi cʌʌga ñioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ daicarui dan daja, ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga, dai siuu duucu ʌcʌcʌisi siaa duutudaiña ʌgai, dai siuu duucu baigʌliaracʌdʌ ñioocadagi ʌgai,
10 aidʌ gia ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami gʌntootonacʌdʌ guguucaiña ʌgai vuidʌrʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga dai siaa duutudaiña ʌgai. Dai ʌgai vuidʌrʌ daraasaiña gʌncooronaiga dai pocaiti:
11 GʌrDiuusiga, gʌrbaitʌcʌaacamiga aapi gia viaa sʌʌlicami isvʌʌsi oodami cʌʌga ñioocadagi aapi gʌvui,
daidʌ isvʌʌsi oodami gʌsiaa duutuadagi.
Aapi sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai daidʌ idui vʌʌsiaʌcatai cascʌdʌ.
Aapi idui vʌʌsiaʌcatai dai nuucada aapi vʌʌsiaʌcatai poduucai ipʌlidi aapi cascʌdʌ.
Caiti ʌcʌcʌʌliodami.

5

———

1 Dai amaasi tʌʌ aanʌ Diuusi isdaja ʌgʌʌ daicarui daama daagʌ ʌmo liivru gʌnoovi ʌrʌ sʌʌlisa padʌrʌ. Ʌliivru ʌrʌmo papeli tʌvʌducami biisapicami dai aipadʌrʌ oojisi dai cʌʌga cuupi arastudi cuvaracamipʌrʌ seeracʌdʌ.
2 Dai tʌʌ aanʌ ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa guvucadagai dai ʌgai cavami ñioocai dai tʌcacai:
—¿Voorʌ ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌ tuiga dai cascʌdʌ viaa sʌʌlicami iscuupiocoagi idi liivru dai ʌʌligagi? —caiti Diuusi tʌaañicarudʌ.
3 Dʌmos maidada ami tomali ʌmaadutai tomali tʌvaagiaiñdʌrʌ tomali oidigi daamaiñdʌrʌ tomali oidigi utadʌrʌ ismaacʌdʌ isistutuidi iscuupiocoagi ʌliivru dai nʌidagi ʌoojai.
4 Aidʌ gia cavami sosua aanʌ maitiipucatai tomali ʌmaadutai ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami iscuupiocoagi ʌliivru dai nʌidagi ʌoojai.
5 Amaasi ʌmaadutai ʌcʌcʌʌliodami povaiñtʌtʌdai:
—Casi maisuaacada aapi Vuaana. Cadivia ʌmo cʌʌli cʌʌ tuigacami ismaacʌdʌ vaamioma istutuidi isʌDiaavora dai goovai gia viaa sʌʌlicami ismaigovai daasagi goseera vʌʌ cuvaracamipʌrʌaiñdʌrʌ. Idi cʌʌli ʌgai dai tʌaanʌi ʌJudeea dʌvʌʌriʌrʌ oidacami dai idi vaa ʌrcajiudadʌ ʌraí Davicaru —iñtʌtʌdai ʌcʌliodami.
6 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmo cʌʌli mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña. Dai ami cʌʌca ʌgʌʌ daicarui vai vaasoñioma guuca ʌmaacova cʌcʌisi dai ʌrana daraaja ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami vai ami saagida cʌʌca ʌcʌʌli. Dai cʌʌ maasi noonovidʌrʌ dai ʌʌcasodʌrʌ mʌsiaaco dʌʌdʌgarai claavocʌdʌ dai cʌʌ maasi oonomadʌrʌ mʌsiaaco sʌi mastaicʌdʌ dai muaa. Dai cuvaracamiga aagadʌ ʌgai dai cuvaracamiga vuupuidʌ. Ʌvuupuidʌ ʌrʌpan ducami Diuusi Ibʌadʌ ismaacʌdʌ ootoi Diuusi vʌʌsi oidigi daama.
7 Ʌgai vaa cʌʌli miaadʌrʌ cʌquiva siaa daja Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama dai daagʌ ʌliivru gʌnoovi ʌrʌ sʌʌlisa padʌrʌ. Taidʌ ʌcʌʌli bʌi ʌliivru.
8 Dai aidʌsi bʌi ʌgai ʌliivru ʌmaacova cʌcʌisi ʌʌmadu ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami gʌntootonacʌdʌ guuquiva ʌcʌʌli vuidʌrʌ. Dai vʌʌscatai daadagʌ ʌʌmo arpa ʌgai ʌriivacarui. Dai daadagʌ ʌʌmo aali ooro aasocoli susuudacami cubimidali. Ʌgai ʌrʌpan ducami ʌmaamadaragadʌ ʌvaavoitudadami.
9 Daidʌ ʌgai ganʌi ʌmo nʌidaga utuducami aagaitai Suusi Cristo dai pocaiti:
Aapi viaa sʌʌlicami isbʌiyagi goliivru dai ismaigovai daraasagi ʌseera ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi goliivru.
Ʌoodami gʌmuaa aapi pʌsai poduucai cʌʌgacʌrʌ vuvaidana aapi mui naana maasi oodamiaiñdʌrʌ naana maasi ñioocadami, aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami, dai vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ.
10 Dai aapi ʌcovai gʌrvuvaitu tʌsai soiña tʌaanʌiña Diuusi raraí duucai,
dai tʌsai ivuaadana Diuusi aaduiñdadʌ papaali duucai siaa duutudai Diuusi gʌrooga.
Dai tʌaanadamu aatʌmʌ oidigi daama oidacami.
Caiti ʌgai.
11 Amaasi gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ mui mil Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ daicarui sicoli daraaja ʌʌmadu ʌmaacovai cʌcʌisi dai ʌcʌcʌʌliodami. Dai caʌ aanʌ isvʌʌscatai ʌgai gʌʌgʌrʌ ñioocai
12 dai pocaiti:
Muaa ʌoodami ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.
Ʌgai vaa ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa sʌʌlicami, dai maatʌ caʌ vʌʌsiaʌcatai. Daidʌ ʌrtuidacami vʌʌsiaʌcatai.

Dai aliʌsi viaa guvucadagai dai aliʌsi gʌaagai isvʌʌsi oodami siaa duutuadagi ʌgai,
dai iscʌʌga ñioocadagi ʌgai vui ʌʌpʌ.
13 Dai caʌ aanʌ isñioocai ʌʌpʌ vʌʌsiaʌcatai istumaasi Diuusi idui tʌvaagiʌrʌ dai oidigi
daama dai dʌvʌʌrai uta dai ʌgʌʌ suudagiʌrʌ dai pocaiti ʌgai:
Aliʌsi gʌaagai isvʌʌscatai siaa duutuadagi ʌgai ismaacʌdʌ ʌgʌʌ daicarui dan daja ʌʌmadu
ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagai ʌvaavoitudadami.
Dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga ñioocadagi ʌgai vui.
Ʌgai gia sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai viaa sʌʌlicami ʌʌpʌ.
Dai aatʌmʌ ipʌlidi isvʌʌscʌrʌ viaaca ʌgai sʌʌlicami dai guvucadagai.
Dai isvʌʌscʌrʌ vʌʌscatai cʌʌga ñioocadagi ʌgai vʌʌtarʌ.
Daidʌ issiaa duutuadagi ʌgai tomastuigaco.
Poduucai ganʌi ʌgai.
14 Daidʌ ʌmaacova cʌcʌisi apiañiooquimi dai pocaiti:
—Poduucai ʌʌpʌ duuna —caiti.
Daidʌ ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami gʌntootonacʌdʌ guuquiva ʌgai vuidʌrʌ
ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga dai siaa duutudai ʌgai.

6

———

1 Amaasi tʌʌ aanʌ isʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigovai daí ʌseera
ʌmapʌcʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliiru. Dai caʌ aanʌ iscavami ñioo ʌmaadutai ʌmaacova
cʌcʌisi. Dai ʌpan caiti copondami dai povaiñtʌtʌdai:
—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.
2 Antai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo tojacami vai dan daitugai ʌmo cʌʌli
dai gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌmo uus gaatoi. Dai ʌgai gʌcʌʌsati ʌmo coronai mʌsmaacʌdʌ maa dai
maiduadicuitai imʌi dai ʌpamu gamaitʌquimi cocodiʌrʌ.
3 Aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiruu aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí ʌseera ʌʌpʌ
ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru caʌ aanʌ iscaiti ʌgooquirdadʌ cʌisi dai
povaiñtʌtʌdai:
—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.
4 Dai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo vʌgicami dai dan daitugai ʌmo cʌʌli.
Mʌtai ʌcʌʌli maa ʌmo gʌʌ mastai dai maa sʌʌlicami sai cocotuldiña oodami tami oidigi
daama oidacami dai sai aipacoga gʌncoodaiña.
5 Dai ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí ʌseera ʌʌpʌ
ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru, dai caʌ aanʌ iscaiti ʌmai cʌisi dai
povaiñtʌtʌdai:
—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.
Dai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo tucucami vai dan daitugai ʌmo cʌʌli dai
gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌmo vʌʌtʌtudacarui.
6 Dai caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui ʌmaacova cʌcʌisi saagidaiñdʌrʌ vai pocaiti:
—Mosʌcaasi ʌmo litro tʌligi gʌmaitʌcʌi ʌmo tasai aa duiñdagaicʌdʌ. Dai vaica litro sevada
gʌmaitʌcʌi ʌmo tasai aa duiñdagaicʌdʌ. Dʌmos ʌasaiti ʌʌmadu ʌvino maitavʌr vaamioma
namʌquiada.
7 Dai ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña maigo daí ʌseera ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ is-
maacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru dai caʌ aanʌ iscaiti ʌgʌmai cʌisi dai povaiñtʌtʌdai:
—¡Dimi dai nʌida ʌmo istumaasi! —iñtʌtʌdai ʌgai.
8 Antai gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ ʌmo cavayo vuaamacami dai dan daitugai
ʌmo cʌʌli ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami iscoodadagi oodami. Dai ʌgai gooquiʌrʌ imʌi ʌmai
ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami isvaidaquiagi oodami mʌʌca siaaco ajioopai ʌcoidadʌ.
Dai ʌgai ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami iscoodagi mui oodami. Ʌgai coodaiña oodami
cocodiʌrʌ, dai biuugigaicʌdʌ, dai cocodagaicʌdʌ, dai cʌcʌisicʌdʌ.
9 Aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí ʌseera ʌʌpʌ
ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru tʌʌ aanʌ ʌaltar siaaco siaa duutudai
oodami Diuusi dai ʌaltar uta daraaja ʌiibʌadʌ ʌcoidadʌ ismaacʌdʌ gʌcooditu vaavoitu-
daitai Diuusi ñiooquidʌ dai gaaagiditai Diuusi ñiooquidʌ.
10 Dai ʌgai cavami ñioocai dai pocaiti:
—Gʌrbaitʌcʌaacamiga aapi gia tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi dai aapi gia
vʌʌscʌrʌ ivueeyi vʌʌsi pʌstumaasi aagai saidʌ ivuaada agai. ¿Asta siʌʌscadʌ nʌidamu aapi
ʌoodami oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami dai ismaacʌdʌ ʌrmaicʌʌga
ivuaadami dai soimaasi taatatuldamu aapi ʌgai ismaacʌdʌ gʌrcoi? —caiti ʌgai.

11 Amaasi baitʌcʌaacamigadʌ ʌgai maa ʌvaavoitudadami iibʌadʌ yuucusi tootoacami
dai potʌtʌdai sai gʌniibʌstana ʌʌpʌ chʌʌqui tasai. Dai sai quiaa oidaga oidigi daama
ʌʌmoco aaduñdʌ vaavoitudadami ismaacʌdʌ ivueeyi Suusi Cristo aa duiñdadʌ. Dai sai
ʌmaivaavoitudadami cooda agai ʌgai ʌʌpʌ poduucai isduucai gʌncooditu ʌgai sai cascʌdʌ
gʌaagai isnʌnʌraca ʌgai ʌʌpʌ chʌʌqui tasai.
12 Dai nʌidi aanʌ aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí
ʌseera ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru. Dai tʌʌ aanʌ iscavami
gigivuli oidigi daidʌ isʌtasai tucutu ʌpan maasi icuusi tuucucami. Daidʌ ʌmasaadai ʌʌrai
gʌdui vʌʌsi,
13 daidʌ ʌsisiaavugai suuli mʌtan dʌvʌʌrapi poduucai isduucai suuligʌi uusi iibiadʌ
siʌʌscadʌ cavami ʌvʌrdagi.
14 Dai tʌvaagi gʌbiisa ʌpan duucai ʌmo papeli dai maitʌmaastu. Dai vʌʌsi gigiidi
sibʌacoga guuquiva dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco sicolimadi suudagi sibʌacoga guuquiva.
15 Daidʌ ʌraraí oidigi daama oidacami gʌnʌsto tʌʌtʌjovai dai vaapavuli saagida ʌʌmadu
aa tʌtʌaanʌdami, dai ʌriricu, dai ʌsandaaru tʌtʌaanʌdamigadʌ, dai ismaacʌdʌ viaa
sʌʌlicami, dai ʌpipiooñi, dai ismaacʌdʌ maitʌrpipiooñi ʌʌpʌ.
16 Dai vʌʌscatai ʌgai potʌtʌdaiña ʌgigiidi dai ʌvaapavuli:
—Gʌrdaamavʌr suuligi dai gʌrʌsto vai maitʌrtʌʌgana Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama daja
vai maisoimaasi gʌrtaatatuldana ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.
17 Caaayi istuigaco Diuusi soimaasi gʌrtaatatulda agai dai tomali ʌmaadutai aatʌmʌ
maitistutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi —tʌtʌdai ʌgai.

7

———

1 Dai tʌʌ aanʌ maacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ isguuca maacovapʌrʌ oidigi soosonʌrʌ
dai soobidaca ʌvʌʌli sai maivustaiña oidigi daama, tomali ʌgʌʌ suudagi daama, dai sai
maioiñidiña tomali ʌmo uusi.
2 Dai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ vai siaali amadʌrʌ imʌi dai bʌcati Diuusi
seeyogadʌ. Diuusi ʌgai dai tomastuigaco oidaga. Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ gʌgʌr iiña dai
potʌtʌdai ʌgaa maacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami issiaa duaadagi
naana maasi istumaasi oidigi daama dai ʌgʌʌ suudagiʌrʌ:
3 —Maitavʌr siaa duaada tomali ʌmo istumaasi oidigi daama tomali ʌgʌʌ suudagiʌrʌ
tomali uusi asta siʌʌscadʌ coocovʌrʌ daraasi aatʌmʌ ʌvaavoitudadami Diuusi seeyogadʌ
—tʌtʌdai Diuusi tʌaañicarudʌ.
4 Dai caʌ aanʌ isgʌaagai siʌʌquiatai viaa Diuusi seeyogadʌ. Ʌgai ajʌga ʌmo siento dan goo
coobai dan maacova mil ʌjudidíu cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ.
5 Judá cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga baivustaama dan goo mil ismaacʌdʌ viaa Diuusi
seeyogadʌ, dai Rubén cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil is-
maacʌdʌ viaa Diuusi seeyogadʌ, dai Gad cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama
dan goo mil,
6 dai Aser cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Nefatalí
cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Manasés cajiudadʌ
saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,
7 dai Simeón cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Leví
cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Isacar cajiudadʌ saagidi-
aiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil,
8 Dai Sebulón cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Osee
cajiudadʌ saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil, dai Benjamín cajiudadʌ
saagidiaiñdʌrʌ ajʌga ʌʌpʌ baivustaama dan goo mil.

———

9 Dai gooquiʌrʌ gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ mui naana maasi oodami naana maasi
ñioocadami, aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ. Dai ʌgai moguuca ʌgʌʌ
daicarui vuidʌrʌ dai ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami vuidʌrʌ. Ʌoodami
sʌʌlicʌdʌ muidu tomali ʌmaadutai maitistutuidi isʌcaldagi. Dai gʌaadaca yuucusi tootoa-
cami dai gʌnnoonoviʌrʌ daagʌ palma aagadʌ.
10 Dai vʌʌscatai gʌgʌr iiñacai dai pocaiti:
Diuusi ʌgai dai gogʌʌ daicarui daama daja.
Dai goovai ʌʌmadu gogʌmai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami cʌʌgacʌrʌ vu-
vaidi oodami.
Caiti ʌgai.

11 Dai tʌʌ aanʌ isʌgʌʌ daicarui sicoli guuca ʌcʌcʌʌliodami ʌʌmadu ʌmaacova Diuusi
tʌtʌaañicarudʌ dai vʌʌsi ʌgai sicoli guucai vʌʌsi Diuusi tʌtʌaañicarudʌ dai ʌgai dʌvʌʌrapi
cuiqui siaa duutudaitai Diuusi dai
12 pocaiti:
Poduuquiava. Aliʌsi ipʌlidi aatʌmʌ isvʌʌsi oodami cʌʌga ñioocadagi
Diuusi vui baigʌnʌliaracʌdʌ tomastuigaco.
Ʌgiava ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ cʌʌ maatʌ caʌ vʌʌsiaʌcatai,
dai sʌʌlicʌdʌ viaa sʌʌlicami dai guvucadagai,
dai vʌʌsi oodami gʌaagai issiaa duutuadagi ʌgai tomastuigaco.
Poduuquiava.
Caiti Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.
13 Amaasi ʌmaadutai ʌcʌcʌʌliodami giñtʌcacai dai povaiñtʌtʌdai:
—¿Voorʌ idi dai gʌnaadaca yuucusi tootoacami dai vaadʌrʌ dada goovai? —iñtʌtʌdai.
14 Antai aanʌ aa noragi dai potʌtʌdai:
—Aapi gia maatʌ aanʌ gia cho —tʌtʌdai aanʌ.
Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai:
—Idi ʌgai dai oidigi daamaiñdʌrʌ dada. Mʌʌca siaadʌrʌ dada goovai sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamai oodami dʌmos cʌʌgacʌrʌ vuvaja idi vaavoitudacai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami. Goovai muu curusiaba tai aasi ʌʌradʌ dai poduucai oigʌli goovai soimaascamigadʌ ʌvaavoitudadami.
15 Cascʌdʌ Diuusi vuidʌrʌ guuca goovai dai tasʌrʌ dai tucarʌ ivueeyi Diuusi aa duiñdadʌ tami siaaco oidaga Diuusi. Dai Diuusi nuucada goovai ʌʌmadu daacatai.
16 Camaibiuugicoñicamu goovai tomali camaitonocoñicamu, tomali camaisoimaasi taatacamu goovai toiñdaligadʌ tasai.
17 Goovai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami mocʌʌca ʌgʌʌ daicarui vuidʌrʌ siaaco Diuusi dajatai gatʌaanʌi. Goovai ʌrʌgai dai apianuucadacamu govaavoitudadami vai baigʌnʌliaracʌdʌ oidacana. Dai goovai tʌʌgidamu ʌgai siaadʌrʌ vusanʌi suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami ibʌdagai utudui. Dai tomastuigaco oidacamu goovai ʌʌmadu. Dai maitiipucamu istucʌdʌ soigʌnʌliadagi oodami —iñtʌtʌdai ʌgai.

8

———

1 Aidʌsi ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami maigo daí ʌseera ʌʌpʌ ʌmapʌcʌraiñdʌrʌ ismaacʌdʌcʌdʌ arastudi ʌliivru aidʌ gia maitadatu tomali ʌmo istumaasi tajucami ora tʌvaagiʌrʌ.
2 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ Diuusi vuidʌrʌ guuca. Mʌtai maa ʌʌmoco trompepeta.
3 Dai gooquiʌrʌ divia ʌʌpʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ dai ʌmo ooro aasocoliʌrʌ bʌcati cubimidali dai ʌaltar vuidʌrʌ cʌquiva ʌgai. Ʌaltar oorocʌdʌ duñisi dai mocʌʌca ʌgʌʌ daicarudʌ Diuusi vuidʌrʌ. Mʌtai maa Diuusi tʌaañicarudʌ gʌʌpi cubimidali sai mʌidana ʌaltar daama siuu duucu ʌvaavoitudadami daanʌidagi Diuusi.
4 Aidʌsi Diuusi caʌ isdaanʌi ʌvaavoitudadami tʌsai cubusigadʌ ʌcubimidali ismaacʌdʌ maji ʌDiuusi tʌaañicarudʌ dai Diuusi vuivasadʌrʌ aayi.
5 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ bʌi ʌasocoli ismaacʌdʌrʌ mʌmʌidi ʌgai ʌcubimidali dai suudagi tutupali ʌaltar daamaiñdʌrʌ dai daitu ʌgai ʌasocoli oidigi daama dai oidigi cavami copoñimi dai vʌpʌdoquimi, dai gigivuli ʌdʌvʌʌrai.

———

6 Amaasi ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ gʌnooviʌrʌ daadagʌ ʌʌmo iivacarui baigʌndui dai gaiiva agai.
7 Daidʌ ʌpʌga iiva ʌmaadutai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ gʌtrompeta tai duudu tʌaayi dai taí dai ʌʌrai oidigi daama. Dai baitoma tajucami oidigi daama mʌi vʌʌsi ʌuusi ʌʌmadu ʌvasoi.
8 Tai gooquiʌrʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ mʌtai ʌgʌʌ suudarʌ daitu ʌmo istumaasi ʌpʌa maascami ʌmo gʌʌ giidi ismaacʌdʌ mʌjimi dai baitoma tajucami ʌgʌʌ suudagi ʌʌrai gʌnaato.
9 Dai baitoma tajucami vʌʌsi ʌvatopa ʌʌmadu vʌʌsi ʌcʌcʌisi ʌgʌʌ suudarʌ oidacami coi, dai baitoma tajucami ʌvapaarcu ugidagai.
10 Amaasi ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ tai gʌi ʌmo siaavugai gʌducami tʌvaagiaiñdʌrʌ dai mʌjimi ʌpan duucai ʌmo cuudagi dai baitoma tajucami ajaaquiʌrʌ dai baitoma tajucami ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco vusanai suudagi gʌi.
11 Ʌsiaavugai Ajenjo tʌʌgidu. Ʌgai ʌrʌmo muuquigami dai sivu. Cascʌdʌ baitoma tajucami ʌsuudagi oidigi daama sivutu dai mui oodami coi yʌʌcai ʌsuudagi sivucʌdʌ.

12 Tai gooquiʌrʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ tai baitoma tajucami
ʌtasai tucagamutu dai baitoma tajucami ʌmasaadai tucagamutu dai baitoma tajucami
ʌsisiaavugai tucagamutu ʌʌpʌ dai poduucai maisicʌʌga tonoraga tasʌrʌ dai vaamioma
tucagamu tucarʌ.
13 Amaasi gaamucu nʌnʌava aanʌ dai tʌʌ aanʌ istʌvaagiʌrʌ daigigi ʌmo Diuusi
tʌaañicarudʌ dai caʌ aanʌ iscavami ñiooquimi dai pocaitimi:
—¡Sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata agai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami siuu duucu iivagi
gʌniivacarucʌdʌ gogaa vaica Diuusi tʌtʌaañicarudʌ! —caiti ʌgai.

9

1 Tai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ antai tʌʌ aanʌ ʌmo Diaavora
tʌaañicarudʌ dʌvʌʌrapi daja ismaacʌdʌ gʌi tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌpan duucai ʌmo siaavugai.
Mʌtai maa ʌgai ʌmo yaave sai cupiocona ʌcuparagadʌ ʌgʌʌ dʌgai ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ
tuucavaga dai tucagamu.
2 Tai ʌgai cupioco ʌcuparagadʌ ʌgʌʌ dʌgai tai abiaadʌrʌ vuusai cuubusi poduucai isduu-
cai vusanʌi cuubusi ʌmo gʌʌ ooroñiaiñdʌrʌ. Dai maimaastu ʌtasai sʌʌlicʌdʌ cubima oidigi
cascʌdʌ.
3 Dai cuubusiaiñdʌrʌ vuvaaja soosoyi dai oidigi daama tuali nʌnʌʌyi. Mʌtai maa ʌsoosoyi
guvucadagai sai cʌcʌʌyiña oodami ʌpan duucai nanacasʌrʌi.
4 Mʌtai maimaa ʌsoosoyi oigaragai iscuaadagi vasoi tomali uusi mosviaa ʌgai oigaragai
iscʌcʌdagi ʌoodami ismaacʌdʌ maiviaa Diuusi seeyogadʌ coocovadʌrʌ.
5 Dʌmos maiviaa ʌgai oigaragai iscoodadagi oodami gʌncʌicʌdʌ moscoocotuldiña ʌgai
taama masaadai. Dai cʌidʌ ʌpan tadaga nacasʌrʌi cʌidʌ.
6 Amaasi coiya ʌliadamu ʌoodami taatacatai ʌsoosoyi cʌidʌ dʌmos maitistutiadamu
iscoiyagi.
7 Ʌsoosoyi ʌpa mamaasi caapayo ismaacʌdʌ vuu ajioopai sandaaru siʌʌscadʌ gacocoda
agadagi. Daidʌ ʌsoosoyi gʌntuutusaca ʌmo istumaasi ooro cooronai maasi. Dai vuivasadʌ
ʌgai ʌpʌa maasi oodami vuivasadʌ.
8 Dai cuupadʌ ʌgai ʌpʌa maasi ooqui cuupadʌ. Dai taatamudʌ ʌgai ʌpʌa maasi mavidi
taatamudʌ.
9 Dai ʌgai gʌnaadaca vapaiñomi vapasaragai. Dai siuu duucu nʌnʌdagi ʌgai aanadʌ
ʌpan caitiña mui carru ismaacʌdʌ vapaiñsʌcʌi caapayu vaidʌ oodami dadarʌi siʌʌscadʌ
gacocoda agadagi.
10 Daidʌ ʌsoosoyi baabajidʌ ʌpa maasi nanacʌsʌrʌi baabajidʌ dai gʌnbaabajicʌdʌ
gacʌcʌʌyi ʌgai vai taama masaadai cococana cʌidʌ.
11 Daidʌ ʌsoosoyi viaa gʌntʌaanʌdamiga. Dai ʌgai vaa viaa sʌʌlicami isgatʌaanʌdagi ʌgʌʌ
dʌgiʌrʌ siaaco sʌʌlicʌdʌ tuucavaga. Dai evreocʌdʌ Abadón aagaiña ʌoodami dai giliegocʌdʌ
Apolión aagaiña ʌoodami ismaacʌdʌ gamuaacami tʌiya ʌlidi.
12 Casi ʌpʌdui ʌmo istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ʌpʌduñi agaitadai dʌmos quiaa
viʌʌga ʌʌpʌ gooca.
13 Tai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ iiva gʌtrompeta. Daidʌ ʌgʌʌ daicarui vuidʌrʌ cʌʌca ʌmo
altar oorocʌdʌ duñisicami dai vʌʌ maacova siisisodʌrʌ guuca uusi ʌpa maasi vaacasi aagadʌ.
Dai aidʌsi iiva ʌDiuusi tʌaañicarudʌ gʌtrompeta antai caʌ aanʌ ʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ ʌaltar
aagadʌ saagidiaiñdʌrʌ caidatu. Diuusi vuidʌrʌ daja ʌaltar.
14 Daidʌ ʌñiooqui potʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ gaiivaitadai:
—Uupasañi ʌmaacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ vuupuli ʌgʌʌ aqui Eufratesi
ugidana —tʌtʌdai ʌñiooqui.
15 Tai ʌgai uupai ʌmaacova Diuusi tʌtʌaañicarudʌ sai coodana baitoma tajucami oodami
oidigi daama oidacami. Tʌvʌpi nʌnʌra ʌgai taida aayi istuigaco gacoodi agai ʌgai. Diuusi
maatʌcatadai ismaacʌdʌ uumiʌrʌ dai ismaacʌdʌ masaadʌrʌ dai ismaacʌdʌ tasʌrʌ dai siuu
duucu ʌpʌduñia agaitadai gomaasi.
16 Dai maí aanʌ siʌʌqui sandaaru caapayu daama daraitugai dai ʌʌmadu ajioopai
ʌmaacova Diuusi tʌaañicarudʌ dai ʌgai ajʌga goo siento mil mil.
17 Dai tʌʌ aanʌ ismaasi ʌcaapayu ʌʌmadu ʌsandaaru. Ʌsandaaru gʌntaagiana daraasaca
ʌʌmo gʌgʌr vapaiñomi cacaparacami ʌgai laalachi vʌpʌʌgi dai laalachi tʌtʌʌdogi dai
laalachi vuaama. Daidʌ ʌcaapayu moomodʌ ʌpa maasi mamaavidi moomodʌ. Daidʌ
ʌcaapayu uusudʌaiñdʌrʌ vusanʌi taí ʌʌmadu cubusi ʌʌmadu asufre.
18 Dai baitoma tajucami ʌoodami oidigi daama oidacami coi gotaícʌdʌ dai gocubusicʌdʌ
dai goasufrecʌdʌ ismaacʌdʌ vusanʌi ʌcaapayu uusudʌaiñdʌrʌ.
19 Ʌcaapayu viaa guvucadagai gʌnuusʌrʌ dai gʌnbaabajiʌrʌ. Baabajidʌ ʌgai ʌpa mamaasi
cocooyi moomodʌ vai ʌgaicʌdʌ cʌcʌʌyi ʌgai oodami.

20 Dʌmos gogaa oodami ismaacʌdʌ maicoi vʌʌsi gomaasicʌdʌ ismaacʌdʌ vusanʌi
ʌcaapayu uusudʌaiñdʌrʌ dai baabajidʌ cʌidʌcʌdʌ, maiʌma duucai gʌntʌtʌgito dai ca-
maisoimaasi ivuaadagi. Baiyoma apiasiaa duutudai ʌgai ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌʌmadu
ʌooro momoono daidʌ ʌplata momoono daidʌ ʌbronse momoono daidʌ ʌojoodai mo-
moono daidʌ ʌuusi momoono ismaacʌdʌ maiñʌʌnʌai tomali maitʌtʌʌcaidaga tomali ma-
iajioopai.
21 Daidʌ ʌoodami apiagʌncoodaiña dai apiagataapʌidiña dai apiagoogosi
gʌnducamicana dai apiagaʌʌsidiña.

10

———

1 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ. Aliʌsi viaa guvucadagai ʌgai dai tʌvañimi
tʌvaagiaiñdʌrʌ ʌmo icomai saagida dai moodʌ daama cʌʌcʌ ʌmo quijonali. Vuivasadʌ ʌgai
dadadacʌi ʌpan duucai ʌtasai dai caacaidʌ ʌpa maasi gooca gʌgʌr uusi mʌʌdami.
2 Dai gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌgai ʌmo liivru cupioquiñicami dai amaasi suudarʌ cʌisa ʌgai
gʌʌcaso sʌʌlisa padʌrʌcʌdʌ dai ʌgʌmaicʌdʌ dʌvʌʌrapi cʌisa.
3 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ cavami iiña ʌpan duucai ʌmo mavidi. Dai aidʌsi iiña ʌgai
aidʌ gia cavami copoi oidigi cuvaracamioco.
4 Tai ʌcovondami ñioo nai aanʌ ooja iñagaitadai istumaasi aagai ʌgai dʌmos caʌ aanʌ ʌmo
ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ vai povaiñtʌtʌdai:
—Maitiaagada iscaiti ʌcovondami dai maitiooja —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.
5 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudarʌ dai dʌvʌʌrapi cʌisaca taiyago
vañigi gʌnovi sʌʌlisa padʌrʌ.
6-7 Dai aagai ʌgai sai maatʌ Diuusi ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaga daidʌ idui
ʌtʌvaagi dai oidigi dai ʌgʌʌ suudagi dai vʌʌsiaʌcatai istumaasi oidaga dai pocaiti:
—Casi ʌpʌduñia agai istumaasi Diuusi aagidi gʌñiñiooquituldiadamiga saidʌ ʌpʌduñia agai.
Siʌʌscadʌ aiyagi istuigaco ʌcuugatʌrʌ ʌcuvaracamiaiñdʌrʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iivagi
gʌiivacarucʌdʌ casi ʌpʌduuñimu istumaasi aagidi Diuusi gʌñiñiooquituldiadamiga.
8 Daidʌ ʌñiooqui ʌpamu giñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ dai povaiñtʌtʌdai:
—Mʌʌcai bʌi ʌliivru cupioquiñicʌdʌ ismaacʌdʌ daagʌ Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ ʌgʌʌ
suudarʌ dai dʌvʌʌrapi cʌisaca —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.
9 Antai aanʌ ii siaaco cʌaacatadai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ dai aagidi aanʌ sai giñmaacana
ʌliivru tai ʌgai povaiñtʌtʌdai:
—Bʌiñi dai uga. Gʌtʌñiʌrʌ yoovicamu goovai ʌpan duucai saivoli dʌmos gʌvoocʌrʌ
sivucamu goovai —iñtʌtʌdai ʌgai.
10 Antai aanʌ bʌi ʌliivru dai uu, vai giñtʌñiʌrʌ cʌʌ yoovi ʌpan caaca saivoli dʌmos
gooquiʌrʌ sivutu giñvoocʌrʌ.
11 Tai ʌgai povaiñtʌtʌdai:
—Aapi viaa isʌpamu ñiooquituldiagi Diuusi oodami saagida, dai mui gʌgʌrʌ quiiquiʌrʌ dai
oodami naana maasi ñioocadami saagida dai mui raraí vuitapi —iñtʌtʌdai ʌgai.

11

———

1 Mʌtai giñmaa ʌmo tootoicami ʌpavidacarui ʌmo metro ʌʌsi tʌvʌdocami daidʌ giñtʌjai
ʌDiuusi tʌaañicarudʌ dai povaiñtʌtʌdai:
—Cʌquivañi daidʌ gotootoicamicʌdʌ ʌpavida Diuusi quiidʌ. Dai ʌpavidañi ʌaltar. Dai
ʌcaldañi vʌʌsi ismaacʌdʌ moguuca dai siaa duutudai Diuusi.
2 Dʌmos quiidigana gia maiʌpavida ʌtuisiqui ami ʌrʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ
maitʌrjudidíu. Dai vaic uumigi dan tajucami ʌgai siaa vuaada agai ʌgʌgʌr quiiqui
ismaacʌdʌ Diuusi ʌco vuvaitu sai ami siaa duutudaiña oodami.
3 Dai Diuusi ootosa agai gooca gʌñiñiooquituldiadamiga sai gaaagidiña vaic uumigi dan
tajucami istumaasi iduñia agai ʌgai. Dai ʌgai gʌnaadaca agai yuucusi tutuucucami
—iñtʌtʌdai ʌgai.
4 Idi gooca cʌcʌʌli Diuusi vuidʌrʌ guuca ʌpan duucai ʌgooca oliivosi daidʌ ʌgooca veela
daraasacarui. Diuusi ʌgai dai tʌaanʌi vʌʌsi oidigiʌrʌ.
5 Isʌoodami soimaasi taatatuldia ʌliadagi ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aidʌ gia
tʌñiaiñdʌrʌ vusaimu taí dai coodamu ʌgai.
6 Idi gooca ñiñiooquituldiadami viaaca agai guvucadagai iscuupacagi ʌtʌvaagi vai maidu-
ucudagi siʌʌ tʌvʌpi ajioopada ʌgai tami oidigi daama dai gaaagiadagi Diuusi ñiooquidʌ. Dai
viaaca agai guvucadagai ʌʌpʌ istʌaanʌda suudagi sai ʌʌrai gʌnanaatoiña, dai issoimaasi
taatamituldiadagi oodami naana maasi istumaasicʌdʌ siʌʌscadʌ ipʌliadagi ʌgai.

7 Dʌmos siʌʌscadʌ naatuagi ʌgai gʌnaa duiñdaga aidʌ gia vusaimu ʌgʌʌ cʌisi omaligami
ʌgʌʌ dʌʌgiaiñdʌrʌ dai cocodamu ʌDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ dai coodamu.
8 Daidʌ vaic tasai dan tajucami ʌcoidadʌ tuutucugadʌ mosvʌʌtʌcamu caayʌrʌ ʌgʌʌ
quiiyʌrʌ siaaco gʌsiisatu curusiaba gʌrtʌaanʌdamiga. Sodoma dai Ejiipitu aagaiña
ʌoodami ʌgʌʌ quii soimaasi ivuaadatai oidacami.
9 Dai vaic tasai dan tajucami oodami mui gʌgʌr quiiquiaiñdʌrʌ dai oodami naana
maasi ñioocadami dai vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ nʌijadamu tuutucugadʌ ʌgai dai maidagitamu ʌgai
isyaasagi tomali ʌmaadutai.
10 Dai oodami vʌʌsi oidigi daama oidacami iduuñimu vagimi coocai ʌgooca Diuusi
ñiñiooquituldiadamiga. Dai aipacoga gʌnoidamu naana maasi istumaasi baigʌnʌldiacai. Idi
gooca Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatamituldiña ʌoodami cascʌdʌ
baigʌnʌli ʌoodami coocai ʌgai.
11 Dʌmos vaic tasai dan tajucamicʌdʌ Diuusi duduaacali ʌgooca cʌcʌʌli tai ʌgai vaapañi.
Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ tʌʌ ʌgai sʌʌlicʌdʌ dodoaadimu nʌiditai.
12 Amaasi ʌgooca Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ cai ʌmo ñiooqui iscavami ñiooqui
tʌvaagiaiñdʌrʌ dai potʌtʌdai:
—Tʌʌtʌidivurai tan tʌcavi —tʌtʌdai ʌñiooqui.
Tai ʌgai tʌʌtʌsai motʌvaagiamu ʌmo icomai saagida vaidʌ sasaayudʌ tʌʌgigi.
13 Tai otoma cavami gigivuli oidigi tai suuli mui baabaqui tai cuvaracami mil coi oodami.
Daidʌ ʌgaa oodami ismaacʌdʌ vii sʌʌlicʌdʌ dodoaadimu dai pocaiti sai sʌʌlicʌdʌ viaa
guvucadagai Diuusi ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja.
14 Casi ʌpʌdui ʌmo istumaasi soimaascami ismaacʌdʌ ʌpʌduñi agaitadai dʌmos otoma
ʌpʌduñia agai ʌʌpʌ ʌmoco istumaasi soimaascami.

———

15 Taidʌ ʌcuugatʌrʌ ʌcuvaracamiañdʌrʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ iiva gʌiivacarucʌdʌ tai
caidatu ñioocadami tʌvaagiʌrʌ. Ʌgai cavami ñioocai dai pocaiti:
Sivi gia caaayi istuigaco gatʌaanʌda agai Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga ʌʌmadu
ʌCristo vʌʌsi oidigi daama siaaco tʌaanʌi oodami.
Dai tomastuigaco tʌaanʌda agai Diuusi ʌʌmadu ʌCristo.
Caiti ʌñiooqui.
16 Amaasi ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami ismaacʌdʌ gʌndaraicaru daama
daraaja Diuusi vuidʌrʌ dʌvʌʌrapi cuiqui dai siaa duutudaimi Diuusi
17 dai pocaitimi:
Baigʌrʌlidi aatʌmʌ aapicʌdʌ gʌrDiuusiga.
Sʌʌlicʌdʌ viaa aapi guvucadagai dai
aapi maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai quiaa oidaga, dai tomastuigaco
oidaca agai.
Aapi cabʌi gʌsʌʌlicamiga gʌducami dai casi tʌaanʌda agai oidigi daama.
18 Dai mui oodami muiyapʌcʌrʌ oidigi daama oidacami cabaacoi aapi gʌvui.
Dʌmos caaayi istuigaco aapi baamu agai ʌgai vui.
Dai caaayi istuigaco nʌidamu aapi vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ cacoi ismaacʌdʌ ʌrcʌʌga ivuaadami
dai ismaacʌdʌ maitʌrcʌʌga ivuaadami.
Dai caaayi istuigaco maaquiagi aapi naana maasi istumaasi cʌcʌʌgaducami
gʌñiñiooquituldiadamiga ʌʌmadu ʌvaavoitudadami, ivuaadatai ʌgai gʌaa duiñdaga.
Ʌʌmadu vʌʌscatai ismaacʌdʌ gʌsiaa duutuadai tomasi ʌrsoituutuigami siʌrriricugami.
Dai caaayi istuigaco ugititudamu aapi vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ siaa doodai naana maasi
istumaasi oidigi daama.
Caiti ʌʌmo coobai dan maacova cʌcʌʌliodami.
19 Amaasi gʌcupioco Diuusi quiidʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ cʌʌca vai ami ʌrana daja ʌcajoñi
ismaacʌdʌ viaa ʌojoodai ismaacʌdʌrʌ ooja Diuusi gʌmasaigacʌdʌ gʌsʌʌlicamiga. Vai oidigi
vʌpʌdoquimi dai covoñimi dai gigivuli oidigi dai gʌʌpi gʌí tʌaayi.

12

———

1 Amaasi tʌvaagiʌrʌ gʌmaasitu ʌmo istumaasi. Ʌgaicʌdʌ gʌmaatʌcatadai isʌpʌduñia agai
ʌmo istumaasi soimaascami. Ʌgai ismaacʌdʌ gʌmaasitu ʌrʌmo ooqui dai ʌgai gʌaadaca
yuucusi dadadacʌdami ismaacʌdʌ dadadacʌi ʌpan duucai ʌtasai. Ʌgai masaadai daama
cʌʌca dai gʌcʌʌsaca ʌmo cooronai ismaacʌdʌ viaa baivustaama dan gooca sisiaavugai.
2 Ʌooqui noonoacatadai dai camaraata agaitadai dai iiñacai cococatai.
3 Amaasi gʌmaasitu ʌʌpʌ ʌmoco istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ gʌmaatʌcatadai isʌpʌduñia
agai ʌʌpʌ ʌmo istumaasi soimaascami. Ʌgai ismaacʌdʌ gʌmasitu ʌrʌmo gʌʌ cʌisi omaligami

vʌgicami. Daidʌ cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagadʌ dai ʌʌmo cooronai vʌʌsi moomodʌrʌ.
4 Dai gʌbajicʌdʌ tʌvaimʌ ʌgai baitoma tajucami sisiaavugai ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daraaja dai oidigi daama suuli. Daidʌ ʌcʌisi vuidʌrʌ cʌquiva ʌooqui ismaacʌdʌ maraata agaitadai dai ugia agaitadai ʌali siʌʌñi mosaivusaicai ʌgai.
5 Daidʌ ʌooqui marai, vaidʌ ʌrcʌʌli maradʌ. Dai gʌʌracai ʌgai tʌaañia agai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami dai soimaasi taatamitulda agai ʌgai vʌʌsi soimaasi ivuaadami. Dai Diuusi bʌʌcai ʌali siʌʌñi mʌʌca tʌvaagiana ami siaaco daacatai gatʌaanʌi ʌgʌʌ daicarui daama.
6 Taidʌ ʌooqui daivunu mʌʌ oidigamu ʌmapʌcʌrʌ siaaco cabaiduitadai Diuusi sai ami daacana vai ami Diuusi nuucadaca agai vaic uumiga dan tajucami.
7 Tai gooquiʌrʌ aliʌsi gʌncocoda tʌvaagiʌrʌ Diuusi tʌaañicarudʌ Migili ʌʌmadu ʌcʌisi. ΛMigili viaacatadai gʌsandaaruga vaidʌ ʌcʌisi ʌʌpʌ.
8 Dʌmos ʌgʌʌ cʌisi ʌʌmadu sandaarugadʌ ʌgai maitistui ismaitʌagi ʌMigili ʌʌmadʌ sandaarugadʌ ʌgai cascʌdʌ maitistui isami tʌvaagiʌrʌ daraacagi.
9 Cascʌdʌ Diuusi mʌtan suuli tʌvaagiañdʌrʌ ʌgʌʌ cʌisi moduucai sandaarugadʌ. Λgai vaa ʌrʌmo cooyi ismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ oidigi daama aimʌraiña, dai Diaavora tʌʌgidu dai Satanási vʌʌsi. Λgai vaa ʌgai dai vupuiirumadai mui oodami vʌʌsi oidigi daama oidacami saagida.
10 Amaasi cai aanʌ ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ cavami ñioo dai pocaiti:
—Caaayi istuigaco Diuusi sʌʌlicʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaida agai oodami. Casi gʌrtʌʌgi Diuusi issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai ʌgai dai isgatʌaanʌi ʌgai tomasiaacoga dai isSuusi Cristo viaa guvucadagai. Camʌtan daitu Diuusi ʌDiaavora tʌvaagiaiñdʌrʌ. ΛDiaavora ʌgai dai gʌpiʌr vuupai Diuusi vuitapi tasʌrʌ dai tucarʌ gʌraaduñi vaavoitudadami sai ʌgai soimaasi ivueeyi.
11 ΛDiaavora maitistui isvupuiirumadagi gʌraaduñi vaavoitudadami vaavoitudaitai ʌgai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña oodami ismaacʌdʌ muu curusiaba dai aasi ʌʌradʌ aatʌmʌ gʌrvʌʌtarʌ, dai aagidacai ʌvaavoitudadami sai vaavoitudai gomaasi. Dai maiduduaadimu ʌvaavoitudadami tomasi cooda ʌlidi aa oodami.
12 Aliʌsi gʌaagai isbaigʌnʌliadagi vʌʌscatai ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daraaja. Dʌmos sioorʌ oidaga oidigi daama sʌʌlicʌdʌ soimaasi taata agai ʌʌmudu ʌcʌcʌisi gʌʌ suudarʌ oidacami. Catʌvanʌcai ʌDiaavora oidigi daama. Dai sʌʌlicʌdʌ baamucu ʌgai maatʌcatai ismaitʌvʌpi aimʌrda agai ʌgai oidigi daama.
13 Dai aidʌsi ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ maí isDiuusi daitu ʌgai oidigi daama aidʌ adaimʌiña dai muaa agai ʌooqui ismaacʌdʌ masaadai daama cʌaacatadai dai marai ʌmo cʌʌli.
14 Dʌmos Diuusi maa ʌooqui baagai aanadʌ sai ʌgaicʌdʌ daʌna oidigamu siaaco Diuusi baidui ʌmapʌcʌrʌ siaaco nuucadaca agaitadai vaic uumigi dan tajucami mʌʌcasi abiaadʌrʌ siaaco daja ʌgʌʌ cooyi.
15 Amaasi ʌcooyi sisivai suudagi gʌtʌñiaiñdʌrʌ daidʌ idui ʌmo gʌʌ aqui dai ʌgaicʌdʌ tʌvaimʌ agai ʌooqui.
16 Dʌmos ʌdʌvʌʌrai gʌʌ dʌʌgacatadai tai ami vaa ʌsuudagi dai maiaayi ʌooqui.
17 Amaasi sʌʌlicʌdʌ baamu ʌcooyi ʌooqui vui. Dai ii dai cocoda agai ʌooqui cajiudadʌ ismaacʌdʌ ʌʌgidi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai apiacʌʌga vaavoitudai Suusi Cristo mamaatʌtuldiaragadʌ.

13

———

1 Antai aanʌ ʌgʌʌ suudagi ugidana cʌquiva. Dai tʌʌ aanʌ isvuusai suudagiaiñdʌrʌ ʌmo cʌisi gʌducami dai cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagadʌ. Dai ʌʌmo cooronai viaa vʌʌsi aagadʌrʌ. Dai vʌʌsi moomodʌ daama oojisi ʌʌmo ñiooqui ismaacʌdʌ parunai Diuusi.
2 Daidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ aanʌ ʌpa maasi ʌmo dʌdʌvʌli dai taataradʌ ʌgai ʌpa maasi voji taataradʌ dai usudʌ ʌgai ʌpa maasi mavidi usudʌ. Λgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ maa gʌguvucadaga dai gʌsʌʌlicamiga ʌgʌmai cʌisi dai poduucai sʌʌlicʌdʌ viaacatadai guvucadagai.
3-4 Λmo moodʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudaiñdʌrʌ vuusai dai dʌdʌvʌli maasi aliʌ saasaquicatadai dai muuquiada maascatadai dʌmos dueeyi dai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami maitʌʌ istumaasi gʌntʌtʌgitoi dai vaavoitudai issʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai ʌgai dai siaa duutudai ʌgai. Dai siaa duutudai ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ ʌʌpʌ maacacai ʌgai ʌgʌmai cʌisi mosʌʌsi guvucadagai. Dai pocaiti ʌoodami:
—Maitiipu ʌmai ʌpan duucai idi cʌisi tomali ʌmaadutai maitistutuidi ʌgai vui —caiti ʌoodami.

5 Dai Diuusi maa oigaragai ʌcʌisi iscʌʌga ñioocadagi ʌʌgi gʌvui daidʌ issoimaasi ñioocadagi Diuusi vui dai viaa oigaragai isgatʌaanʌdagi vaic uumigi dan tajucami.
6 Tai povʌdui. Sʌʌlicʌdʌ ñiooquidi ʌgai Diuusi dai parunai Diuusi ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ʌʌmadu oidaga. Dai maisiaa duutudai Diuusi quiidʌ.
7 Dai Diuusi maa oigaragai iscocoda ʌgai Diuusi maamaradʌ dai maa oigaragai isvaamioma istuidagi. Dai Diuusi maa ʌgai oigaragai istʌaanʌdagi vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami mui naana maasi oodami naana maasi ñioocadami dai aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami.
8 Tai vʌʌsi oodami oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ maioojisi tʌtʌaradʌ ʌliivrugadʌrʌ ʌgai ismaacʌdʌ ʌCañiiru aagaiña oodami, ʌgai gia siaa duutuli ʌcʌisi ismaacʌdʌ vusai ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ. ʌCañiiru ʌgai dai gʌmuaatu. Dai ʌgai ismaacʌdʌ oojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ tomastuigaco oidaca agai. Maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oojisi oodami tʌtʌaragadʌ ʌliivuʌrʌ.
9 Cʌʌgavʌr ʌʌgiditai caʌca aapimʌ istumaasi gʌnoojidi aanʌ.
10 Isʌoodami gʌnvuiyagi daidʌ gʌnmamaisa agadagi vaavoitudaitai aapimʌ Diuusi mosavʌr dodoli iimʌda aapimʌ dai dodoli daraaja ʌʌpʌ maisacʌrʌrʌ. Tomasi ʌoodami gʌncooda ʌliadagi gʌnmamaastacʌdʌ vʌʌscʌrʌ apiacʌʌga vaavoitudadagi aapimʌ Diuusi.
11 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmoco cʌisi ismaacʌdʌ vuusai dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ. ʌcʌisi gooca aaga ʌpa maasi cañiiru aagadʌ dʌmos ʌpan duucai ñioocai ʌgai ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ.
12 Mʌtai maa ʌgai vʌʌsi guvucadadʌ ʌgʌmai cʌisi ismaacʌdʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai dai dueeyi ʌmoodʌ. Taidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai vuidʌrʌ cʌquiva ʌcʌisi ismaacʌdʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai. Daidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai goguaama tʌjai vʌʌsi oodami sai siaa duutudana ʌcʌisi ismaacʌdʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai.
13 Daidʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai ivuaadana naana maasi istumaasi gʌgʌrducami asta taí vʌʌsi tʌaapañdiña ʌgai tʌvaagiaiñdʌrʌ vai vʌʌsi oodami nʌidiña.
14 Dai gonaana maasi istumaasi gʌgʌrducamicʌdʌ ismaacʌdʌ viaa ʌgai oigaragai isivuaadagi ʌgʌmai cʌisi vuitapi vupuiirumagi ʌgai ʌoodami oidigi daama oidacami dai tʌjai saidʌ iduuna ʌmo moono ʌpa maasi ʌcʌisi ismaacʌdʌ iiquiaquicatadai moodʌ mastaicʌdʌ dai vʌʌscʌrʌ dueeyi.
15 Mʌtai maa guvucadagai ʌgʌmai cʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai sai maacana ibʌdagai ʌmoono ismaacʌdʌ ʌpa maasi ʌgʌmai cʌisi sai ñioocana ʌmoono dai gatʌaanʌna coodaragai vʌʌsi oodami ismaacʌdʌ maisiaa duutuadagi.
16 Dai gatʌjai ʌʌpʌ tʌtʌparagai ʌoodami noonoviʌrʌ sʌʌlisa padʌrʌ siʌʌpʌ coocovadʌrʌ. Vʌʌsi aali dai gʌgʌrducami, dai riricugami dai soituutuigami dai tʌtʌaanʌdami dai pipiooñi.
17 Dai tomali ʌmoco maitistutuidiña isgasapʌadagi tomali isgagagardagi ismaitʌʌpalicagi ʌcʌisi tʌtʌaragadʌcʌdʌ siʌʌpʌ ʌnúmerogadʌcʌdʌ.
18 Ʌnúmerogadʌ ʌgai ʌrnaadan siento dan vaic coobai dan naadami. Dai aliʌsi gʌaagai iscʌʌga tʌgituagi dai maatʌ caʌcagi istʌʌgidu ʌcʌisi mosmaatʌcai número gadʌ ʌgai. Ʌgai vaa número ʌrnúmerogadʌ oodami.

14

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌvaagiamu nʌnaava aanʌ dai tʌʌ isʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami ʌgiidi ismaacʌdʌ Sión tʌʌgidu dan cʌaacatadai. Dai ʌgai ʌʌmadu guucacatadai ʌmo siento dan goo coobai dan maacova mil oodami ismaacʌdʌ oojisi coocovadʌrʌ ʌtʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña ʌvaavoitudadami dai oojisi ʌʌpʌ ʌtʌtʌaradʌ oogadʌ ʌgai.
2 Amaasi cai aanʌ isiaa caiti istumaasi tʌvaagiʌrʌ ʌpan caiti mui ajaaqui dai ʌpan caiti siuu duucu covondagi oidigi dai ʌpan caiti siuu duucu gaiivadagi muidutai arpacʌdʌ, ʌgai ʌriivacaroi.
3 Dai ʌgai ʌgʌʌ daicarudʌ Diuusi vuidʌrʌ guucacatadai siaaco guuca ʌmaacova cʌcʌisi ʌʌmadu ʌcʌcʌʌliodami dai ganʌʌyi ʌgai ʌmo nʌidagai utudui. Dai mosʌcaasi ʌʌmo siento dan goo coobai dan maacova mil oodami ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaja ʌoodami oidigi daama oidacami saagidaiñdʌrʌ istui ismaatiagi ʌnʌidagai utudui.
4 Ʌgai gia maigoogosi gʌnducamicana dai maisoimaasi ivuaadana. Dai ʌgai sʌʌlicʌdʌ cʌʌga ʌʌgidiña ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña ʌvaavoitudadami. Dai ʌgai cʌʌgacʌrʌ vuvaja oodami oidigi daama oidacami saagidaiñdʌrʌ daidʌ ʌrʌpan ducami ʌmo oidaragai Diuusi vʌʌtarʌ daidʌ ʌgai vʌʌtarʌ ismaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.
5 Dai ʌgai maiyaatagʌiña dai Diuusi cʌʌgacʌrʌ nʌidi ʌgai ducami istomali ʌmo imidagai maisoimaasi iduuñimudai.

———

6 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ tʌvaagi ʌraana daigigi. Ʌgai
cabaigʌdui isimiagi dai aagidagi oodami oidigi daama oidacami istomastuigaco Diuusi
ipʌlidi iscʌʌgacʌrʌ vuviadagi oodami mui naana maasi oodamiaiñdʌrʌ naana maasi
ñioocadami aipaco gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami dai vʌʌsi oidigiaiñdʌrʌ.
7 Dai cavami ñioo ʌgai dai pocaiti:
—Ʌʌbiadavurai aapimʌ Diuusi dai cʌʌga ñioocada ʌgai vui. Caaayi siuu duucu ʌgai
soimaasi taatatulda agai sioorʌ maiʌʌgiditai caʌ gʌñiooqui. Siaavʌr duutuada aapimʌ ʌgai
ismaacʌdʌ idui ʌtʌvaagi ʌʌmadu ʌoidigi ʌʌmadu ʌgʌʌ suudagi ʌʌmadu vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ
siaaco vusanai suudagi —caiti ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
8 Dai gooquiʌrʌ divia ʌʌpʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ dai pocaiti:
—Caugidagai ʌgʌʌ quii Babilonia tʌʌgiducʌrʌ. ʌBabiloniʌrʌ oidacami ʌgai dai vupui-
irumagi mui oodami aa gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami sai ʌgai soimaasi ivuaadana ʌpan
duucai ʌBabiloniʌrʌ oidacami. Poduucai isduucai ʌmo iitʌracami oidi ʌmai istumaasi
navamudaga —caiti ʌgʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ.
9 Dai gooquiʌrʌ divia ʌʌpʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ dai cavami ñioo dai pocaiti:
—Sioorʌ siaa duutuadagi ʌgʌʌ cʌisi ismaacʌdʌ dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai dai sioorʌ siaa
duutuadagi ʌmoono ismaacʌdʌ idui ʌoodami dai sioorʌ gʌdagituagi mʌsitʌʌpagi coovadʌrʌ
siʌpʌ nooviʌrʌ,
10 Diuusi sʌʌlicʌdʌ baamucami ʌgai vui dai aliʌsi soimaasi taatatulda agai ʌgai mʌidacai
ʌgai ʌtaícʌdʌ ʌʌmadu asufrecʌdʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ vuitapi dai ʌgai vuitapi ismaacʌdʌ
Cañiiru aagaiña ʌvaavoitudadami.
11 Dai tomastuigaco vusanai cubusi ami siaaco mʌmʌidi ʌgai. Tomastuigaco tasʌrʌ dai
tucarʌ apiamʌmiadamu sioorʌ siaa duutuadagi ʌcʌisi ʌʌmadu ʌmoono dai sioorʌ dagituagi
mʌsitʌʌpagi coovadʌrʌ siʌʌpʌ nooviʌrʌ tʌʌpacarudʌcʌdʌ ʌgai.
12 Cascʌdʌ sioorʌ cavaavoitudai Suusi Cristo daidʌ ʌrmaamaradʌ Diuusi aliʌsi gʌaagai
isapiacʌʌga ʌʌgiadagi Diuusi sʌʌlicamigadʌ dai isapiacʌʌga vaavoitudadagi Suusi Cristo
ʌʌpʌ tomasi soimaasi taatamadagi vaavoitudacai ʌgai —caiti Diuusi tʌaañicarudʌ.
13 Amaasi cai aanʌ ʌmo ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ vai povaiñtʌtʌdai:
—Oojañi istumaasi gʌaagida iñagai aanʌ: “Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌliadamu ʌgai ismaacʌdʌ
coiyagi vaavoitudacai Suusi Cristo”. Dai pocaiti Diuusi Ibʌadʌ, ʌgai sʌʌlicʌdʌ gʌnibʌstamu
camaitaaata vuaadatai. Diuusi cʌʌga ñioocadamu ʌgai vui tʌtʌgitocatai iscʌʌga idui ʌgai
Diuusi aa duiñdadʌ oidigi daama —iñtʌtʌdai ʌñiooqui.

———

14 Amaasi tʌvaagiamu nʌnʌaava aanʌ dai tʌʌ ʌmo icomai tojacami. Daidʌ ʌicomai daama
daacatadai Suusi Cristo dai gʌmoo dan cʌʌsaca ʌmo ooro cooronai dai gʌnooviʌrʌ daagʌ
ʌmo oos cʌʌ muucacami.
15 Amaasi Diuusi quiidʌaiñdʌrʌ vuusai ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ dai cavami iiña
dai potʌtʌdai ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌicomai daama daacatadai:
—Casiata baigʌdui ʌsicami. Yoovañi gʌoosigacʌdʌ.
16 Amaasi ʌgai ismaacʌdʌ ʌicomai dan daacatadai gayoova gʌoosigacʌdʌ.
17 Amaasi ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ vuusai Diuusi quiidiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ
cʌʌca dai daagʌ ʌmo oos muucacami.
18 Dai ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ vuusai ʌaltaraiñdʌrʌ ismaacʌdʌ viaa guvucadagai
ismʌidagi ʌoidigi taícʌdʌ dai cavami iiña ʌgai dai potʌtʌdai ʌgai ismaacʌdʌ daagʌ ʌoos
muucacʌdʌ:
—Casiata bai ʌuuvasi. Yoovañi gʌoosigacʌdʌ —tʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.
19 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ yoova ʌuuvasi dai ʌmo gʌʌ piilʌrʌ tua sai ami gʌvacʌana
ʌuuvasi iibiadʌ. Gomaasicʌdʌ gʌmaatʌ isDiuusi sʌʌlicʌdʌ soimaasi taatatulda agai
ʌsoimaasi ivuaadami.
20 Ʌpiila siaaco gʌvacʌaayi ʌuuvasi ʌgʌʌ quii ugidana daacatadai daidʌ ʌpiilaiñdʌrʌ
vuusai ʌʌrai dai sʌʌlicʌdʌ gʌʌpi sicoli daiva naadan tasai imidagai ʌʌ mʌʌcasi uucami.

15

———

1 Antai tʌʌ aanʌ tʌvaagiʌrʌ ʌʌpʌ ʌmoco istumaasi duadimudaca maasi. Tʌʌ aanʌ cuvara-
cami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami issoimaasi taatatuldagi oodami. Dai
cuvaracamioco soimaasi taatatulda agai ʌgai oodami dai gomaasicʌdʌ camaibaamucamu
Diuusi oodami vui.
2 Antai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ ʌpa maasi ʌgʌʌ suudagi. Ʌgai
ʌrnʌnʌidacarui tai vʌʌnacamicatadai. Dai ʌgai ismaacʌdʌ maisiaa duutuli ʌcʌisi ismaacʌdʌ
dʌvʌʌrai utaiñdʌrʌ vuusai tomali maisiaa duutuli ʌmoono ismaacʌdʌ idui ʌoodami, tomali

maitʌndagito mʌstʌtʌʌpagi ʌnúmerogadʌcʌdʌ ʌcʌisi moguucacatadai siaaco ʌpa maasi gʌʌ suudagi abaana. Dai ʌgai viaacatadai ʌʌmo arpa ismaacʌdʌ maa Diuusi.

3 Dai ganʌʌyi ʌgai ʌnʌidagadʌ Moseesa ʌʌmadu ʌCañiiru. Moseesa ʌgai daidʌ ʌrpiooñigadʌ Diuusi. Dai pocaiti ʌnʌidagai:

Aapi gʌrDiuusiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
Sʌʌlicʌdʌ naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ivueeyi aapi.
Vʌʌscʌrʌ ivueeyi aapi mosʌcaasi istumaasi ʌrsʌʌlicami.
Dai mosʌcaasi istumaasi ʌrvaavoi aagai aapi.
Aapi tomastuigaco ʌrgʌrbaitʌcʌaacamiga.

4 Vʌʌsi oodami siaa gʌduutuadamu aapi gʌrtʌaanʌdamiga.
Vʌʌsi oodami cʌʌga ñioocadamu aapi gʌvui.
Mosʌcaasi aapi tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi cascʌdʌ.
Dai vʌʌsi oodami siaa gʌduutuadamu maatʌcatai iscʌʌ tuiga aapi.
Caiti ʌnʌidagi.

5 Antai gooquiʌrʌ tʌvaagiamu nʌnʌaava aanʌ dai tʌʌ isgʌcupioco ʌcuparagadʌ ʌquii siaaco caatʌ ʌodai ismaacʌdʌrʌ Diuusi ooja gʌsʌʌlicamiga.

6 Tai quiiyaiñdʌrʌ vuvaja ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami issoimaasi taatatuldagi oodami cuvaracamioco. Dai ʌgai gʌnaadaca yuucusi tootojacami dadadacʌdami. Dai taatagiʌrʌ vʌʌtʌ ooro giigivurai.

7 Amaasi ʌmoco ʌmaaco Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ Diuusi daicarudʌ abaana guucacatadai maa ʌʌmoco ooro ajaasocoli aaliducami ʌvʌʌ cuvaracami. Daidʌ ʌajaasocoli ʌraana daacatadai ʌmo istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ soimaasi taata agai oodami. Diuusi baamucu oodami vui cascʌdʌ. Diuusi ʌgai dai tomastuigaco oidaga.

8 Tai Diuusi quiidʌrʌ suuda cubusi cavami dadadacʌitai Diuusi dai viaacatai guvucadagai. Dai tomali ʌmaadudatai maiviaa oigaragai isami vaaquiagi asta siʌʌscadʌ naatocai soimaasi taatatuldagi ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ʌoodami.

16

———

1 Amaasi cai aanʌ ʌmo ñiooqui iscavami ñioo Diuusi quiidʌrʌ dai potʌtʌdai ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ:

—Iimʌdavurai aapimʌ dai oidigi daama asta istumaasi viaa gocuvaracami ajaasocoli. Goovai ʌrʌmo istumaasi ismaacʌdʌcʌdʌ Diuusi soimaasi taatatulda agai oodami.

2 Amaasi ii ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai oidigi daama aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocolirʌ. Tai otoma vuvaja cacavusuli vʌʌsi ʌoodamiʌrʌ ismaacʌdʌ viaacatadai ʌcʌisi tʌʌpacarudʌ dai ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌmoono ismaacʌdʌ gatʌjai ʌgai. Dai sʌʌlicʌdʌ coco ʌcacavusuli.

3 Dai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌgʌʌ suudarʌ taidʌ ʌsuudagi ʌʌrai gʌnaato ʌpa maasi coidadʌ ʌʌradʌ. Tai coi vʌʌsi cʌcʌisi ismaacʌdʌ oidaga ʌgʌʌ suudarʌ.

4 Dai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ajaaquiʌrʌ dai siaaco vusanʌi suudagi taidʌ ʌsuudagi ʌʌrai gʌnaato.

5 Amaasi cai aanʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaa sʌʌlicami isivuaadagi istumaasi ipʌlidi suudagicʌdʌ dai potʌtʌdai ʌgai Diuusi:

—Aapi gʌrDiuusiga ismaacʌdʌ tomali ʌmo imidagai maisoimaasi ivueeyi, maiquiaa cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ oidaga aapi dai quiaa oidaga. Aapi idui istumaasi ʌrsʌʌlicami aidʌpʌsi poduucai soimaasi taatatuli ʌoodami.

6 Ʌgai coi gʌñiñiooquituldiadamiga ismaacʌdʌ ʌco vuvaitu aapi. Dai sivi aapi iitu ʌʌrai poduucai gʌaagaitadai pʌsiduñiagi ʌgaicʌdʌ —tʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.

7 Dai cai aanʌ ʌmaadutai isñioo ʌaltaraiñdʌrʌ dai pocaiti:

—Aapi gʌrDiuusiga gʌrbaitʌcʌaacamiga sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Aapi gia cʌʌga idui istumaasi ʌrsʌʌlicami soimaasi taatatuldacai ʌsoimaasi ivuaadami —caiti ʌgai.

8 Tai ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌtasai daama dai poduucai viaa ʌtasai guvucadagai ismʌidagi oodami gʌtoiñdaligacʌdʌ.

9 Dai tomasi aliʌ mʌmʌi vʌʌsi ʌoodami vʌʌscʌrʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito tomali maicʌʌga ñioocaiña Diuusi vʌʌtarʌ, baiyoma sigalnaasi ñiooquidi ʌgai Diuusi. Diuusi ʌgai dai viaa guvucadagai issoimaasi taatatuldiagi oodami.

10 Taidʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌgʌʌ cʌisi ismaacʌdʌ vuusai ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ daicarudʌ daama. Dai vʌʌsi siaaco tʌaanʌi ʌcʌisi tucapi vii. Daidʌ ʌoodami cʌcʌʌyiña gʌnnʌʌnʌ cococoñicatai

11 dʌmos vʌʌscʌrʌ tomali gomaasicʌdʌ maiʌma duucai gʌntʌtʌgito dai camaisoimaasi
ivuaadagi. Baiyoma sigalnaasi ñiooquidi ʌgai Diuusi ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ daja coco-
coñicatai ʌgai viaacatai cacavusali.
12 Taidʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌgʌʌ aquiʌrʌ
Eufratesi tʌʌgiducʌrʌ. Tai gaa ʌgʌʌ aqui sai ami dʌgavuscʌdagi ʌraraí ismaacʌdʌ dadia
agaitadai siaalico padʌraiñdʌrʌ.
13 Amaasi tʌʌ aanʌ isvuvaja ʌʌmo vaica Diaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌmoco usudʌaiñdʌrʌ
vuusai ʌgʌʌ cʌisi vʌgicʌdʌ dai ʌmai usudʌaiñdʌrʌ vuusai ʌcʌisi ismaacʌdʌ vuusai ʌgʌʌ
suudagiaiñdʌrʌ dai ʌmai usudʌaiñdʌrʌ vuusai ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi
ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi. Daidʌ vʌʌ vaica Diaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌpa maasi
baabadai.
14 Ʌgai viaa guvucadagai isivuaadagi naana maasi istumaasi gʌgʌrducami. Dai dʌgavunu
iji ʌgai dai ʌmpaida agai vʌʌsi ʌraraí oidigi daama oidacami dai cocooda agai Diuusi
siʌʌscadʌ divia ʌgai tami oidigi daama dai soimaasi taatatuldiagi ʌsoimaasi ivuaadami.
Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
15 Dai pocaiti gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo:
—Todian duucai divimu aanʌ siuu duucu maitiñnʌnʌraca aapimʌ. Poduucai isduucai
didivai ʌmo ʌsivugami mainʌnʌracatai oodami. Dʌmos aliʌsi baigʌnʌliadamu ʌgai is-
maacʌdʌ giñnʌnʌracagi. Ʌgai gia maisiaa ʌʌradamu siʌʌscadʌ diviagi aanʌ maiviʌʌgacatai
tomali ʌmo istumaasi ismaacʌdʌ tʌgitu ʌgai —caiti gʌrtʌaanʌdamiga Suusi Cristo.
16 Daidʌ ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ ʌmpagi vʌʌsi ʌraraí ʌmapʌcʌrʌ siaaco Armagedón
tʌʌgidu ʌebreo ñiooquidʌcʌdʌ.
17 Taidʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ aasi istumaasi viaacatadai gʌaasocoliʌrʌ ʌvʌʌltapai. Tai
Diuusi cavami ñioo gʌquiiaiñdʌrʌ siaaco daja ʌgai gʌdaicaru daama, dai pocaiti:
—Casiʌpʌduñia agai istumaasi ʌpʌduñia agaitadai —caiti Diuusi.
18 Amaasi vʌpʌdoquimi, dai oidigi cavami covoñimi, dai cavamioma gigivuli oidigi
sitomali ʌmo imidagai aidʌsi tucamidʌrʌ oidaga oodami oidiga daama abiaadʌrʌ.
19 Ʌgʌʌ quii ismaacʌdʌ Babilonia tʌʌgidu vaicapʌrʌ taatapai daidʌ suuli ʌvaabaqui vʌʌsi
gʌgʌgʌr quiiquiʌrʌ oidigi daama. Poduucai Diuusi soimaasi taatatuli ʌoodami ismaacʌdʌ
oidacatadai ʌgʌʌ quiiyʌrʌ ismaacʌdʌ Babilonia tʌʌgidu baamucatai ʌgai vui.
20 Dai vʌʌsi ʌʌmapʌcʌrʌ siaaco sicolimadi suudagi mosugititu dai vʌʌsi ʌgigiidi
mostʌpalitu.
21 Dai tʌvaagiaiñdʌrʌ suuli tʌaayi gʌgʌrducami asta goo coobai kilo ʌʌsi vʌʌtʌ ʌmo
tʌaayi. Dai oodami daama suuli vai cascʌdʌ ʌgai sigalnaasi ñiooquidi Diuusi aliʌsi soimaasi
taatatuldacai.

17

———

1 Amaasi divia ʌmaadutai ʌcuvaracami Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ viaacatadai
ʌcuvaracami ajaasocoli dai povaiñtʌtʌdai:
—Dimi, gʌtʌʌgidamu aanʌ isducatai Diuusi soimaasi taatatulda agai ʌooqui tataa-
caligami ismaacʌdʌ ʌgʌgʌr suusudagi daama daja.
2 Ʌraraí oidigi daama oidacami ʌrvipiolimadʌ ʌooqui daidʌ ʌooqui vupuiirumagi mui
oodami aa gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidacami sai ʌgai soimaasi ivuaadana ʌpan duucai ʌgai,
poduucai isduucai ʌmo iitʌracami oidi ʌmai istumaasi navamudaga.
3 Amaasi apiagiñtʌtʌʌgidi Diuusi Ibʌadʌ naana maasi istumaasi. Daidʌ Diuusi
tʌaañicarudʌ oidigamu giñvaidacai dai ami tʌʌ aanʌ ʌmo ooqui ʌcʌisi vʌgicʌdʌ dan daitugai
dai ʌcʌisi tuucugadʌrʌ oojisi mui ñiooqui ismaacʌdʌ parunai Diuusi dai cuvaracami moomo
dai baivustaamadu aagadʌ.
4 Ʌooqui gʌaadaca yuucusi moraaduacami dai vʌpʌgicami. Dai gʌaadaca ooro nanaacagi
dai ooro babaivucai dai ooro mooan tuutusacarui dai ooro aniyo dai ojoodagadʌ ʌrojoodai
namʌacami. Dai gʌnoovi ʌrʌ daagʌ ʌmo ooro aasocoli vai ʌgaicʌdʌ vapaidi ʌgai cʌcʌʌli sai
soimaasi ivuaadana ʌgai ʌʌmadu.
5 Dai covadʌrʌ oojisi oojaicʌdʌ ismaacʌdʌ oodami maimaatʌcatadai. Dai pocaiti ʌoojai:
“Babilonia gʌducami tʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi ʌtaatacaligami dai vʌʌsi ʌsoimaasi ivuaadami
oidigi daama oidacami”, caiti ʌoojai.
6 Amaasi maatʌ tʌʌ aanʌ isnavamucu ʌooqui ʌʌradʌcʌdʌ ʌmaamaradʌ Diuusi dai ʌgai
ismaacʌdʌ gʌncoodaditu gaaagiditai isSuusi ʌrʌcʌʌgacʌrʌ vuviadami. Amaasi maitʌʌ aanʌ
istumaasi giñtʌgituagi tʌgaacai ʌooqui mosduaadimuan tada aanʌ.
7 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai:
—¿Tuipʌsi duaadimuan tada aapi? Gʌaagidamu aanʌ ooqui goovai dai istuma cʌisi
goovai ismaacʌdʌ cuvaracami moomo dai baivustaamadu aagadʌ.

8 Λcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ aapi ʌʌquioma oidacatadai dai camaitiipu dʌmos ʌmo imidagai vuusia agai ʌgʌʌ dʌgʌacaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ sʌʌlicʌdʌ tuucavaga dai tucagamu dai gooquiʌrʌ imia agai ʌgai ʌDiaavora ʌʌmadu. Daidʌ ʌoodami oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ maioojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ cʌquivacai oidigi abiaadʌrʌ. Λliivruʌrʌ oojisi vʌʌsi oodami tʌʌtʌaragadʌ ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu. Λoodami ismaacʌdʌ maioojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivruʌrʌ sʌʌlicʌdʌ duduaadimu agai tʌʌgacai ʌcʌisi ismaacʌdʌ ʌʌquioma oidacatadai dai camaitiipu dai ʌpamu divia agai.

9 Aliʌsi gʌaagai pʌscʌʌga gʌtʌgitocagi dai poduucai maatʌ caʌcagi istumaasi gʌaagida iñagai aanʌ: Λcuvaracami moomodʌ ʌcʌisi ʌrʌpan ducami cuvaracami gigiidi siaaco daja ʌooqui.

10 Daidʌ ʌgai vaa moomodʌ ʌrʌpan ducami cuvaracami raraí. Taamatai ʌraraí camaitatʌaanʌi. Aliʌ ʌmoco gatʌaanʌi sivi dai ʌgʌmai maiquiaa divia. Daidʌ siʌʌscadʌ diviagi ʌgai maitʌvʌpi gatʌaanʌda agai.

11 Λcʌisi ismaacʌdʌ ʌʌquioma oidacatadai dai camaitiipu ʌrraí ʌʌpʌ dai vʌʌscʌrʌ ʌraduñdʌ ʌgaa cuvaracami. Dai gooquiʌrʌ ʌgai imi agai ʌDiaavora ʌʌmadu.

12 Λbaivustaama aagadʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ aapi ʌrʌpan ducami baivustaamadu raraí ismaacʌdʌ maiquiaa gatʌaañʌi. Dʌmos gatʌaañia agai ʌgai ʌcʌisi ʌʌmadu. Daidʌ ʌraraí laalachi gatʌaanʌda agai.

13 Λbaivustaama raraí cabaiduu gʌnñiooqui dai tʌʌgida agai ʌgai gʌnsʌʌlicamiga ʌʌmadu gʌnguvucadaga ʌcʌisi.

14 Dai vʌʌsi ʌgai ʌcʌisi ʌʌmadu cocooda agai ʌgai ismaacʌdʌ Cañiiru agaiña ʌvaavoitudadami. Dʌmos ʌCañiiru vaamioma istuidimu isʌgai. ΛCañiiru ʌrtʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi tʌtʌaanʌdami daidʌ ʌrraígadʌ vʌʌsi raraí, dai ismaacʌdʌ ʌgai ʌʌmadu daraaca caʌ isDiuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ aagidi mui oodami saidʌ istutuidi iscʌʌgacʌrʌ vuvaquiagi dai Diuusi ʌco vuvaitu ʌgai dai ʌgai apiacʌʌga vaavoitudai —iñtʌtʌdai Diuusi tʌaañicarudʌ.

15 Taidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai ʌʌpʌ:

—ΛgʌgʌΓ suusudagi ismaacʌdʌ tʌʌ aapi siaaco dan daja ʌooqui tataacaligami ʌgai ʌrʌpan ducami mui naana maasi oodami naana maasi ñiioocadami, aipaco gʌgʌΓ quiiquiʌrʌ oidacami dai vʌʌsi oidigi daama oidacami.

16 Daidʌ ʌbaivustaama aagadʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ tʌʌ casi gʌaagidi aanʌ isʌrʌpan ducami baivustaama raraí. Daidʌ ʌraraí cʌʌdada agai ʌooqui tataacaligami daidʌ cocooda agai ʌgai dai vuimu vʌʌsi ʌooqui vustuidadʌ daidʌ ʌooqui muaamu ʌgai dai mʌidamu.

17 Dai vʌʌsi ʌraraí tʌʌgida agai gʌnsʌʌlicamiga. Λcʌisi poduucai ipilidi Diuusi cascʌdʌ, vai poduucai ʌpʌduñiagi istumaasi Diuusi caaagai isiʌpʌduñia agai.

18 Λooqui ismaacʌdʌ tʌʌ aapi ʌrʌpan ducami ʌgʌʌ quii siaaco daja ʌgai ismaacʌdʌ vaamioma gatʌaanʌi sivʌʌsi ʌtʌtʌaanʌdami oidigi daama oidacami —iñtʌtʌdai Diuusi tʌtʌaañicarudʌ.

18

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ ʌmai Diuusi tʌaañicarudʌ vai tʌvañimi tʌvaagiaiñdʌrʌ. Dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Dai cʌʌ maasi oidigi daama cavami dadadacʌitai ʌgai.

2 Dai cavami iiña dai pocaiti:

—Caugiti agai ʌgʌʌ quii Babilonia siami oidacamu ʌDiaavora tʌtʌaañicarudʌ daidʌ ʌnunui coocosatamu ami.

3 ΛBaboniʌrʌ oidacami ʌgai dai vupuiirumagi mui oodami aa gʌgʌΓ quiiquiʌrʌ oidacami sai ʌgai soimaasi ivuaadana ʌpan duucai ʌBaboniʌrʌ oidacami. Poduucai isduucai ʌmo iitʌracami oidi ʌmai istumaasi navamudaga. Daidʌ ʌraraí vʌʌsi oidigi daama oidacami googosi gʌnducami ʌpan duucai ʌBaboniʌrʌ oidacami. Daidʌ ʌBaboniʌrʌ oidacami sapʌdaiña naana maasi istumaasi namʌacami dai poduucai mui gaagardami vʌʌsi oidigi daama oidacami riricutu. Cascʌdʌ ugitimu Babilonia —caiti ʌDiuusi tʌaañicarudʌ.

4 Amaasi cai aanʌ ʌmai ñiooqui tʌvaagiaiñdʌrʌ vai pocaiti:

—IimʌdavurAi aapimʌ giñmaamara Baboniaiñdʌrʌ dai maisoimaasi ivuaada poduucai isduucai soimaasi ivueeyi ʌBaboniʌrʌ oidacami dai poduucai maisoimaasi taatamu aapimʌ ʌpan duucai ʌgai.

5 Λgai sʌʌlicʌdʌ mui naana maasi istumaasi soimaascami ivueeyi dai Diuusi nʌidi vʌʌsi gomaasi dai soimaasi taatatulda agai Diuusi ʌgai.

6 Soimaasiavʌr taatatulda aapimʌ ʌgai ʌʌpʌ ʌcaasi vaamioma siʌʌ soimaasi taatatuli ʌgai aa.

7 Poduucai isduucai ʌgai mosivuaadana mosʌcaasi istumaasi ʌʌgi ʌgai ipʌli dai tomasiaacoga gaaagidi sai sʌʌlicʌdʌ riricuga poduucai ʌʌpʌ soimaasiavʌr taatatulda. Λgai

mospoʌlidi: “Aatʌmʌ mostʌtʌaanʌdami gʌrducami, maitʌrviʌʌga tomali ʌmo istumaasi. Tomali ʌmo imidagai maisoigʌrʌliadamu aatʌmʌ”, asʌlidi ʌgai.
8 Cascʌdʌ aliʌ ʌmo tasaicʌdʌ soimaasi taata agai ʌgai. Daivuñi agai coocodagai dai biuugigai dai coiya agai muidutai, dai mʌi agai ʌgʌʌ quii. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai ʌgai gia soimaasi taatatulda agai ʌgʌʌ quiiyʌrʌ oidacami.
9 Ʌraraí oidigi daama oidacami ismaacʌdʌ googosi gʌnducami dai soimaasi ivuaadana ʌpan duucai ʌBabiloniʌrʌ oidacami soigʌnʌliadamu dai suaañidamu tʌʌgacai ʌcubusi siʌʌscadʌ mʌʌjidagi ʌgʌʌ quii.
10 Ʌgai mʌʌcasdʌrʌ guucaca agai duduaadimucai tʌʌgacai isducatai Diuusi soimaasi taatatuli ʌBabiloniʌrʌ oidacami, dai pocaitiadamu:
—¡Aiji! Soogigi aapimʌ Babiloniʌrʌ oidacami. Aapimʌ sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai dai Babilonia sʌʌlicʌdʌ ʌrʌmo gʌʌ quii. Dai todian duucai Diuusi soimaasi gʌntaatatuli aapimʌ —ascaitada agai ʌraraí.
11 Ʌgaagardami vʌʌsi oidigi daama oidacami soigʌnʌliadamu ʌʌpʌ dai suaañidamu ʌʌpʌ tʌʌgacai ismʌi Babilonia camaitiipucatai sioorʌ sapʌadagi istumaasi cucupʌticana ʌgai.
12 Ʌgai vuaapaiña ooro, dai plaata, dai ojoodai namʌacami, dai yuucusi namʌacami, seseda dai aa ʌma maasi yuucusi moraaduacami dai vʌpʌdacami, dai naana maasi uusi chigian uvadami, dai naana maasi istumaasi elefante taatamudʌcʌdʌ duñisicami, dai uusi namʌacami, dai bronse, dai vapaiñomi, dai marmol.
13 Dai vuaapaiña ʌʌpʌ canela, dai aa naana maasi uuvadami cuaadagai vʌʌtarʌ dai aa naana maasi uuvadami coidadʌ vʌʌtarʌ dai aa naana maasi sigian uuvadami istumaasi gʌtʌidiña oodami, dai cubimadali, dai mirra, dai valienti, dai asaiti, dai tʌligi tui, dai tʌligi. Dai vuaapaiña ʌʌpʌ asñiñitu ʌʌmadu cameyu, dai cañiiru, dai caapayu, dai carros, dai vuaapaiña ʌgai oodami dai gaagaraiña.
14 Daidʌ ʌgaagardami pocaitiadamu:
—Camaitiipu vʌʌsi naana maasi istumaasi namʌacami ismaacʌdʌcʌdʌ baigʌnʌlidiña ʌBabiloniʌrʌ oidacami, caugidagai vʌʌsi gomaasi ismaacʌdʌ viaacatadai ʌgai dai camaioidaca agai tomali ʌmo imidagai —caitiadamu ʌgaagardami.
15 Dai ʌgai vaa gaagardami ismaacʌdʌ riricutu gaagalditai naana maasi istumaasi ʌBabiloniʌrʌ oidacami mʌʌcascdʌrʌ daraacamu duduaadimucai tʌʌgacai isducatai Diuusi soimaasi taatatuli ʌBabiloniʌrʌ oidacami soigʌnʌliadamu ʌgai dai suaañidamu
16 dai pocaitiadamu:
—¡Aiji! Soogigi aapimʌ Babiloniʌrʌ oidacami. Sʌʌlicʌdʌ Babilonia ʌrʌmo gʌʌ quiicatadai. Dai aapimʌ gʌnaadaca yuucusi cʌcʌʌgaducami moraaduacami dai vʌpʌgicami dai gʌnaadacatadai aapimʌ ooro nanaacagi dai ooro baabaivucui dai ojoodagadʌ aliʌsi ʌrnamʌacami.
17 Dʌmos todian duucai ugidagai mosʌʌ naana maasi istumaasi sʌʌlicʌdʌ namʌacami —caitadamu ʌgai.
Dai vʌʌscatai ismaacʌdʌ gaaata vuaadana ʌvaarcuʌrʌ dai tʌtʌaanʌdamigadʌ dai aa oodami ismaacʌdʌ ami iimʌiña mʌʌcasdʌrʌ guucaca agai
18 tʌʌgacai iscamʌʌjimi ʌgʌʌ quii Babilonia cavami ijiiña agai dai pocaitiada agai:
—Maitiipu ʌmai gʌʌ quii siaaco vaamioma gatʌaanʌi oodami —caitiada agai.
19 Dai gʌnmoomo daama daituada agai ʌgai dʌvʌʌrai suaañʌitai dai soigʌnʌliditai dai iiñacaitai dai pocaitiada agai:
—¡Aiji! Soogigi aapimʌ Babiloniʌrʌ oidacami. Gʌntumiñsigacʌdʌ riricutu vʌʌsi govaarcu sosiacami. Dai todian duucai caugidagai gʌnvustuidaga —caitiada agai ʌoodami.
20 Dʌmos aapimʌ ismaacʌdʌ tʌvaagiʌrʌ oidaga aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi. Dai aapimʌ ʌʌpʌ Suusi Cristo ojootosadʌ, dai aapimʌ Diuusi ñiñiooquituldiadamigadʌ, dai aapimʌ Diuusi maamaradʌ aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi ʌʌpʌ. Soimaasi taatatuldacai Diuusi ʌBabiloniʌrʌ oidacami idui Diuusi istumaasi ʌrsʌʌlicami aapimʌ gʌnvʌʌtarʌ, cascʌdʌ aliʌsi gʌaagai mʌsbaigʌnʌliadagi.
21 Amaasi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ sʌʌlicʌdʌ guvucami vañigi ʌmo gʌʌ odai daidʌ ʌgʌʌ suudarʌ daitu dai pocaiti:
—Poduucai ʌʌpʌ ugitimu ʌgʌʌ quii Babilonia dai tomali ʌmo imidagai camainʌijadamu oodami.
22 Tomali ʌmo imidagai maitʌiivadamu arpa tomali flauta tomali trompeta Babilonia cacaayʌrʌ. Tomali maitiipucami tomali ʌmo aata vuaadami. Tomali maitiipucami sioorʌ gatuaadagi mataimadai.
23 Camaitiipucami tomali ʌmo cuudagi dai camaitiipucami vagimi ismaacʌdʌ ivuaadana ʌoodami cuucuntaitai. Ʌʌquioma ʌgaagardami Babiloniʌrʌ oidacami vaamioma riricuacana siaa gaagardami oidigi daama oidacami dai vaamioma viaacana guvucadagai dʌmos vupuiirumadaiña oodami aa gʌgʌr quiiquiʌrʌ oidigi daama oidacami taapʌiditai.

24 ΛBabiloniιrι oidacami coodaiña Diuusi ñiñiooquituldiadamigadι dai Diuusi maamaradι.
Daidι ιBabiloniιrι oidacami tιaanιdamigadι gatιaanιiña coodaragai ιvaavoitudadami
vιιsi oidigi daama oidacami.

19

1 Antai gooquiιrι cai aanι iscavami ñioocai mui oodami tιvaagiιrι dai pocaiti:
Aliιsi gιaagai iscιιga ñioocadagi Diuusi vui.
Λgai cιιgacιrι gιrvuvaidi.
Λgai sιιlicιdι viaa sιιlicami.
Λgai sιιlicιdι viaa guvucadagai.
2 Λgai vιιscιrι ivueeyi istumaasi ιrsιιlicami.
Dai vιιscιrι aagai mosιcaasi istumaasi ιrvaavoi.
Λgai soimaasi taatatuli ιooqui tataacaligami.
Ismaacιdι soimaasi iduiñtuli mui oodami oidigi daama oidacami.
Diuusi soimaasi taatatuli ιooqui coodaitai ιgai Diuusi ñiñiooquituldiadamigadι.
Caiti ιñiooqui.
3 Amaasi ιpamu ñiñioo ιgai dai pocaiti:
—Aliιsi gιaagai iscιιga ñioocadagi Diuusi vui. Tomastuigaco cuubusada agai ιBabilonia
mιιcai —caiti ιñiooqui.
4 Taidι ιιmo coobai dan maacova cιcιιliodami ιιmadu ιmaacova Diuusi tιtιaañicarudι
cuiqui Diuusi vuidιrι dai siaa duutuli Diuusi ismaacιdι ιgιι daicarui daama daja, dai
pocaiti:
—Sιιlicιdι ιrvaavoi istumaasi aagai ιñiooqui. Aliιsi gιaagai iscιιga ñioocadagi Diuusi vui
—caiti ιgai.
5 Amaasi movasdιrι siaaco daja Diuusi ñioo ιmo ñiooqui dai pocaiti:
Aliιsi gιaagai iscιιga ñioocadagi Diuusi vui vιιscatai aapimι ismaacιdι siaa duutudai
Diuusi.
Ismaacιdι ivueeyi Diuusi aa duiñdadι.
Tomasi ιraali siιpι gιgιrducami.

———

6 Dai cai aanι ιιpι ιmo ñiooqui vai ιpan caiti siιιscadι ñioocadagi mui oodami dai ιpan
caiti mui ajaaqui dai ιpan caiti siιιscadι cavami copondagi dai pocaiti:
Aliιsi gιaagai iscιιga ñioocadagi Diuusi vui.
Diuusi gιrbaitιcιaacamiga sιιlicιdι viaa guvucadagai.
Dai ιgai tomasiaacoga gatιaanιi cascιdι aliιsi gιaagai iscιιga ñioocadagi ιgai vui.
7 Dai aliιsi gιaagai isbaigιrιliadagi aatιmι Diuusicιdι cιιga ñioocaitai Diuusi vui.
Caaayi istuigaco dadia agai ιvaavoitudadami tami tιvaagiιrι.
Dai tomastuigaco ιιmadu daraajamu ιgai ismaacιdι ιCañiiru aagaiña oodami.
Λgai cabaigιnduuduna.
8 Λgai gιnaadaca yuucusi cιcιιgaducami cιιι vuaañicami dai dadadacιdami.
Caiti ιñiooqui.
Λyuucusi cιcιιgaducami ιrιpan ducami isduucai oidacana Diuusi maamaradι.
9 Amaasi ιDiuusi tιaañicarudι povaiñtιtιdai:
—Poduucai ooja aapi: “Sιιlicιdι baigιnιliadamu ιvapaidarsicami siιιscadι ιpιduñiagi
vagimi tιvaagiιrι aιcai ιvaavoitudadami” —iñtιtιdai ιDiuusi tιaañicarudι.
Dai ιgai povaiñtιtιdai ιιpι.
—Istumaasi gιaagidi aanι ιrDiuusi ñiooquidι cascιdι sιιlicιdι ιrvaavoi.
10 Antai aanι giñtootonacιdι cιquiva ιDiuusi tιaañicarudι vuidιrι dai siaa duutudaiña
agaitadai aanι. Dιmos ιgai povaiñtιtιdai:
—Maiti pomaasi iñvuiidiada aapi. Aanι gia mosιrDiuusi pioooñigadι ιpan duucai aapi
ιιmadu gιaaduñi ismaacιdι apiacιιga gaaagidi Suusi ñiooquidι. Siaa iduutuda aapi
Diuusi.
Sioorι gaaagidi Suusi ñiooquidι ιgai vaa ιrDiuusi ñiñiooquituldiadamigadι —iñtιtιdai
ιDiuusi tιaañicarudι.

———

11 Amaasi tιι aanι isgιcuupiojo ιtιvaagi. Tai gιmaasitu ιmo cavaayu tojacami. Dai ιgai
ismaacιdι dan daitugai tomali ιmo imidagai maivuidιrι caatιcana Diuusi dai vιιscιrι
aagaiña ιgai mosιcaasi istumaasi ιrvaavoi. Dai mosιcaasi istumaasi ιrsιιlicami ivueeyi
ιgai, dai cocoda ιgai mosιcaasi ιsoimaasi ivuaadami.
12 Dai vuupuidι ιgai ιpan duucai dadadacιi taí. Dai gιmoo daama mui tuutustugai
cooronai. Dai covadιrι oojisi tιtιaradι ιgai dιmos mosιιgi ιgai maatι iscaiti ιoojai.

13 Gʌaadaca yuucusi ʌramadicami. Dai ʌgai ʌDiuusi ñiooquidʌ tʌʌgidu.
14 Dai oidi ʌgai vʌʌsi ʌsandaaru tʌvaagiʌrʌ oidacami. Dai gʌnaadaca ʌsandaaru yuucusi cʌcʌʌgaducami tootoacami dai cʌʌ vuaañicami. Dai dan daraitugai ʌgai caapayu tootoacami.
15 Dai ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ñiooquidʌ tʌʌgidu tʌñiaiñdʌrʌ vuusai ʌmo mastai muucacami vai ʌgaicʌdʌ cocoda agai ʌgai ʌoodami oidigi daama oidacami. Dai cʌʌga tʌaanʌda agai ʌgai ʌoodami oidigi daama oidacami gʌguvucadagacʌdʌ. Dai cavami soimaasi taatatulda agai ʌgai ʌoodami sai poduucai maatʌna ʌoodami issʌʌlicʌdʌ baamucu Diuusi ʌgai vui. Diuusi ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai.
16 Dai ʌgai ismaacʌdʌ Diuusi ñiooquidʌ tʌʌgidu cajiʌrʌ dai yuucusidʌ daama oojisi ʌmo ñiooqui vai pocaiti ʌoojai: “Raígadʌ vʌʌsi raraí dai tʌaanʌdamigadʌ vʌʌsi tʌtʌaanʌdami”, caiti ʌoojai.
17 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌmoco Diuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ tasapai cʌʌca dai cavami iiña dai potʌtʌdai ʌgai vʌʌsi ʌujuurugi ismaacʌdʌ ʌvʌʌltapai nʌnʌʌyi:
—Dimivurai, vʌʌscataiavʌr gʌnʌmpaida Diuusi iduñia agai ʌmo vagimi,
18 dai gʌnbibiida agai raraí baabiedʌ, dai sandaaru tʌtʌaanʌdamigadʌ baabiedʌ, dai cʌcʌʌli maiduduaadicudami baabiedʌ, dai caapayu baabiedʌ, dai ʌgai ismaacʌdʌ dan daraitugai ʌcaapayu baabiedʌ, dai vʌʌsi oodami baabiedʌ tomasi ʌrtʌtʌaanʌdami tomasi ʌrpipiooñi tomasi ʌraali tomasi ʌrgʌgʌrducami —tʌtʌdai ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌujuurugi.
19 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌcʌisi ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudagiaiñdʌrʌ vuusai dai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ ʌraraígadʌ oidigi daama oidacami isʌmpaidaca ʌgai gʌnsandaaruga dai cocooda agai ʌgai ismaacʌdʌ dan daitugai ʌcavaayu tojacʌdʌ ʌʌmadu sandaarugadʌ ʌgai.
20 Daidʌ ʌsandaarugadʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ dan daitugai ʌcavaayu bʌi ʌcʌisi ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi ʌgai vaa ismaacʌdʌ idui naana maasi istumaasi gʌgʌrducami ʌcʌisi vuitapi dai gomaasicʌdʌ vupuiirumagi ʌgai ʌoodami ismaacʌdʌ gʌndagitu mʌstʌtʌʌpagi ʌcʌisi tʌtʌaragadʌcʌdʌ dai ismaacʌdʌ siaa duutudai ʌmoono ismaacʌdʌ ʌpa maasi ʌcʌisi dai maamaisa. Amaasi mʌtai duduaacami taiyʌrʌ suuli ʌcʌisi ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi. Ʌtaí mʌsiaaco suuli ʌgai vʌʌnagʌ asufre.
21 Daidʌ ʌcʌʌli ismaacʌdʌ ʌcavaayu tojacʌdʌ dan daitugai coi ʌsandaarugadʌ ʌcʌisi ʌmastaicʌdʌ ismaacʌdʌ tʌñiaiñdʌrʌ vuusai tai vʌʌsi ʌujuurugi cʌʌ tataascovai baabiedʌcʌdʌ ʌgai.

20

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ istʌvaagiaiñdʌrʌ tʌvañimi ʌmo Diuusi tʌaañicarudʌ dai bʌcati ʌgai yavigadʌ ʌgʌʌ dʌgai tuucavacʌdʌ dai gʌnooviʌrʌ bʌcati ʌmo cadena gʌducami.
2 Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ bʌi ʌcʌisi vʌgicʌdʌ. Ʌgai vaa ʌrʌmo cooyi ismaacʌdʌ ʌʌqui abiaadʌrʌ oidi daama aimʌraiña dai Diaavora tʌʌgidu dai Satanási vʌʌsi. Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ vuu ʌcʌisi vʌgicʌdʌ sai amaasi vuulicana ʌmo mil uumigi.
3 Daidʌ ʌgʌʌ dʌgai tuucavacʌrʌ daitu dai cʌʌ cuu sai camaivupuiirumadaiña ʌgai oodami oidigi daama oidacami asta siʌʌscadʌ aayi ʌʌmo mil uumigi. Amaasi aʌcai ʌcaaqui uumigi mʌsiuupanamu chiʌʌqui tasai.
4 Amaasi tʌʌ aanʌ gʌgʌr daraicarui vai daama daraaja ʌgai mʌsmaacʌdʌ darai saidʌ ʌrdudunucamicana. Dai tʌʌ aanʌ ʌʌpʌ iibʌadʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ guicuta moomodʌ gaaagiditai ʌgai Suusi mamaatʌtuldiaragadʌ dai vaavoitudaitai ʌgai Diuusi ñiooquidʌ. Ʌgai maisiaa duutuli ʌcʌisi vʌgicʌdʌ tomali moonogadʌ. Dai ʌgai maitʌndagitu mʌstʌtʌʌpagi ʌcʌisi tʌtʌaragadʌcʌdʌ coocovadʌrʌ siʌpʌ noonoviʌrʌ. Dai tʌʌ aanʌ isduduaaca ʌgai dai gatʌjai Cristo ʌʌmadu ʌmo mil uumigi.
5 Ʌgai ʌrʌpʌgadadʌ ismaacʌdʌ duduaaca. Dai ʌgaa coidadʌ gia maiduduaaca asta aʌcai ʌʌmo mil uumigi.
6 Sʌʌlicʌdʌ baigʌnʌlidi ʌgai ismaacʌdʌ ʌpʌga duduaaca Diuusi ʌcovai vuvaitu ʌgai. Ʌgai ʌrpapaalicamu tʌvaagiʌrʌ Diuusi vuitapi dai gatʌaanʌdamu Cristo ʌʌmadu ʌmo mil uumigi. Dai ʌgai gia maiiimia agai ʌDiaavora ʌʌmadu.
7 Dai caaʌcai ʌʌmo mil uumigi mʌsivuusaidamu Satanási ʌgʌʌ dʌgacaiñdʌrʌ
8 siʌgai vʌʌsi oidigi daama aimʌrdamu dai vupuiirumadadamu oodami. Ʌgai vupuiirumadamu Gogʌrʌ oidacami dai Magogʌrʌ oidacami. Dai ʌmpaidamu ʌgai ʌsandaaru ami oidacami sai soiña cocoodana ʌDiuusi sandaarugadʌ. Ʌsandaaru ismaacʌdʌ Gogʌrʌ dai Magogʌrʌ oidaga ʌpan ʌʌquidu ʌoorai ismaacʌdʌ ʌgʌʌ suudagi ugidana oidaga.

9 Dai iimi agai ʌgai ʌmapʌcʌrʌ siaaco gʌʌ tʌpalica. Dai sicolima agai ʌgai siaaco daraaja
Diuusi sandaarugadʌ dai siaaco oidaga ʌoodami ismaacʌdʌ Diuusi oigʌdai. Dʌmos Diuusi
ootosa agai taí tʌvaagiaiñdʌrʌ sai mʌʌna vʌʌsi ʌSatanási sandaarugadʌ.
10 Dai Diuusi taiyʌrʌ daituda agai ʌDiaavora vupuiirumadacai ʌgai ʌgaa. Ʌtaí siaaco
daituda agai Diuusi ʌDiaavora vʌʌnagʌ asufre dai amiava mʌsiaaco daitu ʌcʌisi vʌgicʌdʌ
ʌʌmadu ʌgai ismaacʌdʌ pocaiti saidʌ ʌrDiuusi ñiooquituldiadamigadʌ dai maitʌrvaavoi. Ami
soimaasi taataca agai ʌgai vʌʌscʌrʌ tasʌrʌ dai tucarʌ.

———

11 Amaasi tʌʌ aanʌ ʌmo gʌʌ daicarui tojacami dai tʌʌ aanʌ ʌgai ismaacʌdʌ dan daja. Dai
ugidagai ʌoidigi ʌʌmadu ʌtʌvaagi siaaco daja ʌtasai daidʌ ʌmasaadai daidʌ ʌsisiaavugai,
dai camaitiiputu tomali ʌmo istumaasi.
12 Antai tʌʌ aanʌ ʌcoidadʌ gʌgʌrducami dai aaliducami vai vuidʌrʌ guuca Diuusi. Mʌtai
cupioojo ʌliliivru siaaco oojisi istumaasi ivuaadana oodami dai Diuusi soimaasi taatatuli
vʌʌsi ʌsoimaasi ivuaadami ismaacʌdʌ vaamioma soimaasi ivuaadana vaamioma soimaasi
taatatuli ʌgai. Dai cupioojo ʌmai liivru siaaco oojisi ʌtʌtʌaragʌdʌ vʌʌsi ʌgai ismaacʌdʌ
tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu.
13 Daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ coi ʌgʌʌ suudarʌ duduaaca daidʌ ʌoodami ismaacʌdʌ yaas-
apicatadai duduaaca dai vʌʌsi ʌcoidadʌ duduaaca dai iji tʌvaagiamu tai Diuusi soimaasi
taatatuli ʌsoimaasi ivuaadami. Ismaacʌdʌ vaamioma soimaasi ivuaadana vaamioma
soimaasi taatatuli ʌgai.
14 Dai camaicoodamu oodami baiyoma tomastuigaco mʌʌdamu ʌtaiyʌrʌ. Daidʌ
ʌDiaavora ʌʌmadu oidacamu tomastuigaco.
15 Vʌʌscatai ʌgai ismaacʌdʌ maioojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivrʌrʌ siaaco oojisi tʌtʌaragadʌ ʌgai
ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu Diuusi suuli ʌgai ʌtaiyʌrʌ.

21

———

1 Antai gooquiʌrʌ tʌʌ aanʌ ʌmo tʌvaagi utudui dai ʌmo dʌvʌʌrai utudui. Ʌtʌvaagi
ʌpʌgadadʌ daidʌ ʌdʌvʌʌrai ʌpʌgadadʌ caugidagai cascʌdʌ dai camaitiipu ʌgʌʌ suudagi.
2 Antai aanʌ Vuaana tʌʌ ʌgʌʌ quii ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vusaitu Jerusaleena utudui
tʌʌgidu vai tʌvañimi tʌvaagiaiñdʌrʌ. Diuusi vuidʌrʌ cʌaacatadai ʌgai. Sʌʌlicʌdʌ chigia
maasi ʌgʌʌ quii poduucai isduucai chigia maasi ʌmo ali tʌji siuu duucu cunata agadagi.
3 Antai cai aanʌ ʌmo ñiooqui iscavami ñioo tʌvaagiaiñdʌrʌ dai pocaiti:
—Sivi gia Diuusi oodami saagida oidacamu daidʌ ʌoodami ʌrmaamaradʌcamu Diuusi.
Dai Diuusi ʌrDiuusigadʌcamu ʌoodami.
4 Dai siaaco daja Diuusi maitiipucamu istucʌdʌ soigʌnʌliadagi oodami. Dai ca-
maicoodamu oodami, tomali maisuaanʌdamu tomali maisoigʌnʌliadamu. Dai camaico-
cordamu ʌgai. Vʌʌsi ʌʌquidʌ istumaasi caugidagai cascʌdʌ —caiti ʌñiooqui.
5 Amaasi Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama daja pocaiti:
—Sivi gia utuldamu aanʌ vʌʌsi istumaasi —caiti ʌgai.
Dai Diuusi povaiñtʌtʌdai ʌʌpʌ:
—Oojañi aapi. Idi ñiooqui sʌʌlicʌdʌ ʌrvaavoi cascʌdʌ dai cʌʌga baiga isvaavoitudagi
—iñtʌtʌdai Diuusi.
6 Dai gooquiʌrʌ povaiñtʌtʌdai:
—Casiʌpʌdui vʌʌsi istumaasi ʌpʌduñia agaitadai. Aanʌ ʌrʌgai dai maiquiaa cʌquivacai
oidigi abiaadʌrʌ oidaga dai tomastuigaco oidacamu. Sioorʌ viaaca ʌliadagi ibʌdagai utudui
vai tomastuigaco oidacagi aanʌ iñʌʌmadu aanʌ gia maaquimu ʌsuudagi ismaacʌdʌcʌdʌ
viaacana ʌgai ibʌdagai utudui dai maitaanʌi aanʌ tomali ʌmo sintavu.
7 Gomaasi iduñimu aanʌ ʌgai vʌʌtarʌ sioorʌ maisoimaasi ivuaadagi siʌʌscadʌ ʌDiaavora
soimaasi iduiñtulda ʌliadagi. Dai aanʌ ʌrDiuusigadʌcamu ʌgai dai ʌgai ʌrgiñmaamaracamu.
8 Dʌmos sioorʌ duduaadicudagi, dai sioorʌ maivaavoitudadagi Diuusi, dai sioorʌ
cʌʌdadagi aa oodami, daidʌ sioorʌ ʌrgacoodacami, dai sioorʌ googosi gʌnducami, daidʌ
sioorʌ ʌrcʌcʌʌdaracami, daidʌ sioorʌ siaa duutudai ʌmoomono, dai vʌʌsi yaatavogami,
iimia agai ʌtaiyamu ismaacʌdʌ vʌʌnagʌ asufre. Gomaasi ʌrʌpan ducami isʌpamu coiyagi.

———

9 Amaasi aayi ʌmaadutai ʌcuvaracamiaiñʌdʌrʌ Diuusi tʌtʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ vi-
aacatadai ʌcuvaracami ajaasocoli. Ʌajaasocoli ʌraana daacatadai ʌmo istumaasi is-
maacʌdʌcʌdʌ soimaasi taata agai oodami. Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ povaiñtʌtʌdai:
—Dimi gʌtʌʌgidamu aanʌ siaaco oidaca agai ʌgai ismaacʌdʌ tomastuigaco oidaca agai
ʌgai ʌʌmadu mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña.

10 Dai Diuusi Ibʌadʌ apiagiñtʌtʌʌgidimi naana maasi istumaasi cascʌdʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ giñvaidacai ʌmo gʌʌ giidiamu. Ʌgiidi aliʌ tʌcavaga. Dai abiaadʌrʌ giñtʌʌgi ʌgʌʌ quii Jerusaleena tʌʌgiducʌdʌ ismaacʌdʌ tʌvañimi tʌvaagiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ Diuusi vuidʌrʌ cʌaacatadai ismaacʌdʌ Diuusi ʌcovai vusaitu.

11 Ʌgʌʌ quii cavami dadadacʌi modaacatai Diuusi. Ʌpan ʌʌsi dadadacʌi ʌmo odai namʌacami ismaacʌdʌ jaspe tʌʌgidu. Cʌʌ maasi ʌraana ʌgai vidrio maasi cascʌdʌ.

12 Vʌʌsi sicoli curartudi ʌgʌʌ quii. Dai tʌcavaga ʌcurarai dai baivustaama dan gooca cucuuparaga. Vai ʌʌmo Diuusi tʌtʌaañicarudʌ guuca vʌʌsi cucuuparagʌrʌ. Dai cucuuparagʌrʌ oojisi Jacovo maamaradʌ tʌtʌaragadʌ.

13 Dai siaali apacoga guuca vaica cucuuparagai dai norte amacoga guuca ʌʌpʌ vaica cucuuparagai dai sur amacoga guuca ʌʌpʌ vaica cucuuparagai dai uruñi utamacoga guuca ʌʌpʌ vaica cucuuparagai.

14 Dai ʌcurarai uta daraaca baivustaama dan gooca ojoodai. Daidʌ ʌojoodʌrʌ oojisi tʌtʌaragadʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña.

15 Daidʌ ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ismaacʌdʌ giñaatagidi bʌcati ʌmo ooro ʌpavidacarui ʌmo metro ʌʌsi tʌvʌducami dai ʌgaicʌdʌ ʌpavida agai ʌgʌʌ quii ʌʌmadu cucuuparagadʌ ʌʌmadu curaradʌ.

16 Ʌgʌʌ quii maacuadu siisisodʌ dai aipadʌrʌ mosʌmaduga muiduru. Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌpavi ʌgʌʌ quii gʌʌpavidacarucʌdʌ. Ʌgai ajʌga goo mil dan ʌʌpʌ goo siento kilómetros. Dai ʌgai ʌmaduga muiduru aipadʌrʌ dai tai acoga ʌʌpʌ.

17 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌpavi ʌcurarai siuiduru gajiaacoga vai ajʌga vaic coobai dan maacova metros. Ʌpavidacarui ismaacʌdʌcʌdʌ gaʌpavidi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌroodami ʌpavidacarudʌ.

18 Ʌcurarai jaspecʌdʌ duñisi. Daidʌ ʌgʌʌ quii goʌʌ oorocʌdʌ duñisi. Dai sʌʌlicʌdʌ dadadacʌi ʌpan duucai vidrio.

19 Daidʌ ʌbaivustaama dan gooca ojoodai ismaacʌdʌ uta daraaja ʌcurarai daama arastudicatadai naana maasi ojoodai namʌacami. Ʌmoco viaacatadai jaspe. Dai ʌmai viaacatadai sifiro. Dai ʌmai viaacatadai ágata. Dai ʌmai viaacatadai esmeralda.

20 Dai ʌmai viaacatadai ónise. Dai ʌmai viaacatadai cornalina. Dai ʌmai viaacatadai crisólito. Dai ʌmai viaacatadai berilo. Dai ʌmai viaacatadai topacio. Dai ʌmai viaacatadai crisoprasa. Dai ʌmai viaacatadai jasinto. Dai ʌmai viaacatadai amatista.

21 Ʌbaivustaama dan gooca cucuuparagai perlacʌdʌ duñisicatadai. Daidʌ ʌcaayi gʌducʌdioma goʌʌ oorocʌdʌ duñisi dai ʌpan duucai dadadacʌi vidrio.

22 Dai ami ʌgʌʌ quiiyʌrʌ maitʌʌ aanʌ tomali ʌmo quiuupai. Diuusi gʌrbaitʌcʌaacamiga ʌgai dai sʌʌlicʌdʌ viaa guvucadagai. Dai ʌgai ʌʌmadu mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ʌrʌpan ducami quiquiuupai cascʌdʌ maitiipu quiquiuupai.

23 Ʌgʌʌ quiiyʌrʌ maitʌaagai tasai cuudagidʌ tomali masaadai Diuusi ʌʌmadu ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru agaiña cavami dadadacʌi cascʌdʌ.

24 Dai naana maasi oodami saagidiaiñdʌrʌ ismaacʌdʌ cʌʌgacʌrʌ vuvaja ajioopada agai ʌgʌʌ quii cuudagidʌcʌdʌ. Daidʌ ʌraraígadʌ oodami oidigi daama oidacami ʌgʌʌ quiiyʌrʌ oidaca agai ʌʌpʌ dai siaa duutuada agai Diuusi.

25 Ʌcuucuparagadʌ ʌgʌʌ quii vʌʌscʌrʌ moscuucupioquiñicana ami maitiipuca tucagi cascʌdʌ.

26 Dai ami oodami vʌʌsi oidigi daama oidacami saagidiaiñdʌrʌ siaa duutuadamu Diuusi.

27 Dai tomali ʌmo istumaasi soimaascami maivapaacʌdʌmu. Dai tomali ʌmo soimaasi ivuaadami tomali ʌyaatavogami maivapaacʌdamu. Mosʌcaasi ʌgai ismaacʌdʌ oojisi tʌtʌaragadʌ ʌliivrugadʌrʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña. Ʌliivruʌrʌ oojisi tʌtʌaragadʌ ʌgai ismaacʌdʌ viaa ibʌdagai utudui dai tomastuigaco oidaca agai Diuusi ʌʌmadu.

22

1 Amaasi ʌDiuusi tʌaañicarudʌ ʌʌpʌpʌ giñtʌʌgi ami siaaco daja Diuusi ʌgʌʌ daicarui daama ʌʌmadu ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña. Dai ʌgʌʌ daicaruiaiñdʌrʌ vusanʌi ʌmo istumaasi ʌpa maasi ʌmo gʌʌ aqui cʌʌ vuaañicami suudagi ismaacʌdʌcʌdʌ viaacana oodami iibʌdagai utudui. Ʌsuudagi ʌpa maasi vidrio.

2 Daidʌ ʌgʌʌ quii caayigadʌrʌ gʌducʌdioma ʌʌrana mʌrai ʌaqui. Daidʌ ʌaqui aipadʌrʌ guuca mui uusi. Daidʌ ʌuusi ʌʌmo masaadaicʌdʌ iibiatai. Daidʌ iibiadʌcʌdʌ viaacana oodami iibʌdagai utudui. Daidʌ ʌuusi aagadʌcʌdʌ maicoocorʌi oodami.

3 Dai ami maitiipucamu tomali ʌmo istumaasi soimaascami. Ʌgʌʌ daicarudʌ Diuusi ʌʌmadu ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña ami gʌʌ quiiyʌrʌ daacamu. Dai ʌpipiooñigadʌ ʌgai mʌsmaacʌdʌ Cañiiru aagaiña siaa duutuadamu ʌgai.

4 Dai vuidʌrʌ daraacana dai coocovadʌrʌ oojisicamu ʌCañiiru tʌtʌaragadʌ.

5 Dai ami maitiipuca agai tucagi. Dai sioor∧ ami oidaga mait∧gitoca agai cuucudagi
tomali tasai. Diuusi g∧rbait∧c∧aacamiga dadadaquigad∧c∧d∧ maasca agai ami casc∧d∧. Dai
tomastuigaco gat∧aan∧da agai ∧pipiooñigad∧ ∧gai m∧smaac∧d∧ Cañiiru aagaiña.

———

6 Amaasi ∧Diuusi t∧aañicaru d∧ povaiñt∧t∧dai:
—Istumaasi g∧aagida iñagai aan∧ ∧rvaavoi dai baiga isvaavoitudagi. Dai Diuusi
g∧rbait∧c∧aacamiga ∧r∧gai ismaac∧d∧ aagidi g∧ñiñiooquituldadamiga istumaasi aagada ∧gai.
Caootoi g∧t∧aañicaru sai ∧gai t∧∧gidana pipiooñigad∧ istumaasi caotoma ∧p∧duñia agai
—iñt∧t∧dai ∧Diuusi t∧aañicaru d∧.
7 Amaasi ∧Suusi Cristo povaiñt∧t∧dai:
—Otoma divimu aan∧. Sioor∧ ∧∧giditai ca∧cagi Diuusi ñiooquid∧ ismaac∧d∧ oojisi idi
liivru∧r∧ s∧∧lic∧d∧ baig∧n∧liadamu —iñt∧t∧dai Suusi Cristo.
8 Aid∧si aan∧ Vuaana ca∧ gomaasi dai t∧∧ giñtootonac∧d∧ c∧quiva aan∧ ∧Diuusi
t∧aañicaru d∧ vuid∧r∧ ismaac∧d∧ giñt∧∧gi v∧∧si gomaasi dai siaa duutudai iñagaitadai.
9 D∧mos ∧gai povaiñt∧t∧dai:
—Maitipomaasi ivuaada. Aan∧ ∧∧p∧ ∧rDiuusi pioo ñigad∧ ∧pan duucai aapi ∧∧madu
g∧aaduñi ismaac∧d∧ gaaagidi Diuusi ñiooquid∧ ∧∧madu v∧∧scatai ismaac∧d∧ ∧∧giditai ca∧ is-
tumaasi oojisi idi liivru∧r∧. Baiyoma isiaa duutuda Diuusi —iñt∧t∧dai ∧Diuusi t∧aañicaru d∧.
10 Dai povaiñt∧t∧dai ∧∧p∧:
—Gaaagidañi aapi Diuusi ñiooquid∧ ismaac∧d∧ oojisi idi liivru∧r∧ cayooga aayi istuigaco
∧p∧duñia agai istumaasi agai idi liivru∧r∧.
11 Sioor∧ soimaasi ivueeyi dagitoñi vai apiasoimaasi ivuaadana. Dai sioor∧ googosi
g∧nducamica dagitoñi vai apiagoogosi g∧nducamicana. Dai sioor∧ maisoimaasi ivuaadagi
dagitoñi vai apiac∧∧ga ivuaadana. Dai sioor∧ Diuusi ∧covai vuvaitu dagitoñi vai apiac∧∧ga
vaavoitudaiña Diuusi —iñt∧t∧dai ∧Diuusi t∧aañicaru d∧.
12 Dai Suusi Cristo ∧pamu povaiñt∧t∧dai:
—S∧∧lic∧d∧ otoma divimu aan∧. Dai vuaapidamu aan∧ ∧∧mo istumaasi nam∧acami ∧gai
ismaac∧d∧ ivuaadana giñaa duiñdaga. Sioor∧ vaamioma c∧∧ga ivuaadagi maaquimu aan∧
∧mo istumaasi vaamioma nam∧acami.
13 Aan∧ ∧gai dai maiquiaa c∧quivacai oidigi abiaad∧r∧ oidaga dai tomastuigaco oidaca
iñagai —iñt∧t∧dai Suusi Cristo.
14 S∧∧lic∧d∧ baig∧n∧lidi ∧gai ismaac∧d∧ Diuusi oig∧ldi soimaascamigad∧ vai poduu-
cai viaacana ∧gai oigaragai iscuucumiagi ∧uusi ibiad∧ ismaac∧d∧c∧d∧ viaacana oodami
iib∧dagai utudui dai poduucai viaaca ∧gai oigaragai m∧svaapaquiagi ∧g∧∧ quiiy∧r∧.
15 D∧mos ∧g∧∧ quii quiidiga mad∧r∧ viimu ∧gai ismaac∧d∧ maivaavoitudai Suusi Cristo,
∧c∧c∧∧daracami, daid∧ sioor∧ googosi g∧nducami, daid∧ gacoodacami, dai sioor∧ siaa
duutuadagi moomono, daid∧ ∧yaatavogami.
16 —Aan∧ Suusi caootoi giñt∧aañicaru sai aagidana v∧∧si gomaasi ∧vaavoitudadami
muiyap∧r∧ oidacami. Aan∧ ∧rcajiudad∧ ∧raí Davicaru. Aan∧ ∧r∧pan ducami ∧g∧∧ siaavugai
ismaac∧d∧ ∧quiaamoco vusac∧i —iñt∧t∧dai Suusi Cristo.
17 Dai Diuusi Ib∧ad∧ ∧∧madu ∧oodami ismaac∧d∧ tomastuigaco oidaca agai ∧gai ∧∧madu
m∧smaac∧d∧ Cañiiru aagaiña pot∧t∧dai ∧gai ∧Suusi Cristo.
—Dimi —t∧t∧dai.
Dai sioor∧ ca∧cagi idi ñiooqui ali∧si g∧aagai ispot∧t∧adagi ∧Suusi Cristo sai diviana.
Dai sioor∧ s∧∧lic∧d∧ ip∧liadagi isDiuusi maaquiagi ib∧dagai utudui ∧gai viaa is-
vaavoitudagi Diuusi ñiooquid∧ vai Diuusi g∧nmaaquiagi suudagi ismaac∧d∧c∧d∧ viaacana
ib∧dagai utudui dai maitataan∧i tomali ∧mo istumaasi.
18 Dai aagidi aan∧ v∧∧scatai ismaac∧d∧ ca∧cagi Diuusi ñiooquid∧ ismaac∧d∧ oojisi idi
liivru∧r∧ sai mai∧ma duucai oojaiña. Sioor∧ vaamioma oojagi Diuusi gia soimaasi taatatul-
dia agai ∧gai poduucai isduucai taatatuli ∧gai ∧soimaasi ivuaadami ismaac∧d∧ g∧aagai idi
liivru∧r∧.
19 Dai sioor∧ maigovai daraasagi aa ñiooqui idi liivruaiñd∧r∧ Diuusi maigovai daasamu
t∧t∧aragad∧ ∧gai ∧liivruaiñd∧r∧ siaaco oojisi t∧t∧aragad∧ ∧gai ismaac∧d∧ tomastuigaco
oidaca agai Diuusi ∧∧madu. Dai maiviaacamu oigaragai isoidacagi ∧g∧∧ quiiy∧r∧ ismaac∧d∧
Diuusi ∧covai vusaitu.
20 Aan∧ ∧rSuusi Cristo dai pocaiti ansai s∧∧lic∧d∧ otoma divia iñagai aan∧.
Dai aat∧m∧ vaavoitudadami ip∧lidi sai otoma diviana g∧rt∧aan∧damiga Suusi.
21 Aan∧ ip∧lidi sai Suusi Cristo g∧rt∧aan∧damiga c∧∧gac∧r∧ g∧nn∧idiña v∧∧scatai aapim∧.
Mos∧caasi.